BIBLIOTECA NAZIONALE VITT. EMANUELE
13
22 H
7

...ECA CLERR. REGG. S. PAULI

COLL. SS. BLASII ET CAROLI DE URBE

PLUT. O. LOCULUS III. NUM.

18.25.A 25

PRAXIS
HABENDI CONCVRSVM

AD [illegible]

Ad ſtylum Curiæ Romanæ accommodata, elucubrata, & miro ordine diſpoſita.

PER IO. ANT. MASSOBRIVM

I. V. D. Alexandrin. Primicerium, & S. Officij Conſiliarium.

In qua breuiori methodo diſcutiuntur omnia, quæ in cuiuſuis generis beneficij vacatione præſtari debent, ac poſſunt per quoſcunque Collatores.

[illegible]

Acceſſit Tractatus de Synodo Diœceſanâ cum formula illam habendi, iuxta præſcriptum Rom. Pontif. & Act. Eccleſ. Mediol.

Habetur quatruplex [illegible] ad [illegible], [illegible] omnium [illegible] & rerum [illegible].

MEDIOLANI,

Apud Ioannem Baptiſtam Bidellium. M. DC. XXV.

Superiorum permiſſu, & Priuilegio.

[illegible]

ILLVSTRISSIMO;
AC REVERENDISSIMO
D. D. ERASMO
PARAVICINO
DEI ET APOSTOLICÆ SEDIS
gratia Epiſcopo Alexandrino,

Et Comiti D. & Patrono Colendiſsimo.
P. F.

COllegi, Illuſtriſſime Prçſul, non ſine grandi, longoque labore à ſcelectiſſimis Auctoribus multa de habendo concurſum ad Eccleſias Parochiales vacantes. Et licet ſolo naturali ſciendi deſiderio impulſus huiuſmodi laborem ſubiuerim; nunc tamen compellor, amicorum hortatu, quibus viſum eſt eum fore vtilem plerisque Eccleſias gubernantibus, prælo ſubijcere: Cum autem iudicio eruditiſſimorum virorum plurimum tribuam, non potui illis non aſſentiri; cum præſertim neminem adhuc viderim, qui huiuſmodi materiam in volumen certum cumularit, atque congeſſerit. Exeat igitur in publicum libellus inſcriptus, dicatusque nomini tuo, cuius vt patrocinium, & lucem quærerem, cauſæ me probabiles impulerunt. Vt enim de tuis taceam virtutibus, quæ te dignum Octauio Cardinali Patruo tuo nepotem oſtendunt, quæque in diuturna nouem annorum legatione apud Ferdinandum Archiducem, inuictiſſimumque Imperatorem longè ſpectabilem

reddiderunt; vt, inquam, de his in præſentia taceam; tu mihi dum opus elucubrabam potiſsimum occurrebas, in quo cernerem expreſſa, quæ ſcriberem. Video enim quanto cum ſtudio, ac ſedulitate in hac Alexandrina Eccleſia, quam fel.rec. Paulus V. optimo conſilio tibi regendã tradidit, ea perficias, quæ hic diſputantur à me. Huc accedit, quod poſtulabat à me aliquod officium iſta beneuolentia, qua me ſemper es proſecutus, ac tantis affeciſti beneficijs, vt propterea optabilius mihi nil vnquam contingere potuerit, quam vt ſeſe mihi offerret occaſio, qua poſſem tibi Domino meo optimè de me merito ſignum aliquod animi grati præbere. Hilari itaque animo accipias opus, quod tibi dono: ſereno aſpicias oculo, quod tibi conſecro: benigno tutare præſidio, quod tibi committo; hac enim ratione opus ipſum, quod per ſe certè non eſt, per te ſanè vndique clarum prodibit. Quod reliquum eſt Deum Opt. Max. tibi. Domino meo propitium vehementer exopto, vtque te incolumem quam diutiſsimè conſeruet enixè, etiam, atque etiam rogo. Alexandriæ 9. Cal. Decembris 1624.

Deditiſsimus, & humillimus ſeruus

Io. Ant. Maſſobrius Primic. Alexandr.

IO. PHILIPPVS PRATVS I. C. Collegiatus Alexandrię in operis commendationem ad Lectorem.

EN, Lector beneuole, prodit in lucem Inſignis Praxis de habendo Concurſum, deque Synodo Diœceſana Tractatus magnis laboribus, ac diligenti cura compoſita ab eruditiſſimo, & admodum Reuer. D. Primicerio Cathedralis inclitæ Ciuitatis Alexandriæ, in qua omnes obſcuriores, ac difficiles quæſtiones, in materia frequenter contingentes accuratiſſimè pertractatas, ac ſubtiliter diſcuſſas, & iuxta crebriores ſententias, ac ſacræ Congregationis, Rotæque ſuffragia, ſapienter reſolutas facilè reperies; vſque adeo, vt nil mirum fuerit, ſi magna cum dulcedine illæ non perfunctoriè, ſed perpenſo ſtudio perſpectæ ſummopere mihi placuerint, veluti doctrina, ac dubiorum inſignium reſolutione conſpicuæ. Lege itaque fęliciter; atque Auctori benè precare, dum herculeo propè labore rei beneficiariæ promptuarium tibi præclarè adornat. Vale.

AVGV-

AVGVSTINI GALEÆ
Protonotarij Apoſtolici, Canonici Theologi præbendati Eccleſiæ Cathedralis Alexandriæ.

Ad Præſules.

Hic docet, ò Præſul, Paſtores tradere poſſis,
Ad te cum ſpectet, qua ratione gregi.
Hic docet, & clerum cur, quando, quomodo poſſis
Cogere, coacto quæque iubere licet.

Ad Lectorem eiuſdem.

Qvod longo ſtudio peperit ſummoque labore
Maſſobrius, cartis voluitur exiguis:
Ipſa modò euoluat lectoris dextra benigni,
Quodque latet pulcri deligat inde ſibi:
Abdita reperiet luci nunc prodita primum,
Quæ noſci à doctis non niſi digna putet.

Ad Auctorem eiuſdem.

Hoc opus eſſe tuum verum me dicere cogit,
Illud namque tuum protulit ingenium:
Hoc opus eſſe meum verum me dicere cogit,
Excolui ingenium namque ego valdè tuum.

LAN-

LANCILLOTI GALLIÆ I. V. D.
Ad Præſules.

QValia poſſis Præſul clero impendere dona
Tutò benefica, perdocet iſte liber:
Et docet vt poſſis Chriſti quos, quomodo, quando,
Ac vbi Paſtores ponere ritè gregi:
Iuſſa ſimul tradit, quæ poſſis iungere Clero,
Et tibi, quæ clerus debeat obſequia.

IOAN. BAPTISTÆ POMESANI
S. T. in Braidenſi Gymnaſio operam dantis.

Cultus, & punicis impatiens liber muricem; & moras peroſus ad Illuſtriſſimi DD. Eraſmi Parauicini Epiſcopi Alexandriæ pedes conuolat feſtinus.

ERaſmi tanto ſatis ambitioſus honore
Nominis, ornatum negligit, arte, liber.
Impatiens manibus cultricibus aduolat, omnis
Longa nimis viſa eſt punicis eſſe mora.
Ingenioſè liber fugis ornamenta? ſapiſti:
Sola ſatis ſi te Præſulis ora beant.

Eiuſdem ſuper eodem.

COniunctos Aquilis Germania vidit olores,
Et modo hyperboreo Cycnus ab orbe redit:
Parue libelle moras quid nectis? confuge: mox mox,
Romam illum patrij muricis oſtra vocant.

Librum, qui inſcribitur Praxis habendi concurſum, ad vacantes Parochiales; nec non & tractatũ de Synodo Epiſcopi I.V.D. Ioan. Ant. Maſſobrij Alexand. Cathedralis Primicerij pro Admodum Reu. P. Inquiſitore Alexandriæ, vidi, & diligenter legi ego Auguſtinus Galea Prothonotar. Apoſtolicus, Canonicus, & Theologus præbendatũs eiuſdem Cathedralis, & nihil in eis reperi, quod Catholicæ fidei, vel bonis moribus aduerſetur; quinimò dignos iudico, qui ad ſtudioſorum vtilitatem imprimi poſſint, & debeant.

Auguſt. Galea qui ſupra pro fide &c.

Attenta ſupradicta atteſtatione conceditur vt imprimatur.
F. Vincent. Aquenſis Prouic. S. Officij Mediol.
Fr. Al. Bariola Auguſtinianus Cõſultor S. Offitij pro Illuſtriſs. D. Card. Archiepiſc.
Vidit Saccus &c.

PRÆ-

PRÆFATIO.

ACturus breui methodo de ijs, quæ præſtare debet, ac poteſt Epiſcopus, iuxta diſpoſitionem Sac.Conc.Trid. ſeſſ. 24. ca. 18. de refor. & conſtit. Sanc. mem. Pij V. quæ incipit, In conferendis, in examine eorum, qui præficiendi erunt Eccleſijs Parochialibus, dum pro tempore vacabunt: Illius in primis opem humiliter imploro, ipſique ſoli me toto corde committo, atque tota deuotione commendo, qui ijs, qui à ſe ſapientiam poſtulant, dat omnibus affluenter Prou. cap. 1. & à quo omne datum, optimum, & omne donum perfectum deſcendit Iac. cap. 1. Deinde expreſsè proteſtor, me nè quidquam dicturum, ſcripturumuè, quod diſſonum, nedum contrarium ſit dogmatibus Orthodoxæ fidei, vel Sanctorum Patrum doctrinæ: ac propterea, ex nunc vltrò ea omnia, quæ dicturus ſum, ſubijcio correctioni, & cenſuræ S.M.E. quæ planè vt ſolidiora euadant, polliceor ea depromere, nonniſi ex probatorum auctorum tractatibus, ita vt, etiam de verbo eorum dicta, vbi opus fuerit, referre perteſum me non erit; memor ſapientis dicti, Nihil ſub ſole nouum, nec valet quiſquam dicere, Ecce hoc recens eſt, Eccl. cap. 1.

Illud præterea cauebo, iuxta admonitionem D. Ant. Scappi, in ſuo tract. de iur. non ſcrip. lib. 1. cap. 2. num. 3. ſeu potius Præpoſiti, in cap. legiſ. 10. diſt. vt verboſitas omnis procul ſit, nec plures doctores allegentur, ne mens legentis allegationum prolixitate nimis fatigata ſuccumbat.

Canonem tandem nullum, legemque nullam vllatenus referam, niſi certam, & meis oculis perſpectam; ne impreſſorum errores ſequendo, vt alijs contigit in eorum allegationibus, me, cæteroſque fallam; quocirca illud, non ineptum reputari vellē, ſi ad vnumquemque Canonem, atque legem, eum numerum adiunxerim, quo in libris decretalium. ff. & C. exarata reperiuntur: quod tamen non præſtabo in legibus, & Canonibus allegatis per rot. in eius deciſ. eas enim intendo fideliter, prout iacent, referre, ac proinde penitus intactas relinquam.

Cæterum quia qualibet res diuiſa, & partita, melius intelligitur; partitio enim, vt eleganter docet gloſa, in proem. Inſtit. §. igitur in verbo eaſdem, mentem intelligentis præparat, & memoriam artificioſè reformat; ideo illum mihi ordinem tenendum propono: in primis igitur proponam ea, quæ diſponunt in hac materia Sac. Conc. Trid. & Conſtitutio Sanc. Mem. Pij V. præcitatæ: ſubinde præmittam quædam præludia, ne inter praxim tradendam, eadem repetere cogar; tandem per extenſum ſimpliciter exordiar Praxim ab ordinarijs, circa prouiſionem Parochialium in facto ſeruandam, illamque in XVII. requiſita diſtinguam, incipiendo à die ipſius vacationis, ſeu illius habitæ notitiæ, vſque ad omnimodā prouiſionem, & ſubindè pro illius clariori intelligentia, & tutiori vſu breuiter eliciam ſub vnoquoque requiſito eas difficultates, ſiue dubia, quæ occurrent; illaque, Deo Adiutore, iuribus, rationib. & doctorū auctoritatibus, abſoluere cōfido.

Sumpta tandem occaſione ex ijs, quæ dicenda ſunt (ſi fortè impreſſoribus vacabit) nonnulla etiam magis ſcitu digna, de Synodo diœceſana Epiſcopi, quæ huiuſmodi concurſibus aprimè neceſſaria eſt, compendiosè exarabo; vtque opus vtilius fiat, & praxi accommodatius euadat, formula habendi Synodum, iuxta eam, quam Pontificale Romanum, & Sanctus Carolus Archiepiſcopus Mediolanenſis, in volumine actorum ipſius Mediolanenſis Eccleſiæ præſcripſere, ad Dei ac B.V.M. gloriam opus ipſum concludam.

Porrò ſi quæ ſub prælo irrepſerint errata, ſeu mendoſa verba, cum per meam infirmam valetudinem videam fore admodum difficile vt præeſſe poſſim, curabo magis præcipua, exceptis virgulis, & punctis ad finem indicis cum ſuis correctionibus adnotare, & expurgare. In reliquis ſupplebit intelligentia pij Lectoris, cui benè precor.

INDEX

INDEX EORVM,

Quæ in capita continentur in vniuerſa praxi.

Diſpoſitio Sac. Conc. Trid. pag. 1.
Diſpoſitio Conſtitutionis Pij V. 2
Præludium 1. De Eccl. in genere *recenſentur omnes Cathedralis totius orbis.* 4
2 De Eccl. Collegiata. 13
3 De Eccl. Parochiali. 17
4 De Eccl. Patrimoniali. 25
5 De Eccl. Receptiua. 29
6 De Eccl. Numerata. 31
7 De Eccl. Patronata, *traditur forma expellendi intruſum beneficio.* 32
8 De Eccl. Electiua. 88
9 De Eccl. Monoculari. 92
10 De Eccl. Manuali. 93
11 De Eccl. Baptiſmali, & ſepultuaria. 93
12 De Benef. de menſa. 94
13 De benef. vnitis, ſeu de vnione. 95
14 De Vicaria perpetua. 97
15 De Dignitatibus. 100
16 De Perſonatu. 101
17 De Officio. 102
18 De Canonicatu. 102
19 De Præbendis. 102
20 De Præſtimonijs. 105
21 De Portionatu, & Manſionarijs. 105
22 De Eccleſia Litigioſa. 108
23 De Menſibus, & alternatiuis. 110
24 De Reſeruatione beneficiorum. 130
25 De affectione beneficiorum. 134
26 De Indultis Illuſtriſs. DD. S. R. E. Cardinalium. 152

REQVISITA

Pro bono, & valido concurſu, & examine in conferendis Eccleſijs Parochialibus.

REQVISITVM PRIMVM,

De deputatione Vicarij cum congrua fructuum portionis aſſignatione: Traditur forma deputationis. pag. 173

2	De edicto proponendo, *traditur forma edicti.*	211
3	De examinandis deſcriptis ad concurſum.	222
4	De idoneis per examinatores renunciandis Epiſcopo.	229
5	De electione magis idonei facienda.	233
6	De ſignificatione electionis factæ in concurſu.	260
7	De collatione facienda electo traditur forma collationis.	261
8	De electione dignioris in Parochialibus patronatis.	299
9	De inſtitutione præſentati in patronata.	302
10	De examine præſentatorum ad patronatas Eccleſias.	305
11	De examinatoribus proponendis in Synodo.	316
12	De numero examinatorum in concurſu adhibendorum.	322
13	De non adhibendis examinatoribus niſi Synodalibus.	328
14	De Examinatoribus iuramento obſtringendis.	330
15	De examine gratis obeundo.	331
16	De perficienda, & concludenda Synodo Diœceſana.	332
17	De Concurſus directione.	333

IN-

INDEX

Dubiorum quæ in Præludijs huius Praxis habendi concurſum ad Parochiales continentur.

DIſpoſitio Sac. Conc. Trid. ſeſſ. 24. c. 18. de refor. circa examen præficiendorum Parochialibus Eccleſijs. pag. 1
Diſpoſitio Conſtitutionis Pij V. in eadẽ materia. 3
Prælud. 1. 4
P. 2. D. 1. quis poſſit collegiatã erigere. 13
P. 2. Dub. 2. quænam dicantur collegiatæ Inſignes. 16
Prælud. 3. De Ecc. Parochiali. 17
P. 3. D. 1. An diſpoſitio Conc. ca. 18. ſeſſ. 24. locum obtineat circa Eccleſias maiores, ſiue primi ordinis. 20
P. 3. D. 2. An diſpoſitio Conc. ſeſſ. 24. ca. 18. & conſt. Pii V. locũ obtineant circa omnes parochiales. 20
P. 3. D. 3. An indifferenter locum habeat Conc. Trid. ſeſſ. 24. cap. 18. quoad cõcurſum in omnib. Eccleſiis parochialibus ſtricte ſumptis. 21
Præludium 4. de Eccleſia Patrimoniali. pag. 25
P. 4. D. 1. Quinam dicantur filij patrimoniales. 26
P. 4. D. 2. An ſentẽtia per quam declaratur aliquem eſſe patrimonialem ſi lata ſit inter alios vel ex alia cauſa, quã conſequendi beneficium, probet. 27
P. 4. D. 3. Quomodo ſit probanda patrimonialis filiatio ceſſantibus ſtatutis, & conſtitutionibus Synodalibus. 27
P. 4. D. 4. Quomodo probanda ſit origo. pag. 27
P. 4. D. 5. Dictum eſt ſupra nõ inſpici originem matris modo dubitatur an idem ſit aſſerendum quoad nobilitatẽ ſi proueniat tantum ex parte matris. pag. 28
P. 4. D. 6. An patrimoniales habeãt aliquod ius in beneficiis patrimonialibus. 29
Præludium quintum de Eccleſia receptiua. 29
P. 5. D. 1. An Eccleſiæ receptiuæ ſeu non numeratę re uera dicantur beneficia Eccleſiaſtica. 31
Præludium ſextum de Eccleſia numerata. 31
Prętudium ſeptimum de Eccleſia patronata. 32
P. 7. D. 1. An ſi patronata Eccleſ. reſignetur in manibus Ordinarii intret diſpoſitio conſtit. fel. rec. Greg. XIII. de public. 32
P. 7. D. 2. An Eccleſia patronata vacet in Curia ita ut impediãtur patroni præſentare coram Ordinariis. 33
Traditur forma expellendi poſſeſſorem a beneficio per Ordinarium collato, quãdo ſuperuenit prouiſus Apoſtolicus; & inſerendum eſt tenor literarum Apoſtolicarum: Occurritur tandẽ prȩiudicio, quod fuerit factum ſuo principali per procuratorem ingrediendo poſſeſſionem occupatam ab alio. 33
P. 7. D. 3. An poſſit executor abſoluere illũ, quem excommunicauit, vel pxblicè denunciauit. 40
P. 7. D. 4. An iuſpatronatus cadat in omnem Eccclesiam. 41
P. 7. D. 5. Ex quib. modis acquiratur iuſ patronatus. 42
P. 7 D. 6. Quid faciendum vbi Diœceſanus

nus conſentire non uult. 43

P.7.D.7. Diœceſanus an poſſit compelli ad præſtandum conſenſum, ſi patronus in limine fundationis vellet apponere aliquam conditionem cõtra ius commune. 43

P.7.D.8. Fundator an poſſit mutare Fũdationem. 44

P.7.Dub.9. Quis ſuperior ſit adeundus ſi Diœceſanus renuat conſentire Funtioni. 45

P.7.Dub.10. An ſi Fundator velit conſtruere, ſeu fundare, vel dotare Eccleſiam, poſſit eo inuito alter admitti. 47

P.7. D.11. An ſi ædificetur Eccleſia ſuper fundo ſubiecto fideicommiſſo iuſ patronatus acquiratur fideicommiſſario, an hæredi. 47

P.7.D.12. An ex qualibet collatione fũdi acquiratur iuſpatronatus. 48

P.7.D.13. Quandonam Eccleſia dicẽda ſit ſufficienter dotata. 51

P.7.D.14. an verificatum dicatur iuſpatronatus ex fũdatione vel dotatione, ex teſtamento, & legato, per quod aparet aliquem legaſſe alicui capellæ certa prædia pro eius dote, & ad vsũ capellani. 54

P.7.Dub.15. An ſit admittenda pręſentatio illegitimi. 55

P.7.Dub.16. An admittenda ſit præſentatio hæredis excluſiuè ad filium, qui præſtitit conſenſum collationi Apoſtolicæ in vim clauſulæ *dummodo accedat conſenſus patronorum*, an cõtra admittenda ſit præſentatio illius, qui ſic conſenſit excluſiuè ad hæredem. pag. 56

P.7 Dub.17. An admiſſio extranei cum conſenſu Ordinarij faciat patronum ipſum extraneum. 58

P.7.Dub.18. An ſicut memorialis probat legitimum titulum ex fundatione, & dotatione, ita & poſſeſſio quadragenaria probet. 59

P.7.Dub.19. An præſentatio poſſit fieri lite pendente. 59

P.7.Dub.20. Proponitur caſus practicabilis & vtilis vt ex argumentis facile videri poteſt & accuratè agitur de ſtatu beneficiorum, etiamſi ſtatus ſit varius, nam prouiſio cõtra ſtatũ eſt ipſo iure nulla.

Inquiritur etiam natura Beneficij, puta an ſit Sacerdotale; & traduntur doctrinæ, ex quibus hoc dignoſcatur.

Agitur etiam de qualitate beneficij debiti ijs de aliqua familia: diſcutitur natura iuriſpatronatus & declarantur quęnam ſint Beneficia patronata ex priuilegio, & an cadant ſub reſeruatione: tanguntur etiam qualitates patronorum vbi declarantur quãplures diſpoſitiones fundationum tam circa deſcendentiam, & genus, quam circa legitimitatem.

Aliqua dicuntur de vacatione Beneficij Patronati nõ modo ex cauſa permutationis, ſiue reſignationis, verum etiã & priuationis & obitus.

Conſiderantur qualitates eorum, qui præſentantur tum ratione ordinis, tum naturæ, & ætatis, & demum irregularitatis.

Animaduertitur etiam ad auctoritatẽ inſtitutoris, nedum quando de directo ius inſtituendi ad aliquẽ ſpectat; verũ ẽt vbi datur loc⁹ pręuentioni, & agitur de citatione compatroni, & edicti propoſitione; aliqua etiam de alternatiua Epiſcoporum tanguntur magis, quæ veniunt vſui.

Fiunt quatuor concluſiones perquam vtiles, & agitur de multiplicatione titulorum. 61

P.7.Dub.21. An diſpoſitio Conc. ca. 18. de refor. ſeſſ. 24. & conſtit. Pij V. locũ habeat in beneficijs iuriſpatr. maxime circa concurſum, & quid faciendum quando iuſpat. eſt ex priuilegio vel præſcriptione, in quibus caſibus remaneat ſublatũ per Cõc. Trid. ſeſſ. 25. cap. 9. de refor. *oſtenditur quando li*

ci-

citum ſit Patrono uariare. 83
Præludium octauum. De Eccleſia Electiua. 88
Præludium nonum. De Eccleſia monoculari. 92
P.9.Dub.1. An dicatur Monocularis illa Dignitas quę reperitur vnica cum Canonicis in aliqua Collegiata. 92
Præludium decimum. De Eccleſia Manuali. 93
P.10.Dub.1. An Conc.Trid.ſeſſ.24.c.18 locum habeat circa Manualia beneficia. 93
Præludium 11. De Eccl.Baptiſmali, & ſepultuaria. 93
Præludium 12. de benef. de menſa. pag. 94
Præludium 13. De beneficiis vnitis. pag. 95
P.13.Dub.1. An facienda ſit mentio in impetratione de Eccl.vnita. 96
P.13.Dub.2. Quomodo dignoſcatur vtrum vnio facta ſit acceſſoriè, an ęquè principaliter. 96
P.13.Dub.3. Quid vbi ambigitur vtrũ vnio facta ſit acceſſoriè, an æquè principaliter. 97
Præludium 14. De Vicaria perpetua. pag. 97
P.14.Dub.1. An fieri debeat concurſus in Vicarijs perpetuis. 98
P.14.Dub.2. Vtrum ſi Parochialis redigatur in ſimplex beneficium, & erigatur Capellania perpetua cum onere Coadiutoriæ Vicario perpetuo in cura animarum conferẽda ſit huiuſmodi Capellania per concurſum. 99
Præludium 15. De Dignitatibus. 100
Præludium 16. De Perſonatu. 101
Præludium 17. De Officio. 101
Præludium 18. De Canonicatu. 102
Præludium 19. De Prębendis. 102
P.19.Dub.1. An ſit differentia inter Canoniam & Præbendam. 103
P.19.Dub.2. An Canonicus, qui nondum eſt aſſecutus prębendam habeat vocem in Capitulo, & conſequi poſſit diſtributiones quotidianas. pag. 103
Præludium 20. De Præſtimonijs. pag. 105
Præludium 21. De Portionatu, & Manſionaria. 106
P.21.Dub.1. Quis poſſit beneficia creare, ſiue erigere. 106
Præludium 22. De Eccleſia litigioſa; *ſatis diſcutitur hac materia.* 108
Præludium 23. De menſibus, & alternatiuis. 110
p.23. Dub.1. Quando incipiat menſis. pag. 111
p.23.D.2. An ſi Epus acceptet alternatiuam in menſe alternato v.g. 2. Febr. gaudeat Alternatiua in beneficiis quæ contingant vacare in eo menſe in quo acceptauit alternatiuam. *Latiſſimè traditur materia alternatiuę.* pag. 111
p.23. Dub.3. An Epiſcopus abſens ex cauſa à Conc. approbata vel alias ratione ſui officij frui debeat alternatiua. 122
p.23.Dub.4. An Epiſcopus abſens à ſua Diœceſi poſt acceptatam alternatiuã poſſit conferre beneficia vacantia in 4. menſibus ſibi de iure competentibus citrà alternatiuam. 122
p.23.Dub.5. A quo inſtanti ſumendum ſit initium menſis an à primo pulſu horologij an ab vltimo mediæ noctis horæ. 123
p.23. Dub. 6. Quid agendum vbi plura ſunt horologia & dum vnum ſonat, alterum incipit, cui nam ſtandum. pag. 123
p.23.Dub.7. Epiſcopus quomodo ſe gerere debeat vbi nullum eſt horologium vel ſi eſt probatur non fuiſſe benè ordinatum aut quod audiri nõ potuit, vel de facto non fuit auditũ. pag. 124
p.23.Dub.8. An Epus qui propter aliquod officium, aut Nunciaturã conſueuit morari extra Diœceſim, ſi for-

ſi fortè ſit reſidens in Diœceſi dum vacat aliquod beneficium in menſe alternato in cuius initio ipſe reſedit poſſit illud tutò conferre, quando habet nihilominus animum recedendi. 125

P.23.D.9. An ſi Epiſcopus de tempore vacationis, ſit in loco exempto ſuæ Diæceſis, poterunt conferre vigore alternatiuæ. 126

p.23.D.10. Nũquid Epiſcop⁹ gaudebit alternatiuæ vſu, ſi propter proteruiã impiorum non poſſit ingredi ſuam Diœceſim, & eo minus reſidere in ea. ibid.

p.23.D.11. An appellatione Diæceſis veniat Ciuitas. 127

p.23.D.12. An Epiſcop⁹ valeat vti alternatiua in beneficijs ſpectantibus ad eius prouiſionem ſi extent in aliena Diæceſi. ibid.

p.23.D.13. An ex eò quod Epiſcopus intromittat ſe in prouiſione beneficij vacantis in mẽſe reſeruato, vel aliàs illius beneficij, quod eſſet quomodolibet reſeruatum, vel affectum; aut alioqui præſtat impedimentum, quo minus prouiſiones Papæ ſuum conſequantur effectum, ſtatim, & eo ipſo priuatus ſit vſu, & beneficio alternatiuę, ita vt prouiſiones exinde factæ, vel in poſterum faciendæ ſint nullæ. pag. 128

p.23. D.14. An Epiſcop⁹, qui ammiſit alternatiuam ob illius abuſum, poſſit ſaltem gaudere quatuor menſibus ordinarijs, & maximè *Martio, & Septembri* qui iuxtà alternatiuam ſunt Papæ. 128

p.23.D.15. An Epiſcop⁹, qui ſe intromiſit in prouiſione beneficiorum Papæ reſeruatorum propter ignorantiam reſeruationis ammittat ex eo alternatiuam, & quid ſi conferat beneficia, non quidem reſeruata, ſed tamẽ per Papam iure præuentionis prouiſa, ſiue validè, ſiue inualidè. 129

p.23.D.16. An Epiſcopus, qui probabiliter dubitat quod acceptata ſit alternatiua per eius procuratorem poſſit licitè prouidere de vacantibus in mẽſibus *Martij, & Septembris.* 129

Prælud. 24. de reſeruat. beneficiorum.

p.24.D. 1. An auuocatio collationis vel electionis, quæ eſt reſeruatio, fieri debeat ſpecialiter, an generaliter. 131

p.24.D.2. Notitia vacationis quandonã præſumatur in prælato. 132

p.24.D.3. An reſeruatio includat beneficia creata poſt publicationem reſeruationis. 132

p.24.D 4. An ſi Eccleſia ſit erecta ante reſeruationem, ſed dotata poſt cadat ſub reſeruatione. 133

p.24.D. 5. An Eccleſia erecta, & dotata ante reſeruationem, ſed poſt ipſam reſeruationem confirmata, & approbata per ſuperiorem, comprehendatur ſub reſeruatione. 133

p.24.D.6 An reſeruatio *regulæ de menſibus* comprehendat eos, qui tantum ad tempus ius habent conferendi, veluti ad tres annos, vel ad vitam. 133

Prælud. 25. de affectione beneficiorum.

p.25.Dub.1. An ſublata reſeruatione ceſſet affectio. 134

p.25.Dub.2. An ſi Papa conferat beneficium tanquam reſeruatum, cum non ſit reſeruatum, inducatur affectio ex huiuſmodi prouiſione. 135

p.25.Dub.3. An mortuo coadiutore, ſiue ceſſante coadiutoria, puta quia coadiutor aliud conſequitur beneficium incompatibile cum eo, in quo datus fuit in coadiutorem, ceſſet affectio. 139

p.25. D. 4. An expiret reſeruatio ſi collatio facta fuerit abſenti vigore reſeruationis, qui tamen antequam acciperet literas, mortuus eſt. 139

p.25.Dub.5. Proponitur caſus practicabilis in quo duo quæruntur. 140

Primum an poſſit prouiſus collationem ſibi factam in abſentia acceptare poſt

terminum datum huiuſmodi prouiſis ad acceptandum. 140
Secundum an ſit notificanda acceptatio collatori. 140
Præl.25.Dub.6.Quid faciendum vbi de prioritate collationis, vel acceptationis non apparet. 140
pr.25.Dub.7. Quid faciendum quando prouiſus diſentit, & poſtmodum iterum vult conſentire. 140
pr.25.Dub.8. An poſſit conſanguineus, vel amicus, aut alijs generalis procurator acceptare beneficium pro conſanguineo, vel amico. 141
pr.25.Dub.9. An valeat vigore mandati generalis adipiſci poſſeſſionem, ſaltem ad inducendum vacationem primi incompatibilis. 142
pr.25.Dub.10. Proponitur caſus circa diſpenſationem obtentam pro retinendo primum beneficium, poſtquã vacauit de iure, & fuit collatum abſenti, ſed non iam acceptatum, an valeat huiuſmodi diſpenſatio. 143
pr.25.Dub.11. Proponitur caſus circa collationem factam à Papa de beneficio iam collato ab ordinario alicui abſenti nondum tamen per prouiſum acceptatio: Primo An poſſit conſentire: Secundo an dato quod diſentiat poſſit ordinarius, non obſtante prouiſione Papæ, iterum illud conferre. 143
pr.25. Dub. 12. proponitur caſus, & quæritur an ex reſeruatione annuæ penſionis Apoſtolica auctoritate conſtitutæ ſuper aliquo beneficio an ſit tale beneficium reſeruatum, vel affectum. 145
pr.25.Dub.13. An per conceſſionem regreſſus afficiatur beneficium, *& traduntur cauſę ex quibus inducatur vel ceſſet affectio*. 146
pr.25.Dub.14. An ſi Papa appoſuit manum ſuper aliqua collatione alicuius beneficij poſſit ordinarius, ſi aliàs iuriſdictio ei non auferatur, cognoſcere ſuper ſubreptione ipſius gratiæ. pag. 151
pr.25. Dub. 15. An ordinarius poterit conferre beneficium quod vacauit in menſe ordinario ſed Papa contulit, ſed in impetratione nulla facta fuit mentio de reſeruatione, prouiſioque fuit reſoluta. 152
Prælud.26.De indutis S. R. E. Cardin.
pr.26. Dub.1. An Cardinalis habens indultum poſſit gaudere priuilegijs ſi abſit à Curia, perinde ac ſi præſens eſſet. 153
pr.26.Dub.2. An ſuffragetur indultum Cardinali abſenti de licentia Papæ vt immoretur in alia ciuitate. 153
pr.26.Dub. 3. An Cardinalis qui ſuccedit Epiſcopo non Cardinali poſſit cõferre aliquod beneficium, quod in vita anteceſſoris vacauit in menſe reſeruato nec fuit collatum ipſo anteceſſore viuente. 154
pr.26.Dub.4.An Epiſcopus non Cardinalis, qui ſuccedit Cardinali in Epiſcopatu poſſit conferre beneficium quod vacauit in menſe Apoſtolico, de quo nulla facta fuit prouiſio à Cardinale dum viueret citrà tamen præuentionem Papæ. 154
pr.26.Dub. 5. An ſi Cardinalis dederit facultatem ſuo Vicario conferendi beneficia poſſit idem Vicarius ea cõferre extra Diœceſim, ſicuti poſſunt Cardinales ipſi, & etiam alij collatores ordinarij. 154
pr. 26. D. 6. An Cardinalis qui habet indultum à Papa vt nullus conferre valeat beneficia ſpectãtia ad eius collationem poſſit vti indulto huiuſmodi in beneficijs Epiſcopatus, cuius poſſeſſionem nondum ſit adeptus. 155
pr.26.Dub.7. Cardinali habenti indultum an competat collatio quorumcumq; Beneficiorum. 156
pr.26.Dub.8.Dignitas, quæ dicatur maior in Cathedrali. ibid.
pr.26.Dub.9. Vbi duæ ſunt dignitates

æque principales an ambæ ſint reſeruatæ. 157
p.26.D.10. Cardinalis an poſſit cõferre ea Beneficia, quæ alias non poterat iure Ordinario. 157
pr.26.D.11.Cardinalis an poſſit cõferre Beneficia electiua. 157
pr.26.D.12.Cardinalis an poſſit conferre Beneficia familiariũ Cardinaliũ. pag. 158
p.26.D.13.Cardinalis aſſertio de alicuius familiaritate an faciat probationem. 158
p.26.D.14.Cardinalis an poſſit cõferre Beneficia familiaris Papæ. 159
p.26.D.15.Cardinalis an conferat Beneficia Comendata ceſſante Comenda. pag. 159
p.26.D.16. Cardinalis an conferat Beneficia duplici reſeruatione affecta. pag. 159
p.26.D.17. Cardinalis an poſſit cõferre Beneficia vacantia in Curia. 160
p.26.D.18.Beneficia an vacent per promotionem ad Abbatiam. 160
p.26.D.19.Ordinarius an conferat Beneficia vacãtia pro promotionem ad Abbatiam. 160
p.26.D.20.Beneficia promoti, quando vacare cenſeantur. 161
p.26.d.21. Papa an debeat meminiſſe derogationis indulti Cardinalis. 161
p.26.D.22. Papæ collatio ſine conſenſu Cardinalis an teneat. 162
p.26.D.23.Concilium Tridentinum, quare addiderit S.R.E.Cardin. 162
p.26.D.24.Conc.Trid.de quibus Cardinalibus intelligat. exaratur reuocatio indultorum. 163
p.26.D.25.Cardinalis an poſſit cõferre Beneficia deuoluta ad Papam propter negligentiam inferiorum. 166
p.26.D.26. An abſente Cardinale poſſit alius pro eo conferre vigore indulti Apoſtolici conceſſi ipſi Cardinali. 166
p.26.D.27.An Vic.Epi ad Cardinalatũ aſſumpti poſſit vigore indulti eidem Cardinali conceſſi conferre ea beneficia quæ poteſt ipſemet Cardinalis ratione ipſius Indulti. 166
p.26.D.28.Prouiſi à Cardinale an poſſit acquieſcere hmõi prouiſioni. 167
p.26.D.29.Tẽpus nouę prouiſionis obtinendæ, quando incipiat currere. 167
p.26.D.30. Ex omiſſione nouæ expeditionis an inducatur nouus modus vacandi. 168
p.26.D.31.Cardinalis Epiſcopus; quando conferat vigore indulti. 168
p.26.D.32.Prouiſus à Cardinale habente alternatiuam an debeat expedire nouam prouiſionem. 168
p.26.D.33.Noua prouiſio an poſſit expediri quandocunque re integra. 169
p.26.D.34.Cardinalis an poſſit cõferre alteri ſi primò prouiſus omiſſit expedire nouam prouiſionem. 169
p.26.D.35.Capitulum, vel alius an poſſit concurrere cum Cardinale in collatione. 170
p.26.D.36.Beneficium vacans in menſe Apoſtolico, à Cardinale non collatũ intra ſex menſes ad quẽ deuoluat. 171
p.26.d.37. An aliqua intercedat differẽtia inter priuilegium ſeu diſpenſationem. 171
Requiſita ad concurſum. 173
Requiſitum I. 173
R.1.d.1. Deputatio Vicarii, cũ cõgrua an ſit de forma concurſus. 175
r.1.d.2.Conc.Trid.de qua vacatione intelligat *& traduntur omnes modi uacandi.* 178
r.1.d.3. Quis poſſit priuari propter nõ reſidentiam *& traditur forma procedendi ad priuationem.* 183
r.1.d.4. Beneficium ex priuatione vbinam dicatur vacare. 185
r.1.d.5. Beneficium vacans propter priuationem an ſit reſeruatum. 186
r.1.d.6. Quando quis dicatur ſtare per ſe quominus adipiſcatur poſſeſſionẽ beneficij. 187
r.1.d.7.Quorſum tendant verba Conc.

etiam

etiam ſi cura incumbat Eccleſiæ, vel Epiſcopo. 189
R.1.d.8. Inferior Collator an poſſit conſtituere Vicarium. 190
r.1.D.9. Inferior an poſſit ſaltem in repentinis caſibus conſtituere Vicariũ. pag. 193
r.1.D.10. Vicarius an ſit examinandus. pag. 194
r.1.D.11. Epiſcopus an poſſit differre cõſtitutionem Vicarij. 195
r.1.D.12. Vicarius an ſit conſtituendus in Eccleſia baptiſmali. 196
r.1.D.13. Vicarius an ſit conſtituendus in Eccleſia reſignata. 196
r.1.D.14. Vicarius an ſit conſtituendus dũ vacat aliqua dignitas curata. 197
r.1.D.15. Vicarius an ſit conſtituendus dum vacat aliquis Canonicatus curã habens. 198
r.1.D.16. Canonici deputati à Capitulo ad curã animarũ an ſint examinandi pag. 198
r.1.D.17. Vicarius an ſit conſtituendus in Eccleſijs vnitis. 198
r.1.D.18. Vicarius ſi iudicetur magis idoneus in concurſu, & adminiſtret poſt electionem an teneatur facere mentionem de adminiſtratione. 199
r.1.d.19. Concurſus an ſit habendus in Eccleſijs inferioris inſtitutoris. 199
r.1.D.20. Eccleſia patronata, vbi patroni nõ præſentarint an ſit conferẽda p concurſum. 200
r.1.D.21. Eccleſia prætenſa de iure patronat9, ſed pluries collata, vt libera an ſit conferenda per concurſum *traduntur caſus in quibus lis poteſt moueri ſuper iurepatronatus.* 201
r.1.d.22. Tempus ad præſentandũ, quãdo incipiat currere. 205
r.1.d.23. Congrua portio, quanta debeat eſſe. 207
r.1.d.24. Vicarius ſemel conſtitutus an poſſit remoueri. 208
r.1.d.25. Vicarius conſtitutus ſi eligat an poſſit proſequi exercitium curæ, donec obtinuerit literę ſuæ prouiſionis. 210
Requiſ. II. ꝓponitur forma edicti. 212
r.2.D.1. An patronus ſi differat vltra X. dies vel alias vltra tempus ab Epõ pſcribendũ, & velit poſt lapsũ hmõi tẽpus nominare ſit nihilominus admittendus. 214
r.2.D.2. An poſſint ſimplices clerici in minoribus duntaxat conſtituti nominari ad huiuſmodi Parochiales abſq; diſpenſatione. 216
r.2.D.3. An ſit de forma, vt proponatur edictum. 219
r.2.D.4. Inferior Collator an poſſit proponere edictum. 220
r.2.D.5. Vicarius Epi ſi velit, & ipſe examen ſubire, an poſſit edictum proponere. 220
r.2.D.6. Edictũ intra quale tempus ſit proponendum. 220
r.2.D.7. Edictũ an ſit affigendum, an legendum. 221
r.2.d.8. Edictum ſi proponatur cũ maiori termino xx. dierum an vitietur cõcurſus. 221
r.2.d.9. Edictum per quod tempus poni debeat vbi Conc. Prouinc. non determinat tempus. 221
r.2.D.10. Edicti propoſiti an ſit apponenda dies. 222
r.2.D.11. Examinatores adhibẽdi in examine, quando ſint deputandi. 222
Requiſitum III. 222
r.3.D.1. An dies notitiæ vacationis cõputetur in menſibus datis ad proponendum edictum. 223
r.3.D.2. Oppoſitor poſt terminũ edicti an poſſit admitti. 224
r.3.D.3. Examen an poſſit fieri corã Vicario, Epiſcopo non impedito. 224
r.3.D.4. An ſit de forma, vt Epiſcopus examinet. 225
r.3.D.5. Epus an poſſit admittere Examinatores non Synodales. 226
r.3.D.6. Cõcurs9 an fiat in caſu regreſs9 & an regrediẽs ſit examinandus. 226

Requiſitum IV. 229
R.*1*.D.*1*. Concurſus an vitietur ſi Examinatores renuntient ſolum quoad literaturam. 230
R.*4*.D.*2*. Relatio Examinatorum facta ſeparatim, ſeu priuatim an valeat. pag. 230
R.*4*.D.*3*. Examinatores an poſſint dicere quis ſit magis idoneus. 231
R.4.D.*4*. Epiſcopus an teneatur eligere ex collatione uotorũ habita ratione calculorum. 231
R.4.D.5. Epiſcopus an habeat votũ in concurſu. 232
R.4.D.6. Vota quando dicantur paria, aut ſingularia. 232
R.4.D.7. Approbatus, ut quis dicatur quot vota ferre debeat. 233
Requiſitum V. 233
R.5.D.1. Epiſcopus an poſſit eligere dignum prætermiſſo digniore. 233
R.5.D.2. Doctor an præferendus ſit in electione non Doctori. 238
R.5.D.3. Examinator an poſſit recuſari. 244
R.5.D.4. An detur appellatio à reprobatione Examinatorum. 244
R.5.D.5. An detur aliquando appellatio à reprobatione Examinatorũ primæ inſtantiæ. 245
R.5.D.6. Conc. Trid. quoad appell. an locum habeat in Eccleſia patronata. pag. 346
R.5.D.7. Conc. Trid. quoad appell. an locum habeat ĩ prouiſis in forma dignum. 246
R.5.D.8. Ad quem ſit appellandũ. 247
R.5.D.9. Executor ſecundus an valide procedat non conſtito de negligẽtia primi. 247
R.5.d.*10*. Delegatio facta duab. dignitatib. ſi vtraq; dignitas ſuſtinetur ab vna perſona an valeat. 249
R.5.d.11. Primus Executor literarum in forma dignum an poſſit purgare moram. 250
R.5.d.*12*. quam diu duret executoris iuriſdictio, & an ſit pronunciauit ſe non eſſe executorem amittat iuriſdictionem 250. *Traditur forma fulminãdi proceſſum per executorem apoſt. ad compellendum beneficiarium vt ſoluat penſionem.*
Traditur alia forma ſimilis ad cõpellendum in vim fulminati proceſſus. pag. 253
R.*4*.D.13. An executor gratiæ Apoſtolicæ poſſit citare extra Diœceſim. 254
R.5.d.*14*. Semel nõ repert⁹ idon. an poſſit iterum examinari, & poſtmodũ ſi idoneus reperiatur an ſit illi Eccleſia conferenda. 255
R.5.d.15. Collatio Executoris conferẽtis ante examen an ſit valida. 255
R.5.d.16. Executor, qui notã habet habilitatem alicuius an poſſit conferre abſque alia verificatione. 256
R.5.d.17. Proponitur caſus practicabilis circa collationem illius, cuius examen fuit commiſſum. 256
R.5.d.18. Prouiſus à cuius prouiſione fuit appellatum an pendente appellatione faciat fruct⁹ benef. collati. 257
R.5.d.*19*. Diœceſanus an debeat eligere omnes approbatos, vt inferior conferat cui maluerit. 258
R.5.d.*20*. Epiſcopus an poſſit eligere extra locum examinis, & præſentiã Examinatorum. 258
R.5.d.21. Epiſcopus an poſſit eligere eũ qui tantum dimidiam uotorum tulit. 258
R.5.d.*22*. Vtrum ex electione facta in concurſu electo acquirato Ius de quo ſit facienda mentio. 259
Requiſitum VI. tradit forma literarũ ſignificat. 360
R.*6*.d.*1*. Si omittatur ſignificari electionem, an uitietur concurſus. 261
R.*6*.d.*2*. Significatio electionis an poſſit fieri abſentib. Examinatorib. 262
Requiſitum VII. traditur forma literarum collationis. 262
R.5.d.*1*. Paroch. reſignata intra an ſit confe-

conferenda intra ſex menſes. 264
R.7.d.2. Tempus ſex menſium ad conferendum quando incipiat. 266
R.7.d.3. Ignorantia quãdo excuſet Collatorem. 267
R.7.d.4. Notitia quænã ĩtelligatur. 268
R.7.d.5. Reſignare beneficium ſuum an poſſit vnuſquiſque pro libito. 268
R.7.d.6. Senes qui dicantur. 268
R.7.d.7. Probatio ætatis ex aſpectu an ſit bona. 269
R.7.d.8. Valetudinarii, qui dicantur. pag. 269
R.7.d.9. Impediti corpore, qui dicantur. 270
R.7.d.10. Viciati corpore, qui dicantur pag. 270
R.7.d.11. Crimine obnoxij, qui dicantur. 271
R.7.d.12. Qui dicantur nequeuntes ſeruire Eccleſiæ. 271
R.7.d.13. Qui vnum, aut plura Beneficia habet, quando reſignare poſſit. pag. 271
R.7.d.14. Beneficium quando dicatur ſufficiens. 271
R.7.d.15. Bona patrimonialia an ſint cõputanda in ſupputatione ſufficientię Beneficij. 272
R.7.d.16. Epiſcopus an poſſit conferre Beneficium tertium habẽti duo. 272
R.7.d.17. Epiſcopus an poſſit conferre Beneficium ei, qui eſt in penſionibus ſufficienter prouiſus. 273
R.7.d.18. Conc. Trid. vt Ordinarius nõ poſſit vltra duo vni conferre an locũ habeat in patronatis. 273
R.7.d.19. Terrulæ beneficiales, vel legata an cadam in diſpoſitione Concil. pag. 274
R.7.d.20. Beneficiũ quantũ eſſe debeat pro ordinando ad eius titulum. 275
R.7.d.21. Ordinatus ſine patrimonio, vel Beneficio, an ſit ſuſpenſus. 275.
R.7.d.22. Beneficium ſecũdũ cõſequẽs an poſſit primum renunciare. 275
R.7.d.23. Eccleſia deuoluta intra quantum tempus ſit conferenda. 278
R.7.d.24. Conſt. Greg. XIII. de public. reſig. an locũ habeat ĩ patronatis. 278
R.7.d.25. Conſanguinei in quoto gradu prohibeantur prouideri de Beneficijs reſignatis in manibus Epiſ. 279
R.7.d.26. Affinitas ad quotum gradum prohibeat. 279
R.7.d.27. de qua affinitatem ſit intelligendum. 280
R.7.d.28. Soboles ſecundæ conuinctionis an comprehendatur in Conſtit. Greg. XIII. 281
R.7.d.29. Impedimentum pub. honeſtatis an inducat impedimentum prouiſionis. 281
R.7.d.30. Impediti vt ſupra an poſſint ſubire concurſum in reſignatis. 282.
R.7.d.31. Religionem ingrediẽtis quãdo poſſit Beneficium alteri conferri. 283
R.7.d.32. Beneficium eius, qui nulliter ex defectu conſenſus matrimonium contraxit an poſſit prouideri. 284
R.7.d.33. Beneficium eius, qui nulliter contraxit ſine Parocho an poſſit prouideri. 284
R.7.d.34. Caſus Conſtit. Innoc. III. de non dimittendis Cathedralibus, qui ſint. 285
R.7.d.35. Inimicitia capitalis, quæ dicatur. 285
R.36. Ordinarius, quam circumſpectionem debeat habere in admittendis reſignationibus. 285
R.7.d.37. traduntur magis practicabilia & formula publicandi reſignationes. 286
R.7.d.38. Beneficium 30. aut 40. ſcutorum an dicatur ſufficiens, vt quis valeat reſignare. 292
R.7.d.39. Quid agendum vbi inferior concurrit cum Epiſcopo iure præuentionis. 292
R.7.d.40. Cardinalis reſidens Romæ an poſſit conferre Parochiales abſq; concurſu. 292

Req.7.D.41. Ordinarius an poſſit conferre Parochialem vacantem in Curia, Apoſtolica ſede vacante. 293
Req.7.dub.42. Epiſcopus, qui eſt in Curia, vel extra ſuam Diœceſim, dum vacant Parochiales an poſſit illas conferre. 295
Req.7.du.43. c. Si Apoſtolica de præb. in 6. an locum habeat in omnib. Curatis. 296
Req. 7. dub.44. Collatio facta vigore c. ſi Apoſtolica intra quem terminũ fieri debeat. 296
Req. 7. dub.45. Appellatione collationis an veniat electio, & præſentatio. pag. 296
Req. 7. dub. 46. Ordinarius an debeat conferre beneficia vacantia in Curia ſi Papa nõ conferat intra menſẽ. 297
Req.7. dub. 47. Papa vbi non contulit an poſſit moram purgare. 248
Req.7. dub 48. Collatio Epiſcopi, qui contulit intra menſem, ſi deinde Papa non conferat an valeat. 298
Req. 8. de electione digníoris in Parochialibus patronatis. 299
Req. 8. dub. 1. An iuſpatronatus quod habuit originem à patrimonio laici & poſtmodum translatum fuit donatione vel alio titulo in Eccleſiam aut capitulum ſeu collegium Eccleſiaſticum, vel aliquam perſonam Eccleſiaſticam ratione Eccleſiæ vel dignitatis aut beneficij efficiatur Eccleſiaſticam. 299
Req.8.dub.2. Si patronus efficiatur Eccleſiaſticus an Patronatus fiat Eccleſiaſticus. ibid.
Req. 8. dub. 3. Patronatus ſpectans ad laicos Religioſe viuentes an ſit Eccleſiaſticus. 300
Req. 8. dub. 5. patronatus ſpectans ad Confraternitates laicorum an ſit Eccleſiaſticus. ibid.
Req.8.dub. 6. patronatus ad quem Eccleſiaſtici præſentant ad nominationem laicorũ an ſit Eccleſiaſticus. 301
Req.8.dub. 7. patronatus ad quem Eccleſiaſticus præſentat cum conſenſũ laici an ſit Eccleſiaſticus. ibid.
req.8.dub.8. patronatus in quo præſentatio fit per turnum, an conſumetur per Apoſtolicam prouiſionem. 302
Req.9. De inſtitutione præſentati in patronat. ibid.
req.9.dub.1. Dubitatur de hoc facto, Patroni ſæpè præſentant vnum coram Epiſcopo qui illum approbat, & acceptat; ſed ipſe præſentatus numquã petit inſtitutionem, fortaſſe nè arctetur ſacros ordines ſuſcipere, aut aliũ ob finẽ dubitatur vtiq; an ſit aliquod tempus limitatum, intra quod debeant præſentati, petere inſtitutionẽ ita vt eo lapſo fiat deuolutio ad Epiſcopum, ſeu inſtitutorem, & habeatur ac ſi nulla facta fuiſſet præſentatio. pag. 303
req.9.dub. 2. An Eccleſia iuriſpatronatus laicorum faciat deuolutionem ad papam, ſi præſentatus non inſtituatur, intra duos menſes. 305
req.9.dub. 3. An in patronatis deuolutio fiat ad ſolum papam quippe quod huiuſmodi ius ademptum non reperitur Metropolitanis per Conſtitut. Pianam. ibid.
Req.10. De examine præſentatorum ad patronatas Eccleſias. ibid.
req.10. dub. 1. An examen requiratur in ſimplicibus beneficijs. ibid.
req.10. dub.2. An ob ommiſſionem examinis, vel formæ Conc. reſeruentur beneficia, ſtante regula 1. Greg. XV. per quam reſeruauit S. ſuæ ea beneficia, de quibus per ordinarios, aut alios collatores, contra formam decretorum Concil. Trid. diſpoſitum fuerit. 306
req. 10. dub. 3. An in beneficijs iuriſpatronatus poſſit Epiſcopus denuo examinare præſentatum. 307
req.10.dub.4. An ſacerdos, vel aliàs ſacris initiatus, ſi prouideatur in forma

ma *Dignum*, ſit examinandus ſi habeat ordinem ad huiuſmodi beneficium requiſitum. 307

Requiſitum decimum dubium quartum, Dubitatur quænam ſcientia requiratur in quolibet prouiſo vt valeant examinatores diiudicare, an ſint idonei. 308

requiſitum decimum dubium ſextum, Diximus ſupra *dubio ſecundo huius requiſiti*, quod Archidiaconatus debet conferri Doctori, ſic diſponente Sac. Trid. Conc. *ſeſſ. 24. cap. 12. de reform.* modo dubitatur an in dignitatibus collegiatarum ſaltem illarum, quæ ſunt inſignes, requiratur qualitas Doctoratus. pag. 309

req. 10. dub. 7. poſtquam vidimus in quibus dignitatibus requiratur gradus Doctoratus occurrit dubium, An Conc. Prouinc. poſſit imponere onus dignitatibus, vt quis niſi graduatus non poſſit eas obtinere ſine Sedis Apoſtolicæ authoritate. 311

req. 10. dub. 8. An ſufficiat gradus receptus contra ſtatuta, aut conſuetudines Academiæ, vt puta, quia falsò quis probauit curſus neceſſarios, vel deſcriptionem in matricula, aut non fuit ſeruata forma præſcripta in examine, ſeu aliàs. pag. 311

req. 10. dub. 9. Dubitatur tandem, in materia ſcientiæ requiſitæ ad beneficia, An in dignitatibus, & beneficijs requirentibus gradum ſufficiat gradus ſine competente ſcientia vt nihilominus valeat adeptio, & impetratio huiuſmodi dignitatis, & beneficij. 312

req. 10. dub. 10. An diſpoſitio Concilij, *ſeſſ.* 24. *cap.* 18. *de reform.* locum habeat in beneficijs iuriſpatronatus quando nulli adſunt examinatores Synodales. ibid.

req. 10. dub. 11. Quia in præficiendis in beneficijs non ſolum requiritur ſcientia, ſed etiam ætas *tot. tit. de ata. & qualit. in decretal. & 6.* ideo hic occurrit dubitare, quænam ætas requiratur in præficiendis Eccleſiis parochialibus, & alijs beneficijs. pag. 312

req. 10. dub. 12. An ætas requiſita in promouendo ad beneficium debeat eſſe completa. 315

req. 10. dub. 13. Quomodo computanda ſit ætas, & an referat ſi tantum hora deſit. 313

Req. 11. De examinatoribus proponendis in Synodo. ibid.

req. xj. dub. 1. An poſſint adhiberi examinatores in concurſu pro tempore vacationum, ſi annis ſingulis non proponantur. ibid.

req. xj. dub. 2. An poſsit Epiſcopus ad libitum nominare in Synodo in examinatores clericos ſæculares non Doctores, nec licentiatos, exiſtentibus in ea Doctoribus, vel licentiatis. 317

requiſ. xj. dubum tertium, An valeat approbatio facta à Synodo, de examinatoribus propoſitis in genere. pag. 318

requiſ. xj. dubium quartum, An conſuetudo admittendi ſubrogatos, & ſucceſſores, in genere propoſitos excuſet, & eo magis, ſi prætendatur Concilium non eſſe in vſu circa electione examinatorum. pag. 319

requiſ. xj. dubium quintum, Qua forma proponendi ſint Examinatores. ibid.

requiſ. xi. dubium ſextum, Quinam dicantur vocales in Synodo vt poſſint probare Examinatores. ibid.

requiſitum vndecimum dubium ſeptimum, Quot vota debeat reportare

Exa-

Fxaminator ad hoc vt dicatur probatus à Synodo. 319

Req. 11. Dub. 8. Proponitur caſus practicabilis circa Synodum congregatam in minori numero. 320

Req. 12. De numero examinatorum in concurſu adhibendorum. 322

Req. 12. dub. 1. An Epiſcopus poſsit in aliquo concurſu eligere pluſquã tres Examinatores. 325

Req. 12. dub. 2. An poſſit Epiſcoous inire examen in concurſu ſi ex ſex Examinatoribus aliquis in tra annum ſuȩ electionis mori, vel in longinquis agere contigerit. ibid.

Req. 12. dub. 3. Quid præſtandum ſit Epiſcopo, ſi omnes examinatores decedant, aut recedant in longinquas regiones. 324

Req. 12. dub. 4. An duret officium examinatorum poſt annum à Synodo vltimò celebrata ſi contingat mori Epiſcopum, qui eam celebrauit, & Examinatores nominauit, & item an valeat concurſus ſi non interuenerint Examinatores ſuperſtites. ibid.

Req. 12. dub. 5. An validum ſit examẽ pro niſi de Parochiali in forma *Dignum* ſi fiat coram Examinatoribus reputatis Synodalibus qui tamen re vera non ſunt Synodales, quia fortè non fuerunt electi in Synodo legitimè congregata aut non ritè celebrata, vel aliàs non perfecta, & non concluſa, de quibus Deo dante dicemus *in tract. de Synodo*, aut fortè non fuerunt propoſiti, & probati ſaltem ſex, vel ſi probati fuerunt, non iurarunt, aut non extant ſex, & annus ad celebrandum Synodum iam lapſus eſt, & huiuſmodi, in quibus caſibus expirat omninm examinatorum officium, 326

Req. 12. dub. 6. Vtrum Epiſcopus excuſetur ſi adhibeat Examinatores ſuperſtites poſt annum, non extantibus ſex, eo maximè ſub prætextu, quia ipſe ſit de nouo adeptus Epiſcopatum nec lapſus ſit annus à die adeptæ poſſeſſionis huiuſmodi. 327

Req. 13. De non adhibendis Examinatoribus niſi Synodalibus. 328

Req. 13. dub. 1. An vitietur concurſus ex eo quod in examine ad cõcurſum interueniat aliquis Examinator non Synodalis, cum tribus pluribuſuè Synodalibus. 328

Req. 13. dub. 2. An ſit ſubreptitia, & nulla gratia ſeu prouiſio Apoſtolica facta in fauorem illius, qui præſentauit approbationem, ſiue literas ordinarij, quibus teſtatur concurſum factum legitimè, & ex approbatis fuiſſe illum tanquam magis idoneũ electum iuxtà formam Concilij, ſi re vera non fuiſſet huiuſmodi examẽ factum iuxta formam d. Concilij. pag. 329

Req. 13. dub. 3. An diſpoſitio Conc. *ca.* 18. *de refor. ſeſſ.* 24. procedat in ea prouiſione, quæ fit à S. Sede in forma gratioſa reſignatario, vel impetranti exhibenti teſtimonium approbationis ordinarij ad aliam parochialem vt in tali forma gratia detur, prout ino leuit ſtilus ita concedere, & expedire ſi approbatio non eſſet rectè facta. pag. 330

Req. 14. De examinatoribus iuramento obſtringendis. 330

Req. 14. dub. 1. An vitietur Concurſus ſi Examinatores non iurarunt. pag. 330

Req. 14. D. 2. An debeat huiuſmodi iuramentum neceſſariò præſtari ad Sacroſancta Euangelia. ibid.

Req. 14. dub. 3. An iuramentum ſit neceſſariò præſtandum in Synodo, an verò poſſit etiã extra Synodum præſtari, & in cuius manibus ſit extra Synodum præſtandum, dato quod poſſit prȩſtari. 331

Req. 14. dub. 4. Quomodo probetur hu-

huiuſmodi iuramentum. 331
Req. XV. De examine gratis obeundo. 331
Req. xv. dub. 1. An poſſit ſtatuere aliquod ſtipendium examinatoribus, præſertim ex fructib. beneficii. ibid.
Req.xv.dub.2. An poſſit ſaltem Epiſcopus, vel eius Vic.aſſiſtens examinatoribus aliquid accipere. 332
Req.xv.dub.3. An licitum ſit ipſis competitoribus ſibi ad inuicem aliquid dare, vt aliquis eorum deſiſtat à concurſu, vel vt defectus non apponat. ibid.
Req. xvj. De perficienda, & concludenda Synodo diœceſana. ibid.
Req.xvj. dub.1. An ſufficiat proponere examinatores in Synodo quo quomodo congregata. ibid.
Req. xvij. De concurſus directione. 333
Req. xvij.dub.1. An ſit tutus ille prouiſus de Parochiali, in qua habitus fuit Concurſus, ſed ſane non fuit directus ad legitimum Collatorem v.g.cũ ſpectaret Collatio ad Papam, vel ad alium inferiorem Epiſcopus ipſe contulit. 333
Req.xvij. dub. 2. Vtrum forma Conc. Trid. *ſeſſ.24.cap.19.de refor.& conſtit. S.mem.* quam ſupra exaraui, ſit ſeruãda vbique locorum. ibid.
Req.xvij.dub.3. An videlicet eſtò ſit acceptatum Conc. in aliqua Diœc. ſi nõdum fuerit coacta Synodus, vel eſtò etiam fuerit coacta, non tamen fuerint electi Examinatores ad formã Conc. An inquam valeat prouiſio ſi fiat in illa Diœceſi de aliqua Parochiali interim vacante. 334
Req.xvij.dub. 4. An forma huiuſmodi concurſus ſit ità exactè ſeruãda, vt nequeat per æquipollẽs adimpleri. 335

FINIS.

INDEX

Rerum omnium, quæ in Præludijs Praxis habendi concurſum ad Parochiales Eccleſias continentur.

Aduertendum eſt quod non citatur pagina, ſed præludium, & dubium, ac numerum, ac proindè præludium indicatur lit. p. Dubium indicatur lit. d. numerus tandem indicatur lit. n.

A

ABbas & alius inferior Epiſcopo nequit in mutare ſtatum beneficij p.7.d.10 nu.15. ſed intelligendum eſt de non habentibus iuriſdictionem ibidem nu.16.

Abbati obſtat reg.9. de menſibus, & ideo non poteſt conferre quocumq; menſe.p.23. d.12. nu. 5.

Abbatiæ Regulares, & Beneficia habẽtia adminiſtrationem non poſſunt cõferri per Ordinarios niſi profeſſis p.7.d.20.nu. 10.

Abiſini ſunt Chriſtiani Orientales Præteiani p.1. n. 91.

Accephalum idem eſt quod ſine capite p.2.d.1.nu.8.

Acceptatio collationis facit prouiſum verum Rectorem quamuis nondum ſe ingeſſerit in adminiſtrationem beneficij prouiſi. p.1.nu.58.

Acceſſus tutus vide *tutus acceſſus*.

Acceſſorium ſequitur naturam ſui principalis. p 4. d.1. nu.9.

Acceptatio beneficij aliud non eſt, quã voluntatis declaratio. p.25.d. 8. n.9. & cadit in quemlibet etiam incapacem ibidem.

Actio confeſſoria, & negatoria competit Patronis contra impedientes eorum præſentationem p.7.d.19.nu.5.

Actio directa competit Patronis, quia non datur pro ipſa Eccleſia, ſed pro Iurepatronatus, quod eſt in Dominio Patroni p 7.d.19. nu.6.

Actus vnus, vt effectus alterius repreſẽtet ex introducta conſuetudine abſonum non eſt.p.8. nu.23.

Adminiſtratio bonorum beneficij æquiparatur conſumationi Matrimonij Carnalis p.1.nu. 62.

Adminiſtratio Sacramentorum non concludit Eccleſiam, in qua adminiſtrantur eſſe Parochialem p.3. n. 27.

Adiuncti Capitulares vide *Capitulares adiuncti*.

Adoptari à pluribus nemo poteſt, quia nemo poteſt eſſe filius plurium p.7. d.20.nu.74. ſed limit. vbi omnes cõſentiunt adoptioni ibidem.

Adulterium committitur cum nupta p.23.d.2.nu. 53.

Aduocans pro extraneo contra Eccleſiam, in qua eſt beneficiatus, poteſt huiuſmodi beneficio ſpoliari tanquã ingratus.p.1.nu.34.

Aduocati debent eſſe cauti vbi agitur contra proprietarium poſſidentem p.7.d.16.nu. 14.

D. Æneas de falconibus vellet potius diſcere quam docere p.24.d.4. nu.6.

Ætas ad Ordinem Subdiaconatus requiſita eſt 21.ann. p.19. d.2. num.8.

Ætas

Ætas non impedit habere locum in capitulo, ſed ordo ſacer. p.19.d.2 8.

Æthiops Patriarcha ſedet ſeptimus in oriente. p.1.nu.81.

affectorum beneficiorum, & reſeruatorum differentia p.25.n.3. & 5.

affectio naſcitur ex appoſitione manus Papæ, & ligantur manus inferiorum p.25.nu. 5.

affectio eſt effectus reſeruationis, & dicitur quædam tacita reſeruatio p. 25.num.8.

affectio reſpicit actum realem, ex quo oritur tacita reſeruatio p 25. num.9.

affectio perficitur per appoſitionem manus Papæ: afferuntur verba *extrau. Ad Romani de præb.* p.25. d. 1. nu.4.

affectio an inducatur ex appoſitione manus Papæ in beneficio tanquam reſeruato cum non ſit p.25.d.2.n.1.

affectio inducitur per collationem beneficii collati ex præuiatione p.25. d.2.n.5.

affectio non inducitur per mandatum de prouidendo quando eſt in fauorem certæ perſonæ ſine decreto p.25. d.2.nu.7. refertur deciſ. Rotę n. 9.

affectio vtrum ceſſet ex inutili collatione Papæ p.25.d.2.nu.6.

affectio contrahitur ex gratia coadiutorię cum futura ſucceſsione etiã quãdo coadiuuatus deceſsit ſibi literis non intimatis p.25.d.2.n. 12. & d.3. num.1.

affectio ligat manus inferiorum p.25. d.2.n.13.

affectio inducitur ex prouiſione Papę etiam nulla, & ſubreptitia p. 25. d.2. n.16. & n.29.

affectio non ceſſat ex falſitate cauſæ niſi falſitas ſit circa pertinentiam collationis p.25.d.2.num.24. & d. 11.numer. 22.

affectio ceſſat vbi appoſitio manus eſt circa vacationem principaliter narratum, quæ non adſit p. 25.d.2.n. 25.

Item quando euenit diuerſa, ad quã non extenditur manus appoſitio ibidem nu.26.

Affectio inducitur ſi vacatio, ex qua fit manus appoſitio, ſit neceſſaria p. 25. d.2. n. 27.

affectio non reſultat ex vnione p. 25. d. 2.n.28.

Affectio contrahitur ex prouiſione papę etiam inutili, & nulla p.25.d.2.num. 29.

affectio inducitur quando papa non errauit circa pertinentiam collationis: Reſpondetur ad deciſ. Put.225.lib.3. p.25.d.2.n.31.

affectio an ceſſet mortuo coadiutore. Reſolutio eſt cum diſtinctione p. 25. d.3.n. 1.

affectio non ceſſat mortuo commendatario p.25.d.3.nu. 2.

affectio inducitur, ex quauis appoſitione manus Papæ & quomodo intelligendum p.25.d. 11.n.21.

affectio non inducitur ex reſeruatione penſionis p.25.d.12. n. 1. & reijcitur opinio Tholoſani nu. 3.

affectio quando ceſſet, nec ne p.25.d.13 n.20. & ſeq.

affectio inducitur ex commenda p. 25. d.12.n.3. & d.13.n. 21.

Item ex mandato de prouidendo n. 22.

Item ex decreto de dimittendo n.23.

Item ex præuentione Papæ n. 24.

Item ex reſignatione facta in manibus Papæ niſi reſignans moriatur intra xx. dies nu. 25.

Item ex renunciatione iurium, quæ aliquis habeat in beneficio, vel ad beneficium nu.29.

Item ex mandato prohibitiuo ne eligatur, vel conferatur n.30.

Item ex interpoſitione manus in concernentibus validitatem electionis, vel collationis n.31.

Item ex priuatione facta auctoritate Apoſtolica n. 32.

Item ex prouiſione Papæ n.33.

Item ex multiplicatione collationũ num.33.
Item ex mandato executiuo, ſeu executorialibus n.54.
Item, ex ſignatura commiſſionis nu. 55.
Item ex reaſſumptione executionis num. 56.
Affectionis cuiuſcumque facienda eſt mentio expreſſa p.25.d.7.n.57.
Affectio ceſſat quando Papa appoſuit manum ad alium effectum, quã cõferendi p.25.d.13.n.58.
Item pro reſeruanda penſione num. 59.
Item pro erectione beneficii dilata executione n.59.
Item ſuper collatione beneficii reſeruati, cum non ſit n.60.
Item ex vna vacatione narrata, cũ ex alia vacet n.61.
Item ex morte reſignantis intra 20. dies num.62. contra Pariſiũ n.63. ſed diſtinguitur n.64.
Item ceſſat in patronatis laicorũ nu. 66.& r.2.d.2.n.14.
Item vbi reſultat præiudicium cõcordatorum p.25.d.13.n.67.
Item quando reſultat derogatio Indultorum S.R.E.Card.n.68.
Item vbi Ordinarius p̃uenit Papã in conferendo n.69.
Item quando beneficium affectum ſemel eſt prouiſum n.70.
Item quando Papa apponit manum ſolum quoad forum Interius n. 71.
Item propter mortem dimittere debentis ante conditionis euentum n. 72.
Item ex morte habentis tantum ius ad rem n.73.
Affectio non inducitur an poſſeſſione vacantis ſed vacaturi p.25.d.13.n.74
Affectio inducitur in reſignatione facta in fauorem ſcienter nulliter.
Affectio quando inducatur ex vnione necne p.25.dub.15.n.3.
Agens vti talis debet probare eſſe talem p.4.d.1.n.9.
Agens de proprietate cũ poſſit de ſpolio & poſſeſſione ſi perſeueret vſq; ad litis concluſionem nõ poterit amplius redire ad poſſeſſionem p.22.n.19.
Aggregatus ad parentelam, vt ſit de parentela in omnibus, & per omnia actiuè, & paſſiuè ac ſi in illa natus eſſet cenſendus eſt de parentela etiã quoad iuſpatronatus, ſi tamen nemo cõtradixit huiuſmodi aggregationi, alias ſecus quamuis vnus tantum contradixiſſet p.7.d.20. n.72. idem de adoptiuis n.73.
Agnati dicũtur, qui deſcendunt ex maſculis. p.7.d.20.n.58.
Agnati, & cognati veniunt ſub nomine gentis. p.7.d.20.n.64.
Aliud eſt eſſe de capitulo, & aliud habere vocem in capitulo p.19. d.2. n.10.
D. Alexander Gratarola Protonotarius Apoſtolicus p.8.n.14.
Alternatiua ſoli Epiſcopi gaudent, ſed non inferiores collatores p.7.d.20.n. 120.& ſeq.& n.164.& p.23.d.12.n.6 & 9. & ſeq.
Alternatiuæ commodum ceſſat vbi Epiſcopus ſit abſens in initio menſis p.7. d.20.n.122.
Alternatiuæ vſus ſuſpenditur per abſentia Epiſcopi p.7.d.20.n.126.
Alternatiua non tollit reſeruationem ſed efficit vt Ordinarius poſſit conferre beneficia, quæ vacant in menſe alternato, remanente natura ipſius reſeruationis p.7.d.20.n.129.
Alternatiua aperit viam prouidendi de reſeruatis ratione menſis p.7.d.20.n. 131.
Alternatiua ceſſante expeditiones dantur per Cãcellariam tamquam de reſeruatis ex ui regulæ de menſibus p.7 d.20.n.132.
Alternatiuæ materia diſcutitur latè, & traduntur deciſ. Rotæ ipſam materiam exactè tangẽtes p.18.d.1.p totũ

Al-

Alternatiua non gaudet Epiſcopus eo menſe alternato in quo primo acceptauit alternatiuam p.23.d.2.nu.1.& 34.ſecus ſi acceptaſſe in menſe Ordinario quales ſemper ſunt *Iunius*, & *December*. ibi.n.2.
Alternatiua non gaudet Epiſcopus,qui in principio mẽſis eſt abſens,& ius acquiritur ita Papæ vt totus menſis ſit ei reſeruatus p.23.d.2.n.46.
Alternatiua operatur vt ordinarius poſſit conferre in menſe reſeruato remanente natura ipſius reſeruationis, q̃ propterea non ceſſat p.23.d.2.n.49
Alternatiua non tollit reſeruationem, ſed aperit viam prouidendi de reſeruatis ratione menſis ſub conditione reſidentiæ p.23.d.2.n.39.& 50.
Alternatiuæ effectus ceſſat ceſſante reſidentia,& non intrat deuolutio p.23. d.2.n.50.
Alternatiua init quændam permutationis contractum inter Papam,& Epiſcopum p.23.d.2.n.51.
Alternatiuæ proprietas remanet penes Papam, Epiſcopus autẽ habet tãtum quaſi vſumfructus p.23. d.2.n.52.
Alternatiua in omnibus menſibus eſt remotio obſtaculi p.23.d.2.n.18.
Alternatiua an gaudeat Epiſcop⁹ abſẽs ratione ſui officij p.23.d.3.n.2.
Alternatiua non ſuffragatur in beneficiis ſemel reſeruatis ſeu affectis apoſtolicæ diſpoſitioni p.23. d.2.n.34.
Alternatiuę vſus incipit in initio mẽſis habilis p.23.d.2.n.40.
Alternatiua vt quis frui poſſit requirit animus reſidendi, & permanendi in loco reſidentiæ p.23.d.8.n.1.
Alternatiua gaudet Epiſcopus ſuper beneficiis ſpectãtibus ad ipſius collationem tamquam ad Epiſcopum, alias ſecus,nec refert vtrum ſint in ſua an in aliena Diœceſi: refertur pro hoc Deciſ.Rot.p.23.d.12.n.2.
Alternatiua priuatur eo ipſo Epiſcopus qui confert beneficia vacantia in mẽ ſe reſeruato,vel quæ alioqui ſunt reſeruata,aut affecta p.23.d.15.n.6.
Alternatiua ſi dubitetur quod ſit acceptata per procuratorem, an poſſit Epiſcopus conferre,concluditur quod eſt facienda ſub conditione quatenus alternatiua ſit acceptata;nec debet prouiſus capere poſſeſſionem donec conſtet de acceptatione alternatiuæ p.23 d.16.n.1.& 2.
Alternatiua non ammittitur propter indultum.p.26.n.31.n.4.
Ambitio quid ſit p.25.d.13.n.51.
Ambitio cum pactionibus in ſpiritualibus inducit ſimoniam, in tẽporalib. induci^r^ panem p.25.d.13.n.51.
Ambitio nulla maior quam quærere rẽ in iure p.25.d.13.n.51.
Ambitio excecat mentem, & oculos p.25.d.13.n.51.
Animus volendi mutare ſtatũ beneficii ex quibus colligatur p.7. d.20.n.14.
D.Anaſtaſius Germoni⁹ Auctor tractatus de Indult.S.R.E.Card.p.26.n.1.
D.Antonius Galia queſtor magiſtratus Ordinarii Mediol.p.8.n.14.
Animus reſidendi vnde colligatur p. 23.d.8.n.5.
Apoſtoli inſtituti fuerunt Epiſcopi à B.Petro p.21.d.1.n.10.
Appellatione diœceſani venit non ſolũ Epiſcop⁹,ſed etiam quilibet inferior qui habet ius inſtituendi etiam in priuata iuriſdictione p.7.d.5. n.10.
Aupellatione primogeniti veniunt omnes deſcendentes ex linea maſculina tantum.p.7.d.20.n.65.
Appellatione Diœceſis venit Ciuitas in fauorabilib.alias ſecus p.23.d.11.n.1.
Appellatio ſumitur pro quacumque inuitatione p.7.d.17. n.6.
Aprilis vigore alternatiuæ ſpectat ad Epiſcopum p.23.d.2.n.46.
Aquileienſis Eccleſia p.1.d.93.
Arca communis arguit Eccleſiam eſſe Collegiatam p.2.n.13.& 16.
Arca, & ſigillum probant collegialitatem p.2.n.15.

Argumentum de Matrimonio Carnal. ad ſpirituale valet p.1.num. 48. & p. 25.d 8.nu.11.
Argumentum à ſimili valet p.4. nu. 12.
Archiepiſcopales Eccleſiæ, vide *Eccleſia Archiepiſcopales.*
Archiepiſcopus non ſuccedit Epiſcopo, nec ſuplet illius negligentiam niſi in caſibus à iure expreſſis p.7.d. 9. nu.2. & ſeq.
Archiepiſcopus poteſt compellere ad conſentiendum reſeruationi iuriſpatronatus, & ipſe poteſt conſentire vbi periculum inſtat, vel expectatur magna vtilitas p.7.d.9. nu.5.
Aſſertioni Epiſcopi dicentis ſe velle reſidere an ſit ſtandum.p.23.d.8. num. 3.
Aſſertioni Papæ quod beneficium eſt reſeruatum an ſit ſtandum.p.25.d.2. num.2.
Aſſertio Cardinalis vel Papæ ſuper familiaritate alicuius an probet p. 26. d.13.nu. 1.& ſeq.
Aſſignatio portionis facta Vicario cũ reſeruatione aliorum Commendatario penes quem remanent onera arguit exercitium tantum curæ eſſe tranſlatum p.14.d.1.nu.8.
Aſſiſij qui dicantur, vide *Porſionarij*.
Aſſiſtentiam iuris qui habet pro ſe releuatur ab onere probandi. p. 4.d. 1.n. 7.
D. Auguſtinus Barboſa Auctor tract. de poteſt.Epiſ.p.1.nu.77.
D. Auguſtin⁹ Galea Canonic⁹,& Theologus Alexandrin. p. 7.d. 20. num. 44.
Authocæphali ſub Patriarcha minoris Armeniæ. p.1. nu.25. & 142.
Auctoritas Rotæ ſe ipſam oſtendit. p. 23.d.2.nu.21.

B

Baptiſmalis Eccleſia quæ ſit.p. 11. dicitur verè matrix.nu.12.
Baptiſmus non efficit vt Rector ſit Curatus.p.11.nu.7.
Baptizandi actus poteſt exerceri etiam per laicos p.11.nu.5.
Baptizãs adultum debet illum inſtituere in articulis fidei p.11.nu. 2.
Baptiſmus dicitur natiuitas per quã de nouo naſcimur.p.4.d.4.nu.5.
D. Bartholomeus Gallia Canonicus Alexandrin. p.8. nu.14.
Beneficium Eccleſiaſticum omne poteſt appellari Eccleſia. p. 1. num. 19.
Beneficiati alicuius Parochialis quamuis ad inſtar Capituli congregẽtur, faciunt tamen ſolum congregationem, & non conſtituunt vnum corpus.p.2.nu. 20.
Beneficium curatum quantumuis reſeruatum, vel affectum debet prouideri per concurſum.p.3. n.2.
Beneficium curatum deſcribitur.p.3.n. 6. 18.
Beneficium, quod caret populo non eſt Curatum,p.3.nu.17.
Beneficia eorum, quorum alicui Epiſcopus committit exercitium curæ animarum non dicuntur curata, nec is, qui curã exercet dicitur Rector ſed Epiſcopus ipſe eſt Rector.p.3. nu.21.
Beneficium, quod non habet curam niſi ad tempus, vt hic exempla ſi cuius nõ dicitur Parochiale.p.3.nu.13.
Beneficium quod ſit curatum iudicatur ex eius natura, non autem ex accidenti.p.3.nu.24.
Beneficium quod habet poteſtatem fori contentioſi dicitur curatũ, ſed non Parochiale niſi etiam habeat Parochiam.p.3.d. 2.nu. 5.
Beneficiũ dicitur ſimplex quamuis habeat aliquam iuriſdictionem, niſi habeat neceſſariæ reſidentiam adiunctam.p.3.d.2.nu.7.
Beneficium curatum non omne eſt Parochiale, e contra ſic. p.3. d.2.num. 8.
Beneficium patrimoniale quid ſit vide infrã; *patrimonialia beneficia.*

Bene-

Beneficium ſæculare conferendum eſt ſæculari clerico p.7.d.20.n.2.

Beneficium vnumquodq; præſumitur ſęculare p.7.d.20. n. 5. & 25.

Beneficium regulare poteſt cõferri per ordinarium clerico ſęculari cum obligatione tamen deferendi habitum religionis, & emittendi profeſſionē p.7.d.20.num. 8. refertur declaratio ſac.Congreg.n.9.

Beneficia ſæcularia ſunt perpetua p.7.d. 20.n.28.& p.10.d.1.nu.3.

Beneficia regularia ſunt Manualia, & ad nutum reuocabilia ibid. n. 29.

Beneficium habens à Papa ſi ab ordinario illud idem obtineat, priuatur propter ingratitudinem p.7. d.20.n. 177.

Beneficia electiua non cadunt ſub reſeruatione p. 8.n. 1. etiam ſi adeſſet verbum, *vel quamuis aliam diſpoſitionem* num.2.& 4.ſunt ſpeciali nota digna. num.3.

Beneficia electiua non omnia ſunt caput collegij p.8.n. 20.

Beneficium electiuum quod dicatur p. 8.nu.21.& ſeq.

Beneficium de menſa eſt quod vnitur alicui menſæ Epiſcopali, vel capitulari in quibus aliquando conceduntur fructus ſeruientibus p.12.n.1.

Beneficii de menſa, qui fructus percipit ex aliqua cõceſſione non dicitur Rector ſed vſufructuarius p.12.n.2.

Beneficium de menſa non vacat, ſed mēſa conſolidatur ad inſtar mortui vſufructuarij p.11.n.3. fingitur tamen vacare ſingulo xv. anno nu. 27.

Beneficium de menſa dicitur perueniſſe ad manus mortuas p.12.nu.3.

Beneficia à quo poſſint erigi p. 21. d.1. num.2.

Beneficia vti diuerſa ſunt ita a diuerſis ſuperioribus poſſunt creari p.21.d.1. num.3.

Beneficium poteſt non niſi a ſuperiori Eccleſiaſtica creari.p.21. d.1.n.4.

Beneficia non tractantur à laicis propria eorum auctoritate.p.21.d.1. numer. 5.

Beneficium quando dicatur litigioſum vide litigioſum beneficium.

Beneficium teneri non poteſt ſine Canonica inſtitutione p.22.nu.5.

Beneficium fit litigioſum ex citatione ſi Iudex, & reus facti ſunt certi de ipſa re pro qua conuenitur.p.22. n. 20.

Beneficium ſemel affectum ſemper remanet affectum p.23.d.2. n.34.

Beneficium fit affectum propter appoſitionem manus Papæ p. 23. d.15. numer. 6.

Beneficia de nouo creata non cadunt ſub reſeruatione p.24.d.3.n.6.

Beneficium reputatur vacãs donec prouiſus in abſentia cõſentiat eius tamē diſpoſitio non eſt libera.p.25.d.4.nu. 5.& 6.

Beneficium aliquando dicitur vacans ſed non eſt liberum p. 25.d.4. n.6.

Beneficium afficitur vbi nulla ſubeſt gratiæ ſubreptio p. 25.d. 11.nu.15.

Beneficia data in commendam non vacant p.25.d.12.n.4.

Beneficia promotorum ad Epiſcopatū, vt vacet quatuor copulatiuè requirũtur.p.26.d.20.n.2.

Beneficia promoti vacant habita poſſeſſione Epiſcopatus p.26.d.10.nu.4.

Beneficia ante adeptam poſſeſſionem non vacant ibid.nu.6. ſed decernuntur vacare nu. 7.

Beneficia promoti conferuntur de ſtilo Curiæ etiam ante conſecrationem p.26.d.20.nu.11.

Beneficium poteſt conferri clerico alienigenæ non obſtante ſtatuto id prohibente p.7.d. 20.n. 42.

Beneficium collatum à Cardinale, vbi non expediatur pro eo prouiſio quãdo opus eſt, vacat eo ipſo, & eſt reſeruatum. p.26.d.28.n 3.

Beneficium collatum abſenti, ſi contingat prouiſum recuſare, vel nõ acceptare

tate ordinarius iterũ confert.p.25.d. 11.nu.13.& ſeq. & p.26.d.34.num.2.

Bigami ſunt incapaces beneficiorum. p.7.d.20.nu. 112.

Bona fides dicitur vbi quis credit vti iure ſuo.p.7.d.16 nu.5.

S.Bruno ſigniæ Epiſcopus ortus ex oppido Solerij Alexandrini diœceſis refertur declaratio ſac.congreg. rituũ p.8.nu. 14.

Bulla duplex vnius tenoris poteſt expediri ſub eadem data de ſtilo curię refertur deciſ. rotæ,& exemplum . p.7. d.20.n.178. & ſeq.

Bullæ in forma commiſſaria tribuunt tantum ius ad rem prælud.7.d.2. nu. 10.

C

D.Camill⁹ Ferrarius Canonic⁹ Aquileienſis à ſecretis ſereniſſ. Leopoldi p.1. nu.14.

Cardinales poſſunt conferre beneficia electiua.p.8.n.3.

Cardinalis abſens à curia an gaudeat indulto ac ſi præſens eſſet p.26. d.1. nu. 1.

Cardinalis debet aſſiſtere ſummo pont. p.26.d.1. nu.3.

Cardinalis poteſt diſcedere ab vrbe cũ licentia Papæ p.26.d.1. nu.4.

Cardinalis diſcedens ſine licentia Papæ non gaudet priuilegijs præſentium nu.5.imò non habet omnia quamuis diſcedat cum licentia.p.26.d.1.num. 4.

Cardinalis abſens cum licentia Papæ gaudet indulto p.26.d.1. num.7.

Cardinalis abſens ſine licentia non fruitur indulto de conferendo vbiq; beneficia Eccleſiæ obſiſtente decreto Pauli 3.p.26. d.1. nu.8.

Cardinalis poteſt conſtituere procuratorem qui conferat in eius abſentia . p.26.d.2.nu. 2.

Cardinalis non confert beneficia vacantia in curia.p.26.d.16.nu.2.

Cardinalis an poſſit conferre & beneficia,quæ alias nõ poterat iure ordinario.p.26.d.10.nu.1.reſol. negatiuè.

Cardinalis qui renunciauit Epiſcopatui an ſecuta præconizatione reſignatoris nũ dũ tamẽ capta poſſeſſione poſſit ex auctoritate ordinaria cõferre prout poterat ante reſignationẽ. p.26.d.6.n.6. reſol. affirmatiuè.

Cardinalis an poſſit conferre beneficia quæ alias non poterat iure ordinario p.26.d.10.n.1. reſolutio eſt negatiua.

Cardinalis an poſſit conferre beneficia electiua,p.26.d.11.n.1. reſ.affirmatiuè

Cardinalis vigore indulti ordinarij cõferre poteſt beneficia familiarium Cardinalium quamuis non habeat clauſulam expreſſam de hoc. p.26. d. 12. nu.3.

Cardinales ſunt Papæ familiares ſed nõ continui comenſales. p. 26. d.12. nu. 6.

Cardinalis poteſt conferre beneficia protonotarij. p.26. d.14. nu.2.

Cardinalis non poteſt conferre beneficia familiarium Papæ actu ſeruiẽtiũ p.26.d.14.nu.2.

Cardinalis poteſt conferre beneficia commendata ceſſante commẽda.p. 26.d. 15.nu.1.idem de vnitis reſolutis vnionibus nu.2.

Cardinalis an poſſit conferre beneficia pluribus reſeruationibus affecta . p. 26.d.16.n.1.reſolut. affirmatiuè in indulto ordinario. n.4. ſecus in extraordinario. n.6.

Cardinalis an poſſit conferre beneficia vacantia in curia.p.26.d.17.nu.1.

Cardinales quare appellentur.Cardinales S.R.E. p.26.d.23.nu.1.

Cardinalis abſentis an alius ſupleat uices in conferendo vigore indulti.p. 26.d.26.nu. 1.

Cardinaliũ triplex eſt ordo. p.26. d.24. n.2.recenſentur Cardinales Epiſcopi.p.26.d.24. n.2.

Cardinalibus præsbiteris conceduntur aliquando Epiſcopatus. p. 26. d. 21. n.3.

n.3.& ex iis aſſumuntur legati de latere n.4.
Cardinalibus legatis datur aliquando indultum conferendi beneficia ſuæ prouinciæ p.26.d.24.n.5.
Cardinalis an poſſit conferre beneficia deuoluta ad Papam p.26.d.25.n.1.reſol.affirmatiuè.
Cardinalis an poſſit conſtituere procuratorem Romæ vt eius conſenſus requiratur in collationibus fiendis per Papam p.26.d.26.n.2.
Cardinalis Epiſcopus quando conferat vigore indulti nec ne p.26.d. 31.
Cardinalis an poſſit conferre beneficiũ in quo prouiſus omiſſit expedire nouam prouiſionem p.26.d.34.n.1.& 4
Cardinalis uigore indulti cõfert tãquã delegatus p.26.d.35.n.7.& 10.
Cardinalis ſi non conferat intra ſex mẽſes deuolutio fit ad Papã & nõ ad capitulũ vel aliũ qui alioqui ſolebat cõcurrere in cõferẽdo p.26.d.35.n.8.
Cardinalis ſi non conferat beneficium quod vacauit in menſe apoſtolico deuolutio fit ad Archiepiſcopum aut aliam collatorem ad quẽ de iure vel de conſuetudine ſpectabat p.26.d.36. n.1.& 2.
Cardinalatus inſtitutus eſt ſolũ pro Ro Eccl.p.21.d.1.n.11.
Cardinalatus eſt ſublimis dignitas & non poteſt creari niſi à Papa vel de ei⁹ licentia p.21.d.1.n.11.
Cathedralis ſub diſpoſitione non venit Parochialis p.11.n.9.
Cathedralis eſt digna ſpeciali nota p. 11.n.10.
Cathedralib.nõ pręficiuntur aliqui,niſi per Papam motu proprio p.11.n.12.
Cautella pro Epiſcopo, qui ex abuſu omiſſit alternatiuam p.23.d.14. num. 6.
Cautella ad reſanandum errorem commiſſum in aprehendenda poſſeſſione beneficii plena per procuratorem p. 7.d.2.n.31.
Cautella pro eo qui dubitat de ſua prima collatione præl.7. dub. 20. num. 175.
Caſus in quibus omittitur concurſus p. 3.d.3.n.3.
Cauſa in ſpirituali prius agẽdum eſt de ſpolio quam de titulo p.22.n.17.
Cauſa non ceſſat ceſſante effectu vbi ius fuit quæſitum alteri ex cauſa exiſtentiæ.p.23.d.2.n.14.
Cauſa ceſſante ceſſat effectus p.25. d.1.n 1.fallit vbi eſt iam conſumatus p. 23. d.1.n.6.
Cauſa modus & finis agendorum attenditur in agendis p.25.d.11.n.3.
Cauſe ex quib. cõtrahatur uel ceſſet affectio traduntur p.25.d.13.num.20. & ſeq.
Cauſe ſpirituales in partibus committuntur ſolum conſtitutis in dignitate, vel Canonicis Cathedr. p.15.nu.2.
Cemitterium non arguit Eccleſiam eſſe parochialem p.11.n.10.
Cemitterium haberi poteſt ex conſuetudine vel conceſſione Epiſcopi p.11. n.11.
Charitas prima incipit à ſe ipſo p.7. d. 8. n.7.
Chriſtiani Orientales p.1.n.90.
Citatio circumducta litis pendentiam non parit p.22. n.21.
Citatio ſpecialis eſt neceſſaria vbi ſcitur certus cõpatronus p.7.d.20.n.137
Citationes plures faciendæ ſunt vbi habentur plures compatroni & ſi non citantur omnes citatio vitiatur in totũ quoad omnes quamuis aliqui fuiſſent citati p.7.d.20. n.138.
Clauſula fundationis vt præſentetur ſacerdos, vel Capellanus : item clauſula quod ſit Capellanus, vel Sacerdos importat Sacerdotium actu p.7.d.20 n.37.
Clauſula priuilegii vt ius patronatus ſit proinde ac ſi eſſet ex dotatione vel fũdatione : item quod dicatur ex vera vel reali fundatione & dotatione: itẽ

quod prouiſiones fieri non poſſint niſi de conſenſu patroni ſiue quod non poſſit derrogari non efficit quominꝰ dicatur ex priuilegio nec præſeruat à reſeruatione p.7.d.20.n.48.& ſeq.

Clauſulæ priuilegiorum iuris patronatꝰ recenſentur quam plures p.7.d.20.n.48.

Clauſulæ dummodo non ſit alicui ſpecialiter ius, quæſitum effectus p.7.d.20.n.164.& 168.

Clauſulę ammotto quolibet detentore effectus p.7.d.20.n.165. tollit ſubreptionem ob non factam mentionem detentionis alterius nume. 164. & 168.

Cluſula quæ etiam diſpoſitioni ſuæ vt p̄fertur reſeruauit non inducit nouam reſeruationem reſpectu 4.menſuum ſed bene reſpectu 2. menſiuum quos Papa ex quatuor Ordinariis, vz. Martij & Septembris p. 23. d.2. nu. 17.

Clauſula *quouis modo vacet &c.* quid operetur vbi adiuncta ſit clauſula, *& de deuolutione detur diſpoſitio* p.26.d.35 n.9.

Clauſula *ex nunc pro vt ex tunc* tribuit ius ad rem p.25.d.59.n.18.

Clauſula *ſeu ſi venerabili fratri noſtro Epiſcopo* derrogat alternatiuę p.26. d.21. n.8.

Clemens Octauus recuſauit concedere vſum alternatiuę cuidam Epiſcopo dum pro exercitio generalis inquiſitionis incumbenti ſibi abeſſet ab Eccleſia p.23.d.3.n.3.

Clementina prima de ſup.neg.refertur p.7.d.20.n.12.

Clericus ſecularis eſt incapax beneficii regularis, & è contra p.7.dub.20.n.3.

Clericatus eſt per quam neceſſarius in prouidendo de beneficio p.7.d.20.n.102.

Clericatio non retrahatur p.7.d.20.nu.107.

Clericus poteſt contrahere matrimonium tamquam procurator laici pr. 25.d.8.n.10.

Clericandus de proximo poteſt præſentari ſub hac forma *preſento petrum de proximo clericandum* p.7.d.10.n.106.

Cognitio cauſæ poſſeſſionis pro expellēdo de beneficio aliquem in quo verſetur p.22.n.8.& 16.

Colorata poſſeſſio, quæ dicatur p.7.d.20 n.166.& quæ ſit poſſeſſio in colorata n.167.

Collatio poteſt fieri ꝑ turnum p.2. d. 20.n.134.

Collator non præſumitur voluiſſe immutare ſtatū beneficii niſi exprimat p.7.d.20.n.6.

Collatio ſuper qua Papa manū apoſuit non reuertitur ad inferiores p.25. d. 2.n.18.

Collatio ut dicatur perfecta requiritur conſenſus prouiſoris & prouiſi p. 25. d.4. n.2.

Collatio Papæ non valet vbi alteri quæſitum eſt ius ēt ad rem p.25. d.11.n.3

Collatio ordinarii præcedens reſeruationem valet p.25.d.11.n.6.

Collatio dignitatis maioris poſt Pontificalem, & principalis in collegiata nō competit Cardinali ex ui indulti p. 26.d.7.n.1.

Collatio papæ non immutat ſtatum beneficii p.7.d.20.n.21.

Collator inferior poteſt quolibet die ſemeſtris à die vacationis de momēto, in momentum currentis ſiue ad diē illius notitiæ vel ceſſantis impedimēti cōferre beneficia p. 24.n.1. & 2.

Collator impeditur à collatione ꝑꝑ reſeruationē, vel affectionem p.24.d.3.

Collatio in qua habetur hora in materia cōcurrentiæ, ꝑfertur non habēti horam p.23.d.7.n.19.

Collatio facta de beneficio reſeruato cū non ſit reſeruatum eſt nulla p.25. d. 2.n.1.

Collatio facta abſenti eſt legitime

no-

notificanda vt poſſit per teſtes, vel per inſtitutionem probari p. 25, d. 5. num. 3.
Collationi ſtandum eſt poſt lapſum ter minum vbi tempore habili facta fecit, & oppugnanti incumbit onus probandi p. 25. d. 6. n. 2.
collatio Papæ, & reſeruatio a pari procedunt p. 26. d. 21. n. 3.
collatio Papæ cū clauſula *ſub quibus ius tenoribus* tenet quamuis non fuerit habitus conſenſus Cardinalis vbi expreſsè fuit derogatum indulto p. 26. d. 22. nu. 1.
collegiata non appellatur parochialis ſed dignitas p. 3. d. 3. nu. 35. & rector in collegiata eſt collegium, & canonici n. 36.
collegiata Eccleſia non omnis eſt cathedralis p. 2. n. 2.
collegiatæ Eccleſiæ quæ ſint non eſt facilè oſtendere p. 2. n. 3.
collegiata Eccleſia omnis eſt curata p. 2. n. 4.
collegiata quid ſit probat fundatio p. 2. num. 7.
collegiata quod non ſit probat contraria ordinatio per quam diſponitur quod non cenſeatur iure collegiato p. 2. n. 8.
collegij ius nō habent plures clerici quā uis ſoleant ſe congregare niſi qui ex mutatione ſtatus læderetur omnes conſentiant p. 2. n. 9.
collegiatę eſſentiale eſt vt ſaltē tres cōſtituantur qui faciant vnum corpus & habeant alia vt hic p. 2. n. 13.
collegiata inſtituitur ex arca communi & alijs vt hic p. 2. n. 15. & 16.
collegiata non dicitur quæ non habet ſigna hic relata p. 2. n. 17.
collegiata non concluditur ex recitatione horarum canonicarum quæ in ea fieri debet p. 2 n. 18.
collegij iꝰ cōſeruatᷣ ī vno p. 2. n. 20. & 27
collegiata Eccleſia quando dicatur eſſe habitu tantum vide Eccleſia dicitur.
collegiatam errigere quis nam poſſit p. 2. d. 1. n. 1.
collegiatam errigere an poſſit Epiſcopus p. 2. d. 1. n. 3.
collegiatam erigit Epiſcopus auctoritate apoſtolica p. 2. d. 1. nu. 4.
collegiatæ q̄dā ſunt inſignes p. 2. d. 2. n. 1
collegiata inſignis q̄ dicatᷣ p. 2. d. 2. n. 2.
communis ſtilus cancellariæ tollit difficultatem circa modum impetrandi p. 23. d. 2. n. 39.
communio diſcordiā parit p. 7. d. 10. n. 2
commune quod eſt communiter negligitur p. 7. d. 10. nu. 6.
compoſitum aſſumere debet naturam alterius ſpeciei ſecundum quod derogetur minus iure cōi p. 7. d. 20. nu. 89
concurſus proponitur etiam in curatis reſeruatis vigore indulti ſeu priuilegij Card. conceſſi p. 26. d. 37. n. 4.
concurſus fit in patronatis laicorū quādo plures prę̄ſentantur a patronis n. 4. ſi tamen equalibus votis gaudent aliàs ſecus nu. 6. & 7.
Cōcurſus proponitur in patronatis Eccleſiaſtici, & mixti iuriſp. p. 7. d. 21. n. 1. & 2. ſecus in laicali n. 3.
concurſus omittitur vbi approbatus nō vult conſentire iuſtæ penſioni pr. 3. d. 3. n. 4. item in Eccleſia quæ vacauit in curia n. 5. itē ī Eccleſia reſignata n. 8. hodie prouidentur etiam reſignate in curia n. 8. item vbi non fuit ſeruata forma concilij n. 9. item in patronatis laicorum n. 10. niſi plures præſentarentur à laici n. 12. itē vbi reditus ſunt exigui: nu. 11. itē in litigioſis Eccleſiis n. 14. & p. 22. n. 1. niſi ius de mortui trāsferretur, vel vterq; collitigās obiret: n. 15. itē qn̄ cura aīarum ſpectat ad collegiatā, & exercetᷣ p Canonicos, & ab initio inſtituta eſt parochialis, vel cōſequuta eſt parochiā n. 18. & ſeq. ſecꝰ ſi vnita eſſet collegiata Paroch. num. 22. item in Vicarijs perpetuis parochialium vnitarum collegiatis, vel cathedralibus, aut

Dignitatibus,& alijs vt hic nu.23.itē quando cura animarum incumbit dignitati in cathedrali, vel collegiata, & p.15.nu.1. item in regularibus beneficijs n.27. item in vacante in curia,quod tamē ſubiacet indulto Cardinalium n.28. item in parochialib. quas quis acquirit per regreſſum nu. 30. item quando verè dignitas annexum habet curam n.31. item quando dignitas cui incumbit cura eſt in collegiata nu. 34. item quando parochialis vacauit in curia, ſeu apud ſedem nu. 37. item in beneficijs ſimplicibus p.5.n.6.

Concurſus eſt proponendus in ea Eccleſia quæ quamuis nūcupetur collegiata non tamē habet ſigna quæ arguūt & probant Eccleſiam eſſe collegiatā p.2.d.3.n.1.& 21.

Concurſus nō proponitur in Archipreſbiteratu qui neq; parochia neq; parochianos habet p.3.n.13.& 18.neq; in Epiſcopatibus p.3.d.1.n.9. neq;in baptiſmali p. 11. nu. 15.

Concilium Trid. quid diſponat circa concurſum p.3.d.3. nu.2.

Concilium Trid. compræhendit ſolam habentes indulta extraordinaria p. 26.d.24.n.6.

Concilium Trid. de quib. Cardinalib. loquatur p.26.d.24.n.1.

Conditio matris reſpicitur vbi qualitates indiferenter poſſunt congruere patri,& matri p.4.d.5. n. 3.

Conditio quæ ſuſpendit effectum decreti tanquam acceſſorij ad gratiam ipſius naturam ſequitur p.25.d. 4.n. 8.

Conditionis euentualis tempus ſpectādum eſt p.21.d.13.n. 18.

Confirmatio electionis,& inſtitutio dicitur ſententia p.7.d.10. n. 175.

Congruæ ſemel aſſignatæ contentus eſſe debet parochus, & in ea computantur incerta.p.7.d.13.n.15.

Coniugati ante conſumationem matrimonij poſſunt ingredi relig. p.1.n.3.

Coniunctio ſanguinis non ſuplet ſpeciales defectus p.25.d.8.n.2.

Coniecturis opus eſt ad dignoſcendum an Eccleſia ſit collegiata p. 2. n.11.

Concluſiones quatuor eliciuntur in fine p.7.d.20.& 21.

Conſenſus Diœceſani neceſſarius eſt expreſſus in dotando beneficium in abſtracto,& neceſſaria eſt reſeruatio iuriſpat.p.7.d. 1. n.8. & ſeq.

Conſenſus præſtandus in vim clauſulæ dūmodo accedat aſſenſus patronorū debet eſſe expreſſus p.7.d.16. n.10.

Conſenſus omnium patronorum nec etiā duarū partium eſt neceſſarius ſed ſufficit vt præſentatus à maiori parte ſit idoneus licet eſſet magis idone⁹ præſentatus à minori parte.p.7.d. 2. n.8.& 9.refer. deciſ. Rot.n.10. & 11.

Conſil. 81. Anchar. fuit Canonizatum per Rotam p.7.d.20.n.70.

Conſilium 81. Anch. impugnatur per Lamb. ſed canonizatur per Rotam p.7.d.8.n.8.

Conſtit. Pauli II. & IV. ac Pij V. de quindenio recenſentur p.12.n.7.

Conſt.Pij V. quid diſponat circa cōcurſum p.3.d.3. n. 2.

Conſtit.Greg.XIII.de public. reſignat. comprehendit beneficia iuriſpatronatus laicorum p.7.d.1.nu.2.

Cōſtructor Eccleſiæ poteſt compelli ad illam dotandum p.24.d.4.n.5.

Conſtitutio loquens ſimpliciter de Cardinalibus intelligenda eſt de Cardinalib.S.R.E. p.26. d. 23.n.2.

Conſtit.Pij V. ſuper reuocat. indultorū Card.affertur p.26.d.24. n.8.

Conſuetudo reſidendi in aliqua Eccleſia non concludit illam eſſe collegiatam quia etiam ſimplici congregatione hoc conuenit p.2. n.20.

conſuetudo oſtendit excellentiam gradus,& facit nobilem p.15.n. 12.

conſuetudo Eccleſiæ facit vt quæ in vna Eccleſia eſt dignitas in alia ſit perſonatus vel officium p. 17.n.2.

Con-

Cõſuetudo eſt optima legum interpres p.13.d.3. nu.4.
Capitulares adiuncti eliguntur tãtum in Capitulis exemptis p 21.n.15.
Capelaniae recta cũ onere coadiutoriæ Vic. perpetuo in cura animarũ non confertur per concurſũ.p.14.d.2.n.1
Contradictio patroni eſt appellatio extra iudicialis p.7.d.16.n.1.
Contractus citra inconuenientiam poteſt claudicare vbi adeſt ratio diuerſitati p.23.d.2.n.16.
Conueniens pro ſalario vel mercede non reconuenitur quia capiunt alimenta p.7.d.13.n.20.
Cophti ſunt Chriſt. oriẽtales p.1.n.91.
Corpus nonpõt viuere ſineaĩa p.1.n.39
Curatus tenetur inſtruere ſuos parochianos in articulis fidei p. 11.n.3.
Curatum beneficiũ large ſumptum cõprehendit omnia beneficia habentia iuriſdictionem fori contentioſi p. 3. n.4.ſtrictæ vero comprehendit beneficia fori pęnitentialis. ibid.
Cura quando non cenſeatur translata ſed tantum illius exercitium p. 14.d. 1.nu.8.
cura conſideratur dupliciter ideſt ſtrictæ,& largè p.3. n.3.

D

DEciſ.duæ referuntur de verbo tractantes materiam alternatiuæ. p. 23.d.2.n.5.& ſeq.& n.25.
Deciſ.Aſtoricen.Archidiaconatus declaratur p.7.d.20.n. 37.
decretum de dimittendo incompatibile apponitur in prouiſionibus Papæ p.26.d.20.nu. 9.
Decretum iuxta gratiam conditionalẽ non prius afficit, quam exiſtat cõditio,ſub qua gratia facta fuit p.25.d.4 num.7.
Decretum,& inhibitio declarant mentem Papæ pro afficiendo vacationem p.25.d.2.n.21.
declaratio Papæ quod aliquod beneficium eſt reſeruatum ſi ſequatur nihil efficit p.25.dub.2.nu.2.
delegatus Papæ vel Epiſcopi ſi excõmunicauit, vel publicè denunciauit aliquem, nec intra annum illum abſoluit,poſtea illum abſoluere nequit p. 7.d.3.nu.5.
derogatio iuriſpatr. ex priuilegio requiritur vbi Papa præuenit, vel concurrit cum ordinario in menſe ordinario p.7.d.20. n. 53.
Derogatur iuripatr.mixto in totũ,& quomodo hoc ſit intelligendum p.7. d.20.n. 100.
derogatur iuripatronat. laicorum pro dimidia ibidem.
Derogatur iuripatr. etiam laicorum in totum, quando vacat perobitum in Curia,vel in locis vicinis Almæ vrbi ibid.nu.101.
Derogatio indulti nõ fit niſi fiat expreſsè p.26.d.21.n. 2.
Derogatum cenſetur Indulto per clauſulam non obſtãte indulto Præſulis, & Cardinalis p.26.d.21. nu. 8.
derogatum cenſetur Alternatiuæ per clauſulã ſeu ſi venerabili Fr. Epiſcopo.p.26.d.21.n.8.
deuoluta beneficia conferuntur à Papa non tanquam reſeruata, ſed tanquã ab ordinario p.26.d. 25. n.3.
deuolutio non inducit nouam vacationem p.26.d.36.n.5.
Deuolutio beneficij fit cum ſuo onere, & qualitate R.1. d.20.nu.3.refertur deciſ.Rot.& nu. 6.
dictio *vel* ſtat declaratiuè p.7.d.20.n.37
dictio *orare* non aſtringit clericũ ad aliquod officium deſtinatum n. 31.
dictio *vel* reſoluitur aliquando in coniunctiuam quãdo eſt poſita inter perſonas honoratas p.7.d.15.n.6.
dictio *vel* ſtat declarat. p.7. d.20. n.37.
dictio *poſtquã* ĩducit cõdit. p.7.d.21.n.11
dictio *quandiu* in regula 8. eſt appoſita mẽſi integraliter p.23. d.2. n.19.
dictio *quãdiu* præcauet fraudi Eporum qui poſſent continuè extra diœceſim

ſim

ſim vagari 1 mēſib. Apoſt. in ſuis verò rediret duntaxat quando immineret vacatio alicuius beneficij, & ſecuta vacatione, & facta collatione ſtatim recedere. p.23.d.2. nu. 19.
Dictio *tunc* denotat temporis extremitatem. p.23.d.2.n.35.
Dictio *tunc* diuerſimodè accipitur in iure. p.23.d.2.n. 35.
Dictio *tunc* denotati temporis extremitatem ſolummodo quando refertur ad tempus. p.23.d.2. n.36.
Dictio *tunc* in reg. 8. non ad tempus, ſed ad caſum, ideſt eo caſu quo reſignatio facta ſit in Dataria refertur.
Dictiones *tunc demum* ſimul iunctæ referuntur ad caſum, ideſt hac facta recognitione. p.23.d.2.n.37.
Dictio *ex tunc* exponit quaſi afficiat exiſtente conditione, & non prius. p.25. d.4.n.9.
Dictio *omnes*, apta eſt comprehendere plures æq; principales. p.26.d.9.n.2.
Dictio *duntaxat* eſt reſtrictiua, & negatiua. p.26. d.34. n.3.
Dictio *ſeu* ſtat expoſitiuè. p.26. dub.37. num.4.
Diœceſani appellatione quis veniat vide ſupra appellatione diœceſani.
Diœceſanus is debebit conſenſum præſtare in beneficijs iuriſpatronatus in cuius diœceſi fundanda erit Eccleſia non ille de cuius diœceſi erit fundator. p.7.d.5.n. 11.
Diœceſanus vbi nollit conſentire reſeruationi iuriſpatronatus, ſiue fundationi poteſt compelli per ſuperiorem immò poteſt ipſemet ſuperior conſentire, ſi renuit ſine cauſa. p.7.d.6.n. 1. & ſeq.
Diœceſanus poteſt compelli ad conſentiendum fundationi in qua apponitur conditio contra ius commune. p.7.d 7.n.1. & 3.
Diœceſani conſenſus circa fundationē præſtitus non poteſt reuocari per ſucceſſorem. p.7.d. 7. nu.6.
Diœceſanus ſi renuat conſentire quiſnā ſuperior adeūdus ſit. p.7. d. 9.n.1.
Diœceſanus cōfert beneficia regularia, quæ non contulit prælatus regularis intra tempus Lateranenſis Concilij intra Eccleſiam exemptā quidē Apoſtolica auctoritate, in non exempta autem cōfert ſua ordinaria. p.7.d.20. n.11. ſed intelligēdū quod hoc eſt verū quando collator non eſt exēptus ſecus ſi ſit exemptus nam tūc fieret de uolutio ad Papam. Subintelligēdum etiam eſt quando exemptus eſt ſæcularis, ſecus ſi ſit regularis.
Diœceſanus ſupplens negligentiam eſt in cuius diœceſi eſt beneficium nō collatum, non autem ille in cuius diœceſi eſt prælatus negligens. p.7.d20.n.13.
Dies ſi occupetur per vnum milliare quando tot milliaria ſunt peragenda ſingulo die, dicitur occupatus integraliter, & non per horas. p. 23.d.2. nu.32.
Differentia inter affectionem, & reſeruationem, quando reſeruatio præceſſit, & ea quæ eſt inter cauſam, & cauſatum. p.25.nu.6. quando vero nulla præceſſit reſeruatio, ea differentia eſt, quæ eſt inter expreſſum, & tacitū p.25.
Dignitas quæ verè eſſe dicatur. p.2.d.3. n.32.
Dignitates ſublimes ſunt Papatus, & Cardinalatus. p.7. d.4.nu.4. & p. 21. d.1.n.1.
Dignitates ſuperiores ſunt Patriarchatus, Archiepiſcopatus, & Epiſcopatus. p.7.d.4.n.4. & p.21.d.1.n.1.
Dignitates inferiores ſunt Abbatiæ, & reliquæ prælaturę ac dignitates citra Epiſcopatū. p.7.d.4.num.4. & p.21. d.1. n.1.
Dignitas, Perſonatus, & officium videntur idem ſignificare. p.15. n.3.
Dignitates quædam nuncupantur Rectoriæ. p.15. n.5.
Dignitas, Perſonatus, & officium differunt

runt inter ſe.p.15.n.6.
Dignitas eſt adminiſtratio rerum Eccleſiaſticarum cum iuriſdictione. p. 15.nu.7.
Dignitas quæ de iure communi ſonat in nomen dignitatis eſt dignitas. p. 15.nu.8.
Dignitates Cathedralis Alex. ſunt ſex & recenſentur. p.15.n.9. nec habent iuriſdictionem aliquam. p. 15. nu.9.
Dignitates ferè omnes per vniuerſam Italiã carẽt iuriſdictione. p.15. n.10.
Dignitas reputatur pro dignitate, ſi de conſuetudine, vel conſtitutione habetur pro dignitate. p.15. n.11.
Dignitas maior eſt, quę generaliter reputatur maior. p.15.n.13.
Dignitas maior datur pro magno beneficio. p.15.n.14.
Dignitas large ſumitur pro perſonatu. p.16.nu.4. & illa ſumitur pro iſto vt genus, & ſpecies. p.16.nu.4.
Dignitates creare non poſſit Epiſcopus. p.21.d.1.nu.12. reſpondetur cum diſtinctione.
Dignitates Eccleſiæ Cathedralis Aquẽſis erectæ ſunt ab Epiſcopis nullos habent redditus, nec prebendam & eas obtinentes earum ratione non habẽt vocem in capitulo, & obtinentur cũ canonicatibus. p.21.d.1. nu.16.
Dignitates creare poſſunt legati de latere. p.21.d.1.n. 17.
Dignitates vbi duæ ſunt Eque principales ambæ ſunt reſeruatæ. p.26. d. 9.n. 1. refertur deciſ. ſac. rot. 3.
Dignitas quæ dicatur maior poſt pontificalem, & quæ dicatur principalis in Collegiata. p.26.d.9. n.1.
Dignitates vbi plures, ſunt ea dicitur principalis, quam loci conſuetudo talem tenet. p.26.d.8. n.2.
Dignitates æque principales in Cathedrali ſũt oẽs reſeruatæ. p.26.d.9.n.1.
Dignius trahit ad ſe minus dignum. p. 7.d.20.n.86.
Diſpenſatus ad ſtudia ſi impediatur, habet integros annos, qui ſupererunt ex ſibi conceſſis ad ſtudẽdum. p.1.n.6.
Diſpenſatio ad ſtudendum facta in habili non valet. p. 1. nu.7.
Diſcretio, ſiue ſcientia eſt mater virtutum. p. 1. n.9.
Diſcordes non dicuntur patroni idem ius habentes, quamuis vnus vnum, & alius alium præſentet quia potius dicuntur variare. p.7.d.20. n. 160.
Declaratio Papæ, quod aliquod beneficium eſt reſeruatum ſi ſequatur nihil efficit. p.25.d.2. nu.2.
Diſentiens prouiſioni ſibi factæ an poſſit iterum conſentire diſtinguitur. p. 25.d.7.n.1.
Diſenſus poſt reſeruationem impedit ordinarium quo minus poſſit iterum conferre. p.25.dub. 11.n.7.
Decretum & inibitio declarant mentẽ Papæ pro afficiendo vacationem. p. 23.d.2.nu.21.
Decretum iuxta gratiam conditionalẽ non prius afficit, quam exiſtat conditio, ſub qua gratia facta fuit. p.25. d. 4.nu.7.
Diſpoſitio excludens certum genus perſonarum eſt contra ius. p.4.d.4. n. 9.
Decretum de dimittendo incompatibile apponitur in prouiſionibus Papæ. p.26.d.20. n.9.
Diſpoſitio Conc. Trid. circa examẽ perficien. Eccl. Parochialib. in princ.
Diſpoſitio conſt. Pij V. circa examen concurſus in princ.
Diſpenſatio ſuper retentione primi incompatibilis quando ſuffragetur. p. 25.d.10.n.1.
Diſpenſatio ſubreptitia non reuiuiſcit. p.25.d.10.nu.5. ſecus ſi facta ſit motu proprio p.25.d.10. nu.5.
Diſpenſatio in quibus concedatur & in quibus. Indultum. p.26. nu.10:
Diſtinctio pſonarũ nõ eſt attẽdẽda ĩ beneficialib. & ſpiritualib.. p.4.d.5.n.2.
Doctorat⁹ gradus requiritur in promouendis ad Cathedrales. p. 3.d.1.n.16.

Do-

Dominus fundi retinens ſibi aliquod dominium in Eccleſia non acquirit iuſpatronatus immo Eccleſia non debet ibi ędificari p.7.d.12.n.3.
Domus dicitur totum integrale conſtãs ex fundamentis, parietibus,& tectis p.23.d.2.n.9.
Donatio iuriſpatronatus ſine conſenſu Epiſcopi non tenet.p.7.d.8.n.3.
Donatio iuriſpatronat* facta extraneo cenſetur accumulatiue facta cum hærede niſi expreſſe excludatur hæres p.7.d.8.n.6.
Dos aſſignanda eſt nouis beneficijs ad inſtar illorum antiquoruum,quæ ſũt magis conformia iuri communi ſiue ſint pinguiora, ſiue mediocria,ſiue infima.p.7.d.13.n.2.
Dotis augumentum probandum eſt de tempore reſeruationis. p.7.d.21.nu.11.

E

Eccleſia indiget uiris literatis prælud.1.n.2.
Eccleſia non omnis dici poteſt Beneficiũ Eccleſiaſticum p.1.n.16.
Eccleſiæ habentur, quæ perpetuo non conferuntur p.1.n.17.
Eccleſiaſtica beneficia ſunt eſſentialiter perpetua p.1.n.18.
Eclceſia dicitur vxor clerici præl. 1.nu.20.
Eccleſia non poteſt accipi de manu laici, etiam regali dignitate fulgentis. p.1.n.21.
Eccleſia in qua plura habentur beneficia dicitur mater beneficiatorum. p.1.n.22.
Eccleſia varias habet ſignificationes, quia deſignat aliquando Epiſcopum tantum quandoque uiros Eccleſiaſticos:aliquando maiorem partem cap. quandoque Canonicos Eccleſiæ matricis;aliquando quamlibet Eccleſiã prouinciæ:quandoque congregationem fidelium;aliquando Epiſcopum cum ſuo capitulo excludendo clerum urbanum,& diœceſanum præl.1. nu.23.
Eccleſia eſt vocabulum græcum, latinè conuocatio.p.1.n.25.
Eccleſia vocat omnes publicè, & appellatur ſingularis congregatio fideliũ vniuſcuiuſque Ciuitatis. præl. 1. nu.26.
Eccleſia materialis ſpirituale͂ deſignat. p.1.n.28.
Eccleſia ſpirituales eſt triples triũphantium in Cœlo:ſatisfacientium in Purgatorio,& militantium in hoc mundo.p.1.n.30.
Eccleſia materialis quę ſit præl.1. num.32.
Eccleſia quatenus vxor clerici debet habere dotem competentem p. 1. num.35.
Eccleſia ſine dote non dicitur Eccleſia. p.1.n.36.
Eccleſiæ deſeruiri non poteſt ſine ſubſtãtia rerum.p.1.n.37.
Eccleſia eſſe non poteſt ſine ſubſtãtia rerum p.1.n.38.
Eccleſia dicitur Sponſa Chriſti, & coniungitur Sacerdoti perſonã Chriſti repræſentanti.p.1.n.40.
Eccleſia vna non poteſt eodem tempore tradi duobus p.1.n.42.
Eccleſia vna plures habere poteſt, vt cadens habeat ſubleuantem ſe. p.1. nu.43.
Eccleſia non habet plures ſponſos, ſed vnus eſt prolatus,ſiue ſponſus reliqui ſunt filii ſeu coadiutores. p. 1. num.44.
Eccleſia abundans ex cauſa diuiditur & fiunt ex vna duæ p.1.n.45.
Eccleſia militans habet Hierarchiam diuina diſpoſitione inſtitutam, quæ conſtat Epiſcopis, præsbiteris,& miniſtris, & aliter ſentire hæreticum eſt.p.1.n.65.
Eccleſia habet tres Ordinum gradus p.1.n.67.
Eccleſia Romana maior eſt,& mater om-

omnium,eſt caput habetque in ſe primam ſedem p.1.n.69.

Eccleſia Romana appellatur Apoſtolica propter ſuam præeminentiam, & poteſtatẽ,quam habet ſuper reliquas Eccleſias p.1.n.70.

Eccleſia Veneta fuit ſubrogata Eccleſiæ Gradenſi p.1.n.76.

Ecc. Aquileiẽſis,& Veneta vocant' poti' Primitiales,quam Patriarchales p.1.n.76.

Eccleſię Primitiales in Italia ſunt Veneta,Aquileienſis,& Piſana p. 1. nu. 93.in Hyſpania,quæ n.94. In Gallia quæ n.95.in Germania n.96. in Scotia n.97.in Hibernia 98.in Polonia n.99.in Vngaria n.100.in Boemia n. 101.in Dania n.102.in Suetia n. 103 in Regno Seruiæ n.104.

Eccleſię Archiepiſcopales in Italia ſunt 40.p.1.n.105. in Ditione Pontificia quæ n.106.in Regno Neapolitano : n.107.ĩ Etruria n.108.in reliqua Italia n.109.in Sardinia n.110. in Ditione Veneta n.111. in Inſula Cypri n. n.112.in Dalmatia n.113. in Bulgaria,& Græcia n.114.in Armenia nu. 115.in Hyſpania n.116. in Gallia nu. 117.in Germania n.118. in Boemia n.119.in Pollonia n.120.in Moſcouia n.121.in Anglia n.122. in Scotia nu. 123.in Ibernia 124. in Dania n. 125. in Nouergia n.126.in Suetia n.127. ĩ India Orientali n.128.in India Occidentali 129.

Eccleſiæ Archiepiſcopales ſub Patriarcha Cõſtãtinopolitano p.1.n.130.ſub Alexandrino n.131. ſub Antiocheno num.132.ſub Ieroſolimitano nume. 133.

Eccleſiæ Catholicæ gradus perficitur Epiſcopalibus Eccleſijs p.1.n.134.

Eccleſię cathedrales de iure communi ſunt collegiatæ p.2.n.1.

Eccleſia collegiata non omnis eſt cathedralis.p.2.n.2.

Eccleſia collegiata omnis eſt curata p. 2.n.4.

Eccleſia SS.Felicis , & Agatæ Vuiliarũ diœc. Alexandriæ non eſt collegiata, quãuis in ea ſint beneficia canonicatus nuncupata p.2.n.6.

Eccleſia collegiata non poteſt conſtitui cum minori numero trium , ſed remanet collegiata ſi tractu temporis decreſcat numerus p.2.n.26.

Eccleſia dicitur collegiata habitu, & non actu vbi nulli reperiuntur in ea collegiales , quia mortui ſunt, vel extincti p. 2. n.29.

Eccleſia S.Alexandri Placentię non eſt inſignis.p.2.d.2.n.6.

Eccleſia inſignis dici poteſt cuius caput eſt decoratum inſignijs pontificalib' p.2.d.2.n.11.vel habet plures dignitates canonicè erectas in dignitates. p.2.d.2.n.12.& habet plures canonicatus,& pingues redditus, & in ea ſolemnia munia præſtantur , vel vt ſit dignitas inſignis erecta eſt p.2. dub. 2.num.13.vel cuius caput coarctatur ad ſuſcipiendum gradum Doctorat' p.2.d.2.n.14.

Eccleſia Parochialis quæ dicatur. pt. 3. nu.1.

Eccleſiæ Fratrum Prædic.& Min.non ſunt per ſe Parochiales , niſi habeant parochiam aſſignatam.pr.2.d.2.nu. 12.

Eccleſia diruta non habetur in conſideratione p.2.d.2. n.16.

Eccleſia parochialis ſine populo dicitur parochialis tãtũ habitu.p.2.d.2.n.18

Eccleſia Ruralis quando dici poſſit Parochialis, vel non d.2.n.11. & ſeq.21

Eccleſia,quæ habet iura parochialitatis de facto tantũ non dicitur parochialis p.2.d.2.n.19.

Eccleſia receptiua vide receptiua beneficia.

Eccleſia numerata vide numerata Eccleſia.

Eccleſia patronata vide patronata Eccleſia.

f Ec-

Eccleſia Vigleuanenſis, & collegiata S. Mariæ Scalēſis Mediolani ſunt de iurepatronatus Potentiſſ. Catholici hyſpani Reg. Philippi. p.7.d. 4.n.4.

Eccleſiæ expedit paucos habere patronos. p.7.d.10.n.3.

Eccleſia non debet ædificari in fundo, ſuper quo conſtructor vult ſibi reſeruare aliquod dominium. pr.7.d.12. num.3.

Eccleſia non debet ædificari in fundo, ſuper quo Dominus retinuit ſibi aliquod dominium. p.7.d.12. n.3.

Eccleſia quando dicatur ſufficienter dotata. p.7.d.13.n.1.

Eccleſia Cathedralis quot debeat habere redditus. p.7.d.13.n.9.& ſeq.

Eccleſia collegiata quot reddit⁹ debeat habere. p.7.d.13. nu.12.

Eccleſia Parochialis quot redditus habere debeat. n.13. refertur deciſ. Rot. nu. 14.

Eccleſiæ ſimplicis redditus quanti eſſe debeant. n.21.

Eccleſia Parochialis SS. Petri terræ Vuiliarum diœc. Alexand. ſpectat ad collationem Illuſtriſſimi protectoris collegij Ghiſleriorum Papiæ. pr.7.d.20. nu.7.

Eccleſia regulatur ad inſtar Eccleſiaſtici iuriſpatronatus vbi in iurepatronatus mixto vbi qualitas Eccleſiaſtici iuriſpatronatus reſultat in commodum Eccleſiæ, & e contra. pr.7.d.20. nu.88.

Eccleſię Collegiatæ Ciuitatis, & diœc. Alexand. recenſentur. n.14.d.21.p.8.

Eccleſia S. Marię ad Niues, & Eccleſia S. Petri ſunt inſignes in Ciuitate nu. 14.d.21.p. 8.

Eccleſia S. Perpetui, & Eccleſia. S. Dalmatij ſunt collegiatæ in Diœceſi. n. 14. d. 21.p.8.

Eccleſia S. Mariæ de Curte in Ciuitate non eſt collegiata nequidem habitu. nu.14.d.21. p.8.

Eccleſia nō deſinit eſſe de mēſa ex deputatione Vicarij ꝑpetui. p.14.d.1.n.10.

Eccleſia dicitur corpus myſticū, & ita vnicum debet habere caput ideſt ſūmum Pont. ad inſtar humani corporis bene ordinati. p.21.d.1.n.9.

Eccleſia S. Io. olin ord. humiliatorū in Ciuitate Alexand. conceſſa eſt RR. Fratribus S. Franciſci de Paula ord. minimorum. p. 24. d.1. n.15.

Eccleſia nondum dotata non poteſt dici beneficium. p.24.d.4.nu.1.

Eccleſia erecta etiam ante dotationem dicitur Eccleſia. p.4.d.4.nu.4.

Eccleſiæ conſtructor poteſt compelli ad illam dotandam. p.4. d.4. n.5.

Edicta tot debent proponi, quot ſiunt præſentationes. p.7.d.20.n.145.

Edictum eſt proponendum etiā in prouiſionibus, nedū in electionib. n.142.

Edictū eſt proponendū etiā ſi adſit concordia patronorū, & illi⁹ ommiſſio inducit nullitatē inſtitutionis. n. 143. etiamſi compareret certus oppoſitor. nu.144.& etiam vbi ſcitur nullū adeſſe aduerſarium. n.147.

Edictum nullum requiritur in prouiſionibus, quæ ſiunt à Papa de beneficijs patronatis. p.7.d.20.n. 148.

Ædictum cōtra abſentē apparere debet quod fuerit appoſitū in vicinis partibus, & quod veriſimiliter potuerit ꝑuenire ad notitiā citati. p.7.d.2.n.28.

Electio, & præſentatio vim habet ſponſalium. p.1.n.60.

Electio canonicorum in Eccleſia metropolitana taurinenſi fit ſeruata forma c. quia propter de elect. & electus abſque alia cōfirmatioue Archiep. inſtallat per vnū canonicū de mādato præſidentis capituli. p.8. d.21.nu.22.

Electionis qualitas non cadit in ſimplici Parochiali. p.8.nu. 6.

Electionis ius, & titulus iam receſſit ab aula. p.8.d. 21.nu. 30.

Electiua beneficia quæ dicantur n.7.& ſeq. vſque 10.

Electiuitas debet exprimi in impetratione,

tiõne,nec ſufficiũt equipolētia verba ꝑ quæ annuatͬ electiuitas.n.10.& ſeq.
Electiuum beneficium quod dicatur.p. 8.d.21.n.21.& ſeq.
Enunciatiua viſitationis Epiſcopi quod aliqua dignitas ſit caput alicui⁹ Eccleſiæ,& in ea conſueuerit reſideri, & fructus communiter percipi & diuidi per ibi beneficiatos non deducit in neceſſariam concluſionem ipſam Eccleſiam eſſe collegiatam.n.19.& 20.
Enũciatiua erectionis Eccleſiæ in Vicariã perpetuã,& beneficiũ curatũ non infert ad curæ translationem. p.14. d.1.num.9.
Enunciatiuæ, ſeu narratiuæ prouiſionũ Papæ non probant mutationem ſtatus Eccleſiæ. num. 22.
Enunciatiuæ,viſitationũ, & decreta ordinariorum an probẽt inſignitatem. p.2.d. 2.n.8.
Epiſcopalis Eccleſia appellatur etiam Cathedralis.p.1.n.143. dicitͬ Cathedralis ob honorẽ Cathedrę Epalis.
Epiſcopales Eccleſiæ ſunt.1717.p.1. nu. 137.
Epiſcopales Eccleſiæ ſunt. 566. ſub Patriarcha Conſtantinopol.& eius metrapolitanis,qui ſane enumerãtur n. 138.ſub Alex.10.n.139.ſub Antiocheno.153.p.1.nu.140. ſub Ieroſolomit. 97.n.141.ſub Patriarcha minoris Armeniæ. 24.n.142.in Italia. 344. p. 1. n.143.in ditione pontificia.76.n.144. In regno Napolit.114.n.145.in Sicilia.7.n.146. in Sardinia 6.n. 147. in Inſubria.14.n.148. in ditione Pedemontana,& Sabaudia.5. nu.148.in Etruria.18.nu.149. in Liguria.7. nu. 150.in vmbria.6.n.151.in ditione Veneta.43.n.152.in Hiſpania. 65.num. 133.in Gallia.108. n.154. in Germania.65.n.155.in boemia, & Vngaria. 15.n.156.in Pollonia. 22. nu.157. in Valatia.1.n.158.in Moſcouia. 11. nu. 139.In Britania.24.n.160, in Scotia 21.n.160.in Ibernia.31.n.161. in Dania.8.n.161.in Luetia 6.n.161. in India Orientali.6.n.162.in India Occidentali 32. n.162.
Epiſcopales,ſiue Cathedrales Catholicę Eccleſiæ præter Patriarchales, & Primitiales ſunt.1600.videlicet per oriẽtales regiones. 850. & per reliquum orbem.750.p.1.n. 163.
Epiſcopi vocati ſunt in partem ſollecitudinis paſtoralis officij non in plenitudinem poteſtatis.p.3. d.1.n.6.
Epiſcopi de conſuetudine erigunt dignitates non ſolũ in ſimplicibus, ſed etiam in Cathedralibus Eccleſijs. pr. 21.d.1.n.15.
Epiſcopi in ſuis dięceſibus dicuntur Vicarij Papæ. p.23. nu. 4.
Epiſcopi ex conceſſione Papæ habebãt fundatam intentionem ſuper iure cõferendi omnia beneficia ſuarum diœceſam.p.23.n.6. & ante edictionẽ. 8. reg. poterant conferre quolibet menſe. p.23.num.7.
Epiſcopi non poſſunt conqueri de iniuſtitia,neque de inurbanitate ob reſeruationes,quas facit Papa.p. 23. n. 15. & 16.
Epiſcopi aſſertioni non ſtatur ſi dicat ꝙ intendebat reſidere in Eccleſia, & ꝙ hoc animo diſceſſerat à loco vbi conſueuerat commorari.p.23.d.8. nu.3.
Epiſcopi præſentia etiam per integrum mẽſem debet eſſe cum animo permanendi alioqui non gaudet alternatiua. p.23.d.8.n.4.
Epiſcopo dicitur incumbere curam animarum.p.3.d.1.nu.2.
Epiſcopo aſſerẽti aliquem eſſe patrimonialem non creditur.p.4.d.1.n.10.
Epiſcopo non creditur niſi in ijs, quæ ſpectant ad eius officium.p.4.d.1.n.11
Epiſcopus debet ex debito diſpenſare cum perſona habili ad ſtudium, vt interim non teneatur promoueri ad ſacerdotium,et ſi renuat Epiſcopus poteſt cogi ad diſpenſandum.p.1.nu.5.
Epus recipit Cathedraticum.p.1.n.136.

Epiſcopus debet eſſe Doctor p.3. d.1.n. 16.

Epiſcopus compellit inferiorem inſtitutorem ſibi ſubditum ad conſentiendum, & ſi renuat ipſe conſentit p.7. d.9.nu.7.

Epiſcopus quoad iuriſdictionem habet fundatam ſuam intentionem ſuper omnibns exiſtentibus in Diœceſi p. 7.d.9. nu.8.

Epiſcopus erigit dignitates inferiores p.21.d.1. nu.14. & reſpondetur ad *c. cum olim* de conſuet. per quod contrarium diſponi videtur.

Epiſcopus debet creare canonicatum p.21.d.1.n.17.

Epiſcopus ſi nõ reſedit in aliquo ex mẽſibus ſibi mutuatis, & in eo cõtingat caſus vacationis Papa non confert iure deuoluto, ſed ex titulo primæuo reſeruationis p.23.d.2.n.50.

Epiſcopus ob non reſidentiam amittit vſum alternatiuæ nec habet proinde 4.menſes ordinarios p. 23. d.2.num. 14.

Epiſcopus ob non reſidentiam non ammittit proprietatem alternatiuæ, ſed ſolum ſuſpenditur illius vſus p. 23.d.2.n.15.

Epiſcopus recuperat vſum alternatiuę finito menſe incępto in illius abſentia p.23.d.2. nu.15.

Epiſcopus dimittit Papæ duos ex ſuis menſibus, & recipit quatuor ex illis Papæ p.23.d.2.n. 18.

Epiſcopus ſi ſit abſens tempore vacationis,quamuis in initio menſis fuerit reſidens non gaudet vſu alternatiuæ quoad illum beneficium, quod vacauit eo abſente p.23.d.2.n.23.

Epiſcopus abſens à ſua Diœceſi ratione alicuius officij ſibi incumbentis non gaudet alternatiua, & reſpondetur cuidam declarationi allátæ per Patiſium p.23.d.3. num. 3. idem de abſente ex cauſa approbata per Concilium nu. 4.

Epiſcopus ſi habet prætenſionem galicinij non debet retardare ſuam collationem p.23.d.7. n.5.

Epiſcopus cautus eſſe debet vt in ſuis ꝓuiſionibus faciet ponere horam, & adhibeat teſtes nõ familiares, neque domeſticos, aut conſauguineos ſuos, vel prouiſi, vbi agitur de prouiſione, in qua Papa poteſt concurrere, vel præuenire p.23 d.7.n. 18.

Epiſcopus non habetur pro reſidente licet de tempore vacationis reperiatur reſidens in Dięceſi, quando alibi conſueuit commorari ad quem locũ erat etiam breuia reuerſurus p. 23.d. 8. nu.2.

Epiſcopus exiſtens in loco exempto ſuæ Diæceſ. poteſt conferre beneficia vacantia in menſe alternato dum ſic ipſe reſidet p.23.d.9.n. 1.

Epiſcopus plus habet in locum, & perſonas exemptas quam in prorſus extraneas p.23.d.9. n.3.

Epiſcopus reſidẽs in loco exempto ſuæ Diœceſis dicitur reſidere in Diœceſi p.23.d.9. n. 4.

Epiſcopus qui nequit ob proteruiam impiorum reſidere in Diæceſi poteſt iuriſdictionem exercere in Diæceſi aliena petita tamen licentia ab illius ordinario, qui ſi renuat dare,poterit nihilominus eo inuito exercere p. 23 d.10.n.2.

Epiſcop⁹ gaudet vſu alternatiuæ ſi propter proteruiam impiorum nequit ingredi ſuam Diœceſim, nec in ea reſidere p.23.d.10. nu. 1.

Epiſcopus qui vſum alternatiuæ ammiſit ob illius abuſum redit ad quatuor menſes, ſi abfuit dolus,aliàs ammittit Martium, & Septembrem p. 23. d.14.nu. 1.

Epiſcopus qui ammittit alternatiuam propter abuſum debet facere certiorem Papam, vel Datarium de hoc, aliàs nõ acquirit omnes quatuor mẽſes ſed tantum Iunium,& Decembrẽ p.23.

p.23.d.14. n.2. aliter ſentit Gonzal. p.23.d.14.nu.4.ſed intelligendus vbi abſit dolus Epiſcopi ſecus prima concluſio eſt uera p.23. d. 14 nu.6.
epiſcopus quid faciet vbi alternatiuam amiſit propter abuſum p.23.d.14.n.6
Epiſcopus qui ex ignorantia cõtulit beneficium reſeruatum an amittat alternatiuam p.23. d.15.nu. 1.reſoluitur cum diſtinctione n.2.& ſeq.
Epiſcopus qui ſcienter ſe intromittit in prouiſionem beneficij non reſeruati ſed tamen per Papam prouiſi iure præuentionis ammittit alternatiuã p.23.d.15. n. 5.
Epiſcopus qui ſuccedit Cardinali in Epiſcopatu confert illa beneficia, quę vacarunt in menſe reſeruato,ſi Cardinalis non contulit in vita p.25.d.1.n. 3.& p.26.d.37.
Epiſcopus ceſſantibus reg. Cancell. poteſt conferre oĩa beneficia ſuæ Diœc. p.26.d.27.nu. 7.
Epiſcopus debet conſecrari intra tres menſes p.26.d.20.nu. 8.
Epiſcopus poteſt eſſe commenſalis continuus Papæ,ſed non familiaris p.26 d.13.n. 3.
epiſcopus poteſt conferre omnia beneficia ſuæ Diœc. ceſſantibus tamen reſeruationibus, & affectionibus p.26. d.27.n.7.
Æquiparatorum idem eſt iudicium p.7 d.3.n.5.
erectio de collegiata ex fundatione, vt ibi ſint tres vel plures tanquam collegium tollit dubium quin ſit collegiata p.2.n.7.
erectio collegiatæ debet fieri ſine præiudicio aliarum p.2.d.1. nu.7.
erectio Eccleſię in collegiatam facit amittere iuſpatronat. ſi patronus id ſciat,nec reclamet ſecus ſi ignoret.p. 7.d.4.n.5.
examen requiritur in Eccleſiis receptiuis p.5.n.5.
examinis concurſus forma præſcripta eſt à Conc.Trid. vt parochialibus Eccleſiis prouideatur de idoneis Parochis. p.1.n.15.
examinandus eſt in qualibet aſſertione quia acquiritur nouus titulus p. 3.d. 3.n. 26. hoc ibidem declaratur.
examinantur mores, & vita promouendorum ad Cathedrales, & deciſ. fit proceſſus,qui præſentatur Papæ p. 3. num.13.
examinatus ad vnum canonicatum in vna Eccleſia non examinatur amplius ſi prouideatur de alio in alia Eccleſia.p.3.d.3. n. 24.
examinatus ad curatum,& approbatus in collegiata,nõ examinatur amplius ad ſimile p.3.d.3.n.25.
exceptio perſonarum non eſt habenda in beneficialibus p.7.d.20.n.40.
executor Apoſtolicus an poſſit, abſoluere illum,quem excommunicauit p.7. d.3.nu.1.reſoluitur affirmatiuè intra annum ſi executor ſit mixtus n.2.& 4. qui vero ſit mixtus,vel merus n. 3. & 8.
executor mixtus poteſt induere tunicã iudicis, & æquiparatur Iudici delegato p.7.d.3. n.5.
executor gratiæ Apoſtolicæ dicitur delegatur p.7.d.3.n. 5.
executoris officium expirat vbi functus eſt officio ſuo p.7.d 3. nu. 5.
executoris poteſtas eſt acceſſoria ad gratiam,& tandiu durat,quandiu durat gratia p.7.d.3. n.5.
executor merus non poteſt cognoſcere ſuper exceptionibus, ſed debet remittere excipientem ad iudicem qui declarauit p. 7.d.3.nu.9. limitatur vbi exciperetur de excommunicatione actoris, vel exceptio oriretur ex ventre ipſius executorialis p. 7. dub.3. num.9.
exercitium curæ tantum, & quando omnimoda cura translata cẽſeantur p.14.d.1. n. 7.
expectatiuæ ſunt iam ſublatæ per Concil.

cil. Trid. p. 23. n. 10.
expreſſio quod Eccleſia eſt collegiata ſupplet narratiuam quod ſit curata p. 2. num. 5.
Expreſſio curæ non eſt neceſſaria in impetratione parochialis habitu tantũ p. 3. n. 18.
expreſſio quod Eccleſia eſt collegiata nõ concludit eam eſſe electiuam nu. 13. p. 8.
Extrau. ad Romani de prę̈b. diſpoſitio p. 25. d. 2. n. 19.

F

Fama quod beneficium vacauit debet probari clare, & certè, vt valeat conuincere Epiſcopum de huiuſmodi vacatione p. 24. d. 2. n. 4.
Fama, quæ habuit ortum ab illis, qui aſſeruerunt aliquem ſuum conſanguineum mortuum eſſe, nec ipſi fecerũt aliquem luctum de eius morte, non afficit p. 24. d. 2. n. 5.
familiæ maioris Armeniæ ſub Patriarcha p. 1. nu. 86.
familiæ minoris Armeniæ ſub Patriarcha p. 1. n. 86.
fauorabile dicitur per quod fit reditus ad ius commune p. 23. d. 7. n. 9.
fideicommiſſarius etiam vniuerſalis nõ conſequitur iuſpatronatus p. 7. d. 20. nu. 76.
fideicommiſſarius acquirit iuſpatr. in Eccleſia fundata in fundo ſubiecto fideicommiſſo quando hæres habet legitimam aliundè aliàs ſecus p. 7. d. 20 nu. 77.
fideicommiſſarius poſſeſſionem non ingreditur ſine poteſtate prætoris p. 22 n. 14.
Filia ſortitur naturam, & priuilegia matris p. 13. d. 1. n. 2.
Filiatio patrimonialis probatur per originem p. 4. d. 3. n. 2.
Filius presbiteri quando poſſit prouideri; remiſſiuè p. 7. d. 20. n. 110.
Fiſcalis Epiſcopalis curiæ debet citari vbi cognoſcendum eſt de iurepatronatus p. 7. d. 20. num. 146.
Fœmina ſuccedit in iurepatronatus p. 7. d. 16. nu. 10.
fęmina ex maſculo dicitur deſcendere per lineam maſculinam p. 7. d. 20. n. 57.
fœmina ſuccedit in iurepatronatus relicto filio, & deſcendentibus ab eo deſcendentibus maſculis, ac deſcendentibus de genere p. 7. d. 20. nu. 59.
ita in iurepatronatus relicto illis de parentela, ſed hoc eſt certum vbi eſt innupta, vel aliàs eſt nupta intra ipſam parentelam. n. 61.
fęmina non ſuccedit vbi excluditur per ſtatutum p. 7. d. 20. n. 62.
fæmina venit vbi diſponitur ſub nomine ſobolis n. 7. d. 20. n. 63.
fæmina maritata excluſa ab hæreditate per ius municipale non admittitur ad iuſpatronatus p. 7. dub. 20. numer. 71.
fęmina venit ſicut mas ſub verbo propinquiorum p. 7. d. 20. n. 87.
fœmina non eſt capax fori pœnitentialis p. 11. n. 6.
formula erectionis collegiatæ p. 2. d. 1. num. 6.
forma examinis præſcripta eſt ſolum in Curatis p. 5. nu. 6.
forma concurſus ſeruanda eſt in patrimonialibus p. 5. n. 6.
forma expellendi poſſeſſorem de beneficio occupato p. 7. d. 2. n. 14. declaratur nu. 21. & ſeq. & p. 22. nu. 6.
Franc. Armeni viuunt catholico ritu p. 1. n. 89.
fundatur poteſt apponere conditionem in limine fundationis etiam contra ius præl. 7. dub. 7. num. 2. & 5. & d. 20. num. 42.
fundator an poſſit mutare fundationem p. 7. dub. 8. narratur caſus numero 2.
fundatori inuito an poſſit adiungi ſocius p. 7. dub. 10. num. 5. reſol. negatiuè.

Fundationis diſpoſitio eſt omnino ſeruanda p.7.d.20.n.34. & non eſt ei derogandum in beneficii collatione ib.

Fundi Collatio ſine tranſlatione Dominij non dat iuſpatronatus Collatori, ſiue fundatori p.7.d.12.n.2.

Fundus reſtituendus fideicommiſſario cum vniuerſa hæreditate dicitur cõmunis cum hærede p.7.d.11.n.4.

Fundus noſter eſt quamuis vſusfructus ſit alienus p.23.d.2.n.52.

Fundatio ſeruanda eſt ad vnguem p.7.d.20.n.34.& req.2.d.1.n.24.refertur declar.Sac.Congreg.n.25.

G

GEnerali ſub conceſſione nõ veniũt ea quæ competunt concedenti p.26.d.4.n.4.

Georgiani ſunt Chriſtiani Orientales p.1.n.81.

Gradus doctoratus eſt neceſſarius in Epiſcopo p.3.d.1.n.16.

Gradus in Eccleſia non commiſcentur ibid.n.17.

Gratiæ,quæ nulla eſt,ſi mentio non fiat non propterea inficitur ipſa gratia p.7.d.20.n.156.

Gratificatio locum habet in duobus æqualiter prẹſentatis, etiam a plurib⁹ vnum tamen repreſentantibus, ſi vota æqualia fuerint n.159.

Gratificatio vt intret debent preſentantes vnum tantum & idem ius fouere,alias ſecus n.160.

Gratia inficitur ob non expreſſionem electiuitatis p.8.n.14.

Gratia non redditur inualida ex reticẽtia alicuius qualitatis, quæ inhæret iuri ibid.n.15.

Gratia ſubreptitia eſt nulla p.25. d.11. nu.5.

Gratia ſubreptitia non impedit Ordinarium ibid.

Gratia ſubreptitia non impedit Ordinarium quin poſſit iterum conferre ſi prouiſus diſentiat, vel renuntiet p.25.d.11.n.14.

Gratiæ ſecundò ſubreptitiè impetratæ vſus impedit effectũ, & vſum primæ impetratæ validè p.25.d.13.n.35.

Gratia eſt ſubreptitia vbi de affectione non fit mentio in impetratione p.25.d.13.n.57.

Gregorius XV.addidit regulam de dimittendis,quæ eſt ſecunda p.1.n.3.

H

HAbit⁹ delatio nõ habilitat laicũ ad beneficiũ obtinẽdũ p.7.d.20.n.104

Hæredes donatoris ſuccedũt in iurepatr. cum donatario,& illius hæredib. vbi donator nõ tranſtulit in totũ iuſpatr. in extraneũ p.7.d.8.nu.11. & debent admitti ad præſentandum cũ donatario,& eius hæredibus n.12.

Hæres & Ordinarius poſſunt pro vna vice contrauenire fundationi diſpenſando ſuper aliqua qualitate requiſita p.7.d.8 n.14.

Hæres,qui habet quartam aliundè quã in fundo fideicommiſſo ſubiecto nõ acquirit iuſpatr. in ipſo fundo erectum p.7.d.11. n.5.

Hæres ſanguinis eſt qui naſcitur etiam ex fœmina quamuis non ſit eiuſdem familię p.7.d.20.n.67.

Hæres ſanguinis tantum nõ autẽ extraneus eſt ſucceſſor in iure ſepulcrorũ n.68.

Hæres ſanguinis ſuccedit in iurepatronatus relicto hæredib. ſanguinis quãuis non inſtituatur hæres vniuerſalis n.69. & n.71.

Hæres extraneus admittitur ad iuſpat. hæreditarium ex teſtamento vel quaſi,vtpote legato, vel donatione,& huiuſmodi n.70.

Hæres particularis, & alij vt hic non inſtituuntur patroni n.71.

D.Hieronymus Gonzales edidit doctiſſimum gloſema ſuper 8. reg. Cancell. agitque latiſſimè de menſib. & alternat.p.23.n.21.

D. Henricus Boich. allegat corruptè *l. ſi duo. ff. de admit. & perſc. tui.*

tut.in c.accidens de preb.
Hierarchiam in Eccleſia militante negare hæreticum eſt p.1.n.*66*.
Homines non lapides conuocantur p. *1*.n.*17*.
Horarum canonicarum recitatio non concludit collegialitatem pr.2.num. 18.

I

IAcobita Patriarcha præl. 1. numer. 82.
Ignorantia non præſumitur in actu, quem quis debuit præuidere p. 7. d. 2.n.*33*.& d.20.n.*133*.
Ignorans quis non præſumitur de facto ſuo proprio præl.7. dub.20.n.*169*
Ignorantia eſt mater errorum. p.*1*.nu. *11*.
Ignorantia facit perſonam vilem pr.1. n.12.
Ignorantia reſeruationis proueniens errore facti probabilis excuſat ab amiſſione alternatiuæ p.23.d.*15*. n.*2*. Idem de reſeruatione.
Ignorantia iuris non excuſat,niſi ius ſit dubium,vel obſcurum. p.23 dub.15. nu.4.
Ignorantia adeptionis poſſeſſionis beneficii quando excuſet præl.26. dub.*39*. nu.*5*.
Illiteratus æquiparatur cæco, & Aſinis ferratis p.1.n.13.& 14.
Illiteratus vocatur vanus,nec eſt homo niſi nomine tenus p.1.n. 14.
Illegitimi non admittuntur ad ius patronatus extantibus legitimis p.*7*. d. 15.n.*9*.
Illegitimi non poſſunt legitimari in p̄iudicium legitimorū p.7. d.15. n.10.
Illegitimi non admittuntur in iure patr.fundato fauore familiæ, & agnationis p.*7*.d.*15*.n.*10*.
Illegitimi non dicuntur de familia p.7. d.*15*.n.*13*.& d.20.n.*75*.
Illegitimi ſunt inhabiles ad beneficia Eccleſiaſtica præl.7. dub.20. n.109.
Impetrans beneficium electiuum debet facere mentionem de electiuitate p.8.n.*5*.
Impetrans non tenetur facere mentionem de gratia aduerſarij nulla pr. 7. d.20.n.156.
Impetrans quando dicatur non acquieſcere collationi ſibi factæ p.25. d.*13*. verſ.*tum denique* n.51.
Impetrator *certo modo* tenetur probare concludēter totam narratiuam p. 26 d.30. n.2.
Impetrans *certo modo* dicitur impetrator beneficii uiuentis pr.26. dub.30. nu.4.
Impetratio *certo modo* eſt contra bonos mores,& vſum Curiæ Rom.p.26. d. 30.n.3.
Impeditus expedire nouam prouiſionē debet probare impedimentum coram Datario præl.26. dub.28.num. 4.
Incerta non computantur in congrua p.*7*.d.*13*.n.16. & eorum quando habenda ſit ratio ibid.n.*11*.
Indefinita æquipollent vniuerſali p.23. d.*2*.n.20.
Indultum ad alienas Eccleſias eſt ſublatum per Concil. Trident.p.23.num. 10.
Indultum gaudendi fructibus primi anni impeditus gaudet fructibus ſecundi anni p.23.d.2.n.*16*.
Indultum de conferendo non comprehendit reſeruata p.24.d.*6*.
Indultum eſt remotio impedimenti quod Ordinariis collatorib.infertur per reg.Cancell.p.26.n.2.& dub.27. n.8.
Indultorum duo ſunt genera ibidem nu.3.
Indultum ordinarium quod ibidem nu.4.
Indultum datur Cardinalibus ad conferendum ibid.n.5.& ſeq.
Indultum extraordinarium quod ibid. nu.7.
Indultum extraordinarium dicitur odio-

dioſum n.8.& d.16.n.6.
Indultum differt à diſpenſatione, quãto indultum datur in ijs, quæ sũt contra fundationem vel reg. Cancell. diſpenſatio datur in iis quę ſunt contra ius comune.n.19.
Indultum extraordinarium quid ſit nu. 12.
Indultum non dicitur priuilegium p. 26.d.4.n.5.
Indultum extraordinarium non extenditur ad beneficia duplici reſeruatione affecta p.26.d.16.n.6.
Indultum remouet obſtaculum reſeruationis menſis ſed non auget iuriſdictionem ordinario p.26.d.10.n.2.
Indultum non comprehendit beneficia in quorum poſſeſſione conferendi exiſtit alius ibid.n.3.
Indultum non auget iuriſdictionem ordinariam, ſed tãtũ illam præſeruat p.26.d.10.n.2.& d.11.n.2.
Indultum de conferendo beneficia ad ſuam collationem ſpectantia, non cõprehendit beneficia in quorum poſſeſſione conferendi alius exiſtit p.26. d. 10.n.3.
Indultum conferendi beneficia alicuius diœceſis prævalet Indulto conferẽdi beneficia ſui familiaris p.26.dub.12. n.2.
Indultum reſtituit id quod regulæ Cãc abſtulerũt ordinarijs p.26. dub.12.n. 4.
Indultum eſt late interpretandum in præiudicium concedentis p.26. d.12. nu.5.
Indultorũ tenor eſt inſpiciendus pr.26. d.24.n.7.
Indulta conſueuerunt dari cum ſex limitationibus p.26.d.24.n.9. & concorcordantur Gonzal. cum Germonio ibid.n.10.
Indulti per conceſſionem non conceditur priuilegium Cardinali ſed tãtum remouetur obſtaculum p.26.dub.27. nu.4.
Indultum non tollit reſeruationem p. 26.d.35.n.5.
Indultum præſeruat liberum beneficiũ p.26.d.36. n.4.
Infames non ſunt apti ad beneficia Eccleſiaſtica p.7.d.20.n.113.
Inferiores Collatores non gaudent alternatiua p.7.d.20.n.121.& p.3.d.12 n.6.& 9.
In interdicto recuperandæ ſufficit oſtendere agentem fuiſſe in poſſeſſione tẽpore ſpoliationis præl. 22.n.18.
Inhabiles qui dicantur vt nequeant cõſtitui procuratores p.25.dub.8.num. 13.
Inhabiles ex defectu auctoritatis ſuperioris fiunt habiles illa interueniente p.25.d.8.n. 15.
Inhabiles ex defectu auctoritatis ſuperioris ſi ſubſtituant non eſt opus huiuſmodi auctoritate. præl.25. dub.8. num.15.
Inhabiles per exceptionis obiectionem fiunt habiles ſi nulla opponatur p.25 d.8.n.17.
Inſtitutio inducit vinculum Spiritualis matrimonij p.1.n.61.
Inſtitutio quæ fit ſine citatione dicitur clandeſtina, & eſt nulla, ſed non inficit præſentationem p.7. d.20.n.139. & 141.
Inſtitutio ſine edicto eſt nulla p.7.d.16. n.19.
Inſigne quod dicatur p.2. d.2.n.3.
Inſignis vt reputetur Eccleſia ſufficit cõmunis reputatio p.2.d.2.n.5.
Inſignitatem excludit exiguus numerus Canonicorum.& qualitas ſeruitii, ac modicitas redditũum p.2.dub.2.nu. 7.
Inſignitas non diiudicatur ex conſideratione loci, in quo conſtructa eſt Eccleſia p.2.d.2.n.10.
Interpretatio facienda eſt pro admiſſione vbi agitur de cooptando in Collegium ex origine præl.4.dub.4.num. 7.

Interpretatio fieri debet vt excludatur renunciatio proprij beneficij. p.7. d. 8.n.11.
Interpretatio in dubio facienda eſt fauorabilis.p.23. d.7. n.5.
Irregulares ſunt in capaces beneficiorum Eccleſiaſticorum. præl. 7. d.20. nu.113.
Iudęus exterus fit regnicula regni, in quo baptizatur.prælud.4. dub.4.nu. 3.
Iudicium inſtitutoris regulandum eſt iuxta iura patronorum. pr.7.d.20.n. 136.
Iunius, & December ſunt ſemper Ordinarij, & dicuntur menſes fixi. pr. 23.d.2. n.18.
Iuriſdictio per ſe non inducit incompatibilitatem benef. præl.3. d.2. nu. 16.
Ius Collegij conſeruatur in vno. p.2.n. 27.
Ius Collegij non perit mortuis omnibus collegiatibus ibidem.28. poſtea denuo inſtitutis alijs collegialibus re uiuiſcit ius ibidem.
Ius ad rem nec aliud conſiderabile non tribuitur per appoſitionem, vel electionem factam ab examinatoribus ad Parochialem, quando collatio ſpectat ad Papam quia Parochialis eſſet reſeruata.p.4. d.6. n.2.
Ius ad rem cōſiderabile acquiritur per ſententiam adiudicatiuam beneficij alicui vti magis idoneo etiam ante præſentationem & inſtitutionem poſtmodum faciendam. pr. 4.d.6.n. 3.
Iuſpatronatus triplex eſt Eccleſiaſticū mixtum & laicale. pr. 7. num.2.& ſeq.
Iuſpatronatus an cadat in omnem Eccleſiam.p.7.d.4.n.1.
Iuſpatronatꝰ ammittitur ex mutatione ſtatus Eccleſiæ ex ſimplici in collegiatam d.4.n.2.41.niſi id ignoret patronus vel reclamet. nu.5.
Iuſpatronatus cadit in omnes Eccleſias & dignitates, pręter in Eccleſiā Romanam, & Papatum, & Cardinalatum. ibidem. n.4.
Iuſpatronatus non acquiritur ſine conſenſu diœceſani,& poteſt talis conſenſus haberi ad aliquē ipſorū actuum, & ſufficit.ibidem.n.5.& ſeq.
Iuſpatronatus reſpicit fauorem vniuerſalis Eccleſiæ.p.7.d.6.n.6.
Iuſpatronatus perficitur conſenſu Epiſcopi & ſic acquiritur illi,qui cum huiuſmodi conſenſu fuit inſtitutus patronus.pr.7.d.8. nu.4.& eo caſu fundator nequit mutare fundationem nec iuſpatronatus tollere illi tertiò, & alij dare quantumuis vniuerſali hæredi.n.5.
Iuſpatronatus an acquiratur fideicommiſſario. p.7.d.11.n.1. reſoluitur cū diſtinctione. n.2.
Iuſpatronatus non transfertur in fideicommiſſarium vniuerſalem etiam reſtituta hæreditate. p.7.d.11.nu.6. quia in fideicommiſſarium tranſeūt duntaxat ea, quæ concernunt commodum pecuniarium.n.7.
Iuſpatronatus quando reſpicit commodum honorarium ſpectat ad hæredē ibidem. nu.8.
Iuſpatronatus inherens duntax at fundo dicitur reſpicere commodum pecuniarium,& ideo ſpectat ad fideicōmiſſarium. ibidem.n.9.
Iuſpatronatus non acquiritur ex ſola fundi collatione, ſed debet etiam tradi dominium rei.p.7. d.12.num. 2.
Iuſpatronatus non acquiritur in Eccleſia, in qua patronus ſibi reſeruauit certum cenſum. ibidem. n.4.
Iuſpatronatus non acquiritur ex collatione fundi dati in emphitheuſim pro ædificanda Eccleſia.ibidem. n.8.
Iuſpatronatus non acquirit is, qui dat dotem repetitiuā,qualis eſſet fundus datus in emphitheuſim. ibid.nu.10.

Iuſpa-

Iuſpatronatus eſt in dominio patroni p.7.d.19.n.7.
iuſpatronatus laicis conceditur ex gratia ibid.nu.8.
Ius inſtituendi niſi ſit in habente iuriſdictionem non eſt auctorizabile p.7. d.20. n. 16.
iuſpatronatus non acquiritur laico in Eccleſia regulari ibid. n. 26.
iuſpatronatus ſpectans ad aliquam dignitatem Eccleſiaſticam eſt Eccleſiaſticum n. 43. fallit quando relictum eſt à laico vt tranſeat cum natura laicali n. 44.
iuſpatronatus ex priuilegio, vel ex fundatione clerici de bonis acquiſitis ex beneficio dicitur Eccleſiaſticum nu. 46.& eſt ſubiectum reſeruationi reg. octauæ nu.47.& 120. & 162. & d.21. n.12. refertur declaratio ſac. cõgreg. & per ſolam collationem cẽſetur derogatum n. 48.
iuſpatronatus cum clauſula vt dicatur ex vera, & reali fundatione,ac dotatione dicitur adhuc ex priuilegio ſed habet plus prærogatiuæ n.49. & non videtur ſublatũ per Conc.Trid.n.52.
iuſpatronatus relictum filio, & deſcendentibus ab eo maſculis, vel de genere admittit etiam fœminas licet non deſcendant à filio n. 59.declaratur verum vbi fęmina ſit hæres ſicut maſculus n. 60.
iuſpatronatus familiare dicitur quod eſt relictum illis de familia p.7. d.20 num.66.
iuriſp. DD. de Arnutijs tradũtur verba fundationis,ſiue priuilegij n. 66.
iuſpatr. hæreditarium quod ſit ibidem.
iuſpatronatus laicale vel mixtum non cadit ſub reſeruationem n.85.& 157
iuſpatronatus mixtum quoad reſeruationem reputatur laicale quo verò ad tempus ad præſentandum reputatur Eccleſiaſticum n.87.&90. & 158
iuſpatronatus mixtum in parochialib. regulatur vti Eccleſiaſticum n. 90.
iuſpatronatus ceſſum, aut translatum in Eccleſiam aut dignitatẽ Eccleſiaſticam quando dicatur adhuc laicale nu.136.
iuſpatronatus laicorum nõ vacat apud ſedem ne quidem quoad inſtitutionem n.155.
iuſpatronat.ex priuilegio vel præſcriptione eſt ſublatũ per Conc.Tr.n.162.
iuriſpatronatus materiam qui tractẽt recenſentur p.7. d. 21.
iuriſpatronatus beneficia non comprehenduntur ſub diſpoſitione Concil. Trid.& conſtit. Pij V. in materia cõcurſus ibid.reſoluitur quod in iurepatronatus Eccleſiaſtico, vel mixto ſit concurſus refertur declaratio ſac. Cõgreg.n.1.& 2. ſecus in laicali n. 3.
ius quæſitum ex aliqua cauſa retinetur quamuis fortaſſe ceſſet cauſa p. 23.d. 2.n.14.
ius obſcurum equrparatur errori p. 23. num. 2.
ius potentius eſt in cauſa quam in cauſato p.25.d. i. n. 1.
iusſpirituale acceptatum per laicum vti procuratorem tranſit in principalẽ, ſicut acqua per canale lapideum p. 25 d.8.nu.8.
iura quæ poſſunt dignitatem, & perſonatum tanquam diuerſa, & ſeparata faciunt ad tollendum cauilationes p. 16.nu. 5.
iura partium quãdo ſunt obſcura actor ſuccumbit, & poſſeſſor abſoluitur p. 23.d.7.n. 14.

L

LAici habẽt iuſp. ex gratia p.7.d.19. n.8.
laici non poſſunt acquirere iuſp.in Ecc. Regul.ſine expreſſo priuilegio Apoſtolico p.7.d.20.n. 26.
laici ſunt incapaces beneficiorum Eccleſiaſticorum p.7.d.20.n. 103.
laici non poſſunt præſentari ad beneficia,niſi nulliter p.7.d.20.n.105.
laicus poteſt conſtitui procurator ad acceptandum beneficium p.25.d. 8.n.7

Laicus prout laicus non eſt capax fori pœnitentialis p. 11.n.5.
laici non poſſunt tractare beneficia pro pria auctoritate p. 21. d.1.n.5.
D. Lancillotus Gallia ſenior, & iunior p.8.n. 14.
lex vbi indiſtinctè loquitur, indiſtinctè debet intelligi p. 3.d. 2.n.3.
legis ratio vbi non intrat, nec diſpoſitio intrat p.3.d.1.n.14.
legatum an probet iuſpatronatus p. 7. d.14.n.2.
legatum in augmentum dotis non releuat p.7.d.14.nu. 3.
literati in Eccleſia nuncupantur ſplendor firmamenti p.1. n. 4.
literati ratione ſcientiæ præſumuntur abſtinere a vitijs p.1.nu. 8.
literæ in forma dignum dant titulum conditionatum, & purificantur per examen p.7.d. 20.n. 171.
literæ in forma gratioſa dant titulum purificatum p.7.d.20.n. 171.
literis ſecundis ſuæ gratiæ, qui tantum vſus eſt, in eis ſuccumbit poteſt vti primis ſub eadem data impetratis p.7.d.20.n. 176.
literæ validæ primo impetratæ quando impediantur propter vſum ſecundo impetratarum ſubreptitie p. 25.d.13.n. 35.
litigioſum efficitur beneficium quando lis pendet ſuper titulo, non autem per appoſitiones, quæ fiunt à præſentatis ne inſtituatur prælud.22 nu.2.
litigioſum vt fiat beneficium tria requiruntur p.22.nu.2.
lis omnis incipit a poſſeſſorio præl. 23. nu.3.
locus exemptus exiſtens in Diœceſi dicitur de Diœceſi præl.23.dub. 9.nu. 2.
luna remoratur 30. dies in circuitu ſolis p.23.d.1.n.2.

M

Mandatū generale tantū facit quo ad omnia quantū ſpeciale quoad quædam p.25.d.8.n.6.
Manſionarij dicti ſunt à manſione p. 21.d.6.
Manualis Eccleſia tituli proprietate nō gaudet, ſed poteſt ad nutum ammoueri p.10.
Manualis Eccleſia non cadit ſub diſpoſitione Conc. Trid. ſeſſ.24. c.18.p.10. d.1.n.1.
Manualis Eccleſia non dicitur verè beneficium p.10.d.1.n.2.
Maronita Patriarcha p.1.n.90.
Martius, & September ſunt reſeruati per reg.8. Cancell. p.23.d.2. n.17. & n.20.
Matri debetur honorificentia & gratitudo p.1. n.33.
Matrimonium carnale diſſolui nequit niſi per Deum p.1. n.49.
Matrimonio carnali præcedunt ſponſalia p.1.n.52.
Matrimonium carnale perficitur vinculo indiſſolubili p.1.n.54.
Matrimonium contractum per verba de præſenti parit verum coniugium etiam ante conſumationem p.1. n.56
Matrimonium nondum conſumatum dicitur tantum ratum p.1.n.57.
Media nox quomodo ſit accipienda vbi nullum eſt horologium p.23.d.7.nu. 1.
Media nox ob defectum horologij argumentatur à gallicinijs p.23.d.7.n. 2.
Melior eſt conditio conferentis & prouiſi p.23.d.7.n.12.
Menſes papales citra alternatiuam sūt Ianuarius, Februarius, Aprilis, Majus, Iulius, Auguſtus, October, Nouēber. p.23.n.18.
Menſes Epiſcopales citra alternatiuam ſunt Martius, Iunius, September, Decēber p.23.d.18.

Men-

Menſes alternati dicũtur ordinarij largè p.23.d.2.nu.53.
menſes alternati quos accipit Epiſcopus ſunt Papæ quoad proprietatem non quoad vſum durante reſidentia Epiſcopi p.23.d.2.n.53.
menſes dati ſunt integraliter non per horas vel momenta p. 7. d. 20. num. 123.
menſis in cuius initio Epiſcopus non reſedit intrat Apoſtolicus, & totus pro illa uice talis perſeuerat p. 7. d. 20.num.123.& p.23.d.2.num.19.26. & 33.
menſis ex abſentia Epiſcopi in principio menſis fit reſeruatus, nec ex eius reditu in eodem menſe deſinit reſeruatio p.23.d.2.n.19.
menſis in cuius initio epiſcopus reſedit fit ordinarius etiam ſi deinde recedat neceſſe tamen eſt vt etiam ſit reſidẽs tempore vacationis beneficij p. 7. d. 20.num. 124.
menſis incipit à media nocte antecedente primam diem menſis, & durat vſque ad mediam noctem vltimi diei p.23.d.1.n. 1.
menſis continet 30. dies, & computandus eſt ſecundum calendarium p.23. d.1.n.2.& 4.
menſis vbi nomine proprio deſignatur incipit à media nocte antecedente primam diem menſis p.23.d.2. n.27. & dicitur totum integrale nu. 29.
menſis deſignatus nomine appellatiuo computatur à tali die menſis ad talẽ ſequentis menſis p.23. d. 2. numero 28.
menſis in terminis reg. de menſibs debet computari ab initio vniuſcuiuſq; menſis vſque ad finem p. 23. d. 2.nu. 28.
mentio non fit in Concilio, & ſac.can. de Parochialibus cum expreſſione curæ, ſed ſimpliciter p.5.dub.2. nu. 15.
mentio gratiæ aduerſarij, quæ nulla eſt, non eſt opus vt fiat p.7.d.20.nu. 156.
Mentio ſi non fiat de primis literis nullis nullum effectum ſortitus gratia ſubſiſtit præl. 7. dub. 20. numero 157.
mentio facienda eſt de colorata poſſeſſione alterius p. 7. dub. 20. numero 165.
mentio fieri debet de electiuitate p. 8. num.5.
mentio fieri debet de omnibus reſeruationibus vbi plures ſunt pr. 26. d. 16. num.3.
mentio facienda eſt de præſtimonio p. 20 nu.6.
monitorium in quo cominatur excommunicatio debet præſentari particũ citatione,nec ſufficit ſi dimittatur domi etiam in manibus domeſtici vel conſanguinei vt poſſit procedi ad declarationem excommunicationis p. 7.d.2.num.26.fallit vbi non ſit tutus acceſſus n. 27.
monocularis Eccleſia quæ dicatur p.9. num.1.
monocularis non eſt illa dignitas, quæ eſt vnica in collegiata cum canonicis ſed dicitur principalis præl. 9. dub. 1.
motus proprius præſeruat à ſubreptione prælud. 25. dub. decimo numero 4.
motus proprius non præiudicat iuri quæſito in re, vel ad rem ibidem, & num.18.
motus proprius cum reſeruatione ſubſequens tamen collationem ordinarij non impedit ipſam collationem p.25.d.11.nu. 17.
Sed prouiſus debet reliqua expedire à Papa ibidem.nu.19.
mortuo reſignante intra viginti dies an poſſit ordinarius conferre p. 25. d.13.n.25.
Mors reſignantis eſt probanda per impetrantem in ea ſe fundantem non

qui-

quidem per famam & vocem ſed per teſtes qui dicant ſe uidiſſe illum mortuũ,& ſepulturæ tradi, & quod mortuus ſit citra 20. dies p.25.d.13.n.26. & ſeq.
Mors illius,qui reſignauit ei, in cui⁹ domo mortuus eſt ſi publicatur poſt 20. dies, nec ſint qui de tempore obitus poſſint teſtificari, præſumitur cõtigiſſe intra XX.dies p.25.d.13.n.28.
Multiplicatio titulorum datur in beneficialibus p.7.d.20. n.173. & p.25.d. 13.n 42.
Mundus totus dicitur Parochia Papæ p.23.d.5.

N

NAturale non autem accidentale attendendum eſt p.4.d.3.n.4.
Naturales ſiue illegitimi ſunt capaces iuriſpatronatus, & potiſſimum vbi vocantur per verba naturalia p.7.d. 14.n.2.& 3.
Nemo quantumuis intruſus debet ammoueri de ſua poſſeſſione, niſi cognita cauſa p.7.d.2.n.19.
Nemo cogitur inuitus ſtare in communione p.7. d.10.n 7.
Nemo cogitur militari ſuis ſtipendiis p.7.d.13.n.30.
Nemo poteſt à pluribus adoptari p.7.d. 20. n.74. quia nullus poteſt eſſe filius plurium ibid.
Nepos acquirit originem Aui paterni. p.4.d.4.n.12.
Neſtorianus Patriarcha vnus eſt catholicus alter Schiſmaticus p. 1. nu.83.
Nonã prouiſionẽ ſup beneficio collato virtute Indulti Cardinalis debẽt expedire intra 4 menſes citra montar & ĩtra 8.vltramõtario p.26.d.29. n.2
Nouam ꝓuiſionẽ impedit⁹ debet ſaltẽ intra terminũ p.26.d.28.n.3.
Nouæ prouiſionis expediẽdæ tẽp⁹ currit à die captæ poſſeſſionis & eius apprehenſionis notitiæ p.26.d.26.n.4.
Nouæ prouiſionis ommiſſio inducit nouũ modũ vacãdi, & impetratio dicitʳ certo modo p.26. d.30.
Noua prouiſio poteſt expediri quandocumque re integra p. 26.d.33.
Nuncupatio beneficiatorum nomine canonicorum non concludit Eccleſiã in qua tales canonici reperiuntur eſſe collegiatam p.2.n.17.
Nullitas inſtitutionis non inficit præſentationem valide factam, neque proceſſum quoad alia p.7.d.20.num. 141.
Numerata Eccleſia quænam ſit refertur deciſ.rot.p.6.n.1.
Numerati,in Eccleſijs ſit præſentatio ꝑ alios beneficiatos p.6.n.2.

O

OBitus ſi ignoratur quo dies acciderit quid faciendum p.23. d.7.n. 11.
Officia in Eccleſia ordinata ſunt ꝑ gradus vt eius ſapientia demonſtretur p.1.n.68.
Originarius nemo præſumitur in dubio p.4.d.1.n.8.
Originarius alicuius loci non dicitur, qui fortuitò ibi natus eſt dum mater eò pertranſiret, niſi acceſſiſſet animo habitandi p.4.d.3 n.3.
Origo probatʳ ꝑ librũ baptiſmi,quia acquiritur ꝑ baptiſmũ p.4.d.4.n.2.&6.
Origo acquiritur per natiuitatẽ corporalem ibid.n.4.
Origo ducitur per originẽ patris,nõ autẽ matris p.4. d.4.n.10.& ideo cõſtitutiones per quas acquiritur origo ex parte matris ſunt contra ius commune ibid. n.11.
Origo aui paterni,vide ſupra Nepos.
Ordinarius confert beneficium vacans propter apprehẽſionẽ poſſeſſionis plenæ ex pæna c.cũ qui de prçb.in 6.quãdo talis poſſeſſio capta fuit in mẽſe ordinario,aut ẽt in mẽſe Apoſtolico ſi beneficiũ ſit laicalis patronatus p.7. d.2.n.18.
Omnis res de facili reuertitur ad ſuam naturam p.7.d.9.n.9.

Om-

Ommiſſio publicationis reſignationũ inducit priuationem beneficii ac iurium p.7.d.20.n.94.

Ordinari⁹ cõfert beneficia reſignata in quolibet mẽſe nã regula de menſibus nõ comprehendit beneficia vacantia per reſignationem dũmodo alia reſeruatio non obſtet n.158.

Ordinarius habet facultatẽ acceptandi alternatiuam in quouis mẽſe & ſe declarandi velle illa vti p.23. d.2.num. 3.

Ordinarius in materia collationis habet aſſiſtentiam iuris pro ſe vbi vacatio eſt dubia in quo menſe contigerit p.23.d.7.n.7.& 15.

Ordinari⁹ cõfert beneficia quæ vacarũt in Curia,ſi Papa illa non cõfert intra menſem p.25. d.1.n.2.

Ordinari⁹ an poſſit cõferre beneficiũ qđ Papa cõtulit tãquã reſeruatum cum non eſſet p.25. d.2.n.1.

Ordinarius nũquam ſe intromitet in collatione beneficij niſi ſibi reſtituta poteſtate per decretum, & inibitionem ablata p.24.d.2.n.23.

Ordinarij collatio q̃ præuenitas Papa collationem valet pr.25.d. 13. num. 47.

Ordinarius pòteſt cognoſcere ſuper obreptione gratiæ Apoſt. p.25.d.14.nu. 1.

Ordinarius poteſt cognoſcere ſuper reſciſione permutationis factæ in manibus Papæ p.25.d.14.n.2.

Ordinarius non poteſt conferre beneficium collatum per Papam nulla facta mentione alicuius reſeruationis quamuis uacarit in menſe Ordinario quia Papa videtur voluiſſe cõcurrere p.25.d.15.n.1.

Ordinarius an poſſit conferre beneficia vacantia per promotionem ad Abbatiam p.26.d.19.n.1.

Ordinarius an poſſit conferre beneficia promoti ad Epiſcopatum ibidem nu. 1. ſed reſoluitur negatiuè numer. 3. quia vacant in curia n.4.

Ordinarius Indultatus pro conferendis reſeruatis ſi ſit negligens amittit facultatem p.26.d 35.n.10.

Officium executoris quando expiret vide *executoris officium*.

Officium appellatur dignitas præl. 15. nu.4.

Officium Perſonatus & Dignitas inter ſe confunduntur p.17.n.4.

Officium eſt adminiſtratio rerum Eccleſiaſticarum ſine præeminentia, & ſine iuriſdictione præl. 17.num. 4.

P

Papa appellatur Patriarcha Patriarcharum,& Pater Patrum pr.1.nu. 22.

Papa ſolus errigit Collegiatam p.2.d.1. nu.2.

Papa in dubio non dicitur derogare p. 3.d.2.n.6.

Papa videtur reſeruare in patronata quoad ſe illud, quod pertinet ad Inferiores prælud. 7. dub. 2. numer. 2.

Papa derogare conſueuit iuripatronatus quando beneficium vacat per obitum: Secus ſi alio modo vacet p. 7.d.2.num.6. ſed vtitur quibuſdam conditionibus.

Papa ſolus creat ſublimes, & ſuperiores dignitates addita Abbatia pr.21.d.1. n.11.

Papa vult vt veritas ſibi nota fiat de his, quæ in facto conſiſtunt cum alias facta ignorare poſſet præl.8.nu. 12.

Papa vult informari de facto præl.8. n. 14.

Papa dicitur habere omnia iura in Scrinio pectoris quoad interpretationem, non autem quoad reminiſcentiam. præludium 8. numer. 17.

Papa ſimul atque eſt Papa, eo ipſo eſt

eſt etiam doctor auctoritate non autem ſcientia.p.8. n.18.
Papa præſumitur ignorare facta propria propter multiplicitatem negotiorum. p.8.n.19.
Papa in primordijs naſcentis Eccleſiæ ſolus beneficia, & dignitates inſtituit.p.23.n.1.
Papa conceſſit Epiſcopis poteſtatem cõferendi beneficia ſuæ diœceſis. pr. 23. num.3.
Papa rarò faciebat gratias beneficiales. prælud.23.num.8. poſtmodum cęperunt facere gratias, & reſeruationes, ac expectatiuas. prælud.23. nu. 9.
Papa eſt Dominus beneficiorum, & ſolet ſibi reſeruare beneficia. p. 23. nu. 11.& p.25.d.13.n.43.
Papa poteſt priuare quemlibet ſuo beneficio, etiam ſine cauſa.p.23.n.12.& p.25.d.13.n.44.
Papa habet pleniſſimam poteſtatem in beneficialibus. p.23. nu.16.
Papa nullis legibus, aut regulis coarctatur.pral.23.nu.17.& pr.25. d.13. nu.45.
Papa per reg.Cancell. 8. diuiſit mẽſes, & conceſſit Epiſcopis.4. menſes, tam ſi reſederint, quam non, & ſex ſi velint habere alternatiuam. pr. 23. nu. 18. & ſeq. qui ſint menſes vide ibidem.
Papa non concedit menſes Epiſcopis, ſed facultatem conferendi in menſibus.p.23.d.2. nu.52.
Papa in menſibus Martij, & Septembris confert vigore regulæ 8. ſiue Epiſcopus reſideat, ſiue non p.23. dub.2. num.20.
Papa ſi obierit in medio menſis Apoſtolici, ille menſis deſinet eſſe Apoſtolicus in reliqua ſui parte, & efficitur ordinarius. prælud. 23. dub. 2. n. 38.
Papa mortuo ceſſant regulæ Cancellariæ.p.23. d.2. n.38.
Papa mortuo non ceſſat conceſſio Alternatiuæ p.23.d.2. nu. 39.
Papa poteſt concurrere cum ordinario p.23.d.7.n.17.& p.25.d. 13. nu.45.
Papa acquirit ius in menſe alternato in quo Epiſcopus non reſedit in initio menſis p.7.d. 20. n. 122.
Papa diſtribuit menſes integraliter, & non per dies neq; per horas p.7.d.20 n. 123.
Papa in regulæ de menſibus reſeruauit beneficia, & menſes p.7.d. 20. n.129.
papa non confert iure deuoluto, ſed ex titulo primęuo reſeruationis beneficia, quæ vacarunt in menſe mutuato in quo Epiſcopus non reſedit p. 7. d. 20.n.130.
papa apponit manum aliquando reſeruando aliquando non p.25.n.5.
papa prouidet non tam perſonæ, quam beneficio p.25.d.2. n.17.
papa concedendo futuram ſucceſſionẽ videtur velle pręuenire, & afficere futuram vacationem pręl. 25. d.2 n. 31.
papa non pręiudicat iuri quæſito niſi exprimat, ſe velle præiudicare p.25.d. 11.n.20.
papa præueniens ordinarium ligat illius manus p.25.d.13.n.46.
papa conſueuit conferre beneficium iã collatum ab ordinario, quando prouiſus ab ipſo ordinario fecit ſignare ſupplicationem pro eodem beneficio quamuis fortè fuerit ſignata poſt collationem Ordinarii eſt notabile p. 25.d.13.n.48.
papa non confert beneficia ſpectantia ad collationem Cardinalis ſine illius aſſenſu, vel ſaltem illius procuratoris p.26.d.2.n.3.& d.17.n.3.
papa conferens liberè beneficia comprehenſa in indulto non cenſetur derogare indulto p.26.d.20.n. 1. & 2.
papa concedens indultum conferendi beneficia vacantia in aliqua Diœceſi videtur præiudicare indulto pro cõferen-

ferendo beneficio familiaris p. 26. d. 12.n.2.
Papa non confert beneficia ſpectantia ad collationem Cardinalis, vigore ſui indulti, etiamſi vacent in curia ſine ipſius Cardinalis, vel ſaltem legitimi procuratoris conſenſu p. 26.d.17 nu.2.
Papa poteſt conferre beneficia ſpectantia ad collationem legatorum etiam nulla facta mentione facultatis eis datæ p.26.d.21.n.4.
Papa per indulti conceſſionem ſibi legẽ imponit p.26.d.21.n.5.
Papa non intendit lædere ius alterius p. 26.d.21.n.7.
Papa confert beneficia deuoluta tamtamquam ab ordinario, non tamquam reſeruata. p.26. dub.25. num. 3.
Papa poteſt fingere vt aliquid, quod nõ eſt, pro tali habeatur reſpectu certi effectus.p.7.d.20.n.50.& d.21. n.12. concl.2.
Papatus vnus eſt, nec poteſt alius creari p.21.dub.1. nu.6.
Papatus non capit duos vno, & eodem tempore aliter ſentire ſegreticum eſt p.21. d.1. nu.7.
Papæ totius occidentis cura particularis incumbit.p.1. n.73.
Par titulus eſt, qui prouenit ab eodem fonte quamuis non ſit eiuſdẽ ſpeciei. p.7.d.2.n.170.
Parochia quid ſit deſcribitur, pr.3. nu. 11.
Parochi dicuntur coadiutores Epiſcoporum.p.3.d.1.nu.4. & ſe habent ad Epiſcopos ſicut ipſe ad Papam ibidẽ. num.5.
Patochia Papæ eſt totus mundus.p.3.d 1.nu. 8.
Parochia Epiſcopi eſt diœceſis.p. 3. d.1. num.3.
Parochialis Eccleſia confertur per concurſum, vt à dignis Rectoribus gubernetur.p.3. d.1.n.11.
Parochialis omnis habet curam animarum, ſed omne beneficium curatum non eſt Eccleſia Parochialis. p.3.d.2. nu.10.
Parochiales vbi non ſunt diſtinctæ debent erigi. p.3.nu.7. & ſeq.
Parochialis, quam populus deſeruit nõ eſt regulanda vt Parochialis.p.3.nu. 15.
Parochialitatis eſſentia eſt vt Eccleſia habeat Parochiam.p.3.n.10. item in eadegat populus nu. 14.
Parochialis vnita ſimplici beneficiò, vel dignitati non redditur incompatibilis, niſi ſit vnita æquè principaliter.pr. 13. d.1.nu.4.refertur declaratio ſac. congreg.
Parochiale ius in quibus conſiſtat. pr. 11.nu.4.
Parochiani debent diebus feſtiuis audire Miſſam in propria Parochia.p.11. num.4 Item percipere Sacramenta in Parochiali item in eadem Eccleſia ſepeliri, item decimas præſtare Parocho.
Parochiani vnius Parochiæ poterunt ex conſuetudine, vel ex conceſſione Epiſcopi baptizari in alia. pr.11. nu. 9.
Parochus deberet eſſe contentus congruę ſemel aſſignatæ p.7. d.13. n.15. refertur deciſ.rot.
Parochus aſtringirnr de neceſſitate miniſtrare Sacramenta ſuis Parochianis.p.3.n.25.& Parochiani congruẽter ad eum accedere pro Sacramentis ſuſcipiendis ibidem.n.29.adducitur deciſ.rot.nu.27.
Patriarchalis Eccleſia eſt maior poſt Romanam.p.1.nu.75.
Patriarchæ alio nomine nuncupantur Catholici. p.1. n. 79.
Patriarchæ Armeni duo. p.1.n.84. aliqui creantur fauore Turcarum ibidem.nu.85.
Patriarcha minoris Armeniæ eligitur à 12.viciniotibus Epiſcopis.p.1. num. 87.

87. & viuit ex oblationibus num.88.
Patriarchales Eccleſiæ ſunt quatuor principaliores Conſtantinopolitana, Alexandrina, Antiochena, & Ieroſolymitana. p.1.nu.79.
Patriarchatuum, & Epiſcopatuum totius orbis notitiam tradit Aubertus Mirræus.p.1.n.74.
Patrimonialia beneficia quæ ſint. p.4. num.3.& num.7.&8. quique de illis debeant prouideri. n.4.
Patrimoniale beneficium dicitur à patrimonio. p.4. nu.5.
Patrimonialis Eccleſiæ meminit Conc. Trid.p.4.nu.1.
Patrimonialis Eccleſiæ Canones non meminerunt.p.4.num.2.
patrimonialia beneficia ad acquirendũ quatuor copulatiuè requiruntur p.4. n.9.& niſi exprimatur iſta qualitas gratia fit ſubreptitia nu.10.ſunt magnæ ſimilitudinis cum patronatis n. 11.
patrimoniales filii qui dicantur p.4.d.1 num.2.
patrimonialis & patronata Eccleſia ſũt germanæ p.7.n.1.
patronata Eccleſia an vacet in curia pr. 7.dub.2.nu.1. reſoluitur cum diſtinctione ibid. n.3. laicalis non vacat in curia ibid.n.5.
patroni non dicuntur diſcordes vbi idẽ ius omnes habent,ſed dicuntur uariare p.7.d.2.n.160.
patroni laici poſſunt variare,ſed non in totum reuocare præſentationem p.7. d.2.n.161.
patronis competit actio confeſſoria, & negatiua contra impedientes eorum præſentationem prælud.7. dub. 19. num.5.
patronorum numerus refrenandus eſt p.7.d.10.n.4.
patronos de et Eccleſiam paucos habere p.7.d.10.n.3.
patronus poteſt ſibi reſeruare certum cẽſum in limine fundationis p.7. d.12. n.6.declara vt ibi.
Patronus an fiat extraneus per admiſſionem cum conſenſu ordinarii pr.7. d. 17.nu. 1.reſoluitur cum diſtinctione n.2.& 3.
patronus de conſenſu ordinarii poteſt pro vna vice præſentare vnum, qui non habeat omnes qualitates in fundatione appoſitas præl.7.dub.20.nu. 108.
pœna c.cum qui de præb. in 6. incurritur abſque reſiſtentia pr.7.d.2. num. 13.
permutatio ſine conſenſu patroni in præiudiciũ reſignãtis ualet & propterea poteſt patronus liberè præſentare quemlibet ac ſi vacaret per liberam & ſimplicem reſignationem pr.7. d. 20.n.82.
permutatio ſi fiat cum conſenſu patroni collatio fit non niſi compermutanti p.7.d.20.n.83.
permutatio facta in manibus Papæ inducit vacationem apud Sedem p.7.d. 20.n.84.
permutatio menſium in materia alternatiuæ non diſſoluitur per abſentiã Epiſcopi ſed tantũ ſuſpenditur illius vſus p.23.d.2.n.13.
perpetuum eſſe, vel poſſe eſſe perpetuũ idem iuris eſt p.5.d.1.n.4.
perſonatus minus eſt quam dignitas p. 16.n.1.
perſonatus caret adminiſtratione, quã habet dignitas p.16.n.2.
perſonatus eſt honor in Eccleſia,qui canonicum alijs etiam ante receptis, tam in choro, quam in capitulo præfert p.16.n.3.
perſonatus eſt beneficium Eccleſiaſticũ p.16.n.6.
petitorium ſilere facit poſſeſſoriũ pr.7. d.16.n.15.
D.Petrus inſtitutus fuit à Chriſto Dño ſolus,& primus paſtor,caput,& Epiſcopus vniuerſalis Eccleſiæ p. 1.n.71.
Piſana Eccleſia eſt primitialis p.1. n.93

por-

Portionarij olim dicebantur manſiona rij p.21.n.5.
portionarii in iure canonico dicuntur Aſſiſij p.21.n.7.
portionarij tenentur ad horas canonicas in choro cum Canonicis p.21.n.9
portionarij non habent uocem in capitulo generaliter, quatnuis aliter decō traria conſuetudine p.21.n.9.
portionarij ſunt de capitulo iura eis ſuffragantur ſicut Canonicis p.21.nu.9. ſecus ſi tantum habeant vocem in capitulo, vel interueniant in capitulo.
portionarij Eccl. Abulen. poſſunt aſſumi ab Epiſcopo in familiares p.21.n. 11.
portionarij qui tantum habent uocem in capitulo poſſunt corrigi ſine adiunctis p.21.n.12.
portionarij qui ſunt de capitulo poſſunt eligi in adiunctos p.21.n.14.
portionatus eſt beneficium ſimplex pr. 21.n.2.
portionatus ſunt quaſi cibaria clericis præſtari ſolita p.21.n.4.
portionatus meminit Conc.Trid.præl. 21.
Portiones ſunt nonniſi in Cathedralib. & collegiatis p.21.n.1.
Poſſeſſio colorata quæ dicatur p.7. d.2. n.166.in colorata quæ n.167.
poſſeſſio capi poteſt ex dupplici collatione p.7.d.2.n.175.
poſſeſſio canonicatus nulla eſt niſi capiatur capitulariter p.18.n.3. & ſeq.
poſſeſſio vt validè apprehendatur requiritur ſpeciale mandatum p.35.d.9.n. 3.
poſſeſſio poteſt acquiri per amicum ſinè mandato, ſed vt valeat debet ſequi ratificatio p.25.d.9.n.2.
poſſeſſio capta etiam per procuratorem ſine collatione, aut non expulſo poſſeſſore ſi quis ſit adhibita prius cauſæ cognitione, & uocato poſſeſſore amittere facit ius alias cōpetens in ipſo beneficio quamuis ſibi valide collato p. 7.d.2.n.11. & n.17. cautella pro recuperanda n.31.
poſſeſſio in beneficialibus defendenda eſt aliquo colore tituli p.22.n.4.
poſſeſſio iuris collegii ſuſtinenda eſt vbi habetur p.2.n.24.
poſſeſſio non iuris collegii ſuſtinēda eſt vbi habetur p.2.n.25.
poſſeſſiò beneficij poteſt peti uirtute dupplicis collationis p.25.d.13.n.42.
poſſeſſio vt ſuffragetur Canonico tradi debet per capitulum, & à Canonicis capitulariter niſi aliter ſeruet conſuetudo p.18.n.4.
poſſeſſionem plenam etiam per viam intruſionis occupatam qui appræhēdit ſine iudicis miniſterio, & ſine cauſæ cognitione amittit omne ius, quod habet qualibet collatione quantumuis valida pr.7.d.20.n.149.& p.21.n. 9.& efficeretur uiolentus poſſeſſor n. 10.
poſſeſſionem petens vel defendens petit ſimpliciter factam tueri p.7.d.2.n 175.
poſſeſſione ſua nemo quamuis iniuſto titulo poſſidens eſt ſpoliandus p. 22. n.7.
poſſeſſor qui malè cępit poſſeſſionem ſi illam non relaxet cenſetur in mora & gratia dicitur conſumpta p.7. d.2. n.32.
poſſeſſor beneficii non parit executori non facienti fidem per copiam inſertam in monitorio de ſua delegatione, & auctoritate pr.7.dub.2. num. 22.
poſſeſſor habet pro ſe præſumptionem iuſtæ detentionis donec aliter ſit probatum p.22.num.12. ideo non debet ammoueri ſine citatione numer. 13.
poteſtas diſponendi de beneficijs data fuit à Chriſto D. ſoli B. Petro p.23.n.2
praxis expellendi de poſſeſſione beneficii p.7.d.2.n.15.declaratur ibi.n. 21.

& ſeq.
Præbenda oritur ex canonia tamquam filia ex matre p.19.n.1.& d.1.n.3.
prębenda eſt ius percipiendi fructus in Eccleſia, cui præbendatus ſeruit con-petens ex officio diuino tamquã vni de collegio p.19.n.5.
præbenda duplex eſt ſpiritualis, & temporalis p.19.n.6.
præbenda ſumitur quinque modis proprię, largè, largius, largiſſimè, & pro fructibus qui percipiuntur in Eccl. p.19.n.7.& ſeq.
præbendæ erigendæ de nouo quos redditus debeant habere p.7.d.13. n. 2.
prędiudicium nemo debet pati ratione ſocietatis p.7.d.z.n.5.
præpoſitura S.Io. olim ordinis humiliatorum in Ciuitate Alexandriæ eſt pp̃etuo reſeruata ex ſpeciali reſeruatione facta per Greg. XV. fel. rec. p.24. d.1.n.15.
prælatus põt præiudicare Eccleſiæ in acquirendis non in acquiſitis p.7.d.6.n 4. hoc declaratur vt locum habeat in prędiudicio priuato ſecus in iurepatronatus n.5.
præſcriptio ſublata per Conc. Trid. eſt quæ verſatur circa titulum fundationis ſecus ſi ſit contra tertium p.7. du. 20.n.55.
præſentatio an poſſit fieri lite pendente p.7.d.19.nu.1. diſtinguitur vt ſi lis ſit ſuper quaſi poſſeſſione præſentandi non debeat tunc admitti n. 2. ſi verò ſit tantum ſuper proprietate, tũc poſſit admitti n.3.
præſentatio eſt clandeſtina quando nullum propoſitum fuit edictum p.7.d. 16,n.17.
præſentatio ſi fiat bona fide ante litem motam non impedit inſtitutionem p.7.d.19.n.4.
Præſentatio facta ante conteſtationom litis, quamuis lis eſſet iam mota debet admitti præl. 7. dub.19. num.4. verſ. *cui ſententiæ*, & enumerantur plures caſus vſque n.5.
præſentatio poteſt fieri lite pendente potiſſimum in quinque caſibus prælud. 7. dub. 19. numer. 4. vſque 5.
præſentatio debet fieri coram habente ius inſtituendi pr.7. d.20. num.114. ſi fiat coram alio nulla eſt numer. 115.
præſentatio facta ex iuſto errore coram Ordinario cum eſſet facienda coram alio non præiudicat patrono erranti quominus poſſet pręſentare coram habente ius inſtituendi etiam poſt lapſum tempus datum ad præſentandum prælud.7.dub.20.nu. 117.
præſentatio facta coram inferiore cum deberet fieri coram Ordinario non reiteratur lapſo termino ad præſentandum prælud.7. dub. 20. num. 19.
pręſentationis de forma eſt ut fiat coram habente ius inſtituendi pr. 7. d. 20.n.116.
præſentatio fit etiam per turnum nec requiritur ad id auctoritas ſuperioris prælud.7.dub.20.num. 133.
præſentatio validè facta non inficitur ex nullitate inſtitutionis pręl.7.dub. 20.n.141.
Præſentatio, & electio uim habet ſponſalium præludium 1. num. 60.
præſtimonia ab initio fuerunt inſtituta pro ſtudentibus, & pro ſubſidio contra infideles præludium 20.
præſtimonia quædam dantur in titulum quædam non prælud. 20. num. 10.
præſtimonium an ſit beneficium Eccleſiaſticum p.20. nu. 1. concluditur affirmatiuè n.5.
præſtimonium non confertur niſi per ſu-

ſuperiorem Eccleſiaſticum p. 20.n.2. nec poteſt collator illud ſibi retinere nu.3.
præſtimonium prouidetur niſi clerico p. 20. n. 4.
præſtimonium eſt incompatibile p. 20. num. 7.
præſtimonium poteſt renunciari p. 20. nu.8.
præſtimonium enunciatur beneficium Eccleſiaſticum per Conc. Trid. p. 20. num. 9.
præſtimonium, quod non datur in titulum non eſt beneficium prælud. 20. num. 10.
preſtimonium vbi dubitatur an detur in titulum attenditur conſuetudo, vel in huiuſce defectum attenditur vltimus ſtatus p. 20. n. 12.
præſtimonia patrimonialia non cadãt ſub expectatiuis p. 4. n. 6.
præſumptio Galicinij eſt leuis p. 23. d. 7 nu. 3.
præſumptio eſt pro Ordinario vbi vacatio non poteſt clarificari in quo menſe acciderit p. 23. dub. 7. num. 3. & transfertur onus probandi in Aduerſarium etiam exiſtentem in poſſeſſione ibid.
præuentionis ius datur etiam circa præſentationem p. 7. d. 20. n. 133.
præuentionis locus vbi datur, quid debeat præſtare collator cui huiuſmodi ius competit ne dicatur præuentus p. 1. n. 135.
primitiales Eccleſiæ quæ ſint video Eccleſiæ primitiales p. 1. n. 93.
priuatio facta in curia facit vacare beneficium in curia præl. 7. dub. 20. nu. 95.
priuilegium iuriſpatronatus cõceſſum poſt Concil. Trident. non includitur in diſpoſitione Concilii nec cadit ſub reſeruatione prælud. 7. dub. 20. num. 54.
priuilegium an in cauſa onerosa dicatur ſi ſit vt augeatur in tertia vel alia parte dos refertur deciſio Rotæ p. 7. d. 21. n. 11.
priuilegium ſecundum quando tollat primum p. 26. d. 31. n. 5.
priuilegium an differat ab indulto, & diſpenſatione p. 26. d. 37.
priuilegium ſolet concedi non habenti iuriſdictionem, etiam in aliena Diœceſi p. 26. d. 37. n. 5.
proceſſus in materia præſentationis valet quoad omnia præter inſtitutionem quando ommiſſa dicit citatio p. 7. d. 20. n. 140.
proceſſus quando valeat contra Canonicos non adhibitis adiunctis p. 21. nu. 15.
procurator capiens poſſeſſionem plenam non expulſo legitimè poſſeſſore præiudicat principali; etiamſi nemo ſibi reſtiterit p. 7. dub. 2. num. 12. & ſeq.
procurator generalis an poſſit acceptare beneficium pro ſuo principali p. 25. d. 8. n. 4. diſtinguitur.
procurator inhabilis an poſſit conſtitui ſaltem ad ſubſtituend. pr. 25. dub. 8. num. 13. & traditur qui ſint inhabiles.
procurator generalis an poſſit poſſeſſionem beneficij adipiſci pr. 25. dub. 9. nu. 1.
procurator Fiſcalis curiæ Epiſcopalis vbi cognoſcendum eſt de iurepatronatus citari debet p. 7. dub. 20. num. 146.
procurator apprehendẽs poſſeſſionem plenam non expulſo prius ſeruatis ſeruandis occupatore poſſeſſionis præiudicat ſuo principali præl. 22. num. 151.
Nec requiritur reſiſtentia aliqua poſſidentis num. 152.
Datur cautela p. 7. dub. 2. num. 8. & ſeq.
promotio ad Abbatiam an inducat vacationem beneficiorum p. 26. dub. 18. num. 1.

Reſ-

reſpondetur cum diſtinctione, & teſtatur de praxi nu. 3.

Promotorum quandonam dicantur beneficia vacare p.26.d.20.n.1.

proprietas menſium alternatiuorum eſt Papæ vſus verò Alternatiuæ eſt Epiſcopi p.7.d. 20. n. 127.

prouidendus debet habere ætatem legitimam remiſſiuè p.7.d.20.n. 111.

prouidendus de aliquo beneficio debet habere ordinem requiſitum, vel ſaltem eſſe in ea ætate vt valeat promoueri intra annum p.7.d. 20.n.107.

prouidendus debet eſſe de legitimo matrimonio natus p.7.d.20.n. 109.

prouincia ex vna fieri poſſunt duæ p. 1. nu. 47. & ex duabus poteſt fieri vna ibid. n.47.

prouiſio noua non datur niſi quis dubitet de validitate collationis ordinarij p.25.d 13.n.37.

prouiſionem non datur ſuper prouiſionibus Papæ nullis, ſed perinde valere p.25.d.13. n. 38.

prouiſio vbi facta eſt per reſcriptum ſubreptitium, poteſtas reuertitur ad Ordinarium p.25.d. 11.n.8. ſed pronunciandum eſt ſuper ſubreptione ibid.nu.9.

prouiſio habet ſimilitudinem cum contractu matrimonij p.1.n. 51.

prouiſio Papæ non immutat ſtatum beneficij p.7.d.10. n. 22.

prouiſio Papæ facta motu proprio cum reſeruatione nemine expreſſo, cui velit conferre impedit conſenſum in prouiſo ordinarij p. 25.d.11.numero 16.

prouiſio facta de tempore habili non corruit poſtmodum ex alia qualitate ſuperueniente præl.23.dub.2.numero 22.

prouiſio Papæ ex narratiua impetrãtis, quod Epiſcopus alternatiuam ammiſit ob illius abuſum, non ſupplet cercioratione, quæ fieri debet de tali ammiſione p.23.d.14. n.3.

prouiſio facta contra ſtatum beneficij eſt ipſo iure nulla p. 7. d. 20. numero 32.

prouiſio Papæ poſterior collationi inferioris, vel præſentationi patroni inficitur p.7.d.2.n. 16.

prouiſio Apoſtolica habet vnico actu validam electionem, & confirmationẽ, & non proceditur per viam confirmationis ſed ratione reſeruationis, ideo in ea non proponitur edictum p.7.d.20.n. 148.

prouiſus ab ordinario vel alio inferiore de beneficio reſeruato dicitur intruſus p.7. d.2. n. 163.

prouiſus à Cardinale quando teneatur expedire nouam prouiſionem p. 26. d.28.nu. 2.

prouiſus à Cardinale in menſe alternato aliàs non reſeruato an teneatur expedire nouam prouiſionem p. 26. d. 32.num.1. reſoluitur cum diſtinctione.

prouiſus Ordinarius neutro poſſidente, & data anterioritate prouiſionis Ordinarij prouiſioni Papæ obtinet pr. 23.d.7.n. 15.

prouiſus Ordinarius debet celeriter capere poſſeſſionem præl.25.dub. 13. num.18.

prouiſus ſi diſſentiat prouiſioni ſibi factæ, an poſſit iterum conſentire p. 25. d.7.n.1.& 2.

prouiſus in abſentia poteſt re integra acceptare poſt terminum datum ad acceptandum, nec tenetur notificare acceptationem p. 25. d.5. n.2.

Prouiſus in abſentia ſi diſſentiat poteſt ordinarius iterum conferre. p. 25.d. 11.nu.2.vbi refertur de verbo deciſ. lap.

Prouiſus ab ordinario in abſentia ante reſeruationem non poteſt poſt reſeruationem conſentire, ſed diſſentire poteſt.p.25.d 11. n.6.

Prouiſus quando poſſit conſentire poſt reſeruationem. pr.25. d. 11. nu. 12.

pro-

Prouiſus à Papa etiam poſſidens excluditur à prouiſo ordinario vbi dubia eſt vacatio an acciderit in menſe reſeruato.p.25.d.7.nu.15.& ſeq.
Prouiſus de beneficio vbi dubitatur, quod alternatiua non ſit acceptata debet ſuperſedere à capienda poſſeſſione.p.25.d.16.n.2. & Epiſcopus debet hoc cauere in literis dicēdo, quod ſuperſedeat donec conſtiterit de verificatione conditionis quam apponet in eiſdem litteris videlicet dummodo iam ſit alternatiua per noſtrum procuratorem acceptata ibidem.
Prouiſus à Papa ſi indigeat diſpenſatione ſuper illegitimitate, quam alias poſſet facere ordinarius impeditur illam obtinere ab ordinario propter manus Papæ appoſitionem.p.25.nu.4.
prouiſus de beneficio vacante de iure tantum in cuius poſſeſſione incumbit adhuc is, ex cuius perſona vacat, agit poſſeſſorio, nec valet induci in poſſeſſione niſi vocato eo, & cauſa cognita expulſo.pr.22. nu.7. qua forma ſit expellendus.p.7.d.2.n.10.& ſeq.
prouiſus ab ordinario poteſt licitè recurrere ad Papam pro noua prouiſione non e contra.pr.25.dub.13.num.36.
prouiſio non acceptante beneficium ſibi collatum Epiſcopus poteſt illud alteri conferre.p.1.n.46.
protonotarij dicuntur largè familiares Papæ.p.26.d.14. n.2.
puri, & purificati idem eſt iudicium. p.7.d.2.n.172.
proximior, vel propinquus quis dicatur p.7.d.20.n.78.& ſeq.
proximitas conſideratur & attenditur reſpectu vltimi grauati.pr.7.d.20.n.78.
proximus in poſitiuo eſt quem nemo, præcedit.p.7.d.20.n.80.

Q

Qualitas laicalis attenditur potius in mixtis patronatis, quam Eccleſiaſtica.p.7.d.2.nu.4.
Qualitas adiuncta verbo intelligitur ſecundum tempus illius. p.7.dub.20 nu. 36.
Qualitas quæ à iure ineſt materiæ non ſtringit vt de ipſa fiat mentio in impetratione.p.8.n.16.
Quaſi poſſeſſio præſentandi acquiritur concurrentibus quatuor, quæ hic traduntur.p.7.d.16 nu.2.
Quaſi poſſeſſio acquiſita ex præſtatione conſenſus non tranſit in hæredes. pr.7.d.16.nu.6.
Quaſi poſſeſſio non acquiritur ex præſtatione conſenſus ſi abſint illi, de quorũ præiudicio tractatur, nec releuat admiſſio iudicis.p.7. d.16. n.8.
Quaſi poſſeſſio acquiritur ex præſtatione conſenſus reſignationi. pr.7.d.16. nu. 8.
Quaſi poſſeſſio præſentandi non acquiritur abſque patientia aduerſarij primi poſſeſſoris. præl.7. dub.16. num. 16.
Quaſi poſſeſſio non acquirit ille contra quem fuit reclamatum per aliquem patronum, & vnius tantum reclamatio ſufficit.p.7.d.16.nu.20.
Quaſi poſſeſſio immemorialis probat legitimum titulum ex fundatione, & dotatione.p.7.d.18.n.1.
Quaſi poſſeſſio quadrugenaria probat inter compatronos. præl.7. dub. 18. num.2.
Qui altari ſeruit de altari viuere debet. p.7. d.13. nu.29.
Quindennium ſoluitur pro beneficio de menſa.p.12.nu.3.
Quindennium quid ſit. præl.12.num. 4.
Quindennium ſuccedit loco annatæ, recenſentur conſtitutiones.
diſponētes de quindennijs.p 12.n.6. & 7.
Quod commune eſt communiter negligitur.p.7.d.10.nu.6.

Quod

Quod fieri debet ad inſtar alterius ſi illud eſt diuerſum , eligitur quod eſt magis rationabile,& conforme iuri, & alteri minus, præiudiciale.pr.7.d. 13.nu. 3.

Quod potuit noluit quod voluit implere nequiuit.p.25. d.13. n. 53.

R

Ratificatio acceptationis beneficij inueſtiti conſanguineo pro alio conſanguineo debet fieri intra tempus intra quod tenetur declarare animum ſuum . pr. 25. d.8.n.3. vel fiat ſaltem re integra.

Ratio eadem non militat in prouiſione Cathedralis,quæ in Parochiales. pr. 3.d.1.n.11.

Ratio legis vbi non intrat, nec eius diſpoſitio intrat.p.3.d.1.n.14.

Ratio legis diuerſa reformat legem . p.3.d.1.n.15.

Rector Eccleſiæ Patochialis non poteſt eſſe ſolus.p.7.d.13. nu.18.

Rector Eccleſiæ ſimplicis poteſt ſtare ſine miniſtro.p.7.d. 13.nu. 22.

Rector collegiatæ eſt collegium , & canonici.p.5.nu.36.

Receptiua Eccleſia , & patrimonialis idem eſt.p.5.n.2.& 4. in regno Neapolitano, & diẹc. calaguritana magnus eſt numerus receptiuarum Eccleſiarum.p.5.num.3.

Receptiuæ Eccleſiæ,quæ dicantur.p. 5. n.4.

Receptiuæ Eccleſiæ nuncupantur etiã non numeratæ. præl.5. nu.5. in eis non datur vacatio ſed beneficiati creſcunt & decreſcunt ſecundum ſupercreſcentiam ſeu decreſcentiam fructuum.p.5.n.5.& d.1.nu.2. & ſeq.

Receptiuum beneficium conſideratur dupliciter. p.5.d.1.n 6. & eſt re vera Eccleſiaſticũ beneficiũ.p.5. d.1.nu.2.

Recurrẽs ad Papã propter beneficiũ, ꝙ dubitatur vacaturum in menſe Apoſtolico, ſi poſtea illud obtineat ab ordinario quia vacarit in menſe ordinario debet expedire literas Apoſtolicas,alias poteſt dare gratioſa ſubrogatio in poſſeſſionem defuncti.p.25. d.13.n.48.& ſeq.

Recurſus in caſu vt ſupra ſapit ambitionem.p.25.d.13. n.50.

Redditus capellæ monaſteriorum quot eſſe debeant.p.7.d.13. n.23. quot eſſe debeant eſſe redditus capellæ per ſe ſtantis.p.7.d.13.n.25.quod itẽ capellæ,vel altaris intra Eccleſias.p.7.d.13 n.26.& ſeq.quot itẽ oratoriorũ,& hoſpitaliũ.p.7.d.13.n.33. examinãdi autem ſunt p diẹceſanũ. p.7.d.13.n.34.

Redditus beneficiorũ quod eſſe debeãt ex diſpoſitione iuris communis . p.7. d.13.nu.4.traduntur caſus,ex quibus diſcutitur quantitas reddituum beneficiorum. p.7.d.12. nu.9.

Regula 8. cancellariæ hodie eſt.9. prẹl. 1. nu.2.

Regula Cancell.de xx. præſeruat beneficium defuncti intra xx. ab affectione,& ſic nedum reſignatio ſed etiam collatio facta à Papa reſoluuntur . p. 7.d.20.nu.94.

Regula cancell.eſt ſpecialis conſtitutio,& talis eſt eius effectus. p.24.d.1. nu.6.

Regula 8.vbi loquitur de aliquo menſe loquitur de toto eo integrali cum ſuis partibus in concreto non autem concernit illius partes , puta dies ſeparatim ab illo toto p.23. d.2.n.31.

Regula 8.habet duas partes in prima reſeruat 8.menſes ad effectum conferendi beneficia in eis vacantia . p.23. d.2. n.46.

Regula 8. reſeruat non ſolum beneficia,ſed etiam menſes.p.23.d.2. num. 47.

Regula 8. in ſecunda parte concedit facultatem Epiſcopis conferendi in ſex menſibus alternatis quãdiu apud ſuas Eccleſias reſederint.pr.23.d.2.n. 49.

Regula de menſibus excipit beneficia vacan-

vacantia per reſignationem . pr.7. d. 20.nu. 98.
Regula de menſibus non compræhendit beneficia vacantia per ſignationẽ p.7.d.20. n.158.
Regula de menſibus non compræhendit eos,qui tantum ad tempus habẽt ius conferendi.p.24. d.6.nu.1.
Regula de menſibus habet in ventre clauſulam dummodo beneficia alias reſeruata,vel affecta non fuerint. pr. 25.d.2.nu.32.
Regula de menſibus non compræhendit cardinales . p.26. d.36.nu.3.
Regulę Cancell.non ſunt perpetuę,nec generales,ſed tantum declaratiuæ,& teſtificatiuæ voluntatis Papæ illas edentis.p.24.d.1. n.4.
Regulæ cancellariæ non dicuntur conſtitutiones generales.p.24.d.1.nu.5.
Regulæ reſeruatoriæ non compræhendunt iuſpatr. laicorum.p.7.d.1.nu.1.
Regreſſus an inducat affectionem.p.25. d.13.
Relatio ſtatus Eccleſiæ in quo aliquæ enunciantur inſignes,& additur alię etiam collegiatæ non concludit omnes eſſe collegiatas.p.2.d.2. n.9.
Religioſus po teſt præfici beneficio curato.p.7.d.20.nu.20.
Reo ſat eſt vincere propter non ius actoris quamuis per eius confeſſionem, vel alias conſtaret de non iure ſuo.p. 7.d.2.nu.20.
Reſciſum ius facto legis, vel iudicis reuertitur ad iᵘ antiquũ.p.23.d.15.n.5.
Reſeruatio cenſus deſignat reſeruationem diuerſi Dominij.p.7. d.12.nu.5. declara vt ibi . nu.7.
Reſeruatio impedit ordinariam collationem.p.7.d.20.nu.95.
Reſeruatio non tollitur per conceſſionem alternatiuæ.p.7. d. 20.n. 129.
Reſeruatio beneficiorum inducit intruſionem,& inficit titulum, & poſſeſſionem . p.7.d.20.n.164.
Reſeruatio non tollitur per conceſſionem alternatiuæ.p.23. d.2.nu.49.
Reſeruatio an probetur per famam. p. 26.d.29. nu. 6.
Reſeruatio vbi ſemel radices emiſerit ſemper reliquius relinquit ibidem. nu. 13.
Reſeruatio eſt perpetua aliquando ratione perſonæ ſed finitur cum perſona ipſa,ſecuta vna prouiſione in aliã perſonam cuius intuitu deſinat reſeruatio : aliquando eſt perpetua reſpectu beneficij, vt eſt de primis in Cathedralibus poſt pontifical., & de principalibus in collegiatis vel alias ex ſpeciali reſeruatione ibidem.num. 14.
Reſeruatio quando includat beneficia creata poſt publicatam reſeruationem.p.24.d.3. nu.1.
Reſeruatio indiffinitè facta includit beneficia creata poſt reſeruationis publicationem. ibidem . n.2.
Reſeruatio ſi reſpiciat tantum vacationem beneficij includit nouiter creata vbi reſeruatio extenditur ad futurum quoad ſubſtantiam , & accidentalia. ibidem. nu. 3. exemplificatur. nu.4.
Reſeruatio ſi extendatur in futurum quoad qualitatem tantum, quia conſideratur tantum tempus vacationis,non comprehendit nouiter creata.ibidem.nu.5.
Reſeruatio ſecundum Garziam pro prima vice non comprehendit beneficia de nouo erecta . ibidem num.6.
Reſeruatio ad primum vacaturum non compræhendit beneficia dotata poſt reſeruationem prę̈l.24.d.4.nu.2.
Reſeruatio, quæ poteſt adeptari etiam ad vacatura comprehendit etiam dotata poſt reſeruationem.ibidem.n.3.
Reſeruatio non comprehendit beneficia erecta & dotata ante reſeruationem,ſed confirmata poſt. pr.24. d.5. num.1.

Reſeruatio reg. 8. quoad menſes eſt pura quoad alternatiuam eſt conditionalis p.23.d.2. n.16.
reſeruatio nulla cadit in menſibus Iunij,& Decembris p.23.d.2.n.18.
reſeruatio eſt Eccleſiaſticæ beneficialis collationis electionisuè,ab ordinario per habentem poteſtatem, ad tertij etiam fauorem,ante vacationē auuocatio p. 24.n.4. & d. 1. in princ.
reſeruatio *cap. ſi eo tempore de elect. in 6.* quæ ibid. n. 5.
reſeruatio *cap.ex parte de off.deleg.*quæ.
reſeruatio eſt duplex generalis, & ſpecialis p.14.d.1.n.1.
reſeruatio generalis eſt à iure inducta ibid.n.2.
reſeruatio ſpecialis multipliciter inducitur ibid.n. 3.
reſeruatio mentalis ſublata eſt per Cōc. Trid.ibid.n. 7.
reſeruatio ſpecialis eſt potentior generali ibid. n. 8.
reſeruatio ſpecialis dicitur certa, & approbata, & obſtat agenti ſpolio ibid.n.9.
reſeruatio generalis cum incerta, & eſt omnino probanda ibid.n.10.
reſeruatio ſiue generalis, & ſiue ſpecialis,& ſiue à iure, ſiue ab homine ſit ſemper eſt ſeruanda ibid.nu.11.
reſeruatum ſemel ſemper remanet reſeruatum ibid.n. 12.
reſeruatum ſemel ſemper durat reſeruatum p.23.d.2.n.50.
reſeruatio reſpicit actum verbalem p. 25.nu. 9.
reſeruatione ſublata non tollitur affectio prælud. 25. dub. primo numero quarto.
reſeruatio vtrum ceſſet ſi prouiſus vigore reſeruationis decedat ante literas expeditas prælud. 25. dub. 4. numero 1.
reſeruatio non extinguitur per commēdam p.25.d.12. n.5.
Reſeruatio ex familiaritate Papæ, vel Cardinalis includit etiam beneficia, ad quæ familiaris habebat ius ad rē p.25.d.13.n. 2.
reſeruatio regreſſus non ſimpliciter reſeruat beneficium, ſed afficit tantum modo ius ad rem p. 25. d.13. num.6. & 11.
reſeruatio ceſſat per prouiſionem Papæ ibid.n.7.& 15.
reſeruatio non intrat in beneficio, ad quoad familiaris Cardinalis habebat regreſſor ſi deceſſit etiam poſt mortē beneficiarij ſed ante acceptationem regreſſus p.25.d.13.n.14.
reſidentia non infertur ex onere celebrandi p. 3. n. 28.
reſidentia eſt neceſſaria in initio menſis, & tempore vacationis beneficij ad effectum gaudendi alternatiua p. 7.d.20.n.124.
reſignans poteſt incumbere poſſeſſioni vſquequo reſignatarius fuerit plenariè conſequutus beneficium reſignatum p.26.d.6. nu. 7.
reſignans antequam reſignatarius poſſeſſionem apprehendat dicitur, poſſidere colorate, & ei competit actio reintegrandæ p.26.d.6. num.8.
Nec ei aufertur ius, quod reſignatario non acquiritur nu. 10.
reſignante mortuo intra 20. dies ordinarius confert niſi obſtet reſeruatio vel affectio aliqua prælud.25.dub.13. num.25.
Etiamſi reſignatio facta fuiſſet in manibus papę ibid.
reſignatio beneficij nequit fieri in manibus ordinarij ſine cauſa prælud. 1. nu.50.
reſignatio in fauorem fit nō niſi coram ſummo Pont. aliàs eſt nulla,& ſimoniaca p.7.d.20. n. 91.
reſignatio facta de beneficio iuriſpatronatus Eccleſiaſtico in manibus Papæ inducit affectionem p. 7.d.20.nu.92.
idem de reſignato in manibus ordinarij exiſtentis in curia.

Reſi-

Reſignatio, & collatio facta de beneficio illius qui obiit intra XX. dies à die preſtiti conſenſus, reſoluuntur, & beneficium cenſetur vacare per obitũ & non per reſignationem pr.7.d.20. n.93.& ſeq.
Romanus quatenus dicit ex iure baptizandi, & ſepeliẽdi inferri neceſſariò ad curam animarum reprobatur per Rotam p.11.n.14.
Rota nihil dijudicare ſolet ſine ratione. p.23.d.2.n.21.
Rubrica cum habet orationem perfectam etiam ſi non incipiat per *vt* vel *Nè* dicitur continere ius commune, & poteſt allegari ad deciſionem cauſarum p.23.d.2.n.47.

S

SAcriſta, & teſaurarius eſt officium p. 17.n.5.
Scientia vacationis præſumitur in Epiſcopo p.24.d.2.n.2.
Scientia vacationis vt imputetur, quæ conſideranda ſint p.24.d.2.n.2.
Scientia facit præſumere litteratos abſtinere à uitijs p.1.n.8.
Scientia eſt mater virtutum p.1. n.9.
Scientia nobilitat p.1.n. 10.
Scientia reſeruationis non probatur ſufficienter per publicam vocem, & famam p.26.d.29.n.7.
Scotatio operatur traditionem poſſeſſionis p.8.n.23.
Scotatio eſt quædam forma transferendi poſſeſionem p.8.n.24.
Seleucienſis Patriarcha ſedet poſt Ieroſolimitanum p.1.n.80.
Semel examinatus ad canonicatum in vna Eccleſia non examinatur ſi promoueatur ad alium in eadem Eccleſ. p.3.d.3.n.24.
Semel approbatus ad curatum in Collegiata non examinatur amplius ad ſimile p.23.d.3. n.25.
Semel reſeruatum ſemper durat reſeruatum p.23.d.2.n.5.& p.24. d.1. nu. 12.
Semel liberum ſemper remanet liberũ p.26. d.36.n.4.
Sententia in cauſa ſtatus perſonę etiam inter alios lata prodeſt & nocet pr.4. d.2.n.2.
Sententiæ vti enonciatiuè non probant mutationem ſtatus Eccleſię etiam infra centum annos p.2.n.23.
Sententia priuationis lata in menſe Ordinario extra curiam & auctoritate ordinaria facit vacare beneficium collationi ordinariæ p.7.d.20.n.99.
Serui nequeunt conſtitui procuratores p.25.d.8.n.14.
Seu dictio poſita etiam inter diuerſa importat ſimilitudinem & conformitatem & poteſt ſtare expoſitiue p.5.n.2
Signati nomen quandoque attribuitur ſignanti p.1.n.28.
Symonia inducit priuationem cũ reſeruatione beneficij p.7.d.20.n.94.
Sigillum commune eſt ſignum collegiata p.2.n.13.
Signa collegiatæ non requiruntur copulatiuè omnia p.2.n.30.
Solerium oppidum alias noncupatum ſoleria eſt patria Beati Brunonis p.8. nu.14.
Spurius dicitur natus ex adulterio vel ſacrilegio p.7.d.14.n.1.
Statutum excludens alienigenas a conſecutione beneficiorum dicitur cõtra ius p.7.d.20.n.41.
Status parochialitatis poteſt preſcribi p.3.n.70.
Status beneficij quomodo diſcernatur p.7.d.20.n.4.& ſeq. & quando præſumatur immutatus n.6. & quando dicatur immutatus n.21. præſcribitur per quadraginta annos n. 22. probatur ex conditione eorum qui illud obtinuerunt n.23. inducitur à conſuetudine & legitima preſcriptione p.8. n.25.
D.Stefanus Lanciauegia Protonot. Apoſtolicus laudatur p.7. dub.20. nu. 45.

Stilus curię eſt vt aponatur decretum in prouiſionibus incompatibilium beneficiorũ vt primum dimittatur quam primum prouiſus ſit adeptus poſſeſſionem p.26.d.20.n.9.

Statutum particulare loci attēditur magis quam prouinciale p.4.d.1.n.5.

Statutis deficientibus ſeruatur ius commune p.4.d.1.n.6.

Stuprum committitur in virginem vel viduam p.23.d.2.n.53.

Subrogatio gratioſa quando detur pr. 25.d.2.n.10.& p.13.n.49.

Superior qui adeundus vbi diæceſanus renuit conſentire fundationi p.7.d.9 nu.1.

Superior ſolus ſuplet negligentiam inferioris p.7.d.20.n.12.

Suplicatio & ſignatura ſunt ſponſalia ſpiritualis matrimonij p.1.n.53.

Suplicatio datatur de ſtilo curię in beneficiis vacantibus in curia ſub die obitus p.7. d.2.n.9. refertur naratiua cuiuſdam prouiſionis apoſtolicę.

Syllabæ non ſunt aucupandæ ſed animaduertendum eſt qua mente dicantur p.23.d.2.n.53.

Synodalis conſtitutio non ligat vbi habetur ſtatutum particulare. p.4.d.1. n.4.

T

Tartari ſunt Chriſtiani Orientales p.1.n.91.

Tempus euentualis conditionis ſpectandum eſt p.25.d.13.n.10.

Tempus expediendę nouæ prouiſionis quando incipiat p.26.d.29.n.4.

Tempus ad præſentandum currit à die ſcientiæ ſecundum vnam opin. r. 1. d.22.n.3.

Teſtes recepti ab Ordinario pendente lite coram executore Apoſtolico andicantur nulliter examinati p.25.d. 2.n.15.

Thomei ſunt Chriſtiani Orientales p. 1.n.91.

Titulus par qui dicatur p.7.d.20. num. 170.

Titulorum multiplicatio admittitur in beneficialibus p.7. d.20.n.173. & pr. 25.d.13.n.42.

Titulus multiplicatur in eodem beneficio ad cautelam ad ſe defendendum ſed non ad conſequēdum ius ex vtroque p.7.d.20.n.174.

Toletana Eccleſia eſt Primitialis. pr.1. n.94.

Tutus acceſſus quando dicatur p.7.nu. 29.

V

Vacare in curia,& vacare apud ſedem differunt p.3. d.3.n.8.

Vacare apud ſedem proprie dicũtur beneficia reſeruata per cap.2. de præb.in 6.alia vacātia in vrbe vel ex aliis cauſis reſeruata dicuntur uacare in curia p.3.d.3.n.39.

Vacare in curia dicuntur beneficia, quæ vacant ob non publicatā reſignationem vel ex ui decreti de dimittendo, & ſi ſint iuriſpatronatus conferũtur cum clauſula accedente conſenſu patronorum p.7.d.2.n.7.

Vacat beneficium vbi fertur ſententia priuationis p.7.d.20.n.96.

Vacat beneficium nouo modo vacandi ubi aliquis apprehendit poſſeſſionem plenam ſine iudicis miniſterio p.7.d. 20.n.149.

Vacatio vbi ambigitur in quo menſe cōtigerit prẹſumptio eſt pro ord. p.25. d.7.n.7.

Vacatio īducitur ex promotione ad Abbatiam & quando p.26. d.18. n.2. & ſeq.

Variare poſſunt patroni laici ſed non reuocare preſentationem in totũ p.7.d. 20.n.161. declaratur vt fiat cũ licentia ſuperioris p.7.d.21.n.4.

Verba decreti ſunt ciuiliter intelligenda p.26.d.29.n.2.

Venter non poteſt pendere ab incerto cum non patiatur dilationem p.7.d. 13.n.20.

Veneta Eccleſia p.*1*.n.*93*.
Viam vnam eligens videtur renunciare alteri p.*25*.d.*13*.n.40.
Vicaria perpetua comprehenditur in diſpoſitione beneficiorum curatorũ p.*14*.n.1.
Vicaria perpetua dicitur beneficium Eccleſiaſticum ibidem n.2. an cadat ſub regula de menſibus nu. *6*. eſt duplex nu.7. an comprehendatur ſub diſpoſitione Concilij p.1*4*.d.*1*.n.1.& an ſit ponenda in concurſu ibidem n. 2. refertur declaratio Sacræ Congregationis n.*3*.exiſtens in collegiata vbi reſidet penes Capitulũ & exercitium penes uicarium non ponitur in concurſu ibidem n.4.
Vicarii perpetui habent verum titulũ p.14.n.3.non poſſunt renoueri ſi moriatur rector principalis n.4.
Vicarius perpetuus vtrum examinetur in concurſu & cum examinatoribus Synodalibus p.1*4*.n.*5*.
Vicarius perpetuus quando nominetur à capitulo & vtrum teneatur expedire nouam prouiſionem p.1*4*.d.*1*.n.*5*. & quibus detur n.*6*.
Vicarius Chriſti vnus eſt p.21. d.1.n.8.
Vicarius Epiſcopi Cardinalis ſi habet ſpeciale mandatum ad conferendum poteſt conferre beneficia ſpectantia ad cardinalẽ vigore indulti p.2*6*.d.2. n.z.amplia vt n.3.
Vicarius & Epiſcopus cenſentur eadem perſona p.z*6*.d.2*7*.n.8.
Vicarius qui habet facultatem conferẽdi à Cardinale an poſſit conferre extra diœceſim p.*26*.d.*5*.n.1.
Villa Fonſecæ inſignis eſt licet non ſit cincta muris p.2*6*.d.2.n.*4*.
Viſitationis Epiſcopi enunciatiua an p bet Eccl.eſſe Colleg. vide enũciatiua.
Vnio q̃d ſit p.13.n.1.quot modis fiat n.2
Vnio per uiam connexionis quæ ſit n.3 quæ per uiam ſubiectionis nu.4. quæ æque principaliter dicatur n. *5*.
Vnio beneficii vacantis inducit affectionẽ p.2*6*.d.*15*.n.*3*.& quid de non uacante?
Vnita beneficia æque principaliter retinent ſua priuilegia p.13.n.*5*.
Vnitæ Eccleſiæ an ſit facienda mentio in impetratione p.13.d.*1*.n.*1*.
Vnitum beneficium habet ſe erga rem cui vnitum eſt uti ſe habet filia erga matrem p.13.d.1.n.*2*.
Vniti beneficii æque principaliter facienda eſt mentio p.*13*.d.*1*.n.*5*.
Vnionis æque principaliter factæ effectus p.*13*.d.*1*.n.*6*.& ſeq.
Vnio acceſſorie facta non impedit conſecutionem parochialis p.13.d.1.n.*8*.
Vnio bonorum parochialis extinctę nõ impedit conſecutionem alius parochialis p.*13*.d.1.n.*9*.
Vnio ex quib. verbis dignoſcatur quod facta ſit æque principaliter vel acceſſoric p.13.d.*2*.n.*1*.& d.*3*.n.1. & 2.
Vnio dicitur æque principaliter quando non poteſt diſcerni quodnam ſit dignius p.13.d.3.n.*3*
Voluntas non poteſt mutari vbi diſpoſitum eſt intuitu Dei p.7.d.8.n.13.
Vſus vnius gratiæ non inducit renũciationem alterius p.7.d.21.n.177.limitatur ibidem.
Vſus alternatiuæ ſuſpenſus propter nõ reſidentiã Epiſcopi non recuperatur per reditum inchoato menſe in abſẽtia Epiſcopi p.2*3*.d.2.n.14.

FINIS.

INDEX
RERVM, ET VERBORVM,

Quę continentur in requiſitis Praxis habendi concurſum.

Quia inter imprimendum deperdita fuit pagina Indicis contentorum in præludijs, & nonnulla etiam fuerunt prętermiſſa: ideo hoc in Indice rerum, & verborum contentorum in requiſitis, ipſa prætermiſſa reaſſumentur, & interſerentur ſub ſua quaq; litera alphabetica.

Porrò Lit. P. Indicabit Prælud. Lit. R. Requiſitum monſtrabit Lit. D. Dubium referet ac tandem Lit. N. Marginalem numerum ſignificabit.

A

A In reg. de 20. non includit diem in qua prçſtatur conſenſus req 3 dub.1 n 5.

A prçpoſitio naturaliter excludit terminũ, à quo req. 3.d 1.nu. 4.

A prçpoſitio an includat, vel excludat req. 3.d.1.nu. 1. diſtinguitur vtrum proferatur à lege an ab homine nu. 2. & ſeq.

A ponitur excluſiua ad proponendum edictum à die vacationis req. 3. d.1. n 4.

Abbas qui non habet ius congregandi Synodum non poteſt facere concurſum in illis Parochialibus, quę ſpectant ad ſuã collationem req.1. d 8 nu 23.

Abbas, qui ius nominandi habet ſi nominat, Epiſcopus debet admittere nominatum req.1.dub 19 nu. 2.

Abbas, qui habet ius conferendi inſtituit quem Epiſcopus elegit in concurſu req. 1.d.19. nu.4.

Abbatię conſecutio facit vacare alia beneficia ſi Abbatia habet iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem req.7.d 13. nu.5. & p.26. d.18 n.2. & & 3.

Acceſſorium recipit perpetuationem à principali req 5.d 12.nu.4.

Actus preſentantis nominatum ab alio nõ eſt liber ſed neceſſarius req. 8. dub. 6 numero 5.

Actus eſt nullus vbi forma non ſeruatur ab ordinario, qui recipit iurisdictionem à lege ad illum faciendum, vel ipſius iuriſdictio modificatur cum appoſitione decreti req.17.d 4.nu. 6.

Actus quando poſſint expediri per remanẽtes req.11.d.8. nu. 16.

Adoptatio non impedit collationem beneficij reſignati req.7.d 27.n. 10.

Adminiſtrans ante collationem etiam tanquã œconomus aumittit omne ius quod habet in beneficio req.1 dub.25 n 5 & 6. ſed

ſed conſuetudo excuſat nu.7.
Adiunctt eligendi quibuſcum Epiſcopus formet proceſſum contra capitulares eligendi ſunt tantum in exemptis p.21 n.15
Ædictum non proponit Abbas in Eccleſijs in quibus habet ius conferendi req. 1. d. 19. nu. 3.
Ædictum ſuccedit loco nominationis, & eam ſuplet req.2.d.1. nu.7.
Ægrotus qui ſemper eſt æquiparatur mortuo req 7 d 8 n. 3.
Ætas nulla eſt determinata à iure in Papatu req.10 dub. 11 nu.5 ſed debet eſſe ſaltem 30. ann. nu 9.
Ætas in Cardinalatu eſt 30. ann req.10. du. 11. num.16. ſi verò ſint Diaconales requiritur ętas 22. ann.n. 17.
Ætas in Epiſcopatu eſt 30. ann. req. 10. d. 11. num.19 idem de Patriarchis, & primatibus.
Ætas in Abbatia ſufficit 25. ann. req.10. d. 11. nu.23.
Ætas in dignitatibus inferioribus ſi non habent curam animarum ſufficit 22. ann. req.10.dub.12.nu. 24. ſi verò habent curam animarum requiritur 25. ann.
Ætas in Canonicatibus cathedralium requiritur ſaltem 22.ann. niſi ſint ſacerdotales req 10 dub 11.nu. 25.
Ætas in canonicatibus collegiatarum ſufficit 14. ann. nec refert vtrum ſit collegiata inſignis nu. 26.
Ætas in dimidijs portionibus cathedraliũ ſufficit 14. ann. nu.26.
Ætas in parochialibus eſt. 25. ann. req. 10. dub.11.nu. 27.
Ætas in cappellanijs, & ſimplicibus beneficijs eſt 14.ann. niſi aliter ſit ex fundatione ſtatutum req.10.dub.11.nu. 28.
Ætas in Card.& Epiſcopis debet eſſe completa req.10.dub.12.nu.1. in alijs ſufficit vt attingatur annus requiſitus n. 3.
Ætas currit, & computatur de momento in momentum req.10.d.13. nu. 2.
Ætas non eſt ſufficiens vbi paruum tempus deſit de eius complemento req. 10. dub. 13.nu 3.
Ætas ingraueſcens verificari debet in ętate 60.ann.req.7.d.6. nu. 7.
Ætas ingraueſcens cum alijs infirmitatibus coniuncta debet verificari in ętate 55. ann.req.7.dub.6.n 8.
Ætas ſi probetur ex aſpectu detrahuntur 10. ann. de probatis req.7.dub.7.nu.2.
Affinitas ad quotum gradum impediat prouiſionem de beneficio reſignato in affine req.7.d.26.num.1. & quę affinitas impediat d 27.
Affinitas ex fornicatione non excedit 2.gradum req.7.dub. 26. nu. 2.
Affinitas 2. & 3. generis non impedit collationem beneficij reſignati req. 7. d.27. num. 4. eſt ſublata per c. non debet de conſanguin.
Affinitas non deletur in ſuperſtite, vno defuncto req 7 d 28 n. 2.
Alimenta debent augeri vbi perſona augetur req 7 d. 14. nu.7.
Alimentorum appellatione in odioſis non venit habitatio, neq; veſtiarium r.7 d.14 num. 6. ſecus in fauorabilibus ibid.
Alius refertur ad rem ſibi ſimilem req. 3.d. 4 n.4.
Annus datur ad ſuſcipiendum Ordines nõ ad complendum ętatem req.10.d.12.n.6. refer.deciſ Rot.n.7.
Appellatio vbi dari poteſt à reprobatione examinatorum datur ad Epiſcopum niſi reprobatio facta eſſet cum acceſſu Epiſcopi req.5 dub.4.n. 13.
Appellatio datur à reprobatione primę inſtantię in ſimplicib.req.5.d.45.n 3.
Appellatio in materia pręſentationis datur à relatione examinatorum etiam ſuſpenſiuè refertur deciſ.Rot.n.5.d.5.n 6. & 7.
Appellatio à declaratione quod aliquis ſit vel non ſit filius patrimonialis cauſat attentata req.5 dub 6.nu. 6.
Appellatio datur à reprobatione examinatorum in prouiſis in forma dignum req. 5. dub. 7. numero 2. & 4. refertur deciſ. Rot.
Appellatio datur ad metropolitanum à declaratione Ordinarij, qui declarauit tãquam delegatus Apoſtolicus req. 5. d. 8. num. 3. affertur declaratio ſac. Congr. n.3.
Appellatio à reiectione metropolitani vel Epiſcopi exempti datur ad viciniorem Epiſcopũ, vel ad ſanctã Sedẽ r. 5.d.8.n.5
Appellatione collationis an veniat electio præſentatio &c. req.7.dub 45 n 1.
Appellatio in electionibus quando impediat vel non req. 5. d.1.n.40.& ſeq.

Ap-

Appellatione curatorum veniunt dignitates r.2. d.2.n.5.

Appellatione ordinarij venit etiam inferior prælatus.r.1.d.8.nu.29. refertur declar. ſac.congreg.

Appellatio non datur ab electione in concurſu niſi à iudicio irrationabili Epiſcopi.r.5.d.2. n.42.

Appellatio datur à reprobatione examinatorum deuolutiua tamen, non autem ſuſpenſiua. r.5. d.4.

Appellatio à relatione examinatorum,primæ inſtantiæ non datur,etiam deuolutiua.r.5.d.4.n.2.

Appellatio datur etiam ſuſpenſiua à relatione examinatorum ſecundæ inſtantiæ. r.5.d.4. nu.3.

Arbitrium Epiſcopi valet multum ad dignoſcendum quis ſit magis idoneus in materia concurſus, ſed regulandum eſt vt reſpiciat vtilitatem Eccleſiæ, quæ eſt præferenda omnibus qualitatibus pręſentati.r.5.d.2.nu.44. & ſeq.

Arbitrium iudicis in dijudicandò quis ſit ſenex regulari debet iuxta qualitatẽ perſonæ.r.7.d 6.nu.3.

Archidiaconus qui non habet iuriſdictionem non tenetur eſſe doctor.r.10 d.6.declara niſi habeat iuriſdictionem, vel curam animarum.nu.3.refer.decl. ſac. congreg.

Archidiaconus qui caret cura animarum, vel iuriſdictione eſt Archidiaconus tantum nomine.r.10.d 6. nu.3. & non dicitur oculus Epiſcopi.

Archidiaconus qui pollet iuriſdictione debet eſſe doctor. r.10. d.6. nu.6.

Archidiaconus ſi nòn faciat mentionem de iuriſdictione ſibi incumbenti, quando non eſt prima dignitas poſt pontificalẽ ſubreptitiè impetrat.r.10.d 6.nu.7.refer. declar.ſac.congreg.

Archipresbiteratus Cathedr. Alexandriæ habet annexam curam animarum.r.10. d.6. nu.8.

Aſſumptus per viam præſentationis non tenetur facere mentionem ætatis nec indiget diſpenſatione. requiſ.2. dub. 2.num. 3.

Aſſumptus per viam impetrationis nõ ęget diſpenſatione.r.2. d.2. nu.3.

Aſſumptus per viam electionis indiget diſpenſatione.r.2.d.2.n. 10.

Atteſtatio facta de dignori electò in concurſa ſine expreſſione quod eſſet dignior reiecta fuit à Dataria. req.5.dub.1. num. 44.

Attinentiæ genera tria ſunt. r.7.d.27.num. 2. exemplificatur.

B

Baptiſmalis Eccleſia non ponitur in concurſu, ſed in ea conſtituitur Vicarius cum congrua. requiſ.1. dub. 12. num.7. cadit ſub diſpoſitione incompatibilitatis num.8. refertur declaratio ſac. congregat.

Baptiſmus eſt omnium Sacramentorum neceſſariſſimus.r.1.d.12.n.3.eo qui caret eſt incapax aliorum Sacramentorum. num.4.

Baptiſmus eſt fundamentum omnium Sacramentorum.r.1.d.12.nu. 5. debet admĩniſtrari ad idoneo Sacerdote. nu.7.

D.Bartolameus Maluicinus fuit præſentatus ad Parochialem in minori ætate, ſed patronis fuit prorogatum tempus ad præſentandum affertur breue Apoſtolicum. r.2 d.2.n.12.

Beneficium nullum etiam ſimplex poteſt conferri minori 14.ann. requiſ.10.dub.2. num.4.

Beneficium non vacat ex matrimonio contracto furore,vi,vel metu, ſecus ſi ex defectu conſenſus vxoris.r.7. d. 32. num.1. & 2.

Beneficium vacat propter matrimonium contractum ſine Parochò, & teſtibus, & in conſequentia nullum.r.7.d 33.num.1. ſed aliter deciditur. n.2.

Beneficium nõ afficitur ex appoſitione manus Papæ in prorogando tempus patronis ad præſentandum.r.2.d.2. nu.14.

Beneficium ſimplex quod eſt ſufficiens ad congruam ſuſtentationem inducit incompatibilitatem obtentorum. r.7.d.13. nu.4.

Beneficium quod ſit ſufficiens nec nè relinquitur arbitrio iudicis. requ. 7. dub. 14. nu. 1.

Beneficium tertium non confertur ab ordinario habenti iam duo.requiſ 7. dub.16. refertur declaratio ſac.congreg. n.10.poteſt tamen conferri habenti ſufficientem penſionem.r.7. d.17.

Bene-

Beneficia iuriſpatronatus non cadunt ſub diſpoſitione Conc.Trid.ſeſſ.24.c.17.de re for.vbi prohibetur Epiſcopis conferri vni ultra duo beneficia & eſt vniuerſalis conſuetudo req.7.d.18.n.2.
Beneficium 30.vel 40 ſcutorum eſt ſufficiēs vt quis poſſit Ordinari req.7.d.20.n.2.
Beneficium primum an poſſit reſignari ab eo,qui conſequitur ſecundum incompatibile req.7.d.22.traduntur verba extrau. execrabilis n.2.& c.de multa n.4.
Beneficium ſemel reſeruatum ſemper remanet reſeruatum donec fuerit plenariè prouiſum req.7 d 41.n.17.
Bona fides probatur quando præſentat⁹ ſtetit in poſſeſſione per 20.annos req.1.d.21 n.12.
Bona fides præſumitur etiam in nòn habēte titulum req.1.d.21.n.13.
Bonitas vnius non debet nocere bonitati alterius req.5.d.1.n 6.
Bona patrimonialia nō computantur in ſupputatione ſufficientiæ beneficij req.7. du. 15.n.4.
Bullæ de ſtylo dantur cum anteriore data, vt occurratur impetrationi req.13.d.2. n.6.

C

CAntoria Collegiatæ Inſignis S.Secundi Ciuitatis Aſtenſis an ſit dignitas p. 17.n.3.
Canonibus ſtandum eſt vbi determinant aliquem articulum req.12.d.5.n.10.
Canonicatus quid ſit p.18.n.2.
Canonicatui aliquando cura ſubeſt animarum p.18.n.1.
Canonicatus poteſt eſſe ſine præbenda p.19.n.3.
Canonicatus poteſt eſſe ſine iure canoniæ p.19.n.4.
Canonicus vt habeat ſtallum in choro, & vocem in capitulo non ſolum debet habere ſacrum Ordinem,ſed debet etiā immitti in poſſeſſionem & recipi in fratrē per capitulum p.18.n.3.
Canonicus ſine præbenda dicitur Canonicus in herba,vel in aere pr.19.n.2.& du, 2.n.1.
Canonici Cathedralis dantur Epiſcopis in conſultores req.10.d.5.n.3.
Canonicus conſequitur ius percipiendi fructus ex canonia p.19.n.7.& 8.
Canonicus ex iure canoniæ conſequitur ea, quæ ſunt officij diuini vt ſedere in choro & huiuſmodi p.19.d.1.n.4.
Canonicus ex iure præbendæ conſequitur ius percipiendi fructus p.19.n.5.
Canonicus qui nondum aſſecutus eſt præbēdam & eſt ſupernumerarius habet ſtatim omnia iura canoniæ, vt ſtallum in choro vocem in capitulo & poteſt eligere,& habere diſtributiones quotidianas, & eſt capax delegationis p.19.d.2.n.2.et ſeq.
Canonicatus S.Mariæ ad Niues Alexādriæ habent annexum Ordinem præsbiteratus p.7.d.20.n.34.
Canonicus Eccleſiæ collegiatæ inſignis quamuis alias ſit Doctor non poteſt eſſe delegatus Papæ p.19.d.2.n.4.
Canonicus Cathedralis minor ætate ſed diſpenſatus ad obtinendum canonicatum non poteſt eſſe delegatus p.19.d.2 n.4.
Canonicus ſi ſaltem non ſit ſubdiaconus nō habet vocem in capitulo p.19.d.2.n.6. & habebit vocem ſi fuerit in ſacris etiam diſpenſatus ante ætatem n.7.
Canonicus conſequitur diſtributiones quāuis non ſit in ſacris p.19.d.2.n.9.
Canonici Rauenatenſes & alij qui hic recēſentur nuncupantur Cardinales p.21.d.1. n.11.
Canonicus abſens à choro ratione officij incumbentis ſuæ præbendæ lucratur diſtributiones p.23.d.3.n.1.
Canonici nequeunt dare vocem ſeparatim ſed debent id collegialiter præſtare r.4. d 2.n.4.
Canonici deputati à capitulo ad exercendum curam animarum debent examinari ab Epiſcopo r.1.d.16.nu.1.refertur decla.Sac.Congreg.
Canonici quando eligant adiunctos quibuſcum procedat Epiſcopus dum proceſſatur aliquem capitularem p.21 n.15.
Caſus conſtit.Inn.III. ſuper dimiſſione cathedralium recenſentur req.7.d.34.
Cauſa Iuriſpat.deciſa patronus euincens repreſentat prouiſum req.1.d.10.n.49.
Cauſa ex quibus poſſunt admitti reſignationes per Ordinarios diſcutiuntur r.7.a d. 5.vſque 37.

Cautela pro electorib. vt minor pars poſſit vincere maiorem req. 5. dub. 1. num. 38.

Cautela pro reſignatarijs in publicandis reſignat. req.7.d.37. nu. 32.

Cautela vt non arguatur ſcientia in abſente req 1.d.3. n. 28.

Cardinalis an poſſit conferre parochialem vacantem abſq; concurſu req. 7.d.40.

S. Carolus Borrom. fuit nepos Pij IV. & Archiep. Mediolani req.11.dub. 7. num. 5.

Citatio ad videndum procedi iuxta formã commiſſionis non ſupplet petitionẽ quã facere debet prouiſus executori vt procedat req.7.d 37.nu. 45.

Citatio impropriè dicitur illa quam facit executor, ſed dicitur inſinuatio req. 5. dub.13. num. 9.

Citare an poſſit executor extra Diœceſim req.5. d. 13.

Citare quãdo poſſit Delegatus extra Diœceſim req.5. d.13.

Claudus dicitur vitiatus corpore req. 7. d. 10. num. 5.

Clauſula, adhibitis examinatoribus Synodalibus ſi ſint, &c. quid operetur req. 12.d.5.nu. 1.

Clauſula, nos tibi, qui à dilectis filijs examinatoribus, non eget iuſtificatione req.13.d.2.n.2.

Clauſula annullatiua inducit formam req. 1.dub.1. num. 13. & declarat omnia ibi adiecta eſſe de forma req.3.dub.4. numero 3.

Clauſula quacumq; generali reſeruatione non obſtante niſi addatur etiam in corpore iuris clauſa non releuat à mentione facienda de vacatione in curia req. 7. d.47. num. 8.

Clauſulę acceſſorię gratiam non augentes declarant intentionem cõcedentis p. 25. d.2.n.22.

Clauſula annullatiua inducit formam req. 17.d.3.nu.1.

Clauſula conſtito de prioris eligentis irrationabili iudicio eſt conditionalis req.5. d.2.nu. 31.

Clauſula quod ſi non omnes habet effectũ conſolidandi iuriſdictionem ſeu accreſcendi exercitium req.5.d.9.nu. 4.

Clauſula ſi per diligẽtẽ examinationẽ,&c. eſt intelligenda de prima examinatione req.5.d.14. n.2.

Clauſula, ſi fuerit idoneus, non arctat ad probandum ſe eſſe idoneum, quia pręſumptio eſt in vnoquoq; pro idoneitate req.5 d. 16.n.3.

Clericus ſimplex an poſſit nominari ad parochialem req.2.d.2.nu.1. eſt exemplum notabile ibid nu. 13.

Clericus an poſſit expẽdere fructus beneficij in proprios vſus req.7.d 15 nu. 3.

Coniunctio ſanguinis poteſt eſſe,& non eſſe ſine amicitia req.7.d.25. n. 5.

Conſanguineus inueſtitus de beneficio pro ſuo conſanguineo non releuat quin teneatur acceptare vel ſaltẽ ratificare p.25.d. 8.num.2.

Conſanguinitas ad quotum gradum impediat collationem ordinarij circa beneficium reſignatum in eius manibus req. 7. d.25.num.1. relinquitur diſpoſitioni iuris communis videtur vt non impediat niſi vſq; ad.3.

Conſanguinitas in eis, qui debent inquirere circa promouendos ad Cathedrales non impedit niſi ad 3. gradum req. 7. d. 25.n. 2.

Conſanguineus in 4. gradu poteſt compelli ad teſtificandum contra conſanguineũ in ſimili gradu req.7.d 25 n. 3.

Conſanguineis quare ſit prohibitum conferri beneficia reſignata traduntur plures rationes req.7.d.25.n. 5.

Conſanguinei, & affines non ſunt admittendi ad concurſum parochialis reſignatę in manibus ordinarij req.7. d.30.nu.2. ſecus in vacantibus per obitum refert. deciſ.Rotæ nu. 3.

Coniuncti in 4. gradu non ſunt tantæ affectionis req.7.d.25.nu. 3.

Connexorum idem eſt iudicium req. 8.d.8. nu.4.

Concluſio praxis habendi concurſum cum gratiarum actione req.17.d.4.n. 7.

Capiens bannitum cuius taxam ignorabat illam non lucratur req.7.d.2. n.9.

Capitulum ſede vac. non poteſt conferre parochialem req.5.d.22. n.5.

Capitulum ſede Epiſ.vac.non poteſt conſtituere Vicarium in Parochiali vacante ſed hoc pręſtat Vicarius electus ab ipſo capitulo req.1.dub.8.nu. 7.

C.6.ſeſſ.

C. 6. ſeſſ. 24. de reform. Conc. Trid. de eligendis adiunctis per capitulum in initio anni locum habet ſolum in exemptis p. 21. n. 15.
C. cum in illis de præb. in 6. non comprehendit electionem req. 7. d. 45. n. 2.
C. ſtatutum de reſcrip. in 6. emanauit ad declarationem, & aliqualem correctionem c. nõnulli de reſcriptis r. 5. d. 13. n. 5.
C. nõnulli loquitur de iudicib. ad lites req. 5. dub. 13. n. 5.
C. ſtatutum de reſcrip. in 6. locum non habet niſi ad lites ibid.
C. ſi Apoſtolica de præb. in 6. eſt correctorium c. 2 tit. & lib. eodem r. 7. d. 41. n. 7.
C. ſi Apoſtolica quid diſponat r. 7. d. 41. n. 8 non corrigit Conc. Lateranenſe nu. 15. nullum præfigit terminum ad conferendum d. 44. num. 2.
C. ſtatutum de præb. in 6. non eſt correctũ niſi quoad ea, quæ exprimuntur in cap. ſi Apoſtolica eod. tit. & lib. req. 7. d. 42. n. 3. & d. 46. n. 2.
C. ſi Apoſtolica locum habet nonniſi in parochialibus actu, & propriè ſumptis r. 7. d. 43. n. 1. nec habet locũ in collegiatis n. 2
C. ſi pro clericis de præb. in 6. locum habet in Parochialibus req. 2. d. 2. nu. 4.
C. auaritiæ de elect. in 6. eſt pœnale req. 1. d. 25. n. 15.
Cęſar Lãbertinus habuit 37. beneficia req. 7. d. 18. nu. 3.
Cœci quamplures fuerunt prędicatores diſertiſſimi req. 7. d. 10. n. 3.
Cœci aliqui aſſumpti fuerunt ad ſacerdotium, & Epiſcopatum quoad munus prędicationis tantum non autem quoad miniſterium req. 7. d. 10. n. 3.
Cœcus dicitur viciatus corpore req. 7. dub. 10. num. 2.
Collatio eſt libera translatio iuris in beneficio vacante req. 7. d. 18. n. 4.
Collator non tenetur conferre iſti vel illi, quia quamuis conferre ſit neceſſarium conferre tamen vni, vel alij eſt liberum, & gratioſum req. 7. d. 18. n. 5.
Collationis appellatione non ſemper venit inſtitutio req. 7. d. 18. nu. 6.
Collationes ordinarij fiunt motu proprio nec eſt neceſſe exprimere, quę debent exprimi in ſupplicatione ad Papam req. 7. dub. 18. nu. 8.
Collatio vigore c. ſi Apoſtolica de pręb. in 6. fieri debet intra ſex menſes per concurſum req. 7. dub. 44. num. 4.
Collatio an comprehendat electionẽ, pręſentationem &c. req. 7. d. 45. n. 1. concordantur iura nu. 5.
Collatio facta iure deuoluto non mutat ſtatum beneficij req. 1. d. 21. n. 7.
Collatio executoris, qui contulit illi, quẽ putabat idoneum cum nõ eſſet, vel commiſit examen tenet req. 5. d. 17. nu. 1.
Collatio parochialium ſpectans ad Epiſcopũ radicatur in mera eius volũtate req. 5. d. 22. nu. 2.
Collator in quibus differat à patrono req. 7 d. 2. num. 6.
Collator habet ius mero iure patronus autẽ ex gratia req. 7. d. 2. nu. 7.
Collegium quando poſſit conſtituere Vicarium cum congrua in Eccleſiis ad ipſum ſpectantibus req. 1. dub. 9. n. 3. & d. 10. n. 6
Comparatiuum exponitur etiam pro poſitiuo req. 5. d. 1. nu. 15.
Conc. Trid. ſeſſ. 24. c. 18. de ref. procedit annullando req. 1. d. 1. n. 13.
Conc. Trid. ſeſſ. 24. ca. 18. verſ. etiamſi cura incumbat vbi nam locum habeat req. 1. d. 7. nu. 3 & 23. d. 4.
Conc. Trid. ſeſſ. 24. cap. 18. de refor. circa cõcurſum vt omnes deſcripti examinentur intelligitur quatenus veniant ad examẽ refertur declaratio ſac. Congreg. req. 3 d. 7. nu. 3.
Conc. Trid. non irritat electionem factam de digno prętermiſſo digniore, neq; ſtatuit fore reſcindendam req. 5. d. 1. nu. 49.
Conc. Trid. ſeſſ. 24. cap. 18. de ref. an procedat in prouiſione, quę fit in forma gratioſa reſignatario vel impetranti exhibẽti teſtimonium approbationis ordinarij ad aliam parochialem vt in tali forma gratia detur cum approbatio non eſſet rectè facta req. 13. d. 3.
Concilium Trident. in quibus caſibus diſponat circa collationem beneficiorum req. 10. d. 2. per tot.
Cõc. Trid. dat auctoritatem Synodo prouiddendi, vel remittẽdi de forma concurſus req. 2. d. 3. n. 2.
Conc. Prouin. Mediol. ſtatuit edictum pro concurſu eſſe proponendum intra triduũ req. 2. d. 3. nu. 5.

Conc.Trid. quòd parochiales dat facultatẽ Epiſcopis eligendi non quẽ velit,ſed quẽ magis idoneum iudicauerit req. 5. dub. 1.nu. 52.

Conc.Trid.ſeſſ.24.c.18. verſ.nec prædicto rum procedit duntaxat in parochialib. non autem in ſimplicibus patrimonialib. req. 5.dub.5. nu.8.

Conc.Trid.ſeſſ.7.c. 13. verſ. & nullus non tollit appellationem à mala relatione, & grauamine examinatorum, ſed tantũ ad effectum euitandi examen r.5 d.5.n.9

Conc.Trid.ſeſſ. 24 c. 18. locum non habet in parochialibus patronatis laicorum,in materia relationis examinatorum,quando vnus tantũ eſt præſentatus r.5.d.6.n.2

Conc.Trid.ſeſſ. 24. c. 18. in quibus indultis S.R.E.Card.diſponat r. 7.d.40.nu.4.

Concilium Prouinciale non poteſt imponere onus vt dignitas conferatur nonniſi Doctori refer. decl.ſac Congreg.req.10. dub. 7.

Conditio rei mutatur cum conditione perſonę req.7.d.23.nu. 4.

Conditio ſuſpendit actum in euentum ipſius req.17.d.3. nu. 10.

Copula cum commatre non cadit ſub reſeruatione caſus reſeruati req.7.d.27. n 6.

Conferre quando non poſſit ordinarius beneficia quę vacarunt in curia,& quę Papa non contulit req. 7. d. 48. reſol. cum diſt.num. 2.

Culpa ſuperioris non debet nocere patronis req.9.d. 1.n.11.

Concurſus ſine examinatoribus Synodalib. eſt nullus req. 1.d 8.n. 27. fit in Eccleſijs in quib. Epiſcop' eſt in poſſeſſione liberè conferendi: item in parochialibus iuriſpatr. Eccleſiaſtici vel mixti, & in alijs caſibus vt in p. 3. dub. 3. vide in Indice pręlud. ver. concurſus ommittitur.

Concurſus non proponitur in Eccleſia baptiſmali req.1.d.12.nu.1.nec in patronatis laicorum quamuis ſint deuolutę propter negligentiam patronorum req.1.d.2.nu. 3. conciliatur D. Barboſa, qui contrariũ tenet nu.8.nec in Eccleſiaſtico vbi aliter cauetur in fundatione req.2.d.1.num.23. nec in Dignitatibus collegiatarum refertur declaratio ſac.Congreg. req. 1.d.14. n.2.nec in collegiatis req.1.d.7. nu. 2.itẽ vbi ad ſecundum edictum nemo comparuit req.3.dub. 9.

Concurſus habetur in Eccleſijs Parochialibus ſpectantibus ad alium quam ad Dioeceſanum refertur declarat.ſac. Congreg. req.1.d.19. n.1. & 2.

Concurſus non viciatur ex ommiſſione aſſignationis congruę req. 1.d. 1.n.27.

Concurſus vitiatur ex ommiſſione deputationis Vicarij req.1.dub.1.a n.4. vſq. 27.

Concurſus non proponitur in Eccleſia, quæ acquiritur per regreſſum req.3.dub.6.

Concurſus non poteſt eadem die claudi ſed expectandi ſunt oppoſitores per aliquot dies ſi velint ſe examini ſubijcere, referũtur deciſ. Rot. req.1.d.10.n.4. & ſeq.

Cocurſu nouo non eſt opus vbi magis idoneus deſiſtit vel decedit remiſſiuè req. 3.d.11.nu.2.

Concurſu nouo opus eſt vbi electus decedit vel renunciat req.3.d 11.nu. 3 declara ſi deceſſit vel renunciauit intra quadrimeſtre datum ad ſignificandum ſecus ſi poſt,& ſignificatio facta non fuit req. 3. d. 12.nu. 3.

Concurſus non vitiatur ex electione digni prętermiſſo digniore, quando iudicium Epiſcopi eſt rationabile, & pro rationabilitate talis iudicii ſufficit, vt in electo concurrant maiores qualitates affertur deciſ.Rot.req.5 dub.1.nu. 56.

Concurſum qui facit poteſt plures,vel vnũ ſolum eligere req. 5. d.19. nu.2. refertur declaratio ſac. Congreg.

Concurſus non vitiatur ſi erroneè dicatur in edicto quod Eccleſia eſt reſeruata refertur deciſ.Rot.req.5.d.23.

Concurſus ſine examinatoribus Synodalibus iuratis eſt nullus req.14. dub.1.

Concurſus irritatur ſi non dirigitur ad legitimi collatoris collationem req. 17. dub.1 refertur deciſ. Rot.

Concurſus habet locum vbi Conc. Trid.eſt acceptatum req.17.d.2.n. 8. ſed acceptatio per ſe non ſufficit ſed debet etiam celebrari Synodus, & eligi examinatores & copulatiuè hęc tria requiruntur d. 3. num 3. & 5.

Concurſus valet vbi nondum eſt celebrata Synodis infrà ſex menſes poſt acceptationem Concil ſi adhuc lapſi non ſint ipſi ſex menſes aliàs ſecus r. 17 d.3.nu.5.

Concurſus viciatur ſi examinatores non Syno-

Synodales adhibeantur cum Synodalib. Req.13.d.1.n.3.refer.declaratio Sac.Cōgreg.

Cōcurſū qui uult debet illum acceptare cū omnibus illius qualitatibus req. 13. d.1. n.5.

Congrua portio aſſignanda Vicario deputando in parochiali dum pro tempore vacat quanta eſſe debeat req. 1.d.23. nu. 1.

Congruæ aſſignatio quādo poſſit licitè ommitti req 1.d.1.n.11.

Congrua portio eſt duorum aureorum prò ſingulis menſibus req.1.d 23.n.2.

Congrua portione in aſſignanda ſi capitulum inferat grauamen Epiſcopus poteſt illud corrigere req.1.d 23 n.3.

Congrua portio debet referri non ſolum ad ſuſtentationem Vicarii, ſed etiam ad valorem vacantis Eccleſiæ & qualitatem Vicarii req.1.d.23.n.4.refert declar. Sac. Congreg.

Congrua portio ſumenda eſt ex fructib.percipiendis, niſi aliquis ſit iure obligatus ad ſupplendum aliundè req.1.d.23.n 5.

Congrua penſio debet deſignari arbitrio Epiſcopi penſata qualitate beneficij, & Vic.deputandi req.1.d 23.n.6. refert decl.Sac.Congreg.

Congruam in aſſignando non ſtringitur Epiſc. ad taxā duorū aureorū r.1. d 23.n.7

Congrua in aſſignando deſumi pōt regula à cōſt.Pij V.vt non ſit maior 100. nec minor 50.ſcutorum cōputatis etiā incertis, & vbi redditus non aſcenderent ad 50.applicentur oēs fructus req.1.d.23.a n.8.vſque 15.& referuntur verba conſtit.

Congrua pro Rectore p.7.d.13. & remiſſiue req.1.d.23 in fi.

Congrua portio vbi ſemel conſtituta eſt, & fuit acceptata à pluribus Rectoribus non debet augeri etiam ſi parochus ſuſtētari non valeat ex eo quod prætia rerum ſint aucta req.1.d.24.nu.13.refert deciſ. rot.& concordantur n.14.

Congregati qui ſunt in capitulo ſi contradictione procul vota non dant reputantur pro affirmantibus req 11.d 8.n.12.& ſeq. reſpōdetur ad l.nulli ff.quod cuiuſq; vniuerſ.

Contumaces in non veniendo vel recedendo non computantur in numero duarum partium req.11.d.8.n.11.& ſeq.

Contumax eſt qui citatus comparuit ſed illicentiatus receſſit req.11.d.8 n.17.& eadem pena punitur n.18.

Conſuetudo etiam mala excuſat à pœna. r. 1,d.25.n.8.

Conſuetudo in valida & irrationabilis excuſat à pœna req.1 d.25 n 9 niſi qui contrafacit ſit in mala fide quia ſcit conſuetudinem non eſſe bonam n.10.

Conuocatio facta per eum, qui habet auctoritatem conſtituit in contumacia non venientes, vel recedentes r.11.d.8 n.9.

Conſtare de non titulo quando dicatur re. 1.d.6.n. 11.& ſeq.

Conſtit.de public. quid diſponat. req.7.d. 37.n.14.

Conſtitutio de public.reſignat.contentatur ſimplicis tranſumpti affixione req. 7.d. 37 n.31.

Conſtitutio Innocentij III. quas cauſas admittat pro dimittendis Cathedr. req. 7. d 34.

Conſtitutio Pii V.in materia cōcurſus permittit tantum appellationem, quādo appellans docet de dolo, & irrationabili iudicio Epiſcopi req.5.d 2.n.12.

Conſtit.Pij V.de admittendis reſignat non comprehendit patronata traditur declaratio Sac.Congreg.req.7.d.24.n.4.

Copia bullæ reſignati beneficij de ſtylo eſt affigenda req 7 d.37 n 30.

Cura vnius parochiæ poteſt adminiſtrari ꝑ plures req. 1.d.15.n.4.

Curatum beneficium non eſt vbi Epiſcopus committit duntaxat exercitium curæ animarum req.1.d.7.n.7.& ſeq. refertur declarat.Sac.Congreg.

D

Debilitas in materia coadiutoriæ debet verificari eſſe talē q̄ ꝑ ſe aggrauet corpꝰ ſine ſpe futuræ ꝓſperitatis req. 7. d.8.n.4.

Deciſiones ſpeciales præualent regulis generalibus req.17.d.2.n.2. & req.9.d.1.n. 17.& req 13 d.1.n 4.

Declarat.S.Cōg.habēt vī legis r.17.d 2.n.7

Decretum vacationis non intrat ante Collationē req.1.d 6.n 3.

Decretum de dimittēdo quando incipiat obligare req.1.d 6.n 3.apponitur de ſtylo Canc.r.7.d.22.n.5.an comprehendat prouiſos ab Ordinario n.12.& ſeq.

Decr.

Decr. Conc. Prou. factum in executionem Conc. Trid. videtur habere auctoritatem Conc. Trid. r.1.d 8.n.13.

Decretum irritans inducit formam r.5.d.1. n.44.

Delegatus quando poſſit citare extra diœceſim r.5 d.13.n.8.

Delegatio facta duab. dignitatibꝰ vt ſimul cognoſcant ſi vtraque ſuſtinetur ab vna eademque perſona extinguitur r.5.d.10. n.1.

Delegati iuriſdictio venit non acceſſoriè, ſed principaliter ad gratiam ſecus in exe cutore r.5.d.12. n 2.

Delegatus qui ſemel pronunciauit ſe non habere iuriſdictionem illam amplius nõ aſſumit etiam de conſenſu partium r. 5. d.12.n.1.

Delegatus exiſtens in ſua diœceſi poteſt ci tare extra ſuam diœceſim, dummodo nõ trahat vltra vnam dietam r.5.d 13.n.7.

Delegatus in citando non tenetur requirere licentiam Ordinarij r.5. d.13. num.8. refertur deciſ rot.

Delegatus eſſe non poteſt, qui ruralẽ digni tatem habet r.1.d 14.n.3.

Deputatio Vicarij cum congrua vbi & quã do facienda r.1.

Deputatio Vicarij cum congrua an ſit de forma concurſus r.1.dub.1 num.1.reſoluitur affirmatiuè num.3 refertur declaratio Sac. Congreg. num.4. probatur à nu. 4. vſque ad 27. vbi datur intelligentia ad doctrinam Gartiæ, qui videtur aliter ſen tire.

Deputatio procuratoris ad appellandum an inducat præſumptionem ignorantiæ in abſente deputante req.1.dub.3.nume. 27.

Deputatio Vicarii cum congrua an poſſit aliquandiu differri r.1.d.11.n.1.reſoluitur poſſe vſque ad tres dies n.6.

Deuolutio fit cum ſuis qualitatibus, & one ribus r.1.d.10.n.45.

Deuolutio patronatæ laicorum non collatæ iuxta conſtit. Pij V. deuoluitur ad Pa pam r.9.d.2.

Deuolutio fit ad Papam in patronatis vbi preſentatus non petit inſtitutionem, nec inſtituitur intra duos menſes r.9.d.3.

Dictio, debeo, quando importet neceſſitatẽ r.1.d.1.n.2.

Dictio, ſi, importat conditionem r.1.d.1.n. 10.

Dictio, alius, eſt repetitiua rei eiuſdem qualitatis r.1.d.1.n.15.

Dictio, hic, eſt demonſtratiua r.1.d.24.n.8 & 26 & 27.

Dictio, ſic, deſignat modum, & formam r.1 d.24.n.8.

Dictio, donec, importat conditionem extinctiuam, & quomodo ponatur r. 1. d. 24. n.15.16 & 17.

Dies præſtationis cõſenſus reſignationi ſtat incluſiuè r.3 d.1.n.6.

Dies notitiæ vacationis ſtat excluſiuè in materia concurſus r.3.d.1.n.5.

Diffamatio commiſſæ fornicationis nõ probatur ex ſola deprehenſione cum muliere ad impediendum electionem in concurſu r.5.d.2.n.39.

Diffamatio ſi non ſit recens, & in loco concurſus non impedit electionem r.5. d.2. n.40 etiam non completo triennio, quia præſumitur mutatio ibidem.

Dignior in materia concurſus reputatur is de cuius morib. Epiſc. eſt informatꝰ, & qui habitat in loco beneficij, ac poteſt reſidere, & prouidere neceſſitatibus Eccleſiæ r.5.d.2.n.47.

Diligẽtia eſt mater omnium artium in ſuo opere r.1.d.22.n.9.

Dimittere, qui debet beneficium in vim decreti de dimittendo ſi medio tempore decedat in menſe Ordinarij Epiſcopus poteſt conferre p.20.d.13. ver. tertia & r.1. d 2.n.85.concordantur Dd. r.17.d.2.n.8. & 9.

Diœceſanus in materia electionis præferẽdus eſt non diœceſano, & nòn beneficiatus beneficiato r.5.d.2 n 37.

Diſpenſare non conſueuit Papa ſuper ætate cum promouendo ad prochialem r. 2. d.2.n.13 refertur caſus notatu dignus.

Diſpoſitionis appellatione venit electio & præſentatio r 9 d.1.nu.27.refertur deciſ. rot.

Diſpoſitio vbi eſt pœnalis ac ſimul correctoria non debet extendi ex identitate rationis ad caſum qui ſublata vocabuli ſignificatione contineri poteſt r.7.dub.27.nu. 8.

Doctor an ſit præferendus in electione in concurſu non doctori r.5.d.2.

Do-

Doctorum prærogatiuæ nonnullæ recenſentur r 5.d .2.n.3.
Doctor eſt in dignitate.requiſ.5. du.2. nu. 4.
Doctori poteſt præferri non doctor, quia non ſolum conſideratur idoneitas reſpectu ſcientiæ, ſed etiam reſpectu ætatis, morum, prudentiæ, & aliorum ad rectè gubernandum Eccleſiam Parochialem. requiſ 5.dub.2.num.6.refertur deciſ.rot. num.7.
Doctiori, cuius mores, & vita ignorantur præfertur minus doctus.requ.5.dub.2.n. 19.
Doctior quis poteſt apparere ex fortuna puncti aſſignati, vel queſtionis propoſitæ & re vera non eſſe talis.r.5.d.2. num. 20.
Doctoratus quando requiratur in Archidiacono.r.10.d 6.
Doctoratus vbi requiritur in aliqua dignitate non ſufficit ſi ſit gradus in iure ciuili tantum, vel in medicina vel artibus. r.10.d 6. n.5.
Doctorandi facultas eſt reuocata per Pium V. omnibus comitibus palatinis ac alijs perſonis vt in.r.10. d.6. n.6.
Doctoratus iniungitur vbi fit mentio quod Archidiaconatus habet curam animarũ vel iuriſdictionem.requiſ.10. dub.6.nu. 7.
Doctoratus iniungitur cuiuis dignitati primæ poſt pontificalem.requ.10.dub.6.nu. 7.
Doctoratus non iniungitur in alijs dignitatibus cathedralium habentibus curam animarum.r.10.d.6. nu.8.
Doctoratus de ſtylo cancell.Apoſt.iniungitur prouiſis de dignitatibus principalib. in collegiatis, niſi in ſupplicatione dicatur non tamen inſignis quod exemplificatur.r.10.d.6. nu.9.
Doctoratus ſumptus contra ſtatuta Academiæ valet ſed poteſt reſcindi.r.10.d.8.n. 2.
Doctoratus quando irritetur.r. 10. d. 8.nu. 3.
Doctoratum non habere, vel habere nullum paria ſunt r.50.d.8 n.5.
Doctorem qui narrat ſe eſſe ſufficit vt probet de facto vbi de eſſentia non requiritur talis gradus.r.10.d.8.n.6.
Doctoratus gradus non poteſt iniungi per conc. prouinc.Dignitati, quæ illum non requirit. req.10.d.7. refertur declaratio ſac.congreg.
Doctoratus ſine competenti ſcientia valet. r.10. d. 9.

E

Eccleſiæ in materia concurſus intereſt habere plures oppoſitores. r.3. dub.2.num. 4.
Edictum pro concurſu eſt proponendum intra triduum in prou. Mediolanen.r.i. d.11.nu.7.& r.2. d 6.nu.7.
Edictum proponere an ſit de forma concurſus.r.2.d 3.nu.1.
Edictum proponere eſt relictum arbitrio Epiſcopi. requ. 2. dub.3. num.2. declara vt nu. 6.
Edictum eſt proponendum vbi conc. prouinc. hoc ſtatuit requ.2.d.3.num.5. refertur declaratio ſac.congreg. nu.7.
Edictum concurſus an poſſit proponere Inferior Epiſcopo.r.2. d.4.
Edictum an poſſit proponere Vicarius Epiſcopi, qui eſt ſubiturus examen & ipſe. r. 2.d.5.affirmatiuè.
Edictum ſuccedit loco nominationis. r.2. d.6.n.2.
Edictum non eſt neceſſario legendum. r.2. d.7. ſufficit affixio, & debet de affixione atteſtari notarius, vel nuntius.
Edictum non eſt apponendum cum maiori termino xx dierum. r. 2. d 8. & an vitietur in totum ſi apponatur maior terminus.nu.2. & quid ſi fuit tantum prorogatum.nu.4. reſoluitur vitiari tantum quoad exceſſum.n.5.
Edictum per quod tempus debeat poni. r. 2.d.9.n.1.reſol.eſſe arbitrarium infra xx. dies.n 3.
Edicti propoſiti dies an debeat apponi. r. 2.d.10. affirmatiuè refer.deciſ.rot.num. 2.
Edictum in electionibus & prouiſionibus ſicut & in iudicijs circumducitur. requiſ 3. dub. 2. num. 5. refertur deciſ. rot.
Edictum ſecundum proponendum eſt vbi propoſito vno nullus oppoſitor comparuit aut nemo voluit ſe examini ſubijcere.r.3 d.9.
Edicti termino lapſo arbitrarũ eſt Epiſcopo

po inchoare vel differre examen. r. 3. d. 10.n.1.

Edictum habet vim citationis arctatiuæ & conſtituit in contumacia non venientes, ſeu recedentes ſine licentia. req. 11. d.8. nu. 7.

Electio dignioris fieri nequit ante peractū examen.req.1. d.11. nu.8.

Electus in concurſu acquirit ius ad Parochialem.req.1.d.18. nu.2.& req.2. d.1. n. 10.

Electus & confirmatus poteſt adminiſtrare, & poſſeſſionem propria auctoirtate apprehendere.req.1.dub.25. num. 11. & 12.

Electio in concurſu non tribuit ius in re ſine collatione refertur decl.ſac.congreg. req.1.d.25. n 16.

Electio de qua in tit de elect.ſecuta confirmatione tribuit ius in re.req.1. d. 25. nu. 16.

Electio ad dignitates habentes curam animarum non fit ſine diſpenſatione ſuper ætate,ſecus in curatis inferioribus. req. 2 d.2. nu. 12.

Electus in concurſu ſi decedat vel renunciet opus eſt nouo concurſu.req. 3.d.11. nu.3.

Electus ſi decedat intra quadrimeſtre ad ſignificandum,Epiſcopus habet integrum quadrimeſtre ad proponendum edictum à die obitus, vel ceſſionis ſecus ſi poſt quadrimeſtre non facta ſignificatione. req.7.d.12.n.3.

Electio non debet fieri ab Epiſcopo ex col latione votorum examinatorum habita ratione calculorum. req. 4. d.4. refertur declarat.ſac.congreg.

Electio digni prætermiſſo digniore an valeat.req.5.d.1.reſol.n.43.& ſeq. & refer tur exemplum.n.44.& declaratio ſac. cō greg. n.45. & 46.

Elector poteſt ſalua conſciētia eligere ido neum prætermiſſo magis idoneo. req. 5. d.1.n.4.

Eligendus eſt ſemper melior in Aabatem req.5. d.1. num.8. declara vt num.28. & 29.

Electio de idoneo facta à pluribus numero tenet nec obſtat appellatio volentiū eligere meliorem.req.5.d.1. nu.12. ſecus ſi in initio fuit appellatum. nu.31. & 32.

Eligi vt poſſit idoneus licet poſſet eligi magis idoneus plura iura concedunt. req.5. d.1.nu.13. ſed concordantur iura contraria.n.25. & ſeq.

Eligere poteſt Epiſcopus quem maluerit vbi vota preſentantium ſunt æqualia nec arctatur eligere magis idoneum. req.5. d.1.n.15.

Eligendus eſt qui eſt prſtātior & doctior. r.5.d.1.n. 16.

Eligendus non eſt dignus vbi reperitur ma gis dignus.req.5.d.1. nu.17.

Eligend⁹ eſt qui eſt omnium optimus. req. 5. nu.17.

Electio facienda eſt de magis idoneo, ſed ſuſtinetur facta de idoneo tantum. req. 5.d.1. n.25.

Eligi debet magis idoneus ſi ille ſit de alia Eccleſia,ſed ſi ſit de eadē Eccleſia ſufficit vt ſit idoneus.req.5. d.1. n. 27.

Electores tenentur conſulere Eccleſiæ meliori modo.req.5. d.1 n.33.

Elector qui duas habet voces vnam iure proprio alteram vti procurator non poteſt dare vnā vni & alteram alteri. req. 5.d.1.nu.33.

Electio debet fieri de magis idoneo vbi ele ctus aſſumitur de alio collegio ſi vero aſſumatur de ſuo ſufficit vt ſit idoneus. req.5.d.2. num.34. & ampliatur etiamſi maior pars velit eligere magis idoneū, & ſic minor vincit maiorem req. 5. d. 1. nu.37.declara vt nu.38.

Electio facta in concurſu de digno præter miſſo digniore eſt valida, ſed competit remedium appellationis.req.5.d.1.n.48. & 53.

Electio in ſimplicibus poteſt fieri etiā per gratificationem,vel ex ui meritorum re fertur deciſ. rot. requiſ. 5. dub. 1. num. 50.

Electio vbi ex duobus præſentatis facta eſt cum inſtitutione non eſt amplius quærendum de meritis, ſed ſat eſt quod inſtitutus ſit idoneus, quamuis potuerit eligi magis idoneus. requiſ 5. d.1.num. 50.

Electio minus digni ommiſſo digniore licitè fit per Epiſcopum vtentem rationabili iudicio.req.5.d.1.n 54.

Electio debet fieri in concurſu de illo, qui eſt aptior ei miniſterio, & non qui maiori

iori pollet ſcientia req. 5.dub. 2. num.9.
Electio facta in concurſu per Ordinarium de vno ex ęquè approbatis in ſcientia poteſt canonizari, quia pręſumẽdũ eſt pro iudicio Epiſcopi req.5.d.2. n. 24. & ſeq.
Electio facta de idoneo procul dolo, & irrationabili iudicio non annullatur, quamuis ordinarius malefecerit non eligendo magis idoneum req.5.dub.2.n.44
Electionis faciendę in concurſu regula eſt vt non habens beneficium pręferatur habenti, & non indigẽs diſpenſatione pręferatur ęgenti req.5 dub.2.n.47.& ſeq.vſque num. 51.
Electio poteſt fieri extra locum examinis, & abſentibus examinatoribus req.5.dub. 20.
Electio in concurſu ſpectat ad ſolum Diœceſanum req.5.d. 20.
Electio facta de eo, qui tantum tulit dimidiam votorum relictis ijs, qui omnia tulerunt valet req.5.dub.21.refertur declaratio Sac. Congreg. n.2.
Electus in concurſu vbi collatio ſpectat ad Epiſcopum non acquirit ius abſolutè, ſed ex ſuppoſitione ſi Epiſcopus conferret req.5.d 22.nu.6.ſecus ſi collatio ſpectet ad Papam, vel ad alium inferiorem num.7.ſublimita niſi plures eſſent approbati num.7.ſed conclude vt num. 8.
Electio eſt neceſſariò ſignificanda collatori, nec ſufficit illam expedire, & tranſmittere in tempore, niſi cum effectu perueniat ad ipſum collatorem, & illius ommiſſio vitiat concurſum, affertur exemplum req.6. dub. 1.
Electionis ſignificatio non eſt neceſſariò facienda cum examinatoribus ſimul congregatis req.6.dub.2.nu.3.refertur declaratio ſac.Congreg.
Electio poſtulandi non fit hac forma eligo poſtulandum, at ſecus de præſentando req.9.dub.1. num.15.
Epiſcopus in examinibus per cõcurſum eſt quaſi examinator req.15 dub.2. nu.2.
Epiſcopus in materia examinis non poteſt præiudicare patronis req.10.d.10.n.2.
Epiſcopus eligit in concurſu nulla habita ratione patronorum Eccleſiaſticorũ vbi prouiſio ſpectat ad Papam req. 2. dub.1. num.13. refertur decl. ſac. Congreg. nu. 14. & ſeq. idem in mixtis etiam ſi pro duabus ſpectaret ad laicos num. 17. refertur declar. ſac.Congreg.n.19.idem in Eccleſijs in quibus nominatio ſpectat ad Eccleſiaſticum num. 20.
Epiſcopus tenetur inſtituere pręſentatum quamuis non ſit dignior req.2.dub.1.nu. 21.declara vt nu. 22.
Epiſcopus vt examinet an ſit de forma concurſus req.3 dub.4.
Epiſcopus non habet votum niſi vbi vota examinatorum ſint paria vel ſingularia req.3.dub. 4. num. 5.
Epiſcopus eliget ex approbatis nec alium concurſum inibit vbi deſiſtat magis idoneus req. 3. dub.11. nu.2.ſecus ſi deſiſtat electus num. 3.
Epiſcopus ſolus iudicat de maiori idoneitate req.4.dub. 1. num. 2. refertur deciſ. Rot.
Epiſcopus dum vult accedere ad vota examinatorum in caſu paritatis, vel ſingularitatis debet id præſtare in ipſo examine coram examinatoribus ibidem congregatis req.4.dub.2. nu.1.
Epiſcopus non tenetur eligere ex collatione votorum habita ratione calculorum req.4.dub. 4. refertur declarat. ſac.Congreg.
Epiſcopus non habet votum deciſiuum in concurſu req. 4. d.5. refertur declaratio ſac.Congreg.nu.2.
Epiſcopus debet eſſe alijs præſtantior req. 5.dub.1.n.19. & ſeq.
Epiſcopus non poteſt eligere eum, quem magis idoneum iudicauerit quaſi hoc relinquatur eiuſdem iudicio, & arbitrio, quia intelligendum eſt illud eſſe cõmiſſum tanquam bono viro req.5.d 1. nu.43 refertur deciſ.Rot.& debet vti iuſto, ac rationabili iudicio n.43.
Epiſcopus an peccet conferendo digno omiſſo digniore req.5.dub 1. n. 44.
Epiſcopus debet ſuum arbitrium regulare vti bonus vir.req.5.dub 1.n. 54.
Epiſcopus exiſtens in curia poteſt conferre beneficium ſpectans ad ſuam collationem ſed exit extra mœnia req.7.d. 42.n. 4.aliter dicit Pauin.n. 5. & poteſt ſiue fit in curia, ſiue extra Diœceſim conferre parochialem, quę vacauit in curia numero 2.
Epiſcopus agens in remotis conferre debet

per ſuum Vicarium beneficia quę vacarunt in curia nec fuerunt collata per Papam intra menſem req. 7.d.42.nu.3.

Epiſcopus habet intentionem fundatam in beneficijs ſuę Dięceſis req.7. d.47.nu. 2.

Epiſcopus quinq; modis incidere poteſt in controuerſiam cum Patronis, quos recēſet auctor num.ſeq. vſq. ad nu.32.Req.1. dub.21.nu. 26.

Epiſcopus quando dicit ſe eſſe in quaſi poſſeſſione conferendi, & velle conferre, & conſtat de huiuſmodi quaſi poſſeſſione non impedit quominus poſſit prouidere etiam non expectato fine litis proſequendo ſuam quaſi poſſeſſionem Req. 1. d.10. num.32.

Epiſcopus in alijs quatuor caſib. debet ſuperſedere donec lis fuerit finita quia Patronis in his caſib. non currit tempus R. 1.d.10.nu.33. & quando oppoſitiones fierent per compatronos vide n. 34.

Epiſcopus iure deuolutionis quando Eccleſiam poſſit conferre, & quando conſtat Eccleſiam eſſe patronatam, & tales eſſe patronos, ſed ob eorum negligentiam labitur ſemeſtre, vel quadrimeſtre vide Req 1.dub.10.nu.43 & 44.

Epiſcopus quādo principaliter oritur quęſtio inter patronos, dum alios non admittunt ad pręſentandum ſub aliquo prętextu quod amiſerint iuſpatronatus, & dicant non competere ius præſentandi, tūc lapſo tempore ſemeſtris, vel quadrimeſtris nec deciſa lite poteſt inſtituere quē maluerit R.1.d.10.n. 50. & 51.

Epiſcopus non poteſt retractare quæ iam fecit in executionem Concilij req.1.dub. 24.nu.9.

Epiſcopus vbi ſemel cognouit, & declarauit conſtare de iurepatronatus ex fundatione, & dotatione non poteſt vlterius ſtringere patronos ad docendum de huiuſmodi titulo, ſi tamen pręmiſit cauſę cognitionem poſt Concilium citato Fiſco req.1.d.24.num.10.& ſeq & p.7. d. 20.n.146 refer.declarat. ſac. Congreg. req.1.d.24.n.12.

Epiſcopus poteſt vnire alicui dignitati curam ſpectātem ad totum capitulum req. 1.d 7.num. 11.

Epiſcopus admittit ad examen concurſus nominatum ab Abbate req.1.d. 19.n. 2.

Epiſcopus admitti t ad concurſum alios vltra nominatos req.1.dub. 19. nu.6.

Epiſcopus in patronatis Eccleſiaſticis inſtituit quem patronus pręſentat req. 1.d. 19. numero 7. & requiſ.2.dub.1 numero 10.

Epiſcopus eligit in patronatis ſpectantibus ad inſtitutionem inferioris req. 1. dub.19.num.8.& 9 & req.2. dub. 1.num. 11. affert. declarat. Sac. Congreg.

Epiſcopus non poteſt purgare moram in conferendo req 7 d.47.nu 3.

Examen in parochialibus, & etiam ſimplicibus beneficijs de iurepatronatus quorum inſtitutio ſpectat ad inferiores eſt de forma requiſ. 5. dub. 15. numero terzo.

Examen poteſt ſubdelegari per executorem, quamuis in literis eius conſcientia oneretur req.5.dub.17.nu.1.

Refertur declaratio ſac. Congreg.& extenditur etiam ad prouiſos de parochialibus in forma dignum ibidem, limita vt num. 2.

Examinatores debent iurare aliàs concurſus eſt nullus req.14.dub.1.

Refer. deciſ. Rotę eſt de forma vt iurent ad ſacroſancta Dei Euangelia dub. ſecundo.

Examinatores poſſunt iurare extra Synodum in manibus notarij req.14.dub.3. probatur iuramentum examinatorum per atteſtationem notarij, & etiam per illorum literas allegatur deciſ. Rot.dub. quarto.

Examinatoribus poteſt Epiſcopus dare de ſuo ſed non ſtatuere ſtipendium refertur declaratio ſacr. Congreg. req. 15. dub. 1.

Examinis cauſa nequeunt examinatores, nec etiam Epiſcopus aut eius Vicarius quicquam accipere req.15. d. 2.

Examinatores proponendi ſunt in Synodo formali, & vera req. 16. dub.1. refert deciſ. Rot.

Examinatores plures quam tribus poteſt Epiſcopus adhibere in concurſu req. 12. dub. 1.

Refert. declarat. Sac. Congreg.

Examinator ſi aliquis moriatur intra annum ſuę electionis tota facultas ſpectat ad ſuperſtites req. 12. dub. 2.

referr.decl. ſac. congreg.nu.2.declara vt locum habeat ſi nondum venit tempus celebrandi Synodum alias ſecus num.3.refer.declara. ſac. congreg.
Examinatoreres ſi omnes decedunt vel recedunt Epiſcopus alios ſex eligit vt hic req.12.d.3.nu.2.refertur declar. ſac.congreg.
Examinatores ſubrogati in locum defunctorum non durant poſt annum. req 12. d.4.nu.4.
Examinatores durant etiam poſt annũ quãdo ſunt ſuperſtites ſaltem ſex. r.12. d.4. n.2.refer declar.ſac.congreg.num.3.
Examinatores ſuperſtites debent ſemper intereſſe examini cum ſuperſtitibus. requ. 12.d.4.nu.5.
Examinatoris officium reſidet penes vnum ſolum.req.12.d.4.nu 6.
Examinatores Synodales adhibendi ſunt cum prouidendis in forma dignum. req. 12.d 5.n.1.& 5.
Examinatores antiqui vbi deſint eliguntur ſex cum approbatione capituli. req.12. d.5.nu. 5.
Examinandi ſunt quicumque ſe opponunt pro concurſu.req.1.d 10.n 2. ſed non ante tempus in edicto præfixum.req.2.dub. 10.nu.4.
Examinatores adhibendi in concurſu quando ſint deputandi. req.2.d.11.
Examen fieri poteſt coram Vicario, etiamſi Epiſcopus non ſit impeditus. req.3.du.3. quia verba conc.ſiue eo impedito oſtendunt duntaxat conuenire vt fiat ab Epiſcopo quando non eſt impeditus...
Examinare an debeat Epiſcopus. req 3.du. 4.
Examinatores non Synodales an ſint admittendi in examine concurſus reſol. negatiuè per deciſ.rot. & decl. ſac.congreg. re. 3.d.5.n.2.
Examen poteſt inchoari elapſo termino edicti.req.3.dub.10.
Examen an poſſit fieri pendente termino edicti.req.3.d.10.n.2.
Examinatores debent renunciare non ſolũ quoad literaturam, ſed etiam quoad mores & alia requiſita.req.4.d.1. n.1. refertur.deciſ.rot nu. 2.
Eaminatores debent dare vota dum congregati ſunt cum Epiſcopo. req.4.d.2.n. 2. nec poſſunt id præſtare ſeparatim.nu. 3.
Examinatores rogati ab Epiſcopo vt dicãt quis ſit magis idoneus poſſunt dicere ſed non ex officio req. 4. d 3. nu.3.
Examinandus eſſet ter, vt dignoſcatur idoneus req.5.dub.2.nu 10.
Examinator poteſt recuſari, & à denegata admiſſione iuſtæ recuſationis datur appellatio.req.5.d.3.
Examinatorum relatio ſuſpendi non poteſt quo minus ex ea fiat iuſtitutio. req.5. d.4. n.7. ex deciſ rot. referſitur aliæ duæ declarationes ſac cong.n 8 & 9 ſed concordantur nu. 10. vbi reſpondetur quod à reprobatione examinatorum datur appellatio vt locum habeat ad effectum, vt reprobatus declaretur idoneus, & auferatur nota ex reprobatione illicita contracta, affertur ad hoc alia declaratio. n. 11.
Examinatorum relatio ſuſpenditur quoad deuolutiuam per appellationem & declarationes contrariæ intelligendæ ſunt, vt non admittatur appellatio ad effectũ infringendi electionem.req.5. dub. 4. n. 12.
Examinatus ſemel nec repertus idoneus repellitur à beneficio, et maximè in Parochialibus.req.5.d 14. n 3. amplia etiamſi declaratio reprobatoria differatur ad aliud examen n.4. limita quando fuit cõmiſſum conſcientiæ. n.5.
Examinatores ſubrogati defunctis Synodalibus aſſumunt naturam illorum.req.12. d. 5.n.7.
Examen in forma dignum debet fieri cum examinatoribus Synodalibus vel ſaltem ſubrogatis quia decretum Clem. VIII. ſpecialiter diſponit.requ.12. d.5. nu.7.& 12.
Examinatores non ſunt adhibendi poſt annum quando ſex non ſuperſunt. requ. 12. dub.6. num.2. nec excuſatur Epiſcopus.
Examen non requiritur in ſimplicibus beneficijs collatiuis quamuis ſpectent ad inferiorem. requiſ. 10. dub. 1. num. 1.
Examen eſt neceſſarium in beneficijs iurispatronatus ſpectantibus ad inferioris inſtitutionem. requiſ. 10. dub.1.num.2. re-

fert declarat. Sac.Congregat. num.2. & 3.

Examinatores debēt eligi magiſtri ſeu doctores vel licentiati in Theol.vel iure canonico ſi extent alioquin alij clerici qui ad id videbuntur magis idonei req. 11. d.2.refertur decl.Sac. Congreg. in terminis n.17.

Examinatores debent eligi ſingulis annis in Synodo req.11.d.1.n.1.declara vt nume. 6.

Examinatoris officiū durat etiam poſt annum ſi ſuperſint ſex,aliàs ſec⁹ req.11.d.1 n.6.

Examinatores tres eligit Epiſcopus quibuſcum examen obit in concurſu req.11.d.1 n.2.refert declar.Sac.Congr.

Examinatores non per ſe ipſos ſed per Epiſcopum Congregantur req.11.d.1. num. 3.

Examinatores ſi moriantur intra annū ſuccurritur caſui req.11.d.1.n.4.

Examinatores an poſſint eligi non doctores extantibus doctoribus in Synodo re. 11.d.2.n.1.

Examinatores debent proponi nominatim & non in genere req.11.d.3.n.2. niſi re ipſa extarent propoſiti n.3.& 6.

Examinatoribus in genere & demonſtratiuè propoſitis ſubrogati ſeu ſucceſſores non admittuntur req.11.d.4. nec excuſat conſuetudo.

Examinatores proponendi non eſt à Conc. præſcripta certa forma requiſ. 11. dub. 5.

Examinator vt dicatur probatus debet ferre ſaltem dimidiam partem votorū req. 11.d.7.

Examinatoribus Synodalibus non extantibus Epiſcopus eligit alios pro examine præſentatorum req.10.dub.10.numer. 1.

Examinis in materia Epiſcopus non poteſt nocere patronis req.10.d.10.n.2.refertur deciſ.rot.

Examinatus pro ſacro ordine non debet examinari ſi poſtmodum prouideatur de ſimplici beneficio req.10.dub.3.numer.1. fallit in inſtituendo per inferiorem quantumuis præſentatus ſit notòrie idoneus, cum huiuſmodi examen ſit de forma Conc.refer.declaratio Sac. Congregat. num.3. & conciliatur deciſ.Rot. aliter decidens n.4.

Examinandus qui eſt conſtitutus in ſacris & prouiſus in forma dignum ſi habeat Ordinem requiſitum in beneficio impetrato,nec afficit clauſula ſi fuerit idone⁹ repertus req.10.dub.4.nu.2.& 6. refertur declaratio Sac.Congregat. numer. 3. & ſeq.

Examen rigoroſius eſt ineundum cum prouidendis de primis dignitatibus poſt pōtificalem,quia tenentur eſſe doctores re. 10.d.5.n 2.

Excuſatio facta per fratrem citati non conuincit citatum de ſcientia vt poſſit contra eum procedi ad priuationem beneficii ob non reſidentiam req.1.dub.3.num. 26.

Executor literarum in forma dignum poteſt moram purgare req.5. dub.11.limita vbi ſecundus iam lapſo termino pronunciauit ibid.

Executor literarum in forma dignum non poteſt exequi ſi primus erat mortuus vel legitimè impeditus req. 5. dub. 9. nu.11.

Executor tenetur aſſumere partes iudicis vbi legitimus contradictor apparet req.5. dub.8.num.2.

Executor ſecundus non tenetur requirere primum, & ei præfigere terminum ad conferendum, vel citare; ſed ſufficit vt ex actis conſtet de præſentatione literarum,& requiſitione facta per partem,& executio non appareat facta req.5. dub.9 num.5.

Executorialium facultas data ſecundo eſt conditionalis ſi primus fuerit in mora req.5.dub.9.num.6.

Executoriales qui habet non poteſt ad ſecūdum recurrere,ſi à primo repellitur tamquam non idoneus, ſed debet appellare. req.5.dub.9 nu.7.refer. deciſ. Rot.

Executoris iuriſdictio tandiù durat quandiù durat gratia req. 5.d.12.nu.1.declara ſi actus ſit reiterabilis nu. 5.

Executor qui ſemel pronunciauit ſe non habere iuriſdictionem illam reaſumit, ſi reuera habebat, cum talis pronunciatio ſibi auferre non poſſit ius req.5. dub. 12. num.3.

Executor gratiæ Apoſtolicæ poteſt citare extra Diœceſim, in qua ipſe

exiſtit referuntur verba cap. ſtatutum de reſcrip. in 6. per quę videtur negatiuè re ſoluendum req.5.d.13.n.1. ſed affirmatiuè reſoluitur n.2.
Executores quamuis non ſint meri executores, ſed habeant aliqualem cognitionem cauſę non coanguſtantur diſpoſitione c. ſtatutum de reſciptis in 6. quoad citationes quia non propriè citant ſed inſinuant req.5.d.13.n.9.
Executor ſi confert antequam examinet, ſi examen requiritur pro forma collatio eſt nulla requiſ 5. dub. 15. numer. 2. & 13.
Executor ſciens ſcientiam, & idoneitatem alicuius non poteſt procedere ante verificationem req.5.dub.16. num.1. declaratur vt habeat locum in beneficijs requirentibus examen pro forma numer. 2.
Exemplum vtile pro patronis laicis vt valeant pręſentare minorem ad Eccleſiam Parochialem iuriſpatronatus req.2. d.2. n.13.
Experientia ſuplet illiteraturam req.5.d.1. n.53.
Extrauagans execrabilis quando locum habeat req.1.dub.5.num.6.& 10.referuntur verba ipſius extrau.req.7.dub.22. numer. 2.
Execrabilitas quomodo probetur req.1. d. 5.n.11.

F

FActū à nobis aliena auctoritate noſtrū non dicitur ſed impertientis auctoritatem req.1.d.8.n.13.
Familiaritas non dicitur probata, ex quo fuerit probatum aliquod ſeruitium re.5. d.2.n.41.
Forma fulminandi proceſſum per executorem in materia penſionum r.5.d.12. n.6.
Forma compellendi beneficiarium in vim fulminati proceſſus in materia penſionū req.5.d.12.n.6.
Forma deputationis Vicarii cum congrua req.1.pag.174.
Forma procedendi ad priuationem beneficij req.1.d.3.n.21.
Forma edicti pro concurſu req.2 pag.212. & 213.
Forma literarū ſignificationis electi req.6.
Forma publicandi reſignationes re.7. d.37. nu.26.& ſeq.
Forma conſtitut. de public. reſignat. pinguius adimpletur affigendo copiam bullarum cum appenſione originalis per aliquod ſpatium temporis req.7. d.37.nu. 30.
Formā eſt indiuidua req.2.d.8. n.3. & ommiſſio in qualibet parte vitiat re.7. d.16. n 6.
Forma præciſa quæ ſit & non ad effectum req.2.d.10.n.4.
Forma non poteſt per ęquipollens adimpleri req.5.d.1.n 43.& req.7.d.16. n.6.
Forma collationis de parochiali conferenda per concurſum req.7.
Forma concil.in materia concurſus eſt ad vnguem ſeruanda req.17. d 3.n.2.& d 4.
Forma Concilii Trid.circa concurſum ſeruanda eſt vbi Concilium eſt acceptatum req.17.d 2.n 4.refer.declarat. Sac. Congreg.
Forma Inducta à lege ſi pręciſe adimpleri non poteſt remittitur req.17 d.4.n.3. ſed declara vti n.4.
Fundamentum vbi non eſt ſuper ædificari non poteſt req.1.d.12.n.6.
Fundationis diſpoſitio eſt ſeruanda refertur decl.Sac.Congreg.req.2.d.12. nu.24. & 25.

G

GIboſus & regiber eſt irregularis req. 7.d.10.n.5.
Gloſa non eſt opus vbi lex eſt clara req.12. d.5.n.4.
Graduatus ſine competenti ſcientia poteſt obtinere dignitatem, quę requirit gradū req.5.d.2.n.53.
Gradus ſufficit in Epiſcopo ſi ipſo iure promotio ad dictum gradum irrita nō fuit, quamuis per iudicis ſententiam potuerit reſcindi.req.5 d 2.n.54.
Gratia ſemel extincta non reuiuiſcit niſi ex nouo iure req.7.d.31.n.17.
Gratia facta illi, qui approbationē ordinarii pręſentauit cum atteſtatione quod cōcurſus ſit legitimè factus cum non ſit, an ſit ſubreptitia req.13. d.2.
Gratia non eſt ſubreptitia ſi præſentetur teſtimoniū approbationis Ordinarii ad aliquā parochialē q̄ approbatio non fuerat rectè facta, & nihilominus ex huiuſmōdi teſtimonio facta fuit prouiſio in forma gratioſa de alia parochiali vt eſt cōmunis ſtilus req 13 d 3 n.2.
Gratificatiò fieri pōt de idoneo tātū pręter
miſſo

miſſo magis idoneo re.5.d.1.n.15. aliter n.24.ſed concordantur iura n.25. & ſeq.
Guturoſus gutture tumido aut pendulo eſt corpore vitiatus req.7.d.10.n.6. & remittitur ad Papam.

I

IDoneus vnuſquiſque prouiſus pręſumitur req.10.d.4.n.5.
Ignorantia allegata de contentis in bullis an excuſet à pœna decreti de dimittēdo req.1.d 6.n.2.
Ignorantia vacationis in patrono præſumitur quando rector reſignans, vel priuat⁹ perſeuerauit in poſſeſſione beneficij poſt reſignationem,vel priuationem req.1. d. 22.n.10.& req.7.d.3.n 3.
Ignorantia vt excuſet debet eſſe veriſimilis & probabilis ac ſine fumo ſcientiæ , req. 7.d 2.n.17. refertur deciſ.rot.
Ignorātia probabilis in materia vacationis beneficij arguiť iuxta qualitatē beneficij & diuturnitatem vacationis req.7.d.3.n. 2.
Impeditus dimittere debet probare impedimentum req.1.d 6.n 4.& 5.
Impedito reſtituitur tempus,quod abſtulit impedimentum req.1 d 6.n.8.
Impeditus per impotentiam iuris,vel facti etiam ſua culpa contingentem excuſatur req.7.d 2.n.13.
Impediti corpore qui dicantur req.7. dub. 9.
Impedimenta corporis vbi verificantur debent in acta referri r.7.d.9 n 2.
Impetrans ob nōn publicationem debet pſtare omnia ad quæ tenebatur is, qui cecidit a iure req.7.d 37.n.17.& debet probare plenè negatiuam n 52.
Impetrans à Papa deuolutum beneficium ob negligentiam Ordinarii , ſi vacet per reſignationem non habet niſi tres mēſes ad publicandum req.1.d.20.n.5.
In continenti quando aliquid fieri dicatur, non eſt certa regula req.1.d.5.n 7.
Indultum Ordinarium S.R.E.Cardin.circa concurſum an cadat ſub diſpoſitione cōc ſeſſ 24. c. 18.{de refor.re.7.d.40. num. 4. vide in Indice de prælud. verb. Indultum.
Infirmitas in materia coadiutoriæ debet verificari vt ſit talis,quæ præſtet impedimē tum perpetuum licet cum aliquo interualo quietis req.7.d 8.n.5.
Inimicitia quæ dicatur capitalis relinquitur arbitrio iudicis req.7. d.35. nu. 2. quibus coniecturis arguatur ibidem.
Initium inſpicitur vbi agitur de cōſequendo beneficium Eccleſiaſticum req 7.d 48 n.3.
Iniuriæ propulſatio quando dicatur facta in continenti req.1.d.11.n.5.
Inſtallatio an ſit neceſſaria in electo confirmato req.1.d.25.n 15.
Inſtitutio quando poſſit fieri poſt motam litem req.1.d.21.n.56.
Inſtitutio facta præſentato de cuius ſciētia non autem de moribus retulerunt examinatores eſt nulla req. 4.d.1.n.2. refertur deciſ.rot.
Inſtitutio eſt ſententia , ſiue decretum per quod perficitur ius acquiſitum per præſē tationem req 7.d.18 n.7.
Inſtituere ſi renuat ordinarius poteſt cōpelli per ſuperiorem req.7 d.18 n.7.
Inſtitutor ad quem deuoluitur beneficium patronatum habet ſex menſes ad conferē dum req 7.d.23.n 3.
Inſtitutionem ad faciendum nullum præfixum eſt tempus req.7.d.23.nu.3 .& req.9 d.1.n.1.
Inſtitutor vbi non inſtituit intra terminum ſibi à ſuperiore præfixum idem ſuperior poteſt illum compellere per actualem compulſionem req.9.d.1.n.4.
Inſtituendi lapſo præfixo termino ſuperior ipſe inſtituit req 9.d.1 n.5.
Inſtitutio de parochiali non eſt differenda vltra duos menſes req 9.d 1.num.19. opinio auctoris cum diſtinc. numer. 20. & 21.
Inſtitutio facta ad præſentationem factam poſt tempus non valet req.9. d.1 . nu.22. & 23.ſed valida eſt vt nu 26.
Inſtitutio eſt acceſſoria ad pręſentationem req.9.d.1.n.23.
Inſtitutio inualida præſentationem aliàs validè factam non annullat req.9.d.1.n. 24.& n 32.
Interpretatio facienda eſt prò Epō vt electio per eū facta ſuſtineatur r 5 d.2.n.22
Interprætatio facienda eſt vt minus recedamus à iure communi req.5.dub. 2.nu.23

Interpretatione non eſt opus vbi tex.eſt clarus, & ſuperfluum eſt gloſas,& Doctores allegare vbi lex eſt clara req.12. dub. 5.nu 3. & 4.
Irregulares, & ſcandaloſi nequeunt inſeruire Eccleſię,vel beneficio,req.7.dub. 12
Iudicium cenſetur irrationabile, & doloſum vbi Epiſcopus eligit ſuum familiarem forenſem pretermiſſo Dioeceſano habente idoneitatem, & qualitates pro ut electus req.5.dub.2.n.14. & ſeq.& 30. traduntur quamplures deciſiones,ex quibus colligi poteſt quando iudicium ſit rationabile nu. 15. vſq; 19.
Iudicium Epiſcopi debet eſſe rationabile nu.15.30.& ſeq.
Iuramentum examinatorum debet prſtari ad ſacroſancta Dei Euangelia req.14. d. 2. reliq. vide examinatores debent iurare.
Ius ad rem perfectum, & Ius in re ambulant pari paſſu req.5.dub.1.nu. 46.
Ius antiquum remanet cum nouo niſi corrigatur req.7 dub.22.nu.18.
Ius in concurſu datur perfectum |ad item req.5.d.1.n.45.
Iuſpatronatus ammittitur per nō vſum req. 1.dub.21.nu. 2.
Iuſpatronatus menſuratur ex perſona pręſentantis req.8 dub.6. num.7.
Iurepatronatus euicto patronus euincens pręſentat iam prouiſum vt ſibi acquirat quaſi poſſeſſionem in futurum req.1.d. 21.num.6.
Iuſpatr. laicorum non cadit ſub concurſu. req.2.dub.1.nu.2.
Iuſpatr. Eccleſiaſticorum cadit ſub concurſu req.2.d.1.n.4.
Iuſpatr. mixtum cadit ſub concurſu req. 1. dub.1.nu.4.
Iuſpatr. laicorum non cadit ſub reſeruationib.req.1.dub.20.n 6. nec aſſumit obligationem concurſus ſi forte fiat deuolutio nu.7. & ſeq.
Iuſpatr. deriuans à patrimonio laici qualiter fiat Eccleſiaſticum req. 8. dub.1. refert.deciſ.Rot. per quam deciditur quod ſi transferatur in religioſos fit Eccleſiaſticum nu.3.
Iuſpatr. illius,qui efficitur religioſus fit Eccleſiaſticum req.8.d.2.intellige illius vita durante nu. 2.
Iuſpatronatus laicorum religioſè viuentiū fit Eccleſiaſticum req.8.dub. 3.
Iuſpatronatus competens operarijs Eccleſię ab Epiſcopo non deputatis eſt laicale ſecus ſi deputentur ab Epiſcopo req. 8. d. 4.num. 3.
Iuſpatronatus confraternitatum laicorum eſt laicale req. 8. dub. 5. refertur deciſ. Rot.
Iuſpatr. in quo Eccleſiaſtici pręſentāt quē laici nominant an ſit Eccleſiaſticum reſol.cum diſt.req.8.d 6. num. 8.
Iuſpatronatus eſt laicale vbi Eccleſiaſticus præſentare debet illum,quem ſolum nominat laicus, ſecus ſi pręſentare debet vnum ex pluribus nominatis à laico req. 8.dub.6.num. 8.
Iuſpatr. eſt laicale vbi Eccleſiaſticus non poteſt pręſentare niſi de conſenſu laici ſecus ſi non poſſit niſi de conſilio req. 8. dub. 7.
Iuſpatr. in quo pręſentatio fit per turnum variatur req. 8. dub.8.
Ius ſemel extinctum amplius non reuiuiſcit licet poſtea ceſſet cauſa extinguens req. 5. dub. 10. num. 2. & req. 7.dub.31. num. 16.

L

Legem non ſeruat, imo committit in illam,qui legis verba amplexus contra illius nititur voluntatem req. 5. dub. 1. num.44.
Lex noua generaliter corrigens non porrigitur ad caſus à lege veteri ſpecialiter deffinitos req.7.d 22.nu.19.
Lex quę per aliam diſtinguitur intelligenda eſt iuxta diſtinguentem req.17.dub.2. num. 7.
Lex non ſtringit vbi de facto ſeruari non poteſt req.17.dub.4. num. 2.
Lex pręcedens determinatur per ſequentem req.12.dub.5.num. 9.
Libertas Eccleſię poteſt pręſcribi req. 1. d. 21 num.4.
Litis fine non expectato quando poſſit Epiſcopus conferre beneficium prętenſum eſſe de iurepatronatus req.1.d.21. nu.5.
Lis |ſuper iurepatronatus poteſt moueri Eccleſia iam vacante, vel nondum vacante req.1.dub 21.num.14.
Lis mota Eccleſia iam vacante terminari debet ſi ſit inter clericos intra ſex menſes

ſi verò ſit inter laicos finienda eſt intra quatuor menſes req.1.d.21. nu.15.

Lis mota Eccleſia nondum vacante non priuat quaſi poſſidentem ſuo iure præſentandi, quapropter poterit præſentare. re. 1.d.21. nu.17. ſed declara vt num.19. & 20.

Litis finis quãdo ſit expectandus, ad præſentandum.req.1.d.21.nu.17. ſed declara vt 21.

Lis poteſt moueri inter patronos & Epiſcopum, & in hoc caſu an poſſit Epiſcopus in totum ordinare Eccleſiam. req.1. d.21.n.22. & ſeq.

Lis poteſt oriri inter Epiſcopum, & patronos quinque modis. req.1. dub.21.an 26. vſque 31.

Lis mota intra duos menſes dicitur mota in continenti.req.1.dub. 11.n.4.

Lis intercedere poteſt inter Patronos quando diuiſerunt vota plures præſentando, & litigatur ſuper meritis pręſentatorum. req.1.d.21.nu.35. & quando currat tempus, & quando Epiſcopus prouideat de œconomo exponit auctor dicto. req.1. d.10.à num.36. vſque ad num.41.

Lis quando mouetur inter compatronos non ex vi Iuriſpatronatus nec iuriſpræſentandi, ſed ſuper forma præſentationis, vel ex alijs oppoſitionibus extrinſecis, in iſto caſu non currit tempus, ſed expectatur litis euentus. req. 1. d.10. nu. 46.

Lis oritur inter ſolos præſentatos, vel etiam inter eos vna cum ipſis præſentantibus; ſuper ipſus præſentationibus, non ex vi formæ, idoneitatis, vel meritorum, ſed ex ui iuriſpatronatus, & præſentandi vel eſt inter prætendentes ſe eſſe patronos & tamen dubitatur an verè ſint patroni, & in hoc caſu expectatur per ſemeſtre, vel quadrimeſtre & ſi lis non finiatur intra dictum tempus, Epiſcopus confert cui meli⁹ ſecũdũ Deũ ſibi videtur, reſeruato iure euincenti.req.1. d.10. n.47. & 48.

Lis oritur quando aliqui dicunt ſe eſſe hæredes fundatorum, vel in quaſi poſſeſſione exiſtentium pro tali quota, ex quo iuſpatronatus ſucceditur per ſtirpas, & non per capita, & talem hęredem eſſe priuatum iurepatronatus, vel illud repudiaſſe: Lis finiri debet intra quadrimeſtre, vel ſemeſtre poſtquam Eccleſia vacauit, alias Epiſcopus ipſe ordinat Eccleſiam.req.1.d.10.n.52. & 53.

Lis oritur quando dubitatur de patronitate quia non eſt aliquis in poſſeſſione præſentandi, nec Epiſcopus eſt in quaſi poſſeſſione conferendi & litigatur ſuper proprietate, quo caſu Epiſcopus conferet ſaluo iure euincenti, quando lis non decidatur intra 4. vel ſex menſes. req.1. d.21. nu. 54.

Lis oritur quando vnus eſt in quaſi poſſeſſione & alius non; & in hoc caſu inſtituitur præſentatus à quaſi poſſidente ante litis conteſtationem.req.1.d.21.nu.55.

Literæ nullæ vel ſubreptitiæ ſi publicentur releuant ab alia publicatione. req.7. d.37.n.38.

Literarum executio eſt petenda copulatiuè cum præſentatione.requ.7.d.37.num. 45.

Literatis pingui⁹ prouidetur in materia beneficiorum, quam ignaris req.5.d.2. n.2.

Literis aſſertiuis Ordinarij an ſit ſtandum contra diffamatum.requiſ.5.dub.2.num. 34.

Literæ teſtimoniales Epiſcoporum tollunt maculam; quæ poteſt oriri ex diffamatione.req.5.d.2.n.40.

Literæ executoriæ illud important, vt in defectum, vel negligentiam primi ſecund⁹ exequatur nec dici poſſunt delegatoriæ. req.5.d.9.n.10.

Literæ dantur in forma gratioſa vbi quis præſentat teſtimonium ſe iam obtinuiſſe aliud ſimile beneficium nec afficit quod primò approbatio non fuerit rectè facta req.13.d.3.n.2. & 3. locum habet etiã in Parochialibus reſignatis in fauorem vel alias quouis modo obtentis.

M

Malus vt quis non ſit ſufficit in materia electionis.req.5.d.1. n.7.

Illuſtriſſ. Matthæus Contarellus Card. ſuſtulit in ſupplicationib. reſignat. illa verba in fauorem.req.1.d.13.n.5.

Matrimonium valide contractum ſed non conſumatum impedit matrim. vſque ad 4.gradum.req.7.d 29. n.9.

Matrimonij impedimenta.req 7.dub.25.& ſeq.

Ma-

Matrimonium non impeditur ex affinitate 2. & 3. generis req.7. dub. 27. nu.2. & 5. exemplificatur.
Matrimonium impeditur inter adoptantẽ & adoptatum filioſq; adoptantis, & ipſum adoptatum req.7.dub.27.num.10.& quot modis fiat adoptatio ibid.
Matrimonium impuberum quando tranſeat in ſponſalia req. 7. d.29.num.2. non impedit prouiſionem beneficij reſignati req.7.d.29. nu. 3.
Matrimonium non conſumatum non impedit reſignati beneficij prouiſionem req. 7 dub.29.nu.6.& ſeq.
Melior non cenſetur quis ex eo quod ſit electus in Epiſcopum req. 5.dub.1. nu.10.
Menſis quot diebus conſtet req.7.dub.2.n.8 computatur ſecundum calendarium.
Mẽtio ordinum quando ſit neceſſaria req. 2.dub 2.nu.3.4. 6. & 8.
Moleſtiæ etiam extra iudiciales excuſant non dimittentem à pœna requi. 1.dub.6. num. 10.
Moleſtiæ quæ veniunt facto principis ſunt conſiderabiles req.1.dub. 6. nu.7.
Mortuum naſci vel numquam eſſe procreatum vel natum paria ſunt req.10. dub. 8. num.5.
Mutatio vitæ præſumitur intra triennium req.5.dub.2.nu. 40.

N

Negligens non eſt in eligendo qui rationem electionis ignorat req.1.dub. 22.num. 6.
Negligentia eſt nouerca eruditionis req. 1. dub.22.nu. 9.
Nemo dat quod non habet req.7.d 22. n.8.
Neceſſarium in materia collationum eſt quod ſumit initium aliundè, quam à facultate ordinaria req.5.d.22.n.3.& ſeq.
Noua cauſa admittendæ reſignationis non eſt ſuperflua tametſi c. de multa, & extrau.execrabilis faciant vacare incompatibilia, quia intelligenda eſt ad reſignandum beneficia incompatibilia per ſe, ſiue per diſpenſationem req.7.d.22.num.9.& ſeq.
Notario aſſerenti ſe ad inſtantiam reſignatarij feciſſe publicationem non creditur req.7.dub.37.nu. 35.
Notario non actuario atteſtanti de geſtis coram ſe de præterito, & maximè ſine teſtibus non creditur req. 7.d.37.nu. 36.
Negatiua non publicationis non probatur ex collatione facta reſignatario poſt tẽpus ad publicandum req.7.dub. 37.n.56.
Nominatio nullum ius tribuit in beneficio & poteſt fieri etiam de laico req. 2. dub. 1.num.9.& p.7.d.20. nu. 107.
Nominatio non eſt in conſideratione ſed ſolus actus præſentationis attenditur req. 8.dub.6.nu.3.
Notitia vacationis etiam præſumpta conuincit req.7. dub. 4.

O

Obnoxij crimini qui dicãtur req.7. dub. 11.nonnulla crimina huc referuntur.
Oeconomus eſt conſtituendus in Eccleſia in qua Epiſcopus habet cõtrouerſiam cũ patronis ſuper iure conferendi, & non conſtat clarè de libertate Eccleſiæ req.1. dub.21.nu.2 & ſeq.
Oeconomus conſtituitur vbi quæſtio eſt ſuper idoneitate præſentati re.1.d.21. n.25.
Oldradus appellatur pater legum req. 5.d. 13.nu 5.
Ommiſſio publicationis reſignationis inducit vacationem, & reſeruationem req. 7.dub.37. nu.1.& 3.
Oppoſitor qui ſolus ſe oppoſuit vel inter plures fuit approbatus acquirit ius conſiderabile req.5 dub.22.nu. 7.
Oppoſitore vno tantum comparente an fieri poſſit concurſus req.3.dub 8.
Oppoſitores debent vocari ad examen req. 3.dub.7.nu.3.& dub.10.nu. 2.& 3.
Oppoſitoribus omnibus non comparentibus an poſſit iniri examen cum comparẽtibus req.3.dub. 7.
Oppoſitor põt admitti ad concurſum etiã poſt terminũ edicti req.2.d.1.n.27. & re. 3 d.2.re tñ integra & r.5 d.22. n.9. refer. declar.ſac.Cong.nu.2.& dub.8 nu.6.
Oppoſitores nõ poſſunt examinari ante tẽpus præfixũ in edicto req.2.d.10.nu.4.
Oppoſitor põt admitti poſt lapſum terminum etiam reclamãte aduerſario re. 3.d. 2.n.3.& põt appellare ſi nõ admittitur n.6
Ordo contẽporaneè requiſitus debet exprimi in ſupplicatione r.2. d.2 n 6 niſi ſit inductꝰ à ſtatutis, & eis eſſet derogatũ n.8.

in Or-

Ordinarius non debet admittere vllam excuſationem ſeu allegationem ignorãtiæ ſed debet in continenti prouidere elapſo tẽpore req.7.d.2.
Ordinarius poteſt cõferre parochialem, q̃ vacauit in curia Apoſtolica ſede vac. re. 7.d 41.nu.5. item quæ vacarunt in curia viuente Papa, ſed quæ Papa non contulit num 8. declara vt num.12. & ſeq. ubi quod non poteſt conferre quando ex alio capite contraxerat reſeruationem, vel alias erat deuoluta ad ſanctam ſedem n.15.
Ordinarius debet prçferre illum de quo eſt melius informatus req.5 d 2 n.13.
Ordinarius poteſt conferre beneficium reſignatum ab eo qui matrimonium contraxit quamuis poſtea diſoluatur matrimonium contractum req 7 d 31.n.15.
Ordinarius non poteſt conferre ſuis,nec reſignanti ũ conſanguineis, aut affinibus, vel familiaribus beneficia in ſuis manib. reſignata req.7 d 36.n 2.
Ordinarius quid præſtare debeat vbi vacat parochialis req.1.d.1.n.5.
Ordinarius poteſt admittere allegationem ignorantiæ, vel impedimenti ſed lapſo tempore ad præſentandum poteſt prouidere req.1 d.22.n 9.
Ordinarius confert motu proprio req. 7. d. 18.n 8.
Ordinarius poteſt conferre beneficium vacans in curia ſi papa non contulit intra menſem req.7.d.46.num.3.ſed hodie uix dabitur caſus ſtante ſtilo curie per quem datantur literæ ſub die obitus. ibidem.
Ordinatus ſine patrimonio vel beneficio non incurrit aliquam ſuſpenſionem refertur decla. Sac.Congreg.req.7. d.21.

P

Papa cæcus ſuſtinetur req.7. dub.10.nu. 4.
Papa poteſt purgare moram in beneficijs vacantibus in curia req.7.d.47. n.6.
Papa prorogat tempus patronis ad præſentandum minorem ad parochialem, ſed non conſueuit diſpenſare ſuper ætate refertur exempl um notabile prius in cu ria non uiſum requiſ.2. dub. 2. numer. 13.
Papa conſueuit apponere decretum de dimittendo req.1.d.5.n.12.
Papa poteſt ad libitum diſponere de beneficio etiam priuando ſine cauſa req.1. d 6. n 7.
Papa non habet reſpectum ad mentem reſignantis, ſed ad ſupplicationem reſignatarij req 1.d.13 n.7.
Parochiales qui duas habet quarum altera ſit vnita ſimplici beneficio vel dignitati, alteram dimittere non tenetur p.13. d.1. n.4.
Parochiales ad Eccleſias non debent admitti niſi ad minus ſubdiaconi req.2. dub.2. num.2. conſtituti uero in minoribus aſſumuntur cum diſpenſatione tantum ibidem.
Parochialis iuriſpatronatus laicorum deuoluta ad Epiſcopum propter negligentiam patronorum non confertur per concurſum requiſ 1.dub.20.n.2.
Parochiales Eccleſiæ non comprehenduntur in priuilegiis conclauiſtarum req.7. d 41.n.11.
Pars maior eſt,quæ ſuperat medietatẽ req. 11.d.7.n 5.
Patrimonium redditaum 30.vel 40.ſcut.an dicatur ſufficiens vt poſſit Ordinarius admittere reſignationem beneficij huiuſmodi patrimonium habentis req.7. dub. 38. eſt arbitrarium iudici.
Patrimonium vel beneficium quod dicatur ſufficiens vt valeat fieri reſignatio relinquitur arbitrio ordinarij req. 7. d. 38. n.3.
Patroni quando poſſint prçſentare lite mota,vel pendente req.1 dub.21.num.14.& ſeq. vbi traduntur caſus in quibus poteſt oriri lis ſuper iurepatronatus.
Patroni an poſſint tuta cõſcientia præſentare dignum cum poſſent digniorem præſentare req.5.dub.1.n.2.& ſeq.
Patroni poſſunt pro conſeruatione eorum iuris præſentandi repræſentare eum, qui fuerit ob eorum diſcordiam ab Epiſcopo inſtitutus r.1.d.10.n.41.& in quocumque alio caſu vide num.42. & circa gratificationem quando iuſpatronatus eſt mixtum, vel quando præſentatio facta eſt ſucceſſiuè, non autem cumulatiuè dicto req. primo dub. 10 numer. 42.
Patronus vt poſſit præſentare adueniente

vaca-

vacatione ante finitam litem, quòmodo intelligatur requiſ. primo dub. 21. num. 20.
Patronus poteſt re integra nominare poſt lapſum termini ad concurſum req. 2. d. 1 n. 26.
Patronus poteſt præſentare de nouo in caſu vt hic req. 9. d. 1. n. 21.
Patronus poteſt nominare & præſẽtare ſimplicem clericum ad parochialem re 2. d. 2 affert exemplum.
Pœna non incurritur propter defectũ formæ vel ſolemnitatis ex actu nullo req. 7 d. 33. n. 1.
Pœna vbi imponitur ex nõ facto intra certum tempus, pœna non incurritur niſi ex toto tempus labatur req. 7. dub. 37. num. 50.
Pẽſionariis ſuccurritur de remedio ad compellendum beneficiatum ad ſolutionem penſionis quando executor eſt abſens re. 5. d. 12.
Et traditur formula formandi proceſſum in huiuſmod. cauſa numero ſexto.
Pluralitas aliquando reſoluitur in ſingularitatem req. 5. d. 19. n. 3.
Poſſideri an poſſit beneficium a duobus p. 3 d. 7. n. 18.
Poſſeſſio capitur etiam ex inualidis literis, & alia publicatione non eſt opus ſi poſtea impetretur perinde valere, r. 7. d. 37. 39. & 40.
Poſſeſſio ammittitur & acquiritur ex actu nullo req. 7. d. 37. n. 41.
Poſſeſſio non poteſt capi vigore prouiſionis in forma dignum, vel in forma commiſſaria ſine collatione req 7. d. 37. num. 42.
Poſſeſſio intra quantum tempus debeat apprehendi req. 1. d. 5. nu. 13.
Poteſtas ſuperioris in deuolutis regulatur ſecundum poteſtatem inferioris req. 9. d. 1. n. 33.
Poteſtas Synodi reſidet in maiori parte eiuſdem Synodi r. 11. d. 7. n. 2.
Præſentatio tribuit ius ad rem req. 5. d6. n. 3.
Præſentatio facta ante litem conteſtatam dicitur fructus iam collectus & efficit vt inſtitutio licite poſtmodum fieri poſſit ante huiuſmodi litis conteſtationem r. 1 d 21. n 60.
Præſentatio ad beneficia intra quantum tẽpus ſit facienda req. 1. d 22. n. 2.
Præſentatio illius preualet quæ maioribus innatur meritis req. 5. dub. 1. n. 11.
Præſentatio tribuit ius ad rem conſiderabile req. 2. dub. 1. num 10.
Pręſentatus non debet inſtitui niſi fuerit ab Epiſcopo examinatus req. 5. dub. 5. nu. 3.
Præſentatus appellans non eſt audiendus quin ſubijciatur examini req 5. d. 5. n. 4.
Præſentatus tenetur petere inſtitutionem req. 9. dub. 1. nu. 18. & 19.
Pręſentãdo patronus diſponit de beneficio ad quod præſentat req. 9. d. 1. n. 13.
Præſentari an poſſit ad parochialem conſtitutus in minoribus num 2. dub. 2. nu. 2. conſtituuntur tres caſus req. 2. dub. 2. num. 3.
Præſumptio eſt pro iudicio Epiſcopi in materia electionis in concurſu req. 5. dub. 2. nu. 11. & 31. traditur deciſ. Rot.
Præuentionis qui habet ius debet Epiſcopũ inſtare vt proponat edictum, vel ſaltem faciat declarationẽ ſe velle cõferre req. 7. dub. 39 nu. 2.
Principi aſſerenti ſe eſſe informatum de aliqua re creditur num. 13. dub. 2. numero 4.
Priuatio quando inducat, vel non reſeruationem requiſ. 1. dub. 5. numero 16. & 18.
Priuatio facta à Papa etiam ſine cauſa tenet, & enunciatio Papę facit fidem requiſ. 1. dub. 5. nu. 19.
Priuationis illatę à iure ſententia quomodo feratur requiſ. primo dub. 4. numero 2.
Priuationis à iure comminatę ſententia quomodo feratur, traduntur verba requiſ 1. dub. 4. nu. 6.
Priuatus an recuperet beneficium ſecuta abſolutione requiſ. primo dub. quarto nu. 8.
Priuilegium ammittitur per non vſum requiſ. 1. dub. 8. num. 26. & quomodo inducatur non vſus.
Priuilegio conclauiſtis eſt vt beneficia vacantia Apoſtolica ſede vac. eis conferantur req. 7. dub. 41. nu. 11.

Probatus vir dicitur non qui ſemel in vno actu probatus eſt, ſed qui ſæpiſſimè in pluribus diuerſiſque actibus perſpectus, & exploratus eſt talis req.5.dub.2. num. 21.
Proceſſus ſecundi executoris,cui non conſtat de negligentia prioris non valet re. 5.d.8.n.4.
Proceſſus executoris dati cũ clauſula quod ſi non omnes valet etiam nõ conſtito tũc de impedimento primi req.5. dub. 9. nu. 2.
Propoſitio ædicti vbi Conc.Prouinc. nihil ſtatuit eſt arbitraria Epiſcopo req.2. d.3. n.7.
Proponere edictum an ſit de forma req.2. d.3.inferior Epiſcopo an poſſit illud proponere d 4.Vicarius Epi qui velit examẽ ſubire an poſſit d.5. intra quale tempus ſit proponendum d 6 an ſit legẽdum vel publicandum d. 7. an poſſit apponi cum maiori termino XX.dierum du.8.quanto tempore debeat ſtare affixum du.9. an ſit apponenda dies illius propoſit ionis d 10
Propria ſignificatio vocabuli eſt quę principaliter inuenta eſt ad ſigficandũ req. 7.d.27n.9.
Prorogatio ad præſentandum ſit per Papam quando præſentandus non eſt in ætate affertur breue.re.2 d.2.n.13.& eſt caſus notabilis.
Prorogatio datur patronis laicis ad præſentandum minorem ad parochialẽ req. 2.d.2.n.13.
Prorogatio datur ſine expreſſione nominis ſancti illius Eccleſię, in qua eſt beneficiũ req.2.d.2.n.15.
Prorogatio fit abſque mentione ætatis illius,qui eſt præſentandus,& cuius intuitu fit prorogatio patronis req.2. d.2. nu. 16.
Prorogatio fit abſque expreſſione valoris Eccl.,ad quam prętenditur præſentari r, 2.d.2.n.17.
Prorogatio ad preſentandum minorem ad Parochialem conceditur patronis nõ autem fit diſpenſatio ſuper ætate req.2.d 2. n.13.eſt exemplum vtiliſſimum.
Prouiſio Apoſtolica nõ conſumit turnum in pręſentationibus req. 8.dub. 8. nume. 3.
Prouiſio in forma dignum tribuit ius conſiderabile ad beneficium req.5.dub.7.n. 4.
Prouiſio facta ab executore de beneficio vacante ignorata vacatione tenet req.5.d.9. n.3.
Prouiſus a cuius prouiſione coopoſitor appellauit facit fructus donec electio, vel prouiſio fuerit reuocata per iudicẽ req. 5 d.18.n.1.& 2.
Prouiſus à Papa ſi velit recedere à ſecunda prouiſione,& retinere primum debet ſupplicare requiſ.1, dub.5. numer.13.& 14.
Prouiſus quando dicatur per ſe ſtare quominus poſſeſſionem adipiſcatur.req.1.d. 6.n.1.reſoluitur vt dicatur quando differtur per duos menſes.
Prouiſus ommiſſa forma Cõcilij in electione,vel prouiſione amittit omnes fructus refertur deciſ.rot. req.5. d.18. num.4. & ſeq.quamuis remoueri non poſſit de Eccleſia ſine auctoritate iudicis num.6., & conſtitutus cenſetur in mala fide nu. 7., & veniret damnandus in omnibus fructibus perceptis, etiam ante litem motam.
Publica honeſtas impedit matrimonium, ſed non prouiſionem beneficii reſignati r. 7.d.29.n.1.
Publicatio an probetur non facta ex confeſſione reſignatarij dicentis non fuiſſe factam reſol.negatiuè req.7.du.37.num. 55.
Publicatio non probatur nulla ex quo facta ſit extra tempus req. 7. dub.37. num. 57.conciliantur deciſ.n.58.
Publicatio reſignationis intra quantum tẽpus fieri debeat req.7. dub.37. num.5. & 20.
Publicatio reſignationis vbi debeat fieri re. 7.d.37.n.7 & 22.
Publicatio reſignationis coram quib. ſit facienda req.7.d.37.n.8.
Publicatio reſignat. fieri poteſt etiam die non feſtiuo req.7.d.37.n.9.
Publicatio reſignat.an ſit facienda alta voce req.7.d.37.n.10.& 24.
Publicatio reſignat. quomodo ſit facienda req.7.d.37.n.11.& 23.
Publicatio fieri debet vbi populus eſt frequens req.7.d.37.n.21.
Publicatio fieri debet etiam in permutatis

req.7.d.37.n.24.

Publicatio debet fieri cum expreſſione qualitatis beneficij nominis, & cognominis reſignantis vel cedentis req.7.du.37. nu. 25.

Publicatio reſignationis poteſt fieri vernaculo ſermone req.7.d.37.n.27.

Publicatio fieri debet cum exhibitione bullarum, illas ſcilicet præ manibus tenēdo req.7.d.37.n.28.

Publicatio facta non debito tempore præſumitur non fuiſſe facta alias debito tēpore req.7.d 37.n.33.

Publicationis Inſtrumentum non eſt affigēdum neceſſariò req.7.d.37.n.29.

Publicatio bullarum nullarum, vel ſubrep. releuat ab alia publicatione req.7.du.37. n 38.

Publicatio reſignationis ante collationem ſatisfacit req.7.d.37 n 43.

Publicanda non eſt prorogatio & reſtitutio obtenta ad publicandum req.7. d.37. n.51. refertur deciſ.rot.

Publicatio facta extra tempus ſi producatur ab impetrante an concludat non publicationem in tempore req.7.du.37.nu. 53.

Publicatio reſignat. poteſt fieri tam à reſignante, quam à reſignatario req.7.du.37. n.54.& 55.

Q

Quaſi poſſeſſio præſentandi nō ammittitur ob plures collationes factas iure deuoluto req.1.d.21.n.8.

Quaſi poſſeſſio conferendi acquiritur concurrentibus tribus, quę hic recenſentur r. 1.d.21.à n.10.vſque 12.

Qualitas doctoratus eſt conſideratione digna req.5 d.2.n.7 non tamen in materia concurſus facit aliquem digniorem pro obtinenda parochiali n.8.

Quartana, vel leuis febricula aut vulnuſculum non habetur in conſideratione in materia coadiutoriæ requiſ 7. dub.8. num. 6.

Quod potui nolui, quod volui adimplere nequiui requiſ. 12. dub.5.n.14.

R

Ratio legis vbi non intrat intrare non debet illius diſpoſitio req. 7. dub. 22. nu.15.& 16.

Religionem ingredictis beneficium an poſſit ordinarius conferre req.7.d. 31.

Regularis egredi valens auditur intra quinquennium, & quomodo ſit audiendus req.7.d 31.n.5.& ſeq.

Regreſſu qui vtitur an ſit examinandus req. 3.dub.6.n.3.reſpondetur cum diſtinctione, & refertur declaratio ſac. Congreg.

Reg. 1. Cancell. an comprehendat beneficia iuriſpatr.req.10.d.2.nu.9.

Regula Cancell. de public. reſignat. quando locum habeat req 7.d.37.nu. 2. & 13. in quibus inter ſe diſcrepent à nu.5. vſq; 11.conciliantur nu. 18.

Reg. de public. reſignat. hodie ceſſat req.7. dub. 37.n. 19.

Reg. de ann.& triannali poſſeſſ. non ſuffragatur ei, qui non publicauit reſigna. req. 7.d.37.n.15.

Reg. 2. Cancell. de dimittendo incompatibile an liget prouiſos ordinarios req. 7. dub 22.nu. 4 13. & 14. & nu.20. non derogat conſtit. Pij V. de admittendis reſignat. per ordinarios n.17.

Reg. Cancell. ligant vniuerſaliter etiam extra curiam, intellige reſeruando ſecundum intētionem reſeruātis, ſecus vbi nō intrat reſeruatio req. 7. dub. 22.num. 2. & ſeq.

Reg. Cancell. ceſſant Apoſt.ſed. vac. req.7. d.40. nu.2.

Reg. Cancell. non extinguūtur vac.Apoſt. ſede niſi quoad ea, in quibus diſponunt vltra ius commune req.7. dub.40.numero 5.

Regula vtile vitiatur quando inutile cauſatur ex exceſſu iuriſdictionis req. 13.d. 1.n.7.

Reſeruata an ſint beneficia vacantia Apoſt. ſede vacante req.7.d.41.n. 10. referuntur verba conſtitut. Pauli V. de conclauiſtis nu.11.

Reſeruata an ſint beneficia vacantia per priuationem req.1.dub.5.nu. 1.

Reſeruationes in corpore iuris clauſæ non ceſſant vacante Apoſt.ſede r.7. d.41. n 3.

Reſi-

Reſidentia quatruplex eſt facultatiua, cauſatiua, temporanea, & neceſſaria, & qua ratione dignoſcatur req.1.dub.3.à num. 2. vſque 7.
Reſidere, qui teneantur req.1.dub.3.num.2. qui excuſentur à reſidentia num.8. recenſentur caſus, in quibus excuſantur à nu. 10. vſque 20.
Reſignatio facta extra curiam eſt admittenda vel reijcienda intra menſem, & ſecũdum Pariſ. Garziam, & Kochier conferendum eſt beneficium intra eundem mẽſem req.7.dub.1.nu.1.
Sed reſoluitur in contrarium per auctorem nu. 2. & ſeq. vbi reſpondet Pariſio, & referuntur verba conſtit. Greg. XIII. de public.nu.4.& vſum conſuluit auctor Romæ cum curialibus.
Reſignatio beneficij non poteſt fieri in manibus ordinarij ſine cauſa req.7.dub.5.& quæ ſint cauſæ nu. 4. & ſeq.
Reſignatio æquiparatur morti req.1.dub.2. num.71.
Reſignatio in fauorem quæ dicatur req.1. dub.13 nu.5. & 8. dicitur conditionalis ibidem non poteſt fieri coram ordinario req.7.dub.36 num.3.
Reſignatio nulla,& inualida debet publicari req.7 dub.37. num.46. & an ſemper num.47.& ſeq.
Reſignationes beneficiorum non poſſunt admitti per ordinarios, niſi reſignantes qui ſunt in ſacris habeant vnde commode viuere aliundè req.7.dub. 36. nu.2.
Reſignationes ſunt publicandę tam ex diſpoſitione reg. Cancell. quam conſtit. Gregor.XIII.req.7 dub.37.num.4.
Reſignationes publicãdi forma req. 7. dub. 37.num. 26.
Reſignationem Nouitij Epiſcopus quando poſſit admittere req.7.dub 31.num. 10.
Reſignationem propter matrimonium factam admittit,& confert ordinarius req. 7.dub.31.nu.15.
Reſignans In fauorem percipit fructus beneficij reſignati vſquequo ſibi fuerint intimatę literæ per reſignatarium req. 1. d. 2.n.73. & 74.
Reſignans poteſt obire exercitium curæ animarum donec reſignatarius fuerit plenariè prouiſus req.1.dub.2.nu.77.
Reſignans habet titulum coloratum ante effectualem acquiſitionem reſignatarij req.1.dub 2.nu. 75.
Reſignans tenetur facere mentionem ſe fuiſſe promotum ad titulum beneficij reſignati req. 5.dub.1. nu. 43.
Reſignare non poteſt, qui non habet vnum ſufficiens beneficium ad congruam ſuſtẽtationem req.7.dub.13.
Reſignans etiam in manibus Papę ſi moriatur extra curiam in menſe ordinario intra 20. dies ordinarius poteſt conferre illud beneficium nec dicitur affectũ quia ex vi reg.de 20.vacat per obitum, & non per reſignationem req.7 dub.22. nu.22.
Reſignare non poteſt in fauorem prouiſus à Papa de 2. incompatibili req. 17. dub. 3.nu. 8.
Reſignatarius non conuincitur non feciſſe publicationem debito tempore vbi non conſtat factam fuiſſe de eius ordine extra tempus req.7.dub.37. nu.34.
Reſignatarius debet pręſentare in tempore literas, & petere etiam earum executionem, nec citatio ad videndum procedi ad executionem ſuplet petitionem req.7. dub.37.nu. 44.
Rixæ,& tumultus ac etiam alia peiora non faciunt ceſſare concurſum req.2.d.3.n.7. refert.declarat. Sac. Congreg.

S

SAcerdos prouiſus in forma dignum nõ eſt examinandus req.10 dub. 4.
Sacerdotalis capellanía quomodo dignoſcatur p.7 dub.20.n.35. & ſeq. vſq; 40.
Scientia quæ requiratur in quolibet prouidendo de beneficijs req.10. d. 5.
Scientia canonicis Cathedralis rutiles facere debet quia dati ſunt Epiſcopis in conſultores req.10.dub.5.n.3.
Scientia in canonicis Cathedr. requiritur pluſquam mediocris req 10. dub.5. nu.3.
Scientia in Scolaſtrijs,& pęnitentiarijs quę requiratur num.3.
Scientia in Dignitatibus,& Canonicatibus quibus animarũ cura non incũbit ſufficit vt ſit maior quã requiratur in ſimplici beneficio vt videlicet ſciat pręſtare ea, quę ſpectant ad illorũ officium r.10.d.5. n 4.
Scientia in Parocho debet eſſe vt ſciat diſcernere peccata à peccatis req.10.d. 5.n.5
Scientia in prelato ſufficit vt ſit ſufficiens req.5.dub.1. nu. 26.

Scien-

Scientiæ ratio habetur in collatione beneficiorum.req.5.d.2. n.2.
Sciẽtia in ſimplici beneficio ſufficit vt ſciat prouiſus recitare horas canonicas & legere ac ſcribere.requiſ.10. dub.5. numer. 6.
Scientia in clericando eſt vt ſciat legere & ſcribere ac rudimenra fidei ibid.
Scientia in minoribus ordinibus eſt vt intelligant linguam latinam. req.10.d.6.n. 6.
Semel liberum ſemper remanet liberũ nulla ſuperueniente cauſa de nouo & perpetuo retinet ſuas liberas qualitates.req. 1.d.22.n.14.
Semel reſeruatum vel affectum ſemper remanet tale donec fuerit plenariè prouiſum.req.7.d.41.n.17.
Senes,qui dicantur remittitur arbitrio iudicis.req.7.d.6. n 2.
Senex ſecundum Abb.dicitur qui eſt ætatis 70.ann.requ 7. d.6. num.4. & ſecundum aliam opinionem eſt à 50. vſque 70. nu. 5.
Sententia plurimorum valet quia euidens eſt ratione iuuari. req.11.d.7. nu.4.
Sententia iudicis appellationis in materia relationis examinatorum fundatur ſuper ipſa relatione, & ſic datur appellatio, nedum à ſententia,ſed etiam à relatione refertur declaratio ſac. congreg.r. 5.d 4. n.5.
Sententia in materia expenſarum quomodo concipiatur.req.5.d.18.nu.10.
Significatio vocabuli quę dicatur propria, & quæ impropria.requiſ.7. dub.26.num. 9.
Significatio electionis quando poſſit differri vltra qnadrimeſtre. pr.3. dub. 1. num. 17.
Significanda eſt electio intra 4. menſes re. 6.d.1.nu.2.& eius ommiſſio vitiat concurſum n 3. etiãſi expedita fuerit & trãſmiſſa in tempore qnando non peruenit cum effectu ad collatorem.nu.3.refertur exemplum, nec eſt ſignificanda cum examinatoribus ſimul congregatis . d.2. num.3.refertur declaratio ſac. congreg.
Singularitas aliquando reſoluitur in pluralitatem.req.7.d.16. n.3. & 4.
Simoniacus redditur is,qui init pactum cũ beneficiatis de releuando eos indemnes ab omni damnò,& intereſſe ob receptionem de eo faciendam req.5.du.2. nu.51.
Simoniacus eſt qui dònat, aut metum incutit illis, qui volebant concurſum ſubire mediante pecunia data potenti, vel alij vt talem metum incutiat.req.5. d.2. n.52. & req.15.d.3.
Simoniacus eſt,qui dat pecuniam competitoribus vt deſiſtat,vel defectum non opponãt.req 15.d.3.& req.5.d.2.nu.52.
Soboles ſecunda non impeditur prouideri de beneficijs reſignatis.req 7.dub. 23.nu. 3.
Spurij alimentari debent,& eorum alimenta ſupputantur in ſufficientia beneficij. req.7. d.14 nu 9.
Succeſſio in beneficialibus à iure reprobatur.req.7.d 25 nu.5.
Sufficientia beneficij non elicitur ex pinguedine patrimonij.req 7.d. 15.
Sufficientia beneficj iudicatur iuxta qualitatem perſonæ req.7.d.14.n 3.
Suffragijs examinatorum Conc.Trid. plurimum defert req.5 dub,2.n.36.
Supplicatio reſignationum quomodo ſubſcribatur ſiue inſcribatur.req. 1. dub. 13. n 6.
Synodus eſt concludenda alioqui examinatores non eſſent Synodales.requ.16. d.1. refer.deciſ.rot.
Synodi 6. Mediol.referũtur verba circa electionem examinatorum.requ.11. dub.7. nu 5.
Synodus conuocatur per edictum generale.req.11.d.8. proponitur caſus pulcherrimus ad plura faciens in materia cõgregationum circa numerum congregandorum reſol.n.8.
Synodus ſi non congregetur ab habente facultatem dicitur conciliabulum. req. 11. d.8. n.5.
Synodus poteſt conuocari per Epiſcopum. r.11.d 8.n 6.
Synodus quando dicatur reuocata per receſſum eorum qui interuenerunt.r.11.d.8.n. 16. & 19.

T

Tempus ad præſentandum currit ſecundũ vnam opinionem à die ſcientiæ vacationis certæ & non interpretatiuæ. req 1 d. 22.numer 3. & ſeq. ſed ſecundum aliam opinionem currit à die vacationis nedũ igno-

ignorantibus, ſed etiam impeditis. nu.7. & req.7. d.2.n.2.
Tēpus currit ſolū à die ſcientiæ quando reſi nās vel priuat⁹ perſeuerat in poſſeſſione poſt reſignationem vel priuationem. re. 1.d.22.n.10 nec obſtat edictum Epiſcopi notorium, quia inobedientia rectoris nō fuit fortaſſe notoria & maxime cum aliquis titulus non fuit productus & ſic facta patent, non facta latent. requiſ.1.du. 22.numer.11.& 12.
Tempus ad nominandum ad concurſum non poteſt conſtitui longius viginti dierum.requ.2.dub.2.nu.5.refer.conſtit. Pij V.
Tempus ad præſentandum in iurepatr. laicorum eſt 4.menſium.req.2. dub.1. num. 6.
Tempus ad preſentandum in patronatu Eccleſiaſtico eſt ſex menſium.req.2.d.1.nu. 8.
Tempus præſcriptum in edicto concurſus eſt ad conuocandum eos, qui volunt concurrere.req.2.dub.10.n.3.
Tempus datum ad conferendum eſt in odium negligentis.req.5.d.9.n.9.
Tempus ad conferēdum ſi expirauit à die vacationis, ſed durat à die notitiæ quomodo computetur.req.7.d.2.reſoluitur. n.10.diſtinguitur.n.16.
Tempus non currit niſi à notitia vacationis.req.7.d.2.nu.4. & non currit impedito iuſto impedimento. n.5.
Tempus ad conferendum currit à die notitiæ vacationis vel ceſſantis impedimenti.req.7.d.2.nu.7. & demitur tempus ſuſpenſionis nu.11.
Tempus currit à die notitiæ vbi agitur de incommodo ignorantis vacationem.req. 7.d.2.nu.8.
Tempus ſuſpenſionis non computatur in ſemeſtri.req.7.d.2.nu.12. niſi eſſet in mora petendi abſolutionem.
Tempus 4.menſium in terminis ſignificationis electionis non currit niſi à die habitæ notitiæ vacationis.requ.7.dub.2.num. 15.
Tempus celebrandi Synodum currit à die vltimò celebratæ Synodi.req.12.d.6. nu. 2.
Tempus vbi præfixum non eſt à iure habenti aliquid facere poteſt ſuperior præfigere, & ſi non fecerit ipſe ſuplebit. requiſ.9. d.1. nu.3.
Tempus ad inſtituendum non debet præfigi à ſuperiore longius ſemeſtri. req.9.d. 1.n.6.vel ſecundum aliam opinionem nō debet tranſcendere bimeſtre.nu.7. vel ſecundum aliam à ſemeſtri infrà. nu.8.
Tempus an ſit aliquod limitatum ad petendum inſtitutionem.req.9.d.1. n.9.
Tempus nullum eſt præfixum patronis ad petendum inſtitui præſentatum ſed ſufficit præſentare idoneum intra temp⁹ quāuis ſuperior non admittat.req.9. d.1.nu. 10.
Tempus datum ad eligendum per c. quam ſit de elect.in 6. extenditur ad præſentatum.req.9.d.1.nu.16.ex Rot.de iurepatr. n.18.
Terminus ad publicandum reſignationes.r. 7.d.37.n 5.& 20.
Terminus ad publicādum quando incipiat currere.req 7.d.37.nu 6.
Terrulæ beneficiales & legata non cadunt ſub diſpoſitione cōc. de non conferendo vltra duo beneficia.req 7.du.19. refertur declar. ſac.congreg.nu.2.
Translatio de perſona in perſonam fit cum ſuis cauſis & conditionibus.req.9. d.1.n. 34.

V

Vacare quotupliciter poſſint beneficia.re.1. d.2.nu.1.
Vacare non cenſetur beneficium nouitij niſi ſecuta profeſſione.req.7.d.31. nu.10.& ſeq.
Vacare non dicuntur beneficia reſignata in fauorem. req.1. dub.2. num.78. refertur declaratio Sacræ Congregationis. num. 79.
Vacat beneficium ex matrimonio contracto req.7.d.32.
Vacare non dicitur Eccleſia ex cauſa permutationis.req.1.d.2.n 81.refertur declaratio ſac.cong.& conc. prou. Mediol.n. 82.
Vacatio inducitur in loco vbi fertur ſententia priuationis & non ubi reperitur ille qui priuatur.r.1.d.4.n.2.
Vacatio non inducitur ob non dimiſſionē ſi ſuperueniat impedimentum in termino

nō prorogato req.1.d.6.n.9.

Vacatio de iure & de facto quando contingat req.1.d.2.n.2.

Vacatio de iure tãtū contingit 54. modis qui recenſentur req.1.d.2.n.3. vſque 63.

Vacatio de facto tantum contingit ſex modis qui recenſentur req.1.d.2.n.63.

Vacat beneficium ſtatim capta poſſeſſione incompatibilis req.1.d.5.n.8.

Vacationem an inducat matrimoniū nullū ex defectu formæ req.7.d.33.

Vacationis in curia facienda eſt mentio re.7.d.47.n.8.

Valetudinarij, qui ſint relinquitur arbitrio Iudicis req.7.d.8 n.1.

Valor fructuum, coram quibus ſit probandus req.5.d.18.n.9.

Variatio eſt odioſa in Eccleſiaſticis re.1.d.24.n.23.

Variatio eſt odioſa in iis rebus quę dãt ius ad rē vel in re ſecus in aliis r.1.d.24.n.29

Verba in ſtatutis ſunt intelligenda propriè re.7.d.27.n.7.& d.29.n.4.

Verbum debeo an importet neceſſitatem r.1.d.1.n.2. affirmatiue n.8. coniunctum cū clauſula ſi opus fuerit ſapit conſilium n.9.& importat hic admonitionem reſpectu congruæ non reſpectu deputationis vicarij n.10.

Verba concilij etiam ſi cura incumbat Eccl. quando intelligantur req.1.d.7.n.1.

Via pręſētationis & impetrationis eſt extraordinaria & odioſa req.2.d.2.n.12.

Via electionis præcluditur in dignitatibus curatis ſecus in inferioribus r.2.d.2.n.12.

Vicariæ perpetuæ non comprehendūtur in priuilegiis cōclauiſtarū req.7.d.41. n.11.

Vicarius cum congrua pōt cōſtitui diurnꝰ vel hebdomadarius req.1.d.1.n.6.

Vic.cū congrua poteſt cōſtitui eiuſdem vel alterius Eccleſię r.1.d.1.n.7.

Vicarius cum cōgrua debet deputari de ſpeciali auctoritate Epiſcopi req.1.d.1.n.14

Vicarius cum congrua conſtitui debet vbi Eccl. vacat de iure, & de facto, vel de facto tantum req.1.d.2.n.70.

Vicarius cū congrua non conſtituitur in reſignatis in fauorem req.1.d.2.n.76. dicit reſignata in fauorem n.78.

Vic.non eſt conſtituendus in vacantibus de iure tantum r.1.d.2.n.84.

Vic.conſtituitur vbi prouiſus ab Ordinario adeptus eſt poſſeſſionem ſecus de prouiſo a Papa req.1.d.2.n.85.

Vicarius eſt conſtituendus in vacantibꝰ de facto, et ī caſu lōgè abſentię r.1.d.2.n.86

Vic.cum cōgrua an poſſit conſtitui per quē libet collatorem re.1.d 8 n.1. diſtinguit parochialis in quintuplici ſtatu req.1.d.8.à n.3. vſque 8.

Vic.cum congrua conſtituitur ab Epiſcopo vel Vic.capituli in Eccleſia ſubiecta collationi & iuriſd.Epiſcopi req.1.d.8.n.8.

Vic.cū cōgrua conſtituitur ab Epō in Eccl. ſubiecta iuriſdictioni ſed non collationi Epiſcopi req.1.d.8.n.10. refertur decretū Conc.Prou.Mediol.V.

Vic.deputatio ſpectat ad quem ſpectat concurſus req.1.dub.8.n.14.

Vic.deputatur ad Epiſcopo Diœceſano in Eccl. quę ſpectat ad alium Epūm ex collatione ratione priuilegij req.1.d.8.n.15

Vic.in Eccleſijs immediate ſubiectis S.Sedi conſtituitur ab Epiſcopo Diœceſano re.1.d.8.n.16.

Vic in Eccleſijs exemptis recognoſcentibꝰ ſuperiorem non habentem iuriſdictionē vel etiam habentem ſed carentem territorio atque iure congregandi Synodum conſtituitur ab Epiſcopo Diœceſano refertur decla. Sac.Congr.& deciſ.rot.r.1 d.8.n.17.& 18.

Vic.conſtituitur ab Epiſcopo in Eccl. ſubiecta illi, qui habet ius congregandi Synodum ſed illam non congregauit aut alias examinatores non elegit req.1.d.8.n.24.

Vicarius cum congrua conſtituitur vbi inferior habet ius congregãdi Synodum, et congregauit, ac examinatores deputauit req.1.d.8.n.28.

Vic cum congrua conſtituitur à ſolo diœceſano etiam in caſibus repentinis re.1.d.9

Vic. conſtituendus cum congrua non eſt neceſſario examinandus req.1.d.10.n.3. redditur ratio.

Vic.cum congrua deputandus eſt nec eſt expectandum vt eligatur dignior r.1.d.11 n.2. refert. declara.Sac.Congreg.& dub.24.n.22.

Vic.cum congrua an ſit conſtituendus in Eccleſia baptiſmali req.1.d.12.n.1.

Vic.cū congrua non conſtituitur in reſignatis in fauorem req.1.d.13 n.4.

Vic.cū congrua deputatur in reſignatis ſim

pliciter req.1.d.13.n.4.
Vic.cum congrua deputandus eſt in vacantibus dignitatibus curam animarum habentibus req.1.d.14.n.4.
Vic.cum cõgrua conſtituitur in curato beneficio reſeruato req.1.d.14.n.6.
Vic.cum congrua conſtituitur in canonicatu habente curam animarum req.1. d.15. n.2.refertur declaratio Sac.Congr.
Vic.cum cõgrua deputatur in beneficio ſimplici habente exercitium curę animarum req.1.d.15.n 3.
Vic.cum congrua an ſit conſtituendus in Eccleſijs vnitis req.1.d.17.n.3.
Vicaria eſt erigenda antequam in ea conſtituatur Vicarius perpetuus req.1.d.17.n.3
Vicaria perpetua an poſſit conferri per concurſum req.1.d.17.n.4.
Vicarius deputatus ſi eligatur tamquam dignior,& poſt electionem adminiſtrauerit tenetur facere mentionem huiuſmodi adminiſtrationis req.1.d.18.n.1.
Vic.eſt conſtituendus in qualibet parochiali etiam iuriſpatr.laicorum r.1.d.22.n.16
Vic.ſemel conſtitutus non poteſt remoueri ſine cauſa req.1.d.24.nu.2.referuntur declar.Sac.Congreg.à n.3.vſque 7.& n.18. & ſeq.& clarius n.20.& 23.
Vic.ſemel conſtitutus quod poſſit remoueri probatur re.1.d.24.à n.24. vſque ad fi. & reſpondetur obiectis.
Vicario conſtituto cum congrua nullum ius acquiritur ad ipſam Eccleſiam, & eo minus in illa re.1.d.24.n.29.
Vic.cum congrua an poſſit proſequi exercitium curæ animarum donec expediuerit literas ſuę prouiſionis, ſi forte ipſe fuit electus tamquam dignior req.1.d.25.n.1 diſtinguitur n.2.
Vicarius ſiue Oeconomus ratione officij poteſt proſequi adminiſtrationem, ſecus ſi ſit conſtitutus propter vacationem Eccleſiæ vigore Conc.Trid.req.1.d.25.n.4.
Vitiati corpore qui dicantur r.7.d.10.
Vnire poteſt Epiſcopus curam incumbentẽ toti capitulo, & illam transferre in aliquem dignitatem refertur declar.Sacrę Congregationis req 1.d.7.n.11.
Vocales in Synodo qui ſint req.11.d.6.
Vota paria non approbant niſi accedat uotum Epiſcopi req.5.n.2.idem ſi eſſent ſingularia n.3.
Vota ſi non excedant dimidiam vnà cum acceſſu Epiſcopi,non approbant req.4. d.5. n.6.& d.7.n.2.refertur declaratio Sacræ Congreg.n.3.
Vota examinatorũ quãdo dicãtur paria vel ſingularia vbi interſint examinatores impares req.4.d 6.referuntur declarat.Sac. Congreg.n.1.& 2.& ſeq.
Vota quod non ſint approbatoria neque reprobatoria dignoſcuntur quando vtraq; faba fuit iniecta in vrnam req.4.d.6.n.5.
Vtile per inutile nõ vitiatur req.9.d.1.n.26
Vxor poteſt ingredi religionem ante cõſumatione m matrimonij req.7.d.31.n.2.

FINIS

ERRATA
SIC CORRIGVNTVR.

Primus num. erit Paginę 2.colum.3. Marginalis.

ERRATA		CORRIGE.
P.	Vacationis ad	adde conferendum, & quatuor menſium Diœceſano ad.
18.2.11.	regitur	degit.
	ibidem c. Eccleſia	Eccleſias.
19.2.26.	ad curas	ad aures
21.1.6.	eſſecutionem	aſſecutionem.
22.1.3.	dixi	duxi
33.1.	ibid. de iuſt. &	& iure
2.	ibid. patriarchalium, & Eccl.	dele &
35.2.10.	51.poſtquam	c.Si poſtquam
36.1.11.	executionis adhibito	executoris.
12	ibidem poſſeſſor ſiue	dele ſiue.
13	ibidem format Oldr.	firmat Old.
15	ibidem datus Romæ	datas Romæ.
	ibid. faciente	facientes.
37	Sereniſs. D.	Sanctiſs. D.
	ſi tamen	ſi tamen, &c.
	ibid.firmo ſemper manẽte poſ ſunt	firmo ſemper manente præſenti præcepto
	ibid.quamocunq. requiſitionẽ	quamcunq; requiſitionem
38	percenſuras	per cenſuras
	ibidem te de dicta	dele te
39.1.20.	poſſunt Eccleſiæ D.	adde tametſi ex D. Old.
40.1.40.	quandoq;	quandocumq;
40.2.2.	diſput.2.c.5. ſolut. 5.	c.5.col.5.dub. 5.lib. 4.
41.1.5.	C.de ſar	C. de furt.
2.6.	c.51.diligenti	c.Si diligenti 12.de fo.compet.Lambert. d.art.16.verſ non obſtat modo.
44.1.6.	conſ. 53.	conſ. 23.
45.2.7.	earitas	charitas
46.2.13.	poſtea dic	poſtera die
48.2.	q.2.art.num. 2.	q.2.art.2.num. 2.
49.8.	dotet	donet
52.1.9.	§.1.coll.	collat.1.
2.14.	conſueuit	conſueuerunt

56.1.d.14.

ERRATA		CORRIGE.
55.1.d.14.	n.3.Aug.	Arigon.
56.1.1.	nepotem	neptem
2.4.	tamen proprietarius	tunc proprietarius
57.1.6.	de neptis poſſeſſ. ſacr.	de acquir.poſſeſſ. Soarez.
60.1.4.	factum eſt	falſum eſt
61.2.	delegato vt	dele vt
	ibid. vt veritatis	ad veritatis
63.2.17.	de cap. monac.	de cap. monac.in 6.
66.1.37.	de lam	de lara
75.1.108.	procliuia	foroliuien.
76.2.123.	habeat	abeat
77.2.136.	cettum	ceſſum.
78.1.142.	Capiſuuo	Capiſuco
79.2.158.	regula de dummodo ſint talia quę aliàs ordinarius ſi vacarēt per obitum conferre poſſet, & reſignatio prohibita non ſit, menſibus excipit beneficia vacantia per reſignationem tex. eſt cler.	Regula de menſibus excipit beneficia vacantia per reſignationem, dummodo ſint talia, quæ aliàs ordinarius, ſi vacarent per obitum conferre poſſet, & reſignatio prohibita non ſit.
83.1.179.	ad quem ex priuilegio	adde ſpectabat ex priuilegio &c.
88.1.	fiematur	firmatur
	ibid.exeptantis	exceptuatis
89.1.5.	Priſignet	Biſignet.
2.9.	& duntaxat	ea dumtáxat
218.1.12.	menſibus	menſes.

Alij errores relinquuntur pię correctioni beneuoli Lectoris cum nequiuerit Auctor huic rei iucumbere propter eius aduerſam valetudinem.

PRAXIS

Habendi concurſum ad vacantes Parochiales Eccleſias, non minus vtilis quam neceſſaria

PER

IO. ANT. MASSOBRIVM I. V. D. ALEXANDRINVM PRIMICERIVM ELVCVBRATA.

Diſpoſitio Sac. Conc. Trid. ſeſſ. 24. c. 18. de reform. circa examen præficiendorum Parochialibus Eccleſijs.

SAcroſanctum Trident. Conc. cupiens animarum ſaluti prouidere ſtatuit, vt cum Parochialis Eccleſia per obitum, vel reſignationem, etiam in curia vel extrà, ſeu alias quomodocunq; vacare contigerit, etiamſi cura Eccleſiæ, vel Epiſcopo incumbere dicatur, & per vnum, vel plures adminiſtretur; etiam in Eccleſiis patrimonialibus, ſeu receptiuis nuncupatis, in quibus conſueuit Epiſcopus vni, vel pluribus curam dare, quos omnes ad infraſcriptum examen teneri mandat etiam ſi ipſa Parochialis Eccleſia reſeruata, vel affecta fuerit generaliter, vel ſpecialiter etiam vigore indulti, ſeu priuilegij in fauorem S.R.E. Cardinalium, ſeu Abbatum, vel Capitulorum, debeat Epiſcopus ſtatim habita notitia vacationis ſi opus fuerit, idoneum in ea Vicariũ cum congrua eius arbitrio fructuum portionis aſſignatione conſtituere, qui interea onera ipſius Eccleſiæ ſuſtineat, donec ei de rectore prouideatur, & intra decem dies, vel aliud tempus ab Epiſcopo præſcribendum, Epiſcopus ipſe, & qui ius patronatus habent idoneos aliquos Clericos ad regendum Eccleſiam coram deputandis Examinatoribus nominent, ita tamen vt etiam alijs liberum ſit, qui aliquos ad id aptos nominauerint, eorum nomina deferre, vt poſſit poſtea de cuiuslibet ætate, moribus, & ſufficientia fieri diligens Inquiſitio, arbitrio autem relinquit Epiſcopi, vel Synodi Prouinc. vt ſi ma-

gis pro regionis more expedire videbitur per edictũ, etiam publicum vocet, qui velent examinari, & trãſacto conſtituto tempore omnes, qui deſcripti fuerint examinentur ab Epiſcopo, ſiue eo impedito ab eius Vicario Generali, atq; ab alijs Examinatoribus non paucioribus, quam tribus quorũ uotis, ſi paria aut ſingularia fuerint accedere poſſit Epiſcopus, vel Vicarius, quibus magis videbitur; ſtatuit inſuper vt ſingulis annis proponatur in Synodo Diœceſana ab Epiſcopo, vel eius Vicario ſex Examinatores ad minus, qui Synodo ſatisfaciant, & ab ea approbentur, qui ſint Magiſtri, ſeu Doctores, aut licẽtiati in Theologia, aut Iure Canonico, aut alij Clerici, ſeu Regulares etiã ex ordine Mendicantium, aut etiam Sæculares, qui ad id videbuntur magis idonei, ex quibus adueniente vacatione cuiuslibet Eccleſiæ Epiſcopus eliget tres, qui cum eo examen perficiant, indeque ſuccedente alia vacatione, aut eoſdẽ, aut alios tres, quos maluerit, ex prædictis illis ſex eligat; Iurabunt autem Examinatores ad Sancta Dei Euangelia, ſe, quacunque humana affectione poſtpoſita, fideliter munus executuros, nec quidquam prorſus occaſione huiuſmodi examinis nec ante, nec poſt eis accipere fas eſt, quin vitium Simoniæ, tam ipſi, quam alij dantes incurrent, à qua abſolui nequibunt, niſi dimiſſis beneficijs, quæ quocunque etiã antea obtinebant, & inhabiles etiam ad alia impoſterum reddantur. Per acto examine debebunt examinatores renunciare, quotquot ab eis idonei iudicati fuerint ætate, moribus, prudentia, & alijs rebus ad vacantem Eccleſiam gubernandam opportunis, ex quibus Epiſcopus eum eliget, quẽ cæteris magis idoneum iudicauerit, atque illi, & non alteri collatio Eccleſiæ fiet ab eo ad quem illam conferre ſpectabit.

Circa verò Eccleſias Iuriſpatronatus decreuit, quod ſi fuerit de Iurepatronatus Eccleſiaſtico, ac inſtitutio ad Epiſcopum, & non ad alium pertineat, tunc is quem patronus digniorem inter probatos ab examinatoribus iudicabit, omnino præſentare debeat Epiſcopo, vt ab eo inſtituatur: Si verò inſtitutio ab alio, quam ab Epiſcopo erit facienda tunc Epiſcopus ſolus ex dignis eliget digniorem, & patronus illum præſentabit ei ad quem inſtitutio ſpectabit: Verumtamen ſi fuerit de Iurepatronatus laicorum examinabitur, qui à patrono præſentatus fuerit, & non niſi idoneus repertus debebit admitti; Adeò autem vrget & ſtringit obſeruantia ſupra traditæ formæ, vt ſi conferatur Eccleſia vni ex prædictis nominatis, & probatis, iuxta ſupradictam regulam, nulla deuolutio, aut appellatio etiam ad Sanctam Sedem, ſiue eius Sedis Legatos, vel Nuntios, ſeu Epiſcopos, vel Metropolitanos Primates, vel Patriarchas interpoſita impedire, aut ſuſpendere executionem relationis examinatorum valet, quia eo caſu Vicarius, quem Eccleſiæ vacanti antea Epiſcopus arbitrio ſuo ad tempus deputauit, vel forſan poſtea deputabit, ab eius Eccleſiæ cuſtodia, & adminiſtratione non erit ammouendus, donec aut eidem, aut alteri, qui probatus, & electus fuerit vt ſupra ſit prouiſum. *Et procedit in hoc irritando omnes prouiſiones, ſeu inſtitutiones præter ſupraſcriptam formam factas, illasque ſubreptionis vitio omninò inficit, & notat.*

Vbi verò redditus adeò exigui ſunt, vt totius huiuſmodi examinis operam non ferãt: aut nemo ſit qui ſe examini ſubijciat, aut ob apertas factiones, ſeu diſſidia, quæ in aliquibus locis fortè reperiuntur facilè grauiores rixæ, ac tumultus poſſint

exci-

excitari; Poterit Ordinarius cum conſilio Deputatorum, ſi ita pro ſua conſcientia expedire arbitrabitur, omiſſa forma prædicta priuatum aliud examen, cæteris tamen vtſupra ſeruatis adhibere.

Porrò Synodus Prouinc. poterit addere, & remittere circa formam examinis præfatam ex auctoritate ſibi à Conc. Trid. hic attributa, ſi qua addenda, vel remittenda cenſuerit.

Diſpoſitio Conſtitutionis Pij Quinti in eadem materia.

P*Ræmiſſimus diſpoſitionem ſacri Conc. Trid.* cap. 18. de reformatione ſeſſ. 24. *circa concurſum, cui ſubindè ſucceſſit conſtitutio ſancta mem. Pij V. quæ incipit* In conferendis, *per quam omnes, & ſingulas collationes, prouiſiones, inſtitutiones, & quaſuis diſpoſitiones Eccleſiarum Parochialium ab Epiſcopis, aut quibuſuis alijs collatoribus, tam ordinarijs, quam delegatis, etiam S.R.E. Cardinalibus, ac Sedis Apoſtolicæ Legatis, vel Nuntijs præter, & contra formam ab eodem Concilio præſcriptam in examine per concurſum faciendo factas, aut in futurum faciendas, nullas, irritas, ac nullius roboris vel momenti fore, & eſſe, nullumque prouiſo ius, aut titulum etiam coloratum poſſidendi præbere, & Parochiales huiuſmodi vt prius vacabant, ante collationes eiuſmodi ſtatuit, decreuit, & declarauit vacare, cum clauſula* ex nunc, &c. *eaſque omnes pro tempore ſic vacantes Apoſtolicæ ſedis, ſeu eorum, quibus ius conferendi, præterquam Epiſcopis, aut Archiepiſcopis, qui curam dicti examinis iuxta Decretum d. Concilij habere debebant, diſpoſitioni reſeruauit.*

Collatoribus itaq; Papa inferioribus ſtatuit terminum ſex menſiũ à die vacationis ad eligendum magis idoneũ ad formam eiuſdem Concilij reſpectu Eccleſiarũ ſpectantium ad collationem Papæ, vel inferiorum Epiſcopis, & ad ſignificandum electum ipſi Summo Pontifici, vel aliàs inferiori collatori pro obtinenda collatione.

Decreuit inſuper vt præſentatus ad Eccleſiã Parochialem, quæ ſit de iurepatronatus Eccleſiæ, vel clericorum, vel mixto, inſtituatur omninò intra duos menſes à die præſentationis, ſi præſentatus intra tempus præfixum patronis à iure, & approbatus præuio examine ad formam dicti Conc. petatur inſtitui; alioquin reſeruauit collationem, prouiſionem, inſtitutionem, & omnimodã diſpoſitionem Summ. Pont. & reſpectiuè perſonis habentibus ius conferendi, data optione ipſis patronis, vt ſi inſtitutio ad ordinarios ſpectabit, & illam facere negligant, vtpotè differendo illam vltrà duos menſes, poſſint pro huiuſmodi inſtitutione obtinenda habere recurſum ad Metropolitanum, vel viciniorem ordinarium, aut ad ſanctam Sedem.

Præterea prohibuit ordinarijs ne tempus decem dierum ſibi, & patronis præfixũ ad nominandũ idoneos clericos corã examinatoribus audeant prorogare, vltrà alios decẽ dies; inhibẽdo etiã omnibus inferioribus Romano Põtifice, vt niſi in caſibus,

vt ſuprà de huiuſmodi beneficijs, vt præmiſſum eſt reſeruatis diſponere, vel circa illa etiam per viam permutationis, vel alias, innouare non valeant.

Iis verò, qui reiecti fuerint ab Epiſcopo, dat facultatem appellandi à mala Epiſcopi electione ad Metropolitanum; aut ſi reiector fuerit ipſemet Metropolitanus, vel aliàs exemptus, ad viciniorem ordinarium, aut etiam ad ſanctam Sedem, & eò electum ad nouum examen coram appellationis Iudice, & eius examinatoribus prouocandi: ipſi autem Iudici dat facultatem, & auctoritatem conſtito de prioris eligentis irrationabili iudicio, illud reuocandi, & magis idoneo Parochialem Apoſtolica auctoritate, quatenus collatio ſpectaret ad Epiſcopum, à quo fuit appellatum, conferendi, aliàs ad illum remittere debebit, ad quem collatio ſpectabit; Decernit nihilominus, vt interim appellatio non impediat, aut ſuſpendat effectum electionis factæ primo loco per ordinarium, ſed interim electio executioni demandetur, nec prouiſus ab ea Eccleſia remoueatur huiuſmodi appellatione pendente, & apponit decretum irritans.

PRÆLVDIVM Primum.

De Eccleſia in genere.

ARGVMENTA.

Quid & quotuplex ſit Eccleſia explicatur: recenſentur inſuper ſummatim omnes Eccleſiæ Cathedrales totius orbis.

1 SAcroſancta Tridentina Synodus, vt vidimus animaduertens animarum ſaluti ſummopere expedire, vt illæ à dignis, atq; idoneis Parochis guberne-
2 tur. *c. 18. de reform. ſeſſ. 24.* † præcauẽſque qd Eccleſia indiget viris literatis ad ſui regimen, *c. cum ex eo 34. de elect. in 6.* & ibi D. Philipp⁹ Frãcus *n. 1. poſt Io. Monac. & Io. Andr. Auth. Habita. C. ne fil. pro patr.* & nouiſſime D. Hieronymus Gonzales *gloſ. 4. nu. 174.* in elegantiſſimo gloſemmate, quod edidit, de menſibus & alternatiuis Epiſcoporum ſuper viij. reg. Cancell. quæ hodie eſt nona propter additionem reſeruationis eorum beneficiorum, quæ ex vi decreti de dimittendo, debent dimitti in manib⁹
3 Summi Pontif. † quam fel. record. Greg. XV. editam nuper à fel. recor. Paulo V. nouiſſime inter regulas cãcell. retulit, & ſecundo loco colloca-
4 uit, † literati etenim in Eccleſia nuncupantur ſplendor firmamenti, &
5 ſtellæ in æternitates menſuræ. *c. ſuper ſpecula. 5. de magiſtr.* † quo planè fit, vt Epiſcopus debeat ex debito diſpẽſare cum perſona habili ad ſtudium, vt interim non teneatur promoueri ad Sacerdotium, & renuens poſſit cogi ad diſpenſandum, ita Francus *in d. c. cum ex eo. 34. de elect. in 6. nu. 2.*
6 † imò ſi ille cum quo diſpenſatur incipiat ſtudere per annum, & poſtea impediatur per duos aut tres annos, ac deinde reaſſumat ſtudia habebit integros illos annos, qui ſupererunt ex annis ſibi conceſſis ad ſtudendum *Abb. Lapuſ. in d. c. cum ex eo. 34. de elect. in 6. num. 1. & ibidem Francus num. 5.*
7 *verſ. tertio.* † veruntamen illud animaduertendum maximè eſt, quod huiuſmodi diſpenſatio non valeret, niſi perſona ſit habilis ad ſtudia. *Fran-*
8 *cus vbi ſupra num. 2. verſ. ſi tamen.* † Hinc literati ratione ſcientiæ, qua pollent præſumuntur ſe abſtinere à vitijs.

vitijs. *c.cum in iuuentute. §.quis præterea*
9 *15.de præſumptionibus;*† enim verò di
ſcretio, ſiue ſcientia eſt mater virtu-
10 tum. *c.præſentium.1.quæſt.5.* † & no-
bilitat. *l.1. verſ. eſt enim res quidem ff.*
de var. & extraord. cognit. gloſ. in c.de
11 *multa.verſ.literatos.28.de præb.*† con-
trà verò ignorantia eſt mater omniũ
errorum. *cap.ignorantia, & cap.ſi lai-*
12 *cis.38.diſt.* † & facit perſonam vilẽ.
Dd.in cap.nos qui.40.diſt. & in cap.pe-
13 *nul. de præb.* † eaque propter illitera-
tus æquiparatur cæco. *cap. poſt tranſ-*
lationem.§.ſi quis.11. de renunt. Fran-
cus etiam, & Io. Andr. *in d.c.cum ex*
eo. 34. de elect. in 6. æquiparant illite-
14 ratum Aſinis ferratis, † & Ludouicus
Gomeſius *in reg.de ann. q.47. in fine*,
cum appellat vanum & inſulſum,
qui niſi nomine tenus homo eſt. *cap.*
multi.40.diſt. & non venit appellatio
ne hominis, ſed iumenti, cuius ſimi-
litudinem gerit, iuxta ea, quæ dicit
Abb. *in c. prudentiam. 21. de off.deleg.*
D. Io.Maria Beletus in diſquiſ. cleric.
15 *p.1.tit.de diſcip.cler. §.5. num. 14.*† ac
proinde enixè cupiens ipſa ſacroſan-
cta Synodus huic rei opportunè con
ſulere præſcripſit certam formã exa-
minis ineundi cum promouendis ad
Eccleſias Parochiales.

Cæterum, quia ſacrum Conc. po-
tius vtitur vocabulo *Eccleſia*, quã
16 *beneficium*, † & nihilominus, vt ob-
ſeruat eminens ille doctor I.V. lucer
na, & eloquentiæ parens videlicet
D. Anaſtaſius Germonius *in tractatu*
ſuo celeberrimo de Indultis S.R.E.Car-
din. in §. Regularia.num.53. non om-
nis Eccleſia poteſt dici beneficium
17 eccleſiaſticum, † quippe quæ haben-
tur Eccleſiæ, quæ non conferuntur
perpetuò, quod planè eſt contra na-
18 turam beneficij Eccleſiaſtici † ſi qui-
dem Eccleſiaſticorum beneficiorum
proprium eſt, vt ſint perpetua. *c.præ-*
19 *cepta. 35. diſt. c.ſanctorum. 70. diſt.*†
quamuis è contrà omne beneficium
Eccleſiaſticum poſſit appellari Eccle-
20 ſia *Germon vbi ſupra.* & † in iſto ſen-
ſu Eccleſia dicitur vxor clerici. *c.ſicut*
7.q.1.& gloſ. in c.cum per bellicam in
21 verb. *coniugiorum.33.q.2.*† & nõ po-
teſt accipi de manu laici, etiam ſi re-
gali, aut alia quauis maiori, vel infe-
riori laicali dignitate præfulgeat. *c.ſi*
22 *quis deinceps. 17.q.7.* † & aliàs ſi in
vna Eccleſia plura habentur benefi-
cia dicitur mater beneficiati. *cap. ad*
Romanam.2.q.6. Ea propter præmit-
tendum duxi primo loco hoc prælu-
23 dium de Eccleſia in genere. † Nam
Eccleſia varias habet ſignificationes,
vt obſeruat gloſ. *in ca.cum clerici. 19.*
de verb.ſignif. in verb. *Eccleſia:* ali-
quando enim deſignat tantum Epi-
ſcopum. *c.ſcire. 7.q.1.* quandoque vi-
ros Eccleſiaſticos. *63.diſt.in fi.* quan-
doque ponitur pro mai. part. cap. *c.*
Apoſtolica. 56. diſt. quandoque re-
ſtringitur ad canonicos matricis Ec-
cleſiæ. §. vltimo. *63.diſt.c.antiquus 10.*
q.1.& c.videntes.12.q.1. quandoque
deſignat quamlibet Eccleſiam pro-
uinciæ. *c.cum ſuper.1.de vſu pal.* quan-
doque deſignat congregationem fi-
delium. *cap.Eccleſ.de conſecrat.diſt.1.*
quandoque ſumitur tantum pro Epi
ſcopo & capitulo, ita vt excludatur
vrbanus, & diœceſanus clerus. *d.ca.*
25 *cum clerici. 19. de verb.ſignif.*† Abbas
tandem Panor. *in rubr. de conſecr. Ec-*
cl. num.2. dicit, quod Eccleſia eſt vo-
cabulum Græcum, quod latinè idem
26 ſonat ac *conuocatio* ſiue *congregatio*, †
quia Eccleſia omnes publicè vocat, &
congregat, ac proinde Vgo *lib.3. de*
clauſtr. apud Iſidorum Moſconium
de maieſt.milit. Eccl. in prælud.litera B.
fol.4. appellat Eccleſiam ſingularem
congregationem fidelium vniuſcu-
iuſque Ciuitatis; ſed hæc deſcriptio
magis conuenit Eccleſię ſpirituali, ſi-
ue Eccleſiæ viuæ, vt vtar verbis Nic.

Gimont.

Gimont. *de grat. expect. cap. 1. verſ. Eccleſia. num. 34.* & poſt eum Alexandri
27 Peregrini *de immunit. Eccleſ.* † non enim conuocantur lapides, ſed ho-
28 mines; † attamen quia plerunque nomen ſignati attribuitur ſignanti,
28 † atq; adeo Eccleſia materialis ſpiritualem deſignat, vt latè, & doctè tradit Inſignis Doctor Io. de Selua in aureo ſuo tractatu *de beneficijs. p. 1. q. 5. num. 30. & ſeq.* ideo ne prolixius, quam par eſt eius huc verba referã, conſultò lectorem ad illum remitto. hic enim intendo habere ſermonem non quidem de Spirituali Eccleſia,
30 † quæ triplex eſt nimirũ triumphantium in cęlo ſatisfacientium, ſiue purgantium in purgatorio, & mili-
31 tantium in hoc mundo, † ſed duntaxat de Eccleſia iſta materiali, quatenus eſt beneficium, eſtque vxor, vel mater, vt dixi, clerici beneficiati.

32 Eccleſia itaque quatenus materialis eſt ex Nic. Gimont. *de grat. expect. cap. 1. num. 34.* & Alex. Peregr. *de immunit. Eccl. cap. 1. num. 8.* eſt domus publica materialis, Epiſcopi auctoritate, per impoſitionem primi lapidis fundata, & conſecrata, ſeu dedicata, in qua fideles conueniunt ad offerenda ſacrificia; ſacramenta percipienda, Deumque ſummum Creatorem orandum, & benedicendum.

Porrò, quia vt dixi Eccleſia eſt ma-
33 ter, & vxor clerici † Matri autem debetur honorificentia, & gratitudo;
34 † ideò illud merito in iure cautum eſt, vt qui contrà Eccleſiam, à qua beneficium obtinet pro extraneis aduocatus, vel procurator eſſe præſumit, tanquam ingratus poſſit, maximè ſi Clericus ſit eiuſdem Eccleſiæ, beneficio huiuſmodi ſpoliari, clarus eſt tex. *in c. ſi Clericus de poſtulan.* Spe-
35 cul. *de Aduoc. §. 1. nu. 16. & 17.* † In quantum verò eſt vxor clerici debet
36 competentem dotem habere, † nam Eccleſia ſine dote non dicitur Eccleſia *D. Cæſar Lambertin. de iurepatr. lib. 1. p. 1. q. 1. art. 2. in fi.* vbi dicit eſſe tex. rotundum *in c. nemo de conſecr. diſt. 1.*
37 † & ratio huius dicti reddi poteſt ex his quæ tradit Inn. *in rubr. de iurepatr. num. 2.* ubi ait, quod ſine ſubſtantia rerum non poteſt deſeruiri Eccleſiæ, quem allegat *cum Cardinale ibidẽ in 5. & 6. quæſt.* idem Lambert. *d. li. 1. p. 1. q. 3. art. 1. verſ. nam illud. num. 4.*
38 † inquiens, quod Eccleſia eſſe non
39 poteſt abſque ſubſtantia rerum † ſicut corpus non poteſt viuere ſine anima apertus eſt tex. *in c. ſi quis obiecerit. 1. quæſt. 3.*

40 Dicitur autem Eccleſia eſſe vxor beneficiati; nam Eccleſia dicitur eſſe ſponſa Chriſti; porrò ſacerdoti Chriſti perſonã præſentanti in matrimonium coniungitur *Lambert. de iurepa*
41 *tr. lib. 1. p. 1. q. 5. art. 1. n. 4.* † ac proinde ſicut vna mulier non poteſt nubere duobus eodem tempore. *§. affini-*
42 *tatis Inſt. de nup.* † ita nec vna Eccleſia poteſt duobus ſacerdotibus tradi.

43 Attamen non ideo nego, quin poſſint etiã duo, quinimò & plures conſtitui in vna Eccleſia, vt cadens habeat ſubleuantem ſe. *c. propoſuit 6. de fil. presbyt. & cap. vt quiſque de vit. &*
44 *honeſt.* † ſed non propterea erunt plures ſponſi, ſed, vt dixi, vnus erit prælatus, ſiue ſponſus, cæteri verò erunt filij ipſius Eccleſiæ, vel certè eiũt coadiutores ipſius prælati. *c. ſicut. 21. q. 2.*
45 † quinimmò ſi Eccleſia, ſeu præbenda fuerit abbundans poterit Epiſcopus, ex magna, & iuſta cauſa, non obſtante diſpoſitione. *cap. 1. vt Eccl. be-*
46 *nef. ſine diminut.* duos facere † ſicuti de vna prouincia poſſunt fieri duæ. *c. lege Imperatorum. 10. diſt. cap. perue-*
47 *nit. 101. diſt.* † ſicut etiam poteſt ex duabus, cauſa interueniente vnam facere. *c. ſicut vnire. 8. de exceſ. prælat.*

Lam-

48 Lambert.*d.q.5.num.5.* † & valet argumentum de matrimonio carnali ad ſpirituale.*cap.ſicut abſens.7.quæſt.*
49 *1.& c.1.& 2.de tranſl.Epiſc.* † ex quo planè fit, vt ſicut matrimonium carnale diſſolui nequit, niſi per Deum. *Matth. cap.19.* ita nec ſpirituale, niſi per Papam eius Vicarium *d.cap.2. de*
50 *tranſl. Epiſc.* † & hac de cauſa fortaſſe prohibita eſt reſignatio beneficiorum coram ordinarijs, niſi interueniant cauſæ ex ijs, quæ in conſtit. ſanctæ mem. Pij V. quę incipit *Quanta Dei* ſunt expreſſæ.

51 Quod tandem Eccleſia dici poſſit vxor beneficiati arguitur à ſimilitudine, quam habet prouiſio beneficio-
52 rum, cum contractu matrimonij † etenim ſi loquamur de beneficijs liberæ collationis, matrimonium carnale, ſicut habet præcedentia ſpon-
53 ſalia, † ita ſpirituale habet ſupplicationem, & ſignaturam, quæ habet
54 vim ſponſaliũ † in matrimonio carnali pariter interuenit mutuus contrahentium conſenſus per quem perficitur matrimonium in vinculo in-
55 diſſolubili, † ita in ſpirituali interuenit collatio, ſeu inſtitutio, quæ debet etiam per beneficiandũ accepta-
56 ri: † & ſicut ex matrimonio contracto per verba de præſenti oritur vera denominatio coniugij inter contrahentes, ita vt poſſint ſeſe liberè tractare, & inter ſe, ac apud alios habere vti maritum, & vxorem, licet nõdum ſit conſumatum matrimoniũ,
57 † & eo caſu dicitur matrimonium
58 tãtum ratum, † ita & in prouiſo de aliquo beneficio Eccleſiaſtico, idem aſtruendum eſt, vt ſcilicet poſtquam acceptauerit collationem dicatur verus Rector Eccleſiæ, quamuis nondũ antea ſe ingeſſerit in adminiſtrationem illius bonorum in temporalibus, & in celebrationem diuinorũ
59 in ſpiritualibus, † quæ planè æquiparantur conſumationi carnalis matrimonij.

60 Si verò loqui volumus de beneficijs electiuis, vel patronatis, aut receptiuis, de quibus infrà, Deo dante, dicam, quæ imbecillitas ingenij mei patiatur, tunc dico, quod electio, ſeu præſentatio vim habet ſponſalium.
61 † Confirmatio autem, vel inſtitutio inducunt vinculum ſpiritualis matri-
62 monij, † ac tandem adminiſtratio, & celebratio efficiunt conſumationem.

63 Alia etiam eſt ſimilitudo, nam ſicut coniugati ante conſumationem carnalis matrimonij habent facultatem ingrediendi religionem; ita vt per illius emiſſam profeſſionem, alter adeo remanet liber, vt poſſit alteri liberè coniungi *Sum. Tabien.* verb.
64 *matr.10.num.1.* ita † & in matrimonio ſpirituali ſi prouiſus nõ acceptat beneficium ſibi collatum, poterit collator liberè illud conferre alteri. hæc annuit Lambert. *d.tract.p.1.lib.1.q.9.num.10.& ſeq.*

65 Hæc autem Eccleſia materialis, ſeu militans multiplex eſt, & ad inſtar illius triumphantis habet Hierarchiam diuina ordinatione inſtitutã, quę conſtat ex Epiſcopis presbyteris,
66 ac miniſtris, † & aliter ſentire hæreticum eſt *Conc. Trid.ſeſſ.23. can.6.* &
67 proinde habet tres ordinũ gradus, nempè Epiſcoporum Presbyterorũ,
68 ac miniſtrorum † etenim in hac militanti, & materiali Eccleſia officia ordinata ſunt per gradus, vt eius pulchritudo, & ſapientia demonſtretur.
69 *D.Greg.homil.15.in Ezech.* † Quo circa in Eccleſia Romana, quæ cæteris omnibus maior eſt, omniumque mater, & caput exiſtit conſtituitur pri-
70 ma ſedes † quę propter ſuam magnã præeminentiam, quam habet ſuper reliquas omnes Eccleſias ratione dignitatis, & multò magis poteſtatis

Apo-

71 Apoſtolica appellatur. † in ea enim
Apoſtolorum princeps à Chriſto Do
mino ſolus, & primus inſtitutus fuit
caput, paſtor, & Epiſcppus vniuer-
72 ſalis Eccleſiæ. † Adeoque Patriar-
charum Epiſcopus à Caſſiodoro, *var.*
lib.9. epiſt.15. & à magno illo Atha-
naſio *Epiſt. ad Liberium* Pater Patrũ
73 merito nuncupatur † ipſi enim præ-
ter ſummam vniuerſę in terris Eccle
ſiæ præfecturam, atq; procurationẽ,
totius inſuper occidentis cura pecu-
74 liaris incumbit. *Aubertus Miraus*
in ſuo mirifico libro inſcripto notitia Epi
ſcopatuum orbis Chriſtiani. lib. 1. cap. 2.
circa principium, vbi ad ſaturitatem
habebit quilibet notitiam vniuſcu-
iuſque Patriarchatus, Primitiatus,
Archiepiſcopatus, & Epiſcopatus
tam antiqui, quam moderni totius
orbis, cum diſtinctione cuiuſq; Me-
75 tropolis. † Huic capiti tanquam
cæteris nobilius mẽbrum primo an-
76 nectitur Patriarchalis Eccleſia, † quę
quatuor principaliores Eccleſias dũ-
taxat complectitur, videlicet Con-
ſtantinopolitanam, Alexandrinam,
Antiochenam, & Ieroſolymitanam,
Io. Franc. Pauin. de poteſt. cap. ſed. vac.
prælud. 6. verſ. 4. ſedes, vbi etiam dicit,
quod Eccleſia Aquileienſis, & Eccle-
ſia Veneta, quæ fuit ſubrogata Eccle
ſiæ Gradenſi vocantur potius Primi-
77 tiales, quam Patriarchales. † De his
agit etiam D. Auguſtinus Barboſa
Vir, & Doctor inſignis, omni virtu-
te, & probitate vndique ornatus, &
ſumma ſua doctrina celeberrimus,
cui gratias quam maximas ago, &
immortales habeo, quippe qui huius
Praxis vti primus reuiſor fuit, ita &
primus fuit hortator, ac perſuaſor,
vt illam in lucem darem, & fortaſſe
niſi eo approbante nunquam exiſſet,
agit inquam de huiuſmodi Eccleſijs
in ſuo ampliſſimo, & vſque adeo ele-
gantiſſimo tractatu *De poteſtate Epi-*
ſcopi, nuper edito *p.1. tit.1. cap.7.* vbi
& ipſe recenſet Epiſcopatus totius or
78 bis. † Porrò videndus eſt omninò
Aubertus Miræus præcitato tractatu
per totum, potiſſimum autem *lib.1.*
c.14. vbi alios Patriarchatus recenſet
79 † quorum Patriarchæ alio nomine
80 Catholici nuncupantur † inter quos
Seleucienſis ſedet ſextus poſt Ieroſo-
81 limytanum, † Æthiops verò ſepti-
82 mus in oriente † Iacobita in Meſo-
potamia in vrbe Caramut, ſub cuius
obedientia viuunt hodie Ieroſolimy
tanus, & Muſalenſis Metropolitani,
Damaſcenus, Edeſanus, Ciprius, &
Caramitanus Archiepiſcopi, ac in
Autaphra Salac, Tharac, Maaden,
Hartbers, & alij non pauci, ſed eſt
83 hæreticus *Mireus d. lib. 1. cap. 15.* † Ne
ſtorianus, hic duo exiſtũt vnus Schiſ
maticus in Muſal commorans, alter
Orthodoxus, qui eſt Caldæorũ Aſſi-
riorum reſidetque in Vrbe Amit *Mi*
84 *raus d. lib. 1. cap. 16.* † In Armenia
habentur duo Patriarchæ, vnus in
85 Armenia maiori, alter in minori. †
habentur inſuper alij Patriarchæ na-
tionis Armenę fauore Tucarũ crea-
86 ti. † Porrò familiæ, quæ Patriarchæ
maioris Armenię ſubſunt, excedunt
numerum 150000. prętcr plurima
Monaſteria, Epiſcopos in Ciuitatibꝰ
Betlis, Caramit, Angur, ac alios quã
plurimos Sacerdotes, Monachos, &
Diaconos permultos. † Patriarcha
verò minoris Armenię habet ſub ſua
obedientia 24000. Prælatos, Epiſco-
pos, & Archiepiſcopos; familias au-
87 tem circiter 20000. † & eligitur à
duodecim Epiſcopis ſuperioribus,
Patriarchali Eccleſię vicinioribus, &
quandoque eliguntur ab ipſo popu-
lo Armeno iuſſu Turcarũ, & ab Epi-
ſcopis, & Archiepiſcopis poſtmodũ
88 conſenſum obtinent, † & viuit ex
oblationibus, & eleemoſynis.
89 Franc. Armeni uiuunt Catholico

ritu

ritu ſub vno Archiepiſcopo ordinis
S. Dominici *Miraus lib. 1. cap. 17.*
Eſt etiã Patriarcha Maronita, qui
90 eſt in monte libano. † De nationibus
Chriſtianis orientalib. agit Miręus
lib. 1. cap. 18. vſq. 22. vbi plurimas re-
91 cenſet, & expreſſe meminit † Coph-
tos, Ruthenos, Giorgianos, Abiſſi-
nos qui ſunt Preteiani, Tartaros,
Thomeos, & alios, qui nuncupantur
Chriſtiani S. Io. Baptiſtæ, & hæc ſuf-
ficiant circa notitiam Patriarcha-
tuum.

93 Poſt Eccleſiam Patriarchalem ſuc-
cedit Primitialis, ex his autem in I-
talia præter Aquileienſem, & Vene-
tam recenſetur Piſana.

94 In Hiſpania Toletana, Valẽtina, &
Goana, cuius præſul gaudet ſe In-
diarum Patriarcham nũcupari: Bra-
charen, Hiſpalen, & Taraconen.

95 In Gallia Bituricen, cuius pręſul
etiam de Patriarchæ nuncupatione
contendit, Lugdunen cuius Primas
hoc eodem titulo Patriarchæ à Gre-
gorio Turonẽſe, & Concil. Matiſco-
nen. donatus eſt; Nerbonen, Viene,
Senonen Rothomagen, & Arelatẽ.

96 In Germania Madeburgen, qui a-
lias fuit Mogontin.

97 In Scotia hac prærogatiua Prima-
tis gaudet Epiſcopus Sant. Andrea-
nus ſiue Andreopolitanus.

98 In Hibernia Armacanus.

99 In Polonia Gneſnenſis.

100 In Vngaria Strigonienſis.

101 In Boemia Pragenſis.

102 In Dania Londenſis.

103 In Suetia Vbſalienſis.

104 In Regno Seruiæ Antibarenſis *Pa-
nin. d. Prælud. 6.* Miræus *li. 1. cap. 22.*

105 Subinde collocantur Eccleſiæ Ar-
chiepiſcopales, quos reſcen ſere lon-
gum eſt; nihilominus ex Miræo *lib. 1
cap. 2.* colliguntur In Italia & vicinis
Inſulis 40. videlicet.

106 In Ditione Pontificia hodie repe-
riuntur Rauennas, Bononienſis, Fir-
manus.

107 In Regno Neapolitano. Neapolita
nus, Capuanus, Salernitanus, Amal-
phitanus, Suretinus, Compſanus, A-
cherontinus, ſeu Matheranus, Tarẽ-
tinus, Brondiſinus, Hydrontinus,
Barenſis, Tranẽſis, Sypõtinus, Thea-
tinus, Lancianen, Rhegienſis, Con-
ſentinus, Roſamenſis, San Seuerina,
Beneuentanus.

108 In Etruria; Piſanus, Senenſis, Flo-
rentinus.

109 In reliqua Italia præter Patriar-
chas Venetum, & Aquileiẽſem, Me-
diolanen, Genuen, Vrbin, Taranta-
ſien. Taurinen.

110 In Sardinia. Calaritanus, Turita-
nus, Arborenſis.

111 In ditione Veneta. præter Patriar-
chas Venetum, & Aquileienſem,
Spalatenſis, Iadernẽ, Corciræ, An-
tibarenſis, Cretenſis, ſeu Candien-
ſis.

112 In Inſula cypri olim fuit Nicoſien-
ſis.

113 In Dalmatia, & Illirico Raguſi-
nus Dyrachinus.

114 In Bulgaria, & Græcia Arciepiſ-
copus, ſeu Primas eſt. Autocęphalus,
ideſt ſibi ipſi caput, & ſub ſe habet
ſex metropoles decem Epiſcopatus
nulli niſi Acridano Archiepiſcopo
Authocęphalo ſeu primati ſubiectos
Miræus *lib. 1. cap. 9. & lib. 4. cap. 11.*

115 In Armenia Nexiuianẽ, & eſt Frãc.
Armenus.

116 In Hiſpania, Toletanus, Burgen,
Compoſtellan, Hiſpalenſis, Grana-
ten. Cæſar Auguſtanus, Taraconen-
ſis, Valentinus, Bracarenſis, Olyſipo-
nenſis, Eborenſis.

117 In Gallia Lugdunenſis, Rothoma-
genſis, Turonẽſis, Senonẽſis, Rhe-
menſis, Bituricenſis, Burdigalenſis,
Aucenſis, Narbonenſis, Aquenſis,
Vienenſis, Ebrodunenſis, Aurelaten-

ſis, Auenionenſis.

118 In Germania inferiori ſiue belgio Maclinienſis, Cameracenſis, Vltraiectinus, Mogõtinus, Treuerẽſis, Colonienſis, Magdeburgenſis, Salisburgenſis, Bremẽſis, Veſontionenſis, ſeu Biſuntinenſis.

119 In Boemia Pragenſis, Strigonienſis, Colocenſis.

120 In Polonia Gneſnenſis, Leopulienſis, Rigenſis.

121 In Moſcouia Roſthouienſis, nouocardiæ magnæ.

122 In Anglia. Cantuarienſis, Eboracenſis.

123 In Scotia. Sant. Andreanus, ſiue Andreopolitanus, Gloſcunenſis.

124 In Ibernia. Armacanus, dublinienſis, Caſſilienſis, Tuanenſis.

125 In Dania. Londenſis.

126 In Nouergia. Nidroſcienſis.

127 In Suetia. Vbſalienſis.

128 In India. Orientali Goanus, Granganorenſis, ſiue Serrenenſis.

129 In India Occidentali. Mexicanus S. Dominici, in Hiſpaniola inſula Limenſis, ſeu Ciuitatis Regum, Manilanus, in Philippinis Miræus. *lib. 4 per totum.*

130 Præter iam dictos Archiepiſcopatus, ſubſunt 112. alij Patriarchæ Cõſtantinopolitano.

131 Sub Alexandrino verò ſunt 10. vt collegi ex Muræo. *lib. 1. cap. 11.* huic Patriarchæ olim erat ſubiectus etiã Ætiops.

132 Sub Antiocheno ſubſint 13. vltra 23. Autocęphalos, & 2. Catholicos, ſiue primates, nempe Perſiæ, & Radacenſis, qui 6. prouincias habent.

133 Sub Ieroſolimitano tandem colliguntur metropoles 4. Epiſcopatus autem Autocephali 25. de his copioſiſſimè ad ſaturitatem agit Miræus *lib. 1. cap. 10. vſq; 13. & lib. 3. per totum.*

134 Primus Eccleſiæ Catholicę gradus concluditur tandem, & perficitur ac decoratur Epiſcopalibus Eccleſijs, quę aliquãdo etiam appellantur Cathedrales vt in *cap. 1. de maio. & obed.* Pauin. d. pręlud. 6. verſ. ſexta ſedes, & affluenter de hoc agit Iſid. Moſco. de maieſt. *Eccleſ. cap.* 8. vbi etiam tradit differẽtiam, quę eſt inter Patriar

135 chas, & cęteros Pręlatos. † dicitur autem Cathedralis ob honorem cathedræ Epiſcopalis: tum quia ibi Epiſcopalis ſedes ſita eſt. Archid. *in ca. ſtatutum 11. de reſcrip. in 6.* Hoſtien. & alij *in cap. ne pro defectu 41. de e-*

136 *lect.* tum † etiam quia Epiſcopus illius ratione recipit cathedraticum *cap. conquerente 16. de off. ord.* Pariſ. *de confident. quæſt. 15. nu. 3. & 4.* vbi alia iura pro hoc allegat.

137 Sedes Epiſcopales habentur quam plurimæ in Eccleſia Catholica quatũ nominatim meminit illas recenſendo Miræus d. tract. per totum potiſſimum autem *lib. 4. & 5.* quæ ſanè in ſumma ſummarum ſunt 1717: computatis tamen, & compræhenſis 6. Epiſcopatibus, qui intitulari conſueuerunt Illuſtriſs. DD. Cardinal. S. R. E. antiquioribus nec nõ & comprehenſis Patriarchalibus.

138 Nam ſub conſtantinopolitano Patriarcha eiuſq; metropolitanis ſubſunt. 566. videlicet ſub cęſarienſi in Capadocia 8. ſub Epheſino in Aſia 35. ſub Neraclienſi in Tracia & Macedonia 17. ſub Ancirano in Gallatia 8. ſub Cizireno in Heleſpõto 13. ſub Sardiano in lydia 26. ſub Nicomedienſi in Bitinia 12. ſub Nicęno in Bitinia 6. ſub Calcedoneſi in Bitinia nullus: ſub Sidenſi in Pamphilia 16. ſub Sebaſtee in Armenia 5. ſub Amaſeno in Heleſponte 6. ſub Melitene in 2. Armenia 5. ſub Tyanenſi in 2. Capadocia 3. ſub grangrẽſi in Paphlagonia 3. ſub Theſolonicenſi in Theſalia 11. auulſus à Romana ſede

de: ſub Claudiopolitano in Onotade 5. ſub Neoceſarienſi in ponto pollemonico 7. ſub Bitinontio in 2. Gallatia 7. ſub Myrenſi in lycia 36. ſub Stauropolitano in Caria. 27. ſub Laodiceno in phrigia Capadociana 21. ſub Sinadenſi in phrigia ſalutari 20. ſub Iconinẽſi in Licaonia 15. ſub Antiocheno in Piſidia 21. ſub Sileano ſiue Pergenſi in 2. Pamphilia 16. ſub Corinthio in peloponeſo 7. auulſus à ſede Romana: ſub Athenienſi in Hellade 10. auulſus à Sede Romana: ſub Mociſcio in Capadocia 5. ſub cretę inſula 11. ſub Seleucienſi nullus: auulſus eſt à Sede Romana: ſub Rhegienſi in Calabria 13. auulſus à Sede Romana: ſub Patrenſi in Peloponeſo 5. auulſus eſt à ſede Romana: ſub Trapezontio in lazica 15. ſub Lariſeno in 2. Hellade 10. ſub Naupatio in Ætolia 9. ſub Philopolitano in Traccia 10. ſub Traianopolitano in Rhodope 8. ſub Rhodiẽſe in cycladibus inſulis 14. ſub Philippinis in Macedonia 7. ſub Hyrianopolitano in Raemimonte 11. ſub Hieropolitano in phrigia Capaciana 9. ſub Dyrachino 15. ſub Smyrneæ in Aſia 7. ſub Catanenſi nullus: ſub Amoniano in Phrigia 5. ſub Camacchio in armenia 6. ſub Cotyaro in phrigia 3. ſub S. Seuerinæ in Calabria 5. ſub Mittylenſe in lesbo 6. ſub Neopatrenſi in Hellade 4. ſub Eucariatenſi nullus. ſub Amaſtudis nullus: ſub Chonenſe nullus: ſub Hidrontino nullus. ſub Zelzenenſe con cortzena, & therenſi 21. ſub Collonienſe nullus: ſub Syracuſano in Sicilia 13. auulſus eſt à Sede Apoſtolica.

139 Sub Alexandrino Patriarcha non colliguntur Epiſcopi vltra 10. ex Myræo. *lib 1. cap. 11.*

140 Sub Antiocheno recenſentur ſummariè 153. Cathedrales ex Myreo fol. 82. *lib. 3. ca. 4. ex bo. mem. Card. Sir letto.*

Videlicet ſub Metropoli Tyrenſi 13. ſub Tharſo 5. ſub Edeſano 11. ſub Apemeiano 7. ſub Hieropolitano 8. ſub Boſtrenſi 19. ſub Ancaberenſe 9. ſub Seleucienſi 24. ſub Damaſco 10. ſub Amida 7. ſub Sergiopolenſe 5. ſub Theodoſiopolenſe 7. ſub Emeſſa 4.

Autocæphalæ Metropodes ſubiectæ huic Patriarchæ ſunt 9. Archiepiſcopi verò 12. & Catholici, ſiue primates, ſeu Patriarchæ 2.

141 Sub Ieroſolymitano coliguntur 97 Cathedrales videlicet.

In Metropoli Cæſareæ in Paleſtina 19. Scytopolis 6. Petra, ſiue Raba, vulgariter Crac 12. Boſtra, ſiue Becerta Arabiæ 35. Aliàs Patriarchæ Alexandrino ſub fuit.

142 Sub Patriarcha Minoris Armeniæ recenſentur Epiſcopales Eccleſiæ 24. Autocæphali 25.

143 In Italia ſunt Cathedrales Eccleſiæ 344.

144 In Ditione Pontificia, præter ſex Epiſcopatus qui intitulantur ſex antiquioribus S. R. E. Cardinal. habentur 76. Ex quibus 53. qui ſunt immediatè ſubiecti ſanctæ ſedi, alij etiam habentur in eadem Ditione; nimirum.

Sub Rauennate Archiepiſcopo 12. ſub Bononienſi 6. ſub Firmano 5. ita vt ſimul ſint 99.

145 In Regno Neapolitano Cathedrales recenſentur 114. videlicet.

Sub Neapolitano 5. ſub Capuano 13. ſub Salernitano 9. ſub Amalphitano 5. ſub Surrentino 3. ſub Compſano 5. ſub Acharontino 6. ſub Tarentino 3. ſub Brondiſino 3. ſunt Hyronthino 5. ſub Barenſe 10. ſub Tranenſe 2. ſub Sipontino 2. ſub Theatino 7. ſub Lancianenſe 1. ſub Rhegunenſe 10. ſub Coſſentino 4. ſub Roſſianenſe nullus: ſub S. Seuerinæ 5.

ſub Beneuentano 16.

146 In Sicilia 7. videlicet ſub Panormitano 3. ſub Meſſanenſe 2. ſub Mõtis Regalis. 2.

147 In Sardinia 6. videlicet ſub Calaritano 5. ſub Turritano 4. ſub Arborenſe nullus.

148 In Inſubria ſub Mediolanenſe 14.

In Ditione Pedemõtana, & Sabaudia 5. videlicet ſub Taurinenſe 3. ſub Tarantaſienſe 2.

149 In Etruria 18. videlicet ſub Florentino 8. ſub Senenſe 6. ſub Piſano 4.

150 In Liguria ſub Genuenſe 7.

151 In Vmbria ſub Vrbinate 6.

152 In Ditione Veneta recenſentur 43 videlicet.

Sub Patriarcha Veneto 2. ſub Patriarcha Aquileienſe 16 ſub Archiepiſcopo Spalatenſe 10. ſub Iadarenſe 3. ſub Corcyde 2. ſub Antibarenſe 10. ſub Cretenſe 7.

In Cypro ſub Andonicomienſe 9.

In Dalmatia, & Illirico ſub Raguſino 6. ſub Dyrachino 5.

153 In Hiſpania extant 65. videlicet.

Sub Toletano. 9. ſub Burgenſe 4. ſub Compoſtellano 14. ſub Hiſpalenſe 3. ſub Granatenſe 2. ſub Cæſarauguſtano 4. ſub Taraconenſe 8. ſub Valentino 3. ſub Bracarenſe 5. ſub Olyſiponenſe 11. ſub Heborenſe 2.

154 In Gallia aſcribuntur 108. videlicet.

Sub Lugdunenſe 4. ſub Rothomagenſe 6. ſub Turonenſe 11. ſub Senonenſe 7. ſub Rhemenſe 8. ſub Bituricenſe 11. ſub Burdagalenſe 9. ſub Aucenſe 10. ſub Narbonenſe 9. ſub Aquẽſe 7. ſub Vianenſe 6. ſub Ebrodunenſe 6. ſub Arelatenſe 4. ſub Tholoſano 7. ſub Auenionenſe 3.

155 In Belgio, ſiue Germania ſunt 56. videlicet.

Sub Maclinenſe 6. ſub Chamarecenſe 4. ſub Vltreiectino 5. ſub Mogontino 13. ſub Colonienſe 4. ſub Treuerenſe 3. ſub Magdaburgenſe 5. ſub Salisburgenſe 10. ſub Bremenſe 3. ſub Veſuntinenſe, ſeu Biſuntino 3.

156 In Boemia, & Vngaria reperiuntur 15. ſub Pragienſe 1. ſub Strigonienſe 6. ſub Collocenſe 8.

157 In Polonia ſunt 22. ſub Gnenenſe 11. ſub Leopolienſe 4. ſub Rhigẽſe 7.

158 In Valatia ſub Bacouienſe 1.

159 In Moſcouia 11.

160 In Britannia habentur 24. ſub Cãtuarienſe 21. ſub Eburacenſe 3.

In Scotia ſunt 21. ſub Andreopolitano 8. ſub Glaſcouenſi 3.

161 In Ibernia ſunt 31. ſub Armacano 11. ſub Dublienſe 6. ſub Caſſilienſe 8. ſub Tuanenſe 6.

In Dania ſub Condenſe 8.

In Suetia ſub Vbſalenſe 6.

162 In India Oriẽtali ſub Goano 6. ſub Grangoniorenſi, nondum ſunt aſſignati.

In India Occidentali ſunt 32.

Sub Maxicano 11. ſub S. Dominici 8. ſub Limenſe 10. ſub S. Fidei, neſcitur an adſint: ſub Manillano 3.

163 Extant itaq; in vniuerſa Eccleſia Catholica Cathedrales, ſeu Epiſcopales Eccleſiæ in ſumma ſummarum 1600 vltra Patriarchales, & Primitiales, ſeu Archiepiſcopales videlicet Per Orientales Regiones 850. & per reliqum orbem 750.

Faxit autem Deus, vt iam tandem iuxta promiſſum ſuum. *Fiat vnum Ouile, & vnus Paſtor.* Io. cap. 10.

Sed quia inſtituti noſtri nõ eſt agere hic de Eccleſijs primi gradus; cõſultò proinde hæc Miſſa facio. & telam exorſam texendo deſcendo ad alia.

Veruntamen quia Cathedralis, Collegiatam Eccleſiam ciat: congruum propterea arbitror ſubijcere præludium de Eccleſia Collegiata.

PRÆ-

PRÆLVDIVM Secundum.

De Eccleſia Collegiata.

ARGVMENTVM.

Eccleſiæ Collegiatæ ex quibus ſignis dignoſcantur, & an ſint conferendæ per concurſum ſi alioqui collegiatæ nuncupentur.

1 CVm Eccleſiæ Cathedrales de iure cõmuni ſint collegiatę, vt in *c. ne pro defectu 12. de elect. c. nouit. 4. c. quanto 5. de his, quæ fi. à præl.* & obſeruat Abbas Panor. *in c. nobis nu. 8.* & ibid. Io. And. *25. de iurepatr.* Henricus Boich. *nu. 5. in c. poſtulaſti 30. de iurepatr.* & poſt hos Petr. Rebuf. *in concordatis de collat. §. vo-*
2 *lumus* in verbo *collegiatis* † licet ẽ cõtra nõ omnis collegiatæ ſit cathedralis Card. *quæſt. 2. in Clem. vt iȷ. 2. de ætat. & qualit.* de huiuſmodi autem cathedralib. cũ aliqua in primo preludio enunciauerim; expoſcere proinde putaui operis ordinem, vt hic de collegiata ſecundum ſubijciam præ-
3 ludium. † Nec planè adeo facile eſt oſtendere quęnam ſint Eccleſiæ collegiatæ teſte D. Petro Andrea Gambaro in ſuo docto tract. de Poteſt. legati de latere. *lib. 3. Rubr. de poteſt. circa benef. conferen. nu. 85.* vbi dicit quod Gloſ. *in c. nobis* in verbo *in conuentuali 25. de iurepat.* hoc tetigit, ſed inde-
4 ciſum reliquit. † Abbas etiam Lapus *nu. 9. in c. cum in illis 16. de præb. in 6.* dicit quod omnis Eccleſia collegiata eſt curata *c. cum ab Eccleſia 3. de off. ord. & c. cum in Eccleſiis 10. de ma. & o-*
5 *bed.* † ita vt ſi exprimatur quod Eccleſia eſt collegiata, putat ſatis per cõſequens exprimi quod ſit curata, quãuis de hoc non conueniant omnes: quinimo ipſemet Lapus dicit ſe feciſſe corrigi bullas, in quibus appoſita non erat expreſſio curæ, ſed tantum erat expreſſum, quod erat collegiata; ac tandem pro concordia concludit quod ante impetrationem ſequenda eſt opinio aſſerentium exprimi oportere qualitatem Curæ: & poſt impetrationẽ ſine huiuſmodi expreſſione poſſe impetrantes acquieſcere.

6 Sed vt iam ad rẽ veniamus, & omnis hæſitatio prorſus tollatur, ne cueniente vacatione alicuius Eccleſiæ, anceps ſit Epiſcopus, an debeat concurſum proponere nec ne; vt, planè contigit aliquando in hac Ciuitate dum vacaſſet Parochialis Eccleſia SS. Fælicis, & Agathæ terræ Vvilliarum Alexandrinæ Diæceſis, in qua quidem Eccleſia cum aſſerarentur extare tria ſimplicia beneficia canonicatus nuncupata, dubitaretque Illuſtriſs. D. meus Epiſcopus Parauicinus an talis Eccleſia eſſet collegiata ſtante huiuſmodi Canonicorum denominatione, & præſertim quod vltimo loco fuerat Archipresbiteratus d. Eccleſiæ collatus a S. Sede tanquã de collegiata Eccleſia: in illud tandẽ conſilium deuenit, vt perquirerẽtur ſcripturæ & monumenta, ex quibus certior reddi poſſet de ſtatu ipſius Eccleſiæ, eamq; prouinciam mihi demãdauit, cuius mandatum nõ iners executus fui, & cum plurimas ad id collegiſſem ſcripturas, & collationes etiam ſummorum Pontificum pro tẽpore factas, ex ijs concluſum fuit nõ cõſtare de collegialitatę; imò potius de ſimplicitate ipſius Eccleſiæ quippe quæ præter iam dictam denominationem canonicorum nulla alia ſigna concurrebãt; quo circa propoſitus fuit concurſus, & fuit etiam collatus

latus ipſe Archipresbiteratus auctoritate ordinaria ab ipſo Illuſtriſs. D. Epiſcopo, vacauerat .n. in menſe ordinario, & nulla obſtabat reſeruatio
7 vel affectio † dicamus quod vbi conſtat de erectione Eccleſiæ in collegiatam ſiue ex fundatione, vt pote quia fuerit ordinatum vt ibi ſint tres, vel plures clerici tanquam collegium, vel fuerit pro tot dotata; ſiue ex priuilegio per quod Eccleſia inſtituta fuerit collegiata, & datum ei ius collegij, quibus caſibus, quod ſit collegiata non eſt ambigendum *c. porrò 7. de priuil. ca. 1. de elect. & expreſsè ca. cum dilectus 8. de conſuet.* cum alijs iuribus ad hoc cumulatis per Boich. *nu. 5. in*
8 *d. c. poſtulaſti 30. de iurepatr.* † non tamen conſtat de contraria ordinatione, nimirum vt Eccleſia non cenſea-
9 tur iure collegiato, † in quo caſu etſi cõtingat in ea quam plures, clericos congregari non tamen habebunt ius collegij niſi patronus, & alij omnes, qui ex mutatione illius ſtatus lædere-
10 tur conſentiant † & in hunc ſenſum intelligendum eſt. *c. vt quiſq; presbiter 3. de vit. & honeſt. c. pia mentis, &*
11 *ſeq. 16. quæſt. 7.* † tunc recurrendum eſt omninò extra præmiſſos caſus ad argumenta, & coniecturas, quæ vtiq; ſufficiunt Rot. in vna placentina Præpoſituræ 12. Febr. 1593. coram Illuſtriſs. bo. mem. Card. Mantica, & eſt *deciſ. 215. nu. 1. inter illius impreſſas.*
12 Illud tamen omniuo adnotandum puto, quod inquam de collegialitatis eſſentia eſt, vt in inſtitutione huiuſmodi Eccleſiæ collegiatæ conſtituantur ad minus tres, nam pauciores nõ faciunt collegium *l. Neratius 83. ff.*
13 *de verb. ſignif.* † ac proinde conſtituendi ſunt vt faciant vnum corpus & habeant arcam communem, & res communes, ſigillumq; commune & ſimul conueniant pro communi-
14 bus rebus pertractandis † quæ ſanè ſunt vera ſigna Eccleſiæ collegiatæ, vt ſæpius decidit Rota, & potiſſimũ in vna Pamplionẽ beneficij xj. Maij 1590. coram Illuſtriſs. Mantica, & eſt illius *deciſ. 107. nu. 8.* & in alia Placent. 4. Maij 1592. coram eodem, & præcitata etiam Placent. 12. Febr. 1593. *quæ ſunt deciſ. 175. & 215.* & in alia Zamorem Canonicatus 12. Ianuar. 1598. corã bo. mem Illuſtriſs. Card. Seraph. quę inter illius impreſ-
15 ſas eſt. *deciſ. 1256. nu. 1.* vbi fuit concluſum ex arca, & communi ſigillo ſufficienter probatum eſſe Eccleſiam eſſe collegiatam, quia ea ſunt ſigna
16 Eccleſiæ collegiatę † ac tandem in vna Auſculana Parochialis coram R. P. D. Orano 20. Maij 1585. quæ habetur inter collectas D. Proſperi Farinacij nouiſſimas *deci. 422.* in qua fuit concluſum quod Priuilegium aut inſtitutio, aut exercitium actuũ arguentium collegiatam, vti ſigillũ commune, tractatus communes, Arca diſtributionum communis colle-
17 giatam Eccleſiam inſtituunt † & qđ ſi huiuſmodi ſigna non concurrunt non dicitur collegiata, quamuis beneficiati ipſius Eccleſiæ nuncuparentur canonici, & horis canonicis inter
18 eſſent, † quia huiuſmodi denominatio, & horarum recitatio, dictũ fuit quod non facit collegium quando
19 non ſit à collegio † nec ſuffragatur etiam viſitatio Epiſcopi in qua enunicietur aliqua dignitas quod ſit caput & quod reſideri conſueuerit in ea & fructus communiter percipi, & diui-
20 di † nam per neceſſarium non deducitur talem Eccleſiam eſſe collegiatã cum ſimplici etiam congregationi prædicta cõueniant Gonzal. *Gloſ. 19. nu. 15.* vbi habet quod beneficiati alicuius Parochialis, quamuis ad inſtar capituli congregentur; attamen faciunt ſolum congregationem, & nõ

con-

21 conſtituunt vnum corpus. † & iſta tanquam irreleuans probatio non fuit admiſſa per Rotam coram R.P. D. Veroſpio in vna Nolana Primiceriatus 4. Maij 1615. apud Farinac.
22 *deciſ. 673. part. 2.* † Non obſtant etiã narratiuæ prouiſionũ Papæ etenim non probant mutationem ſtatus *Achil. de craſ. deciſ. 13. de iurepatr.* Capu
23 taq; *deciſ. 189. in princip. par. 3.* † prout etiam non probant ſententiæ vti enunciatiuæ infrà centum annos. *Aretin. num. 22. in c. cum cauſam 13. de probat.* Rot. *deciſ. 31. in antiq. tit. eo. de probat. & apud Farinac. deciſ. 673. part. 2.*
24 Si tamen clerici eſſent in poſſeſſione iuris collegij tunc ipſa Eccleſia defendenda eſſet in huiuſmodi iuris poſſeſſione, vt probatur in *c. cum venißent. 6. de inſt. c. 1. de in integr. reſt.*
25 *c. conſultationibus 19. de iurepat.* † prout è contra ſi eſſet in poſſeſſione iuris non collegij eſſet tuenda in ipſa poſſeſſione quouſque aliud probaretur, *optimus tex. eſt in c. dilectus 14. de exce. prælat. Boich. nu. 14. in d. cap. poſtulaſti 30. de iurepatr.*
26 Porrò quod dixi eſſe de eſſentia collegialitatis vt ſaltẽ ſint tres nec pauciores facere poſſint collegiũ, ita planè accipiendum eſt vt nequeat quidem Eccleſia aliqua inſtitui collegiata cum minori numero trium, at verò non negò, quod ſi poſtea decreſceret numerus adhuc nõ remaneat
27 collegiata; † illud enim me non fugit, nimirum ius collegij conſeruari etiam in vno *l. Sicut §. fin. 7. ff. quod cuiuſq; vniuer. Gloſ. in c. 2. de poſtul. prælat. & in ca. ſtatutum 22. de elect. lib. 6. Boich. nu. 6. d. c. poſtulaſti 30. de iurepat.*
28 † Quinimo ſi omnes morerentur nõ proptereà periret ius collegij, ſed dormiret, & poſtea inſtitutis alijs reſurgeret *Gambarus de poteſt. leg. lib. 3. rub. de poteſt. circa benef. confer. nu. 88. poſt Inn. in d. c. poſtulaſti 30. de iurepatr. & c. cum ex iniuncto 2. de nou. op. nũ-*
29 *ciat* † tunc enim diceretur Eccleſia collegiata habitu & ex his ſuperque liquet quibus argumentis, & coniecturis diſcernatur Eccleſia collegiata à ſimplici, eſtq; iſta regula certa, & firma, teſte Abb. *nu. 8. in d. c. nobis 25. de iurepatr.* quem vbiq; ſequitur Rota.
30 Eueniente itaq; vacatione alicuius Eccleſiæ, non obſtante quod alioqui collegiata nuncupetur, niſi aliqua ex
31 præmiſſis ſignis concurrant † neceſſe. n. non eſt vt copulatiuè ipſa omnia ſigna concurrant *Zabarel. nu. 10. in clem. 2. verſ. non putes de ætа. & qualit. Mantica deciſ. 215. nu. 1.* poterit Epiſcopus inoffenſo & impoluto, q̃d aiunt, pede concurſum proponere, & ſi Eccleſia in ſuo menſe, & extra curiam vacauerit, nec alia quælibet obſtet reſeruatio poterit etiam liberè illam conferre, vel alias ſi reſeruata ſit, aut collatio ad alium ſpectet eligere ex approbatis in concurſu, quẽ cœteris magis dignum reputauerit.

DVBIVM PRIMVM.

ARGVMENTVM.

Solus Papa erigit collegiatam Eccleſiam; Epiſcopus vero de Apoſtolica auctoritate tantum: & traditur formula huiuſmodi erectionis. quæ plane erectiones fiunt ſine præiudicio aliarum.

1 DVbitatur nunc quis poſſit collegiatam errigere? D. Rebuffus in ſua praxi beneficiaria de erect. in collegiatam, & Azor. moral. inſtit. *p. 2. lib 5. cap. 29. quæſt. 25. & ca. 30. q. 3 & 4.* & poſt eos D. Nic. Gartia *in fine*
2 *ſui aurei tract. de benefic.* † concludunt quod

quod ſolus Papa poteſt erigere Ec-
cleſiam collegiatã *per c. 1. ne ſed. vac.*
& facit *c. quod tranſlationem 4. de off.*
3 *leg.* † & quamuis Gartia videatur du
bitare vt etiam poſſit fieri huiuſmo-
di erectio per Epiſcopum *c. nobis 25.*
4 *de iurepatr.* quod hoc non probat, †
intelligendum tamen eſt dictũ Gar-
tiæ vt poſſit Epiſcopus conſtituere
quidem Eccleſiam ſua ordinaria au-
ctoritate, at nequaquam in collegia-
tã erigere niſi de Apoſtolica auctori
5 tate. † Hinc ait Rebuffus vbi ſupra
quod in huiuſmodi erectionibus Pa-
pa conſueuit ita ſcribere.

6 Ad omnipotentis Dei, & Virginis
eius glorioſæ matris, totiuſq; curiæ
cœleſtis laudem, & gloriam ac diui-
ni cultus augumentum, ſub veneran
do S.N. diœc. A vocabulo, & ex cer-
ta ſcientia ac de Apoſtolicæ poteſta-
tis plenitudine, auctoritate Apoſto-
lica in collegiatam erigimus, & ad
eam collegium canonicorum ſæcu-
larium capitulum facientiũ, ac om-
nia, & ſingula alia iura collegij per-
petuò habiturum decernimus, ita
quod in ea ſit vna dignitas Archipreſ
biteratus *vel alia*, quam pro tempo-
re obtinens caput eiuſdem Eccleſiæ
exiſtat.

Porrò in huiuſmodi erectione ali-
quando ſtatuitur certus numerus ca
nonicorum; interdum verò Papa mã
dat executorib. vt pro facultate red-
dituum præſcribant ipſi numerum
quem deinde Papa approbat per ſuã
7 Bullam erectionis *ca. 1. de inſtit.* † hu
iuſmodi autem erectiones cenſentur
fieri ſine præiudicio aliarum Eccle-
ſiarum collegiatarum *extrau. vlt. de*
8 *conceſ. præb. Io. 22.* † & ita debet con-
ſtitui vnum caput nè ſint
accœphali ideſt. ſi-
ne capite.

DVBIVM SECVNDVM.

ARGVMENTVM.

*Collegiata Inſignis eſt, quæ Inſignis cõmu-
niter reputatur, & parum facit conſide
ratio Ciuitatis, nec eſt neceſſarium vt cõ
currant omnes coniecturæ.*

1 CEterum quia ex colle-
giatis quædam ſunt In-
ſignes, quædam verò
2 non † eapropter occur
rit nunc ſecũdò dubita
re quænam dicantur
3 collegiatæ inſignes. † Nauarrus *in
conſ. 1. de verb. ſignif.* ait quod Inſi-
gne illud dicitur, quod præ alijs ſui
ordinis habet aliquod præcipuum,
4 Quocirca ibi concludit Villam Fõſe-
cæ eſſe inſignem licet cincta non ſit
muris, quia tamen habet 800. muni-
cipes, quod eſt quoddam præcipuum
in ordine locorum Hiſpaniæ nõ mu-
ratorum, ſiue muris non cinctorum,
& habet iuriſdictionem, vulgoq; ha-
5 betur pro tale, † quæ planè reputatio
communis ſufficit ad conſtituendum
vt Eccleſia pro inſigni habeatur *Io.
Monac. in c. ſtatutum in princ. 11. de re-
ſcrip. in 6.* quod etiam videtur ample
cti Rot. in vna placentina Præpoſitu
ræ 4. Maij 1592. & 12. Febr. 1593.
coram Illuſtriſs. Mantica, & ſunt *de-
6 ciſ. 175. & 215.* † vbi *in prima deciſ. nu.
2.* fuit concluſum Eccleſiam S. Ale-
xandri non eſſe collegiatam inſignẽ
7 † tum ex numero Canonicorum exi-
guo, modicis redditibus, & qualita-
8 te ſeruitij † atq; ex enunciatiuis viſi-
tationum, & decretis ordinariorum
9 & ex ſynodis diœceſanis † *in ſecunda
verò deciſ. nu. 5.* fuit concluſum huiuſ
modi inſignitatem non elici ex rela-
tione ſtatus Eccleſiæ Placentinæ ab
ordi-

ordinario exhibita Sac. congreg.Cōcil. Trid. per quam cōſtat vltrà duas inſignes, extare aliàs etiam collegiatas, inter quas Eccleſia S. Alexandri connumeratur.

10 Illud præterea ſciendum eſt quod in diiudicanda inſignitate parum facit conſideratio Ciuitatis vt aduertit
11 Rot. *in d.deciſ.175.nu.2.*† nec etiam neceſſarium eſt quod concurrāt omnes coniecturæ, quæ ſolent adduci, ſed ſufficit vt aliquæ adſint, ex quib. id argui poſſit, & veriſimile reddatur *Card.quæſt. 4.n. 10.in clem.2.de æta.& qual.*& ſequitur Fel. n.4.in fine *in cap. accedentes 11. de præſcrip.* & nouiſſime tradit Decian.*in conſ. 6. n. 9.verſ.non obſtant li.2.*& Rot.*d. deciſ. 215.nu.1.*

Hinc infertur eam poſſe & debere appellari inſignem Eccleſiam cuius caput Pontificalibus inſignijs decoratum eſt, aut habet iuriſdictionē
12 contentioſam † vel Eccleſia ipſa plures in ſe habet dignitates in ſonum
13 dignitatis canonicè erectas † & plures canonicatus,& pingues redditus, & in qua grauia & ſolemnia munia, ac ſeruitia, præſtantur, vel tandem, quæ vt ſit Inſignis ita erecta eſt.

14 Putarem etiam non errare ſi dixerim, illam Eccleſiam argui etiam, & reputari Inſignem quādo in eius prouiſione ſolet ſummus Pont. apponere decretum & illud re ipſa apponit, vt prouiſus ipſe teneatur intra certum ibi præfixum tempus gradum doctoratus aſſumere.

Aliud certius,vel clarius nil reperui circa hāc materiam Inſignitatis; quo circa ſi adhuc famelicus eſt lector peritos conſulere ſtudeat; mihi verò ſat ſit hæc annuiſſe, & deſiderium ſciendi excitaſſe.

PRÆLVDIVM Tertium.

De Eccleſia Parochiali.

ARGVMENTVM.

Eccleſia Parochialis æquiuoce ſumitur cū curata,attamen quia in ſolis Parochialibus proponitur concurſus,accuratè hic deſcribitur quanam ſit Eccleſia Parochialis, præmiſſa differentia inter curatum, & Parochiale beneficium, & declaratur ipſa deſcriptio.

POſtquam vidimus in ſuperioribus duobus preludijs,quæ opportuna viſa fuerunt de Eccleſijs cathedrali, & collegiata;congruum nunc videtur vt poſt eas aliqua de Parochiali Eccleſia in medium afferantur. in primis autem videndum erit quænā
1 Eccleſia dicatur Parochialis; † nam Æquiuocè ſummitur, à Doctoribus Eccleſia Parochialis & Curata vt eſt videre apud Gonzali *ſuper 8.reg.Gloſ.*
2 *6.nu.111.*† vbi ait quod beneficium Curatum quamuis ſit reſeruatum vel affectum debet prouideri per cōcurſum ſeruata forma Conc. Triden
3 tini:& † nihilominus D. Io. Staphileus vir alioqui, & doctrina & auctoritate pollens in celebri ſuo tractatu *de lit.grat.& ſignat.iuſt.in rub.de ſtat. & qualit. benef. §. de qualit. benef.quæ ſunt curata nu.1.* cui additur D.Alfonſus Hoieda celebris doctor Hiſpan9 *de incompatib. benef.par. 1. cap.13.n.2.* & eiſdem ipſemet Gonzal. *d. Glo. 6. nu. 59.* dicunt quod cura poteſt dupliciter conſiderari largè ſcilicet, &
4 ſtrictè †,& quod ſi largè, ſiue impropriè ſummatur, comprehenduntur

omnia beneficia habẽtia iuriſdictio-
nem fori contentioſi, quæ verſatur
circa exercitium iuriſdictionis, vti
eſt excommunicare, viſitare abſolue-
5 re & huiuſmodi † ſi verò ſummatur
ſtrictè & propriè veniunt beneficia
habentia poteſtatem fori pœniten-
tialis.

Deci.nu.17.in c.ad aures 8. de reſcr.
D. Ioſephi Maſcardus de probat. concl.
469.num.2.

6 Quocirca vt ad rem iam veniamus
arbitror ſic poſſe deſcribi: Beneficiũ
Curatum ſtrictè ſumptum illud eſſe,
quod habet Parochiam, ſiue territo-
rium ad eius curam aſſignatum, cer-
tis limitibus, auctoritate ſuperioris
diſtinctum, & terminatum, in quo
degit Populus illi Eccleſiæ addict⁹ à
certo, perpetuo in ea conſtituto Re-
ctore Sacramenta ſumpturus, & hæc
deſcriptio eſt collecta ex his quæ tra-
dit Hoieda *d. cap.13.nu.2.& ſeq.* &
ex alijs ſupra relatis doctoribus, &
ex *deciſ.48.* Illuſtriſs.Bon.Mem.Car-
din. Manticæ in vna Ciuitaten. deci
marum 6. Febr. 1589. & radices du-
cit ex Sac.Conc. Trid. *ſeſſ. 24. de ref.*
c.13. propè finem & firmatur, vbi Sac.
ipſum Conc. mandat, vt in ijs locis
vbi Parochiales certos fines non ha-
bent, nec earum Rectores proprium
Populum, quem regant, ſed promiſ-
cuè petentibus Sacramenta admini-
7 ſtrant † Epiſcopi pro tutiore anima-
rum ſalute, diſtincto populo, in cer-
8 tas, propriaſq; parochias † vnicuiq;
ſuum perpetuum, peculiaremq, Pa-
rochum aſſignent, qui eas cognoſce-
9 re valeat † & a quo ſolo licitè Sacra-
menta ſuſcipiat. Vbi verò nullæ Pa-
rochiæ ſunt, quam primum fieri pro
curent.

10 Dixi itaq; in deſcriptione; *Quod*
habet Parochiam nam ad eſſentiam
parochialitatis eſt neceſſarium vt Ec
11 cleſia habeat Parochiam † quæ eſt lo
cus certis limitibus circumſcriptus,
in quo regitur populus alicui Eccle
ſiæ deputatus & hæc eſt diffinitio Io.
And. Abb. & Hoſt. *in rub. de Paroch.*
Geminiani *nu.4.in c. licet canon. 8.de*
elect.in 6. Illuſtriſ. Manticæ *d.deciſ.48*
12 *nu.1.* † alioquin ſequeretur vt etiam
Eccleſiæ RR.Fratrum Prædicat. &
Minorum eſſent Parochiales, eis .n.
competit ex priuilegio ius audiendi
confeſſiones quorumcunq; ad ipſas
accedentium, & in ipſis Eccleſijs da-
tur etiam ſepultura mortuis *Clem.du*
dum 2.de ſepulturis; & nihilominus
non ſunt Parochiales per ſe, niſi ha-
beant certum territorium cum popu
lo in eo degente *Mantica d.deciſ.48.*
13 † & Sacra congregatio ita aliquãdo
declarauit. In collatione Archipreſ-
biteratus, qui neq; Parochiam, neq;
Parochianos habet, ordinarium non
teneri proponere edictum pro con-
curſu; hanc de verbo refert Gartia
de benef. part. 9. cap. 2. & eſt ſecun-
da in manuſcript. Illuſtriſs. D. mei.

14 Dixi in qua *degit Populus*; etenim
neceſſarium eſt, ad hoc vt Eccleſia ſit
parochialis, quod populus degat in
15 Parochia *c. Eccleſia. 13. qu. 1.* †; qua-
propter non eſſet regulanda vti Pa-
rochialis illa Eccleſia, quam populus
deſeruiſſet, vel quia omnes mortui
eſſent, vel ſanè eſſe deſijſſent, aut aliò
qui Eccleſia ipſa penitus diruta eſſet
& Parochia translata, vt bene, poſt
ſtaphil. *d.§. de qualit.benef. curat* tenet
Gonzal. *d.gloſ.6.num. 89.* vbi ad hoc
congerit quam plures Dd. aliàs Re-
ctor nullam haberet poteſtatem ſu-
per animabus, quippe quæ nõ eſſent
in rerum natura, *D. Feder. de ſen. in*
conſ.80.& 155. quem allegat ſtaphil.
16 *vbi ſupra nu.3.* † & Eccleſia diruta nõ
habetur in conſideratione quoad pa-
rochialitatem, vt fuit reſcriptum à
Sac.congreg. Epiſcopo Lucano 19. Iu
17 nij 1582. in hæc verba. † Beneficium

non

non eſſe curatum, cum caret populo;
18 & quod in omnem caſum † ſi remãſerit parochialis, eſſet tantum habitu non autem actu; & ſecundum hanc declarationem fuit concluſum in Rota in vna Lunen. Sarzanen Prioratus 11. Febr. 1591. coram Illuſtriſs. Seraph. *& eſt eius deciſ. 936. nu. 2.* quod in impetratione Eccleſiæ Parochialis habitu tantum, ſed non actu non eſt neceſſaria expreſſio curæ.

19 Dixi, *à ſuperioribus diſtinctum* quia illa non dicitur Eccleſia parochialis, quæ ſolum de facto, & non de iure habet requiſita parochialitatis, vtpotè quia illius Rector exercet curã aĩarũ de facto, aut vſurpat iuriſdictionem, & ipſe ponit limites, vt poſt Calder. *in c. de multa 28. de præb.* tenet *Hoieda d. cap. 13. numero 55. p. 1.*
20 *de incompat. benef.* †; non tamen nego quin poſſit huiuſmodi Parochialitatis ſtatus præſcribi, & tunc huiuſmodi præſcriptione ſtante, non debeat dici parochialis; Hoieda ibidem.

21 Dixi, *à certo Rectore*, quia vbi nullus adeſt Rector. ſed tantũ ſunt plures beneficiati in aliqua Eccleſia, quibus, vel eorum alicui ſolet Epiſcopus committere exercitium curæ animarum, nullum eorum beneficiorum dicitur Curatum, nec is, qui curam exercet dicitur Rector, ſed Epiſcopus ipſe eſt Rector, & penes ipſum reſidet cura animarum, *Gonzal. gloſ. 6. n. 65.*

22 †Hodie tamen huic rei ſatis prouidit Sac. Concil. Trdient. *ſeſſ. 24. de reform. capit. 13.* vbi ſtatuit, vt parochiales conſtituantur, non obſtantibus quibuſcunque priuilegijs, & conſuetudinibus etiam immemorabilibus.

23 Dixi *perpetuo*, enimuerò beneficium, quod non habet curam perpetuam, ſed tantum ad certum tempus veluti ſi aliqua Præpoſitura eſſet, cuius Præpoſitus teneretur ſubire curã animarum alicuius Eccleſiæ Parochialis, dum pro tempore vacat, donec illi de Rectore prouideretur, huiuſmodi inquam Præpoſitura non dicitur Parochiale Beneficium; *ad trad. per Io. And. ſub nu. 4. in c. delibe-*
24 *ratione 4. de off. legat. in 6.* †; etenim ad iudicandum quod beneficium ſit curatum, non attenditur id, quod ei ex accidenti competit, ſed eius natura conſideratur, *Dec. nu. 14. in d. c. ad aures 8. de reſcrip. poſt Oldr. conſ. 102.*

25 Dixi tandem, *Sacramenta ſumpturus.* Nam & Parochus adſtringitur de neceſſitate miniſtrare Sacramen-
26 ta ſuis Parochianis †, & ipſi Parochiani coguntur ad eum accedere, & de illius manu, vel ſaltem de ipſius licentia, Sacramenta ſuſcipere, *Dec. nu. 19. in d. c. ad curas 8. de reſcrip.* vbi allegat Abb. *in d. c. de multa 28. de præb. & gloſ. in d. clem. dudum 2. de ſepul.* in verbo impendant, quam ſequitur Imol. *nu. 49. Anchar. nu. 20. Abb. num. 31. poſt Paul. & Zenzell. ibid. & poſt. hos Hoieda d. cap. 13. num. 3. & ſeq. part. 1.* Conc. Trid. *d. cap. 13. ſeſſ. 24. & Card. Mant. d. deciſ. 48 nu. 5.* vbi fuit reſolu-
27 tum † non dici probatum Eccleſiam eſſe Parochialem ex eo quod Rector illius Sacramenta incolis eiuſdem loci adminiſtraſſet, niſi etiam probetur illum ad id faciendum eſſe adſtrictum, & fideles poſſe compelli, vt pro Sacramentis ad illum recurrant, per gloſ. & Doct. *in Clem. dudum 2. de ſepult.* facit *deciſ. 86. nu. 2. apud Farinac. par. 2.* in vna Aquinat. 2. Maij 1603. coram Illuſtriſs. Bononien. in qua etiam allegatur deciſ. in vna Recanaten. Parochialis 20. Martij 1577.
28 coram Cantuccio, † vbi pariter dictum fuit: Non inferri reſidentiã ex onere celebrãdi, quia poteſt per aliũ ſine continua reſidentia explicari; Lap. alleg. 35. nu. 2.

DVBIVM PRIMVM.

ARGVMENTVM.

Concurſus non eſt proponendus in Epiſcopatibus, quamuis dicatur incumber. cura animarum Epiſcopis, & Parochi dicantur illorum coadiutores.

1 DVbitatur primo, an diſpoſitio
Conc.*ſeſſ.24.cap.18.de refor.*locum obtineat circa Eccleſias maiores,ſiue primi ordinis.Ratio dubita-
2 tionis eſt †, quia earum Prælatis dicitur incumbere curam animarum;
3 † Parochia .n. Epiſcopi eſt diœceſis,
4 *c.licet 16.q.3.* † & Curati dicuntur adiutores Epiſcopi *c.fi.de off.Archipr. Card.Zabarel.n.11.in Clem.Archiepi-*
5 *ſcopo 2.de priuil.* † & proinde ſe habēt Parochi ad Epiſcopos, ſicut ipſi ſe
6 habent ad Papam †;ordinati .n. ſunt Epiſcopi in partem ſollecitudinis paſtoralis officij, non in plenitudinem
7 poteſtatis,*c. decreto 2.q.6.* † & in ſuis diœceſibus dicuntur gerere vices Papæ,*Germon. de Indult. Card. §. per quæ ſublatis nu.52.Sel.de benef.p.2.q.1.nu.*
8 *19.Gonzal.§.1.proem.n.6.* † enimuero totus mundus dicitur parochia Papæ,*D. Andreas Barbat.de præſtan-*
9 *tia Cardinal.p.1.q.2.num.11.* † ſed his minime obſtantibus conſtanter dicē dum putarem, quod non habeat locum *d.cap.18.ſeſſ.24.* Conc.circa Epiſcopatus; tum quia ſub diſpoſitione Cathedralium non veniunt Parochiales,nec è contra,*Gloſ.& doc. in c. 2.de præb.in 6.Romani in conſ.340.n.4*
10 † Cathedrales enim,propter earum excellētiam, ſpeciali nota dignæ ſūt, *D.Io.Maria Bellettus in diſquiſit.cle-*
11 *ric.p.1.tit.1.§.2.nu.43.* † tum quia ratio, quæ militat in prouiſione Parochialis,& propter quem finem diſpoſitum fuit per Concilium, vt conferantur Parochiales per concurſum, putà, vt de idoneis miniſtris prouideatur, ceſſat in promotione Epiſcoporum, & aliorum prælatorum pri-
12 mi ordinis, † quippe qui aſciſcūtur ad huiuſmodi dignitates, non niſi ꝑ ſummum Romanum Pontificem,
13 motu proprio,† & de eorum vita,ac alijs requiſitis fit diligens examen, & inquiſitio, quæ deinde in publicum inſtrumentum rediguntur, & ſummo ipſi pontifici præſentantur Cōc.
14 Trid.*ſeſſ.24.de refor.cap.1.* † ac proinde intrare non debet diſpoſitio, legis, vbi non intrat eius ratio *l. quod*
15 *dictum 33.ff.de pactis*; † nam diuerſa ratio reformat legem *l.interpoſitas in*
16 *fi.13.C.de tranſact.*† vltra quod in huiuſmodi promouēdis requiritur gradus doctoratus in Theologia, vel iure canonico in aliqua vniuerſitate
17 Concil. Trid.*ſeſſ.22.de refor. cap.2.*† tum demum quia gradus,qui ſunt in
18 Eccleſia non commiſcentur, † & vbi quis loquitur de vna ex ijs, ad aliam non extenditur ſermo regulariter, *c.periculoſam 4.de ſent.excomm. in 6.Oldr.conſ.259.nu. 3.*

DVBIVM SECVNDVM.

ARGVMENTVM.

Conc.Trid.c.18.de refor.ſeſſ.24. quamuis indiſtincte loquatur non habet locum in curatis,quæ non habēt Parochiam, nam licet omne parochiale ſit curatum non tamen conuertitur, & iuriſdictio per ſe ſine onere continuæ reſidentiæ non inducit incompatibilitatem.

1 SVboritur ſecundum dubium,an videlicet diſpoſitio Conc.Tridē. *ſeſſ.24.de reform.cap.18.* & conſtit. S. Mem.Pij V.*in conferendis*, locum ob-
2 tineant circa omnes Parochiales † Ratio

Ratio dubitationis eſt, quia Cócíliũ indiſtinctè loquitur, quinimo am-
3 pliatiuè diſponit: † aſt vbi lex indiſtinctè loquitur, indiſtinctè etiam debet intelligi *l. de pratio 10. ff. de pub.*
4 *in rem act.* Breuiter concludendum eſt, huiuſmodi diſpoſitionẽ nõ intrare niſi in Parochialibus ſtricto modo
5 ſumptis; † etenim beneficium, quod habet poteſtatem fori contentioſi, ſeù iudicialis, quamuis dicatur curatum; nihilominus, ſi nullam habet parochiam, neq; populum, non dicitur parochiale, ita fuit cõcluſum in vna conchen. Archipresb. 28. Iunij
6 1594. corã R. P. D. Pegna, † vbi fuit dictum Archipresbiteratum iuriſdictionem contentioſam habentem non dici beneficium curatum, ad effectum vt vacaret per aſſecutionem alterius; in qua plane deciſione refertur ad verbum quædam declaratio
7 Sac. congregat. in hæc verba †, *Simplex eſt beneficium Archipresbiteratus nuncupatum, licet habeat aliquam iuriſdictionem, dummodo reſidentia in eo neceſſaria non ſit.*
8 Porrò ex præmiſſis infertur, quod non omne beneficium Curatum eſt
9 Parochiale, † licet è contra, omne Parochiale ſit Curatum, vt poſt *Card. q. 5. in Clem. 1. de off. Vic. & Clem. I. de preb.* tradit Hoieda *de incompatib. p.*
10 *1. cap. 13. n. 2.* † vbi dicit, quod omnis Eccleſia Parochialis habet curam animarum ſed non omne beneficium Curatum dicitur Eccleſia Parochia-
11 lis †, & hoc exemplificat in Eccleſia rurali ad quam de nouo vadunt homines habitandi gratia, quæ non propterea fit, neq; dici poteſt propriè
12 Parochialis † niſi fuerit eidem depu-
13 tatum territorium, † & nihilominus, inquit, ſine dubio dici poteſt Eccleſia curata.
15 Hinc in Iure Canonico, & Concil. Trid. ſimpliciter de Parochialibus, abſq; expreſſione curæ animarum, fit mentio. *Rot. deciſ. 52. nu. 29. par. 2. di-*
16 *uerſ.* † Infertur etiam quod Iuriſdictio per ſe ſimpliciter nõ inducit incõpatibilitatem, niſi eidem beneficio annexum etiam ſit onus neceſſariæ reſidentiæ, ex præinſerta declaratione Sac. congreg.

DVBIVM TERTIVM.

ARGVMENTVM.

Concurſus in quibus Eccleſiis & in quibus caſibus proponatur vel non, ſatis accuratè notatur, & quid ſit vacare apud ſedem, vel in curia declaratur.

1 Dixi in ſuperiori dubio diſpoſitionem Conc. *ſeſſ. 24. cap. 18.* locum habere ſolum in Parochialibus ſtricto modo ſumptis; modò occurrit dubitare 3. loco, an indifferẽter locum habeat quoad concurſum in omnibus Eccleſijs Parochialibus ſtri-
2 ctè ſumptis; † videtur quod ſic; Cõcilium .n. abſolutè dicit vt cum parochialis Eccleſiæ vacatio, etiamſi cura Eccleſiæ, vel Epiſcopo incumbere dicatur, & per vnum vel plures adminiſtretur, etiam in Eccleſijs patrimonialibus, ſeu receptiuis nuncupatis, in quibus conſueuit Epiſcopus vni, vel pluribus curam animarum dare, quos omnes ad examen concurſus teneri mandat, per obitum, vel per reſignationem, etiam in curia, ſeu aliter quomodocumq; contigerit, etiã ſi ipſa parochialis reſeruata, vel affecta fuerit generaliter, vel ſpecialiter etiam vigore indulti, ſeu priuilegij in fauorem S.R.E. Card. Seu Abbatum, vel capitulorum, debeat Epiſcopus, ſtatim, habita notitia vacationis Eccleſiæ, idoneum in ea Vicarium, cum cõgrua eius arbitrio fructuum por-

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

portionis aſſignatione, conſtituere,
qui onera ipſius Eccleſiæ ſuſtineat,do
3 necei de Rectore prouideatur. † Ve-
runtamen quia non deſunt caſus, in
quibus debet ommitti cõcurſus;ope-
re pretium propterea dixi eos huc re
ferre,quorum decem collegi ex Gon
zal. *de menſib. Gloſ. 6.* quibus additur
xj. ex Germonio *de Indultis §. quibuſ-
uis nu. 9.* ac xij. & xiij. & xiv. *ex tract.
de poteſta. Epiſcopis allegat 60. par. 3.
D. Barboſæ*, necnon, & xv. *ex praxi E-
piſcop. D. Pauli Piaſecij p. 2. cap. 5. nu-
mero 17.*

4 Primus igitur Caſus, in quo om-
mittitur concurſus eſt,quãdo appro-
batus in concurſu, & electus ab Epi-
ſcopo in eodem concurſu non vult
conſentire iuſtæ penſioni, quam Pa-
pa intẽdit reſeruare ſuper Parochia-
li prouidenda, de tempore prouiſio-
nis: tunc .n. ſolet conferri alteri ſine
5 alio concurſu:†prout etiam Papa cõ-
ferre conſueuit abſq; concurſu Paro
6 chialem,quæ vacauit in Curia.† Ne-
ceſſaria tamen eſt derogatio Conci-
lij expreſſa, aut ſaltem tacita, quãdo
à Sede Apoſtolica confertur ſine cõ-
curſu, & ſi appareat de intentione
Papę, ſufficiet generalis derogatio,
abſq; eo quod indiuidua de concilio
7 mentio fiat †;nam, propter auctori-
tatem Concilij Trid. non conſueuit
ei ſpecialiter derogari *Gonzal d. gloſ.
6. nu. 120. D. Io. Aluiſ. Riccius in Pra
xi concurſus par. 1. reſol. 350.*

8 Secundus caſus eſt,quando benefi-
cium fuit reſignatum in fauorem
alicuius, vel ex cauſa permutationis
*D. Flaminius Pariſius de reſignat. be-
8 nefi. lib. 8. q. 9. n. 95.* † ſed hodie teſte
Piaſecio *in praxi p. 2. ca. 5. nu. 17.* verſ.
de curatis, Dataria ſolet prouidere
etiam parochiales ſimpliciter reſi-
gnatas in curia, abſq; aliquo concur-
ſu, *vide infra caſu vltimo.*

9 Tertius eſt caſus, quando non fuit
ſeruata forma concilij: vel Epiſcopus
aut alius collator non confert, vel nõ
eligit intra tempus præſcriptum, ſi
ad alium collatio ſpectet, *Gonzal. d.
gloſ. 6. nu. 130.*

10 Quartus, eſt quando Eccleſia eſt
de Iurepat. laicorum, ex fundatione,
vel dotatione,& vnus duntaxat præ-
11 ſentatur,† ſecus ſi eſſet Eccleſiaſticũ,
vel mixtum, etiã ſi duæ partes illius
pertinerẽt ad laicos patronos, quia
tunc deberet fieri concurſus, & Pa-
tronus pręſentaret electam: Sac. Cõ-
greg. in vna Bracaren. inter manuſc.
Illuſtriſs. D. mei idem dicendum ſi
iuſpat. eſſet ex priuilegio, vel præſcri
12 ptione *Gonzal. d. gloſ. 6. n. 134.* † At ve
ro ſi à patrono laico præſentarentur
plures, quod poteſt fieri *per Clem. plu-
res §. quibus etiam 2. de iurepatr.* tunc
concurſus fieret inter ipſos pręſenta-
tos,& Epiſcopus ex approbatis elige
ret, quem mallet. nam hoc caſu ſuffi-
cit, vt ſit habilis, quamuis ſit tantum
in minoribus conſtitutus *gloſ. in d.
Clem. plures & §. quibus etiam* in ver-
bo *perſonas.*

11 Quintus eſt caſus, quando reddi-
tus ſunt adeo exigui, vt totius exami
12 nis rationem nõ ferant, † aut nemo
13 eſt, qui examen ſubire velit,† aut ſũt
apertæ factiones, & huiuſmodi.

14 Sextus eſt, quando Eccleſia eſt liti
gioſa: tunc enim ſolet à S. Sede gra-
tiosè ſubrogari alius abſq; concurſu,
& vt plurimum ſubrogatur colliti-
15 gans:† At vero ſi non fieret ſubroga
tio, ſed transferretur ius demortui
in alium; prout etiam ſi vterq; colli-
tigans obiret; eo caſu proponendus
eſſet concurſus *Gartia de benef. p. 9. c.
16 2. §. 1. nu. 170. Gonzali gloſ. 6. n. 150.* †
& ſi is, qui erat in poſſeſſione decede-
ret in curia, vel in menſe reſeruato,
tunc collatio ſpectaret ad Papam; cõ
tra autem ſi vacaret in menſe
ordinario, nec aliqua reſeruatio ob-

ſtaret

ſtaret, vel affectio impediret, tũc poſ-
ſet ordinarius conferre, adhibito ta
men concurſu, quo circa expectãdus
ſemper erit finis *Litis*. Gonzal. *d. gloſ.*
17 *6. nu. 152.* † Illud. n. ſciendum eſt qđ
lite pendente, non poteſt Epiſcopus
conferre beneficium litigioſum ele-
cto in concurſu, ſed, vel erit expectan
dus finis, vel recurrẽdum ad Papam
& interim, quamuis ſignificatio ele-
ctionis non fiat intra quadrimeſtre
datum ad hoc, non tamen intrabit
deuolutio, nec reſeruatio inducta
per conſtitutionem Pij V. *Gartia vbi*
18 *1. nu. 172.* † vtroq; autem in poſſeſſio
ne decedente, quod poteſt euenire
puta, quia ille, qui poſſidebat, obti-
nuiſſet mandatum de immittendo
in poſſeſſionem, & priuſquam ad il-
lius executionem deueniſſet, deceſſe-
rit aduerſarius in poſſeſſione, & ſta-
tim eam vacantem, vigore dicti mã-
dati de immittendo, caperet, & dein
de ſimiliter decederet, & ſic vterque
collitigans tempore obitus beneficiũ
poſſideret, quod & euenire põt pluri
bus alijs modis declaratis à gloſ. in
verbo *Neutro* & ibi Imol. *in Clem. 1.*
vt lit. pendent, tunc ſiue ambo, ſiue
alter collitigatium deceſſerit in cu-
ria, vel in menſe reſeruato, ſemper
intrabit reſeruatio, & collatio erit
Papalis, etiam ſi poſſeſſio capta fuiſ-
ſet per procuratorem, & illam igno-
raſſet prouiſſus, etiam tempore obi-
tus; † nam poſſeſſio acquiritur etiam
ignoranti, *Imol. in d. Clem. 1. num. 24.*
Gonzal. d. gloſ. 6. nu. 155. & ſeq. & in §.
proem. 5. a num. 107. vſq; 118.
18 Septimus eſt, quando cura anima-
rum ſpectat ad Eccleſiam collegiatã,
& cura exercetur per canonicos, vel
hebdomadarios, *Pariſ. de reſignat. q.*
19 *9. nu. 93. lib. 8.* † ſed hoc accipiẽdum
eſt ſecundum Lapum *in c. ſtatutum 22*
de elect. lib. 6. quando ab initio inſtitu
ta eſt Parochialis, vel etiam tractu
temporis conſecuta eſt Parochiam
20 etiam ex vi vnionis ei factæ †, quo
caſu, inquit Lapus, etiam non habe-
ret locum *c. licet canon. 14. d. tit. & lib.*
quod prohibet conferri Parochialẽ
minori xxv. ann. & vult talem pro-
uiſum promoueri ad ſacrum presbi-
21 teratus ordinem intra annum †; ſe-
cus tamen eſſet ſi ipſa collegiata eſſet
22 vnita Eccleſiæ Parochiali, † vel alias
Eccleſia Parochialis eſſet vnita qui-
dem ipſi collegiatæ, ſed ita vt neutra
ſubijceretur alteri *Lap. vbi ſup. n. 3.*
23 Octauus caſus eſt in Vicarijs per-
petuis Eccleſiarum Parochialium
vnitarũ Cathedralibus, vel alijs Eccle
ſijs, Monaſterijs, beneficijs, menſis,
collegijs, ac Pijs locis, pro illarũ con-
grua ſuſtentatione, ſeu dotis augu-
mento, *Hyero. Gonzal. gloſ. 5. § 3. n. 48*
& 53. & gloſ. 6. nu. 161. reliqua vide
infra *prælud. 14.*
24 Nonus caſus verificatur, quando
Parochialis eſt vnita, vel incumbit
alicui dignitati in Cathedrali, vel
collegiata, *Gonzal d. gloſ. 5. §. 7. nu. 13.*
& gloſ. 6. num. 162. niſi vt dictum eſt
in ſeptimo caſu in fine, Parochialis
vnita eſſet vt neutra ſubijceretur al-
24 teri †; & adeò verum eſt quod nedũ
ommittitur concurſus in hoc viiij. ca
ſu, vt etiam qui ſemel examinatus,
& approbatus fuerit ad vnum cano-
nicatum, vel dignitatem in cathe-
dr. vel collegiata, aut aliàs ad ſim-
plex beneficium, non amp'ius exami
natur ad ſimile beneficium, vel digni
25 tatem †; prout etiam ſemel approba
tus ad Curatum in collegiata, vel ca-
thedrali, non vltra examinatur ad
ſimile; & ita ſeruari in curia refert,
& teſtatur D Barboſa *de poteſt. Epiſc.*
allegat 60. nu. 89. poſt Gonzal. gloſ. 4. n.
84. & Io. Aluiſ. Ricium deciſ. 419. ſiue
26 *reſol. 356* †; nec obſtare videtur *deciſ.*
Illuſtriſ. Seraphini 1323. in qua vide
tur concluſum per Rotam, *quod cum*

in

in aſſenſione ad alterum quæratur nouus titulus, iuxta conſilium 18. Oldr. *ideo ſit etiam tunc examinandus*; nec etiã videtur obſtare declaratio Sac. congreg. *quod cœptus beneficiati, in quolibet aſſenſu examinetur* nã ſatisfit per ea, quę conſtanter tradit D. Barboſa *d. allegat. 6. nu. 90.* vbi apertè dicit, ſe ſcire de ſtilo curiæ primum dictum eſſe verum: ſecundum autem quod eſt D. Hieron. Campanili *in diuerſ. Iur. Can. rubr. 5. cap. 5. nu. 8. prope finem* & Illuſtriſs. Seraphini aſſumptum, dicendum eſſe ſibi locum habere in partibus, vel vbi per concurſum examen faciendum ſit.

27 Decimus caſus verſatur circa regularia beneficia; in ijs .n. nullus proponitur concurſus, *Gonzal. d. gloſ. 6. n. 162.* vbi refert declarationem Sacr. congreg. per hæc verba *hoc Decretum de concurſu non habet locum in beneficijs regularibus, quæ regularibus conferri conſueuerunt.*

28 Vndecimum colligo caſum ex Germonio *de indultis §. quibuſuis num. 90* in quo non immoror, quia latè poterit videri infrà *dub. 38. requiſ. 7.* eſt nimirum quando reſidēte in curia Cardinale, qui habet indultum ordina-

29 rium, † puta, quia eſt, vel iam fuit Epiſcopus alicuius Ciuitatis, & vacat in ea aliqua Parochialis, tunc poteſt, abſq; concurſu, Cardinalis illam conferre, cui velit exiſtenti in curia, dummodo ſit examinatus ab examinatoribus Almæ vrbis.

30 Duodecimum caſum eleuat D. Barboſa *d. allegat. 60. nu. 35. poſt Gartiam p. 9. c. 2. n. 108.* vt ſit in parochialibus, quas quis acquirit per regreſſum, ſi tamen illam iam poſſederit, ſecus enim eſſet ſi nunquam illam poſſediſſet.

31 Decimum tertium caſum autumnat idē D. Barboſa *d. allegat. 60. n. 28.* vtpotè, quando beneficium curatum

32 eſt verè dignitas; † dixi autem *verè dignitas*, nam plures ſunt Rectoriæ quæ ſonant in dignitatem, & nihilominus non ſunt dignitates, quales planè ſunt dignitates rurales ideſt extra collegiatas, vel cathedrales, ſed in ſimplicibus Eccleſijs, vel aliàs etiã

33 in parochialibus; † enimuerò huiuſmodi Archipresbiteri, vel Prępoſiti dicuntur habere dignitatem in ſonũ & ipſi ſunt præpoſiti nomine tenus, re tamen vera ſunt Rectores, Præpoſiti nuncupati, ac proinde nō ſunt capaces Apoſtolicarum delegationum quantumuis ſint etiam Doctores, nō enim dicuntur habere Eccleſiaſticã dignitatem, prout requirit *c. ſtatutum 11. de reſcriptis in 6.* latè de hoc dicam *in dub. 10. c. 4. de ſynodo*; quamobrem vlterius non progredior.

34 Decimus quartus, ex eod. D. Barboſa *d. alleg 60. nu. 29.* eſt, quando dignitas habet annexam curam animarum in collegiata; † immo addit quod tunc in illa nō eſt neceſſarium examen, quale requiritur in paro-

35 chialibus, † & ratio eſſe poteſt, ſecūdum Lap. *alleg. 5. nu. 7.* quia collegiata nō appellatur Parochialis, ſed Di-

36 gnitas; † nam in Collegiata Rector eſt Collegium, & Canonici, *c. nouit. 4. & cap. quanto 5. de his quæ fi. à prælat.* faciunt dicta *in 9. caſu.*

37 Decimuſquintus caſus hauritur ex Praxi Epiſcopali D. Pauli Piaſetij *p. 2. cap. 5. verſ. de curatis n. 17. & Gonzal. d. glo. 6. nu. 15.* nimirum quando beneficia vacant apud ſedē ſeu in Curia, ſiue per ſimplicem reſignationē, ſiue per dimiſſionem, ex vi decreti de dimittendo primum incompatibile nam hodie ſolet Dataria prouidere huiuſmodi beneficia, ſine cōcurſu, & prouiſus ſufficit vt examinetur ſuper ſufficientia, & de huiuſmodi quotidiana obſeruantia teſtatur Gartia *in addit. c. 2. n. 153. p. 9.*

38 No-

38 Notandum eſt itaque ex Gonzal. *gloſ.13.nu.32.de menſibus & Kochier ibid.gloſ.6.nu.4.* quod aliud eſt vacare apud ſedem, & aliud eſt vacare in 39 curià †; Nam apud ſedem propriè non vacant niſi beneficia reſeruata *per c.2.de præb.in 6.* reliqua autem vacantia in Vrbe, vel ex aliis cauſis reſeruata, quamuis dicantur uacare in Curia, non tamen dicuntur uacare apud ſedem. *Gomes.in reg.de trian. q.31. Couar.pract.q.c.36.nu.4.*

PRÆLVDIVM Quartum.

De Eccleſia Patrimoniali.

ARGVMENTVM.

Patrimonialium Eccleſiarum canones nō meminerunt, ſed poſtquam Conc. Trid. eas tangit traditur quænam dicatur Eccleſiæ patrimonialis, & quæ requirantur ad conſecutionem huiuſmodi Eccleſiarum, & an ſit habenda mentio illius in impetrationibus.

Vidimus quænam ſit Parochialis Eccleſia, ſed quia uarias poteſt habere qualitates, quippe quæ poteſt eſſe etiam Patrimonialis, Receptiua ac Patronata, & per conſequens neceſſariæ collationis, non inutile proinde putaui fore, vt hoc 4. prœludium
1 fiat de Eccleſia patrimoniali †, de qua expreſſe meminit Sac. Concil. Trident. ſępius allegato *cap.18. ſeſſ.*
2 *24.* † quamuis teſte D. Quintiliano Mandoſio *in reg.19.de infir. reſig. qu. 16. & poſt eum Hoied. de incompatibil. benef.cap.24.nu. 86.p.1.* nullus reperiatur textus, qui in terminis loquatur de huiuſmodi beneficijs, neque in iure illorum materia tangatur.
3 Dicamus igitur cum D. Hieron. Gonzal. *ſuper 8.reg.gloſ.9.§.1. & Hoied.d.ca.24.num.86.* quod beneficia patrimonialia illa ſunt, quæ ex Apoſtolica conceſſione, uel ſtatutis, ſeu conſtitutionibus ſynodalibus Apoſtolica auctoritate firmatis, uel ex immemorabili conſuetudine conferenda ſunt neceſſariò natis, incolis, uel originariis alicuius patriæ, Ciuitatis, oppidi, uel Parochiæ; uel aliàs deſcendentibus a Patre, uel Matre, Auo uel Auia illius Parochiæ patrimonialis, licet nati eſſent in alia Parochia,
4 uel diœceſi, † ita ut illi duntaxat, qui ſic filii naturales, & patrimoniales ſint, prouideri debeant de huiuſmodi beneficiis, & non alii forenſes, ſiue exteri, qui tales qualitates non habeant *D.Guilelmus Caſſodo.deciſ.18 nu.1.de præb. D. Didacus Couarr.pract. q ca.36.nu.3.Hoied.d.ca.24.n.86.p.1.*
5 † & dicuntur ethymologicè à patrimonio, ideſt à paterna hæreditate, quia fuerunt à Patribus, ſiue Auis inſtituta, vt dentur, & conferantur filiis, & aliis ſucceſſoribus in infinitū; & ſecundum hanc denominationē erunt de iurepatronatus laiaorum, de quibus loquitur Staphileus *de lit.*
6 *grat.in 5.for.expect.ſub nu.3.* † vbi ait quod ſub expectatiuis non cadūt præſtimonia patrimonialia, quia ſunt de iurepatronatus laicorum, quibus Papa in dubio non videtur velle derogare, niſi exprimat *gloſ.in verb. collatio c.2. de præb. lib. 6.* ſequitur D. Nic. Milius *in reper. verb.beneficium*
7 *patrimoniale* †; At Mādoſius *in d.reg. 19.q.15.ſub.n.17.* tradit aliam denominationem huiuſmodi beneficiorum videlicet vt dicantur beneficia patrimonialia, eo quod ab aliquibus data fuerint bona de proprio patrimonio iis, qui ordinandi ſunt, ut ad illorum titulum ordinari queant, & in poſterum ipſa beneficia remaneāt titularia, ita ut de patrimoniis effi-

ciantur perpetui tituli beneficiorum
ſiue data ſint talia patrimonia a pa-
trib. ſiue ab Auis, & ſeu ab alijs qui-
8 buſcũq;extraneis.†. Gonzal. tãdem
d.gloſ.9.§.1.nu. 10 & 11.poſt Hoied.d.
ca.24.nu.86.p.1. duas affert denomi-
nationes huiuſmodi beneficiorum
patrimonialium; nimirum, vt dica-
tur beneficium patrimoniale, vel à
Patria, eo quod ſolummodo ſit confe
rendum natis, vel oriundis illius Pa-
triæ, vbi talia beneficia cõſiſtunt; vel
certè dicatur à Patre, ex quo ille, cui
eſt conferendum, Patris Originem
ſequi debeat *ad l. aſſumptio §. filius ci-*
uitatem 6.ff.ad municip.& l.filios 3.C.
de municip.& Orig.lib.10.
9 Quatuor autem requiruntur co-
pulatiuè ad conſecutionem huiuſmo
di Eccleſiarum patrimonialium.
Primum quod ſit Naturalis, ſeu
oriundus.
Secundum quod ſe opponat infrà
tempus ſtatutum.
Tertium quod ſe ſubijciat exami-
ni.
Quartum, & vltimum quod alijs
filiis patrimonialibus ſit habilior.
10 Tantæ autem efficaciæ eſt, hæc pa-
trimonialitas, vt ſi quis impetret à
Papa aliquod huieſmodi beneficiũ
patrimoniale, non facta mentione
quod ſit patrimoniale, gratia cenſea-
tur ſubreptitia, ſicuti eſt ſubreptitia
ſi quis impetrat beneficium iuriſpat.
laicorum non facta mentione eiuſdẽ
qualitatis *Gloſ. in Clem. 2.de præb.Ge-*
min.& alij in c.2.tit. eo. li.6.Fel. nu.39
in cap. in noſtra 32. de reſcript. & ple-
nius in tractatu quando lit. Apoſt. noc.
patr. iuncto Lapo *alleg.96.*verſ.*& per*
11 *iſthud n.3.*† nã magna eſt ſimilitudo
inter beneficia iuriſpatr.& patrimo-
12 nialia, † & à ſimili ad ſimile validè
ſit argumẽtum, *Enuerard. in loco leg.*
loco 13.Hoied.d.cap.24.nu. 92.p.1.

DVBIVM PRIMVM.

ARGVMENTVM.

Filij patrimoniales qui dicantur ceſſantibus conſtitutionibus, & ſtatutis, reſoluitur quod recurrendum eſt ad ius commune, nec creditur Epiſcopo aſſerenti aliquẽ eſſe patrimonialem.

1 PRoſequendo materiam Eccle-
ſiæ Patrimonialis, dubitare con-
2 tingit, primo quinã dicãtur filij pa-
trimoniales. Breuiter concludendũ
quod circa hoc ſeruandæ ſunt conſti
tutiones, & ſtatuta, atq; conſuetudi-
nes ſuperinde diſponentia, facit *l.Im*
peratores in fi.71.de contrahenda empt.
3 † ceſſantibus autem ſtatutis, & con-
ſuetudinibus particularibus locorũ
validis, claris, & certis, recurrẽdum
erit ad diſpoſitionem conſtitutionũ
ſynodalium, vbi hoc declaratum re-
4 peritur †; nam conſtitutiones ſyno-
dales non ligant vbi adeſt particula-
ris conſtitutio, vel ſtatutum, *Bald.*
in conſ. 201. verſ. *in contrarium num.*
2.lib.1.Abbas nu.5.in c.cum olim 6.de
conſuetud. Rota in vna Recanaten.
donationis 28. Iunij 1577. coram
Illuſtriſs. Seraph. quæ eſt *deciſ. 343.*
5 † vbi dictum fuit *quod vbi concurrũt*
duo ſtatuta, vnum particulare loci, alte-
rum verò generale prouinciæ, debet ma-
6 *gis attendi ſpeciale loci,*†; *In defectu au*
tem huiuſmodi conſtitutionum, & ſta-
tutorum recurrendum erit ad ius com-
mune, vt poſt Bart. & alios ſoluit Ia-
ſon. in l.omnes Populi in 1.lect.nu. 10.
ff.de iuſt.& iur. Gonzal.Gloſ.9.§.1.nu.
7 *18.*† & tunc, qui iuris communis aſ-
ſiſtentiam habebit pro ſe, obtinebit
donec per aduerſarium fuerit, excep
tione plenè probanda, excluſus *Bart.*
nu.50.& Rip.nu.12. in l.admonendi ff.
8 *de iureiur.*† in dubio enim nemo pręſumitur filius Patrimonialis, nec Ori
gina-

ginarius,vel ciuis. *Menoch.de pra-*
8 *ſumpt.q.30.n.11.lib.6.*† vnde tenetur probare ſe eſſe talem ſecundum requiſita loci, vbi conſiſtit beneficium, aliàs ſuccumberet,vt fuit deciſum in Rota in vna calagurit. beneficii.de Vnza 22. Iunii 1552.apud Caputaq;
9 *deciſ.289.nu.1.p.1.*†; nam agens vti talis debet probare ſe eſſe talem;, *l.nõ ignorat, & ibi Bart.& alij C.de his qui*
10 *accuſ. poſſ.*†; & non creditur Epiſcopo aſſerenti filium eſſe patrimonialẽ
11 *Caputaq;deciſ.389.nu.3.p.2.*†;Epiſcopo enim non creditur niſi in iis, quæ ſpectant ad eius officium *c.poſt ceſſionem 7. de probat.*

DVBIVM SECVNDVM.

ARGVMENTVM.

Sententia in cauſa ſtatus perſonæ etiam inter alios lata prodeſt, & nocet.

1 DVbitatur ſecundo, an ſententia per quam declaratur aliquem eſſe patrimonialem, ſi lata ſit inter alios, vel ex alia cauſa, quam conſequendi beneficiũ, probet. concludẽ-
2 dum eſt affirmatiuè: † Nam in cauſa ſtatus perſonę, ſententia inter alios lata prodeſt; & nocet, *tex.in l.ingennum 25.ff. de ſtat. homin. Gonzal. Gloſ.9.§.1.n.85. quamplura ad id cumulans.*

DVBIVM TERTIVM.

ARGVMENTVM.

Non attenditur quod eſt accidentale, ſed quod eſt principale, vel naturale.

1 DVbitatur tertio, quomodo ſit probanda patrimonialis filiatio, ceſſantibus ſtatutis, & conſtitutionibus ſynodalibus. Huic dubio reſpondet, & illud ſoluit Gonzal. *in*
2 *gloſ.9.§.1.nu.96. & ſeq.* † vbi concludit, quod ille dicetur probaſſe ſuam filiationem patrimonialem, qui; inſpecto iure communi, probauerit ſe eſſe originarium illius loci, vbi eſt
3 beneficium †.nunquid autem dicendus ſit originarius alicuius loci, qui fortuitò natus eſt in eo loco, per quẽ mater tranſibat, negatiuè hoc reſoluit D.Barboſa *allegat.4.nu.18. p.2.de poteſt. Epiſ.* cum ea tamen limitatione,ſeu declaratione,niſi mater acceſſiſſet animo habitandi facit quod di-
4 xi ſupra *prælud.3.nu.24.* † quia non attenditur quod ex accidenti eſt, ſed quod naturale eſt. *Oldr. conſ.102.*

DVBIVM QVARTVM.

ARGVMENTVM.

Origo probatur per librum baptiſmi, Originem patris, & Aui paterni.

1 DVbitatur quarto,quomodo probanda ſit origo, hoc dubium difficile eſt, eaq; propter altius repetendum eſſet, pro quo Gonzal. nos remittit ad tex.*in l.1. & l. adſumptio*
2 *§.filius 6.ff.ad munic.& l. Ciues 7.C. de incol.lib.10.l.filios 3.l.Origine 4.C. de munic.& Orig.d.lib.10.*& vbique Doctores gloſat. in verb. *alienigena,*

& alii quamplures, quos ibi congerit *nu 97.* ad quos libenter remitto pium lectorem, ego verò, breuitati ſtudendo, & inſtitutum proſequendo, elleuo tantum nonnullos caſus ex ibi enumeratis.

2 Quoniam itaq; origo acquiritur per baptiſmum, vt obſeruat D. Lucas de Penna *in d.l. ciues 7. C. de incol. lib. 10. ſub nu. 3* & D. Petrus Rebuff.
3 *de pacificis poſſeſſ. num. 217. in fi.* † concludẽtes quod ſi Iudæus exterus baptizaretur in Regno Franciæ, ſtatim
4 efficeretur Regnicola †; nam ſicut per natiuitatem corporalem acquiritur Origo *per d.l. Ciues 7. C. de incol. lib. 10. & l. filios 3. C. de munic. & Orig.*
5 *d. lib. 10.* †, ita pariter acquiritur per baptiſmum, qui dicitur natiuitas, per quã quis de nouo naſcitur, *c. de-*
6 *bitum* verſ. *oportet 4. de baptiſ.* †; ideo vnus modus probandi originem erit probare baptiſmum, qui planè probatur per librum baptiſmi, *Rebuff. de regeſ. nu. 15.* uerſ. *ſexto vt apud veteres* & poſt eum Maſcard. *de probat. concl.*
7 *1147. num. 21.* † Porrò admonitum uellem Pium Lectorem, quod ubi agitur de probãda Origine alicuius, ut recipiatur ad aliquod collegium, uel beneficium patrimoniale, in dubio facienda eſt interpretatio pro admiſſione, ut benignius conſuluit Bald. *in ſuo celebr. conſil. 183. n. 2. vol. 2.* quod planè conſil. extollunt Alex. *in conſ. 40. nu. 14. & Cephal. conſ. 237.*
8 *nu. 25. & ſeq. lib. 1.* † quia agitur de re modici præiudicii. Rot. in una Monaſterien. Canonicatus die Lunæ 24 Martii 1572. corã Illuſtriſ. Seraph.
9 & eſt eius *deciſ. 172. nu. 3.* †; immo diſpoſitio excludens certum genus perſonarum eſt contra ius, ac proinde reſtringenda *D. Ant. de Butr. in ca. cũ dilectus nu. 38. in 2. lect. de conſuet. c. ad decorem 5. de inſtitut.*
10 Secundus modus erit, probando Originem patris, non autem matris; nam per illius, non per iſtius ducitur origo, *d. l. adſumptio 6. ff. ad munic. & de incol.* & ita fuit reſolutum in vna placentina Archidiaconatus 30. Octobris, 1557. teſte Gonzal. *d. Gloſ.*
11 *9. §. 1. num. 100.* † vbi fuit reſponſum *quod conſtitutiones, ſecundũ quas acquiritur origo ex parte matris, ſunt contra ius commune, & non extenduntur ad alias diaceſes Caſtren. conſ. 310. num. 2. lib. 1.*
12 Tertius modus erit, probando originem aui paterni, & quod in eius vita natus ſit; Nam, inſpecto iure cõmuni, nepos acquirit eius originem, & eſt communis opinio. *Boer. deciſ. 13. n. 6. & 8. Caſar de Craſſ. deciſ. 6. de conſtit. & deciſ. 15. n. fi. de probat.*

DVBIVM QVINTVM.

ARGVMENTVM.

Diſtinctio perſonarum non eſt facienda in beneficialibus.

1 DIctum eſt ſupra non inſpici originem matris, modò dubitatur, an idem ſit aſſerendum quoad nobilitatem, ſi proueniat tantum ex parte matris. D. Alfonſus Soto antiquus gloſatur Regul. cancell. teſte Gonzal. *Gloſ. 9. §. 1. nu. 101. ad reg. de prærogat. expect.* quam ego non inuenio in meo libro dicit fuiſſe dubitatum, an debeat reputari Illuſtris ex ſola origine matris, & quod quamuis ipſe gloſator opponebat quod nõ, & allegabat multa iura, maxima *l. 1. §. 1. ff. de iur. immu. & l. pronunciatio §. fi. 196. ff. de verb. ſignif. c. vbicunq; 4. de*
2 *pæn. in 6.* attamen Rota contrarium reſoluit, ex eo quod in beneficialibus & ſpiritualibus non eſt multum attẽdẽda diſtinctio perſonarum, *argum.*

c. no-

e.nouit.§. cæterum 13. de Iudic. & pro hac reſolutione facit quod tradit Bart. *in l. fi. ſub n. 7.* verſ. *quædam ſunt*
3 *qualitates ff. ad municip.* † vbi dicit, qđ quædam ſunt qualitates, quæ indifferenter congruere poſſunt patri, & matri, vt eſſe ciuem, vel comitatēſem & huiuſmodi, in quibus matris conditio etiam inſpicitur.

DVBIVM SEXTVM.

ARGVMENTVM.

Patrimoniales habent ius in beneficijs patrimonialib. quando eis per declarationem adiudicatum eſt eſſe debitum vti magis idoneis: idem in concurrētibus ad parochiales.

1 DVbitatur ſexto, an Patrimoniales habeant aliquod ius in beneficiis patrimonialibus. Gonzal. *in gloſ. 9. §. 1. n. 88.* ſoluit hoc dubium negatiue, ſed hoc intelligendum eſt cum ea declaratione, niſi ſit electus, aut præſentatus talis patrimonialis, aut alias ex aliqua particulari vel ſynodali conſtitutione aliter caueatur
2 *Caſad. deciſ. 18. n. 5. de præb.* † fuit dictum in vna Dertuſen. Parochialis 2. Febr. 1593. coram R. P. D. Pegna *per appoſitionem, & electionem factam ab examinatoribus ad parochialem vigore Conc. Trid. ſeſſ. 24. cap. 18. non tribui ius ad rem, nec aliud conſiderabile, quando collatio ſpectat ad Papam, quia Parochialis eſſet reſeruata*; ſed puto hanc deciſionem fore intelligendam, quādo plures fuerunt approbati, vel electi ab examinatorib. at verò ſi vnus tantum eſſet approbatus, arbitrarer ei eſſe acquiſitum, ius ad rem, quippe qui non poteſt non eligi ab Epiſcopo, iuxta diſpoſitionem Sac. Conc.
3 *d. cap. 18. ſeſſ. 24. & conſtit. Pij V.* † pro ut etiā diceretur acquiſitum ius ad rem conſiderabile, quando ordinarius declaraſſet per ſententiam beneficium debitum eſſe alicui uti magis idoneo, etiam ante præſenationem & inſtitutionem poſt modum faciendas. decidit Rot. in vna calagunit. beneficij de Ocō. 16. Iu. 1603. corā R. P. D. Octembergo, teſte Gonzal. *d. gloſ. 9. §. 1. nu. 94.* & hæc de patrimonialibus ſufficiant, ſi quis pingius cupiat ſaturari, conſulat *Gonzal. d. gloſ. 9. §. 1. & Hoieda cap. 24. nu. 86. vſque 92. part. 1.*

PRÆLVDIVM Quintum.

De Eccleſia Receptiua.

ARGVMENTVM.

Patrimonialis, & receptiua idem eſſe videtur; quæ autem ſit receptiua hic declaratur ex deciſ. Rot.

1 SAcrum Concil. Trid. *in cap. 18. de refor. ſeſſ. 24.* vbi ſtatuit poni concurſum in Eccleſiis Patrimonialibus
2 addit, *ſeu receptiuis nuncupatis*, † cum itaq; dictio *ſeu* etiam poſita inter diuerſa, arguat ſimilitudinem, & conformitatem, & poſſit ſtare expoſitiuè; Rot. in vna Veliterna bonorum 13. Febr. 1579. coram Illuſtriſs. Seraph. *& eſt deciſ. 393. nu. 8. & 9.* videtur quod Eccleſia patrimonialis, & Receptiua idem ſit, quæ etiam dicitur Eccleſia non numerata, vt notat Garcia *de benef. p. 5. c. 1. n. 517. poſt Gonzal.*
3 *in gloſ. 9. §. 3. n. 1.* † & quarum receptiuarum Eccleſiarum magnus numerus eſt in regno Neapolitano, & in diœceſi calaguritana; volui proinde ſub preludio de patrimoniali ſubiicere etiā hoc de receptiua, ſeu non nume-

merata, vt quænam dicatur, & ſit Ecclesia receptiua: hic facile quiſq; habeat ſcire, quod ego enixe perquiſiui,
4 nec † aliunde hactenus lumen cœpi niſi ex quadã deciſ. Illuſtriſs. Card. Seraph. in una calagurit. reductionis motus proprii 29. Martii 1591. *& eſt deciſ. 942. nu. 2.* cuius uerba huc fideliter refero, & ſunt huiuſmodi *Alia verò dicuntur receptiuæ, quæ non habent certum & determinatum numerum beneficiatorum, in quibus beneficiati ſunt liberi collatores, & Epiſcopus examinat ſolum prouiſum, ante immiſſionem in poſſeſſionem*, ex qua planè deciſione ſatis clarè etiam colligitur receptiuam, & patrimonialẽ Eccleſiam idem eſſe: ibi *decreuit, & mandauit, vt de cœtero, perpetuis futuris temporibus, eueniente vacatione beneficiorum totius diœceſis, ſiue huiuſmodi beneficia ſint in Eccleſiis numeratis, ſiue in receptiuis, nullus admittatur, & recipiatur niſi præuio examine ad quod omnes filij patrimoniales, & naturales, qui opponere voluerint, per edicta publica vocentur, eo modo, quo vocantur in Eccleſiis Burgen. & Palentina vt infrà tempus præfigendum compareãt coram Epiſcopo, vel Vicario generale, quo tempore elapſo ij, quos conſtiterit eſſe legitimos oppoſitores per tres examinatores ſynodales, vel ijs nondum deputatis, per tres alios ab Epiſcopo electos, vna cum vno per beneficiatos Eccleſiæ, in qua beneficium vacat, nominato examinentur, eiſq; fiat collatio, modo, & forma in d. conſtit. contentis;* eſt autem ea conſtitutio Fæl. Rec. Sixti V.

5 Dicuntur autem Eccleſiæ receptiuæ, etiam non numeratæ, vt notat Gonzal. *d. gloſ. 9. §. 3.* nam beneficiati creſcunt, & decreſcunt, ſecundum ſupercreſentiam, ſeu decreſentiam fructuum, & in eis nõ datur, inquit, vacatio, quia expirant, & extinguuntur beneficia cũ beneficiatis *Gonzal. 9. §. 3. n. 10.*

Sed videtur implicare quod dicit Gonzal. quat. dicit non dari vacationem in huiuſmodi beneficiis, ſed extingui ipſa beneficia, & nihilominus Conc. Trid. vt vidimus, & etiam præcitata conſtit. Sixti V. apertè ſtatuunt, vt eueniente vacatione huiuſmodi receptiuarum fiat examen, vt
6 ibi, † ſed facile tollitur huiuſmodi implicatio, ſi dixero quod Receptiuum beneficium conſideratur, vel vti curatum, vel certè vt in alia Eccleſia, ſi primo modo nunquam extinguitur, quia ſemper habet fructus, ſi autem ſecundo modo capiatur tunc poteſt contingere quod dicit Gõzal. & hoc clarè colligitur ex preallegata deciſ. Seraph. 442. nu. 5. ibi *Et primo conſideratum fuit, inſpecto iure communi, in beneficiorum ſimpliciũ collatione non requiri concurſum, ſed ſufficere vt is, cui prouidetur, ſit idoneus*, iuxta gloſ. in cap. monaſterium 16. q. vlt. & in cap. 3. in verſ. quia maioribus, vbi Abb. de iurepatr. idẽ Abb. in ca. conſtitutis il 2. & ibi Francus nu. 4. de appell. Dec. ibid. & conſil. 129. nu. 2. Rebuff. in concordat. rubr. de elect. in gloſ. idoneorem, Cou. in reg. poſſeſſor p. 2. §. 7. Nat. conſil. 537. nu. 53. lib. 3. & ſæpiſſime reſoluit Rot. vt per caputaq; deciſ. 69. lib. 1. in manuſcrip. *& creſcent. deciſ. 12. de conceſſ. præb. Secundo hoc voluiſſe Sacr. Conc. Trident. apparet, poſtquam in ſolis beneficijs curatis præſcripſit formam examinis per concurſum, vt apparet* in d. cap. 18. ſeſſ. 24. *in alijs vero requirit habilitates de iure communi neceſſarias* cap. 4. in fi. de refor. ſeſſ. 22. & cap. 13. ſeſſ. 7. *& ita cenſuit inter eaſdem partes ſacra cõgregatio Cõc. quæ de anno 1583. reſcripſit, vt beneficia huiuſmodi, præuio examine, vel approbatione Epiſcopi filijs Patrimonialibus conferrentur, vbi vero cura animarum eſſet committenda,*

tunc

tunc ſeruaretur forma, cap. 18. ſeſſ. 24. d.concil. hæc ſunt formalia verba d.deciſ.

DVBIVM PRIMVM.

ARGVMENTVM.

Eccleſia receptiua eſt beneficium Eccleſiaſticum, quia poteſt eſſe perpetuum, quæ paria ſunt.

1 EX præmiſſis elicitur vnum dubium, an videlicet Eccleſiæ receptiuæ, ſeu non numeratæ re vera dicantur beneficia Eccleſiaſtica cum nō videantur habere omnia requiſita ad conſtituendum Eccleſiaſticum
2 beneficium, † ſtante quod de eius eſſentia eſt, vt ſit perpetuum *c. priſcis 50. diſt.* & nihilominus receptiua beneficia ſecundum Gonzal. *gloſ. 9. §. 3. nu. 10.* extinguitur cum beneficiatis. Concludamus vnico verbo, re vera eſſe Eccleſiaſtica beneficia; tū quia tāquam talia ēnuntiat. Conc. Trident. *Seſſ. 24. de refor. ca. 18.* & Rot. *in deciſ. 942.* in vna calagurit. reduct. mot. propr. 29. Martij 1591. coram Illu-
3 ſtriſs. Seraph. †, nec plane quidquā obſtare, debet qđ nō videātur perpetua, quippe quæ creſcant, & decreſcant propter ſupercreſcentiam, & decreſcentiam fructuum; quinimo, & etiam extinguantur cum beneficiatis, vt vidimus ſupra in preludio
4 iſto, † quia reſpondetur, quod de eo quod eſt perpetuum, & de eo quod poteſt eſſe perpetuum idem iuris eſt; vt notat *Abb. in c. 1. nu. 6. verſ. item ſatis eſt de cognat. legal. per l. iuriſperitos 33. ff. de excuſ. tut. & etiam not. gloſ. in Clem. & ſi principalis verſ. poſt elect. 2. de reſcrip. quos allegat. idem Abb.*

PRAELVDIVM Sextum.

De Eccleſia numerata.

ARGVMENTVM.

Eccleſia numerata quænam ſit traditur.

VIdimus in antecedenti præludio de receptiuis Eccleſijs, quæ etiā non numeratæ appellantur; veruntamen quia apud Doctores, qui tractant de re beneficiaria, reperiuntur aliquæ Eccleſiæ, quæ numeratæ nuncupantur, vt etiam hic terminus innoteſcat, aperio in hoc 6. prçludio; quç de huiuſmodi Eccleſia collegi; quocirca affero in medium ea, quæ Rota coram Illuſtriſs. Seraph. in vna Calaguritana reductionis motus proprij 29. Martij. 1591. fatur, *& eſt deciſ. 942. nu. 1.* in his verbis, *In diaceſi calaguritana ſunt multa Eccleſiæ parochiales, quarum tamen cura non eſt penes aliquem curatum in dictis Eccleſiis intitulatum, ſed penes Reuerendiſs. Epiſcopum, qui ſolet deputare beneficiatos in dictis Eccleſijs exiſtentes ad adminiſtrationem curæ animarum; beneficiatorum vero maximus eſt numerus, nam qui minimum dicunt hos non eſſe pauciores decem millibus; ſunt autem*
2 *Eccleſiæ iſtæ diuerſa natura, † nam aliquæ dicuntur numeratæ, in quibus adeſt certus, & inuariabilis numerus beneficiatorum, & aliquo beneficio vacante fit præſentatio per alios beneficiatos, & inſtitutio per Epiſcopum.*

PRAELVDIVM Septimum.

De Eccleſia Patronata.

ARGVMENTVM.

Iuſpatronatus eſt triplex ideſt Eccleſiaſticum, laicale, & mixtum, videlicet clericale partim, partim autem laicale.

PAtrimonialis, ſiue receptiua Eccleſia, & Patronata germanæ ſunt vti vidimus ſuperius *in prælud.4.n.6.poſt Staphil. in 5.for. expect. nu.3.* quamobrem non in congruum puto hic inſerere preludium *de patronata Eccle-*
1 *ſia.*†Porrò pro clara dicendorum intelligentia, animaduertendum eſt
2 quod iuſpatronatus triplex eſt †, nã aliud eſt Eccleſiaſticum, nimirum quod ex bonis Eccleſiæ conſtitutum eſt, vel pertinet ad aliquam Eccleſiã vel Eccleſiaſticam dignitatem, locũ, vel perſonam Eccleſiaſticã, aut Collegium, aut Capitulum Eccleſiaſticũ
3 aliud eſt laicale, quia inſtitutum eſt
4 per laicũ de bonis laicalibus: † aliud tandem eſt mixtum, vtpote quia pro parte ſpectet ad Eccleſiam, ſeu Eccleſiaſticam Dignitatem Collegium, & perſonam Eccleſiaſticam vtſupra, & pro parte ad laicos *D. Ceſar Lambert. de iurepatr. p.1.li.1.q.1.a.5.n.1.& 2.*

DVBIVM PRIMVM.

ARGVMENTVM.

Regula reſeruatoria non comprehendit patronata beneficia laicorum ſecus Eccleſiaſticorum; at conſt. Greg.13. de public. comprehẽdit etiam patronata laicorum.

1 VVlgare eſt apud omnes, vel ipſos Tyrones quod regulæ reſeruatoriæ non comprehendunt beneficia iuriſpatr. laicorum *Gonzal. gloſ.18.in fin. Gartia p.5. cap.1.n.591. Rot. in vna firmana beneficij coram Illuſtriſs. Pamphilio 13. Maij 1596. allata ibi per Gartiam, Card. Seraph. deciſ.1263.nu.2. in vna vercellen. capellæ 8. Ian. 1598. & in Lucana capellaniæ 20. Iunij 1597. nu.5. deciſ. 1232. Gambar. de poteſt. legati lib.3.n.206. Lap. allegatione 96.n.1. D. Iulianus Viuianus in praxi Iurepatr. lib.5. ca. 6. nu.22.*

2 † Nunc dubitatur, an ſi patronata Eccleſia reſignetur in manibus ordinarij intret diſpoſitio conſtitutionis Fæl. Rec. Greg. 13. de public. affirmatiua eſt concluſio, nam textus clare de hoc cantat ibi *cæterum modus, & forma hic tradita ſemper, & vbique debeat obſeruari, nec alia, nec æquipollens vllo modo admitti in omnibus huiuſmodi reſignationibus, ceſſionibus, & retroceſſionibus, de quibuſcunque Eccleſiis, Monaſterijs, Prioratibus, tam virorum, quam mulierum dignitatibus, officijs, & beneficijs Eccleſiaſticis ſæcularibus, & quorumuis ordinum, etiam Militiarum regularibus, etiam electiuis, & manualibus, ac etiam de iurepatr. laicorum Illuſtrium, & alias quomodocunque exiſtentibus*, & ita etiam firmat Paris, *de reſignat. lib. 11. quæſt.3. num.8. vſque 23. vbi interpratatur hanc conſtit.* & fuit deciſum in vna Placentina capellaniæ 15. Iunij 1598. *nu.5. deciſ.1289. coram Illuſtriſſimo Seraph.*

DV-

DVBIVM SECVNDVM.

ARGVMENTVM.

Beneficium patronatum ſi ſit laicorum vel mixtum quo caſu attenditur qualitas laicalis ſi tam præponderet vel ſaltem ſit equalis pars laicorum vti non cadit ſub regula 8. menſium ita nec vacare poteſt in curia: ſolet tamen Papa derogare in totum ſi poſſidens moriatur in curia, ſecus ſi aliter vacet vtpotè ex reſignatione vel priuatione, & huiuſmodi: ſi verò ſit Eccleſiaſticorum vacare poteſt in curia nec opus eſt aliqua derogatione ſpeciali ſed ſufficit illa generalis ad quorumcunque præſentationem &c. curia itaq; conſueuit datare bullas ſub die obitus quamuis non expediantur poſtmodum niſi poſt aliquot menſes, quapropter nequeunt hodie ordinarij præuenire.

Traditur forma expellendi poſſeſſorem à beneficio per ordinarium collato quando ſuperuenit prouiſus Apoſtolicus & inſerendus eſt tenor litterarum Apoſtolicarum occurritur tandem præiudicio quod fuerit factum ſuo principali per procuratorem ingrediendo poſſeſſionem iam occupatam ab alio.

1 DVbitatur ſecundo, An Eccleſia Patronata vacet in Curia, ita vt impediantur patroni præſentare
2 coram ordinariis. † Quamuis D. Alfonſus de Soto antiquus gloſator nũcupat. Regularum Cãcell. *in reg. 40. verſ. verum eſt tamen nu. 12.* dicat indiſtinctè, quod Papa videtur reſeruare quoad ſe in Patronata illud, quod pertinet ad inferiores Prælatos nempè inſtitutionẽ, cuius planè dictum declarant Couarruu. *pract. q. c. 36. §. cæterum verſ. ſed quamuis nu. 35.* & P. Leonardus Leſſius *de iuſt. & vir. c. 34 dub. 9. n. 37.* & nouiſſime D. Io. a Kochier comẽtator d. Soto *in d. reg. 40. nu. 26.* videlicet, vt locum habeat ſolum in Epiſcopatibus, & Abbatijs, ac alijs dignitatibus, quę comprehẽduntur in reſeruatorijs regulis Patriarchaliũ & Eccleſiarum, necnõ, & maiorum dignitatum poſt Pontificales, ac principalium in collegiatis, non autem in minoribus beneficijs, quorũ præſentatio ad laicos ſpectat & ita re vera practicari quotidie vi-
3 demus; † nihilominus: vt dubium hoc dilucidius fiat, arbitror fore diſtinguendum. etenim, vt iam vidimus in hoc præludio, Iuſpat. triplex eſt, nimirum Eccleſiaſticum, laicale, & mixtum; quocirca dico quod ſi beneficium quod vacauit eſt merè Eccleſiaſtici patronatus, vel etiam eſt mixtum, ita tamen vt maior pars ſit Eccleſiaſtica, & præponderet laicis, veluti ſi ſpectaret ad vnum laicũ, & ad duos clericos, aut aliàs eſſet laici, non ex fundatione, vel dotatione ſed planè ex priuilegio, & præſcriptione aut vſurpatione tunc vacaret in curia; quinimo, & caderet etiam ſub reſeruatione regulæ de mẽſibus, vt notanter ſcribit Gonzal. *de menſibus gloſ. 18. nu. 6. & 15. & a nu. 18. vſq. 22. & ante eum D. Petr. And. Gamb. de poteſt. legat. lib. 3. num. 368.* & fuit deciſum in Rot. apud Creſc. *de iurepatr. deciſ. 3. in princip.* † nec eſt opus aliqua ſpeciali derogatione, quia per ſolam ſimplicem collationem factam à Papa cenſetur derogatum ipſi iuripatr. *Caſſadorus de probat. deciſ. 4. n. 11. & deciſ. fi. in fine de iurepat. quos allegat pro hoc Gonzal. d. gloſ. 18.*
4 *num. 7.* †; Si verò ſit merè laicale, vel alias etiam mixtum, ita tamen vt laici habeant ſaltem ęqualem partem; † tunc, cum potius attendenda ſit qualitas laicalis, ne laic⁹ propter cle-
5 ricum perdat ſuum priuilegium; †

æquum enim eſt quod in re indiuidua non patiatur quis præiudicium ratione ſocietatis, notat Gonzal. *d. gloſ. 18. nu. 12.* vbi quamplures doct. citat, & in terminis concludit D. Lapus de Caſthilionchio *allegat. 96. verſ. veritatem puto n. 3.* & ibi Mādoſ. *in addit. verſ. retraherentur poſt. gloſ. & ſcribentes in c. 2. de præb. in 6.* iūctis quam pluribus deciſionib. Sac. Rot. & potiſſimum in vna Vercellen. capellæ 28. Ian. 1598. coram Illuſtriſs. Seraph. *nu. 2. deciſ. 1263.* & in alia Lucana Capellaniæ 20. Iunij 1597. corā eod. *n. 5. deciſ. 1232.* ac in alia auximana iuriſp. 1586. Feb. 7. eſt dec. 719 n. 4. Et in terminis reg. de mēſib. tradit Gōzal. *d. gloſ. 18. n. 14. vbi teſtatur de deciſ. apud Achil. 3. per totā de iurep.* & *157. per tot. l. 3. apud Putc. 46. de cōceſſ. præb. in antiq. & 405. l. 1. manuſcr. veralli,* quibus etiam additur D. Iac. Simoneta *de reſeruat. benef. q 9. nu. 6.* atteſtans de ſtilo, & practica Curiæ, & Lambert. *de iurepatr. lib. 2. p. 3. q 9. a. 13. n. 2.* concludendum eſt quod nō
6 vacet in curia; † tametſi conſueuit Papa, quando beneficium iuriſpatronatus, etiam laicalis vacat in curia, per obitum, non autem alio modo, conſueuit inquam derogare in totū *Staphileus de lit. grat. in rubr. de modo, & forma impetrandi §. ſequitur videre de iurepatr. & nouiſſime firmat D. Barboſa de poteſtate Epiſ. allegat. 57. n. 25. p. 3. quidquid dicat Pariſ. de reſignat. li. 2. q. 4. nu. 45. & ſeq. qui loquitur indiſtinctè, & D. Iulian. Viuian. in prax. iuriſpatr. li. 5. cap. 6. n. fi. qui citat ipſum Pariſium, & etiam ita ſeruari atteſtatur;* falluntur Paris. & Viuian. pace
7 ſua, † namq; experientia nos docuit quod vbi aliquis ommittit publicationem reſignationis, quo caſu beneficium, quantumuis ſit iuriſpatronatus laicalis, vacat, & item quando aliquis prouidetur de beneficio incompatibili per Papam vacat ex vi decreti de dimittendo, & huiuſmodi beneficia dicūtur vacare in Curia; *Simoneta de reſer. benef. q. 26. n. 1.* & nihilom. Papa non confert cum derogatione, ſed planè cum clauſula *accedente patronorum conſenſu*, & ita vidi pluries practicari; faciunt quæ tradit Kochier *in gloſ. 6. n. 4. & ſeq. ſuper reg. 8.* vbi docet quænam beneficia dicātur vacare in Curia, & aſſignat. defferentiam inter vacare, apud ſedem, & vacare in Curia *de quib. dixi ſup. prælud. 3. dub. 3. n. 38. & ſeq.*

8 Debebit igitur Epiſcopus vti diligentia, quandocunq; contigerit vacatio alicuius beneficij Patronatus in Curia, & maxime, ſi vacet per obitū, vt ſtatim atq; de huiuſmodi vacatione notitiam habuerit ipſe conferat ſi fortè præueniat Papam in conferē do, † nam cum ſoleat ſummus Pontifex vti in derogationibus quibuſdā conditionalibus verbis, vt infra patebit, ſi præueniretur ipſa derogatio,
9 teneret collatio ordinarij; † tametſi me expertum iam fecit ſtilus, de quo etiam teſtatur Gonzal. *de menſibus* §. *3. proem. nu. 82.* nam de ſtilo ſolet hodie Cancellaria Apoſtolica datare ſupplicationem ſub die obitus, quāuis poſtea non expediātur litteræ, niſi aliquot poſt menſes, & ipſe teſtis ſum de viſu, qui anno 1622. vidi duas Bullas expeditas ſub die obitus q D. Horatij Agentis Illuſtriſs. D. mei in Alma Vrbe; vnius beneficij ſcilicet collatiui, alterius verò de iurepatronatus laicali, cum hmōi narratiua.

Quod de iurepatronatus laicorū, ex fundatione, vel dotatione, vt aſſeritur exiſtit, & quod quondam Horatius, in dicta Eccleſia perpetuus beneficiatus, dum viueret obtinebat, p obitū dicti H; qui hodie, ſeu nuper apud dictam ſedem diem clauſit Extremum, apud ſedem eādem, quatenus

nus de iure patronatus huiuſmodi non ſit, vacauerit, ac vacet ad præſẽs nullusq; de illo præter nos, quatenus de iure patronatus non ſit, hac vice diſponere potuerit, ſiue poſſit, reſeruatione, & decreto obſiſtentibus ſupradictis. Nos tibi, qui à dilectis Examinatoribus in Vrbe deputatis examinatus, & idoneus repertus fuiſti, aſſerenti te ex diœceſis Nouarien. oriundum, & in Romana Curia, à viginti annis, vel circa præſentem Exiſtere, & ad Canonicatum &c. quorũ fructus &c. Ius habere &c. promiſſorum obſequiorum tuorum &c. ſpecialem gratiam &c. teq; à quibuſuis excommunicationis &c. ac dicto Iuri patronatus, quatenus beneficium prætactum de illo exiſtat, in totum, attento obitu apud ſedem huiuſmodi, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſsè, harum ſeriè derogantes, beneficium prætactum, quod perſonalem reſidentiam non requirit, ac cuius fructus &c. dummodo eius diſpoſitio ad nos hac vice pertineat, quatenus de dicto iurepatronatus non ſit, ſi verò de illo Exiſtat, tempore datæ præſentium nõ ſit in eo alicui ſpecialiter ius quæſitum cum annexis huiuſmodi &c. Apoſtolica tibi auctoritate conferimus &c. decernentes prout eſt, ſi attentatum eſt hactenus, vel in poſterum, quatenus de iure patronatus huiuſmodi non ſit, ſi verò de illo; Exiſtat, ex nunc irritum, & inane, ſi ſecus ſuper his à quo quã &c. Hæc eſt pars narratiuæ prouiſionis beneficij collatiui, ſiue liberi, de quo dubitabat impetrans, qui erat Curialis, & Officialis Cancellariæ, an eſſet de iure patronatus laicorum, ex qua clarè infertur quod beneficia Iuriſ patronatus laicalis non dicuntur vacare in Curia, etiã ſi vacent ibi perobitum, alioquin ſuperfluũ fuiſſet ibi dicere quatenus de iurepatronatus huiuſmodi non ſit, apud ſedem vacauerit, & ibi nullusq; de illo præter nos, quatenus de iure patronatus nõ ſit, &c. & ibi ac dicto Iuri patronatu quatenus beneficiũ in totũ attento obitu apud ſedem &c. de, rogantes, & ibi ſi verò de illo exiſtat tempore date præſentium non ſit in eo alicui ſpecialiter ius quæſitum.

Qua omnia verba concludunt nõ dari vacationem beneficij Iuriſpatronatus laicalis in Curia.

Alterius autem beneficij quod erat Iuriſpatronatus laicalis, Bullæ apparuerunt cum expreſſa derrogatione
10 eiuſdẽ Iuriſpatronatus, † Veruntamen quia erant in forma comiſſaria, & prouiſus illas dirrexit, vna cum mandato procuratorio, cuidam ſtylo Curiæ parum, aut nihil calenti, qui etiam erat executor, cum ipſe accepiſſet litteras, nec conſideraſſet quod ipſe, quaſi executor debebat in primis conferre, & deinde expulſo, ante omnia prouiſo, ſed inſtituto ab ordinario, (quippe qui ad præſentationem patronorum iam ordinarius inſtituerat, & in poſſeſſionẽ eiuſdem beneficij induxerat nepotẽ eiuſdem prædefuncti), ipſam poſſeſſionem, cognita cauſa, & ſeruatis ſeruandis, appræhendere; ne dum contulit, prout diſponebant ipſe litteræ & ſic cum iure tantum ad rem, *Kochier de permut. benefic. ca. 17. verſ. & videtur per cap. 51. poſtquam 13. ------ de præben. in 6.* Gomes *in regula de nõ tol. iur. querit. q. 21.* Rota coram Illuſtriſs. Pamphilio *in vna Burgen. Canonicatus 28. Aprilis 1597.* imo etiam ſine iure ad rem, ſtante quod non erat purificata narratiua *Rota in vna Mutinen. Canonicatus 13. Iunij 1614. coram R. P. D. Vbaldo apud Farin. de-*
11 *ciſ. 160. nu. 3. p. 2.* † verum etiam ipſam poſſeſſionem; ſine huiuſmodi collatione, appræhendit tamquã procura-

curator nullius executionis adhibito miniſterio; non vocato, nedum expulſo dicto, poſſeſſore, ac proinde amiſſit omne ius ſibi, ſeù eius principali competens ex vi dictæ prouiſionis Apoſtolicæ *c. cum qui 18. de præb.*
12 *in 6.& c.ſequen.eod.lib.* † & ſic præiudicauit ſuo principali *Lap.alleg. 127. n.5.Inn.in c.de multa in gloſ. conceden-*
13 *do 28. de præb.* † Nec valet allegare quod poſſeſſor ſine ei non reſtiterit, tùm quia reſiſtentia non eſt neceſſaria, nam pęna, *d.c.cum.* qui incurritur abſq; reſiſtentia, format Oldr. *conſ.319. n. 1.* etenim debebat ſeruare formam ipſe executor, quam tradit dict.Oldr. *in præcitato conſ. 319.& Theſaur.for. Eccleſ.in cap.17.nu.26.& d.Vincen.Grilenz.conſ.86.nu.5 & ſeq.* quam planè formam, vt explicatior habeatur, non incongruum duxi hic formaliter exarare, premiſſa quadã breui inſtructione.

14 Debebit itaque executor litterarũ Apoſtolicarum, vbi mittere velit in executionem ipſas litteras pro beneficio ab alio poſſeſſo, debebit inquam ad partis inſtantiam, concedere contra ipſum poſſeſſorem litteras monitoriales, & citatorias cum inſertione copię litterarum prouiſionis Apoſtolicæ, & executorialium, & earum vigore monere partem ad dimittendum poſſeſſionem liberam, vacuam, & expeditam actori; aſſignando ei terminum competentem ad certa die comparendum coram ipſo executore, ad dicendum, & allegandum cauſam ſi quam habeat, & ſe grauatũ ſenſerit quare dictas litteras exequi non debeat, aliàs ad videndum ſe declarari incidiſſe in ſententias cenſuras, &c.

Quæ monitoriales ſic poterunt concipi.

---

15 A N T O N I V S &c.

Et litterarum Apoſtolicarum ſubinſertarum executor, ſiue Apoſtolicus delegatus, & omni; meliori modo &c.

Dilecto nobis in Chriſto R. N. Salutem, & noſtris imò veriùs Apoſtolicis firmiter obedire mandatis &c. Noueris coram nobis comparuiſſe R. D. de loco C. Apoſtolicum prouiſum de beneficio Sancti. A. Diœc. F. nobiſq; præſentaſſe litteras Apoſtolicas huiuſmodi prouiſionis, ſanas integras, in nulla earũ parte ſuſpectas prout prima facie apparebant, datus Romæ apud &c. in debita forma ſcriptas, & ſigillatas ſigillo plumbeo cordula ſericea, vel canapis impenden. in forma fidem faciente tenoris qui ſequitur videlicet

Vrbanus Epiſcopus &c.

Poſtquarum quidem litterarum Apoſtolicarum præſentationem, quas nos, ea qua decuit reuerentia, acceptauimus, obtulimusq; nos promptos exequi vt tenemur fuimus per dictum R. D. requiſiti opportuna cum inſtantia, quatenus gratiam ſibi factam iuxtà contenta in præinſertis litteris Apoſtolicis, & comiſſionis

nobis

nobis factæ exequamur, taliter quod non poſſimus de negligentia reprehendi, nec ſententias, aut alias pœnas, ſi negligentes eſſemus in premiſſis in nos latas, vel ferendas incurrere, notificando inſuper nobis quod poſtquam facta fuit ſibi gratia de dicto beneficio vacante per mortem. M. Reuerendiſs. Ordinarius S; ſub quo colore neſcitur, tibi vt aſſeritur idem beneficium auctoritate ſua ordinaria contulit, licet nulliter, ſtante appoſitione manus prælibati Sereniſs. D. N. D. Vrbani diuina prouidentia Papæ VIII. & quòd tu in vim ordinariæ huiuſmodi collationis auſus fuiſti, in præiudicium Apoſtolicæ prouiſionis prætactæ, temerè poſſeſſionem illius beneficij ingredi, ac in idem beneficium te te intrudere, illud damnabiliter occupando, Quo circà inſtitit à nobis quatenus Apoſtolica auctoritate præfata ſibi in præmiſſis in his ſcriptis, & omni meliori modo &c. inſinuemus, ac notificemus, inſinuareuè, & notificare debeamus, ſeù faciamus, quod collatio dicti beneficij S. A. tibi per Reuerendiſs. Ordinarium S. facta nulla eſt, cum ſit perfecta poſt datam ipſarum litterarum Apoſtolicarum, & gratiæ de eodem beneficio ſibi factę per ſummum Pontificem, & ſubinde tibi præcipiamus ſub pœna excommunicationis, & alijs opportunis, primo, ſecundo, ac tertio, quatenus dictum beneficium de facto dimittere debeas, & eiuſdem poſſeſſionem relinquere, aliaq; præſtare de iure &c. ſub terminatione quod aliter &c. non ſe tamen aſtringendo &c. citrà &c. ac ſaluo iure &c.

Nos igitur viſis ipſis litteris, & earum tenore toto inſpecto, auditaque inſtantia, & requiſitione nobis vt ſupra factis, eaſq; attendentes fore, & eſſe iuſtas, & eiſdem tamquam Iuri conſonis annuentes, volentes ea, qua decet promptitudine, & nos tenemur ipſas litteras Apoſtolicas exequi, Tenore præſentium auctoritate Apoſtolica, qua in hac parte fungimur, & omni meliori modo &c. te ſupraſalutatum N. caritatiue monemus, requirimus, & hortamur primo ſecundo, ac tertio, & perhemptoriè &c. tibiq; diſtrictè præcipiendo mandamus quatenus debeas reſpondere, an verum ſit quod tibi collatum fuerit ipſum beneficium S. A. per dictum Reuerendiſs. Ordinarium S; vel alium quemcunq; quauè auctoritate, & an illud teneas, vel poſſideas, debeaſq; intrà tres dies, quorum vnum pro primo alterum pro ſecundo, ac tertium pro vltimo, & perhemptorio termino, ac Canonica monitione tibi præfigimus, & aſſignamus inchoandos immediatè poſt intimationem preſentium tibi vt infrà fiendam, coram nobis ſedentibus in domibus noſtræ ſolitæ habitationis docuiſſe, & fidem feciſſe de huiuſmodi collatione, tenuta, & poſſeſſione, per realem, & effectualem collationis, tenutæ & poſſeſſionis huiuſmodi authenticorum Inſtrumentorum oſtenſionem, & exhibitionem ſi tamen firmo ſemper manente poſſunt &c. alioquin compareas in dicto termino ad videndum, & audiendum per dictum R. D. produci, ſeù reproduci Originale præinſertarum litterarum Apoſtolicarum &c. vna cum preſenti noſtro Monitorio, fieriq; fidem de vacatione dicti beneficij, & ſubinde quamcunq; requiſitionem, & per nos omnem opportunam ordinationem, & declarationem in caſu &c. alioquin, dicto termino elapſo, & nihil releuans per te deducto, compareas, & comparere debeas

coram

coram nobis vt ſupra, die prima iuridica immediatè ſequenti poſt dictum terminum, hora tertiarum in domibus noſtræ ſolitæ reſidentiæ, ad videndum, & audiendum per nos fieri, & fulminari executorialem proceſſum, ſiue decretũ de te deturbando, & eijciendo, & quod eijci, & deturbari debeas, de, & ex poſſeſſione dicti beneficij S. A. ſi fortè in ea exiſtas omni iuris, & facti remedio, etiam percenſurus, & pœnas Eccleſiaſticas, prout te ex nunc, prout ex tunc, ſtantibus, & attentis præmiſſis litteris Apoſtolicis, in euentum tamen tuæ contumatie, vel renitentiæ, attenta etiam clauſula ammoto in ipſis litteris Executorialibus inſerta te de dicta poſſeſſione ammouemus, & declaramus ammotũ & in eam poſtmodum vacuam de inducendo, & immittendo d. D. in vim. d. Apoſtolicæ prouiſionis & gratiæ, cum expreſſa inibit. tibi ſub excommunicationis latæ ſententiæ, & alijs contra intruſos à Sacris Canonibus inflictis pœnis quatenus non audeas neque præſumas vlterius te ingerere in dictum beneficium, neque in ſpiritualibus, neque in temporalibus, in preiudicium dictæ Apoſtolicæ prouiſionis, & Executorialis proceſſus ſuperindè formandi prout in euentum &c. ex nunc prout ex tunc inibemus &c. alioquin &c. perhemptorie &c. & de intimatione fienda tibi perſonaliter vel ad domum vbi &c. ità tamen quod vna copia &c. cuicunq; nuntio publico ſiue Clerico plenam dabimus fidem. Dat. &c.

16 EX præmiſſis infertur, quod ſi collator inferior conferret beneficium vacans in curia, quod eſſet de iurepatronatus laicorũ, & prouiſus Apoſtolicus haberet derogationem iuriſpatronatus etiam in totum ſed poſterior eſſet in data collatione inferioris, imo & preſentationi teneret proculdubio collatio ipſius inferioris, & non prouiſio Papæ nam, vt dictum eſt, beneficia iuriſpatronatus laicorum non cadunt ſub aliqua reſeruatione generali *Rot. coram Seraph. dictis deciſ. 1232. & 1263. num. 5. cum alijs ſupra allegatis hic.*

17 Infertur ſecundo, quod vbi aliquis habet Apoſtolicam prouiſionem alicuius beneficij, quod ab alio ſit poſſeſſum, licet talis poſſeſſor eſſet etiam inualidè inſtitutus, ſiue prouiſus; attamen, ſi Apoſtolicus quantumuis validè prouiſus, & validum titulum habens ingrediatur, & appræhẽdat ipſam poſſeſſionem adhuc plenam, nõ expulſo prius ipſo poſſeſſore nec adhibita ad id cauſæ cognitione nec iudicis, ſiue executoris cognitionis miniſterio, amittit omne ius, quod fuit conſecutus per ipſam Apoſtolicam prouiſionem aliàs validam *Lap. d. allegat. 127. nu. 3. per. d. c. eum qui 18. de præb. in 6. Pariſ. de reſignat. li. 1. q. 14. num. 16. & lib. 10. q. 6. num. 24. cum*
18 *alijs allegatis*; *hic* † & poterit deinde ordinarius illud ipſum beneficium ex huiuſmodi uirium ammiſſione, tanquam de nouo vacans, conferre, dummodo capta ſit talis poſſeſſio violenta in ſuo menſe, vel alias etiam in Apoſtolico, quando beneficium eſt de iurepatronatus laicorũ, quia non remanet affectum *Lap. & Pariſ. locis præcit. & poſt eos Gartia de benef. p. 4. cap. 2. nu. 2. Gambar. de off. legat. lib. 3. nu. 368. Gonzal. gloſ. 18.*
19 *nu. 8. vſq; 18.* †; nemo etenim licet ſit intruſus, vel alias iniuſtus detentor ammoueri debet a poſſeſſione beneficii, donec mediante cauſæ cognitione conſtet de meliori iure alterius.

Rot.

20 *Rot. deciſ. 90. de re iudic. in antiq.* † & ſat. eſt Reo vincere, ob non ius actoris, etiam ſi per eius confeſſionē, vel aliàs conſtaret de non iure ſuo ſcribit D. Octauianus *veſtrus in praxi li. 5. cap. vlt. num. 6. & addit. ibid. n. 22.*

Hæc praxis procedendi ad expulſionem intruſi, vel aliàs ex aliquo etiam titulo poſſidentis *D. Oldrad. allegato conſ. 319.* & ſatis etiam eſt per ſe clara; verum tamen, vt tutior, & clarior appareat, non nulla in eius declarationem hic annotanda putaui.

21 Primo itaq; ſciendum eſt quod inſeritur in monitorio, tenor literarū Apoſtolicarum, tam prouiſionis quā executorialium, vt certus reddatur ille qui poſſeſsionem detinet de collatione Papæ, & ſimul etiam de exe-

22 cutoris auctoritate, † alioquin non teneretur ille poſſeſſor obedire monitionibus illius tantum aſſerti executoris, *cap. cum in iureperitus 31. de off. deleg. arg. c. cum à nobis 28. de teſt. tex. in l. 1. C. de mand. Princ.* vbi dicit Imperator quod, *ſi quis aſſerat ſe cum mandatis Imperatoris veniſſe, ei non credatur, niſi quod ſcriptis probauerit.*

23 Secundo dictum fuit in monitorio, *vt reſpondeat ſi obtinuit collationem, & a quo collatore, & an poſſideat beneficium*; † etenim tenetur facere fidem de his coram executore, cum præſumptio ſit contra ipſum *c. ex frequentibus 3. de inſtit. c. legum 2. q. 1.*

24 Tertio dictum fuit quod, *alioqui compareat ad videndum produci* &c. enim vero vbi prouiſus, & poſſidens non oſtendit, nec fidem facit de titulo; tunc Apoſtolicus prouiſus facit ipſe fidem executori de vacatione Eccleſię, ac de tempore, quo vacauit

25 † faciēs oīa ſcribere per notariū. & executor ita ſummarie informatus cōfert, & occupantē eijcit non enim eſt neceſſaria in informando de huiuſmodi vacatione aliqua citatio, vel præſentia poſſidentis, aut collatoris cum hoc faciat executor, non vti iudex, ſed tāquā executor ad ſuā inſtructionē, quod pōt facere, ēt ſummarie *arg. l. a Diuo Pi §. ſi ſuper rebus 15. ff. de re iud. & not. Inn. in c. dudum 10. de preſump.*

26 Quartò, & vltimò additum eſt, *& de intimatione &c.* nam vbi in aliquo monitorio fit cominatio excommunicationis, curandum eſt vt monitorium huiuſmodi præſentetur parti omninò perſonaliter cum citatione, † alias ſi dimitteretur tantum domi quantumuis copia conſignaretur in manibus domeſtici conſanguinei, vel familiaris, procedi nequaquam poſſet ad declarationem, ſiue ad ſententiam excommunicationis contra taliter citatum, cum ſit omninò neceſſaria perſonalis intimatio huiuſmodi monitorij *Rot. deciſ. 2. nu. 52. de reſcrip. & deciſ. 1. nu. 4. de ſer. ac deciſ. 11. de dol. & contum. vbique in nouiſs.*

27 Illud tandem animaduertendum eſt, quod fallit regula, vt non poſſit quis excommunicari abſque perſonali monitione, nam quando non datur tutus acceſſus †, de quo planè conſtare debet per teſtes deponētes ſaltem quod impoſſibile eſt, vel non eſt tutum eos in domo citare *Clem. 1. §. Nos de iudic. Rot. deciſ. 22. num. 2. de reſcrip. in antiq. Caſad. deciſ. 2. nu. 2. de dol. & contum.* in tali caſu ſufficit citatio, & intimatio per edictum

28 ad hoc vt poſsit excommunicari; † verumtamen duo probari debent: Primum quod fuerit appoſitum edictum in vicinis partibus; ſecundum quod veriſimiliter potuerit peruenire ad notitiam aduerſarij excommunicandi *D. Ægidius Bellamera deciſ. 188. & Fel. nu. 20. in c. quoniam frequēter §. porrò 5. vt lit. non conteſt.*

29 Quando autem dicatur acceſſus

tutus

tutus videtur eſſe arbitrarium iudici *ad tradita per Menoch. de arbitr. caſu 13.num.5. & ſeq.* † ſed illud notandũ arbitror, quod ſcribit D. Io. Bap. Marcheſanus *in tract.de commiſſ.cap. 4.num.28.p.2.* qui aſſeueranter dicit, quod reputatur tutus acceſſus, vbi etiam tendantur militum inſidiæ, vel viarum graſſatores ſint, *per c.cum R. 35. de off. delegat. & alia iura ibi congeſta firmat D. Franc. Leo in Theſau. for. Eccleſ. cap. 17.num.26. de qua re videndus eſt Farinac. de inquiſit.q.11 num.56.& ſeq.*

31 Cœterum quia dixi cum Lap. *hic num.8.* quod procurator, qui plenam poſſeſſionem ingreditur non expulſo poſſeſſore cum cauſæ cognitione, neque executoris miniſterio adhibito, præiudicat principali, adeo, vt etiam ammittatur omne ius acquiſitum per Papalem collationem; vt huic malo aliquod remedium adhibeatur, illud admoneo, quod animaduertit *Lap.allegat.127. nu.6.* & nempe vt quandoq; contingat huiuſmodi caſus, ipſe prouiſus adeat per ſe, uel per alium executorem, & coram ipſo dimittat ipſam poſſeſſionẽ, ac deinde petat per ipſum executorẽ expelli, cognita cauſa, ipſum deten-
32 torem. † nam ſi poſſeſsionem non relaxauerit dicetur in mora, & gra-
33 tia dicetur cõſumpta, † nam in actu quem quis debuit præuidere, non præſumitur ignorantia *Staphil.de lit. grat. rubr. quibus modis expir. lit. ad benef. §. Gratia ſemel extincta num. 8. & 9.* & Lap. loco proxime citato faciunt quæ tradit D. Paulus Bellonus Senator digniſs. Mediol. in aureo tract. *de poteſt. eorum quæ ſi. in contin. lib.2.cap. 59.*

DVBIVM TERTIVM.

ARGVMENTVM.

Executor mixtus poteſt intrà annum abſoluere eum quem excommunicauit, & hoc à tempore ſententiæ; ſecus in mero executore, qui etiam nequit cognoſcere ſuper exceptionibus citra excommunicationem actoris, vel exceptionem, quæ ex ventre executorialium oritur.

POſtquam in ſuperiori dubio aliqua dixi de executore, non incongruũ duxi hic ſubiicere dubium, de quo nuperrimè quæſitus fui à quodam executore litterarũ Apoſtolicarum reſeruationis annuæ cuiusdam pen-
1 ſionis. † & fuit, An poſsit executor abſoluere illum, quem excommuni-
2 cauit, vel publice denunciauit. † & & in caſu per ipſum D. executorem propoſito, reſpondit affirmatiue *D. Martino ex Nauarr. in Manual. c. 27. num. 40. ac D. Mario Alterio de cenſ. tom. 1. diſput.2.c.5. ſolum.5. dub.5* qui citat, & ſequitur Abb. ac alios *in c. quærenti 26. de off. delegat.* in quo
3 habetur expreſſe hoc. † nam in ipſis executorialibus habetur clauſula, *contradictores compeſcendo*, quæ dat iuriſdictionem, & facit quod executor poſsit cognoſcere cauſam, & ſic non ſit merus, ſed mixtus, *Marcheſan. de commiſs.cap.5.nu.120.* † vbi etiam dicit, quod, ex vi huiuſmodi clauſulę poteſt executor procedere, etiam cõtra tertios, *& clarius in cap. 13.nu.4.*
4 vbi de vi huius clauſulæ. †; cum itaq; d. D. executor denunciauerit paucos antè dies dictum beneficiarium excommunicatum, ob non ſolutionem penſionis, & ſic adhuc non ſit lapſus annus, poteſt liberè impendere beneficium abſolutionis ipſi petenti *d. c. quærenti 26. de off. deleg. cum ibi ſcrib.*

& ma-

& maximè D. Henric. Boich. num. 4. qui ait quod & ſi aliqua partium ſit excommunicata, ſiue ante diffinitiuam ſententiam, ſiue poſt, forte quia non paret ſententiæ, Delegatus poterit quemcunq; intra annum, à tem-
5 pore ſententiæ, abſoluere, † quod etiam firmat Nauarr. loco ſupracitato à contrario ſenſu in hæc verba. *Delegatus Papæ, vel Epiſcopi ſi excommunicauit, vel publicè denunciauit aliquem, nec intra annum illum abſoluerit poſtea illum abſoluere nequit.* † Nec obſtat quod *c. quærenti 26. de off. deleg. & doct. præcitati.* loquantur de delegato nam ex quo iſte executor eſt mixtus, & poteſt vbi opus fuerit, vt ſupra vidimus, induere tunicam iudicis, idē propterea dicendum eſt de eo, quippe qui æquiparatur Iudici delegato, & æquiparatorum idem eſt iudiciū *l. ſi ſeruum 16. C. de fort.* †; imo executor gratiæ Apoſtolicæ dicitur delegatus *gloſ. in c. ſi ſuper gratia in verb. principalis 9. de off. deleg. in 6.* † Nec ēt obſtat, quod ex aduerſo allegabatur, vt inquam executoris officium expirauerit, quando ſemel compulerit beneficiarium ad ſolutionem, quaſi videatur functus officio iuxta *d. c. ſi ſuper gratia 9. de off. deleg. in 6.* † nam reſpondi, quod imò cum poteſtas executoris ſit acceſſoria ad gratiam *gloſ. in 2. not. in c. ſi clericus 11. de præb. in 6.* conſequēs eſt vt tā diu duret, quā diu durat gratia; † acceſſorium .n. ſequitur naturam ſui principalis *c. Acceſſorium 13. de reg. iur. in 6. l. cum principalis 139. de reg. iur.* † nec obſtat *d. c. ſi ſuper gratia*, nam locum habet tantum quādo forma tradita eſt per reſcriptum ad vnum actum duntaxat, vti plane eſſet in executore dato ad immittendum in poſſeſſionem, nam tunc ſemel fit, & perficitur executio per vnicum actum immiſsionis *gloſ. in d. c. ſi clericus 11. de præb. in 6. in verb. extincta.*

6 Porrò illud ſummopere animaduertendum eſt, quod licet mixtus executor poſsit, vt vidimus, abſoluere
7 intra annum; † Merus nihilominus
8 id præſtare nequit; † qui autem dicatur merus executor, non eſt admodū difficile explanare, nam merus executor dicitur ille, qui de ſuo nihil aliud ponit niſi nudam executionem ſiue miniſterium, quia exequitur
9 quod ab alio iudicatum eſt: † & huiuſmodi merus executor non poteſt cognoſcere ſuper exceptionibus, ſed debet excipientem remittere ad iudicem, qui declarauit, quamuis *Theſ. for. Eccleſ. in ca. 17. n. 27.* putet quod poſsit admitti exceptio excommunicationis contra actorem, vel etiam, quæ oritur ex ventre ipſiuſmet executorialis, verumtamen tutius eſſet remittere ad iudicem.

DVBIVM QVARTVM.

ARGVMENTVM.

Iuſpatronatus cadit in omnem Eccleſiam. & beneficium præter Romanam Eccleſiam, & Papatum, & Cardinalatum.

1 DVbitatur quarto, An iuſpatronatus cadat in omnem Eccle-
2 ſiam. Videtur quod non; † receptiſſima enim eſt omnium ſententia, qđ ſi patronata Eccleſia erigitur in Cathedralem, vel collegiatam, ex mutatione huiuſmodi ſtatus amittitur iuſpatronatus, ſi quod eſt in ea *D. Paulus de citatindis de iurepatr. parte vlt. nu. 2.* nihilominus: conſtanter aſſeuerandum eſt, cum Io. Delphin. *tract.*
3 *eod. nu. 96.* † quod citra Eccleſiam Romanam, Papatumq; & Cardinalatū,
4 quæ dicuntur dignitates ſublimes †, in reliquis omnibus Eccleſijs, & di-

gnitatibus, etiam ſuperioribus quales ſunt Patriarchatus, Archiepiſcopatus,& Epiſcopatus,nedum in inferioribus, quales ſunt Abbatiæ, & reliquæ Prælaturæ, ac dignitates, citra Epiſcopatum, cadit iuſpatronatus *Io.Delphin. vbi ſupra nu.44.* vt in hoc ſtatu Mediolanenſi eſt Eccleſia Cathedralis Vigleuanen. & in ipſa ciuitate Mediolani Eccleſia Inſignis S. Mariæ Scalenſis, quæ ſunt de Iurepatr. Potentiſs. Catholici Reg. ad quem ſpectat nominatio Epiſcopi, & cęterarum omnium dignitatum, & Canonicorum in vtraque Eccleſia.

5 Nec obſtat quod Iuſpatronatus amittatur per erectionem in collegiatum; Hoc enim intelligendum eſt, vt locum habeat quando Patronus patitur Eccleſiam erigi in collegiatam ſine aliqua reſeruatione ſui iuris *per gloſ. in c.nobis verb. capella 25.de iurepatr.* †; at ſecus ſi fiat huiuſmodi erectio ignorante, vel aliàs contradicẽte ipſo patrono, quod tamen fieri nequit *ad tradita per Boieh. & Abb. in d.c.nobis in fine, & dixi in prælud.2.n. 9. Lambert. hoc tract. lib.3.q.6.art.1. nu.2.& 19.*
6

DVBIVM QVINTVM.

ARGVMENTVM.

Iuſpatronatus acquiritur dotatione fundatione, ædificatione, & translatione, nec requiruntur copulatiue iſta omnia conſenſus diæceſani nihilominus eſt neceſſarius diæceſanus vero eſt.is in cuius diæceſi fundanda erit Eccleſia non is, de cuius diæceſi erit is qui fundare voluerit.

1 POſtquam vidimus in quibus Eccleſijs poſsit acquiri iuſpatronatus, opportunè ſuccedit dubitare hoc quinto loco, ex quibus modis acquiratur iuſpatronatus. † concludamus
2 breuiter cum Lambert. *de iurepatr. lib.1.p.1.q.1.a.1.* quod iuſpatronatus acquiritur tribus præcipuis modis; nimirum dotatione, ædificatione, & fundatione, vnde verſus Patronũ faciunt Dos ædificatio, fũndus. *Labert.lib.1.p.1.q.2.a.2.n.1.* quibus additur quartus modus, qui eſt, ex trãslatione, vnde deriuant alij modi vt potè, ex priuilegio, prę́ſcriptione, legato, donatione fideicommiſſo, & conditione, & huiuſmodi, quos recenſet, & ſubtiliter, lateq; examinat Lambert. & alij ſcribentes de iurepatr.

3 Illud autem animaduertendum eſt, quod quamuis non requirantur copulatiuè illa tria media ad acquirendum iuſpatronatus, nempè vt dotatio, ędificatio, & fundatio ſimul ab vno, eodemq; fiat, ſed poſsint à pluribus non ſolum dotari, ſed etiã fundari, ac tandem ædificari Eccle-
4 ſiæ †, ita vt ex qualibet concurrentia per ſe poſsint omnes, & ſinguli ac-
5 quirere iuſpatronatus †, & vnuſquiſque modus poſsit, ſiue ab vno, ſiue
6 a pluribus perfici †; nihilominas nequit acquiri iuſpatronatus, niſi ad huiuſmodi dotationem, fundationẽ ac conſtructionem accedat conſen-
7 ſus diæceſani †, qui planè conſenſus ſufficit vt habeatur ad aliquem ipſorum actuum, iuxta *c. nemo de conſecr.*
8 *diſt. 1.* † verum tamen eſt quod requiritur expreſſus, quando dotatur beneficium in abſtracto, & eſt neceſſaria expreſſa reſeruatio Iuriſpatronatus *Lamber.lib.1.p.1.q.2.a.3.n.12.*
9 †; & adeo eſt neceſſarius diæceſani conſenſus, vt ſi plures concurrunt in dotatione, vel fundatione, & alij petant conſenſum, alij non; quinimo & ſi primi, qui dotarunt non petierunt

runt conſenſum, nec habuerunt, & ſuccedunt alii, qui fortè ædificent, vel fondum conferant, & hi nouiſſima obtineant conſenſum diæceſani, hi planè qui conſenſum habuerunt, & non illi, qui non obtinuerunt ipſum conſenſum, erunt patroni *Lam-*
10 *bert.d.q.3. a. 7.* † & hic appellatione diœceſani venit non ſolum Epiſcopus, ſed etiam quilibet alius inferiot qui habeat ius inſtituendi, etiam ex priuata iuriſdictione *Lambert.d q.3. ar.7.*

11 Porrò diæceſanis qui conſentire debebit is erit, in cuius diœceſi fundanda erit Eccleſia, ſiue dotandum erit beneficium, nō autem ille, de cuius diæceſi, vel Parochia erit ille, qui voluerit Eccleſiam fondare conſtituere, vel dotare *Lambert.d.li. 1.p. 1.q.2.a.3.in fine.*

DVBIVM SEXTVM.

ARGVMENTVM.

Diæceſanus vbi nollit conſentire reſeruationi iuriſpatr. poteſt compelli per ſuperiorem, imo poteſt ipſemet ſuperior cōſentire ſi diæceſanus renuit ſine cauſa, quia iuſpatr. reſpicit fauorem vniuerſalis Eccleſiæ.

1 DIctum eſt in antecedenti dubio quod in acquiſitione iuriſpatronatus neceſſarius eſt cōſenſus diœceſani; attamen quia contingere poteſt, vt diæceſanus nollit conſentire ideò ſexto hoc loco dubitatur, quid
2 faciendum in tali caſu. † Lambert. *in tract. de iurepatr.li.1.p.1.q.1.ar.16.* hoc quært, & concludit, quod poteſt compelli per ſuperiorem; imò poteſt etiam ipſemet ſuperior conſentire, ſi diœceſanus renuat ſine cauſa, pro quo citat Card. *in c. nobis.25.de iure-patr.in 6. queſt.* & in terminis conſuluit Abb.*conſ.59. verſ. principaliter*
3 *lib. 2.* †; ſecus tamen, ſi recuſet cum cauſa, puta quia dos non ſufficeret, vel deeſſet quid aliud *iuxtà c. nemo de*
4 *conſecr.d.ſt.1.* † nec obſtat quod Prælatus poteſt preiudicare Eccleſię in acquirendis, licèt non in acquiſitis, *vt per Feder.de ſen. & d. D. in c.tua 8.*
5 *de his quæ ſi. à Prælat.* †; nam regula illa poteſt habere locum ſi ageretur de prçiudicio priuato propriæ Eccleſiæ tantùm; ſecùs tamen ſi de iurepa-
6 tr. † quippe quod iuſpatr. reſpicit fauorē vniuerſalis Eccleſię, & ea propter non poteſt vnus Prælatus præiudicare, *arg. ca.51. diligenti.*

DVBIVM SEPTIMVM.

ARGVMENTVM.

Diœceſanus poteſt compelli ad conſentiendum fundationi, in qua apponitur conditio contra ius commune & ſucceſſa nō reuocat ſi conſenſerit diœceſanus.

1 SVperiori dubio aſſertū eſt, quod poteſt adiri ſuperior, quando diœceſanus renuit ſine cauſa dare cōſenſum circa iuſpatr. modò dubitatur, an poſsit compelli ad præſtandum huiuſmodi conſenſum, ſi patronus in limine fundationis vellet apponere aliquam conditionem contra ius
2 commune. † Lambert. *d. tract. de iurepatr.lib.1.p.2.q 5.ar. 20. verſ. adduco vigeſimotertio num.5.* dum exornat *c.nullus 17.tit.eod.dicit* abſolutè, quod ſi aliquis vult fundare aliquod beneficium, & apponere conditionē contra ius commune in limine fundationis, vtpotè, quod inſtitutio non ſpectet ad Epiſcopum poterit huiuſ-
3 modi conditionem apponere, † & ſi Diœceſanus nollit conſentire, pote-

tit adiri ſuperior, qui, vel illum ad
4 ad conſentiendum compellat, † vel ipſemet ſuperior conſentiat, & eſt doctrina Fel. *in c. cũ Venerabilis in princ.*
5 *6. de excep.* † quam concluſionem firmat idem Lambert. *lib. 1. p. 1. qu. 9. a. 1. ampl. 19. n. 84* vbi indiſtinctè tenet quod poteſt fundator apponere conditionem; ſiuè reſeruationem in limine fundationis Eccleſiæ, etiã contrà ius commune
6 †; & quod ſi diæceſanus conſentiat eius ſucceſſor deinde non poterit reuocare, cum non agatur de præiudicio Iuris Eccleſiæ iam quæſiti, & ità teſtatur fuiſſe in terminis deciſum per Barbat *in c. requiſiſti verſ. ego vidi 15. de teſtam. & ſic etiam de facto conſuluiſſe conſ. 53.*

DVBIVM OCTAVVM.

ARGVMENTVM.

Fundator poſt conſenſum datum ab Epiſcopo nequit mutare fundationem, & legatum ſiue donatio facta extraneo cenſetur accumulatiuè ad hæredes niſi expreſſè excludantur ipſi hæredes.

PRoſequendo materiam Eccleſiæ Patronatæ, ex quo ſuperiori dubio dictum eſt, quod vbi diæceſanus conſenſum præſtitit fundationi, ſucceſſor non poteſt illam reuocare, quãtum uis habeat conditionem contra
1 ius, † modo ſuccedit germanum dubium octiuo loco, an videlicet poſſit
2 fundator mutare fundationem †. Vtile ſanè, & practicabile eſt hoc dubium, & memini ſuperioribus annis occurriſſe; nam cum laicus quidam fundaſſet canonicatum vnum, cum prebenda, in quadam collegiata, & in ipſa fundatione appoſuiſſet onus quotidianæ reſidentiæ, nominaſſetq; perſonam primò præſentandam, ſine aliquo indulto exemptionis reſidentiæ, poſtquam ipſam fundationẽ in publicam formam redegerat mediante publica ſtipulatione notarij, debitis adhibitis ſolemnitatibus, ingraueſcente eiuſdem fundatoris infirmitate, ex qua intra biduum mortem fuit aſſecutus, ille, qui in fundatione erat nominatus, & proinde veniebat nominãdus poſt mortem ipſius fundatoris, priuatam ſcripturam inſtruxit, illamq; ab ipſo fundatore priuatim etiam ſubſcribere fecit, ad præſentiam quinque teſtiũ inter quos aderant duo notarij, ſed & ipſi tanquam priuati teſtes ſeſe ſubſcripſerunt: mortuo tandem poſtera die ipſo fundatore, hæres inſtitit pro obtinendo conſenſu ordinarij in omnibus, & per omnia cum conditionibus, honoribus, & oneribus in fundatione appoſitis: At nominatus ſeſe oppoſuit inſtando, vt præſtaretur conſenſus, non niſi cum indulto exemptionis reſidentiæ ſibi facto in ipſa priuata ſcriptura, quam exhibuit. Verumtamen hæres non conſentiens ipſi ſcripturæ priuatæ, imo illam impugnans, magis, magisq; inſtitit pro conſenſu ſuper fundatione tanquam publica, & in qua petebatur ab ipſo fundatore, vt præſtaretur conſenſus, ipſis ſic cõtrouertentibus, orta eſt lis; verumtamen quia ordinarius fecit declarationem potius ſapientem tranſactionẽ, quã ſententiam, & ommiſit præſtare conſenſum fundationi, Iudex, ad quem, declarauit pro exemptione quod an fieri potuerit facilè infra patebit.

Vt igitur in huiuſmodi caſu ſi quã do alias ita in facto contingeret prõ
3 ptior ſit ſolutio, † affero in medium nonnulla, quæ collegi ex Lambertino *de iurepatr. lib. 1. par. 2. q. 1. a. 21. n. 1. vbi*

1. vbi allegans Card. q. 4. in c. cum ſaculum 13. eod. tit. dicit quod quidam ſemel donauit certa bona Plebano ad dotandum quandam cappellam, & certos Patronos inſtituit; poſtea in morte legauit ipſum iuſpatronatus cuidam alteri, quem etiam ſibi hæredem inſtituit, † & dicit quod hæres ipſe obtinuit iuſpatronatus, eo quod prima donatio, vel diſpoſitio ſine conſenſu Epiſcopi facta non tenuit, quam quidem deciſionem admonet Lambert. eſſe bene notandam, nam, inquit, ſi non tenuit prima donatio ob defectum conſenſus Epiſcopi, ergo ſi interceſſiſſet tenuiſſet†, ex qui-
4 bus colligit ipſe Lambert. *ibi in fine* ſolutionem dubij, dum ait quod ſi fundator inſtituat certos patronos, & interueniat conſenſus Epiſcopi, tunc beneficium dicatur perfectum, & Iuſpatronatus illi tertio acquiſitū
5 †, quo caſu, inquit, non poterit ipſe fundator mutare fundationem, nec iuſpatronatus tollere ab illo tertio, & dare alijs, ne quidem vniuerſali hæredi, quod inculcat valdè notandum, & dicit hoc in facto ſe habuiſſe idem aſtruit *in art. 10. n. fi. quæſt. 4. p. 1. lib. 1.*

Illud præterea ſummopere animaduertendum eſt, quod vbi fundator alicuius Eccleſiæ, vel beneficij in reſeruatione iuriſpatronatus nominat aliquem extraneum in patronū vel aliàs idem iuſpatronatus donat alicui extraneo, tunc cenſetur cumulatiuè extraneum nominaſſe ad ipsūmet fundatorem, ſuumq; heredem, nam in dubio iuſpatronatus cēſetur relictum extraneo accumulatiuè, nō autem priuatiuè ad fundatorem, & eius hæredē, vt elegāter notat Hier. Gonzal. *ſuper 8. reg. cancel. §. 2. procem. nu. 32.* † vbi dicit, quod ſi patronus donec ius præſentandi, intelligitur donaſſe accumulatiuè, & non priuatiuè, pro quo allegat *conſ. Dec. 542. n. 5. in fin. & conſ. 609. num. 4. cum ſeq. & conſ. Feder. 147. verſ. quæritur, & conſ. Ruin. 50. n. 9. cum ſeq. lib. 5.* † *& eodem §. 2. nu. 34.* dicit idem Gonzal. quod ſi fundator beneficij, vel Eccleſiæ nominat extraneum patronum, talis nominatio intelligitur accumulatiuè, cum ſeipſo & hæredibus propriis & non priuatiuè, ne cenſeatur ſe ipſum, & proprios hæredes excludere
7 †, cum prima caritas incipiat à ſeipſo, ad quod allegat *conſ. 81. n. 3. & per tot. Anchar. & conſ. Calder. 4. de iurepatr. ac Lambert. eod. tit. lib. 1. p. 2. q. 2. art. 5.* qui refert Rocchum de curte aſſerentem hanc communem opinionem per Rot. *deciſ. 385. nu. 1. 8. & 14 atq; per tot. p. 1. diuerſ.* acceptatam, & in vna cremonen. iuriſpat. 6. Iunij 1588. coram Illuſtriſs. Seraphino, quæ eſt *deciſ. 364. ſuper. n. 3.* confirma-
8 tum, † vbi etiam *in d. deciſ. 385.* Canonizatur *d. conſ. 81. Anchar.* Nec obſtat doctrina Lambertini *d. art. 5. nu. 4. verſ. ſecundo modo*, vbi accerrimè impugnat *d. conſ. 81. Anchar.* nam ex quo ibi in fine poſtmodum dixit eſſe cogitandum, nos tuto poſſumus contra eius ſententiam cogitare; imo conſtanter tenere eſſe veram doctrinam Anchar. Canonizatam, vti dixi-
9 mus per Rot. *d. deciſ. 385.* †, & eo magis quod *d. deciſ. Seraphini. 364. nu. 8.* Rota dixit allegata per ipſum Lambertinum referentem *Calder. in 2. p. li. 1. q. 2. a. 4.* procedere, vbi fundator voluiſſet limitare iuſpatronatus, vt ad alias non tranſiret, quam ad expreſſas, alias loqueretur, contra com-
10 munem †; quod profecto annuere voluit in hunc ipſum ſenſum, & ſecundum eandem declarationem, ſiue intelligentiam per Rot. vt ſupra datam ad dictam ſuam doctrinam idem Lambert. *d. lib. 1. p. 2. q 2. a. 12. poſt Calder. conſ. 5. de iurepat.* vbi dicit

quod

da vt nõ procedat in duobus caſibus potiſſimum: Primo quando aditur Archiepiſcopus, non vt conſentiat, ſed vt compellat Epiſcopum ad conſentiendum, nam hoc poteſt facere cum ſit ordinarius Epiſcopi *d. c. Paſtoralis 11. de off. ord.* †; ſecũdo quãdo
4 cauſa eſt multum fauorabilis, propter aliquod bonum emergens, quod aliter ceſſaret, nam inquit, in caſu neceſſitatis, & periculi, actus ſine cõſenſu diæceſani, vel ſic ſuperioris, quantumuis conſenſus alioqui requiratur, tenet, vt eleganter tradit Fel. *in c. cum acceſſiſſent in verſ. 3. reſcrip. 8. de conſtit.* & pluribus probat Lam-
5 bert. *d. art. 20.* † & fortaſſe in hunc ſenſum intellexerunt Card. & Hoſt. qui contrarium tenent *per c. cum ſimus 9. q. 3.* vbi putant Archiepiſcopũ poſſe vtrumque facere, compellere, ſcilicet, & conſentire, vt inquam hoc verum ſit, vbi periculum inſtat, vel magna vtilitas expectatur, quæ alioqui ex dilatione euaneſceret.
6 Illud autem ſummopere aduertẽdum eſt, quod *d. c. Paſtoralis 11. de off. ord.* habet locum duntaxat Archiepiſcopo, non autem in Epiſcopo er-
7 ga ſuos Prælatos ſubditos †; idcircò ſi inferior Epiſcopo, qui habeat ius inſtituendi, non vult conſentire, tũc adeundus eſt Epiſcopus, tam pro cõpulſione inferioris ad cõſentiendum quam alias pro obtinendo conſenſu ab eo, in caſu renitentiæ inferioris ſuper reſeruatione iuriſpatronatus,
8 ſeu potius Eccleſiæ dotatione †; Epiſcopus enim, quoad iuriſdictionem, habet fundatam ſuam intentiònem de iure ſuper omnibus exiſtentibus in ſua diæceſi *per c. omnes baſilicæ*
9 *16. quæſt. 7.* † ſiquid em omnis res de facili reuertitur ad ſuam naturam *c. ab exordio 35. diſtinc.*

DVBIVM DECIMVM.

ARGVMENTVM.

Fundatori inuito non adiungitur compatronus quia nemo cogitur inuictus ſtare in communione.

1 Dictum eſt quod Epiſcopus poteſt compelli ad conſentiendũ fundationi, nunc dubitatur an ſi fundator velit conſtruere, ſeù fundare vel dotare Eccleſiam, poſſit eo inuito alter admitti. Hoc dubium excitat Lambert. *de iurepatr. li. 1. p. 1.*
2 *q. 3. a. 6.* & reſoluit negatiuè † tum quia communio diſcordiam parit *c. quoniã 9. de vit. & honeſt. c. ex teno-*
3 *re 10. de ſent. excom.* † tum quia exponit Eccleſiæ paucos habere patronos *Card. in Clem. pluris de Iurepat. & Ab*
4 *b. in c. querimoniam 9. tit. eod.* † vbi dicunt diæceſano debere refrenare numerum volentium eſſe patronos
5 †, nam ex multitudine patronorum Eccleſia grauatur *gloſ. in d. Clem.*
6 *plures in verb. de confuſionibus* †. tum etiam quia quod commune eſt communiter negligitur *l. 2. C. quand. & quib. 4. pars. debe. l. 10. gloſ. in c. 1. verb.*
7 *diſſolueretur religio ne ſed. vac.* †. tum deniq; quia nemo inuitus cogitur ſtare in communione *l. ſi non ſortem §. ſi centum verſ. licet 25. ff. de cond. indeb. Lambert. d. art. 6. nu. 2. & ſeq.*

DVBIVM VNDECIMVM

ARGVMENTVM.

Iuſpatronatus fundatum in fundo ſubiecto fideicommiſſo reſtituendo cum vniuerſa hæreditate acquiritur hæredi, & fideicommiſſario ſecus ſi hæres habeat quartam totius hæreditatis aliunde.

Di-

reſeruaret ſibi cenſum ſuper Eccle-
5 ſia, † reſeruatio etenim cenſus deſi-
gnat reſeruationem diuerſi dominij
vt notatur *in c. constitutus 6. de relig.*
6 *dom.* † ſed hic aduertendum, eſt ne
capiatur error, nam textus gloſ. &
omnes ſcrib. *in c. præterea 13. de iurepa
tronat.* volunt quod patronus poſſit
in limine fundationis reſeruari ſibi
aliquem cenſum cum conſenſu Epiſ-
copi, vel quid aliud temporale exigē
dum ab ipſa Eccleſia; late Roccus *in
verb. & vtile nu. 6.* Primum dictum
fuit ex illatione Lambert. *d. ar. 2. n. 5*
† ſed vt ad concordiam reducamus
hos doctores dicendum eſt doctri-
nam D. Rocchi ac text. *c. præterea 13.
de iurepat.* intrare, & locum habere,
quando patronus dotauit ſufficiēter,
doctrinam vero Gail. ac aliorum ne-
gantium intelligi quando fundator
dotauit inſuficienter, qđ annuit idē
7 Roccus vbi ſupra; † vel ſecundum
eundem Lambertinum, quando pa-
tronus reſeruauit quidem ſibi cen-
ſum, ſed in meram naturam cenſus,
quia hoc caſu tranſtuliſſet in Eccle-
8 ſiam vtile, & directum dominium, †
prout etiam nō acquireret talis fun-
dator iuſpatronatus, ſi docet fundū
pro fundanda Eccleſia ad emphiteu-
ſim, reſeruato ſibi certo canone an-
nuatim exigendo ab ipſa Eccleſia.
9 † Nam, per contractum emphiteuti
cum, dominium directum remanet
penes concedentem, in Eccleſiam au
tem non transfertur niſi vtile, vt per
gloſ. *in d. c. constitutus 6. de relig. dom.
& C. de iure emphit. per tot.* vbi omnes
quod dans talem fundum non acqui
10 rit Iuſpatronatus, † & ratio negati-
ua eſt, quia dominus debet darē do-
tem non repetitiuam qualis planè
eſſet, ſi donetur fundus in emphiteu
ſi, quia ſi non ſolueretur canon per
triennium repeteretur fundus *l. 2. C.
de iur. emphit. Lambertin. d. a. 2. n. 7.*

DVBIVM XIII.

ARGVMENTVM.

*Eccleſia vt dotata ſufficienter reputetur cō-
ſiderandi ſunt caſus hic traditi.*

SVperius dictum eſt patronum, qui
ſufficienter Eccleſiam dotauit poſſe
ſibi reſeruare cenſum ſuper ea, & ni-
hilominus acquirere iuſpatronatus,
1 † modo dubitatur quandonam Eccle
ſia dicenda ſit dotata ſufficienter. Vi-
detur tuto poſſe, omiſſis diſputatio-
nibus, & doctorum opinionibus, cō-
cludi cū Abbate *in conſ. 57. n. 3. verſ.
Venio nunc ad ſecundum lib. 1.* vt ſi be-
neficium erigatur in aliqua Eccleſia,
in qua ſimilia aliæ beneficia habean-
tur, debeant redditus eſſe æquales
aliorum beneficiorum, vbi etiam ſol
uit dificultatem, ſi redditus variarēt,
vtpotè quia vnum beneficium pin-
guioribus, aliud verò tenuuioribus
2 redditibus conſtaret, † & concludit
quod aſſignandi ſunt redditus nouis
huiuſmodi beneficijs, ad inſtar, illo-
rum antiquorum, quæ magis ſunt
conformia iuri communi, ſiue ſint
pinguiora, ſiue mediocria, ſiue infir-
ma, & eo maximè quando, ex diſpoſi
tione fundatoris, vel Papæ decernen
dæ, vel creandæ ſunt de nouo præben
dæ, & planè eſſe non debent inferio-
ris fructus, redditus, & prouentus,
quam ſint illæ, quæ principaliter exi
3 ſtunt, † & ratio eſt, quia vbi aliquid
faciendum eſt ad inſtar alterius, ſi
illud eſt diuerſum eligitur id quod
eſt magis rationabile, & magis con-
ſonum iuri communi; alteri verò mi
nus præiudiciale *ad not. in c. cum olim
6. de conſuet. per ipſum Abbatem, &
4 Butr.* † Diſpoſitio autem iuris commu
nis circa redditus beneficiorum eſt,

vt habeat redditus quot ſufficiant pro ſuſtentatione Rectoris, & vnius Clerici,& pro luminaribus, & cuſto dia *text.eſt in c.nemo de conſecr.diſt.1. c.placuit. 1.quaeſt.2.ca.pia mentis 16.q. 17.Viuian.in prax.lib.1.cap.1.nu.56.*

5 † Verum quia impoſſibile eſſet certā regulam poſſe dari, quæ omnia bene

6 ficia compræhenderet, † Siquidem beneficia diuerſa ſunt, & non paria

7 onera omnibus imponuntur, † Ideo vt aliquid certius, & clarius habeamus, pro ſolutione præpoſiti dubij, conſtituo cum Lambert. *de iurepatr. li.1.p.1.q.5.ar.21.nu.11.* octo caſus, ex quibus confido ità hanc materiam explanatam ire, vt omne dubium ſublatum etiam ſit futurum.

8 Primò igitur caſu, ſi conſideramus Eccleſiam eſſe Cathedralem, debebit habere tot bona, vt quatripartita,

9 † vna pars ſufficiat ad victũ Clericorum ibi ſeruientium, putà dignitatum,& Canonicorum, *tot.tit.& rub. de off. Archid.& Archip.& aliar. dignit.*& pro alijs Præsbyteris, Diaconis,& aliis quorum ſeruitium exigit huiuſmodi Cathedralis, *Authent.vt deter.ſit num.Cler.* §. *1.col.1.* Altera pars fructuum ſufficiat pro victu ipſius Epiſcopi, vel Prælatorum eius pro conditione Ciuitatis,iuxta diſpo

10 ſita *in c.cum Apoſtolus 6.de cenſ.*† Tertia poſſit pauperibus elargiri in Eleemosyna, & de illa hoſpitalitas exerceri: Quarta tandem poſſit expendi

11 in fabricam ipſius Eccleſiæ † quantitas verò conſideratur pro qualitatibus perſonarum, locorum, & temporum *c.Epiſcopus, & ſequen. 12. quaeſt.1.*

12 Secundo caſu conſtituo monaſterium, vel Eccleſiam Collegiatam, porrò hæc debet habere tot redditus quot ſufficiant pro monachis,vel Canonicis, ac aliis miniſtris eidem neceſſariis, & inſuper vt poſſit hoſpitalitas ſeruari, & iura Epiſcopalia ſolui, habita conſideratione perſonarum &c.

13 Tertio caſu conſtituo Eccleſiam Parochialem; veruntamen quia animarum cura, vt diximus *in præludio* 3. reperitur non ſolum in ſimplici

14 Eccleſia,ſed etiã in Collegiata † Ideo dico primo de dote eius Curati beneficii,quod eſt in Collegiata,& ad hoc affero auctoritatem ne dicam taxationem aliàs factam per Rotam in vna Motulen. congruę 26. Aprilis 1613.coram R. D. P.Cocino Decano,*quæ apud Farin.eſt deciſio 449.p.2.* vbi dictum fuit, *quod congrua dependet ex quantitate redditũm qualitate perſonarum,& loci, ac proinde DD. de Rota conſueuit cum Canonici habeant ducat 25. illarum partium Archiepiſcopo,penes quem cura animarum reſidebat, deberi pro congrua ducatos 50. non computatis tamen obuentionibus, & alijs emolumentis extraordinarijs, eoq; magis, quia iſta quantitas eſt conformis taxationi de qua in Bulla Pij V. 46. in ordine, quæ licet non loquatur de congrua aſſignanda Rectoribus* Rot. deciſ. 5. diuerſ. p. 2. Ceſ. de Craſ deciſ. 117.num.9. *Sed de congrua aſſignanda Vicarijs Eccleſ. vnitarum pijs locis; attamen viſum fuit in eo caſu in quo Eccleſia eſt Collegiata, & Cura reſidet penes Archiepiſcopum bene adaptari rationem Dicta Bulla, cum alij Ca-*

15 *nonici habeant tantum ducat. 25.*† Et quamuis deberet Parochus eſſe contentus cõgruæ ſemel aſſignatæ Rot. in vna Tolet. decimarum de lucillis 6. Febr.1609. coram Illuſtriſ. Bono nien. nihilominus coram R. D. Damaſceno in vna patren. congrue 8. Iunii 1612. quæ apud Farinac. eſt *deciſ. 420. part. 1.* dictum fuit *non eſſe imputandam Parocho, ſi tenue beneficium acceptauit, vt volebat dicta deciſio Tolet. decimarum quia fuit reſponſum*

illam

illam deciſionem cum alijs, quæ allegantur, eſſe intelligendam, quando non eſt omnino certum, quod Rector careat congrua, prout in eam illius deciſ. ſecus quãdo eſt certum illum carere, aliàs deciſio eſſet contra text. in c. extirpandæ 30. de
16 *praben. cum alijs allegatis* † *nec computantur incerta in computatione congruæ vt in dicta deciſ. Damaſceni num. 2.*

17 Vbi verò Cura animarum eſt in ſimplici Eccleſia debet huiuſmodi Parochialis habere tot redditus, qui ſufficiant pro Rectore, & vno Miniſtro, necnon, & pro hoſpitalitate ſeruanda, & pro curatione Viſitatorum, atque Epiſcopalium iurium ſo-
18 lutione, † Etenim Rector Eccleſiæ
11 Parochialis non poteſt eſſe ſolus; † verum tamen eſt, quod quando poteſt induci certitudo in principio, ex primiciis, & decimis, tunc habenda eſt ratio huiuſmodi decimarum, oblationum, & aliarum obuentionũ ſpiritualium, ac proinde habito reſpectu ad eas, poterit minor dos conſtitui tali Parochiali; namq; decimæ & aliæ huiuſmodi obuentiones, ac iura poterunt poni loco dotis; etenim ſi Eccleſia Parochialis fundatur, præſuponitur etiam ei aſſignari certum populum, & in conſequentiã certa etiam erunt iura Parochialia, & certæ decimæ, quæ de anno fertili ad infertilem benè poterunt arbitrari, & eſſe certa, † ſecus autem concludendum: eſſet ſi, vt dictum eſt, oblationes eſſent tantum incertę, quia tunc cum non poſſet à principio haberi experimentum oblationũ propter illarum incertitudinem, conſtituenda propterea eſſet dos, quæ eſſet ſufficiens, etiam abſq; illarum oblationum, & incertorum reſpectu ſiue
20 conſideratione; † nam venter non debet pendere ab incerto, cum non patiatur dilationem *Caſad. deciſ. 1. n. 1. de mut. pet.* vbi derogata fuit facultas conuento pro mercede, ſiue ſalario reconueniendi conuentorem,

21 Quarto caſu conſtituo Eccleſiam ſimplicem, & eius cenſus, & redditus *ex Conc. Prouinc. VII. Mediolan.* tãti eſſe debent, qui ſatis ſint ad ſacerdotes, & clericos ſuſtentandos illius miniſterio, ſeruitioq; addictos, atq; ad ornatum, luminaq; & cuſtodiam
22 ſufficiant, *tot. tit. de cenſ.* †, Et cum non habeat miniſtrare ſacramenta nec ſolemniter celebrare, poterit etiam eſſe ſine miniſtro. *Lambert. vbi ſup.*

23 Quinto caſu conſtituo capellas monaſteriorum, & aliarum Eccleſiarũ, Curam tamen animarum exercentes, † ſiue ipſi Capellæ ſint per ſe, quæ tamen dicuntur ratione monaſteriorum, quibus ſubſunt, & habent curã animarum, Capellæ, *tot. tit. de Capell. Monach.* & huiuſmodi Capellę debẽt dotari, *vt dictum eſt de Paroch. Eccleſia* quia ſiuè ſit Rector, ſiuè ſit Vicarius debet nihilominus præſtare ea omnia, quæ tenetur præſtare Rector
24 parochialis; † attamen parcendum fortaſſe eſſet doti pro hoſpitalitate vbi Capella eſſet in Eccleſia, quia monaſterium, vel Eccleſia ipſa illam exerceret.

25 Sexto caſu pono Capellas per ſe ſtantes. & habentes proprium Rectorem ſine tamen onere Curæ animarum, & huiuſmodi Capellæ quoad dotem regulandæ ſunt, vt Eccleſia ſimplex.

26 Septimo caſu colloco Capellas, & altaria intus Eccleſiam, vel in lateribus fundata, & de his eſt diſtinguẽdũ: vel enim huiuſmodi Capellæ, vel altaria ordinantur, ut habeant proprium rectorem, & tunc regulandæ ſunt, vt Eccleſia ſimplex, excepto qđ circa procurationem viſitatorum, & iura Epiſcopalia ſufficiet aſſignare pro illa parte, quæ eidem Capellæ

vti membro illius Eccleſiæ cōtinget
27 †;aut certè nullum habent Rectorē certum,ſed fundator voluit quod tot miſſæ celebrentur, & vocantur mercenaria, & hoc caſu aſſignandi ſunt redditus annui, iuxta cōſuetudinem loci, vel ſtatuta ſynodalia, qui ſufficiant pro qualibet miſſa.

28 In beneficijs autē, quæ fundantur in abſtracto,putà quia nulla Capella, vel Eccleſia conſtruitur, ſed ſolummodo erigitur beneficium cum dote & oneribus adimplendis in aliqua Eccleſia, vel Capella, vel alias non habet locum deſignatum, ſed ad placitum beneficiati diſtinguēdum eſt; vel enim huiuſmodi beneficium habet onus celebrādi aliquam miſſam p beneficiatū; aut nullū habet onus huiuſmodi, ſed ſimpliciter orandi; aut fundator nihil diſpoſuit de celebrando, nec etiam de orando; ſi primo caſu redditus debent eſſe tanti, quibus poſſit beneficiatus viuere eo
29 die,quo celebrare tenebitur; † nam qui altari ſeruit, ex altari viuere debet *c.cum ſecundum 16.de præb. c.ſacer*
30 *dos verſ.qui in ſacrario 1.queſt. 2.* † Et nemo cogitur militari ſuis ſtipendijs *c.de monachis 12. de præb. cum ibi not.*
31 † in ſecundo caſu,nō poteſt dari meta,quia dictio *orare*,non aſtringit clericum ad aliquod officium deſtinatum *gloſ.in Clem.1.in verb.orationis de reliq. & ven.ſancti.* in tertio tandèm caſu tanti eſſe debent redditus,vt ſufficiant ſaltem pro luminarib. paramentis, & alijs neceſſarijs ipſi Capel
32 lę,vel altari; † præſumptio enim eſt vt qui fundauit altare velit illud ornatum teneri.

33 Octauo caſu principali, & vltimo conſtituo Oratoria,& Hoſpitalia, & hic etiam eſt diſtinguendum; vel.n. erecta ſunt ordinaria auctoritate, aut priuata, ſi ordinaria dirigendi ſunt redditus Oratorii, vt dictum eſt de ſimplici Eccleſia, de Hoſpitali autem debent ſufficere pro hoſpitalitate ſi verò ſint priuata auctoritate erecta, nulla requiritur dos, ac proinde, non eſt hic vlterius inquirendum de ſufficientia illorum reddituum.

34 Porrò ad Diæceſanum ſpectat examinare de ſpecifica quantitate ſufficientis dotis in quolibet ex ſupradictis caſibus *Calderin. conſ. 20.de Iurepatr. Lambertin.dicta q.5.a.21.nu.20. lib.1.par.1.* qui caſus, vt ſupra poſuit, & dubium noſtrum reſolutum fecit.

DVBIVM XIV.

ARGVMENTVM.

Iuſpatronatus non probatur ex dote legata, & fundatione facta, niſi probetur legati executio.

1 DVm pro verificatione Iuriſpatronatus ex fundatione,& dotatione ordinarius cognoſcit, aliquis affert,& producit ad probādum fundationem inſtrumentum legati, per quod apparet aliquem legaſſe alicui Capellę certa prædia pro eius dote & ad vſum Capellani,modo dubitatur an verificatum dicatur iuſpatronatus ex fundatione, vel dotatione ex teſtamento, & legato huiuſmodi
2 † Diù non eſt inſiſtendum in hoc, poſtea quam habemus deciſionem rotalem *apud Farinac.part. 1. deciſ.381. num.2.* vbi fuit concluſum *quod ſi non appareat quod Capella poſſideat bona legata, non remanet ſufficienter probatum iuſpatronatus ex dotatione, vt in ſpecie dictum fuit in* vna Terulen.beneficij 12. Februarij 1609. coram Marco Muntio, ea etiam potiſſimū ratione, *quia poterat contingere quod Capella iam erecta eſſet dotata, & iterū relin-*

8 *relinqueretur dotanda*, † *quo caſu dictũ legatum tanquam in augumentum dotis nihil releuaret* per d. D. ibi relatos, & fuit firmatum in vna Nolam. beneficii 19. Ianuarij 1594. corã bon. mem. Card. Aug. & in alia placentina Parochialis vltima Ianuarij 1594. coram Orano.

DVBIVM XV.

ARGVMENTVM.

Naturales de iure communi ſunt capaces iuriſpatronatus nec cenſentur excluſi quando vocantur patroni abſq; mentione legitimitatis per verba naturalia vel conſtat fundatorem illos non abhorruiſſe extantibus tamen legitimis non admittuntur prout etiam non cenſentur vocati in iure patronatus fundato fauore familię, vel agnationis quia non dicuntur de familia.

VAcante beneficia iuriſpatronatus comparet Illegitimus coram inſtitutore, & præſentat. dubitatur an
1 ſit admittenda eius præſentatio; † non loquor de ſpuriis, qui planè dicuntur ii, qui nati ſunt ex adulterio, vel ſacrilegio, iſti enim non ſuccedunt; ſed de naturalibus, qui ex con-
2 cubina, vel ſoluta ſunt procreati; † & videtur quod ſic, naturales enim de iure communi ſunt capaces iuriſpatron. *Bald. in l. ea quam 14. C. de fideicommiſſ. Rocch. de Cur. in ver. competens cum alijs allegatis per Rotam apud*
3 *Farinac. part. 1. deciſ. 126. num. 1.* † & maximè quando patroni vocantur per verba naturalia abſq; mentione legitimitatis, quo caſu naturales nõ cenſentur excluſi *text. & ibi Angel. verſ. fallit in C. ex facto §. ſi quis rogatus fuerit vt ſi 17. ff. ad ſenat. conſul. Trebell.* & fuit reſolutum in vna Teraconen. eleemoſinæ 4. Nouembris 1603. coram bon. mem. Card. Bononien. † & an vocatio ſit per verba naturalia, vel ciuilia, latè ex plurib. deciſionibus Sac. Rotæ probat Gar-
4 zia *de beneficijs p. 7. c. 15. n. 53.* † nihilominus, vt certa fiat dubii reſolutio diſtinguendum arbitror, nam, aut in fundatione diſponitur vt illegitimi ſuccedant, vel non ſuccedant; & tunc non eſt ambigendum † aut eliciuntur tantummodo cõiecturæ, vti conſiderauit Rota *in d. deciſ. 126. n. 2*
5 vbi dictum fuit *fundatorem noluiſſe excludere naturales ibi* legitimos vel na-
6 turales, † *quæ quidem diſiunctiua* vel, *licet aliquando ſoleat reſolui in coniunctiuam, quando eſt poſita inter perſonas*
7 *honoratas*, † *hoc tamen procedit quando diſiunctiua non poteſt verificari in qualibet ſua parte*; Bart. in l. ſi is qui ducenta §. Vtrum verſ. aut ita cõcipias num. 3. & in §. item ſi paterfamil. in
8 ſumm. 14. ff. de reb. dub. † *aut tandem quando conſtat fundatorem non abhorruiſſe illegitimos, ſed potius illos inuitaſſe*
9 † *& in his caſibus extantibus legitimis illegitimi non admittuntur; cenſentur enim vocati dumtaxat in defectũ legitimorum* vt poſt alios probat Menoch. *conſ. 285. num. 14. lib. 3.* vbi dicit id locum habere etiam de iure diuino *D.*
10 *Pau. 4. ad Galat.* † quinimo non poſſunt legitimari in præiuditium legitimorum *ad allegat. per Rotam dicta*
11 *deciſ. 126. num. 5.* † & eo maximè in iurepat. nobilium honeſtorum, quos non eſt credendum velle principaliter vocare ad ſucceſſionem iuriſpatronatus illegitimos *per notata in l. generaliter §. cum autem 6. C. de inſtitut. & ſubſtitut. Abb. num. 18. & Decius num. 33. in c. in præſentia 8. de probat.*
12 † & præcipuè quando Iuſpatron. fundatur fauore familiæ, & agnationis *ad not. in l. fin. C. de nat. lib. & latè per Peregr. de fideicomm. art. 22. num. 82.*

nam

13 † nam illegitimi non dicuntur de familia *Hier. Gabr. conſ. 195. nu. 5. l. 1.* & ſecundum hanc diſtinctionem intelligendę ſunt deciſiones factæ in cauſa Ianuen. Iuriſpatr. coram litta,
14 † non enim eſt abſurdum, vt deficiẽtibus legitimis Iuſpatr. transferatur potius ad illegitimos eiuſdem familiæ, quam ad quoſcunque alios *latè Lambert. lib. 1. p. 2. q. 2. ar. 32. de hac materia illegitimorum, & ſpuriorum in ſuo tractatu de Iurepatronat.*

DVBIVM XVI.

ARGVMENTVM.

Quaſi poſſeſſio præſentandi ex quibus actibus acquiratur, & quæ requirantur accuratè traditur.

DVm vacaſſet quoddam beneficiũ iuriſpatronatus laicorum per dimiſſionem factam in manibus D. Papæ, in vim decreti de dimittendo appoſiti in litteris prouiſionis factæ à S. Sede de incompatibili; Patronus illius beneficii illud ipſum impetrauit: verumtamen quia in litteris eius prouiſionis aderat clauſula, *dummodo accedat conſenſus patronorum*, & cum alius nõ ſupereſſet patronus, præter nepotem infantem, arbitransque ipſe patronus, quod neceſſario deberet interuenire conſenſus alicuius, vt prouiſio valeret, admiſit tertium ad conſentiendum; mox defuncto ipſo patrono, & prouiſo, cum eſſet facienda præſentatio, inſurrexit dicta neptis, tanquam hæres nedum patris ſui, immò & ipſius defuncti patroni & beneficiati, intendens præſentare, contra ſe ſe oppoſuit ille, qui vltimo loco in vim d. clauſulæ conſenſum præſtiterat, ſeq; præferendum ipſi hæredi prætendit. Quocirca oritur dubium, an admittenda ſit præſentatio hæredis excluſiue ad illum, qui conſenſerat, vt dictum eſt, an verò admittenda ſit prę́ſentatio illius admiſſi ad ipſum conſenſum excluſiuè ad hæredem: an autem vtriuſq; Dubium eſt non minus vtile, quam neceſſarium, & quidem frequentiſſimũ
2 eſt & quotidianũ † ſed antequam ad illius deciſionem deueniamus; præmittendum duxi *deciſ. caputaq; 337. & duas ſequ. p. 2.* in quibus habetur, quod *vt quis dicatur acquiſiuiſſe quaſi poſſeſſionem iuris præſentandi, requiruntur hæc quatuor, quæ tradit Calderin. in conſ. 12. de Iurepatr.* quod planè conſilium canonizatum eſt per Rotam, & quotidie ſeruatur.

Primum requiſitum eſt, vt quis præſentet bona fide.

Secundum, quod admittatur, & confirmetur præſentatio, & ſequatur inſtitutio.

Tertium, quod præſentans, & inſtitutus vti talis perſeueret, & ab aliis habeatur.

Quartum, quod ille, in cuius præiudicium quaſi poſſeſſio iuriſpatronatus acquiritur hoc ſciat, & patiatur; idem firmat Rocchus de curte in verb. *is cui q. 14. n. 28. de iurepat. iuncto conſ. Dec. 112. & 126.*

3 His igitur ſic præmiſſis diſtinguendum puto; nam, vel is, qui aliàs conſenſit tempore huiuſmodi cõſenſus erat in quaſi poſſeſſione iuris prę́ſentandi; vel quamuis tunc eſſet in quaſi poſſeſſione, non erat nihilominus proprietarius: aut tandem erat proprietarius, ſed nõ quaſi poſſeſſor, & hac ſtãte diſtinctione dico primò,
4 † quod ſi is, qui conſenſit non reperiebatur tempore conſenſus in quaſi poſſeſsione præſentandi, nec erat tamen proprietarius, admittenda eſt præſentatio hæredis excluſiue ad prę́tenſum conſentientem, nam ex huiuſmodi

iuſmodi conſenſu dici non poteſt qđ acquiſiuerit ius pręſentādi, cum hoc
5 facere non potuerit bona fide; † is.n. dicitur eſſe in bona fide, qui credit vti iure ſuo non autem alieno *Lambert. lib. 2. p. 1. q. 2. ar. 10. num. 6.* & ſic defuit primum requiſitum, putà, *bona fides*; & eo magis ſi nouus pręſentator non ſit is, qui conſenſum præſti
6 terat, † ſiquidem quaſi poſſeſsio illius qui conſenſit, vbi etiam aliqua probaretur fuiſſe ex ipſo conſenſu contracta, & acquiſita, non tamen tranſiret ad eius hæredes, quia ſicut in corporalibus poſſeſsio non tranſit ad hęredes etiam ſuos, ſine noua apprehenſione, vt per Alexandrum, quæ teſtatur de communi *in l. cum hæredes 23. ff. de nepris poſſeſs. ſacr. recep. ſent. verb. poſſeſſio nu. 182. gloſ. in d. l. cum heredes in verbo non pertinet*, ita etiam in incorporalibus, quia in iſtis etiam non tranſit quaſi poſſeſsio ſine actu facti *Calder. d. conſ. 12. de iurepatr. D. Rocch. in verbo Ius q. 5. verſ. limita hanc concluſionem Caputacq; deciſ. 420. p. 2. & ſæpiſſime fuit reſolutum in Rota & ſignanter in vna Alber. parochialis 17. Iunij coram Illuſtriſs. Bononien.* Facit etiam *deciſio caputaque 337. p. 2.* vbi dictum fuit *poſſeſſionem, ſeu quaſi iuriſ preſentandi non dici acquiſitam per præſtationem conſenſus illorum de quiga, ſtantibus præſentationibus factis per illos, de quirones ad not. per Bald. conſ. 33 in fi. vol. 3. Rocch. in verbo* competens *num. 36.* & clarius, & expreſsius Rota in vna Vigleuan. iuriſpatr. 26. Iunii 1609. coram Illuſtriſs. Bononien. quæ eſt apud Farinac. *deciſ. 260. nu. 2.*
7 *p. 2.* † vbi dictũ fuit *non cōſtare de quaſi poſſeſſione hæredum Rolandi quatenus enim deducitur ex conſenſu præſtito ab ipſo reſignationi reſponſum fuit præſtitũ fuiſſe abſentibus, & ignorantibus Baliſta, & nepotibus, vnde non potuit in eorum præiudicium poſſeſſionem acquirere*
8 † *nec releuat admiſſio iudicis, quia facta fuit conditionaliter ſi & quatenus ipſe ius haberet vnde non ſuffragatur donec appareat de ipſius iure vt per Caputaqu. deciſ. 229. p. 2.* hæc ſunt verba formalia *ipſius deciſionis 260.*
9 Quod autem ex conſenſus præſtatione reſignationi acquiratur quaſi poſſeſsio ſuperque liquet *ex d. deciſ. 260.* in principio, vbi fuit dictũ *dandum eſſe mandatum de manutenendo in quaſi poſſeſſione præſentandi Baliſta, & nepotibus, quia ipſe præſtitit conſenſum cum eius nepotibus reſignationi ad fauorē Bennæ, quod ſufficit pro quaſi poſſeſſione præſentandi* ad trad. per Abb. conſ. 54. nu. 1. in fi. lib. 1. Creſent. deciſ. 2. de iurepatr.
10 Cum itaq; hæres, de qua in caſu noſtro fuerit patrona, & in quaſi poſſeſſione præſentandi ex iure hæreditario ſibi competenti, non modò ratione paternæ hęreditatis, ſed fortaſſe etiam ipſius patrui prædefuncti, † quippe quæ fæmina de iure communi ſuccedit ad iuſpatronatus *Hier. Gabriel. conſ. 195. n. 4. & 5. lib. 1. Anchar. conſ. 81. canonizat. a Rot.* concludendũ eſt, quod in primo caſu diſtinctionis traditæ debet ipſa hæres præſentare & ipſius præſentatio admittenda eſt excluſiue ad illum, qui contendit acquiſiuiſſe quaſi poſſeſsionem præſentandi ex præſtatione conſenſus, in vim clauſulæ *dummodo accedat ad id conſenſus patronorum*, qui quidem cōſenſus requiritur expreſſus, & multo magis debet excludi illius hæres ab huiuſmodi iure præſentandi, quādoquidem non potuit ei acquiri quaſi poſſeſsio.
11 Porrò in ſecundo, & tertio caſu eiuſdem diſtinctionis, vt potè, quando is, qui conſenſerat erat tempore cōſenſus in quaſi poſſeſsione præſentandi, aliter dicendum eſt; nam ex quo verus patronus, & quaſi poſſeſ-

ſio

ſor illum admiſerat, iuxta doctrinã Io. Franciſci Ripæ *num.9.in cap. cum Eccleſia ſutrina 3. de cauſ. poſſ.* qui dicit quod alteri nõ poteſt acquiri quaſi poſſeſsio abſq; patientia primi poſſeſſoris aduerſarii *c. quarelam 24. de elec. c. ſuborta 21. de re iud. Rot. 10. Maij & 1. Decembris 1608. coram R. D. P.*
12 *Marco Montio,* † imputare ſibi proinde debet verus patronus, qui illũ admiſit, & eo magis ſuſtinebitur præſentatio proprietarii; enimuero ſi ſuper petitorio cognoſceretur, nedum ſibi adiudicaretur iuſpatronatus verùm etiam per huiuſmodi adiudicationem excluderentur quicumq; poſ
13 ſeſſores non proprietarii; † namq; adiudicato petitorio ſilere debet poſſeſſorium: etenim petitorium abſorbet poſſeſſorium, *Lambert. lib. 2. p. 1. q. 3. a. 9. num. 2. late Gartia par. 5. cap.*
14 *5. nu. 45. & ſeq.* † quo planè fit vt cauti Aduocati, & Procuratores vbi agitur de proprietario poſsidente, ſemper ſoleant cumulare poſſeſſorium cum petitorio vbi vero agitur de ſolo proprietario non poſſidente, petunt ad inſtitutionem aliquam non eſſe deueniendum, niſi prius cognito ſuper petitorio, & tunc quaſi poſſeſſio in nihilo ſuffragabitur quaſi poſſidenti ſine proprietate, niſi quaſi poſſeſſio præſeferat manifeſte bonam
15 fidem, † ſi vero is, qui conſenſerat erat tantum quaſi poſſidens ſine proprietate, nec excludatur per adiudicationem petitorii, nedum eius præſentatio ſuſtinebitur, quinimo etiã præſeruabitur, quamuis non præſentet *Feder. conſ. 112. in vlt. dub.*

16 Illud non ommittendum puto, quod nouus poſſeſſor non acquirit quaſi poſſeſsionem, niſi interueniat ſcientia, & patientia primi poſſeſſo-
17 ris *Lambert. l. 1. p. 2. q. 3. a. 21. nu. 4.* † & quod præſentatio eſt clandeſtina, quando nullum propoſitum fuit edi-
18 ctum; † Nam abſq; propoſitione
19 edicti inſtitutio remanet nulla, † & vltimus poſſeſsor non acquirit ex ea præſentatione, in qua nullum proponitur edictum, aliquam quaſi poſſeſſionem, *Lambert. vbi ſupra verſ. tu ad-*
20 *uerte, & verſ. imo plus dico;* † prout etiam non acquiritur aliqua quaſi poſſeſsio ab eo, contra quem aliquis patronus reclamauit, nam vnius tantum contradictio impedit. *Lambert. lib. 2. p. 1. q. 3. a. 17. nu. 17. & lib. 2. p. 2. q. 2. art. 16.*

DVBIVM XVII.

ARGVMENTVM.

Extraneus per fundationem non per ſolam inſtitutionem non fit patronus niſi omnes patroni conſentiant, & nullus reclamet, nam vno tantum contradicente non poteſt admitti, & talis contradictio dicitur appellatio extra iudicialis.

1 EX iis, quæ dixi in fine ſuperioris dubii, inſurgit etiam dubitare an admiſſio extranei cum conſenſu ordinarii faciat ipſum extraneum
2 patronum, † Lambertinus, *de iurepatr. lib. 2. p. 1. q. 3. art. 17. num. 17.* dicit quod ſi admiſſio huiuſmodi facta fuerit in limine fundationis, facit il-
3 lum admiſsum patronum, † poſt fundationem autem concludit, quod inſtitutio illum non efficit patronnm, putat nihilominus ſecus ſi admiſsus eſſet in bona fide; nempe quia putaret ſe admitti tanquam patronum,
4 nec aliquis contradiceret; † eſt enim neceſsarium ad hoc vt non patroni admiſſio cum patronis fieri poſſit, vt omnes conſentiant, & nullus reclamet, aliàs, vno tantum contradicẽte, non poſſet admitti, vt notat i

Lam-

Lambert. *n. 51.* allegando Abb. *in c. ſcriptum de elect. & c. cum Vintonienſis eod. tit.* & tandem ſe remittit ad ea,
5 quæ ſcripſit *lib.2.p.2.q.2.a.16* † nam talis contradictio eſt appellatio extra iudicialis *Lambert. d. q. 2. a. 21. nu.*
6 *3. per l. fi. de appell. reſcin.* † Appellatio enim dicitur, & ſumitur pro quacumq; inuitatione *Lambert. d. ar. 21. num. 4.*

DVBIVM XVIII.

ARGVMENTVM.

Quadragenaria poſſeſſio inter compatronos probat legitimum titulum.

1 DVbitatur 18. an ſicut immemorialis probat legitimum titulum ex fundatione, & dotatione, ex Abb. *num. 9. in cap. querelam de elect. & Gartia p. 5. cap. 9. n. 82.* vbi alios allegat, ita & poſſeſſio quadragena-
2 ria probet. † decido breuiter cum Lancellotto *de attentat. in præfat. c. 4. nu. 651. in nouis edit.* quod, quando agitur inter compatronos ad probandum iuſpatronatus, ſufficit quadragenaria, & ita teſtatur fuiſſe reſolutum in vna Pamplionen. iuriſpatr. coram Illuſtriſsimo Aldobrandino 16. Martij 1576. *& eſt deciſ. 407. diuerſ. incipiens Dominicum præſuppoſito num. 1. li. 1.* & refert ita etiam fuiſſe reſolutum in alia Florentina, coram eodem.

DVBIVM XIX.

ARGVMENTVM.

Præſentatio pendente lite ſuper quaſi poſſeſſione præſentandi non admittitur, ſecus ſi ſuper proprietate tantum, vel ſi facta ſit ante motam litem in bona fide; Alij recenſentur caſus.

1 DVbitatur 19. an Præſentatio poſſit fieri lite pendente. D. Rocchus de curte *in tractatu de iurepatronatus in verbo competens q. 23. nu. 52.* plures recenſet opiniones, ſed in ea reſidet, quæ eſt Io. *in c. hac quippe 3. quæſt. 6. referentis gloſ. in c. 2. de in*
2 *integr. reſtit.* † videlicet, vt ſi lis mota ſit ſuper quaſi poſſeſſione præſentandi, tunc non debeat admitti præſentatio, quia, inquit, ſuper hoc pen-
3 det quæſtio; † at verò ſi mota ſit ſuper proprietate, vtpotè, dum negatur aduerſarium eſſe patronum, licet ſit in poſſeſſione, tunc inquit poteſt præſentare.
4 Illud tamen admonet *num. 55. ibidem*, vt ſi præſentatio facta ſit bona fide, ante litem motam, fiat nihilominus inſtitutio, ipſa lite poſtmodum mota non obſtante, † cui ſententiæ ſubſcribit Lambert. *l. 2. p. 1. q. 3. a. 5. nu. 1. verſ. ego in hoc*; vbi addit faciẽdam fore inſtitutionem, etiam quando præſentatio facta eſt ante conteſtationem litis, quamuis lis re uera eſſet mota, & poſtmodum conteſtetur ante ipſam inſtitutionem, quia, inquit, ſufficit vt facta fuerit præſentatio ante litem conteſtatam ad hoc vt ille fructus dicatur collectus, & format *ibi num. 2.* plures caſus, quorũ primus eſt, quãdo aliquis eſt in quaſi poſſeſſione cum bona fide & vacat Eccleſia, ſi præſentet, & fa-

cta præſentatione aliquis ſeſe opponat tanquam proprietarium, admittendo tamen, & fatendo illum, qui præſentauit eſſe in poſſeſſione, in iſto caſu inquit, ex quo agitur petitorio, debet inſtitui præſentatus ab illo, quippe qui fructus præſentationis iam collectus fuit ab ipſo poſſeſſore, & non ſubiacet reſtitutioni.

Secundus eſt caſus, quando poſſidens bona fide præſentat ad Eccleſiam vacantem antequam lis ſit cõteſtata, & per actorem factum eſt illum eſſe in poſſeſsione, ſed ſibi mouet litem ſuper proprietate, & ſunt in dilatorijs, quæ proponuntur ante litis conteſtationem, tunc debet etiã inſtitui præſentatus ab ipſo poſſeſſore, quia adhuc dicitur in bona fide, & fructus tanquam collectus ante litem non conteſtatam non venit reſtituendus, & inſtitutio poteſt in hoc caſu fieri etiamſi poſtmodum ſequatur litis conteſtatio ante inſtitutionem.

Tertius caſus eſt quando poſsidẽs eſt in bona fide, & actor fatetur eum eſſe in poſſeſsione, ſed lis conteſtatur ante præſentationem, tunc, ex quo incipit eſſe ille poſſeſſor in mala fide ficte, poterit quidem præſentare, & verò inſtitutio nequaquam fieri poterit ante finem litis ex quo ille fructus manet reſtitutionem. lis autem debet finiri intra tempus datũ patronis à iure ad præſentandum, & in hoc tertio caſu tenet Lambertinus, quod ſi lis nõ finiatur intra dictum tempus inſtituendus erit ille qui fuerat præſentatus ab obtinente, ſed ſi lis non fuerit finita inſtituendus erit is, qui fuerat præſentatus à poſſeſſore, vt euitetur abſurditas, vt ibi verſ. ſed ſaltem ego dicerem.

Quartus caſus eſt, quando vacat Eccleſia, lite mota, & poſt litem conteſtatam, ſit præſentatio à poſſeſſore, & lis erat ſuper proprietate, tunc, inquit, ſi lis non decidatur intra tempus datum patronis ad præſentandum, inſtituetur præſentatus a poſſeſſore bo. fidei.

Quintus eſt caſus, quando poſſeſſor bo. fidei præſentat, & alteri poſt huiuſmodi præſentationem ei mouet litem ſuper poſſeſsione, dicens ſe poſsidere, tunc, inquit Lambert. *vbi ſup. num. 5.* quod ambo poſſunt præſentare, quia quilibet tuendus eſt in ſua poſſeſsione, ſed inſtitutio erit retardanda vſque ad finem litis, quæ quidem lis ſi non decidatur intra tempus datum patronis ad præſendum. Epiſcopus prouidebit ad ſuũ libitum, etiam de vno præſentatorum non tamen ratione præſentationis, ſed iure ordinario, & ita concludit ſeruandum.

5 Porrò patronis contra impedientes eorum præſentationem competit actio confeſſoria, & negatoria, vt obſeruat *Viuianus in praxi lib. 8.c. 5. poſt Rocchum in verbo ius q. 1. nu. 6.*
6 † & huiuſmodi actio competit directa, quia non datur pro ipſa Eccleſia ſed pro iurepatronatus, ſeu iureprę-
7 ſentandi, † quod eſt in dominio patronorum *Lambert. d. tract. li. 2. p. 2.*
8 *q. 2. a. 22. nu. 2. verſ. tamen D. Card.* † ſed ipſe putat cum Barbat. quod ex quo laici habent iuſpatronatus ex gratia *c. 3. de iurepatr.* quæ quidem gratia eſt eis conceſſa à iure, putat, inquam, quod deberent agere ex canone potius quam ex illis actionibus; & aſſerit hanc rationem magis militare in hoc caſu, quam in caſu *gloſ. l. in rem §. loca ſacra ff. de rer. vendic.* conducunt quæ *dixi ſupra dub. 16.*

DV-

DVBIVM XX.

ARGVMENTVM.

Beneficium ſæculare ſæculari clerico, regulare verò regulari non niſi eſſe conferendum, & accurate agitur de ſtatu beneficiorum, etiamſi ſtatus ſit varius nam prouiſio contra ſtatũ eſt ipſo iure nulla.

Inquiritur etiam natura beneficij puta an ſit ſacerdotale, & traduntur doctrinæ ex quibus hoc dignoſcitur.

Agitur etiam de qualitate beneficij debiti ijs de aliqua familia diſcutitur natura iuriſpatronatus, & declarantur quænam ſint beneficia patronata ex priuilegio, & an cadant ſub reſeruatione, tanguntur etiam qualitates patronorum vbi declarantur quamplures diſpoſitiones fundationum tam circa deſcendentiam, & genus, quam circa legitimitatem.

Differitur circa iura quæ præſentantibus competunt; & agitur etiam an Iuſpatronatus tranſeat in fideicommiſſarium, & quid ſi debeat transferri in propinquiorem.

Aliqua dicuntur de vacatione beneficij patronati non modo ex cauſa permutationis, ſiue reſignationis, verum etiam, & priuationis, & obitus.

Conſiderantur qualitates eorum, qui præſentantur; tum ratione ordinis, tum naturæ, ac ætatis, & demum irregularitatis.

Animaduertitur etiam ad auctoritatem inſtitutoris; nedum quando de directo ius inſtituendi ad aliquem ſpectat verum etiam vbi datur locus præſentationi; & agitur de citatione compatroni, & edicta propoſitione aliqua etiam de alternatiua Epiſcoporum tanguntur magis, quæ veniunt vſui.

Fiunt quatuor concluſiones perquam vtiles, & agitur de multiplicatione titulorum.

VAcante, de menſe Aprilis, quadã Cappellania ſub inuocatione B. M. V. ad quam cum ſit de iurepatronatus cuiuſdam Præpoſiti, ratione ſuæ Præpoſituræ, & cuiuſdã. A laici, dictus A præſentauit, intra menſem, coram inſtitutore B; qui ad huiuſmodi præſentationem fuit inſtitutus; poſtmodum Præpoſitus, poſt dictum menſem, coram eodemmet inſtitutore præſentauit F, qui ſimiliter fuit inſtitutus cum clauſula gratificatoria.

Verumtamen B. dubitans de viribus ſuæ inſtitutionis, adiuit D. Papam, ab eoq; nouam prouiſionem obtinuit, in forma dignum, cum clauſulis *ammoto quolibet detentore*, & *dummodo à data præſentium non ſit alicui ſpecialiter ius quæſitum;* nullam tamen prorſus fecit mentionem, neque de ſua, neque de F. inſtitutionibus.

Hinc F. coram executore oppoſuit de ſubreptione Apoſtolicæ gratiæ, & nouæ prouiſionis huiuſmodi, & cũ ei faueret executor, annuit huiuſmodi exceptioni, nec curauit inſtituere ipſum B iuxta dictum mandatum Apoſtolicum, quapropter B. appellauit. Quæritur quid iuris.

Factum huiuſmodi accepi a quodam amico meo, à quo planè rogor vt aperiam quid de iure ſentiam. Sed ex quo tota difficultas dependet à validitate, vel inualiditate inſtitutionis B; ipſa autem validitas ſecerni non poteſt, niſi prius ſecretis iis, per quæ poterit valida, vel inualida eſſe ipſa inſtitutio, ea propter nonnullas conſiderationes præmittendas arbitror, ex quibus haud obſcurũ deinde erit D. Delegato, vt quidnam conſilij capere debeat, & veritatis finem conſequendum videre.

Cęterum, vt facilius rem aſſequi

 poſ-

poſſimus in primis eos proponam conſiderationes quæ qualitatem, ſeu ſtatum Cappellaniæ de qua agitur reſpiciunt ſubinde, ſecundo loco cõſtituam conſiderationes ſpectantes naturam ipſius iuriſpatronatus, tertio loco ſtatuam qualitates præſentãtium: quarto loco ponam iura eorũdem præſentantium: quinto modũ vacationis ipſius Cappellaniæ: ſexto qualitates præſentatorum: ſeptimo auctoritatem inſtitutoris: octauo modum procedendi ad inſtitutionem: nono inſtallationem inſtitutorum: tandem quid de iure ſentiam pro veritate aperiam, iam ad rem.

2 Quo igitur ad primam conſiderationem, inſpiciendum eſt de qualitate ipſius Cappellaniæ. An ſit ſæcularis, an verò regularis; etenim ſi ſit ſæcularis non erit conferenda niſi ſæculari clerico, nec niſi regulari ſi fuerit regularis, *Conc. Trid. ſeſſ. 14. de refor. cap. 11.* Anchar. *num. 1. in c. cum de*
3 *benef. 5. de præb. in 6.* † nam ſæcularis clericus eſt omnino incapax beneficij regularis *Card. Seraph. deciſ. 1305.*
4 *num. 4.* † hæc autem qualitas diſcerni poterit ex fundatione, qua nulla maior probatio.

5 Verum deficiente copia fundationis inſpiciendæ erunt inſtitutiones, & cõſuetudo, ſeu præſcriptio *ad dicta in d. cap. cum de benef. 5. de præb. in 6. Clem. 1. de ſuppl. negl. prel.* † at ſi non poſſit apparere de inſtitutionibus. Quippe quę appareant aliquando factæ ſæcularibus, aliquando verò regularibus; tunc inſpiciendum erit à quonam inſtitutore factæ ſint huiuſmodi inſtitutiones: nam ſi factæ fuerint ab inſtitutore Eccleſiaſtico ſæculare, præſumptio erit quod huiuſmodi Cappellania ſit ſæcularis, niſi appareat de voluntate ipſius inſtitutoris,
6 quod voluerit immutare ſtatum, † nemo enim collator in dubio præſumitur voluiſſe in mutare ſtatum beneficij, niſi exprimat, *arg. ca. 1. diſt. 10. & c. querimoniam — de iurepatr. Hier. Gonzal. de menſib. & alternat. in gloſ.*
7 *5. § 6. nu. 11. & 28.* † ſed non è contrà præſumenda erit ſemper regularis, quamuis appareat quod inſtitutor fuerit regularis, quando tamen fuerit ſolita gubernari per ſæculares, *ex deciſ. Rot. in antiq. deciſ. 46. num. 1. de reſcrip. & deciſ. 12. num. 1. tit. eod. in antiquior.* quos citat Gonzal. *d. tract. in gloſ. 8. num. 38.* † qualis eſt in hac Alexandrina diœc. Eccleſia Parochialis Sanctorum Petri, Iacobi, & Philippi terræ Vuiliarum, cuius collatio olim ſpectabat ad Abbatem Sancti Petri in cœlo aureo Papien. hodie vero ſpectat ad collegiũ per S. Mem. Pium V. erectum in d. Ciuitate Papiæ, ſtante extinctione ipſius Abbatiæ, quam deinde vniuit idẽ Pius V. ipſi collegio; hæc enim Eccleſia quãuis, inſpecto ipſius initio, & primæuo iure illius collatoris, & Rectoris fuerit regularis, quippe quæ ſemper fuerat collata per d. Abbatem, qui erat regularis, & conferebatur non niſi Monachis, & poſtmodum Canonicis Lateranenſibus Sancti Auguſtini, ad quos peruenit ipſa Eccleſia Sãcti Petri, & iura d. Abbatiæ, præter
8 ius conferendi; † nihilominus ſuſtinui ipſam Eccleſiam eſſe ſæcularem, potiſſimum ex penultima collatione facta de ea per d. Abbatem cuidam clerico ſæculari, ſine obligatione aliqua induendi, & deferendi habitum regularem ipſius religionis, & multo minus emittendi profeſſionem, quæ ſunt neceſſaria, *per Sac. Concil.*
9 *Trid. ſeſſ. 14. ca. 10.* † & huiuſmodi beneficia cum d. obligatione poſſunt conferri etiam per ordinarios clericis ſæcularibus Sacra Congreg. ſuper d. decreto declarauit in hæc verba, quæ refert Gonzal. *in d. gloſ. 8. nu. 78.*

An

An præter Papam ordinarij collatores poſſint regularia beneficia, in titulum regularibus profeſſis prouideri conſueta conferre etiam ſæcularibus qui illius ordinis habitum omnino ſuſcipere, & profeſſionem emittere teneantur iuxta hoc cap. Sac. Congreg. die 12. Decembris 1585. cenſuit poſſe etiam ordinarios collatores portiones monachales, & canonicales prouideri conſuetas conferre nedum eius ordinis profeſſis, ſed etiã ſæcularibus qui habitum ſuſcipere, & profeſſionem emittere omnino tenean-
10 *tur.*† *Abbatias tamen, & beneficia administrationem habentia non niſi profeſſis iuxta canones per ordinarios in-*
11 *feriores conferri poſſe;* † quinimo ſi prælatus regularis non cõfert intra tempus in Lateranenſi Concilio cõſtitutum diæceſani locorum in non exemptis ſua, in exemptis verò, Apoſtolica auctoritate negligentiam ſuper hoc ſupplẽt corũdẽ, *tex. apert. eſt in Clement. prima de ſup. negl.* quam plane Clement. obſeruat Ioann. de ſel. *in tract. de beneficio part. 3. queſt. 49. numero primo* verſ. *ſed ſi contingeret,* locum non habere, quando prælatus collator eſt exemptus, quia tunc deuolutio fieret ad papam, vt
12 not. *in c. 2. de conceſſ. præb.* nam, † qui non eſt ſuperior, non ſupplet inquit negligentiam alterius, niſi vbi eſt à iure expreſſum, *c. licet de ſup. neglig.* & quod dictum eſt d. Clem. non intrare in prælato exempto, intelligendum eſt de prælato ſæculari exempto, nam in regularibus cler. eſt tex. *d. Clem.* qui talis eſt *quia regulares prælati prioratus Eccleſias adminiſtrationes, aut quauis alia beneficia ad eorum diſpoſitionem ſpectantia cum vacant, interdum committere negligunt vel conferre intra tempus in Lateranẽ. Concil. conſtitutum diæceſani locorum in non exemptis ſua, in exemptis vero Apoſtolica auctoritate negligentiam*
13 *ſuper hoc ſuppleant eorundem.* † is autem erit diæceſanus, qui debebit in iſto caſu ſupplere negligentiam, in cuius diæceſi erit beneficium non collatum, non verò ille, in cuius diæceſi erit prælatus, qui fuit negligens in conferendo, & cuius negligentia ſuppletur *gloſ. in d. clem. prima not. 3.* & ibi Imol. in verb. *locorum.*

14 Cum itaq; d. Abb. contulerit ipſam Eccleſiam d. clerico ſæculari, ab eodẽq; in actu collationis huiuſmodi fuerit enunciatus clericus ſæcularis illatum proinde fuit ex huiuſmodi enunciatiua ad animum, & intentionem ipſius Abbatis, vt voluerit, & intenderit mutare ſtatum beneficii
15 quod facere ei licebat † nam quamuis inferior Epiſcopo: putà Abbas, vel alius talis, nequeat mutare ſtatum beneficij, quandoquidem hoc ſpectat ad Epiſcopum, vt obſeruat Francus *in præcitato c. cum de benef.*
16 *5. de præb. in 6.* † attamen illud intelligendum eſt de illis inferioribus inſtitutoribus, qui non habent iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem; ſecus verò in habentibus iuriſdictionẽ quaſi Epiſcopalẽ, *ex eodem Frãco vbi ſup. nu. 6.* ratio eſt quia talis inferior, cui ea iuriſdictio non eſt, quamuis ſibi competat exercitium inſtitutionis, ei tamen non eſt auctorizabile, quia non poteſt deſtituere, ac proinde ſpectat ad Epiſcopum, qui poteſt inſtituere, & deſtituere, *Francus n. 2.*
17 *in c. præsbi eri de cap. monac.* † nec deſtitit Illuſtriſſimus D. meus Epiſcopus Alexand. exponere concurſum ad d. Eccleſiam, quamuis ſciret aliquando in defectum clericorum regularium ſuffici poſſe clericos ſæculares in regularibus beneficijs, vt obſeruat Gõzal. *in d. gloſ. 8. num. 43.* poſt Abb. *n. 5. in c. relatum --- ne Cler. vel monac. iun ctal. gradatim §. quoties pecunia ff. de*

mun.

18 *mun. & honor.* † quinimo poſſunt etiam ipſi clerici ſæculares, ſtante neceſſitate, compelli ad acceptandum regulare beneficiũ, vt tradit Alfonſus Hoieda de *incompatib. benef. p. 2. c. 9. n. 15. & Gonzal. d. gloſ. 8. num 45.* & ſi ſpolietur, quamuis non appareret de tali caſu neceſſitatis, ita vt eſſet inhabilis tituli, adhuc tamen ſibi competeret poſſeſſorium recuperan-
19 dæ, † quia talia beneficia poſſunt præſcribi, & per conſequens etiam prouideri *Fel. nu. 44. in c. in noſtra de reſcrip.* Gonzal. *d. gloſ. 8. n 47. verſ. vnde*
20 *ſi clericus*; † & è contra poteſt de iure communi præfici religioſus beneficio curato *c. de monachis c. in parochia. 16. q. 1. Anchar. verſ. tertio in fi. in d. c. cum de beneficio 5. de prɇb. in 6. poſt Fe-*
21 *der. in conſ. 41.* nam † eum non latebat, quod etſi non dicatur immutatus ſtatus beneficii, propter adminiſtrationem clerici ſæcularis de beneficio regulari, quando non vti ſæcularis adminiſtrauit, nec è contra, quando regularis non adminiſtrauit vti regularis, quia tamen vt dixi ipſa Eccleſia collata fuit ſimpliciter per d. Abbatem d. Clerico ſæculari cum enũciatione clerici ſæcularis, & fuit ab eodem poſſeſſa per annos vltra 60, & poſtmodum collata fuit per ſummum Pontificem alij clerico ſæculari, qui etiam illam poſſedit
22 vti ſæcularis, vltra xv. annos † ideo non obſtante quod collatio Papæ nõ immutet ſtatum beneficii *Gartia de benef. p. 5. cap. 5. nu. 118. & ſeq.* nihilominus quia ſatis videbatur vltimus ſtatus quod eſſet ſæcularis, ſtante tàm longa prɇſcriptione, quæ ſufficeret etiamſi eſſet ſolum quadragenaria, concurſum inquam expediuit; † quem plane etiam feciſſet ſi ſtatus fuiſſet dubius, nam in dubio beneficium præſumitur ſæculare Gonzal. *d. tract. gloſ. 7. nu. 1. Rot. deciſ. 2. num. 2 verſ. facit ſecundum, de præb. in nou. Francus, & alij in d. c. cum de beneficio 5. de præb. in 6.*

23 Quod ſi conſtare minus poſſet de certitudine collationum, ſeu inſtitutionum, tunc vidẽdum erit per quos clericos conſueuerit gubernari pro maiori parte; † conditio etenim hominum, qui verſati fuerint plurimũ confert ad hoc, *l. legatis §. ſi vnus ſeruus ff. de legat.* & præſertim vbi pro maiori parte obtinentes ſunt vltimi poſſeſſores, *l. ſi mater ff. ne de ſtat. defunct. l. ſi minor, & l. mala §. 1. de olim. & cib. legat. Anchar. nu. 2. verſ. quærit. in d. c. cum de beneficio 5. de prɇb.*
24 *in 6.* † At verò ſi non poſſet conſtare de maiori parte poſſeſſorii tenentiũ, tunc recurrendum erit ad aliam cõiecturam, nempè, in qua Eccleſia ſita ſit ipſa Cappellania, & ſi reperiatur in Eccleſia ſæculari reputanda erit
25 conſtanter ſæcularis, † nam vti dixi infra *in prælud. de menſibus* oĩa beneficia prɇſumuntur ſæcularia, quinimo præſumeretur adhuc ſɇcularis, quamuis eſſet in Eccleſia regulari, vt dictum fuit *in deciſ. 1395. num. 2. & 1305. num. 5. Illuſtriſs. Card. Seraph.*
26 *Bon. Mem.* †. nam iuſpatronatus non acquiritur laico in Eccleſia regulari, niſi fortè reſeruatum fuiſſet in limine fundationis *Lambert. de iurepatr.*
27 *li. 2. p. 1. q. 5. a. 1. num. 10.* † neq; etiam tunc cum ſolo conſenſu Epiſcopi etenim neceſſarium eſt Apoſtolicũ priuilegium in ipſo limine ad effectum præſentationis *Rota coram Pamphil. apud Farinac. deciſ. 53. n. 1. p. 1.*

Cæterum ſi neq; ex hac coniectura poſſet dilucidari ſtatus Cappellaniæ, de qua quæritur; nimirum quia fortè ſit in aliqua Eccleſia rurali de per ſe, tunc recurrendum erit ad aliam coniecturam, vtpotè, an inſtituti cõſueuerint in ea perpetui eſſe, an vero
28 ad nutum ammouibiles; † nam ex quo

quo beneficia ſæcularia ſunt naturaliter perpetua *c. præcepta 55. d iſt. c. ſan*
29 *ctorum 79. d. cum alijs*; † Regularia verò ſunt manualia, & ad nutum reuocabilia, *c. cum ad monaſterium §. tales -- de ſtat. monac. Clem. 1. §. ad hæc eod. tit. Clem. 1. §. præmiſſa de ſupplem. neglig.* Io. ſeſ. *de benef. p. 3. q. 21. nu. 2.* Gonzal. *d. tract. de menſibus gloſ. 8. nu. 7. qui etiam dixerat de huiuſmodi be-*
30 *nef. in gloſ. 5. §. 6.* † vbi ex hac coniectura ammouibilitatis concludit pro regularitate, ideo ex huiuſmodi perpetuitate argueretur concludenter ad ſæcularitatem.

31 Si tandem neque de hoc poſſit cõſtare, tunc attendendus erit omnino vltimus pręſentaneus ſtatus *d. c. cum de beneficio 5. de præb. in 6. & ibi ſcribentes.*

32 Et adeo neceſſaria eſt hæc diſcuſſio & cognitio ſtatus huiuſmodi, vt ſi de facto prouideretur contra ſtatum beneficii, prouiſio eſſet ipſo iure nulla, nec excuſaret negligentiã habentis præſentare, vel conferre, quo minus locum habeat deuolutio ad ſuperiorem. *Bellamer. deciſ. 172.* quem in teſtẽ ſibi adducit Gonzal. *de menſibus, & alternat. gloſ. 8. nu. 41.*

Inſuper proſequendo ipſam primã conſiderationem, ſiue qualitatem Cappellanię, præter ſtatum ipſius, conſideranda eſt etiam illius natura,
33 an videlicet ſit ſacerdotalis † hæc autem qualitas poteſt deriuare, vel à fundatione, vel à conſuetudine, aut certè à ſtatuto, vel priuilegio *Petr. Greg. Tholoſan. in tract. de benef. ca. 36.*
34 † & ea propter ſi fundatio ſit, quę diſponit, videtur quod ſit omnino ſeruanda *Conc. Trid. ſeſſ. 25. de refor. cap. 5.* vbi ſtatuit vt, quando qualitates ex beneficiorum erectione, ſeu fundatione, aut alijs conſtitutionib. requiruntur, ſeu illis certa onera ſunt iniuncta, † quales plane ſunt canonicatus Sanctæ Mariæ ad Niues huius Ciuitatis qui habẽt annexum ſacerdotium, ex conſtit. Fel. record. Martini V. tunc, in eorum collatione, ſeu in quacumque alia diſpoſitione eis non derogetur hęc ſunt formalia verba concilii loco citato.

35 Sed difficultas fortaſse erit cognoſcere quandonam dicatur ſacerdotalis Cappellania; non ita quid facile eſset hoc ſoluere, verum poſtquam D. Nic. Gartia in ſuo celebri *tract. de benef. p. 7. c. 1. nu. 58.* quam plurima ad hæc cumulat huc referre breuiter non me pigebit, quæ ad rem magis vſui fore putabo. dicamus igitur quod vbi inſtitutio, vel ſtatutum dicit, quod tale beneficium non conferatur niſi presbitero, vel quod conferatur presbitero, tunc debebit is, qui prouidendus erit, eſse actu presbiter de tempore collationis: prout etiam eſse debebit presbiter actu tempore pręſentationis is, qui præſentatus fuerit, quando in fundatione diſponitur per hęc verba, pręſentetur ſacerdos, vel pręſentetur Cappellanus, ſeu clericus, qui miſsã celebret vel adſunt alia verba reſpicientia tẽ-
36 pus, ſeu actum præſentationis, † nã qualitas adiuncta verbo intelligitur ſecundum tempus illius *l. in delicto §. 1. ff. de noxial. Abb. num. 10. in c. cum in cunctis §. inferiora de elect.* & ita fuit deciſum in vna Romana Capellaniæ 29. Martii 1589. coram Illuſtriſs. Pamphilio, quam refert de verbo Gartia *d. ca. 1. §. 1. num. 79. p. 7.* & eiuſdem ſententiæ videtur eſse Zerola *in prax. Epiſc. p. 1. verb. beneficium §. 7. concluſ. 5. quem citat Gartia vbi ſup. n. 59.* qui planè ſcriptum reliquit, quod vbi fundator, vel ſtatutũ diceret, quod prouiſus ſit Capellanus vel ſacerdos, tunc, inquit, requiritur
37 ut ſit ſacerdos actu, † volens vt illa dictio vel ſtet declaratiue, & ita teſtatur

ſtatur fuiſse ſententiatum, ſed Perez de Iam. apud eundem Gartiam tenet, quod huiuſmodi diſpoſitio nõ faciat Cappellaniam ſacerdotalem actu, ſed aptitudine: Zecchus verò *de rep. Eccleſ. cap. de beneſ. nu. 4.* quem ſequi videtur Gartia *d. cap. 1. num. 60. & ſeq. p. 7.* dicit quod ſi teſtator leget, aut ſtatutum, vel conſuetudo habeat quod prouiſus de Capellania ſit ſacerdos, vel Capellanus oportet vt ſit actu ſacerdos, non autem clericus tãtum, & nouiſſime Illuſtriſ. bo. mem. Card. Tuſcus *in ſuis concluſ. lit. B. concluſ. 57.* tenet contra opinionem Ferreti, *conſ. 305.* dicentis, quod per verba teſtamenti, & fundationis, vt, eligatur ſeu præſentetur ſacerdos, non iniungitur ſacerdotium actu tempore præſentãtionis, ſed ſolum aptitudine, niſi inquit Ferretus teſtamentum, vel fundatio iniungat ordinem ſacerdotis, per verba negatiũa, dicendo, non conferatur niſi præsbitero, vel nõ poſſit præſentari niſi ſacerdos,

38 † ſed re vera hæc deciſio Ferreti videtur ſuſtineri, ſtantibus declarationibus Sac. Congregationis relatis per Gartiam *d. tract. de beneſ. p. 7. c. 1. §. 1. n. 87. & q. 3.* vbi habetur Sac. cõgreg. cenſuiſſe, quod Epiſcopus non poteſt cogere obtinentem Capellaniã vt ipſemet celebret, licet in eius fundatione diſponatur quod rector celebret; nam iſtis oneribus miſſarũ

39 rectè per ſubſtitutum ſatisfit † & alibi conſulta ead. Sac. Congreg. ſtante fundatione quod Capellanus debeat celebrare diuina officia diu, noctuq; ſicut cæteri Capellani faciunt, vtrum Cappellanus iſte debeat eſſe præsbiter. Congreg. Concil. cenſuit, ex iſtis verbis poſitis in fundatione huius Capellæ, non cenſeri neceſſario, quod Capellanus debeat eſſe præsbiter, & reperio DD. de Rota in præallegata Roman. Capellaniæ 2. Ianuarii 1589. coram bo. mem. Illuſtriſs. Pamphilio, ex præmiſſã declaratione mutaſſe ſentẽtiam, & reſoluiſſe in hæc verba, quæ ſic affert Gartia *d. cap. 1. §. 1. num. 94. p. 7.* DD. attenta reſolutione Illuſtriſſimorũ DD. Cardinalium Sac. Conc. interpretum in cauſa piſtorien. quod præſentandus non debeat eſſe præsbiter, ex eo quod in fundatione dicatur Capellanum debere celebrare diuina officia, quia iuxta alleg. *Lap. 36.* niſi expreſsè caueatur quod per ſe ipſum hoc agat, ſatis cẽſetur prouiſum voluntati teſtatoris, ſi per alium diuina celebrari faciat; ad regul. qui per alium, *& trad. Card.* in c. de multa in fi. verſ. quanto de præb. receſſerunt à reſolutis in hac cauſa, & dixerunt Capellaniam non eſſe ſacerdotalem tangit etiam D. Senator Paulus Belſonus lib. 1. cap. 94. de poteſt. eorum quæ fiunt in contin.

Circa eandem conſiderationem qualitatis, conſiderandum eſt, an Capellania, de qua quæritur, ſit familiaris, aut debita certo generi perſonarum, ex fundatione, vel conſuetu-

40 dine, ſeu ſtatuto, nam † quamuis de iure communi non ſit attendenda, quoad collationem, & prouiſionem beneficiorum, exceptio perſonarum quoad rationem *tex. eſt in c. ad decorẽ 5. de inſtit. iuncta gloſ. verb. vndecum-*

41 *que*; † ita vt ſi conderetur ſtatutum per quod excludantur clerici alienigenæ, ſiue exteræ nationis a conſecutione beneficiorum, diceretur cõtra ius commune, id eſt contra *d. c. ad decorem 5. de inſtit.* nihilominus quando expreſſe cauetur per fundationẽ, vt non niſi certis perſonis cõferatur

42 quod poteſt fieri † quãdoquidẽ fundator poteſt apponere in fundatione conditiones, etiam contra ius commune, & venit obſeruanda fundatio *Lambert. de iurepatr. lib. 1. p. 1. q. 9. art. 1.*

art.1.ampliat.19. num.84. ideo ſi Capella hæc eſſet tali diſpoſitione valla ta, eſſet vtiq; conferenda ei, qui habe ret qualitates requiſitas ab ipſa fundatione, & non alij.

Et hæc ſufficiant circa qualitatem d. Cappelaniæ, ſiue circa primam conſiderationem adhibendam per D. delegatum, ſeu executorem Apoſtolica rum litterarum, quod ſi adhuc ſatur omninò non eſt, recurrat ad vberes fructus diſertiſſimi, & vberrimi tractatus D. Hier. Gonzal. & potiſs. *in gloſ.5.nu.* 103. *& ſeq. de menſib. & alternat.* necnon, & eminentis, & elegã tis D. Nic. Gartiæ *de benef. p.7.c.1.* vbi, & copia, & dulcedine poterit ad ſaturitatem ſua deſideria complere. Iam deſcendamus nos ad ſecundam principalem conſiderationem, quæ planè reſpicit naturam iuriſpatronatus.

43 Secundò conſideranda principaliter eſt natura totius ipſius iuriſpatro natus, nam quamuis ex latere præpo ſiti videatur abſolutè Eccleſiaſticum, quippe quod ad eum ſpectat ratione ſuę dignitatis, *Gonzal. de menſib. gloſ.18.num.5. Labert. de iurepatr. li.1.*
44 *quæſt.1.art.5.* † nihilominus quia poſ ſet etiam re vera eſſe verè laicale, vt potè ſi fuiſſet relictum d. præpoſito pro tempore à laico, cum natura iuriſpatronatus laicalis tantum, & nõ
45 aliter, † vt nos habemus in hac Alexandrina; Cathedrali iuſpatronatus nuperrimè inſtitutum a D. Auguſtino Galea Sac. Theol. Doct. eiuſdẽ Cathedralis Theol. Præbendato Viro pietate, & doctrina ornatiſſimo; qui in eadem Cathedrali dotauit Canonicatum vnum, cum præbenda ſub inuocatione SS. Auguſtini, & Caroli, reſeruato ſibi, & certis ſuis cõ ſanguineis maſculis tantum, & legitimis, ac naturalib. iurepatronatus, & in euentum extinctionis ipſarum linearum, vocauit Capitulum d. Cathedralis, ordinans vt d. iuſpatronatus ad illud capitulum tranſeat cum natura tantum iuriſpatronatus laica lis itaut laicali more fieri debeat præ ſentatio; & huiuſmodi erectioni interpoſuit decretum, & auctoritatem D. Stephanus Lanciauegia Doct. & eiuſdem Cathedralis pœnitẽtiarius præbendarius, vti vicarius Illuſtriſſimi D. mei Epiſcopi parauicini, à quo nedũ Vicariatũ propter ingentes ſuas virtutes, rerumq; gerendarum experientiam, & dexteritatem reportauit; verum etiam obtentum fuit, vt per Fæl. Rec. Paulum V. Apo
46 ſtolicus Protonat. crearetur: ſicut † è conuerſo quamuis ex latere d. A videatur laicale poſſet fortè eſſe Eccleſiaſticum, vt puta, quia potuiſſet A. il lud acquiſiuiſſe ex priuilegio, vel ex fundatione clerici de bonis acquiſitis ex beneficio, quo quidem caſu eſſet Eccleſiaſticum. *Gonzal. d. gloſ. 18. num.5.* vel alias ex præſcriptione, & ſic eſſet ſublatum per Conc. Trident.
47 *ſeſſ.25.cap. 9. de refor.* † eſtque ſubiectum nihilominus reſeruatione *reg. jx. alias viij. de menſibus Gonzal. d.*
48 *gloſ.18.nu. 6.* † & per ſolam ſimplicẽ collationem cenſetur derogatũ *Gonzal. ibid. num. 7.* & ego latius dicam in ſequenti prox. dubio ex deciſ. Rot. *in cauſa compſana iuriſpatr.* coram R. D.P. litta, & ibid. *in 1. concluſ* non obſtãte quod priuilegium ipſum fortè contineat etiam clauſulam, vt ſit perinde ac ſi eſſet ex dotatione, vel fundatione, vt latè etiam tradit Gartia *de benef. p.5. ca.9. nu. 118.* vbi etiã adſtruit quod immemorialis non
49 prodeſt; † quinimo quamuis contineret magis expreſſam clauſulam, puta, quod iuſpatronatus dicatur ex vera, & reali fundatione, & dotatione non proinde fieret quin ſit ex priuilegio, attamen non nego quin ha-

beat plus prærogatiuæ, quam iuſpa-
50 tronatus in ſimplici priuilegio: † nã quamuis Papa poſſit fingere, & facere, vt dixi in ſecunda concluſione ſub ſequentis dubii, vt aliquid quod non eſt, pro tali tamen habeatur reſpectu
51 certi effectus; † nihilominns reſpectu regulæ reſeruatoriæ dicitur procedere ex priuilegio, & non ex eo, qđ ſit verè ex dotatione, & fundatione, cum illa qualitas inſit priuilegio, vt ſubtiliter, & eleganter fuit conſideratum in vna placentina per Rot. corã
52 R.D.P. Orano; nam † ſuffragabitur tantum huiuſmodi clauſula, vt iuſpatronatus non videatur ſublatum per Concil. Trident. *d. cap. 9. de reform. ſeſſ. 25.*

53 Quinimo amplius cenſeretur ex priuilegio quamuis ineſſet clauſula quod prouiſiones non poſſent fieri, niſi de conſenſu patroni, ſiue quod non poſſit derogari, & ſi derogetur non ſufficiat derogatio, ſed in priſtinum ſtatum reponatur; nam per hãc clauſulam, vti etiam concluſi *in ſequenti dubio concluſ. 3.* ex deciſione Rotæ, nõ præſeruatur iuſpatronatus quominus cadat ſub reſeruatione *reg. de mẽſibus*, ſed tantum obtinet locũ, quando Papa præuenit ordinarios, vel cũ ipſis concurrit in menſe ordinario, quod poteſt facere, vt ſæpius replicaui, & hoc caſu opus eſſet derogatione propter dictam clauſulam, non autẽ quando beneficium iuriſpatronatus huiuſmodi vacat in menſe reſeruato, quia tunc remanet adhuc ſub reſeruatione ipſius regu. & ita ſubiectum illi ſit huiuſmodi iuſpatronatus ex priuilegio dum vacat beneficium in menſe Papæ, & prouidetur per Papam, vt non ſit opus aliqua expreſſa derogatione, ſed ſufficiat generalis derogatio per clauſulam ad cuiuſcunque præſentationem, &c.

Et quamuis Gonzal. *in d. gloſ. 18. verſ. Inſuper nu. 92. & ſeq.* dicat quod vbi in priuilegio ſunt ampliſſima verba continentia quod tale iuſpatronatus habeatur perinde, ac ſi ex vera fundatione, & dotatione cõpeteret, & quod niſi de toto tenore, & data præſentium plena ſpecifica, & indiuidua, ac expreſſa, & de verbo ad verbum non per clauſulas generales idẽ importantes mentio fiat, & priuilegiati, ad id accedat conſenſus derogari non poſſit, nec derogatum cenſeatur tunc non intrabit reſeruatio regulæ, vti iam fuit reſolutum in vna Aſtoricen Archidiaconatus 19. Martij 1576. coram bo. mem. Card. Seraph. quæ eſt *deciſ. 291.* vbi fuit dictum quod indultum Marchionis Aſtoricen. continens clauſulas ſupra relatus, nõ erat derogatum per reg. reſeruatoriam Pauli IV. & per alias deciſ. quas *ibi num. 44.* allegat Gonzal. ſeu potius citantur in d. deciſ. Aſtoricen. & eis reſpondetur, ſicut etiã dicit Gonzal. d. gloſ. 18. num. 96. præſeruari aliud ſimile indultum conceſſum à Pio V. Sanctæ mem. Duci de Alua ad præſentandum beneficia vacantia in menſibus Apoſtolicis; cõceſſiones nihilominus factæ ante Concil. Trident. inquit idem Gonzal. *ibi num. 105.* quamuis non videantur ſublatæ per regulam reſeruatoriam ſtantibus adeo prægnantibus, & ampliſſimis clauſulis, vt in d. Aſtoricen. ex quo tamen ſublata ſunt per Conc. Trid. *ſeſſ. 25. de ref. ca. 9.* & ſic mediante huiuſmodi diſpoſitione Concilij, eximitur, & aperitur via ab impedimentis, & obſtaculis bene poteſt intrare regula reſeruatoria & ita, quod ex ſe non poteſt vincere & ſuperare vincit, & ſuperat ex diſpoſitione Concilij *arg. c. auctoritate §. licet enim 7. de conceſſ. præb. lib. vj. Rot. deciſ. 23. num. 3. de re iudic. in nou.*

Nec contrariari videtur deciſ. Aſtoricen.

ftoricen. nam ibi non diſputabatur, nec controuertebatur de diſpoſitione Concilij, illiuſue derogatione, ſed de diſpoſitione 8. reg. reſeruat; & in alia placentina de mirabell. non diſputabatur, nec dubitabatur de reſeruat. reg. ſed an per Conc. Trident. eſſent ſublati omnes patronatus ex priuilegio quantumuis efficaciſſimas clauſulas habentes, & fuit deciſum quod ſic, vt ſæpe etiam declaraſſe Sac. Congreg. teſtatur Gonzal. *d. gloſ. 18. num. 97.* verſ. *ſolum namque*.

54 Illud tamen omnino animaduertendum erit vt ſi iuſpatronatus ſit ex huiuſmodi priuilegio, an fuerit confirmatum à Sede Apoſtolica poſt Cõcilium, nam tunc ex quo eſſet derogatum Conc. Trid. non intraret regula reſeruatoria Gonzal. *d. gloſ. 18. num. 106.*

55 Quod autem dixi de præſcriptione cauendum eſt ab omni errore, nã præſcriptio, quam abrogauit Concilium *ſeſſ. 25. cap. 9. de refor.* intelligenda eſt quando eſt abſq; titulo fundationis, vel dotationis, ſecus verò ſi reperiatur preſcriptio contra tertium qui ius haberet à dotatione, vt fuit reſolutum *in cauſa auximana iuriſpatr. 7. Febr. 1586. coram Illuſtriſſ. Seraph. & eſt deciſ. 719. & Dixi ſupra dub. 18.*

Tertio principaliter conſiderandæ ſunt qualitates patronorum inſpecta ſemper diſpoſitione fundationis ſi reperiatur, aliàs ſeruanda erit conſuetudo ſi de ea appareat, aut tandẽ vltimus ſtatus quaſi poſſeſſionis præſentandi vt dixi ſupra in prima conſideratione.

In primis igitur videndum erit an fundatio diſponat vt patroni ſint tãtum maſculi à maſculis, & per lineã maſculinam dumtaxat deſcendẽtes, ſintque legitimi & de legitimo matrimonio procreati, excluſis natura-

56 libus, aut etiam legitimatis; † an autem vocet ſimpliciter deſcendentes per lineam maſculinam, quo caſu venirent etiam Fœminæ ex maſculis

57 † nam etiam fæminæ dicuntur deſcendere per lineam maſculinam *gloſ. in l. gallus §. nunc* in verb. *tametſi de lib. & poſthuc.* quam Couar. *in coment. de teſtam. in reper. c. Rainaldus*, ferè in fine dicit eſſe ſingularem, & ſic poſſet dari conuertentia cum ipſo A, & item an vocet proximiores

58 aut agnatos; † quia quamuis agnati dicantur tantum illi qui deſcendunt ex maſculis *inſtit. de ſucceſſ. cognat. §.*

59 *vulgo quæſitos* † iuſpatronatus tamẽ reſeruatum filio, & deſcendentibus ab eo maſculis imo, & deſcendentibus de genere admittit etiam fæminas, ſeu ſuccedentes licet non deſcendant a filio *Caſſad. deciſ. 1. num. 1. & 3. de iurepatr.* Anchar. *con. 81. quem etiam refert & ſequitur Rocch. de curte in iſto tract. verſ. ſuboritur nunc num.*

60 *19.* in verb. *ipſe, vel is quæſt. 8.* † quod tamen intelligit Roch. d. verbo *ipſe vel is quæſt. 6. num. 14.* quando fæmina eſſet hæres ſicut maſculus, quia, inquit, iuſpatronatus tranſit ad illũ

61 ad quem tranſit hæreditas, † prout etiam ſuccederent fæminæ in iurepatronatus relicto illis de parentela, ſi eſſent innuptæ, vel alias eſſent nuptæ intra parentelam *Caſſad. d. deciſ. 1. de.*

62 *iurepatr. in fine*, † quod etiam limitandum eſt, quando ex forma ſtatuti excluditur fæmina, extantibus maſcu-

63 lis *Roch. vt ſup. n. 14.* † quæ quidem fæminæ veniunt etiam vbi diſponi-

64 tur ſub nomine *Sobolis*, & *Prolis* † prout ſub verba *genti tuæ* veniunt a-

65 gnati, & cognati quãuis verb. *progenies* comprehendat omnes deſcendentes ex maſculina tantum, vt probatur *in l. fi. C. de emanc. lib. Caſſad. d. deciſ. 1. num. 2. de iurepatr.*

66 Conſiderandum erit ſimiliter an

ipſum iuſpatronatus ſit familiare idest relictum illis de familia qualia ſunt quamplura in hac ciuitate Alexandrie, & potiſſimum Archipresbireratus,& Canonicatus ſub inuocatione S. Iacobi in hac Cathedrali Eccleſia qui ſunt de iurepatronatus Illuſtriſs. familiæ DD. de Arnutijs conceſſo à Fæl.Rec. Leone X.ſub anno Domini 1518. Idib. Auguſti Pontificatus eiuſdem anno VI. *D.Luchino Arnutio I.V.D.* Prot.& Referēdario Apoſtolico eiuſdem ſummi Pō tiſ. referendario ac prælato domeſtico continuoq; comentali: necnon & reſeruato alijs ex genitore eiuſdē Luchini per lineam maſculinam deſcendentibus, & ipſa linea deficiente,alijs ex familia ſeu agnatione de Arnutijs cum obligatione augendi tertiam partem reddituum ex proprijs bonis immobilibus, ita quod ſi inter illos graduatus exiſtat huiuſmodi præſentatio ad eum;ſi verò plures fuerint graduati ad magis graduatum, & data illorum paritate ad antiquiorem in gradu: nullis verò graduatis exiſtentibus ad antiquiorem dictorum patronorum de legitimo matrimonio procreatorum pertineat, qui vnum presbiterum, ſeu clericum ex linea ipſius genitoris ſi tunc reperiatur, aliàs de familia ſeu agnatione huiuſmodi reſpectiuè ſimili ordine ſeruato præſentare teneātur;aliàs præſentatio nulla & inualida nulliuſq;roboris,vel momenti ſit, & eſſe cenſeatur; & eo caſu alius ex patronis in eodē iure poſt antiquiorem ſuccedens ea vicepriore præſentatione inualida non obſtante præſentare poſſit cum clauſula, & decreto quod iuſpatronatus & præſentandi huiuſmodi non iuris fictione ſeu priuilegio,ſed verè laicorum tantum etiam principum, & ex fundatione, & dotatione competere,& illud vbicumq; iuſpatronatus laicorum etiā principum de iure, vel conſuetudine exceptum exiſtat abſque alicuius penitus differentia exceptum exiſtere, illiq; etiam per ipſummet ſummum Pontif.Leonem,ſeu alios Rom. Pōt. pro tempore exiſtentes etiam ex ſimplici vacatione apud ſedem Apoſtolicam derogari non poſſe,nec derogatum fore aut cenſeri debere niſi dictum iuſpatr. laicorum tantum etiā principum, & ex fundatione,& dotatione communiter derogaretur, aut derogari conſueuerit nec etiam tunc niſi ipſarum literarum Apoſtolicarum tenore de verbo ad verbum inſerto, ac derogatione huiuſmodi per trinas diuerſas literas eumdem tenorem continentes diuerſis vicibus eiſdem patronis legitimè intimata derogationes quoq; aliàs quam vt ſupra præfertur factas nullas, & inualidas fore, & nulli ſuffragari debere, cum clauſula, & ſic per quoſcunque, & cum decreto irritante.

Porrò dato quod ſit hæreditarium videndum erit an ſit ſanguinis tan-
67 tū an vero teſtamenti, vel quaſi † nā hæres ſanguinis is eſt ſecundum Lābert. *de iurepatr.lib.3.quæſt.5.art.4.n.11.*non ſolum qui naſcitur ex maſculis ſed etiam ex fæminis quamuis nō
68 ſint eiuſdem familiæ,† & ad hos tantum tranſit ius ſepulcrorum, non autem ad extraneos hæredes, *Lam-*
69 *bert. ibid.num.3.verſ.niſi dicamus*;† ſi igitur relictum ſit hæredibus ſanguinis tm̄ ſuccedent quāuis nō inſtituantur hæredes vniuerſales *Lambert. lib.*
70 *1.p.2.q.2.ar.1.nu.6.*at † vero ſi ſit hæreditarium ex teſtamento vel quaſi puta legato donatione, & huiuſmodi tunc etiam extranei admittentur *Anchar.conſ.81.p.2.* quod plane cōſil. fuit pluries canonizatum per Rotam vt eſt videre *in deciſ.385.num.4. p.1. diuerſ.* & in deciſ. Illuſtriſſimi

Seraph.*deciſ.364.num.4.* & Lamber. latè *d. art. 2. vbi num. 29.* dicit quod quis ſuccedat in iuſpatr. ſi eſt hæres
71 vniuerſalis: † vnde inquit hæres particularis, filius, qui repudiauit hæreditatem paternam; fœmina maritata à iure municipali ab hæreditate paterna excluſa, & hæres inſtitutus donec hæreditatem adeat, non efficiuntur patroni, at in hærede ſanguinis non hæredem vniuerſalem, dicit quod non videt quomodo poſſit iuſpatronatus taanſire, niſi aliquo titulo particulari cum conſenſu Epiſcopi.

Quarto loco conſideranda ſunt iura ipſorum præſentantium, & maximè ipſius A vtpote quomodo ſe ingeſſerit ad præſentandum an tanquam de familia ſi iuſpatr. ſit familiare ſeu illis de parentela relictum; nam in hoc caſu vel poſſet eſſe verè de parentela illorum, ad quos vti de ea parentela, competit ipſum iuſpatro-
72 natus, & valeret præſentatio; † vel poſſet eſſe non verè de ipſa parentela ſed quidem aggregatus, & tunc vidēdum eſſet an fuerit aggregatus nemine diſcrepante, & cum verbis pleniſſimis, vtpote quod ſit de parentela in omnibus & per omnia actiuè, & paſſiuè ac ſi in illa natus eſſet; aut quidē aggregatus fuit aliquo de ipſa parentela diſcrepante: vel tertio fuit adoptatus ab aliquo de parentela aut alias eſſet illegitimus ſi itaq; eſſet aggregatus nemine diſcrepante cenſeretur de parentela etiam quoad iuſpatronatus *Lambert. de iurepatr. li. 1. p. 2. q. 2. art. 11. num. 12. §. ſi vero* verſ. *& primo caſu;* at verò ſi eſſet aggregatus, aliquo, etiam vno diſcrepante non valeret præſentatio per eà quæ tradit *Lambert. vbi ſupra. verſ. ſecundo*
73 *vero caſu:* † prout neq; ſi eſſet adoptiuus, nam vt obſeruat Lambert. *vbi*
74 *ſup. num. 13.* † nemo poteſt à pluribus adoptari, quia uemo poteſt eſſe filius plurium, ſed mitigat hoc vbi adoptio facta fuiſſet de conſenſu omniū
75 de parentela † ſi deniq; eſſet illegitimus non diceretur de familia *Hier. Gabriel. conſ. 195. uum. 5. lib. 1.* & per conſequens non potuiſſet præſentare.

76 Sed ſi fortè ingeſſiſſet ſe tanquam fidei commiſſarium etiam vniuerſalem, ex quo fidei commiſſarius non conſequitur iuſpatronatus, vt omnes vno ore docent, vt planè eſt videre apud Lambert. *lib. 1. p. 2. q. 2. a. 35. num. 1. 2. & 3. & q. 10. ar. 3. nu. 22 §. nec etiam ſextum.* Rocch. de curte in verb. *ipſe vel is q. 9. nu. 21.* Paul. de Citad. *parte 9. nu. 33.* Iulius Viuian. *p. 1. li. 4. c. 2. num. 26. & ſeq. de iurepat.* Cardinal. Mantica *de tua & ambig. li. 4. p. 1. tit. 12. num. 6* Couar. *var. reſol. li. 2. cap. 18. num. 8.* non poterit proinde præſentare quando iam non ſit
77 in quaſi poſſeſſione præſentandi † niſi forte ipſa Cappella fondata eſſet in aliquo fundo ſibi reſtituto ex fidei commiſſo, quando hæres habuit legitimam aliunde vti plene diximus ſupra *dub. xj. Labert. late d. art. 35.* vel
78 ſi caſu † ſe ingeſſit vti propinquus, vel propinquior, quo caſu debet probare ſe eſſe talem, & huiuſmodi propinquitas ſiue proximitas conſideratur, & attēditur reſpectu vltimi grauati niſi concurrant contrariæ coniecturæ Rot. coram Pamphil. apud Farinac. *deciſ. 460. nu. 3. p. 1. & deciſ. 510. ibid. num. 2.* qua plane qualitate non probata non erit admittendus.

Qui verò dicantur propinqui, & propinquiores, quiue ex linea late & ſubtiliter tradit Anchar. *in conſilio 95. a num. 3. & ſeq.* vbi dicit quod
79 ſimpliciter, & abſolute loquendo † propinqui ſunt omnes illi, qui vocātur de iure ciuili ad ſucceſſionem ab inteſtato, & quod quamuis ſiue in com-

comparatiuo, ſiue in poſitiuo, idem
80 ſenſus videatur † cum proximus in poſitiuo ſit, quem nemo præcedit *Inſtit. de le. agnat. ſuc. §. proximum* vbi tamen diſponitur quod vnus ex proximioribus debeat interuenire intelligitur de magis propinquis, ita vt nō
81 poſſit eſſe vlterior in gradu, † & dicit quod ſub verbo propinquioribus comprehenduntur tam fæminę, quam mares, quando materia eſt apta eos comprehendere.

Quinto erit principaliter conſiderandum quomodo vacauerit ipſa Capellania an ex cauſa permutationis, & tunc etiam an de conſenſu patro-
82 ni nec ne; † nam ſi facta fuiſſet ſine conſenſu patroni teneret quidem reſignatio in præiudicium ipſius reſignātis at nullatenus in præiudicium patroni & ea propterea poſſet patronus liberè præſentare quemlibet non ſecus ac ſi vacaret per liberam, & ſimplicem reſignationem *Kochier. de permut. benef. cap. 19. num. 5.* verſ. *ex*
83 *quibus.* ſi † vero facta ſit cum conſenſu aut de licentia ipſius patroni conferri non poterit niſi compermutanti *Clem. 1. de rerum permutat.* Kochier *de permut. cap. 2. num. 10.* verſ. *& collatio*.

Animaduertendum erit præterea an huiuſmodi reſignatio ex cauſa permutationis, fuerit facta in manibus Papæ, an uero in manibus ordi-
84 narii, nam † ſi facta fuerit in manibus Papæ dicitur uacare apud ſedem ſi tamen ſit de iurepatronatus Eccle-
85 ſiaſtico, † ſecus uero ſi ſit laicale, uel mixtum, quia ex quo non cadit ſub aliquam reſeruationem, nequidem reſpectu inſtitutionis ut in terminis regulę reſeruatoriæ animaduertit Couarr. *pract. quæſt. cap. 36. num. 5. in princip.* & Anaſt. Germon. *de indult. §. volumus num. 29.* quos etiam refert & ſequitur Gonzal. *d. gloſ. 18. num. ſi.* neq; dicetur uacare apud ſedem ut iam habemus reſolutum per Rotam in una Gerunden beneficii 15. Decembris 1599. coram Illuſtriſs. Seraph. *& eſt deciſ. 1334. num. 6.* & pluſquam milies apud Gonzal. Gartiam, Simonetam, & Staphil. ac omnes.

86 Nec mirum ſit quod dixerim mixtum iuſpatronatus non vacare apud ſedem ſtante quod uidetur obſtare regula quod magis dignum trahit ad ſe minus dignum, atq; adeo cum magis ſit dignum Eccleſiaſticum deberet trahere laicale *c. per tuas c. contingit de arbitris*; non inquam hoc mirum ſit, nam pro hac concluſione habemus elegantem deciſ. præcitatam
87 *1334. Seraph. vbi nu. 7.* † dictum fuit non obſtare quod iuſpatronatus de quo agitur ſit mixtum, quoniam ad effectum reg. 8. reputatur laicale *tex. in c. 1. de iurepatr. in 6.* ubi Papa ita diſponit, & omnino quantum ad præſentationem pertinet non ut patronus laicus ſed ut patronus debet Eccleſiaſticus reputari.

88 Hinc Rocch. de curte *in tract. de iurepatr.* in verb. *ius, quæſt. 1. acceſſ. ad quæſt. 7. princ. num. 16.* quæſiuit an Eccleſia mixti iuris ſit regulanda ad inſtar Eccleſiaſtici an laicalis iuriſpatronatus; & poſtquam hinc inde ad utrūque diſputauit allegando vltrò, citroq; iura, & doctrinas; tādem amplexus fuit eam diſtinctionem, quā fecit Felin. *in tract. quando litteræ Apoſtolicæ noceant patronis num. 6.* nimirum vt fiat denominatio à qualitate clericali, vbi ex tali prædominatione reſultet comodum Eccleſiæ, aut perſonæ Eccleſiaſticæ, & ita inquit procedere *c. per tuas 9. de arbitr. & bo. tex. in c. 1. de iurepatr. in 6.* vbi verò reſultet incommodum vel deterioratio ex huiuſmodi prædominatione clericalis qualitatis, tunc ſi ex laicali me-

melioretur conditio Eccleſiæ, ipſa qualitas laicalis eſt potius attenden
89 da *Fel. & Roc. vbi ſup.* † nam compoſitum aſſumere debet naturam alterius ſpeciei ſecundum quod iuri minus derogatur *Abb. num. 4. in ca. ſuper quæſtionem §. ſi vero 27. de off. deleg.* Gonzal. *d. gloſ. 18. num. 13.* vbi a-
90 lios quamplures allegat † & ex his palpamus quod in terminis Eccleſiæ parochialis iuſpatronatus regulatur vti Eccleſiaſticum, nam eſt magis fauorabile in terminis autem reſeruationis regulatur vti laicale. luculenter de hoc Gartia *de benef. p. 9. cap. 2. § 2. nu. 278. & ſeq.* vbi refert nonnullas declarationes Sac. Congreg.

Inſpiciendum inſuper erit, ſi non vacauit ex cauſa permutationis, an vacauerit ex ſimplici reſignatione, vel alias in fauorem, quam vocant, & an facta fuerit reſignatio ſimplex in manibus Papæ, an ordinarii, nam
91 in fauorem fieri nequit in manibus ordinarii, & ſi fiat, & admittatur eſt nulla, imo ſimoniaca *gloſ. in c. ex parte 12.* verb. *dimittere de off. deleg.* Ko-
92 chier. *de permut. benef. ca. 25. num. 1.* † & vtroq; modo ſi ſit iuriſpatronatus Eccleſiaſtici eſt Papæ reſeruata quia diceretur vacare apud ſedem *Simonet. de reſeruat. benef. q. 28. num. 1. per c. 2. de præb. in 6.* vbi ampliat etiam ad reſignata in curia in manibus or-
93 dinarii niſi † tamen reſignans obiiſſet intra 20. dies à die per ipſum reſignantem præſtandi conſenſum computandos, & niſi etiam vacaſſet intra ipſos 20. dies extra curiã, ac vicina loca, ita quod obitus non contingat in
94 curia, *iuxta c. præſenti de præb. in 6.* † nam per reg. de xx. non ſolum reſignatio in manibus Papæ facta, ſed etiam collatio per eum facta reſoluuntur, & annullantur indiſtinctè, & beneficium cenſetur vacare per obitum abſolutè, ac ſi nunquam reſignatum fuiſſet *Kochier. d. reg. de xx. num. 21. Simonet. ad. q. 28.* verb. *ſed regula nu. 6.* D. Bellon. de *his, quæ fi. in contin. li. 1. ca. 94.*

Si etiam non vacauit per reſignationem videndum erit an uacauerit per priuationem, & hoc caſu conſiderandum etiam erit an priuatio huiuſmodi ſit a iure, an ab homine, & ſi ſit a iure videndum erit an venerit talis priuatio ex delicto in ducente priuationem cum reſeruatione, quale eſt Simoniæ, & confidentiæ, hæreſis, & huiuſmodi, vel alias an vacauerit ex aliqua contrauentione, aut inobſeruantia pontificiarum conſtitutionum priuationem importantium qualis eſt ommiſſio publicationis reſignationis, inobſeruantia formæ cõ-
95 curſus & huiuſmodi † nam reſeruatio impedit ordinariam collationem *Simoneta de reſeru. q. 99. n. 7.* ſi verò ſit ab homine tunc videndum erit an ſententia ſit probata in curia, an extra, † ſi in curia erit reſeruatum ſiue is, contra quem lata fuit ſententia priuatiõis, fuerit in curia ſiue extra, tempore probationis ſententiæ hu-
96 iuſmodi; † etenim beneficium vacat vbi ſententia pridationis profertur *Pariſ. de reſigna. lib. 11. q. 8. nu. 7.* at ſi lata fuerit extra curiam videndum erit an lata fuerit ordinaria an Apoſtolica auctoritate, ſi ordinaria videndum pariter erit an lata fuerit
97 in menſe ordinario; † nam ſi lata eſſet Apoſtolica auctoritate vel in mẽſe Apoſtolico quamuis ordinaria auctoritate eſſet adhuc reſeruatum beneficium ex huiuſmodi priuatione
98 vacans, † nam regula de octo menſibus excipit duntaxat beneficia vacantia per reſignationem Gonzal. *ſuper*
99 *d. reg. gloſ. 14.* † ſi vero lata fuerit ordinaria auctoritate in mẽſe ordinario extra curiam liberum erit ordinario conferre *per ſupradicta.*

Nec

100 Nec ommitto quod quamuis ſoleat Papa derogare iuri patronatus mixto, vt notat Gartia *de benef. p. 5. c. 1. num. 583.* nihilominus ſciendum eſt quod ratione partis laicalis non dicitur derogari in totũ ſed pro medietate, ac proinde quia duo ſunt patroni vnus laicus alter Eccleſiaſticus Papa derogando pro medietate derogat pro medietate contingente laico; quatenus vero eſt Eccleſiaſticum cum non ſit opus aliqua derogatione fit vt dicatur quod ſolet derogari in totum ita obſeruat Gartia *vbi ſupra num. 584.*

101 Si vero vacauit per obitum tunc etiam inſpiciendum erit an vacauerit in curia, in locis ue vicinis, nam tunc quamuis eſſet merè laicale nedũ mixtum Papa conſueuit derogare in totum *Staphil. de lit. grat. in rubr. de iuriſpat. prærogatiu. in princip.* Pariſ. *de reſignat. lib. 2. quæſt. 4. num. 45.* qui indiſtinctè dicit quod Papa conſueuit derogare beneficia iuriſpatronatus quando vacant in curia; ſed cauendum eſt ab hac doctrina ita indiſtincta tradita, nam derogatio cõſueuit concedi duntaxat quando vacant per obitum in curia, ſecus ſi aliter quam per obitum, ita Staphil. *vbi ſup.* & ita vidi etiam practicari, & latius dixi ſupra hoc prælud. dubio. 2.

102 Sexto principaliter conſiderãdæ erunt qualitates præſentatorum; & primò videndum erit an præſentatus eſſet clericus tempore præſentationis † nam inter qualitates quas habere debent ii, quibus conferenda ſunt beneficia, prima, & præcipua eſt clericatus, & ordo *c. cum contingat*

103 *de æta. & qualit.* alioquin † ſi nõ ſint clerici ſed laici ſunt incapaces beneficiorum *D. Bellon. de his, quæ fi. in contin. cap. 94. lib. 1. c. ex literis — de tranſact. cap. 2. de inſtu.*

104 † ita vt non ſufficiat delatio habitus, nec communis reputatio *Fel. num. 2. in c. cum adeo de reſcrip. Paris de reſignat. lib. 4. q. 2. nu.*

105 *19.* † & in terminis præſentationis quod laicus non poſſit præſentari niſi nulliter poſt Mill. in repert. verb. beneficium ſi impetrat, Rebuff. in cõcordat. ſit de forma mãdati verb. pro expreſſis, & verb. quæro quæ ſint Lambert. de iurepatr. part. 1. li. 2. q. 7. art. 2. ad fin. & art. 7. & 29. ad fin. Hoied. de incompatib. p. 1. cap. fi. nu. 72. Gutierez conſil. 2. num. 21. Parlãdor. differ. 120. num. 18. Tuſch. concluſ. 56. num. 4. lit. B. & Pariſ. de reſignat. d. lib. 4. quæſt. 2. num. 5. conclu dit Gartia de benef. par. 7. cap. 1. nu.

106 25. † Nec releuat quod dicit Pariſ. *d. quæſt. 2. num. 6.* dum allegans deciſ. Rot. in vna Imol. iuriſpatr. 19. Nouembris 1584. coram Orano, dicit hanc concluſionem non procedere quoties fuit præſentatus proxime clericãdus, quia hoc intelligendum eſt non ſimpliciter ſed tantum quando de proximo clericandus præſentatur in tempus in hanc formam præſento Petrum de proximo clericandũ & peto eum ordinari tunc enim videtur præſentare vt cum ſit clericus

107 inſtituatur, † nam clericatio ſubſequens etiam de proximo non retrotrahi poteſt ad tempus præſentationis, vltra quod d. deciſ. quam allegat Pariſ. loquitur in eo qui fuit præſentatus per literas, quo tempore non erat clericus ſed tempore quo fuerũt litteræ præſentatę ordinario erat clericus, & † proinde cum ipſæ literæ antequam præſentarẽtur ordinario haberent vim dumtaxat nominationis per quam nõ acquiritur aliquod ius nec in re nec ad rem, & poteſt fieri etiam de laico non intrat propterea in caſu noſtro *late Gartia d. c. 1. a num. 28. vſque 39.*

Et hoc dato quod Capellania, de qua

qua agitur non ſit ſacerdotalis, vt di ctum eſt *in prima conſideratione prin cipali* §. *inſuper* quia tunc deberet ha buiſſe ipſam qualitatem, vel ſaltem fuiſſe in ea ætate, vt infra annum po tuiſſet promoueri ad ſacerdotium vt latè etiam diximus ibi, & dicam in fra in requiſito de æt. videatur. D. Bel lon. *de his quæ fi. in contin. cap. 94. lib. 1.*

108 Non propterea nego quin patro nus de conſenſu ordinarii pro vna vice præſentare non poſſet ad benefi cium eum, qui nô habeat omnes qua litates in fundatione appoſitas, hoc enim admittit Rot. in vna procliuia Capellaniæ 10. Maii 1589. coram Il luſtriſsimo Seraph. *num. 4. deciſ. 871.*

109 Præter ordinem conſideranda eſt natiuitas ipſorum præſentatorũ & primo an ſint legitimi; illegitimi enim ſunt inhabiles ad Eccleſiaſtica beneficia *c. innotuit de elect. c. fi. de fil. presb. c. 1. eod. tit. in 6. Concil. Trid. ſeſſ. 23. de refor. cap. 5. cap. 1. ſeſſ. 7. cap. 1. ſeſſ. 24. de refor. Gartia cap. 2. num. 1. & ſeq. part. 7.*

110 Tertio conſiderandum eſt etiam an forte eorum aliquis ſit filius præſ biteri qui dictam Capellaniam obti nuit de quo conſulendus eſt Gartia *d. p. 7. cap. 3.* qui doctiſſime hoc expli cat.

111 Quarto circa qualitates conſide randa eſt ætas de qua dicam infra requiſito 10. dub. 11. & late differit Gartia *d. p. 7. cap. 4.*

112 Quinto videndum erit an forte aliquis ſit bigamus, nam bigami ne dum ſunt incapaces beneficiorum, & ordinum; quinimo debent etiam cogi ad deponendum habitum *c. 1. de bigam. in 6.* videndus Gartia *d. p. 7. cap. 6.*

113 Indagandum præterea erit an forte ſit infamis, vel irregularis de quibus conſulendum Gartiam *d. p. 7. cap. 8.* & per totam d. partem 7. vbi luculenter agit de omnibus qualita tibus requiſitis in beneficiando de quibus hic ſuperfluum eſſet ſigilla tim dicere.

Septimo principaliter conſideran da eſt auctoritas inſtitutoris, & vt clarior fiat hæc conſideratio in pri mis videndum eſt an ius inſtituendi competat Epiſcopo, an inferiori, vel fortè an detur locus præuentioni in

114 ter eos; † enim verò præſentatio de neceſſitate fieri debet coram haben te inſtituere, apertam eſſe gloſam in *Clem. dudum verb. præſentari de ſe pult.* inſinuat Lambert. de iurepatr. *p. 2. lib. 2. q. 4. ar. 1. num. 1. & p. 3. lib. 2. quæſt. 10. art. 9. circa fin.* vbi dicit poſt Anchar. *in c. cum Bertoldus de re iud.*

115 quod † ſi fieret præſentatio coram non habente ius inſtituendi, non da retur ius præſentato quia eſſet defe

116 ctus in forma, † quippe quod de forma præſentationis eſt vt fiat corã

117 illo, qui habet ius inſtituendi † ſed omnino hic animaduertendum eſt quod vbi patronus iuſto errore du ctus præſentat coram ordinario, cũ deberet præſentare coram inferiore ad quem inſtitutio de iure fundatio nis, aut conſuetudine ſeu priuilegio ſpectat, ex quo patroni intentio fun data eſt in iure *c. omnes baſilicæ* 16. q. 7 quamuis aduertat huiuſmodi errorẽ poſt lapſum tempus datum ad præ ſentandum, poterit iterum præſen tare coram habente inſtituere

118 † nemo enim tenetur ſcire iura pri

119 uatorum *c. Porrò de priuil.* † at ve rò ſi inſtitutio ſpectaret ad ordinariũ & patronus præſentaret coram in fe riore, tunc lapſo tempore ad præſen tandum non poſſet amplius pro illa vice præſentare, niſi dictus inferior fortè eſſet in quaſi poſſeſſione præſen tandi *Lambert. lib. 2. p. 2. q. 1. a. 24. n. 2. verſ. vnde concludo.*

Si itaq; inſtitutio ſpectet ad infe-

riorem,vel etiam detur locus præuẽtioni,& inferior fortè præuenerit,videndum erit an ipſa Capellania ſit de iurepatronatus laicali; an Eccleſiaſtico, aut mixto, vt dictum eſt in ſecunda conſideratione principali; nam, ſi ſit Eccleſiaſtici iuriſpatronatus, adhibenda erit alia conſideratio an vacauerit in menſe ordinario, an in menſe Apoſtolico, & an alia reſeruatione generali,vel ſpeciali laboret.
120 † nam cum iuſpatronatus Eccleſiaſticum cadat ſub reſeruationibus quibuſcuuque vt dictum eſt *in hoc præludio. dub. 2.* nulla erit inſtitutio facta ſi vacaſſet in menſe Apoſtolico, ſecus ſi eſſet de iurepatronatus laicali.

Si verò inſtitutio ſpectaret ad Epiſcopum,nec iuſpatronatus eſſet laicale, aut mixtum cum prædominatione laicalitatis vt dictum eſt *in dicto dub.2.huius prælud.* tunc etiam conſiderandum eſt in quo menſe vacauerit,& an Epiſcopus gaudeat alterna-
121 tiua,† nam inferiores illa gaudere non poſſunt *tex.in reg. 8. Cancellariæ*, & ſi reperiatur vacaſſe in menſe alternato, tunc inſpiciendum erit primo an Epiſcopus reſederit verè in ciuitate, vel diœceſi in initio menſis, & an tempore vacationis adhuc reſidens
122 eſſet in diæceſi,† nam ſi Epiſcopꝰ in principio menſis fuerit abſens ceſſat commodum alternatiuæ ad eius fauorem, & acquiritur ius Papæ ita vt totus menſis ſit ei reſeruatus Rot. in vna Papien. beneficii coram Reuerendiſs.P.D.Martino Andrea 10.April.1617. quam de verb. refert. D. Barboſa *alleg. 58. num. 45.p. 3. de poteſt.Epiſcopi*, & ego retuli *in prælud.*
123 *18.dub.1.* † nam Papa diſtribuit mẽſes integraliter, & non per dies neq; per horas, aut momenta ad euitandum confuſionem, quæ daretur in computatione momentorum, & ne ius ſedis Apoſtolicæ ſit in incerto,ac proinde ſi Epiſcopus in principio mẽſis habeat ſiue is menſis ſit de illis quos Papa ſibi retinet, ſiue de illis quos ordinario dat ſemper ille men-
124 ſis intrat Apoſtolicus † prout è cõtra ſi Epiſcopus in initio menſis reſederit acquiſiuit ius illius menſis integraliter ita vt quamuis recedat non proinde efficitur Apoſtolicus, modo non ſit abſens tempore quo vacauit beneficium, nam qualitas reſidẽtiæ requiritur in incoando menſe, & dum vacat beneficium, nec refert, quod incoato menſe Epiſcopus receſ-
125 ſerit † prouiſio enim facta tempo-
126 re habili non corruit,† quia durãte abſentia Epiſcopi non diſſoluitur permutatio menſium facta in acceptatione alternatiuæ,ſed tantum ſuſ-
127 penditur illius vſus, † etenim proprietas menſium alternatiuorum,ac illorum vſus eſt Papæ, vſus vero alternatiuę eſt Epiſcopi mediante ve-
128 ra reſidentia † ſiquidem Papa per regulam 8. reſeruare voluit non ſolũ
129 beneficia,ſed etiam menſes † quæ ſanè reſeruatio non tollitur per conceſſionem alternatiuæ,ſed ſolum conceditur ordinario vt poſſit conferre in menſe reſeruato remanente natura
130 ipſius reſeruationis † quo fit vt ſi Epiſcopus non reſideat in aliquo ex menſibus ſibi a Papa mutuatis Papa non confert iure deuoluto, ſed ex ti-
131 tulo primeuo reſeruationis † nam alternatiua non tollit reſeruationẽ ſed aperit viam prouidendi de reſer-
132 uatis,† & cancellaria ideo conſueuit dare expeditionem tanquam de reſeruato ex reg. 8. vbi ceſſet alternatiuæ effectus, de qua materia dicam infra prælud.18.dub. 1. vbi elaboratiſſimas, & elegantiſſimas referam de verbo Rotales duas deciſiones totam hanc alternatiuæ materiam cõplectentes,& illam mirabiliter decidentes, ac propterea vlterius hic in

iſta

iſta non progredior, ſed prolixitati parcendo capio octauam conſiderationem.

133 Animaduertendum igitur erit 8. principaliter quomodo proceſſerit inſtitutor ad inſtituẽdum nimirum an data ſcientia in A compatronitatis, & procul omni mala fide, conſiderauerit ipſe inſtituens an inter ipſos compatronos daretur ius præuentionis, quę quidem dari poteſt ſiue ex diſpoſitione fundationis, ſiue ex pręſcripta conſuetudine, quæ poteſt induci, ſicut inducitur conſuetudo præſentandi per turnum ſeu diuidendi exercitium iuriſpræſentãdi alternis vicibus etiam ſine ſuperioris auctoritate ex ſuffragio *Clem. plures. verſ. & vt facilius 2. de iurepatr.* & ibi gloſ. in verb. *libere*, & uerb *alternis vicibus*

134 † ſicuti etiam inducitur conſuetudo vt poſſit fieri collatio per turnum, quod obſeruat Gonzal. *gloſ. 45.* §. 1. *num. 59. per c. fi. de præb. in 6.* vbi hoc

135 probatur, † & in terminis præuentionis inter collatores D. Franciſcus Leo in For. Eccl. theſau. cap. 18. nu. 51. monet collatorem, qui habet ius præuentionis cum Epiſcopo, vt eueniente caſu vacationis huiuſmodi beneficii in quo datur præuentio declaret ſe coram notario ſe velle conferre, & rogare Epiſcopum, ſi beneficiũ ſit Parochiale vt proponat edictum, quia hac ratione tuebitur ius ſuę præuentionis, pro quo aſſerit extare declarationem Sac. Congreg. ſub titulo compoſtellan. quæ incipit hoc examen.

136 Quod ſi ceſſet ius præuentionis, conſiderandum erit an ſaltem Prępoſitus & A. ſint æquis portionibus Patroni, an vnus alium ſuperet, veluti eſſet ſi Præpoſitus eſſet patronus duabus portionibus ambabus Eccleſiaſticis vti plane contingeret ſi aliqua pars alicuius prioratus accreuiſſet ipſi præpoſituræ ex vnione eidem facta de ipſo Prioratu ſiue ſit acceſſorie ſiue æquè principaliter, quo caſu vt dicam *in prælud. 13.* iura accreſcũt Rectori beneficii, cui fit vnio; prout etiam eſſe poſſet vt Præpoſitus ſit Patronus duabus partibus laicalibus quippe quod iuſpatronatus a diuerſis patronis laicis a diuerſo ſtipite prouenientibus iure legati, aut donationis certum translatumvè fuiſſet in dictam præpoſituram cum natura iuriſpatronatus laicalis, quod fieri poteſt etiam ſine conſenſu ordinarii vt communi doctorum omnium calculo ſine aliqua contradictione receptum eſſe decidit Rocchus de curte *in verbo ipſe vel is q. 17 num. 30. verſ. communis eſt concluſio vbi allegat Abb. in c. illud 8. de iurepatr.* aſſerẽtẽ hanc concluſionem eſſe communiorem, & ueriorem, uti etiam poſſet idẽ præpoſitus eſſe patronus duabus portionibus una Eccleſiaſtica alia laicali inſpecta origine iuris aſſecuti, quo etiam iure dupplicitatis poſſetè contra gaudere ipſe A; nam regulandum erit iudicium inſtituentis ex iuribus ipſorum patronorum.

137 Videndum erit præterea, an Inſtituens data ſcientia compatronitatis, & certi compatroni cum A; citauerit Præpoſitum, nam vbi ſcitur eſſe compatronum neceſſaria eſt ſpecialis citatio, vt per Lambert. *lib. 2. p. 2. q. 6. art. 9. quem ſequitur Viuian. in praxi lib. 9. cap. 1. num. 9. & 14. poſt Io.*

138 *Andr. in c. fi. de elect. in 6.* † & adeo eſt neceſſaria hęc citatio quod ſi plures ſunt citandi, & non citantur omnes, inſtitutio nihilominus vitiatur in totum quoad omnes, tradit Viuianus *d. lib. 9. ca. 1. num. 23.* vbi pro hoc allegat *Io. Andr. in d. c. fi. de elect. in 6. & Lambert. d. quæſt. 6. art. 20. quibus additur Francus in d. c. fin. de elect. in 6.*

139 *verſ. quarto quæritur num. 9.* † nam

 dici-

dicitur clandeſtina inſtitutio, quæ inducit nullitatem *Lambert.p.1.lib.2*
140 *q.3.a.21.nu.4.verſ.imo plus* † eſt tamen verum quod proceſſus quo ad alia valet *Viuian.d.lib.9.cap.1.num.*
141 *15.* † nec inſtitutionis nullitas inficit præſentationem validam, nam ſufficit quod præſentatio facta ſit ualidè per patronos in tempore, licet inſtitutio ſit nulla. *Seraph.deciſ. 1238 num 2.& 3.in vna caſalen. Parochialis 5. Nouembris 1597.*

Et inſuper animaduertendum erit an præter ipſam ſpecialem citationẽ propoſuerit etiam edictum generale
142 ad formam *c.ſi.de elect.in 6.* † nam quamuis *d.c.ſi.* loquatur in electione, procedit tamen etiam in præſentatione *Lapus alleg.8 num.5.* Lambert. *de iurepatr.lib.2.p.2.q.6.ar.13.* & ita fuit reſolutum in vna Spoletana Capellaniæ 29. Maij 1551. coram D. Capiſuuo teſte caputaq; *deciſ.95.*
143 *p.2.* † nec poteſt ommitti huiuſmodi edictum generale citra nullitatẽ inſtitutionis ſiue adſit concordia, ſiue diſcordia patronorum *Viuian.d. lib.9.cap.1.num.9.& 14.poſt Lamber. d.q.6.ar.8.& 12.num.5.verſ.confirmo quinto Franc.d.c.ſi.num.9.verſ.3.que-*
144 *ritur de elect.in 6.* † vbi addit. quod non valet inſtitutio facta ſine generali edicto tametſi compareret vnus
145 oppoſitor † immo tot debent proponi edicta quot fiunt præſentatio-
146 nes *Viuian.d.c.1.num.9.* † *Lambert. lib.2.p.2.q.6.ar.9.* quin etiam citandus eſt procurator curiæ Epiſcopalis ſi ſit cognoſcendum de iurepat. *Card.*
147 *Seraph.deciſ.13.q.5.num.7.* † prout etiam debet proponi generale edictum quãuis nullus ſciatur adeſſe compatronus.

148 Hoc tamen limitatur in prouiſionibus, quæ fiunt a curia Romana, nã ex quo ipſa prouiſio Apoſtolica habet vnico actu validam electionem, & confirmationẽ, *vt not. in c.vt circa in gloſ.2.de elect. in 6.* & non proceditur per viam confirmationis, ſed ratione reſeruationis *Lambert.lib.2.p. 2.q.6.art.3.num.4.* ideo non eſt in ea neceſſarium edictum iuxta *d.c.ſi. de elect.in 6.*

149 Vltimo conſiderandum erit an præſentati, & inſtituti ipſi ambo, aut alter eorum fuerit inſtallatus. Nam apprehendens poſſeſſionem plenam etiam per viam intruſionis occupatam ſi ſine iudicis miniſterio, & ſine cauſæ cognitione id præſtet amittit omne ius quod habet ex collatione
150 beneficii quantumuis valida, † & ex huiuſmodi ingreſſu inducitur no-
151 ua vacatio, † & in his procurator
152 præiudicat ſuo principali † nec requiritur neceſſario reſiſtentia aliqua poſſidentis ad quod videndum eſt *dub.2. huius præludij a d.8. vſque 26.*
153 † nam ignorantia non præſumitur in actu quem quis debuit præuidere *Staphil.de lit.gratiæ in rubr. quibus modis expirent lit.ad.beneſ.§.Gratia ſemel*
154 *extincta nu.8.& 9.* † ſed habetur cautela ad euitandum huiuſmodi iuris ommiſſionem *d. dub. 2. huius præl ud. num.25.*

155 Cæterum vt iam tandem huic rei finem imponam ex præmiſſis cõcludo primo quod ſi Capella, de qua agitur ſit ſæcularis inſpecta fundatione, ſiue inſtitutionibus, vel conſuetudine ſeu præſcriptione, vel aliàs inſtitutionibus, aut Eccleſia, in qua ſita eſt ipſa Capella; ſiue conditione clericorum per quos regi conſueuit, ipſiuſq; Capellaniæ perpetuitate; vltimoue præſentaneo ſtatu, & ſiue ſit ſacerdotalis, ſiue non dummodo ſit de iurepatronatus laicorum, aut etiam mixto, ſcilicet clericorum, & laicorum ſimul, ex fundatione tamen, & dotatione non autem ex priuilegio, præſcriptione, & eo minus ex vſurpa-

tione

tione, vel alias quamuis ſit ex priuilegio ſit tamen huiuſmodi priuilegiũ confirmatum a Santa Sede Apoſtolica; & ſi eſſet ex præſcriptione, ſit nihilominus nõ niſi reſpectu ipſorum patronorum, non autem reſpectu Eccleſiæ, & huiuſmodi iuſpatronatus ſiue ſit familiare, ſiue hæreditarium, ſiue etiam tranſmiſibile in fideicommiſſarium, vel etiam ſpectet præſentatio ad propinquiorem, † ſiue Capellania vacauerit per obitum extra Romanam curiam, aut etiam in ipſa Romana curia, ſi tamen Papa non contulit cum derogatione ante inſtitutionem ordinarii, ſiue etiam vacet per ſimplicem reſignationem aut alias ex cauſa permutationis, ſiue reſignatio, vel permutatio facta ſit corã ordinario, ſiue coram ipſomet Papa, cum nõ poſſit ſic vacare apud ſedem ne quidem reſpectu inſtitutionis *vt dixi num. 84. Gonzal. gloſ. 18. num. 12. & 13.* ſi dictus A. habuerit qualitates requiſitas à fundatione & ipſe B, præſentatus habuerit ordines, ætatemq; legitimam, neq; ſit aliqua infamiæ, ſiue inhabilitatis nota infectus, vel alias quamuis non omnes qualitates à fundatione requiſitus nõ haberet fuit nihilominus pro ea vice admiſſus cum conſenſu ordinarij, ſi † tamen præſentatio facta fuerit intra legitimum tempus, & coram habente ius inſtituendi, aut alias iuſto tamen errore, coram ordinario quo caſu poſſet patronus etiam poſt huiuſmodi inualidam inſtitutionem facere aliam præſentationem coram legitimo inſtitutore etiam poſt lapſum tempus; ſi tamen fuerit propoſitum edictum generale, & inſuper data ſcientia compatronitatis alterius vtpote ipſius præpoſiti fuerit eidem facta ſpecialis citatio, nec fuerit reclamatum, ſiue proteſtatũ ante inſtitutionem, & inſuper ſi cognitum fuerit ſuper iurepatronatus, citatus fuit ſpeciali citatione fiſcalis curiæ Epiſcopalis data tamen ſemper ſaltẽ æqualitate iuris in vtroq; patrono, adeo valuit inſtitutio facta ipſi B. vt nequiuerit deinde admitti præſentatio facta per Præpoſitum de F. nedũ illum inſtitui *Viuian. de iurepatr. li. 9. cap. 3. num. 4. Roc. in verbo competens quæſt. 22. Lambert. lib. 2. p. 2. q. 6. n. 27.* † & per conſequens quamuis B. in noua prouiſione non fecerit mentionẽ de inſtitutione ipſius F. non proinde
156 gratia dicitur ſubreptitia, † nam impetrans non tenetur facere mentionem in ſua gratia, de gratia aduer
157 ſarij nulla *Rot. in antiq. deciſ. 69.* † prout etiam non tenetur facere mentionem de primis litteris nullis ipſo facto *Fel. num. 6. verſ. 2. caſu* in c. in noſtra de reſcript. vbi atteſtantur de communi niſi ex primis inualidis cõſecutus eſſet aliquod, vtpotè quia ſortitæ fuiſſent effectum *Calder. in conſ. 11. de elect. quem refert. Felin. num. 7. verſ. & ita videtur in d. cap. in noſtra.*

Nec refert in caſibus præmiſſæ cõcluſionis vtrum Capellania vacauerit de menſe Aprilis, an de alio menſe ordinarij, nam ſi vacauit per obitũ cum non intret reſeruatio in beneficijs iuriſpatronatus laicorum, aut
158 mixti † ſiquidem ad effectum reſeruationis iuſpatronatus mixtum regulatur tanquam laicale *c. 1. de iurepatr. in 6.* quamuis ad effectum concurſus habeatur tanquam Eccleſiaſtici cum *Gartia de benef. p. 9. ca. 2. §. 2. nu. 283. & ſeq.* ac proinde non afficiũtur neq; ligantur manus ordinarij, quominus potuerit inſtituere, ſi etiam vacaſſet per reſignationem menſis non obſtaret, nam regula de dummodo ſint talia quæ aliàs ordinarius ſi vacarent per obitum conferre poſset & reſignatio prohibita non ſit menſibus excipit beneficia vacantia per reſigna-

ſignationem tex. eſt cler. in ipſa reg. *ibi alias quam per reſignationem vacantia* Kochier *in reg. de menſibus gloſ.* 11. *num.* 29.

159 Minus etiam lædere potuit clanſula gratificatoria, nam gratificatio quamuis locum habeat in duobus æqualiter præſentatis etiam à plurib. neceſſarium tamen eſt, vt tales vnum ius repreſentent, & quod æqualiter vota dederint Lambert. *lib.* 2. *p.* 3. *q.* 5. aut quod præſentatio facta ſit accumulatiuè, & ſucceſſiuè de æque idoneis Lambert. *lib.* 2. *p.* 3. *q.* 4. *ar.* 11.

160 Porrò notandum eſt quod dixi neceſſarium eſſe vt patroni vbi plures ſunt repreſentent vnũ ius ad hoc vt intret gratificatio, nam quamuis vnus præſentet vnum alius alium nõ tamen dicuntur diſcordes qñ eodẽ iure potirentur, ſed eſt ac ſi vnus variãdo ſucceſſiuè præſentaſſet Lambert.

161 *li.* 2. *p.* 3. *q.* 5. *ar.* 1. *in princip.* † & in quantum dixi quod præſentatio ſit accumulatiuè facta, hoc dixi, nam quamuis patroni laici poſſint variare Lambert. *lib.* 2. *p.* 2. *q.* 7. *Roch. in verbo honorificum q.* 9. *num.* 30. † attamen non poſſunt proinde prẹſentationẽ in totum reuocare, imo ſi illum reuocarent nihil facerent, quia ſecunda nihil prorſus valeret Lamber. *d. q.* 7. *ar.* 22. *lib.* 2. *p.* 2.

162 Secundo concludo quod ſi Capellania de qua agitur eſt de iurepatronatus mere Eccleſiaſtico, uel alias ex priuilegio, aut præſcriptione, ſeu vſurpatione, ex quo huiuſmodi iuſpatronatus cadit ſub reſeruationibus, & etiam ſub reg. de menſibus † & per ſolam ſimplicem collationem cenſetur derogatum *Gonzal. gloſ.* 18. *num.* 6. & 7. imo quod eſt ex præſcriptione ſeu priuilegio, iam remanet ſublatũ per d. reg. de mẽſibus. & Conc. Trid. *ſeſſ.* 25. *cap.* 9. *de refor.* nulla proinde erit vtraq; inſtitutio 53. B. & F. ſtan-

163 te reſeruatione menſis Aprilis †, nã reſeruatio ligat poteſtatem ordinarij *Gonzal. de menſibus* §. 3. *proem. nu.* 76. & facit quod prouiſus ab ordinario, vel alio quam à Papa ſit intruſus

164 *Gonzal. ibid.* §. 7. *proem. num.* 132 † imo inficit nedum titulum ſed etiam poſſeſſionem *Gonzal. ibid. num.* 144. & *gloſ.* 31. *num.* 7. & 8. & *in terminis Caſſad. deciſ.* 1. *num.* 1. *de reſtit. ſpol. Simoneta de reſeru. q.* 40. & *q.* 48. præmiſſa tamen concluſio eſt vera vbi collator ſit inferior Epiſcopo; vel etiam ſit Epiſcopus, qui non acceptauit alternatiuam, vel alias quamuis illam acceptauerit non tamen reſidebat in initio menſis, aut licet reſederit forte erat abſens tempore uacationis, nam vt dixi ſuperius *num.* 124. & latius dicam in prælud. 18. vbi cadit hæc materia ſi Epiſcopus abeſt in initio menſis amittit beneficium alternatiuæ toto illo menſe quo vero ad inferiores Epiſcopis alternatiua nõ ſuffragatur, quia ſolum conceditur Archiepiſcopis, & Epiſcopis, non autem cæteris collatoribus & capitulis *Gonzal. gloſ.* 42. *num.* 1. & 2. item verificatur d. concluſio vbi aliqua generalis reſeruatio obſtet.

164 Tertio concludo quod quamuis noua prouiſio facta eſſet de dicta Capellania non expreſſa aliqua reſeruatione, ſi qua laboraret ex quo tamen adeſt clauſula *dummodo non ſit alteri ius quaſitum*, nihilominus valebit, ita enim operatur hæc clauſula † vt large fiat interpretatio in præiudicium concedentis *Rot. in antiq. de-*

165 *ciſ.* 22. *de præb.* quinimo † adhuc valeret ipſa prouiſio Apoſtolica tametſi F. detinuiſſet ipſam Capellaniã, nec B. feciſſet mentionem de huiuſmodi detentione, ſtante clauſula *ammoto exinde quolibet detentore* &c. *Rot. in antiq. deciſ.* 69. nam quamuis quilibet teneatur facere mentionem de alterius

rius poſſeſſione, alias gratia cenſetur ſubreptitia *Fel. in c. in noſtra de reſcri. num. 32.* attamen quia F non potuit coloratè poſſidere, ideo dicta clauſula *ammoto &c.* tollit ſubreptionem taciturnitatis detentionis beneficij *Rot. in antiq. deciſ. 38. de reſcrip. Gonzal. gloſ. 15. §. 1. num. 68.* qui ibidem aſſerit d. clauſulam, *dummodo non ſit alteri ius quæſitum*, habere eandem vim ſupplendi defectus d. taciturnitatis † & clarius Fel. *num. 32. in c. in noſtra de reſcrip.* vbi dicit quod oportet facere mentionem de poſſeſsione colorata, quam alius habet in beneficio impetrato *per c. cum noſtri, de cõceſſ. præb.*
166 † & quod poſſeſsio colorata dicitur quando eſt quidem defectus in conferente, non tamen inducitur eo ipſo priuatio ſed per ſentẽtiam *Kochier*
167 *in reg. 15. num. 33. & ſeq.* † incolorata autem dicitur quando quis eſt priuatus ſententia hominis, vel iuris etiamſi non ſit ſecuta amotio facti *Kochier ibidem* † vel dicamus cum Lapo *allegat. 16. num. 2.* quod colorata poſſeſsio dicitur quãdo fuit poteſtas in conferente, licet fuerit defectus in
168 recipiente † ſed Felin. *loco prox. citato*, dicit quod clauſula *dummodo non ſit alteri ius quæſitum* facit vt nequeat infringi gratia tanquam ſubreptitia quaſi non dixerit de iure alteri*, vel de colorata poſſeſsione, & ita teſtatur conſuluiſſe Card. *in conſ. 94.* idem pariter aſſerit de d. clauſula *ammoto &c.* vt ita operetur, quod nõ ſit neceſſaria dicta mentio coloratæ poſſeſsionis in literis, in quibus apponitur d. clauſula ſed re vera declarat ibi Fel. verſ. intellige, hoc verificari in literis gratioſis, ſecus tamen ſi ſolum huiuſmodi clauſulæ apponerentur in literis executorijs Lap. alleg. 15. num. 6. Cald. de conceſſ. præb. in c. cum noſtris, hanc tamen conſiderationem ait Fel. ibidem verſ. ſed nouiſsime impugnari per D. Bartholomeũ de Zabarellis nepotem D. Card. dicentem quod licet iſta conſideratio fuerit ſubtilis tamen non videtur vera quia ſtilus curiæ non habet nec unquam habuit vt talis clauſula apponatur in literis gratioſis, nec cõuenire poteſt ipſa clauſula, cum illa ſimpliciter dirigatur ad eum, cui fit gratia, ſed talis clauſula ſolum conuenit literis executoriis vt patet in c. propoſuit de conceſſ. præb. & in c. cum vniuerſorum de rerum permut. & ideo concludit ſimpliciter tenendum quod dicta clauſula poſita in literis executorijs operetur mentionem coloratę poſſeſsionis ſubdit tamẽ quod dicta limitatio fortè procedere poſſet vbi litteræ executoriæ fuiſſent factæ aliquo medio interuallo per literas gratioſas, quaſi Papa iam de gratioſis nõ ſit memor ex antiquitate facti, quia tunc poſſet procedere quod illa clauſula in executorijs poſita non extendatur ad gratioſas, ſed vbi gratioſæ & executoriæ ſũt ſimul factæ procedit, inquit, impugnatio prædicta quia cum ſimul, & ſemel Papa dederit gratioſas & executorias fuit certioratus de dicta poſſeſsione, & non ignorabat qualiter, & cum quibus clauſulis conceſſiſſet gratioſas, quas tunc conceſſerat *arg.*
169 *c. excommunicato de reſcrip.* † cum de facto ſuo proximo quis non præſumatur ignorans ſpecul. de depoſito §. 6. & hæc annotanda autumnat Fel. quia inquit ſunt de honore lucrando.

170 Quarto, & vltimo cõcludo quod ſi F. parem titulum, & ipſe obtinuiſſet à Papa cum B. † (par autem titulus dicitur quando vterque prouenit ab eodem fonte, quamuis non ſit eiuſdem ſpeciei, nec ex eodem modo vacationis, dummodo concurrant ambo prouiſi à Papa) impediretur ab im-

immiſſione in poſſeſſionem vigore
171 litterarum Apoſtolicarum † nec re
fert vtrum B. haberet litteras in for-
ma dignum, & ſic titulum condi-
tionatum, alter vero haberet in for-
ma gratioſa, & per conſequens pu-
rificatas nam ſufficere, quod B. eſſet
immiſſus in poſſeſſionem ab executo
re, purificatis litteris, & præuio exa-
mine tunc enim amplius non dicere
172 tur gratia códitionalis † quia puri,
& purificati idem eſt iudicium *Lan-
cell. de attent. p. 2. cap. 4. in præfat. num.
358. Rot. in cauſa oueten. Canonicatus
coram Lugdun. 30. Martij 1607. eſt*
173 *deciſ. 197. apud Farinac. p. 2.* † atta-
men quia B. habet titulum ab ordi-
nario ex præſuppoſita inſtitutione,
& etiam habet nouam prouiſionem
ideo poteſt ſe ex huiuſmodi titulorũ
multiplicatione iuuare, nam in bene
ficialibus admittitur multiplicatio
titulorum *Gartia p. 6. cap. 4. num. 59.
vbi allegat ad hoc c. poſt electionem de
conceſſ. præb. & deciſ. 21. Caſſad. ſuper
reg. cancel. & 3. de cauſ. poſſeſſ.* necnon
& refert deciſ. coram Illuſtriſs. Pam
174 phil. 20. Nouembris 1592. † titulus
autem vt obſeruat Fel. *in d. cap. in no-
ſtra de reſcrip. num. 2. verſ. titulus* mul
tiplicatur ad cautelam in eodem be-
neficio, non tamen vt prouiſus conſe
quatur ius ex vtroq; titulo, quia eſſet
contra *c. vt quis duas de elect. in 6.* ſed
vt poſſit ſe defendere *d. c. poſt elect. &
ibi Abb.* vbi † etiam dicit *in 3. not.*
pro intellectu *d. c. vt quis duas,* quod
quis in agendo, & petendo confirma
tionem non poteſt ſe fundare ſuper
duobus titulis, ſed bene ſe defenden-
175 do † vnde ait quod habetur caute-
la, vt dubitans de ſua prima collatio-
ne impetret ſecundam, quia per hãc
non inducitur renunciatio primæ,
imo poteſt vti vtraq; ad defenſionẽ
ſuam, & poteſt etiam retinere ſi vult
vel adipiſci poſſeſſionem beneficij ex
duplici collatione, *Lap. alleg. 132. n. 2.*
† vbi reddit rationem cur non poſsit
peti confirmatio ex duplici electione
& nihilominus poſsit retineri ex du
plici collatione poſſeſsio inquiẽs qđ
ratio diuerſitatis ea eſt, quia ad ele-
ctionem ſequitur confirmatio, quæ
eſt ſententia ſiue decretum, ſed de-
cretum inquit interponi non poteſt
ſuper incerto *Gemin. in d. cap. vt quis
duas idem Lap. alleg. 8. & mandoſ. hic
lit. K. cap. 1. de conceſſ. præb. in 6.* ſed pe
tens, vel defendens poſſeſsionem, nõ
petit decretum interponi, ſed ſim-
pliciter factum tueri, vel exequi, &
ſic titulorum inquit purificatio, ſeu
potius, vt corrigit ibidem Mandes,
qui alios quamplures citat *lit. L. mul
tiplicatio* non inducit aliquam incon
uenientiam, uel iuris impoſsibilita-
tem, & ſic, inquit, tutum eſt conſiliũ
176 vti vtraq; idem adſtruit Franc. *in d. c.
vt quis duas num. 3. verſ. & ex hoc* †
& ſi vſus eſt ſecunda tantum, & in
ea ſuccumbat, poteſt vti prima, ſi ta-
men eodem contextu, & ſub eadem
data ſint impetratæ; nam vna accep-
tata non excluditur altera, quia non
ſunt contrariæ, licet ſint diuerſæ, &
tendentes ad eundem effectum, ita
intelligit Io. Andr. *in d. c. in noſtra in
princ. de reſcrip. relat. per Rot. in antiq.*
177 *deciſ. 59. tit. eadem.* † ſiquidem ſi per
vſum vnius gratiæ non cẽſetur renũ
ciatum alteri *arg. l. Aurelius §. fi. ff.
de libe. leg. Rot. deciſ. 64. de reſcrip. in
antiq.* ſed de hoc uidendus eſt Fel.
*num. 2. verſ. & dicit Rota in d. c. in no-
ſtra de reſcrip.* qui eleganter hoc idẽ
dicit, & exornat, & limitat duobus
modis, primo quando habens colla-
tionem beneficij à ſuperiore, illud ip
ſum beneficium impetrat ab inferio
re, & dicit quod tunc poterit eum ſu
perior priuare beneficio huiuſmodi,
quia eſt quædam ingratitudo, & de-
luſio erga ſuperiorem propter quam

inducitur legitima cauſa priuandi, de hoc etiam dicã *in dub. 13. prælud. 20. cauſa 11.* vbi referam cauſas, propter quas inducitur affectio, & vide quia vtile reperies, ſecundo limitat Fel. vt vſus duplicis tituli admittatur quando tẽdit ad eundem effectũ ſecus ſi ad diuerſos, ſeu contrarios effectus in eadẽ perſona, & exemplificat in eo, qui habens titulum in beneficio conferentem ius in re, impetrat poſtea in comendam, deſinit inquit titulus iuris in re, nam titulus comendæ non eſt illi conformis quo ad effectum, cum conferat tantum
178 detẽtionem, † & quamuis Rebuff. *in prax. benef. in 3. part. ſignat. num. 3. verſ. ſed quod duplex*, aſſerat quod non poteſt confici duplex bulla vnius tenoris; Rota nihilominus in vna Corduben. Cantoriæ 15. Mart. 1557. coram Quiroga reſoluit ſuffragari ſecũdas literas expeditas ſub eadem data abſq; expreſſione reſeruationis menſis Octobris etiam quod in eis nulla fiat mentio de prioribus *Caſſador. deciſ. 33. ſuper reg. Cancell. in fi. Fel. in c. in noſtra num. 6. 9. & 11. de reſcrip. Card. conſ. 69. num. 3.* & poteſt variare, & mutare literas, quamuis primas produxerit *l. nemo ex his de reg. iur. Rot. deciſ. 59. de reſcrip. in antiq. Fel. d. nu. 9. & in c. paſtoralis de excep. col. 4. quidquid dicat Rebuff. in prax. pag. 154. n. 3.*
179 † & re uera inoleuit ſtilus curiæ, cuius rei ipſe teſtis ſum de viſu, & vſu, qui vidi, & practicaui in hac ciuitate. Bullas pro Archidiaconatu Sancti Petri de Bergolio, de quo fuerat prouiſus D. Sebaſtianus de regibus, nam illum impetrauerat tanquam vacantem poſt mortem Abbatis dictæ Eccleſiæ, ad quem ex priuilegio illum conferre, & per conſequens tã quam reſeruatum ex reg. 3. ſed poſtquam ſeſe oppoſuit capitulum, nec ei tradere voluit poſſeſſionem huiuſmodi Archidiaconatus propter ſubreptionem gratiæ ex dicta expreſſione obitus Abbatis, dictus prouiſus de nuo litteras expediuit *in forma gratioſa*, primæ etenim erant *in forma dignum*, ſub eadem data cum narratiua quod Abbas aliquot horas poſt óbijt à vacatione d. Archidiaconatus & poſt multas moleſtias ſibi illatas, propter doctrinam Rebuffi ſupra relatam; tandem ex præinſerta deciſ. Rot. quam reperi admiſſus fuit, & hæc ſufficiant.

DVBIVM XXI.

ARGVMENTVM.

Beneficium patronatum laicorum confertur ſine concurſu vbi vnus tantum præſentatur; ſecus ſi plures ſint præſentati, nec eſt neceſſaria præſentatio ſiue conſenſus omnium patronorum, aut duarum partium ſed ſufficit quod fiat à maiori parte. oſtenditur etiam quando liceat patrono variare.

AMpla adeo, ac vaſta eſt materia iuriſpatronatus, vt temerarius quiſq; ſit reputandus, qui putet ad vnguem, quod aiunt, de ea agere; ne igitur, ego hac nota inficiar, manum iam de tabula tollere deliberaui, remittendo pium Lectorem ad celeberrimos tract. de huiuſmodi materia Inſignium Doct. Cæſaris Lambertini eximiæ doctrinæ, qui nihil fere hac de re intactum reliquit Rochi de curte, Pauli de citadinis, Io. Nic. Delphinatis, & ad ſcribentes ſuper hoc tit. tum in decret. quam in 6. & Clem. eoq; libentius hoc facio, quãdo inſtituti noſtri non eſt ex profeſſo hic de alia re agere, quam de cõcurſu de alijs enim materiis intendo duntaxat annuere quantum pro

inſtituto noſtro ſufficiat.

Quocirca hoc 7.præludiũ de patronata Eccleſia concludo cum duobus dubiis, per quæ dubitatur, an diſpoſitio Conc. *cap. 18. de refor. ſeſſ. 24.* & conſt. Pii V. Sanct. mem. locum habeat in beneficijs iuriſpatronatus, maxime circa concurſum, & quid faciendum quando iuſpatronatus eſt, ex priuilegio, vel præſcriptione, in quibus caſibus habemus Conc. Trid. *ſeſſ.25.de refor.cap. 9.* per quod huiuſmodi iuſpatr. remanet ſublatum. Vt igitur rem iuxta cœptam methodũ
1 concludamus, † dico quoad primum membrum dubii, quod in parochiali iuriſpatronatus Eccleſiaſtici, vel mixti,ſit concurſus, ac propterea cōferri debet ſeruata forma Concilii, de primo diſponit Conc.*d.cap.18.*ibi *Porrò Epiſcopus*, & ibi *ſi verò iuriſpatronatus.* vbi Sac.Congreg.his verbis declarauit *Cum nominatis a patrono. Eccleſiaſtico poteſt Epiſcopus etiam cle-*
2 *ricos ad concurſum admittere.* † de ſecundo, nimirum mixto, habemus etiam claram reſolutionem eiuſdem Sac. Congreg.*in d.verſ.ſi vero,*quam de verbo refert *Gartia part.9.cap.2.n. 278.*in hæc verba. *In collatione Eccleſiæ parochialis quæ ſit iuriſpatronatus partim laici, eſt ſeruanda forma examinis per concurſum, quam concilium præſtituit in conferenda parochiali, quæ ſit iuriſpatronatus merè Eccleſiaſtici, & idem dicendum de iurepatronatus pro duabus partibus ad laicos, & pro*
3 *vna ad Eccleſiam ſpectante.* † De tertio autem, quando ſcilicet eſt merè laicale, non eſt opus aliquo concurſu atq; adeo non eſt conferenda huiuſmodi parochialis, ſeruata forma Cōcilii, vt pluries declarauit Sac. Congreg. teſte Gartia, qui plures ad hoc refert de verbo declarationes Sac.
4 Congreg. † hoc tamen intellige verum,niſi plures eſſent præſentati, ſiue cumulatiuè,ſiue per variationem, quæ planè variatio licita eſt patronis laicis cum licentia tamen Superioris ſecundum veriorem ſententiã *Innocen. Hoſtien. & Boich. num. 3. in c.cum Bertoldus 18.de ſent. & re iudic.* Nam tunc neceſſarius eſſet concurſus inter eoſdē præſentatos pro quo habetur declaratio Sac. Congreg. apud Garziam *d.c.2.§.2.num. 256.p. 9.tex.eſt in Clem.plures §.quibus etiam*
5 *de iurepatr.* † Epiſcopus autem ex approbatis ab examinatoribus eum eliget, quem cęteris magis idoneum iudicauerit, & illum, & non alium inſtituet, iuxta quod deciſum fuit. *coram Blancheto 6.* Iunij 1582. & 30. Iunii 1583. *Teſte Pariſio li. 7.de reſi-*
6 *gnat.q.5.n. 21.* † Intellige etiam verum, vt ſit habendus concurſus inter præſentatos, quãdo omnes æqua
7 libus vot s gaudent, at † vero, ſi aliquis plures haberet voces is ſolus eſſet examinandus, & idoneus repertus inſtituendus *Gartia 5.p.9.q.c.2 §. 2.num.257.*& eleganter *Lambertinus q.4.ar.1.nu.11.p 3.li. 2.* vbi apertè dicit,quod inſtituendus eſt ille,qui plurimorum eligitur, & apptobatur aſ-
8 ſenſu,† *& ibidem num. 2.* dicit non requiri neceſſario conſenſum omniũ patronorum, nec etiam duarum partium;ſed valere præſentationem fa-
9 ctam à maiori parte; † Et ſufficit qđ præſentatus à maiori ſit idoneus, licet eſſet magis idoneus præſentatus
10 à minori parte: Ad † hoc facit à contrario ſenſu,deciſ. Rotæ *in vna Paplionen.23.Iunij coram Bubalo*, vbi dictũ fuit, *quod non refert, quod Martinus fuerit præſentatus à maiori parte patronorum, quoniam hoc caſu, quando præſentatus a minori parte eſt habilis, & idoneus, præfertur inhabili præſentato à maiori parte* per c.dudum a li. 51.n. 22.de elect. Lambertin. d. q.4 art.5. num.2. & *hæc deciſio affertur* per Gar tiam

tiam d.cap.2.num.88.p.9.&c.

11 Quo ad ſecundum membrum dubii, vbi dubitatur quid faciendum, quando Iuſpatronatus eſt ex priuilegio, ſtante derogatione Sac. Concil. Trident. plures habentur Sacræ Rotæ deciſiones, & præcipuè in vna *Compſana iuriſpatronatus 3. Decembris 1604. coram lita apud Farinacium p. 1. deciſ. 88.* vbi deciſum fuit Iuriſpatronatus quaſi poſſeſſionem prætenſo patrono aduerſus prouiſum Apoſtolicum in menſibus reſeruatis non ſuffragari, non obſtante priuilegio, prægnantiſs. clauſulis ſuffulto, quod iuſpatronatus habeatur ac ſi ex fundatione, aut dotatione eſſet erectum, quā planè deciſionem, cum max. ad rem faciat, caſuſque ſit practicabilis & frequentiſſimus, non piget hic de verbo inſerere, & eſt talis videlicet.

Propoſita cauſa ſuper dubio aliàs reſoluto die 23. Ianuarii præſentis anni ſtrictè tamen ad regulam reſeruatoriè 8. Menſium DD. ſteterunt indeciſis, hoc vno tamen præſuppoſito quod monaſteria, & beneficia data in commendam cadant ſub d. regula, de quo erit particulariter agendum, moti quia reuera hoc iuſpatronatus non eſt propriè ex dotatione aut fundatione, quo fit vt tamquam ex priuilegio competens ſub dicta regula videatur comprendi, ex alias latè deductis.

Nec obſtat, quod Papa decreuerit huiuſmodi iuspatr. cenſendum eſſe, perinde ac ſi eſſet ex dotatione, & fundatione, quia ex eiſdemmet verbis conuincitur illud non eſſe ex fundatione, aut dotatione, ſed ex priuilegio, & gratia Papæ, qui ità diſpoſuit & voluit Congregatio Concilii, vt tenuit Rota in cauſa Placentina de Mirabell. coram Bo. Mem. Orano alias in alia deciſione allegata.

Nec facit quod Papa poſſit fingere, & facere, vt illud, quod non eſt pro tali tamen habeatur reſpectu certi effectus, quia non negatur propoſitio; ſed dicitur illā non applicari reſpectu regulæ, cum ſemper verum ſit dicere id procedere ex gratia, & priuilegio Papæ, & non ex eo quod iuſpatronatus ſit verè ex dotatione & fundatione, vt in ſimili, de iurepatr. cōceſſo cum clauſula quod ſit perinde ac ſi eſſet Regum, fuit dictum in Corduben. iuriſpat. 20. Nouemb. 1566. coram Bo. Mem. Io. Aldobrādino, & cum dicta regula emanauerit per viam legis reſpectu illius fictio non poteſt ſibi vindicare locum ſed dumtaxat veritas ipſa iurib. vulgatis.

Et ad illud quod hoc priuilegium ſit ex cauſa oneroſa fuit reſponſum hoc minimè verum eſſe, cum ad hunc effectum ſpectari debeat quod expenſum fuerit, an ſcilicet illud æquiualeat cōceſſioni, quia vbi non æquiualet conceſſio ipſa iudicari potius debet gratioſa, quam oneroſa; vt aliàs latè deductum fuit. Vnde cum hic in claris verſari videamur quod expoſitum per Comitem Compſæ non æquiualet conceſſioni ex eo præſertim, quia admodum irrationabile videtur, quod pro ſecutis 1000. in circa in ſeruitutem redigatur Eccleſia tam inſignis, & quidem notabilis valoris, etiam attento tempore dictę conceſſionis, hoc eſt ducat. 1000. & vltra, vt ex litteris perinde valere poſtea expeditis, de quibus in actis cōſtat, & ex eo quod commendata fuit Nepoti eiuſdem Papæ, & Cardinali, cui ex Concilio Lateranen. non poterat prouideri, niſi beneficium excederet ducat. 200. Ideo &c.

Nec obſtare dixerunt domini clauſulas conceſſionis Pauli 3. quia etſi illæ ſint ampliſſimæ, & adeo prægnātes, vt prima facie tolli minime videantur

deantur per clauſulas appoſitas in regula reſeruatoria ex deductis in cauſa Aſtoricen.coram Illuſtriſs. Seraph. & in aliis per informantes pro Comite allegatis; attamen re maturius conſiderata hoc in caſu ex pluribus non obſtare dixerunt.

Primo quia in caſu illarum deciſionum fuerat præſcripta certa forma ſcilicet derogandis in futuris derogationibus, quod non poſſet derogari,niſi de toto tenore plena, ſpecifica, & indiuidua, ac de verbo ad verbum,non autem per clauſulas generales, idèm importantes eſſet facta mentio, quæ forma derogandi non præſcribitur in litteris Pauli 3.ſed ſolum adſunt clauſulæ derogatoriæ derogatoriarum ad ſequentes diſpoſitiones,quæ omnes tolli videntur, ex eo quod in regula reſeruatoria expreſsè derogatur indultis,& priuilegiis cum omnibus quibuſcunq; derogatoriis derogatoriarum, & fortioribus, & efficaciorib. ac inſolitis clauſulis *ad deciſ. Puthei 109.num.4.* verſ. *dixerunt tamen li. primo* cum aliis per informantes pro Cardinale deductis.

Nec vim fieri poſſe dictum fuit ſuper clauſula reſtitutoria,de qua in litteris dictæ conceſſionis, quia licet ſit maximè efficaciæ tolli, tamen videtur exeo, quod in regula derogetur etiam efficacioribus, & fortioribus clauſulis.

Secundo quia deciſiones in dicta Aſtoricen. & in aliis cauſis in contrarium allegatis per informantes pro Comite non emanarunt in terminis iſtius regulæ reſeruatoriæ S.D.N.ſed in terminis regulæ Pauli 3. & aliorum Pont. non habentes clauſulas, & derogatorias ità amplas, & efficaces, vndè non mirum ſi de dictis caſibus ad noſtrum inferri minimè poteſt vulg. l. Papinian. ex uli ff.de minor. 25. annorum.

Tertio fuit reſponſum quod omnes clauſulæ,de quibus in litteris dictæ conceſſionis Pauli 3.& ſignanter illæ,quod prouiſiones non poſſint fieri niſi de conſenſu patroni, ſine quo non poſſit derogari, & ſi derogetur derogatio non ſufficiat, ſed in priſtinum ſtatum reponatur debent ac cómodè poſſunt ſuum effectum ſortiri in prouiſionibus, quæ alias Papa in menſibus ordinarii faceret ordinarium ipſum præueniendo quod facere poteſt cum ſit ordinarius ordinariorum, & cum omnibus concurrat iur. vulg. non autem vendicent ſibi locum in prouiſionibus factis per Papam in menſibus reſeruatis vigore dictæ regulæ ea ratione quia cũ hoc beneficium iuriſpatr. ex priuilegio ſub dicta regula ſui natura comprendatur non dicitur derogari dicto priuilegio,nec in aliqua eneruari clauſulas illius per prouiſionem, quam Papa facit de dicto beneficio, & minus per clauſulas dictæ prouiſioni adhærentes:ſed totum præiud.facit regula ipſa,& clauſulæ in ea cótentæ, cui inquam,regulę adeo ſubiicitur iuſpatronatus ex priuilegio, vt alia derogatio non ſit opus,vt per Mandoſ. ſuper regula 1.reſruat.q.10.num. 3.late Couarr.pract. quæſt.cap. 36.nu.6. deciſ.conſ.149.nu. 6. & fuit tantum in cauſa Seguntina dimidiæ annatæ 26.Nouẽbris 1593. coram Bo.mem. Orano.

Quarto reſponſum fuit quod cum hic non agatur de clauſulis derogatoriis appoſitis in aliquo priuilegio vel gratia particulari perſonæ conceſſa; ſed de appoſitis in regula, quæ vim legis, ſeu conſtitutionis habet, merito ex eis cenſetur ſufficienter derogatum clauſulis quibuſcunque etiam derogatoriis derogatoriarum contentis in dicta conceſſione Pauli

3. Rom.

3. Rom. conſ. 436.num.21. verſ. reſpondeo illud verum, Couar. in rubr. de teſtam.p.2. nu. 19. verſ. quartum noſtræ quæſtioni: Ita in propriis terminis regulæ octauæ dictum fuit in vna Cameracen. Canonicatus 4. Iulii 1578.coram Bo. Mem.Card. Lancellotto. Imò cum inter clauſulas dictæ regulæ, adſit iſta etiam, quod priuilegium contineat quod beneficiũ ſub reſeruationibus non comprendatur, neceſſe eſt fateri nõ poſſe aliquo modo tueri contrariam ſententiam vigore clauſularum contentarum in dicto priuilegio qualeſcunque illæ ſint, ne plus tribuatur tacito quam expreſſo contra omnes iuris regulas.

Ex præmiſſa deciſ. remanet deciſum dubium, quando priuilegium continet clauſulam quod iuſpatronatus habeatur, ac ſi eſſet ex dotatione, vel fundatione, ſed quia nonnulla priuilegia reperiuntur propter aug. dotis in tertia, vel alia parte, dubitatur, an huiuſmodi priuilegium ſuffragetur, vt nõ dicatur derogatum, per ipſum Conc. nam videtur ex cauſa oneroſa breuiter refero pulcram deciſ. Rot. in vna Paduana Iuriſpatronatus 1. Iulij 1601.coram Corduba, quæ eſt apud Farinac. *part.2.deciſ.46.* per quã tollitur dubium, & traduntur aliqua requiſita ad probandum effectuationem huiuſmodi iuriſpatronatus in hæc verba.

Fuit reſolutum vna parte informante non conſtare de effectuatione iuriſpatronatus DD. de Borromæis nam cum illud fuerit cõceſſum a Pio IV. poſt augmentum fructuum in 3. parte valoris beneficii neceſſarium erat probare illos de tempore reſeruationis, alias enim non poteſt haberi certitudo, an augumentum fuerit factum in d. 3. parte vt in ſimili fuit conſideratum in cauſa Paduana iuriſpatr. vlt. Maij 1591. coram R. P. D. meo Decano.

Neq; obſtat quod in conceſſione ſit expreſſa certa annua ſumma redditũum nempe ducat. 130. quia Papa illam expreſſit cum clauſula, vt accepimus, & adeſt in expreſſione, & forſan vltra, quod ſine difficultate procedebat in prouiſo ab ordinario; tum quia poſt eius prouiſionem prætendebat adimpletam fuiſſe gratiã conceſſionis iuriſpatronatus, quod non exiſtebat ante illius amplementum cum in ea ſit dictio poſtquam, quæ inducit conditionem *Bart. in l. quibus §. termilius num. 5. ff. de condit. & demoſt. l. ſi ita ff. fin. & ibi gloſ. de legat. 2. l. ab hoſtibus in fi. ff. ex quib. cau. mat.* tum quia Epiſcopus interim non debebat carere fructibus collationis cum ſit in quaſi poſſeſſione conferendi *c. querelam de elect. Put. deciſ. 206. lib. 1.*

Placuit etiam DD. fundamentum deductum ex negligentia patronorũ cum effectuatio iuriſpatronatus nimis negligenter fuerit delata *arg. c. ſi clericus de præb. in 6. & c. tibi §. in prædictis de reſcrip. eo. lib. 6.* maxime cum ſuperuenerit Concilium Trident. *ſeſſ. 9. cap. 24.* quod reuocauit ſimiles gratias, & ita non poteſt dici hunc de quo agitur ſortitum effectum cum adimplementum ſit factum tempore inhabili.

12 Hinc eliciuntur aliquæ concluſiones, ex præmiſſis deciſionibus ex quibus res magis facilitatur ad ſolutionem dubii.

Prima itaque erit concluſio; quod iuſpatronatus competens ex priuilegio, & gratia Papæ, etiam cum clauſula, vt ſit perinde, ac ſi eſſet ex dotatione, vel fundatione, cum non dicatur verè, & propriè ex dotatione, & fundatione, cadit ſub diſpoſitione reg. de menſibus quæ plane concluſio

ſio firmatur declaratione Sac. Congreg. *ſuper cap. 9. ſeſſ. 24.* relata per *Gartiam cap. 9. num. 118. part. 5. his verbis Patronatus, qui fuerũt conceſſi vt eſſent eiuſdem prorſus naturæ roboris &c. cuius iuſpatronatus laicorum, & nobilium regum ac ſi ex fundatione, & dotatione forent Congreg. cenſuit cenſeri ſublatos quia cum ſint ad inſtar, & non propriè regum, nec ex fundatione ideo comprehendi ſub exceptantis.*

Nec prodeſt immemorabilis, ex eadẽ Sac. Congreg. *d. cap. 9. teſte Gartia ibidem num. 119.* qui ipſam declarationem refert in hæc verba *Remanet dubium quando conſtat de origine priuilegij vel præſumitur eſſe ex priuilegio aliquod iuſpatronatus, & adeſt immorabilis proſit illa vel non propter clauſulam derogatoriam* non obſtantibus quibuſcunq; conſuetudinibus, *& immemorab. quaſi referenda ſit etiam ad iuſpatronatus.* & in hoc congreg. reſpondit *non prodeſſe.*

Secunda concluſio quod quamuis poſſit Papa fingere, & facere, vt aliquod quod non eſt, pro tali tamen habeatur, reſpectu certi effectus, ſemper nihilominus reſpectu regulę de menſibus dicitur procedere ex gratia, & priuilegio Papæ, & non ex eo quod ſit verè ex dotatione, & fundatione, cum illa qualitas inſit priuilegio, per eas deciſ. quas refert. *Gartia d. part. 5. cap. 9. num. 117.* & maximè in vna placent. de mirabel. 19. & vlt. Ian. 1594. coram Orano, vbi dictum fuit *quod minus dicitur iuſpatronatus eſſe ex priuilegio quamuis in priuilegio dicatur iuſpatronatus competere ex vera, & reali fundatione, & dotatione cũ illa qualitas, quod non dicatur ex priuilegio ſed ex fundatione, inſit in priuilegio, licet habeant aliquid plus prærogatiuæ quam patronatus in ſimplici priuilegio, impoſſibile enim eſt quod Conciliũ cum loquatur per verba importantia veritatem, dum vult quod titulus ſit ex fundatione, & dotatione, porrigatur ad patronatus, qui ſunt tales per fictionem.*

Tertia concluſio, quod clauſula, *quod prouiſiones non poſſint fieri niſi de conſenſu patroni, ſine quo non poſſint derogari, & ſi derogatur, non ſufficiat derogatio, ſed in priſtinum ſtatum reponatur,* non præſeruat iuſpatronatus, quominus cadat ſub regula de menſibus, ſed locum obtinet, quando Papa præuenit ordin. vel concurrit cũ eo in menſe ordinario, non autem in prouiſionibus factis per Papam in menſibus reſeruatis vigore d. regulæ.

Quarta concluſio eſt, quod iuſpatronatus ex priuilegio, adeo ſubijcitur regulæ reſeruatoriæ menſium, vt alia derogatione non ſit opus.

Quinta cooclufio, quo ad probandum augmentum tertiæ, vel alterius partis valoris beneficii neceſſarium eſt probare illum valorem de tempore reſeruationis.

Sexta concluſio, quod patronus negligens in effectuatione iuriſpatronatus ſibi reſeruati, cum clauſula, *poſtquam fructus in tertia parte auxerit,* non poteſt amplius illum effectuare, neque gratia poteſt dici ſortita effectum, quando illius implementum fuit factum tempore inhabili.

PRÆLVDIVM Octauum.

De Eccleſia Electiua.

ARGVMENTVM.

Beneficium electiuum quodnam ſit latè demonſtratur non obſtante quod electionis ius parum ſit in vſu, & titulus de electione receſſerit ab aula.

Poſt

POſt Præludium de Eccleſia Patrona
ta, congruè ſubiici poteſt prçludiũ
de Eccleſia Electiua, nec erit inutile
1 hoc annuere, † etenim, teſte D. Ænea
de Falconibus in ſuo tract. de reſeruat.
benef. part. 1. quæſt. 3. num. 24. non
comprehenduntur in reſeruatione,
quæ fit ſub ea forma Reſeruamus bene
ficia, &c. & ad cuiuſcunque prouiſionẽ
collationem præſentationem, ſeu diſpoſi-
tionem ſpectantia c. cum in illis §. illis
verò 16. de præb. in 6. & in Clem. 1.
2 §. 1. tit. eo. † & ſtaphil. de lit. grat. rubr.
de qualit. dignit. num. 5. & ſeq. fol. in
meo lib. 103. dicit quod ſi Papa man-
dat prouideri cum clauſula, ad proui-
ſionem, vel præſentationem, etiamſi ad-
datur, vel quamuis aliam diſpoſitionẽ,
3 non venit modus electionis, † ſed la-
tius, & elegantius D. Anaſtaſ. Ger-
mon. de Indul. Card. §. ac Beneficia n. 1
qui dicit mirum eſſe ſummum Pon-
tificem concedere Cardinalibus fa-
cultatem conferendi beneficia electi
ua, cum ſint digna ſpeciali nota caput
4 aquen. deciſ. 41. nu. 2. par. 4. † vnde ait
Ripa in conſ. 5. incip. Iulius Papa de re-
ſcrip. clauſulam illam, ad collationem
prouiſionẽ, præſentationẽ, inſtitutionem
ſeu quãuis aliam diſpoſitionẽ cõiter, vel
diuiſim ſpectantia, non includere be-
5 neficia electiua, d. Clem. 1. de præb. †
quo planè fit, vt in impetratiõe opus
ſit fieri mentionem quod beneficium
eſt electiuum, aliter gratia eſſet ſubre
ptitia, & nulla Gonzal. de menſib. &
alternat. gloſ. 19. num. 7. vbi allegat de-
ciſ. 41. de reſcrip. in antiq. & deciſ. 13. n.
5. de præb. in antiq. Præſignet Io. ſel. de
benef. par. 3. q. 11. num. 79. Menoc. lib. 2.
conſ. 3. & de arbitr. caſu 201. num. 84.
6 Sed quia electio, vt ſubtiliter ob-
ſeruat D. Germon. d. §. ac beneficia nu-
mer. 13. non cadit in ſimplici Paro-
chiali, nec in Canoniis, teſte ſtaphi-
leo, d. rubr. de qualit. dignit. in 6. quam
uis patroni ſoleant congregari ad ſo
num campanæ pro eligendo Recto-
re, Gonzal. d. gloſ. 19. num. 14. Ideò cla-
rius hic tradere putaui, quænam be-
neficia dicantur electiua, vt valeat
collator omni hæſitatione procul ad
collationem procedere quandocun-
que caſus euenerit.
7 Dicit itaq; ſtaphileus in d. rubr. de
qualit. dignit. quod beneficium electi-
uum illud eſt, ad quod electio fit, iux
ta diſpoſitionem c. quia propter 13. de
elect. Gonzal. autem dicit, quod illud
beneficium eſt electiuum in quo pro-
uidetur per electionem, quæ exigit
confirmationem ſuperioris, ſecus au
tem, inquit, ſi confirmatio ſuperioris
non eſſet neceſſaria, per gloſ. in verb. e-
lectionem in Clem. quia contingit. §. vt
autem 2. de religio. dom. & ibi Card. n.
8 2. addens præterea Gonzal. quod hu
iuſmodi electio fieri debet per capi-
tulum Eccleſiæ Cathedralis, vel col-
legiatæ, ſeu conuentualis, ſecus per
beneficiatos Eccleſiarum parochia-
lium, quia tunc inquit impropriè ap
pellabitur beneficium electiuum, &
ita teſtatur fuiſſe reſolutum in vna
calaguritana beneficii 22. Maii 1551
vt in deciſ. caputaq; 295. num. 1. & per
9 tot. part. 1. † At vero D. Anaſtaſ. Ger-
mon. in d. §. ac beneficia num. 16. ad-
ſtruit, & duntaxat nuncupari electi-
ua beneficia, quæ ſunt caput collegii,
10 vnde quærit an teneat collatio, & an
vitietur gratia quando dictum non
fuit quod beneficium eſt electiuũ, &
plurib. ſimilib. arguit pro affirmati-
ua, & ea præcipuè, quod vbi quis im-
petrat dignitatem exprimẽdo quod
illam obtinens poteſt excommunica
re, tenetur audire confeſſiones, ſacra
menta adminiſtrare, & huiuſmodi;
licet non expreſsè dicat beneficium
eſſe curatum, tenet nihilominus col
latio, quia ex prædicta expreſſione
11 conſtat eſſe curatum; † ſed caſum per
eum excitatum circa electiuum be-
nefi-

neficiũ ſoluit negatiuè, *per deciſ. Rot. 13. num. 5. de præb. in antiq.* vbi quod ſi impetrans dignitatem electiuam non fecerit expreſſam mentionem quod eſt electiua, quamuis alia omnia, quæ electiuis dignitatibus conueniunt expreſſerit, gratia nihilominus dicitur ſubreptitia, ex diſpoſitio-
12 ne *d. Clem. 1. de præb.* † & ratio ea eſſe poteſt, quia ideo Papa vult vt fiat expreſſa mentio de electiuitate, vt veritas ſibi nota ſit de his, quæ in facto conſiſtunt, cum aliàs facta ignorare poſſet *c. 1. de conſtit. in 6. c. 1. vt Eccleſ.*
13 *benef. ſine demin.* † nam exprimendo Eccleſiam eſſe collegiatam nõ infert neceſſariò ad electiuitatem; poteſt. n. eſſe vt collatio huiuſmodi collegiatæ ſpectet ad aliquem ſine electione,
14 vt probè videmus in collegiatis huius Alexandrinæ Ciuitatis, & diæceſis in quibus electio nulla fit dum vacant dignitates, habentur autem in Ciuitate duę inſignes collegiatæ, vna ſub Sanctæ Mariæ ad Niues Priuilegiis Fæl. Rec. Martini V. altera Sancti Petri Fæl. Rec. Leonis X. decoratæ, & munitæ, & ego in vtraq; ſucceſſiuè fui Canonicus: contenditur etiam adeſſe aliam collegiatam habitu tantum, videlicet Sanctæ Mariæ de Curte nuncupatur, ſed re vera iſta non eſt collegiata, ne quidem habitu, quippe quæ omni tempore pęnitus caruit omnibus requiſitis, nec vlla vnquam concurrit coniectura, ex illis quos retuli *ſuperius, prælud. 2. dub. 2.* ſed abuſiuè appellata eſt collegiata.

In diæceſi verò extant duæ; vna inquam ſub tit. S. Perpetui in oppido ſolerii, ex quo B. Bruno Signiæ Epiſcopus originem glorioſam duxit, vt proinde in tota hac diæceſi illius officium, ſuffragante ad id decreto Sacrę rituum congregationis, recitetur. Decretum autem tale eſt.

Sanctorum memorias iis præcipuè in locis celebrari, vndè originem, ac vitam duxere mortalem, veterum Eccleſiæ patrum ſuadent inſtituta. Itaque cum B. Bruno Epiſcopus ſigniæ in pago ſoleriæ, ex quo præcipuè Alexandrina Ciuitas in inſubria, coaluit, natus ſit, ſacra rituum Congregatio, laudata Io. Ant. Maſſobrij Primicerij, & Auguſtini Galea Canonici Alexandrin. petitione, officium eiuſdem Sancti, de communi Confeſſ. Pontif. retentis lectionibus in proprio eiuſdem officio, pro Clero Signino ab eadem Congregatione approbatis, ſub ritu duplici in prædicta Ciuitate, ac diæceſi die 18. Iulij, qua videlicet ipſius obitus in martyrologio annotatur, recitari poſſe liberaliter indulſit, die 19. Nouembris 1622. F. M. Card. a Monte: Io. B. Rinucinus Secret. & aſſeruatur in Archiuio Epiſcopali.

Huius Sancti geſta, & oppidi ſolerii ædificationem, atq; primordiũ luculenter tradit D. Io. Bapt. Ferrarius d. collegiatæ Canonicus: quot autem, qualeſue, & ſanctitate, & virtutibus Illuſtres, & togatos, & galeatos illud oppidum produxerit viros, longum nimium eſſet huc referre nec ad rem noſtram ſpectat, ac proinde hoc non attingo; prætereundum tamen non putaui Inſignem legum Doctorem, quem edita iam ſcripta celebrant, & iam iam edenda clariorem reddent, videlicet D. Lancillotum Galliam, cuius honor vti, corruſcauit in D. Mario ſubtiliſ. philoſopho, ac piiſſimo Medico, nec non & in DD. Bartholomæo, ac Perpetuo protonotariis Apoſtolicis, & d. Cathedralis Canonicis, magiſque in dies clareſcit, & creſcit in D. Anton. eximio Doctore, quem ſola virtus, & doctrina prouexit ad Quæſtoratum Illuſtriſ. Magiſtratus ordinarii Mediol. ac aliis filiis, quos ſanè haud degeneres habuit, ita & nomen ſuſtinetur

netur in iuniore Lancillotto D. Anto
nij Primogenito I.V.D. & d. Cathe-
dralis Canonico, qui eã præ ſe fert ex
pectationem doctrinæ, vt Auũ adhuc
viuum ſuſtinere videatur: Camillum
etiam Ferrarium Aquileieñs Patriar
chalis Canonicum, Sereniſſimique
Leopoldi Archiducis à Secretis ſile-
re non poſſum; id enim ſanguinis
coniunctio, atq; neceſſitudo, quæ illũ
mihi deuincit, & eo minus ingentes
eius virtutes, ac ſumma Doctrina nõ
patiuntur; hiſce debeo, & D. Alexan-
drum Gratarolam Proton. Apoſto-
licum, & Doctorem, à Sũmo Pont.
Paulo V. fel. recor. honoribus auctũ
addere. Ne vt tãtos viros recenſeam,
cum re vera non valeam, qui potius
viderer velle ſoli fulgentiſs. facem
addere, ſaltẽ impellor, vt, qui eiuſdẽ
Oppidi minimus ſum, tãtorũ exciter
exemplo, & eorum veſtigia ſequen-
do, ad virtutes contendere nũquam
me pigeat: Altera collegiata Diœceſis
eſt *Sancti Dalmatii* Oppidi Quar-
gnenti.

Sed iam reuertamur ad rem vnde
digreſſi ſumus, quamuis inquam in-
ficiatur gratia ob non expreſſionem
electiuitatis, eo quod reſpiciat factũ,
vt dixi ſuperius, de quo Papa vult in-
15 formari; † attamen ſi reticeretur ali-
qua qualitas, quæ inhæreret iuri, gra
tia eſſet nihilominus valida, nec ali-
quo ſubreptionis vitio notaretur, ad
decisa per Rot. apud ipſum Germo-
16 nium, *d. §. ac beneficia nu. 23.* † vbi di-
cit Papam Vrbanum VI. reſpondiſſe
cuidam Auditori, quod de qualitati-
bus, quæ à iure inſunt materiæ impe
tratæ, non eſt opus facere mentionẽ,
17 † & ratio eſſe poteſt, quia Papa dici-
tur habere omnia iura in ſcrinio pe-
ctoris ſui *l. omnium verſ. ſicut ergo* 19.
C. de teſtam. quod tamen intelligen-
dum eſt, quoad interpretationem,
ſecus quoad reminiſcentiam *tex. &*
gloſ. in c. præterea ſciſcitaris 23. diſt. ibi,
niſi nos fallat obliuio Gonzal. *de menſi*
18 *bus §. 4. proem. num. 85.* † quinimo li-
cet Papa ſit I.V.D. eo ipſo quod eſt Pa
pa, attamen eſt Doctor auctoritate,
& non ſcientia, vt dixiſſe Bal. *in c. 1.*
colum. vlt. de magiſtr. aſtruit Berta-
19 chin. *in repert. verb. Papa licet,* † vbi
etiam releuat, quod Papa præſumi-
tur ignorare facta propria, propter
multiplicitatem negotiorum *c. cum*
olim 12. de re iud.

20 Aliud admonet notandum, nimi-
rum eſſe alia beneficia electiua, quæ
21 nõ ſunt caput Collegii; † vnde Card.
in d. Clem. quia contingit §. vt autem in
4. not. de relig. dom. & in d. Clem. 1. §. ad
hæc q. 4. de præb. & in conſ. 105. prout
refert, & ſequitur Fel. num. 26. verſ. vt
autem in c. in noſtra 22. de reſcrip. di-
cit quod beneficium electiuum pro-
priè dicitur, quando proceditur per
electionem, quæ exigit ſuperioris cõ-
firmationem, & in hoc cõuenit cum
Gonzal *loco citato,* † & Fel. *in d. c. in no*
ſtra verſ. & dico amplius ſcribit quod
ſi Canonici eligunt in plena forma
electionis, & non confirmatur eorũ
electio, beneficium nihilominus dici
tur electiuum ratione formæ ſerua-
tæ in electione, etiam ſi Superior nõ
cõfirmet, ita vt includatur in literis
non facientibus mentionem de ele-
22 ctiuis; † & ita teſtatur Germonius
ſeruari in Metropolitana Taurinen-
ſi, vbi Canonici eligunt ſeruata for-
ma *c. quia propter 13. de elect.* abſque
vlla Archiepiſcopi confirmatione,
nam ſtatim atq; electus eſt aliquis in
Canonicum deducitur in chorum
ab alio Canonico, ex mandato Præſi-
dentis Capituli, & ibi inſtallatur, &
illa inſtallatio habetur pro confirma
23 tione *per Oldrad. conſ. 146. nu. 5.* † nec
inquit abſonum eſt dicere quod ex
conſuetudine inducatur vt vnus ac-
tus effectum alterius repræſentet,

ſicut Scotatio traditionem operatur, *c.ex literis 2. de conſuetud. vt etiam notat Imol. in c. tranſmiſſam 15. de elect.*
24 *& c.ex inſinuatione 26. de ſimon.* † Scotatio autem eſt quædam forma trãſferendi poſſeſſionem, de qua *in d.c.ex literis 2. de conſuet.*

Hinc limitauit Staphil. ſuam concluſionem, *in rubr. de qualit. dignit.* vt dicatur etiam electiuũ illud Beneficium, ſeu Canonia, vbi de conſuetudine, in aliqua Eccleſia introductum eſſet, vt forma *d. c. quia propter 13. de elect.* obſeruari debeat in electionib.
25 Canonicorum; † cõſuetudo enim, inquit, & legitima præſcriptio dant ſtatum beneficio, vti probatur *in c. cum de beneficio 5. de præb. in 6.* cui ãdſtipulatur Io. Andr. *in addit. ad ſpecul. tit. de act. & pet. §. ſuper petitionibus in fi. verſ. per literas quoq.* quod poteſt cõfirmari ex teſtimonio Felini *num. 26. verſ. & ſcias in d. c. in noſtra 22. de re-*
26 *ſcrip.* † vbi refert. Inn. VI. dixiſſe, ac ſemel in Camera declaraſſe quod volebat illud beneficium eſſe, & dici electiuum, in cuius electione ſeruatur
27 forma *d. c. quia propter 13. de elect.* † vel per cuius obitum Eccleſia vidua-
28 tur Prælato; † quocirca concludit idem Germonius *d. §. ex beneficia num. 31.* quod beneficium electiuum dicitur, non modo illud, quod eſt ca-
29 put Collegii; † ſed etiam illud, quod iure aliquo ſpeciali, vel ex inueterata conſuetudine pro electiuo habetur, & ex his patet quod, & quando beneficium dicatur electiuum.

30 Sed poſtquam, teſte Gartia *p. 4. ca. 1. num. 11.* ius electionis parum eſt in vſu, cum titulus *de elect.* iam receſſerit ab Aula, vt inquit Lambert. *de iurepatr. lib. 2. p. 1. q. 7. a. 20. nu. 6.* ideo hæc miſſa facio, & capio, *prælu. 9. de Eccleſia Monoculari.*

PRAELVDIVM Nonuum.

De Eccleſia Monoculari.

ARGVMENTVM.

Beneficium Monoculare dicitur, vel reſpectu Eccleſiæ, in qua vnicum, ſitum eſt, vel reſpectu collatoris, quia vnici collationem habet.

1 POſtquam agimus de Eccleſiis, & in materia beneficiaria fit mentio de Monoculare, opportunum duxi videre quæ ſit Monocularis Eccleſia, & concludo cum Petro Andrea Gambaro *de poteſt. leg. rubr. de poteſt. in reſer. nu. 12. lib. 4 fol. 103.* quod Monocularis eſt, cuius collatio ad aliquem ſpectat, qui vnius tantum beneficii conferendi ius habet, vel dicamus cũ *Gonzal. gloſ. 9. §. 4. de menſib. & alter.* quod Monoculare dicitur beneficiũ, vel quando eſt vnicum in aliqua Eccleſia, vel quando aliquis vnicum tantum poteſt conferre.

DVBIVM PRIMVM.

ARGVMENTVM.

Dignitas vnica in collegata dicitur Principalis non Monocularis.

OCcurrit dubitare an dicatur Monocularis illa dignitas, quæ reperitur vnica cum Canonicis in aliqua Collegiata; ſed hoc dubium reſoluit negatiuè *Mandoſ. in reg. 3. q. 5. ad fi.* enim verò reſpectu Canonicorum dicitur principalis, non autem Monocularis.

PRÆ-

PRAELVDIVM Decimum.

De Eccleſia Manuali.

ARGVMENTVM.

Manuale beneficium tituli proprietate non gaudet.

VIſo de Monoculari Eccleſia poſſumus congruenter, de Manuali, ſubijcere præludium. Eſt autem Ma-
1 nualis illa Eccleſia, *Teſte Gambaro d. rubr. de poteſt. in refer. n. 12.* quæ tituli proprietate non gaudet, nec ius aliquod poſſeſſionis tribuit; ſed illi præſidés ammouetur ad nutum Superioris.

DVBIVM PRIMVM.

ARGVMENTVM.

Concilium Trid. non comprehendit Manualia beneficia.

1 DVbitatur an Concilium Tridentinum *ſeſſ. 24. cap. 18.* Locum habeat circa Manualia beneficia re-
2 ſoluitùr negatiuè; † enim vero Eccleſię ſeu beneficia Manualia non dicũtur verè beneficia *c. præcepta 55. di. c. ſatis peruerſum 56. diſtin. cap. 1. de Capp. Monac. & ibi gloſ. in verb. per-*
3 *petui* † vbi habetur, quod beneficia debent eſſe perpetua, & non dantur ad tempus.

PRÆLVDIVM Vndecimum.

De Eccleſia Baptiſmali, & Sepultuaria.

ARGVMENTVM.

Eccleſia Baptiſmalis largè dicitur Curata, ſed verè dicitur Matrix, non tamen dici poteſt Parochialis niſi habeat territorium nec in ea ponitur concurſus.

VIſo de Eccleſijs neceſſariæ collationis, quibus addi poſſunt Eccleſię in fauorem, vt aiunt, reſignatæ, vel aliàs, ex cauſa permutationis renunciatæ; congruenter ſuccedit præludiũ de Baptiſmali, & Sepultuaria Eccleſia, quæ ea eſt, ad quam omnes deferũtur, pro Baptiſmate, vel Funeribus, nec tamẽ vllam habet Parrochiam, ſiue territorium, nec diſtinctum Populum, & dubitatur, an in huiuſmodi Eccleſijs diſpoſitio Concilij locum
1 habeat, † & videtur quod ſic; dicuntur. n. Curatæ. *Hoſt. in c. quia nonnul-*
2 *li 3. de Cler. non reſid.* vbi hoc notat; † quia, inquit, baptizans Adultum debet ipſum inſtruere in articulis fidei, *c. ante omnia de conſecrat. diſt. 4. & c.*
3 *placuit 3. quæſt. 1.* † quod planè pertinet ad Presbyterum Curatum *c. vt quiſq; 3. de vit. & hon. Cler.* facit etiam quod tradit Lud. Rom. *in conſ. 356. nu. 3. & 4.* & Ioannes Andr. *in rubr.*
4 *de Parroch. in nouelli;* † vbi colligit, quod ius parrochiæ in pluribus conſiſtit: Et primo, vt Parrochiani diebus feſtiuis audiant miſſam in propria Parrochia *c. vt dominicis 2. de Parroch.* Secundo, vt percipiant Sacramenta in Parrochiali, *c. ex parte 5. de ſepult. c. omnis 12. de pœn. & remiſſ.*

Tertio, vt in Parrochiali ſepelliãtur *Clem. dudum*, §. *verum 2. de ſepult.* Quartò, vt decimæ præſtentur *c. Statuimus 16. quæſt. 1. c. omnis Chriſtianus de conſecratione diſt. 1. c. paſtoralis. 9. de his quæ fi. à Pral.* Sed poſtquam id tactum reperimus per Imol. *nu. 5. & 6. & Anchar. nu. 5. ac alios in Clement. 1. de Baptiſ. in gloſſ. deputationi, ad quos etiam ſe remittit Abb. in d. Clement. dudum. num. 31. de Sepult.* vbi in negatiuam reſoluunt, ea potiſſimum
5 ratione, † quia actus Baptizandi poteſt exerceri per laicum, & valet, ſi fiat debita forma, & cum intentione
6 baptizandi, *c. Ad limina 30. q. 1.* † Et nihilominus laicus, & multò minus fœmina, non eſt capax fori pœnitentialis, *c. Noua 10. de pœnit. & remiſſ. c. Dilecta 12. de maior. & obed.* paucis, & nos concludamus pro negatiua cum Decio, *num. 29. in c. Ad aures 8. de*
7 *reſcrip.* † vbi dicit, quod habere Baptiſmum, & Chriſma, non efficit, vt Beneficium ſit Curatum, *ex Conſ. 80. Feder. de Sen.* iunctis ijs quæ tradit Gonzales *gloſ. 6. num. 48. & ſequent.*
8 † vbi apertè dicit, quod ex actibus, baptizandi, & ſepeliendi non infertur Cura animarum; tum ex rationi-
9 bus, & iuribus ſupra allatis; † tum etiam quia ex conſuetudine, & conceſſione etiam Epiſcopi, poteſt introduci, vt filij Parrochianorum vnius Parrochiæ, baptizentur in alia, *Faciunt quæ dixi in Pralud. 3.*

De iure autem ſepeliendi dicit Federicus de Senis *in conſ. 135. nu. 2.* & Staphil. *de litt. grat. & ſignat. in rubr. de qualit. benef. quæ ſunt Curata nu. 4.*
10 *iuncta d. Clem. Dudum 2. de ſepult.* † quod Cemiterium, vel ius ſepeliendi, ne quidem arguit, nedum concludit Eccleſiam habentem huiuſmodi
11 iura eſſe Parrochialem; † poteſt enim quælibet Eccleſia, ſiue Capella, quamuis Parrochialis non ſit, nec Curam habeat animarum, poteſt inquam habere, ex conſuetudine, vel conceſſione Epiſcopi, Cemiterium, & ius ſepe
12 liendi; † Cum igitur huiuſmodi iura poſſint adeſſe, & abeſſe; citrà detrimentum veræ Parrochialitatis; ſatis concluſum reſtat, Eccleſias baptiſmales, quamuis verè dicantur Matrices, & largo modo etiam ſint Curatæ, *ad tradita per Imol. & Anchar. loc. cit.*
13 † ſi tamen careant territorio, ſiue Parrochia, & populo, nulla ratione dici poſſe Parrochiales. Et hæc concluſio firmatur *in deciſione 52. nu. 31.*
14 *p. 2. in nouiſs. diuerſ.* † vbi reprobatum fuit dictum Romani, inquantũ dixit, quod ex iure baptizandi, & ſepeliendi neceſſario infertur ad Curam animarum.

15 Qua planè concluſione ſtante, alia firmatur concluſio, videlicet in huiuſmodi Baptiſmalibus Eccleſijs, pro tẽpore earum vacationis, non eſſe ponẽdum concurſum ad formam Concilij Tridentini, ſalua tamen ſententia Sacræ Congregationis.

PRAELVDIVM Duodecimum.

De Beneficijs de Menſa.

ARGVMENTVM.

Beneficia de menſa non vacant, & dicuntur tranſire ad manus mortuas, pro eiſque ſoluitur Quindennium quando ſunt vnita.

1 QVia aliquando vniuntur beneficia Menſis; cógruè ſequitur præludium *de benef. de menſa.* Eſt autem Beneficium de menſa illud, quod vnitur alicui Menſæ Epiſcopali, vel Capitulari, Dignitatiſuè cuiuſpiam, in quibus aliquando conceduntur fructus

2 ctus ſeruientibus; † ſed quia illi non ſunt proprij Rectores, ſed veluti vſu
3 fructuari; † ideo non datur vacatio per eorum mortem; ſed ipſis mortuis ad inſtar vſusfructus, Menſæ conſolidantur, *Garzia p. 11. c. 2. nu. 3.* & pro huiuſmodi beneficiis, ex quo dicuntur perueniſſe ad manus mortuas, ſoluitur Quindennium Cameræ A-
4 poſtolicæ. † Porrò Quindennium eſt penſio, quæ Romano Pontifici, & eius Apoſtol. Cameræ ſoluitur XV. quoque anno ex beneficio dimiſſo, & annexo gratia alicuius Communita-
5 tis, vel Collegij; † & ſuccedit in locū
6 annatæ; † & ſoluuntur XV. quoque anno fructus vnius anni, vel ſaltem
7 dimidia pars; † Etenim quia Vniuerſitas numquam perit; ideo beneficiū coniunctum, & adhærens Communitati, vel Collegio fingitur vacare ſingulo XV. quoque anno, & denuo conferri. *Azor. Mor. Inſt. lib. 7. ca. 14. Rubr. de coniug. ex benef. vbi plures quæſitus format; circa Quindenn. extat etiam conſtit. Pauli II. incipiens* Decet *quæ eſt 8. in Bull. alia Pauli IV. incip.* Incumbentia, *& eſt 25. in eaq; referuntur aliæ conſtitutiones omnes de iſta materia; acceſſit tandem Conſtit. Pij V. quæ in Bullar. inter ipſius Conſtitutiones eſt 174.*

PRÆLVDIVM Decimumtertium.

De Beneficijs vnitis, ſiue de vnione.

ARGVMENTVM.

Vnio fit per viam connexionis, ſubiectionis; & æquè principaliter.

PRoſequendo cœptam Methodum; quia aliquando Eccleſiæ inter ſe annectuntur, ſiue vniuntur, haud inutile fore putaui hic ſubijcere *prælud. de vnione.* Et in primis opportunè ve
1 nit deſcribenda quid ſit † vnio: dicamus igitur cum *D. Barbaroſa alleg. 66. n. 1. p. 3. de off. Epiſ.* quod vnio eſt beneficiorum ſeu Eccleſiarum ab Epiſcopo, vel alio ſuperiore facta annexio, ob vtilitatem, ſeu neceſſitatem
2 Eccleſiæ; Vnio † autem ſecundum eūdem fit potiſſimum: tribus modis; & primò vt ex duobus beneficijs, ſeu Eccleſijs fiat vnum, & huiuſmodi vnio appellatur ex Hoieda *de compatib. benef. p. 2. c. 3. n. 2. & Garz. p. 12.*
3 *c. 2. n. 7.* † Vnio per viam connexionis, & incorporationis, quia hoc modo communicant mutuo priuilegia, & bona ſua, *c. decimas 16. q. 1. §. ſunt*
4 *enim*; † Secundò, vt vna Eccleſia alteri ſubijciatur, & ſecundum prædictos Doctores, dicitur vnio per viam ſubiectionis, quia vna Eccleſia alteri ſubijcitur, pro augmento illius dotis & patrimonij, & hoc modo, illa Eccleſia, cui fit vnio, remanet Superior, & principalis, vnità verò eſt inferior & ſubiecta acceſſoriaq; ac dependens ab illa, cui fuit vnita, annexa, & incorporata *c. recolentes 3. de ſtatu Monac.*
5 † Tertiò vt æquè principaliter vniantur, & hoc modo quo ad Rectorem vnita dicitur, quia vnum dūtaxat habet Rectorem, quo verò ad bona, vtraque remanet cum ſuis proprijs bonis, iuribuſq; diſtinctis, & ſeparatis, & non communicatis, & quælibet retinet ſua priuilegia, iura,
6 & ſtatuta *c. præcipimus 16. q. 1.* † quibus accedit *Gonz. gloſ. 5. §. 7. n. 26.* vbi latè, & doctè more ſuo hanc materiam vnionis tractat, quamuis non conueniat, cum præcitatis Doctoribus circa vnionem principaliter Factam; illam enim aſſerit ipſe principaliter vnitam eſſe, quando ex duabus

busſit vna, & reuera fallitur Gonz.
7 † quapropter ſequi poſſumus Barboſam, & alios præcitatos, quibus addo Caccialupum *de vnionibus art. 8. verſ. Et hoc ſi modo non ſit facta*, vbi pro hoc adducit *gloſ. in Clem. per litteras verb. Eccleſias. 2. de præbendis, & gloſ. in c. 1. verb. vniendo, Ne ſed. vac.*

DVBIVM PRIMVM.

ARGVMENTVM.

In impetratione non eſt facienda mentio de beneficijs vnitis illi beneficio quod impetratur vbi tamen vnio ſit per viam connexionis, vel ſubiectionis ſecus ſi æquè principaliter.

1 DVbitatur an faciēda ſit mentio in impetratione, de Eccleſia vnita; breuiter reſpondetur, quod ſi vnio facta fuerit per viam connexionis, vel ſubiectionis, tunc non eſt fa-
2 cienda mentio, † quia beneficium vnitum habet ſe ergà rem, cui vnitur ſicut filia ergà matrem, quia ſortitur naturam, & priuilegia matris, *c. cum*
3 *dilectus 6. de his, quæ vi met.* † quamuis fieri debeat mentio de obtentis, *Felin. nu. 30. Corrol. 3. in c. in noſtra 22. de reſcrip. Caſſad. deciſ. 12. de præbendis*,
4 † Et declarauit pluries ſacra Congregat. *ſuper Sac. Conc. c. 17. ſeſſ. 24.* teſtę *Garzia p. 12. c. 2. num. 38.* Quas refert in hæc verba *Habens duas Parrochiales, quarum altera eſt beneficio ſimplici, vel Dignitati in perpetuum vnita, alteram dimittere non tenetur*: & alia *Licet aliàs fuerit reſolutum, quod habens, ante Concilium, duos Canonicatus, quibus ſingulis eſſet vnita Parrochialis, per hoc decretum non tenetur ad alicuius dimiſſionem; nihilominus in contrarium eſt veritas, quod alterum dimittere teneatur, intelligendo de vnione*
5 *æquè principali*; † Si verò facta erit tertio modo, putà, æquè principaliter, neceſſe erit facere mentionem de vtraque, licet vnitę tantum ſub-
6 dantur Rectori; † nam vnio ęquè principaliter facta, operatur duntaxat, vt ſic vnitæ Parrochiales ſint inter ſe cōpatibiles; quo verò ad alios, ſint omnino incompatibiles, *Garzia vbi ſupra num. 43.* dicens admodum
7 proficuè, † quod ſi Beneficiorum æquè principaliter vnitorum alterum ſit Curatum, vel incompatibile, impediret aſſequutionem alterius ſimilis, ſine diſpenſatione, & per huiuſmodi aſſequutionem vacarent ęquè princi-
8 paliter annexa prius obtenta, † quod tamen non accidit in vnitis acceſſoriè; enimuerò ſi Parrochialis vniretur Beneficio ſimplici, non impediretur conſecutio alicuius Parrochialis,
9 † & ita etiam dicendum aſſerit, quādo extincta Parrochiali, eius bona eſſent applicata alteri beneficio.

DVBIVM SECVNDVM.

ARGVMENTVM.

Vnio quomodo dignoſcatur vtrum ſit æquè principaliter facta, an per viam connexionis, ſubiectioniſuè, inſpicienda ſunt verba vnionis, quæ hic obſeruantur.

1 DVbitatur 2. quomodo dignoſci poterit, vtrum vnio facta ſit acceſſoriè, an ęquè principaliter. Breuiter dico quod inſpicienda ſunt om-
2 nino verba vnionis, † vtpote, ſi dicit *vnimus hoc beneficium tali Dignitati*, & eo magis ſi addatur, *& incorporamus*, tunc dicitur vnio acceſſoriè facta,
3 † ubi verò concipiatur his verbis, *vnimus tale, & tale beneficium*, tunc eiuſmodi vnio dicetur facta æquè principaliter, vt ſubtiliter obſeruat Garzia
4 *p. 12. c. 2. nu. 51. & 56.* † vbi etiam adducit

ducit declarationem Sac. Congreg. per quam deciſum fuit, *In prouiſione Abbatiæ, cui vnita fuit Parrochialis Eccleſia, non eſſe opus concurſu ad formã Conc. Trid.* cap. 18. ſeſſ. 24. *dummodo perpetuò, & acceſſoriè facta ſit vnio auctoritate S. Sedis Apoſt.* In hæc verba *S. D. N. ex ſententia Congreg. Concilij declarauit examẽ, quod ex decreto* Cõc. ſeſs. 24. cap. 18. *faciendum eſt per concurſum in collatione Parrochialis, non debere fieri in prouiſione Dignitatis Abbatiæ, tametſi vnita ſit Parrochialis Eccleſia, dummodo hæc vnio auctoritate Sedis Apoſtolicę, ac perpetuo, & acceſſoriè facta ſit.* Huc idem annuit Dominus Barboſa *allegat. 60. nq. 24. p. 3.* Ex quibus temanet ſolutum dubiũ.

DVBIVM TERTIVM.

ARGVMENTVM.

Vnio acceſſoria dignoſcitur ex annexione minus digni ad dignius.

DVbitatur 3. quid iuris quando ambigitur, vtrum Eccleſia fuerit vnita acceſſoriè, an ęquè principaliter:
1 Dicamus quod eo caſu, ſi minus dignum ſit annexũ digniori, illud minus dignum dicetur acceſſorium *arg.*
2 *c. quod in dubijs 3. de conſec. Eccl.* † uel quando facta eſt vnio, vt tale ſit acceſſorium *argum. tex. in §. ſi tamen inſtit.*
3 *de rerum diuiſione*: † At verò ſi non apparet vtrum ſit dignius, tũc vtrũque dicetur vnitum ęquè principali-
4 ter, † niſi de conſuetudine aliud ſeruaretur, quo quidem caſu attendenda eſſet cõſuetudo tanquam optima interpres, *vt in l. ſi de interpretatione 36. ff. de leg. Hoieda de incompatibil. benef. p. 2. c. 3. nu. 5.*

PRÆLVDIVM Decimumquartum.

De Vicaria perpetua.

ARGVMENTVM.

Vicaria perpetua dupliciter conſideratur, vel per ſe, quia continet curam animarum actu, ex vero titulo, puta quia erecta eſt in Vicaria per ſe, aut ſaltem in beneficijs vnitis, abdicando ab illis curã animarum, & illam transferendo in Vicarios: aut conſideratur tanquam dependens ab aliquo pio loco, vel Collegio, cui vnita eſt Parrochialis, & non eſt verè beneficium, quia pènes Vicarium reſidet tantummodo exercitium curæ, non titulus.

1 DIfficilis nõ mediocriter accidit materia Vicariæ Perpetuę, quoniam diſpoſita in beneficijs Curatis locum habere videntur in Vicarijs Perpetuis, *Rebuff. in tract. nomin. qu. 9. num. 8. Gonzal. gloſ. 5. §. 3. num. 21. Garzia p. 9. c. 2. num. 286. vbi plurimos*
2 *cumulat*; † & Vicaria Perpetua dicitur beneficium Eccleſiaſticum, *Rebuff. hoc tit. in prax. Gamb. de poteſt. legat. lib. 5. rubr. 1. num. 100. & lib. 6. num. 11. Hoied. de compat. benef. p. 1. c. 15. num. 11. Gonz. gloſ. 5. §. 3. num. 19.*
3 † & huiuſmodi Vicarij habent verũ titulum, *c. ad hæc, & ibi Abb. 3. de*
4 *off. Vic. Gonz. d. num. 21.* † ideo non poſſunt remoueri, etiamſi Rector principalis moriatur Gonz. *d. num.*
5 *21.* † & nihilominus, iuxta Conſtit. Pij V. non modò non requiritur cõcurſus, nec examen nominati cum Examinatoribus Synodalibus, ſed ſufficit examen, & approbatio Ordinarij, iuxta d. Conſtit. & Conc. Trident.

dent. *ſeſſ.7.c.13.teſte Garzia p.9.ca.2.*
6 *num.293.* † immo nec habet locum
regula de menſibus, vt late probat, ac
defendit *Gonzal. d.glo.5.§.3.nu.59.*
vſque in finem: vnde ex his magis red
ditur difficilis hæc materia Vicariç:
Cœterum vt ad aliquam concluſio-
nem deueniamus, dicamus cum Gõ-
zal. *d.gloſ.5.§.3.nu.33. iuncto Rebuffo*
in prax. tit. de diſpenſat. rat.atat. verb.
7 *vel earum perpetuæ Vicariæ*, † quod
Vicaria perpetua duplex eſt, una,
quç cõtinet actu curam animarum;
altera quç conſiſtit in Eccleſia Cathe
drali, uel Collegiata, & cura reſidet
penes capitulum, exercitium autem
8 penes Vicarium; † & his addamus,
quod habentur quçdam beneficia,
quç dicuntur Vicariç, non tamen
ſunt Vicariç Parochialium alicui be
neficio, uel pio loco unitarum, ſed de
per ſe, uel quia erectæ ſunt in Vic. de
per ſe uel quia erectç ſunt in benefi-
cijs unitis, abdicando ab illis curam,
& illam transferendo in Vicarias, &
huiuſmodi Vicariæ dicuntur Vica-
riç nomine tenus.

DVBIVM PRIMVM.

ARGVMENTVM.

In Vicarijs perpetuis per ſe erectis, vel a-
liàs erectis in Eccleſiis vnitis, in quibus
translata ſit cura animarum, ponitur
concurſus; ſecus ſi in aliqua Cathedrali,
vel Collegiata, & Cura reſideat penes
Capitulum, vel aliàs ipſa Parochialis
ſit vnita alicui Dignitati, quamuis exer
citium curæ ſit penes Vicarium.

EXijs, quæ prçmiſimus oritur du-
bium, an reuera fieri debeat con-
curſus in Vicarijs perpetuis, nec ne?
1 Gonzal. *in gloſ.5.§.3.n.53.* † dicit aſ-
ſeueranter quod Conc. Trid. *ſeſſ.24.*
cap.18. de refor. ſuper forma prouidẽ
di Eccleſias Parochiales, nõ intrat in
Vicarijs perpetuis, † ſed quod ſeruan
da eſt duntaxat forma Conſti. Pij V.
per quam, ut diximus, non eſt neceſ-
ſarium ne quidẽ examen cum exami
natoribus ſynodalibus *Garzia cap.2.*
2 *nu.293. part.9. de benef.* † attamen di-
cendum puto, iuxta quod diximus in
hoc preludio, nimirum ſi Vicaria ſit
de per ſe erecta, uel ſit erecta in Eccle
ſia unita, ſed in illum ſit translata cu-
ra animarum illius Parrochialis, uel
fortaſſe redacta eſt in ſimplex benefi-
cium, tunc ponendus ſit concurſus,
3 † ut declaraſſe Sac. Congreg. Conc.
teſtatur Gartia *part.9.cap.2. nu.301.*
quam plane declarationem ibi re-
fert in hçc uerba. *In Vicarijs erectis*
in Eccleſiis vnitis alicui Beneficio, vel
loco, abdicando, & ſeparando Curam
animarum ab ipſis Eccleſiis, & transfe
rendo eam in Vicarios, vt in Vicaria
1 *per Greg. XIII. de anno 1583. erecta*
in Eccleſia loci della Ventoſa Abulen.
Diœceſ. vnita per cum Monaſterio B.
M. de la Meiorada Ordinis D. Hierony-
mi, huiuſmodi enim Vicariæ appellan-
tur, & ſunt verè Beneficia Curata de
per ſe, & ſic in eis debet fieri Concur-
4 *ſus, ſicut in alijs beneficijs Curatis*; †
ſi uerò ſit in aliqua Cathedrali, uel
Collegiata, & Cura reſideat penes
Capitulum, quamuis exercitium ſit
penes Vicarium, prout etiam ſi Vica
ria ſit alicuius Eccleſiç Parrochialis
unitæ cuipiam Dignitati, tunc non
5 erit proponendus Concurſus; † ſed
Capitulum, uel ipſa Dignitas reſpe-
ctiuè nominabit Vicarium perpe-
tuum, qui planè Vicarius tenebitur
deinde expedire nouam prouiſionẽ,
ſi tamen Vicaria vacauerit in menſe
Apoſtolico ex Conſtitut.46. Pij V. ut
pluribus probat Garzia d.c.2. à num.
289. uſque 321. ubi plures Deciſ. de
uerb. refert, quas hic non inſero bre
uitatis

uitatis cauſa;& ita etiam dictum fuit in vna Vlixibonen. iuris conferendi 2. Decemb. 1605. coram litta, *& eſt deciſio 102. nu. 9. p. 1. apud Farinatium*; vbi dictum fuit *nō obſtare quod in Vicarijs perpetuis ſit neceſſarius con-*
6 *curſus, † quia ad effectum vt ſit locus concurſui, non inſpicitur, an Vicarius ſit perpetuus, vel ad nutum amouibilis, ſed attenditur an Vicaria ſpectet ad Monaſterium, & ei ſit ſubiecta, vel annexa, ita vt cura reſideat penes Monaſterium, quo caſu non eſt locus concurſui; ſed ſufficit approbatio ordinarij, iuxta reſolutionem Illuſtriſs. interpretum cōcilij ſuper qua fundatur, breue obtentum à Fel. Rec. Clem. 8. Declaratio verò eorumdem Illuſtriſs. data pro parte Archiepiſcopi loquitur, quando Cura transfertur in Vicarium, & non quando ſolum exercitium, vt in iſto caſu.*

7 Sed difficultas fortaſſe erit, ſcire quando dicatur tranſlatum duntaxat exercitium Curæ, & non omnimoda Cura. Rot. *ibid. nu* 10. hoc declarat dum dicit, *Non obſtare quod poſt erectionem factam per Archiepiſcopum dici poteſt Cura translata in Vi-*
8 *carium perpetuum; † quia lectura inſtrumenti erectionis contrarium apertè denotat, dum ibi aſſignatur certa portio Vicario, & reliquum reſeruatur Commendatario, penes quem remanent onera*, iuxta notata per Hoſt. & Ioann. Andr. in c. expoſuiſti de præb. & ibi Abb. in fine hoc benè declarat Felin. in c. poſtulaſti num. 1. verſ. aut perceptio fructuum de reſcrip. Rebuff. de congrua; *& hic in noſtra erectione, vltra reſeruationem fructuum, & onerum, Vicarius non nominatur Rector, & reſeruatur Commendatario ius præſentandi, quod, ſtantibus præmiſſis, debet intelligi ſicuti prius competebat, cū approbatione Ordinarij, & non præuio Concurſu: apparet enim in hac erectione Archiepiſcopum noluiſſe alterare ſtatum huius Eccleſiæ in alio, quam facerè Vicarium de ammouibili perpetuum, prout ei ex debito ſui officij incumbit*, ex decreto Conc. & c. 1. de Cappel. Monac. in 6. *maximè quod, in dubio, huiuſmodi erectio ita facta intelligi debet vt minus præiudicet Commendatario quā*
9 *ſit poſſibile; † & propterea ex eo, quod dicat erigere Eccleſiam in Vicariam perpetuam, & Beneficium Curatum inferri non debet ad Curæ translationem, cum iſta verba optimè verificari poſſint ratione exercitij, & oneris adminiſtrationis Sacramentorum Vicario perpetuo*
10 *incombentium: † nec ex deputatione Vicarij perpetui Eccleſia deſiit eſſe de mēſa*, Vitalin. in Clem. Frequens n. 35. & 84. de exceſſ. præl. & fuit dictum in vna Vrgelen. Parrochialis coram Illuſtriſs. Pamphilio.

DVBIVM SECVNDVM.

ARGVMENTVM.

Parochialis ſi redigatur in Simplex beneficium, & erigatur Capellania perpetua cum onere Coadiutoriæ in Curaanimarum Vicario perpetuo, non confertur per concurſum.

1 DVbitatur ſecundo vtrum ſi Parochialis redigatur in ſimplex beneficium, & erigatur Capellania perpetua cum onere Coadiutoriæ Vicario perpetuo in Cura animarum, conferenda ſit huiuſmodi Capellania per concurſum. Hoc dubium reſoluitur negatiuè, per declarationem Sac. Conreg. quam refert Garzia de ver-
2 bo p. 9. cap. 2. num. 303. his verbis, † *Præſuppoſito quod Eccleſia Parochialis, quę proprium Rectorem habebat, nec vlli pio loco erat vnita, auctoritate Apoſtol. poſt Concil. redacta fuerit in ſimplex, & ſine cura Beneficium, erecta ibidem Vicaria perpetua, & Capellania*

etiam perpetua, cum onere Coadiutoriæ in cura animarum ipſi Vicario perpetuo, dotata ab ipſo Rectore, & ſtante Conſt. Pij V. de Vicarijs perpetuis, *an præſentatio Vicarij Perpetui, & Capellani, pro tempore, ſpectet ad prædictum Rectorē, vel horum prouiſio pertineat ad Epiſcopum, in cuius Diæceſi eſt Eccleſia.* Reſpondit Congregatio; *In Vicario ſeruandum eſſe hoc Decretum, vt Vicaria detur per concurſum, & Capellanum ſufficere, vt approbatus ab Epiſcopo, ab ipſo detur,* iuxta c. 6. ſeſſ. 21. *& ſic vtrūque beneficium ſpectare ad Epiſcopum;* diſpoſitio autem Sac. Cōc. Trid. d. ſeſ. 21. c. 6. ea eſt, *vt illiteratis, & imperitis; necnō, & ijs, qui inhoneſtæ vitæ ſint, deputentur ab Epiſcopis Coadiutores, aut Vicarij, cū aſſignatione partis fructuū, pro ſufficienti victu, quacumque appellatione, & exemptione remota. Cum facultate etiam priuandi beneficijs eos, qui turpiter, & ſcandaloſè viuunt, poſt quam præmoniti fuerint, & adhuc incorrigibiles in ſua nequitia perſeuerāt; exemptione, & appellatione quacumque remota.*

PRAELVDIVM Decimumquintum.

De Dignitatibus.

ARGVMENTVM.

Dignitas quæ dicatur, & quatenus differat à Perſonatu, & Officio, quæ videntur ſinonyma.

1 Diximus *in 3. prælud. dub. 3. n. 31. & 34.* non eſſe proponendum concurſum in Dignitatibus, quibus
2 animarum cura incumbit: † Concil. item Trid. *ſeſſ. 25. cap. 10. de refor.* ſtatuit, vt cauſæ Eccleſiaſticæ, ac ſpirituales, & ad forum Eccleſiaſticum pertinentes, in partibus delegandæ, committantur perſonis in ſingulis Concil. Prouinc. & Diœceſanis deſignandis, quæ habeant qualitates, iuxta Conſtit. Bonifacij VIII. fœl. rec. quæ incipit *Statutum*, quod eſt *c. 11. de reſcrip. in 6.* vbi ſancitum eſt, vt nullis, niſi Dignitate præditis, aut Perſonatum obtinentibus, ſeu Eccleſiarum Cathedraliū Canonicis, cauſæ auctoritate litterarum Sedis Apoſtol. vel Legatorum eiuſdem committantur; quibus nouiſſimè ſucceſſit alia conſtitutio fel. rec. Greg. XV. *de Conſeruatoribus.* Vt igitur omni errori in præmiſſis occurratur, operepretium duxi tradere hic præludium *de Dignitat.* vt facile ſit omnibus cognoſcere quænam dicatur Dignitas,
3 ſaltem ad effectus præmiſſos; † eòque libentius hoc facio, ſiquidem teſte Hoieda *de incompatibilitate benef. p. 1. c. 7. n. 1.* in iure tres termini ſunt, qui videntur idem ſignificare, tanquàm ſinonyma; videlicet, Dignitas, Perſonatus, & Officium, quod ait probare textus *in c. cum exceſſiſſent 8. de Con-*
4 *ſtit.* † vbi Officium appellatur Dignitas, & Perſonatus, addito Inn. *in c. de multa 28 de. prab.* qui aſtruit, quod Dignitas, & Perſonatus non differunt
5 in ſubſtantia; † & etiam ſunt quædā Dignitates, quæ etſi nomine ſic nuncupentur, re nihilominus ſunt Rectoriæ.
6 Dignitas itaque, propriè loquendo, ex teſtimonio Hoiedæ *d. c. 7. n. 1.* & Perſonatus, ac Officium differunt in-
7 ter ſe; † nam *Dignitas eſt Adminiſtratio rerum eccleſiaſticarum, cum iuriſdictione;* & hanc eſſe communem tradit Abb. *n. 21. in d. c. de multa 28. de prabend.*
8 Porrò ſtringere adeò non debet iſta deſcriptio Dignitatis, vt proinde videa-

videatur negari, quin ſint etiam Dignitates illæ, quæ de iure communi ſonant in Dignitatem, & ſunt in Ca-
9 thed. & Colleg. canonicè erectæ, † vti, eſt Archidiaconat. Archipræsbit. Præpoſit. Cant. Decan. & Primic. in Cathed. Alex. quamuis nullam prorſus iuriſdictionem habeant, neque de more, neque de conſuetudi-
10 ne, † vti ferè omnes Dignitates, per vniuerſam Italiam carēt iuriſdictionem ex teſtimonio Hoiedæ *d.c.7.n.4* vbi, pro exemplo, inducit Archidiac.
11 Parmen. Senen. & Iſpalen. † etenim ſi de conſuetudine, vel conſtitutione Eccleſiæ aliqua Dignitas reputetur Dignitas, ea habetur pro tali; ſufficit enim, quod de conſuetudine, vel cōſtitutione Dignitas habeatur pro tali, *c. conſuetudo 12. diſt. c. cum olim 6.*
12 *de conſuet.* † Nam conſuetudo oſtendit excellentiam gradus, & nobilem atque eximium facit *l. honor §.1. ff. de*
13 *mun. & hon.* † & ea eſt maior Dignitas, quæ generaliter maior reputatur
14 ab hominibus, † & datur pro magno beneficio *l. Athletas in principio verſ. Celſus ff. qui not. infam. Selu. de bene. p.1 q.2. nu.36. & ſeq. Hoieda d.c.7. n.5. p.1.*

PRÆLVDIVM Decimumſextum.

De Perſonatu.

ARGVMENTVM.

Perſonatus quid ſit, & an ſit Eccleſiaſticum beneficium differatque à Dignitate, & Officio.

Congrue ſub Præludio de Dignitatibus ſubiſcitur Præludium *de Per-*
1 *ſonatu*, † nam quamuis Perſonatus mi-
2 nus ſit, quàm Dignitas; † ſiquidem caret admiuiſtratione, quam habet Dignitas *vt in l. Si idem C. de Codicill.*
3 † propriè enim loquendo *Perſonatus eſt honor, & præcedentia in Eccleſia, qua Canonicum alijs, etiam ante receptis, tam in Choro, quàm in Capitulo præfert*, ad not. per Dd. in *c.1. de con-*
4 *ſue. t. in 6.* † largè tamen Dignitas ſumitur pro Perſonatu, & ſunt ſinonyma, & illa ſumitur pro iſto, prout ge-
5 nus, & ſpecies, † itaut iura, quæ videtur exprimere, & ponere iſta duo tāquam diuerſa, & ſeparata, potius faciant ad tollendas cauillationes, quā vt denotent eſſe differentiā inter iſta, niſi prout differt genus à ſpecie, vt poſt Guil. *in Extrauag. execrabilis Io. 22. ſuper ver. Perſonatus 1. de præb. & Selu. de benef. p.1. q.2. nu.41. ac Staph. de mo. & for. impetr. §. tranſeo nunc ad Dignit. num.* 4. obſeruat Hoieda *p. 1. c.9. num. 2.*
6 Cœterum quod Perſonatus ſit Beneficium Eccleſiaſticum probat tex. *in c. cum acceſſiſſent 8. de Conſtitut. c. de multa 28. de præb. & c. 1. de conſuet. in 6.* & ita etiam expreſsè tenet Sel. *d. q. 2. num. 46. & Hoieda d. num. 2. verſ. ex quo clarè.*

PRAELVDIVM Decimumſeptimum.

De Officio.

ARGVMENTVM.

Officium quid ſit, & an Dignitas ſiat Officium.

Poſt Præludia *de Dignitatibus, & Perſonatu*, quia diximus ſinonymè capi etiam cum Officio, & hoſce tres terminos inter ſe confundi, iure merito hic ponitur Præludium *de Officio*;
2 † nam vt obſeruat gloſ. in verbo *Dignitates in Extrauag. execrabilis 1. de*

N 2 *præ-*

præben. Io. 22. Conſuetudo Eccleſiæ facit,vt quæ in vna Eccleſia eſt Dignitas in alia ſit Perſonatus,vel Officiū,
3 † vti audio de Cantoria Collegiatæ inſignis S. Secundi Aſten. Ciuitatis, quæ non eſt Dignitas,ſed Officium.
4 Eſt igitur Officium *Adminiſtratio rerum Eccleſiaſticarum, ſine iuriſdictione, & præminentia*, ita Dd. *in c. 1. de conſuetud.in 6.Io.Coraſ.in Paraph.Sacerd.p.4.c.3.nu.8. Hoieda de incompat.*
5 *benef.p.1.c.7.n.2.& c.8. num. 3.* † & exemplificatur in Sacriſta, Cuſtode, Theſaurario, & huiuſmodi.

PRÆLVDIVM Decimum octauum.

De Canonicatu.

ARGVMENTVM.

Canonicatui aliquando incumbit Cura animarum: & quid ſit Canonicatus.

1 DIximus, in 3. Præludio,animarum Curam aliquando ſubeſſe Canonicatui; idcircò lubet hoc 18. Prælud. aperire quid ſit Canonica-
2 tus. † Dicamus igitur breuiter cum Hoieda *de incompatibilitate p.1. ca.12. num.1.*quod *Canonicatus eſt ius habendi ſtallum, & locum in Choro, ad cantandum, & legendum, & vocem in Capitulo, proueniens ex electione,& receptione in fratrem* Dd. in *c. in Geneſi 9. de electione, & ibi gloſ. verb.* vel quaſi *c.relatum 9.de præb.& cap.cum M. Ferrarien. 9. de Conſtitut. iunctis alijs*
3 *iuribus relatis per Hoied. d.c.12.*† hinc infertur quod ad hoc vt Canonicus habeat ſtallum in Choro, & vocem in Capitulo,non ſolum requiritur ordo ſaltem Subdiaconatus in Cathedralibus, *Conc.Trid. ſeſſ.22. de refor. c.4.*ſed debet immitti omninò in poſſeſſionem, & recipi in fratrem per Capitulum, *Pariſ.de reſig. beneſ. li. 6. q.5.nu.32.& lib.10.q.6.n.42. Gonz.de*
4 *menſ.§.3.proem.num. 81.*† nec ſufficit quod huiuſmodi poſſeſſio tradatur à Canonicis,qui ſunt de Capitulo,vt in *c.cum olim 12. de re iud.* ſed requiritur,vt tradatur Capitulariter, & ita ſeruare Palatium docet Caſſador.
5 *decis.8.nu.1.*† niſi aliud ſit de conſuetudine.

PRÆLVDIVM Decimum nonum.

De Præbendis.

ARGVMENTVM.

Præbenda quid, & quotuplex ſit oſtenditur, & ſine ea Canonicus dicitur Canonicus in herba.

1 QVoniam Præbenda oritur ex Canonicatu, ſeu Canonia tanquam filia à matre, vt, poſt Cardinalem *in Clem. ſi. q.10. de præb. & Bertach.in repert. verb. præb. nu.7.* tradit Hoieda de incompatib. benef.
2 *p.1.c.12.verſ.at verò nu. 1.* † & Canonicus ſine præbenda dicitur Canonicus in herba *Io.And. in c. dilectus 19.*
3 *de præb.* † poteſt enim eſſe Canonicus ſine præbenda, tex. *in c.cum M.*
4 *Ferrarien.9.de Conſtit.* † immo poteſt eſſe Canonicatus ſine iure Canoniæ *Hoieda d.c.12.nu. 4. & 5.* oportunum proinde duxi ſubijcere hic Præludiū de præbendis, vt quid ſit præbenda facile innoteſcat.
5 Dicamus igitur cum Card. *in d. Clement.ſi. q.16.de præb. & Dd.in d.c.cum M. 9. de Conſtit.* quod *Præbenda eſt ius percipiendi fructus in Eccleſia, cui præbendatus ſeruit, competens ex officio diuino tanquam vni de Collegio Hoieda*

dicto cap. 12. num. 1. p. 1.
6 Porrò † Præbenda duplex eſt, vna
temporalis, altera ſpiritualis; tempo
ralis dicitur annexa Canonicatui, ſeu
Beneficio Eccleſiaſtico, ſed ſolummo-
do conſiſtit in mera temporalitate;
vt in 3. & ſubſequentibus modis, qui-
bus capitur prębenda, vt infra; ſpiri-
tualis verò dicitur annexa Canonica
tui, ſeu alij beneficio Eccleſiaſtico,
tex. in c. dilecto 25. de præb. vt capitur
1. & 2. modo, vt infrà *Ripa in d. c. cum
M. 9. de conſtit. nu. 170. verſ. & in iſtis
term.* & poſt eum Hoieda *d. cap. 12.
nu. 2. p. 1.* vbi plures alios Dd. conge-
7 rit, † dicens *n. 3.* quod præbenda ſu-
mitur 5. modis: Primo propriè, &
ſtrictè, pro iure percipiendi certos
prouentus in Eccleſia ratione Officij
diuini, cui inſiſtit aliquis tanquàm
vnus de Capitulo, & ſic tanquàm
Canonicus; & iſtud ius, inquit, ori-
8 tur ex Canonia; † nam ex quo aliquis
eſt Canonicus, per conſequens, &
Prębendam habere debet, *c. relatum
9. de præb. c. cum ſuper 8. de conceſſ. præb.*
9 † Secundo modo ſumitur largè, pro
omni iure percipiendi certos prouẽ-
tus in Eccleſia, ratione diuini Officij,
cui aliquis inſiſtit, non tanquàm Ca-
nonicus, ſed tanquàm ſeruiens in
diuinis, *c. cum in Eccleſia 25. de qræb.*
10 *in 6.* † Tertio modo capitur largius,
pro iure percipiẽdi certos redditus,
non ratione Officij diuini, ſed ratio-
ne alicuius laboris temporalis, vtpo-
tè, quia eſt Aduocatus, & huiuſmodi
c. ſi. de magiſt, & iſto modo laicus po
11 teſt eſſe præbendatus: † Quarto mo-
do poteſt capi largiſſimè, pro vna
poſſeſſione, ſeu prædio aſſignato ali-
cui in præbendam, *vt in c. ſæpe 12. q. 2.
& c. poſſeſſiones 16. q. 1.* & ita capitur
quando Præbendę ſunt diſtinctæ in
Eccleſia, & cuilibet eſt aſſignatum
certum prædium, *Abb. in d. c. dilectus*
12 *19. de præb.* † Quinto, & vltimo mo-
do ſumi poteſt, pro fructibus, & ob-
uentionibus, quę percipiuntur in Ec-
cleſia, quæ vendi poſſunt, *vt in c. 2. de
locat. Hoieda latè d. c. 12. num. 100. p. 1.
& latius Rip. d. c. cum M. nu. 170. verſ.
tu vero 9. de Conſtit.*

DVBIVM PRIMVM.

ARGVMENTVM.

Canonia, & Præbenda differunt, origine, & effectu.

EX quo diximus præbendam tot mo
dis ſumi, oririque ex Canonia; Du
1 bitatur, † an ſit differentia inter Ca-
noniam, & Præbendam. Io. Franc.
Ripa *n. 170. verſ. iſtis ſic in c. cum M.
Ferrarien. 9. de Conſtit.* poſtquam enu
merauit modos, quibus ſumitur Prę-
2 benda, † dicit, quod ſi ſumatur Præ-
benda propriè; tunc differunt Origi-
3 ne, & effectu: † Origine quidem, quia
Præbenda naſcitur ex Canonia, & eſt
4 quàſi eius filia; † Effectu verò, quia
ex iure Canoniæ conſequitur Cano-
nicus ea, quæ ſunt Officij diuini, vt
ſedere in Choro, cantare, & alia hu-
5 iuſmodi præſtare: † Ex iure autem
Præbendę cõſequitur Canonicus ius
percipiendi fructus, penſiones, de-
cimas, & alia debita ratione Præ-
bendæ.

DVBIVM SECVNDVM.

ARGVMENTVM.

Canonicus, antè adeptam Præbendam, dicitur Canonicus in herba, ſiue in aere; recipit tamẽ diſtributiones quotidianas, & vocem habet in Capitulo, poteſtque eligere, & eſſe Delegatus Papæ.

Du-

DVbitatur 2. An Canonicus, qui
nondum eſt aſſecutus Præbendā,
1 † & dicitur Canonicus in herba, vt
vtar verbis Hoiedæ, *de incompatib. p.*
1.c.12. vel ſecūdum Rip. *in c. cum M.*
Ferrarien. 9. de Conſtit. verſ. iſto caſu
num. 189. dicitur Canonicus in aere,
habeat vocem in Capitulo, & conſe-
qui poſſit diſtribut. quotid. D. Ripa
in d.c. cum M. num. 186. & poſt eum
Hoieda d.c.12. num.6. hoc quærunt, &
poſtquàm Hoieda recenſuit ſex opi-
niones relatas per Ripam; tandem
2 conſtituit vnam Concluſionem; † ni-
mirum, vt recepti extrà numerum
habeant ſtatim omnia iura Cano-
niæ, & conſequenter ſtallum in Cho
ro, & vocem in Capitulo, & poſſint
eligere ſi Eccleſia vacet, & etiam eſſe
Delegati Papæ, & habere Dignitatē
conſuetam dari Canonicis, ad quod
citat *Innoc. Hoſtien. & alios in d.c. cum*
3 *M.9. de Conſtitut.* † Aſtruens conſtan-
ter quod tales Canonici habebunt
diſtributiones quotidianas, licet nō
habeant præbendam, *ex Baldo in l. fi.*
C. de Alluion. & in Marg. verb. Canoni-
cus verſ.2. iuncto Innoc. in c. dilectus 19.
de præb. & alijs quàm pluribus ibi addu-
4 *ctis num. 7.* † & ita dicit tenendum
regulariter loquendo, quod Canoni
cus ſupranumerarius, ante adeptam
præbendam, habet ſtallum in Cho-
ro, & vocem in Capitulo, ac diſtri-
butiones quotidianas, & alia iura
Canoniç, *vt latè ibi num. 8. verſ. &*
ita.

Sed declarandū eſt, inquantum
dixi Canonicum ſtatim habere vocē
in Capitulo; & diſtributiones quoti-
dianas, poſſeq; eſſe Delegatum Papę;
vt ſi Canonicus ſit Eccleſiæ Collegia-
tę, etiam inſignis, quamuis aliàs eſſet
Doctor, prout etiam ſi eſſet Canoni-
cus Cathedralis, ſed minor, licet diſ-
penſatus ad Canonicatum obtinen-
dum in minori ętate, non poſſit eſſe
Delegatus, per ea, quæ, Deo dante,
latè dicam *in tractatu de Synodo dub.*
21. & 22. vbi hoc tango, & affero de-
clarationem Sac. Congreg. Concil.
6 † Quo verò ad vocem in Capitulo, ſi
non ſit initiatus ſaltem Sacro Sub-
diaconatus Ordine, non habebit vo-
cem in Capitulo *Concil. Trid. ſeſſ. 22.*
7 *cap.4. de refor.* † & talis ordo ſuffraga
bitur ei quoad hoc, quamuis non ſit
8 in ætate XXII. Ann. † quæ eſt ætas
ad d. Ordinem requiſita *Conc. Trid.*
ſeſſ. 23. de refor. c. 12. dummodo fue-
rit diſpenſatus à Papa ſuper ætate,
D. Ant. Ragut. de voce Canon. in Capit.
p.1. q.5. num.7. quia id erat non defe-
ctu ætatis, ſed ratione Ordinis ta-
lem ætatem poſcentis, citat Sanch.
diſp.1. lib.8. num. 23. de Diuort.
9 † Quo tandem ad diſtributiones, di
cendum eſt concludenter, quod ſi Or
do ſacer ſit annexus Canonicatui,
tunc ſi Canonicus ordinem ſuſcipiat
intra annum, conſequatur eo caſu
omnes diſtributiones, quàmuis non-
dum aſſecutus ſit, nedum Ordinem
10 requiſitum, ſed nec Minores; † at
verò ſi non ordinetur intra annum,
tunc ammittit medietatem diſtribu-
tionum; ita conſuluit D. Vinc.
Grilenzon. *conſ. 153. num.5.*
vbi agebatur de Cano-
nico Eccleſiæ Col-
legiatæ inſi-
gnis,
qui, ex ſtatuto Apoſtolica aucto-
ritate firmato, teneba-
tur eſſe in ſa-
cris.
Et hæc ſuffi-
ciant.

PRÆ-

PRAELVDIVM Vigeſimum.

De Præſtimonijs.

ARGVMENTVM.

Praſtimonia inſtituta ſunt pro ſtudẽtibus, & pro ſubſidio contra Infideles: & dicuntur Beneficia Eccleſiaſtica, quia vti talia enunciantur à Conc. Trid. & inducunt incompatibilitatem; ac poſſunt renuntiari, & permutari.

PRæſtimonia, cum ab initio inſtituta fuerint pro ſtudentibus, & pro ſubſidio contra infideles; fuit proinde dubitatum, an ſint Beneficia Eccleſiaſtica; nec defuerunt, qui negatiuam partem tenuerũt, quos refert Gonzales *de Menſ. & Alter. Gloſ. 5. §. 2. num. 2.* Hoieda *de incompatib. p. 1. c. 8 num. 1. vſq; 9.* & Garzia *de Benef. p. 1. c. 2. nu. 118. inter quos recenſ. Io. Andr. num. 3. & Dom. num. 9. in ca. 1. de rer.*
2 *permut. in 6.* † Cæterum poſtquam noſtris temporibus illorum prouiſio fit non niſi per Superiorem Eccleſiaſticum, quamuis præſentatio quãdoque
3 ſpectet ad laicum, † neque poteſt illud ſibi retinere is, quia de-
4 bet illud conferre, † & item non poteſt prouideri niſi Clerico, & datur propter Officium diuinum, eſtque perpetuum, quo ad eum, cui confertur; conferturq; purè, & ſine pacto, vel conditione, nec pro aliquo commodo temporali, quæ ſunt ſigna Ec-
5 cleſiaſtici beneficij; † ideò concludo Præſt, monia eſſe Eccleſiaſtica benefi-
6 cia; † ac propterea impetrantem teneri neceſſariò facere mentionem
7 de illo, † & etiam eſſe incompatibilia, ita vt nequeāt plura ſimul ab vno
8 obtineri *Hoieda p. 2. c. 8. num. 8.* † & poſſe renuntiari, *Pariſ. de reſign. q. 1. num. 123. lib. 2. Garz. & Gonzal. loc.*
9 *cit.* † & in Concil Trid. *ſeſſ. 14. de reform. cap. 9.* enunciantur beneficia ibi *Beneficia vnius Diæceſ. etiamſi Parochiales Eccleſiæ, Vicariæ, ſeu Præſtimonia, aut Præſtimoniales portiones fuerint, alterius Diæceſ. Beneficio, aut Monaſterio, vel Collegio, vel Loco etiam pio, non vniantur*, & in c. 18. ſeſſ. 23. ibi *necnon Beneficia aliquot ſimplicia cuiuſcunque qualitatis, aut Dignitatis fuerint, vel etiam Praſtimonia, vel Praſtimoniales portiones nũcupat. &c.*
10 Vt autem huiuſmodi opiniones ad concordiam ducantur, illud omnino ſciendum eſt quod Præſtimonia aliqua dari conſueuerunt in titulum, aliqua vero non; quapropter dicamus, quod illa Præſtimonia, quæ nõ dantur in titulum, nec habent annexum aliquod ſpirituale obſequium, non dicuntur Beneficia, iuxtà primã
11 opinionem; † ſecundo verò modo ſunt beneficia.
12 Porrò ſi dubitetur an dentur in titulum, habeantue annexum onus ſpirituale, tunc attendenda eſt conſuetudo, & ſi non apparet de longa conſuetudine, attenditur vltimus ſtatus. Et ſecundum hanc diſtinctionẽ Io. Kochier *de permut. benef. c. 6.* dicit Præſtimonia poſſe permutari cum Beneficio. Et hæc ſufficiant.

PRÆLVDIVM Vigeſimumprimum.

De Portionatu, & Manſionaria.

ARGVMENTVM.

Portiones non ſunt niſi in Cathedralibus, & Collegiatis; & ſic appellantur, quia ſunt quaſi cibaria: Manſionarij alio nomine nuncupantur, & in Iure Canonico

eo dicuntur Aſſiſij, eo quod aſſidui eſſe debeant in Eccleſia.

COngruenter, poſt Præludium *de Præſtimonijs*, ſubinſeritur Præludium *de Portionatu, de quo planè Conc.*
1 *Trid. meminit c. 12. de ref. ſeſſ. 24.* † Pôrrò Portiones ſunt non niſi in Cathedrai. & Colleg. Eccleſ. ſicut, & Cano-
2 nicatus: † ſunt autem Portiones, ſeu Portionatus Beneficia ſimplicia ſic
4 dicta, † quia ſunt quaſi cibaria Clericis in alimenta præſtari ſolita, qui ho
5 die dicuntur Portionarij, † olim vero dicebantur Manſionarij, prout etiam hodie aliqui hoc nomen reti-
6 nent, † ſic dicti à manſione, quaſi domeſtici, & familiares.
7 In iure autem Canonico dicuntur Aſſiſij, eo quod ſemper debeant eſſe aſſidui in Eccleſia *tex. in c. penult. iuncta gloſ. in verb. aſſiſios de Cler. non reſidentib.*
8 Hodie iſti Manſionarii, ſiue Aſſiſij tenentur ex officio ad Horas Canoni
9 cas in Choro, vnà cum Canonicis; † non habent vocem in Capitulo, vt Canonici: neque propriè conſtituūt vnum Collegium, quamuis alicubi aliter ſeruetur, ex contraria conſuetudine, notat Garzia *p. 3. c. 2. nu. 378. vbi teſtatur in aliquibus Eccleſijs Hiſpaniæ* Portionarios eſſe de Capitulo, & quod in tali caſu iura procedunt in eis, ſicut in Canonicis; at ſecus ſi tātum habeant vocem in Capitulo, vel etiam interueniant in Capitulo, &
10 actibus capitularibus, † quia non ſequitur, inquit, habent vocem, ergo ſunt de Capitulo, vti iam decidit Rota coram Bubalo 1. Iunij 1583. quā deciſ. refert idem Garzia *d. c. 2. n 387* vbi etiam *nu. 379.* atteſtatur in Eccle
11 ſia Abulen. † Portionarios, ex ſtatuto ipſius Eccleſiæ, poſſe aſſumi ab Epiſcopo in familiares, ſicut Canonici,
12 † & huiuſmodi Portionarij, qui tantum habent vocem in Capitulo, nec ſunt de Capitulo poſſunt corrigi, & puniri ab Epiſcopo, ſine Capitularibus Adiunctis, vt obſeruat D. Barboſa *de poteſt. Epiſc. Alleg. 73. num. 10. p. 3*
13 † Salua tamen conſuetudine, vel ſtatutis, quibus caueatur, vt Epiſcopus procedat ſine Adiunctis, eo enim caſu non poſſet procedere ſine Adiūctis
14 † immo etiam Portionarij ipſi poſſent licitè eligi in adiunctos, & Coniudices, vti cenſuit Sac. Congreg. de menſe Aprilis teſte D. Io. Alouiſio Ricio, *in collect. 751. in fi. apud D. Barboſ. loc. cit.*
15 Illud aduertendum etiam duxi, quod decretum Sac. Concil. Triden. *ſeſſ. 25. ca. 6. de reform.* in quo diſponitur de Adiunctis elig. per Capitulū, locum non habet niſi in Eccleſijs exēptis, vt pluries declarauit Sac. Congregat. Concil. Trident. interpretationi præpoſita.

DVBIVM VNICVM.

ARGVMENTVM.

Laicis non licet tractare beneficia Eccleſiaſtica; ſed Eccleſiaſtici ſuperioris ſolius eſt Beneficia creare: quis verò ſit iſte Superior, an ſolus Papa, an etiam Epiſcopus, oſtenditur.

HActenus vidimus breuiter terminos Beneficiorum Eccleſiaſticorum; veruntamen quia inter ipſa beneficia, quædam ſunt Dignitates, & inter haſce, quædam ſunt Sublimes, vt vidimus *in præl. 7. dub. 4. n.*
1 *4.* † videlicet Papatus, & Cardinalatus: quædam ſunt Superiores, vt Patriarchatus, Primitiatus, Archiepiſcopatus, & Epiſcopatus; quædam tandem ſunt Inferiores, vt Abbatia, & reliquæ Prælaturæ, ac Dignitates

infrà Epiſcopatum: alia ſunt Beneficia ſine dignitate, inter quę aliqua habent curam animarum; aliqua nō, vt latius dictum eſt *in d. prælud. 7*
2 *dub. 13.* † ideo hic congruenter occurrit dubitari, quis poſſit beneficia erigere.
3 Dicamus igitur breuiter, quod ſicuti diuerſa ſunt Beneficia, vt vidimus, diuerſi etiam ſunt Superiores, qui illa
4 poſſunt creare, † ſuppoſito ſemper pro indubitato quod ad Eccleſiaſticum Superiorem duntaxat eiuſmo-
5 di creatio ſpectet; † Nam laici non poſſunt propria auctoritate tractare benefiia, *c. 2. de iudic. c. omnes baſilicæ*
6 *16. q. 7. c. Nemo de conſecr. diſt. 1.* † & in primis Papatus alius creari non poteſt, quia unus fuit inſtitutus à
7 Chriſto Domino, *c. in Nouo 21. diſt.* † nec capit duos ſimul, vno, & eodem tempore, & aliter ſentire hæreticū eſt, quia vnus eſt Paſtor, & vnum Ouile, *Abb. in c. 1. num. 3. de Paroc.*
8 † vnus eſt enim Vicarius Chriſti, & ſicut hæc Eccleſia dicitur corpus my-
9 ſticum, † ita debet, ad inſtar humani corporis benè ordinati, vnicum duntaxat caput habere, & ſic vnum Sūmum Pontificem; etenim Chriſtus Dominus Noſter dixit ſoli B. Petro *Tu es Petrus, & ſuper hanc petram ædificabo Eccleſiam meam, Matt. ca. 16.*
10 immò reliqui Apoſtoli cōſtituti fuerunt Epiſcopi ab ipſo B. Petro *d. c. 2. diſt. 22.*
11 Porrò citra Papatum, ſolus Pontifex Maximus poteſt Sublimē Dignitatem Cardinalatus, prout, & Superiorem Dignitatem, videlicet Patriarchatus, Primitiatus, Archiepiſcopatus, & Epiſcopatꝰ erigere, ſeu creare, iuncta etiam Dignitate Abbatiæ, *c. 1. diſt. 22.* & hoc omnes admittunt ſine controuerſia.
12 De reliquis autem Inferioribus Dignitatibus, Dd. variè ſentiunt; quidam etenim affirmāt, alij negāt Epiſcopum poſſe huiuſmodi inferiores Dignitates creare; Primi ſui fundamenti cementum injiciunt iuxta textum; *c. cum acceſſiſſent 8. de conſtit.* Secundi verò inijciunt propè *c. 1. di. 22.* qui textus ſic habet; *Omnes, ſiue Patriarchij cuiuslibet apices, ſiue Metropoleon Primatus, aut Epiſcopatuum Cathedras, vel Eccleſiarum cuiuslibet ordinis Dignitates inſtituit Romana Eccleſia:* alij diiſtinguunt, quod aut Dignitas, quæ eſt erigenda, eſt omnino noua, quippe quę aliàs non reperitur inſtituta per Eccl. Rom. & tunc nō poſſit creari ſine licentia Papæ, & in hunc ſenſum capiendum eſt *d. c. 1. di. 22.* ex Imol. *num. 4. in d. c. cum acceſſiſ-*
13 *ſent 8. de conſtit.* † Aut eſt iam inſtituta per Eccl. Rom. & hoc caſu ſubdiſtinguunt; quod aut non fuit inſtituta cōmuniter pro qualibet Eccleſia, ſed ſolum pro Romana, qualis eſt Dignitas Cardinalatus, & tunc idem dicēdum eſt, vt ſolus Papa poſſit creare, vel creandi, ſeu potius erigendi licantiam dare, vt contigit, & factum fuit in Eccleſijs Rauennate, & Compoſtellana, *teſte Imol. d. nu. 4. verſ. & ſic intelligitur in c. cum acceſſiſſent 8. de conſtitut.* quibus ex priuilegio inſtitutum fuit, vt Canonici appellarentur Cardinales, qua planè prærogatiua, ſeu denominatione gaudebant etiam Canonici Aquileienſes, Beneuentani, & Mediolanenſes, iunctis Piſanis, ex teſtimonio Germon. *de immunit. Sac. lib. 3. c. 6. nu. 14. & ſeq.*
14 † Aut fuit inſtituta communiter pro Vniuerſa Eccleſia, quales ſunt Archidiaconatus, Archipreſ. Prim. & huiuſmodi, & tunc notāt quod ſine licētia Papę, poterit, nedum Epiſcopus, ſed etiam Capitulum cum conſenſu Epiſcopi, eiuſmodi Dignitatem creare *Imol. loc. cit. vbi adducit pro hoc c. 1. d. 22. c. præcipimus 16. q. 1. & c. ſicut 8.*

O de

de exceſſib. Prælat. & reſpondet ad cap. cum olim 6. de conſuet. per quod videtur, quod in creatione Nouæ Dignitatis in Eccleſia requiratur auctoritas Papæ, quia, inquit, reſponderi poteſt quod ibi ad cautelam, non de neceſſitate, fuit petita licentia à Papa, vel quod Epiſcopus uolebat ſolus ſine conſenſu Capituli inducere Nouam Dignitatem in Eccleſia, ideo fuit neceſſaria licentia Papæ, & huius ſentẽtiæ videtur eſſe Gamb. *de poteſt. Legat. in rubr. de poteſt. crean. no. benef. citans Felinum, & Abb. in d. c. cum acceſſiſſent 8. de conſtit. Archid, in d. c. 1.*
15 *diſt. 22.* † & iam inoleuit conſuetudo, ut Epiſcopi, nedum in Collegiatis, & Parochialibus ſimplicibus etiã Pagorum erigãt Rectorias in Digni
16 tates; † uerum etiam in Cathedralibus, quod accepi factum fuiſſe in Cathedrali Aquenſi Statellionum, in qua omnes Dignitates erectæ fuerunt ab Epiſcopis, nec vllos habent redditus, nec Prouentus, nec etiam Præbendam, & conferuntur Canonicis, qui ratione Dignitatis præcedentiam obtinent; ratione verò Canonicatus, vocem habent in Capitulo, qua alioqui vti Dignitates carerent.
17 Eaſdem Dignitates creare poſſunt Legati de latere, & ipſe teſtis eſſe poſſum, qui vidi erectionem Præpoſituræ inſignis Collegiatæ S. Mariæ ad Niues Alexandrin. factam per S. Sedis Apoſt. Legatum; & cum iſta affirmatiua reſidere videtur D. Ioann. Aloiſ. Ricc. *in praxi benef. ſiue in praxi rer. quotid. reſol. 322. in 2. editione,*
18 *ſiue 382. in 1.* † quod planè firmandũ eſt fortius de ſimplicibus Beneficijs, & Canonicatibus, *Ric. d. reſolutione 322. numero ſecundo.*

Iam quieſcat calamus.

PRÆLVDIVM Vigeſimum ſecundum.

De Eccleſia litigioſa.

ARGVMENTVM.

Beneficium efficitur litigioſum, quando lis pendet ſuper eius titulo, non autem fit per oppoſitiones, quæ fiunt a præſentatis, ne inſtituantur: ſatis diſcutitur hac materia.

QVia inter caſus, quos recenſui in præludio 3. Dub. 3. *in 6. caſu num. 14.* dixi Cõcursũ ommitti in Eccleſia litigioſa; non ab re putaui hic perquirere, quando Eccleſia dicatur li-
1 tigioſa. † Dicamus igitur breuiter cum Illuſtriſs. Bo. Mem. Card. Roberto Lancillotto *in ſuo celeberrimo tract. de attent. litt. pendent. p. 2. cap. 4. proœm. num. 588. & 589.* quod Beneficium non efficitur litigioſum, niſi quando lis pendet ſuper illius titulo, non autem per oppoſitiones, quæ fiunt à præſentatis, ne inſtituantur, *Gloſ. Pragm. Sanct. in verb. terminorum de pacif. poſſeſſ. & poſt eum* Petrus Greg. Tholoſ. *de beneficijs. c. 40. nu. 3.*
2 † qui dicunt, quod antequàm Beneficium dicatur litigioſum, tria requiruntur: Primum quod emanauerit citatio executata: Secundum quod titulus agẽtis fuerit parti aduerſæ exhibitus in competenti iudicio: Tertium quod omnes dillationes ordinariæ iuris, vel ſtyli, quæ dantur ad litem conteſtandam, ſint elapſæ ante finem triennij, *Tholoſanus nu. 9.* ibid.
3 dicit, quod ferè omnis lis Beneficij incipit à poſſeſſorio, in quo ſequitur controuerſia de proprietate, ſeu de
4 iure tituli, quia, inquit, † in cauſis Beneficialibus oportet poſſeſſionem aliquo

quo

5 quo colore tituli defendi, † nam ſine
canonica inſtitutione teneri non poſ
ſunt, *per c. Beneficium 1. de reg. iur. in*
6. c. ad decimas 2. de reſtit. ſpoliat. li. eo.
6 Agit tamen de ſola poſſeſſione titu-
larius, quando eſt prouiſus de benefi-
cio vacante ipſo iure, & is, ex cuius
perſona vacat, de facto incumbit ni-
hilominus poſſeſſioni, tunc enim nõ
poteſt nouus titularius induci in hu-
iuſmodi poſſeſſionem, niſi vocet de-
tentorem coram Iudice, & illum de
occupata poſſeſſione detrudat *c. licet*
Epiſcopus 28. de præb. in 6. latè de hoc di
xi in prælud. 7. dub. 2. nu. 10. & ſeq. vbi
etiam tradidi formam ſeruandam in
huiuſmodi expulſione, quæ vide ibi quia
7 *vtilia*; † nemo enim quamuis iniu-
ſto titulo poſſidens, debet priuari ſua
poſſeſſione, ſine cauſæ cognitione
c. volumus 16. q. 4. c. in literis 5. de reſti
8 *tut. ſpol.* † quæ quidem cognitio con-
ſiſtit in diſcuſſione collationis illius,
qui petit, num ſit canonica, & illius,
qui detinet, num ſit iuſta, *Archid.*
9 *in c. olim 25. de reſcrip.* † & adeò eſt
neceſſaria huiuſmodi cauſæ cogni-
tio, & poſſeſſionis addiudicatio, vt ſi
prætermitteretur, & prouiſus inte-
rim propria auctoritate poſſeſſionẽ
illius beneficij ſic detentam, vel etiã
per intruſum occupatam nanciſcere-
tur, illicò ammitteret omne ius,
quod haberet; quinimo quantum-
uis canonicum titulum haberet ipſe
diceretur intruſus *per capitulum eum,*
qui 18. de præb. in 6. cap. licet 28. tit. &
lib. eod. D. Iac. Simoneta de reſeruat. be-
10 *nef. q. 56.* † & efficeretur violentus,
& illegitimus poſſeſſor, *ad l. extat*
13. ff. eo quod met. cauſ. l. ſi quis in tan-
11 *tam ſed C. vnde vi*, † atque aduerſa-
rius poſſet vti interdicto reſtitut. tan
quam ſpoliatus, *per d. c. in lit. 5. & tot.*
tit. de reſtit. ſpol. Rot. deciſ. 10. num. 2. vt
lit. pend. in nou. & per d. c. eum, qui 8. de
12 *præb. in 6.* † eſt enim præſumptio iu-
ſtę detentionis pro poſſeſſore, donec
contrarium appareat, *Tholoſ. loc. cit.*
per legem finalem C. de rer. vendio. l. qui
13 *accuſare 4. C. de edend.* † & ideo non
debet ammoueri ſine citatione, *l. cum*
fundum 18. de vi, & vi armat. Menoch.
de adipiſc. Rem. 6. n. 22. vbi etiam num.
14 *24. habetur*, † quod fideicõmiſſarius,
cui data eſt facultas à teſtatore ingre
diendi poſſeſſionem ſua auctoritate,
non poteſt eam aſſequi ſine auctorita
te Prætoris, parteq; citata, quia iam
15 hęres directus poſſidet; † & proin-
dè is, qui eſſet ſpoliatus beneficij poſ-
ſeſſione, eſſet ante omnia reſtituend⁹,
16 *3. q. 1. cap. 1.* † & huiuſmodi cauſa,
ſiue agatur de poſſeſſorio, ſiue de peti
torio, debet agitari coram Iudice Ec
17 cleſiaſtico, *c. 3. de for. compet.*; † ſi autẽ
quęreretur de reſtitutione ſpolij, pri⁹
agendum eſſet de ea, quàm de titulo,
vel proprietate, *d. c. in litteris 5. de re-*
18 *ſtit. ſpol.*; † & ſufficit in interdicto re
cuperandæ oſtendere agentem fuiſſe
in poſſeſſione, tempore ſpoliationis
l. ſi quis ad ſe fundum C. ad l. Iul. 7. de vi
19 *pub.*; † quinimo aduertit idem Tho
loſ. *ibi n. 11. per c. Paſtoralis 5. de cau.*
poſſeſſ. quod ſi quis agit de proprietate
beneficij, cum poſſit de ſpolio, & poſ-
ſeſſione agere, perſeueretq; vſque ad
litis concluſionem, non poterit dein-
de ad poſſeſſionem redire. Poſt hos
accedit D. Barboſa *de poteſt. Epiſcopi*
20 *allegat. 19. n. 17. p. 2.* † qui dicit benefi
cium fieri litigioſum, & non pacifice
poſſeſſum, ex citatione, ſi ipſe iudex
& reus, facti ſunt certi de ipſa re, pro
21 qua conuenitur; † ſi tamen citatio
circumducta ſit, non efficit litis pen-
dentiam; pro ut etiam non inducit
pendentiam litis, ſi lis ineatur cum
falſo Procuratore, vel coràm Iudice
carente iuriſdictione.

Hæc breuiter dicenda duxi de *Litigioſa Eccleſia* propter frequẽtiam caſuum: & ſic ſufficiant.

PRÆLVDIVM Vigeſimum tertium.

De Menſibus & alternatiuis.

ARGVMENTVM.

Papa in primordijs Eccleſia, ipſe ſolus inſtituit Dignitates, & Beneficia, ſed deinde conceſſit Epiſcopis ius conferendi beneficia ſua Diœceſis, qua conceſſione ſtante habebant fundatam intentionem conferēdi talia beneficia: ſed ſuperuenit 8. reg. quæ nunc eſt 9. per quam adimuntur 8. menſes, niſi vti velint Alternatiua, per quam ſibi conceduntur ſex menſes.

1. IN primordijs Orientalis Eccleſiæ ſolus Papa ordinauit, & inſtituit Dignitates, ac alia Beneficia Eccleſiaſtica *22. diſt. c. 1. & 2. Sel. de Beneficijs p. 2. q. 22. n. 3.* & conſequēter ad eū ſolum ſpectabat collatio *arg. c. admonet*
2 *4. de renunc.*; † omnis enim iuriſdictio, & poteſtas diſponendi de Beneficiis à principio non omnibus Apoſtolis, ſed B. Petro eorum Principi à Chriſto data fuit *c. ita Dominus §. hāc 19. diſt. Io. Andr. nu. 13. in c. cum ex eo 13. de pœnit. & remiſſ. Gaſ. de Peruſ. de*
3 *reſeru. Benef. à n, 12. vſque 182.*; † ſed deindè Papa conceſſit Epiſcopis huiuſmodi poteſtatem, vt quilibet in ſua Diœceſi poſſit conferre Beneficia inibi exiſtentia *c. decreto 2. q. 6.* ibi *Vices noſtras ita tuæ credimus charitati 3.*
4 *q. 6. & ita Gaſp. vbſupra n. 2.*; † quo fit vt Epiſcopi in ſua diœceſi dicantur Vicarij Papæ *Gonzal. de menſibus §. 1.*
5 *proem. n. 6.* † quia totus mundus dicitur Parochia Papæ *Gonzal. ibid. n. 8.*;
6 † & mediante huiuſmodi conceſſione habebant de iure communi Epiſcopi fundatam intentionem in iure conferendi omnia beneficia Eccleſiaſtica in ſuis Diœceſibus *c. regendę 10. q. 1. cap. nullus 16. q. 7. c. ex frequentibus 3. de inſtitut. cum alijs ibi cumulatis per*
7 *Gōz. d. §. 1. proem. n. 21.*; † Vnde ante editionem Regulæ Cancel. *de Menſibus, quæ nunc eſt IX.*, Epiſcopi poterāt cōferre in quolibet menſe *Gomeſ. de expect. n. 20. Caputaquen. Deciſ. 214. n. 5 p. 2. Caſſad. deciſ. 3. n. 4. & deciſ. 4. n. 1.*
8 *de priuil.* † & rarò Papa faciebat gratias beneficiales, & ideò in Volumine Decretorum non tractatur de hac materia *Io. Andr. in addit. ad Specul. in rub. tit. de conceſſ. præb. poſt princ.* verſ. *ſciendum eſt, Staphil. de lit. gra. in Prælud. n. 2. Selu. de benef. p. 2. q. 1. n. 14.*;
9 † tractu tamen temporis cœpit huiuſmodi gratias concedere, ac proptere a dabat tria paria litterarum: Primò Monitorias, quib⁹ monebat Collatorem ordinarium, vt prouideret ei, pro quo ſcribebat: Secundò Præceptorias, ſi monitoriis non obtemperabat: Tertiò Exequutoriales, per quas deputabatur executor ad prouidendum loco Papæ, vel ad compellendū Collatorem *Abb. in c. conſtitutus 19. de reſcrip. D. Aeneas de reſeru. benef. Prælud. 1. n. 1.* ita quod deinde Sum. Pont. faciebant frequenter reſeruationes, & expectatiuas concedebant;
10 † hodie tamen Expectatiuæ penitus ſublatæ ſunt per Conc. Trid. *ſeſſ. 24. c. 19. de reform.*; nec non & mandata de prouidendo, ac etiam prohibitæ ſunt conceſſiones reſeruationum mētalium, etiā ad fauorē S. R. E. Card. prout etiam ſublatæ ſunt quæcumq; gratiæ ad vacatura, & Indulta ad a-
11 lienas Eccleſias; † & quamuis ſoleat Papa reſeruare ſibi Beneficia *c. 2. de præb. in 6.* quia eſt naturaliter D. Beneficiorū, *Aeneas Prælud. 2. n. 2. de re*
12 *ſeru.*, † ita vt poſſit quemlibet, etiam ſine cauſa ſuo beneficio priuare *Simonet. q. 2. n. 6. & Granut. ibi in verbo præuenire n. 15. Tholoſ. c. 24. n. 22. de Benef.*

† Ne-

13 † Neque propter huiuſmodi reſeruationes conqueri poſſunt Epiſcopi
14 de iniuſtitia; † Nam qui dat illud, ad quod non tenetur, liberalitatem exercere videtur, *Gomeſ. de expect. n. 14. per c. 1. de donat. & Gloſ. in c. relatũ*
15 *in verbo liberaliter 9. de preb.,* † & ſi illud idem aufert ſine a nimo nocendi, non facit iniuriam *l. Proculum* ibi, *Quia non debet videri is damnum facere, qui eo velit vti lucro, quo adhuc vtebatur, prohibetur 26. ff. de damno infecto l. ſi in meo 21. ff. de aq. plu. arc. glo. in verbo iniuriam in c. cum Eccleſia Vulteran.*
16 *31. de elect.* : † neque item poſſunt cõqueri de inurbanitate, nam quamuis, vt dixim⁹, Papa habeat pleniſſimam poteſtatem in beneficialibus & ipſe ſolus ſit Dominus *c. 2. in principio de præb. in 6. c. propoſuit 4. de conc. præb. verſ. licet: Pariſ. de reſign. l. 2. q. 4. n. 34.*
17 † & Papæ poteſtas nullis legibus aut regulis coarctatur *Gonzal. §. 1. proem.*
18 *n. 24.*, nihilominus per ſuas regulas Cancellariæ diuiſit menſes anni, & conceſſit Epiſcopis, tam reſidentib⁹, quam non reſidentibus quatuor mẽſes videlicet *Martium, Iunium, Septẽbrem, & Decembrem*, & ſibi reliquos octo, propter ſuam maiorem potaſtatem, reſeruauit, ideſt *Ianuarium, Februarium, Aprilem, Maium, Iunium, Auguſtum, Octobrem, & Nouembrẽ;*
19 † quinimò, liberalius etiam agendo, vt magis inuitaret Epiſcopos ad reſidendum, æqualiter diuiſit menſes anni cum Epiſcopis verè, & continuè reſidentibus in Ciuitate, vel Diœceſi, & ſic ſibi tantum reſeruauit *Ianuarium, Martium, Maium, Iulium, Septembrẽ,*
20 *& Nouembrem,* † dummodo Epiſcopi prius petant, & acceptent Alterna
21 tiuam, † qua de re erit videndus *Gõzal. d. tract.*

Ex his vt arbitror clarè colligiť quinam dicantur Menſes Ordinarii, quiuè Papales.

DVBIVM PRIMVM.

ARGVMENTVM.

Menſis habet XXX. dies, & incipit à media nocte antecedentis Menſis, & computatur ſecundum Calendarium.

1 Vidimus qui menſes ſint Papales, quiuè Epiſcopales; nunc dubitatur 1. quando incipiat menſis. Concludamus cum Garz. *de beneſ. p. 2 c. 1. n. 523.* quod incipit à media nocte antecedente primam diem mẽſis, *per l. more Romano 8. ff. de fer.* & XXX.
2 dies continere debet, † quia Luna tot diebus remoratur in circuitu Solis, & ad ſuas vices redit, curſumq; conficit, vt benè obſeruat D. Barboſa *de poteſt. Epiſ. p. 3. alleg. 58. n. 8.*; † ſic enim
3 accipiendi ſunt menſes, vbi abſolutè
4 fit mentio de menſe; † dicamus nihilhominus quod erit computandus Mẽſis ſecundum Calendarium, & prout occurrunt, & iacent per circulum anni *Barboſa ibid. n. 9.*

DVBIVM SECVNDVM.

ARGVMENTVM.

Alternatiua acceptata in aliquo menſe alternato Apoſtolico, non intrat, niſi toto menſe finito; ſecus ſi in menſe ordinario, quales ſemper ſunt Iunius & Decẽber, *& dicuntur Menſes fixi: latiſſime traditur materia Alternatiua.*

1 Dvbitatur ſecundo an ſi Epiſcop⁹ acceptet Alternatiuam in aliqua Menſe Alternato v. g. 2. Februarij, gaudeat Alternatiua. i Beneficiis, quæ contingant vacare in eo menſe, in quo acceptauit Alternatiuam. Pulchrum

chrum eſt dubium, & practicabile; quo circa non pigebit, quæ magis practicabilia, & neceſſaria vidi *de Alternatiuis*, huc etiam de verbo, referre, remitendo in reliquis pium lectorem ad doctiſſimum, & vberrimum tractatū D. Hier. Gonzal. ſuper Reg. VIII. tamquam ad perennem fontē. D. Auguſtinus Barboſa *de poteſt. Epiſ. p. 3. alleg. 53. n. 38.* pro hoc conſtituit regulam, nimirum, vt Alternatiua recepta in Dateria, in aliquo menſe alternato Apoſtolico, non incipiat illi'
2 vſus, niſi toto peracto menſe; † ſecus tamen ſi in menſe Ordinario, quales ſemper ſunt *Iunius, & December*, & ratio ſecundum illum num. 41. eſt, quia
3 Papæ præiudicari non poteſt; † quippè qui facultatem habet Ordinarius ex conceſſione Papæ quandocumque petere alternatiuam, & ſe declarare, velle ea vti; ac proinde poteſt anticipare menſem.

Verumtamen poſtquam habemus elegantiſſimas, & elaboratiſſimas Sac. Rot. Deciſ. vnam videlicet in vna Papien. Beneficii *10. Aprilis 1617. corā R. P. D. Martino Andrea, apud ipſum D. Barboſam d. alleg. 53. n. 45.*; aliam in vna Salamantina Beneficii de Almenara *20. Iunij 1605. coram R. P. D. Mā Zanedo*; ideo huc opere pretium duxi huiuſmodi deciſiones ambas de verbo, referre ſiquidem adducunt pleniſſime omnia, quæ in hac materia deſiderari poſſunt, miroq; modo ea diſcu
5 tiunt. † Deciſio itaq; in d. Papien. eſt.

P*Ræſuppoſito quod Epiſcopus Papien. eſſet in poſſeſſione conferendi Beneficia ſuæ Diœceſis vigore Alternatiuæ acceptatæ: & quod fuerit abſens à ſua Diœceſi, per aliquot menſes; & in principio Menſis Aprilis; quodque ad eam redierit die 10., vel 11. d. Menſis 1615.: & quod 14. eiuſdem Aprilis extr. Rom. Cur. vacauerit Beneficium ſimplex Canononicatus nuncupat. Plebis Cairi Papien. Diœc., Epiſcopo iam reſidente: & præſuppoſita prouiſione Apoſtolica d. Beneficij vigore* Reg. *8. facta in perſonam Io. Bap. Naldini: & præſuppoſita Prouiſione Ordinarij eiuſdem Beneficij facta vigore d. Alternatiuæ in perſonam Ludouici Somaſci.*

Fuit, me proponente, dubitatum, An collatio huiuſmodi beneficii ſpectauerit ad Papam, vel ad Epiſcopum? *Quo dubio ſæpius propoſito, & maturè diſcuſſo, tandem* ſub die 10. Aprilis 1617. Rota *cenſuit collationem ſpectaſſe ad Papam.*

46 *Ratio deciſionis fuit, quia licet beneficiū vacauerit in menſe Aprilis, Epiſcopo tūc reſidente, qui menſis vigore Alternatiuæ ſpectat ad Ordinarium; Attamen cum Epiſcopus in principio menſis fuerit abſens ceſſauit commodum alternatiuæ ad eius fauorem, & fuit acquiſitum ius Papæ, ita ut totus menſis fuerit ei reſeruatus, vt per bonas rationes fuit firmatum* in deciſione Fauentina Canonicatus, 16 Decēbris 1585. coram bo. mem. Cardin. Blāchetto, quam Rota *ſequuta fuit inconcuſſe in pluribus cauſis, & ſignanter in* Eluen. beneficii, 22. Maij 1599. coram Illuſtriſſ. Mellino, & in eadem 30. Octobris 1602. coram Illuſtriſſ. Ludouiſio, & Segobien. beneficij 26. Martii 1604. coram bo. me. Iuſto, *prout latius, ac plenius examinato articulo eandem deciſionem approbauit* in Salamantina beneficiorum de Almenara 20. Iunii 1605. coram R. P. D. meo Menzanedo, & *ab ea non receſſit, immò expreſſe confirmauit* in Sulmonen. Alternatiuæ 14. Maii 1610. coram Illuſtriſſ. Lancillotto, *quicquid in hac vltima tota vis tormentorum ad euertendam illam primā tot propugnaculis ſeptam, ac munitam, per informantes pro Somaſco fuerit conſtituta.*

Quod autem menſis Aprilis fuerit reſeruatus ab initio, viſum fuit, nō poſſe dubitari. Quia regula 8. habet duas partes: In prima Papa reſeruat ſibi octo menſes, quorum vnus eſt Aprilis ad effectum cō fe-

ferendi beneficia in eis vancatia vt patet
47 *ex rubrica, quæ ſic cantat,* Reſeruatio menſium Apoſtolicorum, *& cum habeat orationem perfectam, etiamſi non incipiat per V T, vel per N E, dicitur cõtinere ius communem, & poteſt allegari ad deciſionem cauſarum,* Felin. in princ. rubr. vt lit. non conteſt. Euerard. in loco à rubr. n. 3. verſ. immo quod pl9eſt, *adeo quod Papa licet in nigro reſeruet ſuę diſpoſitioni omnia beneficia in ſingulis dd. octo menſium vacatura, atque ita reſeruet beneficia, & non menſes, attamen, ex quo rubrum eſt generalius nigro, debet illud ampliare, vt ſic nõ ſolum beneficia, ſed etiam menſes Papa reſeruare voluerit,* glo. in l. 1. & ibi Bar. C. de capit. ciu. exi. lib. 11. *cum alijs per* Euerar. *vbi ſupra* num. 11. verſ. quid autem è contra, *et in noſtris terminis quod regula de octo ſit reſeruatoria mẽſium, tradit* Put. deciſ. 53. lib. 2. idem deci. 492. nu. 3. & deciſ. 507. per tot. eodem lib. Achill.
48 deciſ. 1. ſuper reg. reſer. 8. menſ. *& pro indubitato tenuit* Rot. in illa Fauenti-
49 na, *& alijs vbi ſupra. In ſecunda vero parte* in verſ. inſuper, *Papa concedit Epiſcopis facultatem conferendi in ſex mẽſibus alternatis, quandiu apud ſuas eccleſias, aut diœceſes reſederint, non obſtante reſeruatione, quæ reſeruatio non tollitur per conceſſionem alternatiuæ, ſed alternatiua operatur, vt Ordinarius poſſit conferre in menſe reſeruato, remanente natura ipſius reſeruationis, quæ propterea non ceſſat, iuxta* deciſ. Caſſad. 8. n. 10. de prę ben. *quam in iſtis terminis ſequuta fuit* Rota in Tuden. Canonicatus 21. Aprilis 1570. *coram* bo. mem. Card. Lancellotto Seniore, & in Oueten. beneficij 30. Iulij 1610. *coram* Reuerendiſs. D. meo Decano. *Et quod reſeruatio non tollatur per alternatiuam Epiſcopo conceſſam, & ab eo acceptatam, fuit ſine difficultate reſolutum* in Eluen. beneficij S. Saluatoris 30. Octobris 1602. *corã* Illuſtriſs. Ludouiſio.

50 *Hinc Domini inferebant, quod non reſidente Epiſcopo in aliquo ex quatuor mẽſibus ſibi à Papa mutuatis, ſi contingat caſus vacationis, Papa nõ confert iure devoluto, ſed ex titulo primæuo reſeruationis. Quia cum dicta alternatiua non tollat reſeruationem, ſed illa remanente aperiat viam prouidendi de reſeruatis, ſub illa tamen conditione, & qualitate reſidendi, ceſſante reſidentia, ceſſat effectus alternatiuæ, & conſequenter non intrat deuolutio, ſed reſeruatio. Quia ſemel reſeruatum ſemper durat reſeruatum, vt in puncto arguit* Caſſad. *vbi ſupra, &* Rota in illa Oueten. *Quod etiam comprobatur ex ſtylo Cancellariæ, quæ in caſu iſto dat expeditionem tanquam de reſeruato vigore reſeruationis octo menſium, vt in fide Reuerendiſſim. DD. Abbreuiatorum, de Parco maiori, qui ſtylus in hac materia attendendus eſt, cum declaret mentẽ Papæ,* Caſſad. deciſ. 2. nu. 4. verſ. & iſte ſtylus, & deciſ. 3. nu. 3. ad fin. verſ. pro qua interpretatione, de reſeru. Mandoſ. in prohem. regul. quæſt. 2. nu. 3. *& fuit dictum* in Iuuenecen. Archipresbyteratus 26. Iunij 1591. *corã* bo. me. Card. Pamphilio, *vbi quod ſtante communi curſu, & ſtylo Cancellariæ ceſſat omnis difficultas, & in propoſito etiã fuit conſideratum* in Paduana Prioratus 18. Maij 1611. coram R. P. D. meo Pirouano.

51 *Nec placuit reſpõſio ad* deciſ. Caſſad. & Rot. in illa Tuden. *quod loquantur retenta opinione antiqua nempè quod alternatiua eſſet ſimplex remotio obſtaculi, non ſecundum opinionem modernã, quod excedat ſimplices terminos remotionis obſtaculi, & per eam dicatur initus quidã permutationes contractus inter Papam, & Epiſcopum, de qua latè* in d. Sulmonen. alternatiuæ coram Illuſtriſs. Lãcellotto, *Quia, & antiquo tempore vigebat eadem opinio, quod alternatiua non eſſet mera & ſimplex remotio obſtaculi, ſed quaſi contractus, eo quod tunc, prout*

hodiè

hodiē, fiebat hæc mēſiū permutatio inter Papā, & Epiſcopū, Mohed.deciſ.3.n.1. de reſcrip. Achil.dec.2.ſuper reg.modif.indul. Put.deciſ.88.l.3. *per quas deciſ.debent declarari, & cum eis concordari alia, quæ dicunt gratiam alternatiuæ eſſe remotionem obſtaculi cauſati per reſeruationem octo menſium* ad tex.in l. non eſt nouum, cum duabus ſeqq. ff. de legib. & c. cum expediat. de elect. in 6. *& in terminis fuit dictum* in eadem Sulmonen.

52 *Præterea aliqui ex DD. cenſebant multum referre quid veniat in huiuſmodi cōtractu permutationis, quia licet Papa ex octo menſibus reſeruatis concedat Epiſcopo quatuor, & vice verſa Epiſcopus de ſuis quatuor dimittat Papæ duos, illa tamen conceſſio de reſeruatis non fit quoad proprietatem, ſed ſolum (vt ita dixerim) quo ad vſumfructum, proprietate ſcilicet remanente penes Papam, itaut illi quatuor menſes propriè dicantur ipſius Papæ*, l. rectè dicimus. ff. de verb. ſignific. *vbi Iuriſconſultus ait, rectè dicimus eum fundum totum noſtrum eſſe, etiam cuius vſusfructus alienus eſt*, l. Mæuius, §. penult. ff. de leg. 2. gloſſ. in l. 4. ff. de vſufruct. Bart. & Doct. in l. qui vſumfructum, ff. de verb. oblig. Pinel. in l. 1. 3. par. n. 4. verſ. atq; ita, C. de bon. matern. *Et vt proprius loquamur, Papa nō concedit menſes Epiſcopo, ſed facultatem conferendi in menſibus, et hæc dicitur alternatiua quæ quoad proprietatē ſpectat ad Epiſcopum, quoad vſum vero, quādiu reſederit, vt ſunt verba expreſſa regulæ, & diſtinxit* Rot. in illa Sulm.

53 *Quamuis igitur* in d. deciſ. Mohed. 3. de reſcrip. *& in aliquibus tā antiquis, quàm modernis* deciſ. *& in ipſa eadem* Sulmonen. *dicatur fieri hanc menſium permutationem, & vulgo menſes alternati pro Epiſcopo dicantur Ordinarij, hoc tamen non propriè, & reſtrictiuè, ſed largè, & demonſtratiuè accipiendum eſt, quod non mirum videri debet, cum ipſæ etiam leges, & antiqui Iuriſconſulti proprietatis amatores in propriè, & abuſiuè, hac vt Græci dicunt καταχρηστικῶς aliquando fuerint locuti* Vlpian. in l. 2. §. 1. ff. quemadm. teſtam. aper. Teſtamentū (*inquit*) propriè illud dicitur quod iure perfectum eſt, ſed abuſiuè teſtamēta quoque appellamus ea, quæ falſa ſunt, vel iniuſta, vel irrita, vel rupta. Iulian. in l. fideiuſſori obligati §. fideiuſſor, ff. de fideiuſſor. *Nam licet min⁹ propriè debere dicantur naturales debitores, per abuſionem intelligi poſſunt debitores, &c.* Papin. in l. inter liberas, ff. ad l. Iul. de adult. *vt in Florentino Recti⁹, quam in Norico. Lex Stuprum, & adulterium promiſcuè, & καταχρηστικώτερον appellat, ſed propriè adulterium in nupta, ſtuprum verò in virginem, uiduamuè committitur*, Caius in l. licet 58. ff. de verb. ſignific. *licet inter geſta, & facta videatur eſſe quædam ſubtilis differentia. Attamen καταχρηστικῶς, ideſt abuſiuè nihil inter factum, & geſtum intereſt, vbi rectè declarant* Alciat. & Rebuff. *idem* Alciat. lib. 1. diſpunct. c. 26. Budæ, & Cuiac. in d. l. inter liberas, ff. de adult. *ergo non oportet ſyllabas aucupari, neque deciſionum verba captare, ſed quā mēte quid dicatur, in eis animaduertere*, l. penult. ff. ad exhib. l. ſcire leges. ff. de legib. cap. intelligentia, de verb. ſignif. *Mens itaque & ſenſus illarum deciſ. & vſus loquendi eſt, quod menſes quatuor alternati, quos accipit Epiſcopus, ſūt & remanent Papæ quoad proprietatem, non quoad vſum durante reſidentia Epiſcopi, non tamen vſus menſium eſt Epiſcopi, ſed vſus alternatiuæ, ideſt facultatis conferendi limitatiuè, quamdiu reſederit, proprietate alternatiuæ in abſentia penes ipſum remanente.*

54 *Hinc facile videbatur poſſe euitari alia omnia, quæ tanquam deciſa allegabantur in* dict. deciſ. Sulmon. *nempè quod à reſeruatione octo mēſium fuit receſſum per acceptationem alternatiuæ, neque ad*

cam

eam ſit reditus ob non reſidentiam, quia non diſſoluitur permutatio facta in acceptatione alternatiuæ, ſed tantum ſuſpenditur illius vſus, abſentia durãte, illa enim deciſio non negat, quin ſtante acceptione alternatiuæ duret reſeruatio octo menſiũ, vt in d.deciſ.Caſſad.8.de preb.& ind. Tuden.& Oueten. *ſed tantum dicit, quod per abſentiam Epiſcopi non diſſoluirur permutatio, quid autem fuerit permutatum, & quomodo hoc intelligatur, patet ex prædictis.*

14 *Non obſtat* eadem deciſ. Sulmon. *dũ in ea dicitur, quod durante abſentia Epiſcopi ſuſpenditur vſus alternatiuæ, quaſi quod reuertente Epiſcopo, ſtatim vſus recuperetur, ex illa dictione*, quandiu, *& alijs allegatis hic per informantes. Quia principalis articulus in ea deciſus fuit, an Epiſcopus amittat alternatiuã per diſceſſum a ſua Diœceſi, ita quod redeat ad ſuos quatuor menſes, & poſſit conferre beneficia vacantia in menſe Martij, & Septembris, & fuit deciſum, quod non, in hoc recedendo* à deciſ.bo.me.Cãtuccij: *ſed an rediens in aliquo ex dictis mẽſibus, & alijs alternatis, poſtquam ille mẽſis inceperat ſpectare ad Papam vigore* reg. 8. *poſſit conferre beneficia poſt eius reditum vacantia in dicto menſe, hoc ibi nõ diſcutitur, imò nec tãgitur. Et licet ratio, de qua ſupra inferat, quod redeunte Epiſcopo, et ſic ceſſante cauſa ſuſpenſionis vſus alternatiuæ, ceſſet effectus ſuſpenſionis*, ad reg. ceſſante cauſa, *cum tamen ex deductis* in illa Fauent. *& alijs ſupra allegatis fuerit ab initio acquiſitum ius Papæ in illo menſe integraliter, & non per dies menſis, intrat limitatio, quod ceſſante cauſa, non ceſſat illius effectus, vbi ius iam fuit quæſitum alteri ex cauſa exiſtentiæ. Nam licet illa poſtea deficiat, ius tamen illud quæſitum retinetur,* Io. Andr.in reg.decet, nu.5. ad fin. verſ. & idem in ſimilibus, de reg. iur. in 6. Tiraq. in tractat. ceſſan. cauſ. limit. 11.num.1.& 2.

15 *Nec obſtat, quod hoc modo Epiſcopus egerret noua acceptatione alternatiuæ, quod eſſet contra eãdem Sulmonen. Quia cum per abſentiam, Epiſcopus non amittat proprietatem alternatiuæ, ſed ſolum ſuſpendatur illius vſus,* vt in eandem deciſ. *& Papa habet ius quæſitum in illo menſe, reſultat quod finito menſe abſq; alia noua acceptatione intret vſus alternatiuæ vt in ſimili, qui habet indultũ percipiendi fructus beneficiorum primi anni vacantium vſque ad quinquennium. ſi alicui de ſpeciali priuilegio fructus dicti primi anni debeantur, licet non poſſit gaudere fructibus primi anni, in quibus alteri eſt ius quæſitum, non propterea amittit indultum, ſed eo vti poterit in fructib. anni ſequentis* gloſſ.fin.in c. ſi propter, in 2 intellectu, verſ.alij dicũt.& ibidẽ Butr.nu.4& 11.verſic.iſta ratio, de reſcript.in 6.

16 *Hinc ceſſare dicebant aliud obiectum, quod ſi Epiſcopus non gauderet vſu alternatiuæ ſtatim eius poſt reditũ, contractus diceretur claudicare, atque ita, vel ſtandum eſſet alternatiuæ in totam, vel ab ea recedendum,* l. Iulianus, §.ſi quis colludente, ibi, aut ſtetur emptioni, aut diſcedatur, ff.de action.empt. Quia hoc obiectum fuit ſublatum in dict. dec. Sulmonen. *vbi traditur ratio diuerſitatis inter reſeruationem in octo menſium, quæ eſt pura, & inter eius limitationẽ ad fauorẽ Ordinariorum, cum qualitate reſidendi, qua ſtante diuerſitate, & quod propter abſentiam Epiſcopi fuit acquiſitum ius Papæ in illo menſe integrali ſtatim à principio, vt dictũ fuit, contractus non dicitur claudicare, nec Epiſcopus ab eo poteſt recedere, vt fuit firmatum in d.deciſ. Vltra quod non eſt inconueniens, vt contractus poſſit claudicare, vbi adeſt ratio diuerſitatis,* gloſ.& Caſtrenſ.in d.§.ſi quis colludente, Cagnol. in.l. ſingularia, num.160.& ſeq. ff. ſi cert. pet.Sur.deciſ.187.num.11.verſ propterea.

17 *Non etiam obſtare videbatur, quod ſecunda reſeruatio ſex menſium, de qua in regula ſit ſuperflua ſi prima non tollitur per alternatiuam. Quia hac ſecunda fuit appoſita ad reſeruandum expreſsè duos menſes, ſcilicet Martij, & Septembris, quos Papa ex quatuor Ordinarijs capit ad tollendam difficultatem, quæ poſſet oriri, An ſine dicta ſecunda reſeruatione illi dici poſſent reſeruati, vt conſtat* ex deciſ. Put. 492. & 507. lib. 2. & deciſ. 4. p. 3. libr. 1. diuerſ. & deciſ. 21. eadem par. 3. lib. 2. *ibi enim alternatiua fuerat conceſſa Epiſcopo pro ſolitis ſex menſibus & dubitabatur, An in alijs ſex Papa cenſeretur reſeruaſſe collationem beneficiorum, & fuit dictum, quod ſic, eo quod tunc aderat regula reſeruatoria octo menſium ex quo apparebat, quod ex illis ſex menſibus Epiſcopo conceſſis, Papa voluit impedimentum remouere, & licet* Martius & September *non eſſent de illis octo: Nihilominus quia in alternatiua dicebatur* (ita tamen vt facultate Ordinarii cōceſſa non vtaris) *hinc apparebat mens Pontificis, quod Epiſcopus in quatuor menſibus Ordinarijs conceſſis non conferre, atque ita quod* Marti⁹, & September *eſſēt reſeruati; illa igitur verba regulæ* (q̄ ēt diſpoſitioni ſuæ, vt præfertur, reſeruauit) *non inducunt nouam reſeruationem reſpectu quatuor menſium, quos Papa ſibi retinet in conceſſione alternatiuæ, & ſunt reſeruati in prima parte regulæ, vt oſtendunt illa verba (etiam vt præfertur) ſecundum vnum intellectum, vt referantur ad primam partem, ſed bene eam inducunt reſpectu duorum menſium quos capit ex quatuor Ordinarijs, & non erant in prima parte comprehenſi, & idem ſecundum alium intellectum, quem tenet.* Modern. ibi gloſ. 54. num. 1. & 5. verſ. hinc ſunt appoſita, *nempe quod illa verba (vt præfertur reſeruauit) præſupponant anteriorem reſeruationem ſex menſium quæ expreſſa non fuerat, ſed dumtaxat tacita, eo ipſo quod alij ſex menſes fuerunt Ordinarijs conceſſi. Qui tamen ſecundus intellectus poteſt procedere quoad* Martium & Septembrem, *qui non fuerant expreſſi in prima parte regulæ, ſed non quoad alios quatuor in dicta prima parte expreſſe reſeruatos, et quorum reſpectu nō fuit ſublatum impedimentū, vt ſunt expreſſa illæ deciſ. Put. & aliæ, quæ ſe fundant in iſta expreſſa reſeruatione priore, denique ſenſum tenuit. Rot. in dict. deciſ.* Sulmonen. ī fine, *dū dixit, quod Papa ī ſecunda parte conceſſionis alternatiuæ reſeruat ſibi alios ſex menſes, vt præfertur, ſcilicet modo quo ſupra in regula ſibi pure reſeruauit.*

18 *Nec etiam mouit Dominos illa ratio quod ſi verum eſſet, quod alternatiua ſit remotio obſtaculi in hunc ſenſum, vt aperiat facultatem de reſeruatis, firma remanente proprietate reſeruationis, vt ſupradictū fuit, ſequeretur, quod cum ex mēſibus alternatis ad fauorem Epiſcopi aliqui ſint de Apoſtolicis effecti Ordinarij, vt* Februari⁹, Aprilis, Auguſtus, & October, *alij verò duo nempè* Iunius, & December *ſint ipſi⁹ Ordinarij vigore regulæ de octo, quos fixos appellamus, alternatiua eſſet remotio obſtaculi præfato modo quantum ad menſes ex Apoſtolicis effectos Ordinarios, quo verò ad menſes fixus, non eſſet remotio, & tamen ſub eadē forma, & iiſdem verbis conceditur facultas conferendi Ordinarijs in fixis atque in Apoſtolicis Ordinarijs effectis, ſicque vna, & eadem forma verborum concepta diuerſo iure cenſeretur, & eadem conceſſio alternatiuæ, & acceptatio quoad duos menſes, quos Papa capit erat contractus,* vt in deciſ. Sulmonen. *Quoad duos alios autem fixos, non erit.† Quia primo fuit reſponſum, quod cum principalis intentio contrahentium fuerit, remouere obſtacula modo, quo ſupra, & inuicem permutare menſes, & ſi non omnes permutētur, & obſtacula ex omnib. nō remoueantur nihilominus alternatiua in omnibus ſex menſibus erit remotio obſtaculi., & con-*

contractus permutationis, *vt declarat* Bart.in l.Ariſto. num.2.ff. de donat. Abb.in cap.quæſtiones, nu.4. de rer. permut. Tiraq. de retract. lignag. §. 30.gloſſ.1.num.2.Couarr.l.2. variar. capit.4.numer.8.Pinell.in leg. 2.p.2. rubr.num.1.Cod. de reſcin. vend. & *in terminis quod alternatiua ſit remotio impedimenti quoad illos ſex menſes Ordinarij tradit* Put.deciſ.507.num.1.in fin.libr.2. *alias* deciſ. 495. in princip. verſic.nam præſupponebãtur in nou. † *Secundo fuit dictũ, quod licet Epiſcopꝰ dimittat Papæ tantum duos menſes, & retineat duos ex ſuis Ordinarijs, attamẽ recipit quatuor ex Apoſtolicis, & ſic propter illum maiorem numerum tota alternatiua dicitur remotio obſtaculi*, & *permutatio*, argum. tex.in leg. quæritur, ff.de ſtat.homin.& in cap.quod in dubijs, de conſecrat.Eccleſ. vel Alt. *ſicq; tradunt* Butr. Abb.& *cæteri vbi ſupra*.

† *Tertiò fuit reſponſum quoad iſtos duos menſes fixos, nullam poſſe conſiderari reſeruationem ex quo neque in prima parte regulæ, neque in ſecunda Papa eos reſeruat. Nec tranſit ſine dubio An Epiſcopꝰ abſens poſſit conferre in dd.duobus menſibus, & negatiuam late defendit* Gõzal. in reg.8.gloſſ.43.num.121.verſ.ex aduerſo, & *licet ab ea recedat* Garz. de benef.5.par.cap.1.num. 506. in fin. *vbi ſubdit ita videri communi ſenſu, & praxi receptum, quod etiam innuere videtur illa* deciſ. Sulmonen. *quidquid tamẽ ſit de hoc articulo, non eſt inconueniens, quod diuerſis reſpectibus vna, & eadem res diuerſo iure cenſeatur* gloſſ.in c. cum Capella, *vbi alij ſcriben. & in ſpecie* Butr. num.7.Anch.num.3. in 4.not. Abb. num.5.in fin. de priuil. Tiraquell. de nobilit.c.28.n.12.

19 *Nec obſtat, quod in dicta* Fauentina, *ideo* Rota *cẽſuerit dictionem*, quamdiu *eſſe appoſitam menſi integrali*, *ne fiat fraus Papę in duobus menſibus permutatis, quod cum hodie ceſſet propter d.* Sulmonen. *ſequitur ceſſare quoque prædictã reſolutionem. Quia, vt apparet ex* dict. deciſ.Fauentin. *ea non tam fundatur in prẽſumpta fraude, quam in eo, quod dictio*, quamdiu *eſt appoſita menſi integraliter, quod fundamentum late fuit comprobatum in illa* Salamantina beneficij *coram* R. P. D. meo Manzanedo, *in qua nulla cadebat fraus, neque illius præſumptio, vltra quod hodie etiam poteſt habere locum fraus, poſſent enim Epiſcopi continue extra diæceſim vagari, nempe in menſibus Apoſtolicis, eo quod in eis beneficia conferre non poſſunt: in ſuis vero menſibus redire, dumtaxat quãdo imminet vacatio alicuius beneficij, propter inſtantem infirmitatem beneficiati, illa vero ſequuta, & collatione facta ſtatim a diæceſi recedere, & iterum ad eam redire, inſtante aliqua alia ſimili vacatione, & denuo ſe abſentare, & ſic reſidentiam facere momentaneam contra omnem iuris intellectum, & mentem Papæ, qui conceſſit alternatiuam Epiſcopis, vt eos ad reſidendum inuitaret, ita vt cõtrarium operaretur, vt fuit conſideratũ in* dicta Fauentina, *& poſt eam in* dicta Sulmonen. *Et quando hæc ratio ceſſaret, quæ tamen non ceſſat, aliæ etiam concurrunt, ſcilicet diſtributio menſium integraliter, & non per dies, neque per horas, ac momenta ad euitandam confuſionem quæ daretur in computatione momentorũ & ne ius Sedis Apoſtolicæ ſit in incerto, vt fuit quoque animaduerſum in cauſa* Vicen.Præceptoriæ 4.Decẽbris 1592. coram bon.mem. Card. Blanchetto, & in eadem Sulmonen. *ac propterea non debet ceſſare dicta reſolutio in cauſa* Fauentina iuxta regulam §. affinitatis, vbi not. Doct.inſtit.de nupt.cum alijs per Tiraq.in tract.ceſſan. cauſ.limit. 22.

20 *Non obſtat reſponſio ad eandem deciſionẽ in cauſa* Fauentina, *quod ibi ageretur de vacatione in mẽſe Septembris, qui erat alternatꝰ ad fauorem Papæ, & eodẽ*

modo in d.Salamātin.de Almenara,*acceptatio alternatiua erat recepta, & recognita in Dataria incepto menſe Auguſti, qui erat Apoſtolic⁹, & ſic bene intrabat ratio in vtraq; deciſione, quod quia mēſis à principio erat cept⁹ Apoſtolic⁹ vſq; ad finē durauit talis at in noſtro caſu mēſis Aprilis eſt alternat⁹ pro Epiſcopo, & ſic nō fuit cept⁹ Apoſtolic⁹, vnde nō poteſt durare talis, hæc.n.diuerſitas nō tollit fūdamentū illarū deciſ. & manifeſtū cōtinet æquiuocū. Illæ enim deciſ.eam rationē habent, quod menſes ſunt integrales, et ꝓpterea cū ab initio mēſis fuerit acquiſitum ius Papę, ſemper ille menſis remanet reſeruatus ſicuti beneficium, ſemel affectū ſemper durat affectum. Quę ratio æq; militat in menſe* Aprilis,*qui, vt ſupra dixi etiā ſtante alternatiua remanet Apoſtolic⁹, et reſeruat⁹, ſed illius tamē vſus impeditus, quādiu Epiſcopus reſederit. Vnde cū per abſentiā Epiſcopi ab initio Papa acquiſierit ius in illo menſe, & ille ſit integralis, etiāſi in medio redierit Epiſcopus non propterea deſinit eſſe reſeruatus, & quia dē ad iſtū effectū parū intereſt, in quo menſe abſentia Epiſcopi contigerit, dummodo in principio mēſis illa fiat, quia ſiue ille menſis ſit de illis, quos Papa ſibi retinet, ſiue de alijs, quos Ordinario dat, & in principio Ordinarius recedit, ſemper ille menſis intrat Apoſtolicus.*

62 *Vnde etiā ceſſat, quod ſi uacatio cōtingeret de mēſe* Martij, vel Septēbris *Epiſcopo non reſidente Papa conferret, ſed nō uigore regulæ, quia iſti duo menſes nō ſunt ex octo reſeruatis, & ſic dici nō pōt, quod menſis effectus Apoſtolic⁹ duret Apoſtolicus. Quia licet dd. duo menſes non ſint reſeruati per primā partē reg. tamē reſeruati per ſecūdā, ut præfertur, ideſt eodē modo, quo in prima. Et ideo in rubr. nō dicitur reſtrictiuè reſeruatio octo mēſiū Apoſtolicorū, ſed abſolutè, et indefinitè, reſeruatio mēſiū Apoſtolicorū, vt indicet, & deſignet oēs menſes Apoſtolicos in ea reſeruatos, indefinita.n. æquipollet vniuerſali,* c.quia circa, de priuileg. *Vnde ſequitur neceſſario, quod acceptata alternatiua, ſiue Epiſcop⁹ reſideat, ſiue nō reſideat in iſtis duob. menſib. Papa cōfert vigore regulæ, vt fuit ēt dictū in* eadē Sulmon.

Poſtremo nō obſtat qđ articulū hūc ex profeſſo diſputant & reſoluūt pro Epiſcopo, Gonz. in d.reg.8.glo. 43.n.142.& ſeq.Garz.de benef.par.5.c.1.§.12.à n. 692.vſq; ad 699. *Quia ſi auctoritatē ſpectem⁹, Rotæ auctoritas ſe ipsā oſtendit, ſi verò rationē, ſine qua illa nihil dijudicare ſolet, ī* eadē Fauētina,& Salamātina *expreſſæ rationes è media iuris prudētia deriuantur, & adductis in contrariū prӕponderāt, ſolū ſupereſt ad omiſſa, & ex eiſdē auctoribus modo repetita, ſatisfacere.*

63 *Non igitur obſtat inconueniens, quod ſi eſſet neceſſaria integra reſidentia totius menſis ſequeretur, quod oēs collationes facta in menſe Ordinario in principio, et in medio per Epiſcopū reſidentē illo poſtea in fine recedente corruerent. Quia cū prouiſio fuerit de tempore habili, & ſic legitimè facta ex eo quod poſtea Epiſcop⁹ diſceſſerit à diœceſi, nō corruit etiā quod ceſſet qualitas reſidentiæ requiſita iuxta regulā* factum legitime, de regu. iur. in 6.l.in ambiguis,§. non eſt nouum, ff. eod.Tiraquell.in tract. ceſſan. cauſ.limitat.4.& 12.

64 *Nec obſtat aliud incōueniens, quod ſi principiū menſis eſſet attēdendū, ita ut talis duret qualis cœpit eſſe, reſultaret, quod poſſet Epiſcopus in principio reſidere, & poſtea recedere, & abſēs gaudere alternatiua in reliqua parte mēſis ne partim eſſet Ordinari⁹, partim Apoſtolic⁹. Quia Epiſcopū nō ſufficit habere alternatiuā, ſed ulterius requiritur, quod reſideat, vt ea uti poſſit. Et ideo cū tēpore vacationis ceſſet qualitas reſidētiæ, ceſſare quoq; debet priuilegiū alternatiuæ,* l. athletæ, §.1. & l. idē Vlpianus, ff.de excuſat.tut.l.Titia Seio,§.vſuras, *vbi* gl.&Doct.ff.de leg. 2.cū aliis p Tiraq. *vbi ſupra* ī1.p.n.203 *Ex quibus ita cōcluſum fuit collationem ſpectaſſe ad Papam.*

25 Al-

25 Altera Deciſ.cora Mãzanedo, quã ſcriptis exaratam reliquit Farin.inter deciſ.à ſe collectas *deciſ.144.p.2.nouiſ.* eſt talis.

Acceptata Alternatiua Salamãtica a D.Epiſcopo 6.Iulij 1605. quoad Diœceſim,non verò quoad Eccleſiam,& recepta,recognitaque in Dateria d. acceptatione die 18. Auguſti eiuſdem anni, euenit obitus q. Didaci 19. eiuſdem menſis Auguſti,per quem vacauit beneficiũ, de quo agitur,& de illo D. Rodericus à Papa 7. Octobris,& D. Frãciſcus ab Epiſcopo 29. Septembris illiuſmet anni fuerunt prouiſi,undè ortum fuit dubium, An collatio huius beneficii ſpectauerit ad Papam vel ad Epiſcopum.

26 *Et DD.cenſuere,ad Papam prædictam collationem ſpectaſſe, moti illo potiſſimũ fundamento quod d.Menſis Auguſti, in ſui principio per regulam 8.fuerit Apoſt. & reſeruatus,& ita debuerit reputari, vſque ad illius finem;* † *& gratiam Alternatiuæ loquutã de menſe integrali, nõ verò de ſingulis illius diebus, vt tenuit Rota* in vna Fauent. Canonicatus 16. Decembr.1585.coram Illuſtriſſ.Blanchetto,arg.text.in l.eum, qui ædes ff. de vſu cap.

27 *Tum etiam quia d.reg.8.reſeruans 8. menſes diſpoſitioni Apoſtolicæ illos proprio nomine deſignat* † *quo caſu quilibet eorum debet computari à media nocte vltima menſis proximè præcedentis, vſque ad mediam noctem vltimam menſis, de quo agitur,*ad tex.in l. more Romano ff.de fer.not.Bal.in l. eos §. ſinautem n.7.verſ.dixi ſuperius ff. de appel. & melius Rebuf.de Collat.§. pręfatiq; Ordinarij ver. ſubſequentibus menſibus,& tract.de nominat.q.161. n.2.,

28 † *quod ſecus eſſet in menſibus hoc nomine appellatiuo* Menſis *nominatis,quo caſu a die termini fieret computatio,ita vt ſi terminus vnius menſis die 20. Aprilis,finiretur 20.Maij,*ad glo. notab.in c.quam ſit de elect.in 6. & not. Bald. vbi ſupra & latè Card.ĩ c.licet de ſup. neg.præl. Rebuf.vbi ſupra de Collat. d.verbo ſequent.menſibus, & in tit. de form.mand.apoſtol.ver. poſt menſẽ verſ.quomodo computetur hic mẽſis,vbi plures Dd.allegat,tradit Guil. Mandagot.in tract.de elect. c.5. per tot,& ibi in addit.latiſſimè Boer. recitans quàm plures huius ſentẽtiæ Doctores de hac materia differentes. † *Vnde* cum d.Reg.8. *diſponat de menſibus proprio nomine deſignatis,neceſſario computandi erunt ab initio vniuſcuiuſque menſis,vſque ad illius finem.*

29 *Vlterius,quia prout domus dicitur totum integrale conſtans ex fundamentis parietibus,& tectis,* ad not.per Bart.in l.qui vſumfructum n.3.ff. de verb. oblig. *ita* † *hic menſis proprio nomine deſignatus dicitur quoddam totum integrale, ex ſuis partibus,nempe diebus cõſtans;* potiſſime ex Conan.comentar.iur.ciuil.lib.8.cap.4.n.1.ver. totũ autem; † *illud dicitur totum,quod vnum, & continuum eſt,* & vt not. Chaſſanæus in conſuetud.Burgund.§.1. verſ. aduerte;totum dicitur prout eſt vnum integrale & ex partibus integralibus conſiſtens,& *Rebuff.*in l. nominis 6. de verb. ſignif. verſ. totum autem illud dicitur totum integrum quod vnam reſpicit rem: *ita hic menſis Auguſti dicit vnum tantùm menſem, & continuum,& ſic vnum totum integrum ex ſuis integralibus partibus, nempe diebus*

30 *conſiſtens,* † *ſic eſt,quod qui loquitur de domo,aut de Inſula,& ſic de vno toto integrali,locutus intelligitur de toto, nõ verò de partibus illius,*vt not. Alciat. in l. appellatione rei verſ. quare ſi quis de domo loquatur ff. de verb. ſignif. & facit tex.in d.l.eum,qui ædes de vſu cap.& in l.qui vniuerſas ff.de acq.poſſeſſ.*quibus diſponitur,* † *quod qui corpus integrum poſſidet,veluti domum, non dicitur poſſidere partes ſingulas illius corporis,* † *& ibidem redditur ratio,quia ſi ſe-*

ſeparatim quis illas partes poſſideret iã totum non eſſet, quod intelligitur de poſſeſſione particulari ſingularum partium domus, vel cuiusuis totius, cuius ſingulas partes non dicitur ſingulariter poſſidere, ſed in concreto, qui totum integrale poſſidet ad not. per Ang. & Scrib. in d. l. ꝗ vniuerſas.

31 *Ex quibus ſequitur, quod* reg. 8. *quæ locuta eſt de menſe* Auguſti, *& ſic de toto integrali, quidquid diſpoſuit circà reſeruationem litterarum vacantium in illo menſe concernit, & reſpicit totum illum menſem integralem, cum ſuis partib. in concreto, non autem concernit illius partes, nempe ſingulos dies, & ſeparatim ab illo toto, aliàs hoc totum, nempe d. menſis ceſſaret, quoad diſpoſitionem de d. menſe locutam, & intraret diſpoſitio de ſingulis diebus, quod nec iura, ex ſupradictis, admittunt, nec* d. reg. 8. *quicquam tale dictat; quin totum contrarium.*

32 *Facit pro hac reſolutione ſingulare reſponſum* Vulpiani in l. 4. ff. de verb. ſignif. *vbi ſi in itinere faciendo ſi viginti millia paſſuum in ſingulos dies ſint peragenda, ita debent accipi, ac ſi paſſus non contingant d. numerum vigintimillium nihilominus diem integrum occupant; quod ſi d. paſſus d. numerum vigintimillium, vtcumque excedant, licet in vno tãtum milliari, nihilominus integrum biduum, tali itineri attribuetur; † vnde licet Vulpianus videret tam milliaria paſſuum, quam horas dici poſſe diuidi, & reſpectu horarum, & milliarium paſſuũ poſſet reſpectiuè computatio fieri, quod magis æquum videbatur; nihilomin⁹ prout* ibi not. Rebuff. *quia in d. computatione interdum daretur plus, interdum minus, & multæ controuerſiæ naſcerentur ad illas vitandas Vulpianus non admiſit diuiſionem diei per horas, quin voluit quod etiamſi vnum tantum milliare paſſuum ſupereſſet, illud occuparet integrum diem:*
33 *† & licet hac ratio decidẽdi adducta à Rebuff. ſatis conueniat reſponſo Vulpiani; quin & noſtræ reſolutioni, nihilominus Vulpianus* in d. l. 4. *altiꝰ cogitauit, conſiderauit namque initium diei quod ſi dies cępit occupari in itinere etiam unico paſſuum milliari, ex ſolo illo initio diei ſic occupato, voluit totum diẽ integrum in eodem itinere occupatum cẽſeri, & ſic non conſiderauit Vulpianus partes diei, nempe horas proportionales ad partes itineris per milliaria paſſuum diuiſibiles; † quin conſiderauit initium diei, ex quo integrum diem vocauit, & attribuit tali itineri faciendo; ita in noſtra* reg. 8. *ad inſtar Vulpiani, Papa nõ conſiderauit partes menſis, nempe dies, ſed initium menſis, ita vt ſi in ſui initio eſſet Apoſtolicus, & reſeruatus, ita integer vſque ad finem permaneret, vt etiam hac uia diſcordiæ, & differẽtiæ, quæ aliàs in computatione dierum poſſent oriri, ceſſarent.*

34 *Item cum in initio* d. menſis Auguſti *ius Papæ eſſet acquiſitum, ſemper ille menſis remanet reſeruatus, prout fuit dictum* in d. Fauentin. *† ſicuti beneficium ſemel affectum ſemper remanet affectum* ex Rot. in nou. de præb. deciſ. 10. & in Extrau. Pauli II. incip. Ad Rom. de præb. tradit Simoneta de reſeru. q. 64. nu. 7. & 8. & Mãdoſ. Reg. 1. q. 5. n. 9. *† quin & ſi reſeruatio ceſſet remanet tamen affectio, quæ difficilius remouetur, ex auctoritatibus ſupra adductis; † ex quibus infertur quod cum d. menſis in ſui initio fuerit diſpoſitioni apoſtolicæ reſeruatus, erunt & reſeruata & affecta beneficia in eodem menſe vacatura, ita vt licet gratia alternatiuæ fuerit acceptata ab Epiſcopo, quin & recognita in Dateria* 8. Auguſti *† nihilominus beneficia poſt d. recognitionem in eodem menſe vacantia ſunt, & remanent Papæ reſeruata, & affecta, & non cõprehenduntur ſub d. gratia alternatiuæ ex ſupradictis, & verbis eiuſdem gratiæ ibi* dummodo aliàs diſpoſittoni Apo. reſeruata, vel affecta non fuerint *expreſ*

ſe

ſe Pontifex declarauit ſuam mẽtem nullatenus eſſe concedere Epiſcopis ſub d. gratia alternatiuæ beneficia ſemel apoſtolicæ diſpoſitioni reſeruata, aut affecta.

35 *Non abſtant verba eiuſdem* reg. 8. ibi quibus receptis, & recognitis, tũc demum, & non antea, vti incipiant gratia ſupradicta, *quaſi illis detur intelligi à die recognitionis facta, ex vi dictionis* tũc *denotantis temporis extremitatem* ad text. in l. 4. §. fi. de cond. & demonſt.

36 *Quia reſpondetur dictionem tunc non ſemper extremitatẽ temporis ſignificare* †*quin diuerſimodè in iure accipi*, vt not. Caſſad. deciſ. 1. n. 3. de teſtam. *& late Rebuf.* in l. mulieris appellatione §. detinere, à verſ. tunc *ideſt* eo caſu cum ſeq. ff. de verb. ſignif. & Mandoſ. conſ. 51. n. 19. cum ſeq. *& cum ex tot iuribus, & rationibus ſupra relatis, & ex grauiſſima Rotæ auctoritate, quin, & ex mẽte Pontificis cognita, ex verbis eiuſdẽ regulæ 8. conſtet, in ea de menſibus integralibus, non verò de ſingulis illorum diebus diſpoſitum fuiſſe, non eſt rationi conſonũ, vt ex vnica hac dictione* tũc, *quæ ita variè aſſumi poteſt prædictum verum hu*[9] *regulæ intellectum deſtruere vellimus,* †*potiſſimè cum dictio* tũc *ſignificet temporis extremitatem, ſolummodo quando ad tempus refertur* prout in d. l. 4. §. fi. ff. de condit. & demõſt. *vbi cum ad extremum quinquennij referatur ſignificat extremitatem d. quinquennij*, vt tenet Rebuff. vbi ſupra ver. aliquando refertur ver. ſeq.

37 *Tum etiam quia dictio* tũc *in regula 8. non ad tempus, ſed ad caſum refertur, ſemper ad caſum, quo recognitio in Dataria fuerit facta, quod etiam eſt de illius dictionis natura vt docet* Rebuff. ibid. *verſ.* tunc *ideſt eo caſu, quæ comprobantur ex eo quod regula non ſimpliciter vtitur huc dictione* tunc, †*quia dicit* tunc demum *quæ dictiones ſimul iũctæ referuntur ad caſum, quaſi dictum ſit* tunc demum, *ideſt*, hoc facto, per tex. in l. licet ff. depoſiti ibi, nam tunc demum ſequeſter poſſidet *notat Rebuff. vbi ſupra verſ.* tunc demum † *& ſic ſenſus huius dictionis in hac regula talis eſt* tũc demum, & non antea, *ideſt*, facta d. recognitione, *incipiat Epiſcopus vti alternatiua, nõ vero antea, ita vt reſpiciat omnimodam excluſionem uſus alternatiuæ, ante dictam recognitionem, illa verò facta non negamus aliquam extremitatem temporis eſſe dandam, à qua incipiat vs*[9] *alternatiuæ,* †*quæ incipiet ab initio primi menſis, ad Epiſcopum, ex d. gratia, cõpetentis, qualis in hoc caſu eſſet* menſis Octobris, *in cuius initio, & non antea poteſt reperiri tempus habile in Epiſcopo ad vſum alternatiuæ, cum regula non de diebus, ſed de menſibus integralibus loquuta fuerit, ex ſupra adductis,* †*Et quia ad cognoſcendum extremitatẽ temporis per d. dictionem* tũc *denotatam reuertendum eſt ad præcedentia, & ad ſubiectam materiam* ex Caſſad. d. deciſ. 1. num. 7. de teſtam. & Mandoſ. vbi ſupra n. 20.

38 *Minus obſtat dicere, quod ſi Papa obierit in medio menſis apoſtolici, ille menſis in reliqua ſui parte deſinit eſſe apoſtolicus, & efficitur Ordin. vnde* † *eodem modo per alternatiuam conceſſam, & recognitam in medio menſis apoſtolici, ille menſis in reliquo ipſius deſinet eſſe apoſtolicus, & ſpectabit ad Epiſcopum, cui obiectioni ſic reſpondeatur, morte Põtificis, ex eo menſem deſinere eſſe apoſtolicum, quia ceſſant reſernationes reg. Cancell. & intrat diſpoſitio iuris communis qua collatio beneficiorum ad ordinarium ſpectat, tunc. n. inſtat fundamentum contrarium, quia ſicut mors Pontificis aufert Ordinario obſtaculum reſeruationũ regu. Cancell. quæ iuris communis curſũ, & Ordinarij prouiſionem impediebant* † *ita etiam cum gratia alternatiuæ ſit remotio obſtaculi cauſati per reſeruationem 8. menſium* ex Put. deciſ. 488. n. 5.

&

& deciſ.492.n.2.lib.2.& deciſ.93.n.2 lib. 3. Caſſad. deciſ. 4. n. 1. de priuil. Creſcent.co.tit. deciſ.11.Mādoſ.reg. 11.n.3.*videtur quod talis remotio obſtaculi,ſicque gratia alternatiuæ incipiat à die ipſius acceptationis, & recognitionis in Dataria.*

33 *Sed reſpondetur morte Pontificis reſeruationes regularum cancellariæ ceſſare, ſed conceſſione alternatiuæ non ceſſare reſeruationes, vel affectiones, quibus beneficia antea reſeruata, vel affecta erant, ex verbis d.reg.8.ſupra relatis ibi* dummodo aliàs diſpoſitioni apoſtolicæ reſeruata, vel affecta non fuerint; *Vnde cū, ex ſupradictis, menſis* Auguſti, *qui ſemel capit eſſe apoſtolicus, & reſeruat⁹, & per conſequens omnia beneficia, vſque in finē illius menſis vacatura, ſint reſeruata, ſequitur quod ad illa non extenditur d. gratia alternatiuæ.*

34 *Secundo eidem abiectioni reſpondetur, quod cum, vt ſupra probauimus, vſus gratiæ alternatiuæ incipiat ab initio menſis habilis, prout in noſtro caſu. eſſet Octobris, ammotio obſtaculi cauſata per alternatiuam etiam incipiet ab initio menſis Octobris, & ex tunc verum erit dicere d. gratiam remouere obſtaculum reſeruationis 8.menſium, antea verò nullatenus.*

DVBIVM TERTIVM.

ARGVMENTVM.

Epiſcopus abſens à diœceſi, etiam cum cauſa approbata, vel alias pro exercitio ſui officij, non gaudet alternatiua.

DVbitatur 3. An Epiſcopus abſens ex cauſa à Conc. approbata, vel alias ratione alicuius Officij ſibi incūbentis, frui debeat Alternatiua. Videtur quod ſic; † ueluti Canonicus abſens à Choro ratione alicuius Officij ſuæ Prębendæ iniuncti, vti eſt de Pœnitentiario, & Theologo, lucratur Diſtributiones, ac ſi verè, & perſonaliter in Choro eſſet, vt per *Monetam, & alios, de diſtribut* & in terminis Alternatiuæ tenet Pariſius *de reſign.lib.1.q.*
1
2 *10.n.58.& 59.*, † vbi dicit Sac. Cōgr. 9.Iulij 1573.cenſuiſſe, Epiſcopum, qui abſens eſt ex iuxta cauſa, non dici abeſſe, *per c.ex parte 8.de Cler.non reſid.c.1.& 2.d.tit.in 6.*& proinde habere al-
3 ternatiuam; † nihilhominus in contrarium eſt veritas, teſte D.Barboſa *alleg.53.p.3.de poteſt.Epiſ. poſt Gonz.in glo.43.n.84.* vbi quod cum quidam Epiſcop⁹ abeſſet à propria Diœceſi pro exercitio ſui Officij generalis Inquiſitionis, & inſtāter ſupplicaſſet fel. rec. Clementem VIII. vt ſibi concederet Indultum ſpeciale, quo poſſet gaudere beneficio alternatiuæ, quamuis nō reſideret in proprio Epiſcopatu, illud obtinere non potuit.

4 Nec obſtat allegata declaratio per Pariſium, nam reſpondetur, quod illa emanauit attento tenore Regulę fel. rec. Greg.XIII. in qua tunc non ade-
5 rat dictio *verè;* † prout nunc adeſt in moderna regula, quæ requirit præci-
6 sè veram reſidentiam: † Idem dicendum eſt de Epiſcopo abſente ex cauſa approbata à Conc. nempè vt non debeat frui alternatiua & ita refert Garzia *c.1.n.467.p.5.* reſpondiſſe Sanctiſſimum ſuperinde conſultum, idem ſētit *n.468.* de abſente breui reuerſuro.

DVBIVM QVARTVM.

ARGVMENTVM.

Epiſcopus abſens à Diœceſi in 4.menſibus aliàs ſibi competentibus, quæ vacarunt Beneficia non confert; ſed tantum, quæ fortè vacarunt in menſe Iunio, & Decembri, *qui ſemper ſunt Ordinarij.*

Du-

1 DVbitatur 4. An Epiſcopus abſẽs à ſua Diœceſi poſt acceptatam alternatiuam poſſit conferre beneficia vacantia in 4. menſibus ſibi de Iure citra alternatiuam competentib⁹. *In Martio, & Septembre* iā abſolutū
2 eſt, quod non poteſt, † quoniam, eò ipſo, quod Epiſcopus acceptat alternatiuā, vt vidimus, *in d. deciſ. Papien.* fit quoddam pactum, & permutatio
3 menſium, † ac proindè *Martius, & September* ita manet Papæ, vt non poſſit Epiſcopus retrocedere, cum acceptatio ſit quaſi contractus, *Mandoſ. conſ. 18. n. 8. Garz. p. 5. c. 1. n. 506.* ex regula tradita *per D. Barboſam p. 3. allegat. 53. n. 38.* quæ eſt ſecunda; vt *Martius*, videlicet, & *September* ſemel facti Apoſtolici per acceptationem alternatiuę ſemper remaneant Apoſtolici,
2 † id quod de *Iunio* etiam, & *Decembre* ex identitate rationis concludit Gonzal. *d. glo. 43. n. 116.* videlicet, vt nō poſ
5 ſit; † attamen *Garz. vbi ſupra circa finem* improbat hanc opinionem *Gonzal.*, & concludit pro affirmatiua, circa *Iunium, & Decembrem*, allegans cō
6 munem vſum, & prax m pro hoc. † Nouiſſime D. Barboſa loco cit. formauit 4. regulam, nimirum, quod mẽſes
7 *Iunij, & Decembris*, ſunt Ordinarii; † ac proindè, Rota vt vidimus, eos appellat fixos, quia numquam ſunt Apoſtolici, quàmuis Ordinarius nullatenus reſideat, prout tradens 3. regulā, aſſerit *Februarium, & Auguſtum*, licet ſemel per abſentiam Ordinarii facti ſint Apoſtolici, reuertente tamen, & reſidente in ſua Diœceſi, effici Ordinarios, & non perſeuerare Apoſtolicos.

DVBIVM QVINTVM.

ARGVMENTVM.

Media nox incipit à primo pulſu horologij illius horæ mediæ noctis.

1 DVbitatur 5. ex his, quæ dixi *in 1. dubio huius prælud. n. 1.* vbi aſſerui menſem incipere in media nocte, & abſolui ad mediam noctem, à quonam inſtanti ſumendum ſit initiū; nimirum an à primo pulſu horologij, an vero in vltimo illius horæ mediæ noctis. Garzia *de benef. p. 5. c. 1. n. 527.* hoc quærit & reſoluit, vt qui expiraret, ſimulatque cœpit ſonare hora mediæ noctis, etiam antequàm deſinat ſonare horologium, ſiue ante finitos pulſus illius horæ, immo etiā ſolum poſt primum pulſum, dicatur
2 expiraſſe in menſe ſequẽti, † quo fit vt ſequens menſis incipiat in inſtāti primi pulſus horæ mediæ noctis, ibique etiam deſinat, ſiue abſoluatur menſis *Garzia loco cit.*

DVBIVM SEXTVM.

ARGVMENTVM.

Standum eſt horologio Parochiæ, ſeu Viciniæ, in qua beneficiarius obijt, vel illi, per quod omnes communiter regulantur.

1 ANtecedens Dubium aliud ciat, quid, inquam, dicendum vbi plura ſunt horologia, & dum vnum ſonat, vel ſonauit, alterum incipit, cuinam ſtandum? Hoc examinat Garzia *de benef. p. 5. c. 1. n. 526.* & concludit ſtādum eſſe horologio Parochiæ, ſeu Viciniæ, in qua beneficiarius obiuit, aut certè illi, per quod omnes communi-

ter reguntur:& hoc vltimum, eſt tutius.

DVBIVM SEPTIMVM.

ARGVMENTVM.

Horologium vbi nullum eſt, media nox accipitur iuxta curſum noctis, ac iudicium hominum habentium de hoc experientiã & à communiter accidentibus, veluti à curſu Stellarum, galicinijs, & huiuſmodi: Deciduntur caſus vbi ignoratur quando aliquis obierit.

1 DVbitatur 7. quomodo ſe gerere debeat Epiſcopus ſi vacatio cõtingat in loco, vbi nullum eſt horologium; vel ſi eſt, probatur tamen non fuiſſe benè ordinatum, aut quod audiri non potuit auditumuè de facto non fuit. Garzia *p.5.c.1.n.28. de benef.* dicit quod in hoc caſu accipienda eſt media nox iuxta curſum noctis, & ſecundum arbitrium, & iudicium hominum habentium de hoc experien-
2 tiam, & cognitionem: † & etiam à communiter accidentibus, & veroſimilibus, veluti à curſu Stellarum, vel
3 Lunæ, vel eiuſdem ortu: † item à Galicinijs, prout iam reſolutum fuiſſe teſtatur Garzia, ex Gali cantu beneficiũ vacaſſe poſt mediam noctem; † nam quamuis leuis ſit præſumptio, quæ deſumitur ex Galicinio, quippequi ſo-
4 lent Gali cantare diu, noctuque; † nihilhominus quia frequentius cantant circà auroram; ideò relinquitur arbitrio Iudicis, qui penſatis circumſtantijs, & teſtium rationibus, aliiſq; veroſimilitudinibus, iudicabit quod
5 ſibi videbitur iuſtius; † & ſi Epiſcopus habeat præſumptionem Galicinij, nõ debebit retardare ſuam collationem,
6 & eam factam poterit ſuſtinere; † nam quando, facta indagine, non poteſt conſtare, in quo menſe vacauerit beneficium, præſumptio eſt pro Ordinario. & ſic poterit Epiſcopus illud
7 conferre, † quia habet aſſiſtentiam Iuris pro ſe, poteſt enim cõferre omnia beneficia ſuæ Diœceſis, ceſſantibus reſernationibus *per c. omnes baſilicæ c. nullus 16. quæſt. 1. Garz. d. p. 5. c. 1. n. 12. vbi plura inra, & Doctores ad hoc cumu-*
8 *lat*; † & in dubio facienda eſt fauora-
9 bilis interpretatio; † ea autem eſt fauorabilis, per quam fit redditus ad iꝰ commune, *l. ſi vnus. §. pactus ne pete-*
10 *ret 28. ff. de pact.* † & ſpecificè facienda eſt interpretatio pro excluſione reſeruationis *Staphil. in litt. grat. in præfat. n. 16. per gloſ. quam ibi citat. in c. 1.* verb. *proceſſus ad finem de reſcrip. in 6. et in Clement. 2. de offitio ordinarij*, quam in hoc dicit eſſe notabilem *Abb. in c. ſiquis contra Clericum 4. de for. cõpet.*
11 † Et ex his reſolutum remanet aliud dubium, quod poſſet excitari, vbi, † quid ſi conſtare non poſſet, an vacauerit ante, vel poſt mediam noctem, & ſic, an fuerit finitus, vel cœptus mẽſis, vel quando vacauit beneficium per obitum alicuius, qui, quo die obierit, vel quo mẽſe, ignoratur, vt potè, quia inuentum fuit Cadauer in nemore, vel fluuio, vel alias, quis repertus fuit in lecto mortuus, nec ſcitur qua hora obijerit, in quibus caſibus, illud planè conſilij capiẽdum erit Ordinariis,
12 vt conferant, † Nam melior ſemper erit conditio conferentis & prouiſi,
13 † neq; erit longius differẽda apprehẽſio poſſeſſionis, quia, vt ait, *Gonzales in gloſ. 11. n. 26.* Actor in tali caſu ſuccumbet, ſiuè fuerit prouiſus Apoſtolicus, ſiue Ordinarius & poſſeſſor abſoluetur, *ex Puteo deciſ. 207. & 266. lib. 3.*;
14 † Enim verò, quando partium Iura ſunt obſcura, iudicandum eſt contra petitorem, allegat §. *retinendum verſ. commodum Inſtit. de Interd. c. 2. de probat, Maſcard. de probat. Concluſ. 1200.*

15 †

15 † ſi verò neuter poſſideret, tunc debe ret obtinere Prouiſus Ordinarius, da ta tamẽ anterioritate prouiſionis Or dinarij prouiſioni Papæ; nam, vt dixi mus, Ordinarius habet aſſiſtentiam Iuris, & hæc eſt doctrina Gonzales lo co cit. quam tamen nõ approbat Gar zia *d. p. 5. c. 1. n. 534.* quaten⁹ dicit Gõ zales, quod prouiſus Ordinarius ſuc cumbet, ſi Apoſtolicus poſſidet, ipſe enim abſolute tenet, quod adhuc Or dinarius obtinebit, quando dubium eſt, nec poteſt clarificari, in quo mẽſe vacauerit, propter præſumptionem, quę, vt dixi, in dubio vacationis, eſt ꝓ Ordinario, nam inquit, habet inten tionem fundatam in iure & trãsfert onus probandi in Aduerſarium etiã exiſtentem in poſſeſſione *Alciat. de præſumpt. p. 3. n. 2. cit. ibi per Garziam.*

16 Intellige tamẽ hoc ſi Collatio Or dinarij ſit anterior, aliàs ſec⁹, propter concurentiam, quàm fortaſſe feciſſet

17 Papa; † poteſt enim Papa concurre

18 re cum Ordinario; † porrò debebit Ordinarius feſtinare ad prouiſionem & prouiſus celeriter capere poſſeſſio nem.

Animaduertendum etiam eſt ſum mopere omnibus Epiſcopis & quibuſ uis Collatoribus, vt in huiuſmodi caſi bus faciant apponere horam, & non adhibeant teſtes, qui ſibi, vel prouiſis ſint conſanguinei, vel familiares, ſeu

19 domeſtici; † quia ſi daretur concurẽ tia cum Papa, proculdubio præferre tur prouiſio, quæ haberet certam horam, etenim præſumeretur anterior *Pe. Greg. Tholoſ. de benef. c. 38. verſ. habet, & Sum. Pont. vbi late de hoc, per plu ra infra.*

DVBIVM OCTAVVM.

ARGVMENTVM.

Epiſcop⁹ morãs extra Diœceſim propter ali quod Officium, ſi fortè ſit reuerſurus in Diœceſim, dum vacat aliquod beneficiũ in Menſe alternato, in cuius initio ipſe reſedit, poteſt tuto conferre, ceſſante frau de conſiderata per Rotam coram R. P. D. Martino Andrea.

1 POſtquam agimus de menſibus, quamuis ſuperius *in hoc præludio dub. 2.*, ſatis dixerim de Alternatiuis Epiſcoporum; nihilhominus quia oc currunt nonnulla dubia, quæ, vt arbi tror, non erunt inutilia ſi diſcutian tur, proinde ſubijcio hoc 8. loco Du bium: An Epiſcopus, qui propter ali quod Officium, aut Nunciaturam cõ ſueuit morari extrà Diœceſim, ſi for te ſit reſidens in Diœceſi dum vacat aliquod beneficium in Menſe alterna to, in cuius initio ipſe reſedit, poſſit il lud tutò conferre, quando habet ni hilominus animum recedendi. D. Hier. Gonz. *ſuper 8. Reg. glo. 43. n. 161. verſ. ſexto quæro*, excitat hoc dubium & adducit plures, & pulchras ratio nes, & fundamenta, ex quib. ait quod libenter, & intrepide amplecteretur ipſam ſententiam, niſi uidiſſet quod Rota ſæpe decidit caſum in contra rium, & ipſaſmet Deciſ. refert de ver bo, ex quibus concluditur, quod ad ef fectum fruendi Alternatiua requiri tur animus permanendi, quod etiam tentum fuit *in vna Eluuen. benef. corã fel. rec. Greg. XV. tunc Rot. Audit. & eſt deciſ. 70.*,

2 † in qua etiam dictũ fuit quod Epiſcopus non habetur pro re ſidente, licet de tempore vacationis reſidens fortè reperiatur, quando cõ ſueuit alibi commorari, & ad eum lo cum breui reuertitur *l. 1. §. habitare. ff.*

DVBIVM VNDECIMVM.

ARGVMENTVM.

Appellatione Diœceſis, in materia odioſa, non uenit ciuitas, vbi diſpoſitio ſit ab homine, ſecus ſi à lege, prout etiam venit in fauorabili.

1 DVbitatur 11. An appellatione Diœceſis veniat Ciuitas. Breuiter reſpondet Gonzales *ſuper Reg. 8. glo. 43. n. 193. & ſeq.* cum diſtinctione, aut enim ſumus in materia odioſa; & tunc ſubdiſtinguit, quod aut verbum *Diœceſis* profertur à lege, & venit Ciuitas *c. 1. de rer. permut. in 6.* aut profertur ĩ reſcriptis, ſeu diſpoſitionib. particularibus, & tunc non comprehenditur *c. quãuis de preb. in 6.*: Aut principaliter ſum⁹ in materia fauorabili, & eo caſu venit etiam Ciuitas *c. ſacrorum 63. diſt. cum alijs alleg. per Gonzales d. glo. 43. n. 194. & ſeq.*

DVBIVM XII.

ARGVMENTVM.

Epiſcopus confert vigore Alternatiuæ Beneficia etiam exiſtentia extrà ſuã Diœceſim, ſi ad ipſum ſpectet collatio tãquam ad Epiſcopum ſecus non.

1 DVbitatur 12. An Epiſcopus valeat vti Alternatiua in Beneficijs ſpectantibus ad eius prouiſionem
2 ſi extent in aliena Diœceſi.† Dubium hoc eſt valde proficuum, & poteſt facilè contingere; quo circa libenter refero quę de hoc tradit Garzia qui illud excitat *p. 5. c. 1. §. 12. n. 705.*, & affirmatiuè reſoluit; per votum D. Robuſterij Rot. Audit. & per decíſ. corã Illuſtriſſ. bo. mem. Plato *in vna Caſar auguſt. beneficij 14. Nouembr. 1586. quã*
3 *de verbo ibi affert n. 706.*: † nam D. Robuſterius de hoc dubio conſultus, Votum ſuum dedit, in hæc verba *Ratione noua erectionis Epiſcopat⁹ Iacẽt. Epiſcopus gaudet alternatiua quoad prouiſionẽ, ſeu collationem beneficiorum parochialiũ loci de Tauſteluna, & erla Ceſaraugustana Diœc., & pari ratione dicendum eſt quoad alia quæcumque iura, quæ olim habebat Abbas S. Io. della penna in locis pre*
4 *dictis* Rota † vero coram Plato reſoluit *gratiam Alternatiuæ conceſſam Epiſcopis reſidentibus capere omnia beneficia ſpectantia ab eorum collationem* quocirca decidit *beneficia, quæ ſpectabãt ad collationem Abbatis loci de Tauſte Diœc. Cæſaraugnſt. cuius Abbatia vnita fuit Epiſcopatui Iacent. tunc erecto ſpectare ad liberam collationem Epiſcopi Iacent., ac proindè neceſſario ſequi vt alternatiua in eis locũ habeat, non obſtante quod ante vnionem Abbas non poſſet conferre niſi in*
5 *4. menſibus, quia inquit, hoc proueniebat propter impedimentum reg. reſeruatoriæ, quo ſublato etiam ipſe potuiſſet conferre in alijs.*

6 Sed diſtinguendum arbitror, vel enim beneficia conferenda ſpectant ad Epiſcopũ, vti Epiſcopum, & tunc, vbicumque conſiſtãt Beneficia, poteſt illa conferre, vt vidimus: Aut ſpectãt ad aliquem, qui quàmuis ſit Epiſcop⁹ non tamen ſpectat collatio ad eum ratione ſui Epiſcopatus, ſed fortaſſe ratione alicuius Dignitatis, quam vltra Epiſcopalem ſuſtinet, vtpotè, alicuius Abbatiæ, quam obtinet in commendam, vel ex diſpenſatione, & hu-
7 iuſmodi; † & hoc caſu quia habet ſe tamquam inferiorem, in quem non
8 poteſt cadere gratia alternatiuæ; † quippeque alternatiua conceditur dũtaxat Archiepiſcopis, & Epiſcopis, nõ autem inferioribus collatoribus *Gon-*
9 *zales ſuper reg. 8. glo. 42. n. 1. & 2.* † ideò

ideò non poſſet talis Epiſcopus cõfer-
re huiuſmodi Beneficia vigore Alter-
natiuæ,nedum ſi eſſent in aliena Diœ
ceſi; quinnimo etſi eſſent in ſuamet
10 Diœceſi;†nam Regula 8.concedit Al
ternatiuã Epiſcopis dũtaxat in benefi
ciis ad eorũ collationẽ principaliter,
& non accidentaliter ſpectantib.,ſecꝰ
eſſet in Epiſcopo commendatario.

DVBIVM XIII.

ARGVMENTVM.

*Epiſcopus intromittens ſe in prouiſione bene-
ficij vacantis in menſe reſeruato,vel alias
quod ſit reſeruatum,vel affectum, amit-
tit ipſo facto alternatiuam.*

1 DVbitatur 13.An ex eo,quod Epi
ſcopus intromittat ſe in proui-
ſione beneficij vacantis in menſe re-
ſeruato,vel aliàs illius beneficij,quod
eſſet quomodolibet reſeruatũ, vel af-
fectum: aut aliòqui pręſtat impedi-
mentum, quo minus prouiſiones Pa-
pæ ſuum conſequantur effectum, ſta-
tim,& eò ipſo priuatus ſit vſu,& bene
ficio alternatiuæ,ita vt prouiſiones ex
inde factæ, vel in poſterum faciendæ
illius,prętextu ſint nullæ?D.Nic.Gar
zia *de benef.p.5.c.1.§.12.num.738.hoc
dubium excitatum per Gonzales in Reg.
8.glo.56.*, vbi vterq; latè de hoc agit,
tenent vt Epiſcopus eò ipſo quod fue
rit abuſus Alternatiua,priuatus illa
exiſtat,& ait Garzia *ibid.n.747.* quod
numquam viſum,nec auditum eſt de
clarationem fuiſſe aliter factam, &
adducit Rot.deciſ.*ibid.n.739.& 740.
quas omitto breuitatis cauſa.*

DVBIVM XIV.

ARGVMENTVM.

*Epiſcopus,qui propter abuſum alternatiuæ,
illam amiſit,redit ad 4.menſes Ordina-
rios,ſi tamen abfuit dolus, ſecus amittit*
Martium & Septembrem.

1 DVbitatur 14.An Epiſcopus, qui
amiſit Alternatiuam, ob illius
abuſum, poſit ſaltem gaudere 4.men
ſibus Ordinariis,& maximè *Martio,
et Septembri,qui iuxta alternatiuam sũt
Papæ.* Garzia *de benef.p.5.c.1.§.12.n.*
2 *749.*† dicit quod opportet facere cer
tiorem Papam,ſeu Datarium de am-
miſſione alternatiuę,vel illico ram eis
renunciaſſe,prout requiritur in accep
tatione *c.omnis res de reg.iur.in antiq.*;
3 † niſi Papa expreſſe,& diſpoſitiuè ac-
ceptaſſet ammiſſionẽ,vel renunciatio
nem; ſed nõ ſufficeret, inquit, pro cer
tioratione, quod Papa vſus eſſet am-
miſſione,prouidẽdo ex narratiua im-
4 petrantis; † Gonzales autem *in reg.8.
glo. 56.nu. 147.limit. 4.* aperte dicit
quod quamuis Epiſcopus priuetur al-
ternatiua ratione d. contrauẽtionis,
non propterea priuatur ſuis 4. menſi
bus Ordinariis,ad quos, inquit, Epi-
ſcopus ſtatim reſtituitur;& in termi-
nis tradit Ant.Aug.*in repert.ver.alter*
5 *natiua*;†etenim de natura reſciſſorum
eſt,vt quando reſcinditur ius quæſitũ
facto legis,vel iudicis, ſemper reuer-
tatur ad ius antiquum *text. in l. 1. &
2.c.ſi aduerſ.tranſac.Gonzal.d.glo.56.n.
148.*
6 Sed hoc poſſet habere locum, vbi
Epiſcopus contraueniret citrà dolũ
ſecus verò ſi violaret in fraudẽ, quia
fortaſſe ſe pœniteret acceptaſſe alter-
natiuam,concludit Garzia *d.c.1.§.12
n.750.p.5.* quod Epiſcopus ammiſerat
-al

alternatiuam in ſui damnũ, & non in damnum Papæ, quaſi dicat quod ſit priuatus *Martio, & ſeptembri*. Et dat remediũ vt Epiſcop⁹, qui ammiſit alternatiuam, ſi velit eam iterum habere, recurrat ad Papam narrando qualiter cum haberet alternatiuam acceptatam, illam ammiſit per contrauentionem, & petendo eam iterũ ſibi concedi de gratia ſpeciali.

DVBIVM XV.

ARGVMENTVM.

Ignorantia facti excuſat Epiſcopum ab ammiſſione alternatiuæ, ſi conferat beneficia reſeruata, quæ ignorabat de facto eſſe reſeruata; ſecus ſi ignorantia iuris erraret quia tunc non excuſaretur, niſi ius eſſet dubium, vel obſcurum.

1 DVbitatur 15. An Epiſcopus, qui ſe intromiſit in prouiſione beneficiorum Papæ reſeruatorũ propter ignorantiam reſeruationis amittat ex eo alternatiuam; & quid ſi conferat beneficia non quidem reſeruata ſed tamen per Papam iure præuentionis prouiſa ſiuè validè, ſiuè inualidè.

2 † D. Nic. Gartia *de benef. p. 5. c. 1. §. 12. n. 752.* mouit hoc dubium & libenter refero quia vtile eſt, & reſpondet diſtinguendo, inquiens quod aut ignorantia reſeruationis prouenit ex errore facti probabili, vt eſſet ſi ignoraſſet defunctum, per quem vacauit beneficiũ, fuiſſe officialẽ Papæ, & huiuſmodi, vel quia veriſimiliter crediderit eſſe defunctum in ſuo menſe, aut de tempore vacationis apoſtolicæ ſedis, & tunc, inquit, non amittet alternatiuam, nam ignorantia facti ſemper excuſat a culpa, & conſequenter à pęna, glo. in verbo *ſi culpa* vbi Gemin. & alij *in c. ſi beneficia de præb. in 6.* vbi loquũtur in terminis collationis de benefi-

3 cio reſeruato † & idẽ eſſet ſi reſeruatio eſſet ſecreta, & particularis, cuius datur iuſta ignorantia *Feder. de permut. benef. q. 3. n. 6. & 7.*

4 Aut ignorantia reſeruationis prouenit ex ignorantia iuris, & tunc ammittit alternatiuam † quia ignorantia iuris non excuſat *Put. deciſ. 361. n. 3. & 363. lib. 2.* † niſi ſit ignorantia iuris dubii, & obſcuri, cuius error eſt probabilis, & iuſtus, & æquiparatur errori facti *Bellamera de permut. benef p. 11. quæſt. 4. Gartia vbi ſupra n. 753.*

Quoad ſecundum membrum dubij reſpondet etiam idem Gartia *ibid. n. 761.* quod Epiſcopus, qui ſcienter ſe intromiſit in prouiſione beneficiorum non reſeruatorum, quæ tamẽ ſunt per Papam prouiſa iure præuentionis ſiue validè, ſiuè inualidè, am-

6 mittit alternatiuam, † nam licet non fuerint reſeruata, per appoſitionem, tamen manus Papæ manet affecta, vt dicam infra in prælud. de affectione.

DVBIVM XVI.

ARGVMENTVM.

Epiſcopus vbi dubitat probabiliter quod alternatiua ſit acceptat per eius procuratorẽ, non poteſt licite prouidere de vacantibus.

1 DVbitatur vltimo. An Epiſcop⁹, qui probabiliter dubitat quod acceptata ſit alternatiua per eius procuratorem poſſit licite prouidere de vacantibus in mẽſib⁹ *Martij, & Sep-*

2 *tembris.* † D. Gartia in cap. ſępius citato 1. §. 12. n. 778. p. 5. adducens dec. rot. in vna Salamantina fructuum, dicit quod non poterit prouidere, niſi ſub cõditione quaten⁹ alternatiua nõ ſit

2 ſit acceptata † & quod prouiſus non debet capere poſſeſſionem donec de acceptatione alternatiuæ certitudo habeatur, & id debebit cauere Epiſcopus dicendo in litteris prouiſionis qđ ei detur poſſeſſio cum conſtiterit de verificatione conditionis, ad euitandum intruſionem.

PRÆLVDIVM Vigeſimum quartum.

De reſeruatione beneficiorum.

ARGVMENTVM.

Beneficia reſeruata Ordinarius, ſeu inferior quiuis collator conferre nequit; non reſeruata vero poteſt conferre quocumq; die ſemeſtris ſibi à iure conceſſi, licet menſis ſit reſeruatus, dummodo non vacauerint in menſe reſeruato.

Vidimus qui menſes fuerint conceſſi Ordinarijs ad conſequendum plenè ius conferendi beneficia in eis
1 vacantia, † quandoquidem poteſt Epiſcopus, & quiuis alius Inferior Collator, quocũq; die Semeſtris ſibi ad cõferendum à iure conceſſi *per c.2 de con*
2 *ceſſ.præb. c.licet 3.de ſuppl. negl.* † ac de momento in momentum curranti à die vacationis beneficij, ſiue illius vacationis notitię vel a tempore, quo vacatio ſciri potuit *gloſ. ĩ d.c.licet* ĩ verb. *à notitia*, ſiue à die iuſti ceſſantis Impedimenti, *c.quia diuerſitatem.§. de cõceſſ.præb.* beneficia, quę in aliquo ipſorum menſium ſibi conceſſorum vaca-
3 uerint, liberè conferre. † Verumtamen, quia indiſtinctè nequit Ordinarius omnia beneficia in ijſdem menſibus ſibi a Iure conceſſis, vel aliàs vigore alternatiuæ mutuatis vacantia conferre, reſeruatione, vel aliàs affectione ſibi obſiſtente; ideò, vt illæſo, quod aiunt, pede praxim percurrendo Ordinarii, omni ambiguitate procul, vbi aliquod beneficiũ vacare cõtingat, ſciant quid conſilij capere debeant, breuiter nonnulla magis ſcitu digna, ac neceſſaria huc referre non pigebit, de reſeruatione, et affectione beneficiorum.

4 Sed; † quia omnis, quæ à ratione ſuſcipitur, de aliqua re, Inſtitutio debet à diffinitione proficiſci, vt Intelligatur quid ſit id, de quo agitur *Cic.de off. lib.1.verſ.placet;* Ideò operepretium duximus, in primis, quid ſit reſeruatio præmittere. Dicamus igitur *cum Paulo Granutio in 1.quæſt.eius libri, qui tractatus beneficiorum reſeruatorum Iacobi Simonetæ inſcribitur*, quod reſeruatio eſt Eccleſiaſticæ beneficialis collationis; electioniſuè, ab Ordinario, per poteſtatem habentem, ad tertij etiam fauorem facta, ante vacationẽ, auuocatio, & hæc deſcriptio videtur com-
5 plecti omnes caſus; † Hic enim comprenditur caſus *cap.ſi eo tempore 45.de elect.in 6.* nimirum quãdo Papa reſeruat certum beneficium, puta Decanatum Alexandrinum, ſine nominatio-
6 ne certæ perſonę: † comprenditur ẽt caſus *cap.ex parte 12.de off.deleg.* qui ſanè contingit dupliciter: Vno modo quãdo Papa in indiuiduo nominãdo reſeruat, puta Cãtoriam Alexandrin, datis certis Exequutoribus, vt quamprimum illam vacare contigerit, conferant P. Altero modo, quando confert Canonicatum in certa Eccleſia, & mandat prouideri de prima Præbenda vacatura, per *cap. dudum 13.de Præb.in 6.*

DV-

DVBIVM PRIMVM.

ARGVMENTVM.

Reſeruatio alia eſt generalis, alia ſpecialis, et inducitur tam à iure, quam ab homine & ſemper eſt ſeruanda.

DIximus in deffinitione, ſeu deſcriptione reſeruationis, quod ipſa reſeruatio eſt auuocatio Collationis, vel electiõis, ante vacationẽ facta; ſed dubitatur, an iſta auuocatio fieri debeat ſpecialiter, an generaliter. † Dicamus quod reſeruatio duplex eſt, generalis,
2 & ſpecialis; † generalis itaque eſt ea, quę à Iure communi eſt Introducta, vti de vacantibus in Curiã, *per text. in c.2. de prabend. in 6.* vel per obitum eorum, qui vadunt ad Curiã *per c. praeſẽti 34. tit. & lib. eod.* extrauag. *ad regimen. 13. tit. eod. inter com.* aut eſt ab homine introducta ratione loci, vt ſi vnius Prouinciæ, vel Diœceſis conceſſa ſit omnium beneficiorum reſeruatio,
3 *Simoneta de reſer. quaeſt. 4. n. 3.* † Specialis verò dicitur multipliciter, nam aliquando eſt ſpecialiſſima, vti eſt quãdo exprimitur certum beneficium cũ nomine Eccleſiæ, in qua extat, nec nõ & perſonæ illud poſſidentis, & eius, cui prouidetur; aliquando eſt perſonalis ratione beneficii, loci, & perſonæ, cui prouidetur; ſed non ratione eius, qui obtinet, vtpotè, ſi fiat reſeruatio præpoſituræ primò vacaturæ in Ciuitate Alexandriæ, pro P.; Alio modo dicitur ſpecialis, nimirum quando eſt introducta *per Reg. Cancellaria*, vltra reſeruationem, quam continent de iure communi, vel per dictã extrau. *ad regimẽ*, in quantum diſponit vltra ius commune *Simoneta d. quaeſt. 4.* verſ. *alio modo*; Nec refert quod reg. Cancellariæ videantur aliud cãtare, dum
4 intonant *generaliter reſeruauit.* † Nã regulę huiuſmodi nõ sũt ꝑpetuę, nec generales pro tpe oĩũ Pontificũ; ſed tantum declaratorię & teſtificatoriæ vo-
5 luntatis Papæ illas edentis. † Ideò non dicuntur Conſtitutiones genera-
6 les *Ancar. conſ. 297. n. 1.* † Cum itaq; Conſtitutio ſit ſpecialis, talis etiam erit illius effectus, *Simoneta d. quaeſt. 4. n. 13.*
7 De mentali nihil opus eſt hic verba facere, quippequæ, vt alias diximꝰ iam penitus eſt ſublata per Cõc. Trid † *ſeſſ. 24. de refor. c. 19. verſ. ſed nec.*
8 Hæc autem ſpecialis reſeruatio *vt bene obſeruat, & admonet Simoneta d. n.*
9 *13.* protentior eſt generali; † nam dicitur certa, & aprobata, ac propterea
10 obſtat agenti ſpolio; † generalis verò eſt incerta, & propterea erit omnino probanda.
11 His ſic præmiſſis cõcludamus ꝙ quocunq; modo reperiatᷣ facta reſeruatio ſiue à Iure, ſiue ab homine, & ſiuè generaliter, & ſiue ſpecialiter, ſemper
12 eſt ſeruanda, † quia ſemel reſeruatum ſemper remanet reſeruatum, donec fuerit reſeruatio ſortita ſuum plenarium effectum, *Philipp. Franc. in c ſtatutum de prab. in 6. Caſſador. deciſ. 23. n. 2. de prab. Simonet. de reſeru. q. 33. n. 5.*
13 *& q. 58. n. 7.*; † nam vt ait Gonz. *glo. 53. n. 42.*, vbi reſeruatio ſemel radices fixerit ſemper reliquias relinquit, ẽt quamuis caueatur indulto.
14 Hoc tamen intelligendum eſt, quãdo reſeruatio non eſt perpetua ratione ipſius beneficii, ſed tantum ratione obtinentis, puta quia Curialis, Prothonotarius Apoſt. & huiuſmodi; nã ſi eſſet ꝑpetua reſpectu beneficij, qualis eſt de primis Dignitatibus poſt Põtificalem, vel principalibus in Collegiatis, aut certe, ex ſpeciali reſeruatio
15 ne; † qualis eſt in hac ciuitate Alexãdriæ reſeruatio Præpoſituræ S. Ioannis aliàs fratrum, Humiliatorũ, quã

R fęl.

fel.rec.Greg.XV.ex irregulari ad Sæcularitatem reduxit, & perpetuò diſpoſitioni Sanctitatis ſuæ, & S. Sedis reſeruauit, donata Eccleſia ex Apoſtolico indulto, & gratia RR. Fratribus Ordinis Minimorum, verè humilib. & Humiliatis, ne dum nomine, ſed potius re, ſucceſſoribus; tunc, inquam ſemper huiuſmodi beneficium remanet reſeruatum, nec vllum tẽpus, etiã ſi vacet Apoſtolica Sedes, tollit, expurgatuè talem reſeruationem.

DVBIVM SECVNDVM.

ARGVMENTVM.

Notitia vacationis præſumitur in Prælato, & quando fama probet.

1 DVbitatur 2. quandonam præſumatur notitia vacationis in Prælato. D. Auguſtinus Barboſa mouet hoc dubium in ſuo tractatu de po
2 teſt. Epiſc. *p.3. alleg.58. n.6.*, † & dicit quod licet præſumatur ſcientia in Epiſcopo, quia tenetur viſitare Diœceſim ſingulis annis *per c. Ordinarij, 3. de of. Ord. in 6.*; † attamen conſideranda erit per Iudicem qualitas beneficii, vacationis modus, temporis longitudo, & locorum diſtantia, vt dictũ fuit *in vna Tolet. beneficij coram bo me. Card*
4 *Seraph. & eſt deciſ.380. n.4*; † & fama, quæ poteſt conuincere Epiſcopum de ſcientia, debet eſſe certa, & clara, &
5 ita probari; alioqui non afficeret, † prout non affecit illa quæ habuit ortum à duobus, qui dicebant ſe audiuiſſe talem eſſe mortuum, cuius ipſi erãt affines, & nihilominus nullum fecerant luctum de illius morte; hoc docet Garzia *de benef. p.10. c.2. n.33. poſt Maſcard. de probat. concluſ.626. n.11.*, *quibus additur Cæſar de Graſſis dec. 1. de ſuppl. negl. Prælat.*

DVBIVM TERTIVM.

ARGVMENTVM.

Reſeruatio ſimpliciter facta de beneficijs certæ Diœceſis, vel alias per verba reſpicientia ſubſtantiã, & accidentalia, includit beneficia de nouo creata, ſecus non.

1 DVbitatur 3. An reſeruatio includat beneficia creata poſt publicationem reſeruationis. Hanc dubitationẽ excitat D. Simoneta *de reſeru. q.12. & Rot. deciſ.32. n.7. in antiq.*, quã *ſequitur etiam D. Io. a Kochier. in ſcholijs ad primar. preces Auguſtiſſ. Ferdinãdi Imperat. verſ.11. nec beneficia fol. 35.* breuiter reſoluunt negatiuè; Sed D. Gaſpar, *de reſeru. §. quæ autem nu. 8. verſ. Lapus contra, et Æneas quæſt.3. n. 8. tenent contrarium.*

2 Verumtamen vt omnis ambiguitas de medio tollatur, diſtinguendum videtur cũ Ænea, quod: Aut Papa reſeruauit ſimpliciter omnia beneficia talis Diœceſis, per litteras particulares, & tũc quia indiffinitè reſeruauit, & lex ſemper reſeruat, & loquitur; ideò, ſine dubio beneficia de nouo creata comprehẽduntur in reſeruatione: Aut reſeruauit habendo reſpectum dũtaxat ad vacationem beneficiorũ, & placet diſtinctio Gemin. *in conſ. 69 & Butr. in Clemen. litteras 5. de reſcrip.*
3 † nimirum, vt ſi verba reſeruationis extendantur ad futurum, quoad ſubſtantiam, & quoad accidentalia, inclu
3 dantur beeneficia nouiter creata; † exempli gratia ſi Papa reſeruat 2. Canonicatus in Eccl. Alexandrina, cum ibi ſe facultas obtulerit, comprehenduntur etiam creata poſt æditam reſeruationem; nam illud verbum *cum facultas* aptum eſt comprehendere ẽt
5 creata ex poſt: † ſi verò uerba reſeruatio-

tionis exſtendantur in futurũ, quoad qualitatem tantum, ideſt, quoad vacationem, quia in eo conſideratur tempus vacationis, non venit nouiter creatum; idem aſſerendum eſt de ſuppreſſo, nouiter ad eſſe reducto, *hac Æneas*
6 *vbi ſupra* † *Garz.* nihilominus *p.5.c.1. n.520.* putat indiſtinctè beneficia de nouo creata, pro prima uice, non comprendi ſub reſeruatione §. regulæ, & videndus eſt, quia latè ibi de hoc diſſerit.

DVBIVM QVARTVM.

ARGVMENTVM.

Reſeruatio, quæ poteſt adaptari etiam ad vacatura comprehendit beneficia erecta ante reſeruationem, ſed dotata poſt.

ANtecedens dubium aliud ſibi germanum excitat, an, inquam, ſi Eccleſia ſit erecta ante reſeruationẽ, ſed dotata poſt, cadat ſub reſeruatio-
1 ne, † ratio huius dubii eſſe poteſt, quia Eccleſia nondum dotata nõ poteſt dici beneficium, *Æneas q. 3. verſ. beneficia n.9.*, qui mouet hoc dubium, ſednè immoremur diutiꝰ, placet diſtinctio
2 ibi allata; † nimirum vt non comprehendantur, quando reſeruatio eſt ad
3 primum vacaturum; † At ſi verba reſeruationis poſſent adaptari etiam ad vacatur; tunc cõprehenderentur ſub reſeruatione huiuſmodi beneficia errecta ante reſeruationem, & dotata
4 poſt; † quia Eccleſia erecta, etiam ante dotationem dicitur Eccleſia *per text*
5 *in c. cum ſicut 8. de conſecr. Eccl.* † Et ad illam dotandum poteſt compelli conſtructor, *Secundum Baldum, in tractatu dotium in principio contra Io. de Anan. in conſ. 24.* quem citat Æneas vbi ſupra dicens, quod iſti duo caſus, ſupra relati, ſunt admodum difficiles, & dubij, propter diſcrepantiã doctorũ, *quos refert Immol. in Clem. litteras 5. de*
6 *reſcrip.* † Et quòd propterea vellet potius diſcere, quam docere.

DVBIVM QVINTVM.

ARGVMENTVM.

Eccleſia erecta, & dotata, ante reſeruationẽ & poſt confirmationem non cadit, nec cõprehenditur in reſeruatione.

PRæmiſſum dubium aliud ciat ab eodem Ænea tactum quæſt. 3. nu. 26. videlicet, An Eccleſia errecta, & dotata ante reſeruationem; Sed, poſt ipsã reſeruationem, confirmata, & approbata per ſuperiorem comprehẽdatur ſub reſeruatione. Soluit dubium negatiue idem Æneas. Nam, inquit, nõ poſſunt dici beneficia, ad quę Papa habuerit conſiderationem, pro quo citat *Felin. in c. cum adeò in* principio 17. *de reſcriptis.*

DVBIVM SEXSTVM.

ARGVMENTVM.

Regula de menſibus non ligat illum, qui conferendi ius habet ad modicum, ſeu limitatum tempus.

DVbitatur 6. an reſeruatio regulę de menſibus comprehendat eos, qui tantum ad tempus ius habent conferendi, veluti ad tres annos, vel ad vitam. Io. à Kochier. *in comentario huius regulæ glo. 10. n. 3.* & ante eũ Gonz. *glo. 21. n. 19.* ſecuti Simonetam *de reſeruat. quæſt. 68. n. 4.* decidunt, hanc regulam nullatenus ligare illum, qui non perenne, ſed tantum ad tempus limitatum conferendi ius habeat, innixi auctoritati gloſ. in verbo *perpetua, in c. ſi. de reſcrip. in 6.* ſed non placet Gartię *de benef. p. 5. c. 1. §. 11. n. 619.* † nam inquit Indultum de conferendo benefi-

cia non comprehendit reſeruata *Aeneas hoc tract.q.4.effectu 6.n.9.idem Simoneta q.81.*

PRAELVDIVM Vigeſimum quintum.

De Affectione beneficiorum.

ARGVMENTVM.

Affectio naſcitur ex appoſitione manus Papæ,cui datum eſt in prærogatiuã, vt, vbi manum appoſuit,inferiores non ſe intromittant.

1 SVperius diximus de reſeruatione; verum quia reſeruatio aliquos effectus parit, quos recenſet *Aeneas in tractatu de reſeruat.q.4.*vbi ponit *41.effectus,* inter quos primus eſt affectio, propter manuum Papæ appoſitionẽ, *Seraph. dec. 1251.* congrue proinde ſequitur agere de beneficijs affectis,ſiue
2 de affectione,†attamen,vt innoteſcat differentia, quæ eſt inter beneficia reſeruata,& affecta,ſciendum eſt,*vt tradit Simoneta quæſt.64.n.2.* † quod affe-
3 ctio naſcitur ex appoſitione man⁹ Papæ,cui datum eſt,in prerogatiuam ſupremæ poteſtatis,vt,in quibus manũ appoſuerit,alii ſe non intromittant,
4 † quo fit,vt ſi Papa alicui beneficium contulerit, & opus ſit diſpenſatione, quam regulariter impartiri poſſet Ordinarius;non tamẽ poterit in illo beneficio, pro tunc, diſpenſare, propter appoſitionem manus Papæ; Exempli gratia, ſi aliquis illegitimus qui poſſet diſpenſari ad ſimplex beneficiũ per Epiſcopum, & etiam ad canonicatum collegiatæ, Bellet. *rubr. de diſciplina clericali part. 1. §.3.n.25.indiſquiſ. Cleric.per iura, & doct.ibi cumulat.* huiuſmodi beneficiũ obtineret à Papa, nequiret Epiſcopus cum illo diſpenſare ſuper huiuſmodi illegitimitate ꝑpter appoſitionem manus Papæ *Simoneta .q.64.n.6.gloſ.in c.at ſi clerici ver-*
5 *bo diſpenſare 4. de Iudicijs.* † Verum quia Papa,dum manum apponit in beneficii,vt de eis prouideat, quandoque hoc facit per reſeruationem, & quandoq; ſimpliciter ſine reſeruatione; Ideò nonnullos caſus *ex Simoneta, & alijs,de reſeruatione agentibus,* collectos huc referre non inutile duxi; verumtamen, antequam ad illos de-
6 ſcendamus, † concludamus quod inter reſeruationem, & affectionem, quando reſeruatio præceſſit,ea eſt differentia,quæ eſt inter cauſam,& cau-
7 ſatum; † quando autem nulla interceſſit expreſſa reſeruatio, tunc ea eſt differentia, quæ eſt inter expreſſum,
8 & tacitum,†& ſic,quando interuenit expreſſa reſeruatio, dicamus,quod affectio eſt effectus reſeruationis; quando verò nulla præceſſit reſeruatio,dicamus quod eſt quædam tacita reſeruatio,*ita Simoneta d.q.64.n.10.*, vel di
9 camus *cum Gonzal.gloſ.52.n.4.*† quod reſeruatio reſpicit actum verbalem, & expreſſum; affectio verò reſpicit actum realem,ex quo tacita reſeruatio oritur.

DVBIVM PRIMVM.

ARGVMENTVM.

Affectio nõ ceſſat ſublata reſeruatione, quia per appoſitionem manus Papæ ſtatim inducitur, & perficitur, affectio quo fit vt non intret regula ceſſante cauſa, quia in actis conſumatis non ceſſat effectus.

DVbitatur 1.an ſublata reſeruatione,ceſſet affectio. Videtur quod ſic; nam ſi affectio, vt vidimus, eſt effectus reſeruationis;† ideò ceſſante cauſa, ceſſare etiam debet effectus *l.adi-*

l. adigere §. quamuis 6. ff. de iure patr. c. cum ceſſante 60. de appellat. nam omne ius eſt potētius in cauſa, quàm in cauſato *l. digna 4. C. de leg.*, & vidim' quod *per c. ſtatutum, & c. ſi Apoſtolica de præbend. in 6.*
2 † ſi Papa non confert intra menſem beneficium vacans in Curia, Ordinarius liberè conferre po-
3 teſt, quia reſeruatio ceſſat, † Ita etiam eſt de menſe reſeruato in Diœceſi, in qua erat collator Cardinalis habens indultum, vt poſſit eius ſucceſſor illud conferre, quamuis non ſit Cardinalis, vti videbimus in ſequenti præludio dubio 37. nihilominus concludit *Simoneta quæſt.*
4 *58. num. fi.* † quod durat affectio, nam per appoſitionem manus Papæ ſtatim inducitur, & perficitur af-
5 fectio, † nec obſtant *cap. ſtatutum, & cap. Apoſtolica*, quia ibi hoc expreſſe cautum eſt, & eſt ſpeciale, alioquin non poſſet Ordinarius ſe in-
6 tromittere, † nec ètiam releuat quod ceſſante cauſa ceſſare debeat effectus, *d. c. cum ceſſante 60. de appell.* quia id locum non habet, vbi effectus eſt iam conſumatus *vt per Bald. in l. 2. §. fi. ff. de donat.* quem allegat *Simoneta vbi ſupra*, & copioſe obſeruat Tiraquell. *trac. ceſſ. cauſ. limit. 12. per totum* & habemus tex. clar. *in extrau. ad Romani, §. Romani 14. de præbend. inter com. in hac verba.*

7 *Romani Pontificis manus appoſitionem tanta efficacia, tantaque virtutis exiſtere, vt & ſi litteræ Apoſtolicæ ſuper prouiſionibus beneficiorum ex aliqua cauſa ſuum debitum non ſortiantur effectum, facultatem tamen prouidendi de beneficijs taliter reſeruatis, quibuſcunque alijs fuiſſe ademptam, & remanere ſemper affecta, nullique de illis præter Romanum Pontificem ea vice diſponere potuiſſe, neque poſſe, harum ſerie decernimus, & declaramus*: latè de hoc diſſerit *Tholoſſanus de beneficijs ca. 24. nu. 17.*

DVBIVM SECVNDVM.

ARGVMENTVM.

Affectio inducitur ex collatione facta à Papa ēt inutiliter, vel ēt ex falſa cauſa quādo falſitas non concernit pertinentiam collationis, vtpote ſi conferret beneficium tamquam reſeruatum cum non ſit, vel non ſit circam ipſam vacationem principaliter narratam, quæ non adſit, vel tandem eueniat diuerſa, ad quam non extendatur manus appoſitio; at verò ſi vacatio, ex qua apponitur manus, ſit neceſſaria, & ſubſequatur, vt in Coadiutorijs cum futura ſucceſſione, inducitur affectio.

1 DVbitatur ſecundo, an ſi Papa conferat beneficium, tamquam reſeruatum, cum non ſit reſeruatum, inducatur affectio ex huiuſmodi prouiſione. Hoc dubium mouet *Aeneas in quæſt. 4. effectu 16. & ibidem* dicit, † quod ſi Papa conferat beneficium, alias non reſeruatum, & collatio non valeat, Ordinarii non impediuntur, quia ſemper præſupponit reſeruationem præceſſiſſe, & in affectu, 19. in fine, dicit, quod collatio facta de beneficio tamquam reſeruato, cum non ſit reſeruatum, eſt nulla;
5 Imò ait quod Ancharan. in conſil. 398. tenet quod in hoc caſu declaratio ipſius Papæ, quod ſit reſeruatum, ſi ſequeretur nihil efficeret ſed iam eſt deciſum coram *Seraphi. deciſ. 1498. num. 5. quod ſtandum eſt aſſertioni Papæ dicentis beneficium eſſe reſeruatū donec de cōtrario doceatur*, ergo multo magis ſtandū erit declarationi quo-

4 † quocirca potuit iure merito de vlti
mo dicto Ancar. valde dubitare Æ-
neas, qui idem ſentit de Beneficio, cer
to modo, vacaturo, ſuper quo Papa ap
poneret manum, ſi ex alia cauſa vaca-
ret, & pro hoc allegat Gemin. *in conſ.*
5 *136.*; † In beneficio autem reſeruato,
vel aliàs collato per præuentionem,
tenet quod inducitur affectio, quod
etiam firmat Dec. *in c. vt noſtrum 56.*
de appel. Tholoſ. in c.24.n.17. de benef.,
6 † qui tamen, ibidem *n. 18.* dicit, quòd
ex collatione Papæ ceſſat reſeruatio,
quãuis collatio eſſet inutilis, & quod
tunc Epiſcopus poteſt conferre; ſed
hoc non admittit Garzia *p. 5. c. 1. nu.*
7 *145.* † Simoneta *d.q.58.* multa dicit,
& inter cœtera, quod ſi mandatum
de prouidendo eſſet in fauorem certæ
perſonæ, nec adeſſet decretnm, tunc re
ſeruatio non induceret affectionem
8 impedientem Ordinarium; † dicit ta
men quod Papa hoc non admitteret,
ac propterea, quamuis collatio euane
ſceret, affectio nihilominus impediẽs
Ordinarium remaneret.

9 Hodie habemus Deciſ. Rot. in vna
Oxim. Archid Lunæ 10. Maij 1614.
coram R.P.D. Burato relat. per Fari-
nac. in nouiſſ. *p.1. deciſ.570.* per quam
ſatis clare demonſtrãtur caſus, in qui-
bus viget, vel ceſſat affectio, quam hic
inſerere opportunum duxi, & ſequitur

10 *MAior pars DD. cẽſuit Petro Brio*
nes. dandam eſſe immiſionem,
quæ clerico gratioſè ſubrogato conceditur
in poſſeſſionem defuncti non controuerſã,
vt hic, non ſolum data lite vel reſerua-
tione, ſed etiam vbi concurrit ſola affe-
ctio, vt reſolutum fuit in Barchinonen.
Canonicatus 9. Martij 1598. coram
11 Card. Melino; † *etiamſi ſubrogatio de-*
ſumpta ſit ex clauſulis generalibus ſuppli
cationis, vt tenuit Rota in Miranden.
Parochialis 13. Martij 1600., & 2. A-
prilis 1602. coram Penia, in Aſtori-
cen. Archid. 6. Nouembris 1602., &
in Montisfaliſci Capel. 30. Ian. 1606.
coram Card. Lancil.

12 *Affectio viſa fuit manifeſta, ex gra-*
tia Sanctiſſ. Coadiutoriæ, & futuræ ſuc-
ceſſionis eidem P., etiam ſpecialiter in
hunc caſum, in quo coadiuuatus deceſſit,
antequam ipſa litteras intimaſſet, vel co-
adiutoris officium exercere cœpiſſet, con-
13 *ceſſe;* † *ex qua manus appoſitione benefi-*
cium ita remanſit affectum, vt null⁹ infe
rior ſe circà illud potuerit amplius intro
mittere ad text. in c. 1. & 2. de confir.
vtil., vel inutil., & in cap. vt noſtrum
56. de appel. & tradũt Æneas de re-
ſeru. benef. Prælud. 3. nu. 4. Pariſ. cõſ.
47. nu. 30. & 31. lib. 4. Rebuff. in prax.
benef. p. 1. de reſeru. nu. 34., & alij cõ-
geſti per moder. gloſat. reg. 8. glo. 52.
n. 4. & 7.

14 *Non obſtat prætenſa Coadiutoriæ ſub-*
rectio veluti obtenta ſub narratiua, quod
Io. ob corporis imbecillitatem, & aeris
ciuitatis Oxomen. intemperiem, Eccleſiæ
de cœtero deſeruire poſſe non ſperaret, quę
non ſolum non iuſtificatur; ſed contrariũ
15 *prætenditur ex aduerſo probatum;* † *tum*
quia teſtes ad ſubreptionis probationem in
ducti, tamquã recepti ab Ordinario, pẽdẽ
te lite coram executore litterarum Apo
ſtolicarum, de qua fuerat illi facta inti-
matio, & proteſtatio, & ſic abſque iuriſ-
dictione, nulliter, & attentatè, nihil va-
lent.

16 *Tum quia non excluditur affectio, ſed*
inducitur etiam vbi prouiſio Papæ eſt ſub
reptitia, vel nulla Innoc. in c. inter di-
lectos Col. 2. verſ. ſed nobis videtur
17 de exceſſ. Præl.; † *& etiam quando pro-*
uiſio eſt ad fauorem certæ perſonæ, cũ Pa
pa non tam perſonæ, quàm beneficio proui
18 *dere cenſeatur,* † *& indignum ſit collatio*
nem, ſuper qua Summus Pont. manum ap
poſuit, ad inferiorem reuerti Ancar. cõſ.
58. in princ. ibi pro certa perſonæ, &
ſub n.3. Rom. conſ. 335. nu. 6. & ſeq.
Dec. in c. vt noſtrum num. 3. de appel.
& in c.1. num. 10. vbi addentes de con
fir.

ſir.vtil.vel inutil., & conſ.137. nu.4. verſ.& in ſimili caſu,& conſ.293.ante n.10.verſ.& ideò ſi Papa, & cōſ.699. n.13. verſ.& adhoc facit, addētes ad Rot.deciſ.10.de præb. in nou. in.2. ad litteram,Couar.in c.almamater p. 1.§.7.n.8.circa fi.quem Gutier.alleg. 1.nu.27.Suar.to.5.de cenſ. diſput.13. ſect.1.n.34.verſ.quapropter ſi Pontifex, & hāc opinionem tenuiſſe Card. Viuar. refert Ægid. conſ.34. nu.11. verſ.caue,qui idem tenere videtur,dū poſtquam dixit,contrarium probabiliter dici poſſe,cauendum ſubdit,& Ancar. & Roman. indiſtinctè ſecuti ſunt Iaſ.conſ.98.ſub n. 1. verſ. ſimiliter quando collatio lib. 4. Pariſ.conſ. 118.n.7.lib.4.Aym.conſ.137. n.8. in fi.Gomeſ.in c.1.ſub n.126. verſ. ſic ēt manus appoſitio de conſtit. in 6. Rebuff.in praxi p.2.de reſeru. n. 30. Bellen.Rot.audit.de charit. ſubſid.q.penul.n.10.& ſeq.Mandoſ.in reg.4.q.4 n.4.& conſ.9.ſub n.12.verſ. amplio etiam,& in add.ad Lap.alleg.32. ī ver reuocat,qui ita ſe obtinuiſſe coram Cotta teſtatur,add.ad Rom. cōſ.335. litt.c.Caput Aquen.deciſ.230.li.1.in manuſcrip. Simoneta de reſeru.q.58. Moder.ſuper reg.8.d.glo.52.nu. 15., *ex quibus ſequitur hanc opinionem eſſe hodie receptiorē cōtra Abb.* in d.c.inter dilectos n.10. quē ſequit Socin. ibi n. 18.& Felin.in c.fi.n. 40. de præſump. *volentem ceſſare affectionem,vbi prouiſio ſubreptitia,vel nulla eſt,etiam ad fauorem certe perſonæ,quem reprobat in ſpecie Couar.ſupra relatus.*

19 *Et præſertim attenta extrauag.ad Romani* §.Romani de præb. inter communes *diſponēte beneficia remanere affecta ex prouiſionibus,et mandatis de prouidendo etiam ſi ex aliqua cauſa non ſortiantur effectum,ex qua ceſſare dubitationem putauit Aeneas ae falc.* de reſer.benef.q.4.princ. effectu 16. verſ. iſta tamen dubitatio.

20 *Sed ceſſare videtur difficultas ex decreto irritante,atque Inhibitione,ex quibus etiam In prouiſione ad fauorem certę perſonæ & ſubreptitia adiectis reſultat futura, vacationis affectio, perinde ac ſi Papa expreſſe reſeruaſſet* Hoſtien. in eod. c. inter dilectos nu. 14. verſ. poteſt dici quod numquam vbi Io.Andr.nu.16. poſt Med.verſ.poteſt dici Ancar.n.1. circa finem verſ.Io.Andr. & Butr. n. 19.dicens dicto Compoſtel.in cap.capitulum n.5.de reſcriptis addenda eſſe traditam per Io. Andream Rota deciſ.25.n.3.& 4. de conceſſ. præb. in antiq.repetita apud Biſignet.deciſ.6. eod.tit.Papazon in addit. 2. ad deciſ. 10.de præbend in nou. Simonet.d.q. 58.n.9 verſ.ad ſecundum, & n.11. & quæſt.60.n.4.bene Hoſtienſ.in c.cum dilectus 28.n.3.verſ.alijs videtur, vt forte melius de Iure patr., & Io. Andr.ibi n.6.

21 *Nec dicatur decretū, aliasq; clauſulas neceſſarias nihil operare non ſubſiſtenti gratia principali* Gemin. in c. præſertim in princ.verſ.nota quod eo ipſo, vbi Franc.in 3.not.de off.leg.in 6.Caſſad. deciſ. 10.n.4.ſuper reg.Put.deciſ. 108. in nou. impreſ. lib. 3. *quia vltra quod nō iuſtificabitur ſubreptio,nec falſitas cauſa,vt in caſu deciſionis Putei,adhuc id procederet reſpectu impetrantis, cuius gratia canonizari non poſſet, in quib⁹ terminis intelligendus eſt Put.non autem reſpectu Papę,cuius mens afficiendi vacationem declarata fuit ex inhibitione, & de*
22 *creto; † cum etiam clauſulę acceſſoriæ gratiam non augentes declarent concedentis intentionem* Bald.in l.eam, quam n.36.C.de fideicomiſſ. in c. nonnulli
23 n.27.in 15.concluſ.de reſcrip.; † *numquam enim poterit Ordinarius ſe intromittere,niſi reſtituta ſibi poteſtate per decretum, & inhibitionem ablata* Rota d. deciſ.10.de prębendis in nou.; *quod ex decreto, & inhibitione,in his terminis, tenent Dd.omnes ſupra relati.*

24 Mi-

24 *Minus obſtare viſa ſunt auctoritates adducta ad probandum ceſſari affectionem, vbi prouiſio Papæ fuit ex falſa cauſa, nam procedunt quando falſitas cauſa, eſt circa pertinentiam collationis, quia Papa conferat beneficium vti reſeruatũ cum non ſit* Roman.d.conſ.335.n.11. & ita conſ.Gemin.intelligit. Æneas de Falcon.de reſeruat.benef.quæſt.4.
25 princip.effectu19. n. 12.; † vel circa ipſam vacationem principaliter narratam, quæ non adſit Gemin. in ca. ſi tibi n. 18.vbi Franc.n.14.verſ. alias ſi
26 poſt de præb.in 6. † vel diuerſa eueniat, ad quam non extenditur manus appoſitio Rota deciſ. 488. aliàs 14.n. 2.vt lit.pend.in nouiſ.& deciſ.419 n. 2.p.1.diuerſ.Gemin.conſ.136.† contrarium tenens, ſi vacatio, ex qua ſit appoſita manus ſit neceſſaria,& ſubſequatur vt hic,& Rota in illa Barchinonen.præcedentię 23.Ianuarii 1602
28 coram R.D. Meo Damaſceno † *ibi enim concluſum fuit non reſultare affectionem ex vnione nulla, quia Papa limitatè voluit ſolum beneficium vnire, imo*
29 † *admittitur affectio vbi idem prouidet licet nulliter, ſpecialiter eſſet in caſu, qui poſt accidit, vt hic: vel ſi adſit expectans Apoſtolicus, qui poterat acceptare, cum Papamet prouidere cenſeatur* Rota deciſ.39.alias 12.de conceſſ.præb.in antiquis, *quæ ſentit cum Innoc. non poſſe Ordinarium Iure proprio prouidere, concludens hanc opinionem ueram, quod ab alio conferri non poſſit* Romanus in ſæpe cit.conſ.335.n.11., & 12. Prob. ad Monac. in c.tibi, qui, ante n.20. verſ.
30 præterea de reſcrip. in 6. † *quam diſtinctionem vt ligentur manus Ordinariorum, non autem expectantium auctoritate Apoſtolica venientium probat* Bellenc. de carit.ſubſid.quęſt. penult. n. 12.*ſecus quando vt in hoc caſu Papa prouidendo non errauit circa pertinentiam*
31 *collationis. Imò † voluit concedere futuram ſucceſſionem etiam in menſibus Ordinarijs, & ſic gratiam præuentiuã afficiendo futuram vacationem, & ligando manus inferiorum per decretum, & inhibitionem, & cum clauſulis adeo prægnantibus, vt licet dici poſſet, quod Papa ſic non prouidiſſet, non tamen abſolutè quod non prouidiſſet, & quod inferiorum manus non ligaſſet, ex Ancar.*eod.conſ. 58.n.4.verſ.ſi igitur Papa, & alij Moder.ſuper reg.8.d.glo.52.n.15. & 48. verſ.licet ſecus, & hanc diſtinctionẽ probauit Rota in vna Tholet. Capel. 1.Decembris 1606.coram eod. R. D. Meo Damaſceno, Puth.deciſ.225.præſertim n.18. verſ. ſed poſito in vltima impreſſ. lib. 3. *volens per coadiutoriam cum futura ſucceſſione non impediri Ordinarios, quin illa ceſſante conferant, loquitur ſtantibus concordatis Germaniæ remouentibus reſeruationes, & quaſcumque diſpoſitiones Ordinariorum collationes in ſex Menſibus impedientes; aliud*
32 *eſt in terminis* reg.8. *in qua conceſſio alternatiuæ habet in vẽtre clauſulã* dũmodo beneficia alias reſeruata, vel affecta non fuerint, *nec loquitur quando Papa prouidere voluit, etiam ſi tempore gratiæ beneficium vacaret, cum decreto irritante, & inhibitione, imò contrarium ſenſit hoc caſu, dum nu.18.† vult hac ratione ex commenda affectionem induci. Ex quibus pro ſubrogati immiſſione fuit pro maiori parte reſolutum.*

†

DVBIVM TERTIVM.

ARGVMENTVM.

Affectio inducitur ex coadiutoria cum futura ſucceſſione, quādo moritur, vel cedit Coadiutor antequam cōſequatur plenum titulum in beneficio, in quo ſuffectus eſt; nimirum antè mortem Coadiuti, ſecus ceſſat, ſi aliquādo conſecutus fuit titulum

1 Vidimus ex antecedenti deciſione per coadiutoriam affici beneficium; ſed dubitatur, an mortuo coadiutore, ſiue ceſſante coadiutoria, putà, quia Coadiutor aliud conſequitur beneficium incompatibile cum eo, cui datus fuit in coadiutorem, ceſ-
2 ſet affectio. † Ratio dubitationis eſt, quia mortuo Commendatario non ceſſat affectio *Simoneta de reſeru. q. 59. & ibi, Granutius, qui plures Dd. allegat*;
3 † Breuiter reſoluitur dubium cum, diſtintione; Aut enim Coadiutor ha-
4 buit aliquando in titulum beneficium, in cuius coadiutoriam datus fuit Coadiutor, & ſic deceſſit titularius; vel deceſſit, vel ceſſit, dum eſſet tantum Coadiutor: Si primo modo, nulla prorſus erit affectio, quia iàm collatio Papæ habuit effectum, & ſic intelligenda videtur Deciſ. *Put. 226. n. 14. lib. 3*: In ſecundo verò caſu, nempè quando deceſſit Coadiutor, beneficiū remanebit affectum, vt vidimus in deciſ. Oxomen. & latè probat Garzia *p. 5. c. 1. n. 174.*

DVBIVM QVARTVM.

ARGVMENTVM.

Decretum appoſitum iuxta gratiam conditionalem, non prius afficit, quā exiſtat conditio, ſub qua gratia facta fuit, nam conditio ſuſpendit effectum decreti tamquam acceſſorij ad gratiam, cuius naturam ſequitur.

1 Dvbitatur quartò, an expiret reſeruatio, ſi collatio facta, fuerit abſenti vigore reſeruationis, qui tamē antequam acciperet litteras mortuus eſt. D. Gaſpar de Peruſio hoc tangit *in ſuo tractatu, de reſeruatione queſt. 3. n. 1. & Aeneas queſt. 5. verſ. 3. quaero.* & inclinat in negatiuā, dicens quod
2 ideò remanet reſeruatum, † quia ad effectum perfectionis collationis, requiritur conſenſus prouiſoris, & prouiſi *per c. cū inter Canonicos 21. de electione & c. ſi tibi abſenti 17. de præb. in 6.*
3 † Cum autem de prouiſi conſenſu nō apparet, dicendum eſt, collationem
4 non habuiſſe effectum; † nam moriens habetur pro diſentiente, *c. ſi gra-*
5 *tioſè 6. de reſcrip. in 6.* † & dicit quod antequam abſens contentiat, beneficium habetur pro vacante, licet non ſit libera eius diſpoſitio, *latè Franc. in d. c. ſi tibi abſenti* nu. 4. verſ. *nota* 17.
6 *de præb. in 6.* † & huiuſmodi beneficiū ſic collatum dicitur vacans, & non liberum Io: Andr. ibi; ſed Petrus de Ancar *in Clem. 1. n. 6. de conceſſ. præb.* in
7 verbo *ac ex tunc* † notat elleganter, quod decretum Papæ appoſitum iuxta gratiam conditionalem, non prius afficit quam exiſtat conditio, ſub qua
8 gratia facta fuit, † nam *inquit* conditio, quæ ſuſpendit effectum decreti, tamquam acceſſorij ad gratiā, ipſius naturam ſequitur *c. ſi ſuper gratia. 9. & ibi gloſ. de off. deleg. in 6.* nec releuat dictio *ex tunc*, quaſi à tempore datę incipiat afficere, ſecundum intentionem concedentis, quæ primū locum obtinet in diſpoſitionibus ſub conditione conceptis *vt in l. in conditionibus primum locum 19. ff. de condit. & de-*
9 *monſt.* †. quia, inquit, dictio *ex tunc* exponi-

ponitur, qnaſi exiſtente conditione, afficiat, & non prius; facit quod notat Innocentius *n. 5. in c. preterea 40. de app.* Et ex his intelliget vnuſquiſq; an in dubijs occurentibus expirauerit reſeruatio.

DVBIVM QVINTVM.

ARGVMENTVM.

Prouiſus in abſentia poteſt, re integra; acceptare poſt terminum prefixum.

1 COllatum fuit beneficium Petro abſenti,& eidem etiam fuit pręfixus terminus ad acceptandū, elapſo termino, cum non fuerit notificata aliqua acceptatio collatori, ipſe collator illud ipſum beneficium contulit Ant. Petrus autem poſt terminum elapſum acceptauit; ſed neſcitur vtra præceſſerit, an ſcilicet collatio, an vero acceptatio, dubium hoc pulchrum
2 eſt,& practicabile,& duo tangit,† nimirum, an poſſit prouiſus acceptare poſt terminum, & an ſit notificanda acceptatio collatori. Vt igitur breuibus negotium expediamus, dicamus cum Frāco *in c. ſi tibi abſenti n.6.* verſ. *& poteſt*; & inferius verſ. *& ſic infertur 17. de præb. in 6.* quod talis prouiſus poteſt re integra acceptare, & nō tenetur notificare acceptationem cō-
3 ferenti,† quamuis è contra notificanda omninò venit collatio legitimè, vt poſſit per teſtes, vel publicum Inſtrumentum probari.

DVBIVM SEXTVM.

ARGVMENTVM.

Collationi ſtandum eſt poſt lapſum termini, & aſſerenti ſe acceptaſſe ante collationem incumbit onus probandi.

1 DVbitatur ſextò quid faciendum vbi de prioritate collationis, vel acceptationis non apparet. Concluſio ſit quod, pręſuppoſito lapſu ter-
2 mini, ſtabitur pro collatione,† quia, ex quo facta fuit tempore habili, & quò fieri potuit, incumbet onus probandi illi, qui aſſeueraret ſe acceptaſſe ante ipſam collationem, *ità decidit Franc. in d. c. ſi tibi abſenti n.6. verſ. concludit. 17. de preb. in 6.*

DVBIVM SEPTIMVM.

ARGVMENTVM.

Diſentiens cum renuntiatione impeditur ſi poſtea conſentit, idem ſi diſenſus fuit acceptatus.

1 DVbitatur ſeptimo quid faciendum quando prouiſus diſenſit, & poſtmodum iterum vult conſentire. Hanc dubitationem mouet Francus *num. 12. in c. ſi tibi abſenti 17. de preb. in 6.* & illam ſic reſoluit cum diſtinctione; Aut, *inquit* diſenſus fuit ſimpliciter factus; aut iunctam etiam habuit renunciationem, vel certè, etiam renunciatione ceſſante, huiuſmodi diſenſum acceptauit collator; Si primo modo diſenſit, vt potè, dicendo tantum, nolo conſentire, poterit, re integra, iterum conſentire; & talis conſenſus impediet collationem, etiā
2 poſt lapſum præſtitutum tempus: † In ſecundo autem, & tertio caſu non valebit conſenſus, ac tenebit collatio, facta alteri.

DVBIVM OCTAVVM.

ARGVMENTVM.

Procurator generalis, vel coniuncta perſona, non poſſunt acceptare beneficium pro abſente ſine illius ſpeciali mandato, nam con-

coniunctio ſanguinis non ſuplet defectus ſpeciales,ratificatio tamen ſuplet.

1 POſtquam vidimus acceptationẽ
prouiſionis factæ abſenti de bene
ficio eſſe tãtæ neceſſitatis;oritur nunc
dubium non contemnendum,an poſ-
ſit conſanguine⁹, vel amicus,aut aliàs
generalis procurator acceptare bene-
ficium pro conſanguineo, vel amico
abſente. Io.Staphil;*de lit.grat,& ſign.
iuſt.* in rubr. *de effectu clauſ. verſ. ſextò
quæritur n.17.fol.mihi 176.* dicit quod
procurator generalis, vel coniuncta
perſona non poſſunt acceptare,niſi ſu
per hoc habeant ſpeciale mandatũ, at
teſtans hoc affirmare *deciſ.323, quæ in
cipit Nota Paulus in antiq. & alia 297.
incip. Purificatio in nou. allegans etiam
ad hoc Inn.& Abb. in c. accedens 24. de
2 præb.*† ea ratione, quia coniunctio ſan
guinis non ſupplet ſpeciales defectus
*vt in l.pater.ff.de minor.*cui deciſ.adſti-
pulatur Francus *n.17.in c.ſi tibi abſent.
17.de præb.in 6.*vbi plus dicit,videlicet
quod,licet beneficium ſit collatum ab
ſenti, & pro ipſo illius conſanguine⁹,
vel generalis procurator fuerit de eo
inueſtitus; nihilominus illud benefi-
cium nõ fit ipſius abſentis, nec ſtatim
dicitur ſuum, ſed eſt neceſſarium vt
3 conſentiat, ſeu ratificet; † quæ planè,
ratificatio, *ſecundum eundem Staphil.
vbi ſupra n. 19.* debet fieri intrà illud
tempus, intrà quod tenebatur decla-
rare animum ſuum,*per l.penul.ff.rem.
rat.habe.*quamuis æquius ſit adhęrere
ſententiæ Frãchi *vbi ſup. verſ aduerte,*
qui dicit,quod ſufficit vt huiuſmodi ra
tificatio fiat,re integra, quamuis eſſet
4 elapsũ tẽpus.† qui etiã,quoad procura
torẽ generalem, diſtinguit; vel .n. eſt
conſtitutus ad omnia negotia, & non
acquirit; vel eſt generalis ad acceptan
dum, & impetrandum beneficia, &
ſic acquirit,& poteſt virtute huiuſmo
di generalis mandati acceptare bene-
ficia,etiam cum dignitate,& cura ani
marum, licet de eis expreſſa mentio
facta non fuiſſet in procura, quia, *in-
quit,* illud mandatum eſt fauorabile,
5 ideo latè interpretandum †, & tantũ
facit generale mandatum quoad om-
nia, quantum ſpeciale quoad quædã,
*arg.l.ſi duo,pluresue 52.ff.de adminiſ;&
pericul.tut.Heric. Boich.n.1. in d.c.acce
6 dens 24.de præb.vbi allegat d.l.ſi duo,* †
*ſed corruptè, nã dicit l.ſi duo pro ſocio.ff.
de adminiſ.tut;quæ planè.l. nullibi ff.*vel
C.*aut Inſt. Autbenticorũue, reperitur.*
7 Is autem procurator poteſt. conſtitui
etiam laicus,*Io: Andr. in c. ne captan-
da 3.de conceſſ.præb.Boich.n.5.& 7.in c.
accedens 24.de præb: Anchar n. 2. in c,
1. de procurat in 6. Staphil vbi ſupra nu.
8 20.*† nam, inquit, non authorizat in
hoc caſu laicus, nec ſibi aliquid acqui-
ritur,ſed tranſit illud ius ſpirituale in
dominum,ſicut aqua per canalem la-
pideũ;aliam præterea aſſignat ratio-
9 nem †,quia, acceptatio nihil aliud
eſt, quam voluntatis declaratio, &
iſtud cadit in laicum, & quemlibet in
capacem,prout eſt excommunicatus,
qui poteſt acceptare,ſed non facere ſi-
bi prouideri *per deciſ. 126. incip. Nota
quod excomunicatus in antiq.* nã expri-
10 mit nudum conſenſum alterius †,vn
de ſicut quis poteſt contrahere tan-
quam procurator matrimonium car-
nale cum illa,cum qua non poſſet no
mine proprio, vt putà clericus; ita,
etiam dicendum eſt in matrimonio
11 ſpirituali †, nam valet argumentum
de matrimonio carnali ad ſpirituale,
& è conuerſo *c.2,de traſlat. prælat.* hec
Staphil. Animaduertendũ tamẽ eſt
ad illud quod Staphileus dixit ſupe-
rius,nẽpe *ꝙ excomunicatus poſſit accep-
12 tare,*† quia aliud velle videtur An-
char.*vbi ſupra,*& Imol.*nu. 26.in clem.
Religioſus 3. de procurat. & eſt tex in c.
poſt ceſſionem 7. de probat. vbi habetur,
apud ſcribentes,caſus deciſus.*

13 Dubitauit præterea Ancharanus. *in d.cap.1. de procur. in 6. poſt Cyn.in l. quod quis 8. C.de procurat.* vtrum poſſit conſtitui procurator inhabilis, putà frater minor ad ſubſtituendum habilem,& ſe remittit *ad Cyn.in d. l. quod quis, & ad Clem. Religioſus 3.de procurat. ad notata in d. c. accedens 24. de præb.* qui deinde Anchar.*in d.clem.Religioſus n.2.verſ.quarto nota,* ait, quod inhabilis, ſicut non poteſt conſtitui procurator, ita non poteſt conſtitui ad ſubſtituẽdum habilem; ſe tamẽ remittit ad diſtinc.quam facit gloſ. fin. quam ibi etiam recenſet,ſed diffuſius Imol. *ibi n. 24. & ſeq.* vbi diſtinguit triplicem ſpeciem inhabilitatis;nam quidam ſunt,inquit,omninò in habi
14 les, vt † ſerui, qui non poſunt eſſe in iudicio, *l. ſeruus.6.C. de iudic.* & tunc non tenebit ſubſtitutio à tale facta,ſicut nec conſtitutio de ipſis facta tenet;ad hoc alleg.*c. iudex in fi. 5. de off.*
15 *deleg.in 6.*† quidam ſunt inhabiles ad ſuſcipiendum officium procuratoris propter defectum auctoritatis ſuperioris, qua interueniente eſſent habi
16 les, † & tunc non eſt neceſſe quod in ſubſtitutione interueniat auctoritas, ſicut in aſſumptione procurationis,vt
17 probatur *in d.Clem.religioſus:*† quidã ſunt inhabiles per exceptionis obiectum, qua non oppoſita, aliàs eſſent habiles, vt mulieres, & tunc poſſunt ſubſtituere,& tenebit ſubſtitutio,nec poterit exceptio aliqua obijci.

DVBIVM NONVM.

ARGVMENTVM.

Procurator generalis ſine facultate ad quærendum poſſeſſionem non adipiſcitur validè ipſam poſſeſſionem, nec per huiuſmodi apprahenſionem vacat primum Incompatibile cum acceptato.

1 VIdimus procuratorem generalem poſſe acceptare beneficia vigore generalis mandati ad acceptãdum beneficia; ſed dubitatur, an valeat etiam illius vigore adipiſci poſſeſſionem,ſaltem ad inducendum vacationem primi incompatibilis. D. Philip.Francus,*in c.ſi tibi Abſenti n. 8. verſ.in ea gloſſ.17.de præb.in 6.* dicit quod non valet vigore huiuſmodi generalis mandati procurator genera-
2 lis poſſeſſionem beneficij adipiſci, † niſi inſit etiam facultas ad quærendum poſſeſſionem,alioquin per huiuſmodi poſſeſſionem, quamuis pacificam,non vacaret primum incompatibile cum acceptato ab ipſo procuratore, allegat ad hoc *c. de multa 28. de præb.* facit quod tradit Io. Baptiſta Ferret.; *in conſ. 29.n.5.p.1.* vbi dicit quod poſſeſſio poteſt acquiri pro amicũ ſine mandato, ſed nihil valet niſi in tempore ſequatur ratificatio *ad l. ſi ego 25.ff.de negot. geſt.c.accedens 24. de præb. & glo. in verb. collato in Clem. 1. vt lit. pend. & capella tholos. deciſ. 486.Ioſeph. Ludou.concluſ.30. verſ.89.*
3 † qui concludunt ad acquirendum poſſeſſinem beneficij requiri ſpeciale mandatum.

DVBIVM DECIMVM.

ARGVMENTVM.

Diſpenſatio ſuper retentione primi beneficij incompatibilis quando ſuffragetur.

SEd dubitatur, quid dicendum in hoc caſum. Aliquis habens beneficium curatum,aliud ſimile conſequi
1 tur; † & cum vacet primum, *per cap. de multa 28. de præb.* alteri abſenti illud ipſum ſic vacans confertur, ſed antequam iſte acceptet, ille primus obtinet diſpenſationem, pro retinendo etiam primum; An valeat huiuſmodi

2 modi diſpenſatio. † Soluimus caſum
cum diſtinctione, vel enim is, qui ob-
tinuit diſpēſationem, de primo reti-
nendo, mentionem fecit de collatio-
ne facta huic abſenti, vel certè, non
fecit mentionem. In primo caſu va-
3 let diſpenſatio; † in ſecundo verò, nō
tenet, etiamſi facta fuiſſet motu pro
prio ipſius Papæ; vel etiamſi impe-
trans ignoraſſet ipſam collationem
4 fuiſſe factam; † nam quamuis motus
proprius præſeruet à ſubreptione, *ex
deciſ. 33. n. 6. & 8. de præb. in ant.* non
tamen præiudicat alteri in iure quęſi
to in re, nec ad rem *ad not. in cap. quã-
5 uis 8. de reſcrip. in 6. Rot. d. deciſ. 33.*; †
& adeo impeditur huiuſmodi diſpē-
ſatio facta ſine mentione talis colla-
tionis, vt nullus reuiuiſcat bonus effe
ctus, quamuis prouiſus deinde non
acceptaret *per c. auditis 29. de elect. &
c. confirmatur 18. de reg. iur. in 6. quæ iu
ra allegat Franc. qui hoc tradit num. 10
6 in c. ſi tibi abſenti 17. de præb. in 6.* † v-
bi etiam declarat, vt non reuiuiſcat
diſpenſatio, quando fuit ſubreptitia;
ſecus tamen ſi facta fuiſſet Motu pro
prio, vel ignorante eo, qui obtinebat
primum beneficium, collationem fa-
ctam fuiſſe ſecundo abſenti.

DVBIVM VNDECIMVM

ARGVMENTVM.

Ordinarius iterum confert beneficiũ, quod contulerat abſenti, ſi taliter prouiſus diſentiat; quamuis Papa ante acceptationem, vel diſenſum huiuſmodi contuliſſet cum clauſula tamen dummodo tempore datæ &c. *quia gratia ſubreptitia non impedit Ordinarium, quin poſſit iterum conferre, ſi prouiſus diſentiat.*

1 ALiud Dubium, & quidem pul-
cherrimum excitat Franc⁹ n.
13. in c. ſi tibi abſenti 17. de præb. in 6.
formans caſum in hunc modum.

Ordinarius contulit beneficium
T. & antequam acceptet, Papa contu
lit idemmet beneficium C. vel ſaltem
conferri mandauit, cum clauſula, *dũ-
modo à data præſentiũ non ſit alteri ius
quæſitum:* modo duplex oritur dubita
tio; Prima, An poſſit T. conſentire:
Secunda; An dato quod diſentiat, poſ
ſit Ordinarius illud ipſum beneficiũ
iterum conferre, in præiudicium Pa-
pæ. Hunc eũdem caſum format Lap.
*n. 12. in d. cap. ſi tibi abſenti 17. de præb.
in 6.* ad quem reſpondiſſe aſſerit, nec
piget verba illius referre de verbo, &
ſunt ſequentia.

2 † *Huius quæſtionis ſolutio colligi poſſe
uidetur* de reſcrip. c. capitulum Sãctæ
Crucis in magna gloſ. cart. vlt. ver. i-
tem quid ſit prouiſio, & D. M. poſt
Inn., & Hoſt. de elect. dudum 2. ſuper
ver. diſpenſatio, & de exceſſ. Pręlat. c.
inter dilectos, & poſt addit Inno. de
cõceſſ. pręb. c. cum veſtris ſuper verb.
aſſignauerit, eo in Clement. eod. tit. c.
cum ei ſuper verb. infrà menſem in
fi. gloſ. *& his per quę videtur dicendũ,
Ordinarium beneficium prædictum ite-
rum non poſſe conferre, ſed ipſius collatio
nem ſpectare, hac uice, ad Papã, & hoc
videtur tenere* in d. c. cum ei D. M., &
Pau. *ſed ve veniat impetrata ſi expedit
de iuris ſubtilitate, ac veritate perquire-
re, potius dicendum videtur contrarium
vt ſcilicet Ordinarius poſſit iterum bene
ficium ipſum conferre, & quod de iure
valeat ipſa collatio, ratio, nam vt rectè
2 intuentibus patet † in agẽdis attenditur
cauſa, modus, & finis agendorũ, et vltra
quod agitur extendi non debet 15. quæſt.*
6. c. 1. in fi. 23. quæſt. 8. c. accidit; *ſed
cauſa, modus, & finis in collatione, ſeu
mãdato papali ſint,* vt ſi alteri, nõ eſſet
i⁹ quęſitũ ĩ benef., vel ad illud, † *quia
ſic videtur intelligendum,* illud alteri
tempore datę nõ eſſet ius quæſitũ, vel
eſſet de illo per Papam facta collatio,
hic

5 † *hic autem erat alteri ius quaſitum ſaltem ad rem, per Ordinarij collationem, adeo quod etiam per Papam de hoc ipſo tacitè facta collatio non valeret*, vt in iſto c. & infra eodem tit. ſi poſtquam & ibi not.: † *eſt ergo gratia ſpecialis de illo beneficio facta, ſubreptitia, & per cõſequens nulla, & non valitura impetranti, nec impeditura collationem fiendam per Ordinarium poſtremum, etiam in prima, & ea vacatione; quia de hoc non agebatur: Secus ſi Papa Motu proprio beneſi-
6 cium reſeruaſſet; † nam tunc licet collatio Ordinarij pracedens reſeruationem Papalem valeret; non tamẽ poſſet ille prouiſus collationi Ordinarij conſentire, licet diſẽtire poſſet*, adhoc de elect. innotuit, & eo. tit. ſi eo tempore hoc libro,
7 & quod ibi not., & ſcripſi ibi & hic, † *& ſi diſentiret, non poſſet Ordinarius tũc de beneficio ipſo diſponere, alicui prouidẽdo, niſi primò de ipſo diſponeretur per Papam*, vt in d. c. ſi eo tempore, *& ita intelligantur iura, qua incontrarium facecere videntur; ratio quia iſto caſu non eſt ſubreptio, & quia Papa vult Ordinario poteſtatem de illo beneficio conferendo, auferre, & ad ſe reuocare* glo. 1. non obſtat, quia ibi nulla ſubreptio, & eſt beneficium affectum & tamen per Papam diſponendum, & eius contrarium patet per c. prædictum ſi clericus, vt etiam ibi ſcripſi: facit adhoc inf. de conceſ. præb. quia cunctis, & quod ibi not. & per D. *M.* poſt Inn. & Hoſt. facit ẽt præd. c. cũ ei reſpon. & addit Inn. quam poſuit
8 D. M. in d. c. cum veſtris, † *vbi dicit Inn. quod quando facta eſt prouiſio per reſcriptum ſubreptitium, reuertitur pote-
9 ſtas ad Ordinarium; † debet tamen ſuper illa ſubreptione pronunciare*: quod hoc ſit verum, probatur per d. c. ſi clericus eo. tit. & lib. & per ea, quæ ibi ſcripſi. *Hac ſunt verba formalia Lapi.*

10 Francus tamen *ibidem nu. 13. verſ. ſed certè*, inclinat vt huiuſmodi reſeruatio, etiamſi facta eſſet Motu pro-
11 prio, non preiudicet; † nam de facta ad inſtantiam tertij, non habet dubium quod non præiudicat, neque propterea impedit conſenſum, niſi habenda fuiſſet mentio de collatione non acceptata tempore impetrationis; tunc enim proculdubio, inquit, impediret conſenſum.

12 Etſic quoad primum membrum, conuludendum videtur pro validitate collationis quidem; ſed de impotẽtia conſentiendi, ſecundum Lapum: de validitate autem collationis, & ẽt de potentia conſentiendi, quando de collatione non acceptata nulla facta fuit mentio, concludi poteſt cum Franco.

13 Quo verò ad ſecũdum membrum quatuor cõcluſiones formari poſsũt, ex Lapo vbi ſupra.

14 Prima igitur concluſio erit, quod ſi gratia facta à Papa de tali beneficio erat ſubreptitia, non impedit Ordinarium, quin iterum poſſit conferre ſi prouiſus diſentiat, vel renuntiet.

15 Secunda concluſio eſt, quod vbi nulla ſubeſt ſubreptio, tunc beneficiũ afficitur, ac proinde ſecunda collatio Ordinarii non tenet.

16 Tertia concluſio eſt, quod ſi Papa prouidet reſeruando Motu proprio, nemine expreſſo, cui vellet conferre, tunc non poteſt prouiſus ab Ordinario conſentire collationi Ordinarii, licet diſentire poſſit; nam hoc caſu, quia ceſſat ſubreptio, ſuperque liquet quod Papa voluit auferre Ordinario poteſtatem conferendi.

17 Quarta concluſio eſt, quod ſi Papa poſt collationem Ordinarij nondũ acceptatam mandat alteri conferri, & pro eo reſeruet, etiam Motu pro-
18 prio, non impedit; † enimuerò Motus proprius non tollit ius quæſitum
19 ante reſeruationem; † debẽt nihilominus

minus per Papam reliqua expediri in perſona illius, cui erat ius quæſitũ *per d.c. ſi eo tempore 45. de elect. in 6. & ibi glo. in verbo alia & d. c. ſi tibi abſenti ibi vel quicumque alius 17. de præb.*
20 *in 6.*; † quamobrem Papa non poterit præiudicare iuri quæſito alteri niſi exprimat, & ex certa ſcientia velit huiuſmodi iuri derogare *Franc. ibi. n.14. cui deciſ. videtur ſubſcribere Gaſp. de Peruſ. de reſeru. bene. q. 4.*

21 Tutior tamen videtur concluſio Illuſtriſſ. Simonetæ *de reſeru. q. 58. et ibi Granut.* videlicet quod quoquomodo Papa appoſuerit manum, nequeat Ordinariꝰ amplius ſe intromittere, niſi collatio Papæ fuerit aliquando ſortita effectum: ſed declaranda eſt, hæc concluſio, vt intret vbi mandatũ nullam continet conditionem, at ſecus ſi ſit conditionatum; tunc enim per huiuſmodi mandatum de prouidendo, ſi non ſortiatur effectum, non cenſebitur affectum ex defectu conditionis *Simonet a q. 66. n. 6. Inn. n. 5. in c.*
22 *inter dilectos 11. de exceſſ. Prel.*, † velut etiam quando Papa prouidit, ex falſa cauſa, quando falſitas eſt circa pertinentiã collationis, vt deciſum fuit in Oximen. Archid. relata ſup. *hoc Prælud. dub. 2. n. 18. quam vide, cum alijs caſibus ibi relatis n. 24.*

DVBIVM XII.

ARGVMENTVM.

Appoſitio manus Papæ in reſeruando penſionem ſuper aliquo beneficio illud non afficit.

POſtquam agimus de affectione, nõ contemnãdum caſum refero, qui,
1 ſuperioribus menſibus, occurrit, dũ quidam Curialis quæreret conſensũ à quodam beneficiario, pro transferendo penſionem, & cum, ad huiuſmodi conſenſum dandum beneficiarius ſeſe difficilem præberet, putauit Curialis illum coarctare huiuſmodi motiuo, videlicet, quod illud beneficium nulliter ſibi collatum fuiſſet per Ordinarium, ea ratione quod eſſet reſeruatum, illo capite, quia fuerat à Papa ſibi ſuper eo reſeruata annua penſio, qua planè reſeruatione ſtante, prætendebat beneficium fuiſſe affectũ, de tẽpore collationis Ordinarij, ſed nos videamus de veritate huius dubij. Reuera Petrus Gregoriꝰ Tholoſſanus *in ſuo eleganti tractatu de beneficijs cap. 24. nu. 4. verſ. admo-*
2 *nebimus*, tenet, & cõcludit qđ huiuſmodi beneficium eſt affectum, propter huiuſmodi manus Papę appoſitionem, in reſeruando penſionem, † fa-
3 cere etiam videtur, quod ſi aliquod beneficium datur in commendam pꝰ Papam, quod moriente Commendatario, tale beneficium remanet affectum, vt per Simonetam *de reſer. benef. q. 59. nu. 7.*

In contrarium tamen eſt veritas, & hanc veritatem defendit ſubtiliter, & latè *Gonzales glo. 52. n. 40. & 41* atteſtans de ſtilo, & Garzia *p. 5 c. 1. n. 171. & 172.* qui vno ore concludunt, beneficium, ob reſeruationem penſionis, minimè affici, quod etiam annuere videtur Simoneta *de reſerua. q. 62. in fi.* nec obſtat exemplum de commẽ-
4 da, † enim verò beneficia, quę dantur in commendam, non vacant per mortem Commendatarij, ſed vacãt
5 vt prius, †& ſic Cancellaria amplectitur, quod per Commendam, non extinguatur reſeruatio, *contra Collect. in c. ſi conſtiterit de accuſ. in 12. q. vſq. ad fi.* teſte prædicto Simon. *in d. q. 59. n. 6.*

DV-

DVBIVM XIII.

ARGVMENTVM.

Traduntur cauſæ, ex quibus ceſſet, vel inducatur affectio.

1 Occurrit decimo tertio dubitare, an per conceſſionem regreſſus afficiatur beneficium. Æneas de Falconibus in ſuo tractatu *de reſer-*
2 *uatione q.2.effectu 47.num.11.* dicit, † quod reſeruatio cauſata ex familiaritate includit etiam beneficia, ad quæ familiaris habebat ius ad rem, *vt in regula 3.in fi.* quod, inquit, eſt mira-
3 bile, & quamuis dicat ibidem *nu.1.* † eſſe diligentiſſime aduertendum, quia multi sũt modi, per quos acquiritur ius ad rem, & tamen non in omnibus illis poteſt habere locum
4 illa regula, † & dũ numerauerit plures modos huiuſmodi, tandem *in 9. mod.n.11.* dicit, *Nonus modus eſt, per regreſſum, ſiue acceſſum, quem familiaris habebat ad beneficia Titij, nam ſi cõtingat Titio primò mori, poſtea ipſum familiarẽ priuſquam vigore regreſſus apprehenderit beneficia Titij, fortè cadunt in regulam prædictam*; hæc ſunt verba formalia ipſius Æneæ, poſt quem Rot.in vna Placen.Canonic.et pręb. die veneris 8.Februarij 1577.*coram bo.mem.Illuſtriſſ.Card.Seraph.*ſic † de-
5 cidit *Regulam de menſe non obſtare in caſu, de quo agitur, quia cum beneficium non eſſet reſeruatum* Puth. deciſ.47.de
6 præb. † *ratio fundamentalis eius deciſionis eſt, quia reſeruatio regreſſus non ſimpliciter reſeruat beneficium, ſed afficit tantummodo ius ad rem, quod dicitur reſeruatum prout in regula 3., & ideo iꝰ in re non reſeruatum, nec affectum, aliàs ſecũdum Dd.ſequeretur abſurdũ, quòd ſi obiret familiaris antequàm fieret locus regreſſui, ſi poſtea decederet ille, qui obtinebat, eſſet reſeruatum, quod non eſt dicẽdum cum vacet ex perſona illius, qui nõ eſt familiaris Card. licet Æneas allegatus* de reſeru.eff.47.n.11.& *12.q.4. ſub dubio teneat quòd ſic, quando prius deceſiſſet obtinens beneficium, & poſtea decederet familiaris habens regreſſum, eo nõdum acceptato, qui eſt caſus noſter;*
7 † *Præterea certum eſt, quod per Papæ pro-*
8 *uiſionem ceſſat reſeruatio;* † *& ideò cum ſit locus regreſſui intrat prouiſio, quæ facit ceſſare reſeruationem, cum tunc temporis regreſſum habens non eſſet amplius familiaris.*
9 *Nec obſtat quod conſequitur beneficium ex prouiſione habita tempore familiaritatis, quia illa eſt euentualis, & con clauſula* ex nunc prout ex tunc, *quæ tribuebat, vt dictum eſt, ius ad rem, quod diuerſiſſimum eſt à iure in re, de quo agi-*
10 *mus;* † *& tempus euentualis conditionis eſt ſpectandum.* Caſſad.deciſ.3.nu.29. de præb.

11 Ex præmiſſis concludamꝰ, Primò reſeruatione m Regreſſus non ſimpliciter reſeruare beneficium, ſed tantũmodo afficere ius ad rem.

12 Secundò, ex huiuſmodi reſeruatione regreſſus ius in re, nec reſeruatum nec affectum eſſe.

13 Tertiò, moriente beneficiato poſt eum, qui habebat regreſſum, huiuſmodi beneficium nullatenus remanere reſeruatum, nec affectum.

14 Quartò, beneficium non eſſe reſeruatum, quàmuis familiaris Cardinalis, qui habebat regreſſum, decederet poſt beneficiatum, nondum tamen acceptato regreſſu, qđ plane Æneas in dubio reliquit, & eſt caſus *d. deciſ. Seraph.315.*

15 Quintò, per prouiſionem Papæ ceſſare reſeruationem.

16 Sexto, regreſſum habens de tempore, quo non eſt amplius familiaris facit ceſſare reſeruationem, quando in-

intrat prouiſio Papæ.
17 Ex his patet ſolutio ad caſum, an ſi acceptetur regreſſus ab eo, qui de tempore reſeruationis huiuſmodi re greſſus erat familiaris Cardinalis, & de tempore acceptationis deſiuit eſſe familiaris, beneficium remaneatnè reſeruatum. Soluitur, inquam, negatiuè, quia, quamuis huiuſmodi be neficium acquiratur ex prouiſione
18 habita tempore familiaritatis; † ni hilominus, quia illa eſt euentualis, & cum clauſula, *ex nunc prout ex tũc*, quæ tribuit ius ad rem, Ideò ſpectan dum eſt tempus euenientis conditio nis, quam ob rem, cum deſiuerit eſſe familiaris tempore vsꝰ regreſſus, ceſ ſare proinde debet reſeruatio, quam non poteſt afferre regreſſus conceſſio.
19 Nimium eſſem prolixus, ſi omnes caſus huc referre vellem, in quibus vel ceſſat, vel certè orit᷑ affectio; quocirca calamum cõſultò ad alia retorquere intendo.
20 Cæterũ nè, quæ in iſta materia admodum proficua ſunt, & breuiter re ferri poſſunt prætermittere videar; in medium proindè affero eas cauſas, quas colligit Gonzales *in glo. 52.*, ex quibus oriatur, vel ceſſet affectio.
21 Et primò, præmitto cauſas inducẽ tes affectionem, inter quas conſtituo eam Primam eſſe, quæ cõtrahitur ex Commenda beneficii, vel adminiſtra tione in ea appoſita, vel ex vnione ad vitam alicuius facta per Papam *Gonz. d. glo. 52. n. 11. & 12.*
22 Secũda ea eſt, quæ contrahitur ex mandato de prouidendo, de certo be neficio, etiam ante illius vacationẽ, *Gonz. ibi. n. 13.*
23 Tertia contrahitur ex decreto de dimittendo beneficium in manibus Papæ, quod quotidiè videmus, quãuis ſi medio tempore, nondum aduenien te, nec impleta conditione bene ficiatus obiret, vel aliàs matrimoniũ contraheret, ante dimiſionem tenet Garzia *de benef. p. 11. c. 5. nu. 63.* quod non diceretur affectum huiuſmodi beneficium, ac propterea poſſet Ordi narius liberè illud conferre, licet Gõ zales *d. glo. 52. n. 14.* & Æneas *de reſer q. 4. effectu 41. in fi.* teneant huiuſmodi beneficium dici affectũ: & hæc videtur tutior.
24 Quarta oritur ex prçuentione Papæ cum intentione præueniendi in conferendo *Gonz. ibi. n. 15.*
25 Quinta eſt, quæ contrahitur ex re ſignatione facta in manibus Papæ, etiam in menſe Ordinarij, *Gonz. vbi ſup. n. 16.* quamuis ſi deinde moriatur reſignans intra XX. dies, ex quo tale beneficium diceretur vacare *per Reg. de infir.* nempe per obitum, & nõ per reſignationem, poſſet Ordinarius libere conferre, ſi vacauerit in ſuo mẽſe, non obſtante huiuſmodi reſignatione facta in manibus Papæ, defendit Simoneta *de reſeru. q. 28. n. 6. verſ. Sed regula*, & poſt eum *Garzia p. 5. c. 1 n. 158. & Io. à Kochier. in d. reg. de infir. n. 21. verſ. Sed huic.*
26 Quomodo autẽ probanda ſit mors in odium Reſignatarii, videndus eſt *D. Lel. Zec. de benef. c. 13. n. 3. verſ. vbi vero ex Sarnen. ĩ d. reg. de infir. q. 9.* ꝗ di cit quòd qui ait, debet probare, & nõ ſolum debet probare mortem reſignantis, ſed etiam quod mortuus ſit intra XX. dies poſt conſenſum prçſtii
27 tum *Sarnen. d. reg. q. 36.*; † quæ probatio debet eſſe plena, cum agatur de magno præiudicio, vndè non ſufficit, inquit, publica vox de morte, nec ſat erit iuramẽtum, ſed requiruntur ſaltem duo teſtes, qui dicant ſe vidiſſe illum mortuum, & ſepulturæ tradi.
28 Porro ſi reſignans in fauorem con ſanguinei, vel amici moritur in domo eiuſdem, & publicatur mortuus poſt XX. dies, nec ſint, qui de tempo

re obitus poſſint teſtificari, præſumi-
tur mortuus intra XX. dies *Mandoſ.*
in d. reg. de infir. q. 8. n. 1. verſ. contrariũ
& maxime vbi Medici, & alij ante fi
nem termini non permittebãtur ac-
cedere ad eum, nec poſſit cognoſci ex
ſignis. *Pariſ. de reſign. li. 12. quæſt. 7.*

29 Sexta erit, quæ cõtrahitur ex renũ
ciatione iurium, quæ aliquis habet
ad beneficium, vel in beneficio. *Gonz.*
d. glo. 52. n. 16.

30 Septima oritur ex mandato prohi
bitiuo, ſeu inhibitorio, ne Electores
eligant, Collatoreſuè conferant tale
beneficium *Gonz. d. glo. 52. n. 19.*

31 Octaua hauritur ex interpoſitione
manus Papæ in aliquo actu concernẽ
te validitatem Electionis, uel Colla-
tionis *Gonzal. glo. 52. n. 20.*

32 Nona emanat ex priuatione facta
Apoſt. auctoritate, vel alias ex man-
dato Apoſt. de priuando *Gonz. glo. 52*
n. 21.

33 Decima naſcitur ex collatione Pa-
pæ, vbi quis eſt prouiſus à Papa, ſi po-
ſtea indigeat aliqua diſpenſatione,
quam aliàs poſſet Ordinarius de iure
concedere, vt dixi in hoc *præludio n. 4*
& tradit Gonz. d. glo. 52. n. 21.

34 Vndecima cauſa affectionis indu-
citur, propter multiplicationem col-
lationum, vtpotè, ſi quis, cum ſit pro-
uiſus à Papa de aliquo beneficio, re-
currit ad Ordinarium, & ab eo obti-
net collationem eiuſdem beneficii,
tunc equidem tamquam ingratus ca
dit ab omni iure per Apoſt. colla-
tionem acquiſito, & collatio Ordina
rij nihil illi poteſt ſuffragari, attenta
appoſitione manus Papæ *Gonzal. de*
menſ. & alter. gloſ. 52. n. 23. poſt Abb.
35 *n. 18. in c. cum olim 12. de re. iudic.*; †
qđ plane annuit Hoſt. relatꝰ p Abb.
n. 8. in c. in noſtra 32. de reſcrip., vbi de
cidit, quod is, qui obtinuerat literas
validas, & ſubinde impetrauit ſecun
das ſubreptitias, q̃b. planè vsꝰ fuit an
te primas nõ poterit aliq̃d cõſequi vi
gore primarum, quibus tacitè renun
ciauit vtendo ſecundis; nec aliquid
poterit firmiter conſequi ex ſecundis
cum ſint ſubreptitiæ, quod apprimè
notandum inculcat.

36 Porrò ſi quis eſſet ab Ordinario ꝓ
uiſus, non impediretur, quo minus
poſſet licitè recurrere ad Summum
Pont., & ab eo nouam prouiſionem
obtinere *c. poſt electionem de conceſſ.*
præb. Rebuff. in prax. rubr. de nou. prouiſ.
37 *per tot.* † q̃ quidẽ regulariter non da
tur, niſi quis dubitet collationem,
vel prouiſionem Ordinarii viribus
non ſubſiſtere, *Rebuff. vbi ſupra n. 6.*,
38 † nam in prouiſionibus Papę, etiam
inutilibus non datur noua prouiſio,
39 ſed reſcriptum nuncupatum. Perin-
de valere D. Pau. Pariſ. *conſil. 118. n.*
25. vol. 4. Rebuff. loco citato n. 5. licet au
tem non poſſit aliquis ſe fundare ſu-
per duobus titulis obſiſtente in hoc
c. vt quis duas 25. de elect. in 6. vbi Frã
40 *cus. n. 3.* † dicens, quod eligens vnã
viam de incompatibilibus, nõ ſolum
videtur alteri renunciare, & præclu-
ditur ſibi via ad alteram ipſo iure, vt
41 *in c. 1. de poſtul. prælat. in 6.*, † ſed etiã
videtur confiteri, ſibi ius ex illa non
competere *d. c. vt quis duas*; poteſt ni-
hilominus ſe defendere ex vtroque
titulo, Abb. *in d. c. in noſtra 32. de re-*
42 *ſcrip.*; † imo poteſt virtute duplicis
collationis, etiam à diuerſis factæ, pe
terè poſſeſſionem beneficij, ex conclu
ſione *Abb. Lap. & Dom. in d. c. vt quis*
duas 25. de elect. in 6. Lap. alleg. 132. n.
2. quem allegat Francus vbi ſup. num. 3.
verſ. & ex hoc. & ſic poſſet multiplica
re titulos, & ipſis ſe iuuare, vt notat
Fel. in d. in noſtra n. 2. de reſcrip., *& di-*
43 *xi ſup. prælud. 7. nu. 173.*; † etenim
Papa cum in beneficialibus ſit domi
nus ſolus, & nullis legibus coarcte-
44 tur *Gonz. §. 1. proem. n. 33. & ſeq.*; † ne
dum poteſt apponere manum; quin
po-

poteſt etiam auferre cuilibet ſuum
beneficium, etiam ſine cauſa *Gonzal.*
45 *d.§.1.proem.n.36.*; † multò ergo ma-
gis poteſt concurrere cum ipſo Ordi
46 nario, *Gonzal.§.2.proem.n.1.& 51.*; †
ita vt ſi fortè præueniat, liget perin-
de manus ipſius Ordinarii, vt dein-
de nequeat pro illa vice ſe vlterius
in d.collatione intromittere *Gonzal.*
47 *§.3.proem.n.146.*; † Cõtra verò ſi Or-
dinarius præueniat tenebit ipſius col
latio, non autem Papę, ſi tamen nul-
la obſtet reſeruatio, vel affectio aliun
dè cauſata.

48 Accepi nihilominus quod Papa cõ
ſueuit conferre beneficium iam colla
tum ab Ordinario, etiamſi nullaten⁹
eſſet reſeruatum, quando aliquis præ
cauens Beneficiarium eò eſſe redactũ
vt breui vacaturum omnino ſit bene
ficium; quocirca dubitans ne contin
gat vacatio in menſe Apoſtolico, ſata
git per amicos porrigi ſupplicationẽ
Sanctiſſ.& ab eo ſignatam referri in
regeſtum; accepi inquam, quod in
hoc caſu, ſi poſtea vacet beneficium,
etiam aliàs non litigioſum, nec aliò-
qui reſeruatum, aut affectum, & Or-
dinarius conferat ei, pro quo poſtea
cõtingat ſupplicationem ſignari per
Papam, quamuis aliàs Collatio Ordi
narii tenere deberet, quippe quod va
carit in menſe Ordinarii, & fuerit ẽt
collatum ab Ordinario ante prouiſio
nem Papæ; nihilominus niſi is impe-
trator expediuerit Bullas à Santa Se
de, Papa ſi non conferet alii, fortaſsè
concedet gratioſam ſubrogationem
49 in poſſeſſionem defuncti; † quippe q̃
ſubrogatio gratioſa, vt vidimus *hoc
prælud.25.dub.2.n.10.* datur non ſolũ
data lite, ſed etiam vbi concernit ſo-
la affectio.

50 Tum quia huiuſmodi recurſus ſa-
pit ambitionem, quæ planè in benefi
cialibus eſt per quam maximè vitan
da *Abb.n.12.in c.licet 4.de tranſ.præl.*
c.in tantum 5.de præb. nam ſecũdũ An
char.*in c.quorumdam 24. de elect.in 6.*
51 † ambitio excæcat mentem, & ocu-
los, vt non meminerit quis ſtatus
ſui; & ad honores conuenit perueni-
re non ambitione, ſed labore. † Am-
bitio aũt, Secũdũ Io. Andr. quẽ refert
Imol.*in d.c.in tantum 5.de præb.nu.3.*
eſt aſpiratio ad Dignitates, procedẽs
ad actum, quamuis ipſe teneat quod
adhuc ſit ambitio licet non procedat
ad actum propter rationem in poten
tiæ, quia, inquit, poteſt nihilominus
eſſe Ambitio in aliquo, & ſic vitium
Ambitionis, propter corruptam intẽ
tionem; † vndè dicit quod ſi huiuſ-
modi aſpirationes iungantur cum
conuentionalibus, & pactionibus in
ducunt Simoniã in ſpiritualibus; in
temporalibus autem inducunt panẽ;
Lap. etiam *in d. c.ſi quis duas in fi.25.
de elect.in 6.*, dicit quod nulla maior
Ambitio notari poteſt, quam ad quæ
rendum rem in iure.

Tum etiam quia ſaperet eluſionẽ
ſignaturæ apoſtolicæ, reprobatam
per *c.cum olim 12.de re iudic.*

Tum denique quia talis impetrãs
videretur, ne dum non acquieſcere
huiuſmodi Collationi Ordinarię; q̃-
nimo per ipſam ſignaturam, & regiſ
trationem, ex quibus gratia dicitur
perfecta *Rebuff.in prax.rubr.2.p.ſigna
tura n.15.* videtur renunciaſſe titulo
Collationis Ordinariæ, *arg. tex. in c.
ex ore 3.de his quæ fi.a ma. par. cap.* ibi,
cũ p hoc quod d.H. reuerentiam exhi
buit tamquam Præpoſito, iuri ſuo re
nunciare videtur.

53 Cautus proinde eſſe debebit ſic p-
uiſus, vt aut nullam porrigat ſuppli-
cationẽ, aut ſi porrexerit literas om-
nino in iſto caſu expediat; ne tamquã
eluſor Apoſtolicę ſignaturę huiuſmo
di, ipſe eludatur, † & ſic meritò in
eius eluſionem dicatur, quod potuit
noluit, quod voluit adimplere nequi

uit *c.cum ſuper 23.de off.legat.*

54 Duodecima cauſa naſcitur ex mãdato executiuo, ſiue ex executorialibus literis Apoſtolicis alicuius beneficij prouiſi *Gonzal.glo. 52.n.29.*

55 Decimatertia deriuat ex ſignatura commiſſionis in auuocatione alicuius cauſæ *Gonz.vbi ſup.n.31.*

56 Decimaquarta, & vltima Inducitur ex reaſſumptione exequutionis, vti ſi Papa manum apponat ſuper eadem executione cõmiſſa *Gonz. d. glo. 52. n.30.*

57 Illud verò omninò animaduertendum eſt, quod de eiuſmodi affectione, ex quacumque præmiſſarum cauſarum prouenientè, facienda eſt mẽtio ſicut de expreſſa reſeruatione, alioquin gratia erit nulla, vt eleganter tradit *Granut.ad Simonetam in tractatu de reſeru.q.64.n.14.* & obſeruat. *Gonz.d.glo.52.n.34.*

58 Caſus autem, ſiue cauſæ, ex quibus ceſſat affectio, plures, & ipſę recensẽtur per eumdem *Gonz.d.glo.52.*

Primo igitur loco, & caſu ceſſat affectio, quando Papa appoſuit manũ ad diuerſum affectum, quam conferẽdi; vtpotè ſi Papa, lite pendente ſuper aliquo beneficio, cõmitteret cognoſcendum, vel etiam diffiniret, ſed dũtaxat quis litigantium eſſet potior in iure, nec quidquam de prouiſione attentaret, hoc elegãter *notat Vital.*
59 *in Clem.1.n.6. vt lit. pend.*; † vel pro bono pacis, vel aliàs reſeruaret penſionem, de conſenſu duorum in fauorem reſignantis, vel aliter *tradit Simo.q.62.& Gõz.d.glo.52.n.40.& dixi ſuper hoc Prælud. Dub.12.n.3. verſ. in contrarium*; vel quando erexit aliquod beneficium dilata executione, ſeu effectu ipſius erectionis, *Gonz.d. glo.52.n.42.*, *ſed omnino vidẽda eſt dec. ſupra allata in hoc prælud. Dub.2.n.10. & expreſsè n.24.& ſeq. vbi accuratè explicantur huiuſmodi caſus.*

60 Secundo ceſſat affectio, quando Papa appoſuit manum ſuper collatione beneficii tamquam reſeruati cum nõ eſſet; etenim Papa, in dubio, non intẽdit lædere Ordinarios, nec illos præuenire in ſuis Ordinariis collationibus *Gonz.d.glo.52.n 45. & ſeq.*

61 Tertio, ceſſat affectio, quando Papa appoſuit manum ex vna vacatione principaliter narrata, & nihilominus vacat ex alia cauſa, vti eſſet, ſi, collatum eſſet alicui Apoſtolica auctoritate beneficium mihi reſignatum, & collatio non tenuit propter malam expreſſionem valoris; vel quãdo impetratum fuit aliquod beneficium, certo modo, & nondũ introducta lite, deceſſit ille, cui fuerat impetratum beneficium *Gonz. glo. 52. nu. 50.*

62 Quartus addi poteſt caſus beneficii reſignati in manib⁹ Papæ per eũ qui ante XX.dies obiit extra Rom. Curiam in menſe tamen Ordinarij *Io. à Rochier. in reg.de infir. n.23. fol. 217.cui addendus Garzia p.5.c.1.num. 158.vbi pro hoc pugnat contra Sarnen. Rom.& Pariſ.* & concludit beneficiũ reſignatum in Curia poſſe per Ordinarium liberè conferre, ſi reſignans moriatur intra XX.dies; & ita dicit quotidie practicari in Vrbe; eiuſdẽ ſententiæ fuit Simoneta *de reſeru.q. 28.nu. 6. verſ.ſed regula, dixi ſupra hoc Dub.n.24.verſ.quinta eſt.*

63 Sed Pariſius *de reſign. lib.12. q.16. n.4* tenet contrarium aſſeuerans eſſe tutius, & uerius.

64 Ego tamen arbitrarer fore in hoc diſtinguendum; vel enim reſignatio facta fuit de beneficio alias reſeruato vel affecto: vel facta fuit de beneficio libero, & facta fuit ſimpliciter in manibus Papæ, & ab eo admiſſa: vel tandem facta fuit in fauorem; in primo itaque, & ſecundo caſu cenſerem vacare in Curia, & manus Ordinarii re-

ma-

manere ligatas facit reg. Cãcell. IX. & latè defendit Simoneta quæſt. 28. In tertiò caſu nequaquã, q̃a appoſita fuit man⁹ in re conditionata, nã reſignans in fauorem apponit clauſulã *non alias, nec alio modo*. Et quod non afficiatur; præter *Simon. d. q. 28. n. 6. verſ. ſed a regula* defẽdũt Greg. Tholoſ. *de beneſ. c. 24. n. 11.* Chriſtoph. Rofiniacus *cod. tract. c. 28. n. 5.* idem *Garzia d. ca. 1. num. 160. p. 5.* quamuis hoc vltimũ limitetur per eundẽ *Garz. d.*
65 *ca. 1. n. 170.* † videlicet, vt remaneat affectum huiuſmodi beneficium, reſignatum etiam in fauorem, quando ipſa reſignatio facta fuit ſcienter nul liter.

66 Quinto ceſſat affectio in beneficiis Iuris patronatus laicorum, vel mixti, niſi aliter conſtaret de mente Papę vt habemus caſum *in Conſtitutione fel. record. Greg. XIII. de publ. reſignat.* in qua includuntur beneficia etiam Iuris patr. laicorũ *Gonz. d. glo. 52. n. 54* & late Pariſ. *de reſign. li. 11. q. 31. n. 14 vſq. 23.* & potiſſimũ verſ. *& hoc hodie.*

67 Sexto quando reſultaret præiudicium concordatorũ, hoc latè differit *Io. à Kochier glo. 11. ſuper reg. 8. Cãcell*

68 Septimo ceſſat, quando reſultaret derogatio Indultorũ Illuſtriſſ. DD. Card. *Gonz. ibidem.*

69 Octauo ceſſat, quando Ordinarius præuenit collationem Papæ *Gonz. d. glo. 52. n. 58.*

70 Nono ceſſat affectio, quando beneficium, ſemel affectum, ſortitum fuit per prouiſionem, ſuum effectũ *Gonz. ibidem n. 59.*

71 Decimò deeſt affectio, quandò Papa appoſuit manum, dumtaxat, quo ad forum interius, vti eſſet, ſi pro cõmutatione alicuius uoti impoſuiſſet aliquam pœnitentiam, tunc enim, poterit Ordinarius illam alterare, addendo, vel minuendo, *gloſa eſt ſingularis in c. tempora, in verb. ſuo Iudicio 26. q. 7.* Gonzales *d. glo. 52. n. 60.* *Henric. Bot. de Synodo Epiſ. p. 3. art. 1. n. 237*

72 Vndecimo ceſſat affectio, quando is, q̃ debet dimittere beneficiũ propter adeptionem 2. incõpatibilis, morit, vel alias matrimonium contrahit, religionemuè ingrediturante cõditionis euẽtum *Garz. p. 11. c. 5. n. 63.* dixi ſuper *hoc Dub. verſ. tertia.*

73 Duodecimo, & vltimo ceſſat, quando is, qui habet tantum ius ad rem moritur etiam in Curia, *Gonz. d. glo. 52. n. 17.*

74 Sciendum præterea eſt, quod manus Papæ appoſitio non afficit poſſeſſionem beneficii vacantis, ſed tantũ vacaturi, *vt tradit Gonz. d. glo. 52. nu. 61.*

DVBIVM XIV.

ARGVMENTVM.

Ordinarius poteſt cognoſcere ſuper obreptione alicuius gratiæ & ſuper reſciſione permutationis factæ coram Papa.

1 EX præmiſſis oritur dubium, an ſi Papa appoſuit manum ſuper aliqua collatione alicuius beneficii, poſſit Ordinari⁹, ſi alias Iuriſdictio ei nõ auferatur, cognoſcere ſuper ſubreptione ipſius gratiæ. Reſoluit *Gonz. in d. glo. 52. n. 43. poſt Hier. Gabr. cõſ. 152. n. 15. lib. 2. quem ibi allegat*, affirmatiuè,
2 † prout etiã poſſit cognoſcere, ſup reſciſione permutationis factæ in manibus Papæ, quando permutatio, ex parte alterius erit doloſa, ita decidit Rota, in vna Conchen. Archipræſbiteratus 17. Decembris 1588. *coram bo. mem. Illuſtriſſ. Card. Plato.*

DV-

DVBIVM XV.

ARGVMENTVM.

Beneficium, quod Papa contulit, quamuis vacauerit in menſe Ordinario, ſi prouiſio Ordinarij remanſerit reſoluta, affectũ dicitur.

1 SEd dubitatur 15. quid dicendum quando Papa prouidit aliquod beneficium vacans in menſe Ordinario, nec facta fuit in impetratione mẽtio de aliqua reſeruatione, & poſt modum prouiſio remanet reſoluta, quia forte non fuit expreſſus ver⁹ valor, aut aliàs impetrator erat incapax, an, inquam, poterit Ordinarius conferre huiuſmodi beneficium. Gõzal. *glo. 52. n. 48.* reſoluit negatiuè; .n. verò Papa cenſeretur ſic voluiſſe præuenire, ac proinde contracta eſſet affectio, quamuis poſtea ex aliquo defectu non valuerit collatio.

2 Hæc de affectione annuiſſe ſufficiat.

PRÆLVDIVM Vigeſimum ſextum.

De Indultis S.R.E. Cardinalium.

ARGVMENTVM.

Indultum quid, & quotuplex ſit, & quomodo differat à diſpenſatione traditur.

1 DOminus Anaſtaſius Germoni⁹ Præſul ſumma doctrina praeditus, & in omni iure verſatiſſimus inſignem tractatum edidit de Indultis Illuſtriſſ. DD. S. R. E. Card. qui planè ſemper conſulendus erit, vbi de hac materia agi contingat.

Ego autem qui minimus ſum, & qui potius diſcere debeo, quàm ſcribere; næ anceps fui, vtrum huiuſmodi materiam hic amplecterer; ſed quia experientia me docuit dictum tractatum difficilè reperiri, auſus propterea ſum, nonnulla ex eo delibata huc in medium afferre, quæ plane ſi minus eruditè apparuerint, id velim non quidem temeritati, ſed potius ingenii imbecillitati attribui.

2 Vt igitur ad rem veniamus, incipiamus, dicamuſque cum Germon. in d. tract. §. *per quæ ſublatis nu. 91.* qđ *Indultum eſt remotio impedimẽti, quod Ordinarijs collatorib⁹ infertur per Reg. Cancellariæ* quæ planè diffinitio conuenit ſolum Indultis Ordinariis, nõ

3 autem Extraordinarijs; † Enim verò Indultorum quędam ſunt Ordinaria, quædam Extraordinaria.

4 Indulta Ordinaria illa ſunt, quæ conceduntur Illuſtriſſ. DD. Card. tãquã Ordinariis, puta vti Epiſcopis, vel Abbatibus, ſiue Commẽdatariis, aut id generis Collatorib⁹, beneficia cum iure conferendi habentibus; nã ex eo quod ſunt Epiſcopi, Abbates &c. habent collationem à iure communi, vel ſaltẽ ex priuilegiis, aut cõſuetudine omnium beneficiorũ, quæ pendent ab eorum, quos gerunt, titu-

5 lis; † verumtamen quia impediũtur per regulas Cancellariæ quominus poſſint conferre quolibet menſe, &

6 quæuis beneficia, † datur proinde eis Indultum, per quod remouentur obſtacula; Et dicitur Ordinarium, quia impediti reaſſumunt id, quod amiſerunt per regulas.

7 Extraordinarium autem Indultũ eſt, quod Cardinali nõ Epiſcopo, nec Abbati, nec alium collatiuum titulũ habenti conceditur ſuper beneficiis vacantibus in menſibus Apoſtolicis

8 in aliqua Diœceſi; † & hoc dicitur odioſum, illud verò fauorabile.

Porrò

9 Porrò Indultum differt à diſpenſa-
tione ſecundum Hier. Pau. *in practica*
Cancell. Apoſt. in not. circa beneſ. tam
reſeruat. quam non reſeru. & Rebuff. in
10 *prax. tit. de diſpenſ. n. 20.* † quia in ijs,
quæ ſunt contra diſpoſitionem iuris
11 communis datur diſpenſatio: † in ijs
verò, quæ ſunt contra ſtatuta funda-
tionis, vel contra Regulas Cancella-
riæ datur Indultum.

12 Cœterum quia dixi exiſtere etiam
Indultum Extraordinarium, ne tran
ſeamus ſine illius deſcriptione; dica-
mus cum eodem Germonio *d. §. per*
quę ſublatis. Quod Indultum Extraordi
narium eſt quedam conceſſio Illuſtriſs.
DD. Card. aut Epiſc. ac etiam Principi-
bus facta à Papa conferendi beneficia,
vel ad ea nominandi, ſeu pręſentandi,
ſuper quibus nullum ius, nullamque po-
teſtatem Ordinariam ipſi habent.

DVBIVM PRIMVM.

ARGVMENTVM.

Cardinalis, qui ſine licentia Papę diſcedit
à Curia; non habet priuilegia præſentiũ
refertur decretum Pauli III. contra Car
dinales non reſidentes in Curia.

1 VIſo quid, & quotuplex ſit indul-
tum, dubitatur an Cardinalis
habens indultum poſſit gaudere pri-
uilegijs ſi abſit à Curia, perinde ac ſi
præſens eſſet, D. Anaſtaſius Germo-
nius *hoc tract. §. tibi quoad vixeris* mo
2 uet hoc dubium, † qui dubitatio-
nem etiam mouet, an poſſit Cardina
lis abeſſe à Romana Curia ſine licen-
tia Papæ, poſt longam diſcuſſionem
3 caſus, † vbi probat quod debet aſſiſ-
4 tere Summo Pontifici, † tandem *nu.*
6. concludit quod aliquando poſ-
ſunt à Curia diſcedere, cum licentia
5 tamen Papæ, † & quod ſi ſine licen-
tia diſcedant putat quod non habẽt
eadem priuilegia, quæ habent pręſẽ-
6 tes; † imò ſi diſcedant etiam cum li-
centia non habent oĩa, quæ præſẽtes.
7 Quò vero ad Indultum conferendi
tenet, quod ſi abſunt cum licentia,
etiamſi non abfuerint Reipub. cau-
ſa, ſed ex pura, & mera abſentis vo-
luntate, gaudebunt priuilegio Indul
ti, ex vi clauſulæ *etiam ſi pro tua volun*
8 *tate*, † & aſſerit *ex Caputaquẽ. deciſ. 86.*
n. 1. & 2. p. 2. Indultum cõceſſum Car
dinali de conferendo vbique benefi-
cia Eccleſiæ, ſuper qua Indultum ha-
bet, non operari effectum ſi Cardina
lis diſcederet à Curia ſine licentia Pa
pæ, obſiſtente ad id decreto Conſiſto-
riale fel. recor. Pauli III. die 18. Fe-
bruarij 1547. quod extractum fuit
ex ca. fi. de reſcrip. in 6. per quod debẽt
ac tenentur Cardinales reſidere in
Ro. Cur., & ſi non fuerint, priuati
ſunt ipſo facto, tali abſentia durante
oĩbus Indultis, & priuilegijs, quibus
alij Cardinales gaudent, & gaudere
poſſunt, niſi de expreſſa licentia Papæ
apud Eccleſiã Metropolitanam, ſeu
Cathedralẽ, cui præfuerint, reſideãt
alijs præterea pœnis arbitrãdis ſubij
ciuntur; cum decreto etiam, quod li-
centiæ nulli ſuffragentur, niſi perma
neãt apud Cathedrales, & Metropo
litanas præfatas: quinimo Germo.
ibid. *n. 16.* quod dicit Cardinales, qui
diſcedunt ſine licentia, non habent
oĩa Indulta, quæ habent præſentes.

DVBIVM SECVNDVM.

ARGVMENTVM.

Cardinalis immorans de licentia Papæ in
alia Ciuitate, quàm ſui Epiſcopatus, gau-
det Indulto.

1 DVbitatur ſecundò, an ſuffrage-
tur Indultum Cardinali abſen
ti de licentia Papæ, vt puta Cardina
li Comenſi, vt valeat immorari Me-
diolani, an inquam, valebit gaudere

induĺto quod habet in Eccleſia Cre-
monenſi, vbi eſt Epiſcopus. Hic pla-
nè caſus eſt deciſionis Caputaquen.
deciſ. 86. p. 2. vbi reuocabatur in du-
bium, an Cardinalis Rauenaten. qui
licentiam habebat de ſtando Floren
tiæ, poſſet Indultis gaudere, ſtante de
creto Pauli III. ſuper reſidentia Car-
2 dinalium, † & fuit reſolutum quod
deberet gaudere, quia ex quo licentiã
habebat commorandi Florentiæ, nec
poterat præſtari, vt eſſet Florentiæ,
& in ſua Metropolitana Rauenaten.
derrogatũ proinde veniebat d. decre
to, quo planè ſic remoto; remanebat
Indultum. *Et ſic fuit tentum in vna
Cremonen. Parochialis de Picciardis vl
tim. Maij 1552. coram* Reomano.

DVBIVM TERTIVM.

ARGVMENTVM.

*Cardinalis ſuccedens Epiſcopo non Cardi-
nali non poteſt conferre beneficium quod
vacauit in menſe reſeruato tempore an-
teceſſoris quia ſemel reſeruatum ſemper
durat tale, donec fuerit plenè diſpoſitum.*

1 DVbitatur 3. an Cardinalis, qui
ſuccedit Epiſcopo non Cardi-
nali poſſit cõferre aliquod beneficiũ,
quod in vita Anteceſſoris vacauit in
menſe reſeruato nec fuit collatum ip
ſo Anteceſſore viuente; ſed durat ad-
huc vacatio tempore Cardinalis.
Hoc tangit Gonzales, *gloſ. 24. nu.* 108
& concludit quod ceſſante Indulto
non poteſt conferre huiuſmodi bene
ficium, quod vacauit de tempore, in
2 quo Collator non erat Cardinalis, †
quippe quod reſeruatum erat, &
proinde ſemper remanſit reſeruatũ,
3 † ſi verò Cardinalis; ſucceſſor habeat
Indultum capiens etiam beneficia
iam vacantia, tenet quod poſſit con-
ferre, *hac Gonzales.*

DVBIVM QVARTVM.

ARGVMENTVM.

*Epiſcopus non Cardinalis ſuccedens Cardi-
nali poteſt conferre beneficia, quæ vaca-
runt tempore Cardinalis in menſe Apo-
ſtolico, de quibus Cardinalis non diſpo-
ſuit nam ſucceſſor vtitur iure illius in
cuius locum ſucceſſit.*

1 DVbitatur 4. an Epiſcopus nõ Car-
dinalis qui ſucceſſit Cardinali,
poſſit conferre beneficiũ quod vaca-
uit in menſe Apoſt. de quo non pro-
uidit Cardinalis in vita, citrà tamen
præuentionem Papæ; Gõzal. *gloſ. 24.
nu.* 100. tenet affirmatiuã, & atteſta-
2 tur ita ſe conſuluiſſe. † Garzia tñ *p. 5.
c. 1. nu. 635.* tenet contrarium, vbi ẽt
tenet contra Gonzal. *in gloſ. 15. §. 2. n.*
3 *91.* † dicens quod regula *2.* reſeruat
non ſolũ beneficia, quæ vacant Epiſ-
copali ſede vac. ſed etiã illa, quæ vaca
runt ſede plena, ſed Epiſcopus dum
viueret de illis non diſpoſuit.
4 Sed opinio Gonzal. eſt ampleƈtẽda
vti vidimus in Præl. 7. d. 20. in fine.

DVBIVM QVINTVM.

ARGVMENTVM.

*Vicarius Epiſcopi Cardinalis habens facul-
tatem conferendi an poſſit conferre ex-
tra Diœceſim; ambigua eſt reſolutio ſtã-
te decreto Pauli III. ſed reſoluitur cum
diſtinctione, quod ſi Cardinalis eſt in Cu
ria, vel etiam abſens, ſed cum licentia va
leat Vicarius conferre, ſecus non.*

1 DVbitatur 5. an ſi Cardinalis de-
derit facultatem ſuo Vicario
conferendi beneficia, poſſit idem Vi-
carius conferre ea, extra Diœceſim,
ſicuti poſſunt Cardinales ipſi, & etiã
alij Collatores Ordinarii *per c. nouit
7. de off. leg. Iaſ. ad l. extra territoriũ 20.
de iuriſd. om. Iud. vbi n. 7. in ſpecie* oſtẽ-

dit Epiſcopum extra Territoriũ, ſeu Diœceſim, poſſe conferre beneficia, † ſed in eodem Vicario, multa ſunt, quæ faciunt non modicam dubitationem, quæ ſubtiliter tangit Germonius *in tractatu de Indultis. §. tibi n. 75. vſque 83.* vbi hoc dubium exci-
3 tat, † ac tandem inclinat in affirmatiuam *n. 89.*, & reſpondet contrariis. Ego tamen adhuc anceps ſum, † ſtante decreto Pauli III. per quod tollitur ius Indultorum Cardinalium abſentiũ à Romana Curia, ſine licentia
4 Papæ, † & ſic ceſſante facultate principalis, ceſſare debet etiam acceſſorii; nam acceſſorium non poteſt eſſe maius principali *l. iuſtiſſime. §. 1. 44. ff. de edil. edit. §. fideiuſſores inſtit. de fideiuſſ. Gail. lib. 1. de pat. pub. cap. 5. n. 16. vbi inter cœtera allegat Clem. 2. in fi. de preb.*
5 † Nec in cauſato plus virtutis eſſe poteſt, quam ei, ab influentia ſuæ cauſę procedat, *Nat. conſ. 187. in fi. poſt Io. Andr. in c. ad apoſtolica 2. de re iud. in 6.* & ſic ceſſante facultate Cardinalis abſentis à Rom. Cur. qua minus poteſt conferre vigore Indulti, quod eſt cauſans facultatem propter remotionẽ obſtaculi inducti per Reg. Cancell. quippequod in nihilo ſibi ſuffragatur; multò min⁹ poterit Vicari⁹, qui habet virtutem, & facultatem conferendi, quæ eſt cauſata dumtaxat ab ipſo Indulto.

6 Diſtinguendum itaque arbitror: Aut enim Cardinalis, qui habet Indultum, reperitur in Rom. Cur.; Aut etiam eſt abſens à Curia, & Diœceſi, ſed cum licentia Papæ, & ſic poterit eius Vicarius etiam extra Diœceſim conferre: Aut eſt abſens ſine licentia, & tunc nequaquam poterit Vicarius
7 conferre, *ex prędictis*; † quia Cardinalis non potuiſſet, id ei dare, nemo enim dat quod non habet *c. Deibertũ 1. q. 7. facit c. nemo 79. de reg. iur. in 6.*

DVBIVM SEXTVM.

ARGVMENTVM.

Cardinalis ad Epiſcopatum aſſumptus poteſt beneficia talis Epiſcopatus conferre, etiam nondum adepta poſſeſſione prout, poteſt etiam conferrè beneficia Epiſcopatus a ſe reſignati, etiam poſt præconizationẽ reſignatarij, nondum tamen capta ab eo poſſeſſione, nam reſignans poteſt incumbere poſſeſſioni, vſque ad omnimodã effectuationem reſignationis.

1 DVbitatur 6., an Cardinalis, qui habet Indultum à Papa, vt nullus conferre valeat beneficia ſpectantia ad eius collationem, poſſit vti Indulto huiuſmodi in beneficiis Epiſcopatus cuius poſſeſſionem nondum ſit adept⁹. Hoc dubiũ excitat Ger. *de Ind. §. nec nõ*, adducẽs pro affir. Dd. *ĩ c. trãſmiſſã 15. de elect. et Oldr. in conſ. 191.*, q̃ dicunt, quod ſtatim atque aliquis eſt electus Epiſcopus, & confirmatus poteſt exercere ea, quæ ſunt Iuriſdictionis, vti eſt beneficiorum collatio, etiã extrà Dięceſim, & ſi nondum in eam ſe contulerit, & huic concluſioni ſubſcribit etiam Germonius *vbi ſup. n. 6.* & tandem concludit n. 8. † poſſeſſionis apprehenſionem eſſe vtique neceſſariam quoad ſolẽnitatem, vt poſſit prouiſus oſtendere ſe eſſe in poſſeſſione, & ſic illatam moleſtiam repellere, inferendamuè præcauere;
3 † non ſequi tamen quin ante adeptã poſſeſſionem poſſit adminiſtrare, & exercere ea, quæ ſunt Iuriſdictionis, dummodo tertio nõ præiudicet; Clari⁹ tamẽ dicamus diſtinguẽdo cũ Hẽrico Boic. *in d. c. tranſmiſſam. n. 4. de elect.* quod, Aut poſſeſſio talis Epiſcopatus eſt vacua, Aut adhuc occupatur ab aliquo: † Si poſſeſſio eſt vacua, poterit quidem Epiſcopus confirmatus

adminiſtrare ea, quæ ſunt Iuriſdictionis, atque adeò poterit cõferre, ſi verò fuerit adhuc occupata, non poterit; ſed erit prius expellendus poſſeſ-
5 ſor iuſta ſententia, † ſecus tamen eſſet ſi nondum eſſet cõfirmatus, quia tunc nihil poſſet, ad tradita per omnes ſcribentes *in d.c.tranſmiſſam de elect.faciunt, quæ dicam in tractatu de Synodo c. 2. dub. 2.*
6 Et ex his remanet ſolutum aliud dubium, quod excitat idem Germonius *de Indult.d. §. nec non n. 18.*, An ſcilicet Cardinalis, qui reſignauit Epiſcopatui, ſciente, & permittente Summo Pontifice, facta præconizatione, propoſitioneuè, et litteris, expeditis, nondum tamen capta ab Epiſcopo ſucceſſore poſſeſſione, poſſit Ordinaria auctoritate, ex Indulto cõferre beneficia, prout poterat ante reſignationem, † *& ibi n. 21. & ſeq.* reſoluit affirmatiuè, ea potiſſimũ ratione quia cum adhuc in poſſeſſione ſit, Dominus eſt, quippe qui poteſt reſignans poſſeſſioni incumbere, vſquequo ſciat reſignationem habuiſſe effectum, *ad trad. per Innoc. in c. quod in dubijs 8. de renunc. quod c. alleg. corruptè de rerum permut. Germon. loco cit. nu. 22.*; † etenim reſignans in fauorem videtur reſignare conditionaliter, nempè dummodo beneficium acquiratur reſignatario *Put. deciſ. 158. num. 2. lib. 3.* † & ſic ante apprehenſionem reſignatarii poſſeſſionis, reſignans dicitur poſſidere, & habere adhuc titulum coloratum, itaut ſi ſpoliaretur huiuſmodi poſſeſſione, veniret reſtituendus, *vt poſt Inn. n. 4. in c. ſuper hoc 5. de renũciat. tenuit Rota in deciſ. 1. n. 15. tit. eo.*
10 *in nou.* † quia ius, quod reſignatario non quæritur non aufertur reſignanti, *Germon. loco cit. n. 26. vbi alleg. l. nec vtilẽ 20. ff. ex quib. cauſ. maior. l. qui abſenti 38. ff. de acq. poſſeſ.*

DVBIVM SEPTIMVM.

ARGVMENTVM.

Cardinalis non confert dignitates maiores poſt Pontificales in Cathedralibus, nec Principales in Collegiatis.

1 DVbitatur 7. an Cardinali habẽti Indultum competat collatio quorumcumque beneficiorum, & dignitatum. Germon. *de Indult. §. etſi* obſeruat quod non competit collatio maioris Dignitatis poſt Pont. in Cathedr. neque princip. in Colleg.

DVBIVM OCTAVVM.

ARGVMENTVM.

Dignitas dicitur maior poſt Pontificalem, vel Principalis in Collegiata iuxta conſuetudinem loci, & vbi plures habentur ea erit principalis, quę pro tali reputatur in loco.

1 DVbitatur 8. quæ dicatur in Cathedrali maior Dignitas poſt Põtificalẽ, quæuè Dignitas in Collegiata dicatur Principalis; Germon. *in d. trac. §. etiamſi n. 17.* ſoluit dicẽdo quod ſtandum eſt conſuetudini, ea ratione, quia aliquando Archidiaconatus, aliquãdo Archipresbyteratus, aliquãdo Præpoſitura, Theſauraria, vel Primiceriatus, eſt maior Dignitas poſt Pontificalem, & ſic cum ſit variabilis, cõſuetudo eſt obſeruãda,
2 vbi firma eſt. † In Collegiatis verò, ſi plures exiſtãt Dignitates, ea erit principalis, quæ pro principali haberi, conſueuerit, quod ſi vnica tantũ fuerit, principalis etiam nuncupabitur vt dixi *in Prælud. de Monocul.* & tenet Garz. *p. 5. ca. 1. n. 265. vbi etiam refert deciſ. Rot.* † nam reſpectu Canonicorum dicitur principalis.

DVBIVM NONVM.

ARGVMENTVM.

Dignitatès vbi duæ, vel plures sũt æquè principales in aliqua Cathedrali, vel Collegiata, omnes ſunt reſeruatæ.

1 SEd maior eſt dubitatio, an ſi in aliqua Cathedrali, vel Collegiata ſint duæ dignitates ęquè principales, ſint ambæ reſeruatæ? Reſoluitur hoc dubium affirmatiuè per Garziã *de benef. p. 5. c. 1. n. 265.* vbi affert deciſ. Sacr. Rot. in vna Tuden. Abbatiæ de Bayona 13. Iunij 1554. coram Monteflaſcon. vbi fuit reſolutum, *reſeruationem comprehendere duas dignitates*
3 *æquales in Eccleſia*, † *quia verbum omnes, aptum eſt comprehendere plures æquè principales in eadem Eccleſia, nàm eadem eſt ratio regulæ, & ſi Conditor regularum eſſet interrogatus de hoc, idem reſponderet*, hęc ſunt verba deciſionis, & idem tenet D. Barboſa *allegat. 57. n. 101. p. 3.*

DVBIVM DECIMVM.

ARGVMENTVM.

Cardinalis non confert beneficia, quæ iure Ordinario non poterat, quando collatio ſpectat ad Inferiorem, & Inferior nõ poteſt cõferre propter reſeruationẽ, quia Indultum non auget Ordinariam iuriſdictionem, nec comprehendit beneficia in quorum poſſeſſione conferendi alius exiſtit.

1 PVlchrum dubium excitat Germonius *in d. tract. de Indultis. §. regularia n. 90.*, videlicet, an Cardinalis poſſit cõferre, ea beneficia, quæ aliàs non poterat Iure Ordinario, vtpotè, quia collatio ſpectat ad aliquem Inferiorem Collatorem, qui nõ poteſt illa conferre propter aliquam reſeruationem. Eius eſt ſententię Germonius, vbi ſupra, vt Cardinalis vigore Indulti nullatenus poſſit huiuſmodi beneficia conferre, niſi de his in Indulto fiat expreſſa mentio, *per deciſ. Puthei 162. n. 8. lib. 2.* ratio eius eſt, q̃a quamuis Indulta † obſtacula remoueant; Ordinariam nihilominus Iuriſdictionem nequaquam augẽt; ſed illam tantum præſeruant. *Puth. deciſ. allegata 162. n. 5. & deciſ. 190. n. 3. lib. 3. Caſador. deciſ. 1. & 30. de priuil.* Cũ itaque beneficia, de quibus agimus, ſpectẽt ad collationem inferiorum, & ſint Papæ reſeruata, ex quo, remoto Indulto, Cardinalis Ordinarius conferre non poſſet, ſtante alio in quaſi poſſeſſione cõferendi, cõſequẽs videtur, vt nec ſtante Indulto poſſit
3 conferre; † nam Indultum de conferendo beneficia ad ſuam collationẽ ſpectantia, nõ comprehendit beneficia, in quorum poſſeſſione conferendi alius exiſtit, licet de Iure collatio ſpectaret ad eum, quia ſint in ſua Diœceſi: *Putheus deciſ. 206. lib. 1.* Calderin. *conſil. 23. de præb. ibi allegat.*

DVBIVM VNDECIMVM

ARGVMENTVM.

Indultum non implet ſed præſeruat iuriſdictionem Ordinariam.

1 DVbitatur vndecimò, an poſſit Cardinalis conferre beneficia electiua, ex vi clauſulę in huiuſmodi Indultis poni conſuetæ *ad collationem, prouiſionem, præſentationem, Inſtitutionem, ſeu quamuis aliam ſimilem, vel diſſimilem diſpoſitionem coniunctim, vel ſeparatim;* Germonius hoc dubium ponit *d. tract. §. ac beneficia n. 32.* & dicit ex Put. *dec. 190. n. 2.*

2 *n.2.li.3.*Rot.tenuiſſe affirmatiuam, †
vbi fuit etiam reſponſum ad illud,
quod Indulta non impleant,ſed tan-
tum præſeruẽt Ordinarij Iuriſdictio
nem *deciſ.1.de priuil.ex Caſſad.* loqui,
ſi ſit in præiudicium habentiũ elige-
re,& ſic nõ capiat; At verò,ĩ præiudi-
tium Capituli non eligentis, bene
capiat,ità vt ſi conferat, tenebit pro-
pter tacitum conſenſum, † nam ca-
pitulũ non eligendo videtur conſen
tire collationi factæ.

DVBIVM XII.

ARGVMENTVM.

Cardinalis prouidet vigore ſui Indulti beneficia vacãtia per obitum familiarium Cardinalium, ſi tamen huiuſmodi beneficia ad eius Ordinariam collationem ſpectauerint, & poterit etiam conferre beneficia vacantia pro obitum alicuius Cardinalis.

1 DVbitatur duodecimò, an poſſit
Cardinalis vigore Indulti conferre
beneficia familiariũ Cardina-
liũ uiuentiũ. Germon. hoc mouet *in
tract.de Indul.§. etiam ex eo.n.31.*, &
cenſet cũ Caputaquen.*deciſ. 83.p.2.*†
præualere Indultũ Cardinalis habẽ-
tis collationem beneficiorũ alicuius
diœceſis, Indulto Cardinalis confer-
re poſſentis beneficia ſui familiaris,
3 †ea quidem ratione, quia quando
Papa concedit Indultũ Cardinali,vt
poſſit conferre benefiia vacantia in
aliqua Diœceſi, videtur velle prẽiudi
care Cardinalibus reſpectu familia-
ritatis; non enim, inquit, igno-
rat Papa Cardinales habere priuile-
gium conferendi beneficia vacantia
per obitum familiarium S.R.E.Car
dinalium,†ac proinde num. 36.con
cludit poſſe liberè Cardinalem con-
ferre vigore Indulti huiuſmodi be-
neficia, tametſi in Indulto non ad-
ſit clauſula, vt poſſit conferre bene-
ficia vacantia per obitum famil. Car
din., ſi tamen huiuſmodi beneficia
ad eius Ordinariam collationem
4 ſpectauerint, quia per eiuſmodi in-
dulta, vt dictum eſt, reſtituuntur
ea, quæ per Regulas, & Extra-
uagantes fuerant ablata Ordinariis,
& reducuntur ad Iuris communis
diſpoſitionem, & ad ſuam priſti-
5 nam naturam, † quinimò ex eadem
ratione, & etiam, quia Indultum
eſt latè intelligendum in præiuditiũ
concedentis, poterit conferre etiam
beneficia vacantia per obitum alicu-
ius Cardinalis,quãuis Cardinal. ſint
6 familiares Papẽ; †quippe qui non di
cuntur eius continui comenſales.

DVBIVM XIII.

ARGVMENTVM.

Aſſertioni Papæ de familiaritate alicuius ſtandum eſt; at verò Cardinalis, nequaquam, ſed familiaritas eſt probanda.

1 TErtiodecimò dubitatur,an aſſer
tio Cardinalis ;vel Papæ de fa-
miliaritate alicuius adeò ſufficiat, vt
nulla alia probatione ſit opus, Ger-
monius *in præallegato tract. de Indul-
tis §.præterquam*, dicit quod per Papẽ
aſſertionem ſufficienter probatur ali
quem eſſe ſuum familiarem,etiam in
2 præiuditium tertij, † ſecus verò de
3 aſſertione Cardinalis,quia eius fami
liaritas,inquit,eſt probanda. † Vnũ
tamen notabile dicit *ibi in fine*,nimi-
rum,Epiſcopum poſſe quidem eſſe
continuum Cõmenſalem Papæ; ſed
nullatanus poſſe eſſe familiarem.

DVBIVM XIIII.

ARGVMENTVM.

Cardinalis non poteſt conferre beneficia familiarium Papæ actu ſeruentium, ſecus eorum, qui actu non ſeruiant, quales ſunt Prothonotarij, & huiuſmodi.

1 DVbitatur decimo quartò, an poſſit Cardinalis conferre beneficia familiarium Papæ, hoc dubium reſoluit Germonius de Indultis. §. *præterquam*, † ut poſſit conferre beneficia eorum familiarium, qui actu non ſeruiunt;
2 † hi enim quamuis familiares dicantur, largo tamen nõ niſi modo tales nuncupantur. quales plane ſunt Prothonotarij, & huiuſmodi: eorum autem, qui actu ſeruiunt, nequaquam poſſe beneficia conferri concludit, & vtique clare cantat Indultum, quod conſueuit concedi Cardinalibus, vt inquam, Papæ familiarium excipiantur beneficia.

DVBIVM XV.

ARGVMENTVM.

Cardinalis confert beneficium commendatum ſiue ad tempus, ſiue ad vitam, diſſoluta commenda, idem de vnitis, diſſolutis vnionibus.

1 DEcimo quintò dubitatur; an poſſit Cardinalis conferre beneficium Commendatum, ceſſante Commenda. Hoc tangit Germonius *de Indultis. §.quæ extra num. 18.*, & conſtanter concludit affirmatiuè, ſiue Commenda ipſa ſit ad tẽpus, ideſt donec ꝓuiſũ ei fuerit, ſiue ad vitã alicuius, quæ dicitur perpetua *Simoneta de reſeruat.benef.q.59.*
2 *n.1.* † idem affirmat de vnitis, diſſolutis vnionibus, vbi etiam notat, *ex Creſcentio deciſ. 2.de Paroch.*, quod quando vnitur beneficium vacans afficitur propter appoſitionem manꝰ
3 Papę, † at verò quando vnitur plenũ, tunc dicitur paliata diſpenſatio, & nulla inducitur reſeruatio.

DVBIVM XVI.

ARGVMENTVM.

Mentio facienda eſt in impetratione de omnibus reſeruationibus, & huiuſmodi beneficia pluribus reſeruationibus laborantia confert Cardinalis vigore indulti Ordinarij: ſecus vero vigore Extraordinarii.

1 DVbitatur decimoſextò, an Cardinalis habẽs Indultũ poſſit cõferre beneficia duplici, vel multiplici reſeruatione affecta. *Germon, de Indul.§.cõmẽdare n. 31.* ſubtiliter aduertit, † reſeruationẽ cõſiderari quatuor modis, & Ego iã dixi in *prelud.24.* nimirũ, ratione rei, vti eſt de maiori dignitate: ratione perſonę, vti de familiaribus Papæ, vel Card. ratione loci, vti ſi vacet in Curia, ac tandẽ ratione tẽporis, vti dictũ eſt de mẽſib. † Et quod de omnibus reſeruationibus facienda eſt mentio, alioquin impetratio eſſet nulla ipſo Iure, teſtimoniũ ferentib. de hòc Fel. *in c. in noſtra* Corolario *6.de reſcrip.* Falcon. *q.4.eff.44. de reſeruat.* & poſt hos Caputaquen., *deciſ. 85.n 4.p.2.* † & poſtea concludit *n.*84. Cardinalem habentem Indultum Ordinarium poſſe conferre omnia beneficia, vbi extrà Curiã vacent, non obſtante quod plurib. reſeruationibus ſint affecta, ſi tamen In-

5 Indultum ſit Ordinariũ; † ſi verò In
6 dultum fuerit Extraordinarium, † quia odioſum eſt, & ideò debet reſtringi, ſentit, vt non debeat extendi ad beneficia, duplici, vel multiplici reſeruatione affecta.

DVBIVM XVII.

ARGVMENTVM.

Cardinalis non confert beneficia vacantia in Curia.

1 IN præcedenti dubio dixi Cardinalem poſſe conferre beneficia ſi vacant extra Curiam; ſed nunc dubitatur, an poſſit conferre beneficia vacantia in Curia, Germonius, *de Indul.§.ſi vero*, † dicit non poſſe, uti et
2 Papa non confert beneficia vacantia in Curia ad Cardinalem vigore ſui
3 Indulti ſpectantia, † niſi eiuſdem Cardinalis, ſi eſt in Curia, vel ſi eſt abſens, illius Procuratoris expreſſus accedat aſſenſus, *ex deciſ. Puth. 31. li.2.*

DVBIVM XVIII.

ARGVMENTVM.

Beneficia Abbatis habentis omnimodam iuriſdictionem vacant per promotionem ad huiuſmodi Abbatiam, ſecus ſi non habeat iuriſdictionem quaſi Epiſcopalẽ.

1 DEcimo octauò dubitatur, an beneficia vacent per promotionem ad Abbatiam, ſicuti vacant per promotionem ad Epiſcopatum, Garzia *in tract. de benef. p. 11. c. 7.* poſt Alphõsũ Hoiedam, *de compatibilitate be*
2 *neficiorum p. 1. c. 6.*, dicit, † quod, aut Abbatia eſt in Eccleſia Collegiata Sæculari, & habet generalem, & omnimodam, ac quaſi Epiſcopalem Iuriſdictionem, ità vt dici poſſit eius Abbas ſponſus, & Paſtor, aut non eſt talis, & hac poſita diſtinctione, concludit de promotione Abbatis in primo caſu, omnia eius beneficia vacare, ex huiuſmodi promotione ad Abbatiã, ſimulatque adeptus fuerit ipſius poſſeſſionem, vel certè per ipſum ſteterit quominus illam adipiſcatur, etiã
3 ſi non fuerit benedictus; † In Secundo vero caſu conſtanter tenet, quod non vacent, & ita, de vſu, & praxi eſſe teſtatur.

DVBIVM XIX.

ARGVMENTVM.

Ordinarius non confert beneficia vacantia per promotionem ad Abbatiam, quia dicuntur vacare apud Sedem.

1 DEcimo nonò dubitatur, an poſſit Ordinarius liberè conferre beneficia vacantia propter promotionem ad Abbatiam. Hoieda, *tract. de compatibil. benef. p. 1. c. 4. n. 6.*, dicit qđ Collatores liberè poſſunt illicò diſponere de beneficijs, quæ habet promotus in Epiſcopatum, *per textum in c. cum in cunctis §. cum verò 7. de electione ibi is, ad quẽ ſpectãt beneficia, quæ habebat, de illis diſponendi liberam habeat*
2 *facultatẽ*, † & quod nulla requiritur declaratoria ſententia, ergo multo magis poterunt conferre beneficia
3 promoti ad Abbatiam, † At Germonius *de Indultis. §. ſi verò n. 19.* dicit aliàs quidem potuiſſe Ordinarios conferre beneficia Promotorum ad Cathedrales, quia de Iure non erant re-
4 ſeruata, *ad d. c. cum in cunctis*, † vſu tamen Curiæ receptum ait, vt vacent in Curia, ſiue apud Sedem Apoſtolicam, *per extrau. ad regimen 13. de prabẽdis inter communes*; ſed quia Extrau. ipſa non modo comprȩhendit Epiſcoporum beneficia, tempore illorũ pro-

promotionis obtẽta, verum etiam quo
rumcumque aliorum, ad aliquas di-
gnitates aſſumptorum; Ideò idem
arbitrarer de beneficiis promotorũ
ad Abbatias.

DVBIVM XX.

ARGVMENTVM.

*Beneficia promoti ad Epiſcopatum vt va-
cent, quatuor copulatiuè requiruntur, nẽ
pe prouiſio, confirmatio, conſecratio, &
poſſeſſionis apprehenſio.*

1 DVbitatur vigeſimò, quonam tẽ
pore dicantur vacare beneficia
promoti; Mandoſius *ad regulam de be
neficijs vacãtibus per promotionem, quæ
2 apud eum eſt 26. q. 4. n. 4.* † dicit, de Iu
re communi, quatuor copulatiuè re-
quiri ad hoc, vt promotus ad Epiſco
patum, vel ad alias maiores dignita-
tes ammittat beneficia, quæ prius ob
tinebat, nempè, prouiſionem, confir-
mationem, conſecrationem, & poſſeſ
ſionis apprehenſionem *per c. cum in
cunctis §. cum vero 7. de electione.* At
Germonius *de Indultis. §. ſi vero n. 2.*
3 † dicit ſtylum eſſe, vt ſtatim vacent,
ſtatimque conferantur per Papam;
attamen huiuſmodi ſtylum ſic eſſe
capiendum prout explicat Mandoſ.
4 *d. q. 4. n. 5.* † videlicet qđ licet benefi-
cia promoti ſtatim cõferãtur, verè tñ,
& in effectu non præſumuntur vaca-
re, niſi adepta poſſeſſione, vel niſi pro
motus fuerit in mora, & per ipſum
ſteterit quominus eam adipiſcatur,
5 ac proinde dicit, † quod ante adeptã
poſſeſſionem nulla erit neceſſaria re-
6 tentionis diſpenſatio, † quia, inquit,
ante adeptam poſſeſſionem beneficia
7 prius obtenta non vacant; † de ſty-
lo enim Curiæ huiuſmodi beneficia
ante poſſeſſionem adeptam non dicũ
tur vacare, ſed decernuntur vacare
8 *Germonius vbi ſup. n. 27.* † In Epiſco-
pis hoc colligitur ex termino, qui il-
lis datur ad faciendum ſe conſecra-
9 re, qui eſt triũ menſium, † In alijs ve
rò dignitatibus iam inoleuit ſtylus,
vt in gratia facta de aliquo beneficio
ei, qui aliud incompatibile obtinet,
ſeu ad illud ius habet, apponatur de-
cretum, vt prouiſus intrà duos men-
ſes, à die habitæ poſſeſſionis, vel ſi per
ipſum ſteterit, quo minus illam adi-
piſcatur, dimittere, ſeu Iuri competẽ
ti cedere in manibus Papæ tantum,
liberè, & cum ſpecifica mentione de-
creti huiuſmodi, omninò teneatur,
10 † alioquin ambo vacẽt eò ipſo, itaut
de illis per Sedem Apoſtolicam dum
11 taxat diſponi poſſit. † De ſtylo iam
allegato conferendi beneficia Epiſco
porum promotorum, etiam ante cõ-
ſecrationem teſtatur nouiſſimè D.
Barboſa *allegatione 57. num. 68., & ſe
quen.*

DVBIVM XXI.

ARGVMENTVM.

*Papa debet facere mentionem derogationis
indulti, & ſufficiet ſi dicat* non obſtãte
Indulto Præſulis, etiam Cardinalis,
*prout etiam cenſetur derogatum alterna
tiuæ Epiſcoporum per clauſ.* ſeu ſi vene-
rabili fratri, &c.

1 DVbitatur vigeſimo primò, an ſi
Papa conferat liberè beneficia
comprænhenſa in Indulto, cenſeatur
derogare Indulto, an opus ſit expreſ-
ſa derogationis mentione. Germon.
hoc dubium mouet, *de Indultis. §. alio
2 quin n. 21.* † Et concludit *n.* 27. non
derogare, niſi fiat mentio Indulti, *per
3 deciſ. 82. n. 2. p. 2. Caputaquen.*, † nec ob
ſtat, quod Collatio Papæ, & reſerua-
tio à pari procedant, & ſint eiuſdem
4 effectus, † & quod appoſitio manus

Papæ

Papæ habeat vim decreti annullatiui, atque ipſe Papa, etiam nulla facta mentione conceſſionis, & facultatis datæ legatis, conferre valeat beneficia ad illorum collationē ſpectantia;
5 Nam, ex quo Papa ſibi legem impoſuit adiiciendo decretum irritans, declarando nullas, & irritas prorſus eſſe omnes Apoſtolicas prouiſiones, q̄ ſecus, ac in Indulto habetur, factę fue
6 rint, † ſibi imputare debet. Quapropter dici non deberet, Papam nō potuiſſe conferre obſtante Indulto; ſed
7 planè noluiſſe, † quippequi non intē
8 dit lædere ius alterius. † Et erit ſufficiens derogatio, ſi dicatur, *non obſtāte Indulto Præſulis, etiam Cardinalis*, prout derogatum etiam cēſetur iuri Alternatiuę Epiſcopi per clauſulam, *ſeu ſi Ven. frat. Epiſcopo A., vel quibuſuis alijs.*

DVBIVM XXII.

ARGVMENTVM.

Papæ collatio tenet vbi derogauit Indulto Cardinalis, nec illius conſenſum habuit, ſed intellige ſi adſit clauſula ſub quibuſuis tenoribus, *quia eſt apta comprehendere conſenſum.*

1 DVbitatur vigeſimoſecundò, an teneat collatio Papæ, in qua fuit derogatum expreſsè Indulto, ſed non fuit habitus conſenſus Cardinalis, iuxta diſpoſitionem Indulti. Germonius hoc quærit, *in tract. de Indultis* §. *alioquin*, & concludit affirmatiuè, vbi tamen in prouiſione adſit clauſula, *ſub quibuſuis tenoribus*, quæ apta eſt comprehendere etiam conſenſum.

DVBIVM XXIII.

ARGVMENTVM.

Conſtitutio loquens de Cardinalibus intelligitur de Cardinalibus S. R. E. quia alij ſunt Cardinales abuſiuè ſic nuncupati.

1 DVbitatur vigeſimo tertiò, ad quid Conc. Trid. *in c. 18. de reformat. ſeſſ. 24.* addiderit ea verba *S. R. E. Card.* Reſpondetur ex Garzia *de benef. p. 5. c. 1. nu. 640. poſt Gonz. in glo. 24. q. 9. n. 161.* quod in quibuſdam Eccleſijs, quales ſunt Compoſtell. Aurien., Reuenaten., & Mediolanen., Canonici dicuntur Cardinales, quāuis abuſiuè, & hac ratione Conciliū fortaſſe addidit *S. R. E. Card.* ad tollēdum ęquiuocationem omnē. Anaſt. Germonius *de ſacr. immunit. li. 3. c. 6.*
2 *nu. 29.* † vbi etiam quod conſtitutio ſimpliciter loquens de Cardinalibus ſemper eſt intelligenda de Cardinalibus S. R. E. *Barbat. de præſtant. Card. q. 8. n. 9. 11. & 18.*

DVBIVM XXIV.

ARGVMENTVM.

Conc. Trid. ſeſſ. 24. de refor. cap. 18. *intelligit de Cardinalibus habentibus indultum extraordinarium: Ponitur reuocatio indultorum Cardinalium.*

1 VIgeſimoquartò dubitatur, de quibus Cardinalibus loquatur Conc. Trid. *in c. 18. de reformat. ſeſſ. 24.* vbi diſponit, *vt beneficia, quamuis reſeruata, vel affecta fuerint generaliter, vel ſpecialiter, etiam vigore Indulti, ſeu priuilegij in fauorem S. R. E. Cardinalium, vbi Parochialia fuerint, non conferantur, niſi per concurſum*, ſtante quod, vt notat Pariſius, *lib. 7. de reſignat.*

gnat.benef.q.12.in principio, Illuſtriſſ. DD. Cardinalium triplex eſt ordo; nimirum, Epiſcoporum, Presbiterorum,
2 rum,& Diaconorum, † & quod Epiſcopi, qui planè ſunt Hoſtienſis, & Veliten., qui ſemper eſt Decan⁹ Collegij Cardinalium: Portuen. Tuſculan. Sabinen. Preneſtin., & Albanen.
3 habent diœceſes; † reliqui autẽ Cardinales, Presbiteri, & Diaconi, habẽt titulos in Vrbe; & his etiam quandoque conceduntur Archiepiſcopatus, Epiſcopatus, Abbatiæ, ac aliæ dignitates, quarum ratione ſibi, de Iure, vel de cõſuetudine, aut alias ex priuilegio, competit ius cõferendi benefi-
4 cia; † & ẽt ex iis, aliquãdo aſſumũtur aliqui, qui dicuntur Legati de latere,
5 † & datur eis Indultum ad conferendum beneficia vacãtia in ſua prouincia: Dubitatur, de quibuſnam Cardinalibus loquatur Concilium *in d. ca. 18. de refor. ſeſſ. 24.* Facile eſt hoc ſoluere ex præmiſſis reſolutionibus ad dubia hactenus propoſita, ea tamen adhibita diſtinctione Indultorum, quã tradidi; an videlicet ſint Ordinaria, vel Extraordinaria Indulta. Dicamus igitur cum Germonio *de Indul-*
6 *tis. §. quibuſuis n. 12.* † Concilium hic intelligendum fore tantum de Cardinalibus Indultum Extraordinariũ habentibus, nõ autem de habentib. Ordinarium in ſuo Epiſcopatu, Ab-
7 batia, vel dignitate &c.; † Verum enimuerò, quia aliquando indulta ſunt ampliora, aliquando autem reſtrictiora; propterea ſemper inſpiciẽdus erit huiuſmodi Indultorum tenor *c. porro. 7. c. recipimus 8. de priuil.* Sanctiſſimus etiam Pius V. de anno 1567. die vltima Aprilis, per ſuam regulam, lectam, & publicatam Romæ in Cancellaria Apoſtolica, reuocauit Indulta S.R.E. Cardinalium, cum limitationbus pro futura illorum conceſſione, quam lubet hic inſerere, & cuius tenor eſt videlizet.

Reuocatio Indultorum S.R.E. Card. cum limitationibus pro futura illorum conceſſione.

1 *SAnctiſs. in Chriſto pater, & dñs noſter dñs Pius diuina prouidẽtia PP. V. Ex tam multis S.R.E. Cardinalium ſuper beneficiorum Eccleſiaſticorum diſpoſitione Indultis, & multiplicatione aliarum ſuper alias facultatum, quæ quotidie litteris dictorum indultorum diffuſiue inſeruntur ſæpenumero impedit⁹ quominus ſolitam ante hac ſedis huius benignitatem erga Paupe res; & benemeritos liberaliter exercere poſſit. Idcirco rationem capere volens, vt tanta de hinc eiuſcemodi Indultorum, & facultatum largitione præciſa dictis perſonis commodius beſaciendi via ſibi libera recludatur: Omnia & quæcunque indulta, cõceſſiones, facultates, & alia priuilegia conferendi quæcunque beneficia Eccleſiaſtica, cum cura, & ſine cura ſæcularia, & quorumuis ordinum regularia qualitercunque qualificata ad collationem, prouiſionem, præſentationem, electionem; inſtitutionem, confirmationem, & quamcumque aliam diſpoſitionem, dictorum Cardinalium, ratione Patriarchalium, Metropolitanarũ, & aliarum Cathedralium Eccleſiarum, necnon Monaſteriorũ Prioratuũ, Dignitatum, & aliorum beneficiorum Eccleſiaſticorum, quæ quomodolibet obtinent, & in poſterum obtinebũt, ac ẽt, quorũ collatio, prouiſio, & quæuis alia diſpoſitio, illis ex cauſa facta per eos ceſſionis, regiminis, & adminiſtrationis, ſeu commendæ, aut reſignationis, Eccleſiarum, Monaſteriorũ, et aliorũ beneficiorum huiuſmodi Apoſtolica auctoritate reſeruata exiſtit, vel in poſterum reſeruabitur, necnon quorumcumque inferiorum collatorum, & collatricum, de iure, priuilegio, conſuetudine ac alias quomodolibet pertinentia, & etiã*

illa commendandi ac alias de eis diſponẽdi, omnibus, & ſingulis Cardinalib. prædictis etiam de dictorum inferiorũ collatorum conſenſu, per quoſcunque Ro. Pont. ac ſanctitatem ſuam, & dictam ſedem, etiam motu proprio, & ex certa ſcientia deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, & etiam ex pactis inter dictos Pontifices, & Cardinales diuerſis temporibus factis firmatis, & iuratis, ac quibuſuis oneroſis, & alijs cauſis conceſſa, et etiam iteratis uicibus innouata atque extenſa quibuſcunque concepta formulis, ac etiam reſtitutiuis mentis atteſtatiuis præſeruatiuis, derogatoriarum derogatorijs aliiſque efficacioribus efficaciſſimis, & inſolitis clauſulis, nec non vim contractus inducentibus, & alijs decretis ſuffulta, quorum omnium tenores Sanctitas ſua haberi voluit pro expreſſis ſpecialiter & expreſſe reuocauit, literaſque Apoſtolicas deſuper confectas, & quo ad ea in quibus illa nondum erant ſortita effectum inde ſecuta quæcunque caſſauit & annullauit, viresque & effectum de cætero non habere decreuit. Præterea voluit, & ordinauit quod omnes deinceps litteræ Apoſtolicæ facultatum, & indultorum huiuſmodi pro ſingulis Cardinalibus prædictis præſentibus & futuris ad vnam tantum cathedralem *vel maiorem Eccleſiam ſeu illius loco, vnum vel duo monaſterium ſeu monaſteria, aut vnum aliud vel duo alia beneficium ſeu beneficia in dictis litteris exprimendam ſeu exprimendum, vel exprimenda, quam ſeu quod vel quæ ipſi Cardinales vltra illas ſex Epiſcopales ac presbiterales, & diaconales Cardinalium Eccleſias tunc temporis obtinebunt, ſeu cuius vel quorum collatio eis reſeruata fuerint (ut præfertur) Ac etiã ſublata omnino altera huiuſmodi indultorum parte ſuper conſenſu ipſorum Cardinalium requirendo in prouiſione beneficiorum apud ſedem prædictam, pro tempore vacantium, alias ſub dictis indultis comprehenſorum, de quibus omnibus Sãctitas ſua poſthac libere diſponere intendit, & etiam citra facultates commendandi monaſteria, aliaque beneficia eccleſiaſtica, ſæcularia, & regularia, necnõ diſponendi de monaſterijs, etiam cura et conuentu carentibus, & de dignitatibus conuentualibus, & in Metropolitan aliiſq; Cathedralibus poſt pontificales maioribus, & in Collegiapis eccleſijs principalibus.*

Ac etiam diſponendi de beneficijs Referendariorum, cauſarum palatij Apoſtolici Auditorum, Prothonotariorum, & aliorum officialium dictæ Sedis, necnon familiarium cæterorumque omnium, qui conſtitutionibus declaratorijs fel. rec. Pauli PP. III. Ad perpetuam rei memoriam æditis continentur. Denique cum moderatione facultatum diſponendi de beneficijs familiariũ ipſorum Cardinalium, ac conceſſionum eis etiam per regulas Cancellariæ Apoſtolicæ factarum, de conſenſu per ipſos in prouiſionibus Apoſtolicis præſtando ad eos ſolos *familiares continuos commenſales eorundem, qui vera, & actuali familiaritate cõtinua commenſalitate huiuſmodi durante extra Romanam Curiam, vel Cardinalibus ipſis in dicta Curia exiſtentibus, apud dictam Sedem deceſſerint, & ad ea ſola beneficia quæ ipſi familiares continui commenſales viuentes, ad collationem dictorum Cardinaliũ pertinentia obtinebant, ſeu quæ ex collatione ſibi ab eiſdẽ Cardinalib. facta aſſecuti fuerant expediantur. Aliter vero ẽt motu ſcientia & poteſtate ſimilibus ac etiam cum præſentiũ ſpeciali, & expreſſa derogatione expedita, nullius ſint prorſus roboris vel momenti, & nihilominus huiuſmodi conſtitutiones, & regulas ſuper beneficijs familiarium Cardinaliũ æditas etiam quo ad Cardinales indulta huiuſmodi non habentes ad familiares, & beneficia prædicta duntaxat reſtrinxit, & moderatus fuit. Decernens ſic ijs* ce-

cæteriſque omnibus præmiſſis per quoſcũque &c. etiam cauſarum dicti palatij Auditores, ac etiam ipſos Cardinales ſublata &c. necnon irritum, & inane quicquid ſecus per quoſcunque etiam prætextu indultorum facultatum, & conceſſionum huiuſmodi, ſcienter vel ignoranter contigerit attemptari. Statuto ordinatione, decreto, & declaratione ſua Sanctitatis in craſtinum eius aſſumptionis ad ſummi apoſtolatus apicem æditis, quod Cardinales in conſtitutionibus, & regulis per eam poſt priorum ſuarum Conſtitutionum, & regularum æditionẽ & publicationem in poſterum faciendis, non includantur, niſi illæ eorundem Cardinalium fauorem concernant, vel ipſa æ denique conſtitutiones, de illorum ſeu maioris partis eorum conſilio ædita fuerint cæteriſque contrarijs non obſtantib. quibuſcunque.

Placet publicetur, & deſcribatur. M.

Lecta, & publicata fuit ſupraſcripta regula Romæ in Cancellaria Apoſtolica Anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quinquingenteſimo ſexageſimo ſeptimo. Die vero Mercurij vltima menſis Aprilis, Pontificatus præfati Sanctiſs. D. N. Papæ Anno ſecundo.

A. Lomellinus Cuſtos.

9 Et hodie, teſte Gonzales, *glo. 24. n. 70.* dantur cũ 6. limitationibus: prima nè cõprehendãtur, ſub Indulto, beneficia vacantia in Curia; Secũda nec dignitates primæ, poſt pont., in Cathedralibus, & principales in Collegiatis; Tertia nec beneficia regularia, conſiſtorialia, vel conuentum habentia, quorum fructus in libris Cameræ Apoſtolicæ taxati reperiuntur: Quarta nec beneficia, quæ vacarunt per veros, & actuales familiares, & continuos comenſales Papæ, qui, tã tempore Pontificatus, quam Cardinalatus, priuſquam ad apicem Pontificatus aſſumeretur, fuerunt. Quinta nec Commendæ ceſſantes in dignitatibus, ſeu officijs clauſtralibus: Sexta, & vltima, nec beneficia vacantia, tam in Curia, quam extra, familiarium S. R. E. Cardinalium, iuxta formam Conſtitutionis fel. rec. Gregorij XIV. editam de anno 1591.

10 Verumtamen, quia hæc doctrina Gonzales, & maximè circa collationem beneficiorum familiarum Cardinalium, videtur contraria ſententiæ Germonii, quæ eſt, vt vidimus ſupra *in dub. 12. huius Præludij* concludens Cardinalem poſſe liberè conferre, vigore Indulti, beneficia vacantia per obitum familiarium Cardinalium, ampliando etiam huiuſmodi facultatem, quamuis in Indulto non adeſſet clauſula, *vt poſſet conferre huiuſmodi beneficia familiarium*, & Gonzales firmat ſuam opinionem in d. cõſtitutione Gregoriana, & indiſtinctè loquitur, quam planè Gregorianam, præ manibus, dum hæc ſcribo, habere non poſſum; ad illam propterea pium Lectorem remitto; interim, ſi licet ipſos Doctores concordare, arbitrarer concordandos eſſe, & reuera concordes fore, per præallegatã diſtinctionem Indultorum; nimirũ, vt opinio Gonza. locum habeat in Indultis extraordinarijs; concluſio autem Germonij locum habeat in Ordinarijs, vt iam annui *in dicto dubio duodecimo.*

DVBIVM XXV.

ARGVMENTVM.

*Cardinalis confert beneficia deuoluta prop
ter negligentiam inferiorum, quia non
conferuntur à Papa tamquam reſerua-
ta, ſed iure Ordinario.*

1 DVbitatur vigeſimoquintò, an
Cardinalis poſſit conferre be-
neficia deuoluta ad Papam propter
negligentiam Inferiorum Collato-
rũ. *Petr. Greg. Tholoſſ. in tract. de benef.*
c. 24. n. 4. poſt Æneam de Falconibus
de reſeru. benef. q. 2. n. 12. & poſt hos
2 Gonzales, *glo. 24. n. 70.* † concludunt
affirmatiuè, moti potiſſimum ea ra-
3 tione, † quia huiuſmodi beneficia de
uoluta conferuntur à Papa non tam-
quam reſeruata, ſed tamquam ab Or
dinario.

DVBIVM XXVI.

ARGVMENTVM.

*Pro Cardinale abſente confert alius vigore
illius Induiti.*

1 DVbitatur 26. an abſẽte Cardina
le, poſſit alius pro eo conferre
quæcumque beneficia vigore Indul-
ti Apoſtolici conceſſi ipſi Cardinali.
Hoc dubium mouet D. Germonias
de Indultis. §. tibi num. 34. & ſeq., &
reſoluit affirmatiuè, ſtante clauſula
2 *per te, ſeu alium, vel alios*, † vbi etiam
dicit, quod ſi Cardinalis, qui habet
Indultum, abſens fuerit de licentia
Papæ, & in licentia caueatur, vt non
obſtante abſentia, conferre poſſit, po
terit vtique conſtituere Procuratorẽ
3 Romæ, † ſine cuius conſenſu, ſi fiat
collatio per D. Papã de beneficio ad
Cardinalis prouiſionem ſpectante,
nulla erit.

DVBIVM XXVII.

ARGVMENTVM.

*Vicarius Epiſcopi aſſumpti ad Cardinala-
tum ſi habeat ſpecialem facultatem con-
ferendi beneficia poteſt conferre vigore
Indulti talis Cardinalis.*

1 DVbitatur 27. an Vicariꝰ Epiſco
pi ad Cardinalatum aſſumpti
poſſit vigore Indulti eidem Cardina
li conceſſi, cõferre ea beneficia, quæ
poteſt ipſemet Cardinalis ratione ip
ſiꝰ Indulti. Germonius *in tractatu de*
Indultis. §. tibi n. 39. & ſeq. excitat, &
eleganter ſoluit hoc dubium per af-
firmatiuam; ſuppoſito tamen pro cõ-
ſtanti, quod Vicarius habeat faculta
tem ſpecialem conferendi beneficia;
2 † requiritur enim ſpeciale manda-
tum, nec ex generali conceſſione fa-
cta ab Epiſcopo ſuo Vicario, transfer
tur poteſtas conferendi beneficia,
per tex. in c. fi. de off. Vicarij lib. 6. † &
hæc concluſio tenenda eſt, vt Vica-
rius poſſit conferre, etiam ſine alia
noua conceſſione ea beneficia poſt In
dultum, quę poterat ante, per ea, quę
4 tradit Putheus *deciſ. 418. lib. 2.*; † Nec
obſtat, quod in generali conceſſione
facta Vicario non veniant illa, quæ
vigore priuilegij competunt Cardi-
nali, *deciſ. 29. n. 2. de præb. in nou.* Nam
ad hoc reſpondet Germonius *vbi ſu-*
pra n. 45. † quod per huiuſmodi In-
dultum nulllum conceditur priuile-
gium Cardinali, ſed tantum remouẽ
6 tur obſtacula, † Nec etiam releuat,
quod Epiſcopus antè aſſumptionem
ad Cardinalatum non poterat con-
ferre ea beneficia, quæ poſtmodum
7 virtute Indulti licitè poteſt; † quia
etiam ad hoc reſpondetur, quod Epi
ſcopus, ceſſantibus obſtaculis Reg.
Cancell., poteſt conferre omnia be-
8 neficia ſuæ Diœceſis; † quo planè fit,
vt

vt cum per Indultum remoueatur, vt dixi, obſtaculum, & ſic reſtituatur Cardinali illa poteſtas, quæ aliàs erat impedita; ita etiam cenſeatur re-
8 ſtituta Vicario. † Nam Vicarius, & Epiſcopus cenſentur vna, eademque perſona, & vtriuſque vnum ſunt, ac idem Tribunal *per c. Romana 3. de appellat. lib. 6. Germonius vbi ſupra n. 41.*

DVBIVM XXVIII.

ARGVMENTVM.

Prouiſus à Cardinale vigore indulti de beneficio excedente valorem 24. ducat. tenetur expedire nouam prouiſionem intra 4. menſes citrà, & intra 8. vltra montes.

1 DVbitatur vigeſimo octauò, an prouiſi à S.R.E. Cardinalibus vigore eorum Indulti, poſſint tutò eorum prouiſioni acquieſcere. Hoc dubium ſoluendum eſt cum diſtinctione; vel enim beneficium collatũ per Cardinalem non excedit valorẽ
2 *24.* ducat. aur. de Cam. aut excedit. † ſi nõ excedit tutus planè eſt, & poteſt acquieſcere, ſi verò excedit, tenetur omninò expedire nouam prouiſionẽ à S. Sede, intrà 4. menſes, ſi collatio facta ſit citrà montes, vel intra *8.* menſes, ſi facta ſit vltra montes, & intra eundem terminum tenetur litteras leuare, ac Iura cum effectu Cameræ
3 Apoſtolicæ pſoluere. † Alioquin lapſis eiſdem menſibus cenſebuntur eo ipſo vacare beneficia, & poterũt per alios ab ipſamet Sede, non ab alio
4 Collatore, liberè Impetrari; † niſi ipſi prouiſi docuerint. coram Datario D. Papæ, adhibitis notario, & teſtibus, de legitimo Impedimento, vel ſaltẽ petierint nouam prouiſionem cum proteſtatione, quod per ipſos non ſtat. *Germonius de Indultis §. volumus n. 1.*

DVBIVM XXIX.

ARGVMENTVM.

Nouæ prouiſionis tempus currit à die captæ poſſeſſionis, & debet talis poſſeſſio eſſe nota, nam ignorantia excuſat à pœna, & ſcientia reſeruationis non probatur per famam.

1 DVbitatur *29.* quandonam incipiat currere tempus obtinendę huiuſmodi nouæ prouiſionis. Gonz. *glo. 15. num. 111.* dicit, quod tempus ipſius decreti incipit currere tantum à die captæ poſſeſſionis pacificæ,
2 † ita vt verba decreti ciuiliter intelligantur, *Caputaquen. deciſ. 51. & 110.*
3 *lib. 1. ac deciſ. 128. lib. 3.* † Imò ait, qđ non ſolum non currit, niſi a die cap-
4 tæ poſſeſſionis; † ſed etiam quod eſt neceſſaria notitia, quod ſit adepta, vt incipiat currere terminus; & iã fuit reſolutum in vna Tiraconen. Canonicatus coram R.P.D. Orano *8.* No-
5 uembris *1596.* † vbi fuit excuſatus quidam à pœna decreti de dimittendo Intra quatuor menſes, quia allegabat Ignorantiam adeptæ poſſeſſionis ſecundi beneficij incompatibilis,
6 nec potuit conuinci de ſcientia; † addens etiam *ibidem n. 115.* quod ſi fuiſſet collatum beneficiũ reſeruatum, veluti ex vacatione per obitum Cubicularii, vel alterius Officialis Cãcell. terminus non inciperet currere, niſi
7 à die notitiæ reſeruationis, † & ſic nõ ſufficiet probare ſcientiam reſeruationis per publicam vocem, & famã, *ad deciſ. Puthei 112. lib. 1. & deciſ. 361. lib. 2. Germon. de Indultis. §. volumus n. 46.*

DV-

DVBIVM XXX.

ARGVMENTVM.

Impetratio, quæ certo modo nuncupatur eſt maxime odioſa, & contra bonos mores, ac propterea impetrans tenetur concludenter probare narratiuam.

1 Dvbitatur trigeſimò, an ommiſſio expeditionis nouę prouiſionis inducat nouum modum vacationis, an autẽ vacet, vt prius, ex vi prioris vacationis, per quam fuit collatum. Gonzales *glo. 15. nu. 123.* concludit quod ex huiuſmodi defectu, ſiuè ommiſſione nouæ prouiſionis, Inducitur noua vacatio, ob non ſeruatam formã decreti;
2 † Vndè, inquit, quod ille, qui poſtea illud beneficium Impetrabit dicetur impetrans certo modo, † & ſic debebit totam narratiuam plenè, & concludenter probare, vt fuit reſolutum *in vna Hiſpalen. beneficij 12. Maij 1603. coram R. P.*
3 *D. Lita*, † Enim verò Impetratio facta certo modo, cum ſit contra bonos mores, humanitatemq; & vſum
4 Rom. Curiæ, † quippe quæ ſit de beneficio viuentis, & proindè maximè odioſa eſt, idcircò pleniſſimè, & concludenter eſt probanda. *Mandoſ. conſ. 20. nu. 9. citat per Germon. de Indult. §. volumus. nu. 35.*

DVBIVM XXXI.

ARGVMENTVM.

Collatio facta de beneficio vacante in menſe alternato videtur facta vigore alternatiuæ, nam alternatiua nõ ammittitur propter indultum, ſi verò facta ſit de vacante in menſe reſeruato videtur facta vigore indulti.

1 Dvbitatur 31. an Cardinalis Epiſcopus videatur conferre vigore Indulti nec ne. Germonius *de Indultis §. volumus*, mouet hoc dubium, † & diſtinguit ſic; aut Cardinalis, ante Cardinalatum, habebat alternatiuam, aut non; & concludit, quod, ſi non habebat alternatiuam, & collatio ſit facta de beneficio vacante in quatuor menſibus, tunc cenſeatur facta auctoritate ordinaria;
2 † ſi verò facta ſit in menſe alternato, & habebat alternatiuam, cenſebitur facta vigore alternatiuæ; † ſi tandem facta fuerit in alijs menſibus Papæ reſeruatis, tunc, inquit, reputabitur
4 facta vigore Indulti; nam alternatiua non amittitur ex eo, quod illam habens prius, obtinuerit Indultum, quia priuilegium ſecundum nunquam tollit primum, niſi priuilegia ſint inter ſe contraria, *ad trad. per Ant. de Butr. in cap. 1. de officio legati ſuper gloſ. 1. Caputaquen. deciſ. 309. p.*
6 *1. & deciſ. 88. p. 2.* † vel vbi actus geſtus ſit incompatibilis cum priuilegio, Ità vt nulla conicctura capi poſſit, niſi quod eidem renunciatum ſit, *vt latè per Germonium vbi ſup. nu. 13. vbi quamplures Doctores ad hoc cumulat.*

DVBIVM XXXII.

ARGVMENTVM.

Prouiſus de beneficio vacante in menſe alternato à Cardinale habente alternatiuam, vel aliàs de vacante in quatuor menſibus, vbi Cardinalis non haberet alternatiuam, non tenetur expedire nouam prouiſionem, ſecus ſit.

1 Trigeſimò 2. dubitatur, an prouiſus à Cardinale habente alternatiuam in menſe alternato de bene

ficio

ficio vacante in menſe non reſeruato teneatur expedire nouam prouiſionem. Germonius *de indultis §. volumus num. 15.* concludit prouiſum à Cardinale habente alternatiuam, de beneficio vacante in menſe non reſeruato, non teneri ad accipiendum nouam prouiſionem, quamuis Cardinalis eſſet in Curia, & non reſi-
2 deret in Diœceſi; † ſecus verò ſi non habuit alternatiuam, niſi, vt dixi, fuerit prouiſus de beneficijs vacantibus in quatuor mẽſibus Ordinarijs, quia adhuc non teneretur ad aliquam nouam prouiſionem.

DVBIVM XXXIII.

ARGVMENTVM.

Re integra poteſt expediri noua prouiſio, etiam elapſo termino.

1 DVbitatur 33. an Prouiſus, qui nouam prouiſionem expedire debet, ſi illam non accipiat intrà tempus præfixum, expediendo Bullas huiuſmodi prouiſionis, & ſoluendo iura Cameræ Apoſtolicæ, poſſit quãdocumque, re adhuc integra, expedire huiuſmodi nouam prouiſionem. Germonius *de Indultis §. volumus num. 37.* concludit affirmatiuè motus ea ratione quia, inquit, pœna apponitur hic, ne Apoſtolica Camera defraudetur iuribus ſibi debitis; at quando expeditur noua prouiſio, iura etiam ſoluuntur, proinde igitur impunè poterit obtineri noua prouiſio.

DVBIVM XXXIV.

ARGVMENTVM.

Cardinalis non poteſt conferre beneficium ſuper quo expedita non eſt noua prouiſio.

1 DVbitatur 34. An prouiſus à Cardinale, ſi omiſit omninò expedire Bullas, & ſoluere iura Cameræ Apoſt. poſſit Cardinalis illud ipſum beneficium conferre alteri, an verò cenſeatur deuolutum ad S. Sedem. Germonius *de indultis §. volumus nu-*
2 *mer. 53. & ſeq.* hoc tangit, † & concludit negatiuè, nam etſi ordinarius collator poſſit vnum beneficium, quod contulit alicui abſenti, illo recuſante, ſeu non conſentiente, alteri conferre vt vidimus *in dubio 11. prælud. 25.* nihilominus quia Papa expreſsè hic decreuit, vt ſi prouiſus nõ expediuerit nouam prouiſionem intra tempus conſtitutum, poſsit per alium ab eadem duntaxat Sede im-
3 petrari; † & dictio *duntaxat*, cum ſit reſtrictiua, & negatiua, quæ omne aliud excludit *Auth ſi. §. fi. de conſuetud. Card. in Clem. 1. de ſequeſt. poſſ. nat. conſ. 78. num. 3.* ideo non poterit in propoſito caſu amplius conferre al-
4 teri vigore huiuſmodi indulti: † Attamen ſi beneficium vacaſſet in menſe non reſeruato, & ille cui collatum eſſet, recuſaret, aut non conſentiret intra tempus præfixum ad deliberandum *per c. ſi tibi abſenti 17. de præbend. in 6.* poſſet vtique illud iterum conferre eidem, vel alteri.

DV-

DVBIVM XXXVI.

ARGVMENTVM.

Deuolutio beneficij, quod Cardinalis non confert dum vtitur Indulto, fit ad Papam, non autem ad Archiepiſcopum, quia Cardinalis confert tanquam Delegatus, non tanquam ordinarius.

1 DVbitatur 36. An ſi Cardinalis Collator non conferat infrà ſex menſes beneficium vacans in mēſe aliàs Apoſtolico an propter huiuſmodi negligentiam faciat deuolutionem ad Archiepiſcopum, aliumuè Collatorem, ad quem de Iure, vel de conſuetudine ſpectaret collatio, niſi obſtaret reſeruatio, an verò deuoluatur ad Papam, † hoc dubium excitat
2 Garzia, *p. 5. c. 1. num. 631. poſt Gonzales glo. 24. num. 78.* & allatis hinc Indè rationibus, reſoluit deuolui ad Archiepiſcopum, vel aliàs ad Collatorem, etiam Inferiorem, non autem
3 ad Papam, † & inter aliàs rationes illam adducit, quia cū regula 8. quæ nu nceſt 9. teſte d. Barboſa *allegatione 57. num. 140.* non cōpræhendat Cardinales; † ac ideò perinde ſit, ac ſi reſeruatio menſis non eſſet in rerum natura, quippe quod Indultum tol-
4 lit obſtacula, vt ſæpius dixi, † & beneficium præſeruatur liberum; ſemel autem effectum liberum, ſemper tale remanet; ea propter, inquit, ſicut deuolutio fieret ad Archiepiſcopum data negligentia Epiſcopi, idem cen-
5 ſendum eſt in caſu propoſito; † per deuolutionem enim non Inducitur noua vacatio; ſed durat prima *Caſſad. deciſ. 8. n. 3. & 8. de præbend. Kochier in reg. 8. gloſ. 10. verſ. 3. not. n. 6.*

DVBIVM XXXVII.

ARGVMENTVM.

Priuilegium conferendi differt ab Indulto, & à diſpenſatione in effectu, licet non differat in conceſſione.

1 VT iam tandem imponamus finem his Præludijs, quæro hoc vltimo loco; An aliqua intercedat differentia inter Priuilegium, & Indultum, ſeu etiam diſpenſationem; & videtur quod non; etenim Priuilegium, in propoſito noſtro, eſt Ius conferendi beneficia, in aliqua diœceſi, vel Eccleſia, ſiue loco, illi, qui in ea nullam habet iuriſdictionem, nec
2 ipſa beneficia ſibi de aliquo iure ſcri-
3 pto competunt: † indultum autem vt etiam vidimus *in eodem Præludio n. 7.* quamuis concedi ſoleat, non niſi in beneficijs exiſtentibus in ea Diæceſi, quam habet, vel aliàs habuit Iudultatus, vt ita dicam, & dicitur Ordinarium, datur nihilominus etiam ſuper beneficijs alicuius Diæceſis, quam Indultatus nunquam habuit, & nuncupatur indultum Extra ordinarium, & ſic iſtud extraordinarium videtur coincidere cum Priuilegio, & perconſequens idem eſſe.
4 Additur quod Sac. Concil. Trid. *ſeſſ. 24. de refor. cap. 18.* vbi præſcribit formam examinis adhibendi ad prouidendos de Parochialibus, ſanciuit vt huiuſmodi examen fiat etiā in beneficijs Curatis, etiam vigore Indulti S.R.E. Cardinalium conceſſi, & addit *ſeu Priuilegij*, quæ planè dictio *ſeu*, vt plurimum ſtat expoſitiuè, & arguit ſimilitudinem, & conconformitatem, etiamſi poſita ſit inter diuerſa, vt vidimus *in Prælud. 5. nu. 2. per deciſ. 393. nu. 8. & 9. Bo. mem. Card. Seraphini*; & ideo videtur quod Indultum, & Priuilegium idem ſint.

Attamen conſtanter tenendum eſt intercedere differentiam inter indultum, etiam extraordinarium, & priuilegium, ſi non quoad conceſſionem, in qua re vera videntur conformari, ſaltem intercedit quo ad effec-
5 tum; † nam quamuis priuilegium ſoleat concedi non habenti iuriſdictionem, & etiam in aliena Diœceſi, nihilominus remanet, & ſubſiſtit Priuilegium, nedum cum obſtaculis iuris communis, ſed etiam cum im-
6 pedimentis Regul. Cancell. † quod planè non accidit in Indulto, neque in diſpenſatione; quippe quod Indultum eſſe non poteſt cum obſtaculo Reg. Cancell. aliter non eſſet Indul-
7 tum, † cum de eius natura ſit, vt ſępius vidimus per hoc Præludium, remouere obſtacula Reg. Cancel. ſi-
8 cuti, † Diſpenſatio non poteſt ſubſiſtere cum impedimēto iuris commu-
9 nis, † etenim materia diſpenſationis verſatur duntaxat circa impedimēta iuris communis, & ſic videmus quod non coincidunt.

10 Nec obſtat dictio *ſeu*, nam quamuis ſit verum quòd ſtat expoſitiuè, & quod arguit conformitatem, eſt nihilominus etiã verũ, eſt quod eſt coniunctio diſiunctiua, quinimo Grammatici illam appellãt diſiunctiuam, *Emanu. Aluar. in Rudim. rub. de coniunctionibus*.

11 Porrò arbitror hic ſtare diſiunctiuè, nam Illuſtriſ. DD. Card. etſi nõ omnes habeant Epiſcopatus, vt poſſint habere Indulta ordinaria, & pauca etiam ſint extraordinaria, ſtante reformatione huiuſmodi Indultorum præinſerta *dub. 24.* perpauci tamen ſunt, qui ratione Abbatiarum, ſeu aliarum Dignitatum, vel Commendarum non habeant priuilegia conferendi beneficia, quæquidem priuilegia ſortiri poſſunt ſuos effectus, citra indulta, & diſpenſationes,
12 puta in menſibus non reſeruatis. † Quod etiam videtur annuere Germonius *de Indultis §. tibi nu. 45.* dum ait, per Indultum nullum concedi Priuilegium Cardinali, *& dixi in hoc Prælud. dub. 29. num. 5.*

13 Ceterum vt res, pro Tyronibus planior fiat, fingo exempli gratia aliquod beneficium Diœceſis A. vacare in Curia, ſeu apud S. Sedem de menſe Decembris, & Papam concedere Epiſcopo A. vt poſſit illud ipſum beneficium, ac alia omnia ſuæ Diœceſis ſic vacantia conferre, nunquid hoc dicetur Indultum? nequaquam, ſed diſpenſatio, etenim Epiſcopus A. impediebatur à conferendo huiuſmodi beneficium impedimento *c. 2. de preb. in 6.* quo ceſſante potuiſſet liberè conferre, cum eſſet de illius Diœceſi, & vacaſſet in menſe non reſeruato, quod ſanè impedimentum nõ tollitur niſi per diſpenſationem.

14 Fingo ſimiliter beneficium P. Protonotarij Apoſt. vacare in menſe Apoſt. & Papam concedere Epiſ. A. conferendi huiuſmodi beneficia, nunquid erit Priuilegium, aut diſpenſatio? nullatenus, ſed Indultum, nam duo impedimenta, quæ in hac vacatione concurrunt, nempe ex perſona Protonotarij, & ex menſe, ſunt inducta per Reg. Cancell. & nõ tolluntur niſi per Indulta.

15 Priuilegium autem ſubijcitur impedimentis alterutrius, ideſt iuris, & Reg. quapropter priuilegiatus nõ poterit conferre niſi in menſibus, ſiue diebus, ſibi expreſsè conceſſis in Priuilegio. Et hæc ſufficiant de indultis, ſi plura lector deſideret de materia Indultorum conſulat dictũ tractatum, & ſatiabitur.

Nos iam tandem retorqueamus calamum ad praxim haben. Concur. quod eſt præcipuum inſtitutum noſtrum.

RE-

REQVISITA

Pro bono, & valido concurſu, & examine in conferendis Eccleſijs Parrochialibus.

REQVISITVM PRIMVM.

De deputatione Vicarij cum congrua fructuum portionis aſſignatione.

ADueniente vacatione alicuius Eccleſię Parochialis, etiãſi cura incumbat Eccleſię, vel Epiſcopo; & per vnum, vel plures adminiſtretur; etiam in Eccleſijs Patrimonialibus, ſeu Receptiuis, in quibus Epiſcopus conſueuit vni, vel pluribus curam dare, ſiue ſit liberæ collationis, ſiue ſit de Iurepatronatus; & ſiue vacet, per obitum, in Curia, ſiue extrà; & ſiue vacet per priuationem, vel aliàs quouis modo, citrà tamen reſignationem, quam in fauorem appellant, vel ex cauſa permutationis; & ſaluo caſu deuolutionis, ob non ſeruatam formã d. Concilij, ſeſſ. 24. de refor. ca. 18. & conſt. S. mem. Pij V. quæ incipit in conferendis; debebit Epiſcopus ſtatim ac habuerit notitiam vacationis Eccleſiæ Parochialis huiuſmodi; vbi tamen prius vſus fuerit omni diligentia, vt aliquem inueniat, vel in ea ipſa Eccleſia, vel alibi, qui velit, ac poſſit eius Ec-

cleſiæ adminiſtrationem in temporalibus, & ſpiritualibus obire;& ſi reperiri nequiuerit, illud ſaltem curauerit,vt aliqui mercenarij Diurni,vel Hebdomadarij, aut vicini Parochi curam aanimarum interea exerceant(eo enim tendunt illa verba concilij ſi opus fuerit) debebit inquam conſtituere idoneum Vicarium, vel plures ſi cura per plures erit adminiſtranda,vt nōtat Theſ.for.Eccl.cap.18. num. 27. cum congrua eius arbitrio fructuum portionis aſſignatione; penſata tamen qualitate beneficij, & Vicarij, ſeu Vicariorum deputandorum,qui interim ipſius Eccleſiæ onera ſuſtineant, donec ei de Rectore prouideatur, non obſtante quauis generali,vel ſpeciali reſeruatione, etiam vigore Indult.ſeu Priuil.in fauorem S. R. E. Cardin. Abbatum,vel Capitulorum,vel aliàs quomodolibet inducta, & quauis affectione; ac ſummi Pontificis manus appoſitione.

FORMA DEPVTATIONIS.

ERaſmus, &c. Chriſtus Dominus in prætium animarum totum ſuum ſanguinem profudit,eaſq; B.Petro enixè commendauit, Paſce oues meas, *Quapropter earum ſalus non patitur,vt habeant deſiderare Paſtorem, vel ſaltem Sacramentorum adminiſtratorem, ne per diem quidem. Nos itaque quos Spiritus Sanctus poſuit regere Eccleſiam iſtam, cùm innotuerit Eccleſiam Parochialem S. N. oppidi A. Noſtræ Diæceſ. vacare per obitum R. G. & conſequenter carere Rectore: Cupientes, vt eidem Eccl. quantū licet, preſtò ſit, auctor. Concil. Trid. & in illius executionem, conſtituimus, & deputamus R. B. in Vicarium, ſiue Oeconomū in temporalibus, & ſpiritualibus Eccleſiæ Præfatæ,illiusq; Curæ animarum,donec ei de Recto-*

re

re fuerit prouiſum; ipſi autem R. B. pro congrua fructuum portione, aſſignamus, & taxamus danda Scuta . . . . à libris . . . . . monetæ . . . . . pro ſingulo Scuto, exigenda ex fructibus, ſiue cenſibus, vel prouentibus, ac redditibus eiuſdem beneficij pendentibus (vel ſi fuerint iàm collecti dicatur) exigenda ab hęredibus ipſius G.

Volentes inſuper quantum in Domino poſſumus, occurrere vacationi huiuſmodi, iubemus intra triduum omninò propoſitum eſſe publicum ædictum ad ianuas Noſtræ Cathedralis, & dicta Parochialis vacantis Eccl. per totos x. dies, quo inuitentur omnes, qui volent examinari, vel alios nominare, vt tranſacto præſtituto tempore, examen confici poſſit: Quod nos ædictum ex nunc: prout ex tunc decernimus, & relaxamus, inuitantes omnes, & ſingulos ad examen, & ad nominandum, &c. offerentes nos, &c. in quorũ, &c. dat, &c.

DVBIVM PRIMVM.

ARGVMENTVM.

Deputatio Vicarij cum congrua eſt de forma concurſus, & Ordinarius poteſt in huiuſmodi Vicarios deputare alios viciniores Parochos, vel alios etiam hebdomodarios, vel diurnos, nec ceſſatio congruæ facit ceſſare obligationem deputationes Vicarij.

1 CIrca hoc primùm Requiſitum,
occurrit primò dubitare, An
deputatio, ſeu conſtitutio Vicarij,
& Oeconomi cum congrua ſit de
forma Concurſus, itaut vitietur pro-
2 uiſio ex illius ommiſſione. † Dubiũ
hoc oritur ex eo, quia verbum *Debeo*
non ſemper importat neceſſitatem,
vt latè *per Coſt. de remed. ſubſid. Rem.
127. num. 29.* & præcipuè vbi iungi-
tur cum verbo ſapiente conſilium,
vt aduertit *Fel. num. 6. in c. nam concu
piſcentiam 4. de conſt. & Abb. in c. ſi
vir 3. de adulter.* prout videtur eſſe
in caſu noſtro, vbi Concilium diſpo-
nit cum illo verbo, nimirum, *ſi opus
3 fuerit*: † Attamen ſi rectè perpendã-
tur verba, & diſpoſitio Concilij, pro-
fectò aparebit quòd ſit de forma
Concilij, vt huiuſmodi Vicarius con
ſtituatur.
4 Hoc autem, vt clarius euadat com-
probo per adducta per Garziam *in
tract. de benef. p. 9. c. 2. num. 13.* vbi latè
agit de Concurſu, & refert etiam De
clarationem Sac. Congreg. Concil.
Trid. *ſuper d. c. 18. de ref. ſeſſ. 24.* in hęc
verba, *Ordinarium omni diligentia v-
ti debere, vt aliquem inueniat, qui velit,
& poſſit hoc munus obire; qui ſi reperiri
5 nequiuerit, † ſaltem illud curare, vt ali-
qui Mercenarij diurni, vel hebdomo-
darij, aut vicini Parochi curam ani-
6 marum intereà exerceant, † quia in
eadem Eccleſia poſſent adeſſe alij mini-*

ſtri

cleſiæ adminiſtrationem in temporalibus, & ſpiritualibus obire; & ſi reperiri nequiuerit, illud ſaltem curauerit, vt aliqui mercenarij Diurni, vel Hebdomadarij, aut vicini Parochi curam aanimarum interea exerceant (eo enim tendunt illa verba concilij ſi opus fuerit) debebit inquam conſtituere idoneum Vicarium, vel plures ſi cura per plures erit adminiſtranda, vt notat Theſ. for. Eccl. cap. 18. num. 27. cum congrua eius arbitrio fructuum portionis aſſignatione; penſata tamen qualitate beneficij, & Vicarij, ſeu Vicariorum deputandorum, qui interim ipſius Eccleſiæ onera ſuſtineant, donec ei de Rectore prouideatur, non obſtante quauis generali, vel ſpeciali reſeruatione, etiam vigore Indult. ſeu Priuil. in fauorem S. R. E. Cardin. Abbatum, vel Capitulorum, vel aliàs quomodolibet inducta, & quauis affectione; ac ſummi Pontificis manus appoſitione.

FORMA DEPVTATIONIS.

ERaſmus, &c. Chriſtus Dominus in prætium animarum totum ſuum ſanguinem profudit, eaſq; B. Petro enixè commendauit, Paſce oues meas, *Quapropter earum ſalus non patitur, vt habeant deſiderare Paſtorem, vel ſaltem Sacramentorum adminiſtratorem, ne per diem quidem. Nos itaque quos Spiritus Sanctus poſuit regere Eccleſiam iſtam, cùm innotuerit Eccleſiam Parochialem S. N. oppidi A. Noſtræ Diæceſ. vacare per obitum R. G. & conſequenter carere Rectore: Cupientes, vt eidem Eccl. quantũ licet, preſtò ſit, auctor. Concil. Trid. & in illius executionem, conſtituimus, & deputamus R. B. in Vicarium, ſiue Oeconomũ in temporalibus, & ſpiritualibus Eccleſiæ Præfatæ, illiusq; Cura animarum, donec ei de Recto-*

re

re fuerit prouiſum; ipſi autem R. B. pro congrua fructuum portione, aſſignamus, & taxamus danda Scuta .... à libris ..... monetæ..... pro ſingulo Scuto, exigenda ex fructibus, ſiue cenſibus, vel prouentibus, ac redditibus eiuſdem beneficij pendentibus (vel ſi fuerint iàm collecti dicatur) exigenda ab hęredibus ipſius G.

Volentes inſuper quantum in Domino poſſumus, occurrere vacationi huiuſmodi, iubemus intra triduum omninò propoſitum eſſe publicum ædictum ad ianuas Noſtræ Cathedralis, & dicta Parochialis vacantis Eccl. per totos x. dies, quo inuitentur omnes, qui volent examinari, vel alios nominare, vt tranſacto præſtituto tempore, examen confici poſſit: Quod nos ædictum ex nunc: prout ex tunc decernimus, & relaxamus, inuitantes omnes, & ſingulos ad examen, & ad nominandum, &c. offerentes nos, &c. in quorũ, &c. dat, &c.

DVBIVM PRIMVM.

ARGVMENTVM.

Deputatio Vicarij cum congrua eſt de forma concurſus, & Ordinarius poteſt in huiuſmodi Vicarios deputare alios viciniores Parochos, vel alios etiam hebdomodarios, vel diurnos, nec ceſſatio congruæ facit ceſſare obligationem deputationes Vicarij.

1 CIrca hoc primùm Requiſitum occurrit primò dubitare, An deputatio, ſeu conſtitutio Vicarij, & Oeconomi cum congrua ſit de forma Concurſus, itaut vitietur pro-
2 uiſio ex illius omniſſione. † Dubiũ hoc oritur ex eo, quia verbum *Debeo* non ſemper importat neceſſitatem, vt latè *per Coſt. de remed. ſubſid. Rem. 127. num. 29.* & præcipuè vbi iungitur cum verbo ſapiente conſilium, vt aduertit *Fel. num. 6. in c. nam concupiſcentiam 4. de conſt. & Abb. in c. ſi vir 3. de adulter.* prout videtur eſſe in caſu noſtro, vbi Concilium diſponit cum illo verbo, nimirum, *ſi opus*
3 *fuerit*: † Attamen ſi rectè perpendãtur verba, & diſpoſitio Concilij, profectò aparebit quòd ſit de forma Concilij, vt huiuſmodi Vicarius conſtituatur.
4 Hoc autem, vt clarius euadat comprobo per adducta per Garziam *in tract. de benef. p. 9. c. 2. num. 13.* vbi latè agit de Concurſu, & refert etiam Declarationem Sac. Congreg. Concil. Trid. *ſuper d. c. 18. de ref. ſeſſ. 24.* in hęc verba, *Ordinarium omni diligentia vti debere, vt aliquem inueniat, qui velit, & poſſit hoc munus obire; qui ſi reperiri*
5 *nequiuerit, † ſaltem illud curare, vt aliqui Mercenarij diurni, vel hebdomodarij, aut vicini Parochi curam ani-*
6 *marum intereà exerceant, † quia in eadem Eccleſia poſſent adeſſe alij miniſtri*

ſtri Sacramentorum, qui intereà Curã quoq; illam, quæ ad defunctum ſpecta-
7 *bat, exercerent;* † *vel aliqui vicini Parochi libenter idem præſtarent, aut alij ſimiles caſus euenirent, quibus appareret non opus eſſe conſtituere alium Vica-*
8 *rium:* † Ex qua planè declaratione quia ſuperque liquet verbum *Debeo*, in hoc loco importare neceſſitatem, non obſtãte quod ſequatur verbum
9 *ſi opus fuerit*, † quippe quod conſueuit ſemper præ ſe ferre quandam cõuenientiam, ſiue admonitionem, cũ ſapiat conſilium, maximè quando adiungitur coniunctioni conditiona
10 li ſubiunctiuæ *ſi*; † in eo etenim loco, vt vidimus, operatur quidem admonitionem, ſiue conſilium, reſpectu aſſignationis congruæ portionis, at nullatenus reſpectu deputationis Vi
11 carij ſimpliciter; † Aſſignatio etenim congruæ poteſt licitè ceſſare, quando adſunt, qui gratis volunt obire Curã animarum Eccleſiæ vacãtis, vel aliàs non curant huiuſmodi portionis aſſignationem.

12 Attamen dicendum etiam nõ eſſet eo caſu quod non ſit conſtitutus Vicarius; enimuerò ille, qui tale munus obiret, ſiue ſit mercenarius etiã diurnus, vel hebdomadarius; vel aliàs ſit ex miniſtris illius Vacantis, vel alterius Eccleſiæ, aut alioqui ſit vicinus Parochus, adhuc diceretur re vera eſſe Vicarius ad formam di-
13 cti Conc. Trid. conſtitutus: † tum quia Concilium procedit annullando, & vbi adeſt clauſula annullatiua declarantur ibi omnia eſſe adiecta de forma, vt latè *per Loaceſ. in alleg. de mula. dub. 1. fundament. 7. pro oppido num. 2. cit. per D. Illefonſum de Aceue-*
14 *do conſ. 9. num. 29.* † tum quia talis Vicarius debet deputari ad id de ſpecia
14 li auctoritate Epiſcopi: † tum quia hoc ſatis clarè colligitur ex verbis d.
15 declarationis, ibi *alium Vicarium*, † nam *alius alia aliud* eſt relatiuum, & repetitiuum rei eiuſdem qualitatis, vt dictum, & ponderatum fuit in vna Placentina de Medelinis 4. Iulij 1582. & in vna Romana præeminẽtiarum 16. Decembris 1585. coram Bo. mem. Card. Seraph. alioquin dixiſſet *nullum Vicarium conſtituere:*

16 His accedit auctoritas Sac. Rot. in vna Dertuſ. Parochialis de Tibiſa 12. Febr. *1593. coram Pegna*, & in eadem 9. Iunij *1595. coram Litta*, ac 24. Nouemb. *1595. coram Corduba*, quas deciſiones integras affert Garzia *d. c. 2. num. 19.* quamuis ipſe putet, quod conſtituere Vicarium cum congrua, donec prouideatur de Rectore, non ſit de forma Concurſus, itaut ſi aliàs ommittatur, valeat nihilominus prouiſio, aſſerens hoc fuiſſe admiſſum *in d. deciſ. coram Corduba*, & fuiſſe etiã reſponſum *ad deciſ. coram Pegna*.

17 Nihilo ſecius clarum eſt Rotam feciſſe fundamentum, vt Concurſus cenſeretur vitiatus ex eo, puta quia non fuiſſet conſtitutus Vicarius, qua ſi ſit de forma concurſus huiuſmodi Vicarium conſtituere, vt clarè ipſæ Deciſiones cantant.

18 Cæterũ vt res clarior, dilucidiorq; fiat, lubet illarum deciſionum huc verba referre. Sunt igitur verba *Deciſ. Pegnæ* huiuſmodi.

19 *Vbi non fuerat ſeruata forma Conc. Trid. deputando Oeconomum cum congrua fructuum aſſignatione, donec à Papa foret de Rectore Parochiali prouiſum*, & clarius in deciſ. Lit. in hæc verba; *Quod non fuerit ſeruata forma Con-*
20 *cilij*, † *ex eo conuincitur, quod Collatio per Ordinarium eidem ſtatim facta fuit ſimpliciter, abſq; alia proteſtatione, & vlterius eidem tradita fuit realis poſſeſſio d. Parochialis, aliquo in Oeconomum non deputato, cum aſſignatione congruæ, donec collatio ipſa fieret per Papam, ad*
21 *quem de iure ſpectabat*, † *vt diſponitur*

in

in Concilio, cuius quidem forma ad vnguem. erat obſeruanda, cum de iure per æquipollens impleri non poſſit, vt alias fuit dictum in illa volater. Paroch. 20. Maij 1591. coram Gypſio.

22 Verba tandem deciſ. Cordubæ per quæ putat Garzia fuiſſe admiſſum, vt conſtituere Vicarium non ſit de forma, hæc ſunt. *Facile tollebatur obiectũ contra reſolutionem vltimo loco factam, in qua fuit dictum, non eſſe ſeruatam formam Conc. quia non fuit deputatus Oeconomus, quatenus opponebatur illam non*

23 *eſſe de forma;* † *Rota enim voluit oſtendere nullitatem concurſus non directi ad Collationem Papæ, quo caſu ſeruãda ſũt diſpoſita per Concilium.*

Hæc ſunt verba deciſionum Rotę, nunc conſideret vnuſquiſq; an Rota admiſerit Cõcurſum non vitiari, vbi etiam ommittatur deputatio, & Cõſtitutio Vicarij; Nos nihilominus dubitemus de opinione Garziæ, &, pace tanti Auctoris, dicamus Rotam coram Corduba, inquantum dixit, *& tollebatur obiectum* &c. voluiſſe ſignificare Concurſum vitiatum remãſiſſe, nedum ex ommiſſione deputationis, & conſtitutionis Vicarij; ſed etiam ex illo alio capite, nempe quia non fuit directus Concurſus ad collationem Papæ, cuius tunc erat conferre, & ſic ex duplici capite remanſiſſe vitiatum: ac proinde Rotam voluiſſe prætermittere obiectum *non deputationis Vicarij* tanquam aliàs reſolutum, & quaſi approbando nullitatem propter ommiſſionem huiuſmodi deputationis, addidiſſe cauſam inualiditatis, vtpotè præuenientis à non directione concurſus ad legitimam collationem, & ideo dixiſſe *voluiſſe oſtendere nullitatem concurſus non directi* &c.

24 Multoq; magis inclinandum arbitrarer in hunc intellectum, quandoquidem videmus ipſammet deciſionem Cordubæ confirmaſſe Deciſ. Pegnæ, & Litæ ibi *in hac 2. inſtantia fuit reſolutum confirmandas eſſe duas ſententias Rotales ad fauorem Raimundi &c.*

25 Et hoc confirmari videtur etiam ex prætacta declaratione Sac. Cong. tum, ex diligentia, quam præſtare debet Epiſcopus in reperiendo, qui in Curam incumbat animarum, in quo præſcribitur cautio ab ipſamet Sac. Congreg. tum maximè in illis verbis in fine poſitis, videlicet *poſſe euenire caſus, vt non ſit opus cõſtituere alium Vicarium*; enimuerò, tantũ abeſt, vt ex hoc inferri videatur, q̃d poſſit Epiſcopus non conſtituere Vicarium, vt potius annuatur contrarium, quaſi Sac. Congreg. habeat illos diurnos, vel hebdomodarios, ſeu Vicinos Parochos pro conſtitutis ad

26 formam Concilij, † ponderando illud pronomen *alium*, quod, vt dixi, refert rem ſibi ſimilem, & eiuſdem qualitatis: Et ex his, Deciſiones Pegnæ, & Litæ videntur adhuc attendẽdę fore circà hoc, vt videlicet, ſit de forma conſtituere Vicarium, ſaltem iuxtà præinſertam declarationem Sac. Congreg.

27 Dixerim tamen, & ſic fortaſſe voluit intelligere Garzia, Concurſum nullatenus uitiari, ſi ommittatur duntaxat aſsignatio congruæ, quia fortè aliquis in ipſa, uel alia Eccleſia reperiatur, qui uelit gratis obire Curam animarum; at uerò ſimpliciter nullum penitus Vicarium conſtituere, putarem ex hoc capite Cõcurſum vitiari: me tamen ſubmitto cenſuræ & declarationi Sac. Congreg. & ſufficiat pro nunc dubium excitaſſe.

DV-

DVBIVM SECVNDVM.

ARGVMENTVM.

Vicarius cum congrua conſtituitur in qualibet parochiali vacante ſiue de iure, & de facto, ſiue de facto tantũ, & ſiue per obitum, ſiue per ſimplicem reſignationẽ, vel priuationem vacent, & traduntur omnes modi vacandi.

1 DIximus Vicarium fore conſtituendum adueniente vacatione alicui⁹ Parrochialis; ſed quia multipliciter occurrit aliquam Eccleſiã vacare; Ideò dubitatur, de qua vacatione intelligat Concilium. Iſtud dubium eſt planè ſcitu, & explanatione dignum; verumtamen nullaten⁹ ſolui poterit; niſi aliqua ſcitu neceſſaria præmittantur. Sciendum eſt igitur, quod aliqua Eccleſia poteſt tripliciter vacare; ſcilicet de Iure, & de facto: de Iure tantum: & de facto tantum.

2 Vacat itaque de iure, & de facto Eccleſia, per obitum, & per renunciationem effectum ſortitam, *Io. à Kochier ſuper regula 8. gloſ. 7. n. 7.* atque per appræhenſionem poſſeſſionis ſecundi Ordinaria auctoritate collati, *c. de multa 28. de præb.*

3 De Iure verò tãtum vacat multis modis, quos recenſet idem *Kochier d. glo. 7. & Gonz. gloſ. 15. per tot. ſuper eadẽ 8. reg.* quos hucreferre me nõ tędebit, quia vtile fore arbitror.

4 Primus itaque eſt per aſſecutionẽ alterius incompatibilis, intellige, apoſtolica auctoritate collati; nam, vt dixi, ſi ſequatur poſſeſſio ſecundi, Ordinaria auctoritate collati, vacat primum ipſo iure, & facto, *per d. c. de*

5 *multa 28. de prabend.*, † quia cenſetur renunciari, ne dum iuri, ſed etiã poſſeſſioni, quod non accidit in prouiſo à Papa, propter decretum, quod conſueuit apponi in litteris prouiſionis, vt intrà talem terminum, vel quam primum adeptus fuerit poſſeſſionem vel per ipſum ſteterit, quo minus illã adipiſcatur, dimittere debeat primum, & cum interim poſſit incumbere poſſeſſioni, donec cum effectu dimittat; Ideò non dicitur vacare de facto ſtatim adepta poſſeſſione, vt aliàs videbimus. *Gartia de benef. p. 11. c. 5. n. 63.*

6 Secundus caſus vacationis de iure tantum inducitur per contractum matrimonij. *c. 1. & 3. de cler. coniug. Gonzales de menſ. & alter. glo. 15. nu. 43.*

7 Terti⁹ per nõ promotionem intra annum ad ſacerdotium *c. licet Canon 14. de elec. in 6.*

8 Quartus per ingreſſum religionis *cap. beneficium 1. de reg. iur. in 6.*

9 Quintus per translationem prçlati ad aliam Eccleſiam *c. in apibus, §. translatis 7. quæſt. 1. cap. quanto 3. de translat. Epiſ. Gonzales d. gloſ. 15. num. 48.*

10 Sextus per ſilentium electi, qui tẽpore ſtatuto non conſenſit electioni *c. quam ſit. §. electus 6. de elec. in 6. Gõz. glo. 15. n. 50.*

11 Septimus per non petitam confirmationem electionis intra tres menſes poſt præſtitum conſenſum *c. quam ſit. §. cæterum 6. de elec. in 6. Gonz. gloſ. 15. n. 51.*

12 Octauus per adminiſtrationem electi, vel præſentati ante confirmationem, vel inſtitutionem *c. auaritia 5. de elec. in 6.*

13 Nonus per promotionem ad Epiſcopatum, vel Abbatiam Epiſcopalibus iuribus, & iuriſdictione gaudentem: *c. cum in cunctis. §. cum vnum de elect. Conc. Trid. ſeſſ. 7. cap. 9. & ſeſſ. 23. cap. 2. Gonzal. glo. 15. n. 53. Hoied. de incompat. benef. p. 1. ca. 4. nu. 6. & cap. 6. nu. 9.*

14 Decimus per Militiam ſæcularem *glo. in d. c. fi. de cle. nō reſid. ī verbo reſederint cit. per Gonz. in glo. 15. n. 54.*

15 Vndecimus per electionis caſſationem *c. conſiderauimus 10. & cap. ſuper eo 12. de elec. Gonz. glo. 15. n. 56.*

16 Duodecimus per poſtulationem vel repulſionem *extrau. ex debito. §. huiuſmodi 4. de elect. inter com. quamquam hi duo modi proprie dici non poſſint uacationum Gonz. glo. 15. n. 52.*

17 Decimuſtertius per violentum ingreſſum vel apprehenſionem poſſeſſionis ab alio occupatæ *c. eum qui 18. de præb. in 6. Gonz. n. 58. glo. 11. Kochier in comment. reg. 8. caſu 13.*

18 Decimuſquartus per violationem ſequeſtri rotalis *Clem. 1. de ſequeſtr. poſſeſſ. Gonz. glo. 15. verſ. intellige n. 60. Kochier caſu 14.*

19 Decimuſquintus propter non oſtēſionem tituli petiti ab Ordinario *extrau. vt quos 2. de off. ord. inter com. iuncto c. Ordinarij 3. tit. eo. in 6. cum gloſ. ibi verbo eo ipſo Gonz. glo. 15. n. 62. Kochier caſu 15.* nouiſſ. *Sac. Cōc. Trid. ſeſſ. 6. c. 2. de refor. in fi. & ſeſſ. 7. de refor. c. 5. & 7. vbi innouat d. c. Ordinarij.*

20 Decimus ſextus per alienationem rerum Eccleſiæ ſine ſolemnitate *extrau. Ambitioſæ de re Eccl. non alien. §. inferiores kochier caſu 16.*

21 Decimus ſeptimus per deſertionē beneficij *c. ex parte 8. de cle. non reſid. Gonzales gloſ. 15. num. 64. kochier caſu 17.*

22 Decimuſoctauus per crimen hæreſis *c. Ad abolendā. §. 1. iuncta glo. de hæret. Greg. Tholoſ. de benef. c. 26. n. 5. Gonzal. glo. 15. n. 65. & 66. verſ. de hac vacatione.*

23 Decimuſnonus per adhæſionem hæreticis *Gonz. glo. 15. nu. 92. kochier glo. 7. caſu 18. verſ. imo vacant.*

24 Vigeſimus per adhæſionem, Antipapæ *Gonz. glo. 15. n. 92.*

25 Vigeſimus primus per crimen realis Simoniæ *extrau. Cum deteſtabile 2. de Sim. Caſſad. deciſ. 5. n. 1. ſuper regulis Cācel. Kochier caſu 20.*

26 Vigeſimus ſecundus per crimen læſæ maieſtatis *Kochier caſu 21. Rebuf de mo. amitt. benef. n. 32. in prax.*

27 Vigeſimus tertius per falſificationem litterarū Apoſtolicarum *c. Ad falſarios 7. de cri. fal. kochier caſu 22.*

28 Vigeſimus quartus per percuſſionem illatam Cardinali *c. Felicis. §. ſi qua 5. de præb. in 6. Pariſ. de reſig. benef. li. 11. c. 10. Kochier caſu 23.*

29 Vigeſimus quintus per percuſſionem illatam Epiſcopo *clem. 1. §. à feudis dep. et c. Felicis 5. tit. eo. in 6. kochier caſu 24.*

30 Vigeſimus ſextus per aſſaſſinium *cap. 1. de homicid. in 6. Kochier caſu 25.*

31 Vigeſimus ſeptimus per homicidium patratum in perſonam rectoris ſuæ Eccleſiæ *c. In quibuſdam 12. de*

32 *pæ.* † & extenditur etiam ad occidentem, quemuis clericum, aut parentē, vel fratrem proprium *cap. Inquiſitionis 21. de accuſ. kochier caſu 26.*

33 Vigeſimus octauus per carcerationē clerici vt reſignare cogatur *Clem. multorum. §. quodſi 2. de pœ. Kochier caſu 27.*

34 Vigeſimus nonus per crimen Sodomiæ *Kochier caſu 28.*

35 Trigeſimus per obitum reſignantis intra XX. dies *kochier caſu 29.*

36 Trigeſimus primus ob non publicatam reſignationem *Pariſ. de reſig. li. 11. q. 7. n. 36. kochier caſu 30.*

37 Trigeſimus ſecundus per impetrationem beneficiorum ab illis, qui ſe ſuppoſuerunt examini pro aliis, vel penſiones offerunt, aut pro alijs beneficia impetrant vt ab ijs, aliquid conſequantur: vel accipiunt beneficia animo dimittendi *conſtit. 33.* Pauli

38 IV. † & dicuntur Simoniaci, qui accipiunt animo dimittendi *Achil de*

 craſ.

Craſ.deciſ.1.n.5.de off. Vic. Kochier caſu 32.Gonz.glo.15. nu.89. vbi de verbo refert ipſam conſtitutionem, & multa dicit notatu digna.

39 Trigeſimus tertius ob non ſeruatã formam concurſus *Conc.Trid.ca.18. de ref.ſeſſ.24.conſt. Pij V.* in conferendis *Kochier caſu 31. & nos videbimus per totam hanc praxim.*

40 Trigeſimus quartus per beneplacitum expiratum, quando collatio facta fuit ad beneplacitum *ca. ſi gratioſe 5. de reſcr.in 6.kochier caſu 33.*

41 Trigeſimus quintus per depoſitionem, vel priuationem *cap. Ex literis 10.ca.grauem 15.de exceſ.pral.Kochier caſu 35.*

42 Trigeſimus ſextus per apprehenſionem poſſeſſionis literis non expeditis *conſt.33. Pauli III. Kochier caſu 36.*

43 Trigeſimus ſeptimus per indebitam detētionem ſcripturarum ad Cameram Apoſt. ſpectantium *Kochier caſu 37.*

44 Trigeſimus octauus per offenſionem illatam litigantibus in Curia Romana *kochier caſu 38.Put.dec.102 & duab.ſeq.lib.1.*

45 Trigeſimus nonus per confidentiã *Pariſ.de confid.per totum, & potiſſimũ q.68.kochier caſu 39.*

46 Quadrageſimus per filiationem hæreticorum *Gonz.glo.15. nu.67.kochier caſu 18. verſ.cęterum.*

47 Quadrageſimus primus per ingeſſionem in adminiſtratione tempore ſuſpenſionis *Gonz.glo.15.n. 82.c.1.§. fi. cap.cupientes.§.cæterum de elec.in 6.*

48 Quadrageſimus ſecundus per inſordeſcẽtiam in excommunicatione latẽ *Gonz.glo.15.n.101.& ſeq.*

49 Quadrageſimus tertius per decretum de dimittendo *reg.2.Cãcel.Gõz. glo.15.late explicans n. 109.*

50 Quadrageſimus quartus per malã promotionem ad ordines *Gonz.gloſ. 15.nu.127.* † *qui dicit conſtitut. Sixti V.de cler.mal.prom.redactam eſſe ad terminos iuris.*

51

52 Quadrageſimus quintus per diſpoſitionem fundationis *Gonzal.glo.15.n. 139.*

53 Quadrageſimus ſextus per nouam creationem beneficij *Gonz. glo.15.n.*

54 *132.* † nam beneficia non naſcuntur ſed creantur, & fiunt *Caſſad.deciſ.7.n. 6.& 8.de iure pat.*

55 Quadrageſim⁹ ſeptim⁹ p malã valoris expreſſionẽ *Gonz.glo 15. n.133. & §.2.d.glo.n.77. & 78.*

56 Quadrageſimus octauus per diſpoſitionem ſtatuti, vel Legis municipalis *Io.Aluiſ.Ric.tom.3.reſol.455.verſ. 52.vacat.*

57 Quadrageſimus nonus per collationem factam Conſanguineis, aut Affinibus, vel Familiaribus Collatoris, vel Reſignantis de beneficijs reſignatis in manibus Ordinarij *conſtitut. Greg. XIII. quę incipit* Humano vix. §.*Cæterum.*

58 Quinquageſimus per reſignationẽ factam de incompatibili, poſt prouiſionem Apoſtolicam *Reg.2.Cãcel.Barboſa de po.Epi.p.3.alleg.57.n.81.*

59 Quinquageſimus primus per intruſionem *ca. ad aures 3. de exceſ.pręl. c.quia diuerſitatem 5.de conceſ.preb. c. relatum 21. de iure patr. Rebuf.in reg. 29.verſ intruſus.*

60 Quinquageſimus ſecundus per obreptionem, ſeu ſubreptionem Gratię *Rebuf.in rub.diff.inter reſcrip.gra. ,& iuſt.n.1.in Praxi.*

61 Quinquageſimus tertius per non expeditionem Nouæ Prouiſionis, vbi prouiſio facta fuit vigore Indulti Cardinalis de beneficio excedente valorem 24.ducat.*Anaſtaſius Germonius de Indult. §.volumus n. 1.*

62 Quinquageſimus quartus per vſurpationem Iuriſdictionis, Bonorum, Cenſuum, & Iurium, etiam pheudalium

lium,& emphiteuticorum, Fructuũ, Emolumentorum,& quarumcumq; Obuentionum,quę in Miniſtrorum, & Pauperum neceſſitates conuerti debent,per ſe,vel alios,vi,vel timore incuſſo,ſeu etiam per ſuppoſitas perſonas clericorum,ſeu quacumque arte, aut colore quæſito, in proprios vſus conuerſionem,aut vſurpationem,impedimentiuè præſtationem, ne ab iis ad quos de iure pertinēt, habeantur *Conc.Trid.cap.11.ſeſſ.22.* Gonzal.*glo.15.n.152.* adducit Tiraq. *in l. ſi vnquam verb.reuertatur 8.C.de reuoc.donat.à num.168.vſque ad n.463.,vbi ait referri* 104. *effec. ſeu diſcrimina vacationum ipſo iure,vel per ſententiam.*

63 Pluribus modis etiam contingit beneficia vacare de facto tantum, quos recenſet Kochier *in Coment.reg. 8.glo.7.n.8.verſ. vacatio vero de facto.*

64 Primus eſt quando longo tempore Rector eſt abſens, & ignoratur vbi ſit *c.2.de cler. non reſid.*

65 Secundus eſt,quando prouiſus habet quidem collationem ,ſed nondũ poſſeſſionem.

66 Tertius eſt,quando beneficiatꝰ deiectus eſt de poſſeſſione, & nemo illã occupauit.

67 Quartus eſt,quando electus renũciauit.

68 Quintus eſt,quando prouiſus *per c. ſi tibi abſenti de præb.in 6.* nondum acceptauit.

69 Sextus eſt,quando intruſus cedit, vel decedit *Tholoſ. de benef. c.27.n.4. Pariſ. li.1.q.15.nu.13.& ſeq. Kochier glo.7.n.8. verſ. vacatio vero de facto Gonz.glo.15.§.1.n.2.*

70 His itaque ſic ſtantibus,dicendum eſt Epiſcopum debere conſtituere Vicarium in qualibet Parochiali vacante,ſiue de iure,& de facto, ſiue etiam
71 de facto tãtũ;† ac proinde quãdo vacat per obitũ, vel per ſimplicẽ reſignationem,quæ æquiparatur morti *Caſſad.ſuper reg.Cancel.deciſ.16.num.2.et deciſ.2.nu.3.de re permut.* poterit,imo debebit in ſic vacantibus conſtituere Vicarium,quia vacant de iure, & de
72 facto; † Et dixi *per ſimplicem reſignationem;* enimuerò quando reſignatio fit in fauorem,vel ex cauſa permuta-
73 tionis, aliter dicendum eſt, † tum quia reſignãs in fauorem, ex Rebuf. *in prax.tit.de reſign. Simoniaca nu.41.* poteſt percipere fructus, donec fuerint ſibi intimatæ Litteræ expeditæ
74 in fauorem reſignatarij; † vel certè ſecundum Pariſium *lib.1.q.6.nu.37.,* qui ſe ita iudicaſſe, & ſæpius etiam à Rota reſolutum fuiſſe teſtatur, *iuncto conſ.192.Hier.Gabr.*, poteſt reſignans in fauorem, percipere fructus beneficij reſignati, vſque ad diem præſtiti
75 conſenſus, † quia,inquit, in reſignationibus coreſpectiuis,& conditionalibus,attenditur tempus præſtiti cõſenſus,& reſignans dicitur habere adhuc titulum coloratum, & poſſidere ante effectualem acquiſitionem reſignatarij *Put.deciſ.258.n.3.lib.3.Sar-*
76 *nen.de trian.q.24.* † ac propterea non eſt opus conſtituere Vicarium in Eccleſia vacante per huiuſmodi reſigna-
77 tionem,† quia licite Reſignans obibit exercitium curæ,quoad vſque Reſignatarius fuerit plenariè prouiſus;
78 † etenim huiuſmodi Eccleſia non dicitur propriè vacare,vti iam declarauit Sac.Cong.in hæc verba. *In Parochialibus reſignatis per reſignationem, quam appellant* in fauorem, *concurſus fieri non debet, cum propriè non dicatur vacare; Prouiſiones tamen iſtarum Ordinarijs committuntur, qui examinatis Prouiſis,ſiue Reſignatarijs, & idoneis repertis, iis Parochiales huiuſmodi con-*
79 *ferant:* † & alibi,ac magis ad rem. *Cum Parochialis Eccleſiæ reſignatio fit in manibus Sanctiſs.quia tunc non dicitur uacare antequam alteri adquiratur,*
80 † *nec in ea poteſt ſtatim deputari Vicarius,*

rius, nec etiam eſt neceſſarium examẽ per concurſum, & aptiorem eſſe eligendum per Ordinarium, ſed ſatis eſt Reſignatarium ab Ordinario probari idoneum.

81 Dixi *vel ob cauſam permutationis*, quia Beneficium reſignatum ad illũ effectum non dicitur propriè vacare vt reſoluit eadem Sac. Congreg. his verbis. *In vacat. Paroch. etiã per permutationem nullum prorſus examen requiritur, cum propriè non dicantur vacare* Clem. 1. de rer. permut. *ſi autem eſſet magna ĩaequalitas numeri Parochianorum, vel alias iſti permutantes nõ fuerint examinati, iterum examinabuntur ab Ordinario, ſed abſque concurſu.*

82 In Conc. item Prou. V. Med. tit. quæ ad benef. collat. attinent, habetur huiuſmodi Decretum, *In Eccleſiarum Curatarum permutatione corã Ordinario facienda; ne locum habeat quod* 1. Prou. Conc. decretũ eſt de propon. ædic. exam. cau. in vac. Eccl. Paroch. *ſi tamen vel Parochianorum multitudo valdè inaequalis eſt, vel qui permutant, quo tempore Parochiales illas Eccleſias adepti ſunt, examen præſcriptum non ſubierũt, fiat tunc de illis experimẽtum examinis, ſed abſque coucurſu. Idem examen, ſine concurſu, adhibeatur de eo, qui beneficium ſimplex commutat cum alio, quod curam animarum habet, ſi quando permutatio coram Ordinario fieri iure poterit.*

84 Huic plane diſpoſitioni ſubiacet etiam illud beneficium Parochiale, quod vacat de iure tantum, nimirũ, vt non poſſit conſtitui Vicarius interim, donec prouiſus adeptus fuerit pacificã poſſeſſionem, vel per eum ſteterit quominus illam adepiſcatur ſecũdi incompatibilis, vel ſi fuerit prouiſus à Papa, donec dimiſerit primũ iuxta decretum apponi ſolitum, vt

85 dixi, † etenim quia ante pacificam poſſeſſionem, ſecundi primum vacat tantum de iure, *Kochier in reg. 8. gloſ. 7. n. 15. verſ. quoad incompatib. & n. 19 verſ. denique nota*, & poſſeſſio remanet adhuc occupata, non dicitur propterea deſerta cura animarum, quia manens in detentione videtur tenere naturalem poſſeſſionem *Pariſ. de Reſignat. benef. li. 3. q. 5. nu. 59.* quinimò, vt iam vidimus, ſi medio tempore obiret in menſe Ordinarij pendente adhuc tempore ad dimittendum, vel alias intrà idem tempus contraheret matrimonium, poſſet Epiſcop' liberè conferre, vt aduertit Gartia *p. 11. c. 5. nu. 63.* & ego dixi ſupra *præ lud. 20. dub. 13. verſ. tertia* quamuis Æneas, *q. 4. eff. 4. in fi. de reſeruat.* videatur tenere contrarium vt etiam ibi dixi; concordandi tamẽ ſunt Dd., vt inquam opinio Gartiæ locum habeat, & ſit vera, vbi poſſeſſio capta eſt, ſed non pacifica, & medio tempore ad dimittendum obijt, ſed ſi capta ſit pacificè, & reuera ſit pacifica, tunc intret opinio Æneæ, per ea, quæ tradit Kochier *ſuper reg. 8. glo. 7. nu. 17. verſ. denique ex dic. ex nunc poſita in decreto.*

Verum eſt tamen quod ſi fuiſſet ꝓuiſus aliquis ab Ordinario de ſecundo incompatibili, ſtatim atque adeptus fuiſſet illius poſſeſſionem, illicò eſſet etiam conſtituendus Vicarius in primo beneficio ad formam Conc. & etiam eſſet proponendus concurſus; nam præſumeretur de iure, & de facto vacare *per c. de multa 28. de præb.*, is etenim diceretur tacitè renunciaſſe etiam poſſeſſioni, nedum iuri *Re-*

86 *buff. in praxi de tac. renunc.* † At verò ſi vacaret tantum de facto, vt in caſu longæ abſentię, deberet Epiſcopus Vicarium conſtituere; & deinde trina citatione per publicum edictum, in loco beneficij, & ad valuas Cathedralis reuocare, ſiue citare Rectorem ad reſidentiam, & eum expectatum per ſex menſes, neque comparentem pri

87 uare, † ac deinde non obſtante quauis

uis appellatione conferre ipſam Ec-
88 cleſiam per concurſum; † Appellatio enim non ſuſpẽdit executionem ſententiæ priuationis ob non reſidẽtiam, ſi tamen obſeruata fuit debita forma in procedendo, † vt fuit reſolutum in vna Dertonen. Præpoſituræ 17. Martii 1610. coram Illuſtriſs. Seraph., *& eſt deciſ. 1346.* vbi traditur forma procedendi ad priuationem, & ex qua deſumpſi ferè omnia, quæ hic dixi de priuatione, & in alia Zamor. Capellaniæ 12. Iunij 1589. corã Illuſtriſs. Mantica, *& eſt deciſ. 67. nu. 4. & ſeq.* & ea propter eſt conſtituendus Vicarius in tali Eccleſia uacante per priuationem.

DVBIVM TERTIVM.

ARGVMENTVM.

Onus reſidentię quibus incumbat, & qui ob non reſidentiam priuari poſſint, & quomodo procedendum ſit contra non reſidentem oſtenditur.

1 SEd poſtquam incidenter ingreſſi ſumus materiam priuationis, diximuſque appellatione non ſuſpendere executionem ſententiæ ſi ſeruauata fuerit debita forma in procedẽdo. Dubitatur quis poſſit priuari ob non reſidentiam, & quomodo, aut qua forma procedendum ſit ad priuationem.

2 Dubio huic, vt ſufficiens reſponſio adhiberi valeat, altius ſumendum eſt initium, ac proinde videndum eſt in primis, quinam dicantur obligati ad reſidentiam; enimuero reperitur Reſidentia in quatruplici denominatione: alia enim eſt merè facultatiua ſeu voluntaria: alia neceſſaria *c. pen. & c. fi. de cler. non reſid. Conc. Trid. ſeſſ. 22. c. 3. verſ. quodſi alicui*: alia eſt cauſatiua: & alia temporaria *Gartia de bene f. p. 11. c. 5. n. 86.* † Dicamus igitur, q̃d quãdo aliquis habet in aliqua Cathedrali, vel Collegiata tantummodo ſedem honorariam, ſine aliqua fructuum participatione, tunc arguitur quod talis reſidentia eſt merè facultatiua, & voluntaria, quia habet facultatem ibi reſidendi. Rota in vna Vallis oliuetana reſidentiæ 8. Nouemb. 1602. coram bo. me. Illuſtriſs. Card.
4 Seraph. *quæ eſt deciſ. 1452.* † quando autem aliquis eſt intitulatus, vel eſt caput in aliqua collegiata, ac fructus percipit, ex diſpoſitione iuris communis, & Sac. Conc. Trid., tunc dicitur quod eſt obſtrictus reſidentiæ. † Illud enim euidens ſignum eſt quod neceſſariam reſidentiam quis habeat in Eccleſia, quando aſſignatur ei quota fructuum, quorum ratione tenetur reſidere *Abb. n. 21. in c. de multa 28. de præb. Feret. conſ. 32. n. 15. lib. 1.* & quando compellitur reſidere per ſubtractionem fructuum, & per alia iuris communis, & Sac. Conc. Trid. remedia *Rot. d. deciſ. 1452.* † Quando vero reſidentia inducitur tantum reſpectu ammiſſionis fructuum; quæ dicitur cauſatiua, propter huiuſmodi reſidentiam, non inducitur incompatibilitas, † prout non arctat beneficiatum, vt teneatur dimittere primum incompatibile ex tẽporaria reſidẽtia, quę nimirum eſt ad certum tempus duntaxat, & non eſt cõtinua; niſi fortè concurreret in tempore cum reſidentia primi, vt latè, & eleganter obſeruat Gartia *d. p. 11. ca. 5. num. 86. & ſeq.*

Sed quia, etiam obſtricti ad reſidẽtiam neceſſariam aliquando ab ea excuſantur, nec ita de plano poteſt cõtra eos procedi ad priuationem † antequam ad modum procedendi deſcendamus, vtile erit videre in quibus caſibus non liceat reſidere, & licitum nihilominus ſit percipere fru-

10 fructus; † & breuiter aliquot referamus.

11 Primus igitur caſus erit, quando aliquis obtinet duo beneficia ad reſidentiam obligata, quia tunc poteſt eligere, in quo velit reſidere, & interim fructus vtriuſque licite percipit *glo. in c. non poteſt. §. illud ver. reſidere 21. de præb. in 6. & ibi Franc. n. 5. & Gemin. n. 11. Abb. n. 5. in c. extirpandæ. § qui 39. de præb. Conc. Trid. ſeſſ. 22. ca. 3. verſ. quod ſi alicui.*

12 Secundus eſt, quando quis eſt infirmus, vel alias ex corporis rationabili neceſſitate, vel Eccleſiæ vtilitatem peditur *c. 1. de cler. non reſid. & ibi Archid. & Prob. n. 25.*

13 Tertius eſt, quando aliquis litigat cum Capitulo denegāte dare fruct⁹, & propter litem non inſeruit Eccleſię, *Calder. conſ. 17. de præb.* Rot. in vna Calagurit. fructuum 24. Ian. 1586. *coram Bubalo* allegat. in deciſ. Seraph. *1098. nu. 5.*

14 Quartus, quando aliquis eſt abſēs pro defenſione Eccleſiæ *c. ex parte 8. de cler. non reſid. c. cū non deceat 30. de elect. in 6. Rot. coram Seraph. deciſ. 662. num. 2.*

15 Quintus, quàndo de licentia Vicarii vrbis, quis non reſidet ex cauſa *Seraph. deciſ. 910. n. 4.*

16 Sextus, quando aliquis dat operā publicis ſtudijs *Dec. num. 6. in ca. cum omnes in 2. lect. 6. de conſtit.*

17 Septimus, quando ſuffragatur cōſuetudo vt in abſentia fructus percipiat *tex. & glo. in d. c. cum omnes 6. de conſtit.*

18 Octauus eſt caſus, quando aliquis nō abfuit à reſidentia vltra tres menſes *Conc. Trid. ſeſſ. 24. ca. 12. verſ. vltra tres menſes.*

19 Nonus, quando quis inſeruit Epiſcopo *cap. de cætero 7. de cler. non reſid.*

20 Illud † tamen animaduertendum eſt, quod non ſufficit cauſa non reſidēdi, niſi etiam concurrat licentia Superioris, vt fuit deciſum in vna Burgen. reſidentiæ 4. Iulij 1586. coram *bo. me. Card. Plato relata in deciſ. 1131. n. 6. Seraph.*

21 His ſic ſtantibus, explicemus nūc modū procedēdi contra nō reſidētē, quem collegimus *ex d. deciſ. 1346. Seraph. in cauſa Dertonen. præpoſituræ,* & 67. Manticæ *in cauſa Zamor. Capell.* vbi clare fuit reſolutum, quod vbi agitur ad priuationē cōtra nō reſidētē, ſi is non poteſt perſonaliter citari, requiritur trina citatio per edictū publicū in loco beneficij, & expectatur per ſex mēſes poſt ultimā citationē ꝑ *c. ex tua & ibi Io. Andr. & Anchar. ac*

22 *cæteri 11. de cler. nō reſid.* † at verò, ſi agatur cōtra eū, qui fuit perſonaliter

23 citatus, ſufficit vnica citatio, † nec eſt

24 opus expectare ſex menſes, † nec etiā eſt opus præmittere ſubtractionē fructuum, & excommunicationem, etiā pro forma Conc. Trid. *ſeſſ. 24. cap. 12.*

25 *§. præterea,* vti in primo caſu, † quia, vt iam per Sac. Congr. declaratū eſt, non afficit Epiſcopos, quin poſſint ꝓcedere ad priuationem, ob non reſidentiā, tametſi illa tēporū interualla non fuerint ſeruata *Rot. in d. Zamor. n. 6. & ſeq.* † & hoc obſeruatur, tā in eo, qui eſt abſens cū licētia, quā ꝗ eſt ſine licentia, vt probat *glo. in c. quoniā frequenter, verb. Canonibus diffinitū 5. vt lit. conteſt. Seraph. d. deciſ. 1346. nu.*

26 *5.*, † vbi etiam accuratè notatur, qđ nō conuincitur de certa, & indubitatā ſcientia emanatæ citationis ille, cuius frater comparuit, proponendō excuſationem abſentis, ſi alias nō

27 conſtat de mandato, † immo, ſi habita notitia ſententiæ conſtitueret alium Procuratorem ad appellandū, præſumeretur pro ignorantia abſen

28 tis, † & hic habemus cautelam, ut non conſtituamus procuratorem illum, qui iam pro nobis excuſationem

nem fecerit noſtræ abſentiæ, ſed aliũ conſtituamus, quia ſic tolletur omnis præſumptio noſtræ ſcientiæ *Seraph. d. deciſ. 1346. n. 4.*

30 A ſententia verò priuationis benè prolata non datur appellatio, quoad ſuſpenſiuum *per c. relatum 4. c. conquerente 6. de cler. non reſid. Cōc. Trid. ſeſſ. 23. c. 1. de reformatione*, & hæc eſt vera forma procedendi ad priuationẽ ob non reſidentiam.

DVBIVM QVARTVM.

ARGVMENTVM.

Beneficium vacat vbi fertur ſentẽtia priuationis non vbi reperitur reus tempore ſẽtentiarum, & quomodo concipienda ſit ſententia priuationis vbi priuatio inducitur a iure.

1 HInc ſuccedit aliud non inutile dubium, vbi nam dicantur vacare beneficia per priuationem, an, inquam, vbi eſt reus tempore priuationis, an verò vbi fertur ſententia ipſius priuationis, Paulus Granutius additionator tracta. Simonetę de reſeruat. benef. *in addit. ad q. 29. verb. priuatus Tholoſſ. in tract. de beneficijs c. 24. n. 14. Verall. deciſ. 48. p. 3.* Io. Frāc. Pauin. *de poteſt. cap. ſed. vac. in 7. prælud. verſ. 4. per priuationem] folio mihi 16.* & Pariſius *de reſignat. lib. 11. quæſt. 8. n. 7.* vbi allegat etiam *deciſionẽ Rot. 36. de prębend, in antiq. & deciſ. 91. lib.*
2 *I. Caputaquen.* † dicunt quod beneficium ibi vacat, vbi fertur ſententia priuationis, quamuis de tempore ſententiæ latæ in partibus contingeret reum priuatum eſſe Romæ; & huiuſmodi beneficium ſic vacans cōfertur per concurſum, ſeruata forma Conc. Trid. aduertendum tamen eſt, quod diximus beneficium vacare vbi fertur ſententia priuationis; ideſt, vbi beneficiarius priuatur verbaliter per ſententiam hominis, nā quando priuatio eſt à Iure non fertur ſententia priuationis formaliter dicendo priuamus *talem beneficio*;
3 † ſed dumtaxat declaratur, illum tale commiſiſſe delictum, ac propterea etiam pœnas à Iure inflictas incurriſ
4 ſe, † & tunc, ſi ex natura delicti bene
5 ficium erit reſeruatum, † quale eſt Simonia, Hęreſis, & huiuſmodi, nihil refert an in partibus, vel in Curia talis declaratoria commiſſi delicti, & pænarum incurſus fiat. Etenim ex quo beneficium propter huiuſmodi delictum remanebat reſeruatum, Ordinarius nullatenus poterit, huiuſmodi ſibi obſiſtente reſeruatione, dictum beneficium
6 conferre; † At verò ſi delictum non inducit priuationem ipſo facto; ſed nihilominus poteſt beneficiarius propter illud priuari, tunc, in ſententia, erit priuandus formaliter dicendo, *ac propterea illum priuamus beneficio, vel beneficijs*, † alioquin non cenſeretur priuatus is, contra quem, fertur ſententia propter delictum irrogans pœnam priuationis, ut deciſum fuit in *vna Fauentina coram Aquen.* teſte Pariſio *lib. 3. quæſt. 16. nume. 31. de reſignatione*, vbi reſolutum fuit quod condemnatus de homicidio, ex quo in ſententia non erat appoſita priuatio beneficiorum obtentorum, non erat priuatus bono iure in beneficio ſibi, ante homicidii condemnationem, competente, & per conſequens poterat agere ſpolio contra poſſeſſorem. *Putheus deciſio. 233. liber 2.*

8 Notandum præterea eſt, quod quamuis ſententia priuationis quæ lata eſt in contumaciam reſoluatur, per

per comparitionē *Seraph. deciſ. 1035. nu.4* nihilominus priuatus, etiam ſubſequuta abſolutione, beneficium non recuperat *Seraphin. deciſ. 354. num.6.*

DVBIVM QVINTVM.

ARGVMENTVM.

Beneficia vacantia per priuationem quandonam ſint reſeruata necne traditur, & priuatio facta à Papa etiam ſine cauſa tenet.

1 PRoſequendo materiam priuationis, ex quo diximus Ordinariũ non poſſe conferre beneficia, vacātia per priuationem, obſiſtente ſibi reſeruatione, dubitatur quintò, an omnia beneficia ſic vacantia ſint reſeruata,
2 † D. Gaſpar de Peruſio *in ſuo tract. de reſeruat. §. quæ autem, n. 11.* dicit, quod beneficium vacans per priuationem non includitur in reſeruatione, ſi priuatus, ad idem reſtituatur, *contra glo. in c. ſi propter tua*, quæ incipit *Morte 10. de reſcrip. in 6.* dicēs qđ illud contrarium tollitur, in verbo *reſtituitur*.
3 † Æneas de Falconibus *tract. eod. q. 3. nu. 12.* referens hanc opinionem Gaſparis, dicit illam verificari in tribus caſibus:
4 † Primo in priuatione Iuris, de qua *in c. licet Canon. 14. de elec. in 6.*, nimirum quando collata fuit Eccleſia Parochialis non idoneo ſciētia, moribus, & ætate, quæ eſt, vt attingat XXV. annum, &, intra annũ, ad Sacerdotium promoueatur omninò. Eo enim in caſu Epiſcopus cōferre poterit:
5 † Secundo in priuatione à Iure propter incompatibilitatem beneficii collati ab Ordinario *per ca.*
6 *de multa 28, de prębend.* † antequam labatur terminus *extrauag. execrabilis 4. de prebend. inter com. & vnic. Io. 22. d. titulo* qui autem ſit terminus d. extrauagantis, & quando incurratur pęna priuationis, illius vigore, dicamus breuiter *cum Guliel. in d. extrauag.* in verbo pari modo, Rebuf. *in prax. in for. ſignat.* in verb. *aut per conſtit. execr. & tit. de diſpenſ. ratio. æta.* in uerbo *quoad vixeris*, Bellamer. *deciſ. 754.* ibi *infra mēſem* Garzia *de beneſ. p. 11. c. 5. n. 35.* quod eſt menſis; Attamen *ex ſententia Zenz. l. in d. extrauag.* in verbo *abſque mora diſpendio, & aliorum, quos refert, & ſequitur Garzia vbi ſupra n. 36.* debet dimiſſio incompatibilis fieri ſtatim, & incontinenti, verbo, & facto, ſine fraude, & ſub teſtimonio publico, habita tamen ſecundi pacifica poſſeſſione *d. extrauag. exe*
7 *crabilis.* † quando autem dicatur fieri aliquid incontinēti, non poteſt ſuper hoc dari certa regula, & ideo relinquitur arbitrio boni uiri; *Garzia d. c. 5. n. 38. p. 11.*, & latè *Lazarus Fœnut. in tract. de momento temporis c. 16. & 26. & ſparſim ferre per totum librũ* D. Paulus Bellonus Senator Mediolanen. *lib. 1. de poteſt. eorum; quæ fiunt incontin. in præfat. & c. 117. nu. 2. poſt Rot. Rom. dec. 811. n. 36. 40. pa. 1. in nouiſs.*
8 Sednè inuoluantur animi, dum hęc tradũtur, ſiquidem iam, vel ipſi Tyrones optimè ſciũt, prima beneficia incompatibilia eo ipſo vacare, ſimulac poſſeſſio ſecundi pacificè appreheſa eſt *per c. de multa 28. de preb.*,
9 † vt iam non ſit amplius neceſſariũ dimittere prima beneficia ſub publico teſtimonio, ſed quòd poſſunt Ordinarii liberè illa conferre, dummodo nulla eis obſiſtat reſeruatio, vel affectio *Pariſ. de reſign. li. 2. q. 16. num.*
10 *21.*; † Animaduertendum propterea eſt pœna *Execrabilis* non intrare, niſi quando contenditur retineri prima beneficia incompatibilia cum ſecundis, uidelicet percipiendo fruct⁹, vt iā deciſum fuit in vna Cracouien.

Cano-

Canonicatus 13.Decembris 1562.coram Rubeo; † imò, ad probandum execrabilitatem, non ſufficit producere Inſtrumenta poſſeſſionis beneficiorum incompatibilium, ſed debet etiam probari perceptio fructuum vel tantum tempus affluxiſſe, quod retinenti poſſit pro notabili negligentia imputari.

12 Hodie tamen, vt iam diximus *in prælud.de Indultis dubio 20.n.9. & ſupra dub.2.verſ.prim⁹ itaq;n.4.& verſ. huic plane diſpoſ.n.84.* quando aliquis prouidetur à Papa, apponitur decretum in ipſis litteris vt teneatur prouiſus intra certum tempus inibi præfixum, vel alias quamprimum adeptus fuerit poſſeſſionem, vel per ipsũ ſteterit quominus illam adepiſcatur, dimittere primum, in manibus ipſi⁹ Papę, & tunc non uacabit de facto, licet ſec⁹ de Iure *per d.cap. de multa 28. de præb.*& hoc decretum fit, vt notat gloſator prag. ſanct.*de pacif. poſſeſſ.* verbo *triennium paulo ante finem*, † quia à Iure nullum præfixum eſt tempus ad capiendum poſſeſſionem, niſi in caſu regulæ Cancellariæ *de reſignationibus publicandis*, vel, vt notat Pariſius *q.8.n.74.li.8.* quando beneficium vacat non ex conſenſu reſignãtis, ſed ex decreto huiuſmodi, quinimo, ſi vellet deinde primum retinere, & ſecundum adeptum dimittere, deberet de nouo ſupplicare ſuper huiuſmodi retentione, & gratiam obtinere de perſeuerando in primo *Pariſius de reſignatione lib. 8. quæſt. 7. nu. 102.* † vbi etiam ponit formam huiuſmodi ſupplicationis.

Tertio caſu, dicit Æneas, locum habere opinionem D. Gaſparis, quando ſcilicet ſumus in priuatione hominis; puta quando Ordinarius ſua auctoritate aliquem priuat, quia tũc Ordinarius poſſet illa libere conferre. † Secus autem quando priuatio fieret auctoritate Apoſtolica *Io.à Kochier in reg.1.Cancellariæ n.22.* vel quãdo ex Iuris diſpoſitione vacat cum reſeruatione, vt in caſu *extrauag.execra-*
18 *bilis*, † & in caſibus *Cõſtit.Greg.XIII de publ.reſign.*& Pii Quinti, quæ incipit *in conferendis*, circa concurſum, ſiue ob non ſeruatam formam Concilii, & huiuſmodi. *D. Barboſa de poteſt.Epi.p.3.*

19 Notandum inſuper eſt, quod priuatio facta à Papa, etiam ſine cauſa, tenet in beneficialibus *Cardinalis Seraph.deciſ.254.n.1.* Et eo caſu enunciatio Papæ facit fidem.

DVBIVM SEXTVM.

ARGVMENTVM.

Beneficium incompatibile vacat quãdo ſtat per prouiſum de ſecundo quominus poſſeſſionem adipiſcatur, quod planè verificatur, ſi ultra duos menſes differatur apprehenſio poſſeſſionis.

1 DIximus beneficium vacare de facto quando ſtat per prouisũ quominus poſſeſſionem ſecundi adipiſcatur, modo dubitatur, quando dicatur ſtare per prouiſum, itaut reputari debeat negligens, vt poſſit intrare diſpoſitio decreti de dimittendo. Nicolaus Garzia *de benef.p.11. c.5.n. 63.* dicit quod tunc dicitur ſtare per prouiſum, quando poſſeſſionis apprehenſio differtur vltra duos menſes,
2 † & quod non excuſat eum ignorantia, quæ quomodolibet allegetur de contentis in literis apoſtolicis, & in ſpecie de decreto, in eis ipſis literis apponi ſolito, vt infra terminum in eis expreſſum, vel alias quam primũ, dimittere teneatur beneficium, qđ
3 obtinebat, † quia, inquit, intrat diſpoſitio iuris communis propter in-

compatibilitatem *ex ca. de multa 28. de præb.* † neque etiam obſtat quod decretum vacationis non intret ante collatiunem ſibi factam, quando gratia eſt in forma *Dignum*, quia, vt fuit conſideratum *in vna Segobien. Canonicatus 6.Febr. 1589. coram Illuſtriſſ. Seraph. & eſt deciſ. 856. num. 10.* in literis extenditur, ut duo menſes computentur à die adeptę poſſeſſionis, vel ab eo die, quo per prouiſum ſteterit, quominus illā adepiſcatur; quo planè fit vt, qui differt adipiſci ſuam poſſeſſionem vltra duos menſes à die ſibi factæ collationis, vel etiam
4 obtentæ gratiæ, † niſi probet ſe fuiſſe legitimè impeditum, vel citrà ſuā culpam, aut voluntatem non potuiſſe literas conſequi, erit eo ipſo priuatus beneficijs, non dimittendo primum, propter d. decretum apponi cō
5 ſuetum; annuit *d. deciſ. 856. in fi.* † & quod impedito non currat tempus ad dimittēdū, ſuperque deciſum hoc habemus *apud Illuſtriſſ. Seraph. deciſ. 997. in vna Toletana Archid. 6. Iunij 1592.* vbi dictum fuit *Archid. de quo ibi non fuiſſe vacātem, quia cum bo. me. Cardinalis de Mendōza non teneretur dimittere Archidiaconatum, niſi intrà ſpacium anni, iſque obtinuiſſet plures prorogationes, quæ durabant,* vſque ad diē 23. Iulii 1588. *& interim fuiſſet ei mota cōtrouerſia ſuper Decanatu, quem Papa prætendebat vacare per promotionem ad Cardinalatum, non currebat ei tem-*
5 *pus,* † *ſed interim ceſſabat, donec moleſtiæ ceſſarent, nam impedito non currit tempus, quod etiam obſeruatur in eo, qui uigore decreti tenetur expedire literas infra ſex menſes: neque obſtat, quod controuerſia non fuerit iudicialis, quia hoc procedit indifferenter in omni moleſtia*
7 *ſiue iudic[illegible] ſiue extraiudiciali, &* † *illæ moleſtiæ, quæ ueniunt facto principis, videtur maxime conſiderabiles, & præcipuè in beneficialibus, quia Papa poteſt ad libitum voluntatis ſuę diſponere de beneficio, etiam priuando ſine cauſa,* Mohed. deciſ. *86.* citatus in d. Seraph. *997. n. 8. neque obſtat quod poſſeſſio à principio fuerit pacifica, tam reſpectu tituli, quam perceptionis fructuum,*
8 † *quia ſufficit quod quandocumque præſtetur impedimentum, citrà culpam impediti, quo plane caſu tantum temporis ei reſtituendum eſt, quantum per impedimentum ablatum fuit, & de iure cōmuni non vacat beneficium per lapſum duorum menſium ſi ſuperueniant moleſtiæ,*
9 † *imo neque uacat, ſi ſuperueniant pendente termino prorogato, ne Clericus dimittendo prius obtentum careat vtroq; beneficio, & mendicare cogatur* & præmiſſa ex deciſ. 997. quod, ēt confirmatum fuit apud *eundem Card. Seraph. in vna Tiraſonem. Canonicatus 9. Ian. 1598. n. 2.* quæ eſt *deciſ. 1254.* † vbi habetur, quod *ad effectum, vt non teneatur quis dimittere primum beneficium, ſufficiunt moleſtiæ etiam extraiudiciales, & de facto,* & in alia *Eluen. Sacriſtiæ 17. Aprilis 1592. coram eodem Illuſtriſſ. Seraphin.* quæ eſt *deciſ. 983.*
11 *num. 5.* † dictum fuit quod *propter nō dimiſſionem beneficij, quod quis ex decreto intra certum tempus dimittere tenebatur, non poteſt dici conſtare de non titulo, dum poteſt doceri de contra-*
12 *rio,* † *quia Rota, ad effectum vt dici poſſit non conſtare de titulo, requirit quod conſtet de non iure per confeſſionem, vel per rem iudicatam.*

& ex præmiſſis putamus ſufficienter dilucidatum dubium.

DV-

DVBIVM SEPTIMVM.

ARGVMENTVM.

Concurſus ceſſat quādo cura animarum ſpectat ad Collegiatam Eccleſiam, & exercetur per Canonicos: Epiſcopus autem poteſt curam toti Capitulo incumbentem transferre in certam Dignitatem, vel Canonicum de conſenſu tamen Capituli.

1 DVbitatur ſeptimò, circa illa verba Concilij *cap. 18. ſeſſ. 24. etiam ſi cura incumbat Eccleſiæ, vel Epiſcopo* quomodo intelligantur; nam Gonz.
2 *gloſ. 6. n. 158.* apertè dicit quod ceſſat concurſus, quando cura animarum ſpectat ad Eccleſiam Collegiatam, & exercetur per Canonicos, vel hebdomadarios, vel alios Clericos; & ita etiam teſtatur cenſuiſſe Sac. Congregatione Conc. *16. Iulij 1589.* & nihilominus Conc. clarè loquitur, ibi, *etiam ſi Cura Eccleſiæ, vel Epiſcopo incumbere dicatur, vel per plures admini-*
3 *ſtretur* † & adeo vrget dubium, vt ipſemet Gonzal. neſciat quid reſolutionis capere, ibi, *nu. 159.* vbi dubitatiuè dicit, quod Concilium non loquitur de Eccleſia Collegiata, neque dum loquitur de cura incumbente Epiſcopo † videtur intelligendum, niſi quādo eſſet ipſa cura diſtincta, & diuiſa; ſecus ſi non haberet limites certos: in quibus caſibus, putat non eſſe neceſ-
5 ſarium fieri concurſum; † & præſertim quando nemini confertur titul⁹ Eccleſiæ vel perpetuæ Vicariæ, & ſe ſubmittit cenſuręSac. Congregationis.

6 Sed poſtquam hodie habemus declarationes Sac. Cōgregationis, quas refert Gartia *cap. 2. n. 181. p. 9. de benefic.* iam ceſſat omne dubiū circà concurſum. Deciſ. autem ſunt, quæ ſequuntur: vna ſuper verbis Concilii *ēt ſi &c.* Et ſic cantat *Collatio manſionariorum facta ſine examine in concurſu nulla eſt iudicata, etiam quod conſuetudo eſſet, quod conferantur ſimpliciter* ſed illicò ſubiicitur: *Sciendum tamen eſt, quod poſtea fuit a S. D. N. deciſum in huiuſmodi Manſionarijs concurſum non eſſe neceſſarium*: & iterum ſuper verbis *vni vel pluribus*, ſic deciſum fuit: *non intelligitur de Canonicis Cathedralis, & Collegiatæ Eccleſię, quibus cura animarum, incumbit, & per quos ipſa cura animarum exercetur*: & clarius in alia ſic habetur: *quod Sanctiſs. ſtatuit in Dignitatibus, & Manſionarijs, ſeu Hebdomadarijs habentibus curam animarum in Eccleſijs Cathedralibus, & Collegiatis, non eſſe neceſſarium examen per concurſum, quia Cōcilium non fecit expreſſam mentionem Dignitatum*, & c. ſtatutum de elect. in 6. *in Manſionarijs, & Hebdomadarijs*, ex conſil. Oldr. 67. & Anchar. conſ. 69., *quamuis Concilium videatur ea tollere: in Parochialibus autem, quæ non ſunt in Cathedralibus, nec Collegiatis, in quibus adsūt tres, uel quatuor exercentes curam animarum alternis vicibus, nihil deciſum, licet Sac. Congreg. cenſeat abſque dubio faciendum examen per concurſum* iuxta deciſ. Rot. Gerunden. Sacriſtię.

7 Quo vero ad deputationem Vicarii adhuc vrget difficultas: cæterum vt aliquando nodum explicemus, dicendum eſt cum Gonz. *d. glo. 6. num. 65.*, quod vbi null⁹ adeſt Rector, ſed Epiſcopus ſolet committere exercitium curæ animarum alicui beneficiato, tunc huiuſmodi beneficium nō dicitur curatum, nec ille, qui exercet curam animarum, dicitur Curatus, ſed ſolus Epiſcopus eſt Rector, &
8 apud eum reſidet cura animarum; † itaut per mortem illius, cui, vel quibus commiſſum fuit, huiuſmodi exercitium, non vacet beneficium; & ideo non erit conſtituendus Vicarius.
9 Facit adhoc declaratio Sac. Congreg.

greg. quã affert idẽ Gartia *p.3.c.2. n. 179.* quæ ait, *Vicariũ amouibilẽ, in exercitio curæ animarũ, arguere curã eſſe penes præſentantẽ, & ideo ipſum teneri ad*
10 *reſidentiam.* † Sed hoc intelligendũ eſt cũ hac limitatione, nẽpe, niſi talis exerceret curã animarũ tãquã vni
11 tã ſuo beneficio, † qđ plane præſtare poteſt; nimirum vnire Epiſcopus, vt potè curã toti capitulo incũbentẽ trãſferre in certam Dignitatẽ, vel Canonicũ, de conſenſu tamẽ capituli, vti declaraſſe Sac. Cõgr. teſtatur Gartia *c.2.§.1.n.190.p.9.* his verbis. *An poſſit Epiſ. curã animarũ toti capitulo Cathedr. Eccl. incumbentem transferre per viã vnionis perpetuæ in certã perſonam, ſeu Dignitatẽ eiuſdẽ Eccl. Congregatio cẽſuit poſſe de cõſenſu Capituli, & in prouiſione talis Dignitatis, ſeu Canonicat⁹ eſſet faciendus concurſus.*

DVBIVM OCTAVVM.

ARGVMENTVM.

***Inferiores**, qui non habent iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem, cum facultate congregandi Synodum, non poſſunt conſtituere Vicarium & eo minus concurſum facere, hoc latè traditur.*

1 DVbitatur 8., an poſſit quilibet Collator inferior Epiſc. cõſtituere Vicariũ, & an idẽ præſtare valeat
2 Capitulũ Sede vacante; † Vt dubium hoc melius ſolutum euadat, cõſtituo parochiales in quadruplici ſtatu.
3 Primò dicamus, quod, aut talis Parochialis vacans eſt ſubiecta collationi, & ſimul Iuriſd. Epiſcopi; Putà quia Epiſc. illam habet in ſua Diœceſi, & ſimul poteſt illam conferre, quando nulla ſibi obeſt reſeruatio.
4 Aut ſecundò, eſt quidem ſubiecta Iuriſdictioni Epiſcopi, ſed nõ collationi, nempè quia eſt in dięceſi, & ſubeſt viſitationi, & correctioni Epiſcopi; ſed collatio ad alium ſpectat.
5 Vel tertiò, ex ſubiecta collationi, ſed nõ Iuriſdictioni, nimirũ quia, vel ex priuilegio, vel ex cõſuetudine, vel aliàs, ex præſcriptione, habet ius conferendi Parochialem exiſtentem in alterius, vel nullius Diœceſi.
6 Vel quartò, eſt huiuſmodi Parochialis omninò exempta à viſitatione, & collatione Epiſcopi, quãuis ſit in eius Diœceſi, nam aliud eſt dicere eſſe Dięceſis, vel in Dięceſi, & aliud dicere eſſe de Dięceſi, vt benè aduertit Lapus, & poſt eũ Imola, & Anchar. *in Clem. 2. de priuileg. n. 2.* vbi dicit quod loca exempta non ſunt de Diœceſi, quamuis ſint in Diœceſi.
7 Aut tandem quintò, Eccleſia eſt exempta, nec eſt in Diœceſi, minuſq; recognoſcit Epiſcopũ in Superiorẽ.
8 His igitur ſic poſitis, concludam⁹ quod in primo ſtatu conſiderata Eccleſia, ſolus Epiſc., vel eius Vicarius Generalis, & etiam, Epiſc. ſede vacante, nõ quidem Capitulum, ſed planè Vicarius ab eodem Capitulo elect⁹, poteſt Vicarium in ipſa Eccl. vacãte
9 conſtituere, † vti fuit declaratum p Sacram Congregationem teſte Garzia *de benef. p.9.c.2.n.8.* vbi ad verbũ ipſam declarationem refert.
10 In ſecundo autẽ ſtatu, vt potè quãdo ſubiecta eſt Eccl. Iuriſd. ſed nõ collationi Epiſc. ſpectat ad Epiſc. Dięceſanũ conſtituere Vicariũ, & Concurſũ facere, ſiuè collatio ſpectet ad Papã ratione vacationis, quãuis reſeruatione generali, vel ſpeciali, ex Concilio ipſo ibi *etiã ſi ipſa Parochialis reſeruata, vel effecta fuerit*, ſiue ſpectet collatio ad alium quemuis collatorem; nedum Abbatiali, vel Epiſcopali, aut etiam Patriarchali, verũ etiam Cardinalitia auctoritate fũgentem, ad idque Cardinalibus concedi ſolitum ſuffragetur Indultum, vel Priuile-

uilegium (hoc tamen intelligendũ eſt iuxta id, quod diximus *in præludio vltimo dub. 24*) vel etiam ſi collatio ſpectaret ad aliquod Capitulũ, vel Collegium, clarus eſt textus Con-
11 cilij ibi *etiã vigore Indulti &c.* † Quo vero ad Inferiores Illuſtriſs. Cardin. habemus Cõcilium Prouinc. Mediolanenſe Quintum decernens in tit. *quæ ad benef. collat. pertinent* in hæc verba. *Vacante Eccleſia Parochiali, cuius ius conferendi non ad Epiſcopũ Diœceſanũ; ſed ad aliũ etiã ab Epiſc. Iuriſd. exemptum, etiam regularem ſpectat; Edictum de Concurſu proponat Epiſcop⁹ Diœceſanus, & quicũque examen eo nomine ſubire voluerit, ad ipſum cõueniat, qui, exploratione per Examinatores Syno-*
12 *dales facta,* † *ex approbatis digniorem,*
13 *& magis idoneum deligat,* † *cui vacãs illa Eccleſia ab illo conferatur, cuius ius eſt, ſi ſecus fiat collatio reſciſa, nullaque ſit.* Quod planè decretum in hac Mediolanenſi Prouincia eam vim habere debet, ac ſi eſſet ipſiuſmet Concilii Tridentini, quippe quod factum fuit auctoritate ipſius *Concilij Trid. d. cap. 18. ſeſſione 24.* ibi *liceat etiam Synodo Prouinciali, ſiqua in ſupradictis, circa examinis formam addenda, remittendauè eſſe cenſuerit, prouidere*, & cum id quod aliena auctoritate facim⁹, non à nobis, ſed ab Impertiẽte auctoritatem factũ dicatur *c. ſi Apoſtolica 22. de præben. in 6. l. 1. §. ſed ſi quid verſ. omnia. n. C. de veter. Iur. enucl. Rol. conſ. 86. n. 36. li. 1. Natt. cõſ. 669. num. 16.* ideo idem dicendum eſt de decreto præmiſſo, vt auctoritatem prorſus habeat Sacri Concilij Trid.

14 Quod aũt locum habeat ẽt in conſtitutione Vicarij, ſatis ſuperq; liquet ex declaratione S. Congreg., quã his verbis deſumpſi, ex manuſcriptis Illuſtriſs. ac Reu. D. Epi. Parauicini, ſiue Illuſtriſs. bo. me. D. Card. Parauicini, & ſic ait. *In locis exemptis Vicarij electionem ad eum ſpectare, ad quem ſpectat Concurſus.*

15 In tertio ſtatu, non eſt opus immorari, quandoquidẽ ſatis clarè cõſtat, ex his, quæ diximus in ſecũdo ſtatu, vt ſcilicet deputatio Vicarii ſpectet ad Epiſc. Diœceſanũ, & non ad Epiſ. qui ex priuilegio, vel conſuetudine, aut perſcriptione habet ius conferendi Eccl. in alterius, vel nullius Diœceſis exiſtentẽ; Epiſc. n. in Diœceſi aliena habetur quaſi priuatus.

16 In quarto ſtatu reſpondẽdũ arbitror cum diſtinctione; Nã vel huiuſmodi Parochialis exempta, eſt immediate ſubiecta Sedi Apoſtolicæ, ita ut nullũ mediatũ Superiorẽ ad illã recognoſcat, & tunc ſolus Epiſc. Diœceſanus conſtituet Vicarium, per ſupradicta: vel recognoſcit aliquẽ Superiorem, & tunc ſubdiſtinguendum: vel enim huiuſmodi Superior, ſiue Prælatus habet cõtẽtioſã iuriſdictionẽ, cũ Iure cõferendi, non tamen habet territoriũ vllũ, nec ius congregandi Synodum; vel habet quidem territoriũ, ſed nõ habet ius congregandi Synodũ; vel certè habet ius congregandi Synodum, ſed non conſueuit congregare; vel tãdem, licet conſueuerit congregare, illam tñ reuera nõ congregauit, vel ſi congregauit, nõ elegit
17 examinatores. † Si igitur Eccleſia exempta recognoſcit Superiorem mediatum ad S. Sedem, ipſeq; Superior habeat contentioſam iuriſdictionem, cum iure conferendi, ſed nullũ habeat territorium, nec ius congregandi Synodum, adhuc Epiſc. Diœceſanus ſolus conſtituet Vicariũ, ſicuti
18 & reliqua concurſus expediet, † prout hiſce verbis reſcripſit S. Congreg. Epiſc. Placentino teſte Garzia, *qui ipſam declarationem de uerbo affert. d. c. 2. n. 122. p. 9* Sic *Reuerendiſs. D. actũ fuit in Sacra Congregatione Cardin. Conc. Trid.*

Trid. Interpretum de his, quæ in libello, his litteris adiuncto continentur, & matura conſideratione decretum eſt Conc. Trid. non licuiſſe Abbati Oppidi valiſoleti, nec impoſterū licere, Parochiales ſæculares conferre, niſi his, qui ab Examinatoribus in Synodo Placentina conſtitutis idonei fuerint iudicati, & ab Amplitudine tua Ordinario tamquā magis idonei electi, collationeſq; ab Abbate, poſt Conc. non ſeruata hac forma factas, nullas eſſe, iuſque Parochialis ipſas conferendi, ex bulla, S. mem. Pij V. *ad Sedem Apoſtolicam deuolutum eſſe; Ideoque A. T. debere à poſſeſſione deijcere eos, qui ab Abbate ſic immiſſi fuerint, & Edictis propoſitis, examē per concurſū indicere, & nomina eorū, quos examinatores iudicauerint Idoneos, qui abs te tāquā magis idonei iudicati fuerint, ad S. D. N. mittere vt Parrochiales eis conferri poſſint, quæ omnia, vt quam primum efficiantur A. T. quantum in ſe eſt curabit, cui bonā valetudinem, & perpetuum diuinæ gratiæ præſidium opto. Romæ 24.* die Octob. 1573. *A. Tāquam Frater Philippus Boncompàgnus Card. S. Sixti* accedunt etiam pro hoc deciſiones Rotę, & præſertim in vna Foroſempron. 15. Ianuarii *1593.* coram Illuſtriſs. bo. mem. Card. Mantica, quæ eſt Deciſio 210. verſ. item vacatio, n. 5. ibi. *Item vacatio ex conſtitutione* Pii Quinti, *ex eo probatur quod Abbas a quo Lucas Antonius fuit prouiſus in diſtrictu Barignana, in quo ſita eſt Eccl. Parochialis, non habet omnimodam, & quaſi Epiſcopalem iuriſdictionem, ſicuti S. Conc. Tridentinum diſponit & à S. Cōgregatione Illuſtriſſimorum ac Reuerendiſſimorum DD. Cardinalium ſepiſſimè fuit declaratum, & à Rota deciſum* in Legionen S. Facundi, & in Marſicana exemptionis, ibi, † *neque etiā Abbas docet ſe eſſe ſolitum conuocare Synodum, & in ea deputare examinatores,*
23 † *quinimo Epiſcopus Foroſempron. tāmquam vicinior, eſt in quaſi poſſeſſione conuocandi Synodum, & deputandi examinatores, & à S. Congregatione Illuſtriſſimorum ac Reuerendiſſimorū DD. Card. eiuſdem Conc. Trid. Interpretum* die 18. Ianuarij *1585. ſuper hoc obtinuit mandatum de manutenendo in ſua quaſi poſſeſſione conſtituendi Concurſum donec Abbas legitime probauerit, ſe ius cogēdi Synodū habere, aut aliàs coegiſſe, & in ea examinatores ad præſcriptum Conc. deputaſſe:* † *Proinde cum beneficiū de quo agitur ex d. Conſtit. Pij Quinti, ad Sedem Apoſtolicam fuerit deuolutū, ſatis intelligitur reſeruatum, ad effectum de quo agitur, cum eius collatio ad eum pertineat, niſi probetur illud eſſe de Iure patronatus, de quo ſeparatim agendū eſt: & in eadem 17.* Maii *1593.* coram eodem, quæ eſt deciſio 228. ſic habetur. *Quod verò attinet ad vacationem; Domini ex Conſtitutione fel. rec. Pij V. cenſuerunt à deciſ. in hac cauſa facta* die 15. Ianuarij proximè præterito *non eſſe recedendū; illa enim verificatur, quia uacante Parochiali, Epiſcopus Foroſempron. tamquam vicinior illius loci, in quo ſita eſt, fecit concurſum, & Abbas Claſſen, ad quem ſpectat ius conferendi, noluit dictam Parrochialem ei cōferre, qui in d. Concurſu fuit approbatus; ſed ipſemet, facto alio Concurſu, contulit eam Luca Ant. Archangelo, tamquā legitime approbato; quæ quidem prouiſio non poteſt ſuſtineri, quia, vt Inferior collator poſſit facere Concurſum, iuxta formam S. Conc. Trid. c. 18. de reformatione ſeſſione 24. tria neceſſariò requiruntur: Primum, quod locus, in quo Parrochialis ſita eſt, nullius ſit Diœceſis, & immediate ſubiectus Sedi Apoſtolicæ; Secundum quod Collator in eo habeat omnimodam, & quaſi Epiſcopalem Iuriſdictionem: Tertium quod habeat ius congregandi Synodum & ſit ſolitus illam congregare, ſicuti fuit in Sacra Congregatione dicti*

Con-

Concilij ſæpè, & in ſpecie in hac cauſa, reſolutum, quæ, cum in caſu propoſito, non concurrant, prouiſio facta ab Abbate Luca Antonio Archangelo præter formam S. Conc.Trid. d.c.18.ſeſſ.24.corruit l.ſi plures in principio de cōdit. inſtit. c. quoniā frequenter §. porrò coniunctio §. ſi autē, & ibi not. Abb. vt lit.non conteſt. & Ripa in l. 1.nu. 125. ff. ſolut. matr. *quod multo magis placuit eſſe recipiendum, quia vltimus eſt ſtatus ann. 1583. & 1588. quibus Abbas fecit collationem ijs, qui facto Concurſu coram eodē Epiſcopo Sempron. ab eius examinatoribus fuerunt approbati, & in vna Teruiſina Iuriſdictionis 17. Februarij 1595.*coram Lita fuit reſolutum, *Concurſum facere ad Parrochiales ſpectare ad Epiſcopum diœceſis, & non ad Abbatem, qui non docet ſe non eſſe nullius diœceſis, & Synodum legitimè congregaſſe, minuſq; examinatores deputaſſe.*

24 At verò, ſi habet territorium, quia eſt nullius diœceſis, & habet plenam diſpoſitionem circa huiuſmodi Parochialem, ſed non habet ius congregandi Synodum, vel ſi huiuſmodi ius habet, non tamen conſueuit illam congregare, adhuc conſtitutio Vicarij, & negotium totius cōcurſus ſpectabit ad viciniorem Epiſcopum, non autem ad illum inferiorem præla-

25 tum;† prout etiam ſpectabit ad eundem Epiſcopum, ſi talis Prælatus cōſueuit congregare Synodum, & re ipſa illam congregauit, ſed non deputauit examinatores *per ſupradicta.*

26 Ratio autem prioris dicti eſt, quia priuilegium ammittitur per non vſū *D. Barboſa in allegat. 26.nu.13.par.2.* & non vſus inducitur, ſi priuilegiatus deſtitit eo vti per decennium, vbi tamen occaſio ſe obtulerit eo vtendi *l. 1.ff. de nundinis.*

27 Ratio verò ſecundi, nimirum ſi nō deputauit in Synodo examinatores, eſt, quia concurſus, ſine examinatoribus Synodalibus, eſt nullus, vt dicemus inferius.

28 Porrò ſi prælatus inferior habet territorium; iuſq; congregandi Synodum, & re ipſa illam congregauit, & examinatores deputauit: tunc ad talem Prælatum, non autem ad Epiſcopum viciniorem, ſpectabit conſtitu-

29 tio Vicarij, & concurſus expeditio: † appellat. nā appellatione ordinarij, veniunt etiam huiuſmodi Prælati in-

30 feriores,† prout declarauit Sac. Cōgreg. *ſuper d. cap. 18.* ibi *poterit Ordinarius*, in hæc verba. *Ex hoc verbo ord. colligitur hoc decretum locum habere in inferioribus perlatis; vnde inferior Epiſcopo, qui omnimodam iuriſdictionē habet Epiſcopalem, nec alicui ſubditur, ſed eſt immediatè ſubiectus ſedi Apoſtolicæ, nullius diœceſis, proprium territoriū habeat, ſi habet ius congregandi Synodum, & legitimè conſtat illam congregaſſe, & elegiſſe examinatores, poterit concurſum inſtituere, examinare, & approbare, & Oeconomos, ac Vicarios deputare; deniq; omnia illa, quæ per hoc decretum permittuntur præſtare.* Et ex præmiſſis ſatis enucleatum putamus dubiū, in quouis ſtatu reperiatur Eccleſia. Tranſeamus itaq. ad alia.

DVBIVM NONVM.

ARGVMENTVM.

Inferiores, qui quaſi Epiſcopalē iuriſdictionem, & ius congregandi Synodum non habent, nequeunt Vicarium deputare.

1 EX præmiſſo dubio aliud emanat, an videlicet eiſdē Prælatis, qui oīmodā iuriſd.quaſi Epalem.& ius cōgregādi Synodū nō habent, liceat cōſtituere Vic. cū cōgrua, ſaltē in caſib.

2 repentinis. † Rō huius dubitationis eſt deſumpta ex quadā declaratione Sac. Congreg. quam refert Garzia *de benef.part. 9. cap.2.n.11.* per quam fuit reſolutum, quod poſſit Collegiū

ad

ad cuius præſentationem eſt Vicaria, quum primam in caſibus repentinis conſtituere Vicarium ad cuſtodiam Eccleſiæ vacantis, donec certior ſit factus Epiſcopus, & prouiderit. Sed planè, in dubio noſtro, dicendum eſt pro ſolutione, id nullatenus licere prælatis iuriſdictionem nec ius vtſupra non ha-
3 bentibus; † Quinimo, nec huiuſmodi collegiis id competere, quando ad ipſa beneficia ſimpliciter habent ius collationis; ſecus autem ſi eis cõpetat duntaxat ius præſentandi Vicarium perpetuum, quia fortè ipſis Collegijs, vel eorum menſis eſſet vnita Parochialis, & cura animarum trãſlata in Vicarium perpetuum, ab eodem collegio præſentandum, & huic dicto ſuffragari videtur verba ipſiuſmet Cõc. Trid. ibi *etiamſi cura Eccleſiæ incumbere dicatur* conducunt quæ dixi *in præludio de unionibus, & ibidem dub. 1.*

DVBIVM DECIMVM.

ARGVMENTVM.

Vicàrius deputandus cum congrua, dummodo alias ſit idoneus non eſt neceſſario examinandus.

1 DVbitatur decimò; an Vicarius conſtituendus, iuxta diſpoſitionem Sac. Conc. Trid. *d. ca. 18. ſeſſ. 24.* debeat Examinari, quamuis alias videatur, & ſit idoneus, aut alioqui ſit admiſſus ad Sacramentorum adminiſtrationem: Ratio huius dubitationis deſumitur ex eodem Concilio quia dicit *Idoneum Vicarium*, &, vt infra etiam videbimus, quia quilibet ſe opponens ad concurſum, quãuis alias eſſet Doctor, vel etiam Parochus alicuius Eccleſiæ, vel etiam fuiſſet per huiuſmodi concurſum alias admiſſus ad huiuſmodi Parochiales debet nihilominus de nouo examinari. Hoc ſanè dubium non caret difficultate, nec hactenus aliqua q̃ viderim, reperitur declaratio in terminis; attamen ſi vacat aliquid dicere, Dicamus, Epiſcopum poſſe conſtituere eiuſmodi Vicarium abſque vllo examine, dummodo alias ſit idoneus ad regendum curam animarum, ratio autem ea erit, quia, uti iam vidimus, Epiſcopus vti debet omni diligentia, quę præſcribitur in declaratione per me allata ſuperius *dub. 1. n. 4. huius 1. requiſiti*, nimirũ debet in primis conſtituere illum, qui ſit in ea ipſa Eccleſia, qui velit curam exercere, aut vicinum parochum: † Cũ itaque Sac. Congreg. eos nominet, quos ſupponit alias idoneos, nec circa illos quicquam diſponat de aliquo examine, videtur proinde hoc relinqui arbitrio Epiſcopi; † facit quod tradit Garzia *d. p. 9. c. 2. n. 12.* vbi aduertit *ut uidimus in proximo antecedenti dub.* quod Collegium in repentinis caſibus conſtituit Vicarium, & quãuis dicat, quod non poteſt ei dare iuriſdictionem in ſpiritualibus, niſi alias ſit approbatus ad ſacramentorum adminiſtrationem, ſed quod poteſt illum ponere ad cuſtodiam; annuere nihilominus videtur, ex his, à contrario ſenſu, quod, ſi ſit admiſſus, poterit ei dare iuriſdictionem in ſpiritualibus: Sed me ſubiicio cenſuræ ſuperiorum.

DV-

DVBIVM VNDECIMVM

ARGVMENTVM.

Deputatio Vicarij cũ cõgrua videtur quod debeat fieri intra triduum, & maximè in hac Mediolanenſi Prouincia in qua intra triduum debet proponi edictum pro concurſu.

1 DIximus *Epiſcopum debere ſtatim habita notitia vacationis Parochialis conſtituere in ea Vicarium cum congrua*, ſed modo occurrit dubium, an poſſit aliquandiù differre huiuſmodi deputationem. Vtile ſanè eſt hoc ſcire, quippe quod frequentiſſimum eſt
2 & quotidianum, † & videtur quod nihil differre poſſit, tum quia Conc. Trid. uult vt ſtatim cõſtituat̃, tũ q̃a hoc etiam annuere videtur Sac. Congreg. eiuſdem Conc. interpres, quæ teſte Garzia *p.9. de benef. c.2. n.22.* ſic aliquando declarauit *Congregatio cenſuit, ſtatim, habita notitia vacationis Parochialis, debere Epiſcopum conſtituere Vicarium idoneum, & non eſſe expectãdum tempus, quo dignior ipſi Parochiali preficiendus nominatus ſit*: nihilominus ſi expedit dicere quid tenere debeamus, arbitrarer *cum Hoieda p. 1. de incompatib. benef. c.13. n.49. Maſcard. de probat. concluſ. 183. num. 42. & Pariſ. de reſignat. benef. li.3. q.1. n.130.*
3 † qui in terminis adeptionis poſſeſſionis ſecundi beneficij, ad effectum videndi an vacet primum incompatibile, dicũt q̃d id debet eſſe arbitrarium Epiſcopo, quando quis incontinenti fuiſſet reiectus à poſſeſſione ſe-
4 cundi beneficij, † & quamuis *Gartia d. tract. de benef. p.11. cap.5. à n.111. vſque 122.*, vbi quærit quando dicatur aliquid fieri incontinenti, poſtquam plurium Dd. dicta, & Rot deciſ. retulit, videatur in ea ſententia reſidere vt poſſit dici litem incontinenti motam ſuper beneficio, quando mota
5 fuit intra duos menſes; † Hoieda tamen *in d.c.13. n.80.* aſſerens eſſe maximè controuerſum, & dubium, quando dicatur incontinenti turbari, conſtanter tenet hoc relinqui iudicis arbitrio, quæ ſententia æqua videtur, nam ſecundum ſubiectam materiam aliquid dicetur factum incontinenti tametſi lapſi ſint quindecim dies, vel menſis, aliquando verò non dicetur factum incontinenti, quamuis lapſæ ſint duntaxat horæ, vti eſſet in caſu propulſionis iniuriæ, vel repulſionis
6 primi motus. † Hanc itaque ſententia Hoiedæ nos ſequendo, dicamus poſſe Epiſcopum differre conſtitutionem huiuſmodi Vicarij, vſq; ad tres dies à die notitiæ vacationis, non autem vlterius, & maximè in hac Mediolanẽſi prouincia, † ĩ qua habem⁹ decretũ *Conc. prou. 1. tit. de proponendo edicto*, vt intra triduum proponatur edictum pro concurſu, & nihilominus Conc. Trid. *d. cap. 18. de refor. ſeſſ. 24.* decernit, vt ſtatim conſtituatur Vicari⁹, & poſtmodum proponatur edictum &c. Nec obſtare videtur allegata declaratio S. Congregationis, nam, ſi rectè perpendantur illius verba, facilè patebit, quod non modo non repugnat huiuſmodi declaratio huic ſententiæ, ſed tantum declarãt in caſu illius conſultationis, non licuiſſe differri conſtitutionem Vicarij, donec dignior eſſet electus, † quippe qui non valet eligi niſi poſt peractum examen, quod planè ceſſat in caſu noſtro.

†

DVBIVM XII.

ARGVMENTVM.

In Eccleſia baptiſmali non eſt proponendus concurſus: at vero Vicarius cum congrua eſt deputandus, baptiſmus enim eſt omnium Sacramentorum neceſſariſſimus, quia ſine illo nemo poteſt eſſe ſaluus.

1 DVodecimò dubitatur, an ſit conſtituendus Vicarius, cum congrua, in Eccl. baptiſmali, dum ei⁹ vacatio contingit. Hoc dubium deriuat ex eo, quod diximus Eccleſiam baptiſmalem dici Curatam, quãuis non habeat territorium, & videtur dicendum quod non ſit conſtituend⁹ nam de rigore *c. 18. ſeſſ. 24. Conc. Trid.* non eſt pro ea proponendus Concur
2 ſus, † ergo non tenetur Epiſc. vti tanta diligentia circa illam, quanta cir-
3 ca parrochialem, † nihilomin⁹, quia Sacramentum baptiſmi eſt omnium Sacramentorũ neceſſarijſſimũ, adeo vt abſque illo nemo poſſit eſſe ſaluus *Io. c. 3.* ibi *niſi quis renatus fuerit &c.*,
4 Et homo ſine baptiſmo eſt incapax aliorum Sacramentorum *cap. 1. & clarius in cap. veniens de Presbit. non baptizat.*, vbi dicitur quod *ante ſuſceptionem baptiſmi non ſuſcipitur a-*
5 *liud Sacramentum*, † *cum baptiſmus ſit fundamentum omnium Sacramen-*
6 *torum*, & vbi fundamentum non
7 eſt, ſuper ædificari non poteſt; † expedit proinde vt ab idoneo, & experto, ac ſcientia calente Sacerdote adminiſtretur huiuſmodi Sacramentum; quocirca videtur quod poterit imo debebit Epiſcopus, pro officij ſui munere, conſtituere Sacerdotem, ſeu Vicarium ad huiuſmodi baptiſmalem Eccleſiam vacantẽ, qui id baptizandi muneris obeat; † Eccleſia enim baptiſmalis, quamuis in reliquis Curata nõ ſit, comprænhenditur nihilominus ſub diſpoſitione Conc. Trid. *c. 17. de reformat. ſeſſ. 24.* vbi agi-
9 tur de incompatibilitate beneficiorũ prout Sacra Congregatio declarauit *in vna Peruſina*, quæ habetur in manuſcrip. Illuſtriſs. D. mei Epiſcopi Parauicini *ſuper d. cap. 17. ſeſſ. 24.* in hæc verba. *Eccleſia baptiſmalis, licet non ſit in reliquis; curata; nihilominus eſt incompatibilis, & hoc decreto comprehenditur.*

DVBIVM XIII.

ARGVMENTVM.

Vicarius cum congrua deputatur in Eccleſijs reſignatis ſimpliciter, non in fauorẽ, quia reſignata in fauorem non dicuntur ſtatim vacare, ſed poteſt reſignans incũbere poſſeſſioni.

1 DVbitatur decimo tertiò, an ſit conſtituendus Vicarius in Eccleſijs reſignatis. Videtur quod non, & pro hac negatiua facit declaratio S. Congregationis relata per Garziã *de benef. p. 9. c. 2. n. 159.* in hæc verba. *Cum Parochialis Eccleſia reſignatio ſit in manibus Sanctiſſimi, quia tunc non dicitur vacare, ante quam alte-*
2 *ri adquiratur, nec in ea poteſt ſtatim deputari Vicarius, & non eſt neceſſarium concurſum fieri, & aptiorem*
3 *eligendum eſſe, per Ordinarium*; † *ſed ſatis eſt reſignatarium ab Examinatoribus in Synodo deputatis, ſimul cum ordinario, probari idoneum*, nihilominus hoc dubium ſoluendum eſt iuxta diſtinctionem, quam fecim⁹ ſupra in dubio ſecundo, huius requiſiti, vbi eãdem declarationem retuli plenè, † & dixi ibi, quod quando reſignatio facta eſt ſimpliciter, ſimulatq; admiſſa fuit vacat Eccl. ſiue ipſa reſignatio fue-

fuerit facta in manibus Sanctiſs. ſiue in manibus Ordinarij, & proinde eo in caſu conſtituendus erit Vicari⁹ ſecus vbi reſignata fuerit in fauorem alterius,& ſic accipienda eſt præinſerta declaratio,vt intelligatur de reſignatione in fauorem facta, non autē de facta ſimpliciter,& admiſſa. Nec repugnat illud quod dicit Pariſius *de reſignat. beneficiorum lib. 8. q.7. num. 36*.nēpe quod Illuſtriſſ. Matheus Cōtarelus Cardinalis S. Stephani, Vir eruditiſſimus, & in hac materia excellentiſſimus,prodatarius,in Pontificatu fel. rec.Greg.XIII. mandauerit,vt non apponerentur illa verba *in fauorem* tamquam non neceſſaria, & ſuſpecta, neque in capite, neque in corpore, ſupplic., & quod tunc cœpit practicari, vt apponatur dumtaxat *reſignatio*, pro quo teſtatur idem Pariſius ſe vidiſſe infinitas ſupplicationes, quamuis poſtea compoſitores ſupplicationum addiderunt *ſimplex*, itaut hodie communiter ſoleat poni *reſignatio ſimplex*, quippe qui ille renunciat ſimpliciter in manibus Papæ,qui Sum.Pontifex poſtea ad preces reſignatarij, ei dictum beneficium reſignatū confert *Federicus de Senis de permut. benef.quaſ. 19*.† nam Papa non habet reſpectum ad mentem reſignantis,ſed ad ſupplicationem humiliter ſibi factam a reſignatario, *Boer.in tract.de auctorit. Legat.à latere n.127*.& à Papa d.reſignatarius habet ius, & non a reſignante *Caſſad.deciſ.15.ſub n. 1. de præbend.* Nihilominus ex quo habet quamdā coreſpectiuitatem, quia vnus renunciat,& alter ſupplicēs obtinet ad not. *per Felin. in cap.paſtoralis 14. de reſcriptis*, & dixit idem Pariſius *lib.1.quaſt. 3.circa finem*, ideo non dicitur ſimplex reſignatio, ſed de ſtylo adhuc dicitur facta in fauorem, *Caſſad. deciſ.10.n.10.de conceſſ.præbend.* Pariſius *in princ. d.quæſt.3. lib.1.* atteſtatur etiam hoc eſſe de mente Rotæ, & ſe audiuiſſe idem à pluribus excellentiſſimis Aduocatis, & huſmodi reſignationē dici conditionalem; atteto quod vnus renunciat,alter ſupplicat pro collatione,quamuis in capite vel ī corpore ſupplic.nō dicat̄ *ī fauorē vel alias,nec alio modo &c.*,& ſic fuiſſe reſolutum in vna *Tranen.*ac alia *Vicentin.Cantoria*:ac alia *firmana prioratuum coram Card. S. Crucis 28. Iulij 1547.* Tradit idem Pariſius *dicta quaſt.7.nnmer. 40. lib. 8.* vbi alias Deciſiones Rotales pro hoc adducit.

DVBIVM XIV.

ARGVMENTVM.

Vicarius cū congrua conſtituitur vbi dignitas curam animarum habens vacat, ſecus de concurſu.

1 DVbitatur decimo quartò, an ſit opus conſtituere Vicarium cum congrua, dum vacat aliqua Dignitas, quæ habet annexam curam animarum, † loquor hic de dignitatibus Eccleſiarum Cathedralium, vel Collegiatarum, in quibus, vt vidimus, non fit aliquis cōcurſus ex Gonzales *gloſ. 5. §. 7. num. 13.* & Clarius ex declaratione Sacræ Congregationis, in his verbis. In dignitatibus habentibus curam animarum, in Collegiatis, non eſſe neceſſarium examen per Concurſum, quale requiritur in Parochialib. Eccleſijs, cenſuit Sacra
3 Congregatio, † non autem loquor de illis Ruralibus dignitatibus, quæ ſonant tantummodo in nomen dignitatis, & reuera, non ſunt dignitates, nec poteſt illam habētib⁹

delegari cauſa ab Apoſtolica Sede per c.ſtatutum de reſcrip. in 6. quia
4 non ſunt veræ dignitates, † & ſine vlla exceptione, conſtanter arbitrarer dici poſſe, quod Epiſcopus debet Vicarium conſtituere, dum huiuſmodi quæuis dignitas vacat, nam dicitur verè habere curam animarum cũ Parochia, † ac propterea non debet cura huiuſmodi deſtitui interim, dũ pendet tempus collatori ad prouidẽ
6 dum, ſeu conferendum: † faciunt ad hoc ea, quæ tradit Gonzales *d. gloſ. 5. §. 3. n. 47.* vbi ait quod Epiſcopus poteſt conſtituere Vicarium temporalẽ in beneficio reſeruato q inſeruiat dũ Papa prouidet, ad quod allegat Cõc. Trid. *d. ca. 18. ſeſſ. 24. & ſupra allatam declarationem S. Congregationis.*

DVBIVM XV.

ARGVMENTVM.

Vicarius conſtituitur vbi vacat Canonicatus vel Capellania, aut ſimplex beneficiũ quib. incumbit exercitium curæ animarum.

1 GErmanum dubiũ decimoquintò occurrit, an videlicet in vacatione alicuius Canonicatus, vel Capellaniæ curam animarum adiũctam habentium, neceſſarium ſit cõſtituere Vicarium, † & breuiter reſoluamus cum Garzia *de benef. p. 9. c.*
3 *2. n. 189.* quod ſic, † ſic ex auctoritate S. Congregationis, cuius declarationem ibi refert Garzia in hæc verba. *Quando Cura animarum pertinet ad Canonicum, & ad præſentationem capituli, ad quod collatio huiuſmodi Canonicatus ſpectat, Epiſcopus debet ponere examen concurſus, et ſi hoc examen ab alio fieret, collatio eſſet nulla,* vbi etiam extẽdit Garzia caſum ad ſimplex beneficium alicuius Eccleſiæ Parrochialis, quod habet de per ſe adminiſtrationem, & exercitium curæ animarum in aliquo locò d. Parochialis, & ſic fortaſſe erit intelligendum illud, *ſi per vnum, vel plures cura exerceatur,* † quia inquam eſſe poſſet, vt cura vnius Parrochiæ adminiſtraretur ex offitio per plures in aliquo diſtricto loco ipſius Parochię.

DVBIVM XVI.

ARGVMENTVM.

Epiſcopus poteſt examinare Canonicos ſeu Capellanos deputatos à Capitulo ad exercendum curam animarum.

1 DVbitatur decimoſextò, an poſſit Epiſcopus examinare Canonicos ſeu Capellanos deputatos à Capitulo ad exercendum curam animarum. Hoc dubium ſoluitur per declarationem S. Congregationis, quæ ſic habet, *licet Epiſcopis Capellanos, ſeu adiutores ad exercendum curam animarũ deputatos a Capitulo, ſiue à quocumcumque ad id auctoritatem habente, examinare, nec permittere illis, abſque eius approbatione, curam exercere, nec Sacramenta adminiſtrare.*

DVBIVM XVII.

ARGVMENTVM.

Vicarius cum congrua ponitur in Eccleſijs vnitis æquè principaliter, & vbi cura animarum transfertur in Vicariam perpetuam erectam.

1 DVbitatũr decimoſeptimò. an debeat conſtitui Vicarius cũ congrua in Eccleſijs vnitis, † dixi iam in præludio de huiuſmodi Eccleſijs

cleſijs vnitis, quod in eis conſtitui ſolent Vicarij aliquando temporales
3 aliquando perpetui. † Pro ſolutione autem huius dubij dicamꝰ, quod quādocumque Eccleſia eſt vnita ad vitā alicuius tantum, vel in ea eſt Vicaria perpetua cum translatione curæ animarum in perpetuum Vicarium, vt vidimus *in prælud. de Vicarijs* (debet enim prius errigi Vicaria, vt poſſit Epiſcopus in executionem Cōc. Trid *ſeſſ. 7. cap. 7.* Vicarios temporales in perpetuos mutare, iuncta etiam declaratione S. Congregationis, quā ibidem retuli) poterit inquam Epiſcopus, adueniente vacatione huiuſmodi Eccleſiæ, ſeu Vicariæ, conſtituere Occonemum, ſeu Vicarium, cum cōgrua, donec eidem fuerit de recto-
4 re, vel Vicario prouiſum, † nam, vt vidimus, huiuſmodi Eccleſia, vel Vicaria venit conferenda per concursū *Garzia cap. 2. num. 298. p. 8.* Et quod dixi de Eccleſijs vnitis, locum habet etiam in Eccleſijs patrimonialibus, Receptiuis, & Patronatis *ex eodem Garzia.*

DVBIVM XVIII.

ARGVMENTVM.

Mentio facienda eſt de adminiſtratione poſt electionem à magis idoneo, quia qui exhibet electionem Papæ ſignificat ſe habere ius.

1 DEcimo octauò dubitatur, an dato quod magis idoneus, & electus adminiſtrauerit, poſt electionē, tamquam Vicarius, teneatur facere mentionem de huiuſmodi adminiſtratione. Garzia tangit hoc dubiū *in tract. de benef. p. 9. c. 2. n. 30.* & reſoluit affirmatiuè, nempe teneri; itaut, ſi taceat, gratia ſit ſubreptitia, & nulla, † & ratio ſecundum ipſum eſt, quia, exhibendo Papæ electionem de ſe factam ab Ordinario in Cōcurſu, videtur etiam ſignificare ſe habere aliquod ius ad Eccleſiam, quam intendit impetrare. *Facit c. Auaritia 5. de elect. in 6.*

DVBIVM XIX.

ARGVMENTVM.

Epiſcopus proponit concurſum, & eligit magis idoneum in Eccleſijs inferiorum collatorum niſi inferior habeat iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem, & ius congregādi Synodum, & re uera illam congregauit, alias ſecus.

1 DVbitatur decimo nonò, quid faciendum vbi aliqua Parochialis non eſt de iure patronatus, ſed eius collatio ſpectat ad alium, quam ad Diœceſanum, & potiſſimum ad inferiorem Epiſcopo. Breuiter concluditur, quod in huiuſmodi parochialibus erit habendus concurſus, & ita *teſte Garzia de benef. p. 9. c. 2. n. 149.* reſpondit S. Congregatio Epiſcopi Vicentino his verbis. *Quoties aliqua Eccleſia Parochialis vacauerit, ad quam aliquis Abbas*
2 *habet ius nominandi, † quemcumque Abbas nominauerit, eum Ordinarius ad examen admittere debet, ſi autem Eccleſiæ vacabunt ob mortem Rectorum, in quibus Abbas habet ius cōferendi, earū curationem, qui ſuſcipere volent eos Ordinarius probare debet, illo examinis genere, quod vacatur per Concurſum, † nec Abbas, ob eam cauſam, vllum examinis edictum proponere poteſt, nec illi offitij partem aliquam attingere, ſed id pertinet ad ordinarium, qui debet ipſe proponere Edicta, & examinatores, ex Conc. præſcripto, deputatos adhibere, a quibus omnes iſtiuſmodi cōcurſus examinentur, quo examine confecto, ex*

ex his, quos vitæ integritas, & doctrina commendabit, Ordinarius debet eligere magis idoneos, † ac poſtea Abbati relinquere, ut ex electis cui maluerit curam conferat, † adhoc etiam facit Bulla Sixti Quinti fel. rec., quam refert Rodrig. *in noua collect. priuileg. Mendic. qua habetur ibi 22. inter bullas eiuſdem Sixti*, & incipit *Ex iniuncto* ibi *Inſuper etiam volumus, & iuxta eiuſdem Conc. diſpoſitionem, & mentem ſtatuimus, & mandamus, quod in Parochialium Eccleſiarum, & beneficiorum curam animarum habentiū, quæ de eiuſdem ordinis, & Congregationis Iurepatronatus Eccleſiaſtica exſtiterint, & ſæcularibus Clericis conferri conſueuerunt, earum vacatione quandocumque occurrente, † quamuis per d. Epiſcopos ad concurſum, & examen admitti poſſint, vltra eos, qui per eiuſdem Congregationis Abbates, & alios Superiores patronos erunt nominati, nequeāt*
7 *tamen per eoſdem Epiſcopos, † etſi ad eos inſtitutio, & non ad alium pertineat, inſtitui, & Ordinari, niſi illi tantū, qui inter approbatos, et ab examinatoribus idoneos repertos, ab eiuſdem ordinis, & Congregationis Prælatis patronis digniores, & magis idonei iudicati, & pro Inſtitutione recipienda eiſdem Epiſcopis præſen*
8 *tati fuerint; † quod ſi inſtitutio non ab ipſis Epiſcopis, ſed ab alijs fuerit facienda, tunc quidem ſoli Epiſcopi ex dignis*
9 *digniorem debeant eligere, † ſed non ante ab eo, ad quē ſpectat, inſtitui poſſint, ab eiſdem patronis, ei fuerint præſentati, ſicque in præmiſſis per eoſdem, & alios quoſcumque Iudices &c. & cum decreto irritante &c.*

DVBIVM XX.

ARGVMENTVM.

Beneficia patronata laicorum ſi deuoluant ob non factā præſētationē intra tēp⁹ à Iure ſtatutum nō cōferūtur per concurſum quia Iuſpatronatus facit deuolutionē cū ſuo onere & qualitate, & impetrans à Papa reſignatum in manibus Ordinarij ſed deuolutum propter negligentiam eiuſdem in conferendo, habet tantum tres menſes ad publicandum.

1 SVccedit dubium, quod maiorem habet difficultatem, & eſt an ſit conferenda per concurſum illa Parochialis, quæ cum ſit de iurepatronatus laicorum, attamen patroni, intra tempus à iure præfixum non præſentarūt, ac proinde Eccleſia fecit deuolutionem ad Epi-
2 ſcopum. † D. Auguſtinus Barboſa in ſuo tractatu de poteſt. Epiſcopi *part. 3. allegat. 60. num. 18.* dicit cum Galet. *in Margarita Caſ. cōſc.* verbo *iuſpatronatus* quod Ordinarius confert. per concurſum beneficia iuriſpatronatus deuoluta; at in contrarium eſt veritas ſi indiſtinctè loquimur; † etenim beneficia deuoluuntur cum ſuo onere, & qualitate, vt plane deciſum fuit in vna Mediolanen. Parochialis 29. Maij 1600. coram bo. me. Illuſtriſs. Seraphino, quæ eſt *deciſ.*
4 *1363. num. 4.* † per quam fuit reſolutum *ex hac ratione quod impetrans beneficium à Papa tamquam deuolutum*
5 *ob negligentiam Ordinarij † habet tantum tres menſes ad publicandum iuxtà formam conſtitutionis Gregorij XIII.,*
6 *† quia beneficium deuoluitur cum ſuo onere, & qualitate,* cum itaque beneficia iureſpatronatus laicorum non cadant ſub diſpoſitione *d. c. 18. ſeſſ. 24.*, vt iam vidimus, † ita, ſi quauis ratio-

ne

ne deuoluantur, non aſſumunt conditionem concurſus, † quia non poteſt amittere ſuam qualitatem exemptionis ab huiuſmodi concurſu, ſed ſemper tranſeunt cum illa. *Fel. nu. 18. poſt Inn. in c. cum acceſſiſſent 8. de conſtit.* neq; obſtat doctrina D. Barboſæ, quia reſpondetur quod locum habet in deuolutis iuriſpatronatis Eccleſiaſtici, ſuper quibus, vt etiam vidimus, cadit reſeruatio 8. regulæ, nedum diſpoſitio Concilij.

DVBIVM XXI.

ARGVMENTVM.

Epiſcopus exiſtens in quaſi poſſeſſione iuris conferendi, iure ordinario confert non expectata fine litis: finita autem lite, & conſtito de Iurepatronatus, patronus præſentat inſtitutum, vt ſibi acquirat quaſi poſſeſſionem: nec patronus amittit quaſi poſſeſſionem propter deuolutionem, quia deuolutio non immutat ſtatum beneficij.

Traduntur caſus, in quibus poteſt moueri lis ſuper beneficijs iuriſpatronatus, & in quibus poſſit Epiſcopus prouidere.

1 PRæmiſſum dubiū aliud ciat, quid videlicet faciendum, quando vacat Eccleſia Parochialis; Quæ pluries collata fuit ab Epiſcopo, & potiſſimum vltimo loco, & nihilominus inſurgunt prętendentes ſe habere in ea Iuſpatronatus, hæc difficultas, duo amplectitur. An ſcilicet poſſit Epiſcopus illam conferre, non expectato fine litis; & an, dato quod poſſit conferre, ſit nihilominus neceſſarius concurſus, quod idem eſt, ac dicere, an poſſit Epiſcopus, pendente lite ſuper Iurepatronatus conferre.

2 Hæc difficultas magna eſt, attamen ommiſſis omnibus diſputationibus videndum eſt quomodo, & quo iure fuerit collata huiuſmodi Eccleſia, nimirum, an Iure ordinario, an iure deuoluto, † nam patronatus ob
4 non vſum ammittitur, † & poteſt præſcribi contra Iuſpatronatus libertas Eccleſiæ, vt in terminis conſulit *Abb. conſ. 106. part. 2.* quem refert, & ſequitur etiā & *Lamber. li. 3.*
5 *queſt. 7. art. 8.* ſi Itaq; † Collata fuit Iure ordinario, & Epiſcopns eſt in quaſi poſſeſſione conferendi, quia per 40. Annos Patroni in omnibus caſibus non præſentarunt, & vltima collatio eſt facta iure ordinario, vtiq; debebit conferre, non expectato fine litis *arg. c. volumus 16. queſt. 4.* Lambert. *lib. ſecundo p. 2. queſt. 1. art. 9. num. 8. caſu 3.* verſ. *dicerem ergo ſub num. 9.* Garzia *part. 9. cap.*
6 *2. num. 259.* † quamuis, ſi poſtea finita lite coſtaret de Iurepatronatus litigantium, deberet fieri præſentatio per euincentem, vt ſibi acquireret quaſi poſſeſſionem in futurum.
7 *Lambert. ibi num. 9.* † ſi verò collata fuit ſemper Iure deuoluto, tunc ex quo Epiſcopus per eiuſmodi collationem non potuit mutare ſtatum beneficij *per cap. cum de beneficio 5. de*
8 *preb. in 6.* † nec Patronus ammittit ſuam quaſi poſſeſſionem, vt late probat *Lambert. libro ſecundo part. prima quæſt. 3. articulo 15.* etenim,
9 † vt Epiſcopus dicatur eſſe in quaſi poſſeſſione, tria requiruntur. *Secundum Ripam* in reſponſ. 48. *de cauſ. poſſeſſ. & propriet. num. quarto*; videli-
10 cet, Vt primò detur ſcientia primi poſſeſſoris *per l. 2. C. de ſeruit. acquir.* Abb. & alij, *in capitulo cum Eccleſia*

Su-

ſutrina de cauſ. poſſeſſ. Secundo quod Epiſcopus conferat iure ordinario, ſiue libero,& nō deuoluto *l.fi.ff. quem ad. ſeruit. ammitt.* Tertio quod bona fide conferat credens ſibi tale ius cōpetere *l.1.§. Ariſto de aqua quotid. & aſt.* quæ eſt doctr. Abb. *in c. cum Eccle-*
12 *ſia Sutrina*, quem omnes ſequūtur.† probatur autem bona fides quando præſentatus ſteterit per XX. annos in poſſeſſione, vt fuit deciſum in Rot. in vna Salamantina Cappellaniæ 1545. coram Puteo quā allegat Grilenzon. *conſ.41.n.28.*, & dicit eſſe
13 deciſ.243.lib.2. † & bona fides præſumitur etiam in non habente titulum. *Franc.n.2.in c.Epiſcopus 1.de præſcrip*: ideo facio ſequētes caſus, ex quibus facilè dignoſcetur quid faciendū ſit Epiſcopo adueniente huiuſmodi caſu.

14 Primò itaq; aduertendum eſt quòd poteſt moueri lis ſuper iurepatronatus, vel quaſi poſſeſſione inter patronos, ſiue ſint Clerici, ſiue Laici, Eccleſia iam vacante, vel aliàs nondum va-
15 cante;† Si igitur primo modo mota ſit lis, tunc terminanda eſt intra ſemeſtre, ſi ſit inter Clericos, vel inter Clericos & Laicos: aut intra quadrimeſtre ſi ſit inter Laicos tantū, alio-
16 quin,† prouiſio deuoluetur ad habē-
17 tem ius inſtituendi: † Si ſecundo modo lis mota fuerit, ideſt, Eccleſia nōdum vacante, expectandus erit finis litis; & ideò non priuabitur poſſidēs ſua quaſi poſſeſſione, ſed adueniente caſu, admittetur ad præſentandum,
18 † & præſentatus, lite deinde finita, non ammouebitur, *c. conſultationibus 19. de iurepatr.* Sed ſummopere hic aduertendum eſt, namque hic caſus videtur inuolutus, & deciditur per Lambert. *li. 2. p.2.q.1.art.9.n.3.* qui tamen in ſecundo caſu ibidem nu.6.
19 dicit,† quod quando quæſtio iuris patronatus eſt inter patronos ſuper iurepatronatus, vel ipſius quaſi poſſeſſione, ante Eccleſiæ vacationem, & durauit tantum, quod, ante eius deciſionem, Eccleſia vacauit, ſi lis adhuc durauit tanto tempore vt lapſum ſit ſemeſtre, vel quadrimeſtre, reſpectu Clericorum, vel Laicorum, vt dictū eſt, poterit Epiſcopus ibi aliquem inſtituere, ſine aliqua præſentatione ip-
20 ſorum patronorum litigantium, † quia, inquit, idem eſt litem eſſe cęptā poſt vacationem Eccleſiæ, vel ante, ſed non finita lite intra terminum, à iure datum ad præſentandum: Sed planè animaduertendum eſt ad hoc, ne capiatur error, vt ſcilicet in primo caſu, putà, quod poſſit patronus præſentare, adueniente vacatione, ante finitam litem, intelligendum ſit, quādo vnus tantum eſt in quaſi poſſeſſione præſentandi; vel lis non eſt ſuper quaſi poſſeſſione præſentandi, vt bene aduertit Illuſtriſſ. Lancill. *de attent. lit. pend. in præfat. cap.4. nu. 691.*
21 *in nou. edit.* † In ſecundo vero caſu intelligendum ſit, quando vterque prætendit ſe poſſidere, & agitur de interdict. retin. & ſic lis pendet ſuper poſſeſſione, *Lancill. ibi num. 646.& 650.* vbi reſpondet ad obiecta.

22 Secundò poteſt moueri lis inter patronos, vel quaſi poſſidentes, & Epiſcopū, quando videlicet Patroni prætēdunt ſe eſſe in quaſi poſſeſſione præſentandi: Epiſcopus contrà dicit ſe eſſe in quaſi poſſeſſione conferendi, &
23 non conſtat clarè de libertate; † in hoc caſu, ſiue lis fuerit inchoata ante, ſiue poſt vacationem, & lapſum ſit ſemeſtre, vel quadrimeſtre, non poterit Epiſcopus in totum ordinare huiuſmodi Eccleſiam, vel de ea inſtitu-
24 tionem facere, † ſed debebit, iuxta diſpoſitionem *cap.cū vos 4. de off. ord.* ponere in ea Oeconomum, qui Eccleſiæ deſeruiat, & fructus percipiat, atque conſeruet pro futuro Rectore,

ne dilapidẽtur, lite durante, † idem
erit ſi quæſtio oriatur ſuper idoneita-
te præſentati; nempe quia Epiſcopus
dicit præſentationem factam fuiſſe
de non idoneo, quia tunc lapſus ſe-
meſtris, uel qnadrimeſtris non præiu
dicabit, vt late ſcribit Lambert. *d.l.2
p.2.q.1.art.9.n.12.*

26 Quinque autem modis poteſt Epi
ſcopus incidere in controuerſiam cũ
patronis quos recẽſet Lambert. *d.lib.
2.p.2.q.3.art.9.n.13.*

27 Primo; quando Epiſcopus dicit ſe
eſſe in quaſi poſſeſſione conferendi,
& velle conferre, & conſtat de huiuſ
modi quaſi poſſeſſione.

28 Secundo, quando dicit Eccleſiam
eſſe liberam, & collationem id ipsũ
ſpectare.

29 Tertio, quando dicit pręſentatum
non eſſe idoneum, aut præſentatio-
nem non firmiter factam, & ſimi-
lia.

30 Quarto, quando Epiſcopus, & ipſe
pręrendit iuſpatronatus ab alijs præ
tenſum, ſiue ſit lis ſuper proprie-
tate iuriſpatronatus, ſiue ſit ſuper iu
re pręſentandi, & illius quaſi poſſeſ-
ſione.

31 Quinto, quando Epiſcopus ex offi-
cio opponit, contra præſentantes, ali
quid, quod non veniant admittendi
ad præſentãdum, vel dicit eos ammi-
ſiſſe iuſpatronatus.

32 Si igitur his primo modo concipia
tur, & moueatur, non impedit, vt vi-
dimus, quominus poſſit Epiſcopus ꝓ
uidere, etiam non expectato fine litis
proſequendo ſuã quaſi poſſeſſionem;
33 † in aliis verò caſibus debet Epiſcop⁹
ſuperſedere donec lis fuerit finita,
quia patronis in his caſibus non cur-
34 rit tempus: † inclinat tamen Lam-
bertinus *d.li.2.par.2.q.3.n.13.in fine*,
vt etiam currat tempus, quando op-
poſitiones fierẽt p cõpatronos, vel cõ
tra pręſentãtes, vel contra præſẽtatos
citrà officium Epiſc., ideſt ſi Epiſ. nõ
ſe ingerit in huiuſmodi oppoſitioni-
bus nã tũc, niſi intra ſemeſtre; vel qua
drimeſtre lis decidatur, poterit, in-
quit, Epiſcopus prouidere.

35 Tertio principaliter, lis intercedere
poteſt inter patronos, quia diuiſerũt
vota plures præſentando, & ſic litiga
tur ſuper meritis præſentatorum,
36 † & in hoc caſu non currit tempus,
ſed expectatur litis euentus, & inte-
rim Epiſcopus prouidet de Oecono-
mo, donec facto calculo numeri, &
37 meritorum poſſit, † qui pluribus le-
gitime iuuatur ſuffragiis inſtitui, vel
38 alias gratificari † ſi poterit ſine ſcan-
dalo, alio quin, ſi inſtitutio, vel alias
gratificatio fieri non poterit, ſine ſcã-
dalo, † interdicet Epiſcopus Eccleſiã
c.1. de iurepat., & ſi etiam ſic non con
cordabunt, auferentur reliquiæ iux-
39 ta *c.2.eod.tit.* † quod ſi nec iſta via re-
duci poterunt ad concordiam, lapſis
ſex menſibus ſi Iuſpatronatus ſit Ec-
cleſiaſticum, vel quatuor menſibus, ſi
ſit Laicale. & decreto certo temporis
ſpatio, arbitrando per Epiſcopum eiſ
dem patronis ad concordandum pręę
fixo, ſi patroni ipſi fuerint proterui,
nec voluerint conſentire gratifica-
tioni vnius, ex preſentatis Epiſcopus
inſtituet alium auctẽ. Conc. Genera
lis, *ex cap.2.de conceſſ.preb. cap. eam te
22.hoc tit.de iurepatr.*

40 Et quod dicitur de ſcandalo, intel-
ligendum eſt de valido, ideſt, ubi põt
mors ſuccedere, vt notat Lap. *alleg.
75.n.5.& alleg.78.n.16.* Lamb. *li.2.p.
2.q.3.art.9.ſuper n.24.* † poterunt ta-
men patroni pro conſeruatione eorũ
Iuris preſentandi repręſentare eum,
qui fuerit ob eorum diſcordiam, ab
Epiſcopo inſtitutus, † prout etiam
poterunt in quocumque alio caſu
quando Epiſcopus confert iure deuo
lutionis, vt obſeruat Lambertin. *d.n.
24.* Illud præterea hic cauẽdũ eſt cir-

ca gratificationem, ne inſtitutor gratificare ſe poſſe putet, quando iuſpatronatus eſt mixtum, videlicet partim Clericorũ, partim laicorum *vt not. deciſ.134. ſenat. dolan.* Vel melius quando præſentatio facta, eſt ſucceſſiuè, non autem cumulatiuè, aut alias iam vnus fuit inſtitutus, quia faceret huiuſmodi gratificationem perperam, & maxime ſi iuſpatronatus eſſet totũ Eccleſiaſticum, in quo planè non licet patronis ſucceſſiuè præſentare *c. quod autem, & ibi Doct. 5. de iurepatronatus*, vt latè dixi *in præl. 7. Dub. 20. n. 159. & ſeq.*

43 Quartò principaliter, contingit litigari, quando conſtat Eccleſiam eſſe quidem patronatam, & tales eſſe patronos, ſed ob eorum negligentiã labitur ſemeſtre, vel quadrimeſtre, & patronus excipit de non lapſu, ꝓpter computationem huiuſmodi ſeme-
44 ſtris, vel quadimeſtris; † hoc enim in caſu elapſo tempore, à iure eis pręſcripto ad præſentandum, poterit Epiſcopus, iure deuolutionis, omiſſo tamen concurſu, ſi beneficium ſit Laicale, Eccleſiam ipſam conferre,
46 † nam; vt uidimus, deuolutio fit cum ſuis qualitatibus, & oneribus, Rot. coram Seraphin. *deciſ. 1363. n. 4.*

46 Quintò principaliter mouetur lis inter, compatronos, non ex ui, Iuriſpatronatus, nec Iuris preſentãdi, ſed ſuper forma præſentationis, vel ex alijs oppoſitionibus extrinſecis, citra tamẽ officium Epiſcopi, & in iſto caſu non currit tempus, ſed expectatur litis euentus.

47 Sextò principaliter mouetur lis inter ſolos præſentatos, vel etiam inter eos vna cum ipſis præſentantibꝰ, ſuper ipſis præſentationibus, non ex ui, formę, idoneitatis, vel meritorum ſed ex ui Iuriſpatronatus, & præſen-
48 tandi; † vel eſt inter prætendentes ſe eſſe patronos, & tamen dubitatur, an verè ſint patroni, & in hoc caſu, expectatur per ſemeſtrè, vel quadrimeſtre, etſi lis non finiatur intra d. tẽpus, Epiſcopus confert cui melius ſecũdum Deum ſibi videtur, reſeruato
49 iure euincenti, † & cauſa deciſa, euincens repręſentabit prouiſum per Epiſcopum iuxta *ca. conſultationibus hoc titulo de iure patronatus*, & in hoc nullum dubium eſt, *teſte Lambert. d. lib. 4. p. 2. q. 3. art. 9. nu. 20. in fine.*

50 Septimò principaliter oritur quæſtio inter patronos, dum alios nõ admittunt ad præſentandum ſub aliquo pertextu quod amiſerint Iuſpatronatus, & ideo ad eos pro illa vice, vel in perpetuum, dicunt non com-
51 petere Ius præſentandi, † iſto in caſu, lapſo tempore ſemeſtris, vel quadrimeſtris, nec deciſa lite, poterit Epiſcopus inſtituere quem maluerit, *Lãbertin. p. 2. li. 2. q. 3. art. 9. n. 18.* aſſerens ita ſœpius ſe in facto obtinuiſſe, & atteſtatur, hoc fuiſſe, in perſona ſua obſeruatum; † Dicens etiã, quod hodie vt plurimum, quæſtio exorditur, non ex ui numeri, vel meritorũ, ſed ex ui Iuris præſentantium propter diuerſas ſucceſſiones, hereditates, repudiatas, vel non aditas, cenſuras præſentantium, & huiuſmodi.

52 Octauò oritur lis, quando aliqui dicunt ſe eſſe hæredes fundatorum, vel in quaſi poſſeſſione exiſtentium pro tali quota, ex quo iuſpatronatus ſucceditur per ſtirpes, & non per capita, & talem hęredem eſſe priuatum iurepatronatus, vel illud repu-
53 diaſſe, & huiuſmodi; † & in hoc caſu lis finiri debet intrà quadrimeſtre, vel ſemeſtre, poſtquam Eccleſia vacauit, alioquin Epiſcopus ipſe ordinat Eccleſiam *Lambertin. li. 2. p. 2. q. 3. art. 9. n. 19.*

54 Nonò fit lis principaliter, quando dubitatur an tales ſint patroni, quia neu-

neuter eorum eſt in quaſi poſſeſſione præſentandi, nec Epiſcopus eſt, in quaſi poſſeſſione conferendi, & litigatur ſuper proprietate, † & iſto caſu expectanda eſt litis diſcuſſio,ſiéda intra ſemeſtre, vel quadrimeſtre, ſecus ſi non decidatur, Epiſcopus cõferet ſaluo iure euincenti *per d.c.cum te, cum aliis 22.de iurepatronatus* Lambertin. *lib.2. p.2. quaſt.3.art.9. num. 21.*

55 Decimò principaliter litigatur ſuper proprietate Iuriſpatronatus, nẽpe quando vnus non eſt in quaſi poſſeſſione præſentandi, & alius eſt in quaſi poſſeſſione huiuſmodi, †& iſto caſu, ſi omnes præſentant ante litis conteſtationem,erit inſtituend⁹ præſentatus ab exiſtente in quaſi poſſeſſione præſentandi, *Lambertin. lib.2.p. 2.q.3.art.9.n.22.* ſed ſe remittit ad dicta per eum *in art. 4. quaſt. 3. lib. 2. p.1.*

56 Tandem concludit in hæc formalia verba. *Ego dicerem, ſicut dixit An-*
57 *toni⁹ de Butrio, vt ſupra retulimus † quod ſi prҽſentatio eſt facta ante motam litem, licet poſtea lis moueatur, ſequi debet inſtitutio, non obſtante lite mota ſuper proprietate, † quia ille fructus præſentationis non ſubiacet amplius reſtitutioni, ſecundum Abb. poſt Ant.*
59 *† eodem modo dicere poſſumus quod ſi prҽſentatio eſt facta ante conteſtationẽ litis, & ſic etiam lite mota, ſed ea non cõteſtata omninò debet ſequi inſtitutio, etiã lite conteſtata ſuper proprietate, quia ille fructus non eſt reſtituendus, ex quo non fuit collectus poſt litem cõteſtatam, ſed ante,* per ſupradicta, *& pondera, iſta*
60 *ſunt veriſſima, & certè procedunt; † & adde non obſtare, quod ante litem conteſtatam non fuerit facta inſtitutio, quia ad hoc ſufficit factam fuiſſe præſentatio-*
61 *nem, vt ille fructus dicatur collectus: †* ſucceſſiuè format plures alios caſus, qui ibi poterũt videri, & hæc quoad primum membrum dubij. Quoverò ad ſecundum membrum, nempè an debeat Epiſcopus conferre per concurſum, diſtinguendum arbitror, vel enim loquimur in his caſibus, in quibus Epiſcopus confert, quia eſt in quaſi poſſeſſione liberè conferendi, vel etiam confert in iis caſibus, in quibus poteſt Parochialem iuriſpatronatus Eccleſiaſtici, & ſic erit omninò faciendus concurſus, vt obſeruauimus in antecedenti dubio; vel loquimur in aliis caſibus, de quibus ſupra, in terminis tamen iuriſpatronatus laicalis, & tunc nullo opus erit concurſu, per ea, quæ in eodem præcedẽti dubio notauimus, & hæc ſufficiant.

DVBIVM XXII.

ARGVMENTVM.

Patronis currit tempus ad præſentandum à die vacationis ſecũdũ vnam opinionem, quamuis ignoraret vacationem: & allegatio ignorantia non admittitur poſt lapſum temporis niſi reſignans perſeueraſſet in poſſeſſione tamquam Rector; ſed ſecundum aliam opinionem non currit niſi à die ſcientia certa, & non interpretatiua.

1 SAtis claré, ni fallor, vidimus in quibus caſibus beneficium Iuriſpatronatus faciat deuolutionem ad Epiſcopum, vel ad alium quemuis inferiorem Inſtitutorem; verumtamẽ quia diximus, in quarto principali caſu præcedentis dubij, Epiſcopum, ob negligentiam patronorum non præſentantium intra ſemeſtre, vel quadrimeſtre, poſſe liberè prouidere,
2 ſuccedit alia dubitatio, † videlicet quandonam incipiat currere patronis tempus ad prҽſentandum, ratio difficultatis deſumitur ex his, quҽ tradit

dit Lapus *allegat.78.* quæ incipit. *In Nomine Domini vacauerat Eccleſia S.*
3 *Laurentij in 4. dubio nu.12.* † vbi tenet quod tempus incipit currere patro-
4 nis à die ſcientiæ, ſed non ante, † dicitque talem ſcientiam debere eſſe certam, & non interpretatiuam, q̃a
5 † huiuſmodi tempora currunt ſolum
6 negligentibus *per Iura ibi allegata*: † ſed negligens, inquit, dici non poteſt in eligendo, qui rationem electionis ignorat, ergo &c. eiuſdẽ ſentẽtiæ eſt Io. Andr. *in cap. 2. de conceſſ. prabend.* vbi tenet, tempus currere à die notitiæ, non autem à die uacationis, de quo teſtatur Rochus de Curte *tractatu de Iurepatronat.* in verbo *honorificum quæſt.29.*

7 Vt autem cœptam methodum proſequamur, concludamus cum Lambertino *hoc tractatu lib.2. par.2. quæſt.2. art.8. num. 6.* & Io. de Selua *de benef. p.3 quæſt.59. verſ. & iſtud tempus*, quod tempus incipit currere patronis, à die vacationis, non ſolum ignorantibus, ſed etiam impeditis, vbi Lambertinus hanc difficultatem enodat, & contrariis
8 reſpondet, additque rationem diuerſitatis inter collatores, & electores
9 atque patronos, qui eſt videndus; † dicit præterea quod hodie ita obſeruatur, vt per Ordinariũ non admittatur allegatio ignorantiæ, vel impedimenti; ſed elapſo tempore dato ad pręſentandum, Epiſcopus ipſe incontinenti prouideat, & ratio etiam fortaſſe eſſe poteſt, quia, vt ait, addit. ad Anchar. *in c. quã ſit 6. de elec. in 6.* diligentia eſt mater omnium artium in ſuo opere: negligentia verò eſt nouerca eruditionis *ſpec. in tit.*
10 *de aduoc. n.4. §.9.*; † hoc tamen limitat, ſiuè declarat, Lambertinus, vt locum non habeat, quando beneficium vacauit per reſignationem, ſeu priuationẽ, & nihilominꝰ reſignãs, ſiue priuatus perſeuerauit, in poſſeſſione, nam tunc, inquit, tempus incipit currere quo die poſſeſſor huiuſmodi poſſeſſionem deſeruerit, *vt ibi in fine*, & latius *in art. 20. eiuſ-*
11 *dem quæſt.* † alioquin vix, vel ſaltem non niſi cum maxima difficultate conuincerentur patroni de ſcientia, & ſic præberetur anſa longiori vacationi Eccleſiæ, in detrimentum diuini Cultus, & animarum perniciem; Imò in his terminis *eſt dicta allegatio Lapi 78.*, vbi inſiſtit, patronis non currere tempus, quia poſſeſſor perſeuerauit tamquam Rector, non obſtante edicto Epiſcopi, quod planè, quamuis fuerit notoriũ, inobedientia tamen Rectoris, ſeu quod non potuerit illud obſeruare, non fuit notoria, & maximè cum aliquis titulus fuerit productus, nec
12 reprobatus, † & in omnem caſum mandatum fuit de non faciendo; & ſic facta patent, non facta latent *ad notata in c. licet Canon. 14. de elect. in 6.* hæc ſunt verba Lap. *d. alleg. 78.*

13 Sed concludamus quod quoties, & quandocumque Epiſcopus in aliquo ex enumeratis caſibus debet conferre Parochialem Eccleſiam Iuriſpatronatus laicorum, poterit & debebit, vt ſæpius diximus, illam conferre, ommiſſo concurſu à Conc. Tri
14 dentino præſcripto, † quia vt iam dixim⁹, ſemel liberum, ſemper remanet liberum nulla ſuperueniente cauſa de nouo, & perpetuò retinet ſuas liberas qualitates. *§. reſtituta autem* inſtit. *de fideicommiſſ.* Rot. coram Seraphin. *deciſ.1363.* ſecus tamen dicendum eſt de Eccleſia Iuriſpatronatus Eccleſiaſtici; In ea enim ſemper
16 fit Concurſus. † Vicarius autem in qualibet Eccleſia etiam Iuriſpatronatus laicalis, erit conſtituendus habita ratione eorum, quæ diximus ſupra.

DV-

DVBIVM XXIII.

ARGVMENTVM.

Congrua portio aſſignanda Vicario eſt arbitraria Epiſcopo, penſata qualitate perſonæ, beneficij, & loci, & duorum aureorum portio iudicata fuit congrua.

1 IAm vidimus in quibus Eccleſijs, quomodo, &, à quo ſit conſtituendus Vicarius pro tempore vacationis Eccleſiæ Parochialis; vidimus etiam, an ſit de forma conſtituere huiuſmodi Vicarium cum congrua; nunc dubitat vigeſimotertiò, quanta debeat eſſe congrua. Et breuiter adducimus pro hoc declarationem Sac.Congregationis relatam *à Garzia de beneficijs par. 9. cap. 2. num. 15.* in hæc verba. *Duorum aureorum pro ſingulis menſibus viſa fuit congrua portio, & in alia* † *hoc ipſum poteſt Sede vacante Capitulum, quod ſi in portionis aſſignatione grauamen intule-*
3 *rit,* † *poterit nouus Epiſcopus corrigegere;* & ſic videtur reſtrictum huiuſmodi arbitrium ad duos aureos, & alibi conſulta Sacra Congrega-
4 tio, † *an congrua portio debeat referri ad ſolam Vicarij ſuſtentationem, an ad ipſarum uacantium annuum valorem, vel ad ipſius Vicarij qualitatem & quid ab Ordinario ſuper præmiſſis ſit agendum, & vndè hac portio ſit deſumenda, quando conſtat fructus eſſe conſumptos, aut ſtantes ita tenues eſſe, vt Vicarij ſuſtentationi non ſufficiant.* Congregatio reſpondit *ad hac omnia referendam ad congruam portionem*
5 *& ſtipendium arbitrio ordinarij,* † *& ſumendam ex fructibus percipiendis, niſi aliquæ perſonæ ſint iure obli-*
6 *gata ad ſupplendum aliundè;* † *& alibi ſic reſpondit. Arbitrio Epiſcopi debere deſignari, penſata qualitate be-*
7 *neficij, & Vicarij deputandi.* Cum itaque ex his poſtremis uideatur, quod poſſit Epiſcopus huiuſmodi portionem arbitrio ſuo aſſignare, † ac proindè, vt non aſtringatur taxa duorum aureorum, videtur adhuc caſus indeciſus.

8 Quid ergo concludendum; Videtur opportunè deſumi poſſe regulam *à Conſtitutione Sanctæ Memoriæ Pij Quinti,* quæ incipit, *Ad exequendum,* per quam decernitur, *vt portio aſſignanda Vicarijs perpetuis Parochialium Eccleſiarum perpetuò vnita-*
9 *rum pijs locis,* † *non ſit maior centum, nec minor quinquaginta ſcutorum an-*
10 *nuorum ſumma,* † *computatis omnibus, etiam incertis, emolumentis, et alijs obuentionibus communiter percipi*
11 *ſolitis; vbi verò redditus vnitæ Eccleſiæ ad quinquaginta non aſcenderent attribuatur eidem Vicario omnes fructus.* Hæc ſũt verba ipſius Cõſtitutionis,
11 † huiuſmodi edicto cauſam dedit cõmunis Epiſcoporum abuſus, qui dũ arbitrio ſuo congruam huiuſmodi perpetuis Vicarijs pro ſibi attributa auctẽ. à Conc. Trid. *ſeſſione 7. cap. 7. & ſeſſione 25. cap. 16. de reformatione*
13 aſſignarent, excedebant † Quocirca ſatius eſſet vt Epiſcopi, in aſſignanda huiuſmodi congrua Vicariis, ſeu Oeconomis Eccleſiarum vacantium ſequerentur normam huius Sanctiſ-
14 ſimæ Conſtitutionis, † nè vti Capitulum Sede vacante ſi grauamen intulerit in aſſignanda huiuſmodi portione, poteſt, vt vidimus ex Sacræ Congregationis declaratione, corrigi à nouo Epiſcopo, ità Epiſcopus ipſe ab eadem Sacra Congregatione animaduerſionem accipiat. Si quid certius, vel clarius occurriſſet in hac materia libenter in medium attuliſſem; quocirca donec ſpecialis aliqua emanat deciſio à

Sac.

Sac.Congregatione arbitranda erit cum grano ſalis huiuſmodi portio: vbi vero agatur de congrua pro Rectore dixi *præl.d.7.dub.13.nu.13.* vbi adduxi deciſiones Rotales.

DVBIVM XXIV.

ARGVMENTVM.

Vicarius ſemel conſtitutus cum congrua non poteſt remoueri ſine cauſa, quia Epiſcopus non retractat quod ſemel executus eſt pro executione Concilij.

1 DVbitatur 24.† an Vicarius ſemel conſtitutus poſſit remoueri, & nouus conſtitui hoc tactum hacten⁹
2 nullibi vidi; † ſed ſi licet aliquid dicere, videtur quod nullatenus poſſit huiuſmodi Vicarius remoueri, vbi ſemel fuerit conſtitutus, ſaltem ſine cauſa, tum ex ipſamet diſpoſitione Conc.Trid.*d.cap.18.ſeſſ.24.* ibi *qui onera ſuſtineat donec de Rectore ei pro-*
3 *uideatur*; † Sed multò fortius, ex ſequenti,& aliis Sac.Congreg.declarationibus quarum vna ſic ſe habet *ſtatim habita notitia vacationis Eccleſiæ,*
4 *† & antequam vllum fuit examen, conſtituet idoneum in ea Vicarium eum congrua fructuum portionis aſſignatione, reſeruatis aliquibus fructibus iys, quibus ue re debebuntur,* † *hic autem Vicarius*, ſic *poſitus eiuſdem Parochialis onera ſuſtinebit, donec de rectore prouideatur*. Ex hac quidem declaratione poſſumus duo colligere: primum ponderando illa verba *reſeruatis aliquibus fructib⁹ iys, quibus debebuntur*, † vt inferatut ad portionem congruam, de qua diximus in antecedẽti dubio, nimirum,
7 vt poſſit huiuſmodi congrua cõſtitui vltra 100. , † nam *aliqui fructus* verificantur in quauis quantitate; ſed nõ propterea putemus eſſe recedendum à norma Pianæ conſtitutionis, hæc autem deciſio videtur intelligenda, vbi fructus excedant quinquaginta, ſed minores ſint 100, vel etiam vbi fruct⁹ ſint quidem maiores 100, ſed non in admodum magna quantitate, pẽſata ſemper loci,& perſonæ qualitate: Secundum vt ex illis verbis, *hic autem Vicarius*, Inferatur ad noſtrũ caſũ, vt inquã nequeat remoueri
8 põderãdo eas dictiones *hic*,& *ſic* † nã Sacra Congreg. diſponit circa rem demonſtratiuè, per pronomen *hic* quod planè facit ſimplicem demonſtrationem, vt not. *Alberic.in diction.* & cum dictione *ſic*, quæ deſignat modum, & formam Conc. ſeruatam *Rot.deciſ.128.num.4.part.2.diuerſ.*, &
9 *Alberic.in dictionario*, † & quando aliqua fiunt in executionem Conc., nõ poſſunt ab Epiſcopo, ampli⁹ retractari, etiãſi ipſemet illa execut⁹ fuiſſet, quia videntur facta auctẽ. Conc. *ca. ſi Apoſtolica 22.de præb.in 6.*, & *dixi ſup. dub.8.verſ.in ſecundo; in fine.*
10 Hinc videmus, quod vbi ſemel Epiſcopus cognouit, & declarauit conſtare de iurepatronatus ex fundatio-
11 ne,& dotatione, † non poteſt vlteri⁹ ſtringere patronos ad docendum de huiuſmodi titulo, quando tamen id præſtitit poſt Conc.Trid. & cauſa cognita,& ita declaraſſe Sac. Congregat.in vna Faretren. Lauden. *ſuper c. 9.ſeſſ.25* .teſtatur Gonz. *glo. 18.n.26.*
12 † quam poſtmodum vidi in manuſcrip.bo.mem.Illuſtriſſ.Card.Parauicini, his verbis, *Congregatio cenſuit hoc Decretum habere locum, tam in petitorio, quam in poſſeſſorio, & ideo non eſſe admittendam patroni præſentationem, nec faciendam inſtitutionem, niſi verificato prius iurepatronatus ex d. decreto Concilij: ſi autem Ordinarius poſt Concilium cognouit, de iurepatronatus, & admiſit, non poteſt patronus compelli; ſecus ſi abſque cauſa cognitione admiſſus eſſet, & ſi conſtat iuſpatronatus non habere*

qua-

qualitates hic requiſitas, abrogandũ eſt.
13 † ita etiam deciſum habemus *in vna Aſtoricen. congruæ 23.* Martii 1588. coram Illuſtriſſimo Mantica, quod vbi ſemel conſtituta eſt congrua portio, & à pluribus Rectoribus fuit acceptata, non augetur, etiamſi Parochus ſuſtentari commode nõ valeat, ex eo, quod poſtea prætia rerum au-
14 cta fuerint, nec obſtat alia deciſio coram eodem 14. Martij 1594. in vna Burgen. congruæ, in qua fuit dictum *congruam eſſe augendam*, nam decis. Aſtoricen. loquitur de Rectore; at verò decis. Burgen. verſatur circa congruam aſſignatam Vicario, qui tantum percipiebat pro congrua ſcuta
17 25., vel parum plus: † vltrà quod dictio *donec* importat conditionem extinctiuã *Bart. in l. ambiguitates 12. C.*
18 *de vſufruct.* † & eſt temporis limita-
19 tiua *Card. in Cle. 2. §. 1. de ætat.*, & adiecta ſimplici diſpoſitioni efficit, vt tempus appoſitum, cenſeatur appoſitum cauſa differendæ, non autem finiendæ obligationis, & ideo agi non poteſt, niſi poſt tempus aſſignatum *Fenutius de momento temp. c. 10. n. 10.*;
20 Igitur videtur, quod vbi ſemel ſit conſtitutus Vicarius, non poſſit amplius remoueri, ad quod faciunt ſequentes declaratioues Sac. Congregat., his verbis. *Multo magis idem Capitulum abſtineat à conferendo Parochialem uacantem in Commendam ei, qui magis idoneus fuerit iudicatus,* † *maximèque etiam caueat, ne concedat omnes fructus ipſius Parochialis eidem d. Commenda durante, quoniam Conc. hæc omnia prohibuit, dum ſtatuit debere Epiſcopum, ſtatim habita notitia vacationis Parochialis, idoneum in ea Vicarium cum congrua fructuum portione cõſtituere, quod munus obibit præcisè Vicarius Sede vac. deputatus, cauebitque etiam ipſe a d Commenda, & conceſſione omnium fructuum:* † *Et illud quoque interdictum ſciet, ne eum, quem magis idoneum ipſe iudicauerit, conſtituat Vicarium in Parochiali, aut ei quoquo modo præficiat, donec Collatio fiat, ſed debebit omnino à principio vacationis, & antequam ullum examen fiat, in ea alium Vicarium conſtituere, qui curam animarum intereà gerat, donec Parochialis à Sede Apoſtolica fuerit collata magis idoneo.*

20 Ex qua planè declaratione, ibi, *interdictum ſciet*, colligo quod non poſſit Epiſcopus remouere Vicarium, quandoquidem, vti iam vidimus, & verba ipſius Concilij clarè cantant, debet Epiſcopus, ſtatim habita notitia vacationis Eccleſiæ Parochialis, conſtituere in ea Vicarium: Vndè perperam modò per Sac. Congr. eſſet declaratum, vt non poſſit conſtitui Vicarius is, qui fuit iudicatus magis idoneus, quãdo poſſet Epiſcopus pro libito remouere huiuſmodi Vicariũ cum debeant decurrere tot dies, ante quã fiat huiuſmodi iudicium, ſuper
22 idoneitate magis idonei; † quod nec etiam fieri poteſt niſi peractò examine † in alia etiam, data Epiſcopo Placentino 1593., ſic habetur, *Congregatio Concilij cenſuit, ſtatim habita notitia Vacationis Parochialis, debere Epiſcopum conſtituere Vicarium idoneũ,* † *& ſic non eſſe expectandum tempus, quo dignior ipſi Parochiali præficiendus nominatus ſit.* † Facit etiã, qđ variatio in Eccleſiaſt. pſonis eſt perquam odioſa *ca. inter dilectos verſ. cũ igitur 11. de*
24 *exceſſibus præl. et ibi glo. verb. poſtmodũ.*

Sed re uera, putarem poſſe Epiſcopum remouere Vicarium iam conſtitutum, per allatam declarationem *ſup. dub. 1. in iſto requiſito*, vbi cenſuit Sac. Còngreg. quod poſſit Epiſcopus conſtituere Vicarium, *etiam diurnũ, vel hebdomadarium*, ſi ergo poteſt diurnus conſtitui, ideſt, qui dietim curã exerceat, ergo poteſt ad libitum remo-

moueri; † nec obſtare videntur uerba Conc. ibi, *qui Eccleſia vacantis onera ſuſtineat donec* &c. , hoc enim videtur intelligendum, vt non poſſit Epiſcopus Vicariũ huiuſmodi, quoad omnes tollere, itaut, null⁹ remaneat, non autem quoad vnum in ſpecie, & in indiuiduo, ita vt verba Concilii potius reſpiciant conſtitutionẽ Vicarij, quoad continuationem Vicariatus in genere, non autem in ſpecie, intuitu alicuius particularis; neque obſtat quod pronomen *hic* facit
26 ſimplicem demonſtrationem; † nam reſpondetur, quod pronomen *hic* eſt quidem demonſtratiuum rei, at non quidem tantũ præſentis ad oculum ſed mentis, vt tradit Alex. *contra not. in l. hoc quod dictum 24. ff. de ſer. vrb. prad.* & idẽ Alex. & Bart. *7l. 1. de oper.*
27 *nou. nuncia in principio*, † vbi dicit ſaluari teſtem, qui examinatus in palatio prætoris, interrogatuſque de loco celebrati contractus reſpondit fuiſſe celebratum in palatio Epiſcopi, & poſtea iterum examinatus in palatio prætoris, & interrogatus de eodem contractu, reſpondit celebratũ fuiſſe ĩ hoc palatio, quia inquit Bart. intelligitur, de hoc palatio, habita ratione ad oculum mentis non autem cor
28 poris, † nõ etiam obſtat, quod dictio *ſic* importet modum, & formam; nã hoc intelligendum eſt prout dixim⁹
29 de dict. *hic*, † minus obſtat, qđ variatio eſt odioſa, quia hoc intelligitur in Electionibus, uel præſentationibus ad beneficia, per quas acquiritur ius ad illa non autem in huiuſmodi Vicarii conſtitut. per quã nullũ penitus ius acquiri turipſi Vicario, nec ad illam Eccleſiam, minuſque in ea, & hæc annuiſſe ſufficiat, ſalua ſemper ſuperiorum cenſura, cui &c.

DVBIVM XXV.

ARGVMENTVM.

Vicarius conſtitutus cum congrua ſi obeat, & ipſe examen, & eligatur tamquam magis idoneus debet ſe retrahere à proſecutione exercitij cura, & adminiſtratione bonorum alioquin incurreret pœnam c. auaritiæ de elect. in 6.

1 SVboritur aliud dubium, numquid ille, qui fuit conſtitut⁹ Vicarius, ſeu Oeconomus ad formam Concilij ſi ſubeat, & ipſe examen in concurſu, & vti magis idoneus eligatur, poteritne illius curæ exercitiũ proſequi, & bona adminiſtrare, donec litteras ſuæ prouiſionis expedierit; Videtur † diſtinguendum, vel. n. talis electus, antequam conſtitueretur Vicarius, erat procurator, vel Oeconomus ad cuſtodiam fructuum beneficiorũ vacantium pro tempore, & ſic habebat Oeconomatum ratio
3 nem officij, vel conſuetudinis; † aut fuerat ſimpliciter conſtitutus Oeconomus vigore Conc. aut alias propter diſcordiam patronorum. Si primo caſu poſſumus tutò concludere, cum D. Petro de Anchar. *in ca. auaritia nu. 3. verſ. quid ergo 5. de elect. in 6.* iuncto *Franco ibidem verſ. tene menti* poſt *Io. Andr. ibidem*, vt poſſit ſine metu *d. conſtit. Auaritia*, proſequi curæ exercitium: Secundo vero caſu nullatenus poſſe affirmamus, *ex ſentẽ*
5 *tia pracitatorũ Doct. ibidem*; † nam ante collationem nemo poteſt percipere fructus beneficij, etiam vti Oeconomus; † quinimo priuatur huiuſmodi iure, & beneficio *per d. c. auaritia*
6 *& ibi ſcribentes*; † nec valet conſuetudo cõtraria, *Abb. n. 3. in c. tranſmiſſam 15. de elect., & poſt eum Sel. de benef. p. 2. c. 15. n 4., & alij, quos cumulat Garzia de benef. p. 9. c. 2. n. 26.*

Eſt

7 Eſt tamen verum, quod conſuetu-
do excuſaret, ab iſta pœna, admini-
ſtrantem in bona fide, vt putà, quia
arbitratur id ſibi licere, *Pariſ. de confi-*
dent. q. 3. nu. 24. nam conſuetudo etiã
mala, & in his, quæ de ſe mala ſunt,
excuſat à pœna, *hoc tradit Roman. cõſ.*
9 *466. n. 2.* prout etiam excuſat conſue-
tudo inualida, & irrationabilis, vt
obſeruat Fel. n. *12.* in c. ex tenore 16.
de reſcrip. † ſecus tamen eſt dicendũ
de eo, qui malam fidẽ habet, vtpote
quia ſcit conſuetudinẽ non eſſe bonã
Gartia p. 9. c. 2. n. 26. nec obſtant, quæ
not. p glo. in c. 1. verb. prouiſio, & p glo.
1. in c. vt circa 4. de elect. in 6. † vbi qđ
electus, & confirmatus poteſt admi-
niſtrare, quas gl. refert, & ſeq. *Belẽc.*
de charit. ſubſid. q. 66. n. 27. Anchar. in
12 *d. c. auaritiæ, n. 4.* † vbi apertè dicit,
quod, poſt confirmationem electio-
nis, quis poteſt ſtatim adminiſtrare.
& ſic apprehendere poſſeſſionem bo-
norum dignitatis, propria auctorita
13 te, † ſicut hæres appræhendit bona
hæreditatis poſt aditionem *l. cum hæ-*
redes. 23. ff. de acquir. poſſeſ. † nam de
iure non requiritur inſtallatio p *not.*
in d. c. tranſmiſſam 15. de elect. & *ibi Io.*
Andr. relat. per eundem Anchar. vbi
ſup. vbi plus dicit, nempe quod poſi-
to, quod inſtallatio eſſet neceſſaria,
tamen adminiſtrans, ante dictam
inſtallationem, non meretur pęnam
d. c. auaritiæ, ſi iam electio eſſet confir-
mata, nã, inquit conſtitutio *Auari-*
tiæ eſt pœnalis, ideo nõ debet extẽdi:
non inquam obſtant iam dicta nota-
ta; etenim electio. de qua ibi, ſecuta
confirmatione, tribuit ius in re, at ve-
re electio de qua loquimur nos, tri-
buit tãtum ius ad rem, nec eam po-
teſt ſequi aliqua confirmatio, ſed
omninò opus eſt ſequi collationem,
& in omnem caſum ſatis clara vi-
detur, pro hoc, declaratio Sacræ
Congregationis, quam in antece-
denti dubio attuli, ibi, *interdictum*
ſciet, ne eum, quem magis idoneum
indicauerit conſtituat Vicarium in Pa-
rochiali donec collatio fiat, ſed debe-
bit &c. quaſi alludens ad d. conſtitu-
tionem Auaritię.

REQVISITVM SECVNDVM.
De Edicto proponendo.

POrrò Epiſcopus,& qui iuſpatronatus habet, debebit, intra decem dies, vel XX. ad ſummum, ſi per totidem prorogandum duxerit Epiſcopus, nam vlterius non poteſt huiuſmodi tēpus prorogare, quamuis licite poſſit eoſdem dies, citrà XX. abbreuiare, debebit, inquam, idoneos aliquot Clericos, ad regēdum Eccleſiam, coram Examinatoribus deputandis nominare; ac proinde deputandi erunt Examinatores, intra eundem terminum, ante videlicet nominationem huiuſmodi Clericorū: liberum nihilominus erit etiam alijs, qui aliquos ad id aptos nominauerint, eorum nomina deferre, vt poſſit poſtea, de cuiuſlibet ætate, moribus,& ſufficientia, fieri diligens inquiſitio. Vbi autem Concilium Prouinciale aliquid ſtatuerit, de proponendo Edicto, quod hodie ſuccedit loco nominationis, erit omninò illud ſeruandum, propter au ctoritatem, quam dat Cōcilium Trid. ipſi Synodo Prouinciali, addendi, vel remittende forma huiuſmodi cōcurſus; & in ſpecie, relinquit arbitrio ipſius Synodi proponere edictū pro concurſu.

In hac autem Mediolanenſi Prouinc. Epiſcopus, iuxta diſpoſitionem Conc. Prouinc. 1. tit. de Edicto proponendo, iubebit intra triduum, à die notitiæ ipſius vacationis Eccleſiæ, publicum edictum, ad ianuam Cathedralis,& Parochialis vacantis, per totos X. dies, vel XX. ad ſūmum, propoſitum eſſe; vlterius enim, vt dictum eſt, tempus X. dierum primò conſtitutum, ex conſtit. Pij V., non poteſt Epiſcopus prorogare, quo inuitentur omnes, qui volent examinari, vel alios nominare, vt trāſacto præſtituto tempore, examē confici poſſit.

FORMA EDICTI
Proponendi iuxta præſcrip. act. Eccl. Mediol.

E*Raſmus &c. Vacante Eccleſia Parochiali S.N. Oppidi A. noſtras Diæc. Alexandrin. per obitum* R.G. vel ſi fiat per liberā reſignationē dicatur, *per liberam, & ſpontaneam re-*

reſignationem in manibus noſtris ſponte factam per R. G. Nos eo nomine examen, quod ex Trid. ſanctione, Prouincialique decreto perſtari planè debet, à die promulgationis huius edicti uſque ad diem decimum proxime ſequentem confecturi ſumus, ac deinceps, & ex auctoritate Apoſtolica nobis conceſſa, quouſque eidem uacanti Eccleſiæ per nos prouiſũ erit, Vel ſi prouiſio ſpectet ad S.Sedem dicatur, *quouſq; eidẽ vacanti Eccleſiæ per S. Sedem prouiſum erit. Quare omnes, & ſingulos, qui vel examinari, vel alios examinandos nominare voluerint præſcripto illo tempore, ad infraſcriptum Cãcell. noſtrum, qui nomina deſcribat conuenire, tum conſtituta examinis die coram nobis: atque examinatoribus Synodalibus per nos eo nomine delectis adeſſe, hoc edicto ſignificamus, atque edicimus, vt quos confecto examine, moribus, ætate, doctrina, prudentia, alijſque rebus ad Curã animarũ benè gerendæ rationem opportunis idoneos eſſe cõpertũ erit, ex ijs nos, quem cæteris magis idoneum cenſuerimus, illum Eccleſiæ vacantis Rectorem, Parochumque eligamus, aut præficiamus. Quod ſanè ſicut nos pro eo, quod debemus integre: ſancteque in Domino præſtare cupimus, ita omnes præcipueque illos, quorum Eccleſiæ, & Curæ ſpirituali per nos cõſulendum, ac prouidẽdum eſt magnoperè hortamur, ac requirim⁹, vt hanc noſtram ſollicitudinem, Paſtoraleque ſtudium omni ſupplicatione, omnique intima pietate, ac religione, præcibus continenter adiuuent.*

Dat.&c.

Vel certè breuior concipietur iuxta Conc.Prou. Bonon.

ERaſm⁹ &c. Vacante Parochiali Eccl. S.N. noſtræ Diœc. Cupientes eidem de idoneo eRectore prouidere, atque Sacr. Conc. Trid. decreta pro viribus exequi: Tenore præſentium requirimus, & monemus 1.2.3., & peremtoriè omnes, & ſingulos Presbiteros, & Clericos volentes ad examen per concurſũ faciendũ ſe præſentare ac oẽs volentes Clericos ad id aptos nominare, quaten⁹ infrà decem dies proxime futuros à die executionis præſentis edicti computandos, debeant in actis notarij infraſcripti Curiæ noſtræ deſcribi facere eorum nomina, cognomina, ætatem, & patriam ad effectum vt de eorum natalibus, vita, moribus, & alijs rebus ad Eccleſiam vacan-

tem gubernandam opportunis iuxtà decreta d. Sacr. Conc. inquiri, & tranſacto conſtituto tempore examinari poſſint. In quorum &c. Dat &c.

DVBIVM PRIMVM.

ARGVMENTVM.

Patronus Eccleſiaſticus habet ſex menſes ad præſentandum, Laicus uero habet quatuor; Edictum ſuccedit loco nominationis, & admittitur oppoſitor etiam poſt terminum edicti.

DIctum eſt in hoc 2. requiſito quod Epiſc., & q̃ iuſpat. habet ſi velit aliquos Clericos nominare ad regendũ Eccl. debet id pſtare intra X. dies, vel aliud tēpꝰ ab Epiſc. præſcribēdũ. Sed dubitari occurrit, primò an ſi patronus differat vltra X. dies, vel alias vltra tēpus ab Epiſc. præſcribēdũ, & velit poſt lapſum huiuſmodi tempꝰ nominare, ſit nihilominus admittēdꝰ.

2 Diſtinguendum uidetur, vel. n. dubiũ excitatur circa beneficia curata laicalis patronatꝰ, quę nullo modo cadunt ſub diſpoſitione Cōc. quoad cōcurſũ, vt annuit Sac. Congr. in vna Burgen. quæ eſt inter manuſcrip. Illu
3 ſtriſs. D. mei, † & eo caſu cōcludēdũ eſt ꝙ Laici patroni poſſunt nō nominare, quippe qui nullo iure coarctant̃
4 adhoc: Vel dubiũ verſat̃ circa patronatus Eccleſiaſtici, ſeu mixti, & tunc q̃a huiuſmodi Eccl. cadũt quoad cōcurſũ ſub iſta diſpoſitione Conc. *ad trad. per Gonz. glo. 18. n. 6. & 7.* ita pariter arctabitur patronus Eccleſiaſt., & ēt Laicus, qui mixtũ habet iuſpat. ad obſeruantiam huius Cōciliaris, decreti, quocirca nequibit poſt lapſũ tē
5 pus nominare, † huiuſmodi verò tēpus non poteſt maius; nec longius eſſe, quã XX. dierum ad sũmũ iuxta cōſtit. Pii V. S.m. ibi *prohibentes ēt eiſdē Ordinarijs, & patronis ab eodem Conc. Trid. ad nominandum idoneos Clericos coram deputatis examinatoribus præfixum vltra alios X. dies prorogare audiãt vel præſumant.*

6 Porrò patronus laicus in patronatu merè laicali habet quatuor mēſes ad
7 pręſētãdũ *c. cũ propter 27. de iurepat.* † nominatio vero ſuppletur p edictũ, nã edictũ ſuccedit loco nominationis
6 *Gartia de benef. p. 9 c. 2. n. 39.* ſed profectò videtur hoc loco implicare Cōcilium, namq; patronis Eccleſiaſt. pręfixũ eſt tempus ſex mēſiũ ad pręsãtãdũ. *c. 1. de iurepatr. in 6. & c. ſicut 2. de ſupplen. negli.* et nihilominꝰ Cōciliũ hic pfixit tantũ tēpus X. dierũ ad nominãdũ ibi. *Porro Epiſc. & qui iuſpatr. ha-*
9 *bet.* † at reſpondetur, quod aliud eſt nomiuare, aliud præſentare, nã p nominationem nullũ acquiritur iꝰ nec in re, nec ad rem *latè Gartia p. 7. c. 1. a n. 28. vſq; 39. & dixi in prælud. 7. dub.*
10 *20. n. 107.* † è contra verò p præſentationē acquiritur iꝰ ad rē cōſiderabile, & maxime in caſu cōcursꝰ, in quo ſi inſtitutio ſpectat ad ſolũ Epiſ. patronꝰ tenetur præſentare ipſi Epiſ. inſtituēdũ, quē ex approbatis ipſemet pa
11 tronꝰ iudicabit digniorē, † quãuis ſi inſtitutio ad inferiorē pertineat non poterit patronus præſētare, niſi quē Epiſc. digniorē ex dignis eliget *Gartia d. c. 2. n. 261. & ſeq.* vbi affert declarationes Sac. Congr. & potiſſimũ haſce, *Epiſ. inſtituere debet in beneficio præſentatũ ab Eccleſiaſt. patrono ſi digniorē elegerit ex approbatis ab examinatoribus*, & alia ſuper verbis Conc. ibi, *is quē patronus digniorē inter approbatos ab examinatoribus iudicabit &c. & ad eundē patronũ ſpectabit quãdo duo æque idonei ab examinatoribꝰ fuerint iudicati, quia electio dignioris ſpectat ad patronũ quando inſtitutio ad Epiſc. pertinet.*

13 Cæterum illud animaduertēdũ omnino eſt ꝙ ſi inſtitutio ſit faciēda a sũmo Pontifice, vt quia vacatio cōtigerit in menſibus Apoſtolicis, vel alias

Ec-

Eccl. ſit ex reſeruatis, tunc Ordinari⁹ nulla habita ratione patronorũ, debet ipſe facere cõcurſũ, & magis idoneũ eligere, ac inſtituẽdũ remittere, vt cẽſuit Sac. Congr. cuius declarationes refert de verbo Gartia *d. c. 2. p. 9.*
14 *n. 273.* quarũ vna ſic ait † *ſi inſtitutio ad Parochiales Eccleſias, quæ iuriſpatr. Eccleſiaſtici ſint facienda erit à Summo Pontifice, quia fortaſſis in menſibus reſeruatis vacauerint i⁹ eligendi digniorem ad ſolum Epiſcopũ pertinet, qui trãſmittere debet atteſtationẽ examinis facti, & concurſus, quot in eo approbati, & quem ex approbatis vti digniorem, cui Sanctitas gratiam faciat, nominarit, ita Congreg. cenſuit, & Sanctiſſimus voluit quia Epiſcopus melius cognoſcit perſonas*, & alia † *ſi beneficium curatum iuſpatronatus Eccleſiaſtici in menſibus Sedi Apoſtolicæ reſeruatis vacauerit Epiſcopus ipſe Ordinarius nulla habita ratione patronorum debet edicta concurſus proponere, & idoneum eligere ac Romam mittere cum fide Ordinarij à Summo Pontifice inſtituendum, ſicut ſit in alijs curatis, quæ non ſunt de iurepatrona*
16 *tus*, & alia ſic proſequitur *Congregatio cenſuit ſi inſtitutio ad Parochiales Eccleſias, quæ iuriſpatronatus Eccleſiaſtici ſint, facienda eſt à Summo Pontifice ius eligendi digniorem inter approbatos ab examinatoribus ad ſolum Epiſcopum, nõ ipſum patronum pertine*
17 *re* † idem cenſendum eſt de Eccleſia iuriſpatronatus mixti quãtũuis ptineret ad laicos pro duab. partib. & ꝓ vna tantũ ad Eccleſiaſt. nã quoad concurſũ vt dictum eſt ſupra cẽſẽdũ eſt Eccleſiaſt. ad qđ refert declarationes
18 Sac. Congreg. Gartia *d. c. 2. n. 278.* † in hęc verba *ſi iuſpatronatus mixtũ ſit, laicale ſcilicet, & Eccleſiaſticũ, quoad examen per concurſum Eccleſiaſticum cẽ*
19 *ſendũ eſt*, & alia, *In collatione Eccleſiæ Parochialis, quæ ſit iuriſpatronatus partim Eccleſiæ, partim laici ſeruanda forma eſt examinis per concurſum hic poſita quam Cõcilium præſtituit in cõferenda Parochiali, quæ iuriſpatronatus ſit meri Eccleſiaſtici, idem dicẽdum quãdo patronatus pro duabus partibus pertinet ad laicos, pro vna tantum ad Eccleſiaſticum*, quę omnia extendit Gartia *vbi ſupra n. 281.* etiam ad Parochiales in quibus perſona Eccleſiaſtica ha
20 bet ius nominandi Rectorẽ, † nã idẽ inquit, in effectu eſt, habere ius præſẽtãdi, & habere ius nominãdi Rectorẽ. *Theſau. for. Eccl. cap. 18. n. 42.*
20 Sed adhuc reſultat neſcio quid difficultatis, ac dubitationis ex eo ꝙ dictũ eſt patronũ debere præſẽtare digniorẽ, an inquã ſi patronus digniorẽ nõ elegerit, teneatur nihilomin⁹ Epiſc. eũ inſtituere. Gartia hoc dubiũ excitat *d. c. 2. n. 168.* & reſoluit affirmati-
22 uè, † nã, inquit, cũ electio nõ ſpectat ad inſtituẽtẽ debet ꝑinde inſtituere pſentatũ à patrono, niſi ali⁹ ex approbatis ĩ termino edicti, ſeu ſaltẽ, ante ĩſtitutionẽ, ſe opponat dicẽs non eſſe præſẽtatũ magis idoneũ, nã tũc cõſtãdo ita eſſe ex relatione examinatorũ facta, vel facienda, vel alias, videtur conferenda oppoſitori.
23 Nec prætereũdũ eſt ꝙ ẽt in iurepat. Eccleſiaſtico põt non cadere cõcurſ⁹, vtpote quãdo alter ĩ inſtitutione, vel fũdatione cautum eſt; erit. n. ſeruãda fũdationis diſpoſitio vt obſeruat Gartia *d. c. 2. n. 270.* ꝓ quo affert declara
24 tionem Sac. Congreg. his verbis *Nõ habet locum hoc decretum contra inſtitutionem, ac fundationem, ſed ſeruanda eſt lex in ipſa inſtitutione poſita, ſed tantum præſentatus eſt examinãdus, & approbandus ab Ordinario citra concurſum ſi repugnaret inſtitutioni, ſiue fundationi* & ĩ terminis *d. c. 18. ſeſſ. 24.* dictũ fuit in vna vlixibonen. prioratus 4. Iulij 1601. coram Illuſtriſſ. Seraph & eſt deciſ. 1403. n. 4. *decretũ illud quod habetur ſeſſ. 24. de reformatione cap. 18.*

non

non procedere vbi in fundatione fuit data diuerſa forma, quæ eſt obſeruanda vt patet ex reſolutione Sacræ Congregationis.

26 Sed vt reuertamur ad quæſitum principalem, an videlicet ſit admittẽdus patronus ad nominandum poſt lapſum tempus X. dierum, videtur quod ſic, nam cum, vt vidimus, nominato nullum ius quæratur, nec in re, nec ad rem; & loco nominationis huiuſmodi ſuccedat edictum *Gartia d.c.*
27 *2.n.39.p.0.* † & poſt lapſum terminum edicti, vt dicam infra *dub.2.req.3.* ſit admittendus oppoſitor, etiam aduerſario reclamante, vt declarauit Sacra Congregatio, cuius verba per extenſum ibi refero, dicendum eſt ex pari etiam ratione, vt poſſit admitti patronus, re tamen integra, & ita remanet ſolutum dubium.

DVBIVM SECVNDVM.

ARGVMENTVM.

Nominari, & præſentari poteſt ſimplex Clericus ad beneficium curatum, nec in litteris impetrationis facienda eſt mentio de ordinibus, quia mentio defectus ordinum non vitiat, quamuis dignitas vel beneficium requireret de conſuetudine, vel ſtatuto ordinem Sacrum, niſi requireret tempore contemporaneæ prouiſionis, & quamuis Papa non conſueuerit diſpenſare ſuper ætate, vbi tamen Eccleſiam eſt iuriſpatronatus prorogat tẽpus
6 *patronis ad preſentandum: Aſſertur breue diſpenſationis huiuſmodi.*

1 Aliud ſuboritur dubium ex eo, quod dictum eſt patronos debere nominare aliquot Clericos Dubitatur proinde 2. an poſſint ſimplices Clerici in minoribus duntaxat conſtitui nominari ad huiuſmodi Parochiales abſque diſpẽſatione, ratio dubij deſumitur *ex c. præterea 5. de ætа. & qualit.* vbi habetur quod nõ debet aliquis admitti ad regimẽ Parochialis Eccleſiæ niſi ſubdiaconus ſit ad minus, conſtituti vero in minoribus ordinibus conſueuerunt aſſumi tantũ diſpenſatiuè, dum tamen tales ſint, qui intra breue tempus poſſint in preſbiteros Ordinari, à qua plane decretale aſſerit gloſ. *in ca. cũ ex eo ver. ſubdiaconat⁹ 34. de elec. i 6.* quod non eſt recedendum, & proinde tenet negatiuam: attamen D. Philipp⁹ Frãc⁹, *n. 6. in c. licet Canon 14. de elect. in 6. et in cap. ſi pro Clericis n. 5. in glo. ſuper verb. prouidere 5. de præb. eodem lib. 6.* aduertit ad tres caſus, quia, inquit, aliquando aſſumitur per viã præſentationis faciendæ per patronos, & tunc poteſt aſſumi ſine diſpen
3 ſatione. † Secundo aſſumitur per viam impetrationis, vel per literas Papæ, & idem adſtruit, etiam ſi in ipſis literis non fiat mentio ordinum, vt eſt tex. *in d. c. ſi pro Clericis*, † qui ſecundum lapum *ibi*, procedit etiam ſi mãdetur per literas Papæ prouideri de dignitate Curata, & Collegiata, valent, inquam, literæ etiam non facta mentione de defectu ordinum, maximè ſi in literis Apoſtolicis Clericus nominatur, quia inquit, Franciſcus, magis urget ratio, vt in Eccleſia Parochiali promouendus ſit in Sacris, quam in dignitate, maximè Collegiata, pro quo dicit facere tex. *in d. c. ſi pro Clericis*, qui loquitur de benefi
5 cijs Curatis, † quorum appellatione venit etiam dignitas & affirmat prædicta procedere in beneficijs, & dignitatibus requirentibus ſactum Ordinem, de iure, conſuetudine, vel ſtatuto Eccleſiæ, non tamen contemporaneè tempore prouiſionis, quod ſi requirantur contemporaneè, vt pote quia conſuetudo, vel ſtatutum diſponit quod conferri non poſſit non

exiſtenti in Sacris, tūc, inquit, niſi in dictis literis ſtatuta, vel conſuetudines tollantur per clauſulum *non obſtāte*, non poterunt talia beneficia conferri per dictas literas non exiſtenti in Sacris, ſed ſi in literis ſublata ſint ſtatuta, vel conſuetudines per d. clauſulam *non obſtante*, vt ait fieri communiter in literis gratioſis, † tunc, inquit, ſi talis qualitas ordinum fuit impreſſa per ſtatutum, vel aliam diſpoſitionem Eccleſiaſticarum perſonarum, poterit de eis prouideri non exiſtenti in ſacris, cum Papa intēdat talibus præiudicare *arg. c. propoſuit 4. de conceſſ. præb.*

9 † ſi verò talis ſtat⁹ fuit impreſus per Laicum tempore fundationis, vel dotationis, tunc, inquit, tales clauſulę generales non extendunt ſe ad talia, cum Papa non intendat per illas eis præiudicare, vt not. *in cap. cum dilectus 28. de iurepatr.*

10 † Tertio aſſumitur per viā electionis, & tunc ſecundum glo. *in d. c. ſi pro clericis ſuper verb. prouidere 5. de præb. in 6. & ſuper verb. ſubdiaconatus in d. c. cū ex eo 34. de elect. in 6.* non poſſunt aſſumi conſtituti in minorib. ſine diſpenſatione *per cap. præterea 5. de ætа. & qual.* vbi Inn. & Abb. annuit quod cōſtituti in minoribus poſſunt eligi ad Perſonatus nō habentes curam animarum, & Innoc. reſpondet *ad ca. innouamus 60. diſt.*

12 † vbi dicitur quod honores Eccleſiæ non debent habere niſi in ſacris Ordinibus conſtituti, vt ſcilicet illud *c. innouamus* loquatur tātum de honoribus, qui habent curā; & cum *d. c. præterea* non ſit correctū in hoc, procedit ſaltem quoad Eccleſias Parochiales, ſecundum Io. And. ꝙ ſequitur glo. *vbi ſupra*, licet Archi. indiſtinctè teneat, vt poſſit quis aſſumi ad talia beneficia ſine diſpenſatione *per d. c. cū ex eo 34. de elect. in 6.* vbi patet ꝙ cōſtitut⁹ in minorib. ꝓmouetur ad Parochiales, & facit *d. c. ſi pro clericis*, vbi nihil dicitur de diſpenſatione, & opinionem Archid. tenet Pau. *in Clem. 1. de off. Vic. & in Clem. vt hi de æta. & qual.* cū non ſit ratio quare potius, conſtitutus in minoribus poſſit aſſumi per viam præſentationis, vel per uiā impetrationis, quam per uiam electionis, quia eſt ordinaria, & fauorabilis: via autē præſentationis, & impetrationis eſt extraordinaria, & ſic odioſa; & ſequitur etiam Anchar. *in d. ca. licet Canon ſuper n. 7. verſ. tertio quæro 14. de elect. in 6.* ſed opinionē glo. ſequitur Imola *in d. Clem. de off. Vic. n. 4.* & dicit eſſe tutiorem *per cap. dudum 22. de elect.* quod loquitur de dignitate, & ita ēt videtur concludere Francus *in d. c. ſi pro clericis in uerbo tu aduerte n. 5.* vt nō valeat quis aſſumi ad dignitates curatas, per viam electionis, ſecus verò in alijs beneficijs curatis inferioribus atteſtans de communi *per d. c. ſi pro clericis 5. de præb. in 6. & d. cap. cum ex eo 34. de elect. in 6.* & proinde non obſtabit *d. c. præterea 5. de æt. & qualit.* quia lòcum habebit ſolum vbi ꝓceditur per viam electionis ad dignitates curatas, ſed non in alijs inferioribus Parochialibus, & ita quotidie videmus obſeruari, † & ipſe teſtis ſū, qui practicaui caſum alias non auditum, & de quo nullum prorſus exēplum extabat in Dataria; nam cum Vniuerſitas Caſtri ſpinæ huius Diœcèſis, ad quam ſpectat ius præſentādi Rectorem Præpoſitū nuncupatū ad Parochialem d. Pagi; cupientesque ad illam vacantē de anno 1614. præſentare D. Bartolomeum Maluicinū tunc in Alma Vrbe S. Theol. ſtudio operam dantem, adoleſcentem optimis moribus, & virtutibus præditū, eique obſtaret defectus ætatis, quippe qui uix agebat XXI. an. nunquā potuit obtinere diſpenſationem ſuper ætate, vt poſſet licitè præſentari

ad

ad ipſam Parochialem, verumtamen illud pro expedienti captum fuit, & eſt valde notandum, cum ſit exemplum ſingulare, & vſui futurũ ſit, ac valde ꝓficuũ pręſẽtãdis, & patronis præſentantibus; illud inquam captũ fuit remedium, vt S. D. N. prorogaret tempus laicis patronis a iure ſtatutum, per menſes 15. à fine quatuor menſium patronis datorum, computandos, intra quos poſſent liberè, & licitè proſentare coram Ordinario ipſum Bartholomeum, prout re ipſa obtinuit huiuſmodi protogationem nedum per 15., ſed per 30. menſibus in duabus vicibus.

Cæterum vt teſtimonium meum veracius habeatur apud omnes non reputaui vanum breue Apoſtolicum hic de verbo inſerere ad illius confirmationem eſtque talis tenoris videlicet.

13 *Paulus PP. V. Ven. fr. ſeu dilecte fili ſalutem, & Apoſtolicam benedictionẽ. Exponi Nobis nuper fecerunt dilecti filij Vniuerſitas, & homines caſtri Spinæ Alexãdrinæ Diœceſis; necnon Bartholomeus Maluicinus Clericus dicti caſtri, quod cum Parochialis Eccleſia d. caſtri, quæ vt ipſi aſſerunt de iurepartonatus laicorum, videlicet pro tempore exiſtentium vniuerſitatis, & hominum eiuſdem caſtri, ex fundatione, vel dotatione exiſtit, per obitum q. Petri Rauelli illius dum viueret vltimi poſſeſſoris extra Rom. Cur. de menſe Septembris proximè præteriti defuncti vacauerit, et vacet ad præſens, vniuerſitas, & homines præfati pro ipſius Eccleſiæ fælici regimine, & animarũ illius Parochianorum ſalute proſperaque directione ad eandem Eccleſiam vt præfertur vacantem Bartholomeum præfatum præſentare deſiderant: & quia idem Bartholomeus in legitima ad id ætate conſtitutus non eſt, deſiderium eorum adimplere nõ poſſunt nobis humiliter ſupplicari fecerunt quod eis ſuper hoc opportunè prouidere de benignitate apoſtolica dignaremur. Nos igitur eoſdem exponentes ſpecialis gratiæ fauore proſequi volentes, necnon eorũ ſingulos a quibuſuis excommunicationis ſuſpenſionis & interdicti alijſque Eccleſiaſticis ſententijs cen. & pęn. à iure, vel ab homine quauis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quolibet innodati exiſtũt, ad effectũ pręſentiũ dũtaxat cõſequẽdum abſoluentes, & abſolutos fore cenſentes, certam tamen de pręmiſſis notitiam non habentes, huiuſmodi ſupplicationib. inclinati fraternitati tuæ frater Epiſcope, ſeu diſcretioni tuæ fili Vicarie, per præſentes committimus, & mandamus quatenus verificato prius coram te dicto Iurepatronatus, ex fundatione, vel dotatione huiuſmodi quatuor menſes Vniuerſitati, & hominibus præfatis ad perſonam idoneam ad dictam Eccleſiam, vt præfertur vacantem, præſentandum à iure præfixos ad quindecim menſes à fine ipſorum quatuor menſium computãdos quibus durantibus Vniuerſitas, & homines prætacti dictum Bartholomeum ad Eccleſiam prætactam coram te, ſeu pro tempore exiſtente Ordinario loci præſentare, & ſic præſentatum in eadem Eccleſia ad præſentationem huiuſmodi per te, ſeu pro tempore exiſtentem Ordinarium loci inſtitui facere liberè, & licite valeant in omnibus, & per omnia ac ſi ijdem vniuerſitas, & homines intra dictos 4. menſes perſonam idoneam præſentaſſent, auctoritate noſtra proroges, extendas, & amplies, ipſoſque exponentes deſuper a quoquam, quouis prætextu colore, vel ingenio moleſtari inquietari, aut quoquomodo impediri, ac collationẽ, ſeu diſpoſitionem dictæ Eccleſiæ ob lapſum quatuor menſium huiuſmodi, ad quemcumque deuolui, aut deuolutam eſſe dici, vel cenſeri minime poſſe, ſicque per quoſcumque Iudices, & commiſſarios iudicari & deffiniri debere, irritum quoque & inane dicta auctoritate decernas, ſi ſecus*

cus

eius ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obſtantibus præmiſſis ac conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſque contrarijs quibuſcumque. Volumus autem, & Apoſtolica auctoritate decernimus quod durante tẽpore prorogationis huiuſmodi aliquem presbiterum à te approbatum pro ſeruitio dictæ Eccleſiæ cum aſſignatione congruæ portionis illius fructuum deputes. Dat Romæ apud Sanctam Mariam maiorem ſub Annulo Piſcatoris die nona Octobris 1614. Pontificatus noſtri anno decimo: ſubſcrip. S. Iacomellius: à terga Ven. fratri Epiſcopo Alexandrin., ſiue dilecto filio eius Vicario in ſpiritualib. generali: in angulo D. Liarpius, & ſigillatũ cum cera rubea, & clauſum in forma &c. Tranſmiſſum, & præſentatũ fuit coram D. Franciſco Maria Gaſparino Foroſempronienſe tunc Vicario Illuſtriſſ. D. mei apoſtolicã legationem agentis apud Sereniſs. Archiducem Ferdinandum poſtmodũ inter Auguſtos cooptatum, uiro ſummæ probitatis, & doctrinæ, quem vnicè colo, & hæc Ciuitas pro ei⁹ virtutibus ciuium Alexandrin. priuilegio donauit, & cohoneſtauit.

14 Sed ex præinſerto breui 4. præcipue notabilia colligo.

Primum quod quamuis Papa appoſuerit manum in prorogando tempus patronis ad præſentandum nihilominus ipſa Parochialis non remanſit affecta ex ea ratione, quam adduxi in prelud. 25. dub. 13. nu. 58. in primo caſu, quo ceſſat affectio: ex hoc infero etiam quod Iuſpatronat⁹ laicorum non cadit ſub reſeruationibus generalibus.

15 Secundum colligo notabile, qđ in huiuſmodi prorogationibus non eſt neceſſe vt exprimatur nomen Sancti illius Eccleſiæ, ſed fortaſſe, & bene poſſet reſponderi quod ex ſuppoſitio ne qđ in d. caſtro vnica ſit parochialis prout re uera eſt, pro expreſſo habetur nomen; nam fruſtrà exprimitur quod tacite ſubauditur *l. non rectè. C. de fideiuſſ.*

16 Tertium colligo notabile, quod non eſt opus exprimere in qua ætate ſit conſtitutus is, quem præſentare prætendunt patroni.

17 Quartum, & vltimum quod non eſt neceſſarium exprimere valorem beneficii, ad quod intenditur præſentationem fieri.

DVBIVM TERTIVM.

ARGVMENTVM.

Edictum eſt, de forma concurſus vbi Coc. Prouinc. hoc ſtatuit vt proponatur, & illius ommiſſio vitiat concurſum.

1 DIximus Epiſcopum debere proponere Edictum, ſed dubitatur, an ſit de forma concurſus. Nic. Gartia, *de benef. p. 9. c. 2. n. 38.* videtur concludere negatiuè, contra Zarolã *in prax. Epiſc. p. 1. verb. Parochia. §. 2. dub. 2.* & Lelium Zechum *de repub. Eccl. c. 28. ſub n. 6.* ea ratione, quod ſine edicto poteſt fieri concurſus, *vt in d. cap. Conc. Trid. 18. de refor. ſeſſ. 24.* At Io. Aluiſ. Ric. *in prax. for. Eccl. reſol 364.* tenet, *cum Zerola, & Zecho*, cui ſẽtentiæ accedit nouiſſime D. Barboſa, *allegat. 60. n. 43. p. 3. de poteſt. Epiſ.* quorum plane ſententia fundatur tam in diſpoſitione bullę, ſeu conſtitutionis Pii V. Sanc. mem. quam ipſiuſmet Conc. Trid. *d. c. 18.* verſ. *& ſi Epi*
2 *ſcopo* † vbi relinquit hoc arbitrio ipſius Epiſcopi, vel Synodi Prouinc. † quo fit, vt, ſi Prouinc. Synodus aliquid circa hoc ſtatuerit, obſeruandũ omnino ſit, propter auctoritatem, quã dat ipſum Conc. Tridẽtinum ei prouinc. Synodo *d. ca. 18. verſ. licebit.*

Ee pro-

per quam quidem diſpoſitionem poteſt addere, vel remittere, circa examinis formam.

5 Attamen ſic poſſemus concludere quod vbi Concilium Prouinc.ſtatuit vt huiuſmodi edictum debeat proponi, prout nos, ĩ hac Prouinc. Mediol., habemus d. Conc. Prouinc. 1. *tit. de proponendo edicto*, tunc vitietur concurſus, ex illius ommiſſione; & in hunc ſenſum intelligunt ſupracitati doctores, aſſerentes eſſe de forma; † vbi vero Conc. Prou. nihil ſtatuit, tunc relinqui hoc arbitrio Epiſcopi, ita ut, ẽt non proponendo edictum huiuſmodi non vitietur concurſus; & ita fortaſſe intellexit Gartia, † & hæc cõcluſio corroboratur quadã declaratione S. Congregat. quæ ait, *Congregatio cenſuit, faciendum examen per concurſum quoties contigerit vacare Parochialem Eccleſiam, nec ideo a decreto Conc. recedendum erit, quod rixa, & tumultus oriantur, & alia forſan peiora ſequantur, quo vero ad propoſitionem Edicti attinet, hoc totum poſitum eſſe arbitrio ipſius Epiſcopi, faciat, nec ne, niſi Prouinc. Synodus aliquid circa hoc, præciſè ſtatuerit, quod obſeruandum erit.*

(6 and 7 in margin)

DVBIVM QVARTVM.

ARGVMENTVM.

Inferior, qui non habet iuriſdictionẽ quaſi Epiſcopalem, & ſimul Territorium ac ius congregandi Synodum, non poteſt proponere Edictum pro concurſu.

1 DVbitatur 4., an Inferior Epiſcopo poſſit proponere Edictum, ſatis de auctoritate huiuſmodi Inferiorum diximus ſupra *dub. 8. ſuper primo requiſito*, ac proinde, ne eadem
2 repetere videamur, † concludẽdum eſt, eos tantũ inferiores Collatores poſſe Edictum huiuſmodi proponere, qui nullius ſunt Diœceſis, & habent ipſi Territorium, cum poteſtate Epiſcopali, & iure congregandi Synodum; & re ipſa illam congregarunt, atque in ea elegerunt examinatores.

DVBIVM QVINTVM.

ARGVMENTVM.

Vicarius Epiſcopi qui vult, & ipſe ſubire concurſum poteſt proponere edictum pro concurſu.

1 DVbitatur 5. an Vicarius Epiſcopi poſſit proponere edictum pro concurſu, ubi ipſemet velit, examen ſubire, & Epiſcopus illi ſit Eccleſiam ipſam vacantẽ collaturus Sbroz. *de off. Vicarij, in addit. q. 188. lib. 2.* concludit affirmatiuè, & atteſtatur ſic fuiſſe deciſum per Sac. Congregationi Concilij, *ſuper d. cap. 18. ſeſſ. 24.* ibi, *& idoneum in ea Vicarium.*

DVBIVM SEXTVM.

ARGVMENTVM.

Edictum eſt proponendum intra X. dies, ſed in hac Prouincia Mediolanenſi debet proponi intra tres dies.

1 DVbitatur 6. intra quale tempus ſit proponendum huiuſmo
2 di Edictum. † Dicamus breuiter, quod cum Edictum iſtud ſuccedat loco nominationis ab Epiſcopo faciendæ, Gartia *de benef. p. 9. ca. 2. nu. 39.* ad quam ex Conc., præfixum eſt tempus X. dierum, nec tale tẽpus poteſt, ex conſt. Pii V. prorogari, vltra alios X. dies, ibi, *prohibemus ſupra dub. 1.* uidetur proinde, vt debeat proponi, intra dictum terminum X. dierum, vel aliàs ad ſummũ XX. ſi ad totidẽ pro

3 rogari contingat. † Nihilominus me lius fortaſſe concludemus, ſi dicamus fore in hoc ſeruandum Concilia Prouincialia, quapropter in hac Mediol. Prouinc., debebunt Reuer. D. Epiſcopi huiuſmodi Edictum omnino proponere, intra triduum, a die notitiæ vacationis Eccleſiæ Parochialis, prout cauit d. Conc. Prouinc. 1. *tit. de proponendo edicto.*

DVBIVM SEPTIMVM.

ARGVMENTVM.

Edictum non eſt neceſſariò legendum, ſed ſufficit vt affigatur, tempus autem affixionis eſt arbitrarium Epiſcopo.

1 DVbitatur 7. an ſit publicandum ſiue legendum Edictum, an uero ſufficiat ſi affigatur. Zerola *ĩ prax. Epiſ. p. 1. dub. 1. §. 2.* verb. *Parochia*; putat fore legẽdũ, & poſtea affigẽdũ: at Gartia *p. 9. c. 2. n. 42.* tenet quod ſufficiat vt affigatur, & quod Nũtius, vel Notarius referat illud fuiſſe affixum quamuis non dicat quanto tempore ſteterit affixum, quia, inquit, eſt arbitrariũ Epiſcopo quanto tempore debeat remanere affixum; & ita practicatur, teſte Gartia *d. c. 2. n. 43. part. 9.* Verba autem Conc. Prouinc. ibi, *per totos X. dies*, deſignant tempus Edicti non autem affixionis, vt doctè obſeruat *idem Gartia d. n. 43.*

DVBIVM OCTAVVM.

ARGVMENTVM.

Edictum non poteſt apponi cum maiori termino XX. dierum, & ſi apponatur cum maiori vitiatur quoad exceſſum tãtum.

1 DVbitatur 8. an vitietur prouiſio quando propoſitum fuit edictũ cum maiori termino XX. dierum. Hoc dubium tangit Garzia *de benef. p. 9. c. 2. n. 46.* vbi *n. 47.* videtur incli-
2 nare in partem affirmatiuam; † hac ratione; quia edictum, poſitũ à principio cum maiori termino XX. dierum, videtur in totum nullum, ſtante decreto irritante Conſtit. Pianæ;
3 † nam forma eſt indiuidua *Decius cõſil. 532. nu. 5.* & poſt alios *Bec. conſ. 12. n. 30. li. 2.*, & ſic, inquit, videtur quod prouiſio ſit nulla, tamquam facta ſine edicto valido requiſito à Concil.
4 Prouinc. † Inferius tamẽ, poſtquam dixit quod ſi à prĩcipio poſitum eſſet cum termino competenti, & poſtea prorogaretur vltra XX. dies, quod tũc ſola ꝓrogatio, vtpote de ꝑ ſe, & ſeparatim facta eſſet nulla *per c. vtile*
5 *37. de reg. Iur. in 6.* † ſubiungit, quod ex æq̃tate, & mẽte Papæ, veriꝰ videt̃, qđ edictum poſitum à principio, etiã cum maiori termino XX. dierum, non ſit nullum in totum, ſed tantum
6 quoad exceſſum, † & ſic, inquit, qui ſe oppoſuerunt intra XX. dies ſunt
7 legitimi oppoſitores, † non autem, qui poſtea, niſi intra XX. nullus ſe oppoſuiſſet.

DVBIVM NONVM.

ARGVMENTVM.

Tempus quo debet affixum eſſe edictum eſt arbitrarium Epiſcopo, modo nõ excedat XX. dies.

1 DVbitatur 9. per quod tempꝰ debeat poni edictũ ubi Cõc. Prou.
2 nullũ tempꝰ præſcribit, † Hoc dubiũ mouet Garzia *de benef. p. 9. c. 2. n. 50.*, & breuiter concludit eſſe arbitrariũ iudicio Epiſcopi, modo non excedat
3 XX. dies per *leg. 1. ff. de iur. delib.* † nã Conc. Trid. nullum tempus præcisè deſignat.

DVBIVM DECIMVM.

ARGVMENTVM.

Apponenda eſt dies propoſiti edicti.

1 DVbitatur 10. an debeat apponi dies propoſiti edicti. Hoc dubium tollitur per deciſionem Rotæ *in vna Tolletana Parochialis de Alcaudete* 3. Iulij 1595. coram Illuſtriſſimo Seraphino, quę eſt *deciſio 1148.* vbi dictum fuit. *Cōcurſum eſſe defectuoſum, nec in eo ſeruatam formā Conc. Trid. q̄a non fuit appoſita dies propoſiti edicti, adeo vt ſciri non poſſit, an intra terminū, vel poſt terminum fuit Michael exa-*
2 *minatus,* † *quod tamen videtur neceſſa-*
3 *rium ad examinis validitatem,* † *cum terminus ille, qui præfigitur, iuxta diſpoſitionem Conc. Trid.* ſeſſ. 24. ca. 18. *ſit ad conuocandum eos, qui concurrere*
4 *voluerint,* † *& eo tranſacto, non prius debent examinari, & iſta non eſt forma ad effectum, ſed præciſa.* Hæc ſunt formalia verba præcitatæ deciſionis.

DVBIVM VNDECIMVM

ARGVMENTVM.

Tres Examinatores adhibendi in concurſu eligendi ſunt per Epiſcopum priuſquam proponat edictum.

1 DVbitatur 11. quando nam deputandi ſint Examinatores adhibendi in concurſu pro aliqua vacante Parochiali: hoc tactum ſpecialiter non vidi; ſed videtur quod ſint deputandi priuſquam proponatur edictum; quod plane colligitur ex ipſo Concilio, dum ſtatuit, vt Clerici nominentur coram ipſis examinatorib. deputandis; cum itaque nominatio fieri debeat intra X. dies, &c. coram Examinatoribus; neceſſarium conſequens eſt vt prius ſint deputati examinatores.

REQVISITVM III.

De examinandis deſcriptis ad concurſum.

TRanſacto conſtituto tempore ad nominandum, vel deſcribi faciendum, debebunt intra 4. menſes, à die notitiæ vacationis, examinari in Concurſu, omnino expediendo, præfixo ad id certo determinato tēpore, ea tamen habita ratione, vt intra quadrimeſtre ſignificari poſſit Collatori electio dignioris, debebūt, inquam, omnes, qui nominati, vel deſcripti fuerint examinari in Concurſu ab Epiſcopo, & eo impedito, ab ei⁹ Vicario Generali, atque ab alijs examinatoribus in Synodo electis, & iam ad hoc, ab ipſo deputatis, non paucioribus quam tribus, tametſi nō ob id inficeretur Concurſus, ſi plures deputarentur quam tres, qui examini in concurſu faciendo intereſſent. 1

Si uero ad præſtitutam diem non compareant oppoſitores, uel ſaltem non omnes, vocandi prius ſunt, quā claudatur Concurſus, & eò magis, vbi viget Conſuetudo vt uocentur.

Porrò, ſi quis compareat ad examē poſt lapſum tempus præfixum, re tamen adhuc Integra, nimirum antequam facta fuerit electio, erit admittendus, quamuis in termino edicti non fuerit deſcriptus, non obſtante aliqua aduerſarii reclamatione, quæ forte fieret, quod ſi uocati non compareant, vel, licet compareant, null⁹ tamen fuerit idoneus repertus, debebit Epiſcopus aliud edictum proponere, etſi nec tunc aliquis comparuerit, vel nullus etiam ſecundo loco reper-

pertus fuerit idoneus, poterit tunc Epiſcopus, ſtatim elapſo tempore præſtituto, eligere aliquem prçuio examine, ſine Concurſu, & valebit prouiſio.

In caſu etiam quod magis idone⁹ deſiſtat, vel renunciet, ſiue decedat, ante electionem, & intra quadrimeſtre, tunc eligetur magis idoneus inter cœteros oppoſitores iã approbatos, nec opus erit nouo Concurſu.

At uerò ſi deſiſtat, cedat, renũciet, vel decedat, poſt electionem, intra quadrimeſtre datum ad eligendum ineundum erit nouum examen in nouo Concurſu.

Si autem huiuſmodi ceſſio, vel obit⁹ contingeret poſt ipſum quadrimeſtre, nullatenus poterit iniri aliud examen, vel Concurſus, quia eo in caſu fieret deuolutio ad Papam.

DVBIVM PRIMVM.

ARGVMENTVM.

Dies notitiæ obitus non includitur in quatuor menſibus datis ad faciendum concurſum, quia illius excluſio magis reſultat in fauorem Eccleſiæ, quam collatio Papæ ſine concurſu.

1 DIximus Concurſum fore expediendum, intra quatuor menſes, à die notitiæ uacationis; modo oritur dubium an ipſa dies notitiæ computetur in d. menſibus. Dubium facit propoſitio *a*. an videlicet ponatur incluſiuè nec ne. Dominicus *in cap. ſtatutum 3. de præb. in 6.* ſic diſtinguit,

2 † aut talis dictio profertur a lege, aut profertur ab homine, ſi profertur à lege, dicit qđ tunc debet dari Intellectus, qui magis amicatur alijs Iuribus, & eſt aſſumendus prout illi cõuenit; vbi uero ex aliis Iuribus conſtare non poſſit talis intellectus, tunc, inquit, videndum eſt, an conſtet uerbis, qualiter velit quod aſſumatur, & eo modo eſt aſſumendus; *vt in c. ante triennium 31. diſtinc.* ubi Greg. ait, *mihi videtur, vt à preſẽti die Epiſcopis omnibus dicatur, ut nullum facere Subdiaconum præſumant, niſi, qui ſe victurum caſtè promiſſerit*, & ſic videmus, ex his verbis, quod præpoſitio *à* ponitur incluſiuè, quod ſi, ex verbis conſtare non poſſit, tunc ſi appareat de mente legis illa ſeruatur, *vt in c. à ſubdiacono 93. diſt.* vbi Anaclet⁹, & Zacharias ſtatuunt, *vt à Subdiacono, vſque ad Lectores omnes ſubditi ſint Diacono Cardinali*, At ſi non appareat de mente legis tunc inſpiciendum eſt, an incluſio, uel excluſio ſit odioſa, an fauorabilis, & tunc erit ſemper accipienda pro fauorabili *arg. c. odia 15. de reg. iur. 16*

3 Secundo vero caſu principali, puta quando profertur ab homine, idem erit quidem dicendum, vt ſtet incluſiuè, vel excluſiuè, vt dictum eſt; vbi au autem materia eſt indifferens; nempe, quia non habeat plus odii, quã fauoris, nec poſſit conſtare de mente proferentis, tunc ſi referatur ad ipſum exprimentem, accipienda erit contra ipſum, ſiue ſtet incluſiuè, ſiue excluſiuè. In dubio antem ſtat excluſiuè, & computatur de mom. ad momentum; quod ſi ipſum exprimẽtem non reſpiciat, tunc ſumitur intellectus, qui veriſimiliter eſt longior, hæc Dominicus.

4 Quid modo dicendum in caſu propoſito? videtur quod non includat, per ea, quæ notat ſpecul., *de citat.* §. *viſo num. 17.* quem refert, & ſequitur Io. Andr. *in d. cap. ſtatutum 3. de prabend. in 6.* & poſt eum *Ancaran. nu. 1.* verſ. *quinto nota, & Franc. n. 5. ibidem*, & nouiſſime *Io. a kochier in Comẽt. reg. Cancell. 18. num. 39.* † dicentes qđ de natura prçpoſitionis *à* eſt excludere terminũ à quo; nec obſtat, inquit,

Io.

Io. Andr., quod ea die poſſit prouidere, vel eligere, quia dicta decretalis non punit negligentiam. Faciunt ad id ea, quæ tradit Pariſius *de reſignatione benefic. lib. 12. quæſt. 8. num. 7. vſque ad 15.*, vbi concludit quod præpoſitio *à*, in materia *regulæ de XX.* non includit diem, in qua præſtatur conſenſus, quia, inquit, præpoſitio *à*, de ſui natura, excludit; Sed in caſu noſtro, cum odium & pœna reſultet, expediatque vt dies notitiæ excludatur, vt fieri poſſit concurſus, quippe qui magis reſultat in fauorem Eccleſiæ, quam reſultet Collatio Papæ ſine Concurſu, & etiam quia ſic fit redditus ad ius antiquum, quod habebant Epiſcopi in conferendo liberè Eccleſias ſuæ Diœceſis, ideo eſt fauorabilè vt excludatur dies notitiæ.

6 Nec obſtat illud, quod notat Pariſius *d. quæſt. 8. num. 15.*, vbi concludit in caſu d. regulæ de XX. ut cõputetur dies, in qua præſtitus fuit Conſenſus, & ſic etiam atteſtatur fuiſſe decisum bis, nam reſpondetur quod ibi ità eſt iudicandum, quia eſt magis fauorabile Eccleſiæ, & expedit vt computetur, quia ſic promptius, occurritur vacationi, quod ceſſat in caſu noſtro, vt vidimus.

DVBIVM SECVNDVM.

ARGVMENTVM.

Admittitur oppoſitor etiam poſt terminum edicti, re integra; etiam reclamante cooppoſitore, intereſt enim Eccleſiæ habere plures oppoſitores; imo ſi non admittitur poteſt appellare.

1 DVbitatur ſecundò, an ſit admittendus oppoſitor comparens poſt terminum edicti. Hercules Mareſcot. *variarum reſol. c. 52. n. 59. p. 1.*, *Garzia cap. 2. num. 206. par. 9.* & poſt eum *D. Babroſa de poteſt. Epiſc. allegat. 60. nu. 46. p. 3.* concludunt poſſe; imo debere Epiſcopum admittere oppoſitorem, etiam poſt terminum edicti, re tamen integra, ideſt, ante peractum examen, & adhoc adducit Garzia declarationem S. Congregatio. per quam deciſum fuit,

2 quod † *Occurrente vacatione beneficij in Concurſu prouidendi, ad quod, intra terminum in edicto præfixum, plures ſunt oppoſiti. ſi dicto termino elapſo, alter ſuperueniat, re integra, debet ad-*

3 *mitti*, † iuxta quam declarationem, reſoluit Rota *in vna Calagurit. dimidij beneficij, ſiue portionis* 22. Aprilis 1602. coram Reuerendiſs. P. D. Ottebergo, qd *poterit prouiſor admittere ad Concurſum venientem, elapſo termino ab eo præfixo, licet contradicat aduerſarius, qui comparuit in termino, propter auctoritatem Congregat. Concilij, quæ*

4 *in ſimili caſu reſpondit*, † *ſi termino elapſo, alter ſuperueniat, eum re integra eſſe admittendũ, idque æquitas, & fauor Eccleſiæ ſuadere videtur, cuius intereſt plures appoſitores concurrere, & hanc opinionem Domini receptiorem, & de iure veriorem laudauerunt*, arg. l. etſi poſt tres ff. ſi quis cautio. cap. conſul-

5 uit de officio deleg. † *in electionibus enim,*

enim, & prouiſionibus, ſicut, & in iuditijs, circumducitur edictum cap. Ecclesia de elect. Inn. in d. cap. conſuluit, *& fuit deciſum in vna Firmana Parochialis 6. Martij 1592. coram Illuſtriſſimo Pamphilio, in qua non ſolum agebatur de poteſtate, verum etiam de neceſſitate admiſſionis*; hæc Rota in d. deciſione. Et de his deciſionibus meminit Io. Aluiſ. Ritius, *reſolutione 360. in praxi*: Mareſcot. *d. cap. 52. n. 29. p. 1.* Gonzales *de menſibus,*
6 *& alternat., glo. 9. §. 1. num. 115.*, † qui etiam dicit, *in annot. contra nullit. num. 183. d. gloſ. 9.* quod ſi is, qui comparuit poſt terminum edicti non admittitur, poteſt appellare quicquid dicat *Theſau. for. Eccl. cap. 18. n. 30.* qui i contrarium allegat declaratione Sacra Congreg. in vna Peruſina.

DVBIVM TERTIVM.

ARGVMENTVM.

Examen poteſt fieri coram Vicario, quamuit Epiſcopus non ſit impeditus, nam illa verba, vel eo impedito, *important tantum quandam conuenientiam.*

1 DVbitatur tertiò, an examen poſſit fieri coram Vicario, ſi Epiſcopus non eſt impeditus. D. Auguſtinus Barboſa *allegat. 60. num. 41. par. 3. de poteſtate Epiſcopi*, poſt d. Nic. Garziã *cap. 2. num. 119. p. 9. de beneficijs*, tenet quod Vicarius, etiam Epiſcopo non impedito, poteſt expedire examen per Concurſum, dicens quod illa verba Concilij, *ab Epiſcopo, ſiue eo Impedito, ab eius Vicario &c.*, non tollunt quin examen fieri poſſit coram Vicario, Epiſcopo etiam non impedito; ſed quod poſita ſunt huiuſmodi verba dumtaxat ad demonſtrandum conuenire, vt examen ab ipſo Epiſcopo, ceſſante impedimento, fiat.

DVBIVM QVARTVM.

ARGVMENTVM.

Epiſcopus debet, & ipſe examinare cum tribus examinatorib. Synodalibus, in cõcurſu, & videtur eſſe de forma.

1 DVbitatur quartò, an ſit de forma, vt Epiſcopus Examinet. Hoc tactum hactenus non vidi; verumtamen, clarus eſt textus Concilij, ibi, *d. cap. 18. ſeſſ. 24. examinentur ab Epiſcopo, vel eo impedito, ab eius Vicario generali, & ab alijs examinatoribus non paucioribus, quam tribus.* Quo circa
2 ca videtur † quod ſit de forma, vt Epiſcopus examinet, quod colligitur ex verbis eiuſdem Concilij, ibi. verſ. *In omnibuſque ſupradictis caſibus, non cuiquam alteri, quam vni ex prædictis examinatis, & ab examinatoribus approbatis, iuxta ſupradictam regulam, de Eccl. prouideatur,* iũctis verbis paulò inferius ſequentibus, *alias prouiſiones omnes, ſeu inſtitutiones, præter ſupradictam formam facta, ſubreptitia eſſe cẽſeantur* prouiſiones inſuper & nouæ, & priuilegia, ac exemptiones quæ-
3 cumque contrariæ, ibidem † excluduntur, cum clauſula annullatiua, quæ planè declarat omnia ibi adiecta eſſe de forma, vt obſeruat *Aceuedo conſ. 9. num. 28. & 29.* poſt Loaz. *in allegatione de mula. dubio 1. fundam. 7. pro oppido num. 2.* per nos allegato *ſup. dub. 1. requiſito 1.* vltra qđ
4 ponderãdo † illud pronomẽ alijs, qđ vt iam diximus, refertur ad rem ſibi ſimi-

ſimilem,concludendum etiam videtur, † vt debeat Epiſcopus examinare,tametſi votum non habeat,niſi vbi vota examinatorum fuerint paria vel ſingularia,vt videbimus in ſequēti requiſito.

5

DVBIVM QVINTVM.

ARGVMENTVM.

Epiſcopus non poteſt admittere in examine concurſus examinatores non Synodales.

1 DVbitatur quinto an liceat Epiſcopo in Examine concurſus admittere examinatores non Synodales. Rota *in vna Dertuſen. Parochialis de Villa Franca* 18. Decembris 1581.coram *Gipſio* quam refert de verbo Nic. Garzia *de benef.c.2. num. 232.p.9.* tenuit *concurſum per huiuſmodi admiſſionem examinatoris non Synodalis non uitiari per l. teſtamentum. C.*
2 *de teſtam.*, † nam ſuperabūdans cautela non nocet *l. teſtamentū 17. C. de teſtam.* attamen Sac. Congregatio *in vna Tolletana*,quam refert Garzia *d. cap.2.n.339.ad tertium*, & Rota pariter *in vna Tolletana Parochialis, de Alcaudete*, 10.Maii 1596. coram R. P.D. Arigonio,ſecuta ipſam declarationem S. Congreg. reſoluit in hæc verba: *Ex quo interuenerunt alij, qui non fuerunt approbati in Synodo; ideo Concurſum, & examen, ex hoc quoque capite, fuiſſe nullum, & inualidum, & collationem deuolutam ad S. Sedem*, & hanc deciſionem, ſeu deciſionis particulam ſcriptam reliquit *Garzia d.ca.2.nu. 341. par. 9.*

DVBIVM SEXTVM.

ARGVMENTVM.

In Eccleſia quæ acquiritur per regreſſum non eſt opus concurſu nam ſemper poſſidetur per aliquem; imo ſi regrediens iam aliquando fuerat in poſſeſſione non erit ulterius examinandus, ſecus ſi numquam poſſediſſet.

1 DVbitatur 6., an ſit proponendus Concurſus in Eccleſia obtenta per regreſſum,& an regrediens ſit examinandus. Reſoluendum eſt hoc dubium iis rationibus, & iuribus, quibus reſoluimus *dubia 2. & 12. pri-*
2 *mi requiſiti*, † quia non dicitur propriè vacare,quippe quod beneficium huiuſmodi ſemper de facto ab ali-
3 quo occupatur, vel poſſidetur; † quo uero ad illum,qui regreſſu vtitur, an ſit examinandus, dicendum eſt quod ſi iam poſſedit,quamuis conſequatur Eccleſiam ex regreſſu acquiſito ante Concilium,non eſt neceſſarium examen, ſi uerò nunquam poſſedit, erit examinandus,&ita declaraſſe S.Congregationem teſtatur Garzia *d. cap. 2.n.168.p.9.de benef.*

DVBIVM SEPTIMVM.

ARGVMENTVM.

Vno tantum comparente ex pluribus deſcriptis fieri poteſt concurſus, nec eſt opus vt proponatur ſecundum Edictum, & oppoſitoribus impeditis Epiſcopus prorogat terminum.

1 PRacticabilis eſt dubitatio, an fieri poſſit examen, & Concurſus, ſi vnus tantum ex oppoſitoribus, vel etiam plures;non tamen omnes, qui fuerunt deſcripti compareant ad examen,nec ſe excuſant. Garzia,*par.9. de*

de benef.c.2.n.215.p.9. hoc dubiũ excitat,& reſoluit affirmatiuè, per declarationes Sac.Congreg.quas ibi refer
3 per extenſum,† quia verba Concilii vt omnes deſcripti examinentur, intelliguntur, inquit, quatenus veniãt ad examen, alias eſſet in poteſtate vnius nolle venire. impedireque proinde ne ulterius, procederetur,& ita cenſuit Sac.Congregatio, quod; *Examen factum de duobus, qui comparuerũt ex quatuor deſcriptis, ſubſiſtere debet, quamuis alij duo non comparuerint, ad præſtitutam diem, nec examini ſe ſubiecerint, nec ſe legitimo impedimento detineri, quominus valeant ad Concurſum accedere, excuſarint*, quod tamen intelligendum eſt vbi fuerint vocati ad certam diem, vti uidebimus infra *dub. 10.*

DVBIVM SEPTIMVM.

ARGVMENTVM.

Vbi vnus tantũ ſe deſcribi fecerit nec alij comparent oppoſitores ad ſe deſcribi faciendum fieri poteſt concurſus, nec opus eſt alio edicto, aut termini prorogatione.

1 Dvbitatur octauò, an fieri poſſit Concurſus, ſi vnus tantum cõparuerit intra terminum præfixum ad ſe deſcribi faciendum; an vero opus ſit nouo edicto, vel ſaltem prorogatione termini. Garzia *de benef.p.9. cap.2.n.215.* refert declarationes Sac Congr. per quas deciditur poſſe Concurſum expediri, vno tantum comparente nec opus eſſe alio edicto, vel etiam termini prorogatione, ſed illũ, qui comparuerit, examini ſubiiciendum,& ſi idoneus repertus fuerit, cõferendum eſſe eidem beneficium.

DVBIVM SEXTVM.

ARGVMENTVM.

Vbi nullus comparuit, aut certe nullus ex comparentibus uult ſubire examen, Epiſcopus aſſignare debet aliud tempus ſiue edictum, & ſi adhuc nemo comparet, uel alias nemo idoneus reperitur, tũc cõfert ſine concurſu.

1 Dabitatur nonò, quid faciendũ ſit Epiſcopo, ſi propoſuit edictum,& nullus comparuit, vel certe quamuis aliquis, vel plures comparuerint, nemo tamen voluit ſe examini ſubiicere, nec parochialem obtinere. Garzia d.c.*2*.n.*218*.p.*9*. de beneficiis, mouet hoc dubium,& reſoluit, aſſignandum eſſe aliud edictum, & rurſus uocandos oppoſitores,† etſi nemo comparuerit; vel alias idoneus nullus fuerit repertus, tunc cõferendum eſſe beneficium præuio examine, ſine tamen Concurſu, alicui, & ita teſtatur cenſuiſſe S. Congregationem pluries, quas declarationes ipſe refert, loco præcitato, de verbo.

DVBIVM DECIMVM.

ARGVMENTVM.

Elapſo termino edicti põt per Epiſcopũ inchoari examen, ſed non poteſt eadẽ die claudi, vbi plures fuerunt deſcripti, ſed ſunt expectandi, vel uocandi; alioqnin uitiatur concurſus, ſi ex pluribus deſcriptis vnus, aut non omnes examinentur, & eis non expectatis claudatur concurſus.

1 Dvbitatur decimò, an ſtatim elapſo termino edict incohandum ſit examen,& an poſſit eadem die claudi. Videtur ſuperfluum

dubitare, an poſſit inchoare examen elapſo termino edicti, nam, lapſo termino edicti, Epiſcopus videtur eſſe in libertate incohandi, vel differendi, vt infra patebit, † verumtamen,
2 quia aliquando non præfigitur aliqua certa dies in edicto; imò Rota, in *vna Cartaginen Parrochialis 9. Decembris 1588. coram Orano*, cuius meminit Cardinalis Seraphinus, in deciſione proxime allegan- da, reſoluit quod, *Examen poterat fieri pendente termino*, † quamuis hæc deciſio videatur contraria diſpoſitioni Sacri Concilii Trid. ibi, *& tranſacto Conſtituto tempore*; ideo dicendum videtur, quod vbi nulla appoſita ſit dies certa in edicto pro incohando Concurſu, non poſſit ſtatim, abſque aliqua citatio-
3 ne, incohari examen, † prout iam inoleuit Conſuetudo, vt ſpeciali monitione citentur, ad certam diem, oppoſitores deſcripti pro examine, quæ planè conſuetudo ſeruanda eſt; quamuis non negemus, quod poſſit Epiſcopus, etiam prorogare terminum, dummodo tantum temporis reſtet, vt poſſit ſignificari deinde electio collatori, hæc ex Garzia *d.c.2.p.9.*

4 Quouerò ad aliud membrum dubii, deciſum iam habemus hoc per Rotam, *in vna Tolletana de Alcaudete*, coram bo.mem. Illuſtriſs. Cardinale Seraphino, quæ eſt *deciſio 1148. n.5.* in qua dictum fuit, *Concurſum eſſe defectuoſum, quia, cum adeſſent plures examinandi, unicus Michael fuit examinatus, & ſtatim approbatus, reliquis non expectatis, eique facta collatio*; Et coram Arigonio 10. Maii 1596. in eadem, dictum fuit, *ideo Concurſum fuiſſe nullum, & inualidū, quia cum, infra terminum edicti, plures alij ſe appoſuerint, & ſe deſcribi fecerint, ideo examinato d. Michaele Concurſus non debebat ſtatim, eadem die claudi, prout fuit clauſus, † ſed erat expectandum per aliquot dies, uidendi gratia ſi alij oppoſitores uolebant ſe examini ſubijcere, nam ſi a die finiti termini, de quo in edicto, uſque in diem, in quo fuit ceptus, & apertus Concurſus, & examinatus Michael, fuerat elapſus terminus vnius Menſis, infra quod tempus † illi oppoſitores habebant iuſtam cauſam de non comparendo*; Et in eadem, coram Corduba
7 26. Decembris 1597. habetur, † *nec dominis placuit quod eadem die, qua fuit inceptum examen, fuerit clauſus*
8 *Concurſus*, † *examinatus, & approbatus Michael, & facta illi collatio, non vocatis, neque expectatis reliquis oppoſitoribus, qui intra tempus edicti fecerant oppoſitionem, & debebant ſaltem vocari, cum Concurſus fuiſſet dilatus, per menſem, poſtquam erat tranſactum tempus edicti, prout iura poſtulant, & fert Conſuetudo maximè obſeruata illius Diœceſis vocandi oppoſitores.* † Et in eadē, coram Lita 2. Maii 1597. dictum fuit, *ſolum examinari, & eodē tempore, alijs oppoſitoribus non expectatis, ſed ſtatim clauſo concurſu, approbare, fieri non poſſe, ſtante maxime diſpoſitione* Conc. Trid. ſeſſ. 24. cap. 18. quas deciſiones integras affert Garzia *de beneficijs p. 9. cap. 2. nu. 331. uſque ad 344.* ex quibus ſufficienter reſponſum putamus, & eno datum dubium præpoſitum.

†

DV-

DVBIVM VNDECIMVM

ARGVMENTVM.

Magis idoneus ſi deſiſtat, renuntiet, aut decedat ante electionem de magis idoneo, non erit opus alio concurſu, ſed eligi poterit alius ex approbatis, ſi vero deſiſtat poſt electionem, tunc opus erit alio concurſu, quia per huiuſmodi electionem dicitur finitus concurſus.

1 DVbitatur vndecimò, quid præſtare debeat Epiſcopus, quando magis idoneus deſiſtit, ſeu renunciat, vel decedit. Concludamus paucis, cum Garzia, *de beneficijs par. 9. c.*
2 *2. num. 222.* † quod ſi deſiſtat, renunciet, vel decedat ante electionem, ſeu nominationem factam de magis idoneo non erit opus alio concurſu, vbi tamen plures fuerint approbati, ſed poterit eligi magis idoneus ex cæteris oppoſitoribus, intra tamen terminum præfixum, quia adhuc diceretur durare primus Concurſus.

3 At vero ſi deſiſtat, renunciet, vel decedat poſt electionem de ſe factam tunc opus erit nouo Concurſu, quia ſic per huiuſmodi electionem dicitur finitus, & perfectus Concurſus.

DVBIVM XII.

ARGVMENTVM.

Vbi electus deſiſtit renunciat, vel decedat poſt electionem ante quadrimeſtre datum ad ſignificandum electionem collatori habet Epiſcopus integrum nouum terminum, qui incipit à die deſiſtentiæ; at ſi deſiſtat poſt dictum terminum non facta ſignificatione tunc omnimoda diſpoſitio deuoluit ad Papam quamuis Epiſcopus iam dediſſet litteras ſignificationis electionis huiuſmodi.

1 ADhuc reſtat neſcio quid dubitationis, intra quantum temp⁹ videlicet debeat Epiſcopus proponere Concurſum ſi electus renuntiet, electioni vel alias decedat, poſt ipsã electionem. Dicamus breuiter cum
2 Garzia, *de benef. p. 9. cap. 2. nu. 224.* † quod ſi huiuſmodi ceſſio, ſiue obitus contingit ante quadrimeſtre datum per Conſtitutionem Pii Quinti ad ſignificandum Papæ, vel alii collatori electionem factam in Concurſu, eo caſu habet integrum nouum terminum, qui incipiet à die ceſſiones deſi
3 ſtentiæ, vel obitus; † at verò ſi cedat, vel decedat poſt ipſum quadrimeſtre, non facta ſignificatione, tunc omnimoda diſpoſitio liberè deuoluit ad Papam, quamuis Epiſcopus iam dediſſet litteras electo pro huiuſmodi ſignificatione electionis factæ. Iam ad quartum requiſitum tranſeamus.

REQVISITVM QVARTVM.

De Idoneis per examinatores renunciandis Epiſcopo.

PEracto examine, debebunt examinatores renunciare Epiſcopo, vel eius Vicario, quotcunque idoneos iudicauerint, ætate, moribus, doctrina, prudentia, & aliis rebus, ad Eccleſiam uacantem gubernandam opportunis; nec dicetur ſatisfactum Cõcilio ſi digniorem tantum renuncient; enim verò non debent examinatores iudicare, nec vota ferre, quis ſit dignior; huiuſmodi enim iuditiũ reſeruatur ſoli Epiſcopo.

Data autẽ examinatorũ paritate ſiue ſingularitate votorum, Epiſcop⁹ poterit accedere cui maluerit, ca-

tamen acceſſio fieri omnino debet in ipſomet examine; & coram ijſdem Examinatoribus ſimul congregatis, non autem ſeparatim: approbatio autem, ſiuè reprobatio fieri non debet ſeparatim, ſed neceſſe eſt vt fiat, Examinatoribus Cōgregatis, ſimul cum Epiſcopo.

DVBIVM PRIMVM.

ARGVMENTVM.

Examinatores debent renunciare non ſolū quoad literaturam ſed etiam quoad mores, & alia requiſita, iudicium vero magis idonei eſt ſolius Epiſcopi.

1 PRimò dubitatur, an prouiſio facta ad electionem fundatam ſuper relatione, quam fecerint Examinatores, quoad literaturam tantum, relicto iuditio, quoad mores, ætatē, & reliqua Epiſcopo, vel ſuper renunciatione eorundem Examinatorum, de magis idoneo tantum, non autem de omnibus idoneis repertis, validè fiat, citra vitium nullitatis Cōcurſus. Sacra Congregatio, *teſte Garzia de beneficijs cap.7.n.11.& cap.8.n.87.p.5.* nec non, *& cap.2.n.104.p.9.* † vbi adducit declarationes ipſius Sac. Congregationis, decidit, examinatores teneri communi ſententia facere relationem Epiſcopo, non ſolū quoad literaturam, verum etiam, circa mores, ætatem, & reliqua, & debere renunciare, quotquot idonei reperti
2 & iudicati fuerint, † relicto iuditio eligendi magis idoneum ſoli Epiſcopo. Quocirca, videtur, quod prouiſio fundata ſuper ſola relatione quoad literaturam tantum, non ſubſiſtat; Rota, *ī vna Caſalen. Parochialis 1586.* coram *Robuſterio*, reſoluit, *Inſtitutionem Parochialis factam ab Ordinario præſentato a patrono, facta ſolū relatione ab examinatoribus quoad ſcientiam, & non quoad mores &c. eſſe nullam*, ex Cōcilio Trid. c. 18. ſeſſ. 24. Et hanc deciſionem refert Garzia, *d. tract. p.6. c.2. n.236. & p.9. c.2. n.105.*

DVBIVM SECVNDVM.

ARGVMENTVM.

Examinatores debent dare vota dū ſimul congregati ſunt cum Epiſcopo, non autē ſeparatim; ſicut etiam Epiſcopus vbi datur locus acceſſui debet accedere, examinatoribus ſimul congregatis.

1 DVbitatur ſecundò an valeat relatio facta ab Examinatoribus ſeparatim, ſeu priuatim, poſt peractū & abſolutum examen, & Concurſū, Garzia *de beneficijs cap.2. num.58. p.9.*
2 † dicit, loquens de acceſſu, quem poteſt facere Epiſcopus ad uota examinatorum, in caſu paritatis, vel ſingularitatis uotorum, quod fieri debet ī ipſo examine, coram ipſis examinatoribus ſimul Congregatis, & non ſeparatim: Nam, inquit, approbatio, uel reprobatio eorum, qui examinantur, non poteſt fieri ſeparatim; ſed examinatoribus ſimul congregatis, cū Ordinario, per *d. c. 18. ſeſſ. 24.* uerſ. *tranſ-*
3 *acto*, & verſ. *adueniente*, ita, † ex identitate rationis, & rei, dicendum eſt de examinatoribus, vt non poſſint ſeparatim, dimiſſo Concurſu, eoſdem renūtiare: facit qđ obſeruat. D. Ant.
4 † Ragutius, *in ſuo tract. de voce Canonicorum quaſtio. 12. n. 1.*, vbi dicit, qđ nō ſufficit ad cōcludēdū affirmatiuè, vel negatiuè, ſi Canonici ſeparatim cōſentiant, dādo quiſque ſuam vocē vel in ſcripto, vel ī uoce, notario, vel Secretario Capituli, ſed opportet vt ſint ſimul Congregati, & Collegialiter cōcludāt *ad trad. per Fel. in c. cū omnes*, & ibi *Dec. in 1. lect. 6. de Conſtit.*

DV-

DVBIVM TERTIVM.

ARGVMENTVM.

Examinatores rogati ab Epiſcopo poſſunt dicere quis ſit magis idoneus imo tenentur ſubſcribere ſi petat Epiſcopus: conciliatur hoc dubium cum antecedenti nempe vt ibi intelligendum ſit, vt non poſſit priuatim renũciare, hic verò, vt poſſint ex officio, ſi rogantur.

1 DVbitatur tertiò, ex quo diximus relinqui arbitrio Epi iudicium de magis idoneo, & quod nõ poſſunt examinatores ſeparatim & priuatim dare uotũ probatoriũ, vel reprobatorium, dubitatur, inquam, an poſſint petenti Epiſcopo priuatim ſignificare, & dicere, quis ſit magis idoneus.

2 † Ludouicus Lopez, *in Inſtruct. Confeſſ. tom. 1. c. 127.* quem allegat Garzia, *de benef. p. 9. c. 2. n. 112.* dicit quod examinatores ab Epiſcopo, vel eius Vicario, quibus beneficium prouidere incumbit, accerſiti tenẽtur ſignificare, & ſubſcribere ſub pœna peccati mortalis, quis ſit dignus, & quis dignior, & Petrus Nauarrus *de Rector. lib. 2. c. 2. n. 189. apud eundem Garziã*, ĩquit, Examinatores Synodales teneri, ex offitio, & iuſtitia commutatiua, indicare meliorem.

3 Aduertendum tamen eſt quod hi præcitati doctores non contrariantur reſolutioni præcedentis dubij, nã ibi dixim⁹ examinatores nõ poſſe priuatim renunciare Epiſcopo ex approbatis, magis idoneum, intelligendo id eis non licere ex offitio examinatoris, nimirum in executionem Concilii, vt deinde eligat; hic autem intelligẽdũ eſt dictũ Lopez, quãdo Epiſ. poſtulat, nõ tãquã ellector, ſed tãquã collator, extra caſũ Conc. ſed ut inſtruat ſuam conſcientiam, vt ſciat utiliorem facere Eccleſiæ electionem Rectoris, & magis digno illam conferre Neque etiam obſtat, quod Petrus Nauarrus, ibi, dixerit, examinatores teneri ex offitio, quia etiã intelligendus eſt, vt loquatur extra formam renunciationis faciendę ex ui decreti Concilij Trid. *d. ca. 17. ſeſſ. 24.* Et ſic habemus ſolutionem affirmatiuam propoſiti dubii, adhibita tamẽ d. diſtinctione.

DVBIVM QVARTVM.

ARGVMENTVM.

Epiſcopus non tenetur eligere ex collatione votorum examinatorum habita ratione calculorum: debet tamen expectare vt examinatores renuncient.

1 EPiſcopus an teneatur eligere ex collatione votorum examinatorum habita ratione calculorum, non eſt diutius immorandum poſtquam habemus iam deciſionem Sacræ Congregationis in vna Hieracen, quæ eſt in manuſcrip. Illuſtriſſ. D. mei in hæc verba. *Examinatores debent dare vota ſua, ſed Epiſcopus non tenetur ex collatione uotorum eligere, ſed poteſt cui maluerit, ex approbatis beneficium conferre non habita ratione calculorum ipſorum uotorum, debet tamen expectare ut examinatores renuntient, quos iudicauerint idoneos.*

DVBIVM QVINTVM.

ARGVMENTVM.

Epiſcopus non habet votum deciſiuum in concurſu, ſed tantum acceſſiuum vbi nota ſunt paria, aut ſingularia.

1 DVbitatur 5. an Epiſcopus habeat votum in concurſu. Sed hoc dubium tollitur omnino per declarationem Sac. Congreg. quæ ſic ait. *Epiſcopus, aut Vicarius, in concurſibus, votum deciſiuum non habent, niſi examinatores fuerint pares, vel ſingula-*
2 *res, in votis ſuis;* † *nam ſi plures examinati obtinuerint vota paria ab examinatoribus, accedente Epiſcopo, vel Vicario*
3 *uni, is erit approbatus;* † *ſciendum tamẽ eſt, quod ſi vota examinatorum fuerint ſingularia, & quilibet vnum approbauerit, accedente Epiſcopo, vel eius Vica-*
4 *rio, nullus erit approbatus;* † *immo quãdo examinati, qui accedente voto Epiſcopi, vel Vicarij, non habuerunt vltra dimidiam votorum, cenſebuntur reprobati.* Et hanc declarationem deſumpſi ex manuſcripto Illuſtriſs. bo. mem. Card. Parauicini *in vna Taruiſina.*

DVBIVM SEXTVM.

ARGVMENTVM.

Trium vota dicuntur paria quando vnus approbat quem alius reprobat: ſingularia vero dicuntur vbi vnus approbat vnum, & reliqui reprobant approbatũ; ſi pila vtraq; ſcilicet approbatoria, & reprobatoria fuerit iniecta in vrnã, erit tunc nec approbatoria, nec reprobatoria.

1 DVbitatur 6. quando vota dicantur paria, aut ſingularia, & maxime vbi interſint examinatores impares numero. Ad hoc iuuabit referre declarationes ſac. Congregationis, quas adducit Garzia, *de benef. p. 9. cap. 2. num. 60.* vbi mouet hoc dubium; in quarum prima queſitum fuit. *An ſi exiſtentibus quatuor examinatoribus, ſinguli examinati dimidiam tãtum ſuffragiorum reportarunt, poſſit Epiſcopus ex non approbatis facere aliquem approbatum,* † & Congre-
2 gatio cenſuit, poſſe. † Et in alia vbi fuit petitum, *An ſi ex tribus examinatoribus quilibet eorum vnum approbauerit, & alij duo approbatum ab altero reprobauerit, accedente Epiſcopo vni vincat is alios duos, ex quo ſunt numero pares probantium, & reprobantium.* Congregatio reſpondit *non vincere, & neminem iſtorum videri approbatum;* & in alia quęſitum fuit: *Si ſunt quinq; examinatores, & quilibet eorum approbat vnum ex examinatis, & cæteri quatuor reprobant approbatum ab altero, Epiſcopo vni illorum accedente, an iſte, cui accedit Epiſcopus, ſit præferendus, & ſic vnus ex examinatoribus, cum Epiſcopo, vincat alios quatuor reprobantes* Congregatio cenſuit *negatiuè.*

3 Ex his igitur declarationibus patet reſponſio ad dubium, & primò dicendum eſt, vota trium examinatorum tunc fore paria, quando vnus aliquem approbat, quem alius reprobat.

4 Singularia vero, quando vnuſquiſque approbat vnum, & reliqui reprobant approbatum ab altero. Exempli gratia Antonius approbatur à Petro, qui tamen Antonius non approbatur, neq; reprobatur ab Andrea, & Cæſar. approbauit Iulium, non approbatum, neq; reprobatum à Petro, & Andrea, ac tandem Andreas approbauit Franciſcum non approbatum, neq; reprobatum à Petro, & Cęſare; & ſic vnuſquiſq; examinator remanet ſingularis in voto ſuo.

5 Quo-

5 Quomodo autem poſſint ſuffragia ferri, per Fabas, vel pilas nigras, & albas, vt poſſit dignoſci quod nõ ſint approbatoriæ neq; reprobatoriæ, dicamus, quod tũc hoc dignoſcetur, quando vtraq; pila ſimul iniecta fuerit in vrnam.

DVBIVM SEPTIMVM.

ARGVMENTVM.

Approbatus, vt quis dicatur debet habere vltrà dimidiam votorum ſaltem cum acceſſu Epiſcopi, alioquin vota dicerentur paria, aut certè ſingularia.

1 DVbitatur 7. quot ſuffragia ferre debeat aliquis, vt dicatur ap-
2 probatus. † Dicamus vnico verbo, quod debet habere vltrà dimidiam
3 votorum, † ſaltem vna cum acceſſu Epiſcopi, qui tamen Epiſcopus accedere non poteſt, niſi vota ſint paria, vel ſingularia *Conc. Trid. ſeſſ. 24. cap. 18. de refor.* verſ. *tranſacto* ibi *quorum votis* vnde apparet erraſſe Ledeſmam dum dicit, quod ſi tres examinatores ſint diuiſi, ita vt duo ſint pro vna parte, & tertius pro altera parte, Epiſcopus poteſt accedere, cui maluerit, hoc enim falſum eſt, & improbatur propter à Garzia *de benef. par. 9. ca. 2. num.* 60. nam huiuſmodi vota non
3 dicuntur, paria neq; ſingularia, † ad quod habemus declarationem Sac. Congreg. quam idem Garzia affert loco citato, in hæc verba. *Si vnus tantum compareret ad ſe examinandũm, coram tribus examinatoribus, vno illorum approbante, & cæteris reprobantibus, an illi accedere poſſit Epiſcopus,* Congregatio reſpondit, *non poſſe, & examinatum dici reprobatum.*

REQVISITVM QVINTVM

De electionè magis idonei facienda.

FActa Relatione ab examinatoribus Epiſcopus non obſtante quod collatio ad alium quemuis, vel etiam ad Summum Pontificem ſpectet, ſolus eligit ex approbatis, quem magis idoneum iudicat. At verò ſi relicto digniore, dignum eligat, datur appellatio tamquam à mala electione; huiuſmodi tamen appellatio electionẽ ipſam non ſuſpendit, nec prouiſum remouet ab Eccleſia, ſed dũtaxat cauſam deuoluit.

Huiuſmodi verò electio facienda erit omninò intra quatuor menſes à die vacationis. Et ſic corrige errorẽ eius, qui tranſcripſit diſpoſitionem Conſtitut. Pij V. *in princip. huius libri* verſ. *collatoribus*, qui lineam ommiſit *debebat enim ſic ſcribere*, ſtatuit terminum collatori ſex menſium à die vacationis ad conferendum, & Diæceſano quatuor ad eligendum magis idoneum &c.

DVBIVM PRIMVM.

ARGVMENTVM.

Epiſcopus tenetur iuſtum, & rationabile iudicium proferre, in eligendo, in concurſu, nec poteſt eligere magis idoneum dirigendo iudicium ſuum pro hoc ad arbitrium proprium, ſed debet illud regulare iuxta iuris diſpoſitionem, & vti bonus vir; electio tamẽ digni amiſſo digniore non reſcinditur: latè traditur hic articulus de electione digni ommiſſo digniore.

1 DVbitat̃ primò, an poſſit Ep̃us eligere dignũ, p̃termiſſo digniore, Lam-

Lambertin. in ſuo celebri tract. *de iurepatronatus lib. 2. p. 1. art. 3. quaeſt. 10.*, elegantiſſime examinat, & diſcutit hoc dubium, in materia præſentationis, quærens, † an patroni poſſint, ſalua conſcientia, dignum, & idoneum præſentare, ſi poſſent digniorem, & magis idoneum præſentare, † & adducit quam plures gloſas, & opiniones Doctorum, & præcipue *gloſ. magiſtr. in c. licet* in uerbo, *qui præſtantior 8. q. 1.* & *Abb.* & *Prapoſ. in c. conſtitutis el 2. ſiue 46. de appell.* & pro clariori intelligẽtia argumentatur ad partes.

2

3

4 Primò itaque pro affirmatiua, vt pote quod poſſint electores, ſalua conſcientia eligere idoneum, relicto magis idoneo, & primò pro hac affirmatiua adducit *tex. in c. dudum 16. de præſump.* † vbi præſumitur pro idoneitate alicuius.

5

6 Secundò adducit rationem, quia maior bonitas alicuius non debet nocere, & præiudicare bonitati alterius *c. neceſſe 3. q. 9.*

7 Tertiò affert tex. *in c. monaſterium 16. q. vlt. iuncta gloſ.*, vbi habetur, qđ ſufficit aliquem non eſſe malum.

8 Quarto adducit *tex. in authen. de Monachis. §. vlt. collat. 1.* ubi habetur, quod ſemper melior eſt eligẽdus in Abbatem.

9 Quintò dicit, dictam affirmatiuã confirmari, ratione abſurditatis euitandę, nam ſequeretur, inquit, quod quilibet peccaret bene faciendo, q̃a poſſet quilibet meliorem rem facere.

10 Sexto adducit *text. in c. illud 8. q. 1.*, vbi, quod melior non eſt cenſendus ex eo, quod ſit in Epiſcopum electus.

11 Septimò adducit text. *in c. quoniam 3. de Iurepatronatus*, vbi præfertur pręſentatio illius, qui maioribus iuuatur meritis.

12 Octauò adducit text. *in d. c. Conſtitutis 46. de appel.* vbi apertũ eſt, qđ electio, facta de idoneo à plurib. numero, tenuit, non obſtante quod fuiſſet appellatum, à volentibus eligere meliorem.

13 Nonò adducit plura Iura volẽtia, vt eligentes ſatisfecerint idoneum eligendo licet potuerint eligere magis idoneum, de quo, inquit, eſt text. *i c. cum nobis olim 19. de elect. c. niſi cũ pridem. §. ne pro defectu 10. de renũciat. c. pen. de præb.*

15 Decimò adducit gloſam *in d. c. licet, & in c. Monaſterium, & in c. viliſſimus 1. q. 1. in c. qualis 8. q. 1. in c. quoniã 3. de Iurepatronatus in d. c. conſtitutis el 2. ſiue 46. de appell. in c. 2. de off. cuſtod. in c. ſi plures 16. q. 7.* quæ volunt, vt vocibus præſentantium exiſtentibus æqualibus, non ſit inſtituendus magis idoneus, ſed ille, qui Epiſcopo placuerit.

15 Vndecimò, & vltim. adducit doctrinam Archidiaconi *in c. duobus 14. de reſcrip. in 6. ibidẽ Io. Andr. Dom. Frãc. ſpecul. de Iurepatronatus circa finem Hoſtien. eundem Io. Andr. Cardinal. & Butrium in c. cum autem 24. de Iurepatr.*, vbi quod ordinarius in facienda gratificatione, nihil refert, an attendet maiorem idoneitatem, dũmodo ambo ſint idonei, & tenentes hanc partem affirmatiuam exponunt comparatiuum pro poſitiuo.

16 Pro negatiua autem adducit *d. c. licet* 8. *q. 1.* vbi dicitur quod is eſt eligendus, qui præſtantior eſt, doctior, & ſanctior, & in omni virtute eminentior.

17 Secundò *tex. in c. illud ead. quaeſt. & cau.* & ibi Archidiaconum colligentẽ dignum non debere eligi, ſi magis dignus reperiatur.

18 Tertiò *tex. in d. cap. quoniam 3. de Iurepatronatus* vbi quod quando vota patronorum diuiduntur ille præficitur, qui maioribus iuuatur meritis, &

& plurimorum approbatur aſſenſu: *d.c. quoniam 3. de iurepatr.*

17. Quarto affert *tex. in c. Metropolitano 63. diſt.* vbi quod eligendus eſt, qui eſt omnium optimus.

18. Quinto tex. *in c. vnum orarium §. nunc autem verſ. Res contra 25. diſt.* vbi quod talis eligatur, cuius comparatione cœteri grex dicantur.

19. Sexto *d.c. viliſſimus 1. quæſt. 1.* quod vult, Epiſcopum eſſe alijs præſtantiorem.

20. Septimo tex. *in c. In Sacerdotibus 61. diſt.* vbi quod irreprenſibiles eſſe cōuenit, quos præeſſe neceſſe eſt corrigendis.

21. Octauo tex. *in cap. 2. de off. Cuſtod.* ibi, *tales obtineantur quales meliores, & ſanctiones eſſe noſcuntur.*

22. Nono tex. *in c. ſi. 63. diſt.* vbi quod ſicut bonis meliores, ità melioribus optimi præferuntur.

23. Decimo *d. authent. de Monachis collat. 1.* vbi, quod ſemper melior Mōnachorum eſt eligendus.

24. Vndecimo Doctrinam Io. Andr. *in d.c. 2. de off. cuſtod. Abbat. in c. cum autem 24. de Iurepatr.*, & ibidem Immol., qui volunt gratificationem Epiſcopi non cadere in idoneum; ſed præferendum eſſe magis idoneum,

25 & reſpondet obiectis. † Tandem cōcordat Iura, & primò, circa *c. 2. de off. cuſtod.* hunc dat intellectum, vt pars affirmatiua procedat ante factum, videlicet, vt eligendus ſit magis idoneus antequam deueniatur ad electionem; negatiua; uerò procedat poſt factum; puta, vt ſufficiat, & ſuſtineatur electio facta de idoneo tan-

26 tum, relicto magis idoneo, † quippe quæ ſciētia ſufficiens, in prælato ſuffi cit *d. c. niſi cum pridem §. ne pro defectu 10. de renunc. d. c. cum nobis olim 19. de elect.* concordatur *cap. licet 8. quæſt. 1.* vt debeat eſſe idoneor, quan-

27 do eligitur de alia Eccleſia, † & ſufficiat, vt ſit idoneus, ſi ex eademmet

28 Eccleſia aſſumatur; † Doctrinam Archidiaconi *in d.c. licet*, intelligit, vt habeat locum, ſi ſumus in neceſſarijs; puta electione, vt tunc debeat eligi

29 melior; † ſi verò ſumus in voluntarijs bonis, intelligit, vt ſufficiat quod quis bonum faciat, *Fedr. de Senis in conſ. 95.*, dicit quod Abbatiſſa præſentata ad Monaſterium, vbi ſunt multæ aliæ meliores, ſufficit, quod ſit bona, ſi ſit de gremio illius Monaſterij, vel de gremio, de quo debeat pa-

30 trona præſentare; † ſed dicit, quod patrona vulnerat conſcientiam ſuā non prǽſentando meliorem Ant. de Butr. *in d. c. 2. de off. cuſtod.* idem di-

31 cit, quod Federicus; † Abbas in cap. Conſtitutis el. 2. ſiue 46. de appell. dicit, quod, ſi ab initio fuit appellatū, nè fieret electio niſi de magis idoneo, ſi in capitulo, vel Collegio reperiatur magis idoneus, tunc electio

32 idonei tantum non tenet; † Si verò non fuit appellatum, tūc dicit quod tenet electio idonei; ſed electores pec-

33 cant, † quia tenentur conſulere Eccleſiæ, meliori modo; ac proindè dicit, quod eſt optimus text. iuncta gloſa in verbo *nihil in capit. penult. de electione in 6.* vbi dicitur, quod, qui habet duas voces, vnam Iure proprio alteram, vti procurator alicuius, non poteſt vnam dare vni, alteram alteri, & ſecus faciens nihil facit;

34 † ſed ſe declarat, vt debeat eligi magis idoneus, quando in eod. Collegio reperitur magis idoneus, alias non tenetur eligere magis idoneum de alio Collegio & in hoc conuenit cum Federico, &

35 Butrio; † honeſtius eſt enim, inquit, vt idoneus eligatur de ſuo Collegio, quam quod fiat tranſitus ad magis idoneum alterius Collegij, ad quod allegat *c. nullus 61. diſt.* &

G notat.

notat. *in c. cum inter Canonicos 21. de elect.* & poſt lungam diſcuſſionem huius articuli, tandem firmat concluſionem, iuxta opinionem Abbatis, nimirum, vt debeant electores eligere magis idoneum, ſi ſit in eod. Collegio, nec ſufficere, eo prætermiſſo, ſi eligant idoneum tantum;
37 † quam planè concluſionem ampliat, etiam ſi maior pars velit eligere idoneum, minor autem pars velit eligere magis idoneum, & hic habemus caſum notabilem, quando minor pars vincat
38 maiorem partem, † ſed cauendum eſt, vt minor pars præualeat, vt hanc cautelam adhibeat, videlicet, quod antequam accedat ad electionem appellet ad ſuperiorem ſi non eligatur magis ido-
39 neus; † hoc tamen intelligendum eſt, vt habeat locum, quando minor pars intendit eligere magis idoneum de eodem Collegio ſi ſit, vel ſaltem de eadem Eccleſia, vel alias, de eadem Diœceſi, ſi deficiat in Collegio, Eccleſia, vel Diœceſi reſpectiuè, & maior pars, exiſtente magis idoneo in Collegio, Eccleſia, vel Dioceſi, velit idoneum
40 eligere, † ſed ſi minor pars vellet eligere de alio Collegio, Eccleſia, vel Diœceſi comparatiuè, maior verò pars vellet eligere idoneum de eodem Collegio, Eccleſia, vel Diœceſi, etiam comparatiuè, tunc appellatio, minoris partis non impediret, eſſetque notoriè nulla, & iniuſta; & ideo non poſſet electio per viam attentati reuocari.

Sed aduertendum omnino eſt, vt appellatio præcedat electionem, alioquin electio maioris partis valeret; etiam ſi confirmatio nondum
41 eſſet ſequuta, † hoc etiam dictum, vt appellatio debeat præcedere, intelligendum eſt, quando electus fuit idoneus de eodem Collegio, prætermiſſo magis idoneo, nam ſi ſubſequatur appellatio electionẽ, ipsã non ſu-
42 ſpendit; † At verò ſi elect⁹ fuiſſet idoneus de alio Collegio, Eccl., vel Diœceſi comparatiuè, prætermiſſo magis idoneo, vel etiam ſolum idoneo eiuſdem Collegij, Eccleſię, vel Diœceſis, tunc, ſi appellaretur, etſi appellatio ſubſequatur electionem, eſſet iuſta, & ſuſpenderet, & reuocanda eſſet electio huiuſmodi, per viam attentatorum, hæc ex Lambertino, & Abbate locis præcitatis.

43 Quid autem dicendum in caſu noſtro? Nicolaus Garzia, *de beneficijs p.9.c.2.n.225.*, qui mouet hoc dubiũ, tandem dicit, quod videtur, vt electio, & prouiſio digni, omiſſo digniore, ſit nulla, vti forma Concilij non obſeruata volens eligendum eſſe magis idoneum, & prouiſioues præter dictam formam factas ſubreptitias cenſeri, iuxta Conſtitutionem Pij Quinti, quæ incipit *In*
44 *conferendis*, † ſtante decreto irritãte in eis appoſito, quod inducit formam, cuius ſententiæ etiam eſt D. Illephonſus de Azeuedo *in conſil. 9. num. 30.*, vbi atteſtatur ſe vidiſſe, quod cum prouiſio cuiuſdam beneficij Curati in commendam vni, in concurſu aliorum, eſſet facta, per examinatores Synodales ſede vacante, & teſtimonialia huiuſmodi prouiſionis ad ſedem Apoſtolicam eſſent per prouiſum miſſa, vt literæ de ea expedirentur, denegatæ fuerunt litteræ Apoſtolicæ, donec in teſtimonialibus adeſſet fides, quod illi digniori, in concurſu prouiſum fuerat dictum beneficiũ Curatum, & fide data, & miſſa, inquit, Sãctiſſimus Papa confirmauit prouiſionem illam, & expeditę fuerunt literæ. Quocirca admonet Azeuedo Reuerendiſſ. Prælatos, vt cũ ꝓuis⁹ non

eſt dignior, quamuis ſit dignus, illi non conferant, etenim prouiſio in cum facta, inquit, eſt nulla, & ſubrep
43 titia: † Accedit ad hoc declaratio S. Congregationis de anno 1588. quã refert Garzia *p.2.c.5.n.193.* i hæc uerba. *Fuit alias dubitatum, an pro forma, traditum eſſet, ut reſignans teneatur facere mentionem ſe ad titulum illius fuiſſe promotum adeò quod per æquipolẽs adimpleri non poſſit, & fuit reſolutum, pro forma traditum eſſe à Concilio, ſtãte clauſula annullatiua, & quod Cõc. negatiue loquitur* Iaſon in l. quid ſit nomi natim ff. de lib. & poſthum. Felin. in c. cum dilecto de reſcript., † *quo ſtante per æquipolens non poteſt adimpleri*. Et in vna *Derthuſen. Parrochialis de Villa Franca* Rota coram Gipſio 18. Decembris 1581. dixit, *quod Epiſcopus non poteſt eligere eum, quem magis idoneum iudicauerit, quaſi hoc eiuſdem iuditio, & arbitrio relinquatur, quia intelligendum eſt illud eſſe commiſſum Epiſcopo, tamquam bono uiro, vt in dicat verbum* iudicauerit Abbas n. 6. *in d. c. cum autẽ 24. de Iurepatr.*; nam tenetur Epiſcopus iuſtum, & rationabile iuditium proferre. §. *omnes in authen. de iudicibus gloſ. in cap. 1. de Conſtit.* & clarius in eadẽ dec. corã eodẽ Gipſio, 10. Maii 1582. vbi fuit dictũ *eam Concilij formam non ſatis poſſe dici iure ſeruatam quod, in propoſita facti ſpecie, huiuſmodi electio Epiſcopi iuditio relinquatur, quia, ut alias reſolutum fuit, Concilium de Iuſto, & rationabili iuditio loquitur, & ita intelligi debet, & aperte Summus Pontifex in d.*
44 *Conſtitutione demonſtrat*, † *nã is profecto non ſeruat legem, quinimo in illam committit, qui legis verba amplexus contra legis nititur voluntatem* l. non dubium C. de leg. cap. certum de reg. Iur. in 6. hac ſunt verba Rotæ; & hoc idem annuit Genuenſis in manuali paſtorum cap. 36. num. 9., vbi dicit, quod Epiſcopus conferens beneficium digno, omiſſo digniore peccat mortaliter, de magis communi, cui adſtipulatur Acceuedo loco ſupracitato; ſed, inquit, *Genuenſis*, Epiſcopus ſic conferens nõ tenetur ad reſtitutionem, ſed plane tenetur ad reſtitutionem, ſi eligit indignum, quæ dignitas conſideratur, habita ratione ad bonum
45 cõmune. † At tãdẽ d. c. 36. n. 5. circa beneficia Curata, dicit qđ nõ ſolũ cõferẽda ſũt beneficia Curata dignioribꝰ, † ſed qđ digniores habẽt iꝰ ad rẽ pfectũ, & ꝓpterea ſi reiiciũtur, inq̃t, poſſunt appellare, & vlterius dicit quod Nauarrus *in cap. 17. de redditibus Eccleſiaſticis*, concludit quod ius, ad rem perfectum, tribuens facultatem petendi beneficia, quæ dantur per Concurſum, obligat ad reſtitu-
46 tionem illum, qui impedit, † & dicit amplius, quod ius ad rem perfectum ambulat pari paſſu cum iure in re,
47 † ſed tandem in eod. cap. num. 235.
48 inclinat, † vt electio minus digni, & prouiſio ſubſequuta ſit valida, alioquin fruſtra daretur remedium appellationis ab electione Epiſcopi,
49 † & hanc ſententiam dicit eſſe magis vſui, & communi ſenſui conformem, & iuuari ex traditis per D.
1 Thomam *2.2. quaſt. 63. art. 2. ad tertium* Immol. Abbat. Dec. & alios *in*
2 *d. cap. Conſtitutis el 2. ſiue 46. de appellat.* & Couar. *in reg. peccatum par. 2. §. 7. num. 3. in nou. edict.* dicit quod Synodus Tridentina *ſeſſione 24. cap. 1. & 18.* digniorem eſſe eligendum, aſſeuerat, ut à peccato elector immunis ſit, nec tamen ſtatuit electionem digni omiſſo di-
50 gniore reſcindendam fore, † Mareſcotus etiam, variarum reſolut. cap. 52. n. 19. p. 1. dicit, quod in ſimplicibus beneficijs Epiſcopus habet facultatem attendendi merita vel uti gratificatione, & per Anchar. in

Clementin. plures num. 14. & Card. ibi §. fi. num. 1. de iurepatron. & fuit tentum etiam per Rotam *ann. 1585. & 1586. coram Rubeo*, vbi dictum fuit *quod ſi, ex duobus præſentatis, Epiſcopus vnum inſtituerit, non ſit amplius quærendum de meritis, ſed ſatis ſit, quod is, qui fuit inſtitutus ſit idoneus, quamuis potuerit eligi magis idoneus.* † *In concurſu vero ad Parochiales debet Epiſcopus eligere magis idoneum quia Conc. non dat facultatem Epiſcopo eligendi, quem velit*
52 *ſed quem magis idoneum iudicauerit*, † *quod planè iuditium debet regulari, iuxta*
53 *ta iuris diſpoſitionem.* † Nouiſſimè autem habemus deciſionem S. Rotæ inter impreſſas Farinacij Nouiſsim. *p. 1. deciſ. 40. nu. 4.* vbi *quod poteſt Epiſcopus, omiſſo digniore, minus dignum eligere, citrà uitium Concurſus* per cap. cum nobis de elect. & fortaſſe ratio eſſe poterit huius deciſionis, quia vt tradit Speculator, ſicut experientia ſupplet illiteraturā multo magis ſuppleat litteraturā, ſeu ſciētiā maiorē coopoſitoris *Speculator de Aduocat. §. 8. num. 17.* ſed hoc intelligit D. Oliuerius Beltraminus in ann. ad deciſ. 11. fæl. rec. Greg. XV. num. 6. vt locū habeat in ſimplicibus, ac alijs beneficijs curam animarum annexam non habentibus ſecus in beneficijs curatis.

54 Limitarem tamen hoc, vt poſſit, omiſſo digniore, dignum eligere, & valeat electio huiuſmodi, quando Epiſcopus rationabili iuditio, ad electionem huiuſmodi minus digni deuenit, omiſſo digniore, nam Epiſcopus, vt infra videbimus, debet arbitrium ſuum regulare vti bonus vir, *Mareſcot. d. c. 52. num. 23. p. 1. variarum reſolutionum*; & ex præmiſſis patet ſolutio, ad dubium propoſitum, vt non vitietur concurſus, quando iuditium Epiſcopi eligentis eſt ratio
56 nabile † ſufficit autem pro rationabilitate iudicij ordinarij, ſi concurrāt in electo maiores qualitates vt fuit conſideratum in vna nullius Parochialis ſeu concurſus IV. Decembris 1600. coram fæl. rec. Greg. XV. tūc Rotæ Auditore vbi dictū fuit quod præponderare potuerunt qualitates quæ concurrebant in perſona Iacobi qui eſt Philoſophus, Pœnitentiarius,
57 Examinator Synodalis, & Doctor, † quæ qualitas doctoratus magna eſt *l. magiſtros C. de profeſ. c. quāto de magiſtr.* cuius ratione erat præferendus.

DVBIVM SECVNDVM.

ARGVMENTVM.

In Concurſu Parochialium non ſolum conſideratur idoneitas etiam inſpecto Conc. Trid. reſpectu ſciētiæ ſed etiam reſpectu ætatis, morum, & prudentiæ, ac proinde quamuis qualitas Doctoratus ſit conſideratione digna, nihilominus ipſa ſola nō facit digniorem pro obtinenda Parochiali: Quapropter poterit omiſſo Doctore eligi non Doctor, imo poterit aliquando omiſſo Doctiore, & ſanctiore eligi is, qui iuxtà munus, & rem, cui proficiēdus eſt aptior ei miniſterio apparet.

1 DVbitatur ſecundò, an ſit præferēdus Doctor non Doctori in elec
2 tione. Videtur quod ſic, † nam qualitas Doctorat⁹ tanti ſit ab ipſomet Papa, & maximè in mā beneficiorū, vt facilius Doctoribus concedat beneficia *c. cum in cunctis §.* in ſeriora 7. *de electione*, & Abb. *in cap. 1. nu. 3. de Magiſtris*, Verall. *deciſ. 277. num. 2. p. 1.* dicens, quod in collatione beneficiorum, habetur reſpectus ad ſcientiā, vt pinguius prouideatur literatis, quam ignaris *c. de multa. 28. de præbēdis* Felin. *in rubr. de Magiſtris ad ſecundum*, vbi quamplures Doctorum prærogatiuas recenſet, & inter cœteras.

4 ras, † dicit quod Doctores dicuntur nobiliſſimi *l. prouidendum 7. C. de poſtulat.* & ſunt in dignitate *Bald. in Proem. C.* & quilibet magiſtratus debet Doctorem ad ſe venientem inuitare ad ſedendum *l. 1. C. de off. diuerſ. iudic.* aliàs refert prærogatiuas *quibus adduntur tradita per Paris conſil. 38. n. 15. p. 4.* quæ tamen breuitatis gratia libenter omittamus. Hodiè tamen habemus caſum diſcuſſum, vt præmiſſis non obſtantibus, poſſit in electione Parochialis vacantis etiam non Doctior, neq; ſanctior præferri Doctori, ſed is, qui iuxta munus, & rem, cui præficiendus eſt, aptior ei
6 miniſterio apparet, † & ſic non ſolum conſideratur idoneitas, etiam inſpecto Concilio Tridentino, *ſeſſ. 24. c. 18. de reformatione, verſ. peracto*, reſpectu ſciētiæ, ſed etiam reſpectu ætatis, morum, prudentiæ, & huiuſmodi ad Eccleſiam Parochialem gubernādam; vt eleganter obſeruat, & docet Gonzales, *in ſuo gloſemate de menſibus, & alternatiuis, gloſ. 4. à num. 110. vſque num. 146.* & poſt eum Garzia, *dè beneficijs p. 9. c. 2. n. 232. & ſeq.* vbi etiam affert deciſiones Sacræ Rotæ, & præcipuè in vna *Rauenaten parochialis* 2. Decembris 1592. coram Illuſtriſſimo Arigonio bo. mem. in qua dictum
7 fuit, † *Quamuis qualitates doctoratus, Sacerdotij, & alia ſupradicta ſint conſideratione dignę*, Abb. in c. 1. de maior. & obed. dec. conſ. 502. num. 12. & 13.
8 *nihilominus ipſa ſola non faciunt aliquē digniorem pro obtinenda, & gubernanda parochiali Eccleſia, cum vltrà Doctrinam, in qua ambo fuerant approbati, æquè idonei, erant quoque conſiderandi mores, prudentia, & alia opportuna ad gubernandum Eccleſiam, vt apparet in Concilio Trident.* ſeſſ. 24. cap. 18. & in cap. cum in cunctis *in prin.* de elect. *& plures* tradit Lambert. de iurepa-
tronatus lib. 2. p. 1. quæſt. 10. & pręſertim
9 ſertim *verſ.* tertio requiritur, † *imo neque etiam aliquando ille, qui eſt Doctior, & ſanctior eſt iudicandus dignior, ſed is, qui iuxtà munus, & rem, cui præficiendus eſt, aptior ei miniſterio apparet, & fieri poteſt, quod Doctor, & pauper non ſit ità aptus, vt non Doctor, & non pauper, & merito non Doctor, & non pauper iudicandus ſit dignior, vt poſt alios annotauit Couarruuias* reg. peccatum p. 2. §. 7. nu. 4. *verſ.* dignior *& etiam ità fuit dictum in cauſa* Beneuentana Parochialis 13. Iunij 1590. coram R. P. D. Orano. *Vnde cum Archiepiſcopus vnum, ex æquè idoneis ab examinatoribus approbatis, elegerit, dicendum eſt maiores qualitates agnouiſſe*
10 *concurrere in morigio, † circa mores, prudentiam, & alia, quæ ſunt neceſſaria pro gubernanda Parochiali, quam in Za*
11 *uarra, † cum pro iuditio Epiſcopi ſit præſumendum*, cap. in præſentia de renunc. *& idem colligitur* ex Conſtitutione fel. record. Pij Papę Quinti,
12 *cum † permittat tantum appellationem quando appellans docet de dolo, & irrationabili iuditio Epiſcopi, vt apparet in illius narratiua, ibi*, carnalitatis, aut alium humanæ paſſionis affectū, non rationes iuditium ſequētes &c. *& in diſpoſitione, ibi*, & conſtito, &c. *quod non docetur in caſu, de quo agitur, præter illas ſolas qualitates, quando in illo poſſunt concurrere maiores qualitates circa mores, & alia, quæ reddunt illum habiliorem, ad gubernandum Parochialem, de quibus omnibus, cum Morigius eſſet Ciuis, & Canonicus eiuſdem Ciuitatis, & ſemper ibidem permanſiſſet Archiepiſcopus habuit plenam notitiam.* Caputaquen. deciſ. 206. p. 2. *& licet Zauarra eſſet eiuſdem diœceſis, & in diuerſis locis, Archiepiſcopus non poterat ità de facili habere notitiam de eius moribus, vita, & alijs qualitatibus*

13 *tibus, ſicut de Morigio*, † *& ordinarius debet præferre illum, de quo eſt melius informatus, vt poſt alios tradit* Lambertin. d.tract. de iurepatr. 24. artic.7. quæſt.princ.p.1.lib. ſecundo *neq; deciſ. in cauſa* Ciuitatis Caſtelli Parochialis, *& in cauſa* Aretina Capellaniæ *dant contrarium, nam in illa* Ciuitatis Caſtelli, *docebatur de grauamine, oſtendendo irrationabile, & doloſum iuditium ordinarij, per multa,*
14 *quæ adducebantur*, † & præſertim cũ electus eſſet eius familiaris, & forenſis; *non electus* eſſet eiuſdem diœceſis & repertus magis idoneus ab examinatoribus, *& ſic non fuit ſola qualitas* Doctoratus. *idem erat in cauſa* Aretina, *in qua non ſolum concurrebat huiuſmodi qualitas* Doctoratus, *ſed etiam concurrebant alia, in præſentato, propter quæ veniebat præferendus, & præcipuè, quia* erat vnus de compatronis, *Præterea fuit dictum, & dummodo* abſit dolus, & irrationabile iuditium ordina-
15 rij multas, † eſſe qualitates propter quas aliquem reputandum eſſe magis dignum, *& eſſe tales, quas ſi ordinàrius non attendit, eligendo alterum, dummodo ſit idoneus, & dignus, malefaciet, non tamen annullabit electiones*; dec.in conſ. 129. vol. primo, *& ita* apud Hoſtien. Ioann. Andr. Anton. de Butr. Card. & alios, *declarat, & de magis communi atteſtatur* Couarruias in d.cap. peccatum 2.p.§.7. ſub num. quarto verſ. qui tamen, in conſenſu, accipiendus eſt, *& in verſ.* igitur iura humana, *quia aliàs eſſet locus mille litibus, & nulla electio fieri poſſet, quæ litibus & controuerſijs non vexaretur in magnum damnum Eccleſiarum*; Et die 6. Iunij 1594. *coram eodem Domini ſteterunt in hac deciſione, & dixerunt: Ex eo quod quis ſit Doctor, Diœceſanus, & maior ætate, non cenſeri magis idoneus, vt ſit præferendus de Parochiali prouiſo ordinario*, cui concordat deciſio Fanen. Parochialis 28. Iunij 1596. coram R. P. D. Corduba, ibi, *tertium aliud quod Aſcanius eſſet Doctor, & magis qualificatus, & non habens be-*
17 *neficium, Domini reiecerunt*, † *quia concurrunt etiam plures qualitates in Eliſeo, quæ ſufficiunt ad defectum, vt iuditium Epiſcopi non poſſit dici irrationabile, vt bulla requirit, ad hoc, vt ſit locus appellationi, & ſæpius reſoluit Rota*, quas planè deciſiones ſcriptas reliquit *Garzia d. cap. ſecundo num. 213. & 250. part. 9.* ex quibus eleganter colligit *Gonzales d. gloſ. 4.* quod quamuis magis ſit idoneus in ſcientia, non ideò debet præcedere alios, quorum mores
18 ſint magis cogniti, & approbati, † nam, *Concilium Trident.* inquit, non ſe fundat tantum in ſcientia, ſed etiam in reliquis omnibus ſupradictis, & ita fuiſſe declaratum *per Illuſtriſſimos DD. Cardinales Concilij Trident. Interpretes* teſtatur ipſe Gonzales, *d. gloſ. 4. num. 112. vbi* ipſammet declarationem, in hæc verba refert,
19 † *Præferendus eſt minus Doctus, modo idoneus, quando eius mores ſunt noti, & approbati, Doctiori, cuius vita ignoratur*; Et ratio eſſe poteſt, quia vt idẽmet Gonzales notat in ſuo elegantiſſimo gloſemate quod facit ſuper regula octaua Cancellariæ, quæ hodie eſt nona, propter eam, quam ſecundo loco addidit fæl. rec. Gregorius XV. circa beneficia incompatibilia dimittenda *d. gloſ. quarta n. 119. vbi quamplura alia dicit, & allegat Doc*
20 *tores*, poſſet quis in vno examine apparere magis doctus, ex fortuna puncti aſſignati, vel quæſtionis propoſitæ, cum re vera, ſit minus, & è cõuerſo, vt *per tex. in l. vnica C. de Athletis lib. 10.* & ibi *Bartholus num. ſecundo, & Angelus, & Platea* tenentes, quod propterea deberet quis ter examinari

minari, vt idoneus dignoſcatur, & victoriam mereatur plura tradit Tiraquel. *de pœnis temperandis cauſa 51.*
21 *n.159.* † vbi etiam dicit, quod non ſufficit, vt quis, ſemel in vno actu ſit vir probatus, ſed vt ſæpiſſime in plurib., diuerſiſq; actibus perſpect⁹, exploratuſque ſit; facit *tex. in proem. Inſtit.* §. *cumque hoc*, ibi, *iam ex multis rerum argumentis accepimus*, *& ibi gloſa, & Io.Faber.* neque vna hirundo facit ver. *Bald.num.1.in l.Iura conſtitus 3.ff.de legibus* quos citat Gó-
22 zales *d. gloſa 4. à num. 221.*, † vbi etiam *num. 132.* notat quod, in propoſito noſtro, quamuis Conc. dicat, quod Epiſcopus, quando eſt in fieri, eligat, quem cæteris magis idoneum iudicauerit; facta tamen iam electione per Epiſcopum, facienda eſt interpretatio ad fauorem Epiſcopi, quaſi omnia conſiderauerit, & magis idoneum arbitrio ſuo elegerit, tum vt electio ſuſtineatur, & actus valeat *per l. quoties in actionibus 8.ff.de reb.dub. l.quoties in ſtipulationibus 80.ff.de verb.obligat.* Rot. *deciſ.15 n.1.de conceſſ.præb.in nou.* Caſſador. *deciſ.21.n.1.de præbend.* Caputaquen. *deciſ.271.n.7.p.3.* & alios quos citat Gó-
23 zales *d.gloſ.4.n.132* † tum etiam, vt minus recedamus à Iure communi, à quo omnis Conſtitutio recipit Interpretationem *l.2.C.de nou. c. cum dilectus, & ibi gloſ.* verb. *Iure communi 8.de Conſuet.* Roman. *conſil.328 n. 10.* verſ. *ſi verò* Caſſador. *deciſ. 36. num.7.ſuper reg.* Gonzal. *d.gloſ.4.nu.*
24 *135.* † atteſtãdo *in eadem gloſ. 4. nu. 114.* Rot. in term. d. Conc. Trid. dixiſſe, in vna Beneuentana Parochialis 13. Iunij 1590. coram R.P.D. Orano, & in alia nullius concurſus, coram fel. record. Greg. XV. tunc Rot. Auditore, quòd duobus approbatis per examinatores pro æquè idoneis in ſcientia, electio vnius facta per Ordinarium erat bona, legitima, & canonizanda, quamuis nõ eſſet Sacerdos, nec Doctor, nec pau-
25 per, † quæ plane qualitates quamuis ſint conſideratione dignæ *Abb. in c.1.num.1.& 3.de maio.& obea. Lãbert.* latè *de iurepatr. lib.2. part.3. q.5. art.3, cum ſequent.& art.12.* nihilominus non faciunt aliquem digniorem
26 pro gubernanda parochia; † nam, vltra doctrinam, conſiderandi erant ẽt mores, prudentia, & cętera, quę dixit Rot. in præinſerta deciſione Rauenat. coram Arigonio nam plurimũ intereſt habere notitiam priſtinam non modo de ſcientia, & literatura, verum etiam de vita, moribus, & alijs requiſitis, vt obſeruat Gonz. *ibi num.118.* ac proinde cum Ordinari⁹ elegerit vnum ex æque approbatis, in ſcientia, pręſumitur cognouiſſe in illo maiores qualitates, circa mores, prudentiam, & alia neceſſaria,
28 † quo fit, vt præſumendum ſit pro iudicio Epiſcopi *c.in præſentia 6. de renunc. c.paſtoralis in fi. 5. de cauſ. poſſeſſ. c.ſicut 16.de ſent.& re iudic.* quæ allegat Gonz. *d.glo.4.n.117.* † quippe qui poteſt Epiſ. ſe informare, ex variis animi ſui motib. pẽſatis, & conſideratis omnib., Garzia *d.c.2.n.251.* verſ. *& quod ideo*, poſt Gonz. *vbi ſup.* quod
30 † tamẽ iudicium debet eſſe rationabile, nam quãuis relinquatur iudicio Epiſ. an quis ſit magis idoneus, hoc procedit duntaxat quatenus Epiſcopus rectè iudicauerit *Abb. n.6. in ca. cũ autem 24. de iurepat.* cũ aliis citat. per Gonzal. *d.gloſ.4.n.143.* ſecus quã do conſtat de iniqua, & irrationabili electione, ita decidit Rot. in vna Tudent. 18. Aprilis 1603. *coram Illuſtriſſimo Sacrato* in qua reſolutũ fuit, *electionem factam ab Ordinario Tudent. ad fauorem cuiuſdam ſui familiaris, eſſe irrationabilem, & reuocandam, & Parochialem adiudicãdã cuidã Doctori*

Sco-

Scobar appellãti, vt magis idoneo, et maiores qualitates habenti de qua deciſ. meminit *Goz. d. gloſ. 4. n. 143.* & poſt
31 eũ *Garzia d. ca. 2. nu. 251. p. 9.* † Quod autem iudicium Epiſcopi debeat eſſe rationabile, ſonat tex. d. Pianæ conſtit. ibi, *conſtito de prioris eligentis irrationabili iuditio:* nam illa verba ponuntur conditionaliter, vt obſeruat Gonzal. *in d. gloſ. 4. n.* per *l. Lucius, et ibi not. 82. ff. de condit. & demonſtr.* † Et adeo præſumitur pro iudicio Ordinarij, ut Rota in una *Camarin. concurſus 19.* Decembris, *coram R. P. D. Ottembergo, quæ eſt deciſio 223.* apud Farinatium, inter deciſ. Criminales, non attenderit obiectionem quam faciebat quidã oppoſitor contra mores electi, vbi allegabat, quod ipſe electus erat diffamatus de fornicatione, & afferebat relationem Vicarij,
34 † quia litteris aſſertiuis nõ creditur *Rot. deciſ. 11. nu. 1. de iurepatr. in nou.*: ac proinde propoſito caſu, vt ibi, in quo apparet claudium reportaſſe approbationem Epiſcopi vti magis idoneum, nec non, & ſententiã Vicarij vrbis non obſtante quod Andreas cõtra ipſum, & eius mores, & vitam obiiceret, *DD. cenſuerũt eas confirman-*
35 *das,* † *quia pro Epiſcopi iudicio præſumitur,* c. in præſentia de renunc. *niſi oſtendatur doloſum, & irrationabile, vt fuit dictũ* in Rauenat. Paroch. 2. Decembr. *1597. coram Illuſtriſſimo Arigonio,* & in Pampilonen. *12.* Decẽbris *1597. coram R. P. D. Litta* & in vna nullius Parochialis, ſeu concurſ⁹ 4. Decembris *1600. coram R. P. D. Ludouiſio; præſertim in caſu iſto; in quo con-*
36 *currunt ſuffragia examinatorum,* † *quibus etiam in materia morum concilium plurimum defert, vt fuit ponderatum* in Tudent. Parochialis 28. April. *1605 coram R. P. D. Sacrato; necnon aliorum Epiſcoporum teſtimonio, in quorum diœceſibus, honeſtè vixit, & quidem longe ante tempus concurſus data.*

37 *Et reipſa nulla præfertur qualitas, qua Claudius ab Andrea ſuperetur, quia potius Claudius, multis nominibus, Andreã ſuperat, cũ ille ſit Clericus diœceſan⁹, Seminarij Clericorũ dictæ ciuitatis alũn⁹, per plures annos inſeruierit Eccleſiæ Cathedrali exercendo officium magiſtri caremoniarum, & Curati; alter vero Diœceſis Auximanæ* Pariſ. conſ. 38. n. 13. lib. 4. Dec. conſ. 542. n. 13. Roc. de iurepatr. *in verb.* honorificum n. 45. *deinde Claudius nullum habebat beneficium, aduerſarius vero Canonicatum Calderolæ obtinebat.* c. is cui de præb. in 6. deciſ. 26. *in verſ.* item ſi aliquis, eodem tit., in nou. *fuit dictum* in Calagurit. dimidiæ portionis *19.* Ian. 1596. coram R. P. D. Pegna.

38 *Denique Epiſcopus, non contentus ordinaria diligentia, per ſecretã et inquiſitionem, de ante acta eius vita, moribus, & prudentia, animum ſuum inſtruere voluit, & ſic, de illo magis informatus, merito illum prætuliſſe videtur, prout cõſideratum fuit* in d. Rauenat. Parochialis.

39 *Non obſtat obiectus, & diffamatio cõmiſſæ fornicationis per Claudium, dum ageret in Ciuitate Burgi S. Sepulcri,* ex conſ. Calder *9. de probat. non enim probatur, ex deductis, niſi quod fuerit deprehenſus cum quadam muliere, & ſic ſolũ præſumptiuè, quod non ſufficit ad hũc effectum, vt fuit dictum* in Lucana Parochialis *12.* Maii 1603. *coram R. P. D. Penia.*

40 *Nec ſufficit relatio Vicarij, quia huiuſmodi literis aſſertiuis non creditur* Rot. deciſ. 11. n. 1. de iurepatr. ĩ nou. *eoque minus, quia diffamatio non fuit in loco concurſus, & per plures annos concurſum præceſſit; quo caſu, etſi nondum fortè completum eſt trienniĩ tempus, præſumitur mutatio.* §. ſi verò intra triennium, auth. de monachis, deciſ. 162. n. 20. *& ceſſat ſcandalum propter locorũ di-*

diſtantiam, & probatur mutatio, ex literis Epiſcopi burgi S. Sepulcri, & Epiſcopi, capituli, & communitatis Camerin. quæ tollunt omnem maculam, quæ potuiſſet oriri ex diffamatione, fuit dictū in lucana Paroch. *15.* Iunij 1601. *corā R.P.D. Decano*, & in eadem 12. Maij 1605. *coram R.P.D. Penia.*

41 *Non obſtat familiaritas Ordinarij, quia non probatur, licet probetur de aliquo ſeruitio*, c. fin. de verb. ſignif.

42 *Nec facit, quod Andreas prouocat ad nouum concurſum, quia hac ratione ſemper eſſet danda appellatio, etiam ſi non doceretur de irrationabili iudicio Epiſcopi, contra expreſſum tenorem conſtit. Pij V. quæ non ſimpliciter concedit appellationem, ſed tunc demum, quando doloſè, & irrationabiliter iudicatur, vt alias fuit reſolutum* in d. nullius parochialis coram R.P.D. Ludouiſio.

43 Hinc Mareſcotus, *var. reſol. part. 1. cap. 52. nu. 24.* dixit, debere liquidò conſtare de irrationabilitate, & dolo Epiſcopi, quod etiam notat. Garzia, *d. cap. 2. n. 252.* verſ. *ſecundo*, ibi quod per exmen factum coram iudice appellationis, & eius examinatoribus, conſtat de mala electione, & irrationabili iudicio Epiſcopi, re ipſa, nam vbi abeſt dolus, & irrationabile iudicium Ordinarij, quamuis multæ ſint qualitates, propter quas aliquis eſſet reputandus magis dignus, & eſſent tales, quas ſi Ordinarius non attēdit, eligēdo aliū, dummodo ſit idoneus, & dignus, malefaceret, nō tamē annullabitur electio *Dec. in cōſ. 129. vol. 1.*

44 Sed difficultas verſatur non modica in dignoſcendo quiſnam dicatur, & ſit magis dignus, ad quod dilucidandum quamuis Gonzal. *in d. gloſ. 4. nu. 145.* dicat quod ad hoc multū valet iudicis ſuperioris arbitriū, *per Bal. in c. ſi. p debilitate n. ſi. verſ. quæro igitur q̄ perſona dicatur diſcr. 3. de off. deleg. quæ mēdoſè citat. in l. ſi p debilitate* Gōz. *ubi ſup. Tiraq. de nobil. q. 10. n. 12.* Menoch. *de arb. l. 2. cēt. 1. caſ. 67 n. 3. et caſ. 69. n.*

45 4. nihilomin⁹ † huiuſmodi arbitriū regulādū erit, vt magis reſpiciat vtilitatē Eccl. nā, in materia puiſionū be-

46 neficiorū, † vtilitas Eccleſię eſt pferēda oībus alijs qualitatibus pręſētati; *Mareſcot. var. reſ. p. 1. c. 52. n. 26. vbi ēt*

47 *expreſſè dicit n. 25.* q † is reputatr magis idoneus, de cui⁹ morib. & alijs reqſitis, Ēpus eſt meli⁹ informat⁹, & q̄ ēt habitat in loco beneficij, & pōt reſidere, & puidere neceſſitatib. Eccleſiæ, tāquā magis vtilis, & in vna Cal. beneficij 20. feb. 1587. corā Ill. Seraphi. *quæ eſt dec. 767. n. 1.* dictū fuit, q ī *materia puiſionū beneficiorū, regula eſt, q nō habēs beneficiū praferēdus eſt ei, q̄ habet* p c. is cui de preb. in 6. Rot. dec. 26. n. 2. eodē tit. in nou. Hoſt. in c. tuā, & ibi But. de ætat. & qual. Roc. *de iurep.* in verb. *honorificū q. 15. lāb. l. 2. p. 3. q. 5. ar. 13. in princ. et in eadē dec. n. 2. di-*

48 *ctū ēt fuit*, † *q is habetur, p magis idoneo, qui diſpēſatione, nō eget Dec. cōſ. 542 n. 14.* cū alijs, *et q, vbi requiritur ſerui-*

49 *tiū perſonale*, † *habilior iudicatur ille, qui vnicū tātū habet beneficiū, quam is, qui plura obtinet, vt fuit reſolutū, in una calag. de illar daccia corā R.P.D. robuſterio Rebuff.* in cōc. *tit. de elect.* in glo.

50 *idoneorū ppè ſi.* † *quia in mā concurſus*

51 *preferēdus eſt ille, qui caret beneficio*, † *quia ſingulis ſingula ſūt beneficia cōferēda Cōc. Tr. ſeſſ. 24. c. 17. put ſimoniacus nedū indign⁹ redditur is, qui iniret pactū cū beneficiatis de releuādo eos indēnes ab omni dāmno, & intereſſe, ob receptionē de eo faciendā, vt fuit reſolutū in d. dec. 767. n. 4.* & in alia Aſtoric. *corā. d. robuſterio* & alia Salamātina *corā D. Viccecomite* lamb. *de iurepatr. p. 1. l. 2. q. 9.*

52 *ar. 11.* allegat *per dec. 767.* † q ēt locū habet in eo, qui aliquid donauit, aut alias metū incuſſit illis, qui volebant cōcursū ſubire, mediāte pecunia data potēti, vel alij, vt metū inferat op-

poſitoribus *Barboſa allegat.60.nu.54. part.3.de off. , & poteſt. Epiſcopi* &, ego eleuaui *infra requiſito 15.dub. 3.* & ex his enodatum remanet dubiũ ſi quis adhuc ſitit, recurrat ad vberes fontes Gonzales *d.cta gloſ.4. , & Gartia dicto cap.2.parte 9. in locis pra-*
53 *citatis* ,† & his addat , quæ tradit idem Gartia *de beneficijs parte 7. cap. 7.num. 50.*, vbi dicit , quod quis graduatus, etiam ſine ſcientia competente poteſt obtinere beneficium, uel dignitatem ,quæ requirunt gradum, quia, inquit, re uera, iſte graduatus eſt , licet indignè, & nihilominus gaudet priuilegijs graduatorum, vt contra Barbat tenet *Aretin. in cap.clerici 8. de iudic.*, & *ibi Fel. nume. 2. & 3.* , & *in rubr. de maio. & obed.num.4.* & in propoſito *Azor. lib. 6. parte 2.cap.6.quaſtione 1.* cum aliis citat. per ipſum Garziam, vbi etiam, *num.51. cum dicto*
54 *Azor.* † dicit ſufficere, & valere in eo adeptionem Epiſcopatus, ſi promotio ad gradum doctoris, vel licentiati non fuit ipſo iure irrita, quamuis iudicis ſententia reſcindi potuerit; quæ plane ſi faciant conſideret,nobis autem ſatis ſit dubiũ excitaſſe, & prout potuimus ſoluiſſe.

DVBIVM TERTIVM.

ARGVMENTVM.

Poſſunt recuſari examinatores & ſi recuſatio non admittitur poteſt appellari.

1 DVbitatur tertiò, an poſſit recuſari aliquis examinator. Gonzales *in gloſ.9.§.1.in annot. nullit.n.186.* concludit affirmatiuè;† imò amplius dicit; quod ſi non admitteretur recuſatio iuſta recuſationis cauſa intercedente, poſſet appellari *ad trad.per Abb.n.14.in fi. in c. quia propter 13. de elect.*

DVBIVM QVARTVM.

ARGVMENTVM.

Appellatio à reprobatione examinatorum datur tantum deuolutiua non autem ſuſpenſiua, & conciliatur declaratio per quam apparet non dari appellationem etiam deuolutiuam ut intelligenda ſit ad effectum infringẽdi prouiſionẽ Epiſcopi ad quem effectum non datur etiam deuolutiua: & vbi datur appellatio interponitur ad Epiſcopum qui eſt ſuperior examinatorum niſi reprobatio facta eſſet de uoto Epiſcopi.

1 DVbitatur quartò, an detur appellatio a reprobatione exami-
2 natorũ Gartia, † *in ſuo tract.de beneficijs cap.2.num.239.& 252 verſ.quarto & vltimo*, dicit quod a relatione examinatorum, primæ inſtantiæ, non datur appellatio, etiam deuolutiua, *vt in d.cap.18.Conc.Trid.verſ.nec*
3 *prædictorum examinatorum ſeſſ. 24.* † at uerò, a relatione examinatorum ſecundæ inſtantiæ, nimirum quando prouocatũ fuit ad nouũ examẽ, ꝓpter malam Epiſcopi electionem, dicit,quod in effectu datur appella-
4 tio etiam ſuſpenſiua,† quippe quæ ſẽtentia iudicis appellationis fundatur in relatione examinatorum, ac proinde, ſicut poteſt appellari ab huiuſmodi ſententia, ita etiam, inquit, ab ipſa relatione ſuper qua ipſa fundatur, iuxta conſtitutio-
5 nem Sanctæ memorię Pij V.; † ad quod habemus declarationem Sac. Congregationis, quam ipſe refert, in hæc verba. *Ex bulla Pij Quinti*, *quæ*

quæ incipit, in conferendis, *Congregatio reſpondit, non dari appellationem à reprobatione examinatorum, ſed duntaxat à mala Ordinarij*
6 *electione*, † & Rot., in vna Lucana plebis ſeu Parochialis *8.* Iunii *1571.* coram Illuſtriſſimo Lan-
7 cilloto reſoluit; † *Relationem examinatorum non poſſe ſuſpendi per appellationem quominus ex ea fiat inſti-*
8 *tutio*, ex Conc. Trid.; † *licet ſecus de inſtitutione facienda vigore iuriſpatronatus, & non relationis*. Sed videntur circumferri nonnullæ contrariæ declarationes eiuſdem Sacrę Congregationis, & potiſſimum duæ, quas de verbo affert Gartia in addit. adhoc *capit. 2. part. 9. in num.* 245. in vna Vrbinat. 4. Maii 1592., quę ſic ait. Congregatio Concilij cenſuit à reprobatione examinatorum, dari appellationem ad effectum de-
9 uolutiuum à die ſcientiæ, † & alia 7. Auguſti, quæ ait. Congregatio Concilij cenſuit à reprobatione examinatorum, qui aliquem ex concurrentibus ad Parochialem Eccleſiam vacantem minus idoneum renuntiarunt, dari appellationem ad effectum deuolutiuum non autem ſu-
10 ſpenſiuum. † Sed reſpondet, & concordat vt iſtæ declarationes intelligantur ad effectum vt reprobatus declaretur idoneus ad Parochialem, & auferatur nota, ſeu infamia ex reprobatione illicita, pro cuius intelligentiæ confirmatione adducit aliam declarationem eiuſdem
11 Sac. Congregat., quæ ait † *Congregatio Concilij cenſuit reprobato ab examinatoribus non dari appellationem ab electione Epiſcopi, qui elegit approbatum ab examinatoribus, ſed à reprobatione examinatorum ad effectum deuolutiuum non autem ſuſpenſiuum*;
12 illa † verò per quam deciſum eſt non dari appellationem etiam deuolutiuam à reprobatione examinatorum intelligenda eſt, inquit, ad effectum infringendi electionem, & prouiſionem Epiſcopi, & vt ſibi Parochialis conferatur ad quem effectum non datur appellatio etiam deuolutiua a reprobatione examinatorum.

13 Appellatio autem vbi dari poteſt a reprobatione, vt dictum eſt, poterit interponi ad Epiſcopum, qui eſt ſuperior examinatorum, vt cum alijs examinatoribus Synodalibus eũ examinet, niſi fortè reprobatio facta eſſet ex uoto Epiſcopi, vt potè quia examinatorum vota erant paria vel ſingularia, & Epiſcopus acceſſit reprobantibus; tunc enim cum appelletur etiam ab Epiſcopi reprobatorio voto, ſiue acceſſu ad reprobantes, appellandum proinde erit ad Superiorem.

14 Materia appellationis in cauſa reprobationum quàm ſit practicabilis, & ſcitu digna nemo non ignorat, quamobrem hic nonnulla dubia magis practicabilia excitaui, in reliquis conſulẽdus erit Gattia vbi ſup.

DVBIVM QVINTVM.

ARGVMENTVM.

Appellatio à reprobatione examinatorum primæ inſtãtiæ in ſimplicib. datur quia diſpoſitio Concilij locum habet tãtum in parochialib. et diſpoſitio eiuſdẽ Cõc. ſeſſ. 7. c. 13. intelligitur ad effectum euitandi examen, non autem vt non poſſit appellari à mala relatione, & grauamine.

1 DVbitatur quintò, an ſit indiſtinctè verum, quod non detur appellatio à reprobatione exami
2 natorũ primæ inſtantiæ † Gartia, *de benef. part. 9. cap. 2. num. 242.* hoc explicans dicit, quod appellatio non da-

datur à reprobatione examinatorũ primæ inſtantię, ſolum in curatis ſeu
3 Parochialibus; † ſecus verò in ſimplicib. in quib. licet præſẽtati, vel nominati ſeu Electi, à quibuſuis pſonis Eccleſiaſt. nõ debeãt inſtitui, niſi prius fuerint ab ordinarijs examinati, et i-
4 donei reperti, † et nullo appellationis remedio ſe tueri poſſint, quomin⁹ exa
5 mẽ ſubire teneãtur, vt *ĩ c.13. ſeſſ.7. Cõc Trid.* † à relatione tñ, & rep̃batione
6 examinatorũ dat̃ appellatio ẽt ſuſpẽſiua, † qđ ẽt, ante eũ, tradiderat Gõz. *ĩ annot. nullit. gloſ.9. §.1. n.184. et ſeq.* ĩnixus deciſ. Rot. *in vna Calagurit. de Amarita* 21. Nouembris *1575. corã* R. P. D. *Canucio*, quæ eſt 10. *ĩmpreſſ. p.2.*
7 *diuerſ.* † ubi dictum fuit, quod *datur appellatio à mala relatione, & grauamine examinatorũ in nõ approbãdo aliquẽ ex oppoſitoribus ad beneficiũ patrimonia*
8 *le*, † & quod, *non obſtat ad hoc diſpoſitio* Conc. Trid. ſeſſ.24. c.18. *verſ.* , nec prædictorum examinatorum, *quia illud procedit duntaxat in Parochialibus nõ autem in ſimplicibus patrimonialib⁹*
9 *minuſque obſtat idem Conc.* ſeſſ.7. cap. 13. *verſ.* & nullus appellationis, *quia licet non poſſit appellari, ad effectum eui tandi examen, vt ibidẽ cauetur; à mala tamen relatione, & grauamine non tollitur appellatio, & ſecundum hanc diſtinctionem procedit Conc. Trid.* ſeſſ.25. ca. 9. *verſ.* ad hæc. Hæc ſunt verba ipſius deciſ.

DVBIVM SEXTVM.

ARGVMENTVM.

Appellatio à relatione examinatorum datur in Parochialibus patronatis Laicorum quando vnus tantum eſt præſentatus.

1 DVbitatur 6. an Conc. Trid. *ſeſſ. 24. c.18.* quatenus impedit appellationem à reprobatione examinatorum, vti diximus in antecedẽti dub. locum etiã habet in Parochialib. iu-
2 riſpat. laicorũ. † Gartia, *de benef. p.9. c. 2. n.245.* putat dari appellationẽ ab huiuſmodi relatione examinatorum, quãdo vnus ſolus eſt præſentatus, nec habet locum concurſus, vti plane eſt in beneficijs, ẽt parochialib. iuſpatr.
3 laicorum, † idque, ea potiſſimũ ratione, qa ex præſentatione acquiritur
4 i⁹ ad rẽ, † & Gõz. *in Annot. nullit. gloſ. 9. §.1. n.187.* atteſtatur fuiſſe deciſũ *in vna Calagurit.* 28. Iunii 1608. corã Penia, quẽdã Didacũ Lopez, pro quo ipſemet Gõz. ſcripſerat potuiſſe appellare a grauamine examinatorum, in non approbando illum ad curam animarum, vt ipſe dũtaxat eſſet præſentandus, & inſtituendus, iuxta formã conſtitutionis Clem. VIII. ſuper prouiſione beneficiorum Diœc. Calagurit. editæ, & emanatæ; † & inquit quod huiuſmodi appellatio cauſauit
6 attentata; † addens quod, à fortiori, appellatio locum haberet, ſi, ceſſante calumnia, eſſet interpoſita à declaratione, vel nõdeclaratione, qđ aliquis ex oppoſitoribus ſit, vel non ſit filius patrimonialis.

DVBIVM SEPTIMTM.

ARGVMENTVM.

Appellatio à reprobatione examinatorũ datur in prouiſis in forma dignum.

1 DVbitatur ſeptimò, an Cõc. Trid *ſeſſ.24. c.18.* in materia appellationis à reiectione examinatorum locum habeat in prouiſis in forma
2 ma dignum. † Garzia, *de benef. p.6. c.2. n.75.* tenet affirmatiuẽ, non obſtãte d. Concilio Trid. & ſtante etiam
3 Conſtitutione Pii Quinti, † quia hoc procedit tantum in examine in concurſu, etiamſi vnus tantum ſit oppoſi
4 tor, † ſecus tamen in examine in

in forma dignum, quando reiectus prætendit ſe grauatum, quia tunc poteſt, inquit, rectè appellari, ſaltẽ ad effectum deuolutiuum, ex quo habet ius conſiderabile ad Parochialem. Rot. *in vna Mutinẽ. Canonicatus 13.* Iunij 1614. *coram Vbaldo*, quæ eſt *deciſ. 360. num. 3. apud Farinac. in nouiſs. tom. 2.*

DVBIVM OCTAVVM.

ARGVMENTVM.

Appellatio datur ad Metropolitanum à declarationi Ordinarij qui tanquam delegatus Apoſtolicus declarauit, pro executione literarum, vel è contra.

1 Dubitatur octauo, ad quem ſit appellandum. Garzia, in terminis literarum exequutorialium, *parte ſexta cap. 2. n. 72. de beneficijs*, † dicit
2 quod cum adeſt legitimus contradictor ceſſat terminus 30. dierum, & via exequutiua, Garzia *de benef. part. 6. cap. 2. num. 71.* quia tunc executor tenetur aſſumere partes iudicis, iuxta notata per Doct. communiter *in c. fi. de præſump.* & obſeruat Garzia *d. c. 2. §. 1. nu. 110.* vbi quamplures ad hoc cumulat, & latè hoc diſcutit, dicens *ibid. num. 112.* quod datur appellatio etiam ſuſpenſiua in eo caſu, & ideo dicit quod non poteſt recurri ad ſe-
3 cundum exequutorem; † appellatio nihilominus datur à declaratione ordinarij, qui, tamquam exequutor, & delegatus Apoſtolicus pronũciauit nõ eſſe locũ exequutioni literarũ Apoſtolicarum, ex eo quod nõ reperit impetrantẽ idoneũ, vel aliàs, literas fuiſſe ſubreptitias; & huiuſmodi appellatio, inquit, datur ad metropolitanũ, † pro quo allegat declarationẽ S. Cõgregationis in hæc verba. *Ei, qui exhibuit bullam Parochia ſibi reſignata Epiſcopo Ceſenaten, & reiectus eſt ab examine, de quo fidem examinatorum affert, viſum eſt dandum appellationi ad ſuffraganeũ Rauenatẽ.* quã delegatum affert, ẽt *Pariſ. de reſig. li. 10. q. 7. n. 25.* & eam rationem cõſiderat Garzia *d. c. 2. nu. 75.* quia reiectio ſeu reprobatio neceſſario fit ex voto examinatorum, qui in ſuo miniſterio non funguntur auctoritate Apoſtolica, & ideo inquit poteſt ab illa appellari ad metropolitanum; ſed iam, In terminis noſtri caſus, ſuperq; clarum textum habemus in dicta Conſtitutione Pij Quinti, verſ. *ijs verò*, quæ dat facultatem appellãdi ad me-
5 tropolitanum; † ſi verò reiector, ſit ipſemet Metropolitanus, vel aliàs Epiſcopus exemptus, appellatio tũc datur, ad viciniorem Epiſcopum, vel ad ſanctam ſedem.

DVBIVM NONVM.

ARGVMENTVM.

Executio, & proceſſus ſecundi executoris, cui non conſtat de negligentia prioris non valet nãm agitur non de conſolidanda iuriſdictione ſeu accreſcendo exercitia, ſed de dando iuriſdictione.

1 Dubitatur nonò, ſumpta occaſione ex antecedenti dubio, in quo dixi ceſſare terminũ 30. dierum, legitimo exiſtente Contradictore, dubitatur, inquam, an, ſi data in veritate negligentia primi executoris, proceſſus, & executio ſecundi exequutóris, cui de negligentia primi non conſtat, valeat. Garzia, *de benef. p. 6. c. 2. num. 91.* hoc dubium excitat, & ego libenter huc refero, quia vtile, & frequens eſt, nec piget reſponſio-
2 nem illius, de verbo inſerere, † dicit igitur quod videtur dicendum valere attenta veritate, quamuis ma-

lè

lè egerit, *ex deciſione Rota 1. de probationibus in antiquior. & 4. de offitio delegati in nou.* Egid. *deciſ.* 359. Roman. *ſingul.* 13. Fel. *in cap. ſciſcitatus num. 12. & 14. verſ. eſt tamen caſus 13. de reſcrip. & num. 29. in cap. cum ex officij 16. de præſcrip.* illis *in repert. verb. Iudice deleg. ſi fuit plures.* Curt. Iun. *conſ. 63. num. vndecimo* vbi habetur, quod exequutio gratiæ, ab vno, ex exequutoribus datis cum clauſula, *quod ſi non omnes*, facta non conſtito de impedimento alterius valet, dum modo poſtea de illo conſtet, quod nõ ſolum in beneficialibus, ſed etiam in alijs delegatis, *cum dicta clauſula*, pro cedere tenet Felin. *in d. cap. ſciſcitatus num. duodecimo* verſ. *ſed dicas regulariter, & num. 14. in princ. 13. de reſcrip.* & addit. *d. deciſ. 4. de offitio delegati in nou.* ex ratione de qua per eos ibi.

3 Facit etiam deciſio *36. de præbendis in antiquis*, quæ ait, quod valet prouiſio facta, ab executore, de beneficio vacante, licet ignoretur vacatio *Franc. ſub. num. 10. in cap. ſuſceptum de reſcrip. in 6. & Felin. vbi ſupra.*

4 Nihilominus in propoſito contrarium eſt verius, & videtur tenere Rota, *in deciſione ſupra relata, 5. dubio num. 61.* & Zechus, *de beneficijs, & penſionibus Eccleſiaſt. cap. 9. nu. 8.* nam licet non agatur de conſolidanda iuriſ dictione, ſeu accreſcendo exercitio, vt in dicto caſu de exequutoribus, ſeu delegatis datis, cum clauſula *quod ſi non omnes*, ſed de danda iuriſdictione, & poteſtate, quæ non datur niſi ſub conditione, ſi primus fuerit negligens; & infra 30. dies non contulerit; & ideo de ea debet prius conſtare *Felin. in dict. nu. 12. verſ. primo quãdo verificatio in c. ſciſcitatus 13. de reſcrip.* Ant. Gabr. *de execut. rei iudic. concluſ. 3. num. 19.* qui tamen plures male allegat.

5 Non tamen requiritur quod ſecundus executor requirat primum, & ei terminum aſſignet ad exequendum, & quod eum citet quidquid dicat *Flores quæſt. 4. num. 65. & ſeq.* ſed ſufficiet quod ex actis, quæ tranſmitti mandabit, conſtet de præſentatione literarum, & requiſitione facta per partem, & executio non appareat facta.

6 Et idem Garzia *cap. 2. num. 61. p. 6. de benef.* dicit quod iuriſdictio data ſecundo executori, ſeu ſecundo delegato, in terminis exequutorialium, eſt conditionalis, ſi primus executor fuerit in mora, ad ea, quæ habentur *in cap. ſi capitulo 5. de conceſſ. præb. in 6.* vbi *Anchar. num. 21. Rebuff. in concordat, in forma literarum exequutorialiũ*, verbo, *recuſauerint*, & verbo, *diſtulerint*, de qua negligentia debet ſecundo conſtare prius quam procedat, vt

7 aliàs fuit deciſum *in Rota*, † & ſic iuriſdictio data ſecundo, ſi primus infrà 30. dies non contulerit, cenſetur data, vbi primus negligens fuerit, vel per eum ſteterit, quin executioni literę demandentur, & ſic, ſi primus denegat executionem, ſub prætextu ſubreptionis literarum, vel quod non eſt idoneus, & huiuſmodi, ſi ſentit ſe grauatum ex tali ſententia, debet appellare, non autem recurrere ad ſecundum executorem, cuius iuriſdictio expirauerat, & ita fuiſſe reſolutum, *in vna Bergomen. Parochialis*, 25. Febr. 1578. coram Oriolen, *& in cauſa Caputaquen beneficij*, 13. Martij 1595. coram Corduba, & dictum fuit, *in vna Palent. Praſtimon.* 26. Aprilis 1599. coram Corduba, quam, de verbo, refert Garzia *num. 62. cap. ſecundo part. ſexta, & in vna Tiraſonen Capellania*, 7. Maij 1600. coram Pamphilio, quam pariter, de verbo, refert; Addens, *ibidem numero 64.* quod prouiſus, in dicto caſu, à ſecun-

à ſecundo executore nõ vi detur iuuari regula de triennali, ex quo non habet titulum à Commiſſario Apoſtolico, nec ab ordinario, & ſic non habet titulum coloratum.

8 Proſequens *ibidem d. cap. 2. n. 65. parte 6.* dicit, quod contra prædictam reſolutionẽ non obſtabit dicere, quod, in caſu *d. c. ſi capitulo. 5. de cõceſſ. præb. in 6.* executor datur expreſſe in caſu negligentiæ, vt apparet ibi, *ac executori, qui eodem capitulo negligente, mandatum Apoſtolicum exequatur;* in propoſito autem caſu datur ſimpliciter ſecundus executor, in caſu, quo primus non contulerit intra xxx. dies, non facta mentione de negligentia, quia reſpondetur, quod dicere, *quod ſi primus, infra xxx. dies nõ cõtulerit, illis elapſis ſecundus conferat*, nihil aliud eſt, quam dicere, *quod ſi primus fuerit negligens in conferendo, infra xxx. dies, ſecundus conferat*, nam, inquit, clarum

9 eſt, † quod dictus terminus xxx. dierum ſtatuitur ordinario primo executori, non in fauorem ipſius, ſed in odium negligentis, ſicut ſemeſtre præfixum ordinarijs ad conferendũ, vt in *c. quia diuerſitatem 5. de conceſſ. præb.*, vbi doct. & in *cap. 2. tit. eodem, c. licet. 3. de ſupplen. neg. prælat.* Franc. num. 3. *in cap. ſtatutum 3. de præb. in 6.* alias dicẽdum eſſet, quod etiam ſi ſtaret per primum executorem quin litteræ executioni demandentur, curreret tẽpus, quod tñ apparet eſſe falsũ.

10 Quod ẽt cõſtat natura huiuſmodi litterarũ, q̃ planè dicũtur executoriæ *ut in d. cõſt. Py V.* ad effectũ, vt ĩ defectũ, & negligẽtiã primi, ſecũdus exequatur; & nõ ſũt, nec dici poſſũt literæ delegatoriç, appellationis; nã d. terminus 30. dierũ ſtatuitur ordinario primo executori, in odium neglıgẽtis, & in eius defectum datur ſecundus executor, & non in gradu appellationis.

11 Nec obſeruãtia, & cõſuetudo cõtraria iuuabit ad validitatẽ ꝓuiſionis factæ à ſecũdo executore in d. caſu; quo fit, vt ſi officialis, cui primæ litteræ, ĩ forma dignũ directę ſũt, nõ põt illas exeq̃, fortaſſe quia erat mortuꝰ Epus & ſic vacabat ſedes, vel quia erat intruſus, vel alias legitime eſt impeditꝰ, nõ poterit ſecũdus executor ꝓcedere ad executionẽ, cũ tũc nõ detur negligentia primi, Gartia, *d. c. 2. n. 65. vſq; 70. et ꝑ totũ vbi latè* de executorib. & executorialib. & ampliꝰ d. n. 70. reſpõdet ad *c. ſciſcitatus 13. de reſcrip. et c. prudẽtiã §. adijcimus 21. de off. deleg.* diuerſa .n. eſt clauſula, *quod ſi oẽs intereſſe requiuerint* de qua ibi quippeq; intelligitur de potentia tam facti, quàm iuris, & includit voluntatem. *Gartia ibidem.*

DVBIVM DECIMVM
ARGVMENTVM.

Delegatio facta duab. dignitatib. vt ſimul cognoſcant ſi vtraq; dignitas ſuſtinetur ab vna eademque perſona extinguitur.

1 DVbitatur incidẽter x. ſũpta occaſione ex clauſula, quã in præcedẽti ꝓximo dubio retulimꝰ nẽpe ꝙ *ſi oẽs intereſſe nequiuerint*, an ſi fiat delegatio alicuiꝰ cauſæ duab. dignitatib. vt ſimul cauſã cognoſcãt, & fortè vtraq; dignitas ſuſtinetur ab vna, eadẽq; pſona poſſit nihilominus is, q̃ ambas dignitates ſuſtinet cauſã huiuſmodi cognoſcere; concluſio eſt negatiua, ex Alexãdro *in l. de die §. ſi fideiuſſor in fi. 8. ff. qui ſatisd. cogãtur per ea*, q̃ apud ipſũ plurib. cõꝓbat Gul. de cu. inducẽdo tex. *in d. l. de die per l. pedius ĩ fi. de arb. et l. iudiciũ ſoluitur de iudic.* cũ quo trãſeunt alij, & notat ẽt Bertachinus *in ſua repert.* verbo *delegato lin. 12.* qui cõcludũt ꝙ huiuſmodi delegatio ex-

2 tinguitur. † cũ itaq; ius ſemel extinctũ ampliꝰ nõ reuiuiſcat *l. qui res §. aream 98. ff. de ſol. l. ſi cũ quis § fi. 42. ff. de furt. l. cũ ſeruus 15. de adim. legat.* Paris *de reſign. benef. l. 10. q. fi. nu. 14.* cõſequẽter

&

& extinguitur poteſtas executoris *c. ſi clericus, & ibi gloſ.* in verb. *extinctũ* 11.*de præb. in 6.* vbi Francus num. 2. fol. 465. & ego infra requiſ.7.dub.20 ac proinde non poterit ſolus cognoſcere quinimo nec alium ſibi adiungere vt ſecum cognoſcat.

Volui autem huc referre hanc ſolutionem quia caſus frequens eſt, & vbiq; non reperitur eius ſolutio.

DVBIVM VNDECIMVM

ARGVMENTVM.

Executor literarum in forma dignum poteſt moram purgare.

1 DVbitatur 11. an ordinarius primus executor poſſit executioni mandare literas in forma dignum, & cõferre lapſo termino 30. dierum poſtquam ei præſentatæ fuerunt, & ſic moram purgare, an verò ſtatim elapſo termino in ſecundum executorem deuoluatur huiuſmodi poteſtas ita vt ſi primus velit non poſſit iam parere mandato, & ad executionem literarum procedere etiam volente parte. Hanc dubitationem excitat Garzia *d.ca.2.p.6.n.88.* poſt Archid. & Francum *in d.ca.ſi capitulo 5. de cõceſſ.præb.in 6.* & reſoluit poſſe, reſponderq; Inn. *in c. propoſuit 4. de conceſſ. præb.* qui tenet moram non poſſe purgari, vt inquam opinio Inn. procedat quando ſecundus executor iam lapſo termino pronũciauit ſuper deuolutione, aut inibuit primo, decretumue appoſuit, aliàs ſecus. Faciunt, quæ dixi ſupra in *Pralud.25. dub.5.nu. de affect. benef.* & dicam *requiſ.7.dub.44.*

DVBIVM XII.

ARGVMENTVM.

Executoris iuriſdictio tandiu durat, quandiu durat gratia quia in delegato iuriſdictio venit non acceſſoriè ſed principaliter. In executore verò iuriſdictio venit acceſſorie, & ſic quamuis executor pronunciet ſe non habere iuriſdictionem, ſibi non praiudicat, ſecus in Delegato.

Traditur formula fulminandi proceſſum executorialem per executorẽ Apoſtolicum ad compellẽdum beneficiarium, vt ſoluat penſionem.

1 DVbitatur 12. quandiu duret executoris iuriſdict. & an ſi pronũciauit ſe non eſſe executorem amittat iuriſdictionem. Breuiter concluditur cum Gigante quæſt.91.num.6. poſt Gemin. & Francum *in c. ſi ſuper gratia de præb.in 6. & gloſ. in ca. ſi ſoli in ſi. de conceſſ.præb. lib.eo.fel.in c.ſignificantibus verſ.limita 4. de off. delegat.* quod tandiu durat quamdiu durat Gratia ſuper cuius executione datus eſt, quicquid ſit in delegato, quia ſi ſemel pronuntiet ſe non habere iuriſdictionem illam amplius etiam de conſenſu partium nõ aſſumit, c.ſignificantibus de off.deleg.Gigas d.q.91.

2 num.6. † ratio autem huius concluſionis eſt, quia in delegato iuriſdictio venit non acceſſoriè, ſed principaliter; † at vero in executore gratiæ iuriſdictio venit acceſſoriè, & propterea illius auctoritas non expirat cum talis pronunciatio ius ſibi auferre nõ poſsit *Gemin. & Franc. in d. c. ſi ſuper*

3 *gratia*, † & ſic tandiu durat executoris auctoritas quandiu durat gratia

4 ipſa, † nam acceſſorium recipit perpetuationem à principali, *tex. & gloſ. in d.c.ſi ſuper gratia; gigas d. q. 91.n.4.* quod eſt notandum maxime in materia penſionum.

5 Declarandum tamen, vt duret huſmiuodi

iuſmodi iuriſdictio, quando deputatur executor ad rem reiterabilem ſecùs tamen ſi ad vnicum tantum actum deputaretur vtpote ad conferẽdum vnum beneficium in aliqua vocatione, vel ad immittendum in poſſeſſionem, & huiuſmodi, nam tunc cum ſemel eſſet functus officio amitteret iuriſdictionem, *Gigas de penſ. q. 69. num. 3.*

6 Ab re etiam eſſe non puto hic animaduertere, quod Gigas *in d. q. 69. n. 4.* vtiliter obſeruat, dum quęſiuit quomodo ſuccurratur penſionario ſi ſit abſens executor literarum penſionis, & poſtquã dixit quod ſi ſimus in curia Romana, vel ad eam recurſum habemus, pŏt adiri Reuerend. D. Cam. A. Auditor vt inoleuit ſtilus Curię, & practicatur; ſi vero ſimus extrà curiã, nec aditur ipſe Reuerẽdiſs. Auditor Cam. Apoſtolicę, poterit in terminis d. quæſtionis adiri ordinarius, qui cõpellat debitorem ad ſoluendum, non vigore mandati facti executori, ſed vigore iuriſdictionis ordinariæ; tandem deſcendit ad optimam cautelã, inquiens, quod cautius aget penſionarius, ſi faciat per vnum ex executoribus in literis penſionis deputatum, fulminari proceſſum ſuper dictis literis, per quem virtute clauſulæ *cæterum*, in eo contentæ poterit eligere ſub executorem quemlibet alium in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutum; & ſic, inquit, effugiet ipſam excitatã difficultatẽ; & ita ego practicaui in exactione penſionis à D. Præpoſito S. Mariæ de curte huius Ciuitatis, attẽta abſentia Illuſtriſs. D. mei, qui erat executor, innixus .n. fulminato proceſſu per Reuerendiſs. C. A. Auditorẽ adiui D. Vicarium nõ vti ordinariũ, ſed tanquam ſubexecutorem, & compuli debitorem ad ſolutionem.

Porrò pẽſionarij illud caueãt vt faciant ſibi obligare beneficiarios in forma Cam. Apoſt. per ſe, & ſucceſſores, & ſic non erit deinde opus transmittere citat. in partib. ſed citabitur Romæ ad Dom. Procurat. quod vidi obſeruatum in D. Leonardo Capriata viro magnæ pietatis, & virtutis, quem vnicè colo.

Forma fulminandi proceſſum executorialem per executorem Apoſtolicum ad compellendum beneficiarium vt ſoluat penſionem.

Sebaſtianus &c. Canonicus Eccleſiæ Cathedralis Ciuitatis A. & literarũ Apoſtolicarum infraſcriptarum executor ſpecialiter deputatus &c.

Vniuerſis, & ſingulis RR. DD. Abbatib. Prioribus, Præpoſitis, Decanis, vel aliàs in dignitate quauis conſtitutis, Canonicis tam Cathedralium, quam Collegiatarum, Rectoribus, Plebanis, & Curatis, ac non Curatis, Presbiteris, & Clericis quibuſcũq; & vbilibet cõſtitutis ſalutem in Domino, & noſtris imò verius Apoſtolicis firmiter obedire mandatis &c.

Noueritis nuper pro parte, & ad inſtantiam R. D. clerici diœc. F. principalis fuiſſe coram nobis exhibitas literas Apoſtolicas reſeruationis annuæ penſionis 30. ducat. aur. de Cam. ſuper Præpoſitura S. B. Diœc. T. per S. D. N. D. Vrbanum Papam VIII. factæ vt apparet eius literis Apoſtolicis ſub dat. Romæ apud S. Petrum anno Incarnat. Dominicæ Nonis Maij Pontif. eiuſdem ann. . . . quarum quidem literarum Apoſtolicarum tenor eſt qui ſequitur videlicet.

VRBANVS Epiſ. ſer. ſer. Dei &c. & ſunt literæ gratiæ:

VRBANVS Epiſ. ſer. ſer. Dei &c. & ſunt literæ executoriales.

Quas quidem præinſertas literas vobis omnibus, & ſingulis ſupraſcriptis, ac veſtrum cuilibet in ſolidum committimus, & in virtute Sanctæ obedientiæ districtè præcipiendo mandamus quatenus eis ſtatim viſis, & receptis, etiam ſub quingentorum ducat. auri de Cam. eidem Cam. Apoſtolicæ applic. & pro illis mandati executiui, ac in iuris ſubſidium; & quatenus opus ſit, excommunicationis, alijsq; Eccleſiaſticis ſententijs, cenſuris, & pœnis intimetis, & inſinuetis; ac notificetis R. C. Præpoſito d. Eccleſiæ S. B. dioc. T. prout nos intimamus, & intimari volumus, & mandamus per præſentes, & ſucceſſiuè moneatis, & requiratis 1. 2. 3. & peremptoriè, prout nos monemus, ac requirimus eundem R. C. ex aduerſo principalē quatenus infra ſex dierū ſpaciū poſt præſentiū executionē, quorum duos pro 1. duos pro 2. & reliquos duos dies pro 3. ac perempt. term. & Canon. monitione aſſignamus & vos aſſignetis eidem, etiam ſub iam dictis ſententijs cenſuris, & penis, debeat realiter, & cū effectu præinſertis literis in oībus, & per oīa paruiſſe, et obediuiſſe, & pro reali, & effectuali paritione d. D. inſtanti ſoluiſſe, & exburſaſſe omnes, & ſingulos terminos decurſos, & non ſolutos eiuſdē annuæ penſionis, & in futurū ſuis loco, & tēpore decurrendos, & maturandos, & quatenus opus ſit eundē D. Inſtantē in eius pacifica, & quieta poſſeſſione exigēdi dictā annuā penſionē om. mel. modo manutenuiſſe, defendiſſe, & conſeruaſſe, & manuteneri, defendi, & conſeruari feciſſe, & vidiſſe, & aliud quodcūq; deſuper neceſſariū, & opportunū decerni, & relaxari vidiſſe, & cū d. D. Inſtante, qui deſuper deducit oē ius, oēmq; actionē ſibi deſuper quomodolibet competentia, iuri ſtetiſſe, eidemq; ius, & iuſtitiā fieri, & miniſtrari vidiſſe non ſolū modo, & forma præmiſſis, verū et om. mel. modo, &c. præſentibusq; noſtris monitorialibus, ac præinſertis literis Apoſtolicis reſpectiuè in oībus, & per oīa paruiſſe, & obediuiſſe: & inſuper inſinuaſſe, & notificaſſe eidē R. C. quod mētis d. D. Inſtantis fuit, & eſt, vt ſi d. R. C. deſiſtat aliquo quouis tēpore in futurum à ſolutione cuiuſuis termini d. penſionis, effluxis 30. dieb. poſt quēlibet terminū in d. præinſertis literis præfixū, etiā nulla alia monitione ſeu interpellatione tunc ſibi facta, quippe qui ex nunc prout ex tūc, & è cōtra monetur & monitū eſſe vult, & eſſe velle proteſtatur, ipſo facto incurrat ſententias cēſuras, & pœnas in d. literis cominatas, & inflictas, prout nos tenore præſentiū, & om. mel. modo &c. eundē R. C. monemus, & ſic monitū ex tūc prout ex nunc, & è contra d. cenſuras, & pœnas in caſu &c. eo ipſo incurrere decernimus.

ALIOQVIN, Præfatū R. C. ſic monitū ſi in præmiſſis ſe fore grauatū ſenſerit ex tunc eadē auctoritate citetis, & citare curetis, prout nos ſic citamus eūdē per præſentes; quatenus die prima dicti termini ſi iuridica fuerit; alioquin die prima iuridica exinde immediatē ſequēti cōpareat legitimè in iudicio corā nobis in hac Ciuitate in domibus noſtræ ſolitæ habitationis eius prætenſi grauaminis cauſam allegaturus, aliaq; dicturus, facturus, & recepturus

turus prout iuſtitia ſuadebit, & ordo dictauerit rõnis certificãtes eundẽ R. C ſic monitũ, & citatũ quod ſiue in d. citationis termino compareat ſiue nõ. Nos nihilominus ad præmiſſa, & alia grauiora iuris, & facti remedia procedemus illius contumacia, vel abſentia in aliquo non obſtante.

Abſolutionem verò in præmiſſis nobis, vel ſuperiori noſtro tantũmmodo reſeruamus, de quorum præmiſſorum intimatione facienda eidem R. C. perſonaliter vel &c. ita tamen quod vna copia &c. cuicunq; Notario, aut alioqui Nuntio publico, vel clerico cuiuis referenti &c. plena dabitur fides &c. In quorum &c. dat.

Forma compellendi beneficiarium ad ſoluendum penſionem in vim fulminati proceſſus per executorem Apoſtolicum.

Petrus &c. Archipresbiter Eccleſiæ S. B. in hac parte merus executor electus ad exequendum infra inſertas literas Apoſtolicas, & deſuper fulminatum proceſſum ac om̃. mel. modo &c.

Dilecto nobis in Chriſto R. C. Præpoſito Eccl. S. B. diœc. T. ſalutem in Domino, & noſtris imo verius Apoſtolicis firmiter obedire mandatis &c.

Noueris nuper pro parte, & ad inſtantiã R. D. clerici Diœc. F. præſentatas nobis fuiſſe literas Apoſtol. S. D. N. D. Vrb. Papæ VIII. & deſuper et fulminatũ proceſſum infra inſerta ſuper, & pro reſeruat. annuæ pẽſionis ducat. 30. aur. de cam. ſup. d. Præpoſitura S. B. facta vt apparet eius literis Apoſt. ſubinſertis, & ſubſequẽtiũ tenorũ v 3.

Sebaſtianus &c. inſerũtur proceſſus fulminat⁹, & literæ in eo inſertæ.

Poſt quorũ quidẽ proceſſus, & in eo inſertarũ literarũ Apoſtolicarũ præſentationẽ nos fuimus requiſiti, vt ad illorũ executionẽ deuenire debeamus, & cogẽdo, vt realiter, & cũ effectu pareas, & obedias præinſertis literis Apoſt. in oĩb. & per oĩa, vt in eis; & etiã attenta tua renitẽtia in qua etiã de præſenti perſeueras in non ſoluẽdo d. annuã pẽſionem, ſeu illius decurſos terminos, & ſignãter maturatos in S. Ioan. & Natiuitatis D. N. feſtiuitatibus ann. 1624. etiã poſt iã effluxos 30. dies poſt quẽlibet terminũ ex ipſis, debeamus cõtra te procedere & deuenire ad declarationẽ incurſus ſẽtẽtiarum, cenſurarũ, & pœnarũ in ipſis literis cominat. & in proceſſu inflictarum cũ relaxatione cedulonũ illorũq; publicatione, & affixione &c. deducendo &c. citra &c. ac ſaluo iure, &c.

Nos itaq; volentes huiuſmodi literas Apoſtolicas prout tenemur, & ilarum rõ poſtulat exequi te R. C. caritatiue monemus requirimus, & hortamur 1. 2. ac 3. & perempt. &c. hac vna pro trina Canon. monit. præmiſſa quatenus debeas paruiſſe, & obediuiſſe ipſis literis Apoſtolicis in oĩbus, & per oĩa, vt in eis, & pro reali, & effectuali paritione debeas d. inſtãti ſoluiſſe, & exburſaſſe ter. dierũ triũ proximè futurorũ poſt intim. præſentiũ vt infra fiendã, quorũ vnum pro primo alterũ pro 2. ac 3. pro vlt. ter. & perẽ. aſſignamus oẽs, & ſing. ter. decurſos, & non ſolutos d. annuæ penſionis, & ſignãter maturatos in S. Io. Bapt. & D. N. Natiu. feſtiuitatibus anni 1624. alioquin compareas corã nobis die 1. iuridica exinde immediatè ſeq. poſt d. ter. in domibus noſtræ ſolitæ habit. in Ciuit. A. ad videndũ, & audiendũ pro executione d. litt. Apoſtol. & in vim d. fulminati proceſſus te declarari renitentẽ in nõ ſoluendo, & conſequenter incurſũ

in ſententias cenſuras, & pœnas in eis comita., & inflictas, & ſuperinde formari, & relaxari cedulones, eoſque publicari toties quoties opus fuerit in Eccleſiis, & affigi aliaque fieri, & expediri de iure &c. grauariq; & reggrauari &c. alioquin &c. pereptoriè &c. & de intimatione fienda tibi perſonaliter vel &c. Ita tamen quod vna copia &c. cuicumque not. vel nuntio, ſiue Clerico referenti &c. plena dabitur fides &c. in quorum &c. Dat. &c.

DVBIVM XIII.

ARGVMENTVM.

Executor gratia Apoſtolica poteſt citare extra diœceſim in qua ipſe exiſtit, quia executoris non dicitur citatio ſed inſinuatio; ſecus eſt in delegato quia non poteſt citare extra ſuam diœceſim.

1 DVbitatur 13. An executor gratiæ Apoſt. poſſit citare extra ſuã diœceſim. uidetur negatiue fore cõcludẽdũ p *c. ſtatutũ §. ĩ nullo quoq; 11. de reſcrip. ĩ 6.* vbi habetur, hiſce verbis. *In nullo quoq; caſuũ prædictorũ iudex extra ciuitatem, ſeu diœceſim, in quib. deputat⁹ fuerit, citet partes, nec de cauſa ſibi cõmiſſa cognoſcat, niſi ad id expreſſus acceſſerit earũdẽ aſsẽs⁹: neq; alibi quã ĩtra illas, & perſonis, dũtaxa deſignatis ſuperi⁹ cõmittat, quomodolibet vices ſuas.* & hæc negatiua recepta fuit ĩ curia Archiep. Neap. teſte D. Aluiſio Ricio, *ĩ prax. cauſſ. deleg. p. 1. reſol. 422.* & ante eũ, ẽt teſtat⁹ eſt D. Genuen. *ĩ prax. eiuſd. cur. c. 69. n. 15.* vbi ẽt dicit, qđ tacit⁹ cõſẽs⁹ partiũ nõ ſufficit *gloſ.* ĩ verb. *expreſſus d. §. in nullo*, q̃ idẽ cõcludit, quãdo interuenit cõſens⁹ vnius partis tã-
2 tũ, † nihilomin⁹ aſſeueranter tenẽda eſt affirmatiua; nã, vt ſubtiliter obſeruat, & docet *in conſ. 295. n. 3.* D. Oldr.
4 quẽ D. Mart. Gratus laudẽ. *in ſuo cõſ. matrimoniali, quod eſt XV. inter conſil.*
5 *Zileti nu. 34.* appellat patrẽ legũ, † *d. c. ſtatutum 11. de reſcrip. in 6.* eſt ad declarationẽ, determinationẽ, et aliqualẽ correctionẽ *c. nõnulli 28. de reſcrip.* p qđ ſtatuitur, *ne quis vltra duas dietas extra ſuã diœceſim; per literas Apoſt. ad iudiciũ trahi poſſit, niſi de aſſenſa partiũ fuerit ĩpetrata, uel expreſsè de ipſa cõſtit. fecerint mẽtionẽ* cũ itaq; *d. c. nõnulli* loquatur tãtũ de iudicib. ad lites, prout ẽt *d. §. ĩ nullo* diſponit tm̃ de iudicib. ac propterea *d. c. ſtatutũ* locũ habere nõ põt, niſi in caſib. in quib. ipſũ *c. nõnulli* loquebatur; atq; adeo nõ niſi in iudicibus ad lites, *Authen. 1. de fil. ante dot. Inſtrũ. nat.* & fuit hæc opinio Io. Monac. & Archid. *in d. c. ſtatutũ*, quã ẽt cõtinua cõſuetudo, & iudiciorum frequẽtiſſim⁹ ordo cõplectitur, teſte eodẽ Oldr. *ad l. 1. §. ſed, & ſi quæ leges. C. de veter. iur. Enuclean.* † qđ fortaſsè voluit ĩ intelligere idem Genuen. *d. c. 69.* vbi, verſ. *exiſtens verò* dũ ait, Delegatũ exiſtentem inſua diœceſi poſſe citare ẽt extra diœceſim, dummodo nõ trahat vltra vnã dictã, vt habetur *ĩ d. c. ſtatutũ 11. de reſcrip. ĩ 6. §. cũ verò & §. cũ autem, & c. præterea 5. de off. de-*
8 *leg.* † nec in citatione requirit licẽtia ordinarii, quia delegat⁹ citat vbiq; ſicut delegans *Fel. n. 2. in c. fi. de for. compet.* vel ſecundum Rot. coram Illuſtr. Card. Mantica bo. mem. deciſ. *352.* verſ. *quartò non refragatur n. 7.* vbi fuit deciſum, *ob rationabilem cauſam, propter quam in loco decreto commodè* perfici non poſſit, à Romano Pontifice mandatum poſſe extra locum decretum fieri, ne contingat mandatum Apoſtolicum impediri, vel differri *c. ſtatuimus. §. idem 13. de off. deleg. in 6. Abb. n. 6. in c. conſtitutus 3. de fideiuſſ.* qui in ſpecie loquitur quando teſtes ſunt valde diſtantes, & dicit hanc eſſe notabilem limitationem, *ad d. capit. ſtatutum. §. in nullo 11. de reſcrip. in 6.* & ſequitur Rota coram Guidobon. deciſ. 117. incipiẽt

iu-

*iudices remiſſoria.in fi.*quæ omnia mi litant,& limitant, etiam vbi agatur de iudice delegato ad lites.

9 Porrò clarius dicendũ eſt,& apertius de executore ad gratias exequẽdas dato, poſſe illum citare extra diœceſim,vel locum,in quib.degit ipſe executor,nã iſti execu tores quãuis non ſint meri executores gratiæ, ſed habeant cauſæ aliqualem cognitionẽ annexam, tamen decretali non angu ſtatur, quia is propriè non citant, ſed inſinuat. *Io.Andr.n.6.circa med.*verb. *citet*, & poſt eum, Anchar. *in d.§.in nullo verſ.i ẽ not.Io.Andr.cir.fi.in d.c. ſtatutum 11.de reſcrip.in 6.*quam concluſ. firmat etiam Iulian. Viuian. *in prax.iuriſpat.p.2.li.12.ca.7.in fi.*

DVBIVM XIV.

ARGVMENTVM.

Examinatus ſi non reperiatur idoneus, & iterum examinetur, & deinde reperiatur idoneus non poteſt ei conferri, quia clauſula ſi per diligentẽ examinationẽ *intelligitur de primo examine quando tamen examen peractum eſt, ſed ſi committitur conſcientiæ executoris poterit exequi quandocumque illum idoneum repererit antequam tamen pronuntiet ſuper illius idoneitate vel inhabilitate.*

1 POſtquam diximus dari appellationẽ à declaratione ſuper inſufficientia prouiſi, occurrit nunc decimoquartò dubitari, an qui ſemel examinatus fuit, nec repertus fuit idoneus, poſſit iterum examinari, & illi poſtmodum idoneo reperto beneficium conferri. Garzia, *de benef. par.6. cap.2.n.253.* mouet hoc dubium, &

2 reſoluit negatiuè, † quia, inquit, illa verba, *ſi per diligentem examinationem idoneum eſſe repereris,* ſunt intelligenda de prima examinatione, *per l.boues.§.hoc ſermone 89.*

3 *ff. de verb. ſignif.* † eoque magis hoc procedit in examine parochialium, in quo examinatores, eo peracto, renunciare debent, an examinatus ſit idoneus, vel non. *Conc. Trid. ſeſſ. 24.*

4 *cap.18.* † nec refert vtrum renunciatio, vel declaratio differatur ad aliud examen, quando tamen examẽ

5 iam peractum eſt. † At ſi ſoli executori, vel eius conſcientiæ committatur, tunc videtur probabile vt quãdiu non pronunciauerit, poſſit exequi qandocumque illum idoneum repererit. *Garzia vbi ſup.*

DVBIVM XV.

ARGVMENTVM.

Examen quod requiritur pro forma debet præcedere collationem, quamuis alias prouiſus ſit examinatus, & approbatus ad Parochiales.

1 EXecutor ſi conferat antequam examinet impetrantẽ, an dicẽda ſit ualida collatio. Rota *in vna Calagurit.beneficij de Ornillo, 12.* Octobris *1587.coram Panphilio,* reſoluit, vt refert Gartia *de benef.c.2.num.266.p.6.*

2 † quod, *quando examen requiritur pro forma debet præcedere quamlibet prouiſionem, quamuis alias ſit examinatus, & approbatus ad parochiales,* & alibi; *in vna Regien. Prioratus, 26.* Iunii, & *24.* Decembris, dicto an-

3 no *coram eodem*, dictum fuit, † quod, *notitia præſentati, licet alias ſufficiat, non tamen ſufficit, vbi examinatio eſt omnino neceſſaria,* prout planè eſt in Parochialibus, vbi datur concurſus præſentatorũ *Conc. Trid. d.cap.18. ſeſſ.24.* & in beneficiis etiam ſimplicibus iuriſpatr., quorũ inſtitutio ſpectat ad inferiores *Conc. Trid.*

Trid.cap.13.ſeſſ.14.& cap.9.ſeſſ.25. dicemus etiam infra *dub.1.requiſ.10.*

DVBIVM XVI.

ARGVMENTVM.

Executor ſciens ſcientiam, & idoneitatem alicuius non tamen poteſt procedere ante verificationem nam eſt conditio non exiſtentiæ ſed cognitionis, & de limitato modo ſcientiæ quod plane intelligendum eſt in examinibus, quæ requiruntur pro forma.

1 DVbitatur 16. an ſi impetrans ſit re uera idoneus, & executor ſciat eũ eſſe idoneum, non fuerit tamen verificatum, an, inquam, poſſit executor abſque vlla verificatione procedere, & nihilominus teneat collatio. Gartia *d.part.6.cap.2.n.258. & ſeq.* reſoluit hoc dubium negatiuè nam, inquit, eſt conditio non exiſtentiæ ſed cognitionis, & de limitato modo ſcientiæ, & in hac opinione reſidet *ibid.num.265.*
2 † hoc tamẽ intelligendum eſt cum diſtinctione tradita in antecedenti dubio, nempe vt locum habeat hæc deciſio in beneficiis requirentibus examen pro forma;
3 † quia præſumitur idoneus *cap. Dudum 16. de præſump.* vnde probare nõ tenetur ſe idoneum pro quo ſcriptum eſt etiam cum clauſula *ſi fuerit idoneus.*

DVBIVM XVII.

ARGVMENTVM.

Executoris collatio facta ei, cui ſchedulam dedit pro examine, & reportauit fidem ab examinatoribus de ſufficientia tametſi non fuerit examinatus, quia forte examinatores ſiſi fuerunt illius ſufficientiæ ualet.

1 DVbitatur decimo ſeptimò, an collatio teneat in hoc caſu, exequutor fecit examen, & putans idoneum, cum non eſſet, contulit, vel certè commiſſit examen alicui examinatori, quod fieri poteſt, vt notat Garzia *de beneficiis part.6.cap.2.num.97. vſque ad 105.* & habetur declaratio Sac. Congregationis, in hæc verba. *Epiſcopus, cui commiſſum eſt examen per litteras Apoſtolicas alicuius, qui beneficium ſimplex obtinuit, poterit illud delegare, non obſtante quod fuerit in litteris eius conſcientia onerata,* quam declaratione extendit Garzia etiã ad prouiſos de Parochialibus, ſtante clauſula, *ac per diligentem examinationem, per te, adhibitis, examinatoribus, in Diœceſana Synodo deputatis, faciendam;* Examinator verò, nullo facto examine dat ſchedulam approbationis, illius ſufficientiæ confiſus, quam notam habet, qua ſchedula, & approbatione attenta executor confert ei, dubitatur nunc, an teneat collatio. Tenere probat Garzia *d. cap.*
2 *2.n.269.& ſeq. p.6.* † quamuis ſecus eſſet, ſi executor conferret contra conſcientiam, quia intelligere deberet, vel alias ſibi conſtaret, eum non eſſe idoneum, nam eo caſu, inquit, non diceretur ſeruata forma mandati, neque purificata conditio.

†

DV-

DVBIVM XVIII.

ARGVMENTVM.

Prouiſus, à cuius prouiſione coopoſitor appellauit, facit fructus ſuos donec vſque electio, ſiue prouiſio fuerit reuocata vel reſciſa per iudicem appellationis, & ſi contingat reuocari non erit condemnandus niſi in fructibus ad ſummum à tempore ſententiæ reuocatoriæ, nam vſque ad illud tempus iuſtè, & cum iuſto titulo poſſidet; quod tamen eſt intelligendum quando ſeruata fuit forma Conc. in eligendo vel prouidendo, alias ſecus quia teneretur à die mota litis.

1 DVbitatur decimo octauò, an electus, & prouiſus, à cuius prouiſione fuit per Coopp oſitorem appellatum, poſſit facere fructus ſuos illius Parrochialis interim, donec eius electio, vel prouiſio per Iudicem appellationis reuocetur, & reſcindatur.

2 † Garzia, *de beneficijs, p. 9. cap. 2. num. 238.*, concludit affirmatiuè, & dicit non eſſe condemnandum in fructib. niſi, ad ſummum à tempore ſenten-
3 tiæ reuocatoriæ, † ea potiſſimum ratione, quia vſque ad illud tempus iuſtè poſſidet, & cum iuſto, ac legitimo titulo, *ad tradita per Fel. in cap. 4. num.*
4 *31. de præſcriptionibus.* † Hoc tamen declarandum eſt, niſi omninò eſſet omiſſa forma Concilij in ipſa electione, & prouiſione; tunc enim teneretur reſtituere omnes fructus, quos
5 percepiſſet à die motæ litis, † vt fuit tētum, ac deciſum in Rota *in vna dertuſen. Parrochialis de Villa Franca.* 4. & 10. Maij 1582. *coram R. P. Gypſio*, *per quam fuit condemnatus quidam gaudioſus ad reſtitutionem illorum fructuū, quos ex decimis, & primitijs rectori, & Eccleſiæ debitis, à die motæ litis ipſe per-*
6 *cepit,* † *non obſtante, quod appellatione pendente prouiſus ammoueri non poſſit ab eadem Eccleſia,* quaſi quod interim valeat facere fructus ſuos; *quia Domini reſponderunt, hoc ſibi non ſuffragari, cum eius electio contra formam à Iure præſcriptam, inducta fuerit, & eo magis cum ſententia Epiſcopi, ſiuè inditum, ex*
7 *iiſdem reuocetur,* † *quo fit vt à die motæ litis in mala fide præſumpta conſtitutus cenſeatur; & ideò fructus huiuſmodi lucrari non debet* Rota deciſ. 4. de reſt. ſpol. in nou., quæ incipit. *Fuit du-*
8 *bitatum,* † Imò ſecundum hāc deciſionem, ſi prouiſus, ab initio ſcienter poſſeſſionem huiuſmodi beneficij cōtra dictā formam collati accepiſſet, indubitanter teneretur ad reſtitutionem fructuum perceptorum, nèdū poſt litis conteſtationem, ſed etiam ante, & ſic veniret condemnandus in fructibus perceptis, à tempore oc-
9 cupationis iniuſtè; † & huiuſmodi occupationis tempus, prout etiam quantitas, ſeu valor fructuum probari poterunt coram executore, quamuis cautius ageret Iudex ſi tam de tempore, quam de valore, ſe informaret, vt ſic certam, & claram ſententiā
10 ferre poſſet; † quamvis ſi in genere illam ferret, valeret, quia in acceſſorijs poteſt ferri Generalis ſententia poſtea per executorem tempore executionis per eum fiendę declaranda, iuxta notata per Innocen. *in c. tanta 18. de exceſſ. prælat. & in cap. cum ad ſedem 15. de reſt. ſpol.* & iam in praxi receptum eſt, quod in ſententia expenſarum, & fructuum dicitur, *liquidandis &c.* *Iaſ. in §. curare. n. 54. Inſt. de actio. Caroc. de exep. excep. 34. num. 11.*

DVBIVM XIX.

ARGVMENTVM.

Is, qui fecit concurſum poteſt plures æquè idoneos eligere vel etiam vnum ſolum ex eis, & inferior, ad quem fortaſſe collatio ſpectabit, debebit conferre illi qui ſolus fuerit electus, aut vni ex electis, cui maluerit, ſi plures erunt electi.

1 DVbitatur decimo nonò, an is, qui fecit concurſum pro Parrochiali ſpectante ad collationem Inferioris, ſi in eo examine reperti fuerint plures æquè idonei, debeat illos omnes eligere, vt inferior valeat ipſam Parrochialem conferre cui maluerit, an verò poſſit ipſe vnum ſolũ eligere, & collatori illum ſignificare, Dubium eſt valdè proficuum, quia frequens eſt, & illud mouet Garzia,
2 *de beneficijs p. 9. ca. 2. n. 148.* † ac reſoluit in affirmatiuam, in hunc modũ, videlicet, quod diœceſanus, is videlicet, qui Concurſum fecit, poteſt vtrũque facere, plures ſcilicet æquè idoneos eligere, vel etiam vnum ſolum
3 ex eis, † & ſic dicit fore intelligendã declarationem S. Congregationis, datam Epiſcopo Vicentino, quam ibi adducit, in hæc verba. *Quoties aliqua Eccleſia Parrochialis vacauerit, ad quam aliquis Abbas habet ius nominandi, quemcumque Abbas nominauerit, eum ordinarius ad examen admittere debet, ſi autem Eccleſiæ vacabũt ob mortem rectorum, in quibus Abbas habet ius conferendi, earum curationem qui ſuſcipere volent, eos ordinarius, probare debet illo examinis genere, quod vocatur per Concurſum, nec Abbas, ob eam cauſam, vllum examinis edictum proponere poteſt, nec illius officij partem aliquam attingere, ſed id pertinet ad ordinariũ, qui debet ipſe proponere edicta, & examinatores ex Concilij præſcripto deputatos adhibere, à quibus omnes iſtiuſmodi concurſu examinentur, quo examine confecto ex his, quos vita integritas, & doctrina commendabit, ordinarius debet eligere magis idoneos, ac poſtea Abbati relinquere vt ex electis, cui maluerit curam conferat.* Pluralitas enim aliquãdo in ſingularitatem reſoluitur, ex pluribus cõgeſtis p Peregr. *de fidei co. art. 21. nu. 40.* conducunt, quæ diximus ſupra *in requiſito primo dubio 8.*

DVBIVM XX.

ARGVMENTVM.

Epiſcopus poteſt eligere extra locum examinis, & etiam abſentibus examinatoribus, approbatio tamen vel reprobatio fieri debet nonniſi congregatis ſimul examinatoribus cum Epiſcopo.

1 DVbitatur vigeſimò, an Epiſcopus poſſit extra locum examinis, & præſentiam examinatorum eligere approbatum; Garzia, *de beneficijs p. 9. cap. 2. num. 59.*, vbi hoc tangit, reſoluit quod Epiſcopus poteſt eligere extra locum examinis, & etiã abſentibus examinatoribus; nam ad ipſum ſolum ſpectat eligere, quamuis approbatio, vt diximus, & reprobatio fieri non poſſit niſi Congregatis ſimul examinatoribus, cum Epiſcopo, vel eius Vicario.

DVBIVM XXI.

ARGVMENTVM.

Epiſcopus poteſt eligere eum, qui tantum dimidiam votorum tulerit, relictis ijs, qui omnia vota reportarunt.

1 EXcitatur vigeſimo primò, pulchrum dubium, an ſi pluribus examinatis aliqui omnia vota tulerint,

rint, vnus autem non omnia, ſed quidem vltra dimidiam reportauerit, ita vt ſit approbatus, poſſit Epiſcop⁹, facta per examinatores relatione, illum, qui tantum dimidiam habuit, relictis, & poſtpoſitis alijs, eligere.

Garzia, *d. tract. de beneficijs p. 9. cap. 2. num. 109.* refert S. Congregationem reſoluiſſe affirmatiuè, faciunt, quæ diximus ſupra requiſito quarto, dubio vltimo.

DVBIVM XXII.

ARGVMENTVM.

Electus in concurſu eius parochialis, quæ ſpectat ad collationem Epiſcopi acquirit ex huiuſmodi electione ius non abſolutè, ſed ex ſuppoſitione ſi Epiſcopus cõferet intra ſex menſes; ſi vero collatio ſpectat ad Papam, aut ad alium inferiorem collatorem, quamuis ex oppoſitione non acquiratur ius conſiderabile ad parochialem nec ante nec poſt approbationem factam ab examinatoribus ſi plures ſunt approbati, attamen ſi aliquis ſolus ſe oppoſuit, vel inter plures fuit approbatus acquirit ius conſiderabile.

1 DVbitatur 22. vtrum ex electione facta in concurſu acquiratur electo ius de quo ſit faciẽda men-
2 tio. † Quia Rota coram Illuſtriſſimo Card. Blãchetto teſte Gartia *de benef. p. 5. c. 7. n. 83.* iam decidit quod collatio parochialiũ ẽt hodie non eſt neceſſaria quia tota radicatur in mera voluntate Epiſcopi, qui poteſt abſtinere ab illa, & permittere vt per lapſũ temporis ius deuoluatur ad ſuperiorem nec ad eam per aliũ cogi pòt,
3 cũ non ſit neceſſariũ, † quippe quod ĩ materia collationum illud dicitur neceſſarium, quod ſumit initium aliunde quam à facultate ordinaria Epiſc. & ad quæ Epiſcopus ad hoc vt actus perfectionem conſequatur per alios
4 cogi poteſt, † vtpote eſſet à patrono ad inſtituendum, ab electo ad confirmandum, non autem quãdo tota ſubſtãtia actus tribuitur iuriſd., & iudicio Epi, prout concurſus, & collatio, vti planè decidit Rot. in vna Abulen parochialis 22. Iunii & 24. Octobris
5 1594. corã Illuſtriſſ. Blãcheto, † ac proinde reiectũ fuit ex hac deciſione obiectũ quod faciebat D. Nic. Gartia, quod inquam poſſet Capitulum ſede Epiſcopali vacante cõferre parochiales ex eo fundamento quod cũ hodie magis idoneo in concurſu reperto, et non alii debeat conferre Epus parochialem vacantem, collatio proinde debeat etiam cenſeri neceſſaria, & per conſequens tranſire debeat in Capitulum ſede Epiſcopali vacante referuntur d. deciſ. per ipſum Gartiã
6 *d. tract. part. 5. cap. 5. nu. 92. & 93.* † diſtinguendum idcirco arbitror, vel enim concurſus ſit de Parochiali ſpectante ad collationem ipſius Epiſcopi, uel de Parochiali ſpectãte ad prouiſionem ſeu collationem Papæ, alteriuſuè collatoris: ſi primo caſu cõcluderem quod approbatus in cõcurſu, imo, & ex approbatis electus nõ habeat ius ad parochialẽ abſolutè, ſed ex ſuppoſitione ſi Epus intra ſex menſes cõferre velit, & cõferat, alioquin, ſequeretur, qđ ſi haberet ius abſolutè, ei ẽt abſolutè deberetur, ac proinde nõ poſſet facere deuolutionẽ, qđ tñ non eſt dicendũ *Gartia d. c. 7. n. 84.*
7 *& ſeq. p. 5.* ſi † vero ſecundo caſu dicit Gartia *d. cap. 3. part. 4. num. 81.* quod quamuis per oppoſitionem nõ acquiratur i⁹ cõſiderabile ad Parochialẽ, nec ante, neq; ẽt poſt approbationẽ factã ab examinatoribus, ſi plures ſunt approbati, quamuis Epiſc. debeat ex eis eligere magis idoneum, quem ipſe eſſe iudicauerit, & ſit locus appellationi à mala electione; attamen

ſi aliquis ſolus ſe oppoſuit, vel inter plures oppoſitores ſolus fuit approbatus, acquirit ex huiuſmodi oppoſitione, ſeu approbatione ius conſiderabile, quia inquit, illi, & nō alij collatio Eccleſiæ eſt facienda ab eo, ad
8 quem conferre ſpectabit; † ſed re vera concludēdum eſt, vt etiam in hoc caſu 2. acquiratur quidē ius conſiderabile abſolutè ex electione, at verò ex oppoſitione, vel etiam ex approbatione, non, niſi ex ſuppoſitione quadam, vtpotè, ſi alius non ſe opponat re integra, nā vt vidimus *ſup. requiſ.*
9 *3. dub. 2.* † poteſt admitti oppoſitor re integra, etiam coopoſitore reclamante, quia intereſt Eccleſiæ plures concurrere oppoſitores.

DVBIVM XXIII.

ARGVMENTVM.

Propter erroneam expreſſionem factam in edicto quod Parochialis ſit reſeruata cū non ſit, non eſt locus reſeruationi; quia expreſſio tanquam non neceſſaria non vitiat.

1 DVbitatur 23. vtrum vitietur cōcurſus ſi in edicto erroneè exprimatur quod Parochialis ſit reſeruata cum non ſit. Breuiter dico hoc eſſe reſolutum in vna voleterana Parochialis 20. Maij 1591. coram R. P. D.
2 Gipſio; propter erroneam expreſſionem factā in edicto quod Parochialis erat reſeruata, non eſſe locum reſeruationi, nec conſtitutioni Pij V. quia talis expreſſio tanquam non neceſſaria non vitiat *l. teſtium C. de teſtib.* Garzia de benef. *p. 4. cap. 3. num. 86. & ſeq.*

REQVISITVM SEXTVM

De ſignificatione electionis factæ in concurſu.

FActa electione, debet Epiſcopus, intrà quatuor menſes, à die vacationis computandos, ſignificare Sanctiſſimo vel alij Collatori, ad quem de iure, vel priuilegio, ſeu de cōſuetudine, præſcriptioneuè ſpectat huiuſmodi collatio, Eccleſiam *Sancti N.* de tali menſe, vacaſſe: edictum ad prẹſcriptum Concilij Prouinc. propoſitum fuiſſe: tot oppoſitores comparuiſſe, fuiſſeq; examinatos, à tribus examinatoribus Synodalibus, *vel quot inter fuerint*, & tot idoneos ab ijſdem examinatoribus renunciatos fuiſſe: ſe autem, ex iſtis idoneis, talē cœteris magis idoneum iudicaſſe, & elegiſſe.

Forma Literarum.

B. P.

VAcauit de menſe A. proximè præterito Eccleſia Paroohialis Archipræsbyteratus nuncupat. ſub inuocatione S. N. Terræ G. Diœc. B. per obitum q. F. illius vltimi Rectoris extra Rom. Cur. in d. menſe defuncti, quo circa Epiſcopus B. iuxtà diſpoſitionē Sac. Conc. Trid. ſtatim atq; habuit notitiam vacationis huiuſmodi conſtituit in ea Vicarium ſiue Occonomum in temporalibus, & ſpiritualibus cū congrua fructuum portionis aſſignatione, donec eidem Eccleſiæ fuerit per S. Veſtram, & S. Sedem Apoſtolicam prouiſum de Rectore: Inſuper ad præſcriptum Conc. Prouinc. propoſuit edictum pro concurſu, ad quem ſanè quatuor oppoſitores ſeſe deſcribi fecerunt, qui omnes ſubindè intrà terminum

minum ab eodem Conc. & Conſtitutione S. mem. Pij V. quæ incipit. In conferendis, præuia ſpeciali vocatione fuerunt omnes examinati corã ipſo Epiſcopo à tribus Examinatoribus in Diœceſana Synodo electis, & deputatis ad formam dicti Conc. & quia omnes fuerunt ab eiſdem Examinatoribus per ſecreta vota idonei renunciati, quò ad vitam, mores, ætatem, ordines, ac literaturam, aliaq; debita requiſita ad regendum dictam Eccleſiam, & eius curam animarum, Epiſcopus præfatus auctoritate per dictum Conc. ſibi attributa ex dictis quatuor oppoſitoribus vt ſupra approbatis elegit ad eandem Eccleſiam obtinendum R. N. d. Terræ originarium tamquàm magis idoneum. Vt autem magis ſatisfactum ſit eidem Concil. & Conſtit. idem Epiſcopus S. Veſtram de præmiſsis omnibus certiorandam duxit, vt opportunè huiuſmodi vacationi per debitam Apoſtolicam prouiſionem eidem N. fiendam omninò occurrat, & de benignitate Apoſtolica prouidere dignetur. Interim Deum Opt. Max. pro Sanctitatis Veſtræ incolumitate, & eius fœlici ſtatu Epiſcopus præfatus enixè rogat. Dat. &c.

DVBIVM PRIMVM.

ARGVMENTVM.

Electio facta de magis idoneo eſt ſignificanda intra quatuor menſes, & ſi fuerit tranſmiſſa nec perueniat ad manus collatoris intra d. tempus prouiſio deuoluit.

1 DVbitatur primò, an omiſſio huiuſmodi ſignificationis electionis factæ vitiet Concurſum, & prouiſionem annullet. Tex. Conſtitutionis Pianæ clarus eſt, ibi, *illarum*, † 2 vbi ſtatuitur terminus quatuor menſium, à die illius vacationis notæ, ad ſignificandum electionem Sanctiſſimo, vel, aliàs, Collatori Inferiori, ad quẽ ſpectabit collatio, alioquin omnimoda diſpoſitio illis reſeruatur, ità vt liberè poſſint ipſam Parochialem conferre, ità obſeruat Garzia, *de beneficijs p. 9. c. 2. num. 151.* † & adeò eſt 3 neceſſaria iſta ſignificatio, vt quamuis in tempore illam expediuerit Epiſcopus, & re ipſa tranſmiſerit ad collatorem; ſi tamen, cum effectu, ad Papam, vel ipſum Collatorẽ nõ peruenerit, poterũt Collatores, ad quos ſpectabit, prouidere huiuſmodi Parochialẽ cui maluerint, huiuſmodi electione minus attenta, notat Garzia, *d. c. 2. num. 224. contra Nauarrum conſ. 11. num. 3. de reſcript.* Et reuera fidendum eſt huic deciſioni, de qua ego teſtis eſſe poſſum, qui in prouiſione cuiuſdam Parochialis Eccleſiæ de Gamalerio huius Alexandrinæ Diœceſis, vidi ſic appoſitam hanc clauſulam. *Nos tibi, qui per dilectos filios examinatores, in Synodo Diœceſana, iuxta* formam Conc. Trid. *deputatos, in Concurſu aliorum examinatus, & idoneus repertus, teſtimonio ordinarij, nobis tamen, poſt lapſum temporis, ad id, in Conſtitutione* fœl. recordat.

Pij Papæ V. *prædeceſſoris noſtri, ſuper modo, & forma prouidendi de Paroch. Eccl. pro tempore vacationis, edita, præfixum, exhibito, de uita, & moribus &c.* Et nihilominus atteſtatio ordinarii emanauerat in tempore præfixo, & in eodem tempore etiam fuerat tranſmiſſa, quamuis etiam citra culpam Epiſcopi; vel electi fuerat, de perdita nihilominus Papa *Greg. XV. fel. record.* qui huiuſmodi Parochialem contulit, appoſuit clauſulam pręinſertam.

DVBIVM SECVNDVM.

ARGVMENTVM.

Significatio electionis fieri poteſt extra præſentiam examinatorum.

1 DVbitatur ſecundò, an ſignificatio electionis facta de magis idoneo, fieri debeat cum examinatoribus congregatis ſimul cum Epiſco-
2 po; † Hoc dubium ſoluitur negatiue per declarationem S. Congregationis relatam à Garzia, *de benef. p. 9. c. 2.*
3 *nu. 8.* his verbis. † *Ipſe etiam Vicarius ſolus, abſque examinatoribus ſcribet literas ad S. D. N. ad quem collatio Parochialis ſpectabit, quibus præcipue teſtabitur vacaſſe Parochialem; propoſitū fuiſſe edictum; Et ex Examinatis fuiſſe tot idoneos, à tribus ſaltem examinatoribus iudicatos; ſe vero, ex iſtis idoneis, talem cæteris magis idoneum iudicaſſe, & elegiſſe.*

REQVISITVM VII.

De collatione facienda electo.

COllator quicumque Papa inferior vel etiam ipſemet Epiſcopus, qui concurſum propoſuerit, ſi Collatio Eccleſiæ vacantis ad ipſum ſpectauerit, debebit illam omnino conferre intra ſex menſes à die illius vacationis peracto examine ad formam Concil. Trident. *ſeſſ. 24. cap. 18. de reformat.*

Quod ſi Eccleſia vacauerit ex reſignatione ſimpliciter facta in manibus Ordinarij, concurrente aliqua ex cauſis expreſſis in conſtitutione 58. Sanctę memoriæ Pii Quinti, ſuper admittēdis reſignat. edita, quæ incipit *quanta Eccleſię Dei*; Debebit Epiſcopus, intra menſem, negotium vniuerſum admiſſionis, vel reiectionis reſignationis huiuſmodi, &, ſi per eum facienda erit, prouiſionis reſignati beneficij, iuxta apoſtolicas, & alias Canonicas ſanctiones, ideſt intra ſex menſes quoad prouiſionem, omnino abſoluere, vti conſtitutum eſt in Conſtit. fel. rec. Greg. XIII. de public. reſignat. quæ incipit *Humano. §. de beneficijs.*

Si uero aliquis collator concurrat cum Epiſcopo in collatione alicuius Parrochialis Eccleſiæ, ita ut ſit inter eos locus præuentioni, debebit talis concurrens Collator, habita notitia vacationis, proteſtari coram notario, quod ipſe intendit conferre, & deinde inſtare apud Epiſcopum, vt proponat edictum, pro Concurſu, alioquin ſi prætermiſſerit facere huiuſmodi proteſtationem, ita vt Epiſcopus ipſe præueniat in proponendo edictum, vel conſtituen-

tuendo Vicarium cenſebitur ipſe prę uenisse, ac proinde totum negotium expediet ſolus Epiſcopus.

Porrò Papæ nullum eſt præfixum tempus, nulloq; limitato termino aſtringitur ad conferendum; Verum tamen eſt, quod ſi aliqua Parochialis vacaret in Curia, & Papa illam non conferret intrà menſem, poſſet Epiſcopus liberè conferre huiuſmodi Eccleſiam, intra ſex menſes, peracto tamen examine ad formam Concilij, prout etiam poſſet conferre omnia alia beneficia in dicta Curia vacantia, & intrà menſem à Papa non collata, *per c. ſtatutum de præbend. in 6.* Si tamen nulla obſtaret reſeruatio, vel affectio, vel alias non eſſent deuoluta ad S. Sedem antequam ordinarius manum apponeret in conferendo: Prout etiam poſſet liberè conferre illas Eccleſias Parochiales, quæ ſiue in Curia, ſiue extrà eam vacare contigerint, & omni quouis menſe Apoſtolica ſede vacante, vel aliàs iã vacauerant ante ſedis vacationem, ſed Papa in vita de eis non diſpoſuerat *per c. ſi Apoſtolica ſede de præbend. in 6.* dummodo aliqua reſeruatio in corpore iuris clauſa, vel aliàs affectio non obſtet, ipſæuè Eccleſiæ ad S. Sedẽ deuolutionem non fecerint, forma autem collationis ſic concipi poterit.

Forma collationis, & prouiſionis ordinarij de Eccleſia Parochiali conferenda per concurſum &c.

E*Raſmus, &c. Dilecto nobis in Chriſto R. N. Rectori Parochialis Eccleſiæ S. A. loci B. noſtræ Diœc. ſalutem in Domino &c. Vita ac morum honeſtas, aliaq; laudabilia probitatis, ac virtutum merita ſuper quibus apud nos fide digno commendaris teſtimonio (* vel ſi aliàs ſit notus dicatur *) quibus te pollere nouimus, & perſonam tuam inſignitam eſſe conſpicimus, nos inducunt vt tibi ad gratiam reddamur liberales, & quę tuis commoditatibus, & honori opportuna fore cognoſcimus fauorabiliter concedamus. Cum itaq; Parochialis Eccleſia S. A. loci B. noſtre Diœc. quam quon. C. ipſius Eccleſiæ Rector dum viueret obtinebat, per obitum eiuſdem C. qui extra Rom. Cur. de men. Martij proximè præterito diem clauſit extremum vacauerit, & vacet ad præſens, Nos verò huiuſmodi vacatione ſtante concurſum ad eam prouidendam iuxtà formam, & intrà terminum à Sacr. Concil. Trident. & Conſtitutione S. mem. Pij V. præſcriptã propoſuerimus ad quem concurſum tu inter cæteros te oppoſuiſti, volentes propterea vacationi huiuſmodi quantum in Domino poſſumus, ac debemus ſalubriter occurrere, & eidem Eccleſiæ de idoneo Rectore prouidere, tibi iam dicto N. qui per examinatores in Synodo Diœceſana iuxtà eandem formam Concil. Trident. deputatos ſeruata forma Conc. huiuſmodi, in concurſu aliorum, examinatus approbatus fuiſti, & à nobis, recto ac rationabili iudicio adhibito, magis idoneus iudicatus, & electus fuiſti; præmiſſorum meritorum tuorum intuitu ſpecialem gratiam facientes Parochialem Eccleſiam præfatam ſic vt præfertur vacantem auctoritate noſtra ordinaria qua in hac parte fungimur, omniq; meliori modo, via, cauſa, & forma qua poſſum⁹, & debemus conferimus, ac de eadem, & annexorum iuribus, & pertinentijs vniuerſis, te*

coram

corã nobis genib. flexis cõſti uimus, prouidem⁹ et inueſtim⁹, per birreti capiti tuo impoſitionẽ cũ plenitudine Iuris Cã. recepto abs te iuramento ad Sacroſancta Dei Euangelia quod fidelis, & obediens eris Sanctiſs. D. N. D. Vrbano diuina prouid. Papæ VIII. & eius legitimis ſucceſſoribus Rom. Pont. ac S. Sedi Apoſtolicæ ac nobis, & legitimis noſtris ſucceſſoribus huius Ciuitatis Epiſcopis: Iura, & libertates Eccleſiæ conſeruabis, & defendes, ac vtilia procurabis: res Eccleſiæ non alienabis, ſed ſi quæ fuerint alienatæ pro viribus recuperabis: reſidentiam iuxtà diſpoſitionem Conc. Trid. facies & alia dictæ Eccleſiæ onera ſubibis, & ſuſtinebis ſaluo ſemper Iure noſtro &c. Vt autẽ hæc noſtra collatio, & prouiſio, ac Inueſtitura ſuum debitum conſequantur effectum mandamus vniuerſis, & ſingulis perſonis Eccleſiaſticis cuiuſcumque dignitatis, & præminentiæ, nec non, & omnibus, ac ſingulis notarijs, & tabellionibus publicis per Ciuitatem, & Diœceſim noſtram exiſtentibus, & ſubditis noſtris, alijſque quibuſuis, ad quos de iure vel conſuetudine ſpectat, quatenus ipſi uel duo, aut vnus eorum, ſi & poſtquam præſentes litteræ preſentatæ eis fuerint per ſe uel aliũ ſeu alios te, uel procuratorẽ tuũ legitimum tuo nomine in corporalem poſſeſſionem Eccleſiæ, & annexorum, Iuriumque, & pertinentiarum præfatorum huiuſmodi inducant auctẽ noſtra, ac defẽdant inductum, amoto exinde quolibet detentore, facientes tibi de Eccleſiæ, ac annexorum eorundem præfatorum fructibus, redditibus, prouentibus Iuribus, & obuentionibus vniuerſis integrè reſponderi, Contradictores quoſlibet, & rebelles per cenſuras Eccleſiaſticas, & alia opportuna Iuris remedia auctoritate eadem compeſcendo, inuocato, etiam ad id auxilio brachij ſæcularis ſi opus fuerit. In quorum omnium, & ſingulorum fidem, & teſtimonium præſentes litteras collationis, & prouiſionis, ac inueſtitura atque proceſſus per infracriſptũ noſtrum ſeu Curiæ noſtræ notarium, & Canc. fieri, & publicari, a nobiſque ſubſignatas noſtri magni ſigilli appenſione communiri iuſſimus. Præſentibus N. & N. teſtibus ad prẽmiſſa vocatis, & adhibitis.

Dat &c.

DVBIVM PRIMVM.

ARGVMENTVM.

Reiectio, vel admiſſio reſignationis facta in manibus Ordinarij debet ab ipſo Ordinario fieri intra menſem; at conferre poterit intra ſex menſes, & reprobatur, in hoc opinio Pariſij, & Gartiæ, & Io. Kochier volentium, quod collatio etiam fieri debeat intrà eundem menſem.

1 Dictum eſt quod Collator quicũque Papa inferior conferre debet beneficia curata omninò intrà ſex menſes peracto examine in concurſu; nunc dubitatur an idem Iuris ſit in Parrochialibus extrà Curiam in manibus Ordinariorum reſignatis. De hoc dubium facit doctrina D. Flam. Pariſ. *de reſignatione li. 11. quæſt. 2. concl. 3. num. 6.* qui exponens Conſtitutionem Gregorij XIII. de public. reſignat., quæ incipit *humano uix iudicio* concludit quod in reſignationibus, quæ fiunt extra Curiam ij, coram quibus fiunt, debent admittere, vel reijcere illas renunciationes infrà menſem, & intra eundem conferre illa beneficia vacantia per reſignationem, ſi illam admiſerint, dicens, quod hoc non fuerat conſideratum per reg. Cãcell. neque per Conſtitut. Pii V. & quod optima ratione videtur poſitum ne fiat fraus, & ſic notat quod reſtringitur

tur tempus, vt conferat intrà menſem: idem annuit Garzia, *de benef. pa. 11. cap. 3. §. 3. num. 337. & Kochier. in reg. de public. reſign. num. 15. verſ. ſed hoc intereſt*, vbi dicit, quod ordinarijs locorum, vel legatis de latere, in quorum manibus ſit reſignatio beneficij præſcribitur ſpatium unius menſis, vt admittant, reijciant, aut conferant, & prouiſus debeat publicare
2 &c. † Sed reuera, ſalua pace, hæc doctrina, non videtur tuta, quoad tempus conferendi, quamuis in reliquis
3 ſubſiſtat; † nàm cum ex Conc. Trid. *ſeſſ. 24. cap. 18. de reform.* concurſus proponendus ſit etiam in Parrochialibus vacantibus per reſignationem;
4 † ad huiuſmodi autem cõcurſum proponendum per Conſtitutionem Pij V. quæ incipit *in conferendis*, conceſſum ſit quadrimeſtre, & ad conferendum ſemeſtre, nec fuerit d. Pianæ, per ipſam Gregorianam derrogatũ, videtur propterea implicare iſta doctrina, & maximam proinde generare confuſionem, ſi intrà menſem facienda eſſet collatio, præcedente concurſu. Arbitrarer itaque quod ſic ſit intelligenda ipſa Gregoriana, nimirum, vt debeat ordinarius infrà menſem admittere quidem, vel reijcere reſignationem; at nihilominus habeat ſex menſes ad conferendum, iuxtà Apoſtolicas Conſtit. & Canon. ſanctiones, ità vt admiſſio, vel reiectio, in quibus cadere poteſt fraus, cenſeantur reſtrictæ, & limitatæ ad menſem, at collationis tẽpus reguletur, iuxta diſpoſitionem Iuris *cap. 2. de conceſſione prabenda, & d. Piana*. & ſic ad Semeſtre. Tu cogita de hoc donec clariorem habeas declarationem à Sacr. Congreg. vel à Dataria.

Cœterum vt poſſit vnuſquiſque ſcire, quid ſtatuit dicta Gregoriana, huc illius verba refero, & ſunt. De beneficijs autem, quæ deinceps in manibus ordinariorum collatorum, etiam Cardinalium, etiam indulta, & facultates ad hoc ab Apoſtolica ſede habentium, ac legatorum etiam de latere, & delegatorum etiam ſpecialium eiuſdem Sedis extra Romanam curiam reſignari, etiam ex cauſa permutationis contigerit, ipſi intra mẽſem negotium vniuerſum admiſſionis, vel reiectionis reſignationis huiuſmodi, & (ſi per eos facienda erit) prouiſionis reſignati beneficij iuxta Apoſtolicas, & alias Canonicas ſanctiones omninò abſoluant, & qui ſic prouiſus fuerit, intra tres menſes à die ſibi factæ prouiſionis illam publicet, & poſſeſſionem beneficij capiat modo, & forma ſupradictis, alioquin illis elapſis nulla ſit eius prouiſio & beneficium vacare cenſeatur eo ipſo; ordinarijque, & alij prædicti, qui hæc vti eis præſcribuntur non perfecerint eo caſu poteſtate diſponendi de ipſis beneficijs ſint ea vice priuati, eorumque diſpoſitio eo ipſo ad ſedem Apoſtolicam deuoluta exiſtat, aut alijs idoneis ab ipſa Sede duntaxat modo & forma prædictis concedantur.

Habeto pro certo quod peritos, & practicos curiales ſuper hoc conſului, & ab eis habui teſtimonium quod contra hanc meam opinionem nullus eſt curiæ contrarius ſtilus; imò placuit conſideratio, quod planè oſtentationi meæ tribui nollem, qui hercle hoc dixi ſolum, vt in caſibus conſultum pro certo ſit collatoribus, ne quid erroris ipſi, & prouiſi præiudicij capiant.

DVBIVM SECVNDVM.

ARGVMENTVM.

Tempus ad conferendum ſi expirauit à die vacationis ſed durat ad huc a die notitiæ ipſius vacationis, & ſic ex poſt, computabitur à die notitiæ; at ſi duret adhuc tempus à die vacationis non eſt tutũ differre vltra ſemeſtre à die vacationis.

1 DVbitatur Secondò, an tempus ſex menſium datum ad confe-rendum ſit computandum à die vacationis, an verò à die notitiæ ipſius
2 vacationis.† Diximus ſupra *dub. 2. re quiſito* 1. ex Lambertino, *lib. 2. par. 2. art. 8. queſt.* 1. quod tempus ad præſentandum currit patronis à die vacationis non ſolum ignorantibus,
3 ſed etiam impeditis †, & quod ordinarij non debent admittere vllam excuſationem, ſeu allegationem ignorantiæ, ſed debent in continenti pro-
4 uidere elapſo tempore; † verumtamen quia Inn. *in c. licet 3. de ſupp. neg. & in c. quia diuerſitatem 6. de conceſſ. præb.*, dicit, quod nec ei, ad quem primò, nec ei, ad quẽ, ex negligentia, pertinet electio currit tẽp⁹, niſi à notitia
5 vacationis †, iunctis ijs, quæ tradit ſelua, *de beneficijs par. 3. qu. 59.* qui dicit, ꝙ impedito iuſto impedimẽto nõ
6 currit tempus, † quod etiã admittit Lambert. *d. art. 8. nu. 8.* verſ. *quæ quidẽ omnia, q. 1. l. 2. p. 2.* vbi aſſignat rationẽ diuerſitatis inter patronos, & collatores, dicẽs inter cætera, ꝙ collator habet ius cõferẽdi, mero iure, pa-
7 tron⁹ aũt habet illud ex gratia, † & tandẽ dicit, quod in collatione à iure eſt expreſſũ vt tẽpus currat à die notitiæ, & ceſſationis impedimẽti, *vt in d. c. quia diuerſitatẽ 5. de conc. pr.* quod tenet ẽt Gul. *in c. ſtatutũ n. 12. et ſeq. 3. de pr. in 6.* vbi aperte dicit, quod tẽpus ad cõferẽdũ currit tãtũ à die ſcié-
8 tiæ † quinimo plus dicit, nimirũ, ꝙ mẽſes cõputari debent 31. dierũ, quãuis vacaret beneficiũ in mẽſe habẽte pauciores dies, ꝙ tñ hodie vſu nõ recipitur, ſed planè conputatur menſis ſecundũ Calendariũ, vt obſeruat D. Barboſa *de poteſt. Epiſcopi p. 3. alleg. 58. n. 8.* & ego dixi *dubio. 1. prælud. 18. &* Anchar. *in Clem. 1. n. 11. de conc. præb.* dãs Regulã, nẽpe, vt vbicũq; tractẽ de incõmodo ignorãtis vacationẽ, termin⁹ appoſit⁹ currat à die notitiæ; vbi verò agaẽ de eius cõmodo currat, ꝓut vtile eſt ignorãti, quod currat, ac ꝓinde in hoc vltimo vſu accipietur, vt currat à die vacationis, vel à die no-
9 titiæ vtili⁹ agẽdo, † & ſe remittit ad ea, q̃ ipſemet ſcripſit in c. ſtatutũ 3. de pr. in 6. vbi exẽplificat in capiẽte bãnitũ tãq̃ debitorẽ, ignorata taxa cõſtituta pro illius captura; cõcludẽdo ꝙ q̃uis illũ impurè capiat, lucrũ nihilominꝰ propter taxæ ignorãtiã reportare nequit; ideo videẽ adhuc vrgere dubiũ.
10 Quid ergo dicẽdũ? ſtãte diſpoſitione iuris cõmunis, cui nulla ten⁹ derogatũ videẽ, in hac materia, ꝑ cõſt. Sãctæ me. Pij V. dicẽdũ eſſet huiuſmodi ſemeſtre cõputãdũ fore à die notitiæ, vt aduertit Inn. *in c. nulla 2. de cõc. pr.* in gl. *ſex mẽſes*, verſ. *alij dicũt ꝙ à tẽpore vacationis*, vbi ſupplẽdũ eſſe putat,
11 *& ſciẽtia*, addẽs ꝙ de hac pſcriptione ſex mẽſiũ ſubtrahiẽ tẽp⁹ ſuſpẽſionis,
12 & peregrinationis, ꝙ ẽt tradit ſelua, *de ben. pa. 3. q. 59. circa pri.* poſt eũdem Inn. *n. 4. in c. quia diuerſitatẽ 5. de cõc. præb.* dicẽs quod tẽpus ſuſpẽſionis nõ cõputatur in ſemeſtri, niſi ſit in mora vel negligẽtia obtinẽdi abſolutionẽ,
13 q̃a aliàs, inquit, ſec⁹ eſſet, q̃nimo ſi eſſet iuſtè impedit⁹, vel alias ꝑ impotẽtiã iuris, vel facti, ẽt ſua culpa cõtigẽ-
14 tẽ, excuſaretur, † vt ꝑ eũdẽ Inn. *in d. c. nulla in d. gloſ. ſex menſes*, & in glo. *diſtulerit* 2. de cõc. pr. & in *c. quia diuerſitatẽ* in glo. *adepti* & in gl. *culpa 5.* tit. eo-

eodem, vbi releuat, quod non imputantur ea alicui, quæ ſua culpa præcedente accidunt *per c. ſi concupiſcentia, & c. inebriauerunt 25. q. 1.* & ita etiam per Rot. *in vna Toletana beneficij,* 28. Nouemb. 1578. *coram Illuſtriſs. Seraph. in eius deciſ. 380. nu.* 1. in terminis non electionis factæ in concurſu, aut certe non notificatę electionis huiuſmodi legitimo collatori, concluſum
15 fuit; † *tempus quatuor menſiũ non currere, niſi à die habita notitia vacationis c. quia* diuerſitatẽ l e conceſ. præb. c. licet, & ibi Imol: de ſup. neglig. præl. Roch. de iurepatr. in verb. honorificam q. 29. Anch. & Imol. in c. nos quidem de teſtam. Bal. in l. 1. ſi quis cautine. Alex. in l. penult. ſi quis aliq. teſtar. prohib. Rom. conſ. 226. Rot. deciſ. 263. in nou. Io. Andr. & Abb. in c. fi. de iurep. tiraquel. de retract. lign. 535. glo. 4. n. 7. *cum alijs per informantes allegat.*

16 Ego tamen ſic diſtinguerem, aut ſemeſtre iam expirauit à die vacationis quidem ſed durat adhuc à die notitiæ ipſiuſmet vacationis, & tunc dicerem poſſe Epiſcopum cõputare ſemeſtre a die notitię, & per conſequẽs etiam conferre: aut huiuſmodi ſemeſtre nondum expirauit, habito etiam reſpectu ad ipſam diem vacationis, ſed data opera vult Epiſcopus differre vltra tale ſemeſtre, & ſic computare illud à die notitiæ, & hoc non putarem admodum tutum, per allegatam doct. Lamb. *d. li. 2. p. 2. q. 1. ar. 8.*
17 & propter decretum irritans: † hoc tamẽ dictum declararẽ, vt habeat locum quando poſſeſsio eſſet vacua, nã vt ignorãtia excuſet debet eſſe veriſimilis, & probabilis, & ſine fumo ſciẽtiæ, vt aduertit Rot. *in d. deciſ. 380. n. 4.* vbi dictũ fuit, *Bullã Pij V. obſtare Didaco, cũ allegata ignorãtia ſit omninò inueriſimilis, attenta qualitate beneficij, & lõgitudine temporis vacationis,* Abb. in d. c. quia diuerſitatẽ n. 7. de conceſſ. præb. Bal. in l. 1. C. ad Macedon. Grat. reſpon. 92. n. 2. li. 1. in terminis Rom. cõſil. 481. Achil. de ſup. negl. præl. deciſ. 1. *maximè cũ adſit fumus ſcientiæ, qui colligitur ex litera miſſiua Alphonſi de torres, quæ eſt in ſummario, ſub. n. 2. in illis verbis* quod iam olim obtinere procurauimus in fauorem Garziæ Giron, *de quo D. Garzia ſimiliter meminit, prima notificatio pro*
18 *uiſionis, quæ eſt ſub n. 4. ſummarij,* † *& ideo omnes diligentiæ poſtea factæ nullius ſunt momenti, quia non ſunt factæ in tempore, & ideo concluſum contra Didacum.* notat etiam hoc ita Garzia *de benef. p. 10. c. 2. n. 31.*

DVBIVM TERTIVM.

ARGVMENTVM.

Ignorantia probabilis arguitur iuxta qualitatem beneficij, & diuturnitatem vacationis.

1 DVbium tertium ſupplebit illud, quod quæſiuimus in antecedẽti dubio. Dubitatur igitur quãdo nam dicetur collator excuſari ignorantia; Rota *deciſ. 380. coram Seraphino 28. Nouemb. 1578.* iudicauit *probabilem*
2 *ignorantiam* † *arguendam eſſe, iuxta qualitatem beneficij, & longitudinem, ſiue diuturnitatem, aut modum vacatio-*
3 *nis*; nam, vt notat Lambertinus, *de Iurepatron. li. 2. p. 2. q. 1. ar. 8.* & latius *art. 20.* ſi beneficium vacaret per priuationem, vel aliàs per liberam, & ſimplicem reſignationem, aut ex quauis iuris diſpoſitione; & nihilominus is, per quem vacat, incumberet poſſeſſioni, daretur in hoc probabilis igno-
4 rantia, † & ſic tempus non curreret Collatori niſi à die, quo deſiſteret poſſidere reſignans, vel priuatus.

vbi hoc dubium mouet, & Gonzal.
3 *gloſ. 5. §. 9. num. 87.* † & huiuſmodi arbitrium regulandum eſt, iuxta qualitatem perſonarum, Pariſius,
4 *d. queſt. 6. num. 5. lib. 5.* † quamuis Abbas, *in c. quoniam frequenter 5. vt lit. non. conteſt.* dicat Senem dici Septuagenarium;
5 † *Io. Andr. verò, & gloſ. in c. 1. de celebrat. miſſ. & Io. de Anan. in rubr. de delict. puer.* dicant, Senem dici, qui annum quinquageſimum attingit, vſque ad ſeptuageſimum, Pariſius, *queſt. 6. num. 6. lib. 5. Gonzal.*
6 *d. gloſ. 5. §. 9. num. 86.* † tenet Senectutem eſſe verificandam per ætatem 70. annorum.
7 Illud autem maximè animaduertendum eſt, & potiſſimum in materia Coadiutoriæ, quod aliquando exprimitur, quod ætas eſt ingraueſcens, & tunc debet veirficari in ætate 60. annorum; *vt per doct. in cap. 1. de Cler. ægrot.* Veral. *deciſ. 38. p. 1. Gon-*
8 *zal. gloſ. 5. §. 9. num. 84.* † Aliquando verò exprimitur ætas ingraueſcens cum alijs infirmitatibus coniuncta, & tunc verificari debet in ætate 55. annorum. *Gonzales d. gloſ. 5. §. 9. numero 85.*

DVBIVM SEPTIMVM.

ARGVMENTVM.

Probatio ætatis quæ fit ex aſpectu detrahit decem annos.

1 DVbitatur ſeptimò, quid dicendum ſit in hoc caſu. Quis expreſſit ſe eſſe in ætate ſenili ſeptuaginta annorum; & dum hoc probare conatur teſtes probant talem ex aſpectu eſſe annorum 76. an dicatur probata ætas ſeptuaginta annorum. Verall. *deciſ. 312. p. 1.* teſtatur fuiſſe per Rotam deciſum, ætatem 70. annorum, in hoc caſu, non
2 fuiſſe ſufficienter probatam, † quia ſunt detrahendi in hoc caſu decem anni, iuxta doctrinam Bartoli, *in l. de ætate 44. ff. de minor. num. 10.*

DVBIVM OCTAVVM.

ARGVMENTVM.

Valetudinarij qui ſint relinquitur arbitrio iudicis.

1 DVbitatur octauò, quinam dicantur valetudinarij: Pariſius, *lib. 5. queſt. 6. num. 12. de reſignatione beneficiorum*, atteſtans de communi, tradit hoc eſſe arbitrarium Iudici, ac proinde prudens ordinarius, inquit, coniecturam ſumet, an beneficiarius aliquo malo Corporis habitu, & af-
3 fectu, malè valeat, † & an ſæpè, aut ſemper ægrotet, ità vt non poſſit debito muneri ſatisfacere; nam huiuſmodi ægrotus æquiparatur mortuo, *Couarr. var. reſol. lib. 3. cap. 13. num. 8.* † Gonzales verò, *in gloſ. 5. §. 9. n. 88.* in materia Coadiutoriæ dicit, quod
4 ſi detur Coadiutoria propter corporis debilitatem narratam, debet talis debilitas verificari, quæ per ſe aggrauet Corpus ſine ſpe futuræ proſperi-
5 tatis, † ſicut dicitur de Infirmitate narrata, quæ debet eſſe talis, vt præſtet impedimentum perpetuum, licet
6 ſit cum aliquo interuallo quietis, † nec leuis febricula, aut quartana, vel modicum vulnuſculum eſſent in conſideratione, ità decidit Rota apud Verallum, *deciſ. 240. per tot. p. 1.*

DVBIVM NONVM.

ARGVMENTVM.

Corpore impediti qui ſint exemplis oſtenditur, & huiuſmodi impedimenta ſunt referenda in actis, & verificanda per teſtes.

1 DVbitatur nonò, quinam dicantur corpore impediti: Pariſius *de reſignatione beneficiorum lib. 5. q. 6. num. 14. & ſeq.* hoc declarat exemplis quæ etiam recenſet, & primò exemplificat in habentibus lepram: ſecundò ſcabiem herculeam, ſiue drioram, quæ lepræ affinis eſt: tertiò paralyſim: quartò apopleſiam, per quam ita membra corripiuntur, vt vel reddantur inuitilia, vel mors ſubſequatur: quintò morbũ comitialem: ſextò morbũ gallicum, quãdo habet vlcera per corpus diffuſa, & oſtendit extrinſecam deformitatem; ſeptimò manus tremulas, vel chyrogrã, ſiue podagram continuam, vel adeò frequentem, vt non poſſit iniuncto oneri ſatisfacere: octauò in lunaticis; nonò in omnibus alijs impedimentis perpetuis corporis, in quibus
2 militat eadem ratio; † & de huiuſmodi impedimentis cautus ſit prudens Collator vt referantur in acta & per teſtes innoteſcant in eiſdem actis, iuxta ea, quæ ſcribit Ioann. Andr. *in cap. 1. de dol. & contum.* cum alijs per Pariſium allegatis *d. lib. quinto queſt. 6. num. 31.*

DVBIVM DECIMVM.

ARGVMENTVM.

Corpore vitiati qui dicantur oſtenditur exemplis.

1 DVbitatur 10. qui dicantur corpore viciati. Pariſ. *de reſignatione benef. li. 5. q. 6. num. 36. & ſeq.* enumerat huiuſmodi vicia: & Primò in
2 cœco ex vtroq; oculo, † nam oculi cõputãtur inter membra, *gloſ. in c. ſingula 86. diſt.* † vbi teſtatur plures cœcos fuiſſe diſertiſſimos prædicatores & fuiſſe etiam ad ſacerdotium, & Epiſcopatus aliquos promotos cauſa prędicationis tantum, non autem
4 miniſterij; † & dicit quod Papa cœcus ſuſtinetur: Secundò in claudo cũ magna deformitate, vel aliàs ſi ſine baculo miniſtrare, vel altaris ſcalas aſcendere nequit, vel ligneo pede ſit
5 opus, † & requiritur ad hoc cauſę cognitio, *ſim. Maiola de irregularit. li. 1. cap.* 18. tertiò in mutilato manu, vel habente manus articulatas, & inefficaces ad vtendum: Quartò in Gibboſis, vel Regiberis, nimirum, qui tumorem habent in pectore, nec refert an Gibbus, ſiue tumor ſit in pectore, vel in humeris, an in capite, vel in manu, dummodo afferat deformitatem: Quintò in gutturoſis, gutture tu-
6 mido, aut pendulo, † & remittuntur ad Papam. *Maiola d. li. primo cap. 19.* Sextò in ijs, qui diminuti ſunt aliqua parte notabili corporis.

DV-

DVBIVM VNDECIMVM

ARGVMENTVM.

Obnoxij crimini qui dicantur traditur.

1 DVbitatur 11. ad hunc effectum, qui dicantur obnoxii crimini, Pariſ. *de reſign. lib. 5. quæſt. 6. n. 58.* quã plures recenſet, ſed multò plures releuat Simon Maiola, *de irregularit. li. 5. per totum*: Ego autem huc refero nõ nullos, remittendo ad ipſum Maiolam, & primò in homicida, ſecundò in Simoniaco: Tertiò in Adultero: Quartò in Concubinario; Quintò in ſuſtinente excommunicationem per annum: Sextò in Periuro: Septimò in blaſphemo.

DVBIVM XII.

ARGVMENTVM.

Irregulares, & ſcandaloſi nequeunt, nec debent inſeruire Eccleſiæ, vel beneficio.

1 DVbitatur 12. quinã ſint illi, qui nequeunt, aut non debent inſeruire Eccleſiæ, vel beneficio. Vnico uerbo concludamus, quod ſunt omnes irregulares, & ſcandaloſi.

DVBIVM XIII.

ARGVMENTVM.

Habens vnũ ſufficiens beneficium poteſt reliqua reſignare in manibus Ordinarij, nec refert vtrum habeat onus reſidentiæ nec ne.

1 DVbitatur 13. an qui vnum, vel plura habet beneficia, poſſit ex hac 8. cauſa reſignare. † Huc ſpectaſtaret, & congruenter caderet materia cõpatibilitatis vel incõpatibilitatis beneficiorũ, de qua extat elegãtiſſimus, & copioſiſſimus tractatus eminentiſſimi Doctoris Alfonſi Hoiedæ: veruntamen quia non eſt difficile huiuſmodi tractatum habere, ideo ne uolumen fiat craſſius quã par eſt, libẽter huiuſmodi materiam ſilentio
3 pertranſeo. † Illud tamẽ non ommitto, quod vt aliquis poſſit vnum, vel plura beneficia reſignare in manibus Ordinarii, ex hac octaua cauſa, requiritur vt vnum ſit ſufficiens ad cõgruam ſuſtentationem Rectoris, nec refert vtrum habeat annexum
4 onus reſidentiæ, necne, † quin imo, quando aliquis obtinet beneficium ſufficiens quamuis ſit ſimplex, reliqua redduntur incompatibilia, etiamſi eſſent ſimplicia. *Pariſius, de benef. reſignat. lib. 5. quæſt. 6. num. 115.*
5 † itaque ſi quis promouetur ad Abbatiam habentem generalem, & omnimodam, ac quaſi Epiſcopalem iuriſdictionem ſiue ſit Abbatia Regularis, ſiue ſæcularis, vacant omnia beneficia talis promoti; *Garcia part. 11. cap. 7. Hoieda part. 1. cap. 6. nu. 1. & ſeq. & Ego de indult. Card. dub. 20. prælud. 19.*

DVBIVM XIV.

ARGVMENTVM.

Beneficium quod ſit ſufficiens, an non, relinquitur arbitrio iudicis.

1 DVbitatur 14. quando nam beneficium dicatur eſſe ſufficiens, ad hoc vt vacent alia, quæ prius obtinebat de huiuſmodi beneficio promiſus. † Alfonſus Hoieda, *in trac. de incompatibilitate beneficiorum parte prima capitulo decimo nono numero 22.* dicit quod hoc relinquitur arbitrio Iudicis, conſiderata rerum, & per-

3 perſonarum varietate, † & ſic, inquit, habenda eſt ratio perſonæ, an ſit nobilis, nam qualitas alimentorũ debetur iuxta conditionem perſonę, *ad notata per Abbatem num. 9. in cap.*
4 *cum omnes 6. de Conſtit.* † Item, an ſit in dignitate, quia alimenta conſtituenda ſunt ſecundum dignitatem perſonæ, *ex text. in l. 1. §. mulier, & in l. habitatio. §. ſeru° 4. de ventr. in poſſeſſ. mitt. gloſ. in c. nobis in verb. modeſte 25*
5 *de Iurepatr.* † Itẽ habẽda eſt ratio omnium, quibus æget pro uictu, & veſti
6 tu, medicinis, & habitatione, † quia quamuis in odioſis, appellatione alimentorum, non veniat habitatio, neque veſtiarium, in fauorabilibus tamen
7 veniunt; Hoieda *d. c. 19. n. 36.* † Item aduertit, quod ſi perſona beneficiarii augeatur augeri etiam deberet alimenta Gozadin, *in conſ. 95. num. 4.* & probat *text. in l. cum vnus. §. vlt. 10. ff. de aliment., & cib. legat.* inſuper
8 † conſideranda eſt conſuetudo familiæ, *Card. Pariſ. in conſ. 98. in fi. vol. 2.*
9 † Præterea habenda eſt ratio non modo beneficiarii, ſed etiam ſuorũ ut probatur in *cap. ſtudeat 50. diſtinct.*, & dicit, quod ſui dicuntur in hoc caſu illi, quos neceſſario quis ſecum habere debeat, & quod in hoc caſu dicuntur ſui, Pater, Mater, & Sorores, quinimò, & Filij Spurii, ne dum legitimi, vxoreſque filiorum ipſius beneficiarii, & etiàm Nepotes, hoc dicit, & probat Hoieda, *vbi ſup. à num. 22. vſque 41.*

DVBIVM XV.

ARGVMENTVM.

In ſupputatione ſufficientiæ beneficij non attenditur patrimonium quod ſit pingue.

1 DVbitatur decimoquinto, an in ſupputatione ſufficientiæ, vel inſufficientiæ reddituum pro ſuſtentatione beneficiarii, habenda ſit ratio bonorum patrimonialium, ſeu quaſi ipſius beneficiarii, itaut ſi redditus beneficij, vna cum ipſis patrimonialibus bonis ſufficiant ad congruã ſuſtentationem dici debeat bene-
2 ficium ſufficiens. † Hoc dubium monet Hoieda, *de incompatibil. benef. p. 1. c. 19. n. 41.* aſſeuerãs eatenꝰ excitatũ à nemine fuiſſe, & quamplurib. hinc indè affirmantibus, & negantibus doctoribus allatis, tandem concludit quod non ſunt computandi redditus
3 bonorum patrimonialium; † Illud tamen admonet, quod quando pauperes eſſent in maxima inopia, Clericus ſalua conſcientia non poſſit expẽdere redditus beneficij in proprios vſus, ſed tenetur eos pauperibus erro-
4 gare; † & ità ait intelligendam eſſe communem ſententiam, vt in conſideranda ſufficientia beneficii, non ſit habenda ratio bonorum patrimonialium ipſius beneficiarij, *Pariſ. lib. 5. quæſt. 6. num. 153. de reſignatione benef.*

DVBIVM XVI.

ARGVMENTVM.

Epiſcopus non poteſt conferre vltra vnum beneficium habenti aliud, & taliter prouiſus dicitur intruſus.

1 DVbitatur decimoſextò, an habẽti duo, vel tria beneficia, quæ ſimul non ſufficiunt ad congruam ſuſtentationem poſſit Epiſcopus aliud, vel alia conferre, vſque ad congruã
2 ſuſtentationem. † Videtur negatiue concludendum, Concilio enim Tridentino, *ſeſſ. 24. cap. 17. de reformatione*, ſancitum eſt, vt habenti vnum Eccleſiaſticum beneficiũ, quod ad eius vitam honeſtè ſuſtentandum

non

non ſufficiat, poſſit aliud ſimplex cō-ferri, dummodo vtrumque perſonalem reſidentiam non requirat, ac pro inde clara ſunt verba pro negatiua,
3 † nam Conceſſio, cum ſonet in ſingularitatem, ad pluralitatem huiuſmodi ſingularitas referri non poteſt, vt clare probat *l. fi. ff. ad trebellia-*
4 *nicam, & c. gaudemus 8. de diuor.* † dato enim quod poſſet etiā reſolui iſta ſingularitas in pluralitatem propter identitatem rationis, nimirum quia militet in pluralitate, ſicut in
5 ſingularitate, † obſtare nihilominus videtur, quod quando aliquid requiritur pro forma, vt videtur velle hic Concilium, omiſſio formæ in qualibet etiam minima parte vitiat actū, *Butr. & Abb. n. 5. in cap. Piſanis 19. de*
6 *reſtit. ſpol.* † nec addi, aut detrahi poteſt quidquam de forma, minuſque poteſt adimpleri per æquipolens *Hoieda, de incompatibil. benef. p. 2. c. 1. nu. 26. & 27.* vbi examinat hanc dubitationem, & cumulatis pluribus pro ne
7 gatiua, & affirmatiua doctrinis, † tandem cōcludit, pluribus Iuribus rationibus, argumentis, & fundamentis pro affirmatiua, pro qua etiam allegat ſtylum Curiæ Romanæ; negādo quod Concilium det formam aliquā hic vt poterit vnuſquiſque videre apud ipſum, *à num. 27. verſ. ſed aduer-*
8 *tendum, uſque num. 38.* † vbi etiam conſulit omnibus, qui poſſunt cōmodè expectare aliquod beneficium ſufficiens, vt illud vnum expectent, nec acceptent aliquod, ſeu aliqua inſufficientia ad congruam ſuſtentationē, vt euitetur, in eis, pluralitas, adeò Sacris Canonibus inuiſa, & ceſſent eiuſdem pluralitatis inconuenientia, & eò maximè, quia aliquando vnum beneficium, quod eſt inſufficiens reſpectu vnius perſonæ, poteſt eſſe ſufficiēs reſpectu alterius, quapropter, inquit, defraudatur ille, cui eſſet ſufficiens,
9 Hæc Hoieda, † cuius quidem ſententiæ videtur etiam ſubſcribere D. *A*uguſtinus Barboſa, *de poteſtate Epiſcopi p. 3. allegatione 62. n. 10.* vbi etiam allu
10 dit ad ſtylum Curiæ, † ſed hodie extant nonnullæ Sacræ Congregationis declarationes, quas refert, de verbo, Garzia, *de beneficijs cap. 5. num. 310. p. 11.* per quas apparet quod Epiſcopus non poteſt vltra duo beneficia vni conferre, accedit Theſaurus fori Eccleſiaſtici, *cap. 32. nu. 25. & ſeq.* qui dicit, quod talis prouiſus de pluribus beneficiis, quam duobus dicitur intruſus.

DVBIVM XVII.

ARGVMENTVM.

Habenti ſufficientem ſuſtentationem in penſionibus poteſt conferri beneficium.

1 DVbitatur 17. an Ordinarius poſſit conferre beneficium ei, qui habet ſufficientem ſuſtentationem in penſionibus, Garzia, *de beneficijs ca. 5. num. 310. p. 11.* atteſtatur S. Congregationem Conc. decidiſſe pro affirmatiua, vbi refert de verbo huiuſmodi declarationem.

DVBIVM XVIII.

ARGVMENTVM.

Beneficia Iuriſpatronatus non cadunt ſub diſpoſitione Conc. Trid. ſeſſ. 24. de refor. cap. 17. *& traditur differentia inter collationem, & inſtitutionem.*

1 DVbitatur 18. an Conc. Trid. *ſeſſ. 24. de refor. cap. 17.* vbi prohibet Epiſcopis conferre vni vltra duo beneficia, locum habeat in beneficiis iuriſpatronatus. hoc tāgit Gar. *in trac. de benef. p. 11. cap. 5. n. 286.* dicēs, locū habe-

habere, niſi caueatur ex fundatione, vt ſimul cum alijs retineri poſſint;
2 ſed in cõtrarium videtur veritas, † & ita etiam eſt vniuerſalis obſeruantia, & praxis, vt inquam Epiſcopi inſtituant præſentatos à patronis tametſi tertium, & quartum habeant beneficiũ;
3 † & de ſe teſtatur Lambertinus *de iurepatr. part. 1. lib. 2. quæſt. 7. art. 15. num. 15.*, qui dicit ſe fuiſſe inſtitutum in 37. beneficijs, quorum maxima pars erat patronatuum laicorum, & clericorum, & eorum fructus non aſcendebant ad ſummum ducatorum 130. de Camera, & ratio eſſe poteſt; quia Conc. *d. c. 17.* loquitur non quidẽ de inſtitutione, ſed de collat.
4 † quę *ex ſel. de benef. part. 3. qu. 1. n. 11. & Gonzal. gloſ. 16. nu. 8. de menſ.* propriè eſt libera translatio, ſeu conceſſio iuris in beneficio vacante, quia collator non tenetur conferre iſti, vel illi, ſed liberè cui vult dummodo ſit idoneus, *c. relat. de præbendis*, vel vt tradit Gonzal. *d. tract. §. 4. proem. num. 46.* quamuis conferre beneficium ſit præciſum, & neceſſarium:
5 † cõferre tamẽ magis vni, quam alteri eſt voluntarium, & gratioſum, ac eſt gratia, & liberalitas, in cui dãdo *gloſ. in d. c. relat. verb. liberalitas de præbend. gloſ. verb. libera in cap. fin. de off. vic. li. 6. ſtaſi'. de grat. & expect. 3. forma nu. 6.* & conferre eſt donare, *d. c. fin. de off. vic. in 6. Gonz. d. §. 4. n. 53.*
6 † & appellationo collationis non ſemper venit inſtitutio, quamuis ſit latum nomen, *Gonz. d. gloſ. 16. n.*
7 † *10.* etenim inſtitutio, vt vidimus *prælud. 7. dub. 20. nu. 175.* dat ſententiam, ſiue decretum, per quod confirmatur, & perficitur ius acquiſitum per præſentationem patroni, & Ordinarius velit nolit tenetur illud ius conferre in præſentatum dummodo ſit idoneus *Selua d. qu. 1. p. 3. nu. 10.* & adeo arctatur Ordinarius ad inſtituendum vt ſi renuat poſſit compelli per ſuperiorem, vt vidimus *in d. prælud. 7. dub. 9. nu. 6.* quod ceſſat in collatione,
8 † nã quilibet Ordinarius confert motu proprio. *Pariſ. de reſig. l. 8. qu. 9. nu. 79. Selua p. 3. qu. 12. n. 19.* nec ſunt exprimenda in collatione Ordinarij plura, quæ in collatione Papæ ſunt exprimenda, & recenſet, Pariſ. *d. q. 9. à num. 67. vſque nu. 76.* & ſic ex Pariſio ibidem, non tenetur exprimere beneficia quæ obtinet ille, cui prouidetur; nec etiam valorẽ beneficij collati: nec poſſeſſionem coloratam alterius: neque beneficium an habeat dignitatem, aut iuriſdictionẽ annexam necne: neque exprimenda eſt dignitas, quam habet ille, cui confertur; ac tandem non requiritur expreſſio eorum, quæ veriſimiliter nota ſunt, vel eſſe poſſunt Ordinario. *hæc ex Pariſio vbi ſupra.*

DVBIVM XIX.

ARGVMENTVM.

Terrulæ beneficiales, & legata non cadunt ſub diſpoſitione conc. de non conferendo vltra duo.

1 DVbitatur decimò nonò, an ſub decreto Conc. Trid. *ca. 17. ſeſſ. 24.* vbi diſponitur, vt habenti duo beneficia aliud non conferatur, cadant terrulæ beneficiales, ſeu pia legata, cum onere celebrãdi Miſſas, aliauè diuina offitia, quæ neque Eccleſię, neque beneficij, aliquam habent denominationem, quamuis conſueuerint conferri in titulum vni, vel pluribus Presbiteris ad pręſentationem patronorum, ſiuè hæredum, & ſingulæ duorum aureorum, vel trium, valorem non excedunt.
2 † Garzia, *de beneficijs p. 11. cap. 5. num. 310.* refert, & atteſtatur, S. Congregationem cenſuiſſe non comprehendi, quod planè decre-

decretum S. Congregationis huiuſmodi fuit approbatum per Papam; & placuit eidem Sanctiſſimo ſeruari Stylum Cancellariæ, vt vnica collatione plura huiuſmodi legata vni conferri poſſint in titulum ſimplicis benefitij.

DVBIVM XX.

ARGVMENTVM.

Beneficium 30. vel 40. ſcutorum eſt ſufficiens ad titulum, vt poſſit quis ordinari.

1 DVbitatur vigeſimò, eſtque dubium non contemnendum, an beneficium, ad cuius titulum quis petit promoueri ad Sacros Ordines debeat nè eſſe ſufficiens, ea ſufficientia, quam ſupra tetigimus. dubio 14. † Pariſius. *de reſignatione beneficiorum libro 5. quaſtione 6. num. 155.* dicit, quod ſufficit, vt beneficium ſit 30. vel 40. Scutorum aureorum, per tradita à Nauarro, *in Miſcellan. 62. num. 2. & ſub. num. 7.*, vbi aſſerit beneficium Scutorum 40. communiter cenſeri ſufficiens.

2

DVBIVM XXI.

ARGVMENTVM.

Ordinatus contra formam Concilij ſine patrimonio non eſt per hoc ſuſpenſus, nec aliquam pœnam incurrit.

1 DVbitatur vigeſimo primò, an ordinatus, contra formã Côc. *c. 2. ſeſſ. 21.* ideſt ſine beneficio, vel patrimonio ſit ſuſpenſus, aut aliquã pœnã incurrat. Sacra Congregatio cenſuit, quod *ordinat⁹ cõtra formã d. decreti, ſine beneficio, aut patrimonio non eſt per hoc ſuſpenſus, nec aliquam pœnam incurrit, ſed cogendus eſt ordinarius ei prouidere iuxta* c. cum ſecũdũ de præb. & hic ſolus Canon. fuit à Conc. innouatus. *Abb. in d. c. cum ſecundum 16. de præb.*

DVBIVM XXII.

ARGVMENTVM.

Qui ſecundum incompatibile cũ primo conſequitur, vel expectat à Sede Apoſtolica nõ poteſt illud primum renuntiare, de ijs vero qui prouidentur ab ordinarijs aliud eſſe videtur.

1 PRoſequendo cauſas, ex quib. beneficiũ poteſt reſignari, Dubitatur vigeſimo ſecundò, an reuera poſſit is, qui conſequitur aliud beneficium, renunciare illud, vel illa, quæ prius habebat, pro ut annuit Cõſtitu-
2 tio Pij Quinti, *in IX. cauſa.* † Videtur quod non, quia obſtare videtur extrauagans. *Execrabilis 1. Io. xx11. & 4. de prabendis inter communes, per quam ſtatuitur, quod recipiens ſecundum beneficium Curatum, vel dignitatem, perſonatum, ſeu offitium, poſtquam illorum poſſeſſionem habuerit, vel per eum ſteterit quo minus illam adipiſcatur, debeat abſque mora diſpendio, coram ordinarijs dimittere verbo & facto, & ſine fraude, ſub teſtimonio publico primum, quod ipſo Iure va-*
3 *cat,* † *alioquin ex tunc ſit ipſo iure etiã ſecundo priuatus, & ad Sacros Ordines ſuſcipiendos, & ad habendum quod-*
4 *cumque beneficium inhabilis*, † cui extrauaganti additur diſpoſitio *ca. 1. de multa 28. de præbend. per quod ſtatuitur, quod ſi quis habens perſonatum, vel dignitatem, Curatumuè beneficium, & aliud ſimile conſequatur, ſtatim atque ſecundum fuerit conſequutus, vacet primum; Ità vt poſſit liberè*

conferre à legitimo ſuperiore, quod ſi illud contenderet retinere, vacabit etiam ſecundum, & Rota coram Seraphino reſoluit, quod is, qui ſecundum adeptus fuerit incompatibile, non poterit primum renunciare in fauorem, quod etiam firmauit Pariſius, *de reſignatione lib. 8. quæſt. 7. numer. 102.* vbi etiam tradit formam ſupplicationis pro retentione primi, & reſignatione ſecundi vltimò adepti ne cadat in
4 decretum de dimittendo, † & tandem, nouiſſimè Gregorius XV. Fęl. record. inter regulas Cancellariæ retulit Conſtitutionem ſeu reg. editam à fęl. record. Paulo V. illamque ſtatuit ſecundam ipſarum regularum, per quam decreuit, & declarauit quod ſi in poſterum contigerit quibusuis perſonis de aliquibus beneficijs Eccleſiaſticis tunc vacantibus, ſeu vacaturis per ſanctitatem ſuam, aut eius auctoritate prouideri, ipſosq; prouiſos, ſeu prouidendos intrà vacationis, & prouiſionis, ſeu aſſecutionis eorumdē beneficiorum tempora, quæcũq; alia cũ illis incompatibilia Eccleſiaſtica Sæcularia, vel quorumuis ordinum, etiam hoſpitalium regularia, per eos tunc obtenta nulla ſpeciali, & expreſſa, & de eiſdem in prouiſionibus prædictis facta mentione ſpeciali, vel cauſa permutationis, aut aliàs quomodolibet ſiuè in ſanctitatis ſuæ, vel alterius Romani Pontificis pro tempore exiſtentis, aut legatorum vel nuntiorum dictæ ſedis, ſiuè ordinariorum, vel aliorum collatorum quorumcumque manibus reſignare, ſeu dimittere, aut Iuribus ſibi in illis, vel ad illa competentibus cedere contigerit, omnes, & ſingulæ conceſſiones, collationes, prouiſiones, & quæuis aliæ diſpoſitiones de beneficijs, ſeu Iuribus ſic reſignandis, dimittendis, ac cedendis pro tempore faciendæ, cum indè ſecutis quibuſcumque, caſſæ, & irritæ, nulliuſque roboris, vel momenti exiſtant, vel cuiquam ſuffragentur, ſed beneficia, & Iura, vt prefertur reſignata, dimiſſa, & ceſſa eo ipſo vacent, & vacarę, ac ſub reſeruatione prædicta, quam S. ſua, etiam quo adhoc extendit, & ampliauit, compræhenſa cenſeantur, ita quod de illis, per alium, quam per eamdem S. ſuam, vel pro tempore exiſtentem Romanum Pontificem nullatenus diſponi poſſit, in omnibus, & per omnia, perinde ac ſi per pacificam aſſecutionem beneficiorum aliorum huiuſmodi verè, & realiter vacauiſſent, decernens
5 irritum &c. † iuncta etiam obſeruantia, & Stylo Cancellarię, quæ conſueuit apponere in litteris Apoſtolicis eorum, qui prouidentur de beneficijs, decretum vt intrà certum tempus, vel aliàs quamprimum fuerint poſſeſſionem ſecundi adepti, vel per ipſos ſteterit, quominus illã adipiſcantur, primum in manibus S. liberè dimittere teneantur, cum expreſſa mentione decreti huiuſmodi.

6 Cum itaque extent tot contraria, & maximè *d.c. de multa 28. de praben.* per qnod ipſo iure, & facto priuatus exiſtit primo beneficio prouiſus de ſecundo ſtatim atque ſecundi poſſeſſionem adeptus eſt;
7 † videtur quod non poſſit renun-
8 tiare, † quia nemò dat quod nõ habet *capit. Daibertum 1. quæſt. 7.*; ac proinde videtur etiam ſuper-
9 flua iſta nona cauſa; † nihilominus dicendum eſt, non eſſe ſuperfluam iſtam IX. cauſam; imò ex ea poſ-
10 ſe renunciari; † ſed ſic forè intelligendum, vt quis poſsit in manibus ordi-

ordinarij renuntiare illud beneficiũ, quod obtinet, ſiue ſit ſimplex, ſiuè annexam habeat reſidentiam, ſi aliud conſequatur, quod aliàs ſit compatibile per ſe, vel aliàs per diſpenſationem cum primo; & ſic locum habere iſtam Conſtitutionem Pianam,
10 circa beneficia compatibilia; † Iura autem, & regulam Cancellariç, quæ præmiſimus, locum habere in beneficijs incompatibilibus, quia, vt vidimus, ex quo vacant ipſo iure, & facto non poſſunt, † proinde renuntiari.

11

12 Niſi dicamus, quod fortè poterũt prouiſi ab ordinarijs etiam de incompatibilibus renuntiare primum incompatibile in manibus ipſius ordinarij antequam adipiſcantur poſſeſſionem ſecundi incompatibilis,
13 † nam Conſtitutio Pauli V, & regula Cancellariæ Gregor. XV. non nominant, ſiuè exprimunt prouiſiones ab ordinarijs faciendas, ſed tantum de prouiſionibus, ſeù prouidendis, ſiue prouiſis à Sanctitate ſua, vel Apoſtolica auctoritate mentionem
14 faciunt, † vt apertus eſt textus eiuſdem regulæ; ea ratione, ne in fraudem reſeruationis, & decreti, ante aſſecurationem beneficiorum à S. ſua conferendorum prima incompa
15 tibilia reſignentur, † quæ planè ratio ceſſat in prouiſione ordinarij, cũ non propterea fraudentur Cam. A. annata, & alijs regalijs ſolui ſolitis, & ea propter ceſſare etiam debet diſpoſitio ipſius regulæ, † quia vbi non intrat ratio legis neque ipſa lex obligare poteſt *l. fi. C. de praſcrip. log. temp.*
17 *l. fi. ff. ad ſillan.* † accedit etiàm, quod per dictam regulam derrogatum nõ eſt d. Conſtitut. Pianæ, ergo remanet in ſuo robore *l. ſancimus 27. C. de teſt.*
18 † enimuerò niſi ius antiquum corrigatur expreſsè remanet ſimul cum nouo, *gloſ. in d. cap. de multa 28. de*
19 *prab.* † & lex noua generaliter corrigens non porrigitur ad caſus à lege veteri ſpecialiter definitos, *l. ſciendum 15. ff. qui ſatisda. cog.* iuncta *authen. offeratur C. de lit. conteſt.*

20 Nec obſtare videtur, quod tradit Gomes. *in proem. reg. Cancell. quæſt. ſecunda* vbi diſputat, an regulç Cancell. vniuerſaliter ligẽt omnes etiam extrà Curiam, vbi tandem, in verſ. *redeundo igitur*, concludit affirmatiuè, atteſtans de magis communi,
21 † nam reſpondetur, quod regulæ ipſæ ligant quidem extrà Curiam, reſeruando ſecundum intentionem reſeruantis, at ſecus ubi non intrat reſeruatio, ut in caſu prouiſionis ordinarii, & quotidiè practicatur.

22 Quo circa videmus, quod ſi reſignans etiam in manibus Papæ moriatur extra curiam, & in menſe ordinario intra uiginti dies ordinarius conferre poteſt illud ipſum beneficium, nec dicitur affectum; quia ex ui regulç de 20. uacat per obitum, & non per reſignationem. *Simonet. de reſeruatione beneficiorum quaſt. 28. num. 6.* & dixi latè ſuperiùs *in pra-ludio de affectione dub. 15. uerſ. quinta eſt, & uerſ. quartus addi poteſt.*

DVBIVM XXIII.

ARGVMENTVM.

Inſtitutor ad quem deuoluitur patronatum ob negligentiam patroni habet ſex menſes ad conferendum.

1 Diximus, quod Eccleſia patronata facit deuolutionem cũ ſuis qualitatibus l. *item veniunt* §. *cum præ*
2 *dixerimus 22. ff. de pet. hæred.* † nunc dubitatur 23. intra quale tempus debeat ordinarius conferre Eccleſiam
3 deuolutam; † ratio huius dubii eſt, quia in iure nullum præfixum eſt tẽ-
4 pus ad inſtituendum. † Selua, *de benef. part. 3. q. 59. verſ. idem eſt dicendũ*, dicit quod ſi patronus eſt negligens, ſuperior, ad quẽ deuoluitur poteſtas conferendi habebit ſex menſes, *arg. c. 1. de iurepatr. in 6.* † nam, inquit, mutata conditione perſonæ cõuenit mutari conditionem rei §. *1. l. Cum quis ſibi 38. ff. de ſolut.*

DVBIVM XXIV.

ARGVMENTVM.

Conſtitutio Pij V. de admitendis reſignationibus §. cęterum *non comprahendis patronata laicorum.*

1 Diximus conſtitutionem Greg. XIII. habere locum in publicatione reſignationum beneficiorum
2 iuriſpatronatus, † nunc 24. dubitatur an in eiſdem beneficiis iuriſpatronatus locum habeat cõſt. S. mem. Pii V. de admittendis reſignationibus, in §. *cæterum*, per quam interdicitur Epiſcopis, ac aliis collatoribus prouidere *de beneficijs in eorum manibus reſignatis, ijs, qui verbo, vel nutu, vel ſigno, in huiuſmodi beneficijs, vel officijs à reſignantibus, aut alijs eorum ſignificatione, vel hortatu ſucceſſores deſignantur, aut de ijs aſſumendis, promiſſio inter eos, vel etiam intentio qualiſcumq; intercedat, aut ſuis, vel dimittentium conſanguineis, affinibus, vel familiaribus, etiam per falacem circuitum multiplicatarum in extraneos collationum.* D. Franciſcus Leo, *in theſauro for. Eccleſ. cap. 18. num. 38.* tenet quod cadant ſub huiuſmodi diſpoſi-
3 tionem: † At vero, Nic. Garzia, *part. 11. cap. 3. §. 3. nu. 268. de benef.* & Paulus Piacetius, *in prax. Epiſc. cap. 5. nu. 22. part. 2. fol. mihi 332.* dicunt contra ipſum Leonem, quod beneficia iuriſpatronatus non compræhẽduntur
4 ſub d. §. *cæterum*, † afferuntq; pro huiuſmodi deciſione declarationem, ſiue atteſtationem Illuſtriſs. bo. mem. Card. Matthei in hæc verba. *Nos Hieronymus tit. S. Pancratij S. R. E. præſbiter Cardinalis Mattheius fidem facimus, & atteſtamur in libris ſac. Congreg. Concilij qui apud nos, aſſeruantur, adnotatum eſſe, quod* fęl. record. Greg. XIII. *declarauit beneficia iuriſpatron. non comprahendi* in §. cæterum *contento in conſtit. S. mem. Pij V. relaxante prohibitionem de non admittendis reſignationibus*, quo §. *prohibetur Epiſcopis beneficia in eorum manibus, reſignata eorum, aut reſignantium affinibus conſanguineis, vel familiaribus conferre.* ſubſcrip. Hieronymus Card. Mattheius, & ſic quotidie in hac Alexandrin. Epiſcopali curia practicatur.

DV-

DVBIVM XXV.

ARGVMENTVM.

Conſanguinitas ad cauſandum impedimentum collationis beneficij reſignati in manibus Ordinarij videtur quod debeat reſtringi ad tertium gradum tantũ, qui a conſanguinei in quarto gradu non videntur tantæ affectionis.

1 SVccedit 25. dubium non contemnendum, in quoto gradu prohibeantur conſanguinei, vel affines quominus poſſint prouideri ab Epiſcopo de beneficijs in eorum manib. reſignatis. D. Flamin. Pariſ. *de reſignatione beneficiorum liber. 5. quaſt. 6. num 194.* dicit quod relinquitur diſpoſitioni iuris communis *l. commodiſſime 10. ff. de lib., & poſthum. quam ibi allegat.* nec vlterius hoc dubium
2 enodat, † niſi forte dicendum ſit, vt ſicut conſanguinitas, vel affinitas, quæ intercedit, inter promouendum ad Eccleſiam Cathedralem, & eum, qui debet inquirere de inquirendis requiſitis, iuxta conſtitutionem editam per fæl. record. Greg. XIV. 15. *May* 1591. de qua meminit idem Pariſius *liber. 8. quaſt. 5. num. 61.* non deuoluit ipſam inquiſitionem, niſi huiuſmodi conſanguinitas, vel affinitas interce-
3 dat vſque ad tertium gradum, † quippe qui illi, qui ſunt coniuncti dumtaxat in quarto gradu, non ſunt tãtæ affectionis *per gloſ. in cap. conſanguinei* in verbo *parentes. 3. quaſtione 5.* & per ea, quæ notat, & tradit Farinac. *in prax. crimin. quaſtione 54. nume. 23. de teſtib.* ubi concludit cum magis communi, quod conſanguinei, in quarto gradu, poſſunt compelli ad teſtificandum cõtra ſuos conſanguineos in huiuſmodi gra-
4 du coniunctos; † ita, & in caſu noſtro non impediat prouiſionem fieri conſanguineis extra tertium gra-
5 dum coniunctis: † Sed quia gradus quartus conſanguinitatis eſt prohibitorius matrimonij *c. non debet 8. de conſang. & affinit.* quod tamen obſtare non deberet cum non militet eadem ratio impedimẽti matrimonii, quæ plane eſt ſanguinis commixtio, quæ poteſt eſſe, & nõ eſſe, ſine amicitia, ac impedimenti affinitatis aut conſanguinitatis ad effectũ prouiſionis beneficiorum, quæ ferè ſemper cõiunctam habebit amicitiã, propter q̃ induci poterit reſignans ad reſignandũ, & collator ad cõferendũ, & ipſa ceſſante, ceſſabit ẽt reſignatio, & collatio, vltra aliam rationem; nimirũ, vt euitetur ſucceſſio in beneficiis, quę à iure reprobatur *c. 1. & ibi gloſ.* in verbo *iure de præb.* Cõc. Trid. *de refor. c. 7. ſeſſ 25.*

DVBIVM XXVI.

ARGVMENTVM.

Affinitas ad inducendum impedimentum collationis beneficij reſignati in manibus Ordinarij ſi ſit ex licito coitu uidetur quod non debeat extendi vltra tertium gradum, ſi uerò ſit ex illicito coitu gradum ſecundum non debet excedere.

1 MAius dubium eſt circa affinitatem, vtrum, inquam, impediat vſque ad tertium, an e-
2 tiam ad quartum gradum; † ratio dubitationis deſumitur ex Sacro Cõcil. Trident. *de refor. matrim. capit. 4. ſeſſione 24.*, vbi decernitur, vt affinitas ex fornicatione contracta non excedat ſecundum gra-
3 dum; † & re uera puto idem dicendum de affinitate, quod de

de conſanguinitate, conſiderata tamen vt ſit contracta ex licita copula per d.c.*non debet 8.de conſang.& affinita.*ſi uero ſit contracta ex illicito coitu non debebit excedere ſecundum gradum Conc. Trid. *ſeſſ.24. de refor. matr.c.4.*

DVBIVM XXVII.

ARGVMENTVM.

Attinentia non impedit collationem beneficij reſignati in manibus Ordinarij, & traduntur genera Attinentiæ idem de adoptiuis niſi ſtringat ex capite familiaritatis quia adoptiui ſolent cohabitare, et conuiuere cum adoptante.

1 Dubitatur 27. de qua affinitate ſit
intelligendum vt impediantur
affines quominus poſſint prouideri
de beneficijs reſignatis in manibus
Ordinarii, ex prohibitione conſt. Pii
2 V. §. *cæterum.* † Ratio dubitationis de
ſumitur ex Hoſt. *in ſum. de affinit. n.4.*
verſ. *qualiter ipſa genera affinitatis*, &
verſ. *ſecundum genus*, ac verſ. *tertium
genus*, vbi, quod perſona generata ex
conſanguinitate perſonę ſociata per
carnis copulam mutat gradum, ſed
non genus attinentię: perſona autem
ſociata perſonæ p carnis copulã, mu
tat genus, ſed nõ gradum, traditque
verſum

Mutat nupta genꝰ, ſed generata gradꝰ

Quod planè poteſt exemplificari ſic,
frater meus duxit in vxorem Annã,
cum itaque frater ſit mihi coniũctus
conſanguinitate in primo gradu, A.
erit mihi affinis in primo gradu, &
primo genere: at uerò ſi mortuo fra
tre meo, A. nubat Petro, ex quo P. ſo
ciatur A. alias fratri meo ſociatæ per
carnis copulam, ipſe P. fit mihi affinis
in primo quidem gradu, ſed in ſecun
do genere: ſi tãdem mortua A. Petrꝰ
ducat Luciam, ex quo Lucia ſociatur
P. ſociato A. alias fratri meo ſociatæ
per carnis copulã, ipſa L. fit mihi affi-
nis in primo gradu, prout erat A. &
P. ſed in tertio genere. † Cum ita-
que vt vidimus in antecedenti dubio 3
impedimentum huiuſmodi prouiſio
nis extendatur vſque ad tertium gra
dum, hi vero ſint in primo gradu du
bium planè non cõtemnendum hoc
eſt, an, inquam, tamquam attinens
mihi in primo gradu impediatur ob
4 tinere meum beneficium Breuiter †
autem concludamus non impediri,
nam quamuis Hoſtienſis illam appel
let affinitatem, & re uera appellari
poſſit largo modo affinitas, ſtricte ta
men, & propriè dici non poteſt affini
nitas, ſed quędam attinentia, vt no-
tat Silueſter *in ſum. verb. Matrimoniũ*
5 *8. num. 15.* † quo fit vt matrimonium
huiuſmodi attinentia non impediat
niſi in primo genere, quod etiam ani
maduertit, & docet Hoſt. *in ſumm. de
affin. num. 5.* Cum itaque aliquid pro-
hibetur propter aliquod impedimẽ-
tum, debet illud impedimentum vt
intret ipſa prohibitio ſtricte, & pro-
prie intelligi, non autem impropriè,
& largo modo, ut obſeruat Gamba-
rupta *de caſibus reſeruat.* caſu, *qui ſecũ-*
6 *do, vel propinquiori,* † vbi concludit
quod copula cum commatre non ca-
7 dit ſub illa reſeruatione, † nam in ſta
tutis verba debent intelligi propriè
l.1. §. ſi is, qui nauem ff. de exercit. actio.
8 † & vbi diſpoſitio ſimul eſt pœnalis,
& correctoria non fit extenſio, etiam
ex identitate rationis ad caſum, qui
ſublata vocabuli ſignificatione, conti
neri poteſt *gloſ. in Clem.* 2. verb. *eiſdẽ,
de ætn. & qualit.*, & probatur *in l. pe-
nul. & l. fin. C. de interd. matr.* tradit
*Crot. num. 172. in l. omnes populi. 9. ff. de
iuſt. & iur.* quem citat D. Petrus Bar-
boſa *in 4. part. rubr. ff. ſolut. matr. num.
53.* vbi iam dixerat *num. 51.* quod ſi
ma-

materia ſit odioſa vocabulum accipitur in ſtricta,& propria ei⁹ ſignificatione, non autem admittetur impropria,ſiue larga *per d.l.1.§. ſi is qui nauem de exercit.actio.* Bart.*in d.l.omnes populi 9.de iuſt.& iur.n.58.*

9 Ea autem dicitur propria & ſtricta ſignificatio vocabuli,quæ importat id,ad quod principaliter ſignificandum,vocabulum fuit inuentum *l.ſi tibi 20.ff.ſi cert.pet.*Bald.*in l.1.ff.de iuſt. & iur.* vndè omnis ſignificatio, quæ recedit ab originali effectu, ad quem deſignandum inuentum fuit vocabulum,dicetur impropria,& larga ſignificatio *l.2.ff.de vſufruc.ear.rer.qua vſu conſum.*D.Petr.Barboſa vbi ſup.

10 Eadem erit doctrina de adoptiuis nimirum,vt impediatur quidem matrimonium inter adoptantem, & adoptatum filioſque adoptantis, & ipſum adoptatum *c.1.de cognat.legat.et omnes ſumiſtè*, ſiue adoptatio ſit per adoptionem,quę fit per quemlibet magiſtratum *inſtit.de adopt.*§.2.& 4.nec tranſit in poteſtatem adoptantis; *l.vlt.C.de adopt.*ſiue ſit per arrogationē quæ fit auctoritate principis, & eſt de eo,qui ſui iuris eſt *gloſ.*in verb.*quādiu d.c.1.de cognat.legal.*diſpoſitio nihilominus d.conſtit.Pianæ Pianæ.§.*cæterum* penitus ceſſabit ratione affinitatis, quamuis ſemper ſtringet ex capite familiaritatis.

DVBIVM XXVIII.

ARGVMENTVM.

Secunda ſoboles non afficitur impedimento conſecutionis beneficij reſignati in manibus Ordinarij,nam dicitur attinens in ſecundo genere.

1 PRęmiſſum dubium aliud ciat, an conſtitutio Pij V.de admittēdis reſignat.§.*cæterum* afficiat alterius cōiunctionis ſobole,prout afficitur ex diſpoſitione *c.fraternitatis, c.ſi cui⁹ patruus c.ſi qua mulier ad ſecūdas, & c.ſi qua mulier tranſierit & ſeq.35.*

2 *quaſt.10.*† ſiquidem vno defuncto in ſuperſtite affinitas non deletur; nec alia copula coniugalis affinitatem copulæ prioris ſoluere valeat *d.cap.fraternitatis verſ.porrò.* Concludendum eſt idem quod in antecedenti dubio

3 † nimirum ut non impediat, nam huiuſmodi affinitas cum ſit ſecundi generis, non debet afficere,nedū quoad impediendum prouiſionem beneficiorum reſignatorum in manibus Ordinarij, imo neque etiam quo-

4 ad matrimonium, † quippe quæ affinitas 2.& 3.generis, prout etiam impedimentum ſobolis ſecundæ coniunctionis,de quibus in præcitatis capitulis penitus, & expreſsè ſublata ſunt *per cap.non debet 8. de conſang. & affin.*

DVBIVM XXIX.

ARGVMENTVM.

Publica honeſtas non inducit impedimentum collationis reſignati in manibus Ordinarii:nec item matrimonium ratum ſed non conſumatum, quia nulla exinde contrahitur affinitas.

1 NOn minus vtiliter inueſtigatur circa hoc impedimentum ex conſanguinitate,vel affinitate proueniens, an illi,qui ratione publicæ honeſtatis coniūgi nequeunt in matrimoniū,iuxta decretum Conc. Trid. *de reformatione matrim. cap.4.ſeſſ.24.*

2 † vel alias,qui ante pubertatem cum pubere,vel etiam impubere non tamen proxime pubertati contraxerunt, quorum matrimonia reſoluuntur in ſponſalia *per c.1.de deſponſat.*

ſat.impub.in 6. an inquam impediantur quominus poſſint licitè prouideri ab Epiſcopis de beneficijs reſignatis in eorum manibus, ſtante Conſtitutione Pij V. de admittendis reſi-
3 gnationib. §. *cæterum.* † Dicerē hmōi impedimenta nequaquam afficere Epiſcopos quominus poſſint liberè, & licitè conferre beneficia reſignata in eorum manibus illis, qui huiuſmodi habeant impedimenta ad contrahendum matrimonium; nam iſti nō
4 dicuntur affines, † verba autem in ſtatutis debent propriè, & non metaphoricè intelligi. *l. 1. §. ſi is, qui nauem ff. de exercitatoria actione lib. 14.* Et ſic cum prohibitio ſit tantum de conſanguineis, & affinibus, in ijs tantum ſtringere, & locum habere debet, &
5 non impropriè accipi, † vt in caſu inceſtus reſeruati, vti etiam dixi ſuperius *in dubio 26.* copula cum Commatre non cadit ſub reſeruatione caſus, *qui ſecūdo, vel propinquiori etc.* ex traditis à Gambarupta *de caſibus reſeruatis, d. caſu qui ſecundo.*
6 Idem dicendum de impedimento proueniente ex matrimonio validè quidem contracto, ſed non conſumato, vt inquam, non impediat Epiſcopum quo minus conferre valeat beneficia in eius manibus reſignata ex
7 obſtantia *d. §. cæterum;* † ex huiuſmodi enim matrimonio, quamuis contrahatur impedimentum matrimonij vſq; ad quartum gradum, † affinitas nihilominus nulla contrahitur, ex declaratione S. mem. Pij V. de anno 1566. quam refert Nauarrus *In manuali c. 22. nu. 57.* in hæc verba,
9 *Auctoritate Apoſtolica tenore præſentium declaramus, & diffinimus decretum Concilij huiuſmodi omninò intelligendum eſſe, & procedere in ſponſalibus de futuro dumtaxat, non autem in matrimonio, ſic vt præfertur contracto ſed in eo durare adhuc impedimentum omnibus illis caſibus, & gradibus, quibus de iure veteri ante prædictum decretum Concilij introductum erat, illaq; extrauag. incipit ad Romanum,* & eſt edita ſuper declaratione dubij excitati, *an matrimonium validè contractum, ſed non conſumatum inducat impedimenū ad inſtar ſponſal. vſq; ad primum gradum, an verò vſq; ad quartum.*

DVBIVM XXX.

ARGVMENTVM.

Conſanguinei, affines, & alij impediti à cōſecutione beneficij reſignati in manibus ordinarij impediuntur etiam à concurſu Parochialis reſignatæ, ſecus ſi vacet per obitum.

1 DVbitatur 30. an familiares, & alij prætracti comprehenſi in dicta Conſtitutione Pij V. poſſint admitti ad concurſum in Eccleſijs reſignatis in manibus ordinarii. Garzia
2 † *de beneficijs p. 9. cap. 2. num. 210.* excitat hoc dubium, & plures adducens S. Congregationis declarationes reſoluit, quod Epiſcopus non poteſt admittere conſanguineos, nec affines, nec familiares tam ſuos, quam reſignantium in Eccleſiis Parochialibus reſignatis in ſuis manibus ex Bulla Pij Quinti, & ita atteſtatur declaraſſe fęl. record. Greg. XIII.
3 Aduertendum tamen eſt, quod hoc non procedit in vacatione per obitū vt dictum fuit *in vna Ciuitatis Caſtelli Parochialis* 16. Iunii 1589. coram R.P.D. Orano, & in alia *Fanen.* 28. Iunii 1596. coram R.P.D. Corduba,
4 in hæc verba, † *Minus placuit ſecundum obiectum, quod fuerit approbatus familiaris Epiſcopi, quia licet in vacatione per reſignationem poſſet hoc procedere, non tamen habet locum in vacatione per obitum, quo caſu familiaris Epiſco-*

Epiſcopi admittitur ad Concurſum, & ita fuit intellecta quædam reſolutio Congregotionis Concilij, quæ indiſtinctè loquitur, ne familiares Epiſcopi admittãtur ad Concurſum; illam enim in quadam cauſa Ciuitatis Caſtelli Parrochialis 16. Iunij 1589. Coram R. P. D. Orano *Domini intellexerunt in vacatione per reſignationem, non per obitum ex mente bonæ memoriæ* Cardinalis Caraffæ, *qui de hac re alloquutus eſt Pontificem illius temporis.*

DVBIVM XXXI.

ARGVMENTVM.

Beneficia propter ingreſſum religionis reſignata conferri nequeunt niſi poſt annum & emiſſam profeſſionem; quia prius non dicitur vacare beneficium, imò non poteſt admitti reſignatio, niſi paulo ante profeſſionem.

De contrahēte autem matrimonium aliter eſt dicendum quia vacat tametſi poſtea diſſoluatur matrimonium, vel quamuis vxor ingrediatur religionem, nam ius ſemel extinctum per matrimonium non reuiuiſcit, licet poſtea ceſſet cauſa extinguens.

1 INter cauſas, ex quibus reſignari
poſſunt beneficia, recenſetur cau-
ſa ingreſſus religionis, & contractus
matrimonij; nunc dubitatur XXXI.
an Ordinarius, poſſit ſtatim confer-
re intra menſem, à conſtitutione feli
cis recordationis Greg. XIII. *de pub.*
reſignat. §. *de beneficijs* aſſignatum col
latori ad expediendum negotium
beneficia religionem ingredientis,
aut matrimonium contrahentis.
3 † Ratio dubitationis eſt, quia fa-
cilè poſſet, propter impedimentum
contrahentium, vel alias propter
ingreſſum religionis ipſius vxoris;
ante conſumationem matrimonij,
qđ plane licet *per c. ex publico, & c. quo*
rundam de conuerſ. coniug. uitam cleri
3 calē proſequi. † Videtur quod debeat
Ordinarius expedire omnino nego-
tiũ intra mēſē, iuxta d. conſtit. Greg.
XIII. §. *de benef.* nã hæc conſtit. Pii V.
de admittēdis reſignationib. habet hæc
verba circa iſtam decimam cauſam,
ſi ſtatim re ipſa id exequantur, quæ pla
ne verba referi ad vtrumque caſum
ſcribit Fuſcus *de Viſitatione lib. 2. ca.*
28. num. 18. & poſt eum Pariſius,
de reſignatione beneficiorum lib. 5. quæſt.
4 *6. numero 165.* † Contrarium ta-
men verius videtur, ſaltem quoad
illum, qui religionem fuit ingreſ-
ſus; vt inquam non ſit conferen-
dum eius beneficium, niſi poſt an-
5 num, intra quem poteſt exire, † quia
prius non dicitur vacare beneficium
vt not. gloſ. *in c. ſtatuimus* verbo *qui*
dari de regular. Doct. *in cap. benefi-*
cium titulo eodem lib. 6. Fuſcus *de ui-*
ſit. lib. 1. cap. 15. num. 284. & d. lib. 2.
cap. 28. num. 18. & ita aperte tenet Pa
riſ. *d. lib. 5. quæſt. 6. nu. 167.* & ratio, in-
quit, eſt, vt ſi exierit habeat vnde vi-
6 uat. † Sed ſi militaret hæc doctrina
equidem deberet expectari non
ſolum per annum, ſed imo per quin-
7 quennium, † quia, ex Concilio
Tridentino, *ſeſſ. 25. cap. 19. de regu-*
lar. poteſt quicunque regularis in-
tra quinquennium audiri ſuper e-
8 greſſu religionis, † ſi tamen cau-
ſas, coram ſuperiore ſuo regula-
ri, & loci Ordinario deduxe-
rint, ob quas religionē deſerere, &
exire prætendunt, ſi tamē habitũ an-
tea ſpontè non dimiſerint † Gartia
autem, *de benef. par. 11. cap. 9. num. 23.*
dicit quod illa verba *religionē ingreſſu*
ri, ſunt intelligēda nō qdē de habit⁹
ſuſceptione, ſed planē de ꝓfeſſionis
10 miſſione, † ac ꝓinde nō poſſe Epũm
nouitii renũciationē admittere, niſi

paulo ante profeſſionem, & hoc eſt etiam de mente Rodrig. *regul. quaſt.*
11 *tom.1.q.37.ar.2.*† quamuis Garzia, *d.c.9.n.26.* videatur inclinare vt poſſit admittere Ordinarius reſignationem noui tij, ſeu religionem ingreſſuri quamuis ſtatim non emittat profeſſionem, non obſtante conſtit. Pij
12 V. † Attamen ſi bene perpendatur eius dictum, re uera tenet quod Rodrig. nam ſi renunciatio fiat ex cauſa ingreſſus religionis, ſubintrat di-
13 ſpoſitio d. conſtit. † beneficium tamẽ non vacabit niſi ex emiſſa profeſione.

15 Quo vero ad matrimonium, dicamus cum Pariſio, *d.lib.5. quaſt. 6. nu. 165.* Quod poterit Ordinarius cõferre beneficium reſignatum ab eo, qui vult matrimonium contrahere non obſtante quod poſtea matrimonium iam contractum diſſoluatur, vel ex eo quod vxor ante conſumationem intrauerit religionem, vel inuenta fuerit eſſe conſanguinea, † nam ius ſemel extinctum per contractum matrimonij non reuiuiſcit, licet poſtea ceſſet cauſa extinguens *ca. quam periculoſum 7. quaſt. 1.* Petrus Greg. Tholo. *de benef. c. 25. nu. 4. verſ. quod ſi clericus* Nic. Gartia *de benef. p.*
17 *11. cap. 8. n. 1.* † Philip. Francus *num. 4. in c. ſi clericus 11. de preb. in 6.* vbi allegat *l. cum ſeruus 15. ff. de adim. legat.* vbi dicit quod gratia ſemel extincta non reuiuiſcit ex veteri iure, ſed nouo *per d. l. cum ſeruus*, & ego *ſupra dub. 10. req. 5.* Staphil. *de lit. grat.* in rubr. *quibus modis expirent lit. ad benef. §. Gratia ſemel fol. mihi 206.*

†

DVBIVM XXXII.

ARGVMENTVM.

Matrimonium nullum ex defectu conſenſus cauſato à furore, vi vel metu non facit amittere beneficium, ſed ſi ſit ex defectu conſenſus mulieris facit amittere.

1 DVbitatur 32. an Matrimonium nullum ex defectu Concurſus faciat amittere beneficium. Dicamus quod aut defectus nullitatis prouenit ab ipſo Clerico, vel à Muliere; Si à Clerico dicamus quod vel eſt cauſatus à furore, vi, vel metu & huiuſmodi, & tunc non ammittit beneficium, aut Clericus eſt ſanæ mentis, & liberè conſenſit, ſed † defectus conſenſus proceſſit à Muliere, & tunc ipſo Iure ammittit beneficiũ Garz. *p. 11. cap. 9. num. 10. & ſeq. de benef.*

DVBIVM XXXIII.

ARGVMENTVM.

Matrimonium nullum ex defectu formæ non inducit priuationem beneficij.

1 MAius dubium oritur circa hãc ipſam materiam nullitatis Matrimonij, an inquam, matrimonium contractum ſine Parrocho & teſtibus inducat vacationem beneficij. Garzia *de beneficijs cap. 9. num. 13. par. 21.* adducit deciſionem Rotæ *in vna Lucana de Inſula Sancta* coram bo. mem. Illuſtriſſ. Lancillotto 6. Iunij *1572.* in qua dictũ fuit *beneficium uacare propter matrimonium ſic contractum*; † At uerò *ibidem nume. 14. & 15.* dicit, non perdi beneficium propter huiuſmodi matrimonium nulliter, ex defectu formæ,

mæ, contractum, quia inquit, ex actu nullo propter defectum formę, ſiuè ſolemnitatis non incurritur pœna; pro quo allegat deciſionem Rotæ *in vna Hyporigen. Canonicatus* 22. Octobris 1584. coram Orano, & alia quam plura Iura, & doctores, ad id cumulat.

DVBIVM XXXIV.

ARGVMENTVM.

Caſus conſtit. Innocentij tertij referuntur.

1 Dvbitatur 34. circa cauſam xi admittendę reſignationis quænam ſint caſus, qui continentur in Conſtitutione Innocentij III. edita
2 ſuper dimiſſione Cathedraliũ. † Breuiter dicamus, quod sũt ſex, videlicet, cõſcientia criminis, debilitas corporis; defectus ſcientiæ; malitia plebis, ſcandalum, & irregularitas Perſonæ. Hos recenſet Pariſius *de reſignatione beneficiorum lib. 5. quæſt. 6. nu. 168.*

DVBIVM XXXV.

ARGVMENTVM.

Inimicitia capitalis, quæ ſit reliquitur arbitrio iudicis.

1 Dvbitatur trigeſimo quintò circa duodecimã cauſã admittendæ reſignationis quænam inimicitia
2 dicatur capitalis. Concludamus † breuiter cum gloſa *in c. 2. 4. quæſt. 3.* & Gram. *con. 57. num. 8.* Menoch. *de arbitr. centur. 2. caſu 110. num. 3.* hoc relinqui arbitrio Iudicis, † coniecturæ tamen huiuſmodi capitalis inimicitiæ deſumuntur ſi fuit inſidiatum vitæ beneficiati ex aliqua magna cauſa præcedente, vel ſi de vniuerſitate, vel maioti parte bonorum controuertitur; Sic Pariſ. *de reſignatione beneficiorum lib. 5. quæſt. 6. num. 7.*

DVBIVM XXXVI.

ARGVMENTVM.

Ordinarius non poteſt admittere reſignationes eorum, qui ſunt in ſacris tametſi inſit aliqua ex cauſis à Pio V. præſcriptis niſi etiam habeat reſignans vnde poſſit aliunde commodè viuere.

1 Dvbitatur trigeſimo ſextò, an poſſit ordinarius aliqua ex primiſſis cauſis interueniente admittere ſine vlla alia circumſpectione reſignationes beneficiorum. Concludamus breuiter quod non.
2 † debet enim duo obſeruare: Primum vt renuncians habeat vndè poſſit aliunde viuere, & commodè vitam ſuſtentare ſi tamen in ſacris ſit; Alterum vt ipſi ordinarij non conferant huiuſmodi beneficia reſignata in manibus ſuis, Conſanguineis, aut affinibus, familiaribuſuè ſuis vel reſignantium, etiam per circuitum, de quibus latè dixi ſupra *dub. 26. & ſeq.* aliter videretur facta in fauorem quod fieri non poteſt. *Pariſ. de reſignat. benefic. lib. 5. quæſt. 6. nu. 189.*

DVBIVM XXXVII.

ARGVMENTVM.

Reſignationes beneficiorum ſunt omninò facienda intra ſex menſes quando beneficia reſignata fuerunt in manibus Papæ, aut intrà tres menſes ſi facta fuit reſignatio in manibus Ordinarij.

Traditur differentia inter Reg. Cancell. de publicandis reſignat. & Conſt. Greg. 13.

traditur, & modus publicandi; permultaq; practicabilia in hac materia recenſentur.

PRoſequendo materiam d. conſtit. Gregorianæ, per quam etiam præſcribitur forma publicandi reſignationes; pro cõplemento, operę pretiũ duxi hic tradere magis practicabilia publicandi huiuſmodi reſignationes
1 beneficiorum; † nam ex huiuſmodi publicationis ommiſsione, nedum beneficia vacant per reſignationem, itaut nullum remaneat ius penes reſignantem, & per conſequens non poſsit induci vacatio per eius obitũ, prout erat tempore conſtit. S. mem. Pii V. *de publicandis reſignat.* † & etiã eſt ex regula Cancell. *de public.* quando deficit vnum ex tribus, quæ inibi copulatiuè requiruntur; nimirum quod non ſit facta publicatio: quod poſſeſsio non fuerit petita: & quod reſignans poſt ſex menſes, ſi facta fuerit reſignatio in Curia, vel poſt menſem, ſi ſit facta extra Curiam deceſſerit in poſſeſsione (alterum enim iſtorum ſi deficiat regula non procedit, quia beneficia vacabũt per reſignationem, & non per obitum.)
3 *Gomeſ. ſuper iſta regula q. 15.* † ſed etiã ex huiuſmodi ommiſsione publicationis beneficium remanet reſeruatum, ita vt nequeat ab alio conferri, & concedi, quam à S. Sede Apoſtolica, vt in d. conſtit. Greg. verſ. *quod ſi quicquam.*

4 Porrò quia ad publicandum reſignationes beneficiorum, vt vidimus arctamur, nedum regula Cancell. ſed etiam conſtitutione Greg. & nihilominus videntur inter ſe variæ, & diſcrepantes, tam circa tempus, quam circa locum, & modum ad publicandum præſcriptos; in primis videndum eſt in quibus diſcordent, & quomodo poſsint concordari.

5 Diſcrepant igitur regula, & cõſtit. Præfatæ; primo circa tempus; enimuerò regula ſtatuit terminum ſex menſium ad publicandum reſignationem factam in Curia, ac vnius mẽſis ad publicandum factam extrà curiam: conſtitutio verò ſtatuit terminum ſex menſium Citra mõtanis, & nouem Vltramontanis ad publicandum reſignationes factas in Curia, & trium menſium ad publicandum factas coram ordinariis collatoribus.

6 Diſcrepant etiam, quia regula non determinat tempus, à quo debeant currere menſes: at conſtitutio vult quod currant à data conceſsionis gratiæ, non autem à die præſtiti ſuper ea conſenſus, etiam ſi poſtea conceſſio gratiæ huiuſmodi ex quauis cauſá, diuerſiſq; ſequentibus datis, ac quotieſcumq; & quouis modo reformata, & valida reddita fuerit, pluresq; & quotquot in alium, vel alios ceſsiones, ac etiam in ipſummet primum reſignantem, vel cedentem retroceſsiones, termino prædicto nondum elapſo, interceſſerint, ita vt vnicus duntaxat terminus omnibus his ſucceſsiuis ceſsionibus, ac retroceſſionibus decurrat, vt qui poſtremus gratiam habuerit publicationem huiuſmodi facere, cœteraq; omnia in d. conſtit. præſcripta, intra eundem terminum pręſtare teneatur.

7 Diſcrepant etiam circa locum, nam regula eſt contenta vt publicatio fiat vbi beneficium conſiſtit, † at conſtitutio expreſsè diſponit quod ipſa publicatio fiat in Cathedrali, & in beneficii Eccleſia, vel Eccleſiis, ſi in pluribus illud ſit.

8 Diſcrepant inſuper, quia regula non declarat coram quibus ſit facienda huiuſmodi publicatio. Sed conſtitutio vult quod fiat vbiq; ideſt in vtraq; Eccleſia dum frequens populus

pulus ad miſſarum ſolemnia conuenerit, 9 † quamuis nihil referat an fiat diebus feſtiuis, vel non, ex Kochier *in d. regula num. 15. verſ. ſextò.*

10 item † regula non determinat, an alta, an ſubmiſſa voce ſit publicanda reſignatio. Conſtitutio autem vult quod clara, & intelligibili voce reſignatio, ſeu ceſſio huiuſmodi ac beneficij qualitas, & inuocatio, nominaque, & cognomina reſignãtis, ſeu cedentis, ac illius, in cuius fauorem gratia huiuſmodi facta eſt, pronuncientur, ita vt hæc omnia poſſint ad notitiam omnium ibi exiſtentium veriſimiliter peruenire, ſcriptoque de his omnibus, exemplo collato; valuis dictarum Eccleſiarum affixum relinquatur.

11 Diſcrepant etiam circa modum publicandi, nam regula nullum præſcribit modum; conſtitutio verò diſponit, vt palam omnibus literæ Apoſtolicæ, earumue tranſumptum authenticum exhibeantur.

12 Huiuſmodi itaque diſcrepantia ſtante, videntur regula, & conſtitutio implicare; etenim cum ex conſtitutione in reſignatis extra Curiã habeantur tres menſes, poterit reſignatarius vti hoc beneficio, & indulto, & per conſequens non debebit ei obſtare regula, quæ tantum vnum menſem concedit.

13 Sed dicamus quod regula præſcribit menſem intra quem debebit ſaltem vnum ex tribus, quæ præmiſit præſtari nimirum, vel reſignationem eſſe publicatam, vel poſſeſſionem petitam, vel reſignantẽ ſuperuiuere ad hoc vt beneficium dicatur vacare per reſignationem, & non per obitum; alioquin ſi horum nullum extaret beneficium vacaret per obitum, ita vt collationes de illis tanquam per reſignationem vacantibus factæ, & inde ſecuta, nullius eſſent roboris, vel momenti, & ſic videtur, quod vacatio adhuc ſuſtineretur per reſignationem, etiam poſt lapſum menſis, vel ſemeſtris, ſi tamen adhuc ſuperuiueret reſi-
14 gnans: † At in caſu conſtitutionis non ſic, namq; ſi quicquam prædictorum omnium ommiſſum fuerit, dictis terminis vt cuique præſcripti ſunt elapſis, omnes diſpoſitiones, & gratiæ reſignatorum, & ceſſorum beneficiorum, aut iurium, cum omnibus indé ſecutis; ſiue de pacificis, ſiue de litigioſis, ſunt irritę, & inanes, nullaq; alia gratia ſuper huiuſmodi beneficio, ſiue iure ceſſo ijs, quibus conceſſa fuerit, ſuffragatur, ſed ipſi tales inhabiles, & incapaces ſunt ad huiuſmodi beneficia ſic reſignata, & ceſſa, quandocumque obtinenda, illaque, ſiue iura ad ipſa ſtatim prima reſignatione, ſeu ceſſione, etiam ſi illæ aliàs nullæ, & inualidæ eſſent, vacauiſſe, & vaca-
15 re cenſentur eo ipſo, † nec reſignantibus ſeu cedentibus, ſi poſtea in ſua poſſeſſione remanent, regulæ de annali, & triannali poſſeſſore, nec præſumptæ, aut tacitæ retroceſſiones, etiam propter diuturnam continuæ poſſeſſionis huiuſmodi tolerantiam, nec omninò aliud ius, vel beneficium vllo tempore ſuffragatur, ſed ipſa beneficia, ſiue iura ſic à principio vacantia à ſede Apoſtolica duntaxat impetrari valent, & concedi.

26 Inſuper ex conſtitutione præfata, impetrationes, vel etiam motu proprio conceſſiones quibuſcunque derogationibus ſuffultæ, numquam cum clauſulis generalibus, aut vacationum modis conditionalibus, vel implicitis compræhenduntur, ſed ſpecialiter, & expreſſè ob non ſeruatam formam dictæ Conſtitut. Pij V. ſanct. Mem. ac cum

decla-

declaratione nominum, & cognominum reſignantis, ſeu cedentis, & gratiam habentis, diſpoſitiuè, & non conditionaliter fieri omnino debẽt, & † quicumq; ſic impetrans, aut gratiam etiam motu proprio habẽs præfinitum cuiq; caſui tempus prædictũ à data conceſſionis gratiæ ſibi factæ huiuſmodi, ea omnia quæ cadens à iure prædicto debebat, præſtare tene-
17 tur, † & ſi pluribus gratiam huiuſmodi fieri contigerit, is præ omnibus obtinet, qui primus publicationem ſuæ impetrationis fecerit, & poſſeſsionem adept⁹ fuerit, aut petierit, omniaq; requiſita in d. conſtitutione adimpleuerit, quamuis in data ſit poſtremus, & poſſeſsio ab alio in publicãdo negligentiore prius appræhẽſa fuerit, vel petita, quæ diſpoſitio non inducitur per regulam.

18 Huiuſmodi igitur eſt diſcrepantia regulæ Cancellariæ, & conſtit. Greg. XIII. *de publicandis reſignationibus*, quas vt ad concordiam reuocemus; dicamus ex diſpoſitione regulę, beneficia reſignata, nec publicata numquam remanere propter ommiſsionem huiuſmodi publicationis reſeruata, & etiam aliquando, vt vidimus ipſam vacationem ex reſignatione euaneſcere, & induci vacationem per obitum: At ex vi conſtitutionis ſemper beneficium vacare in prima reſignatione, etiam nulla, & inualida; & inſuper beneficia ſic reſignata, quorum reſignationes non fuerunt publicatæ, remanere reſeruata, ita vt nequeant niſi per S. Sedem proui-
19 deri. † Sed iam teſte Kochier *in iſta regula num. 12. verſ. verum notet*, hæc regula amplius non inſeritur in reg. Cancell. ideo non eſt inſiſtendum. Iam veniamus ad Praxim publicandi ipſas reſignationes.

20 Debebit itaq; Reſignatarius, per ſe, vel per alium omninò intra ſex menſes, ſi beneficium prouiſum fuerit per S. Sedem ex cauſa reſignationis factæ in Curia, vel intra tres mẽſes, ſi prouiſio facta fuerit ab Ordinario ob reſignationẽ factam in ſuis manibus extrà curiam, vel etiam ab ipſa S. Sede propter deuolutionem, aut aliàs ob non publicationem reſignationis factæ in manibus ordina-
21 riorum extrà curiam, † vbi frequens populus ad Miſſarum ſolemnia cõue-
22 nerit, In † Cathedrali, & beneficii Eccleſia, vel Eccleſiis, ſi in pluribus
23 illud ſit, † vbiq; palam exhibendo literas Apoſtolicas, ſeu earum authẽ-
24 ticum tranſumptum, † clara, & intelligibili voce vt veriſimiliter omnia peruenire poſſint ad notitiã omnium ibidem exiſtentium, publicare ſeu pronunciare reſignationẽ beneficii, etiam ex cauſa permutationis vel commendæ reſignati, etiam literis Apoſtolicis non confectis, & poſſeſsione non habita, nec non litis, & iurium quorumcunq; ceſsiones, ac retroceſsiones, & quaſcumq; aliàs diſpoſitiones, ſiue temporales, ſiue perpetuas, aut ad id mandata Apoſtolica, ſub quacumq; forma, & quibuſcumq; etiam S.R.E. Card. ac piis locis, quocumq; priuilegio ſuffultis,
25 facta; † item & beneficii qualitatem & inuocationem, nominaq; & cognomina reſignãtis, ſeu cedentis, ac illius, in cuius fauorem gratia huiuſmodi facta eſt, ſcriptoq; de his omnibus, exemplo collato, valuis dictarum Eccleſiarum affixum relinquere.

26 Formula autem publicandi ſic ſufficienter concipi poterit, ex Pariſio *de reſignat. lib. 11. quæſt. 6. num. 28. & Garzia de benef. p. 11. cap. 3. §. 4. nu. 290.* in hæc verba.

Notum ſit omnibus, quatenus A. reſignauit in manibus Sanct. ſ. D. N. D. Vrbani diuina prouid. Papæ VIII. & eius

eius S. Sedis beneficium curatum, ſiue ſimplex *Eccleſia S. Petri huius Ciuitatis*, ſiue oppidi F. huius Diœceſis, *& de eo facta eſt gratia N. Papienſi vt apparet ex his bullis ſiue literis apoſtolicis, aut tranſumpto autentico, quas in manibus habeo* nec refert ſi vernaculo fiat ſermone, aut latino.

Facta publicatione vtſupra debebit ſcripto de his omnibus exemplo collatum, valuis dictarũ Eccl. affixũ dimittere, et ſufficiet, teſte Garz. *d.c. 3.§.4.n.295.* ſi affigatur ſimplex carta quæ dicat.

A reſignauit in manibus Sanctitatis ſuæ beneficium Curatum, ſiue ſimplex, *Eccleſia S. Petri huius Ciuitatis*, ſiue oppidi F. huius Diœceſis, *de quo facta eſt gratia N. Papienſi*. & de hoc inducit in teſtem Pariſium *de reſignat. lib. 11.q.6.n.56.& 59.* & ita ait intelligẽdum fore deciſ. rot. *in vna Mediol. 26. Octobris 1598. coram Corduba*, quæ habet ſic.

28 *Ad obiectum quod Fabius non probabat literas fuiſſe exhibitas ut ab oĩbus tãgi, & legi poſſint; dictum fuit quod ſatis eſt quod notarius illas publicè haberet præ manibus, vt ipſe teſtatur, qui dicit ſe alta, & intelligibili voce publicaſſe literas Apoſtolicas, & illas ad omnium notitiã deduxiſſe, & tranſumptum earum in valuis dimiſiſſe;* † *nec obſtabat quod in valuis Eccleſiæ dimiſerit tantum tranſumptum literarum, non autem inſtrumentorum ipſius publicationis; quoniam viſũ eſt DD. hoc ſufficere, & verba conſtitutionis*, Scriptoque de ijs omnibus exẽplo &c. *referri ad omnia contenta in literis apoſtolicis, non autem ad inſtrumẽtum publicationis, quod affigendum non eſt, vt fuit reſolutum* in cauſa Salamãtina dimidiæ portionis 8. Apr. 1585. coram D. Orano, & Leodien. Canonicatus 7. Iunij 1596. coram D. Penia *Hanc deciſ. refert Garzia d. cap. 3. §. 4. num. 284.*

30 Praxis tamen habet vt affigatur integra copia ipſarum literarum, & ibi affixa dimittatur, & inſuper appẽdatur originale earundem literarum & dimittatur per aliquod temporis ſpatium ita enim pinguius adimpletur forma d. conſtitutionis, vt fuit reſolutum *in vna Legionen. præſtimoniorum 11. Martij 1594. coram D. Pãphilio*, quam refert *Gartia d. c. 3. §. 4. nu. 298.* ibi *quæ reſignatio cum habuerit effectum, ſecuta etiam poſſeſſione reſignatarij, & fuerit firmiter publicata, etiam cum affixione ipſiuſmet originalis, & ſic pinguius, & perfectius adimplendo formam conſtitutionis Gregorianæ, quæ cõtentatur affixione ſimplicis tranſumpti* ad not. per Iaſon in l. ſi quis mihi bona §. coram ĩ 2. notabili. ff. de acquir. hæred. *abdicauit à reſignante omne ius & poſſeſſionem ita vt penes ipſum nihil remanſerit, quod tempore contracti matrimonij ex eius perſona potuerit vacare* iuxta not. per Io. Andr. & alios in ca. ſollicite de reſt. ſpol.

32 Cæterum cauti ſint reſignatarij, vt faciant publicare per alios, & non publicent ipſi nec ſint præſentes, nã ex quo publicatio facta non debito tẽpore præſumitur non fuiſſe facta aliàs debito tempore, *ad deciſ. rot. in vna Tolet. poſſeſſ. adductã per Gartiã p. 9. c. 2. n. 330. & traditam per eũdem p. vl-*
34 *tima c. 2. n. 188.* † ſi tamen nullibi cõſtat ipſam reſignationem fuiſſe publicatam extra tempus per ipſum reſignatarium, uel de eius ordine, non conuincitur, & opponens tenetur cõcludenter probare de non publicatione, *Rot. in una Placent. & Oxomen. præſtimoniorum 11. Martij 1594. coram Pegna quã refert Gartia p. 11. c. 3. §. 4. n. 330*
35 nec creditur notario aſſerenti ſe ad inſtantiam reſignatarij feciſſe publicationem, † quia non creditur Notario, non actuario atteſtanti de geſtis coram ſe, de tempore præterito, & ma-

maximè cum atteſtatio notarii eſt ſine teſtibus, Rot.in d.Oximen. præſtimoniorum Put.deciſ. 17. ibi adducta de fide inſtrumentorum.

36 Cauti prætereà ſint reſignatarii vt faciant publicare literas, quamuis a-
37 lioqui nullæ, vel ſubreptitiæ ſint, † nam illa publicatio ſufficiet, nec alia opus erit ſi poſtmodum obtineant gratiam perinde valere; † in praxi enim conſtat, teſte Pariſ.de reſignat. li. 12.q.7.n.89.& Gartia c.3.§.4.n.323. p.11.multas reſignationes inualidas
40 publicari, † & ex eis capi poſſeſſionẽ & poſtea obtineri gratiam perinde valere, nec fieri aliam publicationẽ.
41 † poſſeſſio.n.amittitur, & aquiritur etiam ex actu nullo l. 1. §. ſi uir uxori. ff de acquir.poſſeſſ. Gartia ibidem.

42 Hinc dicendum, quod ſi quis fuerit prouiſus de beneficio reſignato in forma dignum, vel commiſſaria, quo caſu ſine collatione vigore talium literarum capi non poteſt poſſeſſio, Gar-
43 tia d.ca.3.§.4.num.326. † attamen ſi publicat literas reſignationis ante collationem ſibi factam per executorem ſatisfacit conſtitutioni de publicandis. ita rota in vna Burgen. Canonicatus 19. Ian. 1598. coram Pamphilio Gartia vbi ſup.n.227.

44 Cauti tandem eſſe debent, vt non contententur præſentare commiſſionem executori in tempore, & etiam executionem literarum petere, ſed petant etiam inſtanter ſe in poſſeſſionem immitti, hæc enim omnia copulatiuè requiruntur, vt fuit reſolutum ĩ vna Zamoren. beneficij de morales 28. Iunij 1596. coram Corduba relata ad verbum per Garziam p.11.c.3 §.4.n.
45 300. in qua dictum fuit † nec refragabatur commiſſio admiſſionis ad cauſam pro intereſſe ſub die 4. May 1592. corã D.Gipſio, & quod procederetur ad executionem literarum prout iuris eſſet, & deinde facta citatio ad videndum procedi iuxta formam commiſſionis, quia illa non poteſt deſeruire pro petitione poſſeſſionis, iuxta conſtitutionem, ſecundum quã petenda eſt inſtanter, & copulatiuè cum petitione executiones literarum, vt fuit reſolutum in cauſa Aretina commendæ 16.Febr.1596.coram D.Lita.

46 Illud tamen non omitto qđ quamuis reſignatio nulla, & inualida de-
47 beat publicari; † attamen quando eſt nulla ex defectu conſenſus non ĩtrat uacatio ob nõ publicationẽ, q̃a nõ dicitur reſignatio, vt fuit dictum ĩ vna Hiſpalen. & Corduben. præſtimoniorũ 14.Iunij 1600. coram D.Lancilloto te-
48 ſte Garzia d.c.3 §.4.n.277.p.11. † idẽ vbi reſignans non habet aliunde, ex quo poſſit commode uiuere, vt vult
49 Papa; Gartia ibidem num 279. † idem vbi reſignatarius deceſſit intra tempus datum ad publicandum; Garzia ibidem n.281. poſt Gonzales de menſib. & alternat.gloſ.15.§.2.n.53. & 54. &
50 Pariſ.de reſignatione lib. 3.q.2.n. 8. † nam ubi imponitur pęna ex non facto intra certum tempus, pœna non incurritur, niſi ex toto tempus labatur; Anchar.& Gemin. in c. commiſſa de elect.in 6.quas allegat Pariſ. d. q. 2.n.10.

51 Proficuum etiam valde eſſe puto, illud adnotare, quod in publicatione, quæ fit de reſignatione beneficii, non ſunt exprimendæ prorogatio, et reſtitutio obtentæ, quia non legitur in conſtit. Et ita fuit reſolutum, de reſtitutione, quidem in cauſa Oxomen. beneficij 2. Decembris 1585. coram D. Oriol. de prorogatione verò, In Iacen. Vicariæ 31. Iannar. 1590. corã D. Plato, de quib. deciſ. meminit d. Deciſ. in cauſa Mediol. beneficij 13. Ian. 1597. coram Corduba verſ. vltra quod. quã de verbo refert Garzia d.p.11.c.3.§.4 n.284. & meminit etiam Kochier in reg.de public.num. 33. allegãs Pariſ. de reſignatione lib. 11. quaſt. 7. num. 71.

qui

qui hoc planè dicit, & earundem deciſionum mentionem facit.

Sed vt Heluones deturbemus de eorum cupiditate, qua flagrant aliorum beneficia *certo modo*, & maxime *ob non publicationem reſignationis* impetrare, libenter huc refero, quæ collegi ex deciſ. fęl. rec. Greg. XV. 210. In vna Siracuſana Prioratus 4. Febr. 1605. & ibi not. per D. Oliuer. Beltramin. quæ planè perutilia fore cõfido.

Impetrans beneficium ob non factam à poſſeſſore publicationem reſignationis in tempore & iuxta formã conſtit. fœl. rec. Greg. XIII. debet negatiuam narratam in gratia planè, & concludenter probare, *Seraph. deciſ. 1064. & in vna Palentina coram Penia apud Garziam p. 11. cap. 3. num. 330. & in alia pacent. Canonicatus 10. Feb. 1612. coram eo. Pennia & in Acharētina Parochialis 19. Aprilis 1613. coram Sacrato quas refert D. Oliuerius Beltraminus in Romana Cur. Aduocatus in annot. ad deciſ. fœl. rec. Greg. XV. 210. & 242. atq; 288. poſt Mareſcot. var. reſol. lib. 2. cap. 1. num. 21.*

52 *& ſeq.* in qua quidem *deciſ. 210.* † dictum fuit *non obſtare publicationem extra tempus, quæ fuit exhibita in actis, quia fuit producta non à poſſeſſore ſed ab impetrante, vnde non concludebat quod non fuerit facta alia in tempore, cum ſit actus reiterabilis, & etiam dictum fuit quod non ſufficiebat præſumptio, & veriſimilitudo allegata quod ſi proceſſiſſet publicatio in tempore non fuiſſet facta alia extrà tempus, quippe quã debet impetrans per neceſſarias, & concludentes*

54 *probationes demonſtrare*, † *præſertim cum publicatio potuerit fieri* à reſignante, ſicuti à reſignatario, vnde ſæpius dictum fuit *gratias huiuſmodi non poſſe iuſtificari, niſi duobus modis, vel per confeſſionem eius, qui debuit publicare, vel ſi extra tempus conſtit. expediuit literas, quæ alioquin debuerãt*

55 *eſſe publicata*, † idem fuit reſolutum in d. deciſ. 288. vbi aperte deciſum fuit *impetrantẽ ob non factam publicationem debere concludenter probare ipſam non publicationem tanquam fundamentum ſuæ gratiæ licet conſiſtat in negatiua, & dictum fuit confeſſiones compermutarij, quæ adducebantur ad oſtendendum ipſum non publicaſſe, non concludere, non publicationem, quippe quas poterat eas feciſſe compermutans ſtante quod bulla admitit ad publicandum tam reſignantem quam reſignatarium.*

56 Ac proinde D. Beltraminus ibi num. 5. in annot. obſeruat, ac notat quod negatiua non publicationis non probatur ex collatione facta reſignatario poſt tempus ad publicandum, quia, inquit, potuit eſſe obtenta alia collatio, & prouiſio, quæ in tempore fuerit publicata, nam in beneficialibus, vti iam vidimus *in dub. 20. nu. 175. præſud. 7. per cap. poſt electionem de conceſſ. præbend. Caſſad. dec. 21. ſuper reg. Canc. & 3. de cauſ. poſſ.* datur multiplicatio titulo-

57 rum, † ſicuti etiam non probatur publicatio nulla, ſeu inualida ex eo quod fuerit facta extra tempus, namque eſſe poſſet quod fuerit obtenta prorogatio, vel certè alia publicatio fuerit facta in tempore vt dictum eſt ſuperius.

58 Nec implicat quod deciſum fuit in d. Toletana nimirum publicationem factam non debito tempore præſumi non fuiſſe factam aliàs debito tempore, quaſi præallegata deciſ. CCX. ſit contraria illi; namque intelligenda eſt illa, vt tunc præſumenda ſit non aliàs facta debito tempore ſi à reſignatario, vel aliàs à reſignante producatur

aut ſaltem conſtet de illorum ordine ad illam faciendum in eo tempore, in quo facta fuit extra tempus, ſecus in caſu huius deciſ.; quia producta fuit ab impetrante, vnde optima eſt cautio, quam ſupra tradidi; vt nedũ reſignatarius, quinimo, neque reſignans ſint præſentes vbi fit publicatio. Et hæc nota pie lector, quia vtile erit; ſi plura ſcire cupis conſule D. Pariſium, qui tibi pinguius ſatisfaciet; mihi ſat ſit iſta delibaſſe.

DVBIVM XXXVIII.

ARGVMENTVM.

Patrimonium, vel beneficiũ quod dicatur ſufficiẽs, vt valeat fieri reſignatio relinquitur arbitrio Epiſcopi iuxta qualitatẽ perſonæ, loci, et tẽporis, ſed nõ requiritur tam exacta conſideratio quando reſignans eſt in minoribus, vel reſignat ad effectum ingrediendi religionem.

1 DIximus ſupra *dub. xix.* beneficiũ xxx. vel 40. Scutorũ, dici ſufficiẽs ꝓ titulo vt poſſit quis ordinari;
2 † nunc dubitatur, an qui habuerit beneficiũ, vel patrimonium huiuſmodi redditus poſſit reſignare beneficiũ in manibus ordinarij, ita ut dici queat habere vndè commodè vitam poſſit
3 ſuſtentare. † Pariſius *de reſignatione ben. l. 5. q. 6. n. 181. poſt Men. de arb. caſu 216. n. 10. addito Alf. Hoied. de incõpat. ben. pa. 1. c. 19. n. 23.* dicit quod relinquitur arbitrio ordinarij, qui cõſiderata qualitate perſonarum, locorum
4 & tẽporũ iudicabit de ſufficientia; † limitat tamen hoc dictũ in eo, qui dũ renunciat eſt in minorib. conſtitutus & multo magis in eo, qui renũciat ad effectum contrahendi matrimoniũ, ac tandem in volente ingredi religionem, quia nõ eſſet inquit inſiſtendũ, vel examinandum eorũ patrimoniũ.

DVBIVM XXXIX.

ARGVMENTVM.

Collator habens ius præuẽtionis cũ Epiſcopo vbi intelligit vacationem debet ſe declarare coram notario, quod ipſe intendit conferre, & ſi Eccleſia eſt Parochialis debet etiam addere quod rogat Epiſcopum, vt proponat edictum.

1 DVbitatur 39. quid agere debeat collator, qui iure præuẽtionis cõcurrit cũ Epiſcopo in collatione alicuius Parochialis. Nic. Garzia *in tr. de ben. c. 2. n. 125. p. 9.* adducẽs declarationẽ ſac. cõg. quã ẽt de verbo refert, hãc dubitationem ſoluit, cui additur Hier. gõzal. *§. 3. proem. n. 16. & 17. de menſ. & altern.* & poſt eũ theſ. for. Ec
2 cleſiaſt. *de coll. ben. n. 51.* † quod ſi inferior collator habet ius cõcurrẽdi in præuentione cũ ordinario, debet, habita notitia vacationis Parochialis, declarare corã notario ſe velle cõferre, & ideo rogare Epiſcopum vt proponat edicta, & hac ratione tuebitur ius ſuæ præuentionis, & hæc ſunt verba ipſiuſmet declarationis ſac. congregationis in ſubſtantia.

DVBIVM XL.

ARGVMENTVM.

Cardinalis qui reſidet in Curia poteſt cõferre ſine concurſu Parochialem, quæ vacauit in ſua diœceſi alicui exiſtenti in curia examinato tamen prius ab examinatoribus vrbis.

1 DVbitatur 40. An Cardinalis S. R. E. reſidẽs Romæ poſſit cõferre Eccleſias Parochiales alicui ex ſuis familiaribus, vel alij in curia exiſtẽti
2 abſq; examine in cõcurſu. † D. Anaſtaſ. Germoni⁹, *de Ind. Card. §. quibuſuis n. 9.* tenet poſſe dũmodo ille, cui cõ fertur,

ferẽ fuerit examinat⁹ ab examinatorib.deputatis à Papa,vel eius Vic. qđ plane ꝓbat multis rationib.;†diſpoſitionẽ uero Sac.Conc.Trid.*c.18. de refor.ſeſſ.24.*ibi ,*etiam ſi ipſa Parochialis reſeruata etc.etiam vigore Indulti S.R.*
4 *E.Card.*† putat habere locum circa indulta extraordinaria dũtaxat, vel circa ea beneficia, quorũ collationes ſpectant ad Cardinales ratione alicuius Abbatiæ,vel Dignitatis,quas poſſident in aliena diœceſi, non autem circa indulta Ordinaria, quæ concedũtur,vt dixi *in præl.ud. 19.* Illuſtriſſ. Card.Ep.in ſuis diœceſibus, quæ verò differentia ſit inter Indultum Priuilegium, & Diſpẽſationẽ dixi *in d. 37.præl.26.*vbi etiam dixi quare addatur,& *Priuilegia.*

DVBIVM XLI.

ARGVMENTVM.

Ordinarius poteſt conferre parochialẽ, quæ uacauit in curia dum apoſtolica Sedes uacaret ſed fit concurſus.

Et an reſeruata ſint beneficia, quæ vacarũt Apoſtolica Sede vacante.

1 DVbitatur X L I. an Ordinarius poſſit licitè conferre Parochialem vacantem in Curia dum va-
2 cat apoſtolica ſedes; † ratio huius dubitationis eſt,quia,quamuis Reg.Cãcell.vt vidimus,*in prælud.17.dub.1.de reſeruat.* ceſſent Apoſtolica ſede va-
3 cante,† non tamen ceſſant reſeruationes in corpore iuris clauſæ, † qualis eſt illa beneficiorum vacantium in curia,quę planè inducta eſt *per cap.2.*
5 *de prabend.in 6.*† nam regulæ Cancellariæ non extinguntur niſi quoad ea, quæ diſponunt vltra ius commune,*Simoneta de reſeruat. quæſt.47. num.13.*† Sed nos concludamus cum Rebuff.*in prax.benef.tit.for.nou.prouiſ.verſ.dummodo temp.dat.num.14.* iũcto Paulo Granutio *in add. ad Simonet.d.quæſt.47.num.13.*atque P.Greg. Tholoſ.*de benef.cap.24.num.17.*quod poteſt Epiſcopus,& alius quiuis inferior collator huiuſmodi parochiales vacantes,ſede apoſtolica vacante, libere conferre,peracto tamen examine ad formam Conc.Trid.*ſeſſ.24. ca.*
7 *18.de refor.*† per *cap.ſi Apoſtolica 35. de præb.in 6.*quia eſt correctiuum,*c.2.*
8 *tit.& lib.eod.*;† quinimo poterit ex diſpoſitione *eiuſdem cap. ſi Apoſtolica* conferre illas Eccleſias, quæ uacarunt apoſtolica ſede uacante, vel etiã adhuc viuente Papa vacarunt in curiã ſed ante illarum collationem apoſtolica ſedes vacauit, uel alias Papa in uita non contulit non obſtante regula,quæ diſponit, vt beneficia curialium decedentium dum Curia de loco ad locum transfertur ſint reſeruata;nec illa, quę diſponit, vt beneficia, quæ tempore obitus Papę remãſerunt vacantia,nec fuerunt prouiſa ſemper cenſeantur reſeruata, † quia ceſſant huiuſmodi regulæ *per d. cap.ſi*
10 *Apoſtolica 35.de præb.in 6.*† Non obſtante quod contrarium videatur annuere Gartia *de benef p 5.ca.1.num. 646.* vbi putat omnia beneficia, quę vacarint Apoſtolica ſede vacante eſſe reſeruata, quamuis collatio facta eſſet ante bullam Conclauiſtarum fæl. rec.Pauli V.per quam reſeruare uidetur huiuſmodi beneficia,vt pouideantur Cõclauiſtæ, cuius planè particulã huc inſerere libuit vt quilibet cogitet an hoc ſit verum eſtque talis.
11 *Nec non omnia & quæcumque beneficia Eccleſiaſtica cum cura ; & ſine cura ſecularia,& quorumuis ordinum regularia,*in quibus uis Ciuitatibus, Diœceſibus, & locis quorumcumque Regnorum ,Prouinciarum & Dominiorum

rũ ac Inſularũ, *& aliàs ubilibet cõſiſtẽtia*, & ad quorumcumq; collatorum Sęcularium, & quorumuis ordinum regularium *collationem, prouiſionem, electionem, preſentationem, ſeu quamuis aliam diſpoſitionem pertinentia*, etiam ſi ſęcularia Canonicatus, & præbendæ, dignitates, etiam maiores, & principales, perſonatus, adminiſtrationes & offitia etiam curata, & electiua in Cathedralibus, etiam Metropolitan. Parochialibus, vel alijs Eccleſijs, ac præſtimonia, ſeu pręſtimoniales portiones, & perpetua, ac ſimplicia, etiã ſeruitoria beneficia Eccleſiaſtica, non tamen Parochiales Eccleſiæ, vel earũ perpetuæ Vicariæ, ita tamẽ vt ſi ſuper illarum fructibus, redditibus, & prouentibus penſiones aliquæ imponantur in fauorem Conclauiſtarum, & non aliorum reſeruari debeant; regularia vero Prioratus, Præpoſituræ, Prępoſitatus, Præceptoriæ dignitates non tamen conuentuales, perſonatus, Adminiſtrationes, vel offitia non tamen clauſtralia, ac curata; & electiua aut loca; & canonicales portiones in Eccleſijs Cathedralibus, etiam Metropolitanis, vel aliis, aut Monaſterijs, ſeu alijs locis Regularibus, *aut alia beneficia fuerint, quæ vacante Sede, prædicta vacabant, & vſque ad diem aſſumptionis noſtræ ad Pontificatum vacauerunt, etiam ſi diſpoſitioni Apoſtolicæ ſpecialiter, vel etiam ratione menſium in quibus vacauerint, aut vacationis illorum apud Sedem prædictam, aut familiaritatis*, noſtræ, ſeu Prędeceſſorum noſtrorum aut quorumuis S.R.E. Cardinalium defunctorum, aut etiam ad Eccleſiæ militantis regiminis aſſumptionem, etiam ſi ex perſonis Sedis prædictæ Notariorum Collectorum, vel aliorum offitialium aut etiam dictorum Cardinalium, *ſeu alias ex quacunque reſeruatione, etiam de* neceſſitate, & diſpoſitiuè exprimẽda generaliter reſeruata, & affecta exiſtant, & eidem diſpoſitioni Apoſtolicæ non reſeruata, nec affecta annuum tamen valorem Ducentorum Ducatorum auri de Camera non excedentia, *& de quibus Ordinarij Collatores tempore aſſumptionis noſtræ huiuſmodi nullo modo vel nulliter, & de facto diſpoſuerũt* inter ipſos Conclauiſtas, aliaſue perſonas, ab eiſdem Conclauiſtis, ſeu per illos deputatis nominandis, & non alias diſtribuenda iuxta prouidam diſtributionem, & diuiſionem per deputatos à Conclauiſtis huiuſmodi faciendam, ea ratione habita, vt beneficia ipſa idoneis Conclauiſtis conferantur, ſi habiles reperiantur, qui tunc in omnibus beneficiis huiuſmodi quibuſcumque alijs non Conclauiſtis præferantur. Quod ſi Conclauiſtæ idonei ad eadem beneficia obtinẽda defuerint ſeu illa acceptare noluerint, tunc penſiones annuæ ſuper fructibus redditibus, & prouentibus, ac etiam diſtributionibus quotidianis, aliiſque rebus, & Iuribus, & etiam in certis beneficiorum huiuſmodi, quæ eas ſupportare poterunt Conclauiſtis omnino reſeruentur authoritate, & tenore ſimilibus pręcipimus, & mandamus Decernentes quaſcumque prouiſiones, Collationes, Commendas, Vniones, Annexiones, & Incorporationes, aliaſque diſpoſitiones de ipſis beneficijs vt præfertur, vel alias vacantibus, aut penſiones ſuper fructibus beneficiorum huiuſmodi, ſeu fructuum, redditituum & prouentuum ipſorum, vel illorum partis reſeruationis per quoſcumque quauis auctoritate, aut

etiam per nos, & ſedem eandem etiam motu ſimili, & certa ſcientia noſtra, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ac conciſtorialiter in aliorum, quam eorundem Conclauiſtarum vel perſonarũ ab eiſdem Conclauiſtis nominandarum coniunctim factas, & faciendas nullas & inualidas, nulliuſque roboris, & momenti, ac præter, & contra mentem noſtram conceſſas fuiſſe, & eſſe nec alicui, ſeu aliquibus, etiam ſi Cardinales fuerint de dictis beneficijs vacantibus per nos ſub præſenti gratia comprehenſis in præiuditium dictorum Conclauiſtarum qua vis etiam Apoſtolica, vel etiam ordinaria, aut quacumque alia auctoritate prouideri, vel alias quomodolibet diſponi de illis potuiſſe neque poſſe, nec collationes, prouiſiones, Commendas, aut alias diſpoſitiones de illis aliter factas, cuiquam nullatenus ſuffragari debuiſſe nec debere, nullumque illis etiam ſi diſpoſitioni Apoſtolicæ affecta, aut reſeruata antea non eſſent, *dummodo de illis per Collatores prædictos tempore dictæ aſſumptionis noſtræ legitimè prouiſum non fuerit, poſt id temporis quouis prætextu diſponere potuiſſe, neque poſſe*, ac de illis prouiſis ius in illis, vel ad illa quæſitum & ſic per præſentes ablatum non fuiſſe nec eſſe, neque regulæ noſtræ de non tollendo Iure quæſito locum fuiſſe dici aut cenſeri poſſe. Quodque omnes &c.

12 Sed redeundo ad rem noſtram, intelligendum eſt, vt poſſit ordinarius cõferre Parochialem vacantem in curia quando contraxit reſeruationẽ tantum propter huiuſmodi vacationem in curia, † non autem ſi ex alio capite illam contraxiſſet, etiam ex diſpoſitione, ſeu reſeruatione illata per regulas Cancellariæ, vti planè eſſet de beneficijs Protonotariorum, & de uacantibus in menſibus Apoſtolicis, 14 ante obitum Papæ, † vel alias niſi eſſet talis Parochialis deuoluta propter negligentiam collatoris, vel ob ommiſſam formam Conc. Trid. & 15 huiuſmodi, † quia eo caſu, vti *d. c. ſi Apoſtolica*, non corrigit Conc. Lateranenſe, vt notat ibi Francus; ita nec poteſt corrigere Conc. Trid. nec Con-16 ſtit. Pij V. quæ ſunt poſteriora; † vel tandem niſi fuiſſet affecta propter appoſitionem manus Papæ, quia hiſce caſibus non poſſet inferior collator conferre, obſiſtente ſemper ſibi re-17 ſeruatione, vel affectione, † nam beneficium ſemel reſeruatum, vel affectum ſemper remanet tale, donec fuerit plenariè prouiſum, *ad trad. per Francum in c. ſtatutũ verſ. item tertio 3. de præb. in 6.*

DVBIVM XLII.

ARGVMENTVM.

Epiſcopus exiſtens in Curia, vel extra diœceſim tempore vacationis beneficij poteſt illud conferre, quamuis ob reuerentiam Papæ debeat exire extra mœnia, et ibi conferre, quod tamen non probatur Pauino.

DVbitatur 42. An poſſit Epiſcopus conferre Parochiales vacantes in Curia ſi ipſe ſit in Curia vel ſaltem extra diœceſim tempore earum vaca-1 tionum. † Philippus Franc. † *In c. Si Apoſtolica 35. de præb. in 6.* concludit quod Epiſcopus ſiue ſit in Curia, ſiuè extra ſuam diœceſim poterit licitè conferre Parochialem quæ vaca-

vacauit in Curia Apoſtolica ſede vacante, vel aliàs non fuit collata per
2 Papam in uita ſua, † dummodo Epiſcopus non ſit in remotis, quia tūc inquit conferre debet per Vicarium
3 iuxta *c.ſtatutum 3.de preb.in 6.*† nam illud *cap. ſtatutum* ſecundum ipſum Franc. Archid. & Io. Andr. ibi relatos non eſt correctum niſi quoad ea, quæ exprimūtur in *d.c.ſi Apoſtolica*
4 *35.de præb. in 6.* † ſed Germonius de Indult. § tibi quoad vixeris nu. 76. apertè dicit quod Ordinarij collatores ritè rectèq; conferunt extra diœceſim vt latè Iaſ.*in l.extra territorium 20.ff.de iuriſd.om.gent.vbi num.7.*hoc in ſpecie oſtēdit etiam ſi ſint Romæ quamuis ob reuerentiam,quam perpetuò præſtare debent ſummo Pont. debent exire extra mænia,& ibi conferre,quod à ſe ipſo factum teſtatur;
5 † hoc tamen, exire ſcilicet extra mœnia, nō approbat Pauin. de poteſ.ca. ſed.vac.q.1.part.2.verſ.& quia poteſtas vbi dicit quod poſſunt conferri beneficia extra territoriū; quinimo etiam in Curia Romana,dummodo ibi non vacauerint.

DVBIVM XLIII.

ARGVMENTVM.

C.ſi Apoſtolica de præb. in 6. *locum habet in Parochialibus actu,& ſtricto modo ſumptis;ſed non in curatis largò modo, nec in collegiatis.*

1 DVbitatur 43. An *c. ſi Apoſtolica 35.de præb.in 6.* locum habeat in omnibus curatis. Concludit Frācus poſt Io. And. in *d.c.ſi Apoſtolica nu. 2.* quod habet locum duntaxat in Eccleſijs actu, & ſtricto modo Parochialibus,non autem in alijs curatis, largo modo, de quibus latius di-
3 ximus *in preelud.3.*† prout etiam non habet locum in Collegiatis,*per notata in c.ſtatutum 3.de elect.in 6. & in c. li-*
2 *cet canon.14.tit.& lib.eodem.* † Quia ſecundum *Archid. & Io. And* quos ſequitur idem Francus *d.conſtitutio ſi Apoſtolica* eſt correctoria, ac proinde debet intelligi ſtrictè.

DVBIVM XLIV.

ARGVMENTVM.

Collatio ex diſpoſitione c. ſi Apoſtolica *fieri debet intra ſex menſes per concurſum,& iure ordinario.*

1 DVbitatur 44. intra quem terminum fieri debeat collatio quando Epiſcopus confert vigore, *c.ſi A-*
2 *poſtolica 35. de præb.in 6.* † quippequæ hęc decretalis nullum præfigit termi-
3 num ad exequendum. † Io. Andr. in *c.ſtatutum 3.de præb.in 6.* & poſt eum Francus *ibid. num.8. verſ.debent*, cōcludunt, quod debet fieri intra ſex menſes, vltra menſem Papæ, *per c.1. de iurepatr. d. lib.6.* nam incipere debent à fine menſis Papæ.
4 Illud † verò ſummopere animaduertendum cenſemus huiuſmodi Eccleſiam conferendam fore per
5 concurſum, † & talem collationem fieri debere iure ordinario, per ea, quæ notauimus, *in dub. 25.de Indultis.*

DVBIVM XLV.

ARGVMENTVM.

Verbum collatio quando profertur a lege comprehendit electionem, præſentationem, & prouiſionem. In reſcriptis autem non comprehendit.

EX quo aliqua tetigi circa *cap.ſtatutum 3. de preb.in 6.* per quod diſponi-

ponitur vt poſſit Ordinarius liberè conferre beneficia, quæ vacarunt in Curia, & Papa illa non cõtulit intra menſem.

1 Dubitatur modo 45. An appellatione collationis veniat electio, præſentatio, & prouiſio: & omiſſa diſputatione, quando conſtitutio dicatur odioſa vel fauorabilis, dicendum eſt abſolutè cum Io. Andr. & Franc. *in d.c.num.1.* quod comprælienduntur; quidquid dicat Archid. *in c. cum in illis 16. tit. & lib. eo.* contrarium te-
2 nens, † nam vt ait ibi Franc. *d.c.cum in illis* loquitur in impetrationibus, in quibus, vt in odioſis collatio non
3 comprælendit electionem. † Sed reuera Gonzal. *gloſ.16.nu.9.& ſeq.* hoc dubiũ enodat ibi concordans Dd. & dat intelligentiam *d.c.cum in illis 16. §. cum autem de prĕb. in 6.* vbi habet quod eſt magna differentia inter col
4 lationem, prĕſentationem, &c. † vt inquam collatio tunc comprælien-
5 datur quãdo profertur à lege, † quia tunc non datur ambitio; † ſi verò proferatur in reſcriptis tunc tamquam ambitioſa non cõprælendatur. Subſcribit Pariſius *de reſign. benef. lib.12. quæſt.5.num.31.*

DVBIVM XLVI.

ARGVMENTVM.

C. Statutum de præbend. in 6. *eſt correctum, & abrogatum ſed hodiè litera ſuper beneficijs vacantibus in Curia datantur ſub die obitus.*

1 DVbitatur 46. an ordinarij debeãt conferre beneficia vacantia in Curia, ſi à Papa infra menſem non fuerunt collata ſtante diſpoſitione
2 *d.c.ſtatutum 3. de præb. in 6.* Æneas de falconibus, *in tract. de reſeruat.q.4. princip. effect.6.nu. 2. fol. 21.* ait quod totus mundus dicit *d.cap.ſtatutum 3. de præb. in 6.* eſſe correctum, & abrogatum *per extrau. Piæ ſollecitudinis 1. de præb. inter cõmunes*, & quamuis habeamus claram *deciſ. Rot. quæ eſt 12. num.1.de præb. in nou.* vbi dictum fuit d. decretalem *ſtatutum 3. de præb. in 6.* eſſe reuocatam *per d. extrau. Piĕ 1. de prĕb. inter commun.* ipſe tamen Æneas, ex quo Cardinalis *in conſ.117. verſ. item in 2. colum.* fundat ſe ſuper *d.c.ſtatutum*, vbi ſic ait, *niſi Papa conferat intra menſem, ſublata eſt reſeruatio*, & gloſ. *in c.fin.* in verbo *ordinatio de conſuetud. in 6.* fundat etiam ſe *in d.c.ſtatutum*, quæ etiam, & poſt eam Lapus præſupponunt *d. c. ſtatutum*, eſſe in obſeruantia, cui deciſioni ſubſcribit Francus, & Io. Andr. *in eodem*
3 *c.ſtatutum*, † & poſt hos nouiſſimus comentator reg. Cancell. D. Io. à kochier, *in reg. 1. num.22. verſ. prima igitur*, qui dicunt quod poterit ordinarius conferre, & poterit etiam poſt menſem ipſius Papæ delegatus, & executor datus per literas, quibus grauatur ordinarius collator ipſius beneficijs, non audet inquam Æneas quidquam certi decidere, dicẽs quod Curia non reciperet, vt ordinarius conferat huiuſmodi beneficia; † & reuera hodie videmus in praxi, vt notauimus *ſupra dub. 24.* quod literæ beneficiorum vacantium in Curia datantur ſub die obitus, vnde vix vnquam poterit contingere caſus.

5 Attamen ſi vmquam eueniret, pigri ne ſint ordinarij, nam textus eſt clarus, & vt vidimus, Cardinalis, Lapus, & glo. illud *c.ſtatutum* obſeruãt, quibus additur Rebuff. in prax. *in for. nou. prouiſ. num. 14. & Gaſpar de peruſio*, qui annuit *d.c. ſtatutum* eſſe in obſeruantia, quamuis dicat, nõ habere locum in beneficijs aliàs reſeruatis, vel affectis idem aſtruit Germ. *de Indul.§.tibi quoad vixeris num. 95.* vbi

vbi dicit poſſe ordinarium vel eius Vicarium in Diœceſi exiſtentem, & non extrà conferre. Menſis verò, ſecundum D.Barboſam, *allegat 57.nu. 24. part. 3. de poteſt. Epiſcopi*, incipit currere à die vacationis nō autem à die ſcientiæ; faciunt quæ diximus ſupra *requiſito 5. dub.* 11.

DVBIVM XLVII.

ARGVMENTVM.

Papa poteſt moram purgare in conferendo beneſicia vacantia in Curia, quæ intra menſem non contulerat ſi tamen res ſit integra.

1 DVbitatur 47. an dato quod *c.Statutum 3.de præb.in 6.* ſit in obſeruantia, prout eſt in obſeruantia *cap. ſi Apoſtolica 35.eod.tit.& lib.* poſſit Papa moram purgare, & ſic conferre lapſo menſe. Videtur quod non;
2 † etenim Epiſcopi de iure communi habent intentionem fundatam in iure conferendi omnia beneficia ſuæ Diœceſis *per c.regenda 10. q.1.* & alia iura per me congeſta *in prælud. 18.n. 6.de menſibus*; quapropter videtur qđ Papa nequeat morā purgare in præ-
3 iudicium collatorum inferiorum; † ſicut illam purgare non poteſt ordinarius, teſte ſtaphileo *de lit.grat.in 4.*
4 *forma num.2.* † quia, inquit, lapſo iā termino, Epiſcopus non debet vlterius variare in præiudicium executo-
5 ris, † cui honor eſt facere prouiſionē,
6 & fungi vice Papæ; † nihilominus propter magnam prærogatiuam, poterit Papa, re adhuc integra, poſt mē-
7 ſem conferre validè, † nam, vt aliàs vidimus, Papa poteſt concurrere cum ordinarijs collatoribus, ita, poſt Gonzal, & Garziam, dicit D. Ioann. à Kochier *in reg.1.num.22.* & D.Barboſa *allegatione 57.num. 24. de poteſt.*
8 *Epiſcopi par.3.* † Facienda tamen erit mentio de vacatione in Curia, alioquin collatio nulla erit, † etiam ſi appoſita eſſet clauſula, *quacumq; generali reſeruatione non obſtante*, niſi addatur, *etiam in corpore iuris clauſa*, vel niſi eſſet facta *motu proprio*, quia aliter videretur circumuentus Papa, vt poſt Gemin. *in conſ.* 12. notat Æneas *in d.q.4.effectu 36.*

DVBIVM XLVIII.

ARGVMENTVM.

Epiſcopus impeditur conferre intra menſem Papæ quamuis Papa de illo non prouideat quando tamen decretum appoſitum eſt pro Papa, vel pro alio. Si vero appoſitum eſt pro tertio, & reſeruatiuus non intendebat vti, non impeditur ſecus ſi intendebat vti, & declaratio talis intentionis præceſſit collationem, quia in beneficialibus inſpicitur initium.

1 DVbitatur 48. An valeat collatio Epiſcopi, qui contulit intra mēſem Papę, ſi poſtea Papa de illo non prouideat. Hanc dubitationem mouet Francus *num. 9. in c. ſtatutum 3.*
2 *de præb.in 6.* † pro cuius ſolutione adhibenda eſt diſtinctio; vel enim decretum appoſitum eſt pro Papa, vel pro alio: ſi pro Papa, nulla erit collatio *per c. non firmatur 18. de reg. iuris in 6.* ſi verò appoſitum fuit pro tertio, tunc, vel talis reſeruatiuus intendebat vti huiuſmodi decreto, vel declarauit ſe nolle eo vti: in primo caſu, adhuc nulla penitus erit prouiſio; in ſecundo vero caſu ſubdiſtinguendū eſt, vel declaratio pręceſſit, vel ſubſequuta eſt ipſam collationem; ſi pręceſſit valebit, ſi autem ſubſecuta eſt, non valebit, *Ioan. Andr. hic*, quem
3 ſequitur Francus, † vbi enim agitur

de

de beneficio Eccleſiaſtico conſeqnẽdo, inſpicitur initium vt *in c. auditis 29. de elect.* ſecundum lapum.

REQVISITVM OCTAVVM

De electione dignioris in Parochialibus patronatis.

SI Eccleſia vacans ſit de iurepatr. Eccleſiaſtico, vel mixto, puta partim clericorũ, & partim laicorũ, & inſtitutio ſpectet ad Epũm, patronus eliget ipſe digniorẽ ex approbatis in cõcurſu, illũq; pſẽtabit Epiſcopo, intrà 6. mẽſes, quod eſt tẽpus à iure ſtatutũ patronis Eccleſiaſticis ad præſentandũ, & illud currit, de momento in momentũ à die ipſius Vacationis.

Si verò inſtitutio facienda ſit à Papa, vel alio quouis collatore citra ipſũ Epiſcopum tunc electio magis idonei ex approbatis in concurſu, fieri debebit ab ipſo ſolo Epiſcopo diœceſano, vel ab eius Vicario, & patroni præſentabunt electũ; cui, & non alij collator, ſiue inſtitutor debebit omninò conferre ipſam Eccleſiam intrà ſex menſes.

DVBIVM PRIMVM

ARGVMENTVM.

Iuſpatronatus deriuans à patrimonio Laici efficitur Eccleſiaſticum per quamcumq; tranſlationẽ in Eccleſiã, Collegiũ, vel dignitatem Eccleſiaſticam, niſi apponatur conditio in translatione vt retineat naturam Laicalis iuriſpatronatus.

1 REcẽſui plura de beneficijs iuriſpatr. *in præludio 5.* vbi ẽt tradidi differentiam inter iuſpatr. Eccleſiaſticũ, mixtũq; & laicale. Quod aũt attinet ad præſens *VIII. requiſitũ* dubita-
2 tur primò,† An iuſpatr. quod habuit originẽ à patrimonio laici, & poſtmodũ translatũ fuit donatione, vel alio quouis titulo in Eccleſiã, aut capitulũ, ſeu collegiũ Eccleſiaſticũ, vel aliquã pſonã Eccleſiaſticã ratione Eccleſiæ, vel dignitatis, aut beneficij, efficiatur Eccleſiaſticũ. Cõcludam⁹ quod ſic, *per c. 1. §. fi. de iurepat. in 6.* Pariſ. *de reſign. ben. l. 2. q. 4. n. 39.* Gõz. *gloſ. 15. §.*
3 *2. n. 5.* † Rot. *in vna Valentina beneficij 26. Martij 1593.* corã *R. P. D. Orano*, vbi deciſũ fuit; *Præſentationẽ factã per Abbatiſſã, & moniales S. Trinitatis de perſona Petri Laguna ad beneficium SS. Matthiæ, & Luciæ ſitũ in Parochiali S. Ioannis de Mercato, non intrare, quia licet admittatur illud eſſe de iurepat. ex dotatione Matthiæ Aragno Ciuis Valentini; nihilom. cũ translatũ fuerit in Abbatiſſam, & moniales S. Trinitatis dicitur iuſpatronatus Eccleſiaſticorum, & Eccleſiaſticũ* d. c. 1. §. fin. de iurepat. in 6. *cũ traditis per couar.* pract. qu. c. 36. n. 5. Garzia *de ben. part. 5. c. 1. n. 553. & ſeq.* latè de hoc diximus *in d. prælud. 5.*
4 *dub. fi.* † limita niſi trãsferratur cum conditione vt retineat naturam laicalis iuriſpatronatus.

DVBIVM SECVNDVM.

ARGVMENTVM.

Iuſpatronatus fit Eccleſiaſticum in vita patroni qui religionem ingreditur.

1 DVbitatur ſecundò an ſi patronus laicus, qui eſt patronus exfundatione efficiatur religioſus, ipſum iuſpat. fiat Eccleſiaſticũ. Petrus And. Gambarus *de poteſtate legati de lat. lib. 3. nu. 416. poſt. ſoc. in repet. c. de Monachis 12. de preb.* reſoluit affirma-
2 tiuè,† quia, inquit, per huiuſmodi ingreſſũ omnia bona acquiruntur Monaſterio, *Auth. ingreſſi c. de ſac. ſanct. Eccl.* Lambert. *de iurepatr. li. 2. part. 2.*

quæſt.1.art.11.n.12. Intelligę tamen, vt hoc procedat tantum, durante vita ipſius, Monachi vbi iuſpatr. iure ſanguinis defertur in poſteros, & illi adſunt. *Prob.ad Monach. de iurepatr.in 6.nu.2.* Garzia *part.5.cap.1.n. 555.*

DVBIVM TERTIVM

ARGVMENTVM.

Iuſpatronatus laicorum religioſè iuuentiũ ſit Eccleſiaſticum.

1 Dubitatur tertiò, An Iuſpatr. ſpectans ad Laicos religioſè uiuentes, & portantes habitum religionis, & gaudentes priuilegio fori, & Canonis, quales ſunt Beguinæ, ſit Eccleſiaſticum. Rot. *deciſ. 8. de iurepatr.in antiq* conclùdit quod eſt Eccleſiaſticum, idem videtur decidendum de iurepatr. ſpectante ad illos de tertio ordine S. Franciſci, non quidem vt ſingulos, ſed vt vniuerſos *fel. de benef.part.3.quæſt. 11. nu. 23.* Garzia *de benef. part.5.ca.1.nu. 556.*

DVBIVM QVARTVM

ARGVMENTVM.

Iuſpatronatus competens operarijs Eccleſiæ ab Epiſcopo non deputatis eſt Laicale at ſi verò ſi deputentur, vel ſaltem confirmentur per Epiſcopum eſt Eccleſiaſticum.

1 Dubitatur quartò, an iuſpatr. cõpetens operarijs, ſeu œconomis, vel edituis Eccleſiæ, ſit Eccleſia-
2 ſticum. Fel. *in tract. quando lit. apoſt. noc.patr.limit.4.* tenet quod ſit Laicale; at vero Hier. Paulus *in pract. Cancell.verſ. in cauſa mea maioricenſi fol. mihi 628.* & Lambert. *de iurepatr. pa. 1.lib.1.quæſt.1. art.10. nu. 6.* & Rot. *in vna Salamant. Cappellania del voto 5.Iulij 1593.* coram pamphilio, te-
3 nẽt eſſe Eccleſiaſticum; † ſed poſſunt concordari per ea, quæ tradit Gambarus *de poteſt legati lib. 3. num. 381.* vt ſit Laicale, iuxta opinionem Felini, quando præſentatio ſit à Laicis nõ deputatis auctoritate Epiſcopi: contra uero ſit Eccleſiaſticũ, iuxta opin. Pauli Hier. & Rot. quando Laici, qui præſentant, deputantur auctoritate Epiſcopi, vel ſaltem per Epiſcopum confirmantur, idem dicendum de Hoſpitalarijs.

DVBIVM QVINTVM

ARGVMENTVM.

Iuſpatronatus confraternitatum laicorum eſt laicale.

1 Dubitatur quintò, an iuſpatr. cõfraternitatum Laicorum, ſiue diſciplinatorum ſit Eccleſiaſticum. Felin. *in tract.quando lit. apoſt.noc.pat. limit. 4.* & poſt. eum Roch. de curt. in verbo *Ius nu.17.* & Gambarus *li.3. nu.412.* tenent quod ſit Laicale, Lambert.tamen *p.1.l.1.q.1.ar.10.n.4. & 5.* & poſt eũ Nic.Garzia *de ben. p.5.c.1. n.606.& ſeq.* tenent quod ſit Eccleſiaſticum, ſubiungit tamen idẽ Garzia *d.c.1.n.608.* dicens quod de æquitate, ad effectũ derogationis, & reſeruationis, videtur huiuſmodi iuſpatr. cõfratenitatũ laicorũ eſſe cẽſendũ laicale, ex ratione allata per couar. *pract.qu.c. 36. nu.8.* quæ eſt, vt quamuis confraternitas inſtituta cauſa pietatis adhereat, & ſit affixa alicui Eccleſiæ, ipſi tamen, ex quibus collegium, & vniuerſitas conſiſtit, ad quorum ſuffragia ſit præſentatio, quia ſunt laici, & ad huiuſmodi vniuerſitatẽ laicorũ,

non

non ad Eccleſiam, nec aliquam Eccleſiaſticam dignitatem præſentatio pertinet, ideo concludit, vt huiuſmodi iuſpatr. ſit laicale, & ſecundum hãc opinionem etiam reſoluit Rot. *in vna Valentina beneficij 6. Octobris coram Robuſterio*, referens aliam *in vna Piſtorien 21. Maij* & *21. Iunij coram Sarmiento.*

DVBIVM SEXTVM.

ARGVMENTVM.

Iuſpatronatus, in quo Eccleſiaſtici præſentãt quẽ laici nominãt eſt Eccleſiaſticum quando laici debent plures nominare ex quibus Eccleſiaſtici vnum præſentare tenentur. At vero eſt laicale, quando laici vnum tantum præſentant, quem Eccleſiaſtici præſentare tenentur.

1 DVbitatur 6. An ſi Eccleſiaſtici præſentẽt, quem laici nominãt, hu-
2 iuſmodi iuſp. dicatur laicale. † Hanc dubitationẽ mouet. Gãb. *de poteſt. leg. l. 3. n. 392.* & adducit opinionem Io. Andr. & Dominici *in c. cum in illis §. ſi verò. 16. de pr. in 6.* aſſerẽtiũ, q̃ ſit Eccle-
3 ſiaſticũ, † quia noĩatio nõ eſt ĩ cõſideratione *c. nobis 25. de iur.* ſed ſol⁹ act⁹ præſentationis attẽdi͏͏t *c. cõſultationib. 19. tit. eod.* Gamb. *vbi ſup. n. 393. et ſeq.*
4 † ſed ipſe tenet. *n.* 398. q̃ ſit laicale, ea potiſſima ratione, quã ẽt ſequit͛ gloſ. *in c. ad audientiã. 3. de Eccl. ædif.* quia actus præſentãtis nominatos ab alio
5 non eſt liber, ſed neceſſarius, † quod planè inquit, eſt contra naturã patronatus, quippequæ eſt vt patronus ſit liber in præſentando idoneũ *per c. piæ mem. et c. filijs 16. q. 7. c. quoniã 3. de iur.* & ĩ hãc partẽ inclinat, ẽt *collec. in c. 1. verſ. ſed quid de reg. iur.* vbi etiã dicit, Rotã ſuo tempore iudicaſſe cõtra Io.
6 Andr. † & clari⁹ *in c. cũ dilectus 28. de iur.* dicens ius eſſe apud eos, qui nominant, nõ aũt apud eos, qui præſẽtãt, & hãc ipsã doctr. Gabr. probat. Garz.
7 *part. 5. c. 1. n. 616.* † nã ius an ſit Eccleſiaſticũ vel laicale vbi mẽſuratur ex pſona præſẽtãtis eſt quãdo is, q̃ eligit eundẽ ẽt à ſe electũ præſentat Gãbar. *vbi ſupra n. 402.* ſecus vbi cogitur præſentare electum ab alio. ibidẽ *n. 403.*
8 Cæterum, vt hoſce doctores cõcordemus, & eorũ opiniones amicas reddamus. Sit concluſio, tunc dici laicale, cũ Gãbaro, & collect. quãdo Eccleſiaſtici præſentant illũ, quem vnũ, & nõ niſi ſolũ præſentare poſſunt laici: dici verò Eccleſiaſticũ, cum Io. Andr. & domin. quando laici debent nominare plures, ex quibus Eccleſiaſtici teneantur præſentare vnum; tũc enim non dicitur adempta libertas electionis; quod planè induci poteſt pacto vel ſtatuto, & conſuetudine, *Abb. in c. cum terra 14. de elect.* & eſt tenenda hæc diſtinctio, quia eſt bona, & vtilis.

DVBIVM SEPTIMVM

ARGVMENTVM.

Iuſpatronatus eſt laicale vbi Eccleſiaſticus non poteſt præſentare niſi de conſenſu laici: ſecus ſi non poſſet niſi de conſilio.

1 DVbitatur 7. An iuſpatr. ſit Eccleſiaſticũ, vel laicale, quãdo Eccleſiaſticus præſentat eũ cõſenſu laici, vellẽ cõtra. Gãb. *de poteſt. leg. l. 3. nu. 409.* dicit huiuſmodi iuſp. fore iudicandũ ex qualitate præſentantis, nõ autem ex qualitate conſentientis, ea ratione, quia, inquit, qui conſentit non facit *l. aliud 101. ff. de reg. iur.* At Nic. Garzia, *de ben. p. 5. ca. 1. n. 616.* inclinat, vt cenſendum ſit eſſe illius, qui debet cõſentire; ſecus vero, ait, eſſet ſi deberet duntaxat conſulere, quia tunc non teneretur ſequi conſilium per ea, quæ decidit Rot. *apud Pat. dec. 506. lib. 2.*

DVBIVM OCTAVVM.

ARGVMENTVM.

Iuſpatronatus in quo præſentatio fit per turnum variatur, & prouiſio Apoſtolica turnum non conſumit.

1 DVbitatur 8. quid cenſendum ſit de iurepat. in quo præſentatio fit per turnum ab Eccleſiaſticis, & 2 laicis, † Garzia, *de benef. part. 5. ca. 1. n. 615.* cõcludit cum Achil. de Graſſ. *deciſ. 2. de iurepa.* ac Put. *deciſ.* 107. *li.* 3. quod quando turnus ſpectat ad Eccleſiaſticos ea uice dicitur Eccleſiaſticum, & è contra quando reddit ad 3 laicos dicitur laicale, † nec prouiſio Apoſtolica conſumit turnum, quia id procedit quando poteſt reſeruatio intrare reſpectu vtriuſq; præſentandi ius habentis: nimirum, quãdo ambo eſſent Eccleſiaſtici, ſecus vero, vbi reſeruatio intrat reſpectu vnius, 4 & non reſpectu alterius, † nam connexorum idem eſt iudicium. *l. Item ſi fundus. §. huic cõ iũctus 10. ff. de vſuf.* *vbi ſcrib. c. trãſlato, & ibi not. 3. de Cõſt.*

REQVISITVM NONVM.

De inſtitut. pręſentati in patronat.

COllator, vel aliàs, inſtitutor, debebit omninò intra duos menſes à die præſentationis inſtituere præſentatum in Eccleſiam Parochialem, ſi tamen præſentatus intra legitima tempora, & præmiſſo examine ad formam Conc. petierit ſe inſtitui, alioquin inſtitutio, & omnimoda diſpoſitio faciet deuolutioné ad Papã.

At verò ſi collator negligat Eccleſiam ipſam conferre, vel præſentatũ inſtituere non curet, nimirũ, differẽdo vltra duos menſes, fas erit patronis, & pręſentato recurrere ad metropolitanum, vel ad viciniorem Epiſcopum, aut etiam ad S. Sedem pro obtinenda huiuſmodi inſtitutione.

DVBIVM PRIMVM.

ARGVMENTVM.

Nullum tempus præfixum eſt à iure ad petendum inſtitutionem nec ad inſtituendum, ſed poteſt præfigi à ſuperiore, & latè traditur hæc materia.

1 REceptiſſima eſt apud oẽs Dd. concluſio nullũ eſſe præfixum tempus à iure ad inſtituendũ ijs, qui habent ius inſtituendi ſed fore præfigendũ à ſuperiore, infrà quod debeãt in-2 ſtituere, † itaut ſi abſq; cauſa non inſtituant, deuoluatur prouiſio ad ſuperioré, v3, vt poſſit ipſum inſtitutoré cõpellere ad inſtituendũ, aut certe ipſemet inſtituat. *Lel. Zech. de benef. c. 12 verſ. tẽpus verò n. 33.* ſed latius, & elegantius concludit Lãb. *de iurep. li. 2. p. 3. q. 2. a. 6. n. 4.* vbi *poſt Rot. in nou. deciſ. 212. eo. tit. & Pau. de citad. p. 6. art. 3. q. 53. n. 103.* quam plura vtilia colligit, quæ hic breuiter, & in compendium referre me non pigebit.

3 I. Igitur colligit, quod vbi à iure nõ eſt præfixũ tempus habenti aliquid facere, põt ſuperior pręfigere terminũ ad illud faciẽdum, & quod ſi non fecerit, ipſe ſuperior ſupplebit, & ad hoc pro ornatu, multa adducit, quæ ibi videri poterunt.

4 II. Colligit, quod vbi inſtitutor nõ vult inſtituere præfixo ſibi termino à ſuperiore ad inſtituendũ, põt ſuperior illũ cõpellere ad inſtituendũ, & quod compulſio poteſt eſſe actualis.

5 III. colligit, quod elapſo termino ad inſtituẽdum præfixo poterit ipſemet ſuperior inſtituere.

6 IV. Colligit, quod terminus ſtatuẽdus à ſuperiore non debet tranſcẽdere ſemeſtre, *ſecundũ Abb. in c. 2. de con-7 ceſſ. preb.* ſed ipſe tenet qđ nõ deberet trãſcẽdere duos menſes poſt quatuor datos patronis ad præſentãdũ, & hęc opinio eſt cõformis diſpoſitioni cõſt.

S. mem.

S.mem. Pij V. *in conferendis §. inſuper*
8 *qua inferius*: † attñ attentat dicere qđ hmõi tempus inſtitutori ſtatuendũ, erit arbitrarium ipſi ſuperiori, à ſemeſtre infra, ita vt ſit min⁹ ſemeſtre, & eo elapſo, & inſtitutione nõ facta, ius inſtituẽdi deuoluit ad ſuperiorẽ.
9 Sed dubitatur de hoc facto, Patroni ſæpè præſentant vnũ corã Epo, qui illum approbat, & acceptat; ſed ipſe præſentatus numquã petit inſtitutionẽ, fortaſſe nè arctetur ſacros ordines ſuſcipere, aut aliũ ob finẽ dubitatur vtiq; an ſit aliquod tẽpus limitatum, intra quod debeãt præſentati petere inſtitutionẽ, ita vt eo lapſo fiat deuolutio ad Epũm, ſeu inſtitutorẽ, & habeatur ac ſi nulla facta fuiſſet præſentatio caſus eſt frequens, & ſolutione dignus, & certè nõ adeo facilis eſt ſolutio, † ſtante allegata *deciſ. 212. de iurep. in nou.* quæ determinat, quod nullũ ius aſtringit patronũ ad petendũ ſuum præſentatum admitti, & inſtitui, ſed ſufficit præſentare idoneũ realiter infrà tempus, licet eum ſuperior non admittat, quia tempus præfixũ eſt à iure præſentationi, ſed non cõfir
11 mationi. † Et culpa ſuperioris nõ debet nocere patronis *Rot. ibid.* verſ. *culpa.* Seraph. *deciſ. 1238. nu. 7.* ſed poſtquã reperi D. Pau. de Eleaz *in Clem. 1. de elect. apud Franc. verſ. non obſtat*
12 *in c. quam ſit 6. de elect. in 6.* † qui dicit quod electio cõprehendit præſentationẽ *c. querelam de elect. ca. 2. & 3.* de
13 iurep. † ſiquidem qui præſentat diſponit de beneficio, ad quod præſẽtat ſicut diſponit ille, qui eligit *Hen. Bo-*
13 *ich. n. 7. in c. nobis de iurep.* † & iura diſponẽtia de elect. vt plurimũ locum obtinẽt etiam in præſentationib. vti videmus *de c. Auaritiæ, d. c. quam ſit*
15 *& c. fi. de elect. in 6. & huiuſmodi* † imo quãuis electio poſtulãdi nõ poſſit fieri hoc modo *eligo poſtulandum*; põt nihilominus fieri de præſentãdo ſic, *eli-go præſentãdum* Frãc. *in c. 1. de poſtul.*
16 *præla. in 6.* † putaui proinde poſſe pro iſta reſolutione induci diſpoſitionẽ *d. c. quã ſit 6. de elect. in 6.* per qđ ſtatuitur tẽpus vnius mẽſis electo ad cõſentiendũ, & triũ menſiũ ad obtinendũ confirmationẽ, & re vera inueni poſtmodũ Gemin. *in d. c. quam ſit*, & Lap. de caſtilliõch. *in allegat. 8. verſ. & hoc eſt n. 4.* à quibus nõ diſſentit Francus *in d. c. quã ſit circa fi.* qui oẽs vno ore concludunt, quod termin⁹ datus electo *per d. c. quam ſit* extẽditur ad præſẽtatũ, & habet obſeruãtia vt not. *in d.*
17 *c. quam ſit*: † Verumtñ quia generali regulæ præualet ſpecialis deciſio, ſategebã anxius reſolutionẽ in termi-
18 nis inuenire, † prout pro Dei gratia poſt librorũ reuolutionẽ, ocurrit *q. 36* quã mouet, & ſoluit D. Roch⁹ de curte *in ſuo tract. de iurepat. in verbo honorificũ n. 67.* vbi ſecutus Lap. *d. alleg. 8.* ſoluit, & cõcludit, qđ præſentatus tenetur inſtitutionẽ petere iuxta diſpoſitionẽ *d. c. quã ſit*, & eiuſdẽ ſnĩæ ait eſſe Calde. *in conſ. 17. de iurep.* cui planè ſnĩæ ſubſcribere videtur Mandoſ. *in addit. ad d. alleg. 8. verſ. quã ſit lit. d. 2.* allegãs ẽt pro hac opinione Lamb. *de iurepat. li. 2. p. 2. q. 5. a. 1. & 2.*
19 Et poſt hæc inueni theſ. for Eccl. *in c. 18. n. 60.* vbi habet qđ ſi Parochiales fuerint clericorũ, vel laicorũ, ſeu clericorũ, & laicorũ ſimul, niſi p̃ſentatus à patronis infra tẽpus eiſdẽ a iure p̃fixũ, p̃uio examine, iuxta formã eiuſdẽ Concilij approbatus inſtitui petatur, & inſtitutio vltra duos menſes à die p̃ſentationis facta fuerit, deuoluitur ad metropolitanũ, vel ordinariũ viciniorẽ, aut ad S. Sedẽ, ad quẽ maluerint patroni, qui recurrẽdi pro inſtitutione habẽt optionẽ, ex Conſtit. Pij V. q̃ incipit *in cõferẽd. §. inſuper cir-*
20 *ca finẽ.* † Ego tñ ſic diſtinguerem, nimirũ, vt ſi patroni p̃ſentarint q̃dẽ in tpe, ſed nũq̃ petierint p̃ſẽtatũ iſtitui

ex

ex quacumq; minus rationabili cauſa, tunc planè fiat deuolutio, ſtatim lapſo termino; *ad notat. per Theſ. for.*
21 *Eccl. vbi ſupra*; † at verò ſi patroni inſtiterint præſentatum inſtitui, eo caſu, nedum nulla fiat deuolutio; quinimo patroni erunt in libertate iterum præſentandi alium intra aliud integrum quadrimeſtre, ita decidit Rot. in vna Mediol. Capellaniæ 15. Ianuarij 1593. coram Illuſtriſs. Seraph. bo. mem. & eſt *deciſ. 1007. num. 2.*
22 † ſufficit enim præſentationem factam fuiſſe validam, & in tempore per patronos *Seraph. deciſ. 1238. num. 2. & 3.* Et ſi præſentatus obtineret inſtitutionem poſt terminum præſtitutum per ſuperiorem non valeret inſtitutio *Anch. in d. c. quam ſit verſ.*
23 *quero ſi poſt lapſum nu. 5.* † non enim poteſt conualeſcere confirmatio, ſiue inſtitutio, quæ tamquam acceſſoria ad præſentationem fuit à iure irritata *l. ex pupillari ff. de vid. & pup.* † etenim quæ per iudicem geruntur poſt tempus actui limitatum à iure, non valent, *Anchar. ibid.*
24 Sed propterea dicendum eſt quod ſi inualidè fiat confirmatio, cenſenda etiam ſit annullata electio, ſiue præſentatio, nam, vt dictum eſt ſufficit quod patronus realiter præſentarit
25 idoneum in tempore, † quia vtile
26 per inutile non viciatur, † *Seraph. d. deciſ. 1238. num 7.* imo valebit inſtitutio obtenta etiam poſt tempus præfixum quando ſcienter facta fuiſſet per illum, qui aliàs ſuo iure conferre poterat, *gloſ. fi. in d. c. quam ſit 6. de elect. in 6.*
27 Hinc dicendum eſt quod quamuis appellatione *diſpoſitionis* veniat elec-
28 tio, & præſentatio, † quia hoc verbum habet latiſſimam ſignificationem, & includit omnem modum prouidendi *Gonzal. in gloſ. 20. num. 1. poſt Seluam de benef. par. 3. q. 1. in fi.*
29 † & maximè vbi præcedit verbum generale vt *quacumq; & quæuis* Imol. *in Cle. 1. d. 32. de ſup. neglig. Kochier in reg. 20. de non impetr. benef. viuent. nu. 8. & ſeq.* conſtitutio autem Piana reſeruet quācumq; collationem, prouiſionem, inſtitutionem, & omnimodam diſpoſitionem, non proinde dicendum eſt quod ſub huiuſmodi reſeruatione cadat præſentatio, & fortaſſe hoc voluit intelligere Rot. corā Illuſtriſs. Seraph. in illa caſalen. Parochialis ſuperius allegata dum nu. 5. ait *non obſtat quod quemadmodum fuit nulla inſtitutio, ita etiam, & ipſa præſentatio ex quo bulla fœl. rec. Pij V. annullat omnes prouiſiones non ſeruata forma Concilij factas quorum verborum appellatione venit præſentatio* glo. in c. fi. in verb. prouiſionē de elect. in 6. *quia quicquid ſit in illa materia tamen in caſu iſto non poteſt venire præ-*
30 *ſentatio*, † *quia bulla, quæ venit in executione Concilij loquitur retentis ijſdem terminis, & ſic in prouiſionibus Epiſcoporum, & aliorum inferiorum ordinariorum, & non de patronis præſentanti-*
31 *bus.* † *nec debet culpa Epiſcopi nocere pa-*
32 *tronis:* Hæc Rota † nam ex inualida inſtitutione non inualidatur præſen-
33 tatio *Rot. ibid.* † imo poteſtas ſuperioris in cōferendis beneficijs deuolutis modificatur, & regulatur ſecundum poteſtatem inferioris ita vt non poſſit conferre ei, cui non potuiſſet infe-
34 rior; † nam tranſlationes de perſona in perſonam fiunt cum ſuis cauſis qualitatibus, & conditionibus *Anch. in Clem. 1. nu. 6. de ſup. negl. prælat.*

DVBIVM SECVNDVM.

ARGVMENTVM.

Eccleſia Patronata laicorum non collata intra duos menſes iuxta conſtit. Pij V. deuoluitur ad Papam.

1 DVbitatur 2. An Eccleſia iuriſpatronatus laicorum faciat deuolutionem ad Papam, ſi præſentatus non inſtituatur, intra duos menſes; ratio dubii eſt, quia in huiuſmodi Eccleſiis, vt uidimus, non fit concurſus, nec cadunt ſub reſeruationibus. Reſolutio erit affirmatiua, per tex. conſtitutionis pianæ, ibi, *nec non parochialium Eccleſiarum ſimilium, quæ iuriſpatronatus Eccleſiaſtici, vel laicorum; &c.*

DVBIVM TERTIVM.

ARGVMENTVM.

Eccleſia patronata in qua præſentatus non petijt intra duos menſes ſe inſtitui nec fuit inſtitutus deuoluitur ad Papam ſecus ſi petijt, & Epiſcopus fuit negligẽs quia tunc datur optio patronis, & præſentatis adeundi Metropolitanum vel S. Sedem.

1 DVbitatur 3. an in patronatis deuolutio fiat ad ſolum Papam, quippe quod huiuſmodi ius ademptum non reperitur Metropolitanis per Conſtit. Pianam. Dicamus, quod ſi præſentatus non petijt, intra duos menſes, ſe inſtitui nec inſtituatur facit deuolutionem, de directo ad ſummum Pontificem, & eius S. Sedem; at verò ſi petijt, ſed Epiſcopus neglexit, vltrà duos menſes, conferre, tunc datur optio patronis, & præſentatis adeundi metropolitanum, vel S. Sedẽ, vt in d. cõſt. Piana verſ. *collationẽ.*

REQVISITVM DECIMVM.

De examine præſentatorum ad patronatas Eccleſias.

SI Eccleſia vacans ſit de iurepatronatus laicorum, Epiſcopus debebit examinare præſentatum, vel præſentatos, & non niſi idoneos admittere, nec opus erit aliquod edictum proponere, pro concurſu; minus etiam poterit Epiſcopus admittere aliquos oppoſitores non præſentatos, ſed peracto examine per examinatores Synodales, ad minus tres, debebit eligere digniorem, ex approbatis, vel ſi vnus tantum fuerit approbatus ex pluribus, vel etiam vnus tantum fuerit præſentatus, & idoneus repertus, debebit illum, & non alium inſtituere, nam in his caſibus datur locus gratificationi.

Quod ſi non adeſſent tunc examinatores Synodales, poterit ordinarius alios tres deputare, & cum eis inire examen, negligentia enim Epiſcopi non debet nocere patronis.

DVBIVM PRIMVM.

ARGVMENTVM.

Examen non requiritur in ſimplicibus beneficijs collatiuis: ſecus in patronatis ad inferiores inſtitutores ſpectantibus.

1 DVbitatur 1. an examen requiratur in ſimplicibus beneficijs; † breuiter concludamus diſtinguendo quod ſi beneficium eſt collatiuum, ſiue liberæ collationis tunc ſiue collatio ſpectet ad Epiſcopum, ſiue etiam ad inferiorem, examen non eſſe neceſſarium, & ita declarauit Sac. Con-
2 gregatio Conc. *ſuper cap. 17. ſeſſ. 7.* hiſ

cc

ce verbis *Congregatio cenſuit dictam ap probationem non requiri in ſimplicibus beneficijs, quorum collatio pertinet ad in-*
3 *feriores*; † ſi uerò ſit iuriſpatronatus ſiue neceſſariæ inſtitutionis, nec inſtitutio ſpectet ad Epiſcopum, ſed ad inferiores, quãtumuis iuriſdictionem in clericos, vel beneficia conferenda habentes, tunc eſſe adeo neceſſarium examen, vt, ſi ommittatur, inſtitutio propterea ſit penitus nulla, ex deciſione eiuſdem Sac. congreg. *ſup. cap. 9. ſeſſ. 24.* uerſ. *ad hæc*, per hæc uerba. Adeo uerum eſt quod in beneficijs iuriſpatronatus examen ab Epiſcopo fieri debet, quod procedit, etiam ſi inferiores inſtitutores haberent ordinariam iuriſdictionem in clericos ad dicta beneficia præſentatos, & compræhenduntur Abbates, commendatarij, & quicumq; inferiores qualibet exemptione muniti, etiamſi iuriſdictionem haberent in locis beneficiorum, & ordinarij ſint inſtitutorum, ut in eos omnem iuriſdictionem habeant, aliàs irritam eſſe inſtitutionem; aliàs huiuſmodi declarationes refert Garzia *de benef. p. 9. c. 3. n. 19.* & ego ſup. *dub. 14. requ. 5.*

DVBIVM SECVNDVM.

ARGVMENTVM.

Exarantur caſus in quibus Concil. Trid. diſponit circa collationes beneficiorũ, & beneficia, quæ contra formam Concil. conferuntur ſunt reſeruata per regulam primam Canellariæ.

1 Dubitatur ſecũdò, an ob ommiſſionem examinis, uel formæ Conc. reſeruentur beneficia, ſtante regula 1. Greg. XV. per quam reſeruauit S. ſuæ ea beneficia, de quibus per ordinarios, aut alios collatores, contra formam decretorum Concil. Trid. diſpoſitum fuerit, Ioan. à Kochiet *ſuper d. reg. nu. 10.* & nouiſſimè D. Barboſa *de poteſt. Epiſcopi allegat. 57. num. 80.* extenſius recenſet caſus, ſiue locos Concilij Trid.

2 Et primò *cap. 13. ſeſſ. 7.* per quod diſponitur, ut collatio Parochialis Eccleſiæ non fiat minori XXV. ann.

3 Secundò *cap. 4. ſeſſ. 22.* ubi decernitur ne prouideatur de dignitate, officio, præbenda, uel patronatu certa onera annexa habentibus, niſi ijs, qui ætatem, & cæteras habilitates integrè habere dignoſcuntur.

4 Tertiò *cap. 6. ſeſſ. 23.* per quod cauetur ut nullum beneficium, etiam ſimplex conferatur minori XIV. ann. & prima ſaltem tonſura non initiato.

5 Quartò *cap. 18.* uerſ. de cœtero *ſeſſ. 23.* in quo decernitur vt Scolaſtriæ non conferantur niſi Doctoribus, aut licentiatis.

6 Quintò *cap. 12. ſeſſ. 24.* ubi ſtatuitur ut Archid. conferatur Doctori, uel licentiato; † & item ut dignitates, & Canonicatus prouideantur niſi ijs qui eo ordine ſacro initiati ſunt, quē illa dignitas, præbenda, aut portio requirit, uel ſaltem in tali ętate conſtituti ſint, ut ualeant initiari intra annum.

7 Sextò *c. 8. ſeſſ. 24.* ubi decernit ſancta Synodus ut præbenda pœnitentiariæ conferatur Doctori exiſtenti in ætate 40. ann.

8 Septimò *cap. 15. ſeſſ. 25.* vbi prohibet conferri filijs illegitimis clericorum beneficia in ijs Eccleſijs, in quibus eorum patres habent, uel habuerunt beneficium aliquod.

9 Sed non recenſet diſpoſitionem *cap. 13. ſeſſ. 7.* nec *cap. 9. ſeſſ. 25.* quatenus diſponit de examine, quocirca uidetur quod Reg. prima non compræhẽdat beneficia iuriſpatronatus; nam ut uidimus, non compræhenduntur in reſeruationibus, etiamſi

ſint

ſint generales, & in corpore iuris clauſæ, & etiam ſi in reſeruatione adſint illa verba, *ad cuiuſcunq; collationẽ prouiſionem præſentationem, & quamuis aliam diſpoſitionem*, & etiam, *motu proprio, cap.* tamen *18. ſeſſ. 24.* includit etiam beneficia iuriſpat. ex ſępius allegat. conſtit. Pij V. *in conferendis, verſ. necnon parochialia.*

DVBIVM TERTIVM.

ARGVMENTVM.

Epiſcopus non poteſt denuo ſubijcere examini eum pro ſimplici beneficio, quem iam examinauerat pro ſacro ordine.

1 DVbitatur 3. An in beneficijs iuriſpatronatus poſſit Epiſcopus denuo examinare præſentatum; ratio huius dubitationis deſumitur *ex deciſ. 367. par. 2. Caputaquen.* vbi reſolutum fuit, quod Epiſcopus non poteſt denuo ſubijcere examini pro ſimplici beneficio illum, quem iam examinauerat pro ordinis ſacri promo
2 tione, † Garzia, *part. 9. cap. 3. n. 15. de benef.* tenet quod examen non poſſit ommitti, quantumuis pręſentatus ſit notoriè idoneus, ea ratione, quia requiratur hmõi examẽ, pro forma;
3 ad quod facit declaratio ſac. Cõgr. in hæc verba, *In illis Eccleſiis, in quibus, occurrente vacatione Canonicatus, ad illum præſentari debeat, & ab inferiori inſtitui antiquior portionarius; ad portionem antiquior beneficiarius; ad beneficium antiquior expectans, cenſuit Cõgregatio, non ſufficere aliquem examinatũ, & approbatum fuiſſe ab Epiſcopo, quando admiſſus fuit ad expectandum, iuxta diſpoſitionem huius decreti, ſed neceſſarium eſſe in quolibet aſcenſu nouum examen*; & iuxta hanc declarationem, iudicauit Rot. *in vna calaguritana iuris aſcendendi 28. Iunij 1599. coram Illuſtriſs. Seraphino*, quæ eſt illius *deciſio*
4 *1323.* † Deciſio verò Caputaquẽ. procedere poteſt in præſentatis à patronis, quando inſtitutio ſpectat ad ipſummet Epiſcopum, per ea, quæ tradit Garzia *vbi ſupra*, & ego dixi iam *ſup. dub. 1. huius requiſiti.*

DVBIVM QVARTVM.

ARGVMENTVM.

Sacerdos, vel in ſacris conſtitutus ſi prouideat in forma dignum non eſt examinandus quando habet ordinem requiſitum beneficio impetrato, nec afficit clauſula ſi fuerit idoneus.

1 DVbitatur 4. An ſacerdos, vel aliàs ſacris initiatus, ſi prouideatur in forma *Dignum*, ſit examinandus ſi habeat ordinem ad huiuſmodi beneficiũ requiſitum. Ratio dubitationis eſt, quia in huiuſmodi prouiſionibus conſueuit apponi clauſula, *ſi per diligentem examinationem illum idoneum eſſe repereris* Garzia *de benef.*
2 *par. 6. c. 2. n. 234.* † refert declarationes Sac. Congreg. *ſuper ca. 12. ſeſſ. 24. Conc. Trid.* per quas liquidò apparet, quod non ſunt examinandi, nec piget eas huc referre: prima igitur ait.
3 † *Qui iam ſacerdos eſt, & prouiſus per ſedem Apoſtolicam in forma* Dignum, *de Canonicatu, ſuper literatura, ſeu idoneitate ſcientia examinandus non eſt ab ordinario, & idem de quocumque alio ordine ſacro illi Canonicatui requiſito.* Alia ſic decidit. *Sacra Congregatio cenſuit, in iis, qui Diaconi, vel Subdiaconi, aut Presbiteri ſunt, petuntque admitti in cathedralis Eccleſia Canonicatu, qui eum ordinem ſacrum, quem ipſi habeant, requirit, ſibi in forma* Dignum *collato, opus non eſſe examinare, quoad explorandum literatu-*
4 *ram pertinet*; † *eos verò qui ſacros*

ordines nondum ſuſceperunt examinandos eſſe, an illa habeant adiumenta Doctrinæ, quæ ex præſcripto Concil. Trident. neceſſaria ſunt illi ſacro ordini, qui Canonicatui, quem conſequi volunt erit annexus. facit *c. accepimus de ata. & qua*
5 *lit.* † ratio eſſe poteſt quia prima facie vnuſquiſq; prouiſus præſumitur idoneus niſi in contrarium aliud oſten-
6 datur, † nec eum afficit clauſula *ſi fuerit idoneus* clarus eſt tex. *in cap. fin. de præſcrip.*

DVBIVM QVINTVM.

ARGVMENTVM.

Traditur latè quæ ſcientia requiratur in quolibet prouiſo.

1 Vidimus quandonã debeat prouiſus examinari, nunc occurrit dubiũ, quænã ſcientia requiratur in quolibet prouiſo vt valeant examinatores diiudicare, an ſint idonei, non põt certa regula ſuper hoc præſcribi ac proinde refero, quę colligi potuerunt ex Doctoribus. Dicamus igitur quod aut prouiſio facta eſt de dignitate maiori poſt Pontificalem, in Cathedralibus, vel ſaltem principali in collegiatis: aut certè facta eſt de alia dignitate, vel canonicatu in Cathedrali, vel collegiata: aut item facta eſt de parochiali Eccleſia, vel
2 de ſimplici beneficio. † Si itaq; prouiſio ſit de maiori poſt pontificalem quamuis certum examen nullibi eis ſit præſcriptum; nihilominus quia in ea requiritur gradus, ſeu Doctoratus, *Conc. Trid. ſeſſ. 24. cap. 12.* quod etiam colligitur, ex decreto in huiuſmodi prouiſionibus apponi conſueto per quod decernitur, *vt huiuſmodi gradum aſſumere teneantur, aliàs dignitas ipſa, eo ipſo, vacare cẽſeatur,* videtur qđ cũ eis rigoroſius examẽ ineũdũ ſit
3 In alijs dignitatibus autem, & Canonicatibus Cathedralium, ex quo hmõi Canonici dicuntur de corpore Epiſcopi, & dantur ei in conſultores ſuntq; clerici primi ordinis, quos ſciẽtia rutiles facere debet *D. Barboſa de poteſt. Epiſcopi allegat. 6. num. 69. p. 3.* & ſunt capaces Apoſtolicæ delegationis *c. ſtatutum de reſcrip. in 6. cum ibi notatis*, videtur quod in eis requiratur ſcientia pluſquam mediocris, limitandum tamẽ eſt in Scolaſtris, & Pœnitentiariis, quæ non poſſunt cõferri niſi Doctoribus *Conc. Trid. ſeſſ. 23. ca. 18. Garzia c. 7. nu. 34. & 49.*
4 In Dignitatibus item, & Canonicatibus Collegiatarũ, ſi animarum curam iunctam non habent, ex quo reſidentiæ oneri ſunt obſtricti ſufficit vt habeant maiorem ſcientiam, quam requiratur in ſimplici beneficio, vt inquam valeant præſtare ea, quæ Dignitas, aut Canonicatus requirunt. *D. Barboſa loco citato*; ſi verò curam habeant animarum, tunc idem dicendũ erit quod de Parochis.
5 Parochi ergo habere debent maiorẽ ſcientiam, quam Canonici, & Dignitates Cathedralium; tenentur .n. ſcire diſcernere per certas regulas peccata mortalia à venialibus, & inter mortalia, quænam ſint reſtitutioni obnoxia, & quę non; ac vim, & virtutem ſacramentorum explanare, & ritus adminiſtrandi ſacramenta, etenim ſuſcipiunt onus angelicis humeris formidandum vt inquit D. Greg.
6 In ſimplici tandem beneficio, ea dicetur ſufficiens ſcientia, ſi prouiſus ſciat Canonicas horas recitare, & habeat illam ſcientiam, quam ſac. Trid. Conc. *ſeſſ. 23. c. 4. & 5. de refor.* requirit in promouendo ad primam clericalem tonſuram, ſeu potius ad minores ordines ſuſcipiendos; nimirũ, vt ſciat rudimẽta fidei, ac legere, & ſcribere, aut ad ſummum intelligat linguã latinã *D. Barboſa d. alleg. 60. n. 72.*

DV-

DVBIVM SEXTVM.

ARGVMENTVM.

Archidiaconus qui non habet iuriſdictionem non debet neceſſario eſſe doctor, traditur late in quibus beneficijs requiratur gradus doctoratus, ſeu licentiaturæ, & an ſufficiat vt ſit quoquomodo ſumptus.

1 DIximus ſupra *dub. 2. huius requiſiti*, quod Archidiaconatus debet conferri doctori, ſic diſponente Sac. Trid. Conc. *ſeſſ. 24. c. 12. de refor.* modo dubitatur an in dignitatibus collegiatarum ſaltem illarum, quæ ſunt Inſignes, requiratur qualitas Do-
2 ctoratus. † D. Auguſtinus Barboſa *de poteſt. Epiſcopi allegat. 60. num. 63. part. 3.* dicit quod non eſt neceſſarium vt prouidendi ſint Doctores, vel licētiati, ſi quando ſint promouendi, vel aſſumendi ad aliquā dignitatē, vel canonicatū in Cathedrali, aut inſigni Col-
3 legiata; † nam concilium, inquit, quādo loquitur de dignitatibus, *d. ca. 12. ſeſſ. 24.* hortatur duntaxat, nō autem præcipit vt dignitates doctoribus, vel licentiatis conferantur. Dicamus igitur quod ſi Archidiaconatus ſit in Eccleſia Cathedrali cum iuriſdictione, vel cura animarum annexa, tunc ſiue ſit prima dignitas poſt Pontificalem, ſiue non, arctabitur huiuſmodi Archid. ad doctoratus gradum ſuſcipiēdū, quod plane annuūt a cōtrario ſenſu declara. Sac. Cōgr. quas vidi in manuſcrip. Illuſtriſſ. D. mei Epiſ. Parauicini *in vna Abulen.* in hęc verba. *Archidiaconi, qui nō habēt curā animarū, vel iuriſd. nō comprehendūtur hoc decreto vt ſint doctores, vel licētiati, & in alia legionē.* reſolutū fuit. *Quod Archidiaconi ſint doctores, vel licētiati, debet intelligi de illis, qui re uera exercent officium Archid. ſecus ſi tantū nomine.* aliæ referūtur per D. Gartiā, *de benef. part. 7. cap. 7. n. 41.* & præcipuè vna, q̄ ſic ait *Congreg. cenſuit decretum Conc.* ſeſ. 24. c. 12. *verſ.* Archid. *intelligi, de illis Archid. qui ea munera exercēt, quæ de iure cōmuni Archid. debēt exercere, alias. n. Archid. nō eſt ille Epiſ. oculus de quo Conc. ſtatuit.* 19. Dec. 1570. & alia ſic ait, *Cōgreg. cenſuit eos Archid., qui verè carēt cura animarū, & omni prorſus iuriſd. & qui præter primū locū in capitulo, & ſtallū in choro, sūt ſicut cæteri Canonici, & portionarij, nō cōprehēdi decreto Conc.* ſeſſ. 24. cap. 12. verſ. *Archidiaconi*, quod ēt firmauerat Nauar.
5 *i manual. cap. 25. n. 135.* † vbi ēt notat, nō ſufficere quoad hoc doctoratū, vel licentiaturā iuris ciuilis, uel medicinæ, vel artium, quod ſeruat curia, te-
6 ſte Gartia *vbi ſup. nu.* 37. † quinimo nec ēt ſufficit gradus iuris Can. vel in Theologia, quando promotus non eſſet in publico Gymnaſio, optimus huius vltimi dicti teſtis eſt Zechus, *de repub. Eccleſ. c. 24. de Canonicis n. 3. ver. 2.* quē refert ibi Garz. *n.* 40. fundās ſe ſuper daclarat. Sac. Cōgreg. quæ reſpōdit, *Archid. ſi habent iuriſd. cōtētioſā, tunc debere eſſe doctores, & tunc debere eſſe promotos in pub. Gymnaſio, a'ias gradus eis nō ſuffragari*, ex bull. 59. Pij V. q̄ quidē conſt. reuocat, caſſat, & annullat perpetuò omnia, & ſingula Indulta, & facultates comitibus palatinis, & quibuſuis officialium Rom. Curiæ Collegijs, ſingulisq; aliis perſonis cuiuſcūq; ſtatus, gradus, Ordinis & præeminētiæ exiſtētib. ad doctoratus, licentiaturæ, & magiſterii gradū promouēdi, p quoſcūq; Rom. Pont. & Sedē Apoſt. ēt motu proprio, ſcientia, & poteſtatis plenitudine quomodolibet cōceſſa, cōfirmata, & innouata, cū clauſula; *quorū tenores &c.* & inhærēdo decretis Sac. Conc. Trid. decernit, & declarat, eos, qui à comitibus, & aliis præfatis promoti fuerūt, quoad dignitates, cæteraque benefi-

cia Eccleſiaſtica,nulla gradus prærogatiua frui,& gaudere poſſe,vel debere,cũ decreto irritante &c.& cũ clauſula derogatoria;id quod ẽt antea vetuerat fęl.rec.Iulius III.in ſua conſt. 20.quę incipit *Cũ ſicut* ea rõne,quia plura abſurda ſequebãtur,&clerus replebatur indoctis,multis aſpirãtibus ob priuilegia graduatorũ, beneficia aſſequi:& cũ plures magiſtratus, ex cõſuetudinibus, & ſtatutis locorũ, p iuris Doctores debeãt exerceri, plures indocti,qui ſub prætextu ꝙ in aliqua vniuerſitate ſtudij generalis,operã dando,in tantũ profecerint, quod idonei exiſtãt,licentiã à Sede Apoſtolica extorquebãt, vt ab aliquo pręlato, ſeu pſona in dignitate Eccleſiaſtica cõſtituta, ẽt de propicijs extorquẽdo,inſignia Doctoratus in romana Curia ſuſcipere valerẽt, hmõi licẽtiæ prætextu, examine ad id requiſito,& alijs neceſſarijs deſuper minimè adhibitis,contra ſac.Can. ſtatuta, & iuris diſpoſitionẽ,in ipſi⁹ Doctoralis dignitatis opprobriũ,ſe ad illi⁹gradũ faciebant ꝓmoueri, & ſic Doctorati ſæpe hmõi magiſtrat⁹ adhipiſcebãtur cũ iuſtitiæ ſupremo detrimẽto, & ſic bonis ẽt;& induſtrijs, literatiſque Doctorib.animus cõcidebat, cum pariter doctis,& indoctis gradus pateret dignitatis; ỉaq, ex pmiſſis vileſcebat in populo Doctoralis dignitas: Idcirco ꝑlibatus Sanctiſs. Pont. decreuit neminẽ de cętero Doctorẽ in vrbe creari poſſe,niſi à collegio DD. Aduocatorũ cõſiſtorialiũ,irritãdo, & inanes declarãdo doctorũ creationes ab aliis faciẽdas, ita vt nemini ſuffragẽtur, & aliter ad hmõi Doctoratus gradũ aſſumpti pro non doctorib. habeãtur.

7 Illud tamen prætereundum non eſt quod obſeruat D. Barboſa *vbi ſupra*, quod ſi Archid. non faceret mentionẽ in literis de qualitate iuriſdict. & curæ ſibi incumbentis ratione ipſius Archid. quando ipſe Archid. non eſt prima dignitas poſt Pontificalẽ gratia eſſet ſubreptitia propter taciturnitatẽ hmõi qualitatis,nã Papa ſi ĩtelligeret Archid.non eſſe primã dignitatẽ poſt Põt. nõ iniũgeret ſuſceptionẽ gradus doctoratus,ceſsãte tñ qualitate curæ,vel iuriſd.nã vt vidim⁹ ſupra,& pluries fuit per Sac. Congreg. Conc.declaratũ, *Non praecipere concilium,ſed hortari* ca.12.ſeſſ.24. *vt dignitates oẽs,& ſaltem dimidia pars Canonicatuũ in Cathedralib. Eccleſiis, & Collegiatis inſignib. cõferantur magiſtris, vel doctorib. aut licẽtiatis*;& claram refert Gattia *d.p.7.c.7.n.45*.declarat.ipſius Congr.his verbis.*Quod dignitates & Canonicat⁹ in Cathedrali dẽtur tãtũ Graduatis nõ eſt inducẽdũ ex neceſſitate, nec ꝑ Cõc. Prou. id ſtatui põt.* cuius tñ ſuſceptio gradus omnino præciperet ſi hmõi qualitatis fieret expreſſio. Qđ autẽ dixi de Archid. intelligo etiam de quacumq; alia Dignitate prima poſt Pontificalẽ iuriſd.aut curã habẽte in Cathedralib. cui⁹ ampliationis idonei teſtes erũt D. Barboſa. *d.alleg. 60.n.60.* cum aliis,quos ibi cumulat.

8 *Sed nõ* propterea per hoc firmo qđ in reliquis Dignitatibus, vel Canonicatib.exiſtentib. in Cathedralibus etiãſi curã habeãt animarũ, ut in hac Alex.in Archipresb.ſit neceſſari⁹ huiuſmodi grad⁹,vel licentiatura: ꝑut nec itẽ aſſeram⁹ de dignitatib. principalib.ĩ Collegiatis exẽptis,qb. Ordinaria iuriſd.cũ oib.iurib.quaſi Epiſc. cõpetit,ut neceſſario cõferri debeãt licẽtiato,vel doctori,vt principalis dignitas in Cathedrali,etenim S.Cõgr 12.Dec.1585.teſte Gar. *d.p.7.c.7.nu. 33.de benef.* ſic cẽſuit.*Nõ eſſe neceſſariũ quia nullibi cauetur hoc eſſe neceſſariũ, & Cõciliũ quando loquitur de Dignitatibus* c.12.*ſeſſ.24.hortatur vt conferantur doctoribus,non præcipit*; ad quod etiam facit alia declaratio, quam affert idẽ

Gar-

Garzia *d. tract. part. 5. cap. 7. num. 20.* ĩ hæc verba *An extẽdatur ad Eccleſiã collegiatam, defuncto eius prælato, qui ordinariam iuriſdictionem, & omnia iura Epiſcopalia habeat, decr. conc. ſeſſ. 24. c. 16. congregatio cenſuit negatiuè, quia ſi nõ eſt neceſſe vt hic prælatus mortuus ſit doctor, vt dictum eſt alias, die 12. Septembris 1585. ergo neque Vicarius.*

9 † Inoleuit tamen ſtilus Romanæ Apoſtolicæ Cancellariæ, vt in prouiſionibus, quæ fiunt de principalibus dignitatibus collegiatarum, apponatur decretum, vt intra certum tempus aſſumere teneantur gradum doctoratus, aliàs dignitas ipſa eo ipſo vacet, & vacare cenſeatur, vt vidi in prouiſione facta de Præpoſitura collegiatæ Eccleſiæ Sancti Perpetui oppidi ſolerij, in perſonam D. Camilli Vilauecchiæ coopidani mei: At aliqui ad euitandum huiuſmodi decretum adinuenerũt optimam cautelã; quam idem ſtilus approbauit, & obſeruat, vt in ſupplicatione, inquam, dicant vt ſibi prouideatur de tali Archiepresbiteratu talis Eccleſiæ collegiatæ, non tamen inſignis, qua plane expreſſione qualitatis non inſignitatis ſic facta, cancellaria non apponit decretum de ſumendo gradu, & ita vidi practicari in prouiſione facta de Archipresbiteratu collegiatæ S. Mariæ ad Niues huius Ciuitatis, in perſonã quondã. Annibal. Maſuicini.

DVBIVM SEPTIMVM.

ARGVMENTVM.

Concilium prouinciale non poteſt imponere on⁹ vt dignitas nõ cõferatur niſi doctori.

1 POſtquam vidimus in quibus dignitatibus requiratur gradus doctoratus; occurrit dubium; An conc. prouinc. poſſit imponere onus dignitatibus, vt quis niſi graduatus nõ poſſit eas obtinere ſine Sedis Apoſtolicę authoritate. Tollitur hoc dubiũ per ſac. congregationẽ in vna declaratione, quam refert Garzia, *de benef. pa. 7. cap. 7. nu. 45.* in hæc verba, *Synodo prouinc. non licet imponere onus dignitatibus, quod quis niſi graduatus non poſſit eas obtinere ſine Sedis Apoſtolicæ authoritate.* ad quod facit etiam declaratio quam adduxi iam *in antecedenti dubio*, quam ibi poſſumus videre.

DVBIVM OCTAVVM.

ARGVMENTVM.

Grad⁹ ſuptus etiã cõtra ſtatuta Academiæ valet ſed põt reſcindi p̱ iudicis ſententiã.

1 NOn incõgrue ſubmittere puto aliud dubiũ; nimirũ, An ſufficiat gradus receptus contra ſtatuta, aut cõſuetudines Academiæ, vt puta, quia falsò quis probauit curſus neceſſarios, vel deſcriptionẽ in matricula, aut nõ fuit ſeruata forma præſcripta
2 in examine, ſeu alias. † Garzia, *de ben. p. 7. c. 7. n. fi.* excitat hoc dubium, & refert, Azor. tenere, quod ſufficiat, & quod valeat in eo adeptio Epiſcopàtus, ſi promotio ad gradum doctoris non fuit ipſo iure irrita, quamuis iudicis ſentẽtia reſcindi potuerit, quod
3 ſi ipſo iure irrita ſit, † vti plane eſſet, ſecundum ipſum Garziam, quando promotus nõ habet requiſita ad gradũ, ſeu nõ ſeruatur forma; adeptio Epiſcopatus, ſeu aliorũ beneficiorũ illũ gradum requirentiũ, inanis eſt,
4 & irrita. † idẽ putat quãdo ad gradũ promotio eſt nulla ob nõ factã profeſſionẽ fidei, iuxta cõſtit. Pij IV. 112.
5 † nã iura requirentia gradũ debẽt intelligi de valido *l. ſi ſe non obtulit §. condemnatũ 4. ff. de re iud.* & paria sũt non habere gradum, vel illum habere ſed nullũ, & inualidum. *l. qui mortui 129. ff. de ver. ſignif.* vbi quod mortuũ naſci & nũquã procreatũ, nec natum eſſe, paria ſunt, quia liberi appellari nunquam poterunt.

No-

6 Notandum tñ eſt, quod ſi quis impetraret dignitatem, quæ nullum gradum requirit, & impetrans narrat ſe eſſe graduatum, ſufficiet verificare gradum de facto. *caputaq. deciſ.277.*
7 *in fi. part.1. & 219. nu.5. part. 3.* † nã regulariter ſufficit per impetrantem narratiuam verificari de facto, & nõ de iure, *Bellanerà deciſ.116. in fin. caputaq. deciſ.55. & 57. lib. 2. in manuſcrip.* late Garzia *de benef. part. 6. cap. 2. num. 205.*

DVBIVM NONVM

ARGVMENTVM.

Gradus requiſitus ad aliquam dignitatẽ ſufficit vt ſit ſumptus, quamuis non habeatur competens, & neceſſaria ſcientia.

1 DVbitatur tandem, in materia ſcientiæ requiſitæ ad beneficia, An in dignitatibus, & beneficijs requirentibus gradum ſufficiat gradus ſine competente ſcientia vt nihilominus valeat adeptio, & impetratio huiuſmodi dignitatis, & beneficij. Garzia *de benef. part.7. cap.7. n. 10.* hoc dubium mouet, & illud reſolui t affirmatiuè, quia, inquit, re vera iſte eſt graduatus licet indignè, & ſic gaudet priuilegijs graduatorum, vt tenet Aret. *in c. clerici 8. de iudic. & ibi fel. nu.2. & 3. & in rubr. de ma. & obed. num. 4. cum alijs ibi citatis;* per Garziam ibi.

DVBIVM DECIMVM.

ARGVMENTVM.

Vbi non adſunt Examinatores Synodales Epiſcopus alios deputat pro examine præſentatorum ad beneficia patronata, quia non debent nocere patronis.

1 DVbitatur decimò, An diſpoſitio Concilij, *ſeſſ.24. cap.18. de refor.* locum habeat in benficijs iuriſpatronatus quando nulli adſunt examinatores Synodales. Garzia, *de beneficijs part.9. capit. 2. num. 94. poſt Pariſ. de Reſignat. lib. 7. quæſt.5. nu. 20.* tenet quod ſi non ſunt Examinatores Synodales, poterit fieri examen coram alijs Examinatoribus ab Epiſcopo deputatis, ea potiſſimũ ratione, quia, vbi forma à lege inducta ſeruari non poteſt, ſufficit vt fiat actus eo modo, quo poteſt: & quamuis Epiſcopus non excuſetur ab obſeruatione formæ præſcriptæ pro Examine in ijs beneficijs,
2 quæ competunt ſuæ collationi; † attamen, in beneficijs iuriſpatronatus, non debent nocere patronis pro quo adducit deciſ. Rot. *in vna Caſalen. Parochialis 5. Nouembris 1597. coram bo. mem. Illuſtriſſ. Card. Seraph.* quæ eſt *deciſ.1238.* & aliam coram Robuſterio, 14. *Octobris 1589.* facit *cap. ſi confirmatione 39. de elect. in 6. & ibi not. per Dd.*

DVBIVM VNDECIMVM

ARGVMENTVM.

Oſtenditur quæ ſit legitima ætas cuiuiuſque beneficiandi.

1 QVia in præficiendis in beneficijs non ſolum requiritur ſcientia, ſed etiam ætas *tot. tit. de æta. & qua lit. in decretal. & 6.* ideo hic occurrit dubitare, quænam ætas requiratur in præficiendis Eccleſijs Parochialibus, & alijs beneficijs. Leonardus leſſ. *de iuſt. et iur. cap.34. dub.20. n.107.* Abb. *in c. præterea 5. de ætat. & qualit.* Imol. *in c. cum in cunctis 7. de elect.* Boich. *n.2. in c. ſuper inordinata 35. de pr.* Anchar. & Franc. *in c.1. de ætat. et qual. in 6.* poſt alios, latè tractãt de hac ætate,

Ve-

2 † Verumtamen quia, appellatione
beneficii venit etiam Papatus, Cardi
nalatus, Patriarchatus, Primatus,
Archiepiſcopatus, & Epiſcopatus,
3 † quæ ſunt dignitates ſublimes *Flam.*
Pariſ. de reſignat. li. 2. q. 1. n. 5. 33. & 38
4 *cum ſequent.* † nec non, & aliæ inferio
res Dignitates, quales ſunt Abbatia,
Archidiaconatus, & huiuſmodi, &
pariter Canonicatus, portionatus, &
præſtimonia, ac denique Clericatus,
Cappellaniæ, & cętera quæuis ſimpli
cia beneficia; *Pariſ. d. tract. lib. 3. qu. 1.*
n. 15. ideo prolixiꝰ fortaſſe agēdū erit.
Cæterum ne diutius immoremur.
Dicamus quod, in Papatu, nulla
5 reperitur in iure ſtatuta ætas; † atta-
men quia Romanus Pontifex Chri-
ſti Vicarius, & Petri ſucceſſor eſt, *ca.*
3. diſt. 99. Extrau. *Vnam ſanctam 1. de*
6 *maior. & obed. inter communes,* † habet
que non ſolum vniuerſalis Eccleſię re
gimen, & curam *c. in nouo 21. diſt. ca.*
ſacroſancta 22. diſt. cap. in illis 80. diſt.
7 † ſed etiam ei ſubdita eſt omnis crea
tura, *d. Extrau. Vnam ſanctam*, cum
ſumma iuriſdictione, etiam in Infide
les *addit. ad Innoc. in c. 1. n. 1. de conſtit.*
8 † ac proinde facit ante ſe deferre cru
cem, non autem paſtoralē, & incurua
tum baculū, vt aſſolent alii Epiſcopi
propter ſummam ſuam poteſtatem,
nullis finibus circumſcriptam, *gloſ. in*
c. 1. diſt. 23. Anaſt. Germon. *de Sacr. im*
munit. lib. 3. cap. 5. n. 110. & de Indul.
9 Card. §. *Epiſcopus num. 23.* † & etiam
vocat ſe Epiſcopum *gloſ. in proem. Sex*
ti, verbo, *Epiſc.* concludere tuto poſſu
mus; vt nequeat aſſumi ad ſummi pō
tificatus apicē minor XXX. annorū
10 ætate, † quæ plane ætas neceſſaria
eſt in promouendo ad Epiſcopatum,
d. c. cū in cunctis, & ibi doct. 7. de e-
lect.

11 In Cardinalatu autem, quæ hodie
in Eccleſia Dei maior eſt dignitas,
12 poſt papalem, † ſiquidem Cardina-
les ſunt pars corporis, & membra ip-
ſius Papæ, *Theſ. for. Eccleſ. cap. 2 num.*
13 *2.* † & celſitudo Cardinalatus compa
ratur regiæ dignitati, *Sixtus V. in con*
ſtit. 50. quæ incipit *poſtquam verus*, in
14 principio, & §. *præterea,* † imo Cardi
nales repreſentant perſonas Sancto-
rum Apoſtolorum, & ſunt conſiliarii
& coadiutores Papæ *cap. per venerabi*
lem verſ. *ſunt autem Sacerdotes 13. qui*
fil. ſint legit. c. fundamenta 17. de elect. in
15 *6.* † iure merito Sac. Conc. Trid. *ſeſſ.*
24. c. 1. de refor. verſ. *ea vero*, ſtatuit, vt
ea omnia, & ſingula, quæ de Epiſco-
porum præficiendorum uita, ætate,
doctrina, & cæteris qualitatibus, in
eadem Synodo alias conſtituta ſunt,
etiam in creatione S. R. E. Cardina-
lium, etiamſi Diaconi ſint, exigantur
16 † ac propterea neceſſaria erit ętas
XXX. annorum ſtante diſpoſitione
eiuſdem Conc. *ſeſſ. 7. c. 1. de refor.* vbi
decernit vt nullus aſſumatur ad regi
men Cathedralium, niſi iuxta conſti-
tut. Alex. 3. quæ incipit *in cunctis, &*
habetur extra *c. 7. de elect.* quod etiam
obſeruat Illuſtriſs. bo mem. Card. Pa
leotus, *de ſac. conſiſt. conſultat. p. 4. q. 1.*
17 ver. *quoad ætatem*; † quāuis de Diaco
nis, fæl. rec. Six. V. *d. conſt. §. neque poſt*
ſanxerit, quod nullus in Diaconum
Cardinalem aſſumatur, niſi ſaltem in
XXII. ſuæ ætatis anno fuerit con-
ſtitutus, ita ut omnino intra annum
ad Sac. Diaconatus ordinem valeat,
18 & debeat promoueri, † & aliquando
teſte ipſo Illuſtriſſ. Paleoto, vbi ſupra
adlecti fuerunt in ſacro conſiſtorio
aliqui huiuſmodi annorum curricu-
lo inferiores, qui tamen moribus, &
ingenio ætatem antecedentes ma-
gnum ſacro illi collegio ornamentū
attulerunt. Sed ſanè, inquit, D. Illu-
ſtriſs. ille, vacaret, vt Canones Conci
lia, & Pontificiæ conſtitutiones, circa
hoc, ſeruarentur, atque omnino ea
auctoritas, & exiſtimatio, quæ Sacro
Illuſt.

Illuſtriſſimorum Cardinalium Collegio, ex annorum maturitate, acquiri ſolet, in eo conſeruetur, & amplificetur, dum norint ſapienter reſpondere ad res propoſitas in ſacro Conſiſtorio, quę, vt plurimum, magnam in deliberando maturitatem, rerumque vſum expoſcunt, quarum adoleſcentia expers eſſe ſolet. *Illuſtriſſimus Paleotus d. tract. part. 3. quaſt. 4.* verſ. *at qui.*

19 In Epiſcopatu expreſsè, in iure, cautum eſt, vt nullus de cætero eligatur in Epiſcopum, niſi qui iam trigeſimũ annum per egerit, *d. cap. cum in cũctis 7. de elect.* Conc. Trid. *d. ſeſſ. 7. ca. 1. &*
20 *ſeſſ. 22. cap. 2. de refor.* † & quod dicitur de Epiſcopo, concluditur etiam de Patriarcha, Primate, & Archiepiſcopo, nam quamuis nomine, & iuriſdictione, inter ſe, differant, in officio tamen conueniũt, quia idem eſt, *99. diſt. cap. 1. Theſ. for. Eccleſ. cap. 2. n. 29.*
21 quippe qui ordo Epiſcopalis eſt quadripartit᷒, nimirum, in Patriarchas, Primates, Archiepiſcopos, & Epiſcopos, *cap. cleros. §. ordo vero 21. diſt. c. 1. §. fi. de ſtat. regul. in 6.* Conc. Trid. *ſeſſ. 23. ca. 1.* verſ. *ne uero.*

22 In Abbatia nuſquam certo iure definitam, expreſſamque reperiri ætatem tradit Alfonſus Hoieda, *de incompatibil. benef. c. 24. n. 11. p. 1.* vbi dicit. *ca. indemnitatibus 43. de elect. in 6.* per quod probatur requiri ætatem 30. annorum in Abbatiſſa, monialiũ curam gerente, non poſſe à ſimili per argumentum porrigi, & extendi ad
23 Abbatem, † nam vt ait I.C. exẽplo turpiſſimũ eſt fęminino uocabulo ẽt maſculos contineri, *l. ſi ita ſcriptũ 46. ff. de legat. 2.* quocirca concludit, cum Abb. *in d. c. cum in cunctis 7. de elect. in princ. & §. inferiora* & in *c. ſuper inordinata 35. de præb.* Card. Flor. *in Clem. generalem 3. de æta. & qualit.* Fel. *in ca. cũ vigeſimum 41. de off. delegat.* & Io. Selua *de benef. part. 3. quaſt. 5. num. 15.* atteſtante de communi, quod in Abbate ſufficit ętas 25. annorum, cui ſentẽtiæ ſubſcribit Nic. Gartia. *de benef. p. 7. cap. 4. n. 42.* vbi etiam pro hoc allegat Io. Coraſium *de benef. part. 3. ca. 3. n. 7.* quibus addo Boich. *n. 2. in d. cap. ſuper inordinata 35. de præb.* idem tenẽtem.

24 In alijs Inferioribus Dignitatibus diſtinguendum eſt: vel. n. habent annexam curam animarum, & tunc, tũ ex ueteri iure *d. cap. cum in cũctis. §. inferiora 7 de elect.* tum ex nouiſſimo iure Sac. Conc. Trid. *ſeſſ. 24. ca. 12. de refor.* ver. *nemo igitur*, neceſſaria eſt ætas 25. ann., vt, inquam, ſaltem vigeſimũ quintum ſuę ætatis annum attingat: aut nulla eis ſubeſt cura animarum, & tunc, ex eodem Cõc. *ſeſſ. & c. ſupra citatis*, verſ. *ad cæteras*, aſciſci non poterunt minores ętate XXII. annorum, in quo planè diſcordat Conc. Trid. à iure communi, *in d. c. cum in cunctis. §. inferiora 7. de elect.* vbi requiritur eadem ętas, quę in curatis *Pariſ. de reſignat. lib. 4. quaſt. 11. n. 14.* Garzia *d. p. 7. c. 4. n. 56.*

25 In Canonicatibus, etiã diſtinguendum eſt, vel enim ſunt in Cathedralibus, & tunc etiam ſubdiſtinguitur, nam vel diſtinctæ ſunt præbẽdæ, iuxta diſpoſitionem Cõc. Trid. *ſeſſ. 22. c. 4.* in ſubdiaconales, Diaconales, & Præsbiterales, & hoc caſu non ſunt conferendę huiuſmodi Præbendæ, et Canonicat᷒ niſi ijs, qui iã ætatẽ, & cæteras habilitates habere dignoſcũtur Conc. Trid. *d. c. 4.* ver. *nec alijs*, a ut nõ ſũt diſtictę, & tũc neceſſaria erit ętas, q̃ ſuſcipi queat ordo ſubdiaconat᷒ infra annum, nimirum 22. annorum vti ſeruatur in hac Alexandrina Cathedrali, in qua, ex antiquiſſima; & vſu recepta, ac præſcripta conſuetudine, Subdiaconales functiones, & Diaconales ſunt adeo variabiles, vt

ha-

habitu ſint penes omnes, & ſingulos Canonicos licet actu ſubdiaconales ſint duntaxat penes tres ultimos, Diaconales verò penes tres penultimos, quippe qui conſueuerunt attendere prçcedentiam, niſi iuxta tempus eorum poſſeſſionis, ita vt ſi vacet præbenda ab antiquiore poſſeſſa, alius, qui de ea prouidetur erit vltimus, &
26 ſic Subdiaconus: Aut † ſunt in collegiatis, & tunc ceſſante eorum inſtitutione, ſiue fundatione, conſuetudine vel ſtatuto, ſufficit ætas 14. ann. Garzia, *de benef.p.7.c.4.n.39.* vbi alios citat, & ſac. Congregationis declarationes adducit, cui concluſioni etiam ſubſcribit Gonzal. *de menſibus, & alter.gloſ.5.n.92.* nec refert, vtrũ Eccleſia ipſa ſit inſignis, *Garzia vbi ſup.* & idem dicendum eſt de dimidijs portionibus Eccleſiæ Cathedralis, *Garz. d.c.4.n.37.part.7.*

27 In Eccleſijs Parochialibus, tam ex iure veteri *c. cum incunctis 7. de elect.* quam ex Conc. Trid. *ſeſſ.24.ca.12.* requiritur ætas 25. ann.

28 In Cappellanijs tandem, & alijs ſimplicibus beneficijs, circumſcripta eorũ fundatione, aliquaue præſcripta conſuetudine, per quã fortè haberent annexum aliquem ordinem ſacrum, ſufficit ætas 14. ann. *Conc.Trident.ſeſſ.23.ca. 6.* & hic habemus, ni fallor, ſatis diſcuſſum negotium de ætate beneficiandorum.

DVBIVM XII.

ARGVMENTVM.

Ætas in Cardinalibus; & Epiſcopus debet eſſe completa, in alijs inferioribus ſufficit vt attingatur annus requiſitus; nec ſufficit vt quis poſſit intra annum promoueri ad ordinem ſacrum requiſitum nam annis datur non ad complendum ætatem, ſed ad ſuſcipiendum ordinem.

1 DVbitatur 12. an ætas requiſita in promouendo ad beneficiũ debeat eſſe completa. Diſtinguendum eſt, nam ſi loquamur de ſublimioribus Dignitatibus, quas in antecedẽti dubio recenſuimus, ætas illorũ debet eſſe 30. annorum cõpletorum *c. cum*
2 *in cunctis 7. de elect. & Dd. ibi*, † in alijs aũt dignitatibus inferioribus etiã Curatis, & in ſimplicibus beneficijs ſufficit, vt attingatur ann⁹ requiſitus, ſecundum Zerolam *in praxi* verb. *beneficium* §. 1. verſ. *ad dignitates*, † ſed
3 Garzia, *part.7.ca.4.n.66.& ſeq.* cõcludit pro conſtanti, debere eſſe completos, ad quod cumulat plures Doctores, & corroborat hanc ſuam concluſionem, *ibid. n. 70.* pluribus ſac. Con-
4 greg. declarationibus, † quarum vnã teſtatur habere authẽticam præ manibus, quæ data eſt, *Epiſcopo Abulenſi* in hæc verba *Illuſtriſs. & Reuerendiſs. D. vti Frater. dubitationi A.T. nomine propoſita, ſuper ætate, quæ per Conc. Trid.* cap. 12. §. ad cœteras autem dignitates &c. ſeſſ. *24. requiritur in ijs, qui dignitates, vel perſonatus, quibus animarum cura nulla ſubeſt, obtinere volunt*, Congreg. Illuſtriſs. Patrum eiuſdem Conc. interpretum, ita reſpondendum duxit, *illud eſſe intelligendum, de anno 22. completo quod reliquum eſt Deum A.T. propitium in omnibus precamur. Romæ die 24. Septembris 1593. A.T. vti Frater ſtudioſiſſimus*. Hieronymus Cardin. Mattheius.
5 In reliquis ſufficit vt attingatur annus, *Garzia ibidem*; quamuis Leonardus Leſſ. *de iuſt. & iur. cap. 34. dub. 20. num. 110.* dicat quod ſufficit vt prouiſus ſit in ea ætate, quod poſſit intra annum promoueri ad ordinem requiſitum, & ſic ſecundum illum poſſet prouideri de Parochiali cõſtitutus in 24. ann. de Canõ. in 21. & ſic de ſingulis; ſed hanc opinionem

impugnat Garzia, *d.part.7.c.1.n.80.*
6 *& cap.3.nu.21.& ſeq.*dicens,*d.nu.*80. quod annus datur non ad complendum ætatem, ſed ad ſuſcipiendum ordinem, & huius ſententiæ eſt etiam Lambert. *de iurepatr.part.1. li.2.q.7. a.29.n.4. Rochus de curt. tract. eod.* in
7 verbo, *honorificum n. 21.* † ſed reuera Rot. *in vna Virdunen.* coram Illuſtr. Seraph. *quæ eſt.deciſ.500.* decidit, ad obtinendum Canonicatum ſufficere quod prouiſus ſit in 21. ætatis anno vigore Conc. Trid. *D. Barboſa alleg. 60.n.66.* ſed vbi ſac. Congreg. declarauit, ceſſare debet deciſ. Rotæ.

DVBIVM XIII.

ARGVMENTVM.

Aetas computatur, & currit de momento in momentum, & ita debet eſſe completa vt quantumuis paruum, & modicum tempus deſit, vtpote dies vel hora, non ſufficiat.

1 DVbitatur 13. quomodo computanda ſit ætas, & an referat ſi tantum hora deſit. Garzia, *part.7.c.4. n.67. de benef.* poſt Mandoſ. *de ætat.*
2 *minorum cap.5.n.10.*†dicit quod computatur, & currit de momẽto in mo-
3 mentum,† & tandem, *n. 84.* poſt quã dixit, *n.82.* cum Pariſ. *de reſignat.lib. 4.q.9.num.*20. & aliis, quos ibi citat, quod prouiſio facta non habenti ætatem in beneficio requiſitam, eſt nulla etiam in conſcientia per Ledeſmam *in ſumma p.2.tract.7.cap.27.concl.17.*
4 *diff.pag.*361.† concludit ætatem requiſitam ita debere eſſe completam, vt quantumuis paruum, & modicum tempus, vt vnus dies, vel hora deſit, non ſufficiat.

REQVISITVM XI.

De examinatoribus proponendis in Synodo.

DEbebit Epiſcopus, vel eius Vicarius, ſingulis annis, proponere in Synodo diœceſana, iuxta conſuetudinem, nominatim, & non in genere, ad minus ſex examinatores, qui Synodo ſatisfaciant, & ab ea approbentur: hi vero examinatores, ſint magiſtri, ſeu Doctores, aut licẽtiati in Theologia, aut iure canonico, vel alii clerici, ſeu regulares, etiam ex ordine mendicãtium; aut etiam ſæculares, qui ad id videbuntur magis idonei.

Porrò ipſi examinatores probari poterunt à Synodo, tam per aperta quam per ſecreta vota.

DVBIVM PRIMVM.

ARGVMENTVM.

Examinatores debent ſingulis annis proponi in Synodo ad minus ſex, & ab eadem Synodo probari, quorum planè officium non exquirat etiam poſt annum quando ſuperſunt ſex, ſecus ſi non ſuper ſint ſex, & fuerint in formali Synodo electi.

1 DVbitatur primò, an poſſint adhiberi examinatores in concurſu pro tempore vacationum, ſi annis ſingulis nõ proponantur. Videtur quod non, etenim Conc. Trid. *c.18.ſeſſ.24.* apertè ſtatuit, *vt ſingulis annis proponantur, ad minus ſex examinatores in Synodo; & ab ea approbentur*; vbi ſac. Congreg. Conc. reſpondit capitulo Toletano in hæc verba, *Cauebit idem Vicarius, vt ſingulis annis, in Diœceſana Synodo probentur examinatores ſaltem*

2 *tem ſex,* † *ex quibus tres ipſe eliget, eoſque congregabit, qui ſecum examen perficiant ad ſingulas vacantes parochiales,*
3 † *& ſi duo, vel vnus tantum ex dictis examinatoribus, etiam cum vicario, vel omnes tres, atq; etiam ſex, abſq; Vicario, ſeipſos congregauerint, ac examen*
4 *perfecerint, nullum erit:* † *& ſi ex dictis ſex examinatoribus, aliqui intrà annum ſuæ electionis mortui fuerint, tota facultas examinandi, vna cum Vicario, ad ſuperſtites, etiamſi vnus tantum*
5 *ſupereſſet, ſpectabit, eo anno durante:* † Garzia nihilominus, *in tract. de benef. p. 9. c. 2. n. 73.* tenet officium examinatorũ non expirare, etiam poſt annum ſuæ electionis, ſed planè durare ſemper donec alii ſeruata forma Concilii fuerint electi: quod firmat declarationibus eiuſdem Sac. Congregatio-
6 nis: † Hoc tamen ſic intelligendũ eſt, vt duret quando ſuperſunt poſt annum ſaltem ſex, & omnes fuerunt electi in formali Synodo Diœceſana, ſecus verò ſi in Synodo non fuiſſent propoſiti ſex, ſed pauciores, quia tũc nullus eſſet Synodalis examinator cēſendus. Sed de hoc explicatius *in ſequenti requiſito,* vbi congruentius cadit hæc diſcuſſio.

DVBIVM SECVNDVM.

ARGVMENTVM.

Examinatores neceſſariò debent eligi, qui ſint magiſtri, ſeu Doctores, aut licentiati in Theologia, aut iure Canonico ſi extent, alioquin alij clerici eligendi erunt qui ad id videbuntur magis idonei.

1 DVbitatur ſecũdò, an poſſit Epiſcopus ad libitum nominare in Synodo in examinatores clericos ſeculares non Doctores, nec licentiatos, exiſtẽtibus in ea Doctoribus, vel licentiatis. Nullibi hoc tactum vidi, nec ſolutio certior aliundè haberi poteſt, niſi à ſacra Congreg. Conc. nihilominus ſi licet diſcurere circa dubiũ videtur negatiuè reſpondendũ. nam verba Concilii videntur diſpoſitiua ibi *ſint verò hi examinatores magiſtri*
2 *&c.* † & qualitas Doctoratus tanti fit vel ab ipſomet Papa, vt facilius Doctoribus cõcedat beneficia, *c. cum in cunctis §. inferiora 7. de elect.* & Abb. *in c. 1. nu. 3. de magiſtris,* ac Verallᵒ *in*
3 *deciſ. 277. nu. 2. part. 1.* † dicunt quod in collatione beneficiorum habetur reſpectus ad ſcientiam, vt pinguius prouideatur literatis, quam ignaris,
4 *per c. de multa 28. de præb.* † nam Eccleſia per quam maxime indiget uiris literatis, *c. cum ex eo 34. de elect. in 6. Gonzal. de menſibus, & alternat. gloſ. 4. n. 174.* & fel. *in rub. de magiſtris ad ſecundum* plura dicit, & extollit de doc-
5 toribus, † & inter cætera, quod Doctores dicuntur nobiliſſimi *l. prouidendum 7. C. de poſtu.* † & ſunt in dignita-
6
7 te, *Bal. in proem. C.* † & quilibet magiſtratus debet Doctorem ad ſe uenientem inuitare ad ſedendum *l. 1. C. de off. diuerſ. iud.* aliàs ibi relatas prærogatiuas Doctorum libenter breuitatis cauſa prætermitto, cum ad caſum
8 noſtrum non faciant: † facit etiã pro hac negatiua declaratio Sac. Cõgregat. *ſuper ca. 16. de refor. ſeſſ. 24. Conc. Trid.* in vna Panormit. in hæc verba *Vicarius, vacãte Epiſcopali ſede, oĩno debet eligi Doctor, vel licentiatus, ſi in capitulo aliqui graduati erunt; ſin minus poſſunt eligi alij, licet non ſint graduati.*
9 Idem † videtur vſu receptum circa pœnitentiarium conſtituendũ in Cathedralibus, vt exiſtentibus Doctoribus non aſſumantur nõ Doctores ad talẽ præbendã; nõ attento qđ Conc. diſponat, *ſeſſ. 24. c. 8. verſ. in omnibus ẽt* vt pœnitentiarius aliquis ab Epo inſtituatur, qui magiſter ſit, vel Doctor aut licẽtiatus in Theologia, vel iure

Canonico, & annorũ quadraginta,
ſeu alias, qui aptior, pro loci quali-
10 tate reperiatur; † quinimo ſi huiuſ-
modi præbenda conferatur non do-
ctori, erit, vt vidimus ſupra, *dub. 2. n.*
req. 1. et ſeq. 10. reſeruata p regulã pri-
mam fæl. rec. Greg. XV. cum itaque
Sac. Concil. ijsdem ferè verbis, diſpo
nat circa Examinatores, *in d. c. 18. ſeſſ.*
24. verſ. *hi verò examinatores*, atque
diſpoſuit de Vicario capitulari, *ca. d.*
16 *ſeſſ. 24. & ca. 8. ſeſſ. ead.* de pœniten-
tiario, videtur à ſimili, vt debeãt pro
pterea Examinatores eligi nonniſi
doctores, ac proinde nequeãt aſſumi
clerici, ſacerdoteſue nõ doctores, niſi
11 in defectũ doctorũ: † facit etiã quod
tradit Nauarrus, *in conſ. 23. de pænit.*
vbi dicit ſac. congreg. conc. cenſuiſſe,
ſacerdotẽ alioqui idoneũ ad audien-
dũ confeſſiones non approbatum, iux
ta *c. 15. ſeſſ. 23.* non poſſe validè à pec-
catis mortalibus abſoluere pœniten-
tem in articulo mortis conſtitutum,
vbi, citrà moræ periculum, haberi po
teſt copia Sacerdotis approbati, & lõ
gè minus ſi Parochus ipſe præſens id
prohibeat, paratuſque ſit infirmi con
feſſionẽ audire, nec vlla ſubſit cauſa
12 Parochũ ipsũ recuſandi: † Nihilomi
nus, donec habeatur ſpecialis deciſio
ſac. cong. ſuper hoc, dicerẽ fore arbi-
trariũ Epiſcopo, qui melius nouit p-
13 ſonarũ idoneitatẽ; † nã experientia
cõpertũ eſt quã plures eſſe doctores
tantũ nomine tenus, quos profectò ſi
Epiſcopus in Examinatores nomina
re teneretur, & re ipſa nominaret,
fruſtaretur pia intentio Sac. Conc. nã
tantũ abeſt vt huiuſmodi inexperti
Doctores valeant alios de ſcientia ex
periri, vt potius ipſi eruditione rudi-
mentorũ rerũ Eccleſiaſticarũ ſummo
14 pere indigeant, † quo planè fit, vt iã
illorũ cõditio vileſcat in populo: Alia
præterea ratio me mouet, quia eſſe
poſſet, vt non doctor maiori polleret
15 experientia, quã doctor; † experiẽtia
autẽ, vt bene obſeruat Addit. *ad An-*
char. in c. quã ſit 6. de elect. in 6. & docet
Specul. in rubr. de iudice delegato § 8. n.
17. ſupplet etiã illiteraturã: faciũt tã
dem, quæ dixi *in 5. requiſ. dub. 1. & 2.*
16 † Sed hodie ceſſare debet oĩs dubi-
tatio ſtãte declaratione ſac. congreg.
quam nouiſſimè habui & Authenti-
cã aſſeruandã tradidi in Archiuio E-
piſcopali Alexandriæ. in his verbis
17 An exiſtentibus in Synodo Doctori
bus, Clerici non Doctores poſſint eli-
gi in Examinatores Synodales? Sac.
Cõg. Cardinaliũ Cõc. Trid. interpre-
tũ reſpõdit, neceſſariò Examinatores
eligi debere, qui ſint magiſtri, ſeu Do
ctores, aut Licẽtiati in Theologia, aut
iure Canonico, ſi extent; alioqui alios
Clericos eſſe eligendos, qui ad id vide
buntur magis idonei. ſubſcrip.
C. Card. de Torres, & ſigillat.

DVBIVM TERTIVM.

ARGVMENTVM.

Examinatores debent proponi nominatim, & non in genere, niſi proponerentur in genere, qui re uera tunc extarent, quia per huiuſmodi genericam expreſſionem haberetur etiam expreſſa perſona.

1 DVbitatur 3. An valeat approba
tio facta à Synodo, de examina-
2 torib. propoſitis in genere. † Garzia,
de benef. p. 9. c. 2. n. 339. excitat hoc du
biũ, illudq; reſoluit diſtinguendo; vel
.n. inquit, approbatio fit de propoſi-
tis in genere, ſed tũc reuera exiſtẽtib.
verbi gratia, Rectore talis Collegij,
vel Auditore Epi, & huiuſmodi, & in
hoc caſu cõcludit tenere, p qua cõclu
ſione adducit declar. ſac. cõg. *in vna to*
letana, q̃ ibi de verbo refert; vel certè
huiuſmodi propoſitio, & approbatio
fit in genere, vt ẽt reſpiciat, & cõpre-
hẽdat eorũ ſubrogatos, & ſucceſſores
& iſto

& iſto caſu concludit non tenere, quã planè concluſionẽ negatiuã cõfirmat deciſ. Rot. quã ipſe de verbo refert *d.c.2.n.213.* in vna Fanen. 28. Iunij *1596.* coram Corduba. Ratio † autẽ prioris cõcluſionis eſſe põt quia proponentur certæ perſonæ, quãuis non exprimatur earum nomen, & cognomen, & p huiuſmodi expreſſionẽ habetur ẽt expreſſa perſona *tex. in l.3. cũ*
4 *quid. ff. ſi certum pet.* vbi Iaſ. *num.27.* † dicit quod illud quod tacitè ineſt habetur pro expreſſo *facit l. aii prætor. §. iudex 5. ff. de re iudic.* vnde poſſunt eſſe noti quoad vitã, mores, & ſcientiam, quæ quidem ratio ceſſat in ſubroga-
5 tis, & ſucceſſoribus, † nã, quãuis ratione officii præſumptio ſit, qđ ſint docti non tñ neceſſario cõcludit, quod ſint probi, & integri quales eos Conc. re-
6 quirit. † Illud tñ animaduertendum eſt, vt d. affirmatiua concluſio ſit vera quãdo vnicus eſſet Rector, vel Auditor, ſecus tñ ſi duo eſſent, nec p diſtinctam qualitatem ſpecificarentur.

DVBIVM TERTIVM

ARGVMENTVM.

Subrogati & ſucceſſores non admittuntur, nec conſuetudo releuat nec excuſat.

1 DVbitatur 4. an cõſuetudo admittẽdi ſubrogatos, & ſucceſſores, in genere propoſitos excuſet, & eo magis, ſi prætẽdatur cõciliũ non eſſe in uſu circa electionẽ examinatorũ. Gartia, *de benef. p.5. c.4. n.181. et p.9. c.*
2 *2. n.340.* concludit non excuſare, nã, inquit, ſi uolunt Ordinarii habere facultatem eligendi magis idoneũ iuxta diſpoſitionẽ Concilij debent vtiq; eã acceptare cum ſua qualitate, *l. neminem 4. & l. ſed duobus 5. de legat.*

DVBIVM QVINTVM.

ARGVMENTVM.

Concilium Trid. nullam formam præſcribit ſuper propoſitione examinatorum.

1 DVbitatur quintò, qua forma proponendi ſint Examinatores. Nulla à conc. præſcribitur certa forma; verumtamen vt aliqua, pro faciliore expeditione habeatur, illam reijcio in tract. de Synodo infra, *c.5. pa. 84.* vbi habebitur decretum de eligẽdis Examinatoribus.

DVBIVM SEXTVM.

ARGVMENTVM.

Vocales ſunt in Synodo, qui ad eam conuenire tenentur.

1 DVbitatur ſextò, quinam dicãtur vocales in Synodo vt poſſint probare Examinatores. Cõcludamus vno verbo, quod illi duntaxat dicuntur vocales, qui vt Synodo interſint, cogi poſſunt, qui verò ij ſint, videbimus infra in tract. de Synodo *dub.2. cap.3.*

DVBIVM SEPTIMVM

ARGVMENTVM.

Examinator vt dicatur probatus à Synodo debet dimidiam partem ſuffragiorum ferre ab ijs, qui vocem habent in Synodo.

1 DVbitatur ſeptimò, quot vota debeat reportare Examinator ad hoc vt dicatur probat⁹ à Synodo. Sacroſanctam concilium Trident. *ſeſſ.24. de refor. cap.18.* vbi cauet de proponendis, & probandis examinatoribus

toribus *verſ. Examinatores* hoc non exprimit, nec hactenus vidi aliquam declarationem Sacr. Congreg. vndè videtur relictum diſpoſitioni iuris Communis *iuxta l. commodiſſime 10. de liber. & Poſthu.* quocirca videtur dicendum quod quilibet Examinator debeat probari per maiorem partem Synodi *iuxta c. cum in cunctis 1. de ijs quæ fi. à ma. par.*
2 *cap.* † Nam poteſtas Synodi reſidet in maiori parte *gloſ. ibidem not.*
3 1. † & Epiſcopus cum maiori parte capituli poteſt ſtatuere quod ad neceſſariam fabricæ reparationem quilibet Canonicus conferre teneatur *arg. c. ex parte 4. d. tit.*
4 † & ſententia plurimorum valet, quia euidens eſt ratione iuuari *glo. in d. capit. ex parte* verb. *plurimum.*
5 † maiorem autem partem nemo non ignorat eam eſſe, quæ ſuperat medietatem *Oldr. de elect. conſ. 121. in principio*; attamen ſi licet illud deferri, & eam auctoritatem attribui Synodis Mediolanenſibus, quam per ſemetipſas omnes præſeferunt, cum tot ſemper fuerint ſapientiſſimis Patribus, & vndique literatiſſimis iuris refertæ, & eò magis illis, quæ celebratæ fuerunt per ſapientiſſimum Archiepiſcopum, quem nedum ſummi Pontificis Romani Pij Quarti coniunctio ſanguinis, & maiorum ſtemma nobilitate decorauit, verum & ſempiternæ ſtola glorię de ſalute certum, atque ſecutum facit, nobiſque eum ipſum debito ſanctorum cultu perpetuis ſæculis reddidit venerandũ, Sanctum Carolũ inquã; cõcludẽdũ omninò eſt quod ſufficiat, vt quilibet examinator dimidiã ſuffragiorũ reportet, de quo clarũ decretũ extat in VI. diœceſana Synodo Mediolanenſi ibi. † *Ex ijs porro omnib. illos deligi per vos liceat qui vobis & ſatisfaciant, & probati ſint: ita ſcilicet, vt qui dimidiam partem ſuffragionum ab ijs, qui ex compromiſſo veſtro delecti ſunt ad ſuffragandum, tulerint, hoc examinandi munus habeant, quouſque alia Synodus diœceſana celebrabitur.*

DVBIVM OCTAVVM.

ARGVMENTVM.

Synodus legitime per edictum generale cõuocata erit legitima quamuis ex 100. conueniant tantum 33.

1 DVbitatur 8. Epiſcopus indixit Synodum publico emanato edicto, ſed cum deberent venire 100., quippe qui tot eſſent vocales, conuenerunt ſolum 33. ex quibus poſtmodum, inchoata Synodo, exierunt paulatim 11. at uerò quando fuerũt propoſiti examinatores probandi à Synodo ex 22. qui remanſerant 10. duntaxat dederunt vota; cum itaque, vbi agitur de Collegiis, ſvel vniuerſitatibus, ac huiuſmodi hominum Conuẽtibus, ſiue Congregationibus, maior pars non dicatur cõparatione minoris partis, ſed quidem totius Collegii, vt notat Fel. *n. 20. in ea. cum omnes 6. de conſtit. poſt Abb. ibidem n. 11. & in c. Eccleſia veſtra n. 6. verſ. Primum 4. de elect.* hic verò ex 100. ſi fiat comparatio ad omnes congregandos habita ratione ipſius actus Congregationis deſunt 67, † & ſic non conuenerunt duæ partes, quæ ſanè in actis vniuerſitatis debent eſſe præſentes *per l. nulli 7. & ſeq. ff. quod cuiuſque vniuerſi*
3 *tatis lap. allegat. 131. num. 2.* † quinimo ſecundum Bart. *in l. omnes populi. ff. de iuſt. & iure*, quem, *teſte Alb. in d. c. cũ omnes n. 13. verſ. nam ſecundum Bart. 6 d. conſtit.* ſequitur communis practica, non ſufficit vniuerſitatem vocare, ſed oportet neceſſariò quod interueniant

niant duæ partes: & ſi fiat comparatio ad ipſos Congregatos, habita tamen ratione eorum, qui receſſerunt deſunt 78. ita ut minus ſint 4. parte habita vero ratione etiam eorum, qui non dederunt vota, uix ſuperant decimam partem, ſi fiat comparatio ad omnes vocales, & minus ſunt 3. parte ſi fiat comparatio ad primò cõgregatos, ideo occurrit hoc 8. loco dubitare, an examinatores in huiuſmodi Synodo probati dicantur Synodales.

Dubium eſt valdè proficuum, & curioſum, facitque ad plura, ad cuius ſo
4 lutionem nonnulla præmitto: † & Primo quod Epiſcopus habet ius congregandi Synodum abſque licentia cuiuſpiam, quia facit ex iuris diſpoſitione *gloſ. quam ſequuntur Archid. & Card. Alexandrin. in ſum. 17. diſtinct.*
5 *Conc. Trid. ſeſſ. 24. de refor. cap. 2.* † imò ſi congregetur ab alio non dicetur Synodus, ſed Conciliabulum *arg. ca. multis d. 17. diſt. & ego latius infrà in*
6 *tract. de Synodo cap. 2. in principio:* † Secundo præmitto quod poteſt Epiſcopus conuocare Synodum per publicũ edictum, & ita ſeruat communis vni
7 uerſalis conſuetudo: † Tertio præmitto quod huiuſmodi edictum habet vim citationis arctatiuæ, & cõſtituit in contumacia non venientes, ſeu alioqui recedentes ſine licentia *Abb. & Fal. in d. cap. cum omnes 6. de conſtit.*

8 His igitur præmiſſis ſic ſtantib. breuiter concludo quod ſuppoſito edicto publico emanato ab Epiſcopo Synodus, quæ alioqui cõſtare debebat 100 vocalibus, non deſinit eſſe legitima, quamuis conuenerint duntaxat 33. atq; adeo examinatores erunt Syno-
9 dales; † nam conuocatio facta ſolemniter per eum, ad quem ſpectat de iure, vel ex conſuetudine conſtituit non venientes, uel alias recedentes ſine licentia, in contumacia, adeo vt poſſint licite explicare actiones Synodales illi, qui venerunt, tametſi cõſtituant longe minorem partem, obſeruat Abbas *in d. c. cum omnes 6. de conſtit. num. 13. verſ. ſed canoniſtæ* de mẽte Inn. *in c. 1. de ma. & obed.* † nam contumacia priuat conuocatos non venientes facultate dandi vocem, ad 10
quod planè Inn. *ibi* allegat bonũ tex. *in cap. cum nobis 19. de elect.* vbi habetur, quod ſi vocati ab habente poteſtatem nolunt venire faciunt ſe alie-
11 nos, † ex quo argumentatur Abbas *ibid.* quod non debent proinde computari in numero duarum partium,
12 † & ita teſtatur concluſiſſe quemdã Io. Bonon. Doctorem in diſputatione; cuius meminiſſe ait Io Andr. *in c. in cauſ's 30. de elect.* vbi ponebat caſũ de vniuerſitate, in qua erant 100. homines, & vocati ab habente poteſtatem conuenerunt tantummodo 30. quod inquam ius vniuerſitatis reſide
13 bat in illis 30. † & apertius dicit idẽ Abb. *in d. cap. cum nobis 19. de elect. n. 3.* videlicet quod quoad actum explicãdum habentur ac ſi non eſſent de capitulo idem à ſimili concludi poteſt de iis, quorum multi quamuis præſentes eſſent, in capitulo in numero ſufficienti congregato, vocem tamen non dederunt, nam eos pro affirmãtibus haberi teſtatur D. Ant. Ragutius *in tract. de uoce canon. in capitulo quæſito 13. n. 2.* vbi examinat quãdo dicatur maior, vel minor pars capituli ad faciendum validum, vel inualidum actum.

14 Nec obſtat *d. l. nulli 3: & l. ſeq. ff. quod cuiuſque vniuerſ.* minuſq; doctr. Bart. in *d. l. omnes populi. ff. de iuſt. & iur.* nã, vt obſeruat Abb. *in d. c. cum nobis 19. de elect. in fi.* locum habent in factis grauibus, in quibus non ſufficit conuocare vniuerſitatem per tabellam, vel campanam, vel nuntium, † vel dica-

dicamus quod habent locum, quãdo vniuerſitas congregatur non per præſidem, ſed per ſe ipſam; tunc etenim neceſſe eſt vt interueniant duæ partes ex tribus, & ſi aliqui recedunt non poſſunt qui remanent explere ea, quæ incumbunt *Abb. & Fel. in d.c. in cauſis 30. de elect. & d.c. cum om*
16 *nes 6. de conſtit.* † Vel dicamus quod actus expediri non poteſt per remanentes, quando cum licentia exit vnus eorum, qui de neceſſitate intereſſe debent actui, ita reſpondiſſe Bertachinum *de poteſt. Epiſc. lib. 1. p. 3. q. 55. n. 50. de mente Inn. in c. conſiderauimus de elect.* teſtatur Ragutius *vbi ſupra*
17 † nam contumax, inquit, in hoc propoſito dicitur, qui citatus comparuit ſed illicentiatus receſſit *Mil. in repert. in verb. contumax, Fel. & Dec. in*
18 *c. 1. in 5. not. de iudic.* † vbi dicit Dec. quod eadem pœna punitur is, qui cõparuit ſed abſq; licentia receſſit, ac ſi nõ cõparuiſſet *glo. in c. cupientes §. quod*
19 *ſi per XX. dies de elect. in 6.* † vel tandẽ dicamus quod *d. l. nulli, & doctr. Bart.* locum habent quando omnino exirent duæ partes Synodi, quia tunc uideretur reuocata conuocatio *Ragut. d. q. 13.* & ex his colligi clarè poterit, ſi eueniat caſus, nedum in Synodis, ſed etiam in capitulis, ac aliis conuentibus, quando actus expediri poterunt per remanentes, quamuis eorum pars ſit longè minor.

REQVISITVM XII.

De numero examinatorum in concurſu adhibendorum.

ADueniente vacatione alicuius Parochialis Eccleſiæ, Epiſcopus peractis, quæ præmiſimus, debebit ipſe, vel eius Vicarius eligere tres ex illis examinatoribus, quos diximus, qui cum eo examẽ perficiant, qui ſi non fuerint, quia fortaſſe eſſent mortui, vel in longinquis agant, quippeque abſentia æquiparatur morti; tunc ſi annus ad celebrandum Synodum nondum lapſus ſit, Epiſcopus inibit examen in Concurſu cum ſuperſtitibus, etiam ſi vnus duntaxat eſſet ſuperſtes; ſi uero null⁹ eſſet ſuperſtes debebit Epiſcopus, vel Vicarius, iuxta reſponſum fæl. recordationis *Clem. VIII.* ex antiquis Synodalibus, ſi fuerint, ſubrogare alios, non pauciores ſex; & ſi etiã non ſteterint tot examinatores antiqui, qui ad huiuſmodi ſenarium numerum aſcẽdãt, debebit eligere illos, qui fuerint & alios ſuplere de nouo vſque ad illũ numerum; hi tamen debebunt probari à capitulo: Si tandem nulli antiqui Synodales ſuperſtites fuerint; tunc Epiſcopus, vel Vicarius ſubſtituet omnes nouos, probitate, & ſcientia idoneos, approbatos tamen à capitulo, non pauciores ſex, eiſque vtetur in examinibus per concurſum obeundis donec aduenerit tempus habendi Synodum Diœceſanam; enim vero officium examinatoris non expirat per mortem Epiſcopi, quando examinator fuit electus in Synodo etiam ſi lapſus fuerit annus poſt eius electionem, quia ſemper pro legitimis habendi ſunt, ſemperque durãt hu-

huiuſmodi examinatores, donec alij, ſeruata forma concilij fuerint electi, dummodo ſemper ſuperſint ſex; nam ſi aliqui defecerint, ita vt reperiantur pauciores quam ſex, tunc elapſo anno à die celebratæ Synodi omnium officium expirat, & debent de nouo eligi alij non pauciores quam ſex, & ij nonniſi in Synodo: Quinimo ſi Epiſcopus vellet etiam ſuperſtites fungi officio examinatoris, debebit illos de nouo proponere Synodo, & ab eadem Synodo debebunt etiã de nouo probari, alioquin concurſus aliter factus, eſſet nullus, & negotiũ, cum omni prouiſione, deuolutionem facere ad S. Sedem; Epiſcopus autẽ ſibi ipſi imputare debebit ſi negligẽs fuerit.

Nec refert vtrum Epiſcopus ſit de nouo adeptus Epiſcopatum, nec adhuc lapſus ſit annus à die eius adeptæ poſſeſſionis, quia annus cogendi Synodum currit Epiſcopo, non quidem à die adeptæ poſſeſſionis Epiſcopatus, ſed planè à die Synodi vltimò celebratæ, quippequæ poterat congruo tempore, etiam à Capitulo, ſiue eius Vicario Epiſcopali ſede vacante celebrari.

Porrò examinatores debebunt, nõ per ſe ipſos, ſed per ſolum Epiſcopũ, vel eius Vicarium congregari, alias examen, & concurſus erũt penitus nulla.

DVBIVM PRIMVM.

ARGVMENTVM.

Epiſcopus poteſt adhibere in concurſu pluſquam tres examinatores, ſed non pauciores.

1 DVbitatur primò, an Epiſcopus poſſit in aliquo cõcurſu eligere, pluſquam tres examinatores. Garzia.
2 *de ben. p. 5. c. 9. n. 52.* † concludit affirmatiuè, cum quadam declaratione Sac. Congregationis, in his verbis, *Non eſſe deciſum precisè, vt examinatores ſint tres, ſed quod non poſſint adeſſe pauciores tribus, ita quod ſi ſunt tantũ tres examinatores, vota non poſſint eſſe paria, ſed ſingularia, quando ſinguli ſingulos approbant.* de hoc diximus etiam *requiſ. 3. dub. 4.*

DVBIVM SECVNDVM.

ARGVMENTVM.

Si ex ſex examinatoribus aliqui intra annum ſuæ electionis mortui fuerint, tota facultas examinandi vnà cum Epiſcopo ad ſuperſtites etiam ſi vnus tantum ſupereſſet ſpectabit eo anno durante, ſed in locum demortuorum eliget alios cum approbatione Capituli.

1 DVbitatur ſecundò, an poſſit Epiſcopus inire examen in cõcurſu ſi ex ſex examinatoribus aliquis intra annũ ſuæ electionis mori, vel in
2 longinquis agere contigerit. † Garzia, *de ben. p. 9. c. 2. n. 8.* refert declarationẽ ſac. cõgr. factã de anno 1577. ad petitionẽ capituli Toletani ſede uac. p q̃ reſoluitur hoc dubiũ affirmatiuè in hæc verba, *Si ex ſex examinatorib. aliqui intra annũ ſuæ electionis mortui fuerint, tota facultas examinandi vnà cũ Vicario, ad ſuperſtites, etiamſi vnus tantũ ſupereſſet ſpectabit, eo anno durante*; & in Conc: prouinc. Mediol. 6. *titulo, quę ad Synod. & congreg. Synod. pertinent*, habetur hoc decretum. *Iudices, & examinatores in Synodo conſtituti, etiamſi quando longius quã vnius anni ſpacium Synodi actio differatur, ſuum munus exequuntur*, & Io. Aluiſ. Ricc. *in reſolut. 480. part. 3.* dicit Epiſcopum poſſe deputare nouos examinatores abſque celebratione Synodi, nõ obſtãte diſpoſitione Cõc. Trid.

ſeſſ.24.cap.18. allegans ita fuiſſe reſolutũ *in vna placentina Parochialis de malpartita 29.Nouembris 1593.coram litta.*

3 Animaduertendũ tamẽ eſt, ne error capiatur, quod hæc declaratio eſt intelligenda vt poſſit Epiſcopus adhibere examinatores ſuperſtites, mortuis aliquibus intra annũ; puta ſi nõdũ lapſus ſit annus celebrandi Synodũ; alioquin omnium officium expiraſſet, ac proinde nequiret eos adhibere; ad quod facit, quod tradit Sbrozius *de off. vic.* in addit *ad l.2.q.211.* vbi dicit, *Sac. Congr. cenſuiſſe, Vicariũ Sede Epiſcopali vacante, in locum examinatorũ abſentiũ, vel defunctorũ alios auctoritate propria ſufficere non poſſe, ſed curare debere, vt elapſo anno, alij in loco demortuorũ ſufficiantur, ſeu eligantur in Synodo, alioquin pro legitimis non haberi, qui ſupererunt.* conc. autẽ prouinc. locum habet quando poſt annũ & ante celebrationẽ Synodi ſuperuiuũt ſaltẽ ſex, vt videbim⁹ inf. *dub. ſeq.*

DVBIVM TERTIVM.

ARGVMENTVM.

Examinatores ſi omnes decedunt vel in longinquas, recedunt Epiſcopus intra annum ad celebrandum Synodum ex antiquis, qui fuerint, ſex non pauciores ſubrogabit, & ſi non extabunt tot antiqui, eliget illas, qui extabunt, & ſupplebit de nouo approbatos a capitulo vſq; ad ſex, quod ſi nulli antiqui extiterint, nouos tunc à capitulo probandos non pauciores ſex deputabit vſque ad futurã Synodum in fine anni à poſtrema Synodo celebrandam.

1 DVbitatur tertiò, quid præſtandum ſit Epiſcopo, ſi omnes examinatores decedant, aut recedant in longinquas regiones. Fel. rec. Clemens VIII. cauit ſapienti ſuo decreto relato per Garziam, *de benef. pa. 9.*
2 *c.2.n.72.* in hęc verba; † *S.D.N. Clem. VIII. decreuit hac in futurũ obſeruari, quando omnes examinatores Synodales, intra annũ eorum deputationis mortui fuerint; nempe, vt Epiſcopus ex examinatoribus antiquis ſi fuerint; ſubroget alios, non pauciores numero ſex; & ſi non ſteterint tot examinatores Synodales antiqui, qui ad hunc numerum aſcendant; tunc Epiſcopus eligat illos, qui fuerint, ac alios ſuppleat de nouo, approbatos tamen à capitulo, vſque ad numeri prædicti complementum: verum † ſi nulli antiqui Synodales Examinatores ſuperſtites fuerint, tunc Epiſcopus omnes nouos examinatores probitate, ac ſcientia idoneos, qui à capitulo probati ſint, non pauciores præfato numero ſubſtituat; & veniente vacatione cuiuslibet Parochialis Eccleſiæ, Epiſcopus debebit, ex præfatis examinatoribus eligere tres, qui cum eo examine, iuxta decretum* conc. cap.
4 18. ſeſſ.24. *perficiant:* † *officium autem omnium prædictorum examinatorum Synodalium ſubrogatorum expirabit cum primum aduenerit tempus nouam Synodum,* iuxta cap.2. ſeſſ.24. *celebrandi* Theſau. for. Eccl. capit. 18. num. 15.

DVBIVM QVARTVM.

ARGVMENTVM.

Officium examinatorum ſubrogatorum nõ durat poſt annum datum ad congregandum & celebrandum Synodum; & ſuperſtites ſemper debnet intereſſe examini, quia penes eis reſidet officium.

1 DVbitatur quartò, an duret officium examinatorum poſt annum à Synodo vltimò celebrata ſi cõtingat mori Epiſcopum, qui eam cele-

celebrauit, & examinatores nominauit, & item an valeat concurſus ſi nō interuenerint examinatores ſuperſti-
2 tes. † Gartia *tract. ſepius allegato c. 2. num. 73. par. 9.* poſt Ledeſmam *in ſumma part. 2. tract. 7. cap. 17. conclu. circa 13. difficult.* atteſtatur Sac. Congreg. Conc. cenſuiſſe, examinatores ſemel deputatos durare etiam poſt annum ſuæ electionis, donec alii fuerint electi ſeruata forma Concilij, dummodo ſuperſint ſemper ſex, alias ſi pauciores ſex ſupererunt lapſo anno omnium officium expirare, itaut neceſſario ſit, non modo alios in Synodo proponi, & probari, verum etiam & ipſoſmet ſuperſtites, alioquin legitimi
3 non eſſent. † quod plane dictum fulcitur deciſione Sac. Congreg., quam ibi affert *n. 83.* in vna Seſenaten. 1596 per quam fuit reſolutum, in hæc verba; *Sex, vel pluribus examinatorib. Synodalibus in vltima Synodo deputatis, vno, vel duobus tantum ſtantibus, deficientibus reliquis, ſi dictus vnus, vel duo non interueniant, ſed alij examinatores ab Ordinario extra Synodum deputati, huiuſmodi prouiſiones, veluti factas, non ſeruata forma Concilij, eſſe nullas, & earum collationes eſſe ex conſtitutione* S. me. Pij V. *Sedi Apoſtolicæ reſeruatas*; & ſic accipiendum eſt Conc. Mediol. 6. & reſolut. *Ricij 480.* quæ hic *in 2. dub.* retuli, vt inquam intelligatur quando vltra annum extant examinatores in vltima Synodo electi, qui nō ſint pauciores ſex, ita etiam obſeruat Gartia *in add. ad c. 2. n. 75. p. 9.* q̃ dicit ſic fore intelligendam declarationem Sac. Congreg. adductam per Genuen. *in praxi c. 66. n. 17. & Theſ. for. Eccl. c. 18. n. 25.* ac declarat. eiuſdē Congreg. in vna Soana 1. Febr. 1593. quæ ait *Congreg. Conc. cenſuit examinatores Synodales durare donec alij in Synodo deputati fuerint; verum ſi anno lapſo aliqui ex eis mortui fuerint, officium omnium expirare*; vt inquam locum non habeat quando poſt annū ſuperſunt ſex adhuc.

4 Ex quibus eliciuntur potiſſimum duæ concluſiones. Prima non durare officium examinatorum poſt annū a celebrata Synodo, quando non ſuperuiuunt ſaltem ſex examinatores, & ſi Epiſcopus vellet etiam ipſos ſuperſtites eſſe examinatores, deberet illos de nouo proponere, & ab eadem Synodo de nouo approbari cum alijs.
5 Secunda concluſio: quod quamuis Epiſcopus non poſſit examen inire, & perficere in concurſu, cum vno, vel duobus tantum Synodalibus ſuperſtitibus extantibus, ſed debeat etiam alios eligere, ſaltem vſque ad ſex, iuxta decretum Clem. VIII. hoc eſt intelligēdum, intra annum ſuæ electionis; attamen ipſi ſuperſtites ſemper intereſſe debebunt huiuſmodi examini, alias examē erit nullum: Poſſum⁹
6 † & tertiam addere concluſionem pro intelligentia cuiuſdam declarationis, quæ ait, *officium examinatorum reſidere penes vnum ſolum, ſi intra annum cæteri omnes moriantur, vel ſe in longinquis abſentant*; ut, inquam, Epiſcopus debeat numerum, vſque ad ſex ſuplere; & capitulum eos probare, qui interſint examini donec lapſo anno Synodus celebretur, & alij legitime eligantur; in omnibus tamen concurſibus debere neceſſariò intereſſe ipſum Synodalem ſuperſtitem.

DVBIVM QVINTVM

ARGVMENTVM.

In examine prouiſi in forma dignũ adhibẽdi ſunt examinatores Synodales ſeu quaſi Synodales, nimirum ſubrogati in eorũ defectum.

1 COnſtitutione 162. Sanct. mem. Pij V. quæ incipit *Cogit Nos* in principio, & in §. *in reliquis* vbi præſcribitur forma obſeruanda in confectione, & expeditione literarum Apoſtolicarum ſuper gratijs reſignat. beneficiorum ſancitũ eſt, vt deinceps ſuper omnibus gratijs, & conceſſionib. apoſtolicis de quibuſuis beneficijs cũ cura, & ſine cura ſæcularibus, & quorũuis ordinũ regularib. ẽt apud Sedẽ apoſtolicã vacãtib. & diſpoſitioni apoſtolicæ reſeruatis, in quibus addita fuerit clauſula *in forma Dignum* literas apoſtolicas expediant in eadẽ forma; & inter cætera, (quoad rẽ noſtrã modò ꝑtinet) cũ clauſula *vt ſi tibi conſtiterit quod d. N. reſignans* (ſi in ſacris cõſtitutꝰ ſit) *aliũde commode uiuere poſſit, ac per diligentem examinationem per te adhibitis examinatoribus, ad hoc a Conc. Trid. deſignatis, ſi iſthic ſint, ubi eſſe debent in diœceſana Synodo deputati; ſin autem abſque illis faciendã, d. B. reſignatarium ad hoc idoneũ eſſe repereris, ſuper quo tuã cõſcientiã oneramꝰ, Eccleſiã prędictam cuius &c.* quã clauſulã *adhibitis examinatoribus &c.* locũ habere vult ẽt in reliquis prouiſionibus & cõmẽdis quarũcũq; parochialiũ Eccleſ., & earũ perpetuarũ vicariarum non autẽ in alijs, vt in eadẽ cõſtit. §. *in reliquis autem*. Modò dubitatur hoc quinto loco. An validũ ſit examẽ prouiſi de Parochiali in forma *Dignum* ſi fiat corã Examinatorib. reputatis Synodalib. qui tñ re uera nõ ſũt Synodales, quia fortè nõ fuerũt electi in Synodo legitimè cõgregata aut non ritè celebrata, vel alias nõ perfecta & non concluſa, de quibus deo dante dicemus *in tract. de Synodo*, aut forte non fuerunt propoſiti, & probati ſaltẽ ſex, vel ſi probati fuerunt, nõ iurarunt, aut nõ extant ſex, & annus ad celebrandũ Synodũ iã lapſus eſt, et hmõi, in quib. caſib. expirat oĩum exa-
2 minatorũ officiũ ut diximus. † Videtur qđ ſit validũ; nã verba cõſtitutionis ibi, *ſin aũt abſq; illis faciendã* cũ nõ ſe reſtringãt, neq; ſuperinde præſcribant aliquã qualitatẽ circa ipſos examinatores vidẽtur amplè cõcedere ordinarijs, vt poſſint ad hmõi examẽ adhibere quoſq; examinatores ſibi bene viſos, q̃a indiſtinctè ibi cõſtitutio
3 loquitur ergo † indiſtinctè ẽt eſt ĩtelligẽda, vt omnẽ caſum complectatur dato quod maior ratio etiam eſſet in vno, quam in alio *l. 1. §. quod autem. ff. de ale. lu. & aleat.* & cum Conſtitutio ipſa d. §. *in reliquis* ſit clara, non eſt opꝰ interpratatione *l. continuus. §. cum ita 137. ff. de verb. obligat. l. ille, aut ille 25.*
4 *ff. de legat. 3.* † & ſuperfluum eſt gloſſas, vel doctores allegare, vbi lex clara habet, *glo. in l. ſed licet 12. de off. præſid.* quia vbi habetur caſus legis, nulla relinquitur dubitatio *l. Ancilla C.*
5 *de furt.* † Contrarium tamen videtur verius; imo videtur quod eiũſmodi examẽ debeat fieri neceſſariò, adhibitis ijs examinatoribus, quos tenetur Ordinarius, in defectum examinatorum Synodalium, vt ſupra uidimus, eligere, iuxta decretum fęl. rec. Clem. VIII. nimirum; vt quando oẽs examinatores Synodales, intra annũ eorum deputationis, mortui fuerint Epus eligat, ex antiquis, alios nõ pauciores quam ſex, & ſi non ſteterint tot antiqui, eligat illos, qui fuerint, & alios ſuppleat de nouo, approbatos tñ à capitulo, vſq; ad numerũ ſex, ſi verò antiqui nulli ſuperſtites fuerint, tũc

Epus oẽs nouos, non pauciores ſex, ꝑbatos vt ſup. ſubſtituat, & ex his, in caſibus vacationũ Parochialiũ, tres eligat, qui cũ eo examẽ, iuxta diſpoſitionẽ Conc. Trid. *cap. 18. de refor. ſeſſ. 24.* perficiant, eorumque durat officiũ uſque ad tempus celebrandi nouã Synodũ,
7 † nã quamuis iſti examinatores ſic electi dici non poſſint, & re uera nõ ſint Synodales, largo tamẽ modo valent nuncupari Synodales, quippe qui, ex ui d. decreti, veniunt ſubrogati in locum ipſorum Synodalium, qui non extant, ac proinde ſapiũt naturã illorũ Synodaliũ *l. itẽ veniũt §. cũ ꝑdixerim⁹ 22. ff. de pet. here.* nec obſtat generalis, & diſtĩcta loquutio d. cõſt *allegato. §. in reliquis* nã ex quo ipſa cõſtitutio expreſsè nihil determinat circa modũ deputandi examinatores; in caſu defectus Synodaliũ, ſed ſimpliciter & ĩdiſtinctè tantum loquitur; dictũ verò decretũ Clem. VIII. ſpecialiter & diſtinctè diſponit circa modũ deputandi examinatores extra Synodum in defectu Synodalium; † diſtinguenda propterea eſt ipſa conſtitutio ſecundum d. Decretũ *l. filius familias 38. de act. & oblig.* cũ aliis citat. *in methodo ſtudendi* in verb. *lex li. 2.* ver. *lex ſimpliciter*, & eidem decreto ſtãdũ
8 eſt, † q̃a ipſa cõſtitutio videř ſuppleri per ipſum decretum *tex. & gloſ. in l. ſed & poſteriores* in verb. *pertinet 27. ff*
9 *de legib.* † nam lex præcedens determinatur per ſequẽtẽ *l. non eſt nouum 25. ff. de legib.* faciunt quæ tradit Boic. *in c. 1. n. 2. de non. op. nunciat.* vbi dicit
10 quod † vbi canones expreſsè declarant articulum aliquem in quo leges nihil ſtatuunt, ſtandum eſt ei,
11 quæ caſum determinat; † vnde concludit quod in nunciat. nou. oper. ſtandum eſt legibus etiam in
12 re Eccleſiaſtica. † Crederem igitur quod ſi eſſet examinandus aliquis prouiſus de Parochiali in forma dignum, nec tunc extarent examinatores Synodales, eſſetque tamen lapſus annus celebrandi Synodum, itaut non valerent etiam ſi aliqui intra annum fuiſſent electi iuxta d. decr. Clem. VIII. tũc deberet Epiſcopus eligere pro ineundo huiuſmodi examine de nouo ſex examinatores ad præſcriptum d. decreti, vt ex iis poſſet ſaltem tres ſecũ adhibere
13 ad illud examen; † at verò ſi nullos deputaret, ſed adhiberet ſimpliciter aliquos tamquam Synodales, quãdo re uera non eſſent verè, tales tunc arbitrarer huiuſmodi examen nullum
14 remanere ex *reg.* quod † potui nolui quod volui adimpleri nequiui *c. cum ſuper 23. de off. deleg.* ita poſtmodum vidi tentum per Gartiam *de benef. p. 9 c. 1. n. 66. & 67.* me tamen remitto decifioni Sac. Congr.

DVBIVM SEXTVM.

ARGVMENTVM.

Epiſcopus non excuſatur ſi poſt annum adhibeat examinatores ſuperſtites non extantibus ſex, etiamſi caperet pretextum quod ipſe de nouo eſſet adeptus poſſeſſionem Epiſcopatus, nam annus celebrandi Synodum non incipit currere à die captæ poſſeſſionis Epiſcopatus, ſed à die Synodi vltimo loco celebrata.

1 DVbitatur *6.* vtrum Epiſcopus excuſetur ſi adhibeat examinatores ſuperſtites poſt annum, non extantibus ſex, eo maximè ſub prætextu, quia ipſe ſit de nouo adeptus Epiſcopatum nec lapſus ſit annus à die adeptæ poſſeſſionis huiuſmodi,
2 Garzia, † *de benef. part. 9. cap. 2. nu. 92. & ſeq.*, concludit neutiquam excuſari, nam, inquit, defectus examinatorum elapſo anno contingit culpa ipſius Epiſcopi nõ faciẽtis Synodum,

dum, in qua examinatores deputentur, & ſic cum defectus iſte ſua culpa & negligentia contingat, non debet proinde excuſari ab obſeruatione formæ. Quo verò ad annum adeptæ poſſeſſionis ſpectat, concludit tempus celebrandæ Synodi currere, non quidem à die poſſeſſ. captæ, ſed à die celebratæ vlt. Synodi.

REQVISITVM XIII.

De non adhibendis examinatoribus niſi Synodalibus.

ADeo eſt neceſſaria qualitas electionis Synodalis, vt omnino vitietur concurſus, nedum ſi examinatores, vel eorum aliquis non ſint Synodales, uerum etiam ſi cum tribus, vel quatuor, pluribuſuè Synodalibus, *ſi tot adeſſent*, aliquis non Synodalis admitteretur.

Licet etiam de forma Concilij iniri non debeat examen, niſi coram ſaltem tribus. Nihilominus ſi plures tribus interſint, adhuc valebit; dummodo, vt dictum eſt, ſint omnes Synodales.

DVBIVM PRIMVM.

ARGVMENTVM.

Concurſus vitiatur ſi adhibeatur examinator non Synodalis cum Synodalibus.

1 DVbitatur primò; an vitietur cõcurſus ex eo quod in examine ad cõcurſum interueniat aliquis examinator non Synodalis, cum tribus pluribuſuè Synodalibus, *per cap. vtile 37. de reg. iur. in 6.* Nam ſi iuxta diſpoſitionem Conc. ſufficit vt interſint
2 tres examinatores Synodales, quo modo vitiabitur concurſus ex interuentu non Synodalis cum eis? P. Homobono de bonis *in tract. 2. c. 5. q. 30. de examine Eccl.* dicit quod poſſunt interuenire citra viciationem concurſus; ſed Garzia *part. 9. cap. ſecundo num. 83. & 324. atq; 341. & ſeq.*
3 concludit vitiari, † ad idq; affert declarationes Sac. Congregationis ac Rot. deciſ. *in vna Tolet. de Alcaudete* 10. Maij 1596. *coram Arigonio*, per quas deciſum fuit *Collationes factas, habito concurſu, cum tribus examinatoribus Synodalibus, vna cum alijs nominatis ab Archiepiſcopo Toletano, abſque eo quòd à Synodo approbati ſint, inualidas eſſe eaſq; ad S. Sedem Apoſto-*
4 *licam eſſe deuolutas.* cum † itaq; ſpeciales habeamus deciſiones, præualere debent generalibus regulis *c. quãquam 23. diſt.* † vltra quod non ob- 5
ſtare videtur huic concluſioni *d. cap. vtile;* enimuerò, qui vult concurſum, illum acceptare debet cum omnibus
6 illius qualitatibus, vt aliàs dixi, † nec niſi quatenus diſponit Concilium, ordinarius iuriſdictionem conſequi-
7 tur. † Regula verò *vtile*, inter cæteras limitationes, illã nõ infimam habet, vt videlicet vtile vitietur per inutile, quando inutile cauſaretur ab exceſſu iuriſdictionis, vt ſanè eſſet in caſu noſtro; *Franciſ in d. cap. vtile nu. 2. falent. 6.* faciunt quæ dicam inf. *dub. 4. num. 5. requiſ. vlt.*

DV-

DVBIVM SECVNDVM.

ARGVMENTVM.

Gratia facta illi, qui approbationem ordinarij præſentauit, cum atteſtatione quod concurſus fuit legitimè factus, & reuera ita non erat, videtur ſubreptitia, & nulla.

1 DVbitatur ſecundò, An ſit ſubreptitia, & nulla gratia ſeu prouiſio Apoſtolica facta in fauorem illius, qui præſentauit approbationem, ſiue literas ordinarij, quibus teſtatur concurſum factum legitimè & ex approbatis fuiſſe illum tanquã magis idoneum electum iuxta formam Concilij, ſi re vera non fuiſſet huiuſmodi examen factum iuxta formam d. Concilij. D. Nicolaus Garzia mouet hoc dubium *in tract. de benef. p. 9. cap. 2. num. 360.* & diſputat ad vtramq; & videtur inclinare in affir-
2 matiuam, † nam quamuis clauſula. Nos tibi qui à dilectis filijs examinatoribus in Synodo Diœceſana iuxta formam Concilij Tridentini deputatis, ſeruata forma Concilij huiuſmodi in concurſu aliorum examinatus, & idoneus repertus, & teſtimonio ordinarij de vita, & moribus prædictis, ac idoneitate commendaris: non egeat iuſtificatione, teſte eo-
3 dem Garzia *ibidem num. 361.* † quippe quę non eſt narratiua partis, ſed ipſius Papæ, cui ſtandum adſtruit
4 Garzia *num. 362.* † Siquidem principi aſſerenti ſe informatum eſſe de aliqua re credendum eſt *ex traditis per eundem Garziam num. 363.* & etiam tenuit Rota in vna parmen. iuriſpatronatus 9. Maii 1594. coram Corduba, vbi dictum fuit Papæ aſſertionem dicentis ſibi innotuiſſe aliquam Eccleſiam eſſe de iurepatronatus alicuius, & ſic illud præſeruantis, probare, † nam inquit Garzia *d. nu. 361.* prouiſus non narrat concurſum legitimè factum, ſed ſolum præſentat literas teſtimoniales ordinarij id teſtãtis, ſed vt dixi inclinat in affirmatiuam *ibid. num. 367.* vnde dicit, quod d. clauſulæ addendum eſſet, *etiã ſi forma Concilij non ſit rectè obſerua-*
6 *ta &c.* ſed nouiſſime in additionibus ad *d. cap. 2. p. 9. in num. 367.* dicit quod non putat Datariam eam clauſulam admiſſuram, & narrat caſum de quadam Parochiali loci de Mingaria Abulen. Diœc. quæ vacauerat de menſe Ianuar. 1612. ſede Epiſcopali vacante, & inquit quod cum huiuſmodi Parochialis fuiſſet impetrata Romæ cum penſione 100. ducatorum habita, vel non habita poſſeſſione, iuxta conſtit. Pij V. ob defectum examinatorũ Synodalium legitimorum, & impetrans expediuiſſet literas in forma gratioſa, quarum virtute ſtatim cœpit poſſeſsionem, electo in concurſu, qui ſe præſentauerat in dataria in tempore ante dictam impetrationem, cum teſtimonialibus ſuæ electionis, & concurſus, fuerunt oblatæ, & datæ etiam cum penſione, & gratia, & bullæ cum data anteriore de tempore dictæ præſentationis, vt poſſet litigare ſi vellet cum d. impetrante, qui erat in poſſeſſione: & idem ait contigiſſe ſub eodem tempore in Parochiali loci de Muriel eiuſdem Diœc. quæ etiam fuit Romæ impetrata, & inquit quod hoc non fieret, nec deberet ſi ex illa gratia ſupplerentur defectus in prę-
iudicium impe-
trantis ma-
ximè
ſoluentis penſio-
nem.

DVBIVM TERTIVM.

ARGVMENTVM.

Diſpoſitio Conc. Trid. ſeſſ. 24. cap. 18. de refor. non habet locum in prouiſione gratioſa facta reſignatario exhibenti teſtimonium Epiſcopi quod fuerit ad aliam Parochialem approbatus, quamuis huiuſmodi approbatio facta non fuiſſet ritè, neque rectè, quia prouiſio huiuſmodi non fundatur in illa approbatione.

1 DVbitatur 3. an diſpoſitio Conc. *ca. 18. de refor. ſeſſ. 24.* procedat in ea prouiſione, quæ fit à S. Sede in forma gratioſa reſignatario, vel impetranti exhibenti teſtimonium approbationis ordinarij ad aliam Parochialem vt in tali forma gratia detur, prout inoleuit ſtilus ita concedere, & expedire, ſi approbatio non eſ-
2 ſet rectè facta. † D. Nic. Garzia *in addit. cap. 2. num. 367. verſ. quando verò part. 9.* dicit quod non procedit, neque gratia eſt ſubreptitia quamuis illa approbatio non fuiſſet ritè, & rectè facta; prouiſio enim in hoc caſu non fundatur, inquit, in illa approbatione, & teſtimonio, ſed ſolum fuit cauſa ea approbatio ſiue teſtimonium, quod literæ expedirentur in forma gratioſa, & non in forma *Dignum*, & idem cenſet de impetratione ſimplicis beneficij, vel præbendæ
3 † nam dataria ex huiuſmodi teſtimonio
4 nio dat literas in forma gratioſa, † ita etiam ſeruatur in praxi, & ipſe teſtis ſum, quod ſi aliquis obtinet Canonicatum in aliqua Cathedrali, vel Collegiata, & alium ſimilem Canonicatum, aut etiam Dignitatem, niſi tamen ei immineat animarum cura, conceduntur literæ collationis in forma gratioſa.

REQVISITVM XIV.

De examinatoribus iuramento obſtringendis.

EXaminatores electi ad præſcriptam formam Concil. debebunt iurare ad Sacroſancta Dei Euangelia, ſe quacumq; humana affectione poſtpoſita, fideliter munus executuros; nec refert, an huiuſmodi iuramentum præſtetur in Synodo, an extrà, ſatius tamen eſſet, ſi præſtetur in Synddo.

DVBIVM PRIMVM.

ARGVMENTVM.

Examinatores ſi non iurarunt, concurſus coram eis habitus viciatur.

1 DVbitatur 1. An vitietur Concurſus ſi Examinatores non iurarunt. Rot. *in vna foroſempron. Parochialis 15. Ian. 1593. coram Illuſtriſs. Mantica*, videtur ſuper hoc feciſſe fundamentum, pro nullitate Cõcurſus, & inualidate Prouiſionis, ibi, *neque etiam dicti Examinatores de anno 1588. deputati, iuxta decretum Concil. præſtiterunt iuramentum.*

DVBIVM SECVNDVM.

ARGVMENTVM.

Iuramentum Examinatorum eſt de forma vt præſtetur ad ſacroſancta Dei Euangelia.

1 DVbitatur 2. An debeat huiuſmodi iuramentum neceſſariò præſtari ad Sacroſancta Euangelia Clarus eſt tex. Concil. per ſe, nempe, quod

quod debet ſic preſtari, & huic concluſioni affirmatiuæ adſtipulatur Garzia, *p.9.c.2.n.356.* qui dicit eſſe de forma, vt præſtetur huiuſmodi iuramẽtum tactis *Sacroſanctis Euangelijs.*

DVBIVM TERTIVM

ARGVMENTVM.

Iuramentum examinatorum poteſt præſtari etiam extra Synodum in manibus notarij.

1 DVbitatʳ 3. An iuramẽtũ ſit neceſſariò præſtãdũ in Synodo, an verò poſſit ẽt extra Synodum præſtari, & in cuius manibus ſit extra Synodum præſtandum, dato quod poſſit præſtari? Gartia, *d.p.9.c.2.n.356.* tenet poſſe præſtari etiam extra Synodum, & poterit præſtari etiam in manibꝰ notarij, vti planè fuit à Rot. deciſum *in vna Fanen. Parochialis 28. Iunij 1596. coram R.D. Corduba*, quam refert Garzia, *d.c.2.n.213.*

DVBIVM QVARTVM

ARGVMENTVM.

Iuramentum examinatorum probatur per atteſtationem notarij, & literas ipſorum examinatorum.

1 DVbitatur 4. Quomodo probetur huiuſmodi iuramentum? Rot. in antecedenti dubio adducta coram Corduba decidit probari per atteſtationem notarii, ac etiam per literas teſtimoniales ipſorum examinatorum.

REQVISITVM XV.

De examine gratis obeundo.

EXaminatores ne quidquam occaſione examinis, nec ante, nec poſt, accipere poſsũt alioquin tam ipſi quã alii dantes incurrunt vitium ſimoniæ, à qua abſolui nequeunt, niſi dimiſſis beneficijs, quæ quomodocũque antea obtinebant, ac ad alia obtinenda in poſterum inhabiles redduntur.

DVBIVM PRIMVM.

ARGVMENTVM.

Epiſcopus poteſt dare aliquid de ſuo examinatoribus, ſed non poteſt per ſtatutum decernere aliquid ſtipendium.

1 DVbitatur 1. An poſſit ſtatuere aliquod ſtipendium examinatoribus, præſertim ex fructibus beneficij? Gartia, *p.9.c.2.n.368.* excitat hoc dubiũ, & adductis quampluribus ꝓ affirmatiua, tandem, *n.374.* concludit pro negatiua, vbi ẽt refert declarationem Sac. Congregationis, per quam deciſum fuit, *Irritum, & nullum eſſe decretum Epiſcopi, etiam in Synodo conditum, per quod ſtatuitur aliquod ſtipendium quamuis minimum, examinatoribus deputari in Synodo*; putát tamen Garzia, quod poſſet Epiſcopus dare aliquid de ſuo, quia hoc nullibi reperitur prohibitum.

†

DVBIVM SECVNDVM.

ARGVMENTVM.

Nec Epiſcopus, neque eius Vicarius poteſt quicquam accipere pro aſſiſtentia in examine, quia Epiſcopus habetur etiam pro examinatore.

1 DVbitatur 2. An poſſit ſaltē Epiſcopus, vel eius Vic. aſſiſtens examinatoribus aliquid accipere? Garzia, *d. part. 9. cap. 2. n. 380.* reſpondet negatiuè, ea ratione, quia cū non poſſint aliquid accipere pro prouiſionibus, & collationibus beneficiorū,
2 †ita, inquit, nec pro examinibus, quę ſunt præparatoria ad prouiſionem, bona eſt ratiò, ſed addi poſſe etiam arbitror, quia vt iam vidimus ſupra, *dub. 4. req. 3.* Epiſcopus habetur quaſi examinator, ex vi pronominis cum alijs, quod refert rem eiuſdem qualitatis, & ſic firma uidetur negatiua.

DVBIVM TERTIVM.

ARGVMENTVM.

Non eſt licitum competitoribus aliquid dare ſibi ad inuicem vt aliquis deſiſtat à concurſu; vel vt defectus non opponatur.

1 DVbitatur tertiò, An licitū ſit ipſis competitoribus ſibi ad inuicem aliquid dare, vt aliquis eorum deſiſtat à concurſu, vel vt defectus nō apponat? D. Barboſa, *allegat. 60. nu. 54. part. 3.* excitat hoc dubium, & cōcludit in vtroque caſu committi ſimoniam, prout etiam committeretur, ſi daretur pecunia potenti, vel alij vt metum alijs inferret, ne concurſum ſubirent.

✠

REQVISITVM XVI.

De perficienda & concludenda Synodo diœceſana.

SYnodꝰ debet omninò perfici, & claudi alioquin examinatores in ea propoſiti non cenſebuntur Synodales, & conſequentur ſequentur concurſus, & examē, quod coram eis fieri contingeret, eſſet penitus nullum.

DVBIVM PRIMVM.

ARGVMENTVM.

Examinatores debent proponi in Synodo, vera & formuli, quæ qualis ſit oſtenditur remiſſiuè.

1 DVbitatur primò, An ſufficiat ꝓponere examinatores in Synodo quoquomodo congregata? Garzia, *p. 9. c. 2. n. 67.* dicit Synodum debere eſſe veram, & formalem, quæ autem dicatur Synodus formalis, videbimus, Deo dāte, paulopoſt in tractatu de Synodo; vndè ait Garzia, quod non ſufficeret congregaſſe clerū, ad affectum ſolum nominādi examinatores, & Iudices Synodales, quia tūc, inquit, re vera non cenſerentur deputati in Synodo; & ea propter examē concurſus cū eis factum, eſſet nullū, & in Rot. *in vna Parochialis 29. Aprilis 1591. coram D. Pamphilio* dictū fuit; *quod, quia propter contradictiones, & appellationes Capituli clericorū Eccleſiæ Pamplionen. Synodus nō fuit concluſa nec perfecta, ſequitur proinde quod ſex examinatores in ea propoſiti nō cenſeātur Synodales, ita quod eorū præter miſſio vitiat examē, ſiquidē in cōdēdis, conſti-*

conſtitutionibus in Synodo Diœceſana, neceſſariò requiritur conſilium capituli, tametſi Epiſcopus non teneatur illud ſequi. Henr.Bott.*de Synodo part. 3. in princ.n.137. verſ. limita 2.* Franciſc. Leo *in Theſ.for. Eccl. cap. 9. num. 15. & cap.16.num.14.* Garzia *de benef. pa. 9.cap.2.num.89.* & ego latius *de Synodo c.4.dub.66.*

REQVISITVM XVII.

De concurſus directione.

CONcurſus dirigi debet ad collationem legitimi collatoris, alias prouiſio deuoluit ad S.Sedem, tamquam facta contra formam Conc.

DVBIVM PRIMVM.

ARGVMENTVM.

Concurſus irritatur ſi quando ad legitimi Callatoris non dirigitur, & Parochialis facit deuolutionem.

1 VT iam tandem huic Praxi finē
2 imponamus dubitatur an ſit. titus ille promiſus de Parochiali, in qua habitus fuit Concurſus, ſed ſane non fuit directus ad legitimum Collatorem.v.g. cum ſpectaret Collatio ad Papam, vel ad alium inferiorem, Epiſcop' ipſe cōtulit. Reſoluitur nullatenus valere, ſed facere deuolutionem, nam ommittere, quæ lex determinat, vel facere contra mētē legis paria ſunt, & ita etiam decidit Rot. in Dertuſen. de Tibiſa 14. Nouembris 1595. quam retuli *ſupra req.1.d. 1.n.16.& 22.* vbi ſic habetur *Rota voluit oſtendere nullitatem concurſus non directi ad Collationem Papæ, quo caſu ſeruanda ſunt diſpoſita per Concilium* faciunt quæ dixi *in dicto dub. 1.n.13.*

DVBIVM SECVNDVM.

ARGVMENTVM.

Forma Concilij Trid. circà concurſum ſeruanda eſt duntaxat vbi Concilium ipſū receptum, & iam fuerit coacta Synodus & in ea electi examinatores quæ tria copulatiuè requiruntur.

1 PRæter hacten' tradita adhuc dubitatur ſecundò, vtrum forma Conc. Trid *ſeſſ.24. cap.19. de refor. & conſtitut. S. mem.* quam ſupra exarauī, ſit ſeruanda vbique locorum. Et videtur abſolutè quod ſic, nā Cōc. hic generaliter loquitur, at vbi lex generaliter loquitur, eſt ēt generaliter, intelligenda *c.2. de coniug. Lepròſ. iuncta glo. in verbo generali præcepto l. 2. & ibi Bar. de officio Præſid.* nihilomin' quia
2 deciſiones ſpeciales † præualent regulis generalib. *23. diſt. quāquā,* dicam' cum Reu. Anaſt. Germonio cit. à D. Licentiato Nicolao Garz. *in tract. de benef. p.9.c.2.n.6.* ex quo plane tract. & deciſionibus Sac. Rot. ac alijs probatis tractatibus ad hāc praxim permulta deſumpſi.

3 Dicamus inquam, quod fel. record. Greg. XIII. ex relatione Sacr.
4 Congreg. declarauit † *vt forma Cōc. quoad concurſum locum non habeat ni-*
5 *ſi in ijs Diœceſibus,* † *in quibus fuit coacta Synodus Diœceſana, & in ea iuxta formam* capit. 18. de reformatione
6 ſeſſ. 24. eiuſdem Conc. † *fuerunt deputati examinatores*, nec obſtat,

quod Conc. generaliter, & indiſtin-
7 ctè loquatur, quia vt iam diximus † declarat. Sacr. Congreg. vim legis habent, & vbi lex per aliam diſtinguitur intelligenda eſt iuxtà diſtinguentem. *Bar. in d.l. ſecunda de off. Præſid. & in l. aduerſus C. de furt.*
8 Concludamus itaque ex his, † formam Conc. eſſe ſeruandam dumtaxat vbi Concil. Trident. ſit receptum, & iam fuerit coacta Synodus Diœceſana, & in ea etiam electi Examinatores ad formam eiuſdem Concil. quæ tria copulatiuè requiruntur.

DVBIVM TERTIVM.

ARGVMENTVM.

Acceptatio Concilij per ſe non eſt ſufficiens ad inualidandum concurſum.

ALiud ſuboritur dubium an videlicet eſtò ſit acceptatum Conc. in aliqua Diœc. ſi nondum fuerit coacta Synodus, vel eſtò etiam fuerit coacta, non tamen fuerint electi Examinatores ad formam Conc. An inquam valeat prouiſio ſi fiat in illa Diœceſi de aliqua Parochiali interim vacante. Ratio huius difficultatis eſt, quia Conc. procedit an-
1 nullando, † & clauſula annullatiua inducit formam *Iaſ. in l. omnium nu. 8. C. de teſtam. Fel. in cap. cum acceſſiſſent num. 8. de Conſtitutionibus.*
2 Forma autem Concil. vt aliàs vidimus eſt omninò, & ad vnguem ſeruanda in materia concurſus, & ſic
3 ex iſta ratione † cùm requiratur copulatiuè vt Concil. ſit acceptatum: Synodus coacta, & Examinatores electi, accedente etiam declaratione fęl. record. Greg. Decimitertij
4 per quam declarat, † *Conſtitutionem S. Mem. Pij Quinti, quæ incipit* in conferendis: *non habere locum in ijs Diœceſibus in quibus non fuit coacta Synodus, & electi Examinatores acceptato ipſo Concil.* videtur dicen-
5 dum, † quod acceptatio Conc. per ſe non ſit ſufficiens ad inualidandum concurſum, & prouiſionem. Ego quidem ſalua ſemper &c. dicerem in hac difficultate fore diſtinguendum (præſuppoſita tamen ſemper
6 acceptatione Conc.) † vel enim Parochialis huiuſmodi Dięc. vacauit
7 intrà ſemeſtre datum † ad cogendum Synodum Diœceſanam poſt publicationem vel acceptationem Concil. *capit. fin. 18. diſtinct.* vel vacauit poſt ſex menſes poſt acceptationem huiuſmodi; Si primo modo valebit, quia nondum venit tempus neceſſarium ad cogendum Synodum per *d. cap. fin. & cap. ſicut de accuſ.* faciunt quæ tradit Garz. *d. tract. par. vndecima cap. quinto num. 63.* vbi dicit quod obtinens ſecundum benefi-
8 cium incompatibile, † non poteſt intrà duos menſes datos ad dimittendum primum reſignare in fauorem; nec etiam ſibi retinere vltrà duos menſes illud ipſum primum, alioquin vtrumque vacaret, propter decretum irritans; attamen, ſi ſic
9 prouiſus † intrà duos menſes moreretur, vel alias matrimonium contraheret, non intraret decretum, nec huiuſmodi beneficium primum, reſeruatum remaneret ex quo vacaret ante aduentum temporis, & con-
10 ditionis; conditio enim † ſuſpendit actum in euentum ipſius *Abb. in cap. Conſt. de reſcrip.* facit etiam deciſio Rot. vlt. vt lit. *pen. in nou.* Æneas de Falcon. *de reſeru. benef. quæſt. 3. n. 12.*

Ia-

Iacob. Simoneta *tract. eod. quaſt. 60. num. quinto.*

11 Secundo autem modo, † putà ſi lap ſi ſunt ſex mēſes poſt acceptationem Conc. arbitror quod non valebit prouiſio facta de Parochiali, non
12 ſeruata forma Conc. † ſed faciet deuolutionem ad S. Sedem, & Eccle-
13 ſia huiuſmodi † erit omninò reſeruata, donec plenariè fuerit per ſum. Pontif. prouiſa, erit enim huiuſmodi defectus imputandus negligentiæ
14 Epiſcopi, † qui Synodum celebrare, & alia ibi præſcripta adimplere non curauit.

DVBIVM QVARTVM.

ARGVMENTVM.

Forma Concilij circa concurſum eſt ad vnguem ſeruanda, nec poteſt per equipollens adimpleri.

EX quo viſum eſt, quod de forma Conc. concurſus habendus eſt tantummodo in Diœceſibus, vbi Conc. fuit acceptatum: Synodus Diœceſana habita: Et in ea electi examinatores, occurrit 4. dubitare An forma huiuſmodi concurſus ſit ità exactè ſeruanda, vt nequeat per æquipollans adimpleri. Hanc difficultatem facit, quod tradit Ludou. Rom. in *conſ. 453. num. quinto* vbi allegat ad hoc *cap. ſtatuimus de offic. delegati, & c. vbi periculum §. porrò de electione in ſexto* cum alijs iuribus, quæ habent
1 quod ſi ſatisfit menti Cōſtitutionis † tantum eſt quantum ſi verbis ſatisfieret *Caſſad. deciſ. 22. num. primo ſup. reg. Cancell.* quos ſequitur Hercul. Mareſc. var. reſol. *lib. primo cap. 52. num. 36. & ſequen.* & proinde videtur quod poſſit per æquipollens adim-
2 pleri; † nam lex, vt ait Abb. *in conſ. 25. num. 2. part. ſecunda* non ſtringit, vbi de facto ſeruari non poteſt *cap. erit autem 4. diſtinc. & l. fin. ff. quæ ſent. ſine appell. reſcind.* & ſic ſecundum Mareſcot. loco citato,
3 ſi forma ſit inducta à lege, nec poſſit præciſè adimpleri, remittitur, & ſufficit vt fiat actus eo modo, quo prius fieri poterat: at in contrarium facit gloſ. *in Clement. prima de iurepatron. in verb. inhibentes, & ibi Ancar. num. 4. & Imol. num. 7.* qui
4 dicunt, † quòd vbi ordinarius aliquid facere debet in eo, in quo habet iuriſdictionem, ſi detur à iure certus modus ſine decreto, licèt non ſeruetur modus valebit quidem actus; at verò ſi Ordinarius recipit iuriſdictionem ab ipſa lege ad illud fa-
5 ciendum, † vel ſi eius iuriſdictio ab ipſa lege modificetur, & limitetur cum appoſitione decreti, tunc actus eſt nullus, niſi ſeruetur forma.

Ex his igitur concludamus propoſi-
6 tam difficultatem, † nimirum formam à Conc. & Piana Conſtitutione hic traditam, non modo non poſſe ſuppleri per æquipollens, ſed eſſe omninò, & ad vnguem ſeruandam; enimuerò reſpectu Eccleſiarum reſeruatarum recipit ab ipſo Conc. & Conſtitutione iuriſdictionem, quam non habebat; quo uerò ad non reſeruatas eius iuriſdictio remanet modificata cum appoſitione decreti, vt clarè huiuſmodi text. verba ſonant; & in omnem caſum ſufficit dicere ſic eſſe deciſum a Sacr. Rot. in vna Dertuſ. Paroch. 29. Iu-
7 nij 1595. † coram litta.

Et ex his tollitur omnis difficultas; Flam. Pariſ. etiam in tract. de reſignatione benef. *lib. octauo quaſt. nona num. 86.* dicit extrà dentes, quod

examen

examen per coucurſum eſt de forma, & quod forma ſeruanda eſt ad vnguem, quicquid dicat P. Homobone de exam. Eccleſ. *tract. 2. cap. 3. quæſt.* 30.

Cum iam tãdem Deo adiutore, Praxis habendi concurſum ad vacantes Parochiales Eccleſias, quę Beatiſſimæ, ac integerrimę Virginis, & intemeratæ Ieſu Chriſti Matris Mariæ aſſiſtente præſidio prælo primum ſubmiſſa fuit Mediolani fœliciſſimo Pręſentationis eiuſdem Virginis die anni 1624. optatum finem videam: cumque impreſſoribus adhuc vacet, calamum (quod ab initio pollicitus ſum) iterum admouebo ad tractatum de Synodo, qui baſis eſt totius concurſus, implorato tamen iterũm, atque iterum auxilio Dei omnipotentis cui honor, virtus, & gratiarum actio in ſæcula ſæculorum. Amen.

FINIS.

Digitized by Google

TRACTATVS DE SYNODO DIOECESANA, SEV EPISCOPI,

IN QVO BREVIORI METHODO
diſcutiuntur quamplura dubia ſcitu valdè digna,
ac neceſſaria, hauſta ex varijs tractatibus

PER IO. ANTONIVM MASSOBRIVM
I.V.D. Primicerium Alexandrinum, ac Sancti
Officij Conſultorem.

Traditur & formula habendi Synodum, iuxta Pontificale Romanum, & Acta Eccleſiæ Mediol. in qua etiam exarantur
decreta Sac.Conc.Trident.& Conſtit.Sum.
Pont. quæ in ea debent publicari.

Opus Epiſcopis, Parochis, ac alijs Eccleſiaſticis perutile, & neceſſarium.

MEDIOLANI, Apud Io. Bapt. Bidell. M. DC. XXV.
SVPERIORVM PERMISSV, ET PRIVILEGIO.

TRACTATVS DE SYNODO DIOECESANA.

VIdimus, Deo Adiutore, finem Praxis habendi concurſum ad Parochiales Eccleſias, verum quia baſis ipſius concurſus eſt Synodus Diæceſana, quippe quod examen nullum, & irritum eſt, ſi fiat ſine examinatoribus in Synodo Diæceſana electis; ideo hic opportunum duxi agere de Synodo Epiſcopi, breuiter huc referendo ea, quæ magis neceſſaria, & ſcitu digna mihi videbuntur: addita in fine formula habendi Synodum, iuxtà præſcriptum Romani Pontificalis, & Act. Eccl. Mediol. cum decretis Sac. Conc. Trident. & Apoſtol. Conſtit. quæ ſunt in huiuſmodi Synodis publicanda, vt verò ordinatim procedam, in quinque capita diuidam opus.

IN primò itaq; dicam de ſignificatione dictionis SYNODVS cum illius diuiſione, diffinitione, & origine.

In ſecundò dicam à quo; quo tempore, quoties, quomodo, & quo loco debeat Synodus congregari.

In tertiò, quinam ad Synodum venire teneantur, & qua pœna non venientes ſint plectendi, quivè quominus venire debeant excuſentur.

In quartò, quæ agi, tractarique debeant in Synodo, & aliqua de ſtatutis Synodalibus, deq; modo claudendi, & dimittendi Synodum.

In quintò, demum exarabo formulam, ſiue rationem habendi Synodum.

DE SYNODO DIOECESANA.

CAPVT I.

Synodus quid ſit, quomodo diuidatur, & diffinatur, & vnde originem habuerit.

1 VT igitur Synodalem rem aggrediamur. Sciendum eſt, quod di-
ctio Synodus Græca eſt,
quæ latinè Cõcilium, cę-
tus, vel congregatio exponitur, c. 1. §.
2 *Synodus* 15. *diſt.*, † & iſta uocabula,
Synodus, & Concilium, ſunt Synoni-
ma, idemque ſignificant, *Abb. in c. ſi-*
3 *cut not.* 1. *de accuſ.* † licet ſit genus ge-
4 neraliſſimum, *Bal. conſ.* 262. *lib.* 2. † &
ſæpe accipitur pro Concilio generali,
5 *c.* 1. *c. nec licuit* 17. *diſt.*; † accipitur etiã
pro Conc. Prouinciali, *c. non oportet, c.
Epiſcopus* 18. *diſt.*; propriè tamen acci-
pitur, pro congregatione, quam facit
Epiſcopus in ſua Diœceſi cum Cleri-
cis, & ſubditis, *Hoſt. in ſumm. de con-*
6 *ſtit. §. quis poſſit.* verſ. *ſed tale*, † imò
appellatione Synodi, in materia ſtri-
cta, & exorbitanti, venit tantum
Synodus Epiſcopi, *per capit. Rodul-
phus de reſcriptis*. verbum † autem
7 Diœceſis, largè ſumptum, ſignificat
8 Ciuitatẽ, & comitatum; † in reſcrip-
to vero odioſo cõprehẽdit tãtũ Comi
tatũ, quia illud eſt ſuũ propriũ ſignifi-
catum. Henric. Boteus in ſuo eleganti
& docto tract. de Synodo Epiſcopi.
9 Eſt autem Synodus triplex: quædã
eſt generalis, quæ repreſentat vniuer-
10 ſalem Eccleſiam: † Altera prouincia-
lis, quam Archiepiſcopus cum ſuis ſuf
fraganeis celebrat, de quibus in de-
creto Gratiani 16. 17. & 18. *diſt.* Ter-
tia Epiſcopalis, ſiue diœceſana, quam
Epiſcopus cum ſuo clero celebrat in
ſua Diœceſi, de qua erit hic Tractatus.
11 Poterit autem ſic deſcribi. Synodus
eſt congregatio legitima, quam facit
Epiſcopus cum Clericis ſibi ſubditis
in ſua Diœceſi, in qua de iis, quæ curæ
12 ſuæ paſtorali incumbunt tractat: †
quæ quidem deſcriptio in parte deſu-
mitur ex Card. Turrecremata *in ſum.
17. diſt.* verſ. *tertia ſpecies*. & primò po-
nitur *congregatio* loco generis, quia
ſub ea comprehenditur Synodus *res*
13 *diffinita* † ad plura enim adeptatur
14 congregatio, quam Synodus; † nam
Capitulum Eccleſiæ Collegiatę dici-
tur facere congregationẽ *c.* 1. *de elect.*
15 † ita etiam de Capitulo Cathedralis
16 *c. congregato tit. eodem de elect.* † idem
de monacis *cap. cellulas* 18. *q.* 2. ergo
ponitur loco generis plura compre-
17 hendens, quam Synodus. † Secundò
loco dicitur, *legitima*, quia plures ſunt
congregationes, quæ non ſunt legiti-
18 mæ. † Tertio loco ponitur *quam facit
Epiſcopus*, ad differẽtiam Synodorum
19 generaliũ, & prouincialium; † Hinc
infertur quod ſi Epiſcopus congrega-
ret Synodũ, ad cogendas pecunias, nõ
poſſet dici Synodus, quia non eſſet le-
20 gitima; † illud enim dicitur eſſe legi-
timum, quod eſt iuſtum *c. legitima de*
21 *appell. in* 6. † nec eſſet congregata Sy-
nodus propter ea, quæ curæ paſtorali
incumbunt *c. ſunt quidam* 8. *q.* 1. Bott.
hoc tract. p. 1. *q.* 3. *n.* 7.
22 Origo autem Synodi Diœceſanæ,
ſiue Epiſcopi, deriuat, ac radices ſumit
à primordio naſcentis Eccleſię, quan-
do Diuus Iac. Apoſt. Epiſcopus Hie-
roſolymitanus cum ſenioribus ibidẽ
exiſtentibus pro tollenda ſuſpicione
orta contra Sanctum Paulum con-
uentum fecit, vt habetur *act. Apoſt.
cap.* 21.

CAPVT II.

A quo: quo tempore, quoties & vbi ſit Synodus congreganda.

1 DEbebit autem Synodus congregari ab Epiſcopo in ſua Diœceſi, & poterit congregare Synodum abſque licentia alicuius *gloſ. in ſum. 17. diſt.* quam ibi ſequitur Archidiaconus, Geminianus, & Cardinalis Alex.
2 † imò ſi congregetur ab alio non erit dicenda Synodus, ſed potius concilia bulum *arg. c. multis 17. diſt.* vbi Synodus generalis congregata per alium, quam per Papam appellatur conciliabulum *Bott. d. tract. par. 1 queſt. 6. n.*
3 *23. 24.* † & ratio eſt, quia Epiſcopus facit Synodum in ſua diœceſi ex iuris diſpoſitione *Card. in ſum. 17. diſt. in fin.*
4 *Concil. Trid. ſeſſ. 24. c. 2. de refor.* † & ſi Princeps ſæcularis impediret celebrationem Synodi Epiſcopi puniendus eſſet veluti Hoſtis reipublicę, & vt Tyrannus *Bott. vbi ſupra quaeſt. 7. num. 48.*
5 imò ſi Epiſcopus in ipſa Synodo vellet propulſare hæreticos, Princeps tunc Synodum impediens, vel perturbans habendus eſſet, tamquam hæreticus, per ea, quæ notat *Turrecr. apud Bott. loco ſupra cit.*

DVBIVM PRIMVM.

ARGVMENTVM.

Epiſcopus, qui iam fuit electus, & etiam legitimè confirmatus; ſi nondum fuerit conſecratus, videtur quod non poſſit congregare Synodum diœceſanam, ſed affirmatiuam opinionem tenet Henricus Boteus in iſto tractatu, qui pro dicta negatiua, quamplures rationes adduxit; imò concludit, quod hoc idem poterit præſtare Capitulum ſede Epiſcopali vacante, quippe quod ſuccedit Epiſcopo in iuriſdictione, & congregare Synodum eſt meri imperij, quæ omnia poteſt electus confirmatus; imò quod poteſt etiam huiuſmodi Synodum congregare Epiſcopus electus, nondum confirmatus.

1 VIdimus quid ſit Synodus, & à quo poſſit congregari; ſed occurrit dubitare primo loco, an elect⁹, & confirmatus in Epiſcopum, nondum tamen conſecratus poſſit Synodum congregare; quærit Bot. *de Synodo. p. 1. q. 6. verſ. ſecundò acceſſoriè*, & dicit, quod videtur, quod nō, † quia, inquit, Archiepiſcopus non poteſt Synodum prouincialem congregare, antequam receperit pallium. *cap. quod ſicut. §. præterea. de elect. not. glo. 1. in c. 1. diſt. 100.* vbi Doct. & ex hoc arguit idem dicendum in Epiſcopo ante cōſecrationem, † quia inquit, ſicut Archiepiſcopus accipit plenitudinē poteſtatis per alium. *c. niſi, de auct. & vſu pallij;* † ita & Epiſcopus ante conſecrationem non dicitur habere Eccleſiam pleno iure, quia contra eum poteſt excipi tempore cōſecrationis. *cap. ſuper his de accuſ.* vt dicit glo. *in ca. cum in cunctis. §. cum verò, in verbo ad quem ſpectant de elect.* vbi Io. And. Zabarel. Panormit. Dec. nu. 6. & Bertachin. in tract. de Epiſcopo in 4. parte. 3. part. li. 3. q. 1. † Item dicit, quod cōgregare Synodum exigit diſcuſſionē maioris inquiſitionis, vt notat Innocent. in d. c. niſi in fi. Card. Zabarel. & Imol.; ſed talia, inquit, non videtur poſſe facere electus, & confirmatus ante conſecrationem. *ca. tranſmiſſam, de elect.* & ita per hoc fundamentum tenet D. Io. Franciſ. Ripa in d. c. cam te. col. 2. verſ. iſtud notab. recipit lib. 2. interpret. Abb. in d. c. niſi. col. 1. verſ. aduerte, dū allegat d. c. trāſmiſſam, alias etiā rationes affert pro iſta

nega-

negatiua Bott. de Synodo *p. 1. q. 6. ver. ſecundo acceſſoriè* vſque *ad num. 31.* † vbi habet inter cœtera, quod electus, & confirmatus ante conſecrationem pôt vti rocheto, & induměitis lineis *c. clerici officia* verſ. *pontifices de vita, & hon.* contrariam tamen, & affirmatiuã tenet ipſemet Botteus ſecutus Inn. in *c. transmiſſam in fi.* verſ. *ſequitur de elect.* & ea potiſſimum ratione, quia conuocatio Synodi eſt meri imperij, quę oĩa poteſt electus confirmatus *per d. c. trãſ*
3 *miſſam* † Imò poteſt Synodum cõgregare capitulum Cathedralis ſede Epiſc. vac. vt poſt Io. Franc. Pauin. *de poteſt. cap. ſed vac. p. 1. quaſt. 3. verſ. ex pramiſſis n. 3.* tenet Bott. *vbi ſupra q. 4.*
4 *aceſſ. n. 4.* † nec refert quod non poſſit vti indumẽtis, quia de iure parũ habẽtur in cõſideratione *c. porrectũ de regu-*
5 *lar.* † quinimo prouiſus per Papam ante conſecrationem poteſt conuoca-
6 re Synodum † quia prouiſio Papę habet vim electionis & confirmationis *Inn. in c. cum olim in princ. de cauſ. poſſeſ.*
7 † dummodo ſuas bullas expediuerit
8 *extrau. Iniuncta de elect.* † electus autẽ & confirmatus poteſt adminiſtrare *Belencin. de carit. ſubſid. q. 46.*

DVBIVM SECVNDVM.

ARGVMENTVM.

Epiſcopus nominatus à regibus, vel electus ſed non confirmatus, non tamen exẽpt⁹ non poteſt Synodum congregare.

1 DVbitatur 2. an Epiſcopus nominatus à regibus poſſit Synodũ congregare: Concludit Botteus *de Synodo p. 1. quaſt. 6. n. 36.* quod non poterit congregare Synodum ante prouiſionem Papæ † & idem concludit de electo nõ confirmato, dũmodo non ſit exemptus, & immediate ſubiectus Papæ, vel ſit vltra Italiam in valde remotis partibus, quia tunc poſſet adminiſtrare *per c. nihil §. fi. de elect.*

DVBIVM TERTIVM.

ARGVMENTVM.

Epiſcopus electus, confirmatus, & conſecratus poteſt congregare Synodum ante apprehenſionem poſſeſſionis, ſi tamen ſit vacua ipſa poſſeſſio, ſecus ſi ſit ab alio occupata.

1 DVbitatur 3. an Epiſcopus elect⁹, confirmatus, & conſecrat⁹, qui tamen nondum eſt adeptus poſſeſſionem poſſit Synodum congregare Botteus *p. 1. q. 6. n. 39.* reſpõdet huic dubio dicens quod ſi alius ſit in poſſeſſione licet iniuſtè non poterit electus cõgre
2 gare Synodum † at verò ſi poſſeſſio ſit vacua poterit niſi obſtet conſuetudo vt quis ante inſtallationẽ non adminiſtret, † quia, inquit, confirmatus poteſt exercere ea, quæ ſunt iuriſdictio-
3 nis Epiſcopalis; † imo ſi omittit cõgregare Synodum eſt ſuſpenſus ab executione officij, vt probatur *in c. ſicut in fi.*
4 *de accuſ.* † non tamen eſt ſuſpenſus ip
5 ſo iure; † ita declarauit Sac. Congreg. Cõc. Trid. 27. Martij 1590. in hęc verba *Archiepiſcopus, & Epiſcopus non congregans Synodum venit ſuſpendẽdus, nõ tamen eſt ſuſpenſus ipſo iure, nec conciliũ*
6 *in hoc innouat, vel addit* † & poterit ſuſpendi per Archiepiſcopum, cui ſubeſt *34. diſt. c. 1.* & ibi *Archid. Gemin. & Card. Alexandr. in fi.* idẽ Gemin.,
7 & Francus *in c. fi. de excep. lib 6.* † vbi notat, quod Archiepiſcopus poteſt excommunicare, & ſuſpendere ſuum ſuffraganeum, ſed non remouere ab
8 Epiſcopatu. † *Metropolitani verò negligentes conuocare Concilium Prouinciale excitantur à Summo Pontifice* ita reſcripſit Sacr. Congr. Conc. Epiſcopo Hiſpalen.

DV-

DVBIVM QVARTVM.

ARGVMENTVM.

Capitulum ſed. vac. poteſt, imo debet ſingulo anno Synodum congregare.

1 DVbitatur 4. an liceat capitulo ſede Epiſcopali vacante congregare Synodum. Botteus *p. 1. q. 6. n. 40.* poſt Pauinum *de poteſt.* capituli *p. 1. quaeſt. 7. verſ. ex præmiſſis, & q. 10. p. 1.* dicit quod poteſt, imo qđ debet capitulum ſingulis annis Synodum congregare. Hoc tamen ita eſt intelligẽdum vt huiuſmodi congreg. fieri debeat per Vicarium capitularem, prout ſic declarauit Sacra Congreg. in vna Toletana relata per Gartiam *de benef. p. 9. c. 2. n. 8.* in hæc verba *obſeruãda in examinibus faciendis pro Collatione Parochialium Sede Epiſcopali vacante: in primis Capitulum nullam ſibi ĩ hiſce omnib. auctoritatem vindicabit, ſed cõſtituet Vicarium infra 8. dies poſt mortem Epiſcopi, prout mandat Conc. Trid. ſeſſ. 24. cap. 16.* & inferius ait 6. *Curabit idem Vicarius vt ſingulis annis in Diœceſana Synodo probẽtur examinatores ſaltem ſex, quibus &c.*

DVBIVM QVINTVM.

ARGVMENTVM.

Synodus congreganda eſt infra ſex menſes poſt celebratã Synodũ Prouinc., et debet celebrari extra tẽpora abſtinentiæ, & dies feſtos, nec in hyeme, aut tempore collectionis fructuum.

1 DVbitatur 5. Quonam tempore congreganda ſit Synodus; nam quamuis in iure cautum reperiatur, quoad Prouinciale Concil. *c. habeatur & c. propter Eccleſiaſticas 18. diſt. & no-*
2 *uiſſ. Conc. Trid. ſeſſ. 24. de refor. c. 2.* † de Synodo Epiſcopi nihilominus certi, circa tempus, nihil reperitur in Decret. & Decretal. determinatum, nec valet allegare *c. fi. d. 18. & c. ſicut de ac-*
3 *cuſ.* † etenim ſtatuunt, vt Synod⁹ Diœceſana celebretur poſt Synodum Prouincialem, vt in ea publicenter ſtatuta ipſius Synodi prouincialis, infra ſex menſes à monitionibus: attamen de tempore nihil certi determinant: † imo Sac. Congreg. declarauit huiuſmodi decreta non eſſe publicanda inconſulto Romano Pontifice, in vna Florent. in hæc verba. *Decreta, quæ in Concilijs Prouincialibus conduntur, publicari nõ debẽt incõſulto Rom. Pont. mittentes autem ad Sedem Apoſtolicã Diœceſanas Synodos laudandi ſunt*: Item Concilium Trid. *ſeſſ. 24. de refor. cap. 2. verſ. Synodi*, quãuis Synodos Diœceſanas quotannis celebrari præcipiat, circa tempus tamen nihil omnino ſta-
6 tuit. Ommiſſa igitur diſpoſitione Conc. Baſilienſis ſeſſ. 25. in quo determinatur vt huiuſmodi Synodus celebretur poſt octauam reſurrectionis, vel alia die ſecundum conſuetudinem, ſtante quod non fuerũt recepta eius decreta ab Eccleſia Romana, teſte Bot. *p. 1. q. 8. verſ. qđ ſi nolumus n. 49* quamuis Fel. *in c. Rodulphus. verſ. ſed vera de reſcrip. allegat. ſeſſ. 20. dicti Cõc. Baſil.* tamquam factam ante ſciſuram ipſi⁹ Cõcilij, dicẽs ita facere D. Antoninũ Archiepiſc. Florentinum oppugnatorem d. Conc. quaſi velit ipſum concilium validum ante ſciſuram; Dicamus cum Bott. *d. q. 8. p. 1, de Synodo* quod debet Epiſcopus determinare tempus congruenter cengregandi huiuſmodi Synudum: nempe extra tempora quibus vacandum eſt abſtinentiæ, vel contemplationi, puta extra tempus quadrageſimæ, & Aduentus,
9 aliorũque ieiunii dierum † nec non, &
10 extra dies feſtos † nec pariter in hyeme,

me, vel temporibus,quando fruges maturæ pendent, vel calor ſummam vim exercet;quocirca Ill.D. Meus D. Eraſmus Parauicinus Prçſul vigilantiſſimus, ac ſumma prudentia præditus iuſſit,vt in Calēdario perpetuo, quod pro huius Alex. Ecc. vſu editum eſt, perpetuò etiam referatur, & conſtituatur dies celebrandi diæc. ſynodū fer. 2. immediatè poſt Dom. 2.poſt paſcha, vel alia ſequenti proxima feria non impedita,quo plane tēpore, neq; frigus, neq; æſtus vrget,
10 neq; fruges animum ſollicitant, † memor quod Epiſcopus, qui plus debito ſuos ſubditos fatigat,non meretur nomen Epiſcopi,aut Pontificis *c. quia cognouimus 10.quaſt.3.*

DVBIVM SEXTVM.

ARGVMENTVM.

Synodus eſt ſemel in anno congreganda,niſi habita ſit prouincialis Synodus, quia tunc Diœceſana eſſet etiam celebranda intra ſex menſes.

1 DVbitatur 6.quoties debeat Epiſcopus celebrare Synodum. Petrus de Palude *in 4.ſent.diſt.24.quaſt. 5.concluſ.9.*dicit quod bis in anno debet celebrari per *c.habeatur 18.diſt.& c.ſicut de accus.* & hæc opinio videtur conformis Conc.Trid.*ſeſſ.24.ca 2. de refor.*vbi diſponitur,vt quotannis Synodi Diœceſanæ celebrentur, & ſic cum pluraliter loquatur videtur etiā quod debeat pluries in anno celebra-
2 ri;† nihilominus per ea, quæ tradit Boteus *de Synod.p.1.q.9.nu.52.contra Palud.*vbi etiam reſpondet,& dat intellectum *d.c.habeatur,& c.ſicut*:Contrarium videtur verius.

Nec obſtat Conc.Trid.*d.ſeſſ.24.c.2.* vbi decernit in plurali numero, vt *Synodi Diœceſanæ quot annis celebrentur*; nā reſpondetur, quòd ibi habetur ratio ad Epiſcopos,quia in qualibet Diœceſi debet celebrari, nè putarent Epiſcopi ſatisfactum eſſe Conc. ſi Diœceſa. Metropolitani fuiſſet celebrata, ſi
3 Conc.eſſet in ſingulari tm̄ loquutū; † etenim pluralitas aliquando reſoluitur in ſingularitates *Bart. in l. falſa §.*
4 *fi.ff.de cond.* vel dicamus quod opinio Paludani fortaſſè habebit locū,quādo Synodus Prouinc. celebrata fuit poſt
5 Diœceſanam;† quia tunc, vt dixim⁹, debet infra ſex mēſes celebrari Diœceſana,& in ea erunt publicanda Decreta prouincialia, *per c. fi. 18. diſt.*
6 † verum tamen eſt, quòd Epiſcopus poteſt,ſi vult,ex cauſa, bis in anno Synodum celebrare,*arg.glo.in c.ſi Epiſ-*
7 *copus de off.ord.in 6.*† quæ dicit Epiſcopū poſſe,ex cauſa, pluries in anno viſitare *id'm notat gloſ.in Clem. Attendentes de ſta. monac. facit quod notat* Card.Alex.*in cap. de concilijs 18. diſt.*
8 † vbi dicit Concilium prou.poſſe etiā bis in anno celebrari, ſi neceſſitas cogit,*Bot.d.queſt.9.n.54.p.1.*

DVBIVM SEPTIMVM.

ARGVMENTVM.

Synodus congreganda eſt per Edictum generale,vel etiam per ſpeciales literas Epiſcopi

1 DVbitatur 7.quomodo ſit congreganda Synodus. Reſp. quòd congreganda eſt per Edictum genera
2 le Epiſcopi:† & quòd etiam poteſt vocari per literas ſpeciales eiuſdem Epi
3 ſcopi,† & ſufficit vnica citatio,ſeu vocatio *glo.in cap. ſi Epiſcopus 18.diſt.* de quibus infra explicatius, in formula habendi Synodum.

Du-

DVBIVM OCTAVVM.

ARGVMENTVM.

Synodus celebranda eſt in diœceſi, vel etiam extra de licentia Ordinarij loci; hoc tamen verum eſt ſi inſit cauſa.

1 DVbitatur octauò de loco vbi ſit celebranda Synodus, & queritur, an ſit neceſſariò celebranda in dięceſi. Boteus de Synodo *p. 1. q. 9. n.* 57. tenet quod poteſt Epiſcopus celebrare Synodum ſuam in quocumque loco ſuæ dięceſis ſibi beneuiſo, quod planè probatur *in c. Abbates iuncta gloſ.* in verbo *vocatione 18. quaſt. 2.* ſed † *ibid. num. 58.* concludit quod poterit etiam celebrare huiuſmodi Synodum diœceſanum extra dięceſim, ſi forte fuerit ex ea pulſus, vel aliàs ex
2 cauſa peſtis illam deſeruiſſet † quia Synodum congregare inquit eſt de lege iuriſdictionis; hoc tamen ita intelligendum eſt, ſi interuenerit licẽtia Ordinarij loci, in quo velit Epiſcopus celebrare ſuam Synodum, de quo late. *Hoſtien. Io. Andr. & Butr. in c. ex tuorum de auct. & vſu pal.*

DVBIVM NONVM.

ARGVMENTVM.

Synodus conſueuit celebrari in Eccleſia ſed poteſt etiam extra, & in loco priuato.

1 DVbitatur nonò, an ſit celebranda huiuſmodi Synodus in Eccleſia. Boteus *quaſt. 9. num. 56. p. 1. de Synodo.* videtur concludere quod nõ ſit neceſſe vt celebretur in Eccleſia;
2 † quinimò dicit quod vbi tractarentur correctiones morum clericorum oporteret vt Epiſcopus congregaret Synodum in loco priuato, clauſiſque oſtijs, ne laici, qui opidò ſunt infeſti clericis *c. laicos 2. q. 7.* audiant crimi-
3 na clericorum; † at vero quod poſſit in Eccleſia celebrari extat auctoritas Io. Andr. Principis Canoniſtarum *in c. decet de immun. ecc. in 6.* † quinimo hodie de vniuerſali conſuetudine celebratur duntaxat in Eccleſia, & quidem conuenientius propter actus qui fiunt in ea, † & maximè propter miſſam Sancti Spiritus, quę eſt ante illius incohationem, vt videbimus infra, celebranda.

DVBIVM DECIMVM.

ARGVMENTVM.

De lege diœceſana ſunt illa, a quibus exempta ſunt monaſteria: de lege verò iuriſdictionis ſunt ea, a quibus non ſunt exempta.

1 DVbitatur 10. ex quo diximus eſſe de lege iuriſdictionis Synodum congregare, quænam differentia ſit inter legem iuriſdictionis, &
2 legem diœceſanam † ſtante quod teſte Boet. *de Synodo p. 1. nu. 61. q. 9.* hæc vocabula ſunt magiſtralia, & à doctoribus inuenta Inn. *in c. 1. de ſtat. mon.* ſed vt breuibus hæc expediantur, omiſſa diſtinctione quam facit gloſa *in ſum. 10. q. 1.* & gloſ. magna *in c. di-*
3 *lectus de off. ord.* † quæ dicit ea eſſe de lege iuriſdictionis, quæ conſiſtunt in conferendo, ſeu dando, † quæ vero conſiſtunt in faciendo eſſe, de lege diœceſana, teneamus cum Inn. *in d. c. 1. de ſtat. monac.* & Io. And. *in d. c. dilect. de off. ord.* quem etiam Bott. & communiter omnes ſequuntur, teſte Panormit. *in d. c. dilectus* verſ. *in gloſ. ſe-*
4 *cunda, de off. ord.* † nimirum illa eſſe de lege dięceſana, à quibus exempta
5 ſunt monaſteria, † alia vero, à quibus non ſunt exempta, eſſe de lege iuriſdi

ctionis tametſi D. Card. Zabarell. in *d. c. dilectus de off. ord.* dicit, quod cum non poſſit in hoc dari certa doctrina ille, inquit, qui dicit aliqua eſſe de iure diœceſano, vel iuriſdictionis, ea probare debet, inducendo iura dicentia, quod tale ſit de iure diœceſano, tale autem de iure iuriſdictio-
6 nis, & ſi nihil probet ſuccumbat, † quia, niſi probetur aliquid eſſe de prædictis illud dicetur ſimpliciter eſſe de iure Epiſcopali. † Verum tamẽ eſt quod huiuſmodi leges confunduntur, quippe quæ lex iuriſdictionis venit aliquando appellatione legis diœceſanæ *c. auditis de in integr. reſtit.*

DVBIVM VNDECIMVM

ARGVMENTVM.

Synodus reſpectu conuocationis eſt de lege diœceſana; at reſpectu eorum, quæ ibi ſtatuuntur eſt de lege iuriſdictionis, quia ad iuriſdictionem ſpectat ſtatuere, & ſtatutis obedientiam iniungere.

1 DVbitatur 11. quid concludendũ ſi quæratur an Synodus ſit de iure diœceſano, an de lege iuriſdictionis. Quidam tenent eſſe de iure diœceſano *glo. in d. c. dilectus de off. ord.* alij vero tenent eſſe de lege iuriſdictionis Hoſt. *in d. c. dilectus de off. ord.* quem refert, & ſequitur Io. Andr. ac alij relati per Bott. *p. 1. num. 61. verſ.*
2 *contrarium* † ſiquidem vocare ad Synodum eſt tanquam præambulum, & acceſſorium iuriſdictionis. Alij dicunt quod eſt mixta, Hoſt. *in c. quod ſuper his de ma. & obed.* quem ſequitur Io. Andr. & Abb. ibid. & Card. Alex.
3 *in c. Epiſcopus 18. diſt. apud Bott. ibi;* † nam Synodus, inquit, in eo quod eſt
4 Synodus, eſt de lege diœceſana, † in eo verò quod ibi aliquid ſtatuitur, vel ordinatur, vel iudicatur, eſt iuriſdictionis; idem annuit Abb. *vbi ſup.* dũ ait Synodum Epiſcopi reſpectu conuocationis eſſe de lege diœceſana, ac proinde non poſſe compelli exemptos ad eam venire, niſi ſit cauſa ra-
5 tionabilis; † reſpectu autem eorum; quæ ibi ſtatuuntur, eſſe iuriſdi-
6 ctionis. † quia ad iuriſdictionem ſpectat ſtatuere, & ſtatutis obedientiam iniungere. Sed Cardin. Turrecrem. *in d. c. 1. 10. q. 1.* declarat Hoſt. dicens quod cõuocatio actiua ad Synodum eſt de lege iuriſdictionis; obligatio autem obediendi vocationi eſt
7 de lege diœceſana; † quia inquit, lex diœceſana conſiſtit in recipiendo honorem; ſed hanc declarationem non approbat Bott. quinimo dicit parum eſſe de ea curandum, quippe quæ eſt contra mentem Hoſtienſis *in d. cap. quod ſuper his de ma. & obed.* enimuero per eam concordantur opiniones,
8 † & iudex inter varias opiniones ſi mediam eligit bene facit. *Anch. in conſ. 120.* quem ſequitur Fel. *in ca. 1. verſ. 2. nota de conſtit.* & facit gloſ. *in l. Nenſennius ff. de neg. geſt.*

CAPVT III.

Quinam ad Synodum venire teneantur, quauè pœna, & an aliqui excuſentur.

DVBIVM PRIMVM.

ARGVMENTVM.

Epiſcopus habet intentionem fundatam ſuper omnibus Eccleſiis ſuæ diœceſis, & ea propter omnes clerici ſunt ei ſubditi.

1 QVia diximus in deſcriptione Synodi, quod Epiſcopus illam celebrat cum ſuis ſubditis; modo occurrit

currit dubitare quinam dicātur ſubditi Epiſcopo. Bott. hoc quærit *in tract de Synod.p.1.q.9.n.65.* & reſpondet, quod omnes clericiali cuius diœceſis ſunt ſubditi Epiſcopo illius; quia Epiſcopus habet in iure fundatam intentionem ſuper omnibus Eccleſijs ſuæ diæceſis, adeo quod aſſerenti contrarium incumbit onus probandi *c. ſi perſona. §. ſi vero, & ibi Gem. & Franc. not. 1. de priuil. in 6.* facit *c. omnes baſilicæ 17. q. 7.* & appellatione clericorum ex larga ſignificatione veniunt omnes clerici cuiuſcunque gradus *Abb. in cap. bona el 1. de poſtul.*
2 *prælat.* † Illud tamen aduertendum eſt, quod ex eo, quod quis accedit ad Synodum Epiſcopi, eſt ſignum ſubiectionis & probatur hoc *in c. fi. de cauſ. poſſeſ. Nic. de mil. in ſuo repert.* in verb. *Epiſcopus §. 6.*

DVBIVM SECVNDVM.

ARGVMENTVM.

Quinam teneantur venire ad Synodum diœceſanam, accuratè oſtenditur.

1 DVbitatur ſecundò quinam venire debeant ad Synodum. Bott. de Synodo *par. 2. in princ.* hoc quærit & dicit quod primò intereſſe debet Epiſcopus per *c. Epiſcopus 35. q. 6.* & putat quod ex cauſa poterit intereſſe Vicarius pro Epiſcopo *arg. c. ſi Epiſcopus. de off. ord. in 6.* vbi Vicarius poteſt viſitare nomine Epiſcopi; Admonet tamen Epiſcopum *ibi nu. 3.* vt videat cui demādet, quia, inquit, ſi Vicarius delinquit in illo negotio, Epiſcopus tenetur ipſe *arg. l. 1. ff. de exercit. act.* cum alijs iuribus ibi allatis.

2 Secundò venire debent Abbates habentes cappellas vel populũ ſubiectum Epiſcopo ſub ſe, ſiue Abbates ſint exempti, ſiue non *tex. in c. ex ore de priuil. & ca. 1.* iuncta gloſ. in verb. *inſtituta de priuil. in 6.* & gloſ. *in cap.*
3 *quod ſuper his de ma. & obed.* † niſi eſſent ſpecialiter priuilegiati, vt non deberent venire ad Synodos Epiſcopi vt *in c. quoniam per confeſſionem de priuilegijs, & in c. nimis de exceſſ. prælat.*
4 vel niſi eſſent iam in poſſeſſione, & conſuetudine non veniendi.

5 Et adeo arctantur Abbates venire ad Synodum, vt teneantur, quamuis habeant etiam alios Abbates ſub ſe
6 *Lap. inter conſ. Federici conſ. 89.* † Nec refert vtrum fuerint ſpecialiter vocati, nec nè, modo generaliter vocentur *Inn. in d. c. quod ſuper his de ma. & obed.* & ſufficit, vt diximus ſup. *dub. 7.* vnica vocatio, ſiue citatio *gloſ. in ca. ſi*
7 *Epiſcopus 18. diſt.* † Excipiuntur Abb. ord. Ciſtercien. *glo. in c. Epiſcopus el. 2. d. 18.*

8 Tertiò venire debent Monaci tranſlati ad Eccleſias Parochiales *c. de monachis 16. q. 1.* ſimplices tamen monaci, nec etiam mendicantes non poſſunt cogi, niſi fortè fieret Synodus ex cauſa fidei, vel alia ſimili, arg. eius quod notat Archid. *in cap. quando 31. diſt.* † vbi dicit, ire ad litanias ſeu proceſſiones, & venire ad Synodum æquiparari.

9 Quartò debent venire omnes Prælati ſæculares ſecundum Imol. *in cap. graue verſ. ad Synodales de preb.* & Epiſcopus debet de eorum conſilio omnia gerere *c. fi. 18. diſt.* † appellatione enim præsbyterorum comprehendũtur Prælati ſæculares *arg. ca. legimus 93. diſt.*

10 Strictè tamen Prælati dicuntur, qui habent iuriſdictionem contentioſam glo. in verb. *prælati in Clem. dudum de ſepult.* largè autem dicuntur etiam Rectores Parochialium Eccleſiarum † ſed hic intelligitur de Prælatis ſtrictè, quia ipſi ligantur ſtatutis Epiſcopi, & debent corrigere ſubditos

di tos ſuos ſecundum ſtatuta Epiſcopi *c. quod ſuper his de maio. & obed.* Bott. *de Synodo p. 2. n. 15. in princ.*

12 Quintò debent venire Parochi, & alij ſacerdotes exercentes curam animarum *d. c. quod ſuper his de ma. & obed.* etiamſi ſint præſentati per exemptos *ſecundum Archid. & Io. Andr.*

13 *in c. 1. §. illum de verb. ſignif. in 6.* † alij vero ſacerdotes non beneficiati nō tenētur venire niſi Epiſcopus vellet procedere ad reformationem morū, tunc enim poſſent cogi omnes etiam clerici *Abb. in d. c. quod ſuper his de ma. & obed.* ita intelligenda ſunt, quæ tradunt Innoc. *in d. c. graue de preb.* & poſt eum Io. Andr. & Zabarell. vbi dicunt, quod ad Synodum vocandus eſt totus clerus.

14 Sextò debent venire omnes qui obtinent beneficia ſimplicia. Illud tamen omnino ſciendum eſt, quod non ſemper tenentur venire vt latè probat Botteus *d. 2. p. in princ. nu. 18.* auctoritate Zabarell. niſi agatur de reformatione morum, vel de aliquo cōcernente vniuerſum clerū; vel certè niſi publicanda ſint decreta Synodi prouincialis *Michael Thomaſius in tract. de conc. & Synod. diœceſ. fol. mihi 136.* vbi recenſet eos, qui ad Synodū

15 vocandi ſunt dicens. † *Ad Synodū diœceſanam vocandi ſunt omnes Parochi; Abbates, Priores Ordinum maxime ſi habent aliquas Parochiales ſuis monaſterijs vnitas; & Canonici Eccleſiæ Cathedralis, illi quidem, qui ad ſacros ordines promoti erunt, & Eccleſiam nullo ſcandalo leſerint, nam illi, qui ſacris non ſunt initiati, aut alias aliquo ſingulari vitio notati fuerint ad nullam rem grauiorem Eccleſiaſticam admitti debent; à qua etiam probatiſſimi Sacerdotes non ſunt excludendi; nam tametſi in illis Canon. legamus omnes presbyteros vocandos eſſe ſatis tamen eſt ſi ex vnaquaque Parochia ille, qui Caput eſt, accedat cum omnes venire non poſſint, & vt probatiſſimi quiq; Sacerdotes* Eccleſiæ Cathedralis admittātur, nam alij *potius perturbarent Synodum quam iuuarent*: & inferius ait *omnes ſacerdotes Eccleſiæ Cathedralis admitti non debent, & qui ſint idonei vt admittantur ex Cathedrali, vel diœceſi nemo poteſt melius quam Epiſcopus iudicare, quam ob rem videant Epiſcopi vt præter Parochos, & Canonicos non eligant niſi probatiſſimos aliquos ſacerdotes, ac doctos, nam ſi aliter fecerint eis iuſtè, ſicut de metropolitano diximus, repugnari poterit.* hæc Thomaſius: Botteus vero *de Synod. p. 2. in princ. nu. 22.* ait inferri uidetur vt Canon. Cathedr. nō teneantur venire ad Synodum Epiſ-

16 copi † quia Canonicatus dicuntur beneficia ſimplicia *Abb. in c. nouum*

17 *genus de decimis* † nec ſubſunt Epiſcopo ſicut nec cęteri habentes ſimplicia beneficia iure diœceſano cum nō habeant Eccleſias, quarum nomine teneantur ad Cathedraticum, & ad quotam decimarum, & ſimilia *vt in c. conquerente de off. ord.* ſed *ibid. n. 23.* limitat hoc dictum quando tractaretur de negotio tangente Canonicos, quia, inquit, tunc deberent intereſſe ſicut vocari debent ad Synodum Prouincialem ſiue tractentur tangentia eos, ſiue non in ipſa Prouinciali Sy-

18 nodo *per c. fi. 18. diſt.* † ponderando dictionem *maxime* ibi poſitam, quæ

19 importat idem eſſe in contrario, † & verbum *debeant* quod importat ne-

20 ceſſitatem † ac tandem *ibid. nu. 24. d. p. 2. in princip.* verſiculo *quid tenendum* putat Canonicos Cathedralis eſſe de neceſſitate vocandos, ipſos tamen nō teneri venire niſi de honeſtate vel niſi tractentur tangentia eos, aut opus ſit Epiſcopo illorum conſilio, aut habeant populum, vel capellas ſub ſe, Epiſcopo tamen ſubditos, † aut vel-

21 let facere Epiſcopus ſtatuta † quia

cx

ex quo tunc tenetur requirere conſi-
22 lium ſui capituli † quia aliter non valerent *arg. cap. quanto de his quæ fi. à*
23 *præl.* † niſi Epiſcopus præſcripſiſſet huiuſmodi conſilium non quærere *Anchar. in repet. cap. 1. de conſtitut.*
24 † aut Canonici haberent iuriſdictionem dependentem aut reſortiſſantē ab Epiſcopo, vtpote quia appelleretur ab ipſis ad Epiſcopum *iuxta c. ro-*
25 *mana §. 1. de appell. in 6.* † aut certè haberent iuriſdictionem cōmunem in aliquibus locis diœceſis cum Epiſcopo, vti habent Cano. Lugdunenſes, qui habent iuriſdictionem ſuper clerum cum Archiepiſcopo Lugdunenſi Bott. *de Synodo p. 2. n. 29.*

26 A fortiori non tenentur venire Canon. Eccleſiæ Collegiatæ, quia non ſolum dicuntur habere beneficia ſimplicia, ſed etiam dicuntur clerici ſecundi gradus *Card. Alexand. in*
27 *c. Epiſcopos 17. diſt.* † nec vocantur ad Conc. Prouinc. *Zabarel. in ca. fi. not. 1. de his quæ fi. à præl.* niſi eſſent in caſibus de quibus diximus de Canonicis Cathedralis.

28 De capitibus autem ipſarum collegiatarum habentibus curam animarum, vel iuriſdictionem dependentem ab Epiſcopo concluditur, quod tenentur venire.

29 Addit Bott. *d. 2. p. n. 37. & 39.* quod ad Synodum debent venire, qui ex conſuetudine accedere ſolent vt pro-
30 batur *in c. fi. 18. q. 2.* † & ad inducendam talem conſuetudinem ſufficiūt 10. anni, quia eſt præter ius; niſi ageretur de Abbate exempto non habēte populum vel capellas ſub ſe, vel de Mēdicantibus, quia tunc requiritur conſuetudo 40. ann. quia eſt contra ius *Dd. in c. fin. de conſuet.*

31 Item debent accedere, qui velint proponere querelas contra aliquos, & de eiſdem rationem habere volunt *c. propter Eccleſiaſticas el. 2. d. 18.*

DVBIVM TERTIVM.

ARGVMENTVM.

Laici non admittuntur in Synodo de neceſſitate, ſed de quadam congruentia.

1 DVbitatur tertiò, an laici ſint admittendi. Bott. *de Synod. p. 2. n. 38. poſt Io. And. in c. fi. de his quæ fi. à præl.* tenet quod nō admittuntur quādo tractatur de correctione morum,
2 aut de negotijs clericorum, † quamuis poſſint admitti quando publicantur ſtatuta edita in Synodo Prouinciali *per c. fi. 18. diſt.* vel quando tractātur negotia tangentia laicos *Abb. in c. quod ſuper his de ma. & obed.* Hoc tamen intelligendum eſt, vt non debeant interuenire de neceſſitate, ſed
3 de quadam congruentia † quia ſufficit vt laicis nuncientur per clericos ea, quæ in Synodo fuerunt ordinata,
4 ſicut etiam ſufficit vt curati publicent populo, & cęteris Eccleſiaſticis ſtatuta Epiſcopi, prout etiam faciunt Epiſcopi de ſtatutis Concilij genera-
5 lis, vel Prouincialis. † Qui tamen nō tenentur legere tota verba ſtatutorum, ſed ſufficit vt tantummodo legantur ſubſtantialia. *Bal. in cap. vltra tertiam de teſta. Bot. de Synodo p. 3. actu 6. num. 36.*

DVBIVM QVARTVM.

ARGVMENTVM.

Vicarius Epiſcopi in Synodo debet præcedere omnes Dignitates, & Canonicos.

1 REcenſuimus ex Boteo, & Thomaſio eos, qui venire tenentur ad Synodum diæceſanam; nec inter eos reperui nominari Vicarium Epiſcopi, modò dubitatur an debeat Vicarius Epiſcopi interuenire in Synodo

D. Her-

D. Hercules Mareſcotus *li. 1. c. 69. nu. 3. variarum reſolut.* ait quod Vicarius Epiſcopi non eſt de illis, qui intereſſe debent in Synodo, quia, inquit, in multis locis fit mentio de illis, qui vocandi ſunt, & inter eos nullibi reperitur vocandum eſſe Vicarium Epiſcopi; allegans pro hoc quamplurima iura, & doctores, & ſignanter Famaguſt. *in tract. de conc. tit. qui in concilio ſint vocandi* verſ. *in concilijs autem Synodalibus*, vbi, inquit, ponit omnes vocandos, & nihil dicit de Vicario, & vult confirmare hoc ſuum dictum plurium Synodorum diœceſanarum antiquitus celebratarum auctoritate, & præſertim *Antiſiodoren.* quæ fuit celebrata anno ſalutis 616. & *Selaguſtadien.* quæ habita fuit anno 1023. ſed re vera, pace tanti doctoris non eſt excludendus Vicarius Epiſcopi à diœceſana Synodo, tum quia D. Mareſcotus non adducit aliquod ſpeciale ius, per quod Vicarius excludatur: tum quia eſſe potuit vt in præcitatis concilijs, ſiue Synodis adfuerit Vicarius vti Abbas, vel Canonicus, vt nos inſtruit quotidiana experientia, quod Vicarij Epiſcopi qui ſunt etiam Canonici, vel de aliquo capitulo, quamuis re vera Synodo interueniant, non tamen vocantur in vocatione cleri, tanquam Vicarij, ſed ſub ſuo Capitulo.

2 Nec refert qđ Synodus Selaguſtadien. diſponat his verbis *Ingrediatur Epiſcopus ſi voluerit, vel ſi neceſſitas exegerit, & ſi non adſit Epiſcopus, eius Vicarius eadem faciat*, quā planè auctoritatem inducit Mareſcot. *ibi num. 4.* ad excludēdum Vicarium à Synodo, quia reſpondetur quod hoc poteſt habere locum pro præſidendo ipſi Synodo, non autem pro ſimpliciter etiam vti Vicarium intereſſendo.

3 Sed quid eſt amplius ambigendum, quando iam, teſte Io. Aluiſio Riccio *in prax. præcedentiarum reſol. 557.* fel. rec. Clem. VIII. ſacraque Rituum cōgregatio declarauit *Vicarium Epiſcopi debere in Synodo præcedere omnes dignitates, & Canonicos*? cum itaque diſponat illum debere præcedere, intendit in conſequentiam poſſe interuenire.

DVBIVM QVINTVM.

ARGVMENTVM.

Obedientia non poteſt præſcribi vt nemini exhibeatur, ſed vt alij quā Epiſcopo exhibeatur poteſt equidem præſcribi.

1 DVbitatur quintò, An illi, qui aliàs tenentur venire ad Synodum, poſſint tueri ſe aliqua præſcriptione, qua minus teneantur venire. Botteus *p. 2. num. 40.* concludit negatiuè, duabus potiſſimum rationibus,
2 Prima quia in Synodo præſtari debet obedientia *c. quod ſuper his de ma.*
3 *& obed.* † ſed obedientia inquit non poteſt præſcribi *c. non liceat de ma. &*
4 *obed.* † Secunda quia in Synodo debet perſolui Cathedraticum quod etiam non poteſt præſcribi *arg. Auth. multo*
5 *to magis C. de ſacroſanct. Eccl.* † vbi potentior eſt prohibitio in cauſa quam in cauſato: poſſent equidē præſcribere quando ire deberent ad Synodum alicuius, qui ius illum celebrādi præſ
6 cripſiſſet † nam quamuis obedientia non poſſit præſcribi per ſubditum, poteſt tamen præſcribi quod alteri quā
7 Epiſcopo reddatur, † ſtante quod poteſt per inferiorem præſcribi ius viſitandi, & procurationem exigendi;
8 † quinimo; & merum imperium in certa parte alicuius Diœceſis nomine ſuæ Dignitatis quis poteſt præſcribere *Abb. in c. cum contingat de foro compet.*

DV-

DVBIVM SEXTVM.

ARGVMENTVM.

In Synodo poteſt interueniri per procuratorem: quamuis tutius ſit interuenire perſonaliter.

1 DVbitatur ſextò, an teneātur interuenire perſonaliter. Bott. *de Synodo p.2.num.40.* dicit quod poſſunt interuenire per procuratores, & vſu iam compertum eſt vt admittantur Procuratores, inquit, nihilominus, quod tutius eſt vt interueniāt perſonaliter, propter ſtatuta, quæ ibi fiunt, quibus contradicere poſſunt, ſi eis ſint nociua, *arg. c. Nicana 31.diſt.* per ea, quæ notat Imol. *in ſæpius alleg.c.quod ſuper his de ma.& obed.*

DVBIVM SEPTIMVM.

ARGVMENTVM.

Qui ad Synodum non veniunt, poſſunt excommunicari.

1 DVbitatur qua pęna ſint plectendi, qui ad Synodum non veniunt. Bott. *d.p.2.num.50.& ſeq.* dicit quod debēt excommunicari, *per tex. in c.ſi.18.d.& c.ſuper his de ma.& obe.* quod ampliat etiam ad illos, qui veniunt, ſed non in termino competenti, *c. placuit, & c. ſi Epiſcopus 18. diſt.* id tamen declarandum eſt, quando veniunt Synodo iam penitus abſoluta;
2 † nam, ſi veniunt ante illius dimiſſionem, non puniuntur, quia præſumuntur impediti, *argum.l. Diuus ff.de in integr. reſt.*

DVBIVM OCTAVVM.

ARGVMENTVM.

In pluribus caſibus hic relatis remiſſiuè, excuſantur illi, qui non conueniunt ad Synodum.

1 DVbitatur octauò, an excuſentur in aliquibus caſibus. Bot. *de Synodo p.2.n.56.* hoc quærit, & ibi recenſet quamplurimos caſus, in quibus excuſantur non venientes ad Synodum, ad quos remitto lectorem, nam hic, vt alias pollicitus ſum, intendo duntaxat aliqua referre, quæ magis ſcitu digna ſunt, & reſpiciunt legitimam celebrationem Synodi, vt habeatur certitudo, quando examinatores in ea electi, & probati, dicantur Synodales, & legitime electi in Synodo.

CAPVT IV.

Quæ debeant in Synodo tractari, & quomodo ſit abſoluenda, & dimittenda Synodus.

DVBIVM PRIMVM.

ARGVMENTVM.

In Synodo Diœceſana eliguntur Examinatores: item Indices; ac alij fiunt actus qui ſigillatim recenſentur.

1 DVbitatur 1. quæ debeant tractari in Synodo. D. Michael Thomaſ. *in tract.de Conc.ſiue de rat. habē. Conc.fol.139.* dicit, quod præter ea, quæ ex iure antiquo, & communi, tractari poſſunt in Synodis, Decretum

tum

tum eſt in Conc. Trident. vt tria, quæ maximi momenti ſunt in eis agantur. † Primum vt eligantur examinatores promouendorum ad Parochiales Eccleſias, de quibus *in c. 18. de ref. ſeſſ. 24. & ego latè ſuprà in praxi habẽdi concurſum requiſito 11. per totum.* Alterum, vt in ea poſſit id, quod piũ, & honeſtum fuerit, prouideri in Eccleſijs, quæ onere dicendi infinitas miſſas preſſæ, ſeu aggrauatæ reperiũtur, vt in *c. 4. de ref. ſeſſ. 25.* Tertium, vt in ea eligantur Iudices, quibus cauſæ committi poſſint à S. Sede Apoſt. & eius Legat. *vt eſt in c. 10. de reform. ſeſſ. 25.* & dicit quod ſi alia quàm hæc agerentur non propterea futura eſſet inutilis huiuſmodi cõuocatio Synodi; in ea præterea, inquit, agi poterunt multa, quæ pertinebunt ad reformandum totam Diœceſim, in quibus, vt rectè omnia agi poſſint, Epiſcopus præter eam notitiam, quam habebit eorum, quæ indigent reformatione, poterit aſſumere ſeptem uel plures maturiores, honeſtiores, ac ueraciores uiros, & eos poterit aſtringere iureiurando, vt quidquid nouerint, uel audiuerint fieri in Diœceſi contra uoluntatem Dei, & rectã Chriſtianitatem indicent Synodo, *vt habetur in c. Epiſcopus in Synodo 35. q. 6.* hæc ille.

3 Sed non aduertit quod Concilium Tridentinum *ſeſſ. 24. de refo. c. 3. ver. cæteri* ſtatuit, ut in Synodis Diœceſanis emittatur profeſsio fidei, iuxta articulos in conſtitutione fel. rec. Pij IV. quàm affero infrà *c. 5. hoc tract.*

4 At Bott. ſuper his texuit abundè tertiam partem ſui tractatus *de Synodo*, & diuiſit Synodum in XVIII. actus, quos facit Epiſcopus in Synodo.

5 Primus eſt, ut celebretur Miſſa de Spiritu Sancto.

Secundus, ut dicatur Pſal. *Saluum me fac Deus.*

Tertius, vt Epiſcopus ſit indutus Epiſcopalibus indumentis.

Quartus, vt vnuſquiſque ſedeat ſecundum ſuam prærogatiuam.

Quintus, vt fiat Sermo.

Sextus, vt legantur Decreta facta in Conc. Prou.

Septimus, vt audiantur querelæ.

Octauus, vt vocentur nominatim omnes, qui debent intereſſe Synodo.

Nonus, vt mores clericorum corrigantur.

Decimus, vt præſtetur reuerentia, & obedientia Epiſcopo.

Vndecimus, vt eligantur teſtes Synodales, quod etiam præſtandum eſt ex Conc. Prouinc. Mediol. IV. *hoc tit.*

Duodecimus, ut Parochi reddant rationem de Officio ſuſcepto, & de adminiſtratione Baptiſmi.

Decimustertius, ut Cathedraticũ ſoluatur.

Decimusquartus, ut agatur de alienat. rer. Eccl.

Decimusquintus, ut enuncietur Paſcha futurum.

Decimusſextus, ut de interruptione præſcriptionis caueatur.

Decimusſeptimus, ut debeat occurrere dogmatibus hęreticorum.

Decimusoctauus, & ultimus, ut faciat ſtatuta, ſed nihil planè dicit de eligendis examinatoribus Synodalibus, quippe qui illæ tractatus præceſſit tempus Sac. Conc. Trident. per quod nouiſſimè ſtatutum eſt, ut eorũ electio fiat ſingulis annis in Synodo diœceſ. *c. 18. de refor. ſeſſ. 24.*

Concludere itaque poſſumus cum Thomaſ. loc. cit. quod ſufficient ea, quæ ipſe recenſet, addito actu emiſſionis profeſsionis fidei: & licet multa ex his, quæ tradit Bott. abierint in diſuetudinẽ, lubet nihilominus nonnulla dubia excitare circa actus prætact.

DV-

DVBIVM SECVNDVM.

ARGVMENTVM.

Miſſa de ſpiritu Sancto eſt de ſolemnitate Synodi, ſed non de neceſſitate.

1 DVbitatur ſecundò, an miſſa de Spiritu Sancto ſit neceſſariò celebranda, & videtur quod ſic *arg. c. cum Eccleſia Sutrina de cauſ. poſſeſſ.* vbi diſponitur, quod Capitulum congregãs ſe pro electione ſui Prælati, prius faciat celebrare Miſſam de Spiritu
2 Sancto, † quia in initio cuiuſuis grauis operis, fieri debet fundamentum à Deo *c. non licet 25. q. 6.* nihilominus dicendum eſt quod huiuſmodi Miſſa ſit quidem de ſolennitate, & decentia, ſed nuſquam de neceſſitate, ſicuti nec in electione eſt de neceſſitate, *per not. in c. quia propter de elect. Bott. de Synodo p. 3. nu. 4.*

DVBIVM TERTIVM.

ARGVMENTVM.

Pſalmus saluũ me fac *eſt de ſolemnitate, non de neceſſitata Synodi: idem de Litanijs.*

1 DVbitatur tertiò, an Pſalmus *ſaluum me fac*, & Litaniæ ſint de neceſſitate, & videtur pariter quod ſic, nam in Pontificali ponuntur in
2 forma habendi Synodum † Pontificalis autem liber eſt authenticus, & ideo facit fidem, & poteſt allegari *gloſ.* in verb. *pontificale* in *Clem.* 1. §.
3 *nos eoſdem de iureiur.* † imò propter iſta, & multa alia, quæ fiunt in Synodo, Horæ Canonicæ poſſunt dici alijs temporibus, & horis, quàm aliàs de iure dici deberent, ne Synodus impediatur *Henric. Boic. in cap. 1. de celebr. miſſ.* ſed idem concludendum quod de Miſſa dictum eſt.

DVBIVM QVARTVM.

ARGVMENTVM.

Epiſcopus vt ſit indutus pontificalibus non eſt de neceſſitate.

1 DVbitatur quartò, an ſit neceſſarium, vt Epiſcopus ſit indutus pontificalibus indumentis: videtur quod ſic, *ad not. per Hoſtien. in c. quod*
2 *ſicut de elect.* † imò, & alij prælati exiſtentes in Synodo deberent ſtare cum indumentis ſuæ Dignitatis, *per ca. vt*
3 *Apoſtolica de priuil. in 6.* † imò qui vult obtinere prærogatiuam in proceſſionibus, debet ire cum indumentis gradui ſuo conuenientibus, vt notat Card. Alexandr. *in c. Epiſcopus 17. diſt.* nec arbitror hoc eſſe de eſſentia Synodi, ſed benè de ſolennitate.

DVBIVM QVINTVM.

ARGVMENTVM.

Sedere ordinatim in Synodo non eſt de neceſſitate, ſed de congruentia.

1 DVbitatur quintò, an ſit neceſſe, vt ſedeant ordinatim. Dicamus quod non eſt de neceſſitate, ſed tantũ
2 de quadam congruentia; † nam ordo Dignitatis debet attendi *C. vt Dignitatis Ordo ſeruetur li. 12. Botteus p. 3. numero nono.*

DVBIVM SEXTVM.

ARGVMENTVM.

Ordo ſedendi in Synodo recenſetur: & diſputatur de præcedentia inter Vic. Epiſ. & Abbates.

1 DVbitatur ſextò, quinam Ordo
tenendus ſit in ſedendo. Bott.
de Synodo p.3. nu.10.& ſeq. aſſignat lo
cos.
2 Et Primum locum aſſignat Epiſco-
po tanquam Capiti ipſius Synodi *ar-*
3 *gum. c. nouit de iis quæ fi. à prel.* † &
etiam vti Capiti totius Diæceſis, cu-
ius membra ſunt ſubditi, *vt not. in ca.*
4 *cum non liceat de præſcrip.* † & quia eſt
Maioris Dignitatis, ſedere proinde
debet in loco eminentiori, vt ſuperio
ritatem deſignet, *c. ſolita, & ibi Imol.*
de ma. & obed.
5 Secundum locum aſſignat Abbat.
per c. ſi de off. deleg. in 6. inter quos exē
pti ſedere debent ante non exemptos
6 *c. vt Apoſtolicæ de priuil.* † ideſt à dex-
tris, quia eſt honorabilius, quàm ſe-
dere à ſiniſtris *glo. 3. in l. decernimus*
7 *C. de ſac. ſanct. Ecc.* † & magis propè
Epiſcopum; nam qui magis partici-
pat de capite debet eſſe magis vici-
nus, vt ars imitetur naturam *argu. l.*
qui bis idem ff. de verb. oblig. allegat. per
Bott. vbi ſup.
8 Tertium locum aſcribit Vicario E-
piſcopi, quippe qui eſt conſtitutus in
Dignitate *Vital. in Clem. & ſi de reſcr.*
9 † & habet iuriſdictionem ſuper om-
10 nem Clerum Diœceſis, † & præfertur
Archidiacono, & cœteris omnibus
Clericis *Bott. p.3. n.22.*
11 Sed re vera conuenit quinimò de-
betur Vicario Epiſcopi non tertius,
ſed quidem ſecundus locus, nam ſi, vt
vidimus, magis debet eſſe vicinus,
qui magis de capite participat. Hoc
planè verificatur, non in Abbate, ſed
in Vicario; etenim Vicarius, & Epiſ
copus ſunt vna eademque perſona;
Nauarr. de ma. & obed. conſ. 3. Rot. in
nouiſſ. deciſ. 200. n. 4. p. 1. Pariſ. de reſi-
12 *gnat. li. 7. q. 24. nu. 79.* † & ipſius radijs
13 corruſcat, † facitq; cum ipſo vnum,
& idem tribunal, nec datur mediū,
& gradus ſed immediatè repræſen-
tat illius perſonam, & ipſius locum
14 tenet; † imò abſolutum eſt in iure,
ſub nomine Epiſcopi contineri etiā
eius Vicarium niſi expreſsè excluda-
tur. *Sbroz. de off. Vic. quæſt. 43. num. 29.*
Ioann. Iac. Melill. de præced. Vic. cap. 4.
& 5.
15 Hinc dum orta eſſet controuerſia
in Ciuitate Al. inter D. Vicarium
Epiſcopi, & D. Abbatem S. Nicæpho
ri ſuper præcedentia inter eos. Du-
bitareturq; quiſnam præferendus ſit,
tàm in inceſſu, quàm in ſeſſione
in Eccleſia, vel extra, præſente, vel
abſente Epiſcopo, An Abbas S. Nicę.
qui habet vſum Mitræ, & Baculi,
cum iuriſdictione intra ſuam Eccle-
ſiam, & in ſuos Canonicos, poteſtq;
vti Mantelleto, & Rocheto, tametſi
territorium, nec Diœceſim, minuſque
ius congregandi Synodum habeat,
An Vicarius Generalis Epiſcopi, in
cuius Diæceſi ſita eſt Eccleſia S. Nicæ.
& iuſſus ab Illuſtriſs. D. M. Epiſcopo,
Paraui. cuius Epiſcopalis Curiæ Fiſ-
calis ſum, vt aperirem circa hoc ſen-
tentiam meam; reſpondi D. Vicariū
16 fore præferendum: † Nam inter E-
piſcopum, & Vicarium eſt quidam
correſpectiuus honor, & non datur
medium inter eos, vt eleganter obſer
uat, & tradit D. Io. Iac. Melillus *de*
præced. Vic. c. 4. per tot. & c. 5. in princ.
17 † & facit vnum, & idem Conſiſto-
rium, ac Tribunal cum Epiſcopo *D.*
Petr. And. Gamb. de poteſt. Leg. à lat.
18 *li. 9. num. 9.* † atq; participat de illius
iuriſdictione *c. 2. de conſuetud. in 6. ca.*
19 *Romana de appell. lib. eod.* † nam Epiſ-
copus

copus, de iure communi, poteſt mandare vices ſuas Vicario *ex his, quæ tradit Fel. in c. ex parte num. 6. de conſtit. & reſoluit Rot. in vna Placent. Cathedra 14. Ianu. 1572. coram Bo. mem. Il-*
20 *luſtriſs. Card. Seraph.* † ac propterea aſſociatur Epiſcopo in adminiſtratio
21 ne, *c. in nona actione 16. q. 17.* † & immediatè repræſentat perſonam Epiſcopi, & eius locum tenet; quinimò eſt vna, eademq; perſona cum Epiſcopo, *Nauarr. conſil. 3. de ma. & obed.*
22 † & ideo eſt honorandus ſicuti perſona ipſiuſmet Epiſcopi, *celebr. tex. eſt in c. præcipimus 93. diſt.* vbi habetur, quod Locum tenens Patriarchæ honorandus eſt ſicut ipſe Patriarcha;
23 † nec debet diuerſo iure cenſeri cum Epiſcopo *arg. c. recolentes de ſtat. regul. Abb. in conſ. 21. lib. 1. Theſ. for. Ecc. c. 10. n. 10. D. Ant. de pratis in Clyp. Paſt. ſiue de iuriſdict. Epiſ. c. 6. n. 40. Caſſ. in Catal. glo. mun. p. 4. conſid. 46.* & in terminis *Sbroz. de off. Vic. li. 2. q. 25. ampl. 3. & q. 26. nu. 8. li. eo. & alibi ſparſim;*
24 † vbi dicit, quod Vicarius Epiſcopi debet præcedere non ſolum Archidiaconum, ſed etiā Abbates, & alios
25 inferiores; † quinimò, & ipſummet Epiſcopum ſi ſit Canonicus, & incedat vti Canonicus, Vicarius autem incedat tanquam Vicarius.

26 Nec obſtat quod *in c. dilectus, & c. fi. de off. deleg. in 6. prout etiam in ca. fi. de off. ord. li. eo. & c. decernimus de iud. cum alijs pluribus ibi alleg. per Dec.* Abbas nominetur primo loco poſt Epiſ-
27 copum, quia reſpōdetur, (conceſſo † quod ex priori nominatione maior dignitas arguatur, *ex gloſ. in c. bene in verbo Mediolanen. 96. diſt.*) reſpondetur, inquam, quod ipſe decretales, ſiue Canones nullum faciunt verbum de Vicario Epiſcopi, ac propterea intelligendi ſunt duntaxat de Dignitatibus ibi expreſſis, non autem de Vicario Epiſcopi, qui venit ſub mentione Epiſcopi, vbi expreſsè non excluditur; *Sbroz. de off. Vic. li. 2. q. 43. nu. 29. & egregiè D. Ant. de prat. in Clyp. c. 7. nu. 14. Fel. in Rubr. de ma. & obed. D. Bened. Rad. in repert. Fel. verb. Vic.* vbi dicit quod Vicarius venit appellatione Epiſcopi, quia cum ipſo eſt vnum, &
28 idem, † ac proinde quando incedit vti Vicarius, præcedit omnes Dignitates poſt pontificalem *Mar. Ant. var. reſol. li. 1. reſol. fi. caſ. 31. Ric. in col-*
29 *lect. 1069.* † accedit quod qui magis participat de capite, debet eſſe magis vicinus, vt ars naturam imitetur *arg.*
30 *legis qui bis idem ff. de verb. oblig.* † & ita videmus in Auguſta, quæ maritalibus Imperatorijs radijs corruſcat, *iuxta tex. l. Fœmina de ſenat. §. hoc ita in authentica de conſul. Melil. de præc. Vic. c. 4.*

31 Neque ſecundò obſtat, quod Abbas ſit nomen Dignitatis, & honoris *Zenzel. quem refert Imol. in Clem. 1.*
32 *num. 5. de reſcrip.* † nam reſpondetur, quod imò potius ſonat tantum in nomen ſolecitudinis, quam ordinis, vel honoris *iuxta glo. in c. tuam verb. non aſcendat de ætat. & qual. & ibi Innoc. in fi. & poſt eum Imol. in Clem. 1. de regul.*
33 *poſt Paulum in Clem. 2. de reſcrip.* † vbi dicit, quod Abbas non debet curare de honoribus, vel prælationibus, ſed humilitatis excellentiorem gradum tenens, minoribus, & inferioribus ſe ſubigere; quocirca concludit Caſſan. *in Catal. p. 4. conſider. 33. propè fi.* quod Canonici Cathedralis præferuntur Abbati.

34 Quæ doctrina veriſſima eſt, ſed planè facit pro D. Vicario; tum quia ipſe habet ſimpliciter Dignitatem, & præeminentiam, *ſecundum Imol. poſt paulum in d. Clement. 1. de regul.* quos ſequitur pariſ. *de reſignat. beneſ.*
35 *lib. 7. quæſt. 24. num. 79.* † tum quia ſine controuerſia præcedit Canonicos Cathedralis, etiam capitulariter

ſedentes in choro, & in proceſsioni-
bus incedentes, quos nuſquam po-
teſt, neq; conſueuit Abbas S.N. præ-
36 cedere; † itaut intret regula *l. de ac-
ceſſionibus ff. de diuerſ. & tempor. præ-
ſcrip.* nimirum ſi vinco vincentem
te, multò magis vinco te: tum quia
tandem ſuffragatur D. Vicario nedũ
conſuetudo præcedendi ipſos Cano-
nicos Cathedralis, ſtante diſpoſitio-
ne libri Cœremonialis Romani, *in
cap. 23. propè fi. li. 1.* quatenus thuri-
ficationem Vicarij relinquit conſue-
37 tudini, † qui quidem liber vti au-
thenticus poteſt allegari, *Marzar.
conſ. 27. num. 6.* ſed etiam declaratio
ſac. Congreg. rituum facta ad ſuppli
cationem Reuerendiſsimi D. Epiſco-
pi, & capituli Alexandrini, de anno
1608. in hæc verba; *Seruandam eſſe
conſuetudinem, vt Vicarius thurifice-
tur ante Canonicos, ſiue is, qui thurificat
ſit Acolytus, ſiue clericus, ſiue etiam
Canonicus; nam cum in Miſſa vnus ex
Canonicis cantet Euangelium, & ad il-
lum ſpectet, iuxta formam libri cære-
monialis, thurificare cæteros omnes Ca-
nonicos; debet vtiq; thurificare Vica-
rium, qui præcedit Canonicos: & licet
in præteritum Vicarius non fuerit à Ca
nonicis thurificatus, ſufficit quod fuerit,
thurificatus ante Canonicos ab eodem,
qui cæteros omnes Canonicos thurifica-
re ſolebat.*
38 Ex præmiſſis igitur vltrà actus
poſſeſſorios, aduerſus D. Abbatem,
pacificè factos per D. Vicarium, me-
ritò eſt D. Vicarius præſeruandus il-
læſus in ſua quaſi poſſeſsione præce-
39 dendi D. Abbatem, † *Rot. Bononien.
in celeberrimo conſ. pro Sereniſs. Duce
Florent.* quod habetur inter conſilia
Marzar. *conſ. in ordine 27. num. 4.* &
idem Marzar. *d. conſ. 26. num. 5.* ubi
dicunt, quod datur actio iniuriarum
contra volentem turbare, & ei de
facto poteſt reſiſti etiã armata manu.
40 Non obſtat tertiò, quod in Sy-
nodo Botteus *hoc tract.* aſsignet pri-
mum, locum poſt Epiſcopum, Ab-
bati *p. 3. num. 15.* ea fortaſſe ratione,
quam aperit D. Mareſcot. *variar.
41 reſol. lib. 1. cap. 69. num. 3.* † vbi ait,
quod Vicarius non eſt de illis, qui
intereſſe debent Synodo, nam ho-
die, teſte Ioan. Aluiſio Ricio *in prax.
præced. deciſ. 557.* fel. record. Cle-
ment. VIII. & ſac. rituum Congre-
gatio declarant, *Vicarium Epiſcopi
debere in Synodo præcedere omnes Di-
gnitates, & Canonicos.*
42 Non obſtat quartò præſentia E-
piſcopi, vt dicatur ceſſare, propter
eam, iuriſdictio Vicarij; nam vt
obſeruat D. Antonius de Prætis *in
Clyp. paſt. cap. 6. num. 39. Cuch. inſti-
tut. tit. 8. num. 49. Ioann. Iac. Melill.
de præced. Vic. cap. 4. & 5.* huiuſmo-
di præcedentia locum habet, tam
præſente, quam abſente Epiſcopo;
nam præſentiæ, inquit, & abſentię,
quoad hoc, eadem eſt ratio, nec
poſſunt conſiderari vti duo capita,
etiamſi ambo ſint in loco eminen-
tiori; *facit elegans tex. in Extrauag.
Vnam ſanctam §. igitur de præb. inter
comm.* enim verò Vicarius, & Epiſ-
43 copus iiſdem radijs corruſcant, † &
ſunt connexi, ac propterea idem eſt
44 iudicium, vul. iur. † ſicuti dicitur e-
tiam de Auguſta, quæ vbiq; ſem-
per corruſcat maritalibus Imperato-
rijs radijs, *l. fœmina ff. de ſenat. §. hoc
ita in Auth. de conſul. Melill. d. cap.
4. num. 6. Rebuff. in prax. benef. de for-
ma Vicariatus num. 187. & 223.*
45 Quintò, non obſtat Mitræ, &
Baculi, minuſq; Rocheti, & Man-
46 telletti vſus; † nam vltrà quod hu-
iuſmodi indumenta parum de iure
habentur in conſideratione *cap. por-
rectum de regul.* ita vt Ioannes An-
dr. & Gemin. *in c. vt Apoſtolica nu-
mero 2. de priuileg.* & poſt eos Iac. Phi-
lipp.

lipp. Portius conſiſt. Aduoc. in ſua præclara, & eleganti allegatione facta vltimo loco, in controuerſia præcedentiæ pro RR. Canonicis Lateranen. contra Monachos Caſsin. quorum verba libenter honeſtatis gratia ſilentio dono; illud ſenſerint huiuſmodi ornamenta parum; vel potius nihil Abbatibus prodeſſe, & quatenus etiam aliquid valerent, non extenduntur extra ſuam Eccleſiam, & inceſſus, actuſque collegiales eiuſdem, nedum de iure, ſed neque de conſuetudine; quinimò nec in ipſa Eccleſia Abbatiali, ſiquidem teſte Luca de penna *in l. 1. C. nulli licere in frœnis libro vndecimo*, non poteſt Abbas pręſente Epiſcopo; vti ornato, quod conuenit Epiſcopo, quæ quidem doctrina eſt conformis priuilegio ipſius Abbatis Sancti Nicæ. quippe qui prohibetur, præſente aliquo Antiſtete, huiuſmodi ornamentis vti, & ſolemniter benedicere populo.

46 Porrò Rochetum etiam, & Mantelletum non tribuit D. Abbati prærogatiuam ſupra D. Vicarium modernum, qui eſt Protonotarius, & vti talis poteſt huiuſmodi indumentis & ipſe vti, vt conſiderat Caſſane. *in Catal. part. 4. conſiderat. 29. verſ. & extraordinarij*; imò poteſt tali indumento indutus præcedere ipſos Canonicos Cathedralis, etiam paratos, vti declarauit ſac. rituum Congregatio, in hæc verba; *Ad aliud dubium ratione paramentorum; Canonici parati thurificari debent ante Vicarium, maxime ſi Vicarius non vtatur habitu prælati, ideſt Rocheto, & Mantell.* Quæ declarat. data fuit huic Capitulo Alexand. ergo multò magis debet præcedere D. Abbatem S. N. qui conſueuit ſemper præcedi à Canonicis, nedum paratis, ſed etiam tantum ſimpliciter Canonicali habitu indutis, vt ſæpius repetitum eſt.

47 Et tantò magis hoc locum habere debet, ad euitandum abſurdum, quod ſequeretur; Etenim Abbas S. Nicæphori Ciuitatis Al. ex quo tenetur & conſueuit ex antiquiſsima, & longhiſsimo tempore, cuius initij hominum memoria non extat, inducta, & obſeruata continuè conſuetudine, ſine aliqua controuerſia & reclamatione, accedere ad Synodum Diæceſanam Reuerendiſs. DD. Epiſcopi Al. Diœceſani, & nedum ipſe, ſed etiam Canonici, ac alij beneficiati dictæ Eccleſiæ recipiunt, & ſeruant Decreta, & Cõſtitutiones in huiuſmodi Synodo condita, iuxta *c. quod ſuper his de m.i. & obed.* & non ſolum ſeruant ipſas Conſtitutiones, & Decreta Synodalia, ſed etiam Feſta, & caſuum, & cenſurarum Reſer-
47 uationes; † & ſic efficitur ſubiectus, prælibato Reuerendiſsimo Domino Epiſcopo Al. qui tam de iure, quam de conſuetudine poteſt, & conſueuit Diæceſanum Synodum, ſeruatis de iure ſeruandis, conuocare, ac ijs, qui intereſſe eidem debent, ſiue de iure, ſiue de conſuetudine
48 iniungit inter eſſentiam; † ex eo, inquam, quod dictus Abbas accedit ad dictam Synodum Diæceſanam Al. præbet proindè ipſi Reuerendiſsimo Domino Epiſcopo Al. ſignum ſubiectionis *c. fi. de cauſ. poſſeſſ. & per Millum in repertorio* in verbo *Epiſcopus ſextò*. Sed Vicarius Generalis poteſt Synodum conuocare, ergo ex hoc capite eſt ſuperior dicto Abbati, ſaltem in potentia, ſi non ſemper in actu. Ex alio capite probatur ſubiectio Abbatis nempe ratione Sacramentorum ordinis, & pœnitentiæ, quippe qui non poteſt Abbas, ſibi probare confeſſarium à quo ab-

abſoluatur, neq; etiam valet ei dare licentiam abſoluendi à caſibus reſeruatis, prout etiam non poteſt dare dimiſſorias ſuis Canonicis ad ordines Conc. Trid. *ſeſſ.23.cap.*10. minus etiam poteſt inſtituere Canonicos, aliosue beneficiatos ſuæ Eccleſiæ, niſi prius examinentur ab Epiſcopo, ſic vetante Conc. Trid. *ſeſſ.7.c.13.& ſeſſ.25.cap.9.*verſ.*ad hæc*, ſuper quo extat declaratio Sac.Congreg. in hæc verba. *Adeo verum eſt, quod in beneficijs iuriſpatronatus examen ab Epiſcopo fieri debet, quod procedit etiamſi illi inferiores Inſtitutores haberent iuriſdictionem ordinariam in Clericos ad dicta beneficia præſentatos, & comprehenduntur Abbates, Commendatarij, & quicumq; inferiores, qualibet exemptione muniti, etiamſi ordinariam iuriſdictionem haberent in locis beneficiorum, & ordinarij inſtitutorum ſint, & in eos omnem iuriſdictionem habeant, aliàs irritã eſſe inſtitutionem*. Additur, quod D. Vicarius, nedum habet iuriſdictionẽ in tota Diæceſi, ſed etiam in ipſamet Eccleſia S.N. nam vti Diæceſanus, nedum viſitat in ea Sacramenta, ſed etiam poteſt dare licentiam conferẽdi ordines, quod non poteſt Abbas; quinimo Reuerendiſs. Epiſcopus Al. poteſt in ea ſine licentia ipſius Abbatis, cõferre ordines in ipſa Eccleſia S.N. Ita declarauit Sa.Cong.22.Feb. 1590. Quapropter pręferẽdus eſt D. Vicarius Al. d.D. Abbati S.N. huiuſmodi iuriſdictionem non habenti, *per c.ſtatuimus §.fi. & cap.ſeq. 17. diſt. Marzar.d.conſ.26.num.64.*

50 Sextò, non obſtat Conſil.D.Menoch.257. ſuper quo videtur facere feſtum D. Abbas S.N. nam vltrà quod eſt extrà caſum noſtrum, ibi enim conatur Menoch. defendere præcedẽtiam D.Decani Belluen. in choro, quæ ratio ceſſat in caſu noſtro, *per ſupradicta*, dictum Conſilium non eſt
51 magiſtrale; † & Dd. vt dixit Iaſon
in l.ſi ex tota §.fi.ff.de legat.1. cuius verba notat, & receſet Gomeſ. *in proem.*
Reg.Cancell.q.2.colum.8.verſ.quartò,
Dum conſulunt, videntur propriam
51 vtilitatem proſequi; † quæ aliquando facit deuiare homines à vero, & contraria conſilia interdum dare.

52 Septimò non obſtat aliqua contraria conſuetudo aduerſus D. Vicarium; tantum enim abeſt, vt poſſit probari quod talis adſit, vt potius iudicata ſit, nedum probata extare cõtra Abbatem, qui etiam hodie per D. Vicarium præceſſus eſt bis ſine ali
53 qua contradictione, † qui planè bini actus, quinimò, vel vnicus tãtum, quamuis ſit vltimus, ſufficiunt ad acquirendum quaſi poſſeſſionem ſedendi, & præcedendi *Ric.in prax.præced.*
54 *deciſ.584.n.6.* † nam in materia præcedentiæ iudicatur ſecundum quaſi poſſeſſionem, ſtante quod, vbi non eſt datus ordo in ſedendo melior eſt conditio poſſidentis *Ric. vbi ſup. dec.*
55 *578.num.3.* † & huiuſmodi conſuetudo ſi extaret eſſet omnino infringenda, abroganda, & tollenda tanquam iniuſta, & contraria omni iuri, tam Naturali, quã Canonico, & Ciuili, vt elegantiſsimè conſuluit Abb. *in conſ. 22.l.1.& poſt eum Caſſan.in Cacal.p.4. conſid.46.Theſa.for.Ecc.c.10. Melil. d.c.4.& 5.*

56 Hinc iure merito Sacra rituum Congregatio inter D. Vicarium Alexandrin. & D. Abbatem S. Petri de Bergolio de præcedentia contendentes decidit in hęc verba *Controuerſiã, præcedentiæ inter Vicarium Epiſcopi Alexandrini, & Abbatem S. Petri de Bergolio, auditis hinc inde partibus, in ſacra congregatione rituum agitatam; Illuſtriſs. patres, pro nunc definiendam cenſuere, vt Vicarius in poſſeſſione præcedendi Abbatem prædictum omninò manuteneatur; ſi quid verò vterq; in pe-*
titorio

titorio deducendum exiſtimet, poſtmodum deducat. Romæ die 17. Sept. 1622. ſubſcrip. F. M. Card. à Monte Io. Bapt. Rinuc. Secr.

57 Octauò, & vltimò, non obſtat fundamentum, in quod D. Abbas totum ſuum cęmentum congerit, quod, inquam, prætendat habere priuilegiū conferendi ordnes minores, Calices conſecrandi, & pontificalem benedictionem populo ſolenniter impendēdi; nam vltrà quod ob non vſum dicitur amiſſum huiuſmodi priuilegiū, expreſsè cenſetur etiam ſublatum, cum omni etiam immemorabili cōſuetudine, per Sa.Conc.Trid.*ſeſſ.23. de ref.c.10.* ſaltem quod ad aliàs Eccleſias ratione benedict.

58 Porrò benedictiones, & conſecrationes de iure competunt nōniſi Abbatibus benedictis, & duntaxat ad vſum ſuarum Eccleſiarum, non autem alienarum, vt eleganter notat Ioan. And. & Francus *in c. Abbates nu. 3. de priuil. in 6.* qui ita præciſis verbis loquuntur *à conſecratione Calicis, in quo fit vnctio,* vt in cap. 1. de ſac.vnc. *abſtinere debent Abbates, ſed in alijs, vbi fit ſolum verbalis benedictio, poteſt ſuſtineri, quando ad opus ſuarum Eccleſiarum hoc facerent, aliàs debent abſtinere.*

59 Tantò ergò magis debet D. Abbas S. N. abſtinere, nedum à conſecratione Calicis, verum; & à verbalibus benedictionibus ſacrorum indumentorum, quando ſunt ad vſum alienarū Eccleſiarum, quippe qui non eſt benedictus, neq; eſt caput alicuius ordinis, quibus planè ſolis iura indulgēt huiuſmodi prærogatiuas.

60 Hæc reſpōdi pro veritate ſaluo &c.

Ex his ni fallor ſuperq; liquet Vicario Epiſcopi nō ſecundum, poſt Epiſcopum, ſed ſanè primum locum fore aſſignandum ante Abbates.

61 Quartum locum aſſignat Archidiacono, quia eſt maior Archipræſbitero, & alijs Dignitatibus inferio-

62 ribus; † nam de iure eſt Vicarius Epiſcopi *Butr. in ca. 1. de off. Archid.* ſed hoc eſt intelligendum de eo Archid.

63 qui dicitur oculus Epiſcopi; † illo inquam, qui habet iuriſdictionem, non autem, qui nomine tenus eſt Archidiaconus, hic enim, vbi ſine iuriſdictione eſt, nō dicitur de iure Oculus

64 Epiſcopi: † & Archidiaconatus, cui iuncta non eſt aliqua iuriſdictio, nec cura animarum poteſt obtineri ſine gradu Doctoratus, vt obſeruat Garzia *de benef. p. 7. ca. 7 num. 4. & ego dixi in praxi req. 10. dub. 6.*

65 Quintum locum aſſignat Archipresbitero Ciuitaten. quia dicitur habere dignitatem *cap. 1. de off. Archipresb.*

66 Sextum aſſignat Cantori, ſiue Primicerio *c. 1. de off. Primicer.*

67 Septimum aſcribit Sacriſtæ *tit. eo.*

68 Octauum dat Cuſtodi. *tit. eo.*

69 Animaduertendū tamen eſt, quod inter Dignitates ordo variatur pro locorum diuerſitate, conſuetudine, vel conſtitutione vt dixi *in prælud. 15. nu. 11. in prax.* ac propterea aliquæ ſunt Eccleſiæ, in quibus nulli ſunt Archidiaconi, & in aliquibus vbi ſunt; præferuntur eis, vbi præpoſiti, vbi Archipresbiteri, & huiuſmodi.

70 Hinc ſacra rituum Congregatio in diiudicandis, ſeu aſcribendis functionibus per Dignitates obeundis, abſente, vel impedito Epiſcopo: in vna Baren. 19. Ianuar. quam refert Genuen. *in prax. Neapolit. c. 52. circa fi.* declarauit *Munia abſente Archiepiſcopo, vel impedito, ſpectare ad 1. Dignitatem, vel ea impedita, ad 2. & ſucceſſiuè ad 3. vel 4. & omnibus Dignitatibus abſentibus, vel impeditis, ad 1. vel 2. Canonicum,* & nuperrimè 18. Auguſti in Alexandrin. eadem Sac. Cong. reſpondit: *Functiones Epiſcopales, abſente*

ſente, vel impedito Epiſcopo; nec non aſſiſtentiam ipſi Epiſcopo celebranti præſtare, ad Archidiaconum primam dignitatem pertinere, cui vel nolenti, vel impedito proximiorem dignitatem in illis obeundis ſuccedere; & deficientium vices ab alijs immediatè ſuccedentibus ſuppleri debere, iuxta libri cæremonialis diſpoſitionem. Illuſtriſs. Sabello referente cenſuit ſac. rit. Congreg. quam vidi, & habui præ manibus authenticam.

71 Nonum locum præſcribit Canonicis Cathedralis, quia dicuntur Cler. primi gradus, & eſt maior honor eſſe Canonicus Cathedralis Eccleſiæ, quã alterius *Innoc. in c. fraternitatem de ſepul.*

72 Decimum locum adiudicatum putat Canonicis Collegiatarum, † quia dicuntur Clerici ſecundi ordinis, & preferũtur Curatis *Inn. in d. c. fraternitatem de ſepult.*

73 Vndecimum aſſignat Plebanis, ſiue Archipresbiteris Ruralibus.

74 Duodecimum aſſignat Curatis, ſeu Rectoribus Parochialium iuxta ordinem, & antiquitatem eorum *c. ſtatuimus de ma. & obed.*

75 Decimumtertium locum aſſignat beneficiatis ſimpl. benef. ſecundum eorum ancianitatem.

75 Decimumquartum locum aſſignat Clericis ſimplicibus, quia præferri debent omnibus religioſis, quia antiquior eſt inſtitutio.

76 Decimũquintum aſſignat Religioſis, & Monacis in caſibus, quibus venire debent ad Synodũ iuxta eorum antiquitatem.

77 Decimumſextum, & vltimum aſſignat Laicis in caſibus, quib. veniũt.

78 Illud tamen ſummopere animaduertendum eſt, quod in huiuſmodi prelationibus, & ſeſsionibus maximè attendenda eſt locorum conſuetudo, vt dicit gloſ. in verb. *electis in c. penult. de off. legat. in 6.*

DVBIVM SEPTIMVM.

ARGVMENTVM.

Sermo non eſt de forma actionis Synodalis, ſed de ſolemnitate: Monitiones verò, quæ ſunt in Pontificali, videntur de forma.

1 DVbitatur ſeptimò, an ſermo, ſiue prædicatio ſit de forma Synodi. Botteus *p. 3. nu. 34. hoc tract.* dicit quod non eſt neceſſarius, quamuis ſit de ſolemnitate.

2 At verò Monitiones, quæ ſunt in Põtificali, inquit, videntur de forma, ac proinde aſtruit eſſe faciendas.

DVBIVM OCTAVVM.

ARGVMENTVM.

Iudices Synodales debent eſſe in Dignitate Eccleſiaſtica conſtituti, aut Canonici alicuius Cathed.

1 DVbitatur octauò, quaſnam qualitates habere debeant Iudices Synodales. Clarum hoc habemus in Concil. Trid. *ſeſſ. 25. de refor. cap. 10.* nimirum, vt deligantur perſonæ, quę qualitates habeant, iuxtà conſtitut. fel. rec. Bonif. VIII. quæ incipit *ſtatutum*, & eſt *c. 11. de reſcrip. in 6.* & nouiſsimè ſucceſsit Conſtitut. fel. rec. Greg. XV. *de conſeruatoribus*, per quas

2 ſtatuitur, † vt cauſæ committantur conſtitutis in Dignitate Eccleſiaſtica, aut aliàs habentibus Perſonatum, aut Canonicatum in Cathedralibus.

CON-

Conſtitutio fel. rec. Greg. XV. De Conſeruatoribus.

SAnctiſsimus in Chriſto Pater, & Dominus Noſter D. Greg. diuina prouidentia Papa XV. ex certis rationabilib. cauſis animum ſuum mouen. & de Voto Venerabilium Fratrum ſuorum S.R.E. Cardinalium Concilij Tridentini Interprætum, partim fel. rec. Clementis; Papæ VIII. Prædeceſſorijs ſui veſtigijs inhęrendo, reuocauit, ac nullas, & inualidas decreuit omnes, & quaſcumque Iudicum Conſeruatorum electiones, nominationes, ſeù deputationes, tàm in vim literarnm conſeruatoriarum, iuxtà formam in quinterno Cancellariæ deſcriptam, quàm in vim quornmcumque priuilegiorum perpetuò, vel ad tempus nondum elapſum Apoſtolica auctoritate conceſſorum, ſeù aliàs quocumq; Iure, vel titulo hactenùs factas pro quibuſcumque Conuentibus, Capitulis, Militijs, etiàm Sancti Ioannis Hieroſolymitani, Congregationibus, Collegijs, Ordinibus, Monaſterijs, Hoſpitalibus, aut alijs quibuſuis pijs, tàm ſęcularibus, quàm cuiuſuis Ordinis, etiam Mendicantium, ſeu Inſtituti, vel Societatis regularibus locis, quantumuis exemptis, etiàm de neceſsitate exprimendis, ſeu illorum perſonis, cuiuſuis qualitatis, ſeù conditionis exiſtant. In futurum verò Sanctitas ſua hac generali, & perpetuò valitura Conſtitutione ſtatuit, & decreuit, vt Iudices Conſeruatores huiuſmodi, ſiuè principales, ſiuè ſubrogati, eligi, nominari, ant deputari non poſsint, niſi, non ſolum habeant qualitates requiſitas, & deſcriptas in Conſtitntione ſimilis rec. Bonifacij Papæ VIII. etiàm Prædeceſſoris ſui, quæ incipit, Statutum; ita vt, vel Dignitate Eccleſiaſtica pręditi, vel perſonatum obtinentes, vel Eccleſiarum Cathedralium Canonici exiſtant; ſed etiam in Concilijs prouincialibus, aut diœceſanis, iuxtà Decretum Concilij prędicti, Iudices electi, ſeu deſignati ſint. Quodq; deinceps literę Conſeruatorię per Sedem Apoſtolicam concedendæ ſupraſcriptis tantùm dirigantur, & ſi quę literæ aliter expedientur, illæ, ac deputationes huiuſmodi, omniaq, exindè ſequenda nullius ſint roboris, vel momenti, & nihilominus, qui ſecùs, quàm iuxtà formam ſuperiùs præſcriptam, Conſeruatores huiuſmodi cum effectu eligere, nominare, ſeu deputare, aut electis nominatis, ſeu deputatis vti auſi fuerint, Regulares quidem voce actiua, & paſsiua ſint ipſo Iure priuati, adeò, vt habilitationem à nemine, præterquàm à Romano Pontifice conſequi valeant, reliqui verò alijs pœnis arbittio Sanctitatis Suæ coerceantur, & prædictorum omnium Connentus, Monaſteria, ac loca huiuſmodi, eorumq; perſonæ, ac bona careant Conſeruatore ad annum, ita ut illorum cauſæ intereà coràm locorum Ordinarijs duntaxat cognoſci, ac diffiniri debeant; Cæterùm vt latiùs pateat Conſeruatorum huiuſmo-

di deligendorum facultas, Sanctitas Sua admonitos voluit omnes locorum Ordinarios, vt in Synodis Prouincialibus, aut Diœceſanis quamplures perſonas ex habentibus qualitates in prędicta Conſtitutione eiuſdem Bonifacij prædeceſſoris contentas, & alioquin ad id aptas deſignari procurent; & ſi aliquem interim ex deſignatis mori contigerit, ſubſtituat Ordinarius loci cum conſilio Capituli alium in eius locum vſque ad futuram prouincialem, aut diœceſanam Synodum. Inſuper Sanctitas Sua inhærendo hac in parte Decreto ſimilis recordationis Gregorij Papæ XIII. etiàm Prædeceſſoris ſui, ſtatuit, & ordinauit, vt regulares, ac perſonæ huiuſmodi in *Italia* infrà duos, extrà Italiam verò infrà ſex menſes, à die publicationis in Vrbe præſentis Conſtitutionis inchoandos, debeant ſibi eligere, ſeu aſſumere Conſeruatores iuxtà formam ſuperiùs propoſitam, eiusq; electionis, ſeu aſſumptionis documentum infra tempus huiuſmodi penès Acta Curiæ Ordinariorum exhibere, & dimittere teneantur; alioquin eo termino elapſo, quamdiu Conſeruatores ſecundùm formam præſentis Conſtitutionis non elegerint, coràm eiſdem Ordinarijs conueniantur, quodq; Conſeruatores huiuſmodi ſemel legitimè deputati, niſi ex legitima cauſa à Sede Apoſtolica, aut locorum Ordinarijs, prout iiſdem Regularibus, & alijs ſupradictis libuerit, approbanda, durante quinquennio à die deputationis, amoueri, aut mutari nullatenùs poſsint, aut valeant. Ad hæc ſtatuit Sanctitas Sua, vt coràm ipſis Conſeruatoribus regulares, ac perſonæ ſupraſcriptæ conueniri quidem, aut trahi debeant, ſed alios conuenire, aut trahere non poſsint, itaut memorati Conſeruatores in cauſis, in quibus regulares, & alij actores fuerint nullam prorsùs Iuriſdictionem habeant, ſed in ijs tantùm, in quibus rei extiterint; neq; extrà Ciuitates, ſeù Diœceſes, in quibus fuerint deputati, contra quoſcumque procedere præſumant. Si qua verò inter Iudices Conſeruatores huiuſmodi, & locorum Ordinarios controuerſia ſuper competentia Iuriſdictionis orta fuerit, nequaquam in cauſa procedatur, donec per Arbitros in forma Iuris electos ſuper Iuriſdictionis cõpetentia fuerit iudicatum. Quòd ſi qui Conſeruatores, ſiuè in hac parte, ſiuè aliàs quomodolibet ſuos limites exceſſerint, per annum ab officio Conſeruatoris huiuſmodi ſuſpenſi ſint, & pars, quæ hoc fieri procurauerit, ſententiam excommunicationis incurrat iuxtà formam alterius Cõſtitutionis eiuſdem Bonifacij Prædeceſſoris, quæ incipit, Hac Conſtitutione, quam Sanctitas Sua in his omnibus, quæ præſenti Conſtitutioni non aduerſantur, innouauit, & innouat. Per hoc tamen non intendit Sãctitas Sua prohibere, quominùs regulares, & alij ſupradicti in caſibus à iure permiſsis petant Iudicem non ſuſpectum à Principibus, ſeu Magiſtratibus Sęcularibus; dum tamen hæc tria copulatiuè concurrant, videlicet, vt Regulares, & alij prædicti ſint actores, non autem, rei, vtq; agãt contra laicum, non autem contra Eccleſiaſticum, vel aliàs à Iuriſdictione ſeculari exemptum, atque vt cauſa, in qua Iudex deputatur, fuerit pro-

phana

phana, non autem Eccleſiaſtica, & in ea iuxtà Sacrorum Canonum diſpoſitionem laicus, vt præfertur, elegendus, Iudex competens exiſtat. Quæ omnia, & ſingula in præſenti Conſtitutione contenta Sanctitas Sua voluit inuiolabiliter obſeruari; decernens ſic in ijs, ceterisq; omnibus præmiſsis per quoſcumque &c. etiàm Sacri Palatij Apoſtolici Auditores, necnon S. R. E. Cardinales, ſublata &c. iudicari &c. necnon irritum, & inane &c. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac litteris conſeruatorijs, quas omnes ad formam præſentis Cōſtitutionis reduxit, in fauorē quorumcumq; Ordinum, tàm Mendicantiū quā non mendicantium, Militiarum, etiàm S. Io. Hieroſol. Congregationum, Societatum, aut cuiuſuis alterius Inſtituti, etiàm neceſſariò exprimendi, Collegiorum, Capitnlorum, Eccleſiarum, Monaſteriorum, ac Piorum quorumcumque, tàm Sæcularium, quam Regularium locorum, nec non illorum etiam Iuramento, Confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuerudinibus etiam immemorabilibus, priuilegijs quoq; etiam ex cauſa, & titulo oneroſo, indultis, & Litteris Apoſtolicis, etiam Marimagno, ſeù Bulla aurea, aut aliàs nūcupatis, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiàm derogatoriarum derogatorijs, alijsq; efficacioribus, & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, etiàm Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, aut aliàs quomodolibet, etiàm per viam communicationis, ſeù extenſionis conceſsis, & iteratis vicibus approbatis, & innouatis, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumq, tenoribus, & formis ſpecialis, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeù quæuis alia expreſsio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ſeruanda eſſet, tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitùs omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata inſerti forent, præſentibus pro expreſsis habens, quibus, quoad ea, quę præſentibus aduerſantur, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxàt ſpecialiter, & expreſsè derogauit, ceteriſq; contrarijs quibuſcumque. Ceterùm, vt præſens Conſtitutio faciliùs omnibus innoteſcat, Sanctitas Sua voluit, & mandauit, vt non ſolum in Cancellaria Apoſtolica, ſed etiam ad valuas Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, & in acie Campi Floræ publicetur, illiusq; exempla in iiſdem locis affixa dimittantur, ac in Quinterno Cancellariæ inter Conſtitutiones perpetuas deſcribatur, & annotetur.

Placet Publicetur, & deſcribatur A.

Lecta, & publ. fuit ſuprad. Conſtit. in Cancell. Apoſt. ab altero ex R. P. D. Maioris Præſidentiæ Abbreuiatorib. die 20. menſis Sept. Anno Incar. Dom. 1621. Pont. vero prælib. S. D. N. D. Greg. Papæ XV. Anno Primo.

Et poſtmodum die, & anno ſuprad. in Quintern. eiuſdem Cancell. inter alias Conſtitut. Apoſt. deſcrip. & annot. fuit. *Nic. Vrſ. Procuſtos.*

DVBIVM NONVM.

ARGVMENTVM.

Iudicis Synodalis officium durat vſque ad futuram Synodum.

1 DVbitatur nonò, quamdiu duret
officium Iudicis Synodalis, &
quot eſſe debeant. Non eſt diutius im
morandum, cum iam expreſſum ha-
beamus in dicta conſtit. Greg. XV.
ſuper relata; nempe vt duret vſque
ad futuram Prouincialem, aut diœce
2 ſanam Synodum; † ac proindè ſi ali-
quis, medio tempore mori contige-
rit, Epiſcopus cum conſilio Capituli
alium in eius locum ſubſtituet, vſque
3 ad futuram Synodum. † De numero
autem Iudicũ Huiuſmodi nihil præ-
ſcriptum eſt, niſi vt ſaltem ſint qua-
tuor in qualibet Diæceſi *Conc. Triden.*
ſeſſ.25.de ref.c.10. ſed Greg. XV. vt
vidimus in dicta Conſtit. §.*cęterum*,
vt latius, admonet Ordinarios, vt
quamplures deſignari procurent ex
habentibus qualitates requiſitas, *vt*
ſupra.

DVBIVM DECIMVM.

ARGVMENTVM.

Canonicus Eccleſię Collegiatæ, qui ſit Doctor non poteſt conſtitui iudex Synodalis, neque ſubrogari in locum defuncti Iudicis, qui electus fuerat in Synodo, quia ſubrogatus debet habere qualitates requiſitas: Fit autem talis ſubrogatio cum conſilio Capituli, & ſubrogati officium durat vſq; ad primam futuram Synodum.

1 DVbitatur decimò, An Canoni-
cus Eccleſiæ Collegiatæ, qui eſt
Doctor, poſſit conſtitui Iudex Syno-
dalis. Dominus Vince. Grilenz. hoc
tangit *in conſ.127. num.*10. & pro in-
2 formatione reſoluit affirmatiuè; † ea
potiſſimum ratione, quod Doctores
cenſentur comprehenſi *in c. ſtatutum*
11. de reſcrip. in 6. atq; adeò non ex-
cludantur a Conc. Trid. *ſeſſ.25. de ref.*
3 *c.10.* † vbi ſtatuitur in ſingulis Con-
ciliis Prouinc. & diœceſanis aliquot
perſonas quæ qualitates habeant, iux
ta conſtitutionem Bonifacij VIII.
quæ incipit *Statutum*, & alioquin ad
id aptas deſignari, vt præter ordina-
rios locorum, ijs etiam cauſæ Eccle-
ſiaſticæ, ac ſpirituales ad forum Ec-
cleſiaſticum pertinentes, in partibus
delegandæ committantur; ac proin-
dè turpè eſſet, inquit, Grilenz. quod
talis Canonicus, propter huiuſmodi
Canonicatus adeptionem, amitteret
illud, quod aliàs ſibi ratione Doctora
tus, de Iure vniuerſali conceſſum eſt,
† quippe qui Doctores à Iure vniuer-
ſali habent Iuriſdictionem, vt notat
Bartolus in *l.2.ff.de adept. leg.*
† Et ſunt in dignitate *cap. quanto 3. de*
magiſt. & dicit non obſtare gloſ. in
verb. *quadam d. c. Statutum*, dum ait
4 †quod Canonicis Cathedralium fiat
delegatio, quia, inquit, hodiè aliter
ſancitum eſt, vt ſcilicet omnes habẽ-
tes dignitatem poſſint indifferenter
admitti ad cauſas decidendas.
Sed reuera pace dicti Doctoris Cõ
ſulentis, nõ fiderem huiuſmodi Con-
5 ſilio, nec illud in facto ſequerer; † nã
quamuis, ante ęditionem *d.c. ſtatutũ*,
potuerit de expreſſo conſenſu partiũ
fieri commiſſio inſtitutis in Collegia
tis honorabilibus, vt notat ibi gloſ. in
d. verbo *quadam*, hodiè nihilominus
d.c. Statutum prouidit, quod ſolis Ca-
nonicis Cathedralium Eccleſiarum
fiat commiſſio, vt obſeruat eadem
gloſ. *in fine*, & expreſſus eſt textus, in
d.c. ſtatutum in §. ſancimus, verſ. *ſeu Ec*
cleſiarum, cui accedit Conc. Trid. *cap.*
ſupracitato 10. ſeſſ.25.

Nec

5 Nec videtur verum quod Conc. admittat ad cauſas exercēdas Doctores
6 ſimplices; † quinimò contrarium annuit gloſ. *in prœcitato cap. ſtatutum* in verb. *dignitate* quæ ait intelligendũ
7 eſſe de Dignitatibus Eccleſiaſticis, † & Conc. Trid. *ſeſſ. 24 c. 12. de reform.* verſ. *ad cæteras*, ſtatuit neminem eſſe promouendum ad Dignitates, vel Canon. in Cathedralibus, qui conſtitutus non ſit in 22. Suæ ætatis anno; † & nihilominus Doctores poſſunt fieri, & doctoratus dignitate decorari, vt obſeruat Ancaran. *in proœmio Sexti nu.* 5. ſi ſint in ętate 20. annorum per *c. cum vigeſimum 41. de off. deleg. Et l. quidam conſulebant 57. ff. de re iudic.* quinimò, & in ætate 18. annorum *per l. 1. §. initium verſ. pueritia ff. de poſtuland.* Cum itaque Iudex non poſſit conſtitui minor 21. anno, per textum, & gloſ. *in d. l. quidam & d. c. cum vigeſimum*, quod in eiuſdem legis declarationem ſucceſſit, teſte Domino Antonio de Butrio ibidem;
8 † Doctor verò, vt vidimus, poſſit eſſe minoris ætatis, ſequitur proindè,
vt ſit incapax deputationis in Synodalem Iudicem.

Nec obſtat *l. cum Prætor §. non autem, verſ. natura* iuncta gloſ. ibi verſ.
9 *impubes 12. de iudic.* † quæ annuit, vt quis poſſit eſſe Iudex, quamuis ſit mi
10 nor 20. annis, imò, & 18; † ſiquidem intelligenda eſt, quando Princeps faceret eum ordinarium vel delegatũ
11 *Butr. vbi ſupra*; † nam Princeps ei, cui magiſtratum dedit, omnia agere decreuit *d. l. quidam 57. de re iudic.*

Nec etiam releuat, quod valet quãdo partes, ſciẽtes eum eſſe minorem, in illum tamen conſentiunt; † quod fieri poteſt in maiori, non autem in minori 18. annis; † nam hæc ratio non militat in Iudice Synodali, quippe qui non deputatur à Principe, neque de conſenſu partium, & ſic non intrat illa diſpoſitio.

Facit etiam contra Conſilium Grilenz. quod notat gloſ. *in c. ſciſcitatus*
13 *13. de reſcript.* † quæ dicit, quod poteſt cauſa committi illiterato, qui habeat conſuetudinem, ſiue peritiam iudicandi, & clarus eſt textus *in l. certi Iuris 15. C. de re iudic. iuncta gloſ.*

14 Facit tandem quod tradit Lapus, *in d. c. ſtatutum 11. de reſcrip. in 6. numero fi.* vbi requiſitus per d. Federicum de Sen. nunquid in loco minus inſigni, in quo poſſit haberi copia peritorum, poſſit cauſa audiri, ità quod non offendatur *d. cap. ſtatutum*; & nunquid operetur conſenſus partium, vt cauſam poſſit audiri in loco
15 minus inſigni, † dicit ſe ei reſpondiſſe, Cauſam nullatenus poſſe audiri in loco minus inſigni, conſenſum etiam partium minimè operari poſſe, vt aliter procedi liceat, quàm diſponat §. *ſancimus*, & §. *in nullo d. cap. ſtatutum*, quod planè videtur etiam tenere Ioannes Andr. ibidem ſuper verb. *commodè*, & ſuper glo. *non er-*
16 *go*, ac ſuper verbo *quomodolibet*; † nam, inquit, *d. §. ſancimus* requirit quod cauſa non audiatur, niſi in loco inſigni, & vbi commodè haberi poſſit copia peritorum, ac proindè concludit, quod non ſufficit alterum ipſorum, nec poteſt in hoc partium conſenſus, niſi vbi exprimitur, vt *in d. §. in nullo*: eiuſdem ſententiæ eſt etiam Inn. *in cap. pręſens 2. de re-*
17 *ſcrip. in ſexto*, verſiculo, † *item dicimus numero fin.* vbi agens de citato ad locum non inſignem, conſtanter concludit, quod licet Iudex Delegatus haberet Clericos aliòqui peritos, qui ſibi, & partibus poſſent ſufficere pro opportunis conſiliis;

tamen in hoc caſu impunè non paretur, quia licet in vno termino illos paratos hàbeat, fortè non habebit in alio, & per alias rationes, quas ibi adducit: ac tandem *in verſic. & ideo* di
18 cit quod *ca. preſenti* adiecit *inſignia*, † quia in aliqua modica Villa poſſent reperiri; & haberi ea, quæ ipſe ſuperius recenſuit, propter quæ fuit conſtitutum, vt cauſæ cognoſcantur in locis inſignibus, & etiam poſſet haberi ibi copia peritorum, & nihilominus talis locus, ſecundnm eum, nō
19 eſſet idoneus: † At verò Ciuitas, quāuis nō ſit magna, nec habeat peritos, erit locus aptus; ad differentiam aliorum locorum, quæ non ſunt Ciuitates, nam, inquit, ſi magna non ſunt, apta non ſunt.

20 Illud etiam prætereundum non puto, quod obſeruat ibi Inno. in fine, videlicet, quod non eſt neceſſe, vt periti morentur in locis, in quibus huiuſmodi cauſæ cognoſcendę ſunt, ſed quod ſufficit, vt de locis vicinis haberi poſſit copia peritorum.

21 Sed iam, vltra conſtitutionem fel. rec. Greg. XV. ſupra relatam, in §. *in futurum*, vbi ſtatuitur, vt Conſeruatoriæ committantur non niſi Eccleſiaſtica dignitate præditis, vel Perſonatum obtinentibus, vel Cathedralium Canonicis; qui tamen electi, ſeu deſignati ſint in Concil. Prouincial. ſeu Diæceſ. itaut iam non videatur relictus ambigendi locus, quin Dignitas quam requirit Conſtit. Bonif. VIII. non debeat eſſe Eccleſiaſtica; & ita ex iſta conſtitutione concludi poſſet, Iudices Synodales, nullatenus poſſe deputari ex ſola qualitate Doctora-
22 tus; † ſed omninò eſſe neceſſariam qualitatem Dignitatis Eccleſiaſticæ,
23 vel vt ſupra; † & ſic Canonicum Collegiatæ quantumuis Doctorem non
24 eſſe aptum, vt conſtituatur Iudex; † quod etiam prædicatur de ſubrogato in locum Iudicis Synodalis defuncti, quæ planè ſubrogatio, ex dicta Conſtit. fieri poteſt per Epiſcopum cum conſilio Capituli, & durabit vſque ad primam Synodum futuram:
25 † Acceſſit nouiſſimè declaratio Sac. Congreg. Concilij, quam conſului in hęc verba.

An poſſit eligi in Iudicem Synodalem Canonicus Eccleſię Collegiatæ, qui ſit Doctor, ſi non extant in Cathedrali Doctores, ſaltem ita idonei? Sac. Congreg. Cardinalium Concil. Trident. interpræt um *cenſuit, Canonicum Collegiatæ Eccleſiæ eligi non poſſe in Iudicem Synodalem* ſubſcripta.

C. Cardinalis de Torres.

Quam aſſeruandam traditi authent. in Archiuio Epiſcopali, & ſic penitus ceſſat omnis difficultas.

DVBIVM VNDECIMVM

ARGVMENTVM.

Minor diſpenſatus ſuper ætate ad obtinendum Canonicatum in Cathedrali non poteſt eligi in Iudicem Synodalem.

1 ORitur aliud dubinm non contēnendum: An ſi aliquis obtinuerit Dignitatem, vel Canonicatū in Cathedrali, in minori ætate 18. ann. ſuper qua fuit diſpenſatus, poſſit conſtitui Iudex Synodalis. Videtur quod ſic, nam *c. ſtatutum 11. de reſcrip. in 6.* indiſtinctè loquitur, & nil aliud videtur requirere niſi vt ſit Canonicus Cathedralis, ergo ſtandū huic *glo. in d. c. ſtatutum verb. Canonicus*: Videtur etiam facere *l. quidam conſulebant 57. ff. de re iudic. & c. cum vigeſimum iunct. glo. verb. eandem 41. de off. deleg.* vbi expreſsè habetur, quod minor 18. annis poteſt dari Iu-

3 dex à Principe,† & maior 18. quamuis minor 21. poteſt dari etiam ab inferiore de conſenſu partium *glo. in d.c.cum uigeſimum verb. eandem verſ. ſi verò adultus*. Facit etiam *l.cum Prętor §.non autem verſ.natura*, & ibi glo.
4 verbo *impubes 12.ff.de Iudic.* † quæ dicit, quod adultus nõ poteſt eſſe Iudex vſq; ad 18. annos, niſi in duobus caſibus: nempè, quando eum Princeps facit ordinarium, vel delegatũ: & quando partes, ſcientes eum minorem, in illum conſentiunt; Nihilominvs cõtrarium videtur verius, & tenendũ quod etiam annuit gloſ. in *d.c. ſtatu-*
5 *tum*. verb. *Canonicis*, † nam diſpenſatio non extenditur ad conſequentiã actus diſpenſati, vnde, ſi eſt inhabilis ad iudicandum non erit deleg. *glo.in d.c.ſtatutum* verb. *dignitate*, facit quod diſpenſatus in beneficio nõ cenſeatur diſpenſatus in adminiſtratione bonorum Francus in *cap. 1. nu. 5. de ęt. & qualit.* & D. meus Barboſa *de pot. Ep.*
7 *p.1.tit.1.n.19.*† ait non eſſe vocandos ad electionem Epiſcopi illos Canonicos, qui vocem non habẽt in Capitu-
8 lo, veluti ſi in pupillari ætate exiſtãt cum diſpenſatione ſummi Pontificis promoti, & ante eum *ſel. de ben.p.3.q.22.nu.26.* nec obſtat quod *d.ca. ſtatutum* dicat quod poſſunt cõmitti cauſę Canonicis Cathedralium, nam nou ideò concludit, quod ſufficiat vt aliquis ſit Canonicus *glo.in d. verb.Canonicis*: minus etiam obſtat dicta *l. cum Prætor*, quia loquitur in Aduocato, qui vltra quod aſſumitur voluntariè, Iudex autem quãdoq; datur inuitus, non poteſt etiam in tantum præiudicare Aduocatus, ſicuti Iudex: neque tandem obſtat *l. quidam conſulebant*,
9 *& c.cum vigeſimum*, † nam à Principe conſtituuntur ordinarij, vel delegati, vt diximus *in antecedenti dubio*, & quamuis annuere videantur, vt poſſit dari minor Iudice etiam ab inferiore de conſenſu partium, intelligendum tamen hoc eſt, vt locum habeat, quando non eſt minor, 18. annis, nam eo caſu etiam cõſentientibus partibus dari non poteſt, ſiquidem Iuriſdictio datur tantum à Principe, vel magiſtratib. *glo.in c.cũ vigeſimum verſ.reſponderi*.

10 Porrò Iudices Synodales, vt diximus *in antecedenti dubio*, non conſtituuntur à Principe, neq; de conſenſu partium, igitur conſtitui non poſſunt minores vigintiduorum annorum, quæ eſt ætas requiſita à Concil. Trid. *ſeſſ.24.c.12.verſ. ad cæteras*, ac proinde cõcludendum videtur, quod debeant verè, & non diſpenſat. habere eam ætatem, quam Concil. requirit, enimuerò minores ætate, minoris etiàm diſcretionis perſumuntur *gloſ. in d.ca.cum vigeſimum verb. peregeris, & in d. l. cum Prætor verbo iudicio*.

DVBIVM XII.

ARGVMENTVM.

Protonotariatus quod ſit dignitas oſtenditur, & quod protonotarius poſſit conſtitui Iudex Synodalis arguitur.

1 Dubitatur 23. An Protonotarius Apoſtolicus, qui non ſit Canonicus alicuius Cathedralis, nec obtineat aliquam Dignitatem, vel Perſonatum in Cathedrali, vel Collegiata poſſit conſtitui Iudex Synodalis, ratio dubitationis eſt, quia, vt ſubtiliter obſeruat D. Germonius *de Indult.*
2 *Card.§.etiam ex eo num. 54.* † ſcriptores Apoſtolici ex Priuilegio fel. rec. Leonis V. & aliorum ſubſequentium Rom. Pont. inter cœteras pręrogatiuas, & honores, illam obtinent, ut omnes, & ſinguli ſcriptores huiuſmodi, tàm præſentes, quam futuri ſint

D. Papæ,

D. Papæ, & S. Sedis Apoſtolicæ No-
3 tarij; † id quod etiam conceſſum eſt Militibus Lauretanis per fel. rec. Sixtum V. nam eiuſmodi Militibus, & eorum Primogenitis concedit, vt dicantur Nobiles, & Aulæ Lateranenſis Comites; & ex his, Clerici dicantur Protonotarij Apoſtolici: laici vero dicantur Milites militiæ inauratæ.

4 Nihilominus, vt idem Germonius tradit *vbi ſup. num.* 64. extinguitur, & finitur illa Dignitas Protonotariatus in perſona illius, qui Officium ſcriptoriæ dimiſsit, & remanet vti priuatus; Dignitas vero tranſit in eũ,
5 in quem transfertur officium, † nam Dignitas Protonotariatus videtur eſſe ibi cauſa conſecutiua, atque realis, & ſequi ſuam cauſam inductiuam, & officium ipſum, *Dd. in l. ſordidorum C. de excuſat. muner. li. 10.*

6 Et eo magis quod Dignitas Protonotariatus Extraordinarij conceditur etiam non Doctori, & etiam non exiſtenti in alia Dignitate Eccleſiaſtica; vnde non ita facile poteſt admitti præſumptio ſcientię in Protonotario, ſicut admittitur in Canonico Cathedralis, quamuis non ſit Doctor, vt concludunt omnes ſcribentes *in d. c.*
7 *ſtatutum 11. de reſcrip. in 6.* † nam Dignitas Eccleſiaſtica, & Canonicatus non confertur ſine examine circa ſcientiam; quod non præſtatur in eo, qui inſignitur Dignitate Protonotariatus: Hinc exclamat D. A. de Prętis in Clypeo *c. 8. nu. 17.* quod multi ſunt Protonotarij adeo ignari, qui vix merentur ſeruire Protonotarijs.

8 Nihiloſecius ex quo Protonotariatus eſt Dignitas *l. eos C. de excuſ. mund. li. 10. & ibi Io. de Plat. & Rebuff. iuncto Gomeſ. in proem. reg. Cancell. q. 1. & Caſſan. in Cathal. p. 4. conſid. 29. Theſ. for. Eccl. de grad. & Dign. c. 2. num. 34. Granut. ad Sim. de reſeru. quęſt. fi. Germon. d. §. etiam ex eo n. 56. & ſequenti.*
9 † nec aliæ perſonę conſueuerunt decorari tali Dignitate, niſi Eccleſiaſticæ, quod communis practica probat, & etiam colligitur ex prę allegato Priuilegio fel. rec. *Sixti* V. conceſſo Milit. Lauret. dicerem proinde Protonotarium Apoſtolicũ, ſiue ſit creatus à Papa, † ſiue ſit à Legato Apoſtolico, quod præſtare poteſt, *teſte Granutio d. quaeſt. fi.* poſſe conſtitui, & deputari in Iudicem Synodalem, tanquam obtinentem Eccleſiaſticam Dignitatem, me tamẽ ſubmitto correctioni Sacræ Congreg. cuius eſt hoc decidere.

10 Nec obſtat ratio dubitandi adducta de Scriptoribus, tum quia eorũ officium eſt venabile, & per conſequens transmiſſibile, & ſic ſequeretur magnum abſurdum, ſi Dignitas Protonotoriatus remaneret, etiam poſt dimiſſum officium, quippe qui ſic poſsent oriri infiniti Protonota-
11 rij, † cum tamen infinitas debeat euitari *l. qui bona §. fi. & ibi not. ff. de dam.*
12 *infect. Abb. in c. 1. num. 4. de priuil.* † vbi ait Dignitatem, quæ per ſe alioqui excellens eſt, numeroſitate vileſcere.

13 Hinc etiam ait Germonius *in d. §. etiam ex eo num. 70.* quod in Italià Dignitas Doctoratus hodie eſt contemptibilis, quoniam paſsim omnes promouentur ad illam.

14 Tum quia, vt dictum eſt, Protonotoriatus in Scriptoribus non ſtat de per ſe, ſed cõſecutiuè, & acceſſoriè ad officium Scriptoris, ideo ſublato officio ceſſare debet Dignitas acceſſoria *Germonius d. §. etiam ex eo num. 64*
15 † At in Protonotarijs creatis vt ſup. quia Dignitas huiuſmodi ſtat de per ſe, ideo videtur quod poſsint conſtitui Iudices Synodales: & ita tenerem donec appareat contraria deciſio.

16 Ne-

16 Neque me turbat exclamatio D. Ant. de Pretis, etenim quamuis non habeatur ratio Doctoratus neq; alterius Dignitatis cuius rei teſtis ipſemet ſum, qui ita in practica vidi in D. Nicolao Ottello Canonico Collegiatæ Eccleſiæ S. Mariæ ad Niues huius Ciuitatis Alexand. cuius experientia in rebus gerendis ac alia merita effecerunt, ut cum magna eius laude, & utilitate fuerit in iſta Alexandr. regione deputatus Apoſt. Regiuſque, & Ducalis Subœconomus.

17 Habetur tamen ratio nobilitatis, quæ planè ex ſerie Priuilegij, ſeu Breuis huiuſmodi, ne de ſubreptione impugnetur debet ſemper verificari; unde iam ceſſare uidetur ratio exclamationis D. Ant. de Pretis; quippe qui nullus eiuſmodi Ruſticus poteſt tali

18 Dignitate decorari; † Cum autem in Nobili Eccleſiaſtico præſumatur ſciẽtia ſaltem ſufficiens, in affirmatiua proinde adhuc perſiſterem.

19 Sed ſuboritur aliud dubium. Quid ſi Protonotarius antequam receperit Inſignia huiuſmodi Protonotarijs tradenda, & antequam præſtiterit debitum fidelitatis iuramentum, deputaretur in Iudicem Synodalem An teneret talis deputatio? Ratio dubitationis ea potiſſima eſt, quia Protonotariatus uidetur conceſſus ſub cõditione, ut iuramentum præſtetur, qua non impleta, gratia non uidetur dici perfecta *l. neceſſario §. quod ſi pen-*

20 *dente ff. de pericul. & rei vendic.* † *D. Granut. in præallegat. q. ſi. ad ſimonetam num. 5.* ſimilem quæſt. mouet circa reſeruat. benef. & referens pro affirmatiua, deciſ. *110. Peregrin. lib. 1. & dec. 339. Put. li. 2.* ea quippe ratione,

21 † quia propter erogatum prætium 100. aur. in expediendis literis Protonot. neceſſarium, præſumptio emanat de eius ordine, & mandato factã eſſe impetrationem, cuius interat; nihilominus inclinat in negatiuam per iura, & doctrinas, quas vbi adducit *num. 6. & ſeq.* & in eadem negatiua ait reſidere Mandoſ. *in 8. q. reg. 1. Cancell.* ſed ex quo quæſtio Granutij erat de defuncto antequam ad ipſum perueniret Breue, ſcrupulus non adhuc tritus non ſilet, quando iam accepit breue, ſed neglexit iuramentum præſtare. Ego nolo hęc decidere, ſed putarem adhuc gratiam nõ eſſe perfectam, & ideo non poſſe potiri priuilegio; me tamen remitto: ſat ſit dubium excitaſſe.

DVBIVM XIII.

ARGVMENTVM.

Qui Dignitatem aliquam dimiſit retinet reliquias, & veſtigia honoraria Dignitatis dimiſſæ; & vacantibus in inferiori Dignitate præfertur, non tamen poteſt conſtitui Iudex Synodalis.

1 DVbitatur 13. An ille qui aliquã Dignitatem dimiſſit, poſſit nihilominus cõſtitui Iudex Synodalis.

2 Ratio dubitationis ea eſt potiſſima quia in dimittente aliquam Dignitatem remanent aliquæ reliquiæ, & veſtigia, in memoriam antiquæ Dignitatis, hoc eſt nomen, ſeu honor, & prælatio honoris *Io. de Platea ad l. 1. & 2. C. de præfect. Prat.* cum alijs citatis per Germon. *de Indult. §. etiam ex*

3 *eo num. 74.* † quæ planè veſtigia faciunt ipſum honorarium *l. 2. C. vt Dignit. Ord. ſeruo.* Reſpondendum vide-

4 tur negatiuè; nam quamuis concedatur aliquas reliquias, & honoraria remanere in huiuſmodi dimittenti-

5 bus officium cum Dignitate, † quod tamen pretio, aut ſuffragio non fuerunt adepti, quo caſu nedum ceſſaret Dignitates cum Officio, verum etiã omnes reliquiæ, & nulla remanerẽt

veſtigia, *l. vniuerſi, & ibi Bart. Plat. & Rebuff. C. de lega. com. li. 10. quam al legat Germ. vbi ſup. num. 79.*

6 Attamen huiuſmodi veſtigia concedũtur ſine præiudicio tertij, & ſine aliquo exercitio præcedentis Digni-
7 tatis, † nec tales dimittentes, & honoraria habentes præferuntur vacantibus in eadem Dignitate; tametſi præferantur vacantibus in Dignitate inferiori *Germon. d. §. etiam ex eo*
8 *num. 74. & ſeq.* † nec huiuſmodi veſtigia afficiunt, vt in terminis reſeruationis benef. decidit Rota coram R.P.D. Oriolen. *& eſt deciſ. 70. num. 11. p. 1. diuerſ.* vbi dictum fuit, quod huiuſmodi veſtigia non ſufficiebant ad inducendum reſeruationem beneficiorum, *Germon. d. §. etiam ex eo nu. 81.* & ex his tenerem non poſſe eum, qui huiuſmodi veſtigia honoraria habeat, deputari in Iudicem Synodalem.

DVBIVM XIV.

ARGVMENTVM.

Locus inſignis dicitur iuxta prouinciæ opinionem.

1 ORitur aliud dubium valdè proficuum circa ea, quæ diximus in antecedenti dubio quatenus diximus cauſas non poſſe cognoſci in locis non inſignibus, quamuis omnia ibi haberentur, quæ reperiri poſſunt in locis inſignibus; dubitatur, inquã; quęnam loca dicantur magna vel in-
2 ſignia. Inn. † *in c. præſenti de reſcrip. in 6. ſuper gloſ. Copia. num. 3.* vbi hoc dubium excitat, dicit recurrendum eſſe ad communem opinionem Prouinciæ *l. labeo 7. ff. de ſuppell. legat.* Io. Monac. *in c. Statutum 11. de reſcrip. in 6. in princip.* & hoc idem conſuluit Nauar. *de verb. ſignif. conſ. 1. num. 4.* vbi tenuit Villam Foriſecam licet non ſit muris cinctam, quia tamen habet 800. Municipes, quod eſt quoddam præcipuum in ordine locorum Hiſpaniæ non muratorum, eſſe proinde locum inſignem, & ego dixi ſupra *in*
3 *prælud. 2. dub. 2. de Eccleſia Colleg.* † vel dicamus cum Inn. *vbi ſup. nu. 3.* quod relinquitur arbitrio boni viri, id eſt iudicis illius terræ, ad quem fit citatio *l. continuus §. item qui 137. ff. de verbor. oblig.* & non arbitrio Iudicis Ciuitatis, qui in hoc potius cenſetur pars quam Iudex, quia non pręſumitur quod contra factum ſuum ſentẽtiaret *l. ne in arbitris 4. C. de arbitr.* quod etiam annuit Nauar. *d. conſ. 1. num. 3.* dum ait, quod is, cui committebatur diſpenſatio accepit informationem de contentis in commiſſione, & conſequẽter de loco illo an eſſet inſignis.
4 † Hinc Innoc. loco citato mouet dubium quid ſi ille locus haberet Iudicem vnum in temporalibus, & alterum in ſpiritualibus? & reſpondet quod ſi ambo ſint præſentes, ſimul amborum arbitrio diffiniendum eſt, & idem ſi ſint plures; dummodo omnes hi Domini, ijdemq; Iudices ſint perſonæ Eccleſiaſticæ, quia ſæcularis arbitrium putat non eſſe adeundum; & ſi non ſint omnes pręſentes, proce-
5 dent tantum præſentes; † ſi verò omnes eſſent abſentes, vel aliàs eſsẽt, certa ratione ſuſpecti, tunc, inquit, alij
6 boni viri eligerentur ad hoc, † & ſi nõ poſſent hi concordare procederetur ſecundum tenorem *cap. legitima 2. de appell. in 6.* per quod ſtatuitur, vt ipſis arbitris per iudicem competens terminus præfigatur, intra quem in idem cõueniant, vel tertium concorditer aduocent, cum quo ambo, vel alter eorum, eius ſoſpitionis negotiũ
7 terminare procurent, † alioquin Iudex, ex tũc in principali negotio procedere

cedere non ommittit; & hi inquit, Innocen. procedent iuris ordine non
8 ſeruato; † ſed dicit quod ſibi magis placet, vt arbitrium boni viri ſit Iudicis, qui de cauſa cognoſcit, & ſic loquatur *d. l. continuus §. item 137. ff. de verb. oblig.*

9 Poſt hæc ſcripta accepi ab Illuſtriſs. D. meo Decretum Sac. Congreg. rit. cum informatione iuris, quod hic inſerendum duxi, & eſt tale.

Decretum Sacræ Congreg. Rituum vnà cum Informatione Iuris D.L. Centoſlorenij pro Ill. Communitate ciuitatis Nouę. Illuſtriſs. ac Reuęrendiſs. DD. Cardinalibus Sac. Congreg. Rituum.

PRæſuppoſita Conſtitutione Innoc. III. in Concil. Lugdunenſi edita ac relata *in c. ſtatutum de reſcri. in 6.* qua cauetur, vt nullis, niſi dignitate præditis, aut perſonatum obtinentibus, ſeu Eccleſiarum Cathedraliũ Canonicis cauſæ authoritate literarum Sedis Apoſtolicæ, vel Legatorum eiuſdem de cætero committantur; nec audiantur alibi, quàm in Ciuitatibus, & locis inſignibus, vbi poſsit commodè copia peritorum haberi.

Supplicatur Sac. Congreg. vt dignetur declarare, An oppidum Ciuitatis Nouæ Firmanæ Diœceſis ſit ad prædictum, & alios Iuris effectus inſigne, necne?

QVamuis inſignis ſit iuris diſceptatio, maximèq; controuertant Doctores, quodnam ſit, & dicatur Oppidum inſigne; receptiſsima tamen eorundem ſentẽtia eſt Iudicis arbitrio hoc eſſe repoſitum, vt poſt *gloſ. in d. c. ſtatutum in verbo, copia teſtantur, Lapus, Specul. Tiraquel. & alij* apud *Menoch. lib. 2. de arbitr. centur. 2. caſ. 158. num. 4.* Verùm tamen quia nihilominus oportet, arbitrium Iudicis eſſe regulatum, omiſsis leuioribus inſpectionibus ſitus, ſalùbris aeris, fertilitatis territorii, iucundiſsimi maris aſpectus, portus, opportuni amnis, & ſimilium, quæ omnia ad hãc cauſam plurimùm conferunt, probabimus nos, Oppidum noſtrum inſigne eſſe ex infraſcriptis qualitatibus, quas Doctores ad hoc dignoſcendum tradiderunt.

Prima igitur qualitas, quæ locum inſignem reddit, eſt numerus habitatorum, *ità Bonif. de Vital. in Clemen. grauis num. 56. de ſenten. excom.* & hæc qualitas ſatis, ſuperque reperitur in Oppido noſtro; quod, vt infra dicetur, plures rerum Italiæ Scriptores admodùm frequens eſſe teſtantur, & re ipſa conſtat familiis, ſeu focularibus octingentis viginti, habitatoribus verò quatuor mille, exceptis quatuor regularium, & vno ſanctimonialiũ Monaſteriis ibi exiſtentibus; vt patet ex Inſtrumento hac de re in forma authentica exhibito. Quæ populi numeroſitas haud dubiè locum inſignem reddit; vt arguitur ex ſententia *Nauarri* qui *Conſ. 1. de verb. ſignif.*

ſignif. reſpondit *Oppidum Fonſecæ Toletanæ diœceſis eſſe inſigne, quia habebat octingentos municipes.*

Verùm quia fortè numerus habitatorùm dumtaxat non ſufficeret ad hoc, vt Oppidum haberetur pro inſigni, ſi omnes eſſent populares, & mechanicis partibus operam darent: nec vlla ibi eſſet diſtinctio Populi, Nobilium ſcilicet à Plebe, & textus *in d.c.ſtatutum.* ad hunc effectum ſpecialiter, & expreſsè requirit copiam peritorum, ſcilicet iuris, vt ibi declarat gloſ. omiſsis pluribus, qui in eodem oppido, & præſertim in Academia ibi iàm pridem erecta armis, & litteris decorati exiſtunt, & retroactis temporibus extitere, vt multorum ſcripta teſtantur, & patet ex oblatis literis Cardinalis, & eius Prouinciæ Legati, qui de anno 1457 illud propterea eximia laude dignìſsimum exiſtimauit, necnon ex literis erectionis ipſius Collegiatæ, vbi aſſeritur, idem oppidum notabili Doctorum, & Nobilium numero refertum eſſe; ex fide itidem authentica probatur in oppido noſtro extare hoc tempore viginti tres Iuris vtriuſque Doctores exindè oriundos, ac
10 viuos;† quæ quidē qualitas proculdubio locum inſignem red-
11 dit;† cū eiuſmodi Doctores ſint nobiles, etiàm præferendi ijs qui nobilitatem non à ſe, ſed à parentibus acceperunt, vt latè probat *Tiraquell. de nobil. capitulo quinto numero 3. & 5. & Caſſanæus in Cathalogo gloriæ mundi 12. conſiderat. par. 8. & 24. conſider. 10.*

Et vt ait Petrarcha de Patria glorioſa, ſumma loci laus ſola virtus eſt Ciuium, & infra de ignobili Patria, non vetuſtas, non turres, ac mænia, non plateæ, non palatia, ac templa marmorea, non ſtatuæ, non picturæ, non aurum, non gemmæ, non campi legionum, & claſsium pleni portus, non peregrinis referta mercibus emphoria, & lucri amore æquor omne ſulcatum, non poſtremò Ciuium forma, vel numerus, non rerum copia, exundansq; cibis forum, non purpureæ clamides, onuſtæque miris cultibus, non faſtus, non deliciæ, non voluptas; ſed virtus ſola locum nobilitat: Vnde etiàm Virgilius Romam commendans, prætermiſsis cæteris qualitatibus, eam fælicem prole virum appellat; & ex Iuris peritis locum inſignem reddi, tradunt *Vitalinus, & Menoch. locis citat. & Specul. tit. de cit. §. primo verſiculo ſi qua loca, & alij plures.*

Et quia Galen. in exhortatione ad bonas artes aduertit, quòd ſi fixius, & attentius, vt ipſe ait, contemplemur res hominum, comperiemus, non homines factos Illuſtres ex Ciuitatibus; ſed è contra per viros bonos, & artibus præſtantes horum patrias fuiſſe nobilitatas; non erit fortaſſe abſque animaduerſione prætereundum Anibalem Carū Sacræ Religionis Hieroſolymitanæ Commendatarium ex oppido noſtro oriundum fuiſſe, quippè qui, quamuis hæc eius Patria

ex ſe inſignis non eſſet, adhuc ſui nominis, & ſcriptorum celebritate poſſet eam talem per ſe ſolus efficere; vt infinita penè exempla teſtantur eorum, qui dum in viros celebres euaſerunt hanc gloriæ ſuæ partem impertierunt, & Patriæ.

Ad hæc Bartholus *in l.bonorum de bonorum poſſeſſ.& Bald. in l.iuris ignorantiæ, C. qui admitti*, tradiderunt, eum eſſe locum inſignem, qui habet iuriſdictionem mero, & mixto imperio inſignitam, & hanc qualitatem non defuiſſe oppido noſtro teſtantur inter cætera diplomata authentica, quæ dantur Manfredi Regis Hieruſalem, & Siciliȩ, & Nicolai IV. quibus illi omnimoda iuriſdictio, exceptis tantùm cauſis hȩreſis, & læſæ Maieſtatis conceditur, &c.

Prȩterea hæc qualitas probatur ex communi opinione Vulgi, vt ait *Gloſſ.& Ioan.Monach. in dicto cap.ſtatutum*, quæ conſtantiſsimè ſuffragatur Oppido noſtro; Verùm, ne quis obijciat, quòd, communis opinio plerumque eſt mendax, *l.ſi priuatus in 2. reſponſo, ff. qui & à quibus, & l. Barbarius, ff. de officio Prætoris*: & quod ait *Tullius de legibus, nihil ſtultius eſt, quam ſentire, opinione vulgi aliquem eſſe beatum: ac pro mur. nihil eſt incertius vulgo: & alibi pro Plo: non eſt conſilium in vulgo, non ratio, non diſcrimen, diligentia, & quia ſcinditur incertum ſtudia in contraria vulgus; probabimus*, oppidum noſtrum inſigne eſſe ex teſtimonijs, adeoque ex communi opinione Principum, & ſcriptorum, quibus nulla omninò exceptio poteſt opponi.

Et quidem magni, ac ſupremi Principes, & ipſimet Romani Pontifices, ac Imperatores, qui illud ampliſsimis priuilegijs decorarunt, ſemper inſigne, ac percelebre exiſtimarunt, inter quos.

Primò Gregorius IV. in indulto Ciuitatis nouȩ, cuius copia authẽtica datur, emendi, & extrahendi frumentum abſque licentia Sedis Apoſtolicȩ de anno 840. appellat nobiles eius loci habitatores, ibi, *dilectis filijs, & nobilibus viris Poteſtati, & Communitati Ciuitatis nouæ, &c.*

II. FEDERICVS II. Imperator, quo, vt aiunt nullus magnificentior tenuit Romanum Imperium, anno 1243. ſcribens Poteſtati, & Communitati Ciuitatis nouȩ, quam tunc ſub ſua, & Imperij poteſtate eſſe contendebat, toto tenore literarum, quȩ exhibentur, ſatis innuit, quam celebre hoc oppidum exiſtimaret, cuius conceſſionem Sedi Apoſtolicȩ iàm factam reuocat, & nunquam impoſterũ ab Imperio alienari poſſe decernit.

III. Anno 1302. Dux Venetiarum illius Reipub. nomine epiſtola ſua per Nuncium ad hunc effectum expeditum trãſmiſſa, quam inſcribit, *nobili, & ſapienti viro Poteſtati, ac prudentibus Viris Concilio Communitati Ciuitatis Nouæ amicis ſuis dilectis*, poſt ſignificationem factam de reconciliatione inter Rempublicã, & Eccleſiam

Ro-

Romanam inita, concludit his verbis, *Amicitiam igitur veſtram attente requirimus, & rogamus, quatenùs vobis placeat, &c.* vt conſtat ex literis exhibitis.

III. Anno 1457. Cardinalis Borgia, tunc Prouinciæ Marchiæ Legatus, proindeq. eius oppidi ſub ſua legatione exiſtentis qualitates optimè callens, in literis Sac. Congregationi oblatis, quibus authoritate Caliſti III. eius Patrui indulget Communitati Ciuitatis nouæ, vt poſsit ſibi Iudices, & alios officiales eligere, de Ciuitate noua, ait, *quæ inter alias eius Prouinciæ terras florens, & eximia laude tàm in ſitu, quàm in hominum prçſtantium numero digniſſima exiſtit.*

V. Sixtus V. anno, 1585. in erectione Ciuitatis nouæ in Ducatum, quæ non ſine præuia, ac diligenti loci informatione fieri conſueuit; habita ratione, quòd idem Oppidum, vt ipſe ait, incolarum frequentia, & opibus erat admodùm inſigne, in nobilem Ducatum erexit.

VI. Clemens VIII. anno 1593. habita ratione, vt ait, quòd eadem Terra, quã eius Prędeceſſor Ducatus titulo, & honore decorauerat, muris, cincta, & notabili Doctorum, copioſoq, Chriſti fidelium, aliorumq; vtriuſque ſexus numero referta erat, in ea Eccleſiam Collegiatam, ex ſententia huius Sacræ Congregationis inſignem, erexit.

VII. Magnus Etruriæ Dux, & Magiſter Sacræ Religionis Equitũ Sancti Stephani, quamuis eius ſtatuto expreſsè caueatur, vt admittendi ad eam Religionem inter alias qualitates originẽ trahant à loco, qui ante eius ortum Ciuitas fuerit; nihilominus habita ratione qualitatum Ciuitatis Nouæ, plures indè oriundos, quorum vnus iàm viuit, diuerſis temporibus admiſit.

Et tandem Sacra Religio Hieroſolymitana Commendatarium Anibalem Carum, cuius ſupra meminimus, & alios indè oriundos itidèm abſque vlla difficultate recepit.

Quibus accedit teſtimonium, & communis opinio ſcriptorum, inter quos.

Primo Plinius *lib. 3. ſuæ natur. hiſtor. cap.* 13. appellat Ciuitatem nouam, Nouanam, eamq; refert inter antiquas eius temporis Ciuitates.

II. Abrahamus Ortelius *in Theſauro Geographico ait Nouana Piceni vrbs Plinio (Nobana aliquot codicibus) Città noua nunc, &c.*

III. Paulus Merola Belga *in ſua coſmographia par. 2. lib. 4. fol.* 176. refert Ciuitatem nouã inter alias, quas itidem vocat antiquas Prouinciæ Marchiæ Ciuitates, & infra de ea fol. 180. ait, *haud procul à mari nobiliſſimum Oppidum frequensvè in monte Ciuitas noua, quæ Nouana à Plinio appellatur*; vndè conſtat de identitate loci, eumvè antiquitus fuiſſe Ciuitatem.

IV. Leander Alberti frater ordinis Prædicatorum in deſcriptione Italiæ ſub titulo Marchiæ Anconitanę, ſiue Piceni regione VIII. vocat Ciuitatem nouam nobilẽ, & valde

& valde plenam populo.

V. Pamphilus Poeta *in tractatu de Piceni nobilitate, & laudibus fol. 68.* commendat Ciuitatem nouam multis carminibus ibi.

Palladis arboribus gaudent noua mœnia celſis.
Hunc ſibi ſelegit læta Minerua locum, &c.

Et Anibal Carus, licèt fortè in hac cauſa videri poſsit ſuſpectus; in ſuo italico Epigrammate de Ciuitate noua ait.

Pico non vidde mai nido sì bello.

VI. Confirmatur ex his quæ refert, *Coyrus, qui in V. parte ſuæ hiſtoriæ pag. 352. ait, quòd cum anno 1445. idem Oppidum magno exercitu obſeſſum fuiſſet à Taliano Duce exercitus Regis Neapolis, tantùm abeſt, vt expugnatum fuerit, vt potiùs exercitus nullo illato Oppidanis damno, coactus fuerit ab obſidione diſcedere.*

Id quod teſtatur etiàm *Author fragmentorum Ciuitatis Firmanæ, qui in cap. 102. fol.* 118. ait, *regionem totã Picentinam præter Ciuitatem nouam defeciſſe, quæ obſidione premebatur à prædicto Taliano:* additq; Auximũ, Recinetum, & Montem ſanctum eorum vè exemplo reliqua Picenti ... da ſe ſpontè eidem Taliano dediſſe.

Ac denique comprobatur ex ſententia huius Sac. Congregationis, quæ, dum quæreretur, an Eccleſia Collegiata S. Pauli Ciuitatis nouæ eſſet inſignis adhoc, vt Dignitas, & ſaltem dimidia pars Canonicatuum ibi exiſtentium conferri debeat habentibus qualitates *ca. 12. ſeſs. 24. Sac. Trid. Conc.* necnon adhoc, vt Illuſtriſsimus Archiepiſcopus poſsit in vim *ca. 15. eiuſdem ſeſſ. & Concil.* augere illius redditus, qui ſuſtinendo decenti Canonicorum gradui pro loci, ac perſonarum qualitate non ſufficiunt; hac peculiari loci conſideratione inter reliquas Eccleſiæ qualitates iàm cenſuit, eſſe inſignem. Et quia præter inſignem hanc Collegiatam habet intra eius mæniorum, ac territorij diſtrictum trigintaquatuor alias Eccleſias in eius planta impreſſa deſignatas, quæ omnes fabrica, & ornatu, ſacraq; ſuppellectili pro dignitate nitent.

Quę omnia, & plurima eiuſmodi breuitatis gratia omiſſa, ſicut magnæ exiſtimationis, & opinionis argumentum præſeferũt; ità planè probant, Oppidum noſtrũ eſſe vetuſta nobilitate inſigne; cum integrũ ſit iudicium, quod plurimorum ſententijs confirmatur *can. extra conſcientiam diſt. 64. & c. prudentiam de off. deleg. Specul. in tit. de Aduocato* §. 3. *verſ. habito, & verſ. ſeq.* & per ampliores homines perfectiſsima veritas reueletur, *l. vltima, C. de fideicom.*

L. Centoflorenius.

SAcra Rituum Congregatio, re mature diſcuſſa, ac pręallegatis iuribus ſemel, atq; iterùm attente conſideratis, cenſuit, prædictum Oppidum Ciuitatis nouę eſſe ad omnes iuris effectus inſigne: atq; ideò honoribus, ac priuilegijs Oppidorum inſignium frui, & gaudere poſſe, ac debere. Die 10. Decemb. 1622.

F. MARIA CARD. A MONTE.

Io. Baptiſta Rinuccinus Secr.

Illu-

Illuſtriſs. ac Reuerend. DD. Cardinalibus Sac. Congreg. Rituum.

Pro Capitulo Eccleſiæ Collegiatæ, & Communitate Ciuitatis Nouæ.

CVm aliàs Sacra Congregatio ad certos tunc expreſſos effectus declarauerit, Oppidum Ciuitatis nouæ Firmanæ Diæceſis, & Eccleſiam Collegiatam S. Pauli in eo exiſtētem eſſe inſignia; rurſùs ſupplicatur eidem Congregationi, vt pro conſueta benignitate dignetur declarare, an idem Oppidum, & Collegiata ſint inſignia ad omnes iuris effectus; ita vt tàm Oppidum ipſum, quàm Collegiata honoribus, priuilegijs, & prerogatiuis Oppidorū & Collegiatarum inſigniū frui, & gaudere poſsint, ac debeant?

CAuſa ſemel, atq; iterùm in Sacra Rituum Congregatione propoſita, eadem Congregatio, re maturè diſcuſſa, ac loci, & Eccleſię qualitatibus conſideratis, cenſuit, tàm Oppidum, quàm Collegiatam prædictam eſſe ad omnes iuris effectus inſignia, atque ideo honoribus, ac priuilegijs Oppidorum, & Collegiatarum inſignium frui, & gaudere ac debere. Die 10. Decemb. 1622

F. Maria Card. à Monte.

Io. Baptiſta Rinuccinus Secr.

GREG. PAPA XV. Ad perpetuam rei memoriam.

EXponi Nobis nuper fecerunt dilecti Filij Capitulum, & Canonici ſecularis, & Collegiatæ Eccleſiæ S. Pauli Oppidi Ciuitatis nouæ Firmanæ Diœceſis, ac Vniuerſitas, & Homines eiuſdē Oppidi, quòd, cum aliàs Venerabiles Fratres noſtri S. R. E. Cardinales ſacris ritibus præpoſiti declaraſſent ad certos tunc expreſſos effectus, Oppidum, & Eccleſiam huiuſmodi eſſe inſignia; nuper ijdem Patres, inſtantibus de nouo Capitulo, & Canonicis, necnon Vniuerſitate, & hominibus prædictis, decretum ediderunt tenoris ſubſequentis, videlicet.

Cauſa ſemel, atque iterùm in ſacra Rituum Congregatione propoſita, eadem Congregatio, re maturè diſcuſſa, ac loci, & Eccleſiæ qualitatibus conſideratis, cenſuit, tàm Oppidum, quàm Collegiatam prædictam eſſe ad omnes iuris effectus inſignia, atque ideo honoribus, ac priuilegijs Oppidorum [illegible] Collegiatarum inſignium fr[illegible] dere poſſe, ac debere die 10. Decembris. 1622.

Cum autem, ſicut eadem expoſitio ſubiungebat, Capitulum, & Canonici, necnon Vniuerſitas, & homines prædicti plurimùm cupiant, Decretum huiuſmodi pro illius firmiori validitate, & ſubſiſtentia Apoſtolicæ Noſtræ confirmationis robore communiri; Nobis propterea humiliter ſuppli-

cari

cari fecerunt, vt ſuper præmiſsis opportunè prouidere de benignitate Apoſtolica dignaremur. Nos igitur Capitulum, & Canonicos, ac Vniuerſitatem, & homines prædictos ſpecialibus fauoribus, & gratijs proſequi volentes, & eorum ſingulares perſonas à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti alijsque Eccleſiaſticis ſentẽtijs, cenſuris, & pęnis à iure, vel ab homine quauis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatæ exiſtunt, ad effectum præſentium duntaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes, & abſolutos fore cenſentes; huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, Decretum prędictum Apoſtolica authoritate, tenore præſentium approbamus, & confirmamus, illique inuiolabilis Apoſtolicæ firmitatis robur adijcimur, ac omnes, & ſingulos tàm iuris, quàm facti defectus, ſi qui deſuper quomodolibet interuenerint, ſupplemus; decernentes, præſentes literas validas, firmas & efficaces exiſtere, & fore, ſuoſque plenarios, & integros effectus ſortiri, & obtinere, ac Capitulo, & Canonicis, necnon Vniuerſitati, & Hominibus prædictis in omnibus, & per omnia pleniſsimè ſuffragari, irritumque, & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis authoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſque contrarijs quibuſcunque.

Datum Romæ apud S. Petrum ſub anulo Piſcatoris, die 25. Februarij 1623. Pontificatus Noſtri Anno Tertio.

S. Card. S. Suſannæ.

DVBIVM XV.

ARGVMENTVM.

Si quis citetur ad locum non inſignem, conſulitur quid faciendum ſit.

1 EX quo in antecedenti dubio vidimus quænam loca dicantur inſignia, & quis iudex poſsit huiuſmodi inſignitatem declarare: occurrit modo nõ ineptum dubium, quid inquã iuris erit ſi quis citetur ad locum nõ
2 inſignem. † Diſtinguendum videtur; vel enim excuſatio facti eſt notoria, vel eſt dubia; ideſt, aut locus eſt notoriè non inſignis, aut dubitatur an ſit inſignis. Si igitur nulli dubium eſt, vel eſſe debet quod locus, ad quem ſit citatio non eſt inſignis, citatio, & proceſſus non tenet; ſi vero excuſatio eſt dubia, tunc debet ire & coram eo proponere de facto loci peritorum, & huiuſmodi: & ſi pars neget, requirendum eſt arbitrium boni viri, cui ſi pars citans nolit ſtare, alia pars ſecurè appellat: & ſi alia pars, quæ allegat contra locum, nollet ſtare arbitrio, iudex ſecurè proce-
3 dit; † ſi verò dicit ſe grauatum à bono viro in definiendo vtrum locus ſit inſignis nec ne, tunc nõ licet appellare ſicut nec in arbitris ipſius enim arbitrium dicitur *per l. continuus 137. ff. de uerb. oblig. Inn. nu. 3. in cap. preſenti 2. de reſcrip. in 6.*

DVBIVM XVI.

ARGVMENTVM.

Appellatio datur vbi negari contingit aliquem locum non eſſe inſignem, vel è contra.

1 DIximus in præcedenti dub. quod vbi pars negat aliquem locum eſſe, vel non eſſe inſignem, debet requiri arbitrium boni viri; nunc dubitatur, an poſſit dari appellatio abſque huiuſmodi arbitri datione. Inn. *num. 3. verſ. vel dic. in c. præſenti. de re-*
2 *ſcrip. in 6.* dicit, † quod etiam ſine requiſitione boni viri poteſt ſtatim appellari, ſic *appello nè procedas, quia non eſt locus iſte aptus examinationi cauſarum*, vel propter ſui vtilitatem, vel iuriſpetitorum defectum;
3 iudex autem qui cognoſcet de appellatione, ſi inuenit cauſam veram appellationis, caſſabit quicquid iudex fecit poſt appellationem, alioquin confirmabit, *c. interpoſita de appel.*

DVBIVM XVII.

ARGVMENTVM.

Citatus extrà locum non inſignem, ſi non comparet an ſit tutus, declaratur.

1 DVbitatur ex his, quæ diximus in antecedenti dubio, vbi dixi poſſe recurri ad remedium electionis arbitri, & ad remedium appellationis, vbi quis citatur extra locum non inſignem. In quã dubitatur quid iuris ſi pars citata extra locum huiuſmodi non vadat neq; appellet, quia credit ſe tutam, *per c. præſenti 2. de reſcrip. in 6.* vbi, habetur quod impunè
2 non peretur. † Reſpondet Innoc. ibi verſ. *ſed quid ſi pars*, quod tutius eſt ire, & defectum coram iudice exponere, veruntamen ſi non vadat, & feratur ſententia contra ipſam, vel fiat miſſio in poſſeſſionem, vel fulminetur excommunicatio, non tenet, ex nullitate citationis *arg. l. ſi cum dies*
3 *§. ſi arbiter 26. ff. de recep. arbitr.* † quia in ſententia, & in citatione ſufficit ſi notorium eſt impedimentum, namque notoria debent haberi pro ex-
4 preſſis *l. ſi vero 5. ff. qui ſatiſd. cog.* † ſed ſi notorium non ſit; tunc ſi non vadit tenet excommonicatio, & miſſio in poſſeſſionem *l. ſi quis ex 5. ff. de iudic. c. ſi duobus 7. de appel.* nec facit vim ipſe Inn. vtrum Iudex ſciuerit defectum loci, an ignorauerit; ſufficit .n. inquit, in veritate eſſe, quod notoriũ eſt ibi defectum loci eſſe; & quamuis
5 putet, quod expreſsè litigando in talibus locis poſsit tacitè renunciari
6 huic exceptioni; † attamen non eundo ad illa loca, vel non appellando, non videtur renunciari, vel tacitè conſentiri quod procedatur; imo potius contradic. videtur.

DVBIVM XVIII.

ARGVMENTVM.

Statuta legenda ſunt quoad ſubſtancialia non quoad omnia verba.

1 DVbitatur 18. an ſit neceſſe vt ſtatuta legantur, & an de verbo ad verbum. Reſpondet Bot. *de Synodo p. 3. actu 6. nu. 36.* dicens quod neceſſe quidem eſt vt ſtatuta Conc. Generalis, vel etiam Prouincialis legãtur in Synodo diæceſana, quæ primo quoq; tempore celebrabitur poſt cõcluſionem huiuſmodi Concilij, vt a-
2 liàs vidimus *dub. 6. n. 5. c. 2.* † & debet Synodus diæceſana celebrari infra ſex menſes à celebratione Conc. Prouinc. *Archid. in cap. ſi Epiſcopus 18. diſt.*

3 Quo

3 Quo vero ad ſecundum membrum dubij. Not. Card. Alex. *in c. fi. diſt. 18.* quod Conc. Prouincialia debent legi tota, & pleniſſime, nec putat ſatis eſſe ſi legantur in parte. At Henr. Bot. *loco citato* dicit quod videtur ſufficere ſi ſubſtantialia legantur licet tota verba non legantur per ea, quæ ſcribit Bal. *in c. vltra tertiam de teſti.* quẽ ibi ſequitur verſ. *& iſta* Fel. *in proem. decret.* verſ. *primus.*

4 Quapropter Illuſtriſsimus D. meus Epiſcopus Parauicinus ſtudendo nõ modo breuitati, ſed etiam Cleri commoditati, hoc anno mandauit decreta Concil. Tridentini de reſidentia & conſt. Sanct. mem. Pij V. de confidentijs, in compẽdium redigi, & hac doctrina innixus, ſic compendiata decreta in Synodo legi mandauit.

DVBIVM XIX.

ARGVMENTVM.

De Synodi eſſentia non eſt, vt porrigantur, aut audiantur querelę.

1 DVbitatur 19. an ſit de eſſentia Synodi, vt audiantur querelæ Bot. *De Synodo p. 3. act. 7.* tenet, & concludit quod non, quamuis ſi adeſſent, qui vellent querelas porrigere deberent omnino audiri; quocirca eliguntur Iudices querelarum.

Pro conſtanti itaque, inquit tenendum eſt, quod tametſi querelæ non porrigantur, valida nihilominus ſit Synodus, quaſi hoc non ſit de forma.

DVBIVM XX.

ARGVMENTVM.

Querelati in criminalibus non tenentur reſpondere; niſi citati ſecus in ciuilibus.

1 DVbitatur 20. ſi aliquæ querelæ porrigantur, an teneantur reſpondere illi, contra quos fuerũt porrectæ, quamuis non citentur. Innoc. *in c. graue de præb.* quem ſequitur Io. Andr. ibi, dicit quod in ciuilibus, etiam non citati tenentur reſpondere.

2 † In criminalibus autem nequaquam, niſi citentur, & eis exponantur crimina, ſuper quibus accuſãtur, & hanc opinionem Inn. ait Bott. in tract. *de Synodo p. 3. nu. 41.* eſſe ſeruandam in praxi, addẽs pro hoc teſtimonium Imol. *in d. c. graue.*

DVBIVM XXI.

ARGVMENTVM.

Ius reuocandi domum quando accuſatis competat.

1 DVbitatur 21. an accuſati habeãt ius reuocandi domum. Inn. *in c. graue verſ. item nota de præb.* & poſt eum Io. And. & alij relati per Bott.

2 *de Synodo p. 3. actu 7. n. 42* † dicit, quod ſi Synodus fiat pro ſpecialibus negotijs, & petatur quod reſpondeatur ſuper alijs, vel aliàs ſit de longinquo, & in caſibus, qui de ſui natura non tractantur in Synodo, habent ius reuocãdi domum.

3 † at verò ſi indiſtinctè generaliter fiat pro omnibus negotijs emergentibus, vel ſit de ijs, quæ de ſui natura tractantur in Synodo, non habet tale ius reuocandi *arg. c. ſi. de dilat. & c. ſi. de fo. compet.*

DVBIVM XXII.

ARGVMENTVM.

Inquiſitio poteſt fieri ſine precedẽte fama, quia non agitur ad imponendam pœnam de crimine, intellige de inquiſitione generali, ſecus de ſpeciali.

1 DVbitatur 22. an correctio morum fieri debeat fama præcedente, & ſic etiã præmiſſa inquiſitione Bot. de Syn. *p. 3. act. 9. n. 45. verſ. & hac inquiſitio.* dicit quod põt fieri inquiſitio ſine fama præcedẽti, quia, inquit, nõ agitur ad imponendũ pœnã
2 de crimine. Et debet fieri inquiſitio ſummaria de his, quæ ſunt notoria, vel de quibus ſtatim poteſt fides haberi, vel certè habentur per confeſſionem delinquentium.
3 Aduertendum tamen quod, vbi dicitur quod poteſt fieri inquiſitio nulla fama præcedente intelligendum eſt vbi inquiſitio fiat generalis; ſecus ſi fieret ſpecialis, & contra certam perſonam, quia tunc deberet præcedere infamia *Inn. in c. 1. de poſtul. prælat. Abb. in c. ſicut de accuſat.* & huiuſmodi inquiſitio fieri debet, de delictis certis, non autem incertis.

DVBIVM XXIII.

ARGVMENTVM.

Obedientia Epiſcopi poteſt præſcribi paſſiuè, ſed non actiuè, quia nemo poteſt præſcribere vt nulli ſubdatur.

1 DVbitatur 23. An obedientia, quæ debetur Epiſcopo in Synodo poſſit per ſubditos præſcribi. Videtur quod non *per c. non liceat de præſcrip.* Card. Zabarel. nihilominus *in Clem. ſi. de cenſ.* dicit quod non poteſt præſ-
2 cribi actiuè, ſed paſſiuè ſic, † quia quãuis non poſſit præſcribi vt nulli diæceſano ſubdantur, poteſt tamen præſcribi, vt alteri quam proprio ſubijciantur *per c. cum olim de priuil. & c. cum perſonæ tit. eod. in 6.* Henric. Bot. *de Synodo par. 3. act. 10. num. 50.*

DVBIVM XXIV.

ARGVMENTVM.

Obedientia Epiſcopi conſiſtit in exhibitione reuerentiæ; in ſuſceptione mandatorum: & in ſubeundo iudicio.

1 DVbitatur 24. In quibus cõſiſtat obedientia, quæ debetur Epiſcopo in Synodo Henr. Bot. *de Synodo p. 3. act. 10. nu. 51.* dicit quod conſiſtit potiſſimum in tribus *ſecundum gloſ. in ſum. 93. diſt.* Primo in exhibitione reuerentię idest in honore, qui adhi-
2 betur verbis, † nam honor, qui exhibetur verbis auctoritate Zab. *in c. de his de ma. & obed.* vt Abb. ibid. not. 4. dicitur honorificentia: Secundo obedientia conſiſtit in ſuſceptione mandatorũ: Tertio in ſubeundo iudicio.

DVBIVM XXV.

ARGVMENTVM.

Omnes in Synodo tenẽtur ad reuerentiam, ſed non omnes ad honorificentiam; ad ſuſceptionem tandem mandatorum non tenentur niſi Subditi.

1 DVbitatur 25. An omnes teneantur ad obedientiã in Synodo erga Epiſcopum cum qualitatibus, ſeu prærogatiuis, de quibus in antecedẽti dubio; nẽpe honorificentiæ, mãdatorũ ſuſceptionis, ac iudicij ſubiectionis. Dicendũ videtur quod ad honorificentiã non teneantur, ad reuerentiã autem teneãtur etiam exẽpti per

ea quæ notat Bot.*de Synodo p.3.act.10 n.54.* ad reliquas vero poſtremas nõ tenentur niſi ſubditi, & poſſunt per Epiſcopum compelli ad illas præſtandum *Inn.in c. edoceri de reſcrip.*

DVBIVM XXVI.

ARGVMENTVM.

Teſtes Synodales, vt conſtituantur videtur de forma Synodi.

1 DVbitatur 26. An ſit de eſſentia, & forma Synodi, vt conſtituantur teſtes, qui Synodales vulgo appellantur. Videtur quod ſit de forma per *c. Epiſcopus in Synodo 35. q. 6.* vbi præſcribitur etiam forma iuramenti quod præſtari debet. *Bot.de Synod. p.3.act.*11.

DVBIVM XXVII.

ARGVMENTVM.

Numerus teſtium Synodalium relinquitur arbitrio Epiſcopi.

1 DVbitatur 27. An poſſint plures pauciores uè teſtes ſeptem eligi. Hoc tãgit. *Bot.de Syn.p.3.actu 11.n.63* & dicit quod hoc relinquitur iudicio Epiſcopi iuxta amplitudinem diœceſis, & quamuis poſſint conſtitui etiã extra Synodum, ſatius tamen eſt, vt cõſtituantur in Synodo; nam ex hoc appellantur teſtes Synodales *c.praterea de teſtib. cogen.* alioquin appellarẽtur teſtes publici quia reipub.ſeruiũt

DVBIVM XXVIII.

ARGVMENTVM.

Teſtes Synodales poſſunt quandocunq; iurare.

1 DVbitatur 28. An debeant huiuſmodi teſtes iurare in principio ſui offic j Bot.*de Synodo act.11. nu.64. p.3.* dicit quod ſufficit ſi poſtea iurẽt, ſatius tamen eſſet iurare in ipſa Syn.

DVBIVM XXIX.

ARGVMENTVM.

Teſtibus Synodalibus creditur quoad denunciationem tantum: in reliquis ſubiacent exceptionibus, ſicut alij denunciatores.

1 DVbitatur 29. An ſit credendũ Synodalibus teſtibus, vt excludatur omnis exceptio contra eos Bot. *de Synodo p.3.act. 11.nu.70.* hoc mouet, & dicit credendũ eſſe huiuſmodi teſtib. quoad denunciationem ſolũ, ſed non quoad condẽnationẽ, ita vt nõ poſſit ad eorum denunciationem ferri ſententia condemnatoria quia hoc fieri non poteſt *Abb.in c.praterea de teſt. cog.* danturq; exceptiones contra ipſos teſtes *per c.in omni de teſt.*

2 Omitto, plures alios quæſitus, quos facit Bot. ibi nimirum, an teneantur ſe inſcribere, vbi quod non: An puniãtur ſi male denũtient, vbi quod ſic: an ſi concurrant cum Archid. viſitante poſſint officium ſuum ſine ipſius licẽtia exercere, vbi quod ſic: cuius expenſis ſint nutriendi, vbi quod expenſis Parochiarum, ad quas vadunt.

DVBIVM XXX.

ARGVMENTVM.

Cathedraticum ſoluitur in honorem principalis Cathedra.

1 DVbitatur 30. quare ſoluatur Cathedraticum. Bot.*de Synodo p.3. actu 13.n.76.& ſeq.* dicit quod Cathedraticum ſoluitur in honorẽ Cathedræ principalis *c.placuit 10.q.3.c.conquerẽte de off.ord.c.olim de cẽſ.* Goffr.*in ſum. de off.ord.& de cenſ. 16.*† & alio nomine appellatur Synodaticum quia ſoluitur in Synodo.

DV-

DVBIVM XXXI.

ARGVMENTVM.

Exactiones pecuniariæ in Synodo fieri non debent: ſecus de decimis.

1 Dubitatur, an liceat fieri in Synodo aliquas pecuniarias exactiones. Boteus hoc quęrit *in tract. de Synodo p. 3. actu 13. nu. 78.* & reſoluit negatiuè quia ſubditi retraherentur venire ad Synodum *per c. de Eulogis 18. diſt.* & ſi Epiſcopus contrarium faciat dicit quod tenetur ad quadruplum per c. quoniam quidem diſt.
2 ead. † vbi gloſa dicit quod hoc eſt quia committitur crimen concuſsionis.
3 Declara tamen hoc ſano modo, nã ſi exigerentur decimæ pro ſeminario, vel aliàs à Papa indictæ, quamuis clerici tunc eſſent in Synodo, nondiceretur
4 concuſsio. † nam crimen concuſsionis eſt, quãdo quis exigit quod ei non debetur, & ſibi retinet, vel reportat vtile, & ex eo commodum capit.

DVBIVM XXXII.

ARGVMENTVM.

Exemptio generalis non comprehendit cathedraticum.

1 Dubitatur 32. ſi Epiſcopus det generalem exemptionem an cenſeatur eximere à Cathedratico. Reſoluit Bot. *de Synodo p. 3. actu 13. n. 83* quod non *per cap. paſtoralis de donat.*
2 nam cathedraticum ſoluitur nonniſi Epiſcopo in ſignum honoris, & ſubiectionis in ſpiritualibus *c. cum venerabilis de cenſ.* & ibi Zabarell. §. *eſt aliud de donat.*

DVBIVM XXXIII.

ARGVMENTVM.

Cathedraticum eſt ſolutio duorum ſolidorum.

1 Dubitatur 33. quantum ſit cathedraticum, & in qua pecunia ſolui debeat. Reſoluendũ videtur quod ſunt duo ſolidi *c. placuit 10. q. 3.* & olim ſoluebatur in vſuali moneta ex
2 Archid. *in d. c. placuit.* † ſed Io. Andr. *in c. fi. de iudic.* vult ſolidos ibi capi
3 pro aureis *poſt glo. in d. c. placuit,* † pro qua facit quia appellatione ſolidorũ lex intelligit de aureis *l. quoties C. de*
4 *ſuſcep. & arc. lib. 10.* † Nos tamen dicamus quod eſt ſeruanda cõſuetudo,
5 † quia quamuis non poſsit cathedraticum præſcribi in totum; poteſt nihilominus præſcribi, vt non ſoluatur in parte, & perficitur ſpacio 40. an-
6 norum *per c. olim de cenſ.* † & poteſt proinde induci conſuetudo tàm ſuper modo, & tempore ſoluendi, quã
7 ſuper qualitate monetæ; † quinimo, & ſuper diminutione, vel augmento cathedratici *Abb. in d. cap. olim de cenſ.*

DVBIVM XXXIV.

ARGVMENTVM.

Solutio Cathedratici fit ex currenti pecunia & iuxta conſuetudinem.

1 Diximus in antecedẽti dub. quod in ſolutione Cathedratici ſeruanda eſt conſuetudo: modo dubitatur quid ſeruandum, vbi nulla ſit cõſuetudo. Reſp. Boteus *in tract. ſæpius allegato de Synodo Epiſcopi in 3. p. actu 13. num 83. & ſeq.* quod tunc quæli-
2 bet Parochia debebit ſoluere pecuniam

niam, quę currit in ea ipſa Parochia,
3 ideſt ſolidos vſuales, † & ſi diuerſæ monetæ current ſoluet ex ea, quæ erit magis vſualis, & vulgaris *arg. c. erit autem lex 4. diſt.*

DVBIVM XXXV.

ARGVMENTVM.

Epiſcopus poteſt cogere ad oſtendendum priuilegium, per quod quis eximatur à ſolutione Cathedratici.

1 DVbitatur 35. An Epiſcopus poſſit cogere beneficiatos, vt oſtēdant de iuribus ſuis, quando non eſt vſus ſoluendi cathedraticum. Boteus *de Synodo p. 3. act. 13. n. 94.* dicit quod poteſt cogere tales ad oſtendendum priuilegium, vel exemptionem a præſcriptione, iudicato, vel conſuetudine
2 cauſatam, † quia Epiſcopus habet intentionem fundatam à iure communi *per c. cum perſonæ de priuil. in 6.*

DVBIVM XXXVI.

ARGVMENTVM.

Epiſcopus conſulit capitulum cathedralis, non autem collegiatæ, vbi res Eccleſiæ alienanda ſit collegiatę.

1 DVbitatur 36. circa ea quæ dixit Bot. in 14. actu Synodi, An inquam Epiſcopus teneatur conſulere Synodum in alienatione rerum Eccleſ. in ijs caſibus, in quibus de iure poteſt ſine beneplacito Apoſtolico: & videtur quod ſic *per c. placuit 10. q.*
2 *3.* † nihilominus conſuetudo ſe habet in contrarium, nam conſueuit tātum peti conſenſum Capituli Eccleſię Cathedralis, licet res alienanda ſit alicuius Eccleſiæ habentis Capitulū.

DVBIVM XXXVII.

ARGVMENTVM.

Epiſcopus non poteſt auferre reliquias ſanctorum traditas perpetuæ ſepulturæ; ſecus ſic.

1 DVbitatur 37. An Epiſcopus poſſit ſine beneplacito Apoſtolico auferre reliquias Sanctorum de aliqua Eccleſia ſibi ſubiecta, vel titulari.
2 † Videtur quod ſic *per cap. corpora de conſecr. diſt. 1.* vbi Turrecrem. tenet poſſe Epiſcopum concedere huiuſmodi Reliquias alicui abſque conſenſu Apoſtolico; dummodo non ſint traditæ ibi perpetuæ ſepulturæ, quam opinionem refert, & ſequitur Grilēzon. *conſ. 28.* Angel. Syluest. *& alijs ſum miſtę* in verbo *reliquiæ* Armilla verb. *religio* D. Thom. *2. 2. q. 96.*
3 Porrò Curia Archiep. Neapolit. teſte D. Io. Alou. Ricc. *in prax. alienat. rer. Eccl. reſol. 60. num. 2.* tenet contrarium, per Conſtitutionem Pauli II. quæ incipit *Ambitioſæ de reb. Eccl. non alienand. inter com.* ea ratione quia ſunt res præcioſiſsimæ.

DVBIVM XXXVIII.

ARGVMENTVM.

Feſta mobilia quo die ſint perpetuò celebranda, traditur regula.

1 CIrca actum 15. quem recenſet Bott. nimirum, vt enuncietur Paſcha dubitatur, quo die celebrandum ſit Paſcha, & cætera Feſta mobilia, quolibet ann. Breuiter dico quod erit perpetua regula, menti tradenda, quod Septuag. perpetuò celebrabitur Dominica immediatè ſequenti poſt Lunam 10. Ianu. excluſiuè: nam ſi Luna 10. contingat in Dom. Sep-

tuag.

tuageſima differtur in ſequẽtem Dominicam, alioquin Paſcha contingeret Luna 14. Martij, & ſic conuenire mus cum Hæbreis, in celebratione Paſchæ, id quod vetitum eſt Concilio Niceno: Dies cinerum celebrari debet fer. 4. immediatè poſt Lunam 27 Ianuarij excluſiuè propter rationem vtſupra: Paſcha celebrari debet Dominica immediatè poſt Lunam 14. Martij excluſiuè, & ea dicitur Luna Martij, quæ renouatur in æquinoctio, nempe 21. Martij, vel ei proximior: Aſcenſio Domini celebrari debet Fer. 5. immediatè poſt Lunam 25. Aprilis: Pentecoſtes celebrari debet Dominica immediatè poſt Lunã 4. Maij excluſiuè: Feſtum corporis Chriſti celebratur Fer. 5. poſt Lunã 15. Maij excluſiuè: Quatuor anni tẽpora ſeruantur cum Ieiunio Fer. 4. 6. & Sabb. *poſt Cineres*: Fer. 4. 6. & Sab. *poſt Pentecoſten*: Fer. 4. 6. & Sabb. *poſt Feſtum exaltationis S. Crucis excluſiuè* de menſe Septembris Fer. 4. 6. & Sabb. *poſt Feſtum S. Luciæ excluſiuè*; de menſe Decembris.

In praxi autẽ, ſic fiet animaduertatur; quæ Epacta, quæ item litera Dominicalis currat anno propoſito, eaque inueſtigetur, pro reperienda Septuageſima, inter diem 8. Ian. & 5. Febr. incluſiuè, ab ea incluſiue enumerando deorſum 10. dies, & Dominica, quæ primò occurret, poſt huiuſmodi 10. dies, qui ſunt Lunationes, erit Septuageſima, niſi vt dictum eſt, cadat 10. dies huiuſmodi in Dom. exẽpli gratia, anno 1622. Epact. eſt 18. litera Dom. B, ſi in Calend. Breuiarij quæratur Epact. 18. collocata reperietur 13. Iann. enumerentur igitur 10. dies à 13. Ian. incluſiuè, peruenietur ad 22. ſed quia litera B, eſt collocata 23. Ian. ea die nimirum 23. celebrabitur Septuageſima.

Item anno 1625. Epact. erit 21. litera Dom. E, ſi quæratur Epact. 21. reperietur aſsignata diei 10. Ian. ſi verò enumerentur deorſum dies 10. includendo diem 10. peruenietur ad diẽ 19. ſed quia litera E, eſt aſsignata diei 19. Septuageſima, non ea die celebratur, ſed protrahitur in 26. Ian. vbi primò occurit ead. lit. E.

Ad inueniendum diem Cin. enumerandi ſunt deorſum dies 27. à die vbi reperta fuerit Epacta currens, inter 8. Ian. & 5. Febr. vt dictum eſt, & Fer. 4. quæ primò occurret, poſt huiuſmodi Lunam 27. erit dies Cin. niſi occurrat in fer. 4. vt dictum eſt de Septuageſima.

Paſcha etiam inuenienda eſt eod. modo per Epactam reperiendam inter 8. Martij, & 5. Aprilis, incluſiuè enumerando deorſum 14. dies, ita vt Dom. quæ primò occurret erit Paſcha, habita ratione vt ſupra.

Aſcenſio inueſtiganda erit, vtſupra per Epactam inter 7. Aprilis, & 5. Maij, incluſiuè numerando deorſum 24. dies, habita ratione, ſi cadat in fer. 5. vt transferatur, vtſupra dictum eſt.

Pentecoſtes indaganda erit per Epactam inter 6. Maij, & 3. Iunij enumerando deorſum 4. dies.

Feſtum item Corporis Chriſti requirẽdum eſt ſimiliter per Epactam huiuſmodi inter 6. Maii, & 3. Iunii, enumerando deorſum dies 15. habita ratione, vt de aliis feſtis ſupra dictum eſt.

Verum quia in Cyclo Epactarum adnotata reperitur Epacta vigeſimaquinta duabus diuerſis notis nimirũ hac 25. & antiqua xxv. & vbi currit litera C, cum hac 25. Paſcha celebratur die 18. Aprilis, cum hac autem xxv. celebratur die 25. Aprilis. Vt omnis hęſitatio tollatur, quando Epactarum huiuſmodi vna, quandouè, altera ſit vtendum, aduertendum eſt, quod quãdocunq; Epacta vigeſimaquinta

quinta currit cum Aur. num. minori 12. excluſiuè, ſeruit Epacta xxv. quando autem currit cum maiori 12 incluſiuè ſeruit altera Epac.25. Quod eſt bene notandum ne anticepetur, vel poſtrahatur Paſchatis ſolẽnitas; & ne caſu Epacta 25. appoſita exiſtimetur.

Diei etiam vltimę Decembris, appoſita eſt Epact. 19. ſed non eſt in vſu, niſi concurrat cum Aur. nu. 19.

DVBIVM XXXVIII.

ARGVMENTVM.

Luna cuius menſis ſit quomodo dignoſcatur.

1 DVbitatur 38. Ex quo diximus feſta mobilia regulari ex Lunis menſium, quomodo dignoſcantur Lunæ. Breuiter dico quod Luna Ianuarii, ea perpetuò erit, quæ renouatur inter diem 8. Ianuarii, & 5. Februarii incluſiuè: Luna Martij erit, quæ renouatur inter diem 8. Martij, & 5. Aprilis incluſiuè: Luna Aprilis erit, quæ renouatur inter 6. Aprilis, & 5. Maij incluſiuè: Luna tandem Maij renouatur inter 6. Maij, & 3. Iunij incluſiuè.

De reliquis menſium Lunis nihil dico quia nulla feſta mobilia, in ipſis contingunt.

DVBIVM XXXIX.

ARGVMENTVM.

Beneficiati, qui non emiſerunt fidei profeſſionem quando faciant fructus ſuos nec ne, oſtenditur.

1 DVbitatur 39. *circa actum 17. vbi agitur de profeſſione fidei.* An beneficiati, qui non emiſerunt profeſsionẽ fidei in prima Synodo, quæ habita fuit poſt illorum prouiſionẽ
2 faciant fructus ſuos.† Reſoluitur affirmatiuè niſi tamen fuerint prouiſi de aliqua dignitate, vel Canonicatu, aut de Eccleſia Parochiali, & intra duos menſes à die adeptæ, poſſeſsionis non emiſerũt fidei profeſsionem iuxta articulos præſcriptos in conſt. Pij IV. fel. record. quę incipit *iniunctam.* Prouiſi quidem de Canonicatu, vel dignitate in Cathedrali non ſolum coram Epiſcopo, & eo impedito coram eius Vicario ſed etiam in capitulo: prouiſi autem de Eccleſia Parochiali coram ipſo Epiſcopo, vel Vicario vt ſupra alioquin non faciũt fructus ſuos, nec poſſeſsio illis ſuffragatur Conc. Trid. *ſeſſ.24. de refor. ca.*
3 *12.* † quam planè profeſsionem debet etiam facere Epiſcopus in prima Prouinciali Synodo in manibus metropolitani, & in ſua diæceſana in nullius manu, ita Piaſecius *capitul.2. p.2. in praxi.*

DVBIVM XXXX.

ARGVMENTVM.

Epiſcopus poteſt facere ſtatuta.

1 DVbitatur 40. *circa actum 18.* in quo diximus Epiſcopum debere legere ſtatuta, An inquam Epiſcopus poſsit facere ſtatuta Reſp. Bott. de Synodo *p.3. act.18. nu. 104.* ubi recenſet quamplurimos caſus quod po
2 teſt *c. quod ſuper his 9. de ma. & obed.* † quia, inquit, facere ſtatuta eſt iuriſdictionis, & Epiſcopus habet iuriſdictionem, & merum imperium in ſua diœceſi Bott. *& alij quos refert vbi ſup. nu.105. & ſeq.*

DVBIVM XXXXI.

ARGVMENTVM.

Epiſcopus poteſt facere ſtatuta extra Synodum.

1 DVbitatur 41. An poſsit, facere
Epiſcopus ſtatuta extrà Syno-
dum. Reſp. affirmatiuè *per ca. nullus*
2 *3. q. 4.* † quia condere ſtatuta eſt vo-
luntariæ iuriſdictibnis *glo. in c. ex par*
3 *te, el 3. de verb. ſign.* † & ea, quæ ſunt
voluntariæ iuriſdictionis poſſunt v-
bicunq; exerceri *Doct. in c. nouit de off.
legat. Bott. de Synodo act. 18. num. 111.*

DVBIVM XLII.

ARGVMENTVM.

Cauſa cognitio non requiritur in condendis ſtatutis, & poſſunt fieri extrà territorium.

1 DVbitatur 42. An in condendis
ſtatutis præmittenda ſit cauſæ
2 cognitio. Reſp. negatiuè, † & poteſt
Epiſcopus ſtatuta facere extrà terri-
torium, & in die feriata *Lap. in cap. 2.
de conſtit. in 6.* Francus in reg. quod
3 omnes *de reg. iur. in 6.* † nec etiam re-
quiritur citatio *Bald. in c. cum omnes
de conſtit.*

DVBIVM XLIII.

ARGVMENTVM.

Electus, & confirmatus poteſt condere ſtatuta.

1 DVbitatur 43. An electus, & con-
firmatus poſsit condere ſtatu-
ta. Reſp. affirmatiuè per ea, quæ no-
tantur *in c. transmiſſam de electio in 6.*
2 † vbi notatur quod electus, & confir
matus poteſt ante conſecrationem
ea, quę ſunt iuriſdictionis, prout
vidimus ſupra in hoc tract. *c. 2. dub. 1.*
& confirmatur *ex Bott. p. 3. num. 114.
tract. eodem* faciunt quæ tradit Bart.
Bellencinus, *de ſubſid. carit. q. 66.*

DVBIVM XLIV.

ARGVMENTVM.

Coadiutor cum futura ſucceſſione non poteſt condere ſtatuta quia neque poteſt Pontificaliter ingredi Ciuitatem, cum non habeat niſi ius ad rem, & non debet cognoſci tanquam Superior.

1 DVbitatur 44. An coadiutor cum
futura ſucceſsione poſsit cōde-
re ſtatuta. Videtur quod non, arg.
eorum quę ſacra rit. Congreg. reſpō
dit Illuſtriſs. Card. Paleoto die Io-
uis 31. Ianuarij 1591. quæ habetur
in praxi Piaſetii *in proem. de elect. &*
2 *poteſt. electi* in hæc uerba *Coadiutorem
cum futura ſucceſſione non licere ingre-
di, ciuitatem Pontificaliter, quia non
habet niſi ius ad rem,* † *& non de-
bet cognoſci tanquam Superior, & Ca-*
3 *put;* † *nec debet vti cruce in diuinis, &
in functionibus Pontificijs, nec quando*
4 *incedit per vrbem,* † *quia coadiutor ca-*
5 *ret dignitate, & iuriſdictione:* † *poteſt
tamen abſente Epiſcopo vti cappa, quia
ea eſt tantum ornamentum:* † *preſente
verò Epiſcopo vti debet Mantelletto, &*
7 *Rocheto;* † *numquam tamen ei licet vti
Mozeta, & Rocheto, etiam abſente Epiſ-
copo, quia per huiuſmodi indumenta de-*
8 *ſignatur dignitas, & iuriſdictio.* † *Nec
debent Canonici accedere ad circulos,
quia circuli denotant vnionem membro
rum ad caput,* † *nec poteſt benedicere po-
pulo per ciuitatem niſi de licentia Epiſco-
pi, minuſq; largiri poteſt Indulgentias,
ſed ſi concedantur nomine Epiſcopi publi
cabun-*

cabuntur; hęc deſumpſi ſummatim in ſubſtantia ibi vero per extenſum habetur tota ipſa reſponſio.

DVBIVM XLV.

ARGVMENTVM.

In ſtatutis condendis non requiritur neceſſariò ſcriptura.

1 DVbitatur 45. An in condendis ſtatutis requiratur ſcriptura. Bott. *de Synodo p.3.nu.117.* dicit quod non, *ex Io. And. in reg. nemo poteſt in Mercurial. de reg. iur. in 6.* & in addit. *ad ſpecul. de legat. & in c. 2. de ma. &*
2 *obed.* Sed † Henr. Boich. *in c. à nobis el 1. de ſent. excom.* dicit quod licet ratione formæ non requiratur ſcriptura, requiritur tamen ratione obſeruan-
3 tiæ. † Dies tamen vt apponatur non eſt de eſſentia ſtatuti. *Bot. vbi ſup. nu. 120. in fi.*

DVBIVM XLVI.

ARGVMENTVM.

Vicarius Epiſcopi non poteſt condere ſtatuta, quæ ſint perpetua.

1 DVbitatur 46. An Vicarius poſſit condere ſtatuta, vel aliàs an poteſtas condendi ſtatuta poſſit delegari. Bot. *de Synodo p.3. ampliat. 6. nu. 121.* dicit quod non poteſt Vicarius condere ſtatuta, ſaltem vt ſint perpetua, quia tantum valerent in cauſis coram ſe vertentibus, & cum illius morte, vel remotione expirarent per ea, quę not. Bart. *in l. omnes populi q. 1. princ. de iuſt. & iur.* & Bott. *vbi ſup. n.*
2 *123.* † nam requiritur, vt huiuſmodi poteſtas ſibi expreſſè delegetur, quippe quæ poteſt delegari *Bot. d. nu. 121.*

DVBIVM XLVII.

ARGVMENTVM.

Capitulum ſede vacante poteſt condere ſtatuta.

1 DVbitatur 47. poſtquam diximus ſupra *c. 2. dub. 4.* poſſe Capitulū Sede Epiſcopali vacante, ſeu potius Vicarium ab eo conſtitutum iuxta diſpoſitionem Sac. Concil. Trid. *ſeſſ. 24. cap. 16.* congregare Synodum, dubitatur inquam an ipſum capitulum vel Vicarius poſſit condere ſtatuta.
2 † Henricus Boteus *in tract. de Synodo p. 3. ampliat. 7. n. 124.* tenet abſolute quod poteſt, etiamſi eſſent contraria ſtatutis Epiſcopi, & illa ipſa tolleret,
3 † nam, inquit, Capitulum ſuccedit Epiſcopum in iuriſdictione, † & reuocare ſtatuta eſt actus iuriſdictionis † omnis enim res, per quas cauſas naſcitur per eaſdē diſſoluitur *de reg.*
4 *iur. in antiq.* † & huiuſmodi ſtatuta Capituli ſed. Epiſc. vac. ſunt perpętua, ita vt durent etiam tempore futuri Epiſcopi.
5 Hoc tamen intelligendum eſt, vt valeāt ſi fuerunt facta cum aliqua neceſſitate, & in ijs, in quibus capitulū ſuccedit Epiſcopo, aliàs ſecus, *latè Bot. vbi ſup. nu. 125. vnde nequibit ſtatuere in feudis, & alijs* caſibus notatis *in c.*
6 *cum olim, & in cap. 1. de ma. & obed.* † nec contra Epiſcopum in ijs, quæ iure ſpeciali ligabatur Capitulum erga ipſum Epiſcopum, aut alias in præiudiciū futuri Epiſcopi, vti eſſet ſuper diminutione ſubſidij caritatiui, & huiuſmodi *Botteus vbi ſup. num. 127. & ſeq.*

DVBIVM XLVIII.

ARGVMENTVM.

Epiſcopus non poteſt ſtatuere contra ius diuinum, ſed poteſt illud coadiuuare, & nouam pœnam addere.

1 DVbitatur 48. An poſsit Epiſcopus ſtatuere contra ius diuinũ Bot. *de Synodo p.3.a.1.concl.1.n.1.* dicit quod non poteſt *per c.qui contra 8. diſt.* verum tamen eſt quod poteſt illud adiuuare, & nouam pœnam addere in his, quæ ſunt in iure diuino prohibita *per c.à nobis el 1. de ſent. ex-*
2 *com.* † & tunc quoad pœnam additã dicitur ius poſitiuum per iura, & doctrinas allatas per Bott. *vbi ſup.nu.3.* quod etiam firmatur de iure naturali.

DVBIVM XLIX.

ARGVMENTVM.

Epiſcopus non poteſt ſtatuere contra concilia generalia, nec etiam diſpenſare ſine iuſta cauſa.

1 DVbitatur 49. An poſsit Epiſcopus ſtatuere contra concilia generalia Bot. *de Synodo p.3.a.1.concl.2 n.4.& concl.8.limi.1.n.49.* dicit quod non poteſt ad tradita *per Hoſt. in c.fi. de off. Archipresb.* † nec etiam poteſt diſpenſare contra huiuſmodi concilia generalia iuſta cauſa non ſubſiſtẽ-
3 te, † vnde non poterit diſpenſare, vt minor 25. annis poſsit fieri ſacerdos vel aſſumi ad curam animarum contra *c.cum in cunctis §.inferiora de elect.*
4 † vel quod aliquis poſsit obtinere, & retinere duo beneficia incompatibilia *cõtra cap. de multa de prab.* quia ſunt conciliaria.

DVBIVM L.

ARGVMENTVM.

Epiſcopus non poteſt ſtatuere in præiudicium ſuperiorum niſi expreſſe conſentirent illi, de quorum præiudicio agitur.

1 DVbitatur 50. An poſsit Epiſcopus ſtatuere in præiudicium ſuperiorum, vel inferiorum, Henricus Boich. *in c.a nobis el.1.num.11.de ſent. excom.* & poſt eum latè Bot. de Synodo *p.3.a.1.concl.4. & 5.nu.13.& 19.*
2 dicit quod non poteſt ſtatuere in præiudicium ſuperiorũ *per c.quod translationem de off. legati* vbi ad id cumulat plura iura, & doct. per quæ aſtruitur inferiores à principe nõ poſſe ſtatuere ſuper ijs, quæ ſunt reſeruata principi, quæ ſanè habentur *in d. cap. quod*
3 *translationem de off. lega.* † nec valet conſuetudo contra ea quæ ſunt reſeruata ex priuilegio principis *gloſ. 2. in c.pen.de fil. presb.* Card. Alexandrin. in ſumm.11.diſ.& eſt tex. *in c. in principiu de Cler.ægrot. in 6.*
4 Idem concludunt *Boich. num.12.& Bott.vbi ſup.* de ſtatuto facto in præiudicium inferiorum vt probatur *in c. veſtra de loca.* † vbi probatur non valere ſtatutum Epiſcopi, per quod prohibet locationem decimarum fieri in tota diœceſi quia eſt irrationabile,
5 & contra libertatem Eccleſiæ, † & in tantum habet locum hæc concluſio, vt non valeat huiuſmodi ſtatutũ quamuis ſuper eo interueniſſet cõſenſus Capituli Cathedralis *ex Imol. in d.c.veſtra de loca.* vbi dicit Epiſcopũ non poſſe ſtatuere in præiudicium Eccleſiæ vacantis.
6 Hoc tamen declarandum eſt vt habet locum, niſi expreſsè conſentirent illi, de quorum præiudicio ageretur, vel eſſent præſentes *Inn.in d.c. veſtra de*

de loca. quem ſequuntur *Fel. in c. 1. de ma. & obed. & Feder. de ſen. & Abb.*
7 *per ipſum citati*, † quæ præſentium taciturnitas æquiparatur conſenſui *Inn. vbi ſupra*.
8 Sed hoc vltimũ, nempe vt taciturnitas conſenſum operetur, locum non habet: Primo vbi requiritur conſenſus expreſſus *Archid. in cap. ſacerdotes*
9 *16. q. 3.* † Secundo quando nulla prorſus datur deliberatio, tunc enim taciturnitas non habetur pro conſenſu vel reſpõſione *Inn. in c. cum in cunctis*
10 in princ. *de elect.* † Tertio taciturnitas non operatur conſenſum quando præſentes tacerent propter timorem *Archid. & alij in c. de eo 50. diſt.*
11 Vbi ait quod ſi Epiſcopus contulit præbendam in præiudicium Canonicorum, ipſis, dum confertur, præſentibus, poſſunt eo mortuo agere contra inſtitutum, nec nocet taciturnitas, quia de facili, viuente Epiſcopo, contradicere non poterunt.
12 Declaratur ẽt concluſio principalis, vt afficiat ſubditos, quando Epiſcopus ſtatuit circa concernentia exercitium Epiſcopalis iuriſdictionis, *ex c. 2. de ma. & obed.* vel alias concerneret vtilitatem publicum *Cald. in conſ. 22. de conſtit.*

DVBIVM LI.

ARGVMENTVM.

Statutum quando dicatur irrationabile.

1 DIximus in antecedenti dubio non valere ſtatutum prohibens locationem decimarum quippe quod irrationabile eſt, ſed occurrit 51. dubitare quandonam dicatur ſtatutum eſſe irrationabile. Dicamus breuiter quod ſtatutum debet habere omnes conditiones, & omnes qualitates.
2 Quæ requirũtur in lege *Henr. Boich. in c. a nobis el 1. nu. 13. de ſent. excomm.* hæ autem habentur, *in c. erit autem 4. diſt.* nimirum quod lex ſit *honeſta: iuſta, poſſibilis: ſecundum naturam: ſecũdum conſuetudinem patriæ: loco temporique conueniens: neceſſaria, & vtilis: ma*
3 *nifeſta; & ne aliquid per obſcuritatem incautum captione contineat: nullo priuato commodo, ſed pro communi ciuium vtilitate conſcripta. Quę planę conditiones reſtringi poſſunt commodè hiſce duobus verſibus.*

Iuſta, rationabilis, lex promulgata, recepta,
A Principe lata, ſubditos quosq; ligat.

Nam quatenus dicit *d. c. erit autẽ d. 4.* quod lex debet eſſe *iuſta vtilis, & nullo priuato commodo, ſed pro communi ciuium vtilitate* reducitur ad 1. conditionem *Iuſta* quatenus autem dicit *poſſibilis: ſecundũ naturã loco tẽporiq; cõueniens, & neceſſaria* reducitur ad 2. cõditionem *rationabilis*: quatenus dicit *manifeſta, & ne aliquid per obſcuritatẽ incautũ captione cõtineat*, reducitur ad 3. conditionem *promulgata* quatenus dicit *ſecundũ conſuetudinẽ patriæ* reducitur ad 4. condit. *recepta* quatenus tãdem dicit *conſcripta* reducitur ad vlt. condit. *à principe lata*. Cęterũ quia inſtituti noſtri nõ eſt hic agere de hm̃oi mat. ideo cõſulto hæc miſſa facio.

DVBIVM LII.

ARGVMENTVM.

Iuriſdictio prælatorum citrà Papam eſt de iure poſitiuo, quia conceſſa eis eſt, vt veniant in partem ſollecitudinis, ideo non poſſunt ſtatuere contra ius Canonicum.

1 DVbitatur 52. An poſſit Ep̃us facere ſtatuta cõtra ius Canonicũ. Henric. Boich. *in c. à nobis el. 1. n. 11. de ſent. excõ.* dicit quod Ep̃us nihil põt ſtatuere etiã in Syn. quod obuiet Canonic. inſtitutis: † & Imol. *in c. quod ſuper. n. 4. de ma. & ob.* dicit quod de iure Canon. inferior non põt ſtatuere cõtra ius cõe *ad not. in fi. de off. Archipresb.*

Hen-

3 Henr. item Boteus *in tract. de Synodo p.3.art.1.concluſ.8.* dicit quod Epiſcopus non poteſt facere ſtatuta contra ius Canonicum *per c. inſtitutiones 25. q. 2. & alia quamplurima iura, & doct. quæ ibi cogerit n. 36.* ac pluribus probat rationibus, quæ ibi videri poſſunt, quia vt iam dixi non intendo hic materiam ſtatutorum tractare illam tamen referre non piget, quæ eſt Card. Zabarel. *in c. quæ in Eccleſiarum q. 6. de conſt.*
4 † vbi dicit rationem eſſe quare populus poteſt ſtatuere cõtra leges, & non Epiſcopus contra Canones, quia inquit iuriſdictio populi eſt à iure gentium, nam quamuis iuriſdictio vniuerſalis ſit translata in principem, non tollitur tamen quin ſemper populus poſsit ſtatuere,
5 † ſed iuriſdictio prælatorum citrà Papam eſt de iure poſitiuo, ac proinde nihil poſſunt contra ipſum ius poſitiuum, quia intelligitur eis conceſſa poteſtas, vt veniant in partem ſollecitudinis *c. ad decorem de vſu pal.*

6 Et procedit hæc negatiua concluſio etiamſi Epiſcopus vellet tantummodo addere nouam ſolemnitatem in actu à iure Canonico ordinato Ioan. And. *in addit. ad ſpecul. in rubr. de elec. verſ. Ad materiam,* † vbi clare dicit quod Epiſcopus cum capitulo ſubſtãtialia formæ electionis, quam tradit Conc. *in c. quia propter de elect.* vel quæ circa perſonam ſtatuit Conc. *eodem tit. in c. cum in cunctis* alterare non po
7 teſt minuendo, vel addendo, † & ibidem paulo infra dicit, conſtitutiones Conciliorum ſaltem per inferiores à Papa, non poſſe modificari, corrigi vel mutari, vel aliquid eis detrahi, vel diſpenſari in aliqua earum parte, vel eis renunciari: *per Clem. ne Romani de elect.* vnde ſuſtinuit validam electionem factam contra ſtatutum conditum per Epiſcopum, & Capitulum, vt vocarentur abſentes etiam extra prouinciam dummodo non diſtarent vltra ſeptem dietas legales cũ certa expreſsione cauſę, & citatio portaretur per certum nuntium.

8 Sed de hoc videndus eſt Boteus *de Synodo vbi ſupra à nu. 40.* vbi ampliat ipſam concluſionem, & limitat, & facit 25. illationes ad caſus in quibus non poteſt Epiſcopus ſtatuere, & ſi ſtatuat non valent ſtatuta, quas illationes non pigebit annuere.

9 Primò igitur infertur quod non poteſt ſtatuere, vt ab interloquutoria in ſua curia non appelletur niſi in caſibus à iure ciuili permiſsis, contra *c. vt debitur de appell.*

10 Secundò non poteſt ſtatuere vt Canonici in electione Epiſcopi debeant clericos Eccleſiarum inferiorum vocare, niſi illi Canonici, quibus præiudicatur cõſentirent *c. nouit de his quæ fi. à præl.*

11 Tertiò non poteſt Epiſcopus ſtatuere quod non ſtetur vocibus ma. part. ca. vel quod ſtetur vocibus min. par. cap. *Dd. in ca. 1. de his quæ fi. à ma. part. cap.*

12 Quartò non poteſt ſtatuere Epiſcopus quod electio, vno ex Canonicis contempto, ſit ipſo iure nulla *c. quod ſicut de elect.*

13 Quintò non poteſt ſtatuere, vt diximus contra *c. quia propter, & c. cum in cunctis de elect.*

14 Sextò non poteſt ſtatuere quod nõ habens ordinem Diaconatus careat voce in capitulo etiam ad tẽpus: vel quod nullus recipiatur in Canonicũ niſi omnes conſentiant. *Clem. vt ſup. de ęt. & qual. & c. 1. de his quæ fi. à ma. part. cap.*

15 Septimò non poteſt ſtatuere quod non reſidens in beneficio ſit ipſo iure priuatus *Cald. in c. ex tuę de Cler. non reſid.*

16 Octauò non poteſt ſtatuere quod qui ſe abſentat ſine licentia, & ſine iuſta

iuſta cauſa à beneficio ſit ipſo iure priuatus *Cald. & Imola in c. ex tua de Cler. non reſid.*

17 Nonò non poteſt ſtatuere quod ad inquiſitionem criminum, & pœnam procedatur nullo iuris ordine ſeruato, contra *c. qualiter, & quando el 1. de accuſ.*

18 Decimò non poteſt ſtatuere quod procedatur ſummariè vltra caſus *Clem. diſpendioſam de iudic.*

19 Vndecimò non poteſt ſtatuere, vt liceat iudici pronunciare ſine cauſæ cognitione *Fel. in c. Eccleſia S. Mariæ verſ. 2. nota de conſtit.*

20 Duodecimò non poteſt ſtatuere quod cauſa tractari debeat contra benignitatem, & æquitatem Canonicã *Abb. in c. dilecti de iudic.*

21 Decimoprimò non poteſt ſtatuere quod terminus præfigeretur inſtãtię *Abb. in c. cum venerabilis verſ. & pro hoc de iudic.*

22 Decimoſecundò non poteſt ſtatuere quod in cauſis ſpiritualib. quoad ordinem procedendi approbentur, & ſeruentur ſtatuta laicorum, *c. decernimus de iudic.*

23 Decimotertiò non poteſt ſtatuere quod ex nudo pacto agi non poſsit *c. 1. de pact.*

24 Decimoquartò non poteſt ſtatuere, vt reſtitutio vſurarum, & male ablatorum incertorum, vel certorũ fieri, ſeu diſpenſari nõ poſsit per aliũ quam per ipſummet Epiſcopum, *Archid. in c. fi. de teſta. in 6.* hoc tamen diſtinguitur per Fel. *in c. cum ſit in fi. de iude. el 2.* videlicet, vt non poſsit ſtatuere, vt ſibi ex toto diſpenſatio talium ſibi reſeruetur: ſed poſsit ſtatuere, vt ipſe ęquali poteſtate adiungatur: hinc Imol. *in Clem.* dudum de ſepult. dixit Epiſcopum ſibi poſſe reſeruare abſolutionem, ſed non reſtitutionem. ſed Bot. *de Synodo p. 3. a. 1. concl. 8. illatione 16. in fi.* dicit tenendum eſſe diſtinctionem Felini.

25 Decimoquintò non poteſt ſtatuere quod vſurarius non poſsit conueniri poſt decem annos Bal. in proem. decret. Greg.

26 Decimoſextò, non poteſt ſtatuere quod poſsit quis cõuinci de crimine vſurarum per vnum teſtem de veritate, & tres de fama, vel quatuor ſingulares, vel per confeſsionem extrà iudicium coram quocumq; presbitero factam, vt latè hic probat Bot. *d. p. 3. a. 1. concl. 8. nu. 83.*

27 Decimoſeptimò, non poteſt ſtatuere vt ualeat teſtamentum Vſurarij nõ præſtita cautione *iuxtà c. quãquam de vſur. in 6.*

28 Decimooctauò non noteſt ſtatuere, vt aliquis ſit vſurarius manifeſtus aliter quam diſponit *d. c. quamquam de vſur. in 6.*

29 Decimonono, non poteſt Epiſcopus ſtatuere quod contractus factus per aliquem de familia uſurarii præſumatur uſurarius *Francus in c. quamquam de uſur. in 6.*

30 Vigeſimò, non poteſt Epiſcopus ſtatuere, ut locatio ad longum tempus ualeat, *Clem. 1. in fi. de reb. Ecc. non alien. & extrauag. Ambitioſæ eod. tit.*

31 Vigeſimoſecũdò, non poteſt Epiſcopus ſtatuere, ut quis poſsit obtinere duo beneficia uniformia in eadem Eccleſia *contra c. 1. de conſuet. in 6.*

32 Vigeſimotertiò, non poteſt Epiſcopus ſtatuere quod adminiſtratores Eccleſiarum nõ poſsint facere conditionem Eccleſiarum meliorem *contra c. 2. de locat.*

33 Vigeſimoquartò, & ultimò non poteſt Epiſcopus ſtatuere quod excommunicato patre, communio interdicatur uxori, & liberis contra *c. quoniam 11. q. 3.*

DV-

DVBIVM LIII.

ARGVMENTVM.

Iura tunc corrigũtur vbi loco illorũ nihil de nouo fit: mutantur quando loco illorum aliquid de nouo ſtatuitur: detrahuntur quãdo in parte tolluntur: modificãtur quãdo reſtringũtur: ſuper eis diſpenſatur tandem quando in nulla parte alterata ſuſpenduntur.

1 DVbitatur 53. quandonam dicãtur iura modificari, & corrigi, Imol. *in clem. Ne Romani not. 4. n. 7. de elect.* dicit quod aliud eſt modificare, aliud corrigere, aliud mutare, aliud
2 detrahere, aliud diſpenſare: † corrigi itaque dicitur quando corrigitur ſtatutum nec aliud de nouo loco illius
3 fit: † mutatur vero quando ſublato
4 illo, aliud loco eius ſtatuitur: † detra
5 hitur quando in parte tollitur: † modificatur quando temperatur, & re-
6 ſtringitur, ſeu limitatur † diſpenſatur tandem quando ſtante ſtatuto in nullo alterato, in aliquo particulari ſtatu ſuſpenditur; hæc Imola *Bott. de Synodo p. 3. art. 1. n. 42.*

DVBIVM LIV.

ARGVMENTVM.

Epiſcopus poteſt ſtatuere contra ius ciuile,
1 *ſi tamen non ſit incorporatum, & approbatum à Canonibus.*

1 DVbitatur 54. an poſſit Epiſc. facere ſtatuta cõtra i⁹ ciuile, cõcluditur affirmatiue p ea quæ tradit Gemin. *in c. 2. ante fi. de conſuet.* dicens hoc ſentire gloſ. *penul. in c. ſi. de locat.* ſequitur, & refert Fel. *in c. quod ſuper*
2 *his de ma. & obed.* † ideo Epiſc. iurat tantummodo ſeruare canones *c. ego de iureiur an.*

3 Declaratur tamen ſupradicta concluſio vt locũ non habeat in legibus incorporatis, & approbatis per Canones nã eæ dicũtur ius Canonicum glo. in verbo *tractatus in c. 1. de reb. Eccl. non alien. in 6.* quæ habet multas ſocias, quas refert Felin. *in cap. 2. verſ. lex poſitiua de reſcrip. & in c. cum cauſa verſ. ad illud de re iudic.* Henr. Bot. *de Synodo p. 3. art. 1. n. 90.*

DVBIVM LV.

ARGVMENTVM.

Epiſcopus poteſt declarare ius Canonicum, ſed huiuſmodi declaratio non ligat niſi ſuos ſubditos.

1 DVbitatur 55. an Epiſcopus ſtatuendo poſſit innouare, & declarare ius Canonicũ Reſp. affirmatiue per ea, quæ notat Alexand. de Imol. *in conſ 106. lib. 2.* apud Boteum *de Synodo p. 3. art. 1. concluſ. 10. nu. 95.*
2 † imo conducit huiuſmodi ius innouare, namq; ſolet magis timeri quod ſpecialiter eſt ſtatutum *c. quamquam 23. diſt. c. quia in cauſis de procur. c. ſi*
3 *aduerſus de hæret.* † & nemo ſatagit ex ignorantia iuris communis ſe ex-
4 cuſare *Clem. 1. in § ſi de pœnis* † & datur noua facultas agendi ex eo Abb. *in c. ex parte el 5. not. 1. & latius n. de verb. ſignif. et in c. causã in fi. de reſcrip.*
5 † imo ſi allegetur tale ſtatutum Epiſcopi in alieno foro, non eſt opus producere *Abb. in c. paſtoralibus de fide inſtrum.* vbi *Felinus* dicit hoc eſſe notabile, alios quamplures effectus recenſet Bot. vbi ſupra *n. 6. & ſeq.*
6 Illud tamen omnino notandum eſt, quod declaratio, ſiue interpretatio quam facit Epiſcopus circa ius commune per ſuum ſtatutum ligat tantummodo ſuos ſubditos *Dec. in c. cum veniſſent de iudic. Bott. vbi ſup. n. 100.*

DV-

DVBIVM LVI.

ARGVMENTVM.

Statutum declaratorium iuris cenſetur reuocatum vbi ius per Papam reuocatur.

1 DVbitatur 56. An cenſeatur reuocatum ſtatutum declaratorium iuris, ſi contingat illud ipſum ius reuocari per Papam quod poteſt *per c. propoſuit de conceſſ. præb.* Reſolui tur affirmatiuè *ex gloſ.* in verbo *facto in c. primo de conſtit. in 6. quam ſequuntur communiter ibi omnes Doct.* & de hoc videndus Fel. *in c. primo verſ. ſublato de reſcrip.* vbi ponit 12. limit.

DVBIVM LVII.

ARGVMENTVM.

Statutum conforme conſuetudini, quæ eſt contra ius, valet, quia conſuetudo eſt optima iuris interpres.

1 DVbitatur 57. An valeat ſtatutū, quod eſt conditū conforme cōſuetudini, ſed conſuetudo eſt contra ius. Henr. Bott. *in tract. de Synodo Epiſcopi p. 3. art. 1. concl. 11. num.* 104. concludit affirmatiuè cum Ant. de Butr. *in c. cum dilectus* verſ. *ex quo infertur de conſuetud.* & poſt eum cum Decio *in c. Ad hac nu. 68. de poſtul. præl.* & alijs, quos ibi refert, & ſequitur; † nam conſuetudo optimè iura interprætatur *l. ſi de interpret. ff. de leg. d. c. cum dilectus de conſuet. Dec. in d. c. ad hac num. 66. de poſtul. præl.*

DVBIVM LVIII.

ARGVMENTVM.

Epiſcopus poteſt ſtatuere contra conſuetudinem.

1 DVbitatur 58. An Epiſcopus poſſit ſtatuere contra cōſuetudinē. Paulus Piaſetius *in prax. Epiſcopali p. 2 c. 2. n. 7.* verſ. 5. dicit quod poteſt, & ante eum hanc affirmatiuam tenuit Bott. *de Synodo p. 3. a. 1. cōcl. 12. n. 105.*
2 ex duplici ratione, † prima quia in tollenda cōſuetudine non fit contra
3 legem Superioris, † ſecunda quia cōſuetudo, vt plurimum eſt contra ius & propterea ſtatutum quod reducit nos ad ius commnne tāquam magis fauorabile eſt ſeruandum contra cō-
4 ſuetudinem; † à qua, ſi tamen eſt minus rationabilis, quamuis fuerit etiā iuramento firmata, recedi iure poteſt *c. in his tuuct. gloſ. in c. 1. de his quæ ſi. à ma. par. cap.* quod citat Piaſecius *vbi ſupra.*

DVBIVM LIX.

ARGVMENTVM.

Epiſcopus poteſt ſtatuendo augere pœnam coadiuuando ius commune.

1 DVbitatur 59. An Epiſcopus ſtatuendo poſſit apponere pœnam coadiuuando ius commune. Elegans eſt circa hoc dubium Concluſio 13. Henr. Bot. *in tract. de Synodo p. 3. a. 1. nu.* 106. & eſt affirmatiua, pluribuſq; firmatur iuribus, & doctrinis *ibi*, & huiuſmodi cōcluſionem ampliat plurimis modis, quos omnes hic recenſere nō arbitror vt breuitati ſtudeam.
2 Veruntamen quia inter ipſas ampliationes, reperio tertiam quæ maximè vſui venit in foro Eccleſiaſtico, nimirum vt afficiat ſtatutum apponēs pœnas excommunicationis, ſuſpēſionis, & interdicti, abſq; eo quod præmittatur prima monitio, quæ aliàs regulariter requiritur *per cap. ſacro de*
3 *ſent. excom.* † & huiuſmodi cenſuræ æquiparantur cenſuris latis à Sac. Ca

4 nonibus, † nec poſſunt à religioſis, & exemptis abſolui *Clem. 1. in princip. de*
5 *priuil.* † quinimo ſi religioſi ab eis abſoluant fiunt ipſi excommunicati, & † eiuſmodi excommunicationis abſolutio reſeruatur ſummo Pont. † quãuis poſſint ab ordinario denunciari excommunicati, idcirco non potui illam huc non referre.

7 Prout illud animaduerto, etiam quod ſicut non poteſt dari abſolutio ad cautelam à cenſuris latis per Canones. vt notatur *in c. ſolet de ſent. ex com. in 6.* ita nec à cenſuris ſtatutorũ Synodalium *Vitalin. in d. Clem. 1. de*
8 *priuil.* † nec licitum eſt appellare à pœna impoſita per ſtatutum Epiſcopi *Bal. in l. 1. ver. reſtat C. ne ex delict. defunct.* & idem notat Fel *in c. cum omnes de conſtit.* † nam à pœna legis, vel conſtitutionis non appellatur *c. quia*
10 *nos de appell.* † quamuis appellare licitum ſit à declaratione iudicis quod quis pœnam ſtatuti incurrerit. Bott. *vbi ſup. nu. 112. & ſeq.*

11 Circa hoc circumſpecti eſſe debẽt Reuerendiſs. D. Epiſcopi, vt in condendis ſtatutis caueant ne pœnas excommunicationis niſi rariſſimè apponant, ſed potius vtantur pœnis tẽporalibus non tamen pecuniarijs ad euitandum auaritiæ ſuſpicionem, quæ abeſſe debet ab Epiſcopo, *c. cum ab omni de vit. & honeſt.* id quod admonent Piaſec. *d. c. 2. nu. 9. verſ. illa p. 2. & Bott. d. ar. 1. num. 113. & 124 p. 3.*
12 *concl. 13.* † prout etiam deberent ipſi Reuerendiſs. Epiſcopi abſtinere à
13 multitudine præceptorum, † nam qui nimis emungit elicit ſanguinem *c. deniq. 4. diſt.* quod etiam annuit D. Chryſoſtomus *ſuper Matth.* ibi *circa vitam tuam eſto auſterus, circa aliorũ benignus, audiant te homines parua mãdantem, & grandia facientem*, & D. Bernardus ait *quid iugum veſtrum ſuper eos aggrauatis, quorum onera potius portare deberetis?* hæc dicta refert Piaſecius vbi ſup.

DVBIVM LX.

ARGVMENTVM.

Epiſcopus poteſt infligere pœnam inhabilitatis ad beneficia.

1 Dubitatur 60. An poſſit Epiſcopus apponere pœnam inhabilitatis ad beneficia propter delictum gloſ. *in Clem 2. verb. inhabilis de vit. & honeſt.* dicit quod Epiſcopus poteſt infligere pœnam inhabilitatis ad Eccleſiaſticum beneficium obtinendum, etiam in perpetuum clerico, & laico ex cauſa, quod etiam confirmat *ibid.* gloſ. interlinealis, & obſeruat Bott. *de Synodo p. 3. a. 1. concl. 13. nu. 118.*

DVBIVM LXI.

ARGVMENTVM.

Epiſcopus poteſt ſtatuere, vt beneficiati debeant oſtendere ſuos titulos intra certum tempus, & poteſt non parentes priuatos declarare.

1 Dubitatur 61. an poſſit Epiſcopus ſtatuere, vt beneficiati oſtendãt ſuos titulos beneficiorum intra certũ terminum, & faciant eos regiſtrare in curia Epiſcopali, & niſi oſtẽdant eos priuatos declarare. Frãc. *in c. mora de reg. iur. in 6. reg. 25. nu. 3. verſ. 5.* dicit quod mora eſt nociua quoad priuationem iuris, & ibi exemplificat ſuã concluſionem, ſoluendo hoc dubium & dicit quod ſi quis non exhibet, & regiſtrat titulum ſui beneficij erit priuatus, & poterit vti priuatus declarari, quod etiam notat Boich. *in c. cum dilectus n. 18. de conſu.* & poſt eos Hẽr. Bott. *de Synodo p. 3. a. 1. concl. 13. n. 145*

DV-

DVBIVM *LXII.*

ARGVMENTVM.

Epiſcopus vbi ſtatuit cum pęna priuationis non tenetur monere, ſed quidem vbi vult procedere ad declarationem ipſius priuationis incurſæ.

1 DVbitatur 62. An teneatur Epiſcopus monere ſpecialiter illos, qui priuationis beneficij pœnam incurrerunt ex diſpoſitione ſtatuti Epiſcopi illam infligentis ipſo facto, extat conſ. Abb. *9. part. 2.* ſed ſpecialius habetur apud Bott. *de Synodo p. 3. a. 1. concl. 13. illat. 8. n. 146.* vbi dicit apertè valere ſtatutum Epiſcopi quod non reſidentes priuentur ſuis beneficiis, & quod tunc non requiritur aliqua
2 monitio; † quamuis requiratur quã do vult eos declarare priuatos, *c. cum ſecundum leges de hæret. in 6.*

DVBIVM *LXIII.*

ARGVMENTVM.

Statutum priuatorium comprehendit beneficiatos habentes beneficia in territorio ſtatuentis, quamuis ipſi habitent in alia diœceſi.

1 DVbitatur 63. An ſtatutum Epiſcopi concernens priuationem beneficiorum comprehendat beneficiatos habentes beneficia in diœceſi ſtatuentis, ſi ipſi non reſident in ipſa, ſed in aliena diœceſi. Henr. Bot. *p. 3. a. 1. n. 147. concl. 13. de Synodo* tenet affirmatiuè, cum Feder. *conſ. 108. & 172. Anchar. in ca. 1. quæſt. 12. in repe. de conſt. & alijs quos* ibi *allegat.*

DVBIVM LXIV.

ARGVMENTVM.

Epiſcopus poteſt ſtatuere, & apponere penas arctatiuas, & priuatiuas, ac etiam excommunicationis contra executores piorum legatorum, illa non exequentiũ.

1 DVbitatur 64. an poſſit Epiſcopus ſtatuendo imponere pœnas arctatiuas, vel priuatiuas executoribus teſtamentorum ſi non adimpleant legata, vel præcepta ad pias cauſas, & an afficiat exemptos, ſi ſint executores. Romanus *in conſ. 428. nu. 5.* dicit Baldum formaliter cõcludere *in l. 1. C. de his quę pęna*, imponi poſſe executoribus non exequentibus teſtamẽta ad pias cauſas Epiſcopali conſtitutione pœnas arctatiuas, & priuatiuas officij *Bott. de Synodo p. 3. a. 1. concl. 13. illat. 19. & ampliat. 5. ad 6. illat. n. 173.*
2 *& 181.* † vbi ampliat vt non ſolum poſſit apponere penas arctatiuas, & & priuatiuas, ſed etiam excommunicationis.

DVBIVM LXV.

ARGVMENTVM.

Per pœnam appoſitam in ſtatutis quando cenſeatur receſſum à pœna iuris communis oſtenditur.

1 DVbitatur 65. vtrum per pœnã appoſitam à ſtatuto Epiſcopi cenſeatur eſſe receſſum à pœna iuris communis. Bot. *de Synodo p. 3. a. 1. concl. 13. nu. 236.* hoc quærit, & dicit non reperire in ſpecie tactam ipſam quæſtionem in ſtatuto Epiſcopi, quamuis generaliter de ſtatutis aliquos ibi referat affirmantes, & aliquos negantes. Ipſe tamen in ſtatutis Epiſ-

2 copi diſtinguit dicens, † quod aut Epiſcopus imponit pęnam, vltrà pænã impoſitam à iure ciuili, ſtatutiſue laicorum, aut ſuis, ſuorumue prædeceſſorum, pro delicto in ſuo ſtatuto multato, & hoc caſu putat eſſe receſſum à pena iuris ciuilis, & ſtatutorum, & eſſe imponẽdam tantummodo in foro Epiſcopi pænam ſuorum ſtatuto-
3 rum, & † mouetur quia Epiſcopus poteſt ſtatuere contra leges ciuiles, & ſtatuta laicorum, & poteſt tollere ſtatuta ſuorum prædeceſſorum; aut, inquit, Epiſcopus per ſtatuta ſua imponit pęnam vltrà pænam impoſitã pro eodem delicto à iure Canonico, & tunc putat quod non cenſeatur eſſe receſſum à pæna iuris Canonici, ſiue Epiſcopus hoc intendat expreſsè, ſiue tacitè, ſiue non, † ſed hoc non habet locum in Principe, vel populo ſtatuente, & pænam in ſtatuto apponẽte, vltrà pænam iuris, & ſtatutorum, vt vult. *Bart. in l. 1. ff. vi bon. rap.*

DVBIVM LXVI.

ARGVMENTVM.

Epiſcopus poteſt ex cauſa imminuere pænitentiam impoſitam à Papa.

1 DVbitatur 66. An Epiſcopus poſſit diminuere pænitentiã impoſitam à ſummo Pontifice. Roman. *in conſ. 428. n. fin.* dicit quod quamuis Epiſcopus factum Papæ tamquam Superioris nõ immutet *l. minor ff. de minorib. c. cum inferior de ma. & obed.* Ex cauſa tamen poteſt diminuere pænitentiam, quam Papa indixit: quini-
2 mo, † ex iuſta cauſa poteſt inferior immutare factum Superioris, vt eſſe caſum notabilẽ aſtruit *in l. ſi hominem ff. mandat. Bot. de Synodo p. 3. a. 1. concl. 13. n. 237. per gloſ. in c. tempora pęnitudinis 26. quæſt.*

DVBIVM LXVII.

ARGVMENTVM.

Pro eadem delicto non imponuntur plures pænæ.

1 DVbitatur 67. An Epiſcopus ſtatuere valeat vt plures pænæ imponãtur pro eodẽ delicto, *Bot. de Synod. p. 3. concl. 13. a. 1. nu. 239.* reſoluit quod regul. non poſſunt imponi plures pænæ pro eodem delicto *per c. at ſi Clerici § de adult. in fine de Iudicijs*
2 *l. Senatus ff. de accuſat.* † & quod ſi plures imponantur per vnam vltimo loco impoſitam cenſetur receſſum ab alijs.

DVBIVM LXVIII.

ARGVMENTVM.

Epiſcopus poteſt facere ſtatuta concernentia certos homines tantum.

1 DVbitatur 68. An Epiſcopus poſſit ſtatuere tantùm circa certos homines, reſpondet Bot. & facit cõcluſionem quæ eſt 14. *in tract. de Synodo p. 3. art. 1. num. 247.* vbi concludit Epiſcopum nedum poſſe facere ſtatuta concernen. totam diœceſim, † ſed etiam poſſe facere ſtatuta particularia concernentia tantum certos homines, vt eſt caſus *in c. quoniam de vit. & bon. Cler.* ita Gem. *in ſum. 18. d. & ibidem Cardin. Alex.*

DV-

DVBIVM LXIX.

ARGVMENTVM.

Epiſcopus poteſt ſtatuere contra propria ſtatuta, & an ſi deſinat Epiſcopus reſeruare caſus poſſit quilibet confeſſarius abſoluere.

1 DVbitatur 69. An Epiſcopus poſſit ſtatuere contra propria ſtatuta Bot. *de Synod. p. 3. art. 1. nu. 248.* firmat vnam cõcluſionem quæ eſt XV. vt Epiſcopus poſſit facere ſtatuta cõtra propria ſtatuta *per reg. 1. de reg. Iur. in antiquis*, quam concluſionem ponit Imol. *in c. quæ in Eccleſiarum de Conſtitutionib.* & eſt tex. *in c. certè 12. q. prima*, per quem ita tenet Anto. de Roſell. *in tract. de Concil. verſ.*
2 *aliud dubium*, nam † omnis res per quaſcunq; cauſas naſcitur per eaſdẽ diſſoluitur *d. c. primo de reg. iur. in antiq. Bot. vbi ſup.* vbi ampliat ipſam cõcluſ. vt cenſeatur reuocatum ſtatutũ Epiſcopi antiqum ſi eius tenor in nouo ſtatuto ſuper eodem facto non inferatur *ad tradi. per Zabarel. in conſ.*
3 *40.* † & ſi non conſtat quod ſit prius, attendendus, inquit, eſt ordo ſcripturę. *Io. Andr. cap. 1. de iureiur. in 6. Fel. in c. cum dilecta, verſ. Ord. Scripturę de reſcrip.* ampliando etiam eandem cõcluſ. vt, ſi in ſtatutis Epiſcopi, vel alterius reperiantur duo ſtatuta contraria, ſtandum ſit vltimo *Cyn. & omnes in l. 2. C. de teſtam.*
4 Hoc tamen declarandum eſt, vt per 2. ſtatutum non cenſeatur reuocatũ primum ſimpliciter quo ad effectum cauſatum per primũ, † & ideo ſi per ſtatutũ Epiſcopi, quis ſit excõicatus, & reuocetur poſtea huiuſmodi ſtatutum, talis indiget abſolutione. *Abb. per gloſ. in c. non debet de conſanguinitate, & affinit.*
5 Hinc patet ſolutio dubij quod ſolet moueri an ſi Epiſcopus deſinat reſeruare caſum, quem aliàs reſeruare cõſueuerat poſſit confeſſarius non Pęnitentiarius abſoluere peccatum, quod tempore Confeſſionis non erat reſeruatum, ſed tempore quo fuit comiſſum erat reſeruatum, & quamuis Poſſauin. *de off. Curat. ca. 7. n. 49. verſ. ſi veniat habens caſum qui quando eſt factus, &c.* dicat ſimpliciter, & indiſtinctè quod poteſt, & è contra ſi tẽpore confeſſionis ſit reſeruatum, quod tẽpore commiſſi non erat reſeruatum, non poſſit abſolui, nihilominus per declarationem prædictam aliter cõcludendum eſt, vel potius diſtinguendũ, nimirum quod ſi Epiſcopus quãdo ommiſſit reſeruare, intellexit omnimodam reſeruationem tollere etiã à peccatis aliàs reſeruatis, poterit quilibet Confeſſarius abſoluere, aliàs ſecùs *arg. eorum quæ dixi in dubio 3. præ-*
6 *lud. 26. de indult. Card.* vbi dixi quod ſi vacauit beneficiũ in menſe Aprilis, quo tẽpore erat Epiſcopus nõ Card. illud beneficiũ cõtraxit reſeruationẽ in tantum quod non poterit deindè conferri per ſucceſſorem, quamuis ſit Cardin. vel aliàs habeat indultum ad conferendum beneficia in tali mẽſe vacantia, donec aliquando fuerit per Papam collatum, nã ſemel reſeruatum ſemper durat tale *Simonetta de reſeru. q. 58. n. 7. Barto. Bellenc. de carit. ſubſid. q. 116. n. 1.* & idem argumentũ ſtringit ſi confiteatur pænitens peccatum quod tẽpore cõmiſſi non erat reſeruatũ, & tẽpore confeſſionis erat reſeruatũ, & eo magis, & hoc erit ſecũdũ membrũ diſtinctionis, ſi peccatũ illud habebat annexã cẽſurã, qui dicitur effectus cauſatus. Faciũt quæ dixit Sim. *d. q. 58. in fi.* vbi aſſeuerat qđ effect⁹ nõ ceſſat ceſſãte cauſa vbi effectus eſt cõſumat⁹, † ita ẽt oẽs admittũt ſine cõtrouerſia, vt ſi q̃s habẽs cas⁹ reſeruatos cõfiteatur ſuperiori, ſeu aliàs

habenti

habenti facultatem abſoluēdi ab huiuſmodi caſibus reſeruatis, & inter confitendum obliuiſcatur aliquem caſum ex his reſeruatis, & obtineat abſolutionem ab omnibus peccatis, quia fuerit principaliter, & integraliter confeſſus ipſi ſuperiori poterit quando illius caſus recordatus fuerit abſolui ab eo per quemuis etiam ſimplicem confeſſarium, tametſi ille caſus ex obliuione ommiſſus habuiſſet
8 annexam cenſuram, † quia ſicut per collationem Papæ de beneficio reſeruato purgatur reſeruatio, ita per abſolutionem ſuperioris tollitur reſer-
9 uatio caſus, & cenſuræ; † quinimo abſoluitur ipſa cenſura, ſi tamen ſuperior, vel alias abſoluens præmiſit ſolitam formam abſolutionis, quę hæc etiam verba continet *abſoluo te ab omni vinculo excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti ſi quod incurriſti, in quantum poſſum, & tu indiges.*

DVBIVM LXX.

ARGVMENTVM.

Epiſcopus poteſt ſtatuere in caſu ommiſſo à iure, & ſic poteſt creare nouum delictum.

1 DVbitatur 70. An Epiſcopus ſtatuendo poſſit creare nouum delictum, & ſic ſtatuere pręter ius. Baldus *in l. omnes populi ff. de iuſt. & iure* dicit quod Epiſcopus poteſt ſtatuere in caſu ommiſſo à iure, vnde Bot. *de Synodo p. 3. a. 1. concl. 17. n. 273.* ponit hanc concluſionem, quod poteſt Epiſcopus facere ſtatuta, creando nouum delictum de nouo, quam pluribus iuribus, & auctoritatibus probat adducens pro hoc *c. 2. de conſtit. in 6. c. Cathol. 11. diſt.*

DVBIVM LXXI.

ARGVMENTVM.

Epiſcopus poteſt reſeruare caſus etiam in præiudicium mendicantium, ſi tamen abſit iniuria.

1 DVbitatur 71. an poſsit Epiſcopus per ſtatuta ſua reſeruare caſus in præiudicium religioſorum mendicantium gloſ. *in c. ſi Epiſcopus* verſ. *reſeruantur* de pænit. & remiſſ. in 6. quam ſequuntur omnes ibi, & potiſſimum Francus *nu. 8.* dicit quod inferiores Epiſcopo non poſsūt abſoluere ab excommunicatione maiori,
2 † & Bott. *de Synodo p. 3. a. 1. concl. 17. nu.* 277. ampliat vt Epiſcopus poſſit per ſtatutum ſuum reſeruare caſus etiam in pręiudicium religioſorum mendicantium, dummodo non reſer-
3 uet in iniuriam, † dicitq; tunc præſumi reſeruare in iniuriam, ſi omnes reſeruare velit, vel ſi ſine cauſa reſeruet ad notata per Imol. *in Clem. dudū* verſ. *credo tamen de ſepult.*

DVBIVM LXXII.

ARGVMENTVM.

Semel approbatus ad Vicariatum poteſt reprobari.

1 DVbitatur 72. An ſemel approbati ad Vicariatum poſſint reprobari. De hoc fuit aliàs dubitatū Lugduni, teſte Bott. *de Synodo p. 3. a. 1. concl. 17. nu. 283.* qui dicit ſe numquam
2 dubitaſſe quin poſſit reprobari, † quia ſemel approbatus poteſt reprobari *gloſ. in c. cum ſecūdum* in verb. *liceat de pręb. Imol. in c. graue verſ. item nota de præb.* & alijs quam pluribus auctoritatibus hoc probat quod planè ante eum firmauerat Oldrad. *in conſ. 18. in principio.*

DV-

DVBIVM LXXIII.

ARGVMENTVM.

Epiſcopus poteſt ſtatuere, vt ſibi præſententur literę Apoſtolicæ ante illarum quamuis executionem.

1 DVbitatur 73. An poſſit Epiſcopus ſtatuendo prohibere ne vllæ literæ Apoſtolicę recipiatur, vel approbētur in ſua diœceſi, niſi primitus ipſe conſulatur Henricus Bot. *in tractatu de Synodo Epiſcopi p. 3. ar. 1. concl. 17. nu. 285.* dicit valere ſtatutum Epiſcopi prohibens ne vllæ literæ Apoſtolicę recipiātur, vel approbētur in ſua diœceſi, niſi primitus ipſe conſulatur, & ab ipſo, vel ipſius commiſſario examinētur ad quod allegat. *Hoſt. in c. cum ex eo de pænit. & remiſſ.* & poſt cū Zabarell. *ibi q. 1. ac Abb. in fi.*

DVBIVM LXXIV.

ARGVMENTVM.

Epiſcopus non poteſt ſtatuere, vt quilibet beneficiatus teneatur promoueri ad ſac. ordines.

1 DVbitatur 74. An Epiſcopus poſſit ſtatuere, vt quilibet beneficiatus in ſua diœceſi promoueatur ad ſacros ordines intra certum tempus, aliàs priuatus ſit ſuo beneficio; affirmatiua eſt reſolutio apud Boteum in tract. *de Synodo p. 3. a. 1. nu. 309.* vbi citat Calder. *conſ. 6. quod incipit* Synodali ſtatuto *ſub rubr. qui fil. ſint legit.*
2 † Attamen dicamus nos quod poterit quidem vbi beneficium requirat ordinem ſacrum, aliàs ſecus, nam Cōcil. Trid. prohibet duntaxat collatores ad conferendum beneficia ijs, qui non habent ordinem, quem beneficium requirit, vel ſaltem in ea non ſunt ætate, vt valeant ordinari intra
3 annum *ſeſſ. 22. c. 4. de reform.* † at verò *ſeſſ. 23. de refor. c. 6.* decernit, vt nullus prima tōſura initiatus aut etiam in minoribus ordinibus conſtitutus ante 15. annum beneficium poſſit obtinere, quod planè decretum ſac. Cōgreg. Conc. Trid. ampliauit ad Canonicatus Eccleſiarum Collegiatarum, vt latè vidimus *in prax. habendi concurſum requiſito 10. dub. 11. §. in Canonicatibus, & §. fi.*

DVBIVM LXXV.

ARGVMENTVM.

Epiſcopus poteſt ſtatuta facere ſine conſenſu capituli, quamuis debeat petere conſilium ſed non ſequi. recenſentur tamen caſus in quibus tenetur habere conſenſum capituli.

1 DVbitatur 75. An Epiſcopus poſſit ſtatuta condere abſq; conſenſu capituli. D. Franciſcus Leo *in Theſauro form. Eccleſ. cap. 9. num. 15.* dicit quod Epiſcopus poteſt facere conſtitutiones in Synodo abſq; conſenſu capituli, & cleri, licet requirendum ſit conſilium, præterquam in quibuſdam caſibus à iure expreſſis; quod antea docuerat Bot. *de Synodo p. 3. in princip. nu. 137. verſ. limita ſecundo,* vbi dicit quod Epiſcopus in Synodo poteſt facere ſtatuta cum conſilio capituli,
2 † quia quando ſine conſilio capituli faceret regulariter non valerent *arg. c. quanto de his quæ fi. à præl.* & allegat Archid. *in ſum. 18. diſt. & in cap. 2. de coſt. in 6.* ac alios quamplurimos doc
3 tores, † ac tandem addit quod ſi capitulum contradiceret non aſſignata cauſa contradictionis, valeret nihilominus ſtatutum Epiſcopi, & Capitulum haberetur pro conſentiente ſe-

*ſecundum Archid.in ſum.18.diſt.*quod etiam pluribus probat Piaſecius *in praxi Epiſcopali p.2.cap.2.nu.8.* vbi ait quod Epiſcopus debet facere ſtatuta cum conſilio ſui Capituli *c. Epiſcopus 24.diſt.* & quod conſuetudo ſi qua eſſet in contrarium reputaretur irrationabilis nec tenenda *Hoſt.de his qua*
4 *ſi.a pral.* † dicit nihilominus quod non tenetur ſequi conſilium ipſius capituli pro quo adducit, & refert reſponſum datum Patriarchæ Veneto à Sac. Congreg. Conc. in hæc verba. Illuſtriſs. & Reuerendiſs. D. vti Fr. *Sacra Congregatio Illuſtriſs. Patrum, qui Trid. Conc.interpretando à S.D.N. Prefecti ſunt, per libellum A. T. nomine porrectum conſulta reſpondit eandem A. tuam in Synodo Diœceſana facere poſſe conſtitutiones abſq; conſenſu, & approbatione cleri, debere tamen requirere conſilium capituli, licet illud non teneatur ſequi niſi in caſibus à iure expreſſis, non obſtante quod ex forma Rom. Pontificalis, in celebrãda diœceſana, & prouinciali Synodo expreſſe habeatur, vt conſtitutiones in Synodo publicanda à Patribus per verbum* placet *confirmentur cui Congregationis ſententia A. tua inherens in Synodum ſuam nauiter peragendum incumbat, & bene valeat in Domino, quem vt illi in huiuſmodi Paſtoralibus, ac ſalutaribus munijs ſua gratia ſemper adſit ex animo rogamus. Romæ die 27. Aprilis 1592. Hieron. Card. Matthaeus.*

5 Cæterum quia tam Theſ. for.Eccl. quam Sac.Congregatio excipiunt caſus in iure expreſſos, in quibus requiritur conſenſus Capituli, ideo opportunum duxi referre eos, prout recenſet ipſe Piaſecius *vbi ſup. nu. 9.*

6 Primus igitur caſus eſt quando vertitur intereſſe ipſius Capituli *c. ſi. de his quæ ſi.à præl.*

7 Secundus eſt caſus quando diminuiretur auctoritas Eccleſię *per c. dilecti de ma.& obed.*

8 Tertius eſt quando ageretur de alienatione rerum Eccl.*c. 1. de his qua ſi. à prælat.*

9 Quartus eſt quando ageretur de obligatione Eccleſiæ *c. quod quibuſdã de fideiuſſ.*

10 Quintus eſt quando ageretur de præiudicio quoad ſubiectionem, vel limitationem cõſenſus Capituli *c.dilecti de ma.& obed.*

11 Sextus,& vltimus eſt quando ageretur de ventilatione caſuum criminalium *15.q.7.per tot.*

DVBIVM LXXVI.

ARGVMENTVM.

Statuta Epiſcopi ligant exiſtentes in ſua diœceſi quoad pœnam tantum non quoad culpam.

1 DVbitatur 76.quoſnam ligent ſtatuta Epiſcopi, & an ligẽt quoad culpam. Hoſtien.*in cap. ſi. qui matr. accuſ. poſſint*, quem ſequuntur *ibidem Abb.* & probatur etiam *in c. à nobis el 1. de ſententia excommun.& in c.2.§.ſtatuto de Conſt.in 6.*& poſt eum Bot. *de Synod.p.3.art.2. concl. 1.nu.1.* dicunt quod ſtatuta Epiſcopi ligant
2 exiſtentes infrà limites ſuæ Diœceſ.† & quod nedum ligant Clericos, ſed etiam laicos morantes in Diœc. Epiſ-
3 copi,† quia laici ratione delicti ſubditi ſunt Epiſcopo *c.nouit de Iudic.* & ita notat Franc. *in c.2.in §.ſtatuto notabil.2.de Conſt.in 6.* etiam ſi laici non fuerint vocati dum fierent ſtatuta Epiſcopi *Calderin. conſ. 8.de Conſt.*
4 Et huiuſmodi ſtatuta ſecundum Piaſecium *in praxi c 2.p.2.n.10. verſ. & quoniam* debent ligare tantum quo ad pœnam non quo ad culpam allegat Abbatem pro hoc *in cap. cum olim n.5.de Cler.coniug.*

DV-

DVBIVM LXXVII.

ARGVMENTVM.

Exempti delinquentes in loco non exempto quando ligentur ſtatutis Epiſcopi deciditur.

1 DVbitatur 77. An ſtatutum Epiſcopi liget exemptos delinquẽtes in loco non exempto. Hoc tangit. *Bot. de Synod. p. 3. a. 2. n. 5. verſ. amplia. ſecundo*, & dicit quod exempti delinquentes in loco non exempto ligantur ſtatutis Epiſcopi, dummodo in Diœceſi Epiſcopi delinquant, & faciant prohibita per ſtatuta Epiſcopi, quod *plurib. doct. auctoritatibus firmat*,
2 † his tamen adiectis limitationibus, vt locum non habeat huiuſmodi concluſio quando exemptus eſſet etiam exemptus ratione delicti *ſecundum Gemin. & Franc. in cap. primo §. numquid de priuil. in 6. & in ca. 2. §. ſtatut. de Conſtit. in 6. ac in c. 1. de ſtat. re-*
3 *gula. lib. 2.* vel † quando ſtatutum Epiſcopi fieret in fraudem exemptio
4 nis, *c. quanto de priuil.* † vel tandem quando ſtatutum eſſet contrarium
5 Religioni exemptæ, † *Franc. & Ge-*
6 *min. locis ſup. citatis*, † qui dicunt ità debere intelligi *c. nimis de priuil.*

DVBIVM LXXVIII.

ARGVMENTVM.

Non exempti delinquentes in loco exempto ligantur ſtatutis Epiſcopi.

1 DVbitatur 78. an ſtatutum Epiſcopi liget non exemptos delinquentes in loco exempto Petr. de Ancar. *in c. à nobis de ſententia excommunicationis*, & in repet. *cap. poſtulaſti quæſt. 4. de for. compet. & alij* quos refert Bot. *de Synod. p. 3. a. 2. concl. prima verſ. amplia 3. num. 9.* dicit quod perſonæ non exemptæ delinquen. in locis Diœceſis exemptis ligantur ſtatutis Epiſcopi, quia locus exemptus eſt in Diœc. *c. cum Epiſcopus de off. ordin.*
3 *in 6.* † & ſubditus Epiſcopi non poteſt excipere contra intẽtionem eius de iure communi fundatam *arg. l. lo-*
4 *ci §. competit ff. ſi ſer. vendic.* † Item intereſt Epiſcopi, vt malis hominibus ſua Diœceſis purgetur, quæ tamen propter delicta commiſſa in loco e-
5 xempto turbaretur, † ipſe tamen tenet cum Calder. *in c. 2. de Conſtit. in 6. quem ibi ſequuntur Ioan. Andr. Gemin. Franc. & Zabarel. in repe. illius c. quæſt. 7. & alij, quos ibidem citat*, quod nõ ligent quia inquit ſecunda opinio eſt communis, & tenenda, & reſpondet obiectis.
6 Vndè dat cautelam ad euitandam excommunicationem latam per ſtatuta Epiſcopi contra contrahentes matrimoniã clandeſtina, vt ſcilicet volentes contrahere eant ad aliquẽ locum exemptum à Iuriſdictione Epiſcopi, quamuis non neget quod taliter facientes poterunt puniri alia pœna, quamuis de hoc dubitet, ità vt veniat in eam ſententiam, vt arbitretur ante factum eſſe excommunicatos, & ligari ſtatuto, nec audet conſulere, vt ſe exponant huiuſmodi periculo: poſt factum verò putat non eſſe excommunicatos, & ſuffragari cautelam; quæ tamen inutilis eſt quo ad contrahendum clandeſtinè ſtante prohibitione Sac. Conc. Trid. *de reform. matr. cap. 1. ſeſſ. 24.*

DVBIVM LXXIX.

ARGVMENTVM.

Epiſcopus poteſt puniri delinquentes in ſua Diæceſi, quamuis ipſe erigat tribunal in aliena diæceſi.

1 Dvbitatur 79. An poſsit Epiſcopus punire delinquentes in ſua Diœceſi ipſe erigat Tribunal extrà ſuã Diæc. Henr. Bot. in tract. *de Synod. p. 3. ar. 2. concl. 1. n. 11. verſ. ampliat. 4.* dicit quod Epiſcopus tenens Tribunal in aliena Diæc. iuxta *Clemen. 1. de for. compet.* poteſt procedere contrà delinquẽtes intrà ſuam diœceſim ſecundũ ſua ſtatuta Synodalia, ſiue ſtatuta ordinent lites: ſiue decidant cauſas: ſiue puniant, *ſecundum gloſ. in d. c. Clem. 1. §. eiſdem* in verb. *omnimodam de for. compet.* quam ibi ſequuntur *Card. q. 7 & Imol.*

DVBIVM LXXX.

ARGVMENTVM.

Statutum Epiſcopi, an liget forenſem delinquentem in ſua Diæceſi deciditur, & an delegatus Papæ poſſit citare extra diœceſim.

1 Dvbitatur 80. An Epiſcopus poſſit punire forenſem delinquentẽ in ſua Diæc. Placet diſtinctio, quã facit Bot. *de Synod. p. 3. art. 2. concl. 1. verſ. limita, & intellige 2. n. 15. & ſeq.*
2 ut inquam, † ſi ſtatutũ punit delictũ, ſiuè loquatur in perſonã, ſiue in rem, compræhendat forenſes delinquen-
3 tes in ſua Diœc. † ſi verò huiuſmodi ſtatutum habilitet ad committendum,
4 non compræhendat: † exemplificatur primum membrum diſtinctionis, in quo compræhenditur Forenſis delinquens, vt putà, ſi dicat ſtatutum; pro furto ſit excommunicatus, quo caſu punit delictum: In ſecundo autem membro, in quo non compræhenditur Forenſis delinquens, exemplum eſt, ſi ſtatutum dicat, quilibet maior 7. ann. teneatur de crimine. cum de iure communi non teneatur, niſi ſit doli capax *cap. 1. de delict.*
5 *puer.* † nàm ſtatutum non poteſt habilitare perſonas non ſibi ſubditas *l. 1. in fi. ff. de tur. & curat. dat. ab his.*
6 Sed incidenter quæro an delegatus, à Papa poſsit citare extrà locum, ſiue Prouinciam ſuæ delegationis, ratio dubitationis eſt, quia Deleg. Apoſtolicus nõ poteſt procedere extra Ciuitatem, in qua deputatus fuit *c. ſtatutum §. in nullo quoq; 11. de reſcrip. in 6. & ibi ſcribentes*, & ita etiam deciſum fuit in Curia Archiepiſcopali Neapolit. teſte Ric. *in praxi cauſ. deleg. reſolu. 422.* & ante eum teſtatur Genuen. *in prax. Neapolit. cap. 69. num. 15.* vbi quod Deleg. à Papa non poteſt procedere extrà Ciuitatẽ, vel diæc. in qua fuit deputatus, neque citare partes *contra d. c. ſtatutum de reſcrip. §. in nul*
7 *lo in 6.* † Nihilominus conſtanter tenendum eſt quod Deleg. exiſtens in ſua Diæc. vel Prouincia, aut loco, poterit citare etiam extrà diæceſim, Prouinc. vel locum, † nec in citatio-
9 ne requiritur licentia Ordinarij, † quia *Deleg.* citat vbiq; ſicut Delegans, *Felin. in c. fin. de for. compe. n. 2. Genuen. vbi ſup. verſ. exiſtens verò*, & verſ. *nec in citatione*, qui quamuis ſibi cõtrarius videatur, quippe qui *ferè in principio illius num. 1.* dixerat Delegatum non poſſe procedere extrà Ciuitatem neq; citare partes, nihilomin⁹ ſi bene aduertatur ad ea, quæ dicit, recta fiet concluſio, vt poſsit citare extrà diœceſim, dummodo non trahat vltrà vnã dietam, vt habetur *in d. c. ſtatutum de reſcrip. §. cum verò, §. cum autem & c. præterea de off. deleg.* ità vt intelligendus

dus ſit, primo loco Genuen. vt velit annuere non poſſe citare extra Diæc. vltrà vnam dietam, contra diſpoſitionem *d.c. ſtatutum de reſcrip. in 6.* at verò intra dietam ſic; vel ſecundum Rotam coram Mantica *deciſ. 352. nu. 7. verſ. 4. nõ refragatur*, vbi deciſum fuit *ob rationabilem, cauſam propter quam in loco decreto commodè perfici non poſſit à Rom. Pontifice mandatum, poſſe, extrà locum decretum, fieri, ne cõtingat mandatum Apoſtolicum impediri, vel differri* c. ſtatuimus §. idem de off. deleg. Abb. in c. conſtitutus nu. 6. de fideiuſſ. qui in ſpecie loquitur quando teſtes ſunt valdè diſtantes, & dicit hanc eſſe notabilem limitationem ad *d. c. ſtatutum §. in nullo, & ſequitur Rota coram Guidobon. deciſ. 117. incipien.* Iudices remiſſoriæ *in fine*.

DVBIVM LXXXI.

ARGVMENTVM.

Epiſcopus poteſt punire pro delictis commiſſis extra diæceſim.

1 DVbitatur 81. An Epiſcopus poſſit punire ſubditos pro delictis commiſſis extra Diæc. Bot. *de Synod. p. 3. ar. 2. concl. 1. n. 21. verſ. ampliat. 8.* refert duas opiniones circa hoc, vnã affirmatiuam, quæ eſt Cyn. *in l. cũctos populos C. de ſumm. trin. & fid. Cathol. & aliorum, quos ibi refert*; alteram negatiuam, quæ eſt Bar. *in d. l. cunctos populos poſt Cyn. verſ. mihi autem*, quam tenet ipſe Bott. aſſerens eſſe communem, & ideo tenendam.

DVBIVM LXXXII.

ARGVMENTVM.

Epiſcopus ligatur ſuo ſtatuto quoad vim directiuam, non autem quoad coarctatiuam.

1 DVbitatur 82. An Epiſcopus ſtatuens ligetur ſuo ſtatuto Bot. *de Synod. p. 3. ar. 2. num. 26. & 31.* optimè reſpondet *in amplia. 9. & limit. 1.* Quod Epiſcopus ſtatuens non ligatur ſuo ſtatuto pœnali, & hoc comprobat pluribus doctrinis, & auctoritatibus Dd. aſſerens eſſe communẽ; loquendo tamen quoad vim coarcta-
2 tiuam; † nam quoad vim directiuã, ipſe Epiſcop⁹ ligatur ſtatuto ſuo quoad Deum, ſiuè in foro conſcientiæ *ex trau. Rem non nouam inter communes*
3 *de dol. & contum.* quæ † dicit quod illud, quod dicitur, Principem eſſe ſolutum legibns *l. Princeps ff. de legibus*, eſt verum, quoad legem coarctatiuam; ſecùs quoad legem, & vim directiuam, *D. Thom. in 1. 2. q. 96. ar. 1. Rip. li. 2. reſponſ. 10. nu. 12. & 13. §. fin. inſtit. de in off. teſt.* † vbi Imperator clamat ſe velle viuere ſecundum leges licèt ſit ſolutus legibus *tex. in l. digna vox 4. C. de leg. & conſt.*

DVBIVM LXXXIII.

ARGVMENTVM.

Archiepiſcopus quoad coarctatiuam non ligatur ſtatutis ſui ſuffraganei quamuis ipſe delinquat in eius diœceſi, ſecus quoad directiuam.

1 DVbitatur 83. an Archiepiſcopus ligetur ſtatutis ſui ſuffraganei Bott. *de Synod. p. 3. art. 2. concl. 1. verſ. ſub amplia. 1. num. 27.* dicit non liga-
2 ri, † quia Archiepiſcopus in Diœceſ.

ſui ſuffraganei habet ordinariam iuriſdictionem metropolitanam,
3 † vndè non efficitur ſubditus Epiſcopi ſi delinquat in eius Diæc. *Felin. in cap. prudentiam verſ. reſpondeo ad ar-*
4 *gum. de off. delegati*, † ſecùs eſſet ſi Archiepiſcopus delinquens non eſſet Metropolitanus illius Epiſcopi, quia tunc ligaretur, *gloſ. in Clement. pri-*
5 *ma* in verb. *procedat de for. compet.* † quæ dicit Epiſcopum delinquentem in aliena Diæc. poſſe puniri per Epiſcopum illius loci, *& ita vult Hoſtien.*
6 *in cap. primo de maior. & obedient.* † intellige Archiepiſcopum non affici quo ad coarctatiuam, ſecus ſic.

DVBIVM *LXXXIV.*

ARGVMENTVM.

Faciens actum prohibitum cum prohibente afficitur prohibitione, niſi prius fuerit diſpenſatum, per ipſum ſtatuente cum eo.

1 DVbitatur 84. An faciens cum Epiſcopo actum prohibitum per eius ſtatutum ligetur. Pulchrum eſt dubium, & ſoluit Bot. *in tract. de Synod. p. 3. artic. ſecundo concl. prima numero 32. verſ. limita, & intellige ſecundo*, vt, qui cum Epiſcopo facit actum prohibitum per ſuum ſtatutum, & ſic fit, ſocius vel comes eiuſdem, ligetur, † quamuis ipſe Epiſcopus non ligetur, vt diximus ſuper *dub. 73.* ità Io. Andr. in regul. *cui licet*, quem ibi refert, & ſequitur Franc. circa finem *de reg. iur. in ſexto*, quod tamen intelligendum eſt ſemper quoad coarctatiuam, non autem quoad directiuam vt dixi *d. dub. 73.*

DVBIVM LXXXV.

ARGVMENTVM.

Ignorantes quandonam excuſentur à pœnis ſtatutorum.

1 DVbitatur 85. An ſtatuta Epiſcopi ligent ignorantes, diſtinguẽdum eſt, nam vel loquimur de ignorante ignorantia inuincibili, ſeu probabili, & tunc dicendum eſt quod nõ ligant *cap. 2. in princ. de Conſtit. in 6.* quia pęna imponitur à ſtatuto propter contemptum, *Gemin. in d. ca. 2. de conſtit. in 6.* ſed ille qui ignorat non contemnit, ideo puniri non debet Bott. *de Synod. p. 3. art. 2. concl. 1. num.*
2 *17. & 35.* † aut loquimur de ignorante ignorantia craſſa, vel ſupina, ſeu affectata, quæ eſt quando ignoratur quod omnes ſciunt, vel certe non curatur ſciri, quod facile ſciri poteſt, vel ſciri debet *Illuſtriſs. Card. Tolet. in Inſtruct. ſacerd. lib. 1. cap. 9. nu. 10.*
3 Illud tamen notandum eſt, quod quando factum, ſuper quo ſtatutum eſt, eſſet damnatum de iure communi ligantur etiam probabiliter ignorantes Bartol. *in l. cunctos populos verſ. ſecundo quæro C. de ſum. trinit. &*
4 *fid. Cath.* † quamuis Io. And. *in d. cap. 2. de conſtit. in 6.* teneat expreſſe contrarium, & placet Iaſoni *in d. l. cunctos populos in 1. lect. verſ. ſecundo ſubtilius* qui dicit quod in iudicando ſequenda eſt hæc opinio veluti benignior; vnde Bott. *vbi ſup. num. 17. verſ. quid tenendum*, dicit primam opinionem eſſe de iure veriorem; ſecundam vero eſſe æquiorem, aſſerens quod ipſe ante factum ſequeretur primam opinionem, ſed poſt factum, & in iudicando amplecteretur ſecundam.

DV-

DVBIVM LXXXVI.

ARGVMENTVM.

Epiſcopi ſtatutum an comprehendat Eccleſiam, & Parochianos, qui ſunt de Eccleſia ſubiecta alij Epiſcopo, quamuis ſit in diœceſi ſtatuentis.

1 DVbitatur 86. vtrum ſtatutum Epiſcopi liget Parochianos, qui tamen ſunt de Parochia alij ſubiecta ſed exiſtenti in diæceſi ſtatuta facientis. Re vera inuenio Bott. *de Synodo p. 3. art. 2. concluſ. 1. verſ. limita ſecundo concluſionem num. 43.* qui dicit quod *quando alias Epiſcopus haberet aliquam Parochiam ſibi ſubditam in diæceſi Epiſcopi ſtatuta facientis eo caſu ſtatuta non ligarent ſubditos illius Parochiæ licet ſint infra limites ſuæ Diæceſis, quia non ſunt ſubditi ipſius per Anchar. in ca. 1. verſ. ſubijcio quæſtio-
2 nem de conſtit. hac Bott.* † ſed quia nõ ſe declarat quomodo poſſit dari caſus vt vna Eccleſia ſit ſubiecta alicui Epiſcopo, & ſit de alterius Diæceſi, ideo ſic ſimpliciter neſcirem adeptare reſponſum ſufficiens pro eius intelligentia, niſi diſtinguamus quod aut Epiſcopus habet vti Epiſcopus, & ſuo iure ordinario, & diœceſano Eccleſiam Parochialem in aliquo loco, vbi alius Epiſcopus habet, & ipſe Parochiam, eodem met iure; & tunc dixerim ſtatuta Epiſcopi eam Eccleſiã non habentis huiuſmodi Parochianos non ligare, nam talis Eccleſia nõ dicitur eſſe in diæceſi, nec de diœceſi illius Epiſcopi, ſed prioris, qui Eccleſiam ſubiectam habet: vel ipſe Epiſcopus habet Parochiam ſibi ſubditam non quidem iure diæceſano, ſed iure alicuius dignitatis ſibi collatæ, vtpotè Abbatiæ, & huiuſmodi, & tunc ſubdiſtinguerem, quod ſi huiuſmodi Dignitas eſt exempta à iuriſdictione illi⁹ Epiſcopi, in cuius Diæceſi ſita fortaſſe eſt, niſi ſit nullius Diæceſis, non ligantur arg. eorum quę dixi *in prælud. de Indult. Cardin. dub. 10.*

DVBIVM LXXXVII.

ARGVMENTVM.

Statuta punibilia non ligant minores, ſecus ſi tantum inhabilitant.

1 DVbitatur 87. An minores ligentur ſtatutis Epiſcopi. Reſp. quod aut ſtatuta non ſunt punibilia, & inhabilitant tantummodo perſonam, & tunc ligant minores, quod probat Bott. *de Synodo p. 3. art. 2. concl. 1. num. 45. & 46.* aut ſunt punibilia, & tunc non ligant *Bott. vbi ſup. nu. 44.*

DVBIVM LXXXVIII.

ARGVMENTVM.

Statuta Epiſcopi non ligant actu inſeruientes Papæ, etiam in beneficialibus, ſecus eſt de Protonotarijs.

1 DVbitatur 88. An ſtatutum Epiſcopi liget inſeruientes Papæ. D. Io. de Imola *in c. cum dilectus numero 4. de cler. non reſid.* dicit quod conſtitutio inferioris à Papa non ligat ſubditos exiſtentes in ſeruitio Pa-
2 pæ, † quam concluſionem intelligit Bott. *de Synodo p. 3. art. 2. concl. 1. num. 47.* etiam quoad beneficia, quę ipſi obtinent infrà diæceſim Epiſcopi ſta-
3 tuentis, † ſed quoad Protonotarios, & alios reſidentes in curia Romana locum non habet prædicta concluſio ratione beneficiorum, † namq; priuilegia, quæ vigore Eugenianæ cõſtit. quæ incipit *diuina inter Extrau. communes, de priuil.* aut familiaritatis

Car-

Cardinalium competere ſolent, ea in ijs, qui beneficia Eccleſiaſtica obtinent, ratione prędictorum beneficiorum minime intelligantur, ſed ordinarij iuriſdictioni ſubiecti permanẽt ſic decernẽte Sac. Trid. Conc. *ſeſſ. 24. de refor. ca. 11. verſ. quę vero.*

DVBIVM LXXXIX.

ARGVMENTVM.

Statutum Epiſcopi in cenſuris non ligat in foro contentioſo antequam fuerit declaratus quod inciderit.

1 DVbitatur 89. An ſtatutum Epiſcopi liget in foro contentioſo. Henricus Bott. *de Synodo Epiſcopi p. 3. concl. 1. ar. 2. verſ. limita ſexto nu. 49.* dicit quod in cenſuris latis per ſtatuta Epiſcopi quis non ligatur in foro contentioſo antequam ſit declaratus in eas incidiſſe, ſecundum Petr. de
2 Anchar. *in conſ. 189.* † vbi dicit ſententiam ſtatuti nõ priuare aliquem exercitio actuum permiſſorum, niſi poſt ſententiam declaratoriam, quod notandum admonet Bott. *vbi ſupra,*
3 quia ſeruit ad multa, † nam inquit mitius agitur cum lege, quam cum homine *l. celſus ff. de arbitr.*

DVBIVM LXXXX.

ARGVMENTVM.

Diſſuetudo ſtatuti errore iuris inducta tenet.

1 DVbitatur 90. an teneat diſſuetudo ſtatuti error iuris inducta. Bot. *de Synodo p. 3. art. 2. concluſ. prima verſ. amplia tertio* concludit affirmatiuè *per l. quod non ratione ff. de legibus.*

DVBIVM LXXXXI.

ARGVMENTVM.

Statuta iurata non ligant iurantem, ſi vtentium moribus non ſunt recepta.

1 DVbitatur 91. An iurans ſeruare ſtatuta teneatur ſeruare ea, quę vtentium moribus nõ ſunt recepta. Henricus Bott. *in tract. de Synodo p. 3. concluſ. prima art. 2. verſ. amplia quarto* concludit negatiuè allegans Baldum pro hoc *in proem. feud. verſ. item nos dicimus.*

DVBIVM LXXXXII.

ARGVMENTVM.

Statuta offuſcata de quorum intellectu probabiliter dubitatur non ligant.

1 DVbitatur 92. vtrum ſtatuta obſcura ligent Henr. Bott. *de Synodo p. 3. art. 2. concl. 1. verſ. limita 13. n. 83.* dicit quod ſi ſtatuta Epiſcopi non ſunt clara, ſed offuſcata, & de eorum intellectu probabiliter dubitatur, nõ ligant *ſecundum Zabarell. in conſ. 132. verſ. ex his infert, & in Clem. ſi. quaſt.*
2 *4. de regul.* qui dicit excuſari ignorãtes ius poſitiuum, vel naturale, ſi eſt offuſcatum propter diuerſas opiniones; debet enim ius poſitiuum eſſe clarum *c. erit autem lex 4. diſt.* † & legis proprium eſt claritas *§. nos igitur*
3 *in auth. de teſtam. imperfect.* † vnde Bald. *in c. ſi. quem ibi 2. notab. ſequitur Dec. de conſt.* dicit quod ſtatutum obſcurum in cauſis non debet allegari,
4 † & Innoc. *in c. per tuas de ſimon.* dicit quod veniens contra legem, quam non intellexit, nec eius ſenſum, propter obſcuritatem non percepit, non peccat; † cui conformatur quod notat Bal. *in l. ab eo C. quomodo, & quando*

iudex

iudex, vbi dicit quod errans in ſubtilitatibus iuris non peccat, quę plane dicta allegat, & ſequitur Fel. *in cap. nam concupiſcentiam, verſ. quintò limi-*
5 *ta de conſt.* † hinc Abb. *in c. calumniam in fi. de pænis* annuit excuſari litigantem ab expenſis, vbi lex eſt obſcura.
6 Porrò Bott. de Synodo vbi ſupra num. 86. exclamat *Nota tu aduocate hanc limitationem, quia per eam ſaluabis multos clientes, quoniam aliquorum ſtatuta Epiſcoporum ſunt obfuſcata, & obſcura*. hæc ille.

DVBIVM XCIII.

ARGVMENTVM.

Statutum Epiſcopi priuans beneficijs intelligitur de beneficijs exiſtentibus in Diœceſi ſtatuentis, ſed non alibi.

1 DVbitatur 93. An ſtatutum priuans beneficijs intelligatur etiam de beneficijs, quæ habet contra ueniens extra diæceſim ſtatuentis. Henr. Bott. *de Synodo p. 3. art. 2. concluſ. 2. verſ. ex hac ampliatione infero*, dicit quod ſtatutum Epiſcopi priuans aliquem ſuis beneficijs intelligitur de beneficijs exiſtentibus in loco ſtatuentis, & non alibi facit, inquit optimè *c. ſi compromiſsarius §. pen. de elect. in 6.* ita Abb. *in c. poſtulaſti verſ. & ideo de for. compe-tent.*

DVBIVM XCIV.

ARGVMENTVM.

Epiſcopus poteſt diſpenſare contra ſua ſtatuta.

1 DVbitatur 94. An Epiſcopus poſſit diſpenſare contra ſua ſtatuta Synodalia. Henr. Bot. *de Synodo p. 3. art. 4. num. 1.* adducit Doct. pro negatiua, & affirmatiua, ac tandem *num. 3.* tenet affirmatiuam, aſſerens Fel. *in c. at ſi clerici §. de adulte.* atteſtari de communi.

DVBIVM XCV.

ARGVMENTVM.

Subiectio non habet formam certam à iure, & ex vocatione ad Synodum non probatur, niſi probetur quod vocatus acceſſerit tanquam ſubditos.

1 DIxi ſuperius *in 3. cap. num. 2. & cap. 4. dub. 6. num. 48.* quod ire ad Synodum eſt ſignum ſubiectionis *per c. fi. de cauſ. poſſeſſ.* Dubitatur nihilominus, an adeo probetur ſubiectio ex huiuſmodi actu, vt nulla alia ſit opus probatione. Libenter hoc dubium excitaui, ne caperetur error ex iam dictis, & pro reſolutione breuiter concludo, quod ſubiectio non probatur ex vocatione ad Synodum niſi conſtet quod fuerit quis vocatus vti ſubiectus, & quod vti talis parue-
2 rit; † nam ſubiectio non habet certam formam à iure, ſed eam ſumit à conſuetudine, *Archid. in c. plures*
3 *in princip. 16. q. 1.* † Vnde ex certis actibus non infertur ad alios, ſed de-
4 bent ad illos tantum reduci; † nec ſubiectio præſcribitur minori ſpatio quam 40. Annorum, vti reſolutum fuit in vna Bergomen. liberationis à ſubiec-

ſubiectione 19. menſis Febru. 1601. coram fęl. rec. Greg. XV. tunc Rot. Audit. & eſt deciſio 17. quæ fuit dein de confirmata coram R. P. D. Manzan. 10. Dec. 1608. vbi quæritur, an ſit probatum Rectorẽ Eccl. Paroc. S. Seueri teneri accedere ad Eccleſiam Cluſoni, & aſſiſtere benedictioni fontis, & celebrationi officij in die Sabbati Sancti, & ab eadem accipere ſanctum Oleum, & concluſum fuit non fuiſſe ſufficienter probatum.

DVBIVM *XCVI.*

ARGVMENTVM.

Synodus clauditur & dimittitur cum benedictione Epiſcopi, nec decreta in Synodo condita ſunt præſentanda Sac. Congregationi.

1 QVæritur vltimò pro complemento huius tractatus. quomodo ſit claudenda, & dimittenda Synodus, & an poſſint publicari decreta Synodi Diæceſanæ niſi prius fuerint præſentata Sedi Apoſtolicæ, & ab eadem probata,
2 † ſicuti publicari nõ debent decreta Synodi prouincialis inconſulto Romano Pontifice. D. Paulus Piaſecius *in ſua praxi Epiſcopali p. 2. cap. 2. verſ. expeditis num.* 11. dicit, quod expeditis negotijs Synodi, Notari⁹ legit nomina abſentium, qui per literas, nũtioſue abſentiam ſuam non excuſarunt, & Epiſcopus pronunciat illos contumaces, pœnaſq; decernit per ipſos infrà certum tempus luendas, & priuſquam Synodus dimittatur, fiunt acclamationes cum gratiarum actione, iuxtà ritum Pontificalis, & accedunt ſinguli iterum ad oſculum manus Epiſcopi, illudq; ſibi ad inuicem dant in charitate. Interim Archidiaconus verbis in Põtificali præſcriptis concluſam Synodum dimitti ſignificat; de quo ſuo loco infra in forma habendi Synodum.

3 Quo verò ad alterum membrum quæſitus affert idem Piaſecius, vbi ſupra, reſponſum datum à Sac. Congreg. Conc. hiſce verbis.

4 *Illuſtriſs. & Reuerendiſs. D. vti Fr. Epiſcopo Hoſtienſi.*

5 *Illuſtriſs. & Reuerendiſs. D. vti Fr. Non eſt in more poſitum apud patres Illuſtriſſimos, qui Trid. Conc. decretis interpretandis præfecti ſunt, Diœceſanas Synodos recognoſcere, ſed Prouinciales tantum emendare; quare vt voluntati, atque Paſtorali A. tuæ Zelo in tua Synodi correctione quoquo modo ſatis per me fieret, illud pro mea in te, & Eccleſiam tuam charitate mihi ſumpſi, vt Synodum ipſam percurrerem, ſimulque ea adnotarem, quæ notatu digna viſa ſunt, quemadmodum licebit in extremis ipſis Synodi pagellis, vbi noſtras animaduerſiones adſcripſerimus, inſpicere. Quod ſupereſt, tu, Clerusq; tuus, in tot ſalutarium conſtitutionum obſeruationes nauiter incumbite; Memores vnam, optimamq; legem eſſe legum obſeruãtiam. Valete in Domino. Romæ Prid. Calen. Decembr. 1586. A. T. vti Fr.*

A. Card. Carafa.

Incongruum haud ſanè fuiſſet excitare dubium, an in Synodo Diæc. obeundæ ſint tres ſeſſiones, an verò Epiſcopus poſſit ad libitũ abbreuiare, vel protrahere actiones Synodales; veruntamen poſtquam Pontificale Rom. omnem tollit de hoc ambigendi locum, vt ſcilicet liceat Epiſ. vnam, vel plures obire ſeſſiones; ideo hoc prætermiſſo dubio, manum admoueo ad formulam habendi Synodum, ac Beatiſs. Virginis Protectioni me, opuſq; committo, atq; commendo.

For-

Forma habendi Synodum diæceſanam Epiſcopi, iuxta præſcriptum Pontificalis Romani. Cap. V.

S*Acerdotes, & Clerici Vniuerſi, qui ad Synodum de iure, vel conſuetudine ire tenentur, conuenire debent, in Ciuitate, vel alio loco, prout Pontifex ordinauerit; & niſi omnia, vno, vel altero die expediantur, (poteſt enim abbreuiari, vel etiam protrahi,) Synodales actiones diuidentur, vt infra. videlicet.*

Prima die Synodi.

S*Vmmo mane Pōtifex Comitatus ab vniuerſo Clero, cum ſuperpeliceis pergit ad Eccleſiam, & ibi paratis parandis, iuxta præſcriptum Romani Pontificalis libri, Miſſam celebrat de Spiritu ſancto, et Clero prebet Sacram communionem, aliaque peragit: finita Miſſa, quæ idem Pontificale decernit alloquitur, ſi placet, Clerum, vel, ſi magis lubet, fit ſermo de diuinis Myſterijs, & correctione morum:*

Habito Sermone, quia debent audiri querelæ ſi quæ ſint; conſequenter proinde debet deputari Iudex quærelarum; & his auditis legenda ſunt decreta Sac. Conc. Trid.

De Reſidentia in Eccleſijs præſtanda.

De Fidei profeſſione emittenda, quam planè omnes emittent in manibus Pontificis.

De Examinatoribus eligendis, qui ſtatim nominari debent, & approbari, ac iuramentum pręſtare in manibus Pontificis.

De eligendis iudicibus cauſarum, qui proponi debebunt vt ſupra.

Poſtremò debent moneri omnes, quod durate Synodo honeſtè ſe habeant in omnibus in ea, & extrà.

Secunda die.

I*Terum conuenientibus omnibus in Eccleſiam, finita Miſſa, & peractis alijs præſcriptis.*

Leguntur conſtitutiones Apoſtolicæ ibi non promulgatæ, vel aliæ pro Pontificis arbitrio.

Poſtmodum conſtitutiones approbandæ per Synodum: quibus lectis, habito ſcrutinio, quæ placent, confirmantur.

Tertia die.

C*Onuentione facta in Eccleſia, peracta Miſſa, & alijs peragendis leguntur conſtitutiones, ſi quæ ſuperſint per Synodum approbandæ.*

Deinde leguntur nomina omnium, qui Synodo intereſſe debent.

Demum his omnibus peractis dimittitur Synodus cum benedictione.

Cæterum quia res magis vſui accommodabitur, ſi decreta per extenſum exarentur: operepretium proinde eſſe putaui ea ipſa decreta iuxta Eccleſiæ Mediolanenſis acta huic referre ſic etenim, & labori parcetur, & pietati conſuletur.

Huiuſmodi itaque forma concipi, & extendi ritè poterit.

In Nomine Sanctiſſimæ, ac Indiuiduæ Trinitatis Patris, & Filij, & Spiritus ſancti Amen.

NOs E. Dei, & Apoſtolicæ Sedis gratia Epiſcopus A. Synodalem actionẽ aggredientes monitiones, decreta, ordinationes, ac ſtatuta & conſtitutiones facimus vt infra.

Drecretum de diſciplina Synodali.

MVltiplex, & graue admodum munus cum in omnibus alijs curæ Epiſcopalis rationibus; tũ verò in omni Synodali actione nobis impoſitum eſſe cognoſcimus. Quod ſanè quidem non modò Paſtorali quodam deſiderio, aut voluntatis ſignificatione, ſed ſtudio, officio, atque adeò omni ope, ſanctè, religioſèq; exequi debemus.

Cum autem conſcij ſcimus eam eſſe humanæ conditionis noſtræ imbecillitatem, vt non ſimus ſufficientes, ne cogitare quidem aliquid à nobis tamquam ex nobis, ſed ſufficientiam omnem, quæcumque ſit à Deo Patre luminũ exiſtere, qui poſtulantibus ab ſe ſapientiam, dat omnibus affluentur, & non improperat eis. Ideo non viribus noſtris, quæ exiguæ ſanè ſunt confiſi, ſed Dei vnius, cuius miniſtri ſumus ope, atque auxilio freti, toto animo, totaq; mente ſupplices illud ab eo deprecamur, vt quæcunque in hac Synodali actione oportuna sũt, in ijs, vel promouendis, vel decernendis, vel exequendis adeſſe nobis Sancti ſui Spiritus lumine dignetur.

Monemus præterea omnes, & ſingulos Sacerdotes, vt ſanctiſſimis precibus, & Miſſæ Sacrificio Synodalem hanc noſtram actionẽ, quam hodierna die aggredimur adiuuare ſtudeãt, orantes in primis pro optimo eiuſdem Synodi ſucceſſu: vt Ciuitas, & Diæceſis hæc N. *Mediolani additur, ſalutaribus adiuta diſciplinis, in die ſuffragantibus Sanctiſſimi Patris Ambroſij, & Beatiſs. Geruaſij, & Prothaſij Patronorum noſtrorum*: ſalutaribus adiuta diſciplinæ inſtitutis, in dies ſuffragãtibus meritis Santiſſ. N. patroni & protect. noſt. & aliorum ſanctorum fructus afferat vberiores in Domino.

Clerici prçterea omnes, & ſinguli frequenti orationis ſtudio illud idem piè à Deo precentur.

Quoniam verò nihil ferè ſæpius diuinis literis commẽdatum eſt quam Clericalis Ordinis hominũ vitæ integritas, innocẽtia, fides, religio, pietas, omniumque virtutum ornamenta, quibus dom⁹ Dei potiſſimum excolitur; Ideò vos vniuerſos, & ſingulos monemus, & per viſcera miſericordiæ Dei noſtri obteſtamur, vt cum ſemper laicis hominibus omni virtutum ſplẽdore præluceatis; tum maximè hoc tẽpore ita vos geratis in verbo, in conuerſatione, in charitate, quemadmodum Apoſtolus monet, vt cum vos poſuerit Deus in acquiſitionem ſalutis, atque in ædificationem, officij veſtri memores in iuſtitia,

& ſan-

& ſanctitate veritatis viuatis; ſicque abſtinentes ab omni ſpecie mali ambuletis dignè Deo, qui vocauit vos in ſuum regnũ, & gloriam.

Aſſiduè, caſtè, purèque preces Deo adhibete.

Ad rei grauitatem attenti, cuius cauſa conueniſtis, tota animi cogitatione in eam incumbite.

Ad cauponas, quantum licet, ne diuertite.

Nolite per plateas vagari, aut præ curioſitate huc, illucque circumcurſare.

Ad Synodalem ſeſſionem ſtata indicta hora ſollicitè conuenite; nec verò raptim, ſed graui inceſſu: vbi conueniſtis, loco conſtituto, ſuppelicea munda, ac decentia, aut alias veſtes, pro Eccleſiaſtici beneficij ratione, induite.

Decenter vos induti, ad ſtatum ſeſſionalem locum nõ turbulenter, ſed quietè accedite.

Bini quoad fieri poteſt conuenite. Ordine conſidete.

Mane priuſquam conueniatis cibũ ne capite, ſed ieiuni adeſte.

Ieiuniũ, quod in Eccleſiaſticis his actionibus inſtitutum fuit, vt ſeruetis, hoc valde hortamur in domino.

In loco autẽ benedictionis, quod eſt templum Dei conſidentes, ne vocibus obſtrepite: ne tumultib. rem Synodalem perturbate: ne fabulationibus operam date: ne e loco ſeſſionali, niſi abſoluta ſeſſione, aut neceſſaria de cauſa, & tunc habita prius facultate à D. N. diſcedite.

Seſſione de more abſoluta, ne raptim, turbulenterue, ſed graui, decoroque inceſſu diſcedite.

Cauete denique quæcunque diſciplinæ, & Synodalis actionis dignitati, & loci venerationi minime conueniunt.

Decretum de eligendis miniſtris Synodi.

QVoniam in huius Synodi promotione diuerſorum nobis opus eſt adiumento miniſtrorum; eapropter conſtituimus in Synodo hac noſtra Promotores eiuſdem RR.PP. Notarium vero N.

Inſuper quoniam tã ex veteri Sac. Can. inſtituto, quàm ex Romani Pontificalis præſcripto audiri debent querelæ, ſi quæ ſint; ideo pro eis recipiendis, & proceſſibus formandis deputamus D.V; cui etiam abſentium excuſationes, tam in ſcriptis, quam oretenus fieri debebunt.

Decretum de non inferendo cuiquam præiudicio.

DEcernimus ſi cui fortè contigerit in hac Synodo ſuo loco nõ ſedere, aut incedere, aliudue quidpiam agere, gerereuè, id propterea nemini ius acquiri, acquiſitumuè eſſe, neque de cuiuſquam iure, aut poſſeſſione quidquam detrahi, ſed omnia in eo ipſo ſtatu permanere, in quo antequam hæc diœceſana Synodus haberetur, eſſe reperiebantur.

Inſtantia promotorum pro legendis decretis Sac.Conc.Trid.de reſidentia, & fidei profeſſione emittenda.

Illuſtr. & Reuer. Domine.

CAuit Sacroſancta Tridentina Synodus vt nõ modo Patriarchæ, Primates, Archiepiſcopi,& Epiſcopi in ſuis Cathedralibus Eccleſijs reſidere debeant; verũ id ipſum etiam mandat ſeruari per Parochos, ac alios inferioris Ordinis Chori ſeruitio, & quotidianæ reſidentiæ obſtrictos, & ea id generis decreta in concilijs Prouincialibus & Epiſcopalibus publicari præcipit.

Decernit præterea vt omnes, qui in poſterum beneficia Eccleſiaſtica fuerint aſſecuti, & qui in Synodo diœceſana conuenire debent, in ea Synodo, quæ primo quoque tempore celebrabitur fidei profeſſionem recipiant, profiteantur & præſtent prout illa Tridentina Sanctione expreſſum eſt. Idcirco Nos N. & N. huius Synodi Promotores humiliter petimus, & requirimus decreta d. Conc. circa reſidentiam, & fidei profeſſionẽ diſponentia, nec non & conſtitutionem fel.recor. Pij 4. quæ incipit *iniunctum* de ſugeſtu legi, atque ad illorum præſcriptum ab ijs, qui tenentur, omnia,& ſingula præſtari.

Decretum de publicandis decretis Sac. Conc.Trid.ſuper reſidentia,et fidei profeſſione emittenda.

SAcroſanctum Trident. Concil. *Seſſ. 6. de refor. cap.1. ſub fæl. recor.Paulo tertio,& ſeſſ. 23. de refor. cap.1. ſub fel.recor.Pio 4.* multa,nedum de Prelatorũ, ſed etiam de Inferiorum reſidentia ſanciuit. Decreuit inſuper *Seſſ. 25. de refor. cap.2*, vt quicunque hoc tempore, vel in poſterum Eccleſiaſtica beneficia obtinebunt; qui item in diœceſanam Synodum conuenire debent in ea ipſa Synodo, quæ primo quoque tempore celebrabitur recipiant omnia, & ſingula, quæ eodem Concilio decreta ſunt,& reliqua omnia præſtent, quæ ibi enucleatè præſcribuntur. Nos igitur cupientes, vt omnibus innoteſcant, quæ tã ſanctè ordinata ſunt, & eorum executio ſedulo ſtudio procuretur, mandamus ea ipſi decreta legi,& promulgari,eorum obſeruantiam enixè iniungentes omnibus,ad quos ſpectat.

Quod verò attinet ad fidei profeſſionem, eiuſdem Sacri Concilij auctoritate innixi,mandam⁹ præter decretum ipſius Conc. Trid. publicari etiàm Conſtit. fæl.rec. Pij 4,quæ incipit *iniunctum*, præcipientes iuxta illius articulos fidei profeſſionem ab vnoquoque,qui illam emittere debeat, omninò emitti.

Decre-

Decretum Conc. Trid. Seſſ. 6. de refor. cap. 1. ſuper Reſidentia Prælatorum, & inferiorum.

EAdem ſacroſancta & infra. Omnes Patriarchalibus, Primitialibus, Metropolitanis & cathedralibus Eccleſijs quibuſcunq; quouis nomine, ac titulo præfectos monet, & monitos eſſe vult, vt attendentes ſibi & vniuerſo gregi in quo Spiritus ſāct⁹ poſuit eos regere Eccleſiam Dei, quam acquiſiuit Sanguine ſuo vigilent, ſicut Apoſtolus præcipit *in omnib. laborent & miniſterium ſuū impleāt* implere autem illud ſe nequaquā poſſe ſciant, ſi greges ſibi commiſſos mercenariorum more deſerant, atque ouium ſuarum, quarum ſanguis de eorum eſt manibus à ſupremo Iudice requirendus, cuſtodiæ minimè incūbant: cùm certiſſimum ſit non admitti Paſtoris excuſationem, ſi lupus oues comedit, & Paſtor neſcit. Ac nihilominus, quia non nulli quod vehementer dolēdum eſt, hoc tempore reperiuntur, qui propriæ etiam ſalutis immemores, terrenaque celeſtibus, ac diuinis humana præferentes, in diuerſis curijs vagantur, aut in negotiorum temporalium ſollicitudine, ouili derelicto, atq; ouium ſibi commiſſarum cura neglecta, ſe detinent occupatos.

Placuit Sacroſanctæ Synodo antiquos Canones, qui temporum, atque hominum iniuria penè in deſuetudinem abierunt, aduerſus non reſidentes promulgatos innouare, quemadmodum virtute præſentis decreti innouat, ac vlterius pro firmiori eorumdem reſidentia, & reformandis in Eccleſia moribus, in hunc, qui ſequitur modum ſtatuere, atque ſancire.

Si quis à Patriarchali, Primitiali, Metropolitana, ſeu Cathedrali Eccleſia ſibi quocunque titulo, cauſa, nomine, ſe iure commiſſa, quacunque ille dignitate, gradu, & præeminentia præfulgeat, legitimo impedimēto, ſeu iuſtis, & rationabilib. cauſis ceſsātib., ſex mēſibus cōtinuis extra ſuam diœceſim morādo abfuerit; quartę partis fructuum vnius anni fabricæ Eccleſiæ, pauperibus loci per ſuperiorem Eccleſiaſticum applicandorum, pœnam ipſo iure incurrat. Quod ſi per alios ſex mēſes in huiuſmodi abſentia perſeuerauerit; aliam quartam partem fructuum ſimiliter applicandam eo ipſo ammittat. Creſcente verò contumacia, vt ſeueriori Sac. Can. cēſuræ ſubijciatur, Metropolitanus ſuffraganeos Epiſcopos abſentes, Metropolitanū verò abſentem ſuffraganeus Epiſcopus antiquior reſidens, pęna interdicti ingreſſus Eccleſię eo ipſo incurrenda infrà tres menſes per litteras, ſeu Nuntiū Romano Pōtifici denunciare teneatur: qui in ipſos abſentes, prout cuiuſque maior, aut minor contumacia exegerit ſupremæ ſedis auctoritate animaduertere, & Eccleſijs ipſis de paſtorib. vtiliorib. pͦuidere poterit, ſicut in dn̄o nouerit ſalubriter expedire.

Decretum eiuſdem Conc. Seſſ. 23. c. 1. de reſor. ſuper eadem reſidentia.

C*Vm præcepto diuino & infrà*. Ne verò ea quæ de reſidentia ſanctè, & vtiliter iam antea ſub fæl. rec. Paulo III. ſancita fuerunt, in ſenſus à Sacroſanctæ Synodi mēte alienos trahantur, ac ſi vigore illius decreti quinque menſibus continuis abeſſe liceat; illis inherendo declarat Sacroſancta Synodus, omnes Patriarchalibus, Primitialibus, Metropolitanis, ac Cathedralibus Eccleſijs quibuſcunque quocunque nomine, & titulo prefectos, etiamſi Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales ſint, obligari ad perſonalem in ſua Eccleſia, vel diœceſi reſidētiam, vbi iniuncto ſibi officio defungi teneantur; neque abeſſe poſſe, niſi ex cauſis, & modis infraſcriptis.

Nam cum Chriſtiana Charitas, vrgens neceſſitas, debita obedientia, ac euidens Eccleſiæ, & Reipub. vtilitas aliquos nonnunquā abeſſe poſtulent, & exigant; decernit eadem Sacroſancta Synodus has legitimæ abſentiæ cauſas à Beatiſſ. Rom. Pont. aut à Metropolitano, vel, eo abſente, ſuffraganeo Epiſcopo antiquiori reſidente, qui idem Metropolitani abſentiā probare debebit; in ſcriptis eſſe approbandas; niſi cum abſentia inciderit propter aliquod munus, & Reipub. officium Epiſcopatibus adiunctum: cuius quoniam cauſæ ſunt notoriæ, & interdum repentinæ, nec eas quidem ſignificari Metropolitano neceſſe erit: ad eundem tamen cum conc. prouinc. ſpectabit iudicare de licentijs à ſe, vel à ſuffraganeo datis; & videre ne quis eo iure abutantur; vt pœnis canonicis errantes puniantur.

Interea meminerint diſceſſuri ita ouibus ſuis prouidendū, vt quātum fieri poterit ex ipſorum abſentia nullum damnū accipiant. Quoniam autem, qui aliquantiſper tantum abſunt ex veterum Canonum ſententia, non vidētur abeſſe, quia ſtatim reuerſuri sūt: Sacroſancta Synodus vult illud abſentię ſpacium ſingulis annis, ſiue continuum, ſiue interruptū, extrà prædictas cauſas, nullo pacto debere duos, aut ad ſummū tres menſes excedere: & haberi rationē vt id æqua ex cauſa fiat, & abſque ullo gregis detrimento, quod an ita ſit abſcedentium conſcientiæ relinquit, quam ſperat religioſam, & timoratam fore, cum Deo corda pateant; cui' opus non fraudulēter agere ſuo periculo tenentur; eoſdem interim admonet, & in domino hortatur, ne per illius temporis ſpacium, Dominici Aduentus, Quadrageſimæ, Natiuitatis, Reſurrectionis Domini, Pentecoſtes itē & Corporis Ghriſti diebus, quibus refici maximè, & in Domino gaudere Paſtoris præſentia oues debeant, ipſi ab Eccleſia ſua Cathedrali vllo pacto abſint, niſi Epiſcopalia munia in ſua diœceſi eos aliò vocent.

Si quis autem quod vtinam nūquā eueniat contra huius decreti diſpoſitionem abfuerit; ſtatuit Sacro-

croſancta Synodus præter alias pænas aduerſus non reſidentes ſub Paulo III. impoſitas & innouatas, ac mortalis peccati reatū, quem incurrit, eum pro rata tēporis abſcentiæ fructus ſuos nō facere, nec tuta conſcientia, alia etiam declaratione non ſecuta, illos ſibi detinere poſſe, ſed teneri, aut, ipſo ceſsāte, per ſuperiorē Eccleſiaſticum illos fabricæ Eccleſiarum, aut pauperibus loci erogare: prohibita quacunque conuentione, vel compoſitione, quæ pro fructib. malè perceptis appellatur, ex qua etiam prædicti fructus in totum, aut pro parte ei remitterentur: non obſtantibus quibuſcunque priuilegijs cuicunque Collegio, aut fabricę conceſſis.

Eadem omninò, etiam quoad culpam, ammiſſionem fructū, & pænas de curatis inferioribus, & alijs quibuſcunque, qui beneficiū aliquod Eccleſiaſticum curā animarum habens, obtinent, Sacroſancta Synodus declarat, & decernit; ita tamē, vt, quandocūq; eos, cauſa pri⁹ per Epiſcopū cognita, & probata, abeſſe contigerit, Vicarium idoneum, ab ipſo ordinario approbandum, cum debita mercedis aſſignatione relinquant.

Diſcedendi autem licentiā in ſcriptis gratiſque concedendam, vltrà bimeſtre temp⁹, niſi ex graui cauſa, non obtineant. Quod ſi per edictum citati etiam nō perſonaliter, contumaces fuerint; liberum eſſe vult ordinarijs, per cenſuras Eccleſiaſticas, & ſequeſtrationem, & ſubtractionem fructuum, aliaque iuris remedia, et vſque ad priuationem, compellere; nec executionem hanc, quolibet Priuilegio, licentia, familiaritate, exemptione, etiam ratione cuiuſcumque beneficij, pactione, ſtatuto, etiam iuramēto, vel quacumque auctoritate, cōfirmato, conſuetudine etiam immemorabili, quę potius coruptela cenſenda eſt, ſiue appellatione, aut inhibitione, etiā in Romana Curia, vel vigore Eugennianæ conſtitutionis ſuſpendi poſſe.

Poſtremò, tam decretum illud ſub Paulo III. quàm hoc ipſū in Concilijs Prouincialib⁹, & Epiſcopalibus publicari Sancta Synodus pręcipit; cupit enim, quę adeò ex Paſtorum munere, animarumq; ſalute ſunt, frequenter omnium aurib⁹, mentibuſque infigi, vt in poſterum, Deo iuuante, nulla temporum iniuria, aut hominū obliuione, aut deſuetudine aboleantur.

Decretum Concilij Trid. Seſſ. 25. de refor. Cap. 2. De ijs, qui fidei profeſſionem emittere tenentur.

C*ogit et infrà.* Præcipit igitur Sācta Synodus Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, Epiſcopis, & omnib. alijs, qui de iure, vel conſuetudine in Concilio Prouinciali intereſſe debent, vt in ipſa prima Synodo Prouinciali, poſt finem pręſentis Concilij habenda, ea omnia, & ſingula, quæ ab hac Sācta Synodo definita, & ſtatuta ſunt palā recipiāt; nec

nec non veram obedientiã Summo Romano Pontifici ſpondeant,& profiteantur; ſimulque hæreſes omnes à Sacris Can. & general. concilijs, prçſertimque ab hac eadẽ Synodo damnatas publicè deteſtentur,& anathematizent.

Idemque in poſterum quicunque in Patriarchas,Primates, Archiepiſcopos,& Epiſcopos promouẽdi, in prima Synodo prouinciali, in qua ipſi interfuerint, omnino obſeruent.

Quod ſi quis ex ſupradictis omnibus, quod abſit, renuerit, Epiſcopi conprouinciales ſtatim Summum Pontificem admonere ſub pęna diuinę indignationis teneãtur; interimque ab eiuſdem communione abſtineant.

Cæteri verò omnes, ſiue in præſenti, ſiue in futurum beneficia Eccleſiaſtica habituri, & qui in Synodo diœceſana conuenire debent idem vtſuprà in ea Synodo, quæ primo quoque tempore celebrabitur faciãt, & obſeruẽt: alias ſecundum formam Sac. Canonum puniantur.

Ad hæc omnes ij, ad quos vniuerſitãtũ, & ſtudiorum &c.

Conſtitutio Pij IV. Super forma iuramenti Profeſſionis fidei.

PIus Epiſcop' ſer. ſeru. Dei &c. *Iniunctum nobis, & Infra*. Ego N. firma fide credo, & profiteor oĩa,& ſingula quæ continẽtur in Symbolo fidei, quo Sanct. Rom. Eccleſia vtitur, videlicet Credo in vnum Deum Patrem omnipotentem factorem Cœli,& Terrę, viſibilium omnium, & inuiſibilium. Et in vnum Dominum Ieſum Chriſtum Filium Dei vnigenitum. Et ex Patre natum ante omnia ſæcula. Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero Genitum non factum, conſubſtantialẽ Patri, per quem omnia facta ſunt. Qui propter nos homines, & propter noſtram ſalutem deſcendit de Cœlis. Et incarnatus eſt de Spiritu Sancto ex MARIA Virgine, & homo factus eſt. Crucifixus etiam pro nobis ſub Pontio Pilato, paſſus & ſepultus eſt. Et reſurrexit tertia die ſecũdum ſcripturas. Et aſcendit in Cœlum, ſedet ad dexteram Patris. Et iterùm venturus eſt cùm gloria, iudicare viuos, & mortuos, cuius regni non erit finis. Et in Spiritum Sanctum Dominum,& viuificantem, qui ex Patre Filioque procedit. Qui cum Patre, & Filio, ſimul adoratur, & conglorificatur, qui locut' eſt per Prophetas. Et vnam ſanctam Catholicam, & Apoſtolicam Eccleſiam. Confiteor vnum baptiſma in remiſſionem peccatorum. Et expecto reſurrectionem mortuorũ. Et vitam venturi ſæculi. Amen. Apoſtolicas, & Eccleſiaſticas traditiones, reliquaſque eiuſdem Eccleſię obſeruationes,& conſtitutiones firmiſſimè admitto, & amplector. Item ſacram ſcripturam iuxta eum ſenſum, quem tenuit, & tenet Sancta Mater Eccleſia, cuius eſt iudicare de vero ſen-

ſenſu,& interpretatione ſacrarũ ſcripturarum, admitto,nec eam vmquam,niſi iuxta vnanimẽ conſenſum Patrum,accipiam, & interpretabor. Profiteor quoque ſeptem eſſe verè, & propriè Sacramenta nouæ legis à IESV CHRISTO Domino noſtro inſtituta, atque ad ſalutẽ humani generis,licet non omnia ſingulis neceſſaria, ſcilicet Baptiſmũ, Cõfirmationem, Euchariſtiam, Pœnitentiam, Extremam vnctionem, Ordinem,& Matrimonium,illaque gratiam conferre: & ex his Baptiſmum, Confirmationem,& Ordinem ſine ſacrilegio reiterari non poſſe. Receptos quoque & approbatos Eccleſiæ Catholicæ ritus in ſupradictorũ oĩũ Sacramẽtorũ ſolemni adminiſtratione recipio,& admitto. Omnia,& ſingula, quæ de peccato originali, & de Iuſtificatione in Sacroſancta Tridentina Synodo definita, & declarata fuerũt,amplector, & recipio. Profiteor pariter in Miſſa offerri Deo verum,proprium,& propitiatorium Sacrificium pro viuis, & defunctis: atq; in Sanctiſſimo Euchariſtiæ Sacramento eſſe verè,& realiter, & ſubſtantialiter corpus, & ſanguinem, vnà cum anima,& diuinitate Domini Noſtri Ieſu Chriſti,fierique conuerſionem totius ſubſtantiæ panis in corpus, & totius ſubſtantiæ vini,in ſanguinem, quam conuerſionem Catholica Eccleſia Tranſubſtantiationem appellat. Fateor etiam ſub altera tãtum ſpecie totum,atque integrum Chriſtum, verumque Sacramentum ſumi. Conſtanter teneo Purgatorium eſſe, Animaſque ibi detẽtas fidelium ſuffragijs iuuari: Similiter,& Sanctos vnà cum Chriſto regnantes, venerandos atq; inuocandos eſſe,eoſque orationes Deo pro nobis offerre, atq; eorum Reliquias eſſe venerandas. Firmiſſimè aſſero Imagines Chriſti,ac Deiparæ ſemper Virginis,necnon aliorum Sanctorũ habendas,& retinendas eſſe, atque eis debitum honorem, ac venerationem impertiendam. Indulgentiarum etiam poteſtatem à Chriſto in Eccleſia relictã fuiſſe,illarumque vſum Chriſtiano populo maximè ſalutarem eſſe affirmo. Sanctam Catholicã, & Apoſtolicam, Romanam Eccleſiam omnium Eccleſiarũ Matrem,& Magiſtram agnoſco, Romanoque Pontifici Beati Petri Apoſtolorum Principis ſucceſſori, ac Ieſu Chriſti Vicario verã obedientiam ſpondeo, ac iuro. Cætera item omnia à ſacris Canonibus, & œcumenicis Concilijs, ac præcipuè à ſacroſancta Tridentina Synodo tradita, definita, & declarata indubitanter recipio,atque profiteor:ſimulq; contraria omnia, atque hæreſes quaſcumque ab Eccleſia damnatas,& reiectas,& anathematizatas ego pariter damno, reijcio, & anathematizo. Hanc veram Catholicam fidem, extra quam nemo ſaluus eſſe poteſt,quam in præſenti ſpontè profiteor, & veraciter teneo, eandem integrã, & inuiolatam vſque ad extremũ

vitæ ſpiritũ, conſtantiſſime (Deo adiuuante) retinere, & confiteri, atque à meis ſubditis, vel illis, quorum cura ad me in munere meo ſpectabit, teneri, doceri, & prædicari, quantum in me erit, curaturum.

Ego idem N. Spondeo, voueo, ac iuro. Sic me Deus adiuuet, & hæc ſancta Dei Euangelia.

Forma breuior emittendi profeſſionem fidei.

EGo N. recipio, promitto, ſpondeo, profiteor, deteſtor, anathemathizo, voueo, & iuro, vt in decretis, & formula profeſſionis fidei ex bulla modò lectis; ſingula ſingulis referendo: Sic me Deus adiuuet & hæc Sancta Dei Euangelia.

Si in mane nihil aliud agere duxerit Epiſcopus, poterit indici continuatio ſeſſionis.

Inſtantia promotorum pro continuatione ſeſſ.

Illuſtr. & Reuer. Domine.

CVm ea, quæ in hac Sãcta Synodo tractanda ſunt hoc mane expediri nequiuerint, illud propr. ab A.T. petimus, & inſtamus vt illam continuandam eſſe ordinet.

Indictio continuationis ſeſſionis.

DEcernimus, & indicimus continuationem huius ſeſſionis fore hodie hora.

Inſtantia promotorum pro rogitu.

NOs N. & N. huius Synodi promotores rogamus te N. vt de omnibus et ſingulis hactenus peractis vnũ, vel plura conficias inſtrumenta.

Reſponſio Notarij conficiam.

HAec omnia peracta fuerunt publica ſeſſione, vt ſupra adhibitis etiam teſtibus RR. DD. N. & N. huius Cathedralis Canonicis.

Continuatio Seſſionis.

APrandio ſtata hora indicta ſono Campanæ Comitatus Pontifex vt ſupra ab vniuerſo Clero, & peroratis orationib. vt in Pontificali libro proſequitur actionem Synodalem.

Fit inſtantia à promotoribus pro eligendis examinatoribus, & Iudicibus Synodalibus.

Inſtantia promotorum pro eligendis examinatoribus, & iudicibus Synodalibus.

Illuſtr. & Reuer. Domine.

QVod ſanctiſſimè Sacroſancta Trid. Synodus peculiaribus decretis ſanciuit, vt viri Eccleſiaſtici tales in hac Synodo diœceſana proponantur tamen pro examinatorum officio, tum

pro

pro Iudicum cauſarum munere obeundo ad præſcriptum cōſtit. fæl. rec. Bonif. Papæ VIII. illud vt ab A.T. & ab hac Sancta Synodo executioni mittatur, & huiuſmodi Examinatores atq; Iudices probentur, vehemēter requirimus, & inſtamus: nos N. & N. eiuſdem Synodi Promotores.

Decretum Concilij Tridentini ſeſſ. 24. Cap. 18. de refor. circa examinat. & ſeſſ. 25. cap. 10. de refor. circa Iudic. electionem.

E*xpedit et infra.* Examinatores autē ſingulis annis ī diœceſana Synodo ab Epō, vel ei⁹ Vicario ad minus ſex proponātur; qui Synodo ſatisfaciant, & ab ea probentur. Adueniente que vacatione cuiuſlibet Eccleſiæ, tres ex illis eligat Epiſcopus, qui cum eo examen perficiant; indeque ſuccedēte alia vacatione, aut eoſdē aut alios tres, quos maluerit, ex prædictis illis ſex eligat. Sint verò hi examinatores, Magiſtri, ſeu Doctores, aut Licentiati in Theologia, aut iure Canonico, vel alij Clerici, ſeu Regulares, etiam ex ordine mendicantium, aut etiā Sæculares qui ad id videbuntur magis idonei, iurentque omnes ad ſancta Dei Euangelia ſe, quacumque humana affectione poſtpoſita, fideliter munus executuros, caueantque ne quidquam prorſus occaſione huius examinis nec ante, nec poſt accipiant: alioqui ſimoniæ vitium tam ipſi, quàm alij dantes incurrāt; à qua abſolui nequeant, niſi dimiſſis beneficijs, quæ quomodocumq; etiam antea obtinebant; & ad alia in poſterum inhabiles reddantur. Et de his omnibus non ſolum coram Deo, ſed etiam in Synodo prouinciali, ſi opus erit, rationem reddere teneantur; à qua, ſi qui contra officium eos feciſſe compertum fuerit, grauiter eius arbitrio puniri poſſint.

Caput X. *ſeſſ.* 25.

QVoniam ob malitioſam petentium ſuggeſtionem, & quandoque ob locorum longinquitatem, perſonarum notitia, quibus cauſæ mandantur, vſque adeo haberi non poteſt; hincque interdum iudicibus, non vndequaq; idoneis, cauſæ in partibus delegantur: ſtatuit ſancta Synodus, in ſingulis Concilijs prouincialibus, aut diœceſanis aliquot perſonas, quæ qualitates habeant, iuxta Conſtitutionem Bonifacij VIII, quæ incipit, *Statutum*, & alioquin ad id aptas deſignari, vt præter Ordinarios locorū ijs etiam poſthac cauſæ Eccleſiaſticæ, ac ſpirituales, & ad forum Eccleſiaſticum pertinentes, in partibus delegandæ committantur. Et, ſi aliquem interim ex deſignatis mori contigerit, ſubſtituat Ordinarius loci, cum conſilio Capituli, alium in eius locum vſque ad futuram prouincialem, aut diœceſanam Synodum: ita vt habeat vnaquæq; diœceſis quatuor ſaltem, aut ēt plures probatas perſonas, ac vt ſupra qualificatas; quibus huiuſmodi cauſæ à

quolibet Legato: vel Nuncio, atque etiam à Sede Apoſtolica committantur: alioquin poſt deſignationem factam, quā ſtatim Epiſcopi ad ſummum Romanū Pontificem traſmittant, delegationes quæcumque aliorum iudicum alijs, quàm his, factæ, ſubreptitiæ cenſeantur. Admonet dehinc ſancta Synodus tam Ordinarios; quam alios quoſcumque Iudices, vt terminandis cauſis, quanta fieri poterit breuitate, ſtudeant: ac litigatorum artib9, ſeu in litis cōteſtatione, ſeu alia parte iudicij differenda, modis omnibus, aut termini præfixione, aut competenti alia ratione occurrant.

Conſtitutio Bonifatij VIII. quæ eſt. ca. 11. de reſcript. in 6.

S*Tatutum & infra*. Sancimus igitur vt nullis niſi dignitate præditis, aut Perſonatum obtinentibus, ſeu Eccleſiarum Cathedralium Canonicis, Cauſæ auctoritate litterarum Sedis Apoſtolicæ, aut Legatorum eiuſdem de cætero committantur, nec audiantur alibi, quam in Ciuitatibus, vel locis inſignibus, vbi poſſit cōmodè copia peritorum haberi: *et reliqua.*

Conſtitutio Gregorij XV. fæl. rec. de Cōſeruatoribus *habetur in hoc tractatu fol. 25.*

Decretum de examinatoribus, & Iudicibus Synodalibus.

S-Acroſanta Tridentina Synodus vt audiſtis ſanctiſſimo decreto conſtituit vt quotannis in diœceſana Synodo viri aliquot idonei referri debeant, qui diligenti examinis ratione de vita moribus, doctrina, ætate, ac ſufficientia eorum quærāt, qui parochialium Eccleſiarum curationi præficiendi ſunt.

Itidem cauet vt viri aliquot deligantur, ijque tales, quales Summus Pontifex Bonifacius VIII. fel. rec. ſua conſtit. quæ incipit *ſtatutum de reſcrip. in 6.* modo lecta, preſcripſit, qui, & alioqui ad id apti & idonei conſtituantur, vt ipſis cauſe ad forum Eccleſiaſticum pertinentes in partibus delegandę committantur, cui nouiſſimè ſucceſſit fel. rec. Græg. XV. Conſtit. de conſeruatoribus.

Publicatis Decretis vt ſupra proponuntur examinatores iuxta amplitudinē Diœceſis, ſed debebunt eſſe probati ad minimum ſex, alioqui nemo eſſet probatus; Iudices item debebunt probari ſaltem quatuor.

Porrò forma, & modus proponendi huiuſmodi examinatores, & indices ſic concipi poterit.

Decretum proponendi examinatores & Iudices.

NOs itaque decreta ipſa exequi cupientes proponimus vobis ad huiuſmodi examinandi munus, & in examinatores.

DD. N.N.N.N.N.N.N.N.N.N.N. *vel plures ſi lubet.*

In Iudices verò vobis eiſdem proponimus.

DD. N.N.N.N.N.N.N., *& quanto plures*

res

res poterũ, vt ſatisfiat cõſt. Greg. XV.

Animaduertendum tamen ſummopere eſt, quod examinatores debent eſſe magiſtri in Theologia, ſeu doctores, aut licentiati in Theol. aut iure Canonico ſi adſint, alioquin alij Clerici, ſeu Regulares, etiam ex Ordine mendicantium, aut etiam ſæculares, qui ad id videbuntur magis idonei.

Iudices vero nihil refert quod ſint Doctores, ſed debent omnino eſſe conſtituti in aliqua Eccleſiaſtica Dignitate, vel alias habere Perſonatum, aut Canonicatum in Cathedrali: At Canonici Collegiatarum etiam inſignium, prout & Rectores Parochialium Simplicium non Collegiatarum, quamuis alias nuncupentur Archipresbyteri, vel alio Dignitatis nomine, & alioqui ſint Doctores, nec in Cathedrali habeã tur Doctores, neque ita habiles, nequeunt eligi In Iudices Synodales.

Propoſitis ſic examinatoribus & Iudicibus.

Archidiaconus interrogat Synodum eiuſmodi verbis.

Admodum RR. Patres Placent nè vobis examinatores, & Iudices modo propoſiti, & de ſuggeſtu nominati?

Subiungit illicò Cancellarius.

Si quis eſt, cui non placeant, accedat ad Reuerendiſs. Epiſcopum.

Hæc forma ſeruatur Venetijs.

Aliter poterunt etiam proponi imprimẽdo, vel deſcribendo nomina, & cognomina examinatorum, & iudicum in aliqua ſchedula, ſingulis de Synodo ſingula tradenda, & tunc Epiſcopus ſic poterit decretum ſuum proſequi.

Nos itaq; ipſa Decreta exequi cupiẽtes, ꝓponim' eos viros, quorũ nomina à Cancellario de ſuggeſtu pronunciabuntur, & in ſchedula vnicuique veſtrum tradenda exarata cernebuntur, vt ex ijs omnibus illos deligi per vos liceat, qui vobis ſatisfaciant, & probati ſint, vt qui dimidiã partem ſuffragiorum tulerint, hoc examinandi munus habeãt, quouſque alia Synodus diœceſana celebrabitur.

Et ſic delineabuntur quicumque vocalibus probati non erunt.

Prima eſt breuior, & ſuper hac vix opus erit ſcrutinio.

Secunda eſt liberior. Sed ſuper hac fit ſcrutinium omnino.

Et poterit etiã huiuſmodi probatio compromitti per Synodum certis compromiſſarijs.

His peractis fiet ſcrutinium. Porrò Epiſcopus præficiet aliquos ipſi ſcrutinio.

Decretum pro eligendis præfectis ſcrutinij.

EXaminatorum, & Iudicum à nobis propoſitorum, & à vobis probatorum ſcrutinio præficimus DD. N. & N.

Peracto ſcrutinio, ſi quod fieri opus erit, Promotores inſtabunt pro euulgatione & publicatione nominum examinatorum, & Iudicum probatorum.

Inſtantia promotorum pro publicandis examinatorum, & iudicum nominibus, & iuramento præſtando.

Illuſtr. & Reuer. Domine.

ACtionis Synodalis, & Sac. Conc. Trid. ratio poſtulat vt iam

iam nomina examinatorum, & iudicum ab hac Sancta Synodo probatorum de ſuggeſtu publicentur, & vt ipſi Examinatores iuramentum ad preſcriptum eiuſdem Concilij præſtent. Quapropter Nos N. & N. huius Synodi Promotores illud, ab A. T. petimus & enixe inſtamus, vt eos omnes & ſingulos iam publicari faciat, & vt debitum iuramẽtum præſtent ſuo decreto obſtringat.

Decretum de publicandis nomin. examinat., et iudicum, deque iuram. per examinatores præſtando.

ÆQuum eſt, vt qui communioribus votis in examinatorum, & iudicum cauſarum officium exercendum probati ſunt, vniuerſæ huic Synodo patefiant: quo circa Nos vt Sacro Concilio ſatisfaciamus, mandamus de ſuggeſtu euulgari, & pronunciari nomina eorum Examinatorũ, & Iudicum, qui in ſcrutinio ab hac Synodo ſaltem dimidiã ſuffragiorũ tuliſſe reperti fuerint. Decernimus in ſuper vt ijdem Examinatores ad præſcriptum Sac. Conc. Trid. *Seſſ. 24. cap. 18. de refor.* debitum iuramentum omninò præſtare debeant.

Hic publicantur Examinatores, & Iudices electi in Synodo.

Examinatores à nobis in hac Synodo propoſiti, & nominati, maiori ſuffragiorũ parte ſunt hi, &c.

Iudices verò in Synodum relati, & maiori etiam ſuffragiorum parte ſunt hi.

Exinde Archidiaconus inuitat Examinatores ad iurandum, his verbis.

Accedant M. M. R. R. D. D. Examinatores ad Reuerendiſſ. D. Epiſcopum, & debitum iuramẽtum præſtent.

Forma iuramenti Examinatorum.

EGo N. Iuro me quacumque humana affectione poſtpoſita, fideliter Examinatoris officium, quod ſuſcepi, executurum. Sic me Deus adiuuet, & hæc Sancta Dei Euangelia.

His peractis, ſi Epiſcopus vnica ſeſſ. expedire noluerit omnia, poterit alteram, & tertiam, ac etiam vlteriorem ſeſſionem indicere, accuſata tamen prius contumacia abſentium, & facto decreto de non diſcedendo.

Decretum de non diſcedendo à Ciuitate, nec à Synodalibus ſeſſionibus.

VNniuerſis præterea, & ſingulis, qui huic Synodo iure intereſſe debetis: pœna excommunicationis propoſita vetamus, ne veſtrum aliquis antequàm hæc noſtra diœceſana Synodus de more abſoluta, ac dimiſſa ſit, diſcedat ab hac Ciuitate facultate ſibi à N. non conceſſa neque à ſeſſionali loco, niſi abſoluta ſeſſione, aut neceſſaria de cauſa, ſed huic Synodo, & quibuſcumque ſeſſionibus, aut conuentib., qui indicẽtur intereſſe debeatis.

Inſtantia promotorum, & accuſatio contumaciæ contra abſentes.

Illuſtr. & Reuer. Domine

CVm iam dies.... Maij abierit, qua omnes, & ſinguli Eccleſiaſtici Ordinis homines huius Ciuitatis, & Diœceſis legitimè per publicum edictum moniti, huic Synodo iam præſentes adeſſe debent: Cumque multi non peruerint, ſed vſque adeò, vel negligentes, vel contumaces fuerint, vt neque præſentes adſint nec verò iuſti impedimenti excuſationem, cauſamue, aut nuntium miſerint: ideo pro muneris noſtri officio Nos N. & N. huius Synodi Promotores eorum contumaciam accuſamus: hocque apud Amplitudinem tuam inſtamus, vt citationem valuis huius Cath. Eccleſiæ affigendam committat, & cum eiſdem tanquam inobedientibus agi iubeat prout iuris eſt, & Sac. Can. ratio poſtulat.

Decretum contra Abſentes.

Admittimus, committimus, & decernimus.

Inſtantia promotorum pro Indict. ſecundæ ſeſſionis.

Illuſtriſſ. & Reuerendiſſ. Domine.

CVm ea, q̃ in hac Sãcta Synodo tractanda ſunt hac ſeſſione expediri nequierint illud propterea inſtamus ab A. T. vt alteram ſeſſionem indicet.

Indictio ſecundæ ſeſſionis.

REuerendiſſimus in Christo Pater DD. E, Dei, & Apoſtolicę Sedis gratia Epiſcopus A. cum ea omnia, quæ in hac Sancta Synodo pertractanda, & agenda ſunt hac prima ſeſſione expedire nequiuerit, aliam proinde ſeſſionẽ decernit, & indicit in proxime ſequẽtem diem hora.... ac propterea monẽtur omnes, & ſinguli ad illam conuenire.

Inſtantia promotorum pro rogitu.

Nos N. & N. huius Synodi promotores rogamus te N. vt de omnibus, & ſingulis hactenus peractis vnum, vel plura conficias inſtrumenta.

Reſponſio Notarij conficiam.

Hæc omnia peracta fuerunt publica ſeſſione, vt ſupra adhibitis etiam RR. DD. N. & N. huius Cathedralis Canonicis.

Secunda die.

F*Acta conuentione omnium in Eccleſia, ſtata hora, & peroratis præcib' in libro pontificali præſcriptis.*

Leguntur conſtitutiones ſummorum Pontificum, alias non promulgatæ.

Si ſint publicanda decreta alicuius conc. Generalis, vel prouinc. nouiſſimè habit. nondum publicata, vel item ſi Epiſcopus nouas condiderit conſtitutiones, promotores inſtant publicari.

In-

Inſtantia Promotorum pro publicandis decretis conc. nouiſſimè habit.

Illuſtr. & Reuer. Domine.

SAcris Canonibus, vt noſtis, ſtatutum eſt, certa etiam cenſurarum prolata ſententia, vt Epiſcopus dum in qualibet prouincia concilium agitatur, admonitionibus ſuis, intra ſex menſium ſpatia omnes Abbates, Presbiteros, Diaconos, atque Clericos, ſeu etiam omnem conuentum Ciuitatis ipſius vbi præeſſe dignoſcitur, necnon, & cunctam Diœceſis ſuæ Plebem aggregare nequaquam moretur, quatenus coram eis publicè omnia referata de his, quæ eodem anno in concilio acta, vel definita extiterint pleniſſimè notiora efficiantur. Nos propterea N. & N. huius Synodi Promotores, quo diligentior, & cumulatior executio ſit decretorũ conc. prouinc.... huius prou. M. nuper editi inſtamus ab A.T. in hac ipſa Synodo, tum ea omnia, quæ in d. prouinc.... Synodo acta, & definita ſunt, tum ẽt ea, quæ Amplitudo Tua, de nouo conficere cenſuit publicè de ſuggeſtu publicari mandet.

Decretum de publicandis Decretis prouincialibus, & Synodalibus.

EDicimus, Decernimus, & Mandamus euulgari, promulgari, & publicari decreta, quæ tam in Prou. Conc..... ædita, quã aliàs de nouo pro huius Eccleſiæ A. ſpirituali progreſſu à nobis condita ſunt.

Publicantur Decreta Conc. & Synod. quaſi omnia publicari nequiuerint, ea quæ ſupererunt publicanda erunt in alia ſeſſ. indicenda.

Inſtantia Promotorum pro tertia ſeſſ. & decretum indictionis: item & inſtantia pro rogitu fit vt in ſecunda ſeſſ. fol. 87.

In fine vltimæ ſeſſionis fit vocatio Cleri, & ſoluitur Cathedraticum.

Inſtantia promotorum de Clero vocando & Cathedratico ſoluendo.

Illuſtr. & Reuer. Domine.

COncilijs Generalibus, & præcipuè Tridentino Sancitum eſt vt omnes Eccleſiaſtici viri, quí de iure, vel conſuetudine Synodo diœceſanę, quæ quotannis celebrabitur, etiam exempti intereſſe debent, ſi negligentes fuerint pœnas à ſacris can. ſancitas incurrant, quamobrem eos omnes de ſuggeſtu publicè vocari, & Parochos Cathedraticum iure diœceſano debitum perſoluere inſtamus.

Decretum de Clero vocando & ſoluendo Cathedratico.

SAcrorum Canonum iure ſancitum eſt vt in diœceſana Synodo à ſingulis Parochis Cathedratici nomine duo ſolidi exigãtur, idque argumento honoris, qui Cathedrali Eccleſiæ tanquã matrici à cæteris Parochialibus Eccleſijs tribui debet, quæ ſummula licet fortaſsè per longiſſimum temporis ſpatium à Parochis

chis huius Ciuitatis, & diœceſis perſoluta non fuerit ea tamen debita eſt Cathedrali, nec præſcribi poteſt. Edicimus igitur vocationem Cleri; Parochis autem Cathedratici ſolutionẽ iniũgimus, *vel ſi remittat dicetur*, remittimus pro hac vice, & condonamus.

His omnibus peractis accuſatur contumacia, & fit decretum vt ſupra fol. 87.

Deinde fit inſtantia pro indicenda futuræ Synodo.

Inſtantia promotorum pro indictione futuræ Synodi.

Illuſtr. & Reuer. Domine.

ANtiquo Canone cautum eſt, vt proximam Synodum diœceſanam in ſeſſione Pontifex indicat: Ideo Nos N. & N. humiliter inſtamus Synodum diœceſanam futuram in hoc Synodali conuentu omnibus, qui intereſſe debent, pronunciari, & indici.

Indictio futuræ Synodi.

SYnodum diœceſanam, quam ex Sac. Conc. Trid. decreto, anno ſequenti . . . iuuante Chriſto Domino celebraturi ſumus, indicimus, & ſignificamus futuram eſſe eodem anno, die . . . . menſis niſi aliqua forte ex cauſa illam prorogari, ad vos datis literis, aut aliàs per edictum publicum intellexeritis.

Facta indictione Synodi, fit inſtantia a Promotoribus pro rogitu, quæ habetur ſupra fol. 82.

His omnibus peractis dimittitur Synodus cum benedictione ad præſcriptum Pontificalis Romani.

Si Epiſcopus cenſuerit eligere teſtes Synodales.

Item Punctatores in Cathedrali, & Collegiatis.

Item Vicarios Foraneos.

Item eos de Capitulo, & Clero, qui interſint Congregationibus Seminarij, vel aliàs eligi debent ad præſcriptum Concilij Tridentini, poterunt ea omnia præſtare in tertia ſeſſione antequã fiat inſtantia de publicandis decretis Conc. Gen. vel Prou. ac etiam Synod. vt fol. 88.

Et eodem loco poterunt publicari.

Decretum de caſibus reſeruatis, & Tabella ipſorum caſuum.

Item Decretum de Vigilijs, et Feſtis vna cum Tabella ipſorum feſtorum: niſi cẽſuerit Epiſcopus magis expedire, vt alibi collocentur.

Huiuſmodi autem decreta rite concipi poterunt ex his, quæ habebuntur in ſequenti formula, quæ eſt iuxta præſcriptum Act. Eccl. Mediol. circa finem, ſecundæ ſeſſionis, vbi pariter habebitur.

Decretum de eligendis, qui nomine vniuerſi Cleri Foranei interſint Congregationibus Clericorum.

In Forma

Forma habendi Synodum iuxta præſcriptum Ac. Eccl. Mediol.

In hac prouincia Mediolanenſi ex Act. ipſius Eccleſiæ.

Prima die.

PEractis præſcriptis à lib. Pontificali Archidiaconus, vel alius Lecturus decreta accedet ad Reuerendiſſimum D. Epiſcopum, & ab eo accipiet ea, quæ legenda ſunt, & poſtmodum de ſuggeſtu alta voce pronunciabit.

In primis itaque leget decretum de diſciplina Synodali, quod habetur Sup. fol. 74. incipiendo In Nomine Sanctiſſima.

Subindè leget decretum de eligendis miniſtris Synodi habetur. fol. 75.

Item decretum de non inferendo præiudicio habetur fol. 75.

Decretum de deferendis nominibus eorum, qui Synodo intereſſe debent.

VIcarij Foranei deferant nomina eorum, qui in finibus cuiuſque Vicariatus commorantes in hac Synodo præſentes adsũt, ſeu intereſſe debent, vt contra abſentes, & abſentiæ cauſam nõ afferentes iuxta Canonicas Sanctiones procedi poſſit.

Decretum de non diſcedendo à Ciuitate.

VNiuerſis præterea, & ſingulis, qui huic Synodo iure intereſſe debetis pœna excommunicationis propoſita vetamus, ne veſtrum aliquis antequam hæc noſtra diœceſana Synodus de more abſoluta, ac dimiſſa ſit diſcedat ab hac Ciuitate facultate ſibi non conceſſa à D.N.; neque à ſeſſionali loco abſcedat niſi abſoluta ſeſſione, aut neceſſaria de cauſa ſed huic Synodo Synodalibus ſeſſionibus, aut conuentib. quibuſcumque, qui indicentur omnes, & ſingulos vos intereſſe iubemus eadem propoſita pœna.

Decretum de collecta dicenda in Miſſa deque commemoratione pro mortuis.

EDicimus quoque ac mandam' vt in Miſſa omnes, & ſinguli Sacerdotes orationem, aut collectam, quæ pro peccatorum venia poſtulanda dicitur, hiſce Synodalibus diebus deuotè recitent: idem Clerici pia oratione precentur.

Inſuper ex decreto Conc. Prou. V. eras pro Sacerdotibus, & Clericis, qui poſt proximam Synodũ obierunt ſolemnem commemorationem fieri mandamus.

Decretum pro quibus orandum tempore Synodi.

QVoniam verò veteris inſtituti, ſolemniſque ritus eſt in huiuſmodi Synodali conuentu pro publicis rebus orationem fieri: ideo in omni prece, & à Sacerdotibus præſertim in Miſſæ Sacrificio

cio his Synodalibus diebus ad Deum orationem adhiberi edicimus. Pro S. D. N. Papa V. Pro S. R. E. tranquillitate: Pro sereniſſimo Rege Noſtro Phi: Pro pace & concordia inter Principes Chriſtianos: Pro omni miniſterio noſtro Epiſcopali, præſertim in hac rerum Synodalium tractatione: Pro Chriſtianæ diſciplinæ Cleri, populique conformatione, & progreſſione in Ciuitate & diœceſi noſtra A. prouincie que M. Pro miniſtris noſtris, quos in huius Ciuitatis, & diæceſis nobis commiſſæ culturam adhibemus.

Item decretum Conc. Trid. ſeſſ. 25. cap. 2. habetur fol. 79.

Conſtitutio Pij IV. hab. fol. 79.

Decretum Conc. Prouinc. Mediol.

Decretum Concilij Prouincialis primi de fidei profeſſ.

PRima, & maxima Paſtorum cura verſari debet in ijs, quæ ad fidem Catholicam, quam Sancta Romana Eccleſia colit, & docet, & ſine qua impoſſibile eſt placere Deo integrè, inuiolateque cōſeruandam pertinent: ideò nos hinc potiſſimum exordiendum eſſe duximus.

SAcri Tridentini Concilij auctoritate innixi mandamus, vt omnes ij, qui beneficia Eccleſiaſtica obtinent, vel in poſterum obtinebunt, & qui in Synodum diœceſanam conuenire debent, in ea Synodo, quæ primo quoque tempore celebrabitur omnia, & ſingula à Sancto Conc. Tridentino definita, & ſtatuta ſunt palàm recipiant: veram obedientiā Summo Romano Pontifici ſpondeāt: ſimulque hæreſes omnes publicè deteſtentur, & anathematizent, fidem profitētes eiſdem verbis, quibus ex formula à S.D.N. Pio IV. Pont. Max. præſcripta nos, & coepiſcopi noſtri initio huius Sanctæ Synodi iurati præſtitimus, & profeſſi ſumus: etiam ſi antea in diœceſana Synodo id officiū ad exequendum iuſſa Tridentini Concilij quacumque ratione, & modo obierint.

ITem decretum de examinatoribus, et iudicibus cauſarum habetur fol. 84.

Secunda die.

ANtequam legantur conſtitutiones probandæ per Synodum legatur ſequens decretum.

Decretum de publicandis conſtitutionibus Pij II. de Cleric. malè promotis, & Pij V. de confidentijs.

SAnctionem à Pio II. contra Clericos editam, qui ſine Canonica diſpenſatione extra tempora ſtatuta, vel antè legitimam ætatem ſe ad aliquem ordinem prouehi procurarint legi volumus ad præſcriptum Conc. Prou. 3. conſtitutionem item de confidentijs beneficialibus quam S. mem. Pius V. edidit in hac Synodo promulgari iubemus.

Conſtitutio Pij II.

C*Vm ex ſacrorum ordinum collatione & infra.* Cum itaque ſicut

fide dignorũ relatione non niſi moleſtè accepim' ꝙ nõnulli Clerici extrà tẽpora à iure ſtatuta:quidã ante ætatẽ legitimã: aliqui verò ſine dimiſſorijs literis contra sãctiones canonicas ſe faciãt ad ſacros Ordines ꝓmoueri:Nos eorundẽ temeritatẽ tali caſtigatione reprimentes,vt alijs in poſterum cõmittendi ſimilia adit' præcludatur,auctoritate Apoſtolica præſenti cõſtitutione perpetuò valitura ſtatuimus,& ordinamus,vt omnes & ſinguli,qui abſque diſpẽſatione Canonica, aut legitima licentia,ſiue extrà tempora à iure ſtatuta,ſiue ante legitimam ætatem,vel abſque literis dimiſſorijs etiam citramontani a citramontanis, præterquam ſi in hoc vltimo caſu per Cameram Apoſtolicam iuxtà ipſius ſtilum ordinati fuerint, ad aliquẽ ex ſacris ordinibus ſe fecerint promoueri à ſuorum executione ordinum ipſo iure ſint ſuſpenſi: Et ſi huiuſmodi ſuſpenſione durante in eiſdem ordinibus miniſtrare præſumpſerint eo ipſo irregularitatẽ incurrant, propter quam vltrà alias pœnas in tales generaliter à iure inflictas,beneficijs Eccleſiaſticis,quæ obtinẽt, poſſint iure priuari.

Bulla de confidentijs beneficialibus.

I*Ntollerabilis multorũ peruerſitas & infra.* Quare nos volentes periculosã taliũ audaciã noui iuris ſubſidio cohibere præſentiũ auctoritate ſtatuimus vt ſi quis quacũq; auctoritate Eccleſiã vel Monaſteriũ aut aliud beneficiũ Eccleſiaſticũ qualecumque ex reſignatione, vel ceſſione cuiuſcũq; ꝑſonæ ſimpliciter,aut cũ circuitu retro ceſſionis, cũ regreſſu vel acceſſu ẽt ſola dimittẽtis intẽtione receperit,vt illa uel illud ẽt in euẽtũ regreſſus vel acceſſus eidẽ dimittenti,vel alteri poſtea conferantur,aut illius fructus, vel eorum pars alij vel alijs concedantur, vel penſiones ſoluantur ex eiſdẽ, hæc confidentia cenſeatur.

Itidem ſi ordinarius, vel alius Collator contulerit ante hac, aut cõferat in futurum beneficiũ Eccleſiaſticum quouis modo vacãs ea cõditione tacita, vel expreſſa vt poſtea in alterum pro arbitrio collatoris, ſeu alteri' cuiuſcũq; cõtra iuris cõis ordinationẽ diſponatur,ſiue vt de eo prouiſurus fructus illius,vel partem ad vtilitatẽ,vel libitũ cõferẽtis, vel cedentis, aut alterius relinquat & remittat, ſeu pẽſionẽ illi, vel illis,quẽ vel quos idem collator, vel cedens vel alius per ſe, vel alios ſcripto, aut verbo iuſſerit, ſeu ſignificauerit, perſoluat & pariter ſi à patrono etiam laico, vel alteri præſentatori, ſeu electori contigerit, aut contingat id fieri.

Ad hæc ſi Cleric' pḝdictḝ Cam.aut Cardinalis aut alias à ſolutione iurium ipſius Cam.vel etiam Cãcell. Apoſtolicæ exẽptus,poſt reſignationẽ vel ceſſionẽ alicui' extranei de Eccleſia, Monaſterio, vel alio beneficio Eccleſiaſtico in ſe Apoſtolica, vel alia auctoritate factã, & admiſsã, illã,vel illud ẽt cõfectis litteris Apoſtolicis,

cis, & poſſeſſione apprehenſa in eūdē reſignātē, vel cedētē modico ſpacio interiecto veluti duorū, aut triū menſiū retroceſſerit, aut retrocedat in futurū, & ex illa retroceſſione fructus Eccleſiæ ſeu Monaſterij aut beneficij, vel eorū pars, ſeu pēſio ſeu q͞d aliud ſup͞ illis reſeruatū, aut regreſſus, ſeu acceſſus, & ingreſſus ad illā, vel illud ipſi Clerico, vel Cardinali, aut alij exempto ſit, fueritue conceſſus.

Poſtremò ſi quis crimine aliquo abſolutus, aut cū quo ſuper irregularitate diſpēſatum eſt denuo receperit quacūque auctoritate Eccleſiam, Monaſterium, vel aliud beneficiū Eccleſiaſticū, q͞ ante vel poſt cōmiſſū delictum, aut cōtractam irregularitatē dimiſſerit in quouis horū caſuū cōfidētiæ prauitas ſit contracta, caſuſq; huiuſmodi literis prędictis comprehendantur ac ſi illis ſpeciatim expreſſi fuiſſent, licet ipſum confidentiæ crimen alterius partis conſcientia ſit admiſſū.

Ad probandam vero plenè confidētiarum abuſum, inter alias ēt hæ præſumptiones, & coniecturæ habeantur legitimæ: videlicet.

Si quis poſt ceſsā ab ſe Eccleſiā, vel Monaſterium aut beneficium, & publicatam reſignationem, ſeu ceſſionem, captāq; à ſucceſſore poſſeſſionem ſeſe in illa, vel illo ſeu rebus illius, perſe vel alium ſeu alios de facto ingeſſerit, aut fructus perceperit, aut quicumque ſucceſſor illi, vel eius propinquis ipſos, aut partem aliquam remiſerit eorundem.

Si recipiens beneficium conſtituerit dimittentem vel eius parentes aut propinquos Procuratores ad 4. percipiendum vel locandum fructus beneficij dimiſſi, & illi, vel illis de fructibus perceptis, aut percipiendis donationem fecerit.

Si vel ſola p͞curatoris depoſitione, vel libris rationalibus menſariorum ex parte dimittentis expeditio, quæ perſonam recipientis cōcernit, proſequuta ſit, ſimulque expenſæ pro ea neceſſariæ ab illo factæ fuerint.

Denique ſi quis pro cōceſſione alicui facta quacūq; auctoritate de beneficio Eccleſiaſtico p͞ ſe, vel alium ſeu alios interceſſerit, vel alias in negotio cōceſſionis ſeſe immiſcuerit quoquomodo deinde aliquid de fructibus talis beneficij, de facto etiam per manus poſſeſſoris, ac etiam ſimplicis donationis titulo perceperit, ſeu de illo poſtmodum ad voluntatem interceſſoris fuerit diſpoſitum quandocumque.

Teſtes autem &c. Decernit vt duo teſtes valeant ſingulas præſumptiones, & coniecturas probare, & quod plures huiuſmodi præſūptiones & coniecturæ faciant in prædictis plenam probationem.

Admittuntur criminoſi, & cæteri omnes, qui in caſibus ſimoniæ recipi poſſunt ad perhibendum teſtimonium.

Sed ne quis &c. Decernit tandem huiuſmodi beneficia per confidentiam conſecuta reſeruata exiſtere diſpoſitioni Apoſtolicę, confi-

confidentiarios autem obtentis beneficijs, penſionibus, adminiſtrationibus officijs & dignitatibus priuatos eſſe, ac inhabiles ad quaſcũq; in futurũ reddi, put priuat ac inhabiles ad futura decernit, ac in iuris ſubſidiũ excõmunicationis ſẽtẽtia innodat à qua nullus niſi in mortis articulo conſtitut⁹ ab alio quam à Romano Pontifice abſolutionis beneficium valeat obtinere.

Decr. de reſidentia.

ECcleſiaſticæ diſciplinæ & tuendæ & reſtituendæ ratio in eo præter cætera poſita eſt, vt perſonalis reſidentiæ munus ipſi præſtent, qui Eccleſiaſtica beneficia, præſertim cum animarum cura coniuncta obtinent. Ideo hoc de genere ſacra œcumenica Synod⁹ Tridentina decreta duo ſanciuit, vnum Paulo Tertio, alterũ Pio Quinto Pontificibus Maximis.

Quæ duo decreta quò frequentius hominum mentibus infixa, nulla aut obliuione, aut deſuetudine abolerentur, in omni Concilio, non ſolùm prouinciali, ſed diœceſano promulgari iuſſit.

Quamobrem ea ambo ad Tridentinæ ſanctionis illius præſcriptum in hoc noſtro diœceſano conuentu euulgari, & de ſuggeſtu pronunciari mandamus.

Decr. Conc. Trid. de reſidentia habetur fol. 77.

Decreta Conc. Prou. de reſid.

QVoniam verò aliquorum beneficia curata obtinentium, ea eſt contumacia, vt neque decretis Tridentini Concilij, neq; Epiſcopi edictis moniti, adduci poſſint, vt beneficiorum ſuorum reſidentię præſentes ſatisfaciãt; ſtatuimus, vt Epiſcopus iubeat omnes in Ciuitate, vel Diœceſi beneficiũ eiuſmodi in titulum, vel commendam obtinentes, ſi in prouincia illi ſunt, ad duos menſes, ſi extra ad tres, ad eadẽ beneficia accedere, in ijſque reſidere: Ea propoſita in edicto pœna, vt qui non paruerint, etiam ſi præter Curatum illud beneficium, dignitates, perſonat⁹, aut dignitates in Eccleſijs etiam Cathedralibus obtineant; præter pœnas, quæ eodem Concilio, & & Pij Quarti conſtitutione contra nõ reſidentes propoſitę ſunt; ordinum ſuorum munere, officiove ſuſpenſi, & eo beneficio, iure ipſo, priuati cenſeantur.

Tranſacto tempore in edicto præſtituto, Epiſcopus eos, qui non reſident, propoſitam priuationis pœnam ſubiſſe declaret.

Interim verò, eos fruct⁹, quos ſuos abſentes non facient: ijdem Epiſcopi ſuo arbitratu, aut Eccleſiarum fabricis, aut pauperibus loci adiudicent.

Præterea, qui Eccleſiaſtica quęcumque beneficia obtinent, in quib. & ſi curata non ſunt, tamen reſidere iure, vel conſuetudine debent; ſi muneri ſuo defuerint, in eos Epiſcopus, & illis pęnis, quæ à Sacro Tridentino Concilio ſtatutæ ſunt, & alijs, arbitrio ſuo, ſeuerè agat; fructuſque, quibus eodem Concilio mulctandi erunt, pijs locis attribuantur.

Decre-

Decretum de vit. & honeſt. Cler. Collect. ex Conc. prou. 1. hoc tit. & de diuin. off. ac ex. 5. de Chor. diſc.

QVales eos eſſe oporteat, qui diuino cultui ſacriſque Miſterijs conſecrati ſunt cęleſtis magiſter Chriſtus Domin⁹ docuit illis verbis vos eſtis ſal terræ, ac lux mundi; itaque nihil illos agere nihil gerere, nihilque præſe ferre oportet quod non ſimplex, caſtum integrumq; ſit, vt modeſtiæ, morum ſanctitatis, ac virtutum denique omnium cæteris exemplum quaſi lumen ipſi præbeant: Quare Clericorũ animis nihil frequentius infigi oportet, quam Canones decreta, conſtitutiones, vitæ honeſtas, ſanctitas.

Et quoniam Conc. Prouinc. 1. hoc tit. §. piè multa hoc de genere præſcripta ſunt. Ideo enixè in Domino hortamur, & obſecramus omnes vos vt aſſiduè ipſum concilium præ manibus habeatis, & quæ ibi præſcripta ſuut diligenter exequamini præcipuè vero illud curatis cordi ſit, vt ter in hebdomada, aut eo etiam ſæpius, quo vel loci conſuetudo, vel neceſſitas crebriorem diuini ſacrificij vſum poſtulabit Miſſæ Sacrum faciant. porrò cęteri Clerici ſingulis menſibus: Diaconi verò, & Subdiaconi bis ſaltem Sacram Euchariſtiam ſumant in menſe; Parochi autem quos in hoc negligentes viderint ad Epiſcopum deferant.

Diuiuum officium, qui beneficiati ſunt vel ſacris initiati ſinę iuſti impedimenti cauſa ne intermittant, memores quod vltrà mortalis peccati commiſſionem beneficiorum ſuorum fructus etiã ſuos non faciunt, ſed tanquam iniuſte perceptos in eius Eccleſiæ fabricam, vel pauperum Eleemoſynam errogare debent; & qꝫ ſi XV. dierum ſpatio bis illud ommiſſerint, iure beneficio priuari poſſunt: ac proinde nos monemus tenore preſentis decreti omnes beneficiatos vt ad prçſcriptum dicti Conc. officium recitent, & nulla ratione prætermittant: Sacris vero iniciati in hoc delinquentes nos ſeueros vltores experientur.

Clerici Cathechiſmum Romanum, Sac. Conc. Trid. & prouinc. necnon diœceſanas conſtitutiones omnino habeant. Calendarium item pro regulando diuino officio iuſſu noſtro editum ſibi comparent; ad eiuſque præſcriptum officium diuinum recitent.

Parochi nonniſi librum ritualẽ iuſſu fęl. rec. Pauli V. editum in sãctis miniſtrandis adhibeãt: ſummas caſuum conſcientiæ, & Sermonum libros peruoluant.

Omnes deferant tonſuram, in habitu autem non ſit nec exquiſitæ elegantiæ cultus, nec nimis abiecta negligentia, & affectatæ ſordes appareant: ſit procul habit⁹ & ornamenti nouitas: ſerici veſtimenti vbique vſus abſcedat, & reliqua quæ de Clericorum veſtitu eodem Concilio præſcripta ſunt accuratè exequantur.

Subinde leguntur aliæ conſtitutiones, vel

vel decreta Synodalia, quæ Epiſcopus legi mandauerit.

Decretum de eligendis punctatoribus.

EDicimus ab vnoquoque ex Vener. Capitulis tam noſtræ Cathedralis quam Collegiatarum eligi punctatores ſi hactenus electi nō ſunt, qui abſentes in libro notent ac tertio quoque menſe ad nos punctationum notulam deferant, ijque punctatores ad præſcriptam formam debitum iuramentum præſtent.

Formula iuramenti punctat.

EGo N. punctatoris offitiū, quod ſuſcepi, per hæc Sancta Dei Euangelia iuratus, ſanctè promitto, ac ſpōdeo, me fideliter, & ſincerè, quantum in me eſt, executurum. Sic me Deus adiuuet, & hæc ſancta Dei Euangelia.

Decretum de teſtibus Synodalibus.

VEtus eſt conſuetudo ſacris Canonibus communita, & prouinciali decreto introducta vt in Synodis ſingulis diœceſanis uiri aliquot vita, & moribus graues atq; probati deligantur, qui animaduertant diligenter an aliquid in vrbe, diæceſiue ſit, quod corrigi, aut emendari debeat; ac ſi quid tale cognouerint id nobis, vel Vicario noſtro Generali ſignificent; interrogatiq; de aliqua re, quæ emendationem requirat, ſumma integritatè referant. Nos propterea vetus illud, ac probatiſſimum inſtitutum ſecuti, huic muneri; præficim⁹ hos viros, N.N. quos iuſſu noſtro de ſuggeſtu pronunciari mandam⁹; eoſque iuramentum debitū præſtare iubemus.

Nominantur teſtes Synodales N.N. &c.

Forma iuramenti præſtandi à teſtibus Synodalibus.

EGo N. teſtis Synodalis à Reuerēdiſſ. Epiſcopo nominatus, ꝓmitto, ſpondeo, & iuro, ꝙ amodo in antea, quicquid noui, aut audiui, aut poſtmodū inquiſitur⁹ ſū, ꝙ cōtra voluntatē Dei, & rectā Chriſtianitatē in diœceſi, vel regione mihi cōmiſſa, factū ſit, vel futurū erit, ſi in dieb. meis euenerit, tātū, vt ad meā cognitionē quocūq; modo, ſi ſciuero, aut indicatū fuerit mihi Synodalē causā eſſe, & ad miniſteriū Reuerēdiſſ. Epiſcopi ꝑtinere, quòd ego nec propter timorē, nec ꝓpter præmiū, nec propter parentelā vllatenus celabo Reuerēdiſs. Epiſcopo, aut ei⁹ miſſo, cui hoc inquirere iuſſerit, quādocūq; ex hoc me interrogauerit, ſic me Deus adiuuet, & hæ Sanctorum reliquiæ.

Decretum de caſibus reſeruatis.

QVoniam expedit pro temporum varietate caſuum reſeruatorum ab Epiſcopo aliquãdo mutari ideo, quo plenius caſus nobis reſſeruatos omnes norint Tabellã caſuum huiuſmodi hoc anno ſequentem edicim⁹, quam ad conc. prouinc. præſcriptum publicari mandamus.

Tabella caſuum hic publicatur.

Decretum de Vigilijs & Feſtis.

DIerum feſtorum, qui in ciuitate, & diœceſi noſtra tam ex vniuerſali S. Matris Eccleſię mãdato, quam de conſuetudine huius diœceſis ſeruari debent Tabellam euulgari decernimus. Porro Parochi tũ feſtorum huiuſmodi, tũ uigiliarum, & ieiuniorum aliorum dierum obſeruantiam ſedulò procurent.

Tabella feſtorum, & Vigiliarum. publicatur.

Decretum de Vicarijs Foraneis.

DEcreto Prouinciali cautum, antiquoque more iam introductum eſt, vt Epiſcopus quamuis exiſtat in vrbe, poſſit nihilominus externum gregem ſuæ curæ commiſſum, quaſi præſens intueri, Sacerdotes aliquos in dignitate cõſtitutos, aut alias idoneas de vite honeſtate, ac morũ probitate commendatos eligere, quibus Vicarij Foranei nomine tribuat certas ſuæ diœceſis regiones. Nos igitur quibus ſummæ curæ eſt antiqua inſtituta, & eo magis, quæ prouincialibus decretis ſunt munita, in vſum retinere, Infraſcriptos proinde Vicarios Foraneos nominamus, & deputamus cum facultate in patentibus ſibi dandis præſcribenda.

Nominantur Vic. Foranei pro vnaquaque regiones.

Decretum de eligendis, qui interſint congregationibus nomine vniuerſi Cleri Foranei.

SAncta Mediolanenſis prouincialis Synodus prima, vt ſcire debetis, inter cætera, quæ ad rectã bonorum Eccleſiaſticorum adminiſtrationem ſpectant, ordinauit vt Clerici diœceſani, cum ad diœceſanam Synodum conueniunt aliquos eligant, qui eorum nominibus Vrbanæ congregationis Clericorum deliberationibus ad vniuerſum Clerum ſpectantibus interſint; Ideo vos omnes, & ſingulos monemus, vt ad huiuſmodi electionem, & deputationem deueniatis, nobiſque electos deferatis.

Tertia die.

P*Eroratis precibus vt in Pontificali. Si ſint publicanda decreta prouincialia, vel etiam Synodalia de nouo cõdita, ſi quæ ſunt, ſit inſtantia, & Decretum, quæ habentur ſuperius fo.88.*

Poſtmodum fieri poterunt ſequentes monitiones.

Monitiones ex Conc. Prou.

CHori diſciplina, plena religionis eſt, plena pietatis; ac propterea ſanctè ab ijs obſeruanda eſt, qui in eum locum conueniũt ad Dei laudes concelebrandas.

Quare præter illa, quæ iam de illiꝰ cultu ꝑfiniuimꝰ, hæc admonemꝰ, quò religioſius nõ modo excolatur, ſed multis partib. augeatur ſancta eiuſdem chori inſtitutio.

Primò, vt ſtudio quodã intimæ pietatis (cuius ſplẽdor foris etiã eluceat) vnuſquiſq; vel Canonicus, vel aliꝰ miniſter, quicũq; ſit, qui chori officijs aſtrictꝰ eſt, ad chori diſciplinam ſe ſe inſtruat.

Antea verò, quã eo conueniat, paululũ attentè ſecum cogitet, & loci illius ſanctitatẽ, & conueniendi cauſã, & diuinarum laudum, quarum munus Angelorum eſt, officia, quæ caſtiſſimè ab omnibus concelebrari oportet.

Hac ipſa in cogitatione firmiter inherens, ne quicquã quidem mẽte, animoque concipiet, ab eius loci religione alienum; ne dum aget, quod Dei oculos offendat.

Paret ſe propterea etiam, atq; etiã diligenter, ſancta intimi animi meditatione, & religioſa oratione, vt exteriorem quoque cultũ diuinorum officiorum ſalutariter exequatur.

Dũ ſuperpelliceũ, cappãq; induit, cogitet, quam perſonã ſuſtineat; nempè à ſordibus, labeq; purã, qualem veſtitus ille indicat.

Cum almutiam pelliceã, quod inſignè canonicorũ eſt, humeris, vel brachijs, ꝑut moris eſt, canonicus imponit; eã cogitationẽ ſuſcipiat, ĩ ſe reſtinctas, ac planè mortuas eſſe oportere rerũ mũdanarũ affectiones, atq; cupiditates; vt eiꝰ rei ſignificãs eſt illa animalis intermortui pellis, quam de more induit.

Si verò cappã induit, quæ humeros cõtegit, & brachia quaſi deuĩcit, ex eo amictu intelligat, ſe repreſſas, quaſiq; deuinctas habere oportere appetitiones; ac ſe totũ Dei voluntatem accommodari.

Cũ igitur ijs chori veſtibus indutꝰ, aliũ veſtitũ, quo foris vtitur, contegat, ſicq; aliã ꝑſonã habitu gerat; caueat nè quicquã, etiã in ſachriſtia agat, admittatve, quod cum actione non rectè cõueniat ob quam illum habitum induit.

Ne in colloquijs quidẽ, ab ea actione alienis ſe occupet; niſi curæ pręſit, quę id neceſſariò poſtulet.

Abſtineat autẽ ſẽper, ſed maximè dũ chori veſtib. indutꝰ eſt vbi ſit, vel in ſacriſtia, vel alio loco, à iocis, à ridiculè dictis, facetijſve, à cachinnationibus, à verbis futilibꝰ, atq; inanibus, quæ temerè, & imprudenter effunduntur.

In chorũ nè properanter, quaſi diſtributionum quæſtu incitatus, accedat, ſed graui inceſſu.

Dũq; ad chorũ ꝓcedit, quãquã alij comes adiũctꝰ, at quaſi ſolꝰ accedat, in ea meditatione fixus, vt ſecũ cogitet, ſe ad chorũ, nempe, ad Sãcta Sanctorũ, vt Canone antiquo cautum eſt, & ad publicæ orationis ſacrificium accedere.

Cũ in choro eſt, animũ, mentemq; ab omnibus curis, perturbationibꝰ, & cogitationib. à rei, q̃ geritur,

tur, ſanctitate alienis, quoad ei⁹ fieri poteſt, abducat, ſe ſeque totum in Dei cultu colligat.

Illud etiã cogitet, quã ob cauſam eò ſe cõtulerit; tum ſibi ſtatuat, ſe in conſpectu Dei omnipotentis, & in corona innumerabiliũ Angelorum, & ſanctorum eſſe.

Qua in cogitatione videat, ꝑpetuoque reputet, ſe eò loci cõſiſtere, vt Deo ſanctiſſimũ cultũ, venerationẽq; tribuat, atq; ab eo, & ſibi, & alijs omne bonũ deprecet.

Conſideret verò ipſũ Deũ, tanquã patrẽ, & redemptorẽ amantiſſimũ, optimũ, ſapientiſſimũ, miſericordioſiſſimũ, quiq; omnia intuens, vbique, & ſemper eſt.

Tũ cordis caſtitatẽ, beneq; orandi donũ, & gratiã à Deo ſupplex petat, orationiſq; ſuæ ſacrificiũ ſimul cũ meritis Ieſu Chriſti, & sãctorũ eius præſertim, cuius memoriã Eccleſia illo die celebrat, ad gloriam ſanctæ, & indiuiduæ Trinitatis, & ad ſuam, proximorumque vtilitatem dirigat.

Cũ pſallẽdũ eſt, primũ pſalmi argumentũ mente, animoq; cõcipiat.

Obſeruet præterea, quis in pſalmo loquatur, an Deus in Eccleſia, an pœnitens, an aſpirans ad perfectionem.

Attendat item, ad quem præcipuè ſalutarem affectum pſalmus referatur.

Cũ ita ſe religioſè pararit, magna animi attentione ſe ad verba, ſententiaſq; pſalmi accõmodet: ita vt laudet, gemat, extimeſcat, ſicut pſalmorum voces indicant; & quod deniq; ore profert, animo primùm concipiat.

Tum verba ſingula notet, interpretationẽ ſtudio aſſequatur; vnde mens, animuſque ad aliquem ſalutarem affectum incendatur.

Ad verba ẽt adiungat animo cogitationẽ, vel amoris, vel reuerentiæ, vel humilitatis. Atq; ita quidẽ affectũ aliquẽ excitet, vt ſi de virtute verba pſalmi profert, deſiderio accendatur imitationis; ſi de peccatis, intimè doleat, ꝙ in eo ſtatu ipſe fuerit, aut certè proximi eius. Et ſic de alijs itẽ, quæ pſalmo ſignificantur.

Eam porrò attentionẽ initio vniuſcuiuſq; pſalmi, orationis, & aliarũ diuini officij partium, tum ſingularum horarum canonicarum renouari, atq; excitare ſtudeat; præſertim dum illa verba, quę ad ſanctæ orationis ſpiritum inflammandum valent, pronunciat; *Deus in adiutorium meum intende, &c.*

Itidem faciat, cũ aliorſum ſe cogitationib. diſtrahi animaduertit.

In fine etiam vniuſcuiuſque pſalmi ſe ſe excitet, illis verbis, *Gloria Patri, &c.*

In concluſione item orationum cũ dicitur, *Per Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum*: ſpe ſancta erga illum, redemptionis noſtræ auctorem ſe ſe confirmet.

Et quoniã attentio valde admodũ excitatur, ſi quæ quiſq; profert, rectè intelligit; ideo in ea potiſſimũ expoſitione pſalmorũ aſſiduè verſetur, quæ non varia ſit, ſed quæ tota in excitandis, exercendiſque ſanctis affectib. verſetur.

Cũ autẽ magnus pſallendi fruct⁹ in pſalmorum affectibus verſetur;

ſiue quis in choro, ſiue priuatim, ſiue ſubmiſſa, ſiue alta voce oret; idcirco certos ſibi locos pſalmorum prçfiniat, quibus omnis hęc ratio concludatur.

Loci præcipuè præter cæteros hi ſint, vnde ſalutares affectus exiſtunt, laus Dei, memoria bonorũ noſtrorum, commemoratio noſtræ miſeriæ, & reprehenſio male agentium.

Pſalmorum verbis, cum Dei bonitas prædicatur, ad illi' dilectionem, & ad gratiarum actionem de beneficijs, quæ à diuina benignitate proficiſcuntur, ſe toto animo accendant. Cum illius infinita ſapientia, potentia commemoratur; admiratione afficiatur; tum intimè gratuletur, cum aliquid Dei auxilio, bene geſtum narratur.

Cum bonorum memoria, recordatioque pſalmorum vocibus excitatur; deſiderium quoddam concipiat illa ſibi, & alijs conſequendi, tum illa eadem à Deo petat, tum in Deo ſpem animo cupiat fore, vt diuina eius ope, non modò quæ bona ſunt, quæque ſalutaria aſſequatur, ſed quæ mala, ac quæ perniciem afferunt, vitet.

Aliquando etiam intimè in Domino gaudeat, ſe bona, Deo iuuante, adeptum eſſe, & mala cauiſſe.

Ex miſeriarum commemoratione timorem concipiat: dolorem, ac humilitatem, cum ſuas cognoſcit infirmitates.

Ex reprehenſione malè agentium, agnoſcat zelum diuinæ vindictæ, & indignationem contra nequitiam. Atque ita quidem ex ſalutaribus his affectibus fructum pſallendi vberrimum capiet.

Peroratis pſalmis, abſolutoque canonicarum horarum officio, paululum tacitus conſiſtat, genibuſque flexis veniam deprecetur, & negligẽtiæ, & diſtractionis, aliuſve culpæ, quam in eo præcationis officio admiſerit: cumq; hoc oret, vt pro Chriſti, totiuſq; Eccleſiæ meritis, orationis ſuæ obſequium, ac miniſterium gratum ſit, atque acceptum.

Decretum indictionis publicæ audientiæ.

VIcarijs Foraneis hodie hora audientiam indicimus, & ijs quoque omnibus, & ſingulis, qui aliquid habent, quod nobiſcum, aut cum Miniſtris noſtris agant.

Succeſſiuè Promotores inſtant pro concluſione Synodi.

Inſtantia Promotorum pro concluſione Synodi.

Illuſtr. & Reuer. Domine.

CVm omnia, quæ in hac diœceſana Synodo agenda, & tractanda erant, diuina auxiliante gratia, ad optatum finem perducta ſint. Illud ab Amplitudine tua petimus, & inſtamus Nos N. & N. eiuſdem Synodi Promotores, vt ipſam Synodum concludere, & cum benedictione dimitte-

mittere velit: indicendo etiam aliam Synodum iuxta Tridentinam ſanctionem.

Decretum ſuper concluſione.

SYnodi noſtræ diœceſanæ ; Deo adiutore optatum finem vidimus; quapropter eam cum gratiarum Deo actione concludendam eſſe decernimus.

Aliam præterea futuram indicim' iuxtam Tridentinam ſanctionẽ habendam anno ſequẽti die mẽſis niſi aliqua ex cauſa illam prorogari, ad vos datis literis, aut aliàs per edictum publicum, intellexeritis.

Facta concluſione, & indictione Synodi Promotores accuſant contumaciam abſentium, & fit Decretum vt ſupra fol. 87.

Item inſtant pro rogitu vt ſupra fol. 82.

His omnibus peractis ſolemni Campanarum pulſatione, incohabitur Proceſſio per loca conſueta: ſubindè reuerſis omnibus in Eccleſiam, & denuo ſuis locis conſiſtentibus indici poterit Oratio vt infra.

Archidiaconus indicit Orationem vt Infra.

Oratio.

FRatres Cariſſimi Conuerſi ad Dominum, puro corde oremus vt preces noſtras in beneplacito ſuo exaudire dignetur. Et quia imperfectum noſtrum quod in Synodi celebritate admiſimus, viderunt oculi Dei; ad miſeratio nis diuinæ remedia cõfugiam', hocque proſtrati precemur, vt ignorantiæ noſtræ parcat erratis; & negligentiæ etiam, quam ex monitis internis decretorũ agnoſcimus, & remordente conſcientia tabeſcentes intimo dolore confitemur, indulgeat; & quidquid offenſionis, neglecta Synodali & clericali ſancta diſciplina, cuius officia inoffensè præſtare debemus, aliquo modo cõtraximus, eo cõdonante veniam conſequamur, & à cunctis abſoluamur noſtrorum nexibus erratorum.

Fratres cariſſimi: ad ſancta officia promerenda diuinæ miſerationis gratia inſpirante conuerſi, toto cordis affectu Deum precemur, vt bonum, quod in nobis à Reuerendiſſimo Antiſtete noſtro, tam incenſo charitatis ſtudio & officio requiritur, omnino exequamur, vtque prompta cum eo ſolicitudine gradientes, dignè ambulem' vocatione qua vocati ſumus, omnique in opere bono creſcentes, obediamus ſtudiis Deo placitarum orationũ.

Fratres cariſſimi: toto cordis affectu orate, vt in omni humilitate, & mãſuetudine ambulemus; vt ſoliciti ſeruare vnitatem ſpiritus in vinculo pacis, & Chriſti Domini iugum quod ſuaue eſt, & onus leue patienter portãtes, demum hæreditemus cœleſtem terram viuentium, & multitudine pacis æternæ delectemur.

Fratres cariſſimi: Pio internæ deuotionis & orationis affectu, orate pro Illuſtriſs. & Reuerendiſſ. Antiſtete noſtro, vt ſpiritualib. amplificetur augmentis, & verbo, & exẽplo, quibus præeſt proficiat,

ciat, ad vitam ſempiternam.

Fratres cariſsimi: Obſecrem⁹ Deũ omnipotentem, vt Regi *vel* Duci noſtro N. proſperum fœlicemque rerum ſucceſſum dignanter diuina benedictione concedat: vt cui noſtræ, & multarum ciuitatum, ſtatuum, Regnorum, & gentium gubernacula dedit, eidem cœleſtia arma tribuat, quibus protectus aduerſariorum nefarios conatus conſtringat.

Fratres cariſſimi: toto cordis affectu orate, vt hæreticorum feritate compreſſa Catholica fides vbique ſemper exultans ſumat incrementa.

Fratres cariſſimi: toto cordis affectu orate pro miniſtris Reuerendiſſimi Antiſtetis noſtri, quatenus dum manus in bonis operibus eleuant, laborum ſuorum à Deo benedictionem largiſſimam conſequantur.

Fratres cariſſimi: obſecremus Deũ omnipotentem, vt toties, præſertim in hac Synodo nos moniti, & ad Spiritum Sacerdotalem excitati, adiutrice eius diuina gratia, viam latam & ſpatioſam relinquamus, quæ ducit ad perditionem; & diuinæ virtutis dextera, deducamur ad illam anguſtã atque arctam ſpiritualis vitæ ſemitam quæ ducit ad vitam, illãque viam vſque ad obitum pergamus, quouſque ad Chriſtum Dominum perueniamus, qui eſt nobis via, veritas, & vita: Amẽ.

Si plures Seſſiones factæ fuerint poterit ipſa oratio diuidi, aſſignando cuique Seſſioni eam partem, quam Epiſcopus pro temporis opportunitate cẽſuerit.

Poſtremò fieri poterunt Acclamationes, toto Clero Acclamante.

Acclamationes Cleri in Synodo diœceſana.

Archidiaconus incipit.

DEo Patri miſericordiarum, & Deo totius conſolationis, gratiæ.

Clerus reſpondet.

Immenſa eſt miſericordia tua ſuper nos domine, qui conciliorũ exercitationibus rectum iuſtitiæ tuæ tramitem, & diſciplinæ regimen iugiter docere dignatus es: tibi laus, tibi honor, tibi gloria, in ſæculum, & in æternũ.

Archidiaconus.

Beatiſſimo N. Papæ, & domino noſtro ſanctæ vniuerſalis Eccleſiæ Pontifici, cunctarum gentium obedientia, & Chriſtiani nominis in omnem terram propagatio. *Cler.*

Domine Deus, Sanctiſſimum Patrẽ gratia tua cuſtodi, vt eo gubernante, gentes ſancto veræ fidei lumine perfuſæ, in vnum Eccleſiæ tuæ ouile colligantur.

Archidiaconus.

Reuerendiſſimo Antiſteti noſtro, ſalutaris vigilantia. *Cler.*

Omnipotens Deus, ſuper Antiſtitem noſtrum benedictionum tuarum dona perpetuò multiplica.

Archidiaconus.

Sereniſſimo Regi *vel* Duci N. Chriſtianæ religionis defenſori, perpetua fœlicitas. *Cler.*

Aeternæ Deus Regem *vel* Ducem noſtrum in amore tuo conſerua,

vt cœ-

vt cœleſti gratia tua auctus, omni tua benedictione perpetuò dilatetur. *Archid.*

Populo M. Pax Chriſti æterna. *Clerus.*

Memento Domine Deus in beneplacito populi tui, ac perpetuũ tuæ benedictionis rorem illi infunde. *Archid.*

Nos Dei voluntatem explentes, & ſancta decreta in omni opere bono exequentes, digni redamur, miſericordia, & gratia magni, & ſummi Sacerdotis Ieſu Chriſti Dei, intercedente ſimul Beata eius genitrice Virgine Maria, Beato N. Patrono noſtro, & omnibus ſanctis. *Cler.*

Amen. Amen.

Finitis Acclamationibus dimitttitur Synodus cum benedictione, vt in Pontificali: & datur oſculum pacis.

F I N I S.

Laus Deo, Beatæ Mariæ Virgini, ac Sanctis omnibus.

Digitized by Google

INDEX

Dubiorum, quæ continentur in hoc tractatu de Synodo Diœceſana.

Diuiſio tractatus pag. 3
Caput 1. quid ſit quomodo diuidatur, & diffiniatur Synodus, & vnde originem habuerit. 4
Cap. 2. à quo: quo tempore: quoties quomodo: & quo loco debent Synodus congregari. 5
Dubium primum.
An electus, & confirmatus in Epiſcopum, nondum tamen conſecratus poſſit Synodum congregare. 5
Dubium ſecundum.
An Epiſcopus nominatus à Regibus poſſit Synodum congregare. 6
Dubium tertium.
An Epiſcopus electus, confirmatus, & conſecratus, qui tamen nondum eſt adeptus poſſeſſionem poſſit Synodũ congregare. 6
Dubium quartum.
An liceat Capitulo ſed. Epiſc. vac. congregare Synodum. 7
Dubium quintum.
Quonam tempore congreganda ſit Synodus. 7
Dubium ſextum.
Quoties debeat Epiſcopus celebrare Synodum. 8
Dubium ſeptimum.
Quomodo ſit congreganda Synodus. 8
Dubium octauum.
An ſit neceſſario celebranda Synodus in Diæceſi. 9
Dubium nonum.
An ſit celebranda Synodus in Eccleſia. 9
Dubium decimum.
Quęnam differentia ſit inter legem iuriſdictionis, & legem Diæceſanam. 9
Dubium vndecimum.
Quid concludendum ſi quæratur, an Synodus ſit de iure Diæceſano, an de lege iuriſdictionis. 10
Cap. 3. Quinam ad Synodum venire teneantur, quaue pœna: & an aliqui excuſentur. 10
Dubium primum.
Quinam dicantur ſubditi Epiſcopo. 10
Dubium ſecundum.
Quinam teneantur venire ad Synodum. 11
Dubium tertium.
An laici ſint admittendi. 13
Dubium quartum.
An Vicarius Epiſcopi debeat interuenire in Synodo. 13
Dubium quintum.
An illi, qui aliàs tenentur venire ad Synodũ poſſint tueri ſe aliqua præſcriptione, qua minus teneantur venire. 14

† DV-

Dubium ſextum, An teneantur interuenire perſonaliter. 15
Dubium ſeptimum, Qua pęna ſint plectendi, qui ad Synodum non veniunt pag. 15
Dubium octauum, An excuſentur in aliquibus caſibus. 15
Cap. IV. Quæ debeant in Synodo tractari, & quomodo ſit abſoluenda, & dimittenda Synodus. pag. 15
Dubium primum, Quæ debeant tractari in Synodo. 15
Dubium ſecundum, An Miſſa de ſpiritu Sancto, ſit neceſſario celebranda. pag. 17
Dubium tertium, An Pſalmus *ſaluum me fac*, & *Litaniæ* ſint de neceſsitate Synodi celebrationi. 17
Duibum quartum, An ſit neceſſarium, vt Epiſcopus ſit indutus Pontificalibus indumentis. 17
Dubium quintum, An ſit neceſſe vt ſedeant ordinatim. 17
Dubium ſextum, Quinam ordo tenendus ſit in ſedendo. 18
Dubium ſeptimum, An ſermo, ſiue prædicatio ſit de forma Synodi. pag. 24
Dubium octauum, Quaſnam qualitates habere debeant iudices Synodales. pag. 24
Dubium nonum, Quamdiu duret officium iudicis Synodalis, & quot eſſe debeant. 28
Dubium decimum, An Canonicus Eccleſiæ Collegiatæ, qui eſt doctor poſſit conſtitui Iudex Synodalis. pag. 28
Dubium vndecimum, An ſi aliquis obtinuerit dignitatem, vel canonicatum in Cathedrali in minori ætate 18. ann. ſuper qua fuit diſpenſatus poſsit conſtitui iudex Synodalis. pag. 30
Dubium duodecimum, An Protonotarius Apoſtolicus, qui non ſit Canonicus alicuius Cathedralis, nec obtineat aliquam dignitatem, vel perſonatum in Cathedrali, vel Collegiata poſsit conſtitui iudex Synodalis. 31
Dubium incidens, an valeat deputatio Protonotarij in Iudicē Synodalem, ſi mundum receperat Inſignia. pag. 33
Dubium decimumtertium, An ille qui aliquam Dignitatem dimiſit poſsit nihilominus conſtitui Iudex Synodalis. 33
Dubium decimumquartum, Inſignia loca quæ dicantur. 34
Decretum Sac. rituum Congreg. pro Illuſt. communitate Ciuitatis nouæ circa illius inſignitatem, & declaratur eſſe inſigne ad omnes iuris effectus. 35. & 40
Confirmatio eiuſdem decreti per fęl. rec. Greg. XV.
Dubium decimumquintum, Quid iuris ſi quis citetur ad locum non inſignem. 41
Dubium 16. An poſsit dari appellatio à ſententia declaratoria ſuper inſignitate abſq; datione arbitri. pag. 42
Dubium 17. Si pars citatur ad locum non inſignem ſi non vadat nec appellet, quia putat ſe tutam, an poſsit acquieſcere. 42
Dub. 18. An ſit neceſſe, vt ſtatuta legantur de verbo ad verbum. 42
Dub. 19. An ſit de eſſentia Synodi, vt audiantur quærelæ. 43
Dub. 20. An ſi aliquæ quærelæ porrigātur teneatur reſpondere illi contra quos fuerunt porrectæ quamuis non citentur. 43
Dub. 21. An accuſati habeant ius reuocandi domum. 43
Dub. 22. An correctio morum fieri debeat fama præcedente, & præmiſſa inqui-

inquiſitione. 44
Dub. 23. An obedientia, quæ debetur Epiſcopo in Synodo poſsit præſcribi per ſubditos. 44
Dub. 24. In quibus conſiſtat obedientia quę debetur Epiſcopo in Synodo. 44
Dub. 25. An omnes teneantur ad obedientiam in Synodo erga Epiſcopum. 44
Dub. 26. An ſit de eſſentia Synodi, vt conſtituantur teſtes Synodales. pag. 45
Dub. 27. An poſsint plures paucioresue teſtes eligi quam ſeptem. pag. 45
Dub. 28. An debeant huiuſmodi teſtes iurare in principio ſui officij. 45
Dub. 29. An ſit credendum Synodalibus teſtibus, vt excludatur omnis exceptio contra eos. 45
Dub. 30. Quare ſoluatur Cathedraticum. 45
Dub. 31. An liceat fieri in Synodo aliquas pecuniarias exactiones. pag. 46
Dub. 32. Si Epiſcopus det generalem exemptionem, an cenſeatur eximere à Cathedratico. 46
Dub. 33. Quantum ſit cathedraticum, & in qua pecunia ſolui debeat. pag. 46
Dub. 34. Quid ſeruandum vbi nulla extat conſuetudo ſoluendi cathedraticum. 46
Dub. 35. An Epiſcopus poſsit cogere beneficiatos. vt oſtendant de iuribus ſuis, quando non eſt vſus ſoluendi cathedraticum. 47
Dub. 36. An Epiſcopus teneatur conſulere Synodum in alienatione rerum Eccleſiarum in ijs caſibus, in quibus de iure poteſt ſine beneplacito Apoſtolico. 47
Dubium 37. An Epiſcopus poſsit ſine beneplacito Apoſtolico auferre reliquias ſanctorum de aliqua Eccleſia ſibi ſubiecta, vel titulari. pag. 47
Dubium 38. Quorum die celebrandum ſit Paſcha, & cętera feſta Mobilia. pag. 47
Dub. 38. Lunæ menſium quomodo dignoſcantur. 49
Dubium 49. An beneficiati qui non emiſerunt profeſsionem fidei in prima Synodo, quę habita fuit poſt illarum prouiſionem faciant fructus ſuos. 49
Dubium 40. An Epiſcopus poſsit facere ſtatuta. 49
Dubium 41. An Epiſcopus poſsit facere ſtatuta extra Synodum. pag. 50
Dubium 42. An in condendis ſtatutis præmittenda ſit cauſæ cognitio. pag. 50
Dubium 43. An electus, & confirmatus poſsit condere ſtatuta. pag. 50
Dubium 44. An coadiutor cum futura ſucceſsione poſsit condere ſtatuta. pag. 50
Dubium 45. An in condendis ſtatutis requiratur ſcriptura. pag. 51
Dub. 46. An Vicarius poſsit condere ſtatuta, vel aliàs an poſſit delegari poteſtas condendi ſtatuta. 51
Dubium 47. Capitulum vel eius Vicarius poſſit condere ſtatuta. pag. 51
Dubium 48. An poſſit Epiſcopus ſtatuere contra ius diuinum. 52
Dubium 49. An poſſit Epiſcopus ſtatuere contra Concil. Generalia. pag. 52
Dubium 50. An poſſit Epiſcopus ſtatuere in præiudicium ſuperiorum, vel inferiorum. 52
Dubium 51. Statutum quando dicatur rationabile. 53

Dubium 52. An poſſit Epiſcopus facere ſtatuta contra ius Canonicum. 53
Dub. 53. Quando iura dicantur modificari. 56
Dub. 54. An poſſit Epiſcopus facere ſtatuta contra ius ciuile. 56
Dub. 55. An Epiſcopus ſtatuendo poſſit innouare, & declarare ius Canonicum. 56
Dub. 56. An cenſeatur reuocatum ſtatutum declaratorium iuris ſi contingat illud ipſum ius reuocari per Papam. 57
Dub. 57. An valeat ſtatutum, quod eſt conditum conforme conſuetudini, ſed conſuetudo eſt contra ius. 57
Dub. 58. An Epiſcopus poſſit ſtatuere contra conſuetudinem. 57
Dub. 59. An Epiſcopus ſtatuendo poſſit apponere pœnam coadiuuãdo ius commune. 57
Dub. 60. An poſſit Epiſcopus apponere pœnam inhabilitatis ad beneficia propter delictum. 58
Dub. 61. An Epiſcopus poſſit ſtatuere, vt beneficiati oſtendant ſuos titulos beneficiorum intra certum terminum, & faciant eos regiſtrare in curia Epiſcopali, & niſi oſtendant poſſit illos priuatos declarare. 58
Dub. 62. An teneatur Epiſcopus monere ſpecialiter illos, qui priuationis beneficij pęnam incurrerunt ex diſpoſitione ſtatuti Epiſcopi illam infligentis ipſo facto. 59
Dub. 63. An ſtatutum Epiſcopi concernens priuationem beneficiorum cõprehendat beneficiatos habentes beneficia in Diæceſi ſtatuentis, ſi ipſi non reſidẽt in ipſa, ſed in aliena Diæceſi. 59
Dub. 64. An Epiſcopus poſſit ſtatuendo imponere pœnas arctatiuas, vel priuatiuas executoribus teſtamentorum ſi non impleant legata, vel præcepta ad pias cauſas, & an afficiat exemptos, ſi ſint executores. 59
Dub. 65. Vtrum per pœnam appoſitam à ſtatuto Epiſcopi cenſeatur eſſe receſſum à pœna iuris communis. pag. 59
Dubium 66. An Epiſcopus poſſit diminuere pœnitẽtiam impoſitam à ſummo Pontifice. 60
Dubium 67. An Epiſcopus ſtatuere valeat, vt plures pęnæ imponantur pro eodem delicto. 60
Dub. 68. An Epiſcopus poſſit ſtatuere tantum circa certos homines. 60
Dub. 69. An Epiſcopus poſſit ſtatuere contra propria ſtatuta. 61
Dub. 70. An Epiſcopus ſtatuendo poſſit creare nouum delictum, & ſic ſtatuere præter ius. 62
Dub. 71. An poſſit Epiſcopus per ſua ſtatuta reſeruare caſus in præiudicium religioſorum mendicantium. pag. 62
Dub. 72. An ſemel approbatus ad Vicariatum poſsit reprobari. 62
Dub. 73. An Epiſcopus poſsit ſtatuendo prohibere ne vllæ literæ Apoſtolicæ recipiantur, vel approbentur in ſua Diæceſi niſi primitus ipſe conſulatur. 63
Dub. 74. An Epiſcopus poſsit ſtatuere vt quilibet beneficiatus in ſua Diæceſi promoueatur ad ſacros ordines intra certum tempus aliàs priuatus ſit ſuo beneficio. 63
Dub. 75. An Epiſcopus poſsit ſtatuta condere abſq; conſenſu capituli. 63
Dub. 76. Statuta Epiſcopi quoſnam ligent, & an ligent quoad culpam. 64
Dub. 77. An Statutum Epiſcopi liget exemptos delinquentes in loco non exempto. 65
Dub. 78. An ſtatutum Epiſcopi liget non exemptos delinquentes in loco exempto. 65
Dub. 79. An poſsit Epiſcopus punire delinquentes in ſua Diæceſi ſi ipſe erigat tribunal in aliena Diæceſi. 66
Dub. 80. An Epiſcopus poſsit punire foren-

forenſem delinquentem in ſua Diæceſi. 66
Dub. 81. An Epiſcopus poſsit punire ſubditos pro delictis commiſsis extra Diæceſim. 67
Dub. 82. An Epiſcopus ſtatuens ligetur ſuo ſtatuto. 67
Dub. 83. An Archiepiſcopus ligetur ſtatutis ſui ſuffraganei. 67
Dub. 84. An faciens cum Epiſcopo actum prohibitum per eius ſtatutum ligetur. 68
Dub. 85. An ſtatuta Epiſcopi ligent ignorantes. 68
Dub. 86. Vtrum ſtatutum Epiſcopi liget parochianos, qui ſunt de parochia alii ſubiecta, ſed exiſtenti in Diæceſi ſtatuta facientes. 69
Dub. 87. An minores ligentur ſtatutis Epiſcopi. 69
Dub. 88. An ſtatutum Epiſcopi liget inſeruientes Papę. 69
Dub. 89. An ſtatutum Epiſcopi liget in foro contentioſo. 70
Dub. 90. An teneat diſuetudo ſtatuti errore iuris inducta. 70
Dub. 91. An iurans ſeruare ſtatuta teneatur ſeruare ea, quæ vtentium moribus non ſunt recepta. 70
Dub. 92. Vtrum ſtatuta obſcura ligent. pag. 70
Dub. 93. An ſtatutum priuans beneficijs intelligatur etiam de beneficijs, quæ habet contraueniens extra Diæceſim ſtatuentis. 71
Dub. 94. An Epiſcopus poſsit diſpenſare contra ſua ſtatuta Synodalia. 71
Dub. 95. Subiectio, an probetur ex eo quod quis vadit ad Synodum. 71
Dub. 96. Quomodo claudenda ſit, & dimittenda Synodus, & an poſsint publicari decreta Synodi Diæceſanæ niſi prius fuerint præſentata Sedi Apoſtolicæ, & ab ea approbata. 72
Formula habendi Synodum iuxta præſcriptum Pontificalis Romani. 73
Decretum de diſciplina Synodali. 74
Decretum de eligendis miniſtris Synodi. 75
Decretum de non inferendo præiudicium. 75
Inſtantia promotorum pro legendis decretis Sac. Conc. Trid. ſuper reſidentia, & fidei profeſsione. 76
Decretum de public. dd. decretis. 76
Decretum Conc. Trid. de reſidentia. pag. 77. & 78.
Decretum Conc. Trid. de fidei profeſſ. pag. 79
Conſtit. Pij IV. de fidei profeſſ. 80
Forma breuior emittendi fidei profeſsionem. 82
Inſtantia promot. pro continuatione ſeſſ. 82
Indictio continuationis ſeſſ. 82
Inſtantia promotorum pro rogitu. 82
Rogitus notarij. 82
Inſtantia promot. pro eligendis examinatoribus, & iudicib. Synodalib. 82
Decretum Conc. Trid. circa examinatore. 83
Decretum Conc. Trid. circa iudices Synodales. 83
Conſtit. Bonif. VIII. circa iudices. 84
Decretum de examinatoribus, & iudicibus. 84
Decretum proponendi examinatores, & iudices. 84. & 85
Inſtantia promot. pro publicandis nominibus examinatorum, & iudicum Synodalium. 85
Decretum de public. nominibus examinatorum, & iudicum. 86
Forma iuramenti examinatorum. 86
Decretum de nō diſcedendo à ciuit. 86
Decretum ſuper contumacia. 87
Inductio ſecundæ ſeſſ. 87
Inſtantia promot. pro rogitu. 87
Decretum de public. decretis prouincialibus, & Synodalibus. 88
Decretum de clero vocando, & Cathedraticum ſoluendo. 88

IN-

INDEX VERB.

In tract. de Synodo Diœceſana.

A

APpellatione Synodi in materia ſtricta,& exhorbitanti venit tantum Synodus c.1.nu.6.

Archiepiſcopus non poteſt congregare Synodum Prouinc. antequam receperit palium cap.2.d.1.nu.1.

Archiepiſcopus accipit plenitudinem poteſtatis per alium ibidem.

Archiepiſcopus poteſt ſuſpendere Epiſcopum non congregantem Synodũ c.2.d.3.nu. 6.

Archiepiſcopus poteſt ſuſpendere, & excommunicare ſuum ſuffraganeum ſed non remouere ab Epiſcopatu ibidem nu.7.

Archiepiſcopus negligens in conuocando Conc. Prouinc. excitatur à ſummo Pont.& ſac. Congreg.d.3.n.8.c.2.

Accedere ad Synodũ eſt ſignum ſubiectionis c. 3.n. 2.

Abbates quando teneãtur ire ad Synodum c.3.d.1.n.2. & ſeq.

Abbates ciſtercienſes non tenentur ire ad Synodum Epiſcopi c.3.d. 1.n.7.

Antiſiodorenſis Synodus celebrata fuit anno 616.c.3.d.4.n.1.& an excludat Vicarium Epiſcopi ibid.

Abbates quo loco ſedeant in Synodo c. 4.d.6.n. 5. ſed late agitur de præcedẽtia Abbatis,& Vicarij Epiſcopi à nu. 15. vſque nu.60.

Abbas exemptus ſedet ante non exemptum c.4.d.6.n. 5.

Abbas in his decretalibus nominatur primo loco poſt Epũm c.4. d.6.n.26.

Ars debet imitari naturã c.4.d.6.n.29.

Auguſta corruſcat radijs Imperatorijs mariti c.4.d.6.n.30.& n.44.

Abbas an ſit nomen dignitatis,& honoris c.4.d.6.num. 31. & 32.

Abbas non debet curare de honoribus vel prælationibus ibid. nu. 33.

Abbas S. Petri de Bergolio Alexandr. non pręcedit Canon.Cath.capitular. incedentes c.4.d.6. nu.35.

Abbas præſente Epiſcopo nõ poteſt vti ornato quod conuenit Epiſcopo c. 4. d.6.nu.46.

Abbas accedens ad Synodum prębet ſignum ſubiectionis Epiſ.c.4.d.6.n.48

Abbas non poteſt inſtituere præſentatos ſine examine obeundo coram Epiſcopo, & eius Synodalibus examinatoribus c. 4.dub.6.nu.49. refertur declaratio ſac. Congreg.

Actus bini, imo vnicus ſufficit ad acquirendum quaſi poſſeſſionem ſedendi, & præcedendi c.4.d.6. nu. 53.

Archidiaconus in Synodo ſedet quarto loco c.4.d.6.nu. 61.

Archidiaconus de iure pręcedit Archipresbyterum,& alias dignitates, dicitur Vicarius Epiſcopi capitulo. 4. d.6.nu.61. & ſeq.

Archidiaconus quando dicatur oculus Epiſcopi c.4.d.6.n.63.

Archidiaconatus cui nulla ſubeſt cura animarum, vel iuriſdictio poteſt obtineri ſine gradu doctoratus c. 4.d.6. num.64.

Archipresbyter in Synodo habet quintum locum.c.4.d 6.n.65.

Archid. Alexand.obit functiones Epiſcopales abſente Epiſcopo ca.4.d.6.n. 70.refertur declaratio ſac.Congreg.

Ætas quæ requiratur in prouidẽdo de dignitate, vel Canonic.c.4.d.10.n.7.

Ætas quæ ſufficiat in promouẽdo ad Doctoratum c.4. d. 10. nu.7.

Ætas

Ætas, quę requiratur in Iudice c. 4. d. 10. num. 7.
Adultus quando poſſit infra 18. annos conſtitui Iudex c.4 d.11.n.4.
Ætate minores, minoris etiam diſcretionis præſumuntur c.4.d.11. n.10.
Arbitrium iudicis debet eſſe regulatũ c.4.d.14.n.9. verſ. veruntamen.
Annibal carus ex oppido ciuitatis nouę c.4.d.14.n.11. verſ. & quia.
Appellatio an detur à declaratione ſuper inſignitate loci c.4.d.15.n.3.
Arbitrium boni viri quãdo requiratur pro declarãda inſignitate loci c. 4. d. 15.nu.2.
Appellatio datur à declaratione inſignitatis ommiſſo etiam arbitrio boni viri c.4.d. 16.
Appellationis verba in caſu proceſſus ſuper inſignitate c.4. d 16. n. 2.
Accuſati an habeant ius reuocandi domum c.4.d. 21.
Abſolutio ad cautelam non dari poteſt à cenſuris inflictis à iure vel ſtatuto c.4.d.59.n. 7.
Appellatio non datur à pœna impoſita per ſtatutum c.4.d.59. n.8.
Appellatio datur à declaratoria iudicis quod quis incurrerit cenſuras iuris. c.4.d.59.n. 9.
Auſterus poteſt quis eſſe circa ſuam vitam, ſed circa aliorum debet eſſe benignus. c.4.d.59. n. 13.
Abſolutio an poſſit impertiri ſuper caſu reſeruato, vbi tempore commiſsi peccati erat reſeruatus, & tẽpore cõfeſsionis nõ eſt reſeruat' c.4.d.69.n.5
Approbatus ſemel an poſsit reprobari c.4.d.72.nu.2.
Apoſtolicæ literæ an poſsint recipi inconulto Epiſcopo.c. 4. d.73.
Ætas ad Canonicatum in collegiata eſt 14.ann.c.4.d.74.n. 3.
Archiepiſcopus an ligetur ſtatutis ſui ſuffraganei c.4. d 83.
Archiepiſcopus in Diæceſi ſui ſuffraganei hẽt ordinariã iuriſd.c.4.d.83.n.2
Archiepiſcopus nõ ſit ſubditus ſui ſuffraganei etiam ratione delicti. n.3.
Archiepiſcopus ſi nõ eſt metropolitanus punitur ab Epiſcopo in cuius dięceſ. delinquit.c. 4. d. 83.n.4.
Archiepiſcopus non ligatur ſtatutis ſui ſuffraganei ſi delinquat in eius diæceſi quoad coarctatiuam ſecus quoad directiuam.n.6.
Actum prohibitum ex ſtatuto ſi quis faciat cũ ſtatuẽte an peccet. c. 4.d.84.

B

Beneficiati ſimplicia obtinẽtes tenẽtur ire ad Synodũ c.3.d.1.n.14.declaratur hoc habere locũ vbi agatur de reformatione morum, aliàs ſecus.
Benedictiones, & conſecrationes calicũ non cõpetunt niſi Abbatibus benedictis, & ſolũ ad vſum ſuarum Eccleſiarum c.4.d.6.n.58. imo neq; benedictiones verbales ſine ſacra vnctione eis cõpetit ad vſum aliarũ Eccleſiarum ibid.
Beneficiati an poſsint cogi per Epiſcopum vt oſtendant de iuribus quãdo nõ eſt vſus ſoluẽdi cathedr.c.4.d.35.
Beneficiati an arctentur ſtatutis Epi in quibus mãdatur, vt oſtendãt titulos ſuorũ beneficiorũ, & faciãt eos regiſtrare intra certũ terminũ c. 4. d. 61.

C

Capitulum Eccleſiæ Collegiatæ, vt etiam Cathedralis dicitur facere congregationem c.1.n.14.
Congregatio in deſcriptione Synodi ponitur loco generis quia ſub ea comprehenditur Synodus. c.1. n.12.
Cõuocatio Synodi eſt meri imperij c.2. d.1. num.2.
Capitulum ſed. vac. poteſt congregare Synodum ca.2.d. 1.nu.3. intellige vt poſsit per Vicarium eligendum ad for.Concil. Trid.c.2. d.4.num.1.vbi affertur decla. ſac. Congreg.
Concil. Baſilienſe non eſt receptum ab

Eccleſia Romana c.2.d.5.n.6.ſed fel.illud allegat, & etiam D. Antoninus ante tamen ſciſurã.ibidem.

Conc.Trid.quare loquutum ſit in plurali dum ſtatuit eſſe celebrandas Synodos Diœceſanas c. 2. d.6.n.1. & 2.

Conc.prouinc.poteſt etiam bis in anno celebrari ibidem.nu. 8.

Canonici Cathedralis,an teneantur intereſſe Synodo c. 3.d.1.n.15.ſed limitatur n. 17.

Canonicatus dicitur eſſe ſimplex beneficium c.3.d. 1.n.16.

Canonici Cathedralis, nec alij obtinentes ſimplicia beneficia non ſubſunt Epiſcopo iure Diœceſano, quia non tenentur ad Cathedraticum c.3.d.1. num.17.

Canonici Cathedralis ſunt de neceſsitate vocandi ad Synodum, ſed ipſi non tenentur ire,niſi de honeſtate,vel niſi tractentur tangentia eos,aut Epiſcopo opus ſit eorum conſilio, & in alijs caſibus expreſsis c.3.d.1. n.20.

Canonici Eccleſiæ Collegiatæ non tenentur ire ad Synodum c.3.d.1.n.26

Canonici Collegiatæ dicuntur clerici ſecundi gradus cap. 3. d. 1. num.26. & dicuntur habere beneficia ſimplicia ibid.

Canonici Collegiatæ non vocantur ad Conc.Prou.c.3.d.1. n. 27.

Capita collegiatarum, quæ habent curam animarum teneutur ire ad Synodum c.3.d.1. n.28.

Conſuetudo interueniendi in Synodo inducitur per decennium c.3.d.1. n. 30.limitatur in Abbate exempto nõ habente populum, vel capellas ſub ſe c.3.d.1.nu. 30.

Canonici Cathedralis præferuntur Abbati c.4.d.6.n. 34.

Cęremonialis liber relinquit thurificationem Vicarij Epiſcopi conſuetudini c.4.d. 6. nu. 37.refertur declaratio Sac. Congreg.

Cœremonialis liber poteſt allegari vti authenticus c.4.d.6.nu. 37.

Canonici Cathedralis in Synodo ſedẽt in nono loco.c.4.d.6. n. 71.

Canonici Collegiatarum in Synodo ſedent in decimo loco c.4.d.6. n. 72.

Curati in Synodo ſedent 12.loco c. 4.d. 6.nu.74.

Clerici ſimplices ſedent 14.loco c. 4. d. 6.n.75.

Cauſæ ſpirituales, aut ad forum Eccleſiaſticum ſpectãtes, vel certe per ſanctam ſedem delegandæ committi debent nonniſi Eccleſiaſtica dignitate præditis, aut habentibus Perſonatũ, vel Canonicatum in Cathedralibus c.4.d.8.n.2.

Conſtitutio Greg. XV. *de conſeruatoribus* c.4.d.8.

Canonicus Eccleſiæ Collegiatæ qui eſt Doctor nõ poteſt conſtitui iudex Synodalis c.4.d.10.n.23. & 25. vbi traditur in puncto declarat. Sac. Congreg.

Canonici Cathedralis poſſunt eſſe delegati c.4.d.10. nu.4. & 5.

Canonici Collegiatarũ honorabilium fiebant delegati c.4.d.10.n.5.

Concilium Trid. an admittat Doctores ad delegatas cauſas per S.Sedem c.4.d.10.n.5.

Cauſa poteſt committi illiterato qui habeat conſuetudinem,ſiue peritiam iudicandi c.4.d.10.n.13.

Cauſæ an poſsint audiri in loco minus inſigni c.4.d.10. n. 14.

Conſenſus partium an operetur, vt minor poſsit iudicare c.4.d.10.n.12.

Conſenſus partium, an operetur vt cauſa poſsit cognoſci in loco non inſigni c.4.d.10.n. 14.& 15.vbi negatiua eſt reſolutio.

Cauſa non poteſt audiri niſi in loco inſigni c.4.d.10.n. 16.

Cauſa non poteſt cognoſci in loco non inſigni quamuis ibi ſint clerici periti, qui poſsint ſufficere delegato, & parti pro oportunis conſilijs cap. 4. d.10.

dub. 10. num. 17.

C. præſenti de reſcrip. in 6. cur addiderit *Inſignia* c.4.d.10.n.18.

Ciuitas quamuis non ſit magna nec habeat peritos eſt locus aptus vt in ea audiantur cauſæ c.4.d.10. n.19.

Conſeruatoriæ non poſſunt committi niſi conſtitutis in Dignitate, & electis in iudices Synodales cap. 4. d. 10. num. 21.

Canonici, qui vocem non habent in Capitulo nõ ſunt vocandi ad electionem c.4.d.11.nu.7.

C. ſtatutum de reſcrip. in 6. non concludit ſufficere, vt quis ſit Canonicus Cathedralis, vt valeat conſtitui delegatus c.4.d.11. nu. 8.

Citatio ad locum dubium, an ſit inſignis necne, an teneat cap.4. dub.15. num.2.

Citatio ad locum clarè inſignẽ tenet c. 4. d. 15. num. 2.

Citatus extra locum non inſignẽ quid faciet c. 4. d. 17.

Correctio morum, an ſit faciẽda fama præcedente c. 4. d. 22.

Cathedraticum quare ſoluatur cap. 4. d. 30.

Cathedraticum vocatur Synodaticum c. 4. d. 30.

Concuſſionis crimen quale cap.4. d.51. num. 2. & 4.

Cathedraticum ſoluitur in ſignum honoris c.4.d.32.

Cathedraticum ſunt duo ſolidi cap. 4. d.33.num. 1.

Cathedraticum non poteſt prçſcribi in totum c.4.d.33.n.5.

Conſuetudo poteſt induci tam ſupra modo, & tempore ſoluendi, quam ſuper qualitate monetæ, & etiam ſuper diminutione, vel augmento cathedratici c.4.d.33.nu. 4.

Cathedraticum in qua pecunia ſit ſoluendum vbi nulla eſt cõſuetudo c. 4. dub.34.

Conſenſus capituli an ſit requirendus per Epiſcopum in alien. rer. Eccl. c. 4.d.36.

Citatio non requiritur in condendis ſtatutis c.4.d.42. nu.3.

Coadiutor Epiſcopi cum futura ſucceſſione quid poſſit traditur declaratio Sac.Congreg.c.4.d.44.n. 2.

Coadiutor non habet ius niſi ad rem ibid.num.2.non vtitur cruce in functionibus Epiſcopalibus neq; in diuinis n. 3.

Coadiutor caret dignitate ibid.num.4. non poteſt vti cappa prçſente Epiſcopo, ſed Mantelleto, & Rochetto num.6.

Coadiutor numqaam poteſt vti Mozetta, & Rocheto etiam abſente Epiſcopo. ibid.

Cappa eſt tantum ornamentum c. 4. d. 44. num. 6.

Canonici non accedunt ad circulum coadiutoris nu.8.

Circuli ſignificant vnionem membrorum ad caput.c.4.d.44.nu. 8.

Coadiutor non dat benedictionem per Ciuitatem niſi de licentia Epiſcopi c. 4.d.44.n.9.neq; dat Indulgentias niſi nomine Epiſcopi ibid.

Capitulum ſed. vac. ſortitur iuriſdictionem Epiſcopi c.4.d.47.n.3.

Conſuetudo non valet contra ea, quæ ſunt reſeruata ex priuilegio principis c.4.d.50.n. 3.

Cõſuetudo eſt optima legum interpres c.4.d.56.n.2.

Conſuetudo etiam iuramento firmata tollitur per ſtatutum quia non fit cõtra legem ſuperioris, & fit reductio ad ius commune, quod eſt quid fauorabile c.4.d.58.n.2.& ſeq.

Caſus reſeruatus tempore cõmiſſi peccati an poſſit abſolui ſi tempore confeſſionis ſit reuocata reſeruatio generaliter c.4.d.69.nu.5.

Cardinalis ſuccedens Epiſcopo nõ Cardinali an poſſit conferre beneficium quod vacauit in menſe reſeruato tem-

 pore

pore anteceſſoris c.4.d.69. nu. 6.
Cenſura cuius oblitus fuit pœnitẽs inter confitendum, an cenſenda ſit abſoluta c.4.d.69. n.7.
Conſenſus capituli an ſit neceſſarius in ſtatutis Epiſcopi c.4.d. 75. n. 1.
Capitulum ſi contradicat ſtatutis quando impediat d.75. n.3.
Conſilium capituli non tenetur ſequi Epiſcopus, & an hoc ſit ſemper verum c.4.d.75.num. 4. referuntur caſus in quibus debet ſequi nu. 5.
Caſus in quibus tenetur Epiſcopus ſequi conſilium capituli d. 75. num.5. & ſeq.
C. nimis de priuil. quomodo intelligendum c.4.d.77 nu. 6.
Cautela pro euitanda excommunicatione, vt hic c.4. d. 78. nu.6.

D

DEcreta Conc. Prouin. non debent publicari in conſulto Rom. Põt. c. 2.d.5.n.3 affertur declar. ſac.Congreg.
Decreta Conc. Baſilienſis non ſunt recepta ab Eccleſia Romana ca.2. d.5. num.6.
Dictio *maximè* importat idem eſſe in contrario c.3.d.1. n. 18.
Debeant verbum importat neceſsitatem c.3.d.1.n.19.
Decreta Synodalia non ſunt de neceſsitate publicanda de verbo ſed ſufficit vt legantur ſubſtantialia c. 3.d.3.n.5
Dignitates in Synodo debent eſſe indutæ ſuis indumentis c.4.d. 4. nu.2.
Dignitatis ordo attendi debet c. 4. d.5. num.2.
Dignitas arguitur eſſe maior ex priori denominatione c.4.d.6. n.27.
Doctor dũ conſulit videtur propriam vtilitatem proſequi, quæ aliquando facit deuiare homines à vero, & dare contraria conſilia c. 4.d.6.n.51.
Doctores an ſint comprehenſi in c. ſtatutum de reſcrip. in 6. ita vt poſſint delegari eis cauſę à Papa c.4.d.10.n.2
Doctores à iure vniuerſali habent iuriſdictionem c.4. d. 10 nu.3.
Doctores sũt in Dignitate c.4.d.10.n.3
Dignitates, qui obtinent Delegati licitè fiunt ad cauſas c.4.d. 10. n.4.
Doctor, vt eſt Doctor non poteſt conſtitui Iudex Synodalis c.4.d.10.nu.8.
Diſpenſatio non extenditur ad conſequentiam actus diſpenſati, & ſic inhabilis ad iudicandum non fit delegatus c.4.d.11.nu.5.
Diſpenſati in pupillari ætate non ſunt vocandi ad electionem c.4.d. 11.n.8
Dignitas Eccleſiaſtica non confertur ſine examine c.4.d.12. n. 7.
Dignitas, quæ per ſe eſt excellens numeroſitate vileſcit c.4.d. 12. n. 12.
Doctoratus dignitas in Italia eſt contẽptibilis, quia paſſim omnes promouẽtur ad illam c. 4. d.12.n.13.
Dignitas in pronotoriatu ſtat de per ſe c.4.d.12.nu.15.
Dignitas dimiſſa relinquit in dimittente reliquias, & honoraria veſtigia c. 4.d.13.nu. 2.
Dignitas quæ pretio fuit acquiſita nullas relinquit reliquias, vel veſtigia in dimittente c.4.d.13. n.5.
Decretum ſac.Congreg.rituum pro oppido Ciuitatis nouæ c.4.d.14.n.9.
Doctoratus, & accademia reddunt locũ inſignem c.4.d.14. nu.10.
Doctor eſt nobilis, & præfertur ei, qui nobilitatem non à ſe ſed à parentib. accepit.c.4.d.14.n. 11.
Declaratio ſac.Congreg.rit. & fæl.rec. Greg.XV. ſuper Inſignitate Oppidi, & Collegiatæ S. Pauli Ciuitatis nouæ quoad omnes iuris effectus c. 4.d. 14. n.11. circa finem.
Decimę exigi poſſunt in Syn. c.4. d.31.
Dies in ſtatutis non eſt de eſſentia apponendus c.4.d.45. nu. 3.
Diſpenſare an poſsit Epiſcopus ſuper incõpatibilitate beneficiorũ.c.4.d.49

Dif-

Differentia quæ ſit inter corrigere mutare, modificare, vel diſpenſare c.4. d.53.n.2. & ſeq.
Diſpenſare in ſtatutis quid ſit ibid. n.6.
Delegatus Papæ an poſsit citare extra locum ſuæ Delegationis c. 4. d.80.n. 6.& n.9.
Delegatus an petat licentiam ab ordinario c.4.d.80. nu.9.
Delinquens extra Diæceſim an poſsit puniri à ſuo Epiſcopo c. 4.d.81.
Diſſuetudo ſtatuti errore iuris inducta an teneat c.4.d.90.
Decreta prouincialia non poſſunt publicari inconſulto ſummo Pontifice c.4.d.96.n.2.affertur declaratio.

E

Epiſcopus facit Synodum in ſua Diœceſi ex diſpoſitione iuris c. 2. n.3.
Electus Epiſcopus, & confirmatus, nōdum tamen conſecratus an poſsit Synodum congregare c.2.d.1.n.1.
Epiſcopus ante conſecrationem non dicitur habere Eccleſiam pleno iure c.2.d.1.num.1.
Epiſcopus electus, & confirmatus non poteſt vti Rocheto, & indumentis lineis c.2.d.1.nu.2.
Electus cōfirmatus poteſt ea, quæ ſunt meri imperij c.2.d.1.n.2.
Epiſcopus prouiſus per Papam poteſt ante conſecrationem conuocare Synodū quia prouiſio Papæ habet vim electionis, & confirmationis expeditis tamen bullis c.2.d.1.n.5. & ſeq.
Electus, & confirmatus poteſt adminiſtrare c.2.d.1.n.7.
Epiſcopus nominatus à Rege an poſſit Synodum congregare c.2.d.2.n.1.reſol. negatiuè ante prouiſionem Papæ: idem de non confirmato: ſed limitatur in exempto, vel vltramōtaneo ibidem.
Epiſcopus electus confirmatus, & conſecratus an poſſit Synodum congregare ſi nondum fuit adeptus poſſeſſionem c.2.d.3.n.1.reſol.cum diſt.
Epiſcopus confirmatus poteſt exercere ea quæ ſunt iuriſdictionis Epiſcopalis c.2.d.3.n.2.
Epiſcopus etiā niſi confirmatus ſi omittat Synodum congregare eſt ſuſpenſus ab executione officij ſed non ipſo iure c. 2.d.3. n. 3.& ſeq. affertur decla.Sac.Congreg.nu 5.poterit ſuſpēdi per Archiepiſcopum nu. 6.
D.Eraſmus Parauicinus præſcripſit diē Synodi perpetuò in Calendario perpetuo ad fer.2.poſt Dom.2. poſt Paſcha c.2.d.5. nu.9.
Epiſcopus qui plus debito ſubditos fatigat non mæretur nomen Epiſcopi c. 2.d.5.n.10.
Epiſcopus poteſt ſi vult ex cauſa bis in anno celebrare Synodum.c.2. d.6.n. 6.imo pluries in anno n.7.
Exempti quando poſſint compelli accedere ad Synodū Diæceſ. c.2.d.11.n.4
Epiſcopus habet intentionē fundatam ſuper oībus Eccleſ. ſuæ Diœc.c.3.n.1.
Epiſcopus omnia gerere de cōſilio prælatorum ſæcularium c.3.d.2.n.9.
Epus tenetur requirere cōſilium ſui capituli in cōdendis ſtatutis, aliàs non valerent c.3.d.2.n.21. & ſeq.& quando non teneatur n.27. & ſeq.
Excommunicantur non euntes ad Synodū c.3.d.7.n. 1.
Excuſantur à pœna nō venientes ad Synodū in plurib.caſib.remiſſiuè c.3.d.8
Examinatores promouēdorū ad Paroc. eligēdi ſunt in Syn. c. 4. d.1.n.2.
Epiſcopus in Synodo facit ſtatuta ac alia vt in c.4.d.1.n. 5.
Epus vt ſit indutus Pontificalib. in Synodo nō eſt de neceſſitate c.4. d.4.
Epiſcopus ſedet in Synodo tanquam caput in primo loco c.4.d.6.n.2.
Epiſcopus ſedet in primo loco vt maioritatem oſtendat c.4.d. 6.n.4.
Epiſcopus poteſt mādare vices ſuas Vicario c.4.d.6.n.19.
Ætas quę requiratur in prouidendo ad

dignitates vel Canonicatus in Cathedralibus c. 4.d.10.n.7.
Eccleſia S. Pauli Ciuitatis nouæ eſt inſignis ad omnes iuris effectus c.4.d.14 nu. 11. *verſ. ac deniq.*
Excommunicatio an liget impeditum c.4.d.17.nu. 4.
Exemptio generalis, an comprehendat cathedraticum c.4. d.32.
Epiſcopus debet facere profeſſionem fidei in primo Conc. Prouinc. & in Diæceſana Synodo in nullius manibus c.4.d.39.n.3.
Epiſcopus poteſt facere ſtatuta cap.4.d. 40.nu.1.etiam extra Synodum c. 41. & extra territorium d.42.n.2.
Epiſcopus an poſſit ſtatuere contra ius diuinum c.4.d.48.
Epiſcopus non poteſt diſpenſare ſuper Conc. generalibus c.4.d.49. nu.2.
Epiſcopus, an poſſit diſpenſare vt quis obtineat duo beneficia incompatibilia c.4.d.49.n.4.
Epiſcopus cum capitulo non poteſt alterare nec corrigere vel modificare addendo, vel minuendo iuribus hic expreſſis c.4.d.52.n.6. & ſeq.
Epiſcopus in quibus caſibus non poſſit ſtatuere c.4.d.52. n.8. vſq; 53.
Epiſcopus iurat ſeruare Canones ca.4. d.54. nu.2.
Epiſcopus an poſſit ſtatuendo innouare, & declarare ius Canonicum ca.4. d.55.
Epiſcopus, an poſſit apponere pœnam coadiuuando ius commune c.4.d.59. affirmatiua eſt reſol.
Epiſcopus quando poſſit pœnitentias à Papa impoſitas diminuere cap. 4. d. 66.
Epiſcopus poteſt ſtatuere nedum circa totam Diæceſim, ſed etiam circa certos homines c. 4. d.68.
Epiſcopus an poſſit ſtatuere contra propria ſtatuta cap.4.d.69. ſolutio quod ſic.
Epiſcopus an poſsit ſtatuendo creare nouum delictum c.4.d.70.
Epiſcopus an ſtatuendo poſsit reſeruare caſus in præiudicium religioſorū c.4.d.71.n.2.
Epiſcopus, an poſsit aſtringere per ſtatutum beneficiatos, vt promoueantur ad ordines ſacros c.4. d.74.nu.1. & ſeq.
Epiſcopus ſtatuens non tenetur ſequi conſilium capituli c.4.d.75.nu. 4. affertur declaratio Sac.Congreg.
Exempti an ligentur ſtatutis Epiſcopi ſi delinquant in loco non exempto c. 4. d. 77.
Exemptus etiam ratione delicti non ligatur n.2.
Exemptus qui non eſt ſi delinquent in loco exempto an ligetur ſtatuto c. 4. d.78.
Epiſcopus an poſsit punire delinquentes in ſua Diæceſi.c.4.d.79.
Epiſcopus an poſsit punire forenſes delinquentes in ſua Diæceſi dub. 80. num.2.
Epiſcopus an ligetur ſuis ſtatutis cap.4. d.82. vbi quod ligatur quoad vim directiuam.
Epiſcopus delinquens in aliena Diæceſi punitur, quia habetur tāquam priuata perſona c.4.d. 83.n.5.
Epiſcopus poteſt diſpenſare ſuper ſuis ſtatutis c.4.d.94.
Eccleſia S. Seueri Bergomenſis non eſt ſubiecta Eccleſiæ Cluſoni cap.4.dub. 95.n.4.

F

FIdei profeſsio facienda in prima Synodo c.4.d.39.nu.1. & à quibus nu.2.emittit etiam Epiſcopus in Synodo Diæc.in nullius manibus nu.3.
Forma habendi Synodum iuxta Pont. Romanum c.5.fol.73.
Forma habendi Synodum iuxta acta Eccl.Mediol.c.5.fol.90.

Horæ

H

HOræ Canonicæ propter Synodi celebrationem dici poſſunt alijs horis, & temporibus c.4.d.3.nu.3.
Honorificentia debetur Epiſcopo ca. 4. d.25. nu.1.
Hominibus malis expurgari debet Diœceſis c.4.d.78. nu. 4.

I

INdumenta Pontificum, qualia ſunt Rochetus, & alia indumenta linea parum de iure habentur inconſideratione c.2.d.1.nu.4.
Iudex inter varias opiniones ſi mediam eligit benefacit c.2.d. 11. nu. 8.
Ius viſitandi poteſt præſcribi ca. 3. d.5. num.7.
Imperium merum poteſt præſcribi in aliqua parte Diœceſis cap. 3. dub. 5. num.8.
Iudices Synodales eligi debent in Synodo c.4.d.1. nu.2.
Iudices Synodales debent eſſe in dignitate conſtituti, aut Canonici Cathedralis, vel certe habere perſonatum c.4.d.8. n.1.
Iudicis Synodalis officium durat vſque ad futuram Synodum cap. 4. dub. 9. num.1.
Iudici Synodali defuncto Epiſcopus ſubrogat alium cum conſilio capituli, & durat vſq; ad futuram Synodũ c.4.d.9. num.2.& debet eſſe conſtitutus in dignitate n.24.
Iudicum Synodalium numerus non eſt determinatus, ſed debent eſſe ſaltem quatuor c.4.d. 9. nu.3.
Iudex non poteſt conſtitui minor. ætate 21.ann.c.4. d.10.n.7.
Iudex Synodalis an poſſit conſtitui qui fuit diſpenſatus in minori ætate ad obtinẽdum Canonicatum in Cathedrali, vel Dignitatem cap.4.dub. 11. num. 1.
Iudices Synodales non conſtituuntur à Principe, debentq; eſſe ſaltem 22.anno. c.4.d.11.num.10.
Iudices Synodales, vt conſtitui poſsint Canonici Cathedralis debent habere ætatem 22. ann. & non diſpenſatiue eſſe Canonici c.4.d.11.n. 10.
Infinitas eſt vitanda c.4.d.12.nu.11.
Iudex Synodalis num conſtitui poſsit is, qui dignitatem dimiſit cap.4.dub. 13. num. 1. reſoluitur negatiuè n.4.
Iudex præſumitur quod non ſententiaret contra factum ſuum. c.4.dub.14. num.3.
Iudices vbi habentur duo vnus in temporalibus alter in ſpiritualibus corã quo ſit agitanda cauſa ſuper cognitione inſignitatis quæritur. c.4.d. 14.n. 4.& occurritur vbi eſſent abſẽtes vel ſuſpecti n.5. & 6.
Inſignitas loci à quo ſit cognoſcenda c. 4.d.14.nu.4.& ſeq.
Impedimentum notorium excuſat in ſententia, & citatione cap.4.dub.17. num.3.
Inſignitati loci an poſsit renunciari quoad lites c.4.d.17. nu.5.
Inquiſitio generalis poteſt fieri nulla præcedente fama, ſecus de ſpeciali.c. 4.d.22.nu.3.
Iuriſdictionis voluntariæ, quæ ſunt poſſunt vbiq; exerceri c.4. d.41.n.3.
Indulgentias non concedit coadiutor Epiſcopi, ſed publicat nomine Epiſcopi c. 4. d.44.n.9.
Iura quando dicantur modificari, vel corrigi c.4.d.53.
Inhabilitatis ad beneficia an poſsit pœna in fligi ab Epiſcopo cap. 4. d.60.
Ignorantes an ligentur ſtatutis cap.4. d.85.
Ignorantia quando excuſet à pœna numero 2.
Inſeruientes Papæ an ligentur ſtatutis Epiſcopi in beneficialibus c. 4. d.88.
Iurans ſeruare ſtatuta quæ vtentium moribus non ſunt recepta, an teneatur

tur

tur illa ſeruare c. 4.d.91.
Ignorantes ius poſitiuum an excuſẽtur c.4.d.92.n.2.

L

LEgitimum illud dicitur quod eſt iuſtum c. 1. n.20.
Lex iuriſdictionis, & lex Diœceſana sũt vocabula magiſtralia c.2. d.10. nu.2. quæ differentia ſit inter eas ibid.n.1.
Legis iuriſdictonis quæ ſint.ibid.n.3.& ſeq.quæ legis diœceſanæ. ibid. & inter ſe confunduntur ibid.n.6.
Lex Diœceſana in quibus conſiſtat c. 2. d.11.n.7.
Laici an ſint admittendi ad Synodum c.3.d.2.n.1.poſſunt admitti quando publicantur ſtatuta c.3. d.2. n.2.
Laicis publicanda ſunt per Clericos ea quæ ordinata ſunt in Synodo c. 3. d. 2.n.4.
Loci in ſedendo, & præcedendo dandi ſunt iuxta cõſuetudinẽ c.4.d.6.n.69.
L.cũ pretor. §.*nõ autem de iud.* quomodo intelligenda c.4.d.10.n.9.& 10.& d. 11.n.9.
L.quidam conſulebant de re iud. concedit ut minor 18. annis poſſit dari Iudex à Principe, & quod maior 18. quamuis minor 21.poſſit dari ab inferiore de cõſenſu partium.c.4.d. 11.n.3. ſed intellige vt non ſit minor 18. annis n.9.
Locus inſignis, qui dicatur cap.4.d.14. n.1.diiudicatur ex prouinciæ opinione n.2.vel arbitrio boni uiri .i. iudicis ad quem fit citatio. n.3.
Leuis,eſt inſpectio ſitus,ſalubritatis aeris & huiuſmodi in dijudicando inſignitatẽ loci c.4.d.14.n.9.verſ. verun tamen.
Loc⁹ fit inſignis ex numero habitatorũ c.4.d.14.n.9.verſ.prima.Sed non oẽs debent eſſe populares,& mechanicis artibus ſtudentes ibid.verum quia.
Locus inſignis debet habere Iuriſperitos.c.4.d.14.n.9.verſ.verũ qa, ex his .n.redditur inſignis c.4.d.14. nu. 11. verſ.& ut.
Locus inſignis eſt,qui habet iuriſdictionem c. 4. d.14.n.11.verſ.*Ad hęc.*
Lunæ menſium quomodo dignoſcãtur c.4.d.38.
Lex vt obliget quas qualitates habere debeat c.4.d.51.n.2.
Laici non vocati vbi ſtatuitur an ligentur ſtatutis Epiſcopi c.4.d.76.n.3.
Lex obſcura an liget c.4.d.92.n.4.
Litigans ob legis obſcuritatẽ excuſatur ab expenſis c.4.d.92.n.5.

M

MIſſa de Spiritu Sancto dicenda eſt ante inchoationem Synodi Diœc.c.2.d.9.n.4. ſed non eſt de neceſſitate ſed tantum de ſolemnitate c.4.d.2.n.1.
Monachi an teneantur ire ad Synodũ Epiſcopi c.3.d.1.n.8.
Maxime aduerb. importat idem eſſe in contrario c.3.d.1.n.18.
Miſſarum reductiones fiunt in Synodo c.4.d.1.n.2.
Monitiones,quæ ſunt in Pontificali uidentur de forma Synodi c.4. d.7.n.2
Minores qui sũt ętate minoris ẽt diſcretionis præſumuntur c.4.d.11.n.10.
Mili tes lauretani dicuntur nobiles, & Clerici ſunt Protonotarii Apoſtolici c.4.d.12. n.3. Laici verò ſunt milites militiæ inauratæ.
Mozeta cum Rocheto nõ vtitur coadiutor etiam abſente Epiſcopo, quia deſignatur dignitas c.4.d.44.n.7.
Mandatum ſpeciale requiritur in Vicario vt poſſit condere ſtatuta c.4 d.46 n.2.
Monitio requiritur in procedendo ad declarationem priuationis incurſę c. 4.d.62.n.2.
Minores an ligẽtur ſtatutis Epiſcopi c. 4.d.87.
Mitius agitur cum lege quam cum homine c.4.d.89.n.3.

Nobi-

N

NObiles,& Illuſtres fiunt homines ex virtute non ex ciuitatibus c.4 d.14.n.11.*verſ. & quia*.

O

ORigo Synodi vnde trahatur ca. 1. num.22.
Obedientia præſtanda eſt in Synodo c. 3.d.5.nu.2.
Obedientia an poſſit præſcribi c. 3.d.5. n.3.& 6.
Oppidum ciuitatis nouæ habet accademiam,& extant Doctores 23. ca.4.d. 14.nu.9.
Opinio communis quandoq; eſt mendax c.4.d.14.nu.11. verſ. *præterea*.
Opinione vulgi sētire,nil ſtultius ibid.
Oppidum ciuitatis nouæ pluribus gaudet priuilegijs Pontificum, & principum c.4.d.14.n.11. verſ. & quidem cum verſ. ſeq. & habet 34. Eccleſias. verſ. ac tandem.
Obedientia quæ debetur Epiſcopo an poſſit præſcribi c.4.d. 23. nu. 1.
Obedientia quæ debetur Epiſcopo in quibus conſiſtat c.4.d. 24.
Omnis res per quas cauſas naſcitur per eaſdem diſſoluitur c.4.d. 47.n.4. & d.69.n.2.

P

PRinceps ſæcularis ſi impediret celebrationem Synodi puniendus eſſet tanquam hoſtis reip.& vti tyrannus c.2.num.4.
Princeps ſæcularis ſi impediret,vel perturbaret Synodū, in qua Epiſcopus vellet propulſare hæreticos, habendus eſſet tanquam hæreticos cap. 2. num.5.
Prouiſio Papæ habet vim electionis, & confirmationis c.2.d.1.n.6.vbi tamē bullæ fuerint expeditę nu. 7.
Pluralitas reſoluitur aliquando in ſingularitates c 2.d.6. n.3.
Prælati ſæculares tenentur ire ad Synódum c.3.d.1.n.9.
Prælati ſtrictè dicuntur,qui habent iuriſdictionē cōtentioſam c.3.d.1.n.10
Parochi dicuntur Prælati largè c.3.d.1. nu. 10.
Parochi debent ire ad Synodum Diœc. c.3.d.1. nu. 12.
Procurator admittendus eſt ad Synodū c.3.d.6.
Pęna excōmunicationis plectendi ſunt non euntes ad Synodū c.3.d.7. nu.1.
Profeſſio fidei emittenda eſt in Synodo c.4.d.1.n.3.
Pſalmus *ſaluum me fac* dicendus eſt in Synodo non de neceſsitate c. 4.d.3.
Pontificalis liber eſt authenticus, & poteſt allegari c.4.d.3. n. 2.
Præcedentia attenditur ſecundum quaſi poſſeſsionem c.4.d.6.n. 54.
Præcedentia inter Vicarium Alex. & Abb. S.Petri deciſa eſt per ſac. Congreg.c.4.d.6.n.56. & refertur declaratio.
Primicerius in Synodo habet ſextum locum c. 4. d.6.n. 66.
Plebani in Synodo ſedent in 11.loco c. 4.d.6.num.73.
Princeps cui magiſtratum dedit omnia agere decreuit c.4. d.10.n. 11.
Periti nō debent de neceſſitate morari in locis vbi cauſæ cognoſcuntur ſed ſufficit vt de locis uicinis haberi poſſint c.4.d.10.n.20.
Protonotarius poteſt vti Rocheto,& Mantelletto c.4.d.6.n.46.
Protonotarius Apoſtolicus an poſſit cōſtitui Iudex Synodalis. c.4.d.12.n.1.
Protonotariatꝰ dignitas in ſcriptoribꝰ apoſt. ceſſat cū Officio c.4. d.12. n.4.
Protonotoriatus in ſcriptoribus apoſt. ſequitur ipſum Officiū c.4. d.12.n.5.
Protonotoriatus dignitas conceditur non Doctori c.4.d.12 n.6.
Protonotoriatus datur ſine examine quod

quoad literaturam c.4.d.12.n.7.
Protonotarij multi ſunt qui vix merẽtur ſeruire Protonotarijs ca. 4.d.12. num.7.
Protonotoriatus eſt dignitas c. 4. d. 12. nu. 8.
Protonotariatus non conceditur de conſuetudine niſi perſonis Eccleſiaſticis c.4.d.12. n. 9.
Protonotariatus conceditur à Papa, & etiam ab eius legatis c.4.d.12.n.9.
Protonotarius poteſt conſtitui Iudex Synodalis c.4.d.12.n. 9. & 15.
Protonotoriatus in ſcriptorijs Apoſtolicis ſtat acceſſoriè, & conſecutiuè ca. 4. d.6.n.14.
Protonotariatus conceditur etiam nulla habita ratione Doctoratus, aut alicuius cuiuſuis Dignitatis. ca.4.d.12. nu. 16. exemplificatur in D. Nicolao Ottello.
Protonotariatus datur intuitu nobilitatis, quæ debet verificari ad tollendum ſubreptionem. c.4.d.12.n.17.
Protonotarius ſi deputaretur Iudex Synodalis antequã reciperet inſignia, & fidelitatis iuramentum præſtaret an teneret deputatio c. 4. d. 12.n.19.
Protonotoriatus, an inducat reſeruationem beneficiorum ante receptionem inſignium protonotariatus, & iuramenti fidelitatis emiſsionem cap. 4. d.12.nu. 20.
Protonotarij an ligentur ſtatutis Epiſcopi. c.4.d.88.n.3.
Præſumptio eſt de mandato, contra eum qui fecit expenſas in expeditione bullarum, vel breuis. cap.4. d. 12. num.21.
Patria nobilitatur per viros bonos; & artibus præſtãtes c.4.d.14.n. 11. verſ. *& quia.*
Paſcha, & alia feſta mobilia quando ſint celebranda cap.4.d.38. traditur regula. ibid.
Præſentis taciturnitas æquipatatur cõſenſui c.4.d.50.nu. 7. ſed quando ſit verum vide nu.8.& ſeq.
Populus poteſt ſtatuere contra leges c. 4.d.52.n.4. habet iuriſdictionem à iure gentium. ibid.
Prælati inferiores à Papa habent iuriſdictionem de iure poſitiuo. ibid.
Pœna inhabilitatis ad beneficia an poſſit Epiſcopus apponere propter delicta c.4.d.60.
Pœnæ plures non imponuntur pro eodem delicto c.4.d.67.
Pęna vltimò impoſita primam tollit c. 4.d.67.n.2.

Q

QVærelæ an debeant audiri de eſſentia Synodi .c.4.d.19.n.1.
Quærelatus an debeat reſpondere etiam non citatus c.4.d.20. diſtinguitur.
Qui nimium emungit elicit ſanguinem c.4.d.59. n. 13.

R

REliquiæ ſanctorũ an poſsint auferri per Epiſcopum c.4. d. 57.
Regulares num poſsint abſoluere a cenſuris impoſitis per ſtatuta Epiſcopi c.4.d.59.n.4. & ſeq.
Reſeruatio purgatur per collationem Papę c.4.d.69.n.8.
Reſeruatio caſuum quando dicatur facta in iniuriam religioſorum cap. 4. d.71.num. 3.

S

SYnodus eſt dictio, ſeu nomen Gręcum. ca.1.n.1.
Synodus, & concilium ſunt Synonima ibid.nu.2.
Synodus eſt genus generaliſsimum. ibid.nu.3.
Synodus accipitur pro Concilio generali ibidem num.4. & etiam pro Cõcil.

cil. Prouinc. num. 5.
Synodus propriè accipitur pro Congregatione quam facit Epiſcopus cum ſuo clero in ſua Diœceſi nu. 5.
Synodus eſt triplex generalis: prouincialis, & Diœceſana ibi n. 9. & ſeq.
Synodus quid ſit c. 1. n. 11. & declarantur deſcriptionis verba n. ſeq.
Synodus ſi congregaretur ad cogendas pecunias nõ diceretur Synodus, quia non eſſet legitima ibid. n. 19.
Synodi origo vnde deriuetur c. 1. n. 22.
Synodus debet congregari ab Epiſcopo, qui eam poteſt congregare abſq; licentia cuiuſpiam c. 2. n. 1.
Synodus ſi non congregetur ab Epiſcopo, vel aliàs à legitimo ſuperiore dicitur conciliabulum c. 2. n. 2.
Synodum congregare exigit diſcuſsionem magnæ inquiſitionis c. 2. d. 1. n. 1.
Synodus quo tempore ſit celebranda c. 2. d. 5. num. 1. nihil certè in iure habetur.
Synodus diœceſana debet celebrari poſt Synodum Prouinc. infra ſex menſes à monitionibus, & in ea debent publicari decreta condita in ipſa prouinc. Synodo c. 2. d. 5. n. 3.
Synodus quoties ſit congreganda c. 2. d. 6. n. 1. reſol. vt debeat quotannis celebrari.
Synodus eſt congreganda per edictum & poteſt etiam per literas Epiſcopi c. 2. d. 7. n. 1. & 2. & ſufficit vnica citatio. ibid. n. 3.
Synodus celebranda eſt in Diœceſi c. 2. d. 8. & poterit etiam extra, ſed ſi inſit cauſa, & interueniat licentia ordinarij loci ibid.
Synodum congregare eſt de lege iuriſdict. ibid. n. 2.
Synodus celebrari non debet in Eccleſia c. 2. d. 9. n. 1.
Synodus celebranda eſſet in loco priuato, vbi agendum eſſet de correctione morum ibid. n. 2.
Synodus poteſt celebrari in Eccleſia n. 3. & ita habet vniuerſalis obſeruantia ibid.
Synodus an ſit de lege iuriſdictionis an de iure Diœceſano c. 2. d. 11.
Synodus quatenus Synodus eſt de lege Diœceſana c. 2. d. 11. nu. 3. & quando ſit de lege iuriſdictionis ibid. n. 4.
Subditi Epiſcopi ſunt Clerici ſuæ Diœceſis c. 3. n. 1.
Subiectionis ſignum eſt accedere ad Synodum c. 3. n. 2.
Synodo intereſſe qui teneantur c. 3. d. 1. n. 1. & n. 15.
Sacerdotes non beneficiati non tenentur ire ad Synodum c. 3. d. 1. n. 13. fallit vbi vellet Epiſcopus procedere ad reformationem morum ibid.
Synodo intereſſe debent, qui de conſuetudine accedere ſolent c. 3. d. 1. n. 29.
Synodo intereſſe poſſunt, qui volũt proponere quærelas c. 3. d. 1. n. 31.
Statuta Synodalia non ſunt de neceſsitate legenda tota, ſed ſufficit vt legãtur ſubſtantialia c. 3. d. 3. n. 5.
Selaguſtadienſis Synodus habita fuit de anno 1023. c. 3. d. 4. nu. 1. & an excludat Vicarium Epiſcopi ibid. n. 2.
Synodo interueniri poteſt per procuratorem c. 3. d. 6.
Synodo, qui veniunt ante illius dimiſſionem euadunt pœnam, quia præſumuntur impediti c. 3. d. 7. n. 2.
Sedere in Synodo non eſt de neceſsitate, ſed de congruentia c. 4. d. 5. n. 1.
Sederi quo ordine debeat ĩ Syn. c. 4. d. 6
Sedere a dextris honorabilius eſt quã ſedere à ſiniſtris c. 4. d. 6. n. 6.
Si vinco vincentem te multo magis vinco te c. 4. d. 6. n. 36.
Sermo in Synodo non eſt de forma c. 4. d. 7. num. 1.
Scriptores Apoſtolici ſunt eo ipſo Protonotarij c. 4 d. 12. n. 2.
Scientia non ita præſumitur in Protonotario ſicut in Canonico Cathedralis c. 4. d. 12. n. 6.
Scriptorum Apoſtolicorum officium

eſt tranſmiſſibile.c.4.d.12.n.12.
Scientia preſumitur in nobili Eccleſiaſtico.c.4.d.12.n.18.
Statuta an ſint legenda de verbo ad verbum c.4.d.18.n.1.& 3.
Synodus Diœceſana celebranda eſt infra 8.menſes à celebratione Cõc.Prouinc.c.4.d.18. n.2.
Statuere eſt actus iuriſdictionis c. 4. d. 40.n.2.
Statuta condere poteſt electus c.4.d.43
ſtatuta non poteſt condere coadiutor c. 4.d.44.
Scriptura in ſtatutis nõ eſt de neceſſitate c.4.d.45.ſed bene de obſeruantia.
Statuta reuocare iuriſdictionis eſt. c.4. d.47.n.3.
Statuere an poſſit Epiſcopus contra ius diuinum c.4.d.48.reſoluitur negatiue,quamuis admittatur vt poſſit, coadiuuare addendo pœnas n.2.& dicitur quoad additione ius poſitiuum.
Statuere an poſſit Epiſcopus contra Conc.generalia c.4.d.49.
Statuere an poſſit Epiſcopus in præiudiciũ ſuperiorũ c.4.d.50.n.11. & ſeq.
Statutum prohibens locationem decimarum in tota Diœceſi non valet c. 4.d.50.n.4.eſt contra libertatẽ Eccl. nec ſuplet conſenſus capituli n.5.validatur tñ ex conſenſu vel præſentia eorum,qui acciperẽt præiuditiũ n. 6
Statutum quando dicatur irrationabile c.4.d.51.debet habere omnes conditiones legis.
Statuere an poſſit Epiſcopus contra ius Canonicum c.4.d.52.n.3.negatiue.
Statuere non poteſt inferior contra ius commune c.4.d.52.n.2.
Statuere põt popul⁹ cõtra leges, ſed nõ Epiſ.contra canones c.4.d.52.n. 4.
Statuere an poſſit Epiſcopus contra ius ciuile c.4.d.54. reſol. affirmatiue ſed limitatur in legib.incorporatis & approbatis à Sac.Can.c.4.d. 54. n.3.
Statutum quod ſpecialiter eſt magis timetur c.4.d.55.n.2.
Statutum Epiſcopi innouans ius Canonicum non eſt opus ut in alieno foro in quo forte allegetur, producatur c. 4.d.55.n.5. ſed ligat tantum ſubditos Epiſcopi. n.6.
Statutum declaratoriũ iuris an cenſeatur reuocatum ſi forte reuocetur ius declaratum c.4.d.56. affirmatiue eſt reſolutio.
Statutum conforme conſuetudini contrariæ iuri an valeat ca.4. d.57. affirmatiue eſt reſolutio.
Statuere an poſſit Epiſcopus cõtra conſuetudinẽ c.4.d.58. affirmatiua eſt reſolutio ex duplici ratione ibi. n.2.
Statutum imponens pęnam excommunicationis & aliarum cenſurarũ an afficiat ſi nõ præmittatur monitio c. 4.d.59.n.2.& ſeq.
Statuere an poſſit Epiſcopus vt beneficiati oſtendant ſuos titulos c.4. d.61. affirmatiua eſt concluſio.
Statutũ Epiſcopi concernens priuationem beneficiorum comprehendit bẽneficiatos habẽtes beneficia in diœceſi ſtatuentis c.4.d.63.
Statutum Epiſcopi poteſt apponere pęnas arctatiuas,& priuatiuas, & etiã cenſurarum executoribus non adimplentibus legata ad pias cauſas c. 4. d.64.
Statutum Epiſcopi imponens pœnam, an eximat à pœna iuris c.4.d.65. diſtinguit,& eximit à pœna iuris ciuilis,& ſtatutorum laicorum,vel ſuorũ ſi nouam imponit.c.4.d.65.n.2.
Statuere poteſt Epiſcopus contra leges Ciuiles,& ſtatuta hominũ c.4. d.65. n.3.
Statuta Ep. imponẽs pœnã vltra impoſitã p canones ꝓ eodẽ delicto nõ eximit à pęna canonum, quãuis Epiſ.expreſſe hoc intendat c.4.n.65.n.3. aliter de Papa n.4.
Statutum nouum reuocat antiquum ſuper eodem facto c.4.d.69. n.2.
Statutum vbi non conſtat de eius anterio-

rioritate, attenditur ex ordine ſcripturæ. c.4.d.69.n.3.
Statuta vbi duo ſunt contraria ſtatur vltimo c.4.d.69.n.3.
Statutum ſecundum non reuocat primum quoad effectum cauſatum. c.4. d.69.n.4.
Statuere an poſſit Epiſcopus ſine cōſenſu capituli c.4.d.75.
Statuta Epiſcopi quoſnam liget c.4. d. 76.
Statutum an liget tantum quoad pęnā an etiam quoad culpam c.4.d.76.n.4
Subditus Epiſ. an poſſit excipere contra eius intentionem c.4.d.78.n.3.
Statutum quando cōprehendat delinquētes forēſes ca.4.d.80.n.2. & ſeq. exemplificatur n.4.
Statutum non habilitat non ſubditos c.4.d.80.n.5.
Statuens ligatur ſuo ſtatuto quoad uim directiuum c.82.n.2.
Statutum an liget Parochianos de Parochia alii ſubiecta c.4. d.86.n.2.
Statutum an liget in foro contentioſo c.4.d.87.
Sententia ſtatuti non priuat aliquem exercitio actuum permiſſorum cap. 4.d.89.n.2.
Statuta obſcura an ligent. c.4.d.92.
Statutū obſcurum non debet allegari c.4.d.92.n.3.
Statutum priuās beneficiis non intelligitur de exiſtentibus extra diæceſim ſtatuentis. c.4.d.93.
Subiectio an probetur ex eo quod aliquis vocetur, & vadat ad Synodum c.4.d.95.
Subiectio non habet certam formam à iure. n.2.
Subiectio præſcribitur ſpatio 40. ann. c.4.d.95.n.4.
Synodalia decreta an ſint publicāda ſine approbatione S.Sedis c.4.d.96. affertur declaratio S.Congreg. n.5.
Synodus an ſit habenda cum tribus ſeſſionibus c.4.d.96.n.5.

T

Tempus celebrandi Synodū neq. a Sac.Can. neque à Conc.Trid. præfinito eſt c.2.d.5. n.3.
Tempus celebrandi Synodum præfinitum fuit per Conc.Baſilienſe ib. n.6.
Tempus celebrandi Synodū debet determinari ab Epiſcopo c.2.d.5.n.6. Sed congruenter vt non ſit dum vacatur ieiunijs, feſtis, & fructuum collectionibus. ibid.n.9.& 10.
Thurificationis quaſi poſſeſſio acquiritur vbi quis thurificatur ab eo, qui conſueuit alios omnes thurificare c. 4.d.6.n.37. refertur declaratio Sac. Congr.
Turbanti præcedentiam poteſt reſiſti armata manu c.4.d.6.n.39.
Teſtes Synodales an debeant conſtitui de eſſentia Synodi c.4.d.26.n.1.
Teſtes Synodales quod debeant conſtitui c.4.d.27.
Teſtes Synodales an debeant iurare in principio officii c.4.d.28.
Teſtib. Synodalib. an ſit predēdū vt excludatur omnis exceptio c.4.d.29.
Teſtes Synodales an teneātur inſcribere c.4.d.29.n.2.

V

Vocatio ad Synodum eſt quaſi preambulum, & acceſſorium iuriſdictionis c.2.d.11.n.2.
Vocatio ad Synodum non refert quod fiat ſpecialis, vel generalis, & ſufficit vnica c.3.d.1.n.5.& 6.
Verbum debeant importat neceſſitatē c.3.d.1.n.19.
Vicarius Epiſcopi in Synodo præcedit omnes dignitates, & canonicos c. 3. d.4.n.3.
Vicarius Epiſcopi an poſſit interuenire in Synodo c.3.d.4.n.1. eſt quædam opinio negatiua, qui reſpondetur & concluditur affirmatiue ib.n.1.& d.6
Vicarius Epiſcopi debet ſedere in Synodo immediate poſt Epiſ. c.4.d.6.n.11 late agitur de præcedenti Vicarij, & Abb.

Index rerum omnium.

Abb.à n.15.vſque n.60.

Vicarius Epiſcopi conſtitutus eſt in dignitate c.4. d.6.n.8.

Vic. Epiſc. habet iuriſdictionem ſuper omnem clerum Diæceſis ibid. n.9.& num.18.

Vic. Epiſcopi præfertur Archidiacono ibid.n.10.& n.24.

Vicinior eſſe debet capiti, qui magis participat de capite c.4.d.6.n.7.

Vicarius eſt magis vicinus Epiſcopo quia ſunt eadē perſona c.4.d.6.n.11.

Vic. corruſcat radijs Epiſcopi ca.4.d.6. nu.12.

Vic. facit idem tribunal cum Epiſcopo & illius perſonam repreſentat c.4.d. 6.nu.15.& n.17.21.

Vic. venit ſub nomine Epiſcopi c.4.d.6 n.14.nec datur mediū inter eos ibid. n.16.venit appellatione Epiſcopi c.4 d.6. num.27.

Vic. aſſociatur Epiſcopo in adminiſtratione c.4.d.6.n.20.

Vic. eſt honorandus ſicuti perſona ipſius Epiſcopi c.4.d.6.n.22. nec debet diuerſo iure cenſeri n.23.

Vicarius Epiſcopi præcedere debet Abbates c.4.d.6.nu.24.

Vic. Epiſcopi incedens tanquam Vicarius præcedit Epiſcopum incedētem tanquam Canonicum c.4. d.6. n.25. & num.28.

Vicarius Alexandrin. præcedit Canonicos Cath. etiam capitulariter incedētes c.4.d.6.nu.35. refertur deciſ.ſac. Congreg. ſuper inde latæ nu. 37. vbi declaratur Vicarium eſſe thurificandum ante Canonicos.

Vic. Epiſcopi in Synodo procedere debet omnes dignitates c.4.d.6.n.41.

Vicarij iuriſdict. non ceſſat præſente Epiſcopo cap.4.d.6. num.42.

Vſus Rocheti,& Manteleti in Abbatibus parum,aut nihil proſunt c.4.d.6. nu.45.vide Iō. Andr. & Gemin. loc. hic citat.

Vic. Alexandriæ indutus Rocheto, & Mantelletto poteſt præcedere Canonicos etiam paratos c.4.d.6.n.46.refertur declar. Sac. Congreg.

Villa ſonſecæ in Hiſpania eſt inſignis c. 4.d.14.n.2.& 9.verſ.1.igitur.

Verbum *Diaceſis* largè ſignificat etiam ciuitatem,& comitatum c.1.n.7.in reſcripto odioſo comprehendit tantum comitatum ibid. n.8.

Vicarius Cap. ſed.vac.& non ipſum capitulum congregare poteſt Synodū, c.2.d.4.vbi refertur decla. ſac. Cōgr.

Vicarius Epiſcopi poteſt Synodum conuocare c.4.d.6.n.48.

Veſtigia antiquæ dignitatis faciunt reſignantem honorarium c.3.d.13.n 3

Veſtigia antiquę dignitatis, tertio præiudicare non poſſunt c.4.d.13.n.6.neque tribuunt aliquod exercitiū prioris dignitatis in dimittente ibid.

Veſtigia antiquæ dignitatis non præferunt dimittentem vacantibus in eadem dignitate, ſecus vacantibus in inferiori.c.4.d.13.n.7.

Veſtigia antiquæ dignitatis non inducunt reſeruationem beneficiorum c. 4.d.13.nu.8.

Virtus ciuium ſumma laus eſt loci. c.4. d.14.nu.11. verſ. & vt ait.

Virtus ſola locum nobilitat ibid.

Vicarius Epiſcopi an poſſit condere ſtatuta perpetua c.4. d. 46.

Vicarius capituli ſed.vac.an poſſit condere ſtatuta c.4.d.47.nu.5.

FINIS.

Digitized by Google